ſignificandos. Primus penitentię in qua et prima pſalmorū quinquagena terminatur ſcilicet miſerere mei deꝰ. Secundus iuſticię in qua et ſecunda quinquagena· miſericordiam et iudicium cantabo tibi. Tercius ſtatus vitę eternę in cuius laudem tercia quinquagena finitur ſcilicet omnis ſpiritus laudet dominum.

¶ Aug. Unus eſt liber pſalmoꝝ nō quiqꝫ vt in actib apoſtolorū legitꝰ ſicuti ſcriptū eſt in libro pſalmoꝝ· hiero· tamē dicit qnqꝫ libros · id ē · quinqꝫ diſtinctōes q̄ fiunt per fiat fiat.

¶ Ordo pſalmorum ab ordine hyſtorię diſcordat. qꝛ ante peccauit dauid cum vxore vrię· et de penitentia cecinit .miſe· mei deꝰ q̄ꝫ filius eius eum pſeq̄ret et cecinerit domine quid mult. ſed ab eſdra ꝓphta inſtinctu diuino· ita ordinati creduntur.

¶ Materia eſt integer chriſtꝰ ſponſus ⁊ ſponaſ.

¶ Intentio homīes in adam deformatos xp̄o nouo homini cōformare.

¶ Modus tractandi. Quādoqꝫ agit d̄ xp̄o ſcd̄m q̄ caput ē. Aliq̄n ſcd̄m corpus. Aliq̄n ſcd̄m vtrūqꝫ. Scd̄m caput tripliciter· quia vel ſcd̄m diuinitatē · vt tecū principiū ꝛc. Aliq̄n ſcd̄m hūanitatem · vt ego dormiui ꝛc. Aliquando p trāſſumptōnem vt quando vtit voce mēbroꝝ ſicut ibi longe a ſalute mea ꝛc. Item de eccīa tribus modis. Aliq̄n ſcd̄um pfectos. Aliq̄n ſcd̄m impfectos. Aliq̄n ſcd̄m malos qui ſunt in eccīa corpore nō mente· numero nō merito· nomie nō numine.

ſ Qui ſuccedunt ſ Contra proſpera et omnia optata. aduerſa firmus.

Beatus uir qui non

† ſ A deo in regionē diſſimilitudinis q̄uis impi hoc molirētur· quod laudabilius. ſ Cogitatione ſ conſenſu. ⁝ Poſitus . ſ vt adā qui vxori conſenſit a dyabolo decepte.

†abijt in ⁝ conſilio impiorum· et in

† ſ In mūdo. ſ In praua opatione que eſt via ad mortē. ⁝ ſ Quia natus inter peccatores ſed nō tenuit eū illecebra ſeculi· i· noluit terrenū regnū. ⁝ ſ Opere.

†via ⁝ peccatorum non ⁝ ſtetit: et

† ſ Peſtilentia ē morbus qui fere oēs inuadit et amore dnandi vix caret aliquis· vel cathe· p· ē pniciosa doctrina que vt cancer ſerpit ſ docendo. ⁝ ſ Conſuetudine.

in cathedra †peſtilētię nō ⁝ ſedit.

† ſ Quia in volūtate· nō· ſub· quaſi ex triſticia vel timore

Sed †in lege domini ⁝ voluntas

† ſ non litteris ſed ſanctitate ꝓpoſiti.

eius : et †in lege eius meditabitur

† ſ ꝓſperis et aduerſis. ſ vel aſſidue ſ Non ad horam. ⁝ ſ ad ſimilitudinē· vel homo fiet ſecundū opationem ſpūſſancti vel virtus ſapiētie. vel in ſimilitudinē carnis peccati. ⁝ ſ vereſimilitudinē cū veritatis expreſſione.

†die ac nocte. ⁝ Et erit †tanquā

† ſ Chriſtus viridior ceteris ⁝ ſ p quod ad eū accedere poſſumus· ⁝ ſ Secundū ſapientiā

†lignum ⁝ quod plantatū eſt ⁝ ſecꝰ

que hominē ſuſcepit· vel ſecundū ſpūmſanctum vel ſecundū fluxus populorum. † ſ vitā eternaꝫ ſ Eccleſias conſtituet † ſ Poſt reſurrectōnē et aſcenſionē miſſo ſpū. † tempe plenitudinis nō eſt datus ſpūs· qꝛ nōdum glorificatus eſt ȷp̄ūs. ſ Cū exaltatus fuero a terra oīa traham ad me ipſum·

decurſus aquarum: quod †fructū ſuum dabit †in tempore ſuo. Et

† ſ ·i· verbū eius nō erit irritū cū celū et terra tranſibunt ꝛc. ⁝ ſ Sed ducet ad vitam. ⁝ ſ ·i· fructus et folia· facta· et dicta. ſ Qꝛ etſi moretur. tamē o· q· f· ꝛc· quia et mors eius eſt ſalus mūdi.

†folium eius non ⁝ defluet: et ⁝ oīa

† ſ Circa caſum ade. ſ ſibi et mēbris.

quęcunqꝫ faciet † proſperabuntur

ſ Sed ⁝ ſ Qꝛ nichil horū poterunt aſſequi. ⁝ ſ Caſ. immobilis firmitas ex repetitōne. ⁝ ſ Cedūt ſuggeſtionibus· qꝛ ſunt ſine humore gratie dei.

†Non ſic impij ⁝ non ſic: ⁝ ſed tan

† ſ Qui prius conglutinatus in adā ante peccatū oleo manāte a capite chriſto· nūc autem arefactus eſt. ⁝ ſ Ad ſimilitudinē. ſ ·i· Supbia quia inflat et petit alta.

q̄ꝫ †puluis quez proijcit ⁝ ventus a

† ſ Quia vētus pucit. bene dicit eis tolli quod ſupbi ambiūt· i· vt iudicēt. quod planius repetit neqꝫ pec· in cō· ꝛc. ⁝ ſ Non reſurgunt in fide a peccatis

facie terrę. †Ideo non ⁝ reſurgūt

¶ Propheta humani generis repatōem p xp̄m futurā cōſiderans· hic q̄ ad cōſolatōem ſpū edoctus· quaſi viā qua liberari poſſit ꝓponit.

¶ Primꝰ pſalmꝰ biptitꝰ de beato viro· ⁊ de vltōibꝫ iniquorū. Statim p beatitudinē blādit· p vltōnē iniquos terret aduerſis· ibi· Nō ſic ipij ꝛc.

¶ Beatus uir. Aug. Hic oſtdit īmunis ab omi pc̄o.

¶ Abijt ſte. ſe. Aug. Ordo· abijt adā cū a deo receſſit. Stetit: cū delectatꝰ ē pc̄o Sedit: cū i ſupbia ꝯfirmatꝰ redire n̄ potuit· niſi p iſtū liberatꝰ q̄ nil hoꝝ habuit.

¶ Aug. abijt adā cū pſuaſioni dyaboli cōſenſit. Stetit. dū pomū comedit. Sedit dū ſe excuſauit· mulier quā dediſti michi me ſeduxit. Ad ſimilitudinē exulātiū q̄ dū ſunt in via facilꝰ reuocant· dū iaꝫ ſtant: difficilꝰ· demū difficillime· dū ibi magiſtri ⁊ dn̄i effecti ſunt.

¶ Remigi. Peccat cogitatōe· actu· et x̄bis docendo

¶ Caſ. Impius in deū· peccator in ſe· peſtilens in ꝓximū.

¶ In cathedra. Dās exēplū peccādi.

¶ Caſ. Tronus regum· tribunal iudicū cathedra proprie doctorum.

¶ Caſ. q̄ſi ita aiat.

¶ Vos q̄ cecidiſtis p pmū adā : ꝯformami huic ſcd̄o : qꝛ hūs p mo ꝯtrarius.

¶ Sed in lege. Aug. Caſ. Hic plenus omi bono in ſe.

¶ Aug. Nō ē laus pfecta fugere vitupāda: niſi ſequātur laudāda.

¶ Quo ordine creuerūt in primo remouentur a ſecundo.

¶ In lege. Qui ē in lege ſcd̄m legē agit. qui ſub lege ſcd̄um legē agit. Ille liber· iſte ſeruꝰ. ¶ Aug. Ambro. Aliud ē lex que ſcribit ſeruienti. aliud q̄ mente cōſpicit ab eo qui nō indiget litteris.

¶ Volūtas. Caſ. Vt nō ſit tediū laboris· nec ocioſa· ſ meditabit ſp. Volūtas ſenſus ē ſub lege. Ratōis in lege. Diuinitatis ſupra legē

Et erit. Caſ. Hic vtilis nobis dās fructū vitę· et folia· et obumbrās.

¶ Beatus uir. Sed in lege. Et erit. Plena diffinitio beati viri. Hec oīa nō omī beato viro. ſ ſoli chriſto cōueniūt.

¶ Tanquā. Caſ. Secūdū ſimilitudinē ligni vitę qd̄ eſt in padiſo. vnde obediens homo comederet.

¶ Lignū. In padiſo ē lignū vitę· lignū ad vitā. Et lignū ſcientię boni et mali.

¶ Aquarū. Aug. Aquę ſpūſſanctꝰ ſcd̄m illud q̄ crediderit in me flumina de vētre eiꝰ fluēt aquę viuę et ē ꝯtra ęſtus vicioꝝ. ¶ Caſ. Vel per aquā ſapiētia dei· qua reficit iterior hō· vt ſitis aq̄. ¶ Aug. Vel mortale genꝰ vt iohes· aq̄ multę populi ſ̄ti· qꝛ defluūt in mortē vt aq̄ in mare.

¶ Dabit. Aug. Dare ptiet ad ratōnalem ſenſū· ⁊ ad efficiētē volūtatē

¶ Et folia. Aug. Sicut folia fructꝰ tegunt· ita verba dn̄i promiſſiones ſuas cuſtodiunt

¶ Et omnia. Aug. quid per ſingula.

¶ Non ſic. Hic de vltōe iniquoꝝ aduerſis terret. hoꝝ formido gratiora facit pmiſſa.

¶ A facie terrę. Aug. Stabilitatis eternę· quia vt hec t̄ra nutrit et continet hominem ita illa interiorem.

¶ Ideo non reſurgunt. Quia ꝓijcit ventus· i· ideo quia dati ſunt

¶ Pſalmꝰ iſte primꝰ iō videt carere titlo: qꝛ de cōmēdatōe xp̄i pncipaliter loquit ad quem oēs alij pſalmi ptinent: qui loquūtur vel de paſſione vel de reſurrectione· vel de mēbris ipſius · quare videt eſſe quaſi titulus alioꝝ. vel ſecūdū hieroni· ne titulus pſcriptus libri caput et initiū videret vel quia iſte pſalmus eſt quaſi ꝓlogus et titulus ſequētis operis· vel quia eſdras nō fuit auſus titulū ponere· videns in ſequēti dauid in pſona xp̄i hunc pſalmuꝫ caput libri appellaſſe.

¶ Hiero. In hoc pſalmo loquit ꝓpheta cōſiderans deſtructionē generis humani q̄ cōtigit p adam· et ex oppoſito p̄uidens ꝓphetico ſpū repatōnem p xp̄m futurā· et vt cōtraria cōtrarijs curent: vult eum omino reddere oppoſitū et diſſimilē priori adā· qꝛ ſicut ille deſtruxit ſe ⁊ humanū genus p ſupbiā et inobedientiā· eodē modo xp̄us p humilē obedientiā ſuā reduxit quod deſtructū fuerat culpa primi pentis ad vitaꝫ· et pro hac cōſideratōe ꝓrumpit in laudē illius dicēs· beatꝰ vir ꝛc. In hoc primo verſu notāt tres mortes aīę· p tres mortuos a xp̄o reſuſcitatos deſignate· p filiā archiſynagogi reſuſcitatā ī domo pr̄is: deſignat illa mors· quā p delectatōem et conſenſum patimur tantū in interiori. Per filiū viduę extra portā reſuſcitatū exprimitur illa mors quam patitur homo: dū ducitur in opationē per prauā delectatōem ⁊ cōſenſum. Per lazarū iam fętentē ⁊ quadriduanū deſignat illa quę ꝓcedit ex cōſuetudine prauę opatōis· qua p̄hemꝰ nos alijs exemplū peccandi: ⁊ corrūpimꝰ alios ſicut aer corrūpit fetore cadaueris· Rogātibꝫ diſcipliſ dominū vt quartū ſuſcitaret mortuū: dixiſſe fertur· dimittite mortuos ſ· m· ſ· hi ſunt impenitētes ⁊ in pc̄tis ſepulti.

in reprobum ſenſum· ideo nō reſurgūt prima reſurrectōne. vt ſe iudicēt. In conſilio· vt voluntates dei ſuis pferant. Uel in conſilio· i· in concordi multitudine iuſtoꝝ. Impij ydolatrę vel apoſtate. Peccatores falſi chriſtiani. vel ideo ñ reſurgunt in futuro vt iudicēt· vel vt iudicati in conſilio id eſt· in collegio iuſtorum quieſcant.

¶In cōſi. Ag. In ętno bono qd leḡ pſiliū fuit ſanctis. Uel in cōſilio· i· in iudicō· vt cū eis iudicent· q2 iudiciū in conſilio ē· q2 diuerſa pecc̄a diuerſis penis puniētur· ⁊ hoc et ſilitu die dicit.

¶Reſurgūt. Duę reſurrectōes. Animę a peccatis in p̄ſenti. Corporis a morte in futuro· qua fiet ipaſſibile ⁊ immortale

¶In iudicō. In iudicio quattuor erūt ordines. Alij iudicabūt et nō iudicabuntur· vt perfectiſſimi. Alij nec iudicabunt nec iudicabūt· vt dānati īfideles. Alij iudicabūt et ſaluabūt vt mediocrit boni. Alij iudicabūtur ⁊ pereūt vt fideles mali.

¶Quoniaz no. Id ē· nō reſurgunt h in anima· q2 deus nō approbat opera eoꝝ· nam iuſtorū tantum.

¶Pſalmuſ. Mo dulatō q̄ fit p tactuz dec̄ cordaꝝ eſt bona opatio q̄ fit p obſuā tiā dec̄ mandatoꝝ.

¶David. Caſ. Ma nu fortiſ vl pulc̄ aſpectu xp̄uſ ē· qui aerias debellauit poteſtates in quem et angeli pſpicere deſiderant.

II

¶Iſte pſalm⁹ ē ſcd'uſ in ordine· prim⁹ in titulo· vñ in actib⁹ apoſtoloꝝ dicitur prim⁹.

¶Primo increpat pſequentes et minat pdicit quaſi pphꝫta.

¶Inania. Caſ. De tinere i morte· vel ne mūdus p⁹ eū abiret.

† ſ penitus infideles. ſ vel impij ſunt qui cū reſurgēt non iudicabūtur: quia iam iudicati. peccatores· qui nō in conſilio vt iudicēt: ſed iudicabūtur. † ſ falſi fideles.

†impij in iudicō: neqꝫ †peccatores

† ſ non reſurgūt cū ſanctis: q2 deus diligit opa iuſtorū: nō impiorum.

in conſilio iuſtoꝝ. †Quoniam

† ſ vt ſuā et approbat.

nouit dominus †viam iuſtorum:

† ſ Pro nō nouit· ſed planius dicitur· q2 hoc eſt neſciri quod pire· et ſciri· manere et eſſe.

⁊ iter impiorum †peribit.

† ſ Qui monet ad bene opādū. ſ Attribuitur. † ſ ·i· xp̄o qui agit de ſe rege vt ei ſubdamur.

†Pſalmus †dauid. II.

ſ Aug. Quaſi fruſtra. q2 nō ipleuerūt vt chriſtus extingueretur ſ caſ. Qua vtilitate ſua. ſ Re· vt fere ſine ratione.

Quare fremu

† ſ Remig. Romani milites. † ſ Remi. Iudei. † ſ In ſcripturis de venturo adhuc meſſia.

erūt †gētes: et †popli †me

† ſ falſa. † ſ cū mora. † ſ herodes ⁊ pilatus. ſ contra regem celi.

ditati ſūt †inania. †Aſtiterūt †re-

† ſ Sacerdotū annas et caiphas.

ges t'rę· et †principes ꝯuenerūt in

† ſ In vnā volūtatē. † ſ patrē. ſ Qui contradicit filio et patri.

†vnum †aduerſus dominum: et

† ſ me. † ſ ſed o mei non conſentia

aduerſus †chriſtum eius. †Dirū

tis in mortē meā † ſ Blādicias et minas·

pamus †vincula eorum: et proij-

† ſ carnales obſeruantias et ceremonias· ſ ne dominentur.

ciamus a nobis †iugum ipſoꝝ.

ſ Quia. ſ Sed. † ſ dominus. † ſ In aīmabus ſanctis. ſ ·i· ſpūalibus. † ſ irriſione dignos reddet in futuro ſ Quaſi buccis.

†Qui habitat i †celis †irridebit

† ſ Repetitō. † ſ naſo·

eos: ⁊ †domin⁹ †ſubſamnabit eos

ſ vel quādo irridebit † ſ ·i· preterea † ſ Planius apit cōturbabit. ſ per pphetas et pphetias † ſ Ira et furor nō perturbatio ſed vis qua iuſte iudicat. ſ In cōminatōe pene.

Tunc †loquetur ad eos †in ira

† ſ In eterna pena. † ſ corpore et anima.

ſua: ⁊ in †furore ſuo †conturbabit

ſ Hic xp̄us· † ſ Aug. cuius vincula et iugū volebant abiicere.

eos. †Ego autem conſtitutus ſū

¶Reges. Caſ. Prior q̄ infantes occidit herodes· poſterior qui pilato cōſenſit in morte xp̄i.

¶Reges et principes. Caſ. Potuit etiam ſecundum ambroſium de vno pluraliter dicere. Solus enim rex herodes· et princeps pilatus in apoſtoloꝝ actibus aduerſus chriſtū conſpiraſſe voce petri prodūtur.

¶Dirumpamus. Amb. Uel cōuenerūt dicētes. dirūpamus rōnes eoꝝ dn̄i et chriſti· vel xp̄i et diſcipuloꝝ quibus nos ſibi aſtringere volūt.

¶Aug. Et ſi alit' poſſꝫ dici· apti⁹ illis ꝯueīt· q̄ nolūt iugū xp̄i ſibi iponi.

¶Uincula. Promiſſiones vitę ętternę et cōminatōes gehennę per q̄ volunt nos ſibi ſubiugare.

¶Proiiciamus ꝛc. Deſtructis rōib⁹ dn̄ium ipi⁹ a nob excutiam⁹. Aug. Iugū· id ē· legeꝫ. ſed qui habitat in cęlis irride.

¶Irridebit. Aug. Ut qn̄ poſitis cuſtodib⁹ ſurrexit. Subſānabit: qn̄ p mundum diſperſi ſunt.

Augus. Irridebit. Irriſio dei vis ē p̄ſciētię· quā dat de⁹ ſanctis· vt videtes nomē xp̄i futuꝝ in oib⁹ gētib⁹· illos inania meditatos intelligant.

¶Loquetur in ira. Aug. Planius aperit conturbabit.

¶Aug. Ira dei eſt motus q̄ fit in anima q̄ legē dei nouit· cum videt eā a malo p̄teriri· p quē motū multa vindicātur. vel ira dei ē obſcuratō mētis tranſgreſſoꝝ legis.

¶Ego aūt. Caſ. Scd'o inducit verba eius de oīpotēti regno. et inenarrabili generatōe ſua· vbi d' diuinitate ⁊ humanitate eius diſcimus.

¶Rex. Caſ. Sic ⁊ reges t'rę ab eo ꝯſtituti. Predicās. ſup ſyō· ſic ⁊ pphꝫ. Filiuſ. ſic ⁊ ilt'. Genui te. Hoc ſoli xp̄o.

¶Do. dixit Perſona regnantis.

¶Filius meus. Aug⁹. Ideo do tibi gētes hereditatē poti⁹ q̄ꝫ alicui obedienti q2 fili⁹ p naturam· ⁊ cōſubſtantialis ineffabili genitura.

¶Hodie. Aug⁹. Et ſi poſſit accipi de die qua ſecūdū hominē nat⁹ ē· tn̄ hodie q2 p̄ſentiā ſignificat· de ſempitna generatōne ſapiētię dei accipiat.

¶Poſtula. Aug. Ad ſuſceptōem hoīs ptinet q̄ p ſalute hominū facta· ſcd'm quā interpellat p nobis.

¶Hereditateꝫ. Caſ. Hereditas ab hero· q2 in ea poteſtate libera dominet.

¶Reges e. Aug. Partim reges· ptim frāges. ſcd'm illd'. Ecce h poſit⁹ ē in ruinā et i reſurrectōem multoꝝ. vt q̄ iuſt⁹ ē iuſtificet' adhuc· et qui in ſordibus ē· ſordeſcat adhuc.

¶Uirga ferrea. Caſſi. Poſt ea xp̄us virga ferrea· peccator vas figuli· qd' ⁊ luteū et facile frangitur.

¶Et nūc reges.

† ſ patre. † ſ ·i· ecciam que ſpeculatur gratiā dei· et ē mons eminentia et firmitate. ſ de iudeis· ſ· q2 prius receperūt radios fidei nō ſū miſſus niſi ad oues q· p· d· i·

rex †ab eo ſuper †ſyon mōtem ſan

† ſ mandatum nouum do vobiſ vt dili· ſ euāgelium·

ctum eius: predicans †preceptuꝫ

† ſ Nō tantū rex ſup iudeos ſed et ſup gentes. de gentibus pbat quia dubiū erat.

eius. †Dominus dixit ad me fi-

† ſ coeternus. † ſ eternaliter.

lius †me⁹ es tu: ego †hodie genui

† ſ Obedi patiēdo moriendo vt poſſis poſtulare. † ſ ſecūdū q homo.

te. †Poſtula a me: et dabo †tibi

† ſ Natōes mūdi quas excolas. † ſ Quas

†gentes hereditatem tuā· et †poſ

poſſideas ad earū ſalutē et tibi bona fructificēt. † ſ p gētes. ſed planius vt omēs intelligas nō ptiunculā terre ſed omnē.

ſeſſionem tuam †terminos terrę.

† ſ nō tirānus. † ſ in iuſticia inflexibili. ſ vel regali poteſtate.

†Reges eos †in virga ferrea:

† ſ quidquid de peccati limo cōtraxerūt conteres in eis: † ſ ad vitam.

†tanquam vaſ figuli †confringes

† ſ iam cōtrito luto iā innouati iam valētes regere vos· i· qui iudicatis terrā ſ ita pater michi pmiſit· et o vos facti reges ſ quāta facit filius.

eos. †Et nunc reges intelligite:

† ſ ſi p vos nō ſufficitis erudimini ab alijs. † ſ in vobis terrena.

†erudimini qui iudicatis †terraꝫ.

† Aug. caſ. Ne michi ſupbiāt ſubditi· ſeruite in timore· ſed ne miſera ſeruitus videatur addit et exultate: ſed ne iteꝝ in temeritatē eatur: ſubdit in tremore. † ſ Qui nō ſinit peccare: ſ Et † ſ vt qui ſtat videat ne cadat.

†Seruite †domino in †timore: ⁊

† ſ Quia timor dei nō eſt miſerie· ſed gaudij. † ſ Ne negligens exultatō. ſ Et. † ſ Et ſi fugerēt ſcilicet aduerſa.

†exultate ei cum †tremore. †Ap-

† ſ Quaſi preſidiū et munimētū aduerſus oīa que obeſſe poſſunt. ſ Quia quē diligit arguit et caſtigat. † ſ Quia diu ſuſtinet in ſeculo· ſ dei.

prehendite †diſciplinam †nequan

† ſ magna pena hiſ qui dulcedinē iuſticie guſtauerunt.

do iraſcatur dominus: †et perea

† ſ Aug· i· cū venerit vindicta iniquis· nō modo nō attinget ꝯfidentes· ſed et beati erūt· q2 ad regnū puenīet.

tis de via iuſta. †Cum exarſerit

Nunc· id eſt· p ea que dicta ſunt.

¶Caſ. Tercō p his patefactis admonet oēs hūiliter obedire· et ſuadet ab vtili: ne peant. et ab honeſto: q2 beati qui cōfidunt in eo. In hoc poſt xp̄m quaſi apoſtolus loquitur.

¶Auguſtinus. Uel me rege conſtituto: ne triſtemini reges terrę· expedit enim vobis· vt ſub illo ſitis· a quo eſt intellectus et eruditō· et vt nō temere dominemini· ſed domino omnium ſeruiatis et in beatitudine exultetis.

¶Nequādo. Aug. Dubitatō nō ſcd'um pphetā· ſed ſecundum ipſos qui cum dubitatione cogitant iram dei.

¶De via iuſ. Id eſt· xp̄o ſublati. vel de bona operatione.

¶Cū exarſerit. Caſ Modo nō ardet cū caſtigat vt pater· h in futuro ardebit· q2 nichil patiētię in futuro erit. In breui. quia nō ſingula hoꝝum ſepatim ſed ſimul omnia diſcutit.

¶ Pſalmus. Pſalmus de paſſione et reſurrectōe xpi. Filiꝰ iudas a quo fugit· cū illo diſcedēte cū ceteris in montē ſeceſſit. Vel potiꝰ cū mentem eiꝰ ſapientia dei deſeruit: vt totus eſſet dyaboli, que deſertō fuga ꝓpter celeritatē dicit. vnde quod facis fac citius· cui xpus pacē exhibuit: vt et dauid filio iniq̄. vnde pax patris dicit. Iudas xp̄o vt abſolon ſuſpenſus iterijt.

III

¶ Proponit duas ptes oppoſitas.
¶ Vox xpi q̄i admirātis cū ad ſaluandū venit. domine quid.
¶ Domīe quid. Caſ. Primus pſalmus de his qui breuiter de paſſiōe ⁊ reſurrectōe· facit cōtra eos ⁊ maxime paganos· qui gloriā maieſtatis nō putāt ad humilia poſſe deſcēdere.
¶ Multi dicūt. Aug. Vel hoc dicit vnuſquiſq3 qui a vicijs et cupiditatibus impugnat̄. Dicunt nō eſt ſalus. Coacervatōe vicoꝝ ſurrepit deſpatō ſanitat̄· quaſi vicijs inſultantibus anime. Vel ec dyabolis ⁊ āgelis eiꝰ ꝑ ſuggeſtiones Suſceptor. In chriſto Caput. Chriſtū· vl' mentem que ſeruit legi dei. Percuſſiſti oēs. Recte in ꝓ̄deſtinatōne dicit̄ de dyabolo et āgelis eiꝰ Super po. Hoc eſt vnūquēq3 nr̄m.
¶ Aug. Vl' hoc loquitur eccleſia et caput eius inter ꝓcellas ꝑſecutōnū ꝑ totu3 orbem ꝯſtituta. Multi di. Xp̄ianū nomē extinguere cupiētes. Non ē ſalus. Aliter nō ſparent dlere eccia3 late pullulātē Suſceptor. Mꝛ ī chriſto ſuſcepta et cū eo exaltata· Caput Ipm qui primꝰ aſcēdit in celū. De mōte. Id eſt· chriſto auditur oratio eccleſie. Vel de iuſticia dei

† ſ Quicūq3 putāt longe futurū.
†in breui ira eius: beati omnes qui confidunt in eo.

Pſalmꝰ dauid cū fugeret a facie abſolon filij ſui.

III.

ſ vt et de numero diſcipuloꝝ iudas
DOmīe quid multiplicati ſunt qui
† ſ Ecce. † ſ vt me deprimant.
tribulant me: †multi inſurgnut ad
† ſ caſ. nota iterari multi ꝓ magno numero. † ſ In rei euidentia. ſ verbo. † ſ Inſidiantes.
uerſum me †Multi †dicunt †ani
† ſ Niſi reſurrectiuū deſparent nec iudas traderet. nec illi occiderēt † ſ quē ſibi deū facit.
me mee: †non eſt ſalus ipſi in † deo
† ſ Hoīs ſuſceptōe verbū c· f· gloria q2 et deus cū illo qui ſuſcepit. ſ Ad ſimilitudinē iudicis vel oratoris vel medici.
eius. Tu autem domine† ſuſce-
† ſ Procedit augēdo ſ in reſurrectōe † ſ In celo.
ptor meus es: †gloria mea· ⁊ †ex-
† ſ Id eſt· mentē que tanta paſſione nō deponitur. † ſ cordis que deo ſonat.
altans †caput meu3. †Voce mea
† ſ clamor ꝓpter vim intentionis. vt de moyſe exauditus eſt clamor tuus.
ad dominum †clamaui: et exaudi-
† ſ Id eſt· de me in quo habitat. vel de ſua iuſticia. ſ Quia eram ſanctus mons. vnde. Et erit in nouiſ. dieb· mons do· in verti· mon· ⁊c.
uit me † de monte ſancto ſuo.
† ſ Quia ſponte mortē ſuſcepi. dormiui· i· paſſioni me ꝓmiſi· et ſomnus· i· mors ſubſecuta eſt· vt a dormitione tranſitur ad ſomnum.
ſ In quo. † ſ Iniuriis. † ſ In corde terre.
†Ego †dormiui et †ſoporatus ſu3
† ſ In regno. vnde miſſo ſpiritu confirmat predicatores·
et exurrexi: quia dominus †ſuſce-
ſ Et ideo. † ſ Quanta multitudo crucifixum circumſtetit.
pit me. Non timebo †milia po-
† ſ Aug· mos ē ſcripture vt pſone dei tribuat quod in nobis facit ſ Id eſt. vt exurgamus obediendo tue volūtati· tūc enim deus nobis ſurgit cū nos ei ſurgimuſ. ſ Quia dominus exurget qd̄ affirmādo debuit ponere deprecādo poſ̄t
puli circumdantis me† exurge do-

Dormiui et. Secundum illud exurge a mortuis et illuminabit tibi xp̄s. Milia. Gentes que nomē chriſti conantur extinguere. Exurge O caput chriſte in cuius reſurrectione ſalus eſt. Quoniam percuſſi. Iam regnante eccleſia inimici confuſione percuſſi ſunt. Dentes contriuiſti. verba ſc3 maledica vel principes in interitum fiunt. Ergo credite homines ꝙ domini eſt ſalus· et o domine benedictio tua ſit ſup p· t·
¶ Voce mea. Hec michi merito· quia voce mea.
¶ Qui bonꝰ ē ⁊ bona petit: voce ſua clamat. Qui bonū petit et in vicijs manet: clamat aliena voce· i· vite ſue non concordante.
¶ Ego dormiui. Finis rei· vnde ꝓponit non timendum.
¶ Ego cum pondere quaſi ſeuiunt illi· ſed nō dormirem niſi vellem.
¶ Vel dormiui conſentiendo, ſoporatus male opando: exurrexi peccata deſerendo.

¶ Quoniam tu percuſſiſti. Aug. Nō retropendet· Non ꝓ̄terea ſaluū facit quia ꝑcuſſit· ſed inde ꝯtriti ſūt dentes: q2 percuſſit· i· maledica verba in irritum ducta ſunt. vel dentes ſūt· q̄ quoſdā de numero ſanctorū ꝑcidūt et malis incorporāt.
¶ In finē pſal. Aug. Finiſ duob9 d2 modis· qn̄ aliq̄d dficit vel qn̄ ꝑficit.

mine ſaluum me fac deus meus.
† ſ etiam hereticos.
Quoniam tu percuſſiſti †omnes
aduerſantes michi ſine cauſa. den-
† ſ O homines hoc vobis credendū· inde pro
tes peccatorū contriuiſti †Domi-
eis oratio ad deū. et o domine ſup p· t· qui de te
ni eſt ſalus: et ſuper populu3 tuū
ſperat ſalutem ſit. b.
benedictio tua.
† ſ chriſtū· vel pleītudīe3 tpis † ſ prophete
†In fine pſalmꝰ cātici †dauid.

IIII.

ſ Quaſi dicat· ꝯuertimini. et deus vos exaudiet ſicut me. ego enim de iniuſticia ad iuſticiā me ꝯuertēs inuocaui et exauditus ſum.
CUm inuoca-
† ſ vel ſc3. quā ſuſcepi ab illo. q2 deus dedit michi diſcretionē inuocandi eum.
rem exaudiuit †me deus † iuſticie
mee: in tribulatione dilataſti mi-
† ſ Adhuc miſerere vt cepta perficiantur.
chi. †Miſerere mei: ⁊ exaudi ora-
† ſ qui vti ratione debent vel ade non dei.
tionem meam. †Filij hominum
† ſ vel in aduentu filii preſenti veritate ceſſet error.
†vſquequo graui corde: vt quid
† ſ Aug. de terrenis et que vana ſunt vultis eē beati.
†diligitis vanitatem· ⁊ queritis
† ſ ꝗ vana ſunt ſcitote. et quid ſequamini. ſ Reuocatos exemplo ſui a vanis chriſti exēplo vocat ad bonos mores.
mendacium. †Et ſcitote quoniā
† Sanctū ſanctoꝝ ſuſcitando et ad dextram collocādo ad quē ab amore mūdi ꝯuerti debetis
mirificauit dominus †ſanctū ſuu3
per eum.
dominus †exaudiet me cum cla-
† ſ vobis de preteritis peccatis· et vlterius nolite peccare· vel iraſcimini moribus et ne ducatis ad actum.
mauero ad eum. †Iraſcimini et
† ſ Labiis. † ſ Aug. dicite ne ſitis de illis populus hic labiis me h. c. a. e. l. eſt.
nolite peccare: que †dicitiſ in †cor-
† ſ Id eſt. in cordibus veſtris cōpugimini dolore penitentie. et quaſi ſtimulis excitare vos ad videndam lucem chriſti.
dibus veſtris. et in †cubilibus ve-

¶ Aug. Cāticū leticiā īdicat· pſalmi ſūt q̄ cantant̄ ad pſalteriū q̄ ī magno myſterio vſus ē ꝓpha.
¶ Pſalmꝰ de moribꝰ ad agēdū vt deſerant̄ falſi dij· ⁊ vana ſecli. Cātici: q2 fit mētio d' ęt̄na iocūditate

IIII.

¶ Cū inuocarē. Caſ. Exēplo ſui increpat īfideles d' falſ.
¶ Dilataſti. Aug. Ab āguſtijs triſticie in latitudinē gaudij duxiſti. vn̄ gaudemꝰ ī tribulatōe ſci· quo· tri· o· p· ꝑus indicauit ſe auditū· iā quaſi habēs ī corde deū: ei loquitur.
¶ Miſerere. Miſertus de iuſticia ⁊ dilatatōne· itē miſerere ꝯtra miſeriaſ hꝰ vite
¶ Ora. de petēdis bonis· ⁊ cū ita d' me· filij hoīm.
¶ Diligitis. Caſ. Voto amplexamini queritiſ labore vana ydola ⁊ mēdacia que nō deꝰ· vel terrena q̄ n̄ faciūt qd̄ ꝓmittūt.
¶ Et ſcitote. Propoſito nouo hoīe· veterem iubet exuere.
¶ Aug. Nota. et in initijs poni vt dicta cū viſione q̄ in corde ē coniūgat: ita h. Vt nolite diligere vana Et ſcitote· Sed diapſalma ſic ꝯiūgi vetat.
¶ Diapſalma ſcd̄m hiero· ſemp. Hebrei ſela· i· ſemp in ꝯfirmatōe ꝓ̄cedentis partis. Sinpſalma· i· ꝯiūctō pſalmi·
¶ Dominus exaudi. De rege: ita ⁊ vos: ⁊ iō clamate· ſic digni auditu. Iraſcimini. ſi motus ſurgit animi qui nō eſt in poteſtate: nō ei cōſentiat ratio.
¶ Caſſio. Motus animi in poteſtate noſtra non eſt: ſed dei gratia temperare poſſumus· quod ergo conſuetudinis eſt permittit· quod culpe prohibet. Hieronimus hoc docet apoſtolus ſol nō o· ſ· i· u· vt peccatum ſit omnino vel leuiter iraſci· iuſticia autem iram celeri ꝑnitudine mitigare.
¶ In corde. Aug. De his q̄ tractatis in corde· q̄ nouit deus· i· de cōſenſu· et de his q̄ voluitis in cubili· i· delectatōe carnis in q̄ captiua verſatur ratō. vt fera in cubili. Cōpugimini ꝑ ꝑnitentiā. Vel cubilia ſūt cogitationes ferocium.
¶ Caſ. Venialis eſt ira que nō ducitur ad effectum.

¶ Diapſalma. Sacrificate. Caſ. Depoſito veteri hoīe nos in ſa-criſiciū iubemur offerri · quia certi de bonis.
¶ Aug. Sacrificiū iuſticie ſpūs contribulat⁹ · vt ſe puniens mactet deo · vel opa iuſta poſt pñiam qđ notat diapſalma · vt de veteri vita trāſeat ad nouā · ⁊ ſic ſpate bona. Sed qꝛ rx ē qui diligat interiora bona: ſub-dit mlti d · q · o · n · bo-na futura de qb⁹ du-bitant et deſpant · ad qđ rñdens oſtendit breuiter q̄ bona ſuat querenda.
¶ Signatum ē. Aug. Hoc lumē ē to-tū ⁊ verū hoīs bonū q̄ ſigt̄ vt dnari⁹ ima-gine regis. hō cū fa-ct⁹ ē ad imaginē dei quā peccādo corru-pit: ħ renaſcēdo ſig-tur. vñ ſicut redditis ſuā imaginem ceſari · ſic aīam deo · lumine vult⁹ e⁹ illuſtratā et ſignatā.
¶ Lumen Aug⁹. Lumē · i · luīoſuſ vul-tus ⁊ illuminās nos. imago q̄ ꝯgnoſceris
Caſ. Vt crux nob i pſſa eſt in ſignū regis noſtri. q̄ eſt lumē · u · q̄ i talib⁹ radiat de⁹. Imago creatōis rō. Recreatōis grā. Si militudis tota ꝟitas.
¶ In corde. Nō foris in vanis ħ int⁹ vbi habitat de⁹: que renda eſt leticia.
¶ Fructu. Caſſi. Quia putant in his ꝯſūmatū bonū. Hec tria tanq̄ viſib⁹ būa-nis magis accōmoda p oīb⁹ diuitijs ponit.
¶ In pace inid. Caſ. Ego aūt i pace mētis dormiā ħ obli tuſ mūdi · ⁊ reqeſcā in futuro, qꝛ iam in vna ſpe · nō i multiplicita te ſeculi.
¶ In pace dor. Aug. Ab oīb⁹ ſeculi cū mortale hoc iduet īmortalitatē. ⁊ ħ vere erit, qꝛ iā eſt ſpes. ⁊ ħ eſt qm̄ t · d · et pfecto erit qđ ſpatur.

† ſ Et.
ſtris compūgimini. Sacrificate
† ſ Non enim hic recipietis.
ſacrificium iuſticie · et † ſperate in
† ſ Sed.
domino: † multi dicunt quis oſtē
† ſ Hoc illi · ſed iā ſignatū. i. impreſſum ratōnē qua ei ſimiles ſumus. vt ſigillum cere.
dit nobis bona. † Signatum eſt
ſuper nos lumen vultus tui do-
† ſ et per hoc. ſ Intus ſunt vera et certa bona que mali nō uident. de quibus recte ſubdit a tempore frumenti.
mine: † dediſti leticiam in corde
† ſ Sed illi. ſ Aug. qui nō uident regnū celorū in ſe eſſe in his multiplicati ſūt · nō in ueritate · ſed in multiplici diſtractōne et erūna non in ſimplicitate cordis querūt ſimplex bonū ꝺ quo bonus exultat.
meo. † A fructu frumenti vini et
† ſ quia aliud eſt dei panis qui de celo deſcendit. aliud uinū dei quod letifi. c. h. aliud oleum dei de quo impingua. in o. c. m.
olei † ſui multiplicati ſunt. In pa
† ſ que eſt immutabilis.
ce † inidipſum · dormiam ⁊ requie-
† ſ Aug. contra qđ illi multiplicati · ſecuri enī ab omnibus vni deo adherere debent.
ſcam. † Quoniam tu domine ſin
gulariter in ſpe · cōſtituiſti me.
† ſ Libera · i · ſara. ⸸ ſ Nō ſic agar · i · ſinagoga
In finem † pro ea que ⸸ hereditatem conſequitur.

V.

† ſ Egri ſ Aures dei ſunt potētia · miſericordia. p potentiam poteſt · p miſericordiā vult.
VErba mea au-
ribus percipe domine:
† ſ Aug. Spūalis eſt clamor qui intelligitur · vnde ⁊ auris dei · preſentia maieſtatis accipitur.
⸸ ſ Alia litera. Exaudi orationem meam.
† intellige clamorē meū. ⸸ Intē
† ſ chriſtus.
de voci oratōnis mee: † rex meus
† ſ pater. ⸸ ſ vere exaudies · u · m · quoniam ad te orabo. id eſt · te in ſimplici corde petam.
et † deus meus. ⸸ Quoniam ad

¶ Pro ea. Quia ħ honorat cui habēda hereditas affirmat: a q̄ emula excluditur.
¶ Eccleſia ē q̄ hereditatē · i · vitā eternā ipm deū accipit: q̄ hic loquitur.
¶ De hereditate quā ſibi petit et aſſerit emulā dicēs excludi. V.
¶ Verba m. Caſ. Hic innuit ꝓpħa trinā orōꝫ eē faciēdā. Sūt eñ tria pncipalia vicia in pſperis · tria in aduſis · ꝯtra q̄ trinā debem⁹ facere oratōes. In pſperis: ꝯtra carnis ꝯcupiſcētiā · ꝯtra ꝯcupiſcentiā oculoꝝ · ꝯtra ſupbiam vite. In aduerſis, ꝯtra timorē mortis · periculi · vtilitatis.
¶ Caſ. Trina oratō. Verba. Oris pſalmodiā. Clamorē. cordis affectū ideo. Exaudi. Ecce ter · de eodem.
¶ Auribus. Aures dei ſūt potētia · clemētia. Potētia qua pōt. Clemētia qua vult exaudire · niſi eñ eēt clemētia: nulli⁹ pces exaudiret
¶ Voci. Illa oratō vocē habet que eſt digna audiri
¶ Rex. Aug. Proprie fili⁹ · hñ pmo rex: qꝛ p eū itur ad patrē. vñ ſubdit · ⁊ de⁹ me⁹ · et tamē nō dicit itendite: ħ intende: quia vnus deus.

¶ Quoniam. Aug. Hucuſqꝫ oratō vt audiatur · hic iam ē intellect⁹ eoꝝ q̄ ipediūt ad videndū deū · i · vt ſe exauditā ꝯgnoſcat. pri⁹ quaſi in pſenti volēs audiri · dixit exaudi · in quo ipam inuocatōeꝫ oñdit: ħ caligans int pcellas ſecu i · ſentit ſe nō videre qđ cupit. et tñ ſpat. ſcit aūt q̄re nō videat: qꝛ adhuc ē nox pcc̄oꝝ. Dicit ergo: qꝛ ad te o · i · qꝛ tātus es · ad quem orabo. mane e · u · m · nō in nocte quā pcc̄a fecerūt: ħ ea finita videbis. Mane finis tenebraꝝ. initiū luciſ · q̄ ſemp creſcat: vt nec icipientes excludant. cur ergo pus dixit exaudi: forſā clamauit. et qꝛ nō ē audita ſentit q̄d oporteat tranſire vt audiat. Vel ſupi⁹ audita ē · ħ nō itelligit ſe auditā · qꝛ nō dū vidꝫ auditorē · ⁊ ē exaudies · i · itelligam me auditā · ⁊ in ħ mane ñ ero horari⁹ ħ aſtabo · ⁊ ſciā q͛ eē deū ꝯ placere iniq̄tatē nū q̄ꝫ ꝯueniūt. Eſ ꝓpric. Aſtat deo vt pſenſ q̄ pur⁹ ē. ⁊ ħ mane mox vt tenebras deſerit.
¶ Mane. Caſſio. Vel mane qñ icipiet ꝑtnitas · ⁊ tūc plene videbo q͛ nō placꝫ iniq̄tas · qꝛ tūc nō habitabit · ħ tollet impius ne v · g · dei · ⁊ tūc non pmanebūt · etſi miſericordiā ei⁹ habuerūt
¶ Iniuſti. Qui mala faciūt. Nā odiſti q̄ opant · ñ q̄ opati ſūt.
¶ Mēdaciū. Aug Quia ħ ē veritati cōtrariū. Veritas ē de eo qđ ē. Mēdaciū ñ ē ſuba vel natura · ħ de eo qđ nō ē · et merito pdit qđ dcliat ab eo qđ ē: ad id qđ ñ ē
¶ Aug. Mētiri ē lo q̄ ꝯ͂ hoc qđ aīo ſentit
¶ Aug. Sūt mēdacia q̄dā p ſalute vel cōmodo alicui⁹ ñ ma licia: ħ beignitate · vt obſtetrices q̄ dixerūt pharaoni falſū p fi-lijs hebreoꝝ. Hec āt mēdacia nō re · ħ in dolo laudāt. qꝛ q̄ ſic mētiūt merebūt aliq̄n ab oī mēdacō liberari · Eſt etiā mēdaciū ioco qđ nō fallit: ſcit eñ cui dꝛ cā ioci dici. ⁊ ħ duo genera ñ ſūt ſine culpa: ħ nō cū mag̃. Perfectis āt ñ ꝯuenit mētiri · nec p tpali vita · cui⁹ morte ſua vl̄ alteri⁹ nō occidit aīa · licꝫ āt eis ſi nō falſū dicere veꝝ tacere. vt ſi q̄s ñ vult pdere hoīem ad mortē · veꝝ taceat: ħ nō falſū dicat. ne p corpe alteri⁹ aīaꝫ ſuā occidat. Nō ē culpa veꝝ tacere · vt ⁊ dñs mlta hēo vob ⁊c. Illđ āt vbi nō ē duplex cor: nō debet dici mēdaciū · vt ſi q̄s cōmodet michi gladiū · ⁊ pmittā reddere poſcēti · ſi furēs poſcit: nō debeo reddere · ne ſe vel aliū occidat. qđ hic nō ē duplex cor: qꝛ cū pmiſi reddere. ñ cogitaui furētē poſſe repetere.
¶ Ego aūt. Aug. Tercō dicit ſe futurā domū dei · ⁊ nūc pximat in timore ante conſummationem que expellit timorem.
¶ Introibo. Caſ. Per hoc introibo quia adorabo.
¶ Caſ. Petit contra ea que emula ingerit · vnde ipſa peribit.
¶ Domie deduc. Aug. Quarto pficiēs int ipedimēta orat iuuari intus ne linguis doloſis auertat.

† ſ Orauī: et nō deſiſtam ſed ſemper orabo.
te † orabo domine: mane exaudieſ
† ſ certus de hereditate. ſ Non iacebo in terrenis.
vocem meam † Mane aſtabo ti-
† ſ Non videt deum qui terrenis inheret.
⸸ ſ Aug. Iniquitas. mendaciū · homicidium · dolus · et huiōi ſunt nox · qua tranſeūte fit mane vt videatur deus. Et reddit cām cur mane aſtabit et videbit · quia deus nō vult iniquitatē quā ſi vellet poſſet ab iniquis videri ſine mane.
bi et † videbo: ⸸ quoniam non de⁹
† ſ Intellectus excluſionis emule p exauditōꝫ libere. ſ Id eſt. nō ſic videbit vt hereat.
volens iniquitatē tu es. † Neqꝫ
† ſ Qui male vult, primo. ⸸ ſ Aug. Quia oculi mentis eorū p tenebris peccatorū. non ſuſtinent lucem. etſi aliquando vident veram non pmanēt · quia amāt ea que a vero auertunt. ſed ſi hec tranſit nox fit mane. vt videant et hereant veritati.
habitabit iuxta te † malignuſ: ⸸ ne
qꝫ permanebunt iniuſti ante ocu
† ſ Quia non ſinit manere in ſe.
los tuos. † Odiſti omnes qui
† ſ Aug. Opatur cui placet · ſi diſplicet · et ſi cadit. languor nature facit nō ipſe. ⸸ ſ generaliter.
† operantur iniquitatem: ⸸ perdeſ
† ſ Non ſolum opantes.
omnes qui † loquuntur mēdaciū.
† ſ hoc eſt quod ſupra. qui opantur iniquitatem ⸸ ſ Homicidam. ⸸ ſ Quod ſupra loquitur mēdaciū. ſ Qui decipit vicinum.
† Virum ⸸ ſanguinum ⸸ et doloſū
† ſ Id eſt. exheredabit ⸸ ſ Qui autē conſequūtur hereditateꝫ exultāt in ſpe.
† abominabitur dominuſ ⸸ ego au
† ſ Aug. multitudo miſericordie ē multi et perfecti ſancti. quos nunc parit eccleſia.
tem in † multitudine miſericordie
† ſ vt lapis in edificium. in hoc introitu perfectio notatur. ⸸ ſ celeſtem.
tue. † Introibo ⸸ in domum tuaꝫ
† ſ Id eſt. ppe nō in tēplo. hoc de pceſſu priuſ.
adorabo † ad templum ſanctum
† ſ Aug. Qui ē magnū preſidiū pficiētibus. ſꝫ ꝑuenictibus foras mittitur. qꝛ nō timēt amicū.
⸸ ſ Sed nunc contra aduerſa.
tuum in † timore tuo. ⸸ Domine

¶ Juſticia t. Caſ. Qua penitentes et ſupplices recipis.
¶ In cōſpectu. Aug. Ubi homo nō videt cui laudanti vel vitupanti nō eſt credendū· quia nō videt in cōſcientia in qua iter ad deum dirigitur. Ideo ſubdit· quoniā nō eſt in ore eorum veritas.
¶ Quoniam nō. Nō modo nō eſt veritas in ore: ſed ſepulcrū quia

fetida, ꝓmunt ad corrūpendum. quibus ſi non ꝓficiunt: doloſe agunt · i· non modo moliūtur ſed efficiūt.
¶ Judica illos.
¶ Decidant. Nō optat ſed quod futurū eſt ꝑdicit. decidit q̇ ſpe bona fruſtrat᷑.
¶ Et letentur. o. Caſ. Poſt retributōnes malorū ſubdit ꝑmia bonorū· vt ſicut pena terret: premia incitent.
¶ Ut ſcuto. Caſ. Uno verbo indicat beneficia dei gratuita. Volūtas que vocat eſt defenſio cōtra oīa ·et corona· ⁊ clipeuſ. Capiti aptatus corona eſt, cordi defenſio.
¶ Octaua eſt aduē tus dñi in qua peccator timet argui· et ido penitet.
¶ Aug. Octauā dicunt aliqui aduentū domini qui ventur⁹ eſt poſt · vij· milia annorū (vt aiunt) ſ; nulli hoc tempus cognitū eſt. potius octau⁹ dies dicitur· q̄ oīa tempa· vij· dierum repetitōe voluūtur. Ille nullā habēt varietatem. Vel due vite ſunt · vna ꝑtinet ad corpus quod eſt vetus homo· cui et vet⁹ datū eſt teſtamentu; ī qua regnauit mors. Altera ad animam: quod eſt nou⁹ homo regenerat⁹ ꝑ chriſtū. Ad corpus aūt quaternarius· ad animā ternari⁹ ꝑtinet. Peracta ergo vtraq; quaſi ſeptenario numero veniet octau⁹ dies iudicij· vbi cuiq; ꝑ meritis reddetur · vnde timens eccīa hic orat.

† ſ deductio cōuenit ꝓficiſcenti. †ꞌ ſ Aug. Non homis vbi malū ꝑ malo datur. qd̄ nō deus quia et ſi punit nō ſuū malum infert· ſed malis ſuis eos reliquit. homo vero cū punit malo vo to hoc agit· et ideo prior ipſe malus.
†deduc me in †ꞌ iuſticia tua proptᷓ
† ſ Remi. meo. vt pre oculis habeā precepta.
inimicos meos: dirige in † conſpe
† ſ vel meo. †ꞌ ſ vel tuam †ꞌ ſ Aug. Quorū iudicō nō eſt credendum. et ideo ad conſcientiā vbi deus videt fugiendum eſt.
ctu †tuo viam †ꞌ meā. † Quoniā
† ſ Aug. Quia cor eorū fallitur d̄ peccato et pena peccati.
non eſt in ore eorū veritas: †cor
† ſ Aug. Pro voracitate· pro qua adulando mētiuntur.
eorum vanum eſt. † Sepulcrū
† ſ Aug. Quia ſemꝑ hiat voracitas. vel adulatione trahunt homies. et deuorant ſibi aſſimilādo. quibus mortuis ipſi ſunt ſepulcra.
†ꞌ ſ malis.
†patens eſt guttur eoꝝ· †ꞌ linguis
† ſ Quinto prophetia. que pena malis· qd̄ premiū iuſtis· nō enī; eſt optatō· ſed preuidet quod futurū eſt.
ſuis doloſe agebāt: †iudica illos
† ſ Sic. †ꞌ ſ teſte conſcientia et accuſante.
deus. †Decidant a †ꞌ cogitationi
† ſ Aug. Id eſt· longe vt merētur pelli ab hereditate. que videndo deū poſſidetur.
bus ſuis· ſecūdum †ꞌ multitudinē
† ſ Qui ſibi videntur intromiſſi.
impietatum eorum †expelle eos:
†ꞌ ſ vel amaricauerūt. ſ Aug. Panis de celo qui dulcis· egris ꝑ peccata ita amarus eſt. vt ſuſtinere non poſſint.
quoniā †irritauerunt te domīe·
ſ Ecōtra. ſ de adepta hereditate. ſ Quibus gratulantibus vel guſtantibus ſuauis eſt.
Et letentur omnes qui ſperāt
† ſ Non dubie dico. ſ Non temporaliter.
†ꞌ ſ Id eſt. q̄.
in te: †in eternum exultabunt †ꞌ et
† ſ Hec eſt eterna eorum exultatio.
†habitabis in eis. Et gloriabū
† ſ Aug. tanq̄ habentes ad fruendū quod diligunt. que eſt hereditas eterna.
tur †in te omnes qui diligunt no
† ſ Aug. Benedictio eſt gloriari in deo. et habitari ab eo· ſed q̄ hanc precedit vocatō que ē gratie: ſubdit. domine vt ſcuto ⁊c.
men tuum: †quoniam tu benedi
† ſ Bona voluntas dei precedit noſtram vt vocet ad penitentiam. et hec ſunt arma quibus vincitur inimicus. hoc ſcutum contra eum qui
ces iuſto. †Domine vt ſcuto bo
tribulationibus et temptatōnibus ſuggerit deſpationem.
ne voluntatis tue coronaſti noſ.

† ſ Id ē. chriſtū. †ꞌ ſ Pro metu iudicii

† In finem pro †ꞌ octaua pſal

VI.
¶ Domine ne in. Caſ. Cōfeſſio eſt deꝑcatina q̄ apud deū valet. prīo ē exordiū in q̄ captat ꝑ poteſtatē iudicis ꝑ īfirmitatē ſuā· ꝑ ꝯſuetudinē ꝑcedi. q̄ n̄ vult a mortuiſ: ſ; a viuis rogar
¶ Arguas. Aug. Argui grauius eſt q̄ accuſari. vnde damnatō timetur. Corripi mitius· i· emendari vel erudiri. Arguūtur in iudicio qui ſine fundamento Emendātur· i· purgātur qui ſupra illud. lignū fenū ſtipulā edificauerunt, dicit ergo hic ſana: ne ibi ſit opus. vnde ſubdit: miſerere.
¶ Infirmus. Aug. Reatu infirmatur anima. a quo ſana. quia oſſa· i·

mens cōturbatur ad penitentiā. et anima· i· ſenſualitas. ergo vſquequo differs: quaſi dicat quid reſtat quin ſanes.
¶ Uſquequo. Aug. Innuit ſe diu luctari cū vicijs. Non eſt aūt crudelitas dilatio dei. ſed vt ꝑſuadeat aīme in que mala ſe ꝑcipitauit. Non dū enim tam perfecte orat vt ei dicatur. Adhuc te loquente dicā ecce aſſū

ſ penitentis.
mus dauid.
VI
ſ hic ſeca hic vre ⁊c.
Domine ne in
† ſ Aug. furor idē eſt ex greco qd̄ ira. vnde et hic varie dicitur. prius furor poſtea ira· vel ecōuerſo. †ꞌ ſ Quaſi cōuincas.
† furore tuo †ꞌ arguas me: neq;
† ſ Quod minus ē. †ꞌ ſ Quaſi caſtigādum.
ſ Sed.
†in ira tua †ꞌ corripias me. Miſe
† ſ Quia iuſticiā ſuſtinere nequeo. ſ Natura et peccato.
rere mei domine· quoniam †infir
m⁹ ſum ſana me domine: quoniā
† ſ Non parum ſed vſq; ad oſſa peruenit· id eſt· robur anime. hoc valde. †ꞌ ſ fortitudo aīe·
†cōturbata ſunt omnia †ꞌ oſſa mea
† ſ Expoſitio oſſium·
†Et anima mea turbata eſt val
† ſ Ideo. †ꞌ; ſ differs.
†ꞌ ſ Aug. Et tōqui pius es nō differas ſ; cōuertere. vt ego cōuertar ad te. ſ; q̄ pfecte ꝯuerſioni noſtre ſemper ē paratus. videtur dici cōuertere · i· fac me perfecte cōuerti· ī quo ſentit laborē. vnde addit. eripe aīa; quaſi in cōuerſione multis impeditam.
de: †⁊ tu domīe †ꞌ vſquequo? † Cōuertere domine et eripe animam
† ſ Non merita· quia iuſta damnatio peccanti·
meam: ſaluū me fac ꝓpter †miſeri
† ſ Aug. Intelligit nunc eſſe tempus conuerſionis· quia cum hec vita tranſierit non reſtat niſi retributō.
cordiam tuā †Quoniam non eſt
† ſ Aug. Infernus ē cecitas aīmi que mortuū inuoluit. ſed vt inde liberer. laboraui et quaſi parū ꝓfuerit: addit. lauabo
in morte qui memor ſit tui: †in inferno autem quis confitebit᷑ tibi.
ſ ego aūt. † ſ Satiſfaciēdo †ꞌ ſ cordis·
†ꞌ ſ et poſt·
†Laboraui in †ꞌ gemitu meo· †ꞌ la
† ſ Ad literā· vel peccata ſ Aug. Quaſi alternatim patitur noctes· cū carne ſeruit legi peccati· et dies ſentit· cū mente ſeruit legi dei·
†ꞌ ſ Lectus ē voluptas corporis et delectatō ſeculi· in quo eger animus quieſcit·
uabo †per ſingulas noctes †ꞌ lectū
ſ Idem quod lectus·
meū: lacrimis meis ſtratum meū
† ſ Rigare ad iterius pertinet vt ſit fletus vſq; ad intima cordis· †ꞌ futuro quem timeo·
ſ Ideo q̄·
†rigabo· Turbatus eſt a †ꞌ furo
† ſ quia etiam inter omnes a nullo immunis omnibus conſenſi·
re oculus meuſ: †inueteraui inter

Et vt ex difficitate ſanatōnis inde magis caueat ſibi. ⁊ vt oſtendat᷑ que pena ſit non cōuerſis ſi tanta difficultas ſit ꝯuerſis. vnde ſi iuſt⁹ vix ſaluabitur· impi⁹ vbi pare.
¶ Conuertere. Caſſi. Qui auerſus eras· vel a vindicta.
Eripe. ab imminēte morte. Vel eripe animā peccatis ligatā.
Salua. dando virtutes.
¶ Quoniam nō. Caſ. Ideo hic feſtino dimitti. quia poſt mortē et in inferno n̄ accipitur confeſſio.
¶ In inferno. Aug. Confeſſus ē diues qui lazarū vidit etſi de ꝓfundo· cuius compatōne coact⁹ eſt cōfiteri mala ſua vſq; adeo. vt et frēs roget ab his ꝑmoneri· ſ; poſt iudiciū in ꝓfūdioribꝫ tenebris nullā lucē dei videbunt cui ꝯfiteant᷑. Vl' mortē dicit pcc̄m in q̄ īmemor ē dei· qui mādata ei⁹ cōtemnit.
¶ Laboraui. Caſ. Narrat erūnas q̄bꝫ penitēs aūtit᷑· gemit dū videt q̄d egit· ⁊ q̄ pena futura.
¶ Lectum. Caſſi. Conſcientiam que q̄buſdam quies· q̄buſdā tormentū. Stratū ſenſualitatē, fertilē faciam que erat arida. Vel lectus delectatio corpis in qua homo reſoluit᷑. Stratus cumulus peccatorū vt veſtiū. quo reſoluto imbre lacrimarū noua meſſis virtutū creſcat.
¶ A furore. Aug. Ab ira vl' dei que in iudicio et hic in cecitate mentis. Ibi exteriores tenebre. q̄ tūc penitus extra deū · i· lucē: q̄ in ſumma cecitate· hic iā incipiūt in peccante. ⁊ iō dicit turbatum nō extinctū oculū. Vel a ſua ira q̄ turbāte ſolem· i· ſapientiā dei nō poteſt videre. Vel ideo ſic laboro quia inueteraui mēbrū factus veteris hominis. vnde hoc· q̄ turbatus a furore primo parenti exerto. Inueteraui ad ſimilitudinē veteris veſtis. q̄ nec eſt vſui nec decori· ne quis deſpet de grauitate peccatoꝝ ſubdit diſce. Caſ. Correptō vt ſepetur ab illis quorum collegio peccauit: et inſiſtat mandatis dei.

¶ Inimicos. Auguſ. Id eſt. vicia vel malos homines qui vere ſunt inimici ad deū ſe cōuertentiū a quibꝰ ſepatur omnis bonus nō loco ·ſed animo. qꝛ vero nō eſt inanis tantus laboꝛ penitentię: exauditum ſe ſignificans ſubdit· diſcedite.

¶ Dominus. Ter dominꝰ quia trinitatē affuiſſe p̄cibus oſtēdit. Incepit a lacrimis exauditus exultat.

¶ Exaudi do. Caſ. Dat exemplū fideliter orantes audiri.

¶ Erubeſcant. Caſ. Quaſi in cōclu ſione· iam liber a peccatis exultās ꝑ inimicis vt cōuertant̄ orat vt ſicut ipſe habeant veniam.

¶ Aug. Erubeſcāt. Hoc nō hic· vbi potius irrident eos qui oīa relinquūt: ⁊ infirmos erubeſcere faciūt· ſꝫ in iudicio.

¶ In finem pſalmus. Augꝰ. Chuſi qui trāſiuit in partē abſolon· ſed de hiſtoria velamen ſumpſit myſterioꝝ. Chuſi ſilentiū· Gemini dext. Achitofel fratris ruina· i· iudę ſcelus qui dominū tradidit. Cōtra hos dolos dominus dimicauit ſilentio ·i· alto ſecreto ·q̄ cęcitas in iſrael facta eſt. vt cum plenitudo gentium intret: totus iſrael ſaluꝰ f· de quo apſus exclamat admirans non exponens. O altitudo diuitiaꝝ ſa· et ſci· d· Hoc ſilentio dominꝰ paſſionis occultans ſacramētū ruinā fratris ·i· ſcelus iudę cōuertit in miſericordiā, et quod ille ad pniciē vnius hominis fecit· iſte ad ſalutē omniū flexit. Cātat ergo hunc pſalmū domino fidelis· cui facta ſunt verba chuſi ·i· manifeſtatio huius ſilentij. qđ dexter et fauēs deꝰ opatus eſt ei. Non enim erat eis abſcondēdū pro quibus geſtū eſt

† Aug· vel ꝓphetia ē· qꝛ ira in iudicō· vel nunc vbi grana a paleis nuda et ſi inter eas·

omes inimicos meoſ. † Diſcedite a me omnes qui operamini iniquitatem: quoniam exaudiuit do

† ſ compunctionē ꝓ cōmiſſis. ⁝ ſ Remittēdo. ſ Aug. Repetitō crebra ex affectu. qꝛ gaudenti nō ſufficit ſemel dicere ꝙ gaudet.

minꝰ † vocem fletus mei ⁝ Exau

† ſ Pro deponendis peccatis.

diuit dominus † deprecatōꝫ meā:

† ſ Pro impetrandis virtutibus. ⁝ ſ Quaſi oblationē.

dominus † orationem meā ⁝ ſuſce

ſ Ergo iam. † ſ De actibus. quia mali. ⁝ ſ timore iudicii.

pit· † Erubeſcant et ⁝ conturben

tur vehemēter omes inimici mei:

† ſ Aug. Illis cōuerſio ad cōfuſionē qui noluerunt habere ad ſalutem. ⁝ ſ Caſſio. Ne eant quo tendebant· et non differatur. ſed erūbeſcant v. v. vel poſt ꝯuerſionē ex recordatōe· qđ eſt cuſtodia virtutis. ⁝ ſ Et hec omnia.

† ꝯuertantur et ⁝ erubeſcant ⁝ valde velociter.

† ſ Chriſtū. ⁝ ſ dirigēs nos. ⁝ ſ fidelis cui facta eſt miſterii reuelatio

† In finem ⁝ pſalmus ⁝ dauid

† ſ Ad honorē. ⁝ ſ maīfeſtatōe alti ſilentii quo xp̄s occultauit iudeis myſteriū paſſionis.

quem † cantauit domino pro ⁝ ver

† ſ Id eſt· dextre. quia cōſuluit ſaluti dauid neceſſaria ꝑditōne. vel quia illud ſilentiū deus dexter ·i· fauens et ꝓpicius huic fideli aperuit

bis chuſi filij † gemini.

VII.

ſ Per potentiā. ſ Per creatōꝫ.

Domine deuſ

† ſ volūtate ⁝ ſ Nō in me. ſ pretēdit meritū.

† meus ⁝ in te ſperaui.

† ſ Spūalibus nequiciis viciis et peccatis·

ſaluum me fac † ex omnibus per

† ſ A dyabolo et angelis eius. ſ A leone.

ſequentibus me † et libera me.

¶ Aug. Poteſt hic pſalmus in pſona xp̄i intelligi ſiqua humiliter dicta ſunt· ad infirmitatē noſtrā referātur quā geſtauit.

¶ Primo petit ex oībus tribulatōnibus liberari. VII.

¶ Domine deus meus in te ⁊c. Caſ. Iſte eſt primus pſalmus coꝝ in quibus ꝑ actus dauid futura myſteria domini ſignificātur. Myſterium incarnationis ſilentiū fuit iudeis. Vt dauid a filio· ita chriſtus a populo quem nutrierat pſecutionem ſuſtinuit.

¶ Libera· Aug. Quaſi ſupato oīi bello vicioꝝ iam ꝑfecto nichil reſtat niſi inuidus dyabolus.

¶ Rapiat redimat. Caſ. Propria verba· domini eſt liberare· leonis rapere. Ordo prius perſequentes ponit inde leonem. Expiatus enim ab omnibus ſpiritualibus nequitijs a dyabolo liberatur.

¶ Domine ſi feci iſtud. Caſ· Ad literā đ dauid et abſalon. Si feci iſtud ·i· ſi hoc malū michi ꝑ preteritā culpam contigit. Vel ſi modo eſt iniquitas in manibus ·i· operibus meis. Vel ſi reddidi re· m· m· ⁊c· quod dicitur ęquitas apud homīes· merito et ſi nō videat̄ hoībꝰ· decidā ſupatus ab inimicis meis ·inanis a fructu manſuetudinis.

¶ Aug. Si feci iſtud vel vniuerſale peccatū quod ſine noīe dixit quod eſt ſuperbia quę eſt radix omniū maloꝝ. Vel quod ſequitur· ſi eſt iniquitas quod de omni peccato accipitur.

¶ Si reddidi. Aug. Id eſt. ſi te non ſum imitatus in illo ſilentio· id ē· patientia qua pro me opatus es.

¶ Decidā meri. Aug. Non iureiurādo hoc ſibi impcatur ſꝫ dicit qđ contigit ſe vindicātibꝰ· ꝓphetat ergo nō iurat ꝑ execratōeꝫ· quod eſt grauiſſimum iuriſiurandi genus.

¶ Aug. Inanis factus vana et ſupbaleticia ꝙ quaſi vinci nō potuit. Salomon· Melioꝛ eſt qui vincit iram ꝗ̄ qui capit ciuitatem.

¶ Conculcet. ⁊c. Aug. Anima peccatoris. de quo· terra es et in terrā reuerteris· cibus ſerpētis eſt· cui in maledictōne dictū eſt· terrā māducabis ·i· dyaboli· q̇a terra ·i· terrena eſt. Et ido hic ait. Cōculcet in terra vi· m· i· in terrā redactā ſibi incoꝛpet· ⁊ ibi ſit deſpicabilis.

¶ Gloria mea. Aug. Que debet eſſe in conſcientia vbi deus videt. Et ſolida in domio. vt qui gloriat̄ in dn̄o glorietur. deducat in puluerē ·i· in ſupbiā ⁊ iactātiā· vt ſcꝫ velim gloriari apud homines.

¶ Pul· Puluis. q. ꝑ· Aug. Supboꝝ iactātia. vult ḡ vt gloria ſua ſit ſolida intꝰ vbi deus videt. Eſt eīm puluis ſi apđ homines gloriat̄· ecce ꝗ̄ cauenda ſupbia.

¶ Exurge. Petit vt gloria reſurrectōiſ chriſti ſubueniat.

† ſ Aliquando. ⁝ ſ de coꝛpe. nō curat ſi carne affligatur ⁝ ſ Id eſt. dyabolus qui in illis viciis et peccatis impugnat. vnde vt leo rugiēs circuīt ⁊c. † ſ Cui ſemper inſidiatur.

† Nequando ⁝ rapiat ⁝ vt leo ⁝ ani

† ſ Si tu nō redimis ille rapit ⁝ ſ Niſi xp̄s

mā meaꝫ: † dum non eſt qui ⁝ redi

† ſ Niſi qui redimit. ſ dando vitā eternam. ⁝ ſ Qꝛ ſine īnocētia neminem videt poſſe ſaluari dicit ſ Itē pretendit meritū.

mat· neqꝫ qui † ſaluū faciat ⁝ Do

† ſ Aug. Hic patet ꝑfectū loqui cui ſolius dyaboli inſidie cauende ſunt. ⁝ ſ Scꝫ·

mine deus meus ſi † feci iſtud: ⁝ ſi eſt iniquitas in manibus meis.

† ſ mala ſcꝫ. Aug. Hoc nō poteſt dicere niſi ꝑfectus. ſciens chriſtū hoc feciſſe ſ Aug. maioꝛ patientia ſi non reddidi his qui ꝓ bonis reddiderunt mala.

† Si reddidi retribuentibus mi

† ſ Pro bonis. ⁝ ſ Aug. Qui ſe vindicat occulte a dyabolo ſupatur.

chi † mala: ⁝ decidaꝫ merito ab ini

† ſ Impugnando. i· ſuggerēdo ſ Etiam.

micis meis inanis. † Perſequa

† ſ Singularis. ſ dyabolus. ⁝ ſ Cui homines nō habent quid faciant.

tur † inimicus ⁝ animam meam: et

† ſ decipiendo ꝑ conſenſum. ⁝ ſ Id eſt. occultādo vitā meā· terrā faciat ſcꝫ cibū ſibi· qꝛ nō eſt tm̄ leo ſed et ſerpēs· et ibi ſit deſpicabilis.

† comprehendat et ⁝ conculcet in terra vitam meam: † et gloriam meā

† ſ Hominē ad imaginē dei factum.

† ſ Ad nichilū redigat. ⁝ ſ Si hoc feci· hoc michi ꝯtingat. ſed quia nō merui. ſ Aug. Appare ꝑ carnē. dormit enīꝫ cū in ſecretis ſuis latet incognitus.

† in puluerem deducat· ⁝ Exurge

† ſ Caſ. Id eſt· vindicta contra dyabolum

domine in † ira tua: et exaltare in

† ſ Id eſt. in poſſeſſione. vt ibi honoꝛeris a cōuerſis ⁝ ſ dyaboli et angeloꝛum eius.

† finibus ⁝ inimicoꝛum meoꝛum.

† ſ Aug. Quia humilitatē precipis: prioꝛ eam imple. humilis appare: vt a te diſcant alii ſuperbiam vincere.

† Et exurge dn̄e deus meꝰ in pręcepto quod mādaſti: ⁊ † ſinagoga

† ſ Cōgregatio.

¶ In ira tua. Perfectꝰ eīm iſte nō p̄cat̄ hic aduerſus hoīes: ſed aduerſus dyabolū vt poſſeſſionē eius amittat pccoꝛes; ſcꝫ et impios qui ſūt eiꝰ poſſeſſio. Et qꝛ ablatō homīs qꝛ pena eſt dyabolo; dicit̄ ira dei cōtra euꝫ vel p̄cat̄ hic xp̄i reſurrectōem ſicut in p̄cedenti eiꝰ incarnatōnem. vt o domine deus meus ⁊c.

¶ In finibus. Mundus vel infernus ſunt fines dyaboli.

¶ Exurge domine d. Supbꝰ dyabolus qꝛ ꝑ iniquitatē vincit̄· ſubdit. Vel exurge ·i· toto oꝛbe notꝰ efficere reſurgēdo· in p̄cepto · vt p̄ceptū humilitatis facias implere. et hoc inde ſequit̄· qꝛ ſinagoga de diuerſis populis vel ſpecialiter iudeis· circū· t· amādo vel pſequendo. ꝓp ter hanc· id eſt. amantē regredere ·i· fac ſcire eos oīipotentiā tuā: qui deſcēdiſti vt te viderent. vel ꝓpter hanc ·i· pſequentē· in qua locū nō inuenis. regredere in ·i· altū ſubtrahe te his qui te pſequuntur.

¶ Sinagoga. Aug. Congregatō populi ſcꝫ qui vel humilē cōtemnētes circūdederūt: vt pſequētes· vel amando: vt credentes. Regredere reſurgendo· aſcendendo ꝓpter ſinagogā crediturā vt mittas ſpm̄ de alto

quo fit cōgregatio. vel ꝓpter hanc .i. pſequentē ſinagogā .i. in altū regrede re .i. te illi ſubtrahendo .q. locū nō habes in malis .i. ſubtrahe te illis. vel exurge in ira .i. exerce iram tuā contra inimicos ſcʒ iudeos dicit eccleſia. Deinde quaſi exponendo ſubdit. exaltare in finibus .i. altus efficere vt te nō intelligant quod eſt ſilentiū tituli vt ſic te crucifigant. Et exurge ī ꝑcepto .i. cū appares humilis altus eſto. Ipſa em̄ humilitate exaltat⁹ eſt .i. nō eſt intellectus. et ꝑ hoc quod nō intelligūt te iudei qui crucifigūt. credent inter gētes. Et ita ſina .po pulo .cir .te plenitudo ſcʒ gentiū. credēdo. ꝛ ꝓpter hanc ſinagogā gentiū in altū regredere .i. rurſus deſine intelligi. q2 et iſta ce offenſura ē. vnde putas cū venit f. h. i. f. i. terra. Refrigeſcet em̄ charitas mltoꝝ. et dominus in altū regredie. vt a paucis ſincera fides teneat. Sʒ quomōlibet hic loc⁹ exponat. cōuenieter ſequit. domin⁹ iudicat poplos poſt aſcēſionē in cęlū. quę regreſſio accipit. q2 inde ventur⁹ eſt iudicare viuos et mortuos. vel cū peccātes xpianos deſerit intelligentia veritatis. quę itē regreſſio dicit. Scdʒ aliā ſententiā. venit xpianos iudicare qd̄ iudiciū nō timens pfectus audet orare iudica me.

Dominus iudicat. De iudicō regreſſi .i. xpi.

Innocentiā. Aug. Q2 nō reddidi retribuētibus. m.

Super me. Aug Juſticia ꝛ innocētia ſunt ſup me. q2 nō a me ſed a deo.

Corda. Auguſ. Quid quiſq3 cogitet Renes. Quid quē q3 delectet. quia finis curę et delectatōnis ē delectatio. ad quā nititur ꝑuenire. Opera noſtra in dictis et ī factis poſſūt videre homines. ſed quo animo fiant: et quo ꝑuenire cupiant. ſolus videt de⁹. q̄ cū videt cor eſſe in cęlo. et nō delectari in carne. ſed in dn̄o .i. cū bonę ſunt cogitatōnes. et earū fines: dirigit iuſtū. et nō ſolū dirigit: ſed adiuuat iuſtū. vnde ſubdit. iuſtū ad. ꝛc.

† Quidam amando quidam pſequendo

populorum †circumdabit te. Et

† vt diligēs exerceatur odiēs amplius excrucietur. † Celum.

†propter hanc in †altum regredere: dominus iudicat populos.

† Penitens ſupra aiebat ſaluū me fac. ꝓpter miſericordiā t. quia vocat ad penitentiam. iam vocatus q2 precepta ſeruauit ſcd̄m iuſticiā petit iudicari.

†Judica me domine ſecundum

† In bonis faciendis. † Quia ſine malis ſum. quia nō reddidi re. mi. ma.

†iuſticiam meaʒ: et ſecundum † in

† Supra q̄ dignus ſum. † Etiam

Qui in ſordibus eſt. ſ. a. vt iam tandē veniat iuſtum iudicium.

nocentiam †meā ſup me. † Con

Ex eo.

ſumetur nequitia peccatorum: ꝛ

† vt iuſtus iuſtificetur adhuc † In occulto vbi nullus videt niſi ipſe qui pſpicit corda. Cogitationes.

diriges †iuſtum †ſcrutanſ corda ꝛ

† delectatōnes. † Quia iam iuſto tribuitur. et eſt quaſi medicina que ſeruat ſaluteʒ. altera eſt que facit.

†renes deus. †Juſtum adiutorium meum a domino: qui ſaluoſ

† Nō ait et renibus: quia vbi cor: ibi et delectatio cū eterna cogitātur. † Sed o iniquiquoꝝ nequitia cōſūmatur: ꝯuertimi. Quia.

facit rectoſ †corde. †Deus iudex

† Secundū merita † Cui nemo reſiſtet et ſi modo patiens. † Nō: ſed expectat ad penitentiā. vnde poſt grauius punit.

†iuſtus †fortis et patiens: †nunquid iraſcetur per ſingulos dies.

† Q. d. iuſti ſaluabūtur. ſed o vos peccatoreſ. † Aug. gladius. xpūs qui primo aduentu vagina humilitatis tectus. ſecūdo coruſcabit: lumē ſuis: terror impiis.

†Niſi conuerſi fueritis †gladiuʒ

† Aug. Scripturā. vbi per cordā noui t. duricia veteris flectitur et domatur.

ſuum vibrauit. †arcum ſuum tetēdit et parauit illum. Et in eo pa

Juſtū adiutoriū. Aug. Duo facit officia medicinę. ſcʒ morbū ſanare et ſanitatē cuſtodire. Secundū primū dixit in alio pſalmo. Infirm⁹ ſum ſana me domine. Juxta alterā dicit hic pfectus. Juſtū eſt adiutoriū meū a domino. Et illa em̄ et iſta medicina ſaluos facit. Sed illa ex ęgritudine tranſfert ad ſalutē. hec in ipſa ſalute cōſeruat. Illa ad morbū euadēdū remediū. Hec aūt ne ad morbū recidat remediū pſtat. Illa ſanamur infirmi. hac cuſtodimur ſani.

Deus iudex. Caſ. Hic metu futuri iudicij t̄ret ꝛ ſpeʒ reūſis ꝑmittit

Nūquid. Aug. Alia litera. Nūquid adducit iram ꝑ ſingulos dies In greco ſignificātius adducit iram. quia non in ipſo eſt ira qua punit. ſed in angelis ire ꝑ quos punit. qui nō ꝓpter iuſticiā qua n̄ gaudent. ſed ꝓpter maliciā pęna humana delectātur. quos ꝑ ſingulos dies nō congregat ad vindictā ſed per patientiā ad penitentiam inuitat.

Gladiū. Aug. Alia litera frameam ſuam ſplendificauit. Caſ. Gladiū .i. Manifeſtā vindictā exercebit nec impꝛdictum eſt hoc. quia a. i. t. minatur. ne putetur remiſſa patientia. parat vt mox miſſurus ſagittā putet

Arcū ſuū. Caſ. A ſimili. Sicut em̄ qui tetendit arcū minatur. Ita ꝑ ſacrā ſcripturā minat malis ne remiſſa putetur dei patientia. Et parauit quaſi mox miſſur⁹ ſagittā putet ſicut quis arcū parat vt ſagittā mittat.

† Aug. hereticos. qui ex ſcripturis venenant animas. † Inde etiā ſagittas iaculatur .i. apoſtolos. quas effecit ardentibus amore dei qui omīa contemnētes dicūt. Quis me ſepabit ab amore chriſti. Apoſtolos. vn̄ ſagitte poacu.

rauit †vaſa mortiſ: †ſagittas ſuas

† Aūt. † cū nequitia in aīno ꝯcepta in opē cōſummatur Nititur efficere.

ardentibus effecit. †Ecce †parturit iniuſticiam: †ꝛ concepit † dolorem et peperit iniquitatem.

† Q2 a dyabolo ꝑ ſuggeſtionē. † Aug. Qui eſt de terrenis rebus, ꝑ quibus mala machinamur. he ſunt ſemen. vnde iniquitas .i. iniuſticia naſcitur.

Etiam. † conſentiēdo ſuggeſtioni terrenarū cupiditatū. fraudem inchoauit. † Inſtando operi fraudis.

†Lacum aperuit: † et effodit euʒ

† Aug. fraudem pariendo. prius leditur fraudator damno innocentie q̄ alius dāno pecunie.

†et incidit in foueam quam fecit.

† Aug. Quia noluit euadere. ſed ſeruus eſſe peccati libidine ratōni dominānte. † Quē concepit. † mentem.

†Conuertetur †dolor eius in †ca

† Ratione. † Quā pepit. In zacharia ſedens ſup talentum plumbi.

put eius: et in †verticē ipſius † ini

† Quaſi impetu. et ideo grauatur vt nō reuolet ad requiē ſanctorum.

† Hec confeſſio nō eſt peccatorū ſed iuſticie dei. qui iuſtus iuſtos ꝓtegit. et malos ꝑ ſua malicia punit. cōtra hanc laudē nichil valent blaſphemie impioꝝ. qui mala excuſant per fortunā vel fatū. vel dyabolū cui nō pōt reſiſti. vel aliaʒ naturā. que nō eſt ex deo. Laudabo. Ideo.

quitas eius †deſcendet. †Confitebor domino ſecundum iuſticiā

† Opere. Hoc ad gaudiū pertinet ſicut penitentia ad triſticiam.

eius: †et pſallam nomini domini alliſſimi.

Quia. † tendens.

.i. ꝑm q2 agit de exaltatōe ſcd̄m duas naturas.

†In finem †pſalmus dauid ꝓ torcularibus.

Id eſt. eccleſiis de quarū cōſtitutione et cauſa conſtitutionis agit.

Aug. Arcum ſ. t. Tempando vet⁹ te. ꝑ nouū teſtamētum. Parauit. per explanatōnem.

Aug. Vel parauit. Parat ꝛ diſpoīt de⁹ nō quidē faciēdo ſed errare ꝑmittēdo vt ꝓpter peccata quidam malo voto legentes. male intelligantur in ſcripturis. quod ē eis pęna peccati. vt ex q̄ſi ſpinę a ſomno excitēt bonos vt ſcripturis inuigilēt. vel d̄ bonis vtrūq3 poteſt accipi qui iidem ſūt vaſa mortis et ſagittę ſecūdū illud apl̄i. Aliis ſūm⁹ odor mortis in mortē. aliiſ odor vitę in vitā. Vnd̄ veniet iudiciū de quo dicit. quod nō par dei et ineffabile lumē de ſe ꝓfert. vnde puniantur iniqui. ſed ipa peccata vertunt homini in pęnā. vt quę fuerunt delectamēta homini facienti ſint inſtrumēta deo punienti. vel vaſa mor. obſcura q̄dam loca vnde mors hereticis. ſed ardentibus ſtudio ſagittę.

Ecce. Quaſi. hec parit deus in ſcripturis. Aug. Vnde videtur homini eē cauſa damnatōis. Sed ecce q. non ex deo ſed ex homine eſt. quia lacū ape. ꝛc.

Cōcepit. Aug. Id eſt. appetitū tpaliū rerū. Peperit. effecit. emiſit. ꝛ i. emiſſa iniquitate eſt lacus .i. ꝑcipitiū aliis. vnde ſubdit. Lacū aperuit. Et ſic eſt compabilis aperienti lacū. aperit em̄ cōcipiendo fraudē. effodit. ꝑturiendo inſtando operi fraudis. incidit pariendo fraudē ſcʒ ꝑpetrādo.

Cōuertetur. In caput eius. Caput. aīma. vertex ratō cui dominant peccata et ſupſunt. et ſup deſcendēt cū in pęnas detrudent.

Confitebor. Caſ. Concluſio quaſi omīa in ſummā colligens. alacriter ſe dicit confiteri.

In finē ꝛc. pro torcularibus. Aug⁹. Pro torcularib⁹ .i. eccliis: q2 de ecclie cōſtitutōne agit. cū domin⁹ poſt reſurrectōʒ aſcendit. miſit ſpiritū quo impleti apl̄i et alii fideles ꝑdicando eccleſias cōgregauerūt. Eccleſia dicit torcular. vbi boni a malis opere miniſtroꝝ ſepantur. non loco: ſed affectu. et quaſi a tegumētis purgant. vt frumēta in area a paleis et in torcularib⁹ vina a vinaciis. quę tn̄ neceſſaria erant. vt ſimul naſcerētur et creſcerent et ad maturitatē peruenirent. vel q2 in ea intellect⁹ verbi dei dū ſono vocis miniſtrat. quaſi vinū includit vinacio. et ſic fertur ad aures. quaſi ad torcular; vbi diſcernit. q2 valet ſonus auribus, intellect⁹

ſro a memoria quaſi a quodaʒ lacu excipitur·inde in mentē et mores qua ſi in cellas tranſit. Vel torcularia ſunt martiria· vbi corpa ꝓ nomine xpi pſecutione calcantur, et quaſi acina in terra remanent·anime in requiem emanant.

VIII.

¶ Caſ. Primo laudes dei maieſtas eius et opatō excelſa deſcribunt.
¶ In vniuerſa. Caſ. Non ergo iudei vel quilibet alij ſibi vendicent quod omniū eſt, quod eſt intentio.
¶ Celos. Auguſ. Ad literā. vel ſcripturas·quia excedit eloquia omniū ſcripturarū. Vel ſup celos. Continuando cū ſequētibus·id eſt· ſcripturas quas inclinat infantib ꝑpter inimicos crucis qui dſtruūtur·cū videntur ·i· intelliguntur ſcripture vſqʒ ad infantes ducte ⁊ cū ꝑ eaſ vſqʒ ad robur nutriūtur ⁊ ſblimitatē intelligentię eriguntur·
¶ Infantiū. Aug. Incipientiū·quibus aplus lac dabat. q̃s ſignabant illi qui dominū laudabant · in quos hoc vtitur dn̄s teſtimonio. Ex his ꝑfecit laudē quia ſ. ſoli pfecti eſſent in eccleſia nō cōſolaret̄ hūano generi ſicut nunc cū et minimi nōdum capaces cognitionis rerū ſpūaliū nutriūtur fide tpalis hiſtorię· Inimici ſunt omnes qui diſpenſatōni ꝑ crucifixū facte contraria dicūt. defenſores vident̄ heretici ſi dei·philoſophi ſapiētię· cū tamē et illi fidem· et hi ſapientiaʒ verā impugnēt.
¶ Lactentiū. Caſ. Nō etate· ſed vt petrus quaſi modo geniti· qui nōdū eſcam ſed lac ſumere poſſūt ⁊ eſt·nō ſolū a pfectiſ ſed et ab incipientib predicaris· Vel infātes et lactentes dicit

VIII.
[¶ Omniū ſcdm potentiā.]

Domine domi
[† ¶ Scdm receptionē et cultum. †¶ Caſſi. Que infinite. nullus eīn ſufficit oēs creaturas agnoſcere in quibus es admirabilis.]
nus † noſter † q̃ʒ admi
[† ¶ gloria fama. † ¶ Non in iudea tantum.]
rabile eſt † nomen tuum in † vni
[¶ Per hoc. admirabilis. † ¶ incomprehēſibilitate. ¶ de terrena humilitate.]
uerſa terra. Quoniam † eleua
[† ¶ fama. ¶ deus homo ſedens ad dextram patris. ¶ filius. † ¶ Remi. Sup omnes rationabiles creaturas·]
ta eſt † magnificētia tua † ſuper cę
[† ¶ Nō ꝑ etate ſed qualitate. ¶ Simplicium. ¶ Incipientiū. ¶ Q. nō ſolū a pfectis. ſed ab īcipientibus predicaris.]
los. Ex ore † infantium et lacten
[† ¶ Paganos. ¶ deſtruendos.]
tium perfeciſti laudē propter † ini
[† ¶ Judeum.]
micos tuoſ: vt deſtruas † inimicū
[† ¶ defenſorem· † ¶ Intelligam ſcripturas que ſpiritu dei facte ſunt: cuius ſunt ſeptē dona cū ſit vnus ſpūs·ſicut plures digiti ī vna maū.]
et † vltoreʒ. † Quoniam videbo
celos tuos opera digitorum tuo
[† ¶ vniuerſalē eccleſiam. ¶ vel doctores. † ¶ Eccleſias ſingillatim per loca † ¶ In celis·id eſt. in ſcripturis]
ruʒ: † lunaʒ et † ſtellas quę † tu fun
[† ¶ Eleuata eſt magnificētia ⁊c. ¶ Et q2 hoc per filium ergo. † ¶ Peccator terrenus. † ¶ Quaſi longe poſiti.]
daſti. † Quid eſt † homo q² † me
[† ¶ Chriſtus homo.]
mor es eius: aut † filius hominis
[† ¶ viſitatur. i· vultu illuſtratur. vn̄ ſignatū ē ſuꝑ nos ⁊c. ¶ Q. pn̄tē qui prope ē mūdicia vite.]
quoniam † viſitas eum. Minui
[† ¶ quia paſſibilis et mortalis ·in alius ſupat]
ſti eum † paulominus ab angelis
[† ¶ corporis incorruptibili claritate. † ¶ vt omnibus ſit venerabilis. † ¶ quia circulus mundi ad fidem eius venit.]
† gloria et † honore † coronaſti euʒ

apoſtolos·qui fuerunt homines ſimplices et indocti. vnde ſtulta mundi elegit deus vt cōfun·for· vnde pfectior eſt laus. Vel ex ore infan·et lact· id eſt·ex verbis puerorum hebreorum perfeciſti laudē. quę videbatur puerili ter agi. ꝑpter inimicos, ne videat̄ humana ſapientia·ſed diuinitus data. Inimicos. paganos. Inimicū. iudeū qui inimicus eſt dei: dū patrē ſolum defendit·quia qui nō honorificat filiū·nō honorificat patrem· vel inimicus voto. Ultor. ſectę ſuę defenſor. expoſitō ei⁹ quod ē inimicum. Perfeciſti·deſtrues. Quoniā uide. pręiudeo ſpiritu· Celos. apoſtolos videbo preſentialiter in poſteris hoc bene cōuenit ꝑmitiuiſ. Opera di. quia cooperatione trinitatis pfecti·quę ſignificat̄ in tribus digitis hic·vt ibi qui appendit tribus digitis m·t·et per eos. Lunā et ſtel. quę tamen tu fundaſti·non illi.
¶ Quid ē. Caſ. Secundo naturā hominis olim viciatā dicit in chriſto ſup oīa exaltatam·prius eīn oſtenderat oīpotentiā deitatis.
¶ Caſ. Per hoīem peccatores·per filiū hominis ſpūales
¶ Caſ. Homo quilibet vilis·cuius memor deus·miſerendo. Fili⁹ hominis·xpus homo·quoniam per eū tu viſitas eum cum verbū caro factū eſt in quo medicus venit ad infirmos.
¶ Aut filius· Aug. Diſiunctō innuit diſtare inter hominē·et filiū hominis. Omnis filius hominis homo·ſed nō econuerſo vt adam. Homo ergo oīs qui portat imaginem terreni. Fili⁹ hominis·qui cęleſtis· ⁊ merito nouus homo filius homīs, quia nouus ex veteri quadā mutatōe fit.
¶ Aug. Cur relictis altiorib hęc ima dicit ·ſed oues innocētes dicit·homines qui opantes terrenos faciunt fructificare·et hoc de angelis et hominibus dicitur· vt de omnibus probet q² ſubiecti ſint oues innocentes tam homines q̃ʒ angelos. Boues arantes ⁊ triturātes qui in vinea domini vomere ſpūali arbuſta criminis ꝑſcindūt. Vniuſas feminco genere vtitur vt notet fructificātes qui ſemine verbi dei hoīm corda fructificare faciunt.
¶ Inſuper et pecora campi. Malos ergo xpo ſubiectos eſſe notat q̄d minus videt̄· hi eīn carnales in latitudīe cāpi ·i· in amplitudine voluptatū·nō in mōtibus virtutū habitantes. Pecora. Aug⁹. Qui in carne viuūt· vbi nil arduū aſcēdūt· ſed lata via cui inhęrēt eſt q̄ ducit ad iteritū· vnde et abel in cāpo occidit. Volucres· ſupbi. de quib, poſuerūt in cęlū os ſuū. Quorū caput dicit. Aſcendā in cęlū ⁊ exaltabo ſoliū meū ⁊ ero ſi·altiſ. Piſceſ. curioſi, hęc tria voluptas carnis ſuperbia ·curioſitas· includunt omnia vicia quę ſunt concupiſcentia carnis·ambitio ſeculi·id eſt·ſupbia·ꝯcupiſcentia oculorum, per oculos curioſitas maxime pręualet.

[† ¶ Stabiliuiſti † ¶ Aug. quia angeli ſunt opera manuū·et ſuper eos conſtitutus eſt vnigenitus dei filius.]
et † conſtituiſti eum † ſuper opera
[† ¶ Omnia quidē. quia ſup omnia ope·con·e· ideo dico.]
manuum tuarum. † Omnia ſub
[† ¶ ſub dominio et poteſtate.]
ieciſti † ſub pedibus eius oues et
[† ¶ Arantes et triturātes. † ¶ fructificātes. † ¶ Per hec diſtinguit a predictis ſanctis. hec ſunt acina ſicut predicta vinū.]
† boues † vniuerſaſ: † inſuper et pe
[† ¶ Curioſos qui in ꝓfūdo ſeculi tempalia que quaſi ſemite in mari cito vaneſcunt inquirunt ꝑtinaci ſtudio.]
cora campi. Volucres cęli ⁊ † piſces maris: qui perambulāt in ſe
[Ergo.]
mitas maris. Domine † domin⁹
[† ¶ Concluſio·quo tendit totum.]
† noſter·q̃ʒ admirabile eſt nomen
tuum in vniuerſa terra.
[† ¶ Chriſtū. † ¶ Id eſt. de. † ¶ Scʒ dei vel ipſius dauid de quo natus eſt chriſtus.]
† In finem † pro occultis filij·
[¶ Loquentis in perſona eccleſie.]
pſalmus dauid.

IX.
[¶ quicūqʒ detrahat. ego. ¶ Laudabo.]

Confitebor ti
[† ¶ quia in nullo de ꝓuidentia dubito. ſed oīa recte agi ſentio· que ſtulti temere· et caſu agi putant. ¶ Non in parte.]
bi domine in † toto corde meo:
[† ¶ Alijs· ¶ Omnia narrat qui de viſibilibus ad inuiſibilia trāſit. vt qui lazarum in corpore. paulū ſuſcitauit in mente. quod maius eſt. ¶ generaliter viſibilia et inuiſibilia. ¶ vel quecūqʒ dico. ſunt mi. † ¶ Nō nrā.]
† narrabo omnia mirabilia † tua.
[¶ Nō ſolū narrabo alijs ſed et. † ¶ Non in ſecularibus·ſed in occultis filij· ¶ Apud me. † ¶ Alibi non eſt leticia.]
† Letabor et exultabo † in te:
[† ¶ Opere· † ¶ vt meo exēplo pſallant alij.]
† pſallam † nomini tuo altiſſime.

¶ In finem pro occultis filij pſal. Filij. Nec additur cuius per excellentiam eſt vnigenitus dei. Occultis. Quia alia eius ſunt manifeſta. Duo ergo ſunt aduentus. primus occultus iudeis· qui gentib pfuit. vn̄ cęcitas ꝯtigit in iſrael· vt plenitudo gentium intraret. Secundus manifeſtus omnibus. Duo etiam ſunt iudicia dei. Occultum quod nunc agit·quod incipit a domo dei·id eſt·pena·qua quiſqʒ vel exercetur ad purgationem ·vel monetur ad conuerſionem. vel ſi contemnit ex cęcatur ad damnationem. Manifeſtum autem erit in vltimo, cum cuiqʒ retribuet ſecundum merita. Hic ergo agit de humili aduentu ·qui cecatis iudeis profuit gentibus. et de pena qua iudicat purgando· conuertendo· ex cęcando.

IX

¶ Confitebor tibi domine in toto corde meo. Propheta lętus pſallit·quia cultura dyaboli aduentu chriſti deſtruitur·et chriſtus regnat, iudicat, adiuuat.

¶ In cōuertēdo ini. m. Aug. Quia dū dyabolū ꝯuertiſti retro· mēbra infirmātur vt nil nocere poſſint et nō erunt. vel deſtruētur ex toto ab impugnatōne tua cū dices. Ite maledicti. vel peribūt cum aufert de⁹ ab eis iniquitatem.
¶ Meū et meā. Aug. Q: michi ſeruierūt ad vtilitatē· quia ſediſti.
¶ Iudicas. Hie. Pater vt xpus monat̄ pro genere hoīm Aug. Vel xpus in fine iuſte iudicabit. cui pater omne iudicium dedit.
¶ In ſeculū et in ſe. ſ. Aug. Seculū ē hoc p̄ſens quod voluitur· ſeculū ſeculi ett nū. cuius iſtud imago eſt. Vel determinatō eſt· ne hoc preſens accipes.
¶ Framea. Caſ. Virtus dyaboli· in fine ſeculi deſtruetur Ciuitates. Populi ei⁹. Cū ſonitu Id ē. clamore maxio vt fit cum res pſpere graui fine claudūtur ſed ecōtra dominus pmanet.
¶ Finis· Aug. Eſt gladius quē vibrabit in ſecūdo aduentu apte iudicans· et qui modo occīte· vſq; ad quē aliquid valent hoſtis framee· ꝟ tūc penitus deficient
¶ Eorū. Caſ. Eorū pluraliter cū ſupra inimici ſingulariť dixit. quia cū plures ſūt demones· q; tamē in malicia ſimiles· ſunt quaſi vnum.
¶ Cū ſonitu. Aug. Id eſt. et ſtrepitus et tumult⁹ īpietatis periȷt. vel cū impietas euertit̄· ſtrepitus fit· quia nō venit ad ſūmā pacem: niſi q̄ magno ſtrepitu cum vicijs pugnauit.
¶ Thronū. Caſ. Iudiciariam poteſtatem· qui in humilitate iudicat⁹ eſt· in maieſtate iudicabit.
¶ Et factus. Quātū ē cū q̄ iudex ē eē refugiū paupi· q̄ nichil mundi cupit.

† ſ Ecce quare predicta ⁝ ſ dyabolum.
† In conuertendo ⁝ inimicū meū
† ſ Amiſſo iure. ſ Qui p̄cedebat. ⁝ ſ Impii vt nichil poſſint contra pios. ⁝ Quia nō erūt. vnde ꝯuerte impiū et n̄ erit. ſcilicet impius ſed iuſtus.
† retrorſuz· ⁝ infirmabuntur et ⁝ pi
† ſ A cognitione dei. vel impugnatōne tua cū dices. Ite maledicti ⁊c. ⁝ Sed quō hoc.
bunt † a facie tua. ⁝ Quoniam fe
† ſ Quando iudicatus eſt chriſtus ⁝ ſ Quā egit contra impios accuſatus.
ciſti † iudiciuz meū et ⁝ cauſā meā·
† ſ O deus ſup aīam chriſti. quia deus erat in chriſto mūdū reconcilians ſibi. vel o chriſte poſt reſurrectōnem ad dextraz patris. vnde mittens ſpūm p apoſtolos increpaſti gentes p peccatis et ſic periit impius factus pius: vel dyabolus.
ſ Quia. ſ vel ſedes·
† ſediſti ſuper thronum qui iudi-
† ſ terruiſti.
cas iuſticiam. † Increpaſti gen-
† ſ Nō dicuntur impii qui credunt deo.
ſ Adeo periit q. ⁝ ſ Impiorum.
tes et periȷt † impius nomen ⁝ eoꝝ
† ſ Quia amodo nichil poterunt in populo dei tranquillo. ſ Alia litera in ſeculū et in ſeculū ſeculi ſ Pro· id eſt.
deleſti † ineternum et in ſeculuz ſe
† ſ genitiuus. ſ dyaboli. ⁝ ſ diuerſi errores quibus animas occidit. ſ Rebelliones.
culi. † Inimici defecerunt ⁝ fra-
† ſ Per chriſtū nūc ex pte tūc plenarie
⁝ ſ Illos in quibus dyabolus regnat. ſ munitiones. ⁝ ſ Excluſo dyabolo vt ſeruiant iuſticie. ſ vt nec memoria eorum ſit.
meę † in finem: et ⁝ ciuitates † de-
† ſ Apud deū ne peniat. ſ vel ritus eorum excidet.
ſtruxiſti. † Periȷt memoria eorū
† ſ Sed econtra. ⁝ ſ fruſtra ergo contra eū niſi ſunt impii.
cum ſonitu: et † dominus ⁝ ineter-
† ſ Permanet et iudicabit. q; parauit.
⁝ ſ Cum iudicatus eſt q; per patientiaz celos acquiſiuit.
num permanet † Parauit in ⁝ iu
† ſ tandem aperte.
dicio thronum ſuum: et ipſe † iudi
† ſ mundū ipſū. vel de toto orbe omnes gētes.
⁝ ſ ex meritis digna reddens.
cabit † orbem terre in ⁝ equitate
† ſ Omnes gentes. ſ Hoc eſt qō dixit orbez. t· in equi.
iudicabit † populos in iuſticia.
† ſ vt inimicus retro cōuerſus non noceat ſed hoc n̄ niſi. ſ Interim. ſ In malis vitādis.
† Et factus eſt dominus ⁝ refu-
† ſ Illi qui nil amat in tranſitoriis. ⁝ ſ In agendis. ⁝ ſ In quibus opus eſt.
giuz † pauperi: ⁝ adiutor in ⁝ opor

¶ In oportunitatibus. Aug. Nō oportuni⁹ hō a ſeculo auertit̄: niſi his voluptatib⁹ labores et dolores miſceantur.
¶ Sperent. Aug. Cū deſinūt ſperare in reb⁹ ſeculi. Auerſos a ſeculo querētes vbi figant ſpem· Excipit̄ cognitō noīs. Nomē ſcit̄· cū ille cui⁹ eſt nomē noſcit̄. Nomē eſt vel dn̄s. quod nouit· qui libenter ei ſeruit. ve qui ē. ⁊ ideo nemo ſpet in trāſitorijs. nichil habētib⁹ p̄ter fuit et erit. Nā qō in illis futurū ē· cū venerit fit ſtatim p̄teritū. expectat̄ cum cupiditate· amittit̄ cū dolore. nō tenetur cum certitudine.
¶ Quoniā nō de. Fideles puocat ad laudē pꝑha reſpiciens beneficia preſentis temporis et futuri.

¶ Syon. Aug. Speculatio q̄ mō agit̄: vt ꝑuentam⁹ ad pacis viſion ē. ·i· de ſyō ī hierlm· q̄libz āt ſtudioſa ſpeclatō it ī errorē: niſi dn̄s ī ea hītet
¶ Studia. Hie. Id ē. mādata eius q̄bus ſtudendū eſt.
Quonia requi. Aug. Sz q̄i dicāt q̄ miſſi ſūt euāgeliſare· nemo credit nobis et occidimur· rndit· n̄ ſine fructu· q; reqrēs vltōe ſan· e· in iudicō vbi glā occiſo· pena occiſori erit· ſcoꝝ· ē ⁊c

ſ Caſ. dulce auxiliū qō in necītate datur
† ſ ex ponit oport. ſ Poſito paupere.
⁝ ſ Quia refu. es et adiu. ſ et ideo o dn̄e·
tunitatibus in † tribulatōe· ⁝ Et
† ſ Non in ſeculo ⁝ ſ Nouit nomen dei qui colit eum.
ſperent † in te qui ⁝ nouerunt no-
† ſ vere adiutor et refu· es. ⁝ ſ et ſi ad horā videtur·
men tuum. † quoniam non ⁝ de-
† ſ cū quo nemo poteſt querere tranſitoria
reliquiſti querentes † te domine·
† ſ Laudate eu predicādo et opere quod predicatis implēdo ſ ergo o vos quos querentes non reliquit·
⁝ ſ In preſenti eccleſia que nunc per ſpeculū contemplatur.
† Pſallite dn̄o qui habitat † in
† ſ Que habet erga ſuos.
ſyon. annunciate inter gētes † ſtu
ſ Que ſunt hec· † ſ vltione.
dia eius. Quoniam † requirēs
† ſ Occiſoꝝ ⁝ ſ Conſolando et glorificādo
ſanguinem † eoruz ⁝ recordatus ē:
non eſt oblitus clamorem paupe
† ſ ecce clamor. ſ vnus p omnibus.
⁝ ſ contuitu miſericordie que quanta ſit eſtimatur.
ruz. † Miſerere mei ⁝ domie: vi
de humilitatem † meam de inimi-
† ſ Longe facis.
cis meis. Qui † exaltas me de
† ſ Quidquid dico laudatio eſt.
portis mortis: vt annunciē † om-
† Prophetis· apoſtolis id eſt· in imitatione doctrine apoſtoloꝝ. qui ſunt porte quibus intratur ad eccleſiam.
nes laudationes tuas in † portis
ſ Ideo. † ſ Hieſu chriſto·
filię ſyon. Exultabo in † ſalutari
† ſ Quibuſdā clauis peccatorū· ⁝ ſ volentes corpa ſanctorū occidere in aīa moriuntur.
ſ Sed· ſ Anime.
tuo: † infixę ſunt ⁝ gentes in interi
† ſ Pena cuiq; ſua eſt iniquitas ⁝ ſ fraude·
ſ etiam·
tu † quem fecerunt. In ⁝ laqueo
iſto quem abſconderunt: compre
† ſ Affectus· ſ Amor anime· ⁝ ſ vel hic a ſuis· vel in iudicō ab oībus. ſ et·
henſus eſt † pes eorum. ⁝ Co-
† ſ Secernens malos a bonis· ſ Hic merito non loco· ibi autem et loco· ſ Hoc.
gnoſcetur domin⁹ iudicia † faciēs
† ſ Non a deo pcedit quo cruciet eos ſz ab eis
⁝ ſ Pro qualitate operū damnatus penis exterioribus
in † operibus manuū ſuarum ⁝ cō-

¶ Recordatus. Aug. Nō poſt obliuionē· ꝟ poſt longuz tpus ſcdm affectū infirmoꝝ· q oblitū putant· q; nō tā cito fit vt volūt. q̄b⁹ etiā ad de. imo nō ē oblitus vt putatis· ⁊ ſi dixi recordat⁹: ꝟ ꝯtra q̄rētes. q. p dilatōne putant oblitū.
¶ Miſerere. Caſ. In ſua pſona dicit qō vnuſq̄ſq; petit.
¶ Vide. Caſ. Aſpect⁹ dei auxiliū ē· q cū ſit et lux· tenebras fugat. de ſupbia inimici eſtimat̄ hūilitas patientis. q; tm̄ hi hūiliant̄: q̄ntū illi extollūtur.
¶ Qui exaltas m· de por. m. Aug Id ē. ab oīb⁹ cupiditatib⁹ quibus itur ad mortē· mors iā ē ipa leticia in pfruēdo cupitis. vn̄ apl̄s· vidua q̄ viuit ī delicijs mortua ē. Porte filię ſyon. Sūt oīa optima ſtudia p q̄ venit̄ ad viſionē pacis in ecc̄ia. in q̄b⁹ bene nūciant̄ oēs laudes dei vt petētib⁹ det̄ ſanctū ⁊ n̄ canib⁹. Vel portę mor· ſūt corporei ſenſus. a q̄b⁹ exaltant̄: q̄ q̄rūt nō q̄ vident: ꝟ q̄ nō vident Et p· f· l· ſūt· ſacramēta et initia fidei· quę pulſātib⁹ apiunt̄: vt pueniat̄ ad occulta q̄ nec oculus vidit nec auris audiuit.
¶ Caſ. Portę ꝯtra portas· q; hę mortis ille vitę.
¶ Syon. Caſſio. Oēs ecc̄ias mundi generauit q; ibi nat⁹ ē xps. vn̄ fides īcepit.

¶ Exultabo. Aug. Hucuſq; clamor· inde dicit ecc̄ia quę affligit̄ exultabo in hieſu. Caſ. ſpe em̄ ſalua eſt.
¶ In laqueo. Aug. Laque⁹ occult⁹ doloſa cogitatō. Pes aīę amor qui ſi prau⁹ ē dicit̄ cupiditas. ſi rect⁹ caritas. eo mouet̄ aīa quaſi ad locū quo tendit· i· delectatōem bonā vel malā. quo ſe ꝑueniſſe p amorē letat̄. In laqueo ergo· i· fraudulēto cōſilio. pes · i· amor q̄ p fraudē ꝑuenit ad vanā leticiā. cōprehēſus eſt· q; illa delectatō alligat eos· vt inde abrumpe amorē et ad vtilia vertere nō audeant. ſi em̄ conent̄· dolor ē deſerere q̄ delectant. et ille dolor non ſinit abſcedere.
¶ Cognoſcetur. Caſ. Vel de futuro iudicō pōt totū accipi. Quaſi

† ſ Illaqueentur delectatione mortifera·
ꝓ̈henſus eſt peccator. †Con-
uertantur peccatores in infernū
† ſ Scilicet. exponit peccatores. ſ Augu. Quaſi ſicut nō ꝓbauerūt deū habere in notitia ita det illos deus in reꝓbum ſenſum.
†omnes gentes que obliuiſcunť
ſ Et ſi hoc videtur cum mali florent felicitate et iuſti laborāt. in fine tamen mūdi nō cōtemnē tur pauperes.
deum. Quoniam non in finem
† ſ Aug. Qua mō opuſ ē ad ferēdos maloſ. qui iamvoto ſeꝑati· donec finaliter ſeꝑentur et loco.
obliuio erit pauperis: † patientia
pauperum non peribit in finem.
† ſ Ad iudicandū. ſ Patientia pauperū non peribit. vt aūt nō pereat. ‡ ſ Super eoſ.
†Exurge domine non ‡ conforte
† ſ Purus nō deus ſicut finget antichriſtus.
‡ ſ Aug. Sed ante. ſ Per eū preci pitentur in peccatum. damnentur. et de malo in malum.
tur †homo: ‡ iudicentur gētes in
† ſ Caſſi. In occulto quod pauci iuſti et ſancti vident.
‡ ſ Quia te et tuā legem noluerunt.
†conſpectu tuo. ‡ Conſtitue do-
† ſ Praue. ‡ ſ Antichriſtū. ‡ ſ In ruinā illorum.
mine †legis ‡ latorem ‡ ſuꝑ eos vt
† ſ gentiliter viuentes· ‡ ſ Quia nolunt eſſe filii hominis·i·noui ſint veteres.
ſciant † gentes quoniaʒ ‡ homies
† ſ gentes iudicentur. ſ O. ſ Scʒ a tuis.
ſunt. †Ut quid domine receſſiſti
† ſ Quaſi ſubito intellexerit. vel quaſi ſciens vt doceret que ſcierit ſoluit. oportune deſpicis et ſinis tribulari. hoc conſilio vt incēdantur deſiderio aduentus tui.
longe: † deſpicis in oportunitati-
bus in tribulatōne. Dum ſuper
† ſ Spiritu· amore dei· vel purificatur.
bit impius †incenditur pauper:
† ſ Impu. ſ Male cogitationes ſunt eis vincula. ‡ ſ Cogitationibus.
†comprehenduntur in ‡ conſilijs
† ſ Comprehendere ſanctoſ. ‡ ſ Cur hoc ē. ſ Magna ira dei vt deſit correctio et aſſit adulatio.
quibus †cogitant. ‡ Quoniam
ſ In ſe.
laudatur peccator: in deſiderijs
† ſ Nocendo. ‡ ſ Quaſi deus.
anime ſue: et †iniquus ‡ benedici-
ſ Quia. ſ Et per hoc. † ſ vt hoc patiatur. id ē. correctionis flagella ab eo ſuſpendātur.
‡ ſ Antichriſtus verū deū vt puniatur.
tur. †Exacerbauit ‡ dominū pec
ſ Ideo.
cator: ſecundum multitudinē ire
† ſ Nō attendit peccata. ‡ ſ tanta eſt ira dei vel nequitia antichriſti ſ Quia.
ſue non †queret. ‡ Non eſt deus
‡ ſ Ag. Magnū eſt malū luce veritatis deſeri.
in † conſpectu eius: inquinate ſūt

† ſ cogitationes et conſilia. ‡ ſ Aug. Putet ꝙ non iudicet deus.
† vie illꝰ in omni tempore. †Au
feruntur iudicia tua a facie eius:
† ſ Aug. dicitur omnes reges ſuꝑaturus vt ſolus regnet ⁊ ſedeat in templo dei extollens ſe ſupra omne quod colitur et dicitur deus. et quia ꝑ malas artes ad illud culmen veniet addit.
†omnium inimicorū ſuorum domi
† ſ Apud ſe: extra alia dicit vt bonus videatur.
nabiť. †Dixit enim in corde ſuo
† ſ Aug. Id eſt. fama mea nō tranſibit ad poſteros. niſi malis artibus tale culmen conſequar. de quo tacere non poſſint.
non †mouebor a generatione in
† ſ Exequitur eius maliciam.
generationem ſine malo. †Cuiuſ
† ſ Blaſphemus. contumelijſ. ‡ ſ Inter os nō extra. quia effectu caret.
†maledictione ‡ os plenum eſt et
† ſ Ira et inſidijs alios ſibi conuertet.
ſ Amaris verbis minis ſcʒ. ‡ ſ Blandis.
‡ ſ Non in lingua. tacite eīn apud ſe iſta cogitabit. aliter extra loquetur.
† amaritudine et ‡ dolo: ſub ‡ lin-
† ſ Iniquitas vnde ſequitur perniciesſ.
‡ ſ Latroni compat. ſ cum mora.
gua eius †labor et dolor. ‡ Se-
† ſ Quos ditabit quorū felicitatē ad alios decipiendos oſtētabit.
det in inſidijs cum †diuitibus in
† ſ faciendo nocentem.
occultis: vt †interficiat innocen-
† ſ Quia pauperes ſpū maxime pſequetur.
tem. Oculi eius in †pauperez re
† ſ Quia neſcit qui decipitur.
ſpiciunt· inſidiatur in † abſcondi-
† ſ Propter vim. ‡ ſ Propter dolum·
ſ de vtroqʒ repetit ſ Ad quid.
to quaſi †leo ‡ in ſpelunca ſua. In
† ſ dolo vel vi.
ſidiatur vt †rapiat pauperem: ra-
† ſ violentia vel dolo ‡ ſ trahit ad ſe cruciatibus· vel econuerſo dum blandis attrahit quod tamen non minus eſt rapere.
pere †pauperez dum ‡ attrahit eū.
† ſ Ecce dolus· ‡ ſ Qui ſibi fit·
‡ ſ Aug. Caſ. Quanto mirabiliora faciet ſigna tanto ſancti contrarii magis contēnentur et ꝓ nichilo habebūtur· ſed inclinabitur et cadet· cū ſanctis ſupplicia intulerit·
†In laqueo ‡ ſuo †humiliabit eū
† ſ vel putare impunitū ſe iclinatio ē ⁊ caſus.
ſ vis:
†inclinabit ſe et cadet: cuʒ domi̅a
† Merito incli· et cadet.
tus fuerit pauperum. †Dixit em̅
† ſ Pauperū ad ſaluandū vel ſui ad puniendū
in corde ſuo †oblitꝰ eſt deuſ: auer
† ſ Me vel illos. ‡ ſ In die iudicii·
tit faciem ſuaʒ ne †videat in ‡ finē.
† ſ cito veni· Sed· ſ Iam de vindicta·
ſ Manifeſta potentia·
†Exurge domine deus meus ex
† ſ potentia· ſ Iudicium. ‡ ſ vt putant dicentes auertit fa. ſ.
alteť †manꝰ tua: ne ‡ obliuiſcaris

inde ſcietur vera iudicia facere. qꝛ peccator ſuis opibus ꝯſtringetur· et in infernū cōuertet· non memoria eoꝝ tantū punitꝰ· vt quidaʒ falſo putant.

¶ Conuertantur pec. Aug. Hic ē cāticū diapſalmatis· q̄ſi occulta leticia ſeparatōnis· que hic fit non loco ſed affectu intra bonos et maloſ.

¶ Caſ. Peccatoribus cū antixp̄o finē ʒ malorū ꝑdicit. quaſi hoc interim. ſʒ tandē conuertenť ne in ſuis gaudeant. In infernū ne alibi mittēdos ſe putent.

¶ Patiētia. Aug. Patienť ꝓpter hoc precipue memor erit deꝰ paupeꝝ ſcilicet ꝓpter patientiam.

¶ Exur. Aug. Precat futurū iudiciū.

¶ Caſ. Loquēs de fine ſeculi ꝓpha. proſpexit aduentū antixp̄i· vnde q̄ſi territus clamat exurge.

¶ Sciant. Id ē. cruciati expiantur ꝙ hoīes ſtulti fuerūt.

¶ Ut quid. Aug. Diapſalma. qꝛ illi licebit tanta facere· vt deus puteť. ſubdit q̄ſi vocē gementiū et q̄rentiū de dilatōne iudicij.

¶ Caſ. Aug. Ut quid. Mala illiꝰ temporis ꝑtractat· quoꝝ numietate ꝑmotꝰ dicit deo. Cur receſſiſti dū tardat ſubuenire. Querit vt ſimplices ſanctos doceat. Ecce cur deſpicis: vt videť gemētibꝫ dū differť· vel modico tempꝫ ſʒ oportune. ita ſcʒ duʒ ſuperbit.

¶ Incenditur. Aug. Mire ꝓuidentia dei de malis operatur· compatōe peccātiū boni magno ſtudio bone ſpei accendūtur ad recte viuēdū: ſicut et ꝑ hereſes creſcit et gratior ē inuētō veritatiſ. ¶ Fornax ligna cinerat· aurū purgat· ſic tribulatōes ligna vicioꝝ· ⁊ auꝝ virtutū· ſic damnantur mali· iuſti ſaluātur.

¶ Quoniā laudatur. Ideo ſuꝑbit vel cōꝑhendiť: quia laudať a ſuis· impletione deſideriorum ſenſualitatis ſue.

¶ Aug. Adulantiū lingue alligāt aīas in pc̄cis · delectat eīn ea facere in qbꝫ nō ſolū nō metuitur reꝑhenſor· ſed etiā auditur laudator.

¶ Ire ſue. Caſ. Antixp̄i· qꝛ oīa turbulēter et crudeliť faciet. vel dei· q̄ret deū penitēdo· vľ deꝰ eū vt h̄ vlciſcať· ſʒ in futuro grauiꝰ punituꝛꝰ.

¶ Inquinate. Caſſio. Neqcie cauſa eſt ꝙ deum nō habet ante ocu

los· ⁊ ideo vie·i· cogitatōes ⁊ opa ſordēt.

¶ In oī tē. Aug. Suo ſcʒ vite· ſue vľ ad compatōʒ omniū q̄ fuerūt. qđ inde ꝓcedit: qꝛ auferunť· iu. t·i· quia differtur· nō putat ſe puniēdū. et qꝛ oīm i·ſ·d·

¶ Dixit e. Omnes gētes occupabo: ſed nō ſine malo·i· pc̄ō qđ ei ꝓpriū eſt. Vel ſemꝑ ero ſine malo· hoc ſibi ꝓmittit cuꝰ maledictōne os plenū ⁊c.

¶ Nō mouebor. Augꝰ. Vel putabit ſe malis artibꝫ et non aliter vētuꝝ de mortali generatōe in eternā· qđ ⁊ ſimon magꝰ putauit.

¶ Sub lingua. Caſ. Id ē. cogitatōnes eiꝰ ſunt de labore ſc̄oꝝ ⁊ dolore corporeo qđ ī martiribꝫ ptʒ. Vel labor ſc̄oꝝ ⁊ dolor q̄ eſt in ꝑniſ corpis eſt ſub lingua eiꝰ·i· eſt leuior lingua eiꝰ· que intꝰ nocet. illa·ſ· pena extra. Vel ſub lingua· qꝛ verba plꝰ timenť ⁊ nocebūt q̄ʒ verbera· qbꝫ ꝑcipitať et peribt anima.

¶ In occul. Aug. Id ē· ambiguis vbi nō facile videť· quid petendū· quid non.

¶ Oculi. Caſ. Exponit īſidias. ocli q̄ſi miſericordia ⁊ affectu. Vel alios ſic decipit ꝙ ocli crudeliť reſpiciūt in paupes ſpū.

¶ Leo. Aug. Quia ī eo vis et dolꝰ. Vis in impio· dolus in miraculis. hec ē tercia ꝑſecutō cōpoſita vi et fraude. Due ſūt āte. Prior violenta· cū martireſ tormētiſ agebāť. alťa fraudulēta ꝑ hereticos et falſos fratres.

¶ Inclinabit. Caſ. Cū nimia felicitate in ociū remiſerit animū· cadet repentino interitu· et dn̄s ſpū oris eius interficiet eum.

¶ In finem. Negant videre deū qui dicunt eū non curare humanas res. quia terra finis eſt rerū et vltimum elementuʒ· in q̄ nichil agitur ſine ordine. ſed homines eū non vident· quoniam pertinet ad occulta filij. laborans ergo eccleſia illo tempore in fluctibus: excitat dn̄m. exurge dn̄e.

¶ Exurge. Caſſio. Precatur iudicium. vt hic cito finiantur que tanta ſunt· vt nemo velit tempus quo hec fiunt dilatari.

¶ Exurge quaſi ex improuiſo; vt conterantur dum tui tecū exaltati glorificantur.

¶ **Propter quid.** Aug. Jam itaqʒ et de iudicō illo intelligens ⁊ exaltans dicit. ꝓpter quid ·i· quid proficit tanta mala facere.

¶ **Dixit no r. et uides · q · t · l · et · do · uel irā cōſideras.** Senſus iſte ꝓnunciationē querit · in qua ſi erratū fuerit obſcuratur · ſic eñ dixit impius · Nō requiret deus · quaſi deus laborē et dolorē conſideret · vt tradat eos in manus ſuas · i · quaſi laborare et iraſci timeat: et ideo parcat eis ne puniēdo eos laboret · et turbetur ira, ſicut aliquando faciūt homines, diſſimlata vindicta: ne laborēt · vel iraſcant.

¶ **Aug.** Xpūſ iudā tolerauit et ad ꝑdicādū miſit · et ei eucha-riſtiā dedit · vt oſtenderet dona puenire ad eos qui fidem accipiūt · etiam ſi talis ſit ꝑ quē accipiūt qualis iudas fuit.

¶ **Uides.** Jd ē · iā ꝓordinaſti vbi tradas eos in ma · t ·

¶ **Orphano.** Aug Cui morit pater mūdus ꝑ quē carnaliter eſt genitus · vt dicat michi mūdus crucifixus eſt · et ego mūdo.

¶ **Cōtere.** Penis ꝯteret · bonis demulcet.

¶ **Queretur.** Aug. Q · an adhuc neca-riū ad purgādos bonos ſicut ſupra dum ſupbit impius ꝛc. ſed quia nō inueni · i · quia iam nō eſt in quo ſit loc⁹ pcō illi⁹ · plano ferro nō eſt op⁹ lima.

¶ **Dominus re.** Hoc regnū gratius erit ꝓ cōcurrentibus malis · quod veniet dſtructo ātichriſto · ab hoc regno pibitis gētes · ꝟ paupes hēbūt: qꝛ dſidriū paupū ꝛc.

¶ **Preparationes.** Caſ. Vel concupiſcentiā quod eſt vbi omībus viribus anime aliquid ardētius petit. Vel hoc qđ in cordibus eorū ipē deus ꝑparauit.

pauperum: **Propter quid irritauit** † **impius deum:** †: **dixit eniʒ in corde ſuo non** † **requiret.** †: **Uides quoniam tu** † **laborem et dolorē conſideras:** † **vt tradas** †: **eos** † **in manus tuaſ.** †: **Tibi derelict⁹ eſt pauper:** † **orphano tu eris adiutor.** † **Contere** †: **brachium** †: **peccatoris et** † **maligni:** †: **queretur peccatum illius** † **⁊ non inuenieť.** **Dominus** † **regnabit in eternuʒ et in ſeculū ſeculi:** † **peribitis** †: **gentes de** † **terra eius.** †: **Deſiderium pauperum exaudiuit dñs:** † **preparationes cordis eorum audiuit** † **auris tua.** †: **Judicare** †: **pupillo et** † **humili vt non apponat** †: **vltra** † **magnificare ſe** †: **hō ſup trā.**

† ſ Antichriſtus. †: ſ caſ. Irritauit: nō credens deum punitorem.
† ſ deus que facio. †: ſ Sed tu.
† ſ quod ſupra. ſub lingua eius la. et do. q̄ putabat deum neſcire.
† ſ Qualiter tradas. †: ſ Antichriſtuʒ et cōplices.
† ſ Hic · vindictas. †: ſ Aug. Ideo eñ paup eſt omnibus cōtemptus: vt tu tantum ſis ſpes eius. ſ Quia
† ſ Cui moritur pater mundus.
ſ Ergo. † ſ potentiā illius peſſimi.
†: ſ In vi. ſ In ſe.
† ſ In fraude. ſ In alios. †: ſ vindicabitur de peccato ſuo.
† ſ Id eſt · et ipſe peribit ꝓpter peccatū ſuum.
† ſ Autem.
† ſ Sed vos. †: ſ Id eſt. peccatores omnes qui ſine lege dei eſtis.
† ſ viuentiū. †: ſ Quo eſtuabant in malis ſeculi. cupientes diem domini.
† ſ Id ē. cor paratū ſeruire ꝑ patiētiā expectās
vel nē
† ſ Potentia qua audit. ſ Miſericordia.
†: ſ Ecce deſideriū pauperum. ſ vt iudices.
†: ſ Non conformi ſeculo.
† ſ Non ſuperbo. †: ſ vt fecit in terra.
† ſ Magnū ſe facere. †: ſ Ille ſuperbus.

Vel qꝛ ſtatim volunt petere deus audiat.

¶ **Auris.** Nominatis mēbris que in nobis viſibilia et corpor ea ſunt. in deo potentias operationū intelligi oportet.

¶ **Judicare.** Secundus aduentus manifeſtus erit: ſed et nūc in occultis ponitur: quia de eo nemo ſcit. **Apponat.** Tunc omnia mala finientur, cum homo · i · auctor malorū cum ſua plebe damnabitur. X.

¶ **In finem** · In finē pſalmus dauid ꝓphe docētis reſiſtere hereticis.

¶ **In domino confido.** Aug. De hereticis qui catholicos in ſuam volunt cōuertere prauitatē.

¶ **Aug.** In domino confido quo. Ad literā poteſt legi de paſſione · et dicit xpus ſecundū hominē · vt ſolet cōtra terrores iudeoꝝ. In domino cōfido · cū peccantes volūt ſagittare rectos. **In obſcura luna** · i · repleta peccatorib⁹ ſinagoga. **Deſtruxerunt** iudei. **Juſtus** quē dſtructo rē legis cōtemnebant. **Dominus in templo.** Verbū in homine · vel filius hominis in celo. **In paupere.** quē ſuſcepit · vel ꝓpter quē paſſus **Palpebre.** Aptio et optio oculoꝝ mors et reſurre: vbi probauit diſcipulos. **Interrogat.** iam de celo regens ecclīam. **Odit animam.** Cur ita ſit docet. Pluit enim ꝛc.

¶ **Aug.** Reſpondet hereticis qui ſe mentiunť habere chriſtū: et alios ad ſe ꝟb eccleſia retrahere volūt. Unus mons eſt in quo cōfido, quomō monetis tranſire quaſi ſint multi xpi. Vel in vos montes ꝑ ſuperbiā paſſer pennatus virtutib⁹ et ꝑceptis · ſed hec nō ſinūt ad vos tranſire, quia habeo domū ꝛc. **Quoniā ecce.** Aug. Hi ſunt terrores cōminantiū nobis de peccatoribus: vt ad ſe quaſi iuſtos tranſeamus, dicunt enim peccatores intēderūt arcū ſcripturas, vnde venenatas ſagittas mittāt, qs in cordis occlto parant. **Quoniā que.** Cōuertit ab his ſermonē ad deū, quaſi cur dicūt tranſmi, cur de peccatorib⁹ terreť? qui intendūt ſagittare rectos, quia que pfeciſti dſtru · in ſuis cōuētibuſ vbi puulos qui erant lacte nutriendi ex quoꝝ ore laus pficitur venenis necant.

In finem pſalmus dauid. X.

IN domino ſ Ergo. † ſ Ecce īcrepatō. **confido** † **quomodo dicitis anime mee:** † **tranſmigra** †: **in montē** †: **ſicut paſſer.** † **Quoniam ecce peccatores** † **intenderunt arcum ·** †: **parauerūt ſagittas ſuas** † **in pharetra: vt** †: **ſagittent in obſcuro rectos corde ·** **Quoniam que perfeciſti deſtruxerunt:** † **iuſtus autem** †: **quid fecit.** † **Dominus in** †: **templo ſancto ſuo:** † **dominus in** †: **celo ſedes ei⁹.** † **Oculi ei⁹ in** †: **paupere reſpiciūt**

† ſ A tuo imo: †: ſ Ad chriſtū qui apud nos eſt · ſ Eminentiā intellectus quē nos habemus. †: ſ Qui in alto nidificat. vel auis quaſi inſtabilis ſum ſi tranſeo.
ſ vel montes.
† ſ Quibus hoc et quare. vel ideo in deo fidendum.
† ſ verſus ſe detorſerunt ad vulnerādas aīaſ.
†: ſ Parata in corde habēt venenoſa verba vel in ſcripturis ſubtilē, vt ſibi videtur intellectum habuerunt.
† ſ In exceptaculo mentis.
†: ſ cū ſenſerit ſe nō poſſe cōuinci lumine eccleſie obſcurato, ꝓpter multos carnales ⁊ impitos homines.
ſ Alia litera in obſcura luna.
† ſ Si heretici offēdūt. chriſtus nōne pacē dat vobis. †: ſ Quid vtriſqʒ det incipit oſtēdere
† ſ Cōmuniter omniū per potentiam.
†: ſ Quod eſt celū. ſ Id eſt. in ſanctis ſuiſ vt faciat eos ſibi templū. ſ vbicūqʒ non eſt ſic vt in ſuo templo.
ſ eſt.
† ſ Specialiter. †: ſ In fidelibus vnde templum dei ſanctum eſt ꝛc.
† ſ Et ideo nō ſunt timēdi tumultus qui in retibus fiunt antequā ad litus veniatur.
ſ Miſericordia. †: ſ Quia eſt ei lux.

Quid fecit. ſecundū vtranqʒ partē inuitat ad ſolutionē q̄ eſt. Dominus eſt in ſuis vt faciat templū et celū · i · arcana ſcientes, in minores vero oculi re. Vł hoc etiā a domino quia oculi eius. **Interrogat iuſtū et impium.** Aug. Quid ergo times ne obſit impius ſacramētis nō ſincere cōicans. **Odit a.** Anime ſue nocet nō iuſto qui deo credit. **Juſtus autem.** Winať iudiciū · cuꝰ timore deſerant falſitateſ. **Interrogat** Aug. Id eſt · ꝓbat qꝛ boni de obſcuris ñ fatigāť: ꝟ exercenť de cognitōne nō inflantur ſed ꝯfirmātur.

¶ **In obſcuro.** Caſ. In ſimplici ſenſu degētes. vel in ſuiſ ambiguis ſententijs. nō q̄ ſcriptura ad ꝟ valeat: ſed qꝛ **Que perfeciſti** · i · pfecte edidiſti, vel implēdo ꝑdicta. **Deſtruxerunt.** male exponendo. **Auguſ.** In obſcuro. Vel obſcura luna, due ſunt opiniones lune. quarum que vera eſt · vel nō omino vel difficile ſciri poteſt. Alij dicūt eam lumen ſuū habere · ſed globū eius dimidiū lucere · dimidiū obſcurū eſſe, dū autē partē que lucet paulatim ad terrā ꝯuertit, vt videri poſſit: corniculata apparet, et ſic creſcit donec tota illa pars videatur, et dū iterum cōuertitur. obſcura ps incipit apparere, donec tota iteꝝ nob offerať. hec eſt eccleſia q̄ ex ſpūali parte lucet, ex carnali obſcura eſt · ⁊ ſpūalis pars modo per bona opera apparet hominib⁹ · modo in cōſcientia latet: ſoli deo nota · et ſolo corpore videtur. Alij dicūt q̄ nō habet lumē niſi a ſole · ſed quādo cū illo eſt eā partē habet ad nos qua nō illuſtratur ab eo · et ideo nō lucet · ſed cū recedit illuſtrať ab ea pte quā habet ad nos, donec ſole occidente plena ſurgat ab oriente · cū aūt ex altera parte ſoli cepit ꝓpinquare · ſupior pars illuſtratur: inferior obſcuratur, hoc item ecclīe cōuenit: que lumē nō habʒ niſi a ſole iuſticie. Si quis aūt hec obſcura vitat · ſatis habet incrementa lune et detrimenta attendere · que ſi deficit vt renoueť: notat eccleſiaʒ vbi creditur reſurrectō mortuoꝝ futura. Obſcura aūt eſt luna vel cū mēſtruis curſib⁹ finitur, vel cū fulgor nubilo interpolať · vel in eclipſi vbi cruēta videtur · i · cū noua eccleſia nōdū terris effulſit, vel cū nubibus blaſphemoꝝ tecta vitupať, vel in eclipſi vbi cruenta videť · i · cedib⁹ martirū. In his terrorib⁹ iniqui doloſa verba iaculanť: vt rectos puertant. Vel cū filij eccleſie peccāt occaſione lune obſcure · opꝓbria iniqui ingerunt catholicis.

Sz nil timēdū ꝯfidē ti in dño· timeat q̄ cō fidit in hoīe· q̄ tē dic ſcā ſacra cum ꝑ ſcōs dentur.

¶ Pluet. Quid malis reddat oñdit.

¶ Aug. Pluit· de nubib· i· pcado pro phetis. Uel ḋ bonis vnde emanāt laquei cū male itelligūt· ẜ ñ niſi his q̄ pccores ſūt.

¶ Ignis. Auguſ. Primo igne cupidi tatū vaſtant. ide ma loꝝ operū fetore ab ijciūt a ſcīs. Inḋ mer gunt eternis penis.

¶ Juſticias. Aug. Pluraliter vt iuſtoſ accipias in q̄b multe iuſticię cū vna ſit dei

¶ Equitatē ui.u. Equitas viſa ē in fa cie· i· noticia eius· fa cies em̄ eſt noticia ei' · i· potentia q̄ dignis innoteſcet· vel vidit quia nō ſe dat noſcē dū malis. ſed bonis quod eſt ęquitas.

¶ Pro octa. Caſ. Pro octaua. q2 hic petit ꝓpheta iniqui tatē mūdi deſtrui: vt ad veritatē ꝓmiſſio nis futurę ꝑueniat. Aug. Octaua ꝓ die iudicij ſicut in ſexto pſalmo dictū eſt.

XI.

¶ Saluū me fac. Reuocat aūt a falſi tatib' ſecli ad eloq̄a dei. vbi ſal'. a ꝑuſita te ſeculi petit ſaluari.

¶ Quoniā defe cit. Caſ. Expoīt q̄ ti muit iuſta ꝯgregās i vnū vt ſit maior viſ.

¶ Sanctus. Caſ. Deus qui vbiq3 ꝑ ſens quantū ad ho mines defecit, qui in eū nō credunt.

¶ Proximū. Aug Proximus om̄is hō cū nullo male agēdū eſt· prim' primę natiuitatis ꝯdi cōne ē omnis homo. Carnis cognatōne· amici et cognati. Miſericordię cōpaſſione beneficus quilibet.

¶ Cor. et cor. Geminatō duplex cor ſignificat in quo doloſus deſcri bit. vñ ſalomon vir duplex aīo incōſtans eſt in om̄ibus vijs ſuis. Boni habēt vnum cor et vnam animā.

¶ Diſperdat. do. Caſ. Jd ē. paſſim ꝑeant q̄ in vna prauitate ꝯueniūt.

¶ Linguā ma. Caſ. Jd ē. ſuꝑbā hi ſūt ypocritę hītes ſpeciē in ſermo ne ad decipiendos hoīes· et deo nō ſubditi. Remi. vel philoſophi.

¶ Qui dixerūt. Caſ. Jactāt ſe de ꝑtāte labioꝝ q̄ nō a deo acceꝑint.

¶ Jnopū et ge. pau. Aug. Caſ. Jnopes gentiles· qui nec legē nec ꝓ phetas habuerūt· pauꝑeſ iudei. Nūc. quod nō in priori populo. Exur gā. apparebo in filio. Ponā. cōſolatōez pauperū. Fiducialiter. po tēter cui nil reſiſtit.

¶ Ponā. Auguſ. Nō dicit quid. ẜ ſciēdū eſt qḋ ad pauꝑes conſolan

crebra aptio ſcripturarū ꝑ loca. ⁊ optio per alia — Probant. — de veteribus innouatos ꝑ fidē.

palpebre eius interrogant fi-
Solus de conſcientiis iudicat. — Per hereſes et tribulatōes. — Etiam.

lios hominum. Dominus in-
terrogat iuſtum et impium: qui
Non qui facit. diligit qui ex deſiderio et af fectu. — Idem quod peccatum.

autem diligit iniquitatem odit
Quia. — Etiā. — Inde iexcuſabiles.

animam ſuam. Pluet ſuꝑ pec
doctrinā illaqueantē. — Cupiditatis. — Maloꝝ opeꝝ fetor. — Pena blaſphemoꝝ

catores laqueos ignis et ſul-
In futuro. vel tumultuoſa mens. — vl tima ſeparatio a iuſtis.

phur: ⁊ ſpiritus procellarū pars
Quia et pene ſecundum menſurā meritoꝝ. — Quare hoc.

calicis eorum. Quoniam iu-
ſtus dominus ⁊ iuſticias dilexit:
Secundum vtranq3 partem.

ęquitatem vidit vultus eius.

In finem pſalmus dauid pro octaua.

XI.

Caſſi. Quaſi timens ſubito exclamat pro magnitudine peri culi.

SAluū me fac
Non inuenitur ſanctus in mundo vbi tot mali. — Et vere ſanctus quoniā di. ⁊c.

domine quoniam defecit ſanct':
veritas vna: ſed in hominibus multe.

quoniam diminutę ſunt verita-
Nō in . quia culpa eoꝝ dona dei depra uātur. — Inſuper. — vere diūi. ſunt ve.

tes a filijs hominum. Uana
Quod deterius.

locuti ſunt vnuſquiſq3 ad proxi-
garruli. — Ad decipiendū. — Mul tiplici corde ꝓpter geminatōnem.

mū ſuum: labia doloſa in cor-
garruli et doloſi ſunt. — Sed.

de et corde locuti ſunt. Diſper-
Ne quis ſe excipiat. — garrulitates et dolos. — Non ipſos homines.

dat dominus vniuerſa labia do
Superbam.

loſa: et linguam magniloquam.
Caſſi. Loquacitate ſe extollunt: et ponunt in ſua poteſtate quod ſe a deo accepiſſe non pu tant.

Qui dixerunt linguam noſtrā
facundia et eloquentia.

magnificabimus· labia noſtra a

Cuius regule ſublicimur

nobis ſunt: quis noſter domin'
Sed contra hoc. — Aug. Pro inopia et pauꝑtate ſpūalū bonoꝝ filium mittam. — Mortalitatem et paſſibilitatem.

eſt: Propter miſeriā3 inopū-
de malis naturaliter non eſſent digni.

et gemitum pauperum: nunc ex-
Pater.

urgam dicit dominuſ. Ponam
Jheſu· nō in ſeruis. — Aug. docēdo. — Nō quaſi ſcribe ⁊ phariſei· ſed tanquā poteſta tem habens mutandi et addendi vt autor legis. — Quod non in ſeruis.

in ſalutari: fiducialiter agam
Hic propheta.

in eo. Eloquia domini eloquia
Sine corruptione ſimulationis. — Eloquia per tribulationes probata.

caſta argentum igne examina-
Nichil terrenitatis habens. — Id eſt a terra. genitiuus ꝓ ablatiuo more greco.

tum: probatum terrę purgatū3
Et o domine tu nō ipſi nos. — Supra de malis diſperdat d· v· l· d·

ſeptuplum. Tu domine ſerua-
Hic de bonis q̄ ſeruet. ⁊c — Hic tāquā inopes et pauperes· ibi opulentos et diuites. — huius ſeculi.

bis noſ: ⁊ cuſtodies noſ a gene
ducendo in eternā beatitudinem. — vnde deus meus pone illos vt rotam:

ratione hac in ęternū. In cir
Nō ſecundum meritū ſed vt altum decet

cuitu impij ambulant: ſecundū3
Sicut ſtellas celi. — Secundum ꝓmiſſio nem abrae.

altitudinem tuam multiplicaſti
filios hominum.
Plenitudinē ſc3 temꝑis vel cōſummatōem eterne beatitudinis. — dirigēs. — chri ſti vel prophete

In finem pſalmus dauid.

XII.

Id eſt. preſentiam incarnatio nis michi ſubtrahis.

USq3quo do
Aug. Id eſt· differs me ad intelligendū ipſū ſpecialiter qui eſt ſapientia et finis. — vſq3 ad temꝑis plenitudinē. — cū vene. ple. tem. ⁊c. — Repetit

mine obliuiſceris me in finē: vſ
Nō das anime noticiā tui. — Preſen tiam filii que hominibus videnda eſt.

quequo auertis faciem tuam a
de diuerſis. vt qui anxius eſt.

me. Quādiu ponam conſilia in
Sc3 quādiu ponam.

aīma mea: dolorē in corde meo
Abſolute· i· per ſingulos dies.

per diem. Uſquequo exaltabiť

dū ꝑtinet.

¶ Eloquia do. Caſ. Cōtra mala ſe culi xp̄us a patre miſ ſus cuius eloquia ve ra ſūt· impioꝝ falſa.

¶ Caſta. Caſ. Con tra hoc qḋ ſupra va na locuti ſunt. Exa minatū. ꝯtra labia dolo· in cor· ⁊ cor· l· ſ·

¶ Septuplum. Aug'. Perfectę vel ꝑ ſeptiformē ſpūm ꝟ bū nitet ſ· ꝑ pietatē ꝑ tiorē ⁊ cęta dona· vl' purgatū ꝑ ſeptuplū ſc3 ꝑ pauꝑtatē ſpūs māſuetudiem ⁊ cęte ros gradus beatitu dinis, de quib' totus ſermo in mōte. Octa ua ergo beatitudo ē ꝑſecutō ignis· quo ſe ptuplr ꝓbať argētū· hęc em̄ examiat ⁊ cla rificat ⁊ quod ꝑfectū eſt demonſtrat.

¶ Tu domine. Caſ. Utilitatē diui noꝝ eloq̄oꝝ ad dñm ſe ꝯuertens oñdit.

¶ In circūitu. Cō cluſio de vtraq3 ꝑte. Aug. In circūitu· i· cupiditate tꝑaliū3 q̄ vij. diebus voluunť et ñ veniūt in octauū. i· in ęternū. vnde vē tilator eſt impioꝝ rex ſapiens et īmittit illis rotā maloꝝ· i· ambi tū volubiliū.

¶ Multiplicaſti f. h. Aug. Eſt et mul tiplicatō in tꝑalibus q̄ auertit ab vnitate dei, ſed iuſti multipli cātur ſcd̄m altitudi nē· quādo eūt de vir tute in virtutē.

¶ In finē. Caſſi. Pſalm' de charita te xp̄i in qua toti' le gis ꝑfectō ē quā qui h3 mūdū nō amat. ꝓ pheta in ꝑſona anti quoꝝ patrū3 plenus charitate q3 auide in carnatōnem expectat· quaſi de dilatōe cōqueriť· in quo dilectō ꝓximi oñ diť· cui' ſaluti hoc optať vt abiecta ſuꝑſtitōe· cultura vni' dei ſuſcipiať. Uel in ꝑſona modernoꝝ ſcōꝝ ſcd̄m aduentū expectantiū ſcd̄m illud cu pio d· et e· cum chriſto.

XII.

¶ Uſquequo. Caſ. Hęc ꝑma ꝑs ē de dilatōe aduentus cōqueſtio.

¶ Quādiu. Caſ· Magn' ardor ſuſtinētis dicit deeſſe cōſiliū vt vidē di mitiget affectū· qñ magna anxietas eſt cōcupiſcere bonū et diuti' ſuſti nere· creſcit deſideriū in dolorē· quia ſpes ꝓtrahitur.

¶ Conſilia. Aug. Cōſilio nō eſt opus niſi in aduerſis· i· q3diu ero in aduerſis· vel ē reſpectus· tādiu auertis: q3diu ponā c· vt niſi ponat quiſq3 ꝯſiliū in aīma vt opereť miſericordiā· nec eū diriget deus in finē· neq3 det ei plenā ſui notitiam. ¶ canſq3 ęterna.

¶ Per diem. Aug. Cōtinue· vel diē ꝓ tꝑe quo vult exui dolens pre-

¶ Uſquequo ex· ini· ⁊c. Caſ. Dicit q2 ante aduentū xp̄i dyabolus

captiuos tenebat hoī
nes· vel ſup me·i·meā
credulitatē · q̄a toto
orbe colitur· et q̄a ſic
orbis interit·plorat .
¶ Reſpice. Caſſi.
Poſt q̄ſtionē ora-
tō. vt illuminet̄ ne ce
dat fraudib⁊ inimici.
q̄ in miſericordia ꝑſi
dit. Reſpice. Aug.
mitte quē miſſur⁹ es .
Exaudi. Caſſi. pro
om̄ibus pro quibus
generaliter petit. Il
lumina. Caſ. ſi nō
corpe videamus vel
mente. Oculi ob-
dor. in mor· Caſ.
quādo fidei lumie ſe
pulto· carnali dlecta
tōne claudūtur . In
morte. Caſ. id ē· in
peccato qd̄ fit in ſpi-
ritūſanctū de quo io-
hānes. Eſt peccatum
ad mortē nō ꝓ eo di-
co vt quis oret.
¶ Exultabūt. Aug
Nō ſolū ꝓpter me il-
luminare· & ne inimi-
cus gaudeat.
¶ Sperauí. Caſ.
Et ſi feſtiat :tamē pa
tiens ē· q2 et ſi differt̄:
firm⁹ eſt in ſpe. et inte
rius iam vidēs exul-
tat ;quē carne videre
deſiderat . vñ et ſibi
bona data dicit· qui
prius querebat̄. Tri
buit. Caſſio. nō tri-
buet· magna virt⁹ ſi
dei iam habet quod
futurū eſt.
¶ Exul. can· pſal·
Si tātū deſiderat· ſi
ſic famulat̄ venturo:
q̄d faciēdū ſuſcepto .
XIII.
¶ Dixit inſi. Caſ.
Increpatō iudeoꝝ
dſcripta coꝝ malicia
¶ Caſ. Prim⁹ pſal-
mꝰ de increpatōe iu-
deoꝝ et cōuerſione .
Increpat inſipiētiā
et duriciā iudeoꝝ q̄
chriſto p̄ſente quem
optauerūt nō credūt
Q. priores expectaue
rūt chriſtum venturū
ſed cum appareret; di
xit inſipiens· hic homo non eſt deus.
¶ Dominus de ce· Caſ. Sed inde inexcuſabiles; quia dominus ꝓ-
ſpex· id eſt· de humana natura eminuit.
¶ Aug. De celo Id eſt. ꝑ ſanctas animas ꝓſpicit· nā per ſe nil eū latet
Vel de celo per animas ſanctas, que ſunt celū et ſedes dei. Vel domin⁹
pater de celo ·i· ſecreto diuine mentis. Caſ. vel de equalitate dei patris .
¶ Si eſt intelli. Caſ. Vel vidit ſi ē ītelligēs et īuenit ꝙ aliquis nō in
telligit. q2 nō requirit ſed declinat. Nam om̄es declinauerūt ꝛc.
¶ Sepulcrū. Caſ. Ita īutiles aliꝗ̄ facti, q2 guttur coꝝ eſt ſepulcrū ꝛc.

† ſ Id eſt. dyabolus vel carnalis conſuetudo .
⁝ ſ cōtra auertis.
† inimicus meus ſuper me: ⁝ re-
† ſ contra obliuiſceris.
ſpice et † exaudi me domine deus
† ſ cordis· ne delectatione peccati claudātur.
meus. Illumina † oculos meos
† ſ Per concupiſcentiā que ex me fit.
⁝ ſ criminali.
ne vnq̄ꝫ † obdormiam in ⁝ morte:
† ſ Nec ꝑ aliū· et hoc ē· ſ Ecce timēda ē inſul
tatio dyaboli ⁝ ſ dyabol⁹ qui īſultat dū capit
† nequando ⁝ dicat inimicus me⁹
† ſ Nequando dicat mi. ꝛc. ſ Quia
p̄ualui aduerſus eum. † Qui
† ſ dyabolus et angeli eius. ⁝ ſ de ſtabilita
te fidei.
† tribulant me exultabunt ſi ⁝ mo-
† ſ Quaſi illi tribulāt. ⁝ ſ Nō de me p̄ſū
pſi Aug. Quia et qui nō mouetur nō ſibi dat.
tus fuero: † ego autem ⁝ in miſeri-
ſ de aduentu chriſti. ſ vnde.
cordia tua † ſperaui . Exultabit
† ſ hieſu. quē mente futurū conſpicio.
† ſ Aug. Corde. Caſ. Cordis letitia quod ad
cōtemplatiuam vitam pertinet·
cor meum in † ſalutari tuo ⁝ canta-
† ſ Spiritualia.
bo domino qui † bona tribuit mi
† ſ cū gaudio gratias agam. ſ Opere.
ſ Ad actiuam vitam.
chi et † pſallam nomini domini al
ſ dirigens: ſ chriſti vel ꝓphete.
tiſſimi. Pſal· dauid in finem.
XIII
ſ gentilis vel iudeus.
Dixit inſipiēſ
† ſ Quia nemo audet dicere et
ſi cogitare.
in † corde ſuo: non eſt
⁝ ſ ceci· vt dicant non eſt deus. ⁝ ſ Auguſ.
Sicut nō ꝓbauerūt deum habere in noticia ita
tradidit illos dominus in reprobū ſenſum.
ſ Quia. ſ Reprobi.
deus. † Corrupti ſunt et ⁝ abomi
† ſ Quia ſeculū amāt nō deū. ſ Affectō. h⁹ .
nabiles facti ſunt in † ſtudijs ſuis
ſ Et qui ia a chriſto recedūt. † ſ de illis·
† non eſt qui faciat bonum :nō eſt
† ſ Id eſt· nec vnus. vel preter vnū chriſtū ſine
quo nemo facit bonū. ⁝ ſ Mittendo filium
miſertus ē.
vſq3 ad † vnū. Domin⁹ de ⁝ celo
⁝ ſ Aug. honoratius nominat iudeos. ꝓpter
vnius dei cultū. ſ Nō homines.
proſpexit ſuper † filios hominum
† ſ videri faciat. ⁝ ſ corde deū in hoīe
vt † videat ſi eſt ⁝ intelligens· aut
† ſ Sequendo mandata. ⁝ ſ Iudei tales ſa
cti quales et gētes de quib⁹ ſupra. dixit inſi. ꝛc
ſ Sed.
† requirens deū. ⁝ Omnes decli
† ſ cum declinatōe ꝑniciosi ſibi et alijs.·
nauerūt ſimul † inutiles facti ſūt:
† ſ Nullus facit bonum ſine vno ſcilicet chri
ſto.
non eſt qui faciat bonum † nō eſt

† ſ Aug. vel voracitatē gule ſignificat. vel q2 deuo
rāt eos quib⁹ ſuos mores ꝑſuadēt ſ In fetidis
vſq3 ad vnum. † Sepulcrum pa
tens eſt guttur eorum : linguis
† ſ Mala ſub ſpecie boni ſuadentes ſ Caſ. co
mes eſt voracibus adulatio et omnib⁹ malis.
ſ Adulantes alijs.
ſuis † doloſe agebant: venenum
† ſ In corde quod peius eſt q̄ꝫ in ore. ſ dol⁹
aſpis. quia nolut audire precepta legiſ. ſed mala
reddūt predicantibus ea·
aſpidum ſub † labijs eorū. Quo
† ſ hoc eſt venenū aſpi. ſ Opprobrijs. blaſ
phemijs. ſ Mētis.
rum os † maledictione et amari-
† ſ Incōſulte oīa facietēſ. ſ Expediti ꝯſuetu
die male faciendi. ⁝ ſ volūtas et affectus.
tudie plenū eſt: † veloces ⁝ pedes
† ſ chriſti et ſuorum.
eorum ad effundendum † ſangui-
† ſ Aug. Omnes vie maloꝝ plene ſunt labori
bus et. ſ Quia tales ideo. ⁝ ſ Miſeria.
nē. † Contritio et ⁝ infelicitas in
† ſ Operibus. ⁝ ſ chriſtum vel euangeliū·
ſ Aug· de qua dn̄s ·iugū m·ſ·
† vijs eoruꝫ· et † viam pacis nō co
† ſ Iſti nō dicut nō eſt deus. ſed tñ nō timent·
gnouerunt: † nō eſt timor dei an-
† ſ Q· predicta mala faciunt nec de his timent
in futuro iudicō· ſed nōne·c ⁝ ſ Q ·hoc
cognoſcent tunc quod modo ſcire nolunt· ſcꝫ ꝙ
dominus eſt in generatione iuſta. ſ tunc·
te oculos eorum. † Nonne ⁝ co-
gnoſcent omnes qui operantur
† ſ Aug· vt qui miſterio ſuo, vtūtur ad capiēda
ꝯmoda ab hoīb⁹· ñ ad ſalutē hoīm vel gloriā dei
ſ Seducendo vel occidendo·
iniquitatem qui † deuorāt plebē
† ſ Caſ· vt ſit eis ſatietas de deceptōe xp̄ianoꝝ
ſ Aug· Quotidie· ſicut pāis quotidian⁹ ē cib⁹·
meam † vt cibum panis. Deum
† ſ In damno temporaliū timuerūt perdere ſcꝫ
regnū terrenū· vbi nō erat timendū· et nō celum
vbi eſſet timendum·
non inuocauerunt † illic trepida-
uerūt timore· vbi nō erat timor.
Quoniam deus in generatōne
† ſ Aug. Nō in ea qua ſeculū diligit.
⁝ ſ Aug· humilē aduentū chriſti cōtempſiſtis
factū ideo· vt quos vocabat in deo ſolo ſpeꝫ po
nerent nō in ſeculo. ideo aduētus ꝯſiliū dicitur
⁝ ſ vel cuiuſlibet· † ſ voſ iudei.
† iuſta eſt· ⁝ conſilium ⁝ inopis † cō
fudiſtiſ: quoniam dominus ſpes
ſ Sed. ſ Alius. † ſ Scilicet niſi ille queꝫ
humilem ſpreuiſtis.
eiuſ eſt. † Quis dabit ex ſyon ſa
† ſ Caſ. cū damnauerit dyabolū qui populuꝫ
eius captiuat. ⁝ ſ chriſtus.
lutare iſrael: cuꝫ † auerterit ⁝ domi
nus captiuitatē plebis ſue: exul
† ſ Repetit. ſ Quod eſt.
tabit iacob et † letabitur iſrael.

¶ Sepulcrū. Caſ.
Dicuntur hi tres ver
ſus qui ſunt vſq3 ad
ſecundā diuiſionem
ibi. Nonne cogno-
ſcent ꝛc. non eſſe de
hebreo· quos tamen
apoſtolus ad roma-
nos cōtra iudeos ad
ducit. Sed dicuntur
ab apoſtolo propter
iudeorum vitupera-
tioneꝫ de multis pſal
mis compacti · et a .
lxx· interpretibus ad
diti. Unde inferius
repetitus iſte idē pſal
mus eos non habet .
¶ Contritio. Aug.
Ita inutiles ſibi fa-
cti ſunt. quia contriti
per titum et veſpaſia
num· vbi et infelices
vbiq3 diuiſi. Vel la
pis angularis chriſt⁹
ſuper eos cadens con
teret eos per excecatō
nem. Et ſic contritio
eſt modo in vijs eo-
rum. et infelicitas in
futuro. Caſ. Via im
piorum contritio. q̄a
terit et teritur dū alijſ
et ſibi nocent. Infe
licitas. quia ad in-
fernum ducit vnde ꝛ
nec reuertuntur. quia
viam pacis non co-
gnouerunt. hec om-
nia ideo ·quia nō eſt
timor dei ante ꝛc.
¶ Nōne cogno.
Minatur iudiciū im
pijs.
¶ Deum nō inuo
ca. Auguſ. Non eīm
vere deum inuocant
qui deo diſplicentia
amant.
¶ Caſ. Inde auge
tur interitus: quia ne
ceſſe eſt mala agere·
cum ſuperbi nolunt
deum inuocare. Si-
cut cautela ē oportu-
ne timere: ita ignauia
inepte trepidare · vt
pro gente et loco ti-
more dei abiecto.
¶ Cōſilium in· cō
fudi· Caſ. Inuectio
in iudeos q̄b⁊ obſcu-
re dicit̄· conſiliū chri
ſti confudiſtis· id eſt· recipere noluiſtis· qui ad vos liberandos venerat̄
Admiratiue legendū· quoniam dominus · vnde magis eſſet reuerendus
inde magis contemnitur. Poſtremo conuerſio eoruꝫ p̄dicitur· cum ple
nitudo g· intra. Quis ex ſyon· id eſt de iudeis procedens. ꝛc.
¶ Quis dabit. Caſſio. Poſtremo iudeorum conuerſio p̄dicitur·
que fiet cum plenitudo gentium intrauerit.
¶ Cum auerterit. Caſſio. Pro iudeis etiam hoc teſtimonium yſaie
ponit apoſtoluſ. Veniet ex ſyon qui auertet captiuitatem vel impietateꝫ
a iacob.

¶ Domine quis. Caſ. Pſalmus iſte ꝓprię morū eſt inſtitutorius. ꝯſumptōnis repreſſio. vbi agitur de vnitate pñtis eccleſię et futura ꝗcte. primo interrogat ꝓpheta. quaſi ſacerdos ante faciē domini ſtans ⁊ reſponſa petit. volens ſcire quos deus ſua dignos iudicet eccleſia.
¶ Qui ingreditur. Reſpōſio domini. qui dicit in exemplū decalogi. decē virtutibus ad atria ſua ꝑueniri. Decē virtutes. decē virtutū effectus. qui omnes ad quattuor principales referūt. Et quedā de his ad aliquā harū ſpecialiter. Quedā vero ad plures cōiter. Item quedam ꝑfectis tantum. Quedā imꝑfectis cōueniunt.
¶ Caſ. Aliter de chriſto legitur. Q. Quis habit. ⁊c. Quis requieſcet ⁊c. Ille ſcȝ qui ingreditur.
¶ Sine macula. Caſ. Vt xp̄us agn⁹ ſine fractura mēbroꝝ qui proprie templum ingreſſus eſt non vt expiaretur ſicut ceteri. ſed ſine macula.
Operatur iuſti. vt dum vendentes ⁊ ementes eiecit de templo. Qui loquitur. Hic exequitur plenius. Veritas eſt cū res ita eſt vt dicit. hoc ꝓprie chriſt⁹ fecit. In corde: qa aliquā do tacuit indignis fraudulenter querētibus. Nō egit. Dolus eſt in lingua. cum aliud dicit. aliud eſt in pectore. Vel non egit dolū. quia om̄ia que audiuit a patre ſine aliqua adiectione vł ſuppreſſione nota fecit primis. id eſt. diſcipulis iudeis ꝓximis ſecundū carnē.
Nō fecit malū. ꝗ pro eis orauit. non acceptū habuit opprobriū aduerſus proximos ſuos: ſicut eſt patens per hoc ꝙ iudā nō mordaci increpatiōe lacerabat. Malignus. Id eſt. dyabolus deſpicitur. vt cum dixit vade retro ſatha. ⁊c. Ecōtra timentes d. glo. Iurauit. quando apoſtolis certiſſima veritate promiſit. Iam non dicam vos ſer. ſed amicos.
Pecunia. vel terrena eſt. quę penitus ad vſurā dari ꝓhibetur. quā dominus inde tradidit ad erogandū paupibus nō ad vſuram. Vel ſpūalis quę ad vſurā dari iubetur. i. predicatio ad inſtruendos homines. Et munera. accepit quidē chriſtus munera vt a magis ⁊ quotidie pias oblationes: ſed nō contra innocentes. imo animā pro eis dedit. Qui facit Ecce abſoluta reſponſio interroganti. facit dicit. vt ad actum nos inuitet nō ſolum ad cantandū hęc.
¶ Ad nichilū. Aug. Hęc eſt pfectio vt nichil in homine valeat malignus. et vt hic ſit in conſpectu. i. certe ſciat malignum non eſſe niſi qui a creatore ad creata conuertitur.
¶ Qui iurat et nō deci. qui pe. Aug. Hęc tria nō ſunt magna: ꝗ ꝙ nec iſta poteſt. multo min⁹ poteſt loqui veritatē in corde. et nō agere dolū et nō facere malū pxi. Tamē hec parua ita concludit: qui facit hęc non mo. in e. id eſt. ꝑueniet ad illa maiora. in quib⁹ eſt ſtabilitas. vnde et per futurum tempus dicit. cum in ſuperiori concluſione p̄teritū poſuerit ad nichilum deductus eſt.
¶ Qui facit hęc. Caſ. Cōcluſio. ſimiliter qui facit hęc requieſcet in mōte.
¶ Tituli. Caſ. Hic titulus de euangelio nō de veteri teſtamēto ſumit.

Pſalmus dauid.

XIIII.

ſ Alia tranſlatō quis peregrinabitur in taber. t.

Domine quis

† ſ Quod proprie eſt belli atq; militantiū.
ſ Id eſt. preſenti eccleſia. vbi contra dyabolum dimicamus.
habitabit in † tabernaculo tuo:
† ſ Eterna beatitudine vbi pax et eterna quies.
aut ꝗs requieſcet in † mōte ſcō tuo.
† ſ Q. Ille habitabit et requieſcet. ſ In tabnaculū. ſ Ecce prima ⁝ ſ Innocens.
ſ In quo notatur temꝑantia.
† Qui ingreditur ⁝ ſine macula:
ſ Ecce ſecunda † ſ Quia nō ſatis eſt abſtinere a malo. ⁝ ſ Id eſt. qui ſcit et dicit. in quo notatur prudētia et iuſticia.
et † operatur iuſticiam. ⁝ Qui lo
ſ Ecce tercia. † ſ Conceptam:
quitur † veritatem in ⁝ corde ſuo:
† ſ Quia aliquis aliquādo verū dicit et putat fallere. ſ Pars innocētie. i. temꝑantie.
ſ Ecce quarta.
† qui non egit dolū in lingua ſua
† ſ Aug. Itē ꝑs inocētie. ⁝ ſ Pro om̄i hoīe.
ſ Ecce quinta.
† Nec fecit ⁝ proximo ſuo malū:
† ſ Ecce ſexta. ⁝ ſ Non libenter vel temere credidit criminatori.
et † opprobrium non ⁝ accepit ad
ſ Q. nō accepit opprobriū ⁊c. ſ Sed.
uerſus proximos ſuos. † Ad ni
† ſ fortitudo. ſ Nō potuit cogi nocere alicui
ſ Ecce ſeptima.
chiluȝ deductus eſt in conſpectu
† ſ Dyabolus vel homo male ſuggerens.
⁝ ſ Aug. glorificat deus timētes. qđ eſt initiū ſapientie. ſuperiora ad ꝑfectos. hic ad incipiētes.
ſ Iuſticia.
eius † malignus: ⁝ timentes auteȝ
† ſ Non nocet ſȝ ſubuenit. ſ firmiter ꝑmittit.
ſ Ecce octaua
dominuȝ glorificat. † Qui iurat
⁝ ſ Sed ꝑmiſſum reddit.
proximo ſuo et † non decipit: qui
† ſ Non temꝑalem expetit mercimoniam.
ſ Ecce nona.
† pecuniā ſuam non dedit ad vſu
† ſ Cauſā inocētis nō opprimit ꝑ munere alic⁹.
Ecce decima.
ram. et † munera ſuper innocētes
non accepit. Qui facit hęc non
ſ Ab ipſo non mouebitur.
mouebitur in ęternum.
ſ Sicut in arcu triumphali.
¶ **Tituli inſcriptio ipſi dauid.**

Qđ titul⁹ notauit. i. victoria ⁊ regnū. Cōuenit xp̄o qđ h agit.

XV.

¶ Cōſerua. Pſalmus ſecūdus qui breuiter de paſſione ⁊ reſurre. primo vnā hominis naturā chriſt⁹ oſtendens petit ſe ſeruari dicens. omnia quę pertulit ad gloriam hereditatis ſuę perducta.
¶ Aug. Chriſtus ſecundū hominē hic loquitur de quo titul⁹ regalis in paſſiōe eminuit. Ihesus nazarenus rex iudeorum.
¶ Bono. m. n. e. Caſ. Si chriſti bōis bonis nō eget deus ſed ab ipſo habȝ omnia. deſtruitur arrogantia hominū et hęreſis pelagianoꝝ. qui putant aliquid boni ſuis viribus fieri.
¶ Sanctis qui. Caſſi. Expoſuit iam chriſtus qualiter orauit. narrat nunc quę bona fecit illi deus.
¶ Aug. Qui in terra viuentiū ſpem ſuā fixerūt. quę eſt eis anchora in fluctibus ſeculi. miras fecit omnes volun. meaſ. in ꝓfectu eorum in quo ſenſerunt quid eis ꝓfuit et humilitas. vt morerer. et potentia vt reſurgerem.
¶ Mirificauit. Caſ. Q. hec dixi domino. Dominus autem mirificauit. id ē. fecit miras voluntates. hę ſunt mirę duȝ eis obedientes fiunt de terrenis cęleſtes.

XV.

ſ Inter pericula.

Conſerua me

† ſ Et debes. ſ Ecce merituȝ quo ſeruari debeo.
domine. † quoniam in
† ſ Nō in me. ⁝ ſ Speraui. ſ Quia vel et.
ſ Non labiis ſed cordis affectu. ⁝ ſ Id eſt. mei hominis.
te † ſperaui ⁝ dixi domino ⁝ de⁹ me⁹
† ſ vere deus. ⁝ ſ Aug. Bonis meis non expectas beatus fieri.
† es tu: quoniam ⁝ bonorum meo
rum non eges. Sanctis qui in
† ſ Non maledictōis. ſed cui benedicitur.
⁝ ſ Aug. Chriſtus dicit voluntatem moriendi et reſurgendi.
† terra e⁹ ſūt: mirificauit ⁝ oēs vo
† ſ Cōpletas. plantatas. vel in eis. i. inter. eos qui hec viderūt ⁊ intellexerūt. ⁝ ſ Aug. Nō ad ꝑniciē ſed vt ad medicum accelerarent.
ſ Sed prius.
lūtates meas † i eis. ⁝ Multipli
catę ſunt infirmitates eorum: po
† ſ Sed nō priori more. ⁝ ſ Aug. Non erūt cōuentus eorum carnales nec de ſanguinibus pecoꝝ ꝓpiciatus congregabo eos. quaſi nō ſcdm legalē ritum faciā eis. ſ Quia.
ſtea † accelerauerunt. ⁝ Non con
gregabo conuenticula eorum de
† ſ Inſtituta. ⁝ ſ Aug. Id eſt. antiquorum patrū. ſed ſpūali mutatōe obliuiſcētur quod fuerūt quia nō iam dicētur peccatores inimici vel homines. ſed iuſti. fratres. filii dei.
† ſanguinib⁹: nec memor ero ⁝ no
ſ Loquens modo.
minum eorum per labia mea.
† ſ Q. nō ero memor ſed potius habebūt me cū hereditatē ipſū dominū ⁝ ſ Intrāſitiue. i. portio hereditaria mei et meorum.
ſ Pater.
† Dominus ⁝ pars hęreditatis
† ſ Aug. Bibant alii venena et mortiferas voluptates ego et mei deū. ſ Intranſitiue. i. calix meus.
ſ O pater.
meę et † calicis mei: ⁝ tu es qui

¶ Multiplicatę ſunt. Caſ. Q. mirificauit vo. m. ſanctis quibus per ſeueritatē legis infirmitas carnaliſ multiplicata eſt. vt gratiam noui teſtamēti deſideraret. Vel multiplicatę ſalubri affectione deo prouidente vt de exteriori affli ctione intelligatur.
¶ Nec memor. ⁊c. Vt prius in veteri teſtamēto quādo ſpecialiter dſignabat. vel populū vt hęc dices filijs iſrael. Vel ꝑſonā. vt moyſi. Ve tribū vt dic domui beniamin. domui iudę. Nūc aūt nō eſt diſtinctō ꝑſonarū. ſed in om̄i gente qui timet deū hic acceptus eſt illi.
¶ Per labia. Caſ. Propria. vel ꝑ apłos. Vel labia duo teſtamēta quę in vno ſono ꝯſonāt. quibus voluntates eius oſtendūtur.
¶ Pars hereditatis. Aug. Eligant alij alia quibus fruātur. pars autem mei et ſanctoꝝ deus. Non cōgregabo de ſang. fundentes

ſanguinē.ſed qui deum eligunt partē. Tu es q.r.i. tu es domine here/ditas.tu reſtitutor eius. Caſ. Vel dominus eſt pars.i. portio et premiū hereditatis mee.i.ſanctoꝝ. Et pars calicis m.id eſt.merces paſſiōis.

Hereditas enim ad gentes.calix ad paſ/ſionē pertinet.qui bi/bitus dat reſurre.

¶ Caſ. Sed nemo ſe putet heredē niſi p̄clarus. Funes ce/ciderūt. quaſi ſorte in qua eſt diuina ele/ctio. vt et ſors cecidit ſuper mathiā.et quiſ qꝫ capit ad menſuraꝫ ſuam. In prēcla/ris.id eſt.in ſanctis.

¶ Benedicā do. Caſſio. Gratias agit patri de intellectu et paſſione.i.qua eo fa/uente vincit.⁊ de re/ſurrectione et confeſ/ſione. et hec ſunt per que hereditas reſti/tuit̄: vt ſit rex iudeo/rum. vt titulus dicit.

¶ Intellectū. Aug quo hec hereditas vi deri et poſſideri pōt. Inſuper aut.id ē ſuper intellectū. Vſ/qꝫ ad noc. Id eſt. mortem. Erudiuit me. inferior ps mea carnis aſſumptio. vt expirer tenebras mor/talitatis. quas ille in/tellectuſ nō habet.q: ꝑ eis nec turbari nec dficere potuit. Pro uidebā do. Caſſi. Hinc trahe exemplū quo peccata vitentur qui enim deū ſemper acie mentis intuetur. nō peccatis inclinat̄.

¶ Renes. Caſſio. Ex quibus ſecunduꝫ carnē exiui ſcilicꝫ pa/rētela. Increpue. iniurijs temptatōe et paſſione.

¶ Inſuper. Aug. Sicut ſupra: inſuper et vſqꝫ ad.n.in.me.re.me. vt pro modo moleſtiaꝝ ſint modo gaudia humanitatis celeſtia.

¶ Quoniā nō de relin. Aug. In qua ſpe reqeſcet. In hac quia nec anima in in/ferno dabit̄ nec cor/pus ſanctū p̄ que et alij ſanctificandi ſunt patieris corrūpi.

ſ Aug⁹. nō michi quod amiſi.ſed meis in qui bus ego ſuꝫ.et cū quibus vnū ſum reſtitues no ticiā claritatis mee quā amiſerūt.que erat apud te priuſqꝫ mundus fieret.vel lumen claritatis.i. gloriam immortalitatis.

reſtitues hereditatē meā michi.

ſ Q. reſti. hereditatē que eſt preclara. ſ Id ē limites poſſeſſionis mee in tuā claritatē ſ Quaſi ſorte ceciderūt. ſicut poſſeſſio ſacer dotū et leuitarum deus eſt.

Funes ceciderūt michi in prē

ſ Nō omnibus ſꝫ videntibus in quibus ego.

claris: etenī hereditas mea prē/

ſ Q. videntibus eſt preclara. ſ Ego autē.

clara eſt michi. Benedicā dn̄m

ſ Quo omnia ſancta et vera vidit chriſtus.

qui tribuit michi intellectuꝫ: in

ſ Mortē. ſ Per temptatōes et paſſioneſ ſ Iniurus. ſ vel erudierunt.

ſuper et vſqꝫ ad noctem in/

ſ Iudei qui de iuda vnde ego. ſ Aug⁹. Nō abſtuli odiū ab eo qui ſemp̄ eſt prouidens qui in eū poſt iſta tempalia recurrerunt. ſ Sed in his.

crepuerūt me renes mei. Pro

uidebam dominuꝫ in conſpectu

ſ Aug. Id eſt.fauet michi vt in eo ſtabilis p̄ maneaꝫ. ſ Ideo nil ſiniſteri michi preualet

meo ſemper: quoniam a dextris

ē michi nec cōmouear. Proptē

ſ Ideo etiā in cogitatōibus et in verbis ē ex ultatio. ſ Aug. Plena eſt letitia et que corde hilari cōcipitur.et alacri ſermone profertur.

hoc letatum eſt cor meum. ⁊ exul

ſ Aug. Nō deficiet in interitu ſed requieſcet .i. dormiet in ſpe reſurrectionis.

tabit lingua mea: inſuper ⁊ caro

mea requieſcet in ſpe. Quoniaꝫ

ſ Cōmuni more aliorū. ſ Quā habeo vt verus homo.

non dereliques animam meam

ſ Corpus meū a te ſanctificatum.

in inferno: nec dabis ſanctū tuū

ſ Putrefactionē. alibi dicit ſe pati corruptio nem.i. vulneratōem.ibi ſcꝫ. ſ Que vtilitas in ſang.m. dū deſ. in cor.

videre corruptionem. Notas

ſ Imo. ſ Meis in quib⁹ michi. ſ Per me. ſ Humilitatis vt ad vitā redeant. vnō per ſuperbiam deciderant. ſ Aug. vt vltra nil deſiderent cū facie ad faciē te viderint.

michi feciſti vias vite adim/

plebis me leticia cum vultu tuo:

ſ Et interim ſunt eis in itinere huius vite. ſ Id eſt. fauore ⁊ ꝓpiciatione tua.

delectationes in dextera tua vſ

ſ Perfecte et eternaliter.

qꝫ in finem.

Oratio dauid.

XVI.

¶ Delectatōnes. Aug. Delectatō eſt in fauore tuo .in itinere huius vite ꝑducens ad finem glorie conſpectus tui.

¶ Oratō dauid. Caſ. Oratio perſone domini conuenit: adiuncta ec cleſia que eius corpus eſt. XVI

¶ Exaudi domine. Caſ. Iſte pſalmus verā naturā humanitatis fa cit attendere. Oratō xp̄i inſtitutō eſt fideliū. ſicut flendo lazarum charita tem proximi habere nos docuit. ꝑſecutores fugit: vt inconſiderate teme/ritatis nobis auferret audaciam.

¶ Caſ. Primo petit ſecundum iuſticiam ſibi retribui.

Exaudi domi

ſ Caſ. Quia iuſticia habet vo cē apud deū. ſ Pro iuſticia

ne iuſticiam meaꝫ: in

ſ de malis cauendis.

tende deprecationem meam.

ſ Nō trāſitorie. ſ de bonis ſibi et ſuis. ſ Non modo intendas ſed et.

Auribus percipe domine ora

ſ Prolatam.

tionem meaꝫ: non in labijs do/

ſ Aug. Ex illumīatione tue notitie. veritatem iudicē. ſ Aug. Qui omnia vides nec eges te ſtimonio alterius ſ Ecce quid petit.

loſis. De vultu tuo iudicium

ſ Cordis. ſ vel mei.

meuꝫ prodeat: oculi tui videant

ſ Caſ. vt michi remediū iudeis penam des. ſ Quia.

equitates. Probaſti cor meuꝫ

ſ Aug. Ipſum cor viſitatione tribulatōnis ꝓbatū eſt. que nō ſolū nox.q: ꝑturbat: ſed ⁊ ignis quia vrit. in qua inuentus ſum iuſtus.

⁊ viſitaſti nocte: igne me examina

ſti: et non eſt inuenta in me iniq̄/

ſ Aug. vt aliud nō ꝓcedat de ore meo qꝫ qđ ad gloriā tuam pertinet. non ad opera hominū que preter te ſunt.

tas. Vt non loquatur os meū

ſ Sed. ſ Et ſi innocens tamē ſ Pacis tue vel ꝓphetarum. ſ Coplenda nō ꝓ culpa.

opera hominuꝫ: propter verba

labiorum tuorum ego cuſtodiui

ſ Hominibus. ſ Caſ. Humanas actōes meas. ſ Ideo.

vias duras. Perfice greſſus

ſ Artioribus preceptis. ſ Qui volunt me imitari.

meos in ſemitis tuis: vt nō mo/

ſ Quibus ē impreſſa forma iuſticie. ſ Aug. Libera ⁊ valida intentione preces di rexi. quia vt hoc poſſem. exaudiſti me infirmius orantem.

ueantur veſtigia mea. Ego cla

maui quoniam exaudiſti me de⁹

ſ Ideo. ſ Aug. Nō deſerat exauditō tua hu milem. ſ Clementie et miſericordie. ſ Humili.

inclina aurem tuam michi: et

ſ Que verba.

exaudi verba mea. Mirifi/

ſ Aug. Nō vileſcant miſericordie. ne minus amentur.

ca miſericordias tuaſ: qui ſaluos

facis ſperantes in te. A reſiſten/

ſ Aug⁹. fauori quo michi faues vel michi fi lio tuo.

tibus dextre tue: cuſtodi me vt

ſ In munimēto charitatiſ ⁊ miſericordie tue

pupillam oculi. Sub vmbra

¶ Nō in la. do. Caſ. Vt qui inique damnat̄. vel vt q̄ di/cit domine dn̄e. ⁊ nō facit opa. Aug. Vt nō in la. dolo. de vul tu tuo iudiciū meū ꝓ/deat. vt iudicās non ꝓferā aliud qꝫ ex te in telligo.

¶ De aſpectu t. Caſ. Id ē. ſcđm ea q̄ in me cognoſcis. qui nullū habeo peccatū Iudicium. q̄ fui iudicatus videat̄ pro diſſe. De uultu t. nō de diſpoſitōe in/decorū. quod factum patet in reſurrectōne. Vel iudiciū. quo di/ſcernit oīa. Pro/baſti. a ſimilitudine fornacis. q̄ metallum purgat. ſed nō eſt in/uenta iniq̄tas. Caſ. quam vſtio coqueret q̄ tu ſcis. et hoc vt nō l.o.m. id eſt. ⁊ſi taceā tu ſcis me purum.

¶ Vias du. Caſ. Scilicet opa homi/nū. q̄s.ſ. merent̄ opa h. Vel quas debent imitari homīeſ. q̄bus iter vicōꝝ leue eſt vir tutū difficile. Vl̄ nō eſt inuēta. ita vt non loquat̄.i. vt nō iactā ter hec dicā. vel vt n̄ peccē in lingua quod eſt op⁹ hoīm. Aug. Vel vias duras la/tronis.i. que latro me rito. ego patior īmeri to. Vias duras mor talitatis et paſſionis. Aug. Vel ad ꝑficiē dos greſſus meos in ſemitis t. vt ꝑficeret̄ charitas eccleſie in ā guſtis vijs. in artiori bus p̄ceptis. vt non moueant̄ ſigna itine ris mei. q̄ ſacramētis et ſcripturis impreſſa ſunt. vt intueant̄ et obſeruent: qui me ſe/qui volūt. Vel vt iā ſtabiliter ꝑmaneā in eternitate. poſtqꝫ ꝑe/gi vias duras. et ꝑfe ci greſſus.

¶ Perfice. Caſ. Vſqꝫ in finē. ante nō eſt niſi inchoatō Greſ.i. hūa nas actōnes. vt qui volunt imitari. nō moueant̄ a te. vel veſtigia ab eis.

¶ Ego clamaui. Caſ. Scđo p̄cat̄ vt a iudeoꝝ inſidijs ei⁹ puritas li/beretur. Ego etiā clamaui q.e. hoc non niſi iuſto conuenit. qui confiden/ter orat. quia ſcit ſe audiri. mirantibus iudeis.

¶ Mirifica. Aug. Mira ſūt que noua ſūt. hec ſunt que in carne geſſit

¶ Pupilla perigua eſt. et tamē ꝑ eam acies luminis dirigit̄, quo lux

ꝛ tenebre diiudicātur, ſi ꝑ humanitatē xp̄i diuinitas diſcernens eſt inter bonos et malos.

¶ Adipem. Caſ. A ſimilitudine animaliū que ex adipe inflant᷑ ·i· ſupbiam retinuerūt nō macri ·i· nō humiles. Vel adipē ·i· carnalē ſenſum retinuerūt. Vel ſceleribꝫ ſaginati verā intelligentiā ꝑdiderūt. vnde reſtat ſupba loqui. Os. nō coꝛ qꝛ ſepe iniqui qđ oꝛe defendūt: coꝛde dānant.

¶ Suſceperūt. Caſ. Vnde eis hec opoꝛtunitas reſpon. ſuſ. Vel ſuſceperūt a deo cuius diſpoſitō eſt. Vel a traditoꝛe. Vel a iudice acceperūt aude.

¶ Leo. Aug. Caſ. Pncipes cōpandi leoni dyabolo q̊ auctoꝛe faciūt. Populus catulus leonis ·i· filius dyaboli ·habitans ꝑmanēs in inſidijs ·quia moſ eſt malis vota tegere · vt lateāt poſſint perficere.

¶ Exurge. Caſ. De retributōibus oꝛatō.

¶ Preueni. Caſ. A ſimilitudine currētis, nemo nō prius in ſe qꝫ in alium peccat. Supplāta. a ſimilitudine luctantis · id eſt · ieſficaces fac et deijce eos.

¶ Eripe. Aug. Reſuſcitādo a moꝛte ab impijs illata. Framea t. Aug. anima mea eſt framea quaꝫ man⁹ ·i· virtus tua aſſumpſit, vt ꝑ eam regna iniquitatis debellet, et iuſtos diuidat ab impijs.

¶ Diuide eos. Caſ. Id eſt, iudeos diuiſos. A paucis ·i· electis ſcđm moꝛes. Vel a paucis fidelibus q̄ in regnū agrippe ſeceſſerāt Iudeos de terra ſublatos pro qua me occiderāt diuide ꝑ oꝛbē in vita ꝑſenti quid ergo poſt: Miſeria quaſi merito: qꝛ · De abſcon. ·i· de imūdicijs quas deus nō nouit ·i· ꝓbibet ſatiata eſt carnalitas eoꝝ. Vel de ꝑceptis legis et miraculis xp̄i. venter ·i· carnalis ſenſus impletus eſt, quibꝫ bonis etſi paſti: tamē ſaturati ſunt poꝛcina ·i· immūdicia, et reliquias peccatoꝝ miſerūt poſteris. Vel ſaturati ſunt filijs ad opus filioꝝ. Et eſt ſimilitudo a re que non eſt. Nullius eīm dape filij ſaturātur. Et ita ſaturati ſunt qꝛ dimiſerūt reliquias maledictionis paruulis ſuis. Vel ſaturati ſunt de abſconditis ·i· peccatis q̄ a te remota ſunt, et hoc filijs ·i· ad vtilitatē filioꝝ q̄ ſūt reliquie ſaluāde.

¶ Abſconditis. Aug. Nō ſolū eis hec pena viſibilis · ſed de abſcō ·i· peccatis que a lumine veritatis tue abſcondūtur: plena eſt memoꝛia eoꝝ: vt obliuiſcantur deum.

¶ In finē puero ꝛc. Aug. Caſ. Saul petitio. Quia extoꝛſit popul⁹ hunc regem a deo, qui nō eſt electus ad ꝑmanendū · ſed ſicut dicit᷑: facit deus regnare ypocritā ꝓpter ꝑuerſitatē populi. Dauid elegit deus ad ꝑmanendū de quo xp̄us rex in eternū. Sed nō ante regnū tenet qꝫ liberat᷑ a ꝑſequentibus, ſic xp̄us pꝛimo ſuſtinet · ſic coꝛp⁹ ei⁹. Saul moꝛs que ſola

---

† ſ Caſ. Miſericoꝛdia et charitas ſūt ale patris quibus ꝓtegit. † ſ vt gallina pulloꝝ.

† alarum tuarum † protege me: a

† ſ Inſtantia. † ſ demonū et iudeoꝛum.

† facie † impioꝝ qui me afflixerūt.

† ſ Sic. ſ Iudei † ſ Caſ. Id eſt. vitā volētes tollere. † ſ Conſilijs.

† Inimici mei † animam meā † cir

† ſ Aug. Leticia ſua pingui coopti ſunt · poſtqꝫ cupiditas eoꝝ de ſcelere ſatiata eſt. ꝛ ideo os coꝝ lo · eſt ſupbiā dicens aue r ·i·

cūdederunt: † adipem ſuum con

cluſerunt · os eoꝛum locutum eſt

† ſ Aug. Extra ciuitatē quaſi loc⁹ de me macularetur.

ſuperbiam. † Proijcientes me

† ſ Nō obſequio ſed furoꝛe quaſi ad ſpectaculū ſ Praui coloni qui pꝛi⁹ ſeruos in vineā miſſos occiderāt nūc me filium et heredem.

† ſ Quia · ſ Coꝛdis.

nunc † circūdederunt me: † oculoſ

† ſ Aug. Coꝛ in terrena declinauerūt. putātes malū pati eū qui occidebatur. et ſe nullum qui occidebant. † ſ Ne ꝑderent locū et gentem.

ſuos † ſtatuerunt declinare in † ter

† ſ dyabolus et pꝛinceps.

ram. Suſceperunt me ſicut † leo

† ſ Populus.

paratus ad predam: ꝛ ſicut † catu

† ſ Cogitans de inſidijs.

lus leonis † habitans in abditiſ.

† ſ Sed tu · ſ Ad vindictā. † ſ Aug. Qui videris nō curare hec.

† Exurge † domine preueni eum ꝛ

† ſ Aug⁹ · factū eoꝝ vindicta excecatōis, preueniat · et ita ſubuerte eos ·

† ſupplanta euꝫ: eripe animā meā

† ſ dyabolo. ſ Idē quod aīa

ab † impio: frameam tuam ab ini

† ſ Id eſt. virtutis tue. id eſt · meis. † ſ Q. Supplanta eos hoc modo:

micis † manus tue. † Domine a

† ſ Aug. domine ꝑdens eos de terra quā inhabitāt · diſptire eos ꝑ oꝛbē in iſta vita quā ſolam ſuā putāt · qui de eterna deſperant ·

paucis de † terra diuide eos in vi

† ſ Peccatis.

ta ipſoꝛū: de † abſconditis tuis ad

impletus eſt venter eoꝛum. Sa

† ſ Id eſt · opibus malis · vel poꝛcina ·i· immundicia. † ſ Sanguis ei⁹ ſup nos et ſu · fi · no ·

turati ſunt † filijs: et † dimiſerūt re

---

vos ꝑſequitur. niſi eīm moꝛtales eſſem⁹ nichil nobis faceret inimicus. hāc nō fecit deus; ſed impij manibꝫ et verbis acceſſierūt illā. In die qua e. In die reſurrectōis a dyabolo ꝛ moꝛte xp̄us ereptus eſt. mēbꝛa abſoluta.

¶ Caſ. Attende regulā vnitatis capitis et coꝛpis ·i· xp̄i et eccleſie quaſi eīm vna ꝑſona ē caput et coꝛp⁹. ideo qꝫ vna voce vtit᷑ licet q̄ dicūt᷑ ad diuſos referāt᷑. Quedā eīm ſoli capiti ꝯueniūt. Quedā ſolis mēbꝛis. Quedā capiti ꝛ mēbꝛis. Itē q̄ mēbꝛis. Quedā ꝑteritis. Quedā ꝑntibꝫ. Quedā futuris. Itē quedā ꝑfectis. Quedā impfectis · et tamē in tanta diuſitate vna vox ē vt ſicut duo ſunt in carne vna · vt ſcilicet ſponſus · ꝛ ſponſa ita ſunt et in voce vna.

† ſ Ego aūt qui nō apparui eis qui coꝛde tenebꝛoſo et ſoꝛdido lucē veritatis et ſapiētie nō vident in iuſticia tua apparebo in cōſpectu tuo

ſ Q · illis ita continget.

liquias ſuas ꝑuulis ſuis. † Ego

āt ī iuſticia apꝑebo ꝯſpectui tuo:

† ſ Et cū illi ſaturati ſūt in imūdicia vt me nō noſcerēt. ego ſatiaboꝛ dū manifeſtabitur gloꝛia tua in his qui me intelligunt ·

† ſatiabor cuꝫ apparuerit glīa tua.

† ſ Id eſt · chꝛiſtum. † ſ toti chꝛiſto.

† In finē † puero dn̄i dauid que

† ſ Ad honoꝛē dn̄i. † ſ de leticia reſurrectōnis et conſtitutionis eccleſie · ne de hiſtoꝛia dauid accipiantur.

locutus eſt † dn̄o verba † cantici

† ſ Habiti.

huius † in die qua eripuit eū dn̄s

† ſ Pꝛius de inimicis · poſt de moꝛte · qꝛ nouiſſima inimica deſtruetur moꝛs.

de † manu inimicoꝝ ſuoꝝ · et de

manu ſaul et dixit.

XVII.

ſ Q̄ð tm̄ reſtat de oīb⁹ erepto.

Diligaꝫ te do

† ſ Aug. Per quā foꝛtis ſum ſuper inimicos ·

mine † foꝛtitudo mea:

† ſ aug. firmaſti. qꝛ ad te confugi. refugiū. qꝛ liberaſti. ſ Quo firmus ſteti in acie ·

dominus † firmamentū meum et

† ſ de inimicis.

refugiū meū et † liberatoꝛ meus.

† ſ Qui creat. adiuuat. † ſ aug. Qui pꝛius adiutoꝛū uocatōnis michi gratis pꝛeſtituti · vt poſſim ſuperare in te.

† Deus meus † adiutoꝛ meus: et

† ſ Contra inſidias.

ſperabo in eū. † Protectoꝛ me⁹

† ſ ad diſſipandos inimicos. ſ Per grām

et † coꝛnu ſalutis mee · ꝛ ſuſceptoꝛ

† ſ Ideo. ſ aug. Nō meā gloꝛiā ſed dn̄i querens † ſ ad perſeuerandum.

me⁹. † Laudans † inuocabo do

† ſ aug. Non nocebit impietatis erroꝛ.

ſ Sic.

minū: † et ab inimicis meis ſalu⁹

† ſ Quid enim tibi · ſ Carnis ·

ero. † Circūdederūt me doloꝛes

XVII.

¶ Diligā te do.

¶ Caſ. Dicit hoc xp̄us et eccleſia · id ē · totus chꝛiſtus.

¶ Caſ. Pꝛimo ꝓpheta ſummā colligens · de liberatione gratias agit.

¶ Refugiū. Caſ. Quādo erat op⁹ cōſilio · dauid ad eū refugit et inuenit.

¶ Liberator. Caſ. Vt ſi potens captuꝫ ab hoſtibus liberet.

¶ Protector. Auguſ. Quia de me nō ꝑſumpſi quaſi coꝛnu ſuperbie cōtra te erigens. ſed te celſitudinē ſalutis inueni. qđ vt inuenirem ſuſcepiſti me.

¶ Laudās inuo. Caſ. Poſt oīa non elatus ſe iactat. ſed oīa deo tribuit. et ideo ſaluus · nam qui aliter ſibi relict⁹ perit etſi viciſſe videbat᷑.

¶ Circūdederut. Caſ. In ꝑſona iuſtoꝝ ante aduentū xp̄i agit de cladibus humani generis. et quo modo deus myſterio incarnatōis miſertus eſt. et in baptiſmate de toto oꝛbe xp̄ianoſ collegit. Doloꝛes. nō de rebus mūdi ſꝫ moꝛtis. qꝛ vbiqꝫ dyabolus regnabat. iter quos rari erant iuſti · qui rapidis iniquitatibus conturbati ſunt. Doloꝛes inferni. gentiles in inferno debito doloꝛe toꝛquendi. Preoccupauerūt. laquei oꝛiginalis reatus. Cōmota eſt. ecce quomodo audiuit de pꝛemiſſa triſticia ꝑ incarnatōez · quā per ea que tunc facta ſunt ſic deſcribit commota eſt · et poſt ꝛc. Tremuit. neceſſe eſt enim vt pꝛeſentia iudicis tremant peccatoꝛes. Inclinauit. humiliauit ſe verbum vt carnem ſumeret. Deſcendit. ad nos venit. Caligo. dyabolus · qui mētes obnubilat. Sub pedibus. quia dn̄i poteſtate calcatur. Aſcendit ſuper cherubin. quando videntibus apoſtolis conſcendit · quod omnē modū ſcientie excedit · quis eīm attigit hoc archanum · qꝛ caro paſſa ſic eſt exaltata. Volauit. geminatū nimiā celeritatē ſignificat · qua ꝑ totum mundū cucurrit. Tenebras. incarnatōis myſteriū quod nobis ꝓfundū et obſcurū. Latibulū. ſecretū maieſtatis ſue quod tūc aperiet quando videbimus eū facie ad faciē. Et tabernaculū. id eſt · eccleſia

que ei militat ẽ in cir-
cuitu eius·id ẽ· ei pro
xima.
¶ Dolores. Aug
Dolẽtes iudei d me-
q̃ eis cauſa ẽ mortis ĩ
terioris ⁊ inferni. Ut
dolores morientium
et hi ſunt inferi· id ẽ·
pro inferiori pte mea
Torrẽ. iniqui · trã
ſitorij impet⁹ iniquo-
rum. et hoc quia pre-
occupauit mortalitaſ
et paſſibilitas.
De templo. Caſ.
Vel de celo vel de
venturo xpi corpore.
¶ Cõmota eſt.
Aug. Ita clarifica-
to chriſto cõmoti ſũt
et contremuerunt pec
catores.
¶ Fundamẽta.
Caſ. Preſumptões
ſuperborũ·id eſt· di
uitie et huiuſmodi· q̃
bus innitebant· ſpes
eñ mundi abijt quã
odit deus.
¶ Celos. Caſ. Id
eſt· predicatores incli
nauit a contemplati-
ua ad miniſterium et
ad ferẽdas moleſtias
Deſcendit. ipe paſ
ſus in eis· et in quorũ
dam notitiã. Cali-
go· tenebroſi· q̃ etiã
pſequũtur ſub ei⁹ po
teſtate ſunt. vel qui
ſimpliciter credũt ſub
iecti ei ſunt. Et aſcẽ
dit. facit eñ quoſdã
plenos ſcientia in q̃-
bus ſupeminet· quo-
rum celeritatem intel
lectus tranſcendit. te-
nebroſis autem latẽ-
ter vtit⁹· vñ virga furo
ris mei aſſur ipſe ve-
ro non cognouit ſed
ſui cognoſcũt.
¶ Vola. ſu. pen.
uen. Caſ. Ventos
quibus nichil eſt ve-
loci⁹: ſupat fama ei⁹.
vt dñi mox natus ma
gis p ſtellã nuncia-
tus eſt.
¶ Tenebras. Aug
Obſcuritates ſacra-
mentorum. Vel in his
tenebris vbi viden-
tes p fidẽ ambulam⁹
et nõ per ſpẽm.
¶ Per celos. Caſ.
Deſcendit et aſcẽdit
ſed per nubes ether.
quod in hebreo ·i· p
pphetas in quibus obſcura doctrina· nõ ſic. Sed per nubes que nõ ethe
ris·i· apoſtoli· pfulgide ſunt in cognitõe eius·i· vicinius cõtemplantes.
¶ Grando. Aug. Obiurgatões q̃ dura corda feriũt· ſed ſi ignis cha

† ſ turbe inique ad tẽpus cõmote ſed cito deſi
nire. egerũt vt conturbarent.
mortis: et † torrentes iniquitatiſ
† ſ Cepit tedere et pa. ⁊ ſ Aug· In circũdã
tibus me vt pderent erant dolores inuidie qui
ducunt ad infernũ.
† conturbauerũt me. ⁊ Dolores
† ſ vt priores nocere vellent.
inferni circũdederunt me: † preoc
† ſ Aug⁹. vt iudei qui iactatione iuſticie mala
ſuadent.
cupauerunt me † laquei mortis.
† ſ In neceſſitate vbi totis viribus petitur.
† In tribulatione mea inuocaui
† ſ Qui eſt vnicũ inter mala remediũ.
⁊ ſ Nõ alienũ. ⁊ ſ Quod plus eſt q̃ inuo
care.
† dominũ: et ad deum ⁊ meũ ⁊ cla-
† ſ de corde meo in quo habitat.
maui. Et exaudiuit de † templo
† ſ Cauſa iuſticie que bene ad deum intrat.
ſancto ſuo vocem meam: et † cla-
† ſ Aug· Quẽ intus habeo nõ coram hoibus·
⁊ ſ A ſimilitudine fidelis nuncii.
mor † meus in conſpectu eius ⁊ in-
† ſ Potentie et clementie. ⁊ ſ Interi⁹ p pe
nitentiam. ſ vnde.
troiuit in † aures eiuſ. ⁊ Cõmota
† ſ Exterius p peccatis. ⁊ ſ peccatores.
⁊ ſ Aug. Spes ſupborum in ſeculo.
eſt et † contremuit ⁊ terra· ⁊ funda-
† ſ vt iam ſpes mũdi non habeat firmamentũ
in cordib⁹ hominum·
menta montiũ conturbata et † cõ-
† ſ Innotuit eis ira dei. ⁊ ſ deus:
mota ſunt: quoniã † iratus ẽ ⁊ eis.
† ſ Aug. Lacrimoſa deprecatõ penitentiũ cum
nouiſſent quid minetur deus. ⁊ ſ In pena iu
dicii preuiſa.
† Aſcendit fumus in ⁊ ira eius· et
† ſ Aug. Charitas poſt penitentiã flagrans de
notitia eius. ⁊ ſ Extincti ab igne dei et luce
iuſticie. vel qui frigidi tenebroſiq̃ remãſerant.
ignis a † facie eiuſ exardeſcet: ⁊ car
† ſ Ruſus accenſi et illuminãti reuixerunt.
⁊ ſ Igne. ſ Id eſt. veniente domino·
⁊ ſ Aug. Humiliauit iuſtũ vt deſcẽderet ad ho
minũ infirmitatẽ· ſ Sed quomodo hec oñia
facta· inclinauit celeſtia. miſſo filio·
boneſ † ſucceſi ſunt ⁊ ab eo. ⁊ In
† ſ Ceci malicia·
clinauit celos et deſcendit: † cali-
† ſ terra ſcabellũ pedũ eius· ⁊ ſ Exaltatus
eſt ſuper plenitudinẽ ſcientie · que eſt charitas
vt ad deũ nemo veniret. niſi p charitatem. vola
uit: q̃ dilectoribus ſuis ſe incõprehenſibilẽ oſtẽ
dit. ne corporeis imaginib⁹ querãt ɔprehẽdere.
go ſub † pedibus eius· ⁊ Et aſcẽ-
dit ſuper cherubin et volauit: vo
† ſ aug. Quia incõprehenſilitas eius ſuperat
virtutes animarum·
lauit † ſuper pennas ventorum.
† ſ Aug. Occultã ſpem in corde credentiũ· vbi
latet non deſerens eos.
† Et poſuit tenebras latibulum
† ſ Aug· tamẽ cõuerſi eũ ambiunt in quib⁹ hic
temporaliter habitat ſ Milites ſui cognoſcũt
qđ per malos agitur·
ſuum: † in circũitu eius taberna-
† ſ Obſcura doctrina eſt in pphetis et in omni
bus predicatoribus·
culum eius † tenebroſa aqua in nu
† ſ Ne quis ergo ſe putet eſſe in futura luce q̃
ſcripturas recte itelligit. ſubdit ſ Aug· In
comparatione fulgoris qui erit in manifeſtatõe
eius. nũc per ſpeculũ. tunc facie ad faciẽ.
bibus aeriſ. † Pre fulgore in cõ

† ſ Predicatores · ſ Que nubes ad gentes trã
ſierunt nõ iam in iudea tantũ ſunt.
ſpectu eius: † nubes tranſierunt:
† ſ Et p trãſeũtes·
grando et carbones ignis. † Et
† ſ Aug. de corde iuſti ſonuit dominus. quãdo
ĩgẽtia myſteria loquitur. que ẽ fiducia euãgelii.
⁊ ſ Aug. vt in pfundo ſeculi adirem⁹ celeſtia·
ſ Minus.
† intonuit de celo dominus· ⁊ ⁊ al
† ſ Suauem de premiis eternis.
tiſſimus dedit † vocem ſuam: grã
† ſ Nõ temere tranſibunt ſed miſſi·
do et carbones ignis. † Et miſit
† ſ Euãgeliſtas cũ pennis virtutũ recte volã
tes. ⁊ ſ vt aliis eſſent odor vite. aliis odor
mortis· ⁊ ſ Ad quos miſit.
† ſagittas ſuas et ⁊ diſſipauit ⁊ eoſ:
† ſ Etiam· ſ Miracula que ſtupidos reddũt·
⁊ ſ Stupefaciendo·
† fulgura multiplicauit ⁊ ⁊ contur
† ſ Qui facti ſunt in predicantibus·
ſ Caſ· veritas predicatorum.
bauit eos. Et apparuerunt † fon
† ſ Salientiũ in vitã eternã· ⁊ ſ Aug. Pro
phete. ſuper quos credens orbiſ edificatur· quia
eccleſia de toto orbe colligitur.
tes † aquarũ: et reuelata ſunt ⁊ fun
† ſ Aug· tua clamãtis appropĩquabit regnũ c·
damenta orbis terrarũ. † Ab in
† ſ Aug· dicentis niſi penitentiam egeritis mo
riemini.
crepatione tua domine: ab † inſpi
† ſ Aug.glorioſam eccleſiam vocando ex genti
bus in hereditatem.
ratione ſpiritus ire tue. † Mi-
ſit de ſummo et accepit me: et aſſũ
† ſ de multitudine populorum·
pſit me de † aquis multis. Eri-
† ſ Aug. Qui michi inuidebãt· iam volẽti eũ·
⁊ ſ Qui preualuerũt tpaliter ad affligendã et
peruertendã hanc temporalem vitam·
puit me de † inimicis meis ⁊ fortiſſi
† ſ Quia volo eum·
mis: et ab his qui oderunt † me
† ſ Quia q̃diu ſuberã ipſis ignorabã deum·
quoniam † confortati ſunt ſuper
† ſ a ſimilitudine currentiũ. ſ Priores michi
nocuerunt. ⁊ ſ In tempore carnis. ſ Nõ
tempore gaudii.
me. † Preuenerũt me in ⁊ die affli
ctionis mee: et factus eſt domi-
† ſ Contra miſerias et voluptates. ⁊ ſ Per
mala dilatat charitatem.
nus † protector me⁹. Et † eduxit
† ſ aug. Spiritualẽ. contra anguſtias carnis.
me in † latitudinẽ: ſaluum me fe-
† ſ anteq̃ ego vellem eũ. ⁊ ſ Hec omnia
gratis. ſed poſt· ſ Hic.
cit † quoniam voluit me. ⁊ Et re-
† ſ Aug· Bone voluntatis qui dedit miſericor
diam vt vellem.
tribuet michi dñs ſecundũ † iu-
† ſ aug· factorum. qui dedit vt facerem educẽ
do in latitudinem·
ſticiam meã: et ſecundũ † puritatẽ
manuum mearum retribuet mi-
† ſ aug. vt latitudinẽ operũ longanimitas con
ſequatur perſeuerandi·
ſ Quaſi hoc retribuet·
chi. † Quia cuſtodiui vias domi
† ſ Recedendo.
ni: nec impie † geſſi a deo meo.

ritatis reſoluit in mi-
ti aĩo fit aqua ſatianſ
alias ſalienſ. Et car
bones. q̃ illo igne
tenebroſa corda accẽ
ſa reuiniſcũt.
¶ Intonuit. Caſ.
Ad literã. vt qñ viſũ
eſt tonitruũ deo dicẽ
te clarificaui· et iterũ
clarificabo. Dedit
vocẽ. vt cũ dixit hic
eſt fili⁹ meus dilectuſ
in quo michi cõpla.
Et miſit. Caſ. dñs
intonuit et dñs miſit
nõ eñ tranſit⁹ ad gẽ
tes ſemp erat certus·
neq̃ rationabilis ha
bitus.
¶ Et apparuerũt
Xpo veniente patuit
quod diuinũ tegebat
eloquium·
Ab increpatõe.
Caſſi. Conuerſio ad
deũ quaſi cũ gratiarũ
actõe· q̃ p pdicatõeſ
increpabat peccãtes.
et inſpirabat vt time
rent iram futuram.
¶ Miſit. Caſſio.
Huculq̃ de aduen-
tu dñi· hinc de tempi
bus xpianiſ. Miſit
pater xpm. Accepit
me. eccleſiã ſponſam
De aquis. baptiſ-
mi. Vel miſit ſpũm q̃
eſt donũ. De alto.
q̃ equalis patri et fi-
lio. Accepit. quaſi
fugitiuã. Aſſũpſit.
in altitudinẽ virtutiſ
et boni opis.
¶ De inimicis.
Aug. Id ẽ. vicijs· q̃
ſup omnes inimicos
plus nocent. Et ab
his qui oderũt.
·i· exterioribus inimicis
hoibus ſcilicet ⁊ demoni
b⁹· qđ neceſſe ẽ q̃ cõ
fort· ſcđm quid. Ec-
ce pueneruñt·i· pualue
runt. Per hoc ma-
gis eripit· q̃ illi ſunt
ɔfortati. cũ eñ affligi
tur ecclia magiſ creſcit
¶ In latitudinẽ.
Caſ· Per ſeuiciã ma
lorum creſcit ecclia nume
ro ⁊ merito. Saluũ
q̃ ad fidem venit.
Quia voluit. Au
guſ. id ẽ gratis elegit.
Et retribuet ſe-
cũdũ iuſticiã. bo-
ne volũtatis. Et ſe-
cũdũ opera. que
ſunt poſt prima beneficia dei ſcilicet fidem et charitatẽ· que gratuito ſine pce
denti merito deus preſtat.
¶ Quia cuſtodiui. Vel ita cõtinuãdo cũ pcedenti verſu. Et retri·

m.d.ſe.iuſti.m.⁊.ſ.p. ꝛc. Id ē ſcdꝫ ꝙ iuſt⁹ et purus .i. innocens Juſtus.q꜠ cuſtodiui vi.do.purus.q꜠ non impie geſſi, et hoc iō. q꜠ conſideraui iudicia tam ꝑſentia ꝙ̄ futura. et vidi iuſta. et inuenta iuſta nō repuli.i.placuerunt, et ſic cuſtodiui. et ſicut cepi ero immaculat⁹ vñ i futuro retribuet.

¶ Lu eo. ei adherens. **Et obſeruabo.** ne iterū cadam. **Ab iniquitate.** q̄ eſt mors beati. Vel ne iterū cadam qui ē mors beati.

¶ **Et retribuet.** Caſ. Dupliciť deus retribuit hic in ꝑſenti vt iuſtus iuſtificetur et qui in ſordib⁹ ē ſordeſcat adhuc. vnde hic dicit cū ſancto ſanctus ꝛc. ⁊ in futuro ꝑmiū bonis et penam malis. vñ ibi quoniā tu populū hu. ꝛc. q̄ſi ita hic, quia in futuro tu populū h.ſ.f.

¶ **Aug.** Et retribuet Jā nō ſolū ꝓpter latitudinē fidei q̄ ꝑ diopať. ſꝫ ꝓpť lōganimitatē retbuet michi

¶ **In cōſpectu.** Hoc iuſtiſ ꝯuenit. vt ſicut illi deū ſemꝑ cōtuenť. ita deus eos iugiter reſpiciat.

¶ **Lū ſancto.** ꝛc. Caſ. Dixerat retribui ſecundū iuſticiā. nūc vt videať gratia cū libero arbitrio. oñdit quomō habeatur iuſticia. Et fit cōuerſio ad dñm quaſi cuꝫ gratiarū actōe. o domine cū.ſ.ſ.e.i.adiuuas in ſanctitate. q̇a ſcūs in natura. alios gratia ſctificas. In innocētia q꜠ innocēs innocētem adiuuaſ. ⁊ ꝑuerſū puertis ꝑmittendo. et hec oīa q꜠ tu populū hu.ſ.f. et ocu.ſu.hu. Vel ſicut ego ero imaculat⁹ cū eo. ſimiliter tu quicūꝙ cū ſancto xp̄o. id ē.iꝑo donāte eris ſcūs. et innocēs. et cū peruerſo.i.dyabolo eris ꝑuerſus. Et eſt hic argumentū a cōiūctu. et hoc ideo quia tu domine po.hu.ſal.fa.et ocu.ſup.hu.

¶ **Aug.** Eſt etiā occulta ꝓfūditas q̄ itelligeris cū ſcō ſcūs. q꜠ tu ſcificas.

¶ **Quoniā tu illuminas.** Quod enūciauit de electis et ſanctificatis orat nunc de aliȷ̄s.

¶ **Lucerna.** Caſ. Fuerūt ꝑdicatores. in quib⁹ lux.i. cognitō veritatis qua illuminauerunt alios. vñ hēmus theſaurū iſtū in vaſis fictilibus.

¶ **Tenebras.** Aug. Eos q̇ adhuc ſūt in tenebris. **Meas.** ꝑdeſtiatōe.

ſ Aug. Id eſt. premia iuſtorū. penas impioꝝ flagella corrigendoꝝ. tentatōnes ꝓbandoꝝ ſemper attendo.

†Quoniam omnia iudicia eius
† ſ Aug⁹. vt ille qui deficit ſub ſarcina. vel qui fragilitate carnis ſupatus dimittit quod cepat.
in conſpectu meo: †⁊ iuſticias ei⁹
† ſ Q. ita olim vixi. et ſicut cepi ita. ſ Poſt modū ⁑ ſ Nō ꝙ prorſus ſine macula. ſꝫ obſ.
non repuli a me. †Et ero ⁑ immaculatus cuꝫ eo: et obſeruabo me
† ſ Ne iterū cadam per peccatū mortale. ⁑ ſ In futuro.
ab †iniq̄tate mea. ⁑Et retribuet michi dominus ſecundum iuſticiam meam: et ſecundū puritateꝫ
† ſ Aug. Nō quod homies vident. q꜠ que videtur tempalia ſunt. que nō videtur eterna. quo ꝑtinet altitudo ſpei.
manuū mearū in †conſpectu ocu-
† ſ Sanctificans eū. ſ Et ſi dixi iuſticiā meā tamē nō eſt mea niſi te donante.
lorum eius. †Lum ſancto ſanct⁹
† ſ Aug. Qui nulli noces. ſed ꝓ peccatis ſuis quiſꝗ conſtringitur.
eris: et cum †viro innocente inno
† ſ Ab eo quē eligis eligeris.
cens eris. Et cum †electo elect⁹
† ſ Aug. Peruerſo ꝑuerſus videris q꜠ dicūt nō ē recta. v.d. ⁑ ſ Hoc peruerſū videtur ꝑuerſis ꝙ confitentes peccata ſaluas.
eriſ: ⁊ cū †ꝑuerſo ꝑuerteriſ. ⁑Quoniam tu populum humileꝫ ſaluū
† ſ Qui ignorantes iuſticiā dei ſuam volunt conſtituere. ⁑ ſ Quanto plus alti.
facies: et oculos †ſuperborū ⁑humiliabis.
† ſ Nō eſt noſtrū lumen ex nobis. ſ Progreditur eccleſia o deus pater. q꜠ lucernā.i. apoſtolos et alios primitiuos.
†Quoniam tu illuminas lucernam meaꝫ domie deus
† ſ Per eoſ. ⁑ ſ Quia peccatis noſtris tenebre ſumus.
meus †illumina ⁑tenebras meaſ.
† ſ te rogo. ⁑ ſ vel per. ⁑ ſ Nō a me.
†Quoniam ⁑in ⁑te eripiar a ten-
† ſ Non in me.
tatione: et in †deo meo tranſgre-
† ſ Aug. Quē intra homines et celū peccata cōſtruxerūt. ⁑ ſ vere quia deus meus.
⁑ ſ Id eſt. nō incedit niſi per mūdā viam. quia nō venit in homines niſi mūdent viā fidei qua veniat. q꜠ impolluta via eiuſ. vnde para. vi. do. rec. fa. ꝛc.
diar †murum. ⁑Deus meus ⁑impolluta via eius: eloquia domini
† ſ Spirituſancto vel tribulatōe. ⁑ ſ aug⁹. Et eos qui ſperāt nō in ſe. ſed in illo nō conſumit tribulatio. quia ſpes ſequitur fidem.
†igne examinata: ⁑protector eſt omnium ſperantiuꝫ in ſe. Quo-
† ſ Cui ex debito ſeruimus.
niaꝫ quis deus preter †dominū:
† ſ aug. Quē poſt ſeruitutē in hereditateꝫ poſſidemus.
aut quis deus preter †deum no-
† ſ vt fortis ſim.
ſtrum. Deus qui †precinxit me
† ſ aug⁹. Ne fluentes ſinus cupiditatis impediant greſſus.i. bona opera. ⁑ ſ Sicut imaculata ē fides qua ad me venit. ſic charitas qua ad illum vadam.
†virtute: et poſuit ⁑immaculatam
† ſ aug. Id eſt. amorē ad tranſcendenda ſpinoſa et vmbroſa ſeculi.
viam meā. Qui perfecit †pedes
† ſ In celo cordis intentionē.
meos tanꝙ̄ ceruorū: ⁊ ſuper †ex-
† ſ aug. Operari ad fugandos hoſtes. qui iter celi claudere conantur.
celſa ſtatuēſ me. Qui †docet ma
† ſ Contra vicia et demones.
n⁹ meas ad †prelū: ⁊ poſuiſti vt
† ſ aug. Infatigabilē intentionē bonorum operum meorum. ⁑ ſ Nō ſufficiunt predicta niſi aſſit protectio dei
†arcum ereū brachia mea. ⁑Et dediſti michi protectionem ſalu-
† ſ aug. fauor gratie tue. Caſ. vľ potentia deitatis que hominē in altum conſtituit.
tis tue: ⁊ ⁑dextra tua ſuſcepit me.
† ſ aug. Correctio tua nō ſinit deuiare vt quid quid ago in eū finem referā quo cohereatur tibi et eadem docet ꝑuenire quo direxit.
⁑ ſ vel direxit.
†Et diſciplina tua ⁑correxit me in finem: et diſciplina tua ipa me
† ſ vt melioribus inſiſtam.
†docebit. Dilataſti greſſuſ meoſ
† ſ Per mala mundi.
ſubtus me: et non ſunt †infirmata
† ſ Itinera. vel ſigna que reliqui imitaturis.
⁑ ſ Iudeos. ſ Carnales affectus meos.
†veſtigia mea. Perſequar †ini-
† ſ aug. vt abſummantur.
micos meos et †comprehendam
† ſ Non illi me. ⁑ ſ ab hac intentione.
†illos: et non ⁑conuertar donec
† ſ a rebellione. ſ Qui modo obſtrepunt.
⁑ ſ diuerſis miſeriis affligam. ⁑ ſ Non durabunt aduerſus me.
†deficiant. ⁑Confringā illos ⁑nec
† ſ ꝑeponā illis amores quibus in eternitatem itur.
poterunt ſtare: †cadent ſubtuſ pe
† ſ aug. fluentia deſideria carnis virtute ſtrinxiſti. ne in pugna ꝑpedirer.
des meos. †Et precinxiſti me v̄
† ſ aug. decipi feciſti inſequentes. vt michi ſubeſſent qui ſupeſſe volebant.
tute ad bellum: et †ſupplantaſti inſurgentes in me ſubtus me.
† ſ aug. feciſti vt me ꝑſequerentur.
Et inimicoſ meos †dediſti michi
† ſ Perdurātes in odio. ⁑ ſ Per vniuerſum orbem.
dorſū: ⁊ †odiētes me ⁑diſꝑdidiſti.
† ſ vbi. † ſ aug. alius nō poteſt.
†Clamauerūt ⁑nec erat q̇ ſaluoſ

Trāſgredi. Caſ. Diruere nō penitus pōt hō. ſed ope dei trāſit murū. obſtaculū peccatoꝝ.

¶ **In deo meo.** Caſ. De⁹ eñ me⁹ eſt via qua itur ad celū ipolluta. Vel via q̄ venit in mūdū ſācta et imaculata virgo. Et quidq̇d dixit ſpū ſācto examiatū eſt .i. vtile ⁊ honeſtū. vt ſapiēs q̇dq̇d dicit pri⁹ apud ſe diiudicat.

¶ **Deus meus.** Caſ. Et ꝯtinuādo ſe quiť eripies me de.c. p. cetera iterponit ad cōmendatōnem.

¶ **Eloquia.** Igne examiatōis ꝓbanť.

¶ **Omniu.** Caſ. Nullū excipiť. niſi q ſpare nō vult.

¶ **Quoniā quis.** Caſ. De⁹ dico, quia q̇s eſt ali⁹ deus niſi q̇ et dñs in reb⁹ ē. et qui in iudea not⁹. nō diȷ̄ gentiū. Hec ꝯtra paganos qui multos ſibi fingunt.

¶ **Deus qui precinxi.** Caſ. Adhuc ꝑter cōia cōmēdat ꝑ ſpēalia. q꜠ tercio xp̄s de virtute et potētia ſua cōmēdať. **Precinxit.**i. ꝑarmauit. Vľa ſimilitudie currētis. Vel dignitatē notat et fortitudinē. qđ ei ꝯuenit. q̇ ꝑtāte ſua iudicabit populū vel mūdū. **Et poſuit.** firmauit. **Via imacu.** ſine peccato. **Ceru⁹** ſpinas et biātia loca tranſilit. ſic xp̄s ſpinas et foueas peccōꝝ. et ſicut ceruuſ alta. ita ſup oēs creaturas cōſcēdit. **Qui docet.** ab īminētib⁹ inſidȷ̄s cautū faciendo. **Manus.** opa vel voluntates. **Ad preliū.** Cōtra dyabolū. **Ut arcū.** ſimilitudie rei q̄ nō eſt .i. dediſti irremiſſibileꝫ fortitudinem. **Vel brachia.** xp̄i ꝓph̄e et apľi ꝑ quos opať. q̇ arcus ereus q꜠ ꝑdicādo nō molleſcūt ſed ſemꝑ fortes v̄ba ſalutis iaculanť.

¶ **Protectōne.** Nō vt nichil patiar quod tamē eſt ad ꝑfectū. Tribulatō eſt correctō et doctrina et dilatatō et confirmatō.

¶ **Dilataſti.** Aug⁹. Nec impediunt carnales anguſtie. quia latam feciſti caritatē hilariter operanteꝫ etiam de his que ſūt ſub me ſcilicet de mortalibus rebus et membris.

¶ **Perſequar.** Caſſio. Arguendo. diuerſis afflictionibus fatigando. **Comprehendā.** veris rationibus circūueniam.

¶ Comminuā. Aug. Ecce eadē opatō pris et filij· ſupra ait diſpdidiſti pater. Etiā ait cōminuā·i·auferā virtutes. vt pᵒ cedāt oīni vēto doctrīe·
¶ Eripies. Caſ. De illis ita· ſed eripies me· depſſio iudeoꝝ et exaltatio gentium.

¶ Filii. Iudei q̄s enutriui facti alieni. mē. ſ. michi ad honorē meum·
¶ Inueterati ſ. et clau. Sequētes potius ſuas traditōnes q̄3 dei.
¶ Uiuit do. Caſ. Quarto exultās eccleſia ſūmatī munera dei laudat. Vel viuit· q2 viuificat. Benedictus. q2 oīa benedicit.
¶ Et exaltetur. Auguſ. Nō terreno more de deo ſalutis meę ſentiā ·nec ipſa3 ſalutē terrenā ·ſed in excelſo de illo ſpabo.
¶ Uidictas. Caſ. Pia vindicta dñi rebellis ſubditur.
¶ Iracūdis. Caſ. Maior glia ē a ferueētibꝰ malis liberare.
¶ Magnificās· deus q̄ magnificat. Faciēs. deᵒ q̄ facit
¶ In finē. Caſſio. Pſalmus de primo aduentu. vnde tirannus cadit· homo abſoluit᷑. hic ꝓpha reſpicit in finē ·i· xp̄m vel in vltima tempa.

XVIII·
¶ Celi enarrāt. glo. Primo loquēſ de incarnatōe cōmendat p̄dicatōem noue legis. Aug. Celi apoſtoli· de gloria xp̄i in q̄ patri equaliſ. Caſ. Vel celi qui ſtellam miſerunt. Gloriā. Caſ. q᷑ deus· q᷑ gratis pcc̄a dimittat. Aug. Opera. que ſcd̄m hominē. In p̄mo alti quia altū nunciāt. In iſto firmati: quia p eo opus ē pati· vnde nō eī erubeſco euāgeliū. et iudeis quidē ſcandalū ·gētibꝰ ſtulticia3. Dies. ecce q̄3 diſcrete. nō eſt oīa oībꝰ: ſed clari claris

† ſ aug· tu non vis. q2 nō recedūt a malicia.
faceret: ad dominū nec † exaudi-
† ſ Preter diſperſionem·
uit eoſ. Et † comminuam eos vt
† ſ Aridi ſunt ſine imbre miſericordie dei. vt elati et inflati ſuperbia a ſpe firma quaſi a ſolida terra rapiantur.
† puluerem ante faciem venti: vt
† ſ Aug. Luxuriantes et lubricos p latas vias.
† lutum platearum delebo eos.
† ſ Aug. Qui dixerunt. ſi dimiſerimus eum ſic totus mundus poſt eum abit.
Eripies me de † contradictioni-
bus populi: conſtitues me in ca-
† ſ Quia. ſ gentium·
put gentium. † Populus quem
† ſ Nō viſitaui corporali preſentia vel lege et prophetis· † ſ Oculis nō vidit ſed per predicatores obediuit:
nō † cognoui ſeruiuit michi: in † au
ditu auris obediuit michi. Filij
† ſ Nō mei ſed alieni ex patre dyabolo· vnō vę genti peccatrici filiis alienis po·ple. pec· ꝛc·
alieni mētiti ſunt michi: † filij alie
† ſ Aug· In veteri homine remāſerūt quos in nouare veni· † ſ Aug· vno pede debiles. vetus teſtamentū tenētes. nouū reſpuentes.
ni † inueterati ſunt· et † claudicaue
† ſ Quas ipſi fecerant· † ſ Quia preſens ē in corde meo firma fide viſuſ·
runt a ſemitis † ſuis. † Uiuit dñs
† ſ Laudatus ſit· † ſ toto orbe credatur· ſ Aug· det michi ſalutē in excelſo nō in imo. id eſt. celeſtem non temporalem·
et † benedictus deus meus: ꝛ † ex-
altetur deus ſalutis meę. Deus
† ſ Subdēdo populos michi. ſ de iudeis. † ſ Pro id eſt·
qui das † vindictas michi· † ꝛ ſub
† ſ gentes·
dis † populos ſub me: liberator
† ſ Clamantibus crucifige † ſ Non quibuſcunq̄3. ſed·
meus de † inimicis meis † iracun-
† ſ Quanto altius ſurgūt in iram. tanto āpliᵒ exaltatur qui pertulit † ſ Patientes. ſ de ſe chriſtus·
dis. † Et ab inſurgentibᵒ in † me
† ſ Reſurgentē vel aſcēdentē. † ſ A regno eorum iniquo. ſ Quolibet ſciſmatico·
exaltabis † me: a † viro iniquo eri-
† ſ Propter ea que dicta ſunt. † ſ gentes tibi per me confitebuntur.
pies me. † Propterea † confite-
bor tibi in nationibus domine: ꝛ
† ſ Latius innoteſces bonis opibus meis.
† nomini tuo pſalmum dicam.
† ſ Aug. Admirabiles facit ſalutes· quas eius filius dat credentibus· † ſ Chriſti.
† Magnificas ſalutes † regis eiᵒ

ſapientiā dei, ꝛ ipſi eidē facti nox tenebroſis. Sciētiā. que de humanis. Caſ. Et hoc tā mirifice· q᷑ in oībꝰ linguis· ꝛ tā late q᷑ in oīni pte ābitᵒ ꝛc.
¶ Dies diei. Caſ. Demōſtratiue agit. Aug. Dies diei. Spiritᵒ ſpiritualibus ꝓfert plenitudinē ſapientię· quod eſt verbū in principio apud deū. et mortalitas carnis quaſi longe poſitis carnalibꝰ fidem inſinuando annunciat futurā ſcientiā. Vel dies d. nox no. q2 hec doctrina diebus ꝛ noctibus cōtinuatur vſq̄3 ad poſteros.
¶ Loquelę· Caſ. Publice ſuaſiones Sermones· cōes narratōes.
¶ Quorū nō au. Planius diceret in quibꝰ nō audiant᷑ vo. co. vel omniū ſermonū audiātur voces coꝝ. illud idem facit per relatiuū.
¶ Aug. Omibus linguis primos loqui fecit ſpiritus: qui omnes gentes in vnū erat cōgregaturus. vnus hō tūc oībꝰ: ſic mō vnus xp̄us caput et corpus.

† ſ Aug. Ipſi liberatori manu forti.
faciens miſericordiā † chriſto ſuo
† ſ Aug. Id eſt ·eis quos credentes in euangelio genuit.
dauid: ꝛ † ſemini eiᵒ vſq̄3 i ſeculū.

In finem pſalmus dauid.
XVIII.
ſ Aug. Apoſtoli exponunt gloriam chriſti. vel quia ipſe patrē glorificauit·
C Eli enarrant
† ſ Caſ. facta virtutum domini·i· paſſio reſurrectio et miracula.
gloriā dei: et † opera manuū eius
† ſ Aug. firmati ſpiritu: qui prius et terra per timorem· ſ Sancti.
annunciat † firmamentu3. Dies
† ſ Sanctis. † ſ de pleno. † ſ Quaſi carnales carnalibus. nō verbū. ſed ſcientiam.
† diei † eructat verbum: et † nox no
† ſ vt ſimplicibus·
cti † indicat ſcientiam. Non ſunt
† ſ Lingue· † ſ genera dicendi † ſ Per quos non ſunt audite voces apoſtolorum.
† loquelę neq̄3 † ſermones: † quoꝝ
† ſ Celoru3.
non audiātur voces † eoru3. In
† ſ fama: et ſi non preſentia.
omnē terram exiuit † ſonus eorū:
† ſ Etiam in angulis † ſ Eadē que dixerūt· † ſ vel dicentiū.
et † in fines orbis terrę † verba † eo
† ſ Quomodo hoc. ſ Aug· In tempore vel manifeſtatione.
rum. † In ſole poſuit tabernacu
† ſ Renatus ſcientia et virtute·
lum ſuum: et ipſe tanq̄3 † ſponſus
† ſ vtero virginali. † ſ Non inuitus ſuſcepit laborem.
procedēs de † thalamo ſuo. † Ex
† ſ Aug· Omēs incōparabili virtute precedēs· † ſ Aug. Non ſtetit ad inuia mundi·
ultauit vt † gigas † ad currendam
† ſ Quoniā. ſ A patre. ſ A ſūmo ab equalitate pris. Exiui a prē ꝛ veni ī m. iterū relinquo mūdū et va. ad pa. † ſ Eterna qua ꝺ pa. natᵒ
viam ſuam: † a ſummo cęlo † egreſ
† ſ aug· Occurrit plenitudine diuinitatis vſq̄3 ad equalitatem patris·
ſio eiuſ. Et † occurſus eius vſq̄3
† ſ Patris celi·
ad ſummū † eius: nec eſt qui ſe ab
† ſ Quia· ſ Non humana·
ſcondat a calore eius. † Lex
† ſ Ipſe eſt lex· † ſ Qui peccatū non fecit. ſ aug. Immaculatos facit quod non prior lex·
† domini † immaculata ꝯuertens
† ſ augᵒ. Quia nemo nouit patrē niſi filius. et cui f. v. r· que ſapientibᵒ abſcondita ſunt et reuelata paruulis· ſ teſtimoniū quod promittit obſeruantibus complebitur·
animas: † teſtimoniū domi fidele

¶ In ſole. Caſ. q̄ᵭ alios feciſſe laudat· ipē facit. p̄dicat incarnatōem. Vel in ſole. in manifeſto mundi. vel in labore.
¶ Sol· vñt· lucet· et variat tempora.
¶ Tabernaculū. Aug. Quaſi militare habitaculū ·i· diſpenſatōem incarnatōnis ſuę· in qua venit expugnare errores mundi. Vel tabnaculū ecc̄iam in manifeſto non in occulto vt lateat.
¶ Sponſus. Caſ. Totiens ꝓphetis promiſſus· magna ſimilitudo ſacramenti. ibᵒ de virgine natus: vt eccleſiam ſibi virginem copularet.
¶ De thalamo. Aug. Id eſt. virginali vtero. vbi deus humanę naturę vt ſpōſus ſponſę copulatuſ eſt. Ecce humilis miſericordia. ſed fortis maieſtate.
¶ Gigas. Caſ. Inperturbabilis. irrenocabilis. humanā naturam potentia ſuperans.
¶ A ſūmo· Caſſi. Hic trinitas oſtenditur. A ſūmo cęlo pater. Egreſſio. etna generatō filij· Occurſus. ſecundū hominē· dum aſcendēs ad ſedem patris occurrit vſq̄3 ad ſūmu3 ſecundu3 q᷑ deus patri ęqualis. A calore. ſpiritusſanctᵒ quē poſt aſcenſione3 apoſtolis miſit. a quo nemo abſconditur. qui vt deus corda hominū nouit. Dicendo eius: notat vnitatem trinitatis.
¶ Nec eſt q. ſ. a. Aug. Verbum caro factum nō pmiſit vllū ſe excuſare de vmbra mortis· quia et ipām penetrauit calor verbi. Vel calor eſt ſpūs quem miſit reuerſus· qui eſt lex teſtimoniū iuſticię preceptū timor et iudicia. quia hec agit.
¶ Lex do. Caſ. Scd̄o laudat p̄cepta noui et veteris teſtamenti.
¶ Caſ. Lex p moyſen data p oīa verba ſua diſtrictōe corrigēs. et ad xp̄i grām mittēs Teſtimoniū fi. Quecūq̄3 teſtimonia dedit iſrł plena ſūt veritate. et humilibus ſapientiam dederunt.
¶ Cōuertens. Aug. Libtate ad ſe imitandū· nō p̄mēs iugo ſeruitutis.
¶ Aias. Aug. Volūtates· nō mō manᵒ vt vetᵒ. Sapia3. de diuinis.

Juſticię. Aug. Omnes in illo rectę. qui nō docuit quod nō fecit. vt imitantes gauderent in eis, qui libere cū charitate facerent: non ſeruiliter cum timore.
Caſ. Juſticię lex quę iuſtificat· quid quid pręcipit iuſtum eſt.
Timor do. Caſ. Timor ſeculi nō ſanctus· quia non proficuus· et cū tempibus mutatur. Timor domini ſine omni ꝑturbatione· quia eſt mixta cum pauore dilectio. quia ſi timet iudicē ſcit miſericordē.
Aug. Timor nō ille pęnalis ꝑ terrenis quoꝝ amore fornicat̄ anima, ſed caſtꝰ· quo quanto diligit cauet offendere ſponſuz, et ideo nō foras mittit̄ ſed permanet.
Judicia. Auguſ. Judicia dei nō ęgēt alterius autoritate.
Deſiderabilia. Aug. Vel multū deſiderabilia. vel multū aurum ⁊ lapis· vel multū pręcioſum.
Aug. Deſiderabilia ſ. a. ſup pompaſ ſęculi, ꝑ quibus iudicia dei nō deſiderantur, ſed timentur vel contemnūtur. vel nō credūtur. Vel ſi quiſ eſt aurum vel lapis. vel mel. vel fauꝰ· plꝰ deſiderat ꝙ̄ ſe iudicia dei, cuius voluntatem ſuę pręponit· ⁊ dulciora ſunt ꝙ̄ ipſe ſibi.
Super aurū. ⁊c. Augꝰ. Jd eſt· omne quod appetitur pro diuitijs vel potentia vel pro voluptate.
Mel. Aug. Cibus dei eſt mel. i. ſolutus iam a ſęculo. Et fauus· i· quia adhuc circūplicatur cui opꝰ eſt preſſura exprimentis manus dei, vt eat in vitam.

ſ nō ſupbis·
ſapientiam pręſtans paruulis.
† ſ Non terrentes· ſ Spe premii·
Juſticię domini rectę †lętifican-
† ſ Aug· Sine velo carnalium obſeruantiaruz nō ſicut moyſes ponebat velamen.
tes corda: pręceptum domini† lu-
† ſ Interioris hominis. ⁝ ſ Aug. gratis amans. non puniri ſed ſepari timens.
cidum illuminans †oculos. ⁝Ti-
mor domini ſanctus permanens
⁝ ſ Aug· Qui omne iudicium dedit f·
in ſeculum ſęculi: † iudicia domi-
† ſ Aug. Incōmutabiliter· nec quis eripit premia que dat vel penas.
ni vera· †iuſtificata in ſemetipſa.
† ſ Jdeo. ⁝ ſ Pre diuitiis.
†Deſiderabilia ⁝ ſuper aurum et
† ſ Pre potentia.
†lapidez pręcioſum multū: ⁊ dul-
† ſ Jd ē· pre voluptate· ⁝ ſ Secundū nouū teſtamentū. ⁝ ſ Secundū vetus.
ciora †ſuper ⁝mel et ⁝fauum. Et
† ſ Modo dulcia poſt ſalubria.
⁝ ſ Nō loquēdo ꝓbat dulcia. ſed cuſtodiendo.
enim ſeruus tuꝰ† cuſtodit ⁝ ea: in
† ſ Aug. Jn eo ipſo· nō in extrapoſita re. quia in eis gaudetur per ſe placent· ⁝ ſ Que nequit dici·
†cuſtodiēdis illis retributio †mul-
† ſ Aug. Sicut tenebre oculos· ita delicta mētē nō ſinunt videre lucē vel ſe ſ Sed timeo ne quibuſdā preoccuper. ⁝ ſ Augꝰ· A cupiditatibus in me latētibus ne ſeducar ab aliis· quia non capitur ab alienis qui ē mundus a ſuis.
ta. †Delicta quis intelligit. ⁝ab
† ſ Que ex me·
occultis † meis munda me: et ab
† ſ Non ſuperbo meo. ⁝ ſ Nō ꝙ oīno tollā tur qđ impoſſibile ſed ne dominētur.
alienis parce †ſeruo tuo. ⁝Si
† ſ Alieni. ſ vel ta.
mei non fuerint †dominati tunc
† ſ a criminali.
†immaculatus ero: et emūdabor
† ſ aug: Supbie quod eſt vltimū redeuntibus· primū recedentibus. ⁝ ſ aug. Si fuero mun-
a †delicto maximo. ⁝Et erunt vt
dus a ſuperbia eloquia placebūt i conſpectu hominū nō dei· ſed ſi mūdus tūc erit vt cōplaceāt nō ſolum elo· ſed et medi·
complaceant eloquia oris mei: et
† ſ aug. vt nō placeant hominibus· quia iā nulla ſuperbia· ſed in cōſpectu tuo qui intus vides et cōſcientiam puram inſpicis·
meditatio cordis mei †in conſpe-
† ſ aug· tendentis ad te· qꝛ redemptor vt tenderem· ne quis ſibi cōuerti ad te. vel peruenire tribuens. repellatur vt ſuperbus.
ſ Jn bonis agendis.
ctu tuo ſemper. Domine †adiu-
ſ a malis·
tor meus: et redemptor meus.

In finem pſalmus dauid.

XIX

ſ O chriſte vel, eccleſia·
Exaudiat te
† ſ Pater. ⁝ ſ aug. Qua dixit· pater clarifica filiuz·
† dominus ⁝ in die
† ſ Jta· ſ Quia ad te ꝑtinet populus poſterius natus.
tribulationis: †protegat te nomē
† ſ Cui ſtudes. ⁝ ſ aug· faciens tibi ſanctificatū corpus· eccleſiā de ſpeculatōne tutam·
†dei iacob. ⁝Mittat tibi auxiliū
ſ Contra mala.
de ſancto: et de ſyon tueatur te·
† ſ Memores nos faciat omnium iniuriarum quas pro nobis tuliſti.
†Memor ſit omīs ſacrificij tui:
† ſ aug. Crucē qua totꝰ oblatus cōuertat in leticiam reſurrectionis. ⁝ ſ Jocundū deo.
et ⁝holocauſtum tuum ⁝ pingue
† ſ aug. Qui ſciſti quid valeret paſſio. nō eoruz qui te delere voluerunt.
fiat. Tribuat †tibi ſecunduz cor
† ſ Quia omnia alto conſilio facit.
⁝ ſ Non iudeoruz.
tuum: et omne †conſilium ⁝ tuum
† ſ aug. O tibi mors nō nocebit· in quo nobis non poſſe nocere eam facis.
confirmet. †Lętabimur in ſalu-
† ſ aug· Confeſſio tui nominis nō ꝑdet ſed magnificabit nos· ⁝ ſ Chriſti.
ri tuo: et† in nomine dei ⁝noſtri
† ſ Caſ. Eius nomine dicti chriſtiani·
⁝ ſ Quid ꝑ ſingula.
†magnificabimur. ⁝Jmpleat
† ſ aug. Nō ſolū quas in terra. ſed et eas quas in celo facis interpellans pro nobis.
dominus †omnes petitōes tuaſ:
† ſ Per ꝓphetiā michi oſtenſum ē. ꝙ reſuſcitabit dominus chriſtū· ſ Nec inde dubito· quia iā nūc tanto aū. ⁝ ſ Jn reſurrectōe ⁊ aſcen·
†nunc cognoui quoniam ⁝ ſaluuz
† ſ Ex certitudine pro faciet.
†fecit dominus chriſtum ſuum.
† ſ Et. ⁝ ſ aug. Nō ſolū de terra vbi petit clarificari. ſed et in celo vbi interpellat ad deū mittens ſpiritum.
†Exaudiat illum ⁝ de cęlo ſancto
† ſ Jn hoc vtiqꝫ.
ſuo: et in †potentatibus ſalus de-
ſ Sed. † ſ aug Bonis volubilibus trahuntur. ⁝ ſ Superbis honoribus gaudent.
xtrę eius. †Hi in curribus ⁊ ⁝ hi
† ſ aug. Spem figentes in eternis· nec gloriam noſtram querētes ſed dei.
in equis: nos autem in† nomine
domini dei noſtri inuocabimus.
† ſ Cupiditate tempaliū· ſ Caſ· terrenis deſiderijs ne ꝑderent locum et gentem·
⁝ ſ de ſpe celeſti. ſ Jn morte cū videantur ſtare recti. ſ Jdeo.
Jpſi† obligati ſunt ⁊ ⁝ ceciderūt:
† ſ de lapidibus ſuſcitati. ⁝ ſ augꝰ· a vitiis et morte. ⁝ ſ Caſ· Nō viribus noſtris· ſed erecti per fidem iuſtificati. ſ ad alta.
†nos autem ⁝ ſurreximus· et ⁝ ere-
† ſ Et quia ſic erit. ſ vt qui patiendo exemplū preliandi dedit. offerat etiā ſacrificia noſtra ſacerdos a morte excitatus. et in celo cōſtitutus· et eo iam ꝑ nobis offerente exaudi noſ·
cti ſumus. †Domine ſaluum fac

celantur, quę ſi forte noſcūtur (vt dicit ſalomon) non eas poſt cōcupiſcentias. Aliena ſunt quę ſuadentibus malis hominibus vel dyabolo fiūt. Ab illis mūda: ab his ꝑce, qꝛ iam ſeruus· quę ſi nō dominētur, tūc ſum mundus.
Dominati. Aug Vel dominata occulta et aliena. Jmmaculatus. quia nō ē tercia origo peccati ꝑter occultū· quo cecidit dyabolus; et alienū quo homo ſeductus eſt. et ꝯſentiē do fecit ſuum.
Aug. Nō eſt maius delictū ꝙ̄ apoſtotare a deo qđ eſt initiū ſuperbię. ſuperbia vero eſt initiū et cauſa omnis peccati.
Jn finē. Caſ. Figura optādi quę ventura ſūt ꝓpha canit.
Caſ. Propheta ex nimia charitate optat ꝓſpere euenire eccleſię quę ꝑ xp̄m videbat ventura.

XIX

Exaudiat. Quę tempe tribulationis vult ei fieri.
Jn die. Quo maiori deſiderio deum ꝓ̄camur.
Dei iacob. Vt ſicut illi: ita tibi grām benedictōis det: et ꝓ̄ponat iudeis.
Mittat. pater. Auxilium. miſſo filio.
Memor. Agit quaſi đ ſacerdote immolaturo et rege pugnaturo.
Sacrificii. Caſ. Sacrificiū eccleſię ꝓ̄uidebat: nō pecudū, ſed ſanguinis et corpis chriſti.
Tribuat. Diapſalma· quę tpe gꝉe optat et affirmat.
Letabimur. Aug. Jdeo hęc oratō qꝛ lętabimur ⁊ magnificabimur, oſtendit ſe vnum de eccleſia tanto ante tempore.

Delicta quis. Aug. Tercio petit ſeſe a vicijs purgari. vt ſit dignꝰ pſalmiſta qui hęc referat ſacra.
Aug. Menti videnti ſuauis ē veritas, dulcia iudicia· n̄ vidēti quę ſuauitas? Sed quare nō videt, ꝓpter delicta. Nec mirū· delicta em̄ q· intel.
Caſ. Delicta omnia, quędam enim nota ſunt.
Caſ. Mea inquinant aliena affligunt· et ideo parce repelle ſuaſorez.
Ab occultis. Caſſi. Omīa peccata duobus includit. Occulta ſunt originalia, et quę ſecreta voluntate oriūtur; quę multis ante effectum rei

Omne. Aug. Nō ſolū quo aīaz poſuiſti ꝑ vita plurimorū. ſ ⁊ quo cęcitas ex pte cōtigit in· i· vt ple· gen· in· et ſic om· iſ· ſal· fieret.
Potentatibus. Aug. Potentatꝰ nr̄i ſūt ſalus fauoris eiꝰ, cū ⁊ de tribulatōe dat auxiliū, qꝛ vana ſalꝰ hoīm ꝙ̄ ē ſiniſtrę. vn̄ ⁊ ſupbia naſcit̄.
Salus dextrę. Aug· Jd ē. gratia ſpūalis qua ſaluas eoſ· faciſ eos potētes· in eo ꝙ multas virtutes et miracula faciunt. Caſ. Vt ipm̄ quoꝙ̄ omipotentē oſtēderet addit· in dextra eius ſalus ē, habet in deitate qđ

in dextra ei⁹ ſalus ē. habʒ ī deitate qđ pe tit ex carne. et ſalus h̄ nō eſt aliquibus ma lis afficienda. ſed po tentes facit in eterni tate. Salus ſiniſtre tēpalia. in quibus potentes erunt nō ſui Et hoc eſt hi in curri bus. i. in ſeculari po tentia. Maior trium phus (qui dicit̄ lau reatū) in curru. Mi nor (qui dicit̄ ouatō) in equo. Deſpicit eoſ qui terrena dignita te p̄ſumunt.

¶ Domīe ſaluū. Caſ. Concluſio.

¶ In finē. Tercius pſalmus de duabus naturis in xp̄o cele ſtē regeʒ deſcribit. vt auditu credat mun dus: quē viſū contē nit iudeus.

XX.

¶ Demōſtratiuā fa cit orationem in lau de n dei.

¶ Domine in uir tute. Caſ. Summā ꝓponit ſcilicet meritū et premium.

¶ Quoniā preue niſti. Caſ. Diapſal ma. virtutes ei⁹ ⁊ glo riam deſcribit.

¶ Aug. Preueniſti. Prius in eū munera gratie cōtuliſti: in q̊ om̄eſ viuificamur. vt ſit p̄mogenit⁹ in mul tis fratrib⁹. quos poſt mortis expientiā ap taſti ei: quaſi capiti ī coronam.

¶ Coronā. Caſſio. Quia circūitus apo ſtolorū docentē am bibat. vel totus mun di circulus. i. eccleſia generalis.

¶ Uel gloriā et mag. deco. Caſſi. Glorioſos. vt petrus cui⁹ vmbra in firmi ſanabātur. ⁊ de cores ſup eū p̄ter quē non eſt aliud funda mentū. ideo ſup eum quoniam dabis.

¶ In ſaluta. Caſ. Verbo patris q̄ in d gloria. Gloria. de iudicō q: in deitate iudicabit. Decorē. in maieſta te que tunc apparebit.

¶ In gaudio. Caſ. Id ē. de hoc ꝙ ſui gaudebūt cū tua p̄ſentia. quā do eris om̄ia in omnibus.

¶ Inueniatur. Caſ. De penis inimicoꝝ vt ſupra de laudib⁹ chriſti.

¶ Fructū. Non erit eis fructus beatitudinis in terra viuentium.

¶ Quonia pones. Caſ. Dicta de futura de p̄ſenti corū pena ſubiū git. Aug. Quoniā pones eos. Vel q: hoc faciunt iudei pones eos dor

† ſ Chriſtū. ꝉ ſ Per eū aduocatū. ꝉ ſ Caſ. Qua credimus eum ſurrexiſſe.

regem: et exaudi nos in die qua inuocauerimus te.

Pſalmus dauid in finem.

XX.

ſ Qđ orauit enūciat. ſ verbi:

DOmīe in uir
† ſ Q: tibi coom̄ipotens. ſ Homo xp̄ūs.
tute tua letabitur rex:
ſ Caſ. Sup hoc ꝙ per eū viuificas omnia.
et ſuper ſalutare tuum exultabit
† ſ Caſ. vt res magna eſt. ꝉ ſ Aug. Comede re paſcha et cū vellet ponere aīam et ſumere. et mūdum redimere. ſ Quia.
vehementer. Deſiderium cor
† ſ Aug. Caſ. verbū quoqʒ eius impletū eſt fu gando demones. ſanando infirmos. predicatio quoqʒ eius recepta eſt.
dis eius tribuiſti ei: ⁊ volūtate
ſ Quidquid dixit factum eſt.
labiorum eius non fraudaſti eū.
† ſ vnde hoc eis. ſ Aug. Preuento immuni tate pecīi nō nocuit ꝉ ſ Caſ. Cū alii in amari tudinibus ade preueniantur
Quoniam p̄ueniſti eū in be
† ſ Quia totū ex gratia. ꝉ ſ In p̄cipio ſer monis ambierūt eaʒ lapides precioſi ſcʒ apoſto li a quibus exordium predicationis fieret. ſ Id eſt. facies eū regem ad ſimilitudinem triū phantis.
nedictionibus dulcedinis: po ſuiſti in capite eius coronā de la
† ſ Et. ſ Reſurrectōnē. ꝉ ſ Sibi et ſuis.
pide precioſo. Uitam petijt a
† ſ Aug. Longa tempora hu⁹ ſeculi que habet eccleſia. et deinde eternitatem.
te: et tribuiſti ei longitudinē die rum in ſeculum et in ſeculum ſe
† ſ Et. ſ Preterea dabis ei nomen quod ē ſu per omne nomen.
culi. Magna eſt gloria eius in
† ſ In hoc ꝙ reſuſcitaſti. ꝉ ſ Adhuc addes ei cum ad dextram collocabis.
ſalutari tuo: gloriam et magnū decorem impones ſuper eum.
† ſ In ſemine tuo bene. om. gen.
Quoniam dabis eum in bene
† ſ Erit in benedictione ſine fine. ꝉ ſ Hec erit benedictio.
dictionibus in ſeculuʒ ſeculi: le
† ſ Scdm̄ hominē quem leuauit ad te. ꝉ ſ Preſentia.
tificabis eum in gaudio cū vul
† ſ Merito hoc ei. ꝉ ſ Homo chriſtus. ꝉ ſ vt humilis corde.
tu tuo. Quoniā rex ſperat in domino: et in miſericordia altiſſi
† ſ Nichil turbabit humilitatē et obedientiam vſqʒ ad m. ꝉ ſ Quia talis. ſ vt credant. ſ O rex vel pater
mi non cōmouebitur. Inue

† ſ Aug. Poteſtas cū ad iudiciū veneris. ſ Id ē. fili⁹ tuus. ꝉ ſ Et ſi cui nō inuenitur. ſ Caſſio. Qui eam in humilitate non cognoue runt.
niatur manus tua omnibus ini
† ſ Claritas qua regnas. ſ Ipſe filius. ꝉ ſ Puniendos. ſ In die iudicii.
micis tuis: dextra tua inueniat
† ſ Quia nūc ipſi non inuenerunt eam. ꝉ ſ ſ Et ſic erit quia.
omnes qui te oderūt. Pones
† ſ Aug⁹. Ardentes intus conſcientia impieta tis ſue. ꝉ ſ In tempe manifeſtatōis tue.
eos vt clibanum ignis: in tem
† ſ Preterea. ꝉ ſ In iudicio futuro.
pore vultus tui: domin⁹ in ira
† ſ Aug. Conturbati vindicta dei. poſt accuſatō nem conſcientie deuorabūtur eterno igni. ſ Mor.
ſua conturbauit eos. et deuora
† ſ Infernalis. ꝉ ſ Quia terrenus eſt de terra perdetur.
uit eos ignis. Fructum eoruʒ
† ſ viuentiū. ꝉ Aug. Opera vel quos ſedu xerunt nō deputa bis inter heredes.
de terra perdes: et ſemen eoruʒ
† ſ dicentes demoniū habes. ſ Hec pena iō. quia mala que ſibi imminere te regnante puta bant. in te occidendū retorſerunt.
a filijs hominum. Quoniā de
ſ Que in eis ſunt.
clinauerunt in te mala: cogitaue
† ſ Expedit vt vnus moriatur homo pro popu lo. et ne mundus poſt eū abiret. ꝉ ſ Quia omnia perierunt. ſ Neſcientes quid dicerēt.
runt conſilia que non potuerūt
ꝉ ſ Aug. Ordinabis eos in his a quibus poſt poſitis auerteris.
ſtabilire. Quoniaʒ pones eos
† ſ In his que relinquis. i. cupiditatib⁹ regni terreni preparabis tibi ad paſſionē in pudentiā eorum.
dorſum in reliquijs tuis prepa
† ſ Sed. ſ In gloria reſurge.
rabis vultum eoruʒ. Exaltare
† ſ Aug. Quem humilem non nouerunt. ꝉ ſ Quam infirmitatē putauerūt. ꝉ ſ Cor de et opere celebrabimus ⁊ nota faciemus mira bilia tua.
domīe in virtute tua: cantabi mus et pſallemus virtutes tuaſ.
ꝉ ſ Id eſt. chriſti ſub perſona veteris hominis nam vetus homo noſter cōfixus eſt cruci cū illo
Pſalmus dauid in finem pro
ſ vel pro cerua.
aſſumptione matutina.

XXI

ſ Heli. h.

DEus de⁹ me⁹
ſ Lama hazab.
reſpice in me: quare me
† ſ Ecce ideo ꝉ ſ Corporali. ſ Quia ſunt cauſa quare patior.
dereliquiſti longe a ſalute mea:
† ſ Poſtulatio. ꝉ ſ Aug. Noſtra delicta ſua fecit. vt ſuaʒ iuſticiā faceret noſtrā. ſ Caſ. Q. mēbroꝝ meorū delicta poſtulantia mortē meaʒ.
verba delictorum meorum.

ſum. i. depelles eos a te. quia hi repellūtur

In reliquiis. id ē in his quos tibi relin quis de gentib⁹ aſſu mendos parabis vul tum qui deberet eorū eſſe. Vel dorſum ſūt iudei qui terrena nō celeſtia contemplan tur. Vultū. i. malam intentionē eorum pa ras ad paſſionem. vt cum putarent occide re: ſalus fieret.

¶ Exaltare. Caſ. Concluſio.

¶ Pſalmus da uid. Caſ. Cum pſal mus iſte ſufficeret ad teſtimoniū paſſionis nequa ſit alicui excu ſatio ſequūtur et alij quattuor de eadeʒ re aperte ſcripti. xxxiij. liiij. lxviij. et. cviij.

¶ Vel pro ſuſceptō ne. ad ſimilitudinē ſo lis. qui paulatim aſſu mitur: donec vbiqʒ clareſcat. ſic chriſtus. Hic ergo oratur aſ ſumptō. pro qua p̄e mittitur paſſio expreſ ſe. q̄ſi ſit hiſtoria non ꝓphetia. Per id qđ ſequit̄. i. ꝑ aſſumptio nē notatur quid p̄ce dit. i. paſſio. et merito quia ipſa paſſio ſal⁹ ē mūdi. Aug. Pro cerua (vt alij hn̄t) eſt humana chriſti natu ra que lutū ⁊ peccato rum ſpinas tranſilijt et mane in gloriam re ſurrectionis quaſi in altum eſt aſſumpta.

XXI

¶ Deus deus meus. Premitti tur conqueſtio de de relictione: necnon et oratio ſicut in omni bus pſalmis de paſ ſione.

¶ Aug. Caſ. Deus deus. geminat ex affe ctu. vel deus omniuʒ ꝑ creatōnis potentiā meus proprie per cul tum.

¶ Aug. Quando hoc in cruce dixerat: pſalmum iſtum de ſe ſcriptum indicauit.

¶ Reſpice in me. Caſ. Non eſt in hebreo. ſed a ſeptuaginta interpre tibus additum.

¶ Quare me dere. Auguſtinus. Mirum hoc cum et deus eſſet cum eo. Sed pro nobis qui in eo corpus eius.

¶ Longe es a ſ. mea. Auguſtinuſ. Id eſt. mei veteris hominis quia longe a peccatoribus ſalus. et hec ſunt verba non iuſticie: ſed delictoruʒ. vel longe a ſalute ſunt verba. d. m. que ſic ſunt tol. enda.

¶ Clamabo. Aug. De nobis corpore ſuo dicit. vt cū forte dixit tranſeat a me c. i. putatur timuiſſe mori. ſed ꝓ ſuis infirmis qui timēt mori hec dixit. ſic et hec vox membroꝝ eſt cla. et nō e.

¶ Per diē. Caſ. q̄ nulle ī eo tenebre ꝛ tñ nō audit' ad ſalutē corꝑalē.

¶ In ſancto habitas. Aug. Et ita mirū q̄ patres liberaſti ego aūt ſum vermis. Aug. Sāctificatis a te q̄s facis intelligere q̄ ad ſalutē ſanctos nō audis. vt paulū. et ad damnatōnem malos audis. vt demonib⁹ concedens porcos. vl' tentare iob.

Caſ. Tu habitas in ſancto. quia de⁹ erat in chriſto mūdum ſibi reconcilians.

¶ Laus iſrael. Aug. Id eſt. vidētis te. nō eius qui ſe voluit abſcondere a cōſpectu tuo.

¶ In te ſperaue. Caſ. Magn⁹ decor dū iterat ſꝑauerūt.

¶ Ego aūt ſum. Aug. Hucuſq; xp̄us in pſona veteris hominis hic iam ꝓprie in ſua pſona loquit'.

¶ Aug. Ego autē iam ꝓprie xp̄us. ſine ſemine natus ſum. vt eſſem vltra homines in homine in quo factus ſum opprobriū. vt vel ſic ſupbia hominis humilē imitet'.

¶ Vermis. Caſ. Ita viliter cōculcat⁹ et quaſi nō eſſem homo. vel cū ſim hominis. i. de virgine natus. et non homo. i. peccator. vel non tantū homo. ſed et deus ſum opprobriū. Vermis ſine coitu natus. mortalis humilis et vilis ſilentio repens.

¶ Sperauit in do. Caſ. Dicentes. Spe. in do. ⁊c. Hyronia iudeorū. ecce q̄ſi hiſtorialis narratō non ꝓphetia. nequa ſit excuſatio. nequa ambiguitas.

¶ De ventre matris. Aug. Nō ſolū matris que lex naſcēdi eſt omībus. ſed de tenebris ſinagoge in quibus infidelis eſt nōdum in luce xp̄i natus. qui in obſeruatōibus illis carnalibus ſabbati et circūciſionis cōfidit. Ab uberibus. nō ex quo lactari cepi: quia et ante. ſed ab vberibus ſinagoge extraxiſti: ne carnalē conſuetudinē ſuggerē. cuius vterus me nō ꝑtulit: ſꝫ iactauit. nec fecit eius venter vt ſicut puulus eēm tui oblit⁹. ſꝫ fuiſti de⁹ me⁹

¶ Aug. De ventre ma. Ipſi ita. ſed tu. Ne diſceſſeris a me. qui iā cepiſti. Tu extraxiſti. nō vir: ne dubitetur virginis ꝑtus. virtute dei factū eſt. Spes ab uberibus. vera humanitas et magna perfectio. ab vberibus eīm facit: quod vix maturus. In te proiectus. nō in peccata homīs. Alij in adam ꝓijciūtur ex quo rei. De uentre deus. Caſ.

† ſ Ita ſūt lōge q. ‡ ſ In ꝓſpis vt ñ abeāt.
Deus meus clamabo ꝑ diem
† ſ In tribulatione vt abeat. ſ Quia verbis delictoꝝ clamabo.
et non exaudies: et nocte. et nō
† ſ de vtroq; ſed ad ſapientiā. nō audit de⁹ ad voluntatē ſed ad ſalutem. ſ Scꝫ vt ſapiam quid clamādū ſit nō verbis delictoꝝ ſed vite.
ad inſipientiam michi. Tu aūt
† ſ Et ideo non audis verba delictorum.
in ſancto habitas laus iſrael:
† ſ Quare nō audis et me vel nos ‡ ſ Qui minores q̄ ego. ſ Iuſti. ſ Scdm carnem.
In te ſperauerūt patres noſtri
† ſ Quaſi ex ſpe eſt liberaio. ‡ ſ aug. vt d egipto. de camio pueros. ꝛ huiōi. ſ Et.
ſperauerūt et liberaſti eoſ. Ad
† ſ Nō verbiſ delic. ‡ ſ Statī nō ī futuro
te clamauerunt et ſalui facti ſūt:
† ſ de premio. ſ Quia nō in ſe ſibi ſpes.
in te ſperauerunt: et nō ſunt ꝯfu
† ſ Qui maior. ‡ ſ Aug. vermis. quia mortalis de carne ſine cōcupiſcentia natus. et non tantum homo. quia deus.
ſi. Ego autem ſum vermis et
† ſ Quia eſt et homo vermis vt adam. ſed ille vermis et nō homo. quia verbum in ꝑncipio apud deum. ‡ ſ In ſputis et colaphis. ſ Ecce quanta patitur cū liberati patres.
non homo: opprobrium homi-
† ſ dum pro eo barnabā elegerūt.
num et abiectio plebis. Omēs
† ſ huiuſmodi. ‡ ſ Sicut abiectum.
videnteſ me deriſerunt me: locu
† ſ Non tantū in corde. ‡ ſ Irridentes. velut minantes. non iudicio agentes.
ti ſunt labijs et mouerūt caput.
† ſ vt ait. ‡ ſ de manibus noſtris. vel ſi nō eripit. reſuſcitet.
Sperauit in domino eripiat
eum: ſaluum faciat eum: quoniā
† ſ vt ait. ‡ ſ Aug. Ideo hoc dicūt. quia homo factus. in verbū quod ē deus in ꝑncipio apud deum talia non dicerent.
vult eum. Quoniam tu es q̄
† ſ Ab vberibus. ſpes et deus meus. qui ante ſecula pater meus.
extraxiſti me de vētre: ſpes mea
† ſ vt tu michi ſolus eſſes ſpes. ‡ ſ Iam homo infirmus.
ab vberib⁹ matris mee: in te ꝓie
† ſ Non de te. nam de te pater meus. de matre deus meus.
ctus ſum ex vtero. De ventre
matris mee deus meus es tu: ne
diſceſſeris a me. Quoniam tri-

nec cōceptio ſine deo nec in peccato vt homo. Unde angelus. Spiritus ſanctus ſuperueniet in te.

¶ Circūdederūt. Caſ. Deſcribitur paſſio quam terminat oratio: ad conuincendos iudeos: refert futura quaſi preterita.

¶ Aperuerunt. Caſ. Ut fere volētes deglutire, os ſuū nō ad ſapiam reſeratum.

¶ Sicut leo. Aug. Ut leo rapiens circūdederūt. vt rugiēs os apuerūt.

¶ Sicut aqua effu. Aug. Quādo fūdit' aqua abluit rigat ꝛ lapſū pedibus facit. Ita effuſo xp̄o: ablute ſūt ſordes. rigate mētes. vbi etiā lapſi ſūt pſecutores. et ꝑ timore diſperſi ſūt diſcipuli. vñ relicto eo fugierunt.

¶ Caſ. Sicut aqua ſacramentuꝫ ablutio peccatoꝝ. et hoc q̄ apoſtoli ꝑ mundū diſperſi ſunt qui ipſi effuſi dicūtur: vt aqua abluens et rigans. et ꝑ quos ſecretum ſcripture elicuit. virtus igne paſſionis induruit et ſolidata eſt.

¶ Tanquā cera. Caſ. Bene legis myſteria compat cere. q̄ tunc lucem reddit cū calore diſſoluitur. vl' ideo diſcipuli fugierunt: quia doctrina qua eos firmaueram admota paſſione: q̄ſi igne euanuit: et infirmis excidit. et quia virtus mea aruit. id eſt. viluit. prius probata miraculis. Aruit: q̄a lingua non reſpondit eis crucifigentib⁹ verbū. et quia in puluerem pro opinione iudeorum. In puluerem mor. in quem redigūtur mortui. et hoc q̄m circūde.

¶ In medio. Augus. Veter. infirmos in eccleſia vel memoriā eccleſie ſignificat.

¶ Aruit. Caſſio. Nō vt fenū ſꝫ vt teſta q̄ igne fit firmior.

¶ Lingua m.a. Aug. Seruauerūt ꝑcepta mea apd ſe. hi ꝑ q̄s locutur⁹ erā. ꝛ ꝑ eos in ꝯgnitōꝫ coꝝ q̄ erāt puluis mortis dduct⁹ ſū.

† ſ In corpore vel ſecundum tempus. ‡ ſ Quoniā. ‡ ſ Ali⁹.
bulatio proxima eſt: et non eſt
† ſ Aug. Conſilijs et gladijs et fuſtibus.
qui adiuuet. Circūdederūt me
† ſ Populus luxurians ſine iugo dei. ‡ ſ Principes ſuperbi. ‡ ſ de pinguedīe ferociores. ſ Ad ſimilitudinē.
vituli multi: tauri pingues ob
ſederūt me. Aperuerunt ſuꝑ me
† ſ In cōprehenſione. ‡ ſ Crucifige crucifige clamantes.
os ſuum: ſicut leo rapiens et ru-
† ſ Circūde. obſede. et occiderūt tam viliter. ſ Q. ‡ ſ vel effuſa ſunt.
giēs. Sicut aqua effuſus ſū:
† ſ Miſſi ad predicandū. ſ Ecce ego mitto vos ſicut o. in me. lu. ‡ ſ Caſ. firmi mei.
et diſperſa ſunt omnia oſſa mea:
† ſ Aug⁹. Scriptura. i. ſapientia eius et voluntas. Hiero. Que erat in ſcripturis clauſa crucifixo domino liquefacta eſt vt cera. vt omnes infirmi intelligerent. Aug. vñ et ꝓ eo velū ſciſſū ē.
Factum eſt cor meum tanquā
cera liqueſcens: in medio ventriſ
† ſ Aug. Nomē meū quod ante paſſionē contenebatur. poſt firmius honoratur.
mei. Aruit tanquā teſta virtus
† ſ Predicatores mei ‡ ſ Aug. vt de iterioribus meis caperent ſapientiam.
mea: et lingua mea adheſit fau-
† ſ Aug. In impios quos ꝓicit ventus a facie terre morti deſtinatos. ſ vel re.
cibus meis: et in puluerem mor
† ſ In cognitōnem per apoſtolorum predicatōnem. ſ ‡ Effuſus ſum.
tis deduxiſti me. Quoniā cir-
† ſ Aug. Non ꝓ veritate. ſed pro conſuetudine latrantes et mordentes. ‡ ſ vel cōcilium.
cūdederunt me canes multi cō-
† ſ Mala cogitātiū iudeorū obſedit me in paſſione in quo ciuitas ſpiritalis hieruſalē obſidetur. ſ Id eſt. gentilium.
ſilium malignantiū obſedit me.
† ſ gentiles. ſ Clauis.
Foderunt manus meas. et
† ſ aug. Nō poterat melius deſcribi extenſio corporis in ligno.
pedes meos: dinumerauerunt
† ſ. Aug. Non mutati ſ Iudei. ‡ ſ Sed nō intellexerunt.
omīa oſſa mea. Ipſi vero con
† ſ aug⁹. tantū viderunt vſq; ad carnem oculi corporis. et nō vſq; ad verbū cordis oculi.
ſiderauerunt et inſpexerunt me:
† ſ Caſ. Miſ. ſic qui non tendūt ad vnitatem. ſcripturas corrumpentes.
diuiſerunt ſibi veſtimenta mea

¶ Foderunt. Aug⁹. Euangelica narratō. Et ſi hec ad literā. innuit foſſio manuū. q̄ opibus eius nō crediderūt. pedū q̄ apl̄os lacerauerūt.

¶ Caſ. Foderunt. Terra foſſa fructum facit. ſic fructū vite dedit chriſtus vulneratus.

¶ Dinumerauerūt. Caſ. Proprie deſcribit' pena crucis. Sic oſſa dinu. i. apoſtolos. ne in maiorem numerū creſcerent: querebāt extinguere

Inſpexerūt. Caſ. cū diligētia et delectatōe. cū a re crudeli ſoleāt oculi auerti. ecce q̄ꝫ obſtinati nō caſu aliquid factum. nec tot miracul' cor molliūt

¶ Diuiſerūt ſibi ueſtimēta. Auguſ. Sacramēta ipius potuerunt

diuidi p hereſes. ſ; ñ tunica deſup .i. a deo data. hec eſt charitas vł vnitas quã nemo põt diuidere. ¶ Caſ. ſʒ ſorte et dono dei quibuſdã venit. qui vero hanc habet ſecur⁹ ẽ. et nemo eũ a catholica eccleſia mouet. et ſi extra incipit illã habere ĩtromittit̃. vt ram⁹ oliue a colũba de latus ad arcã

¶ Aug. Vel p animã vnicam. caput et corpus qd vnũ diuerſitates reſpuit.

¶ Unicornes. Aug. Judei terrena tm̃ petẽtes. vel de cultu dei ſingulariter ſe iactãtes. vł ſingulariter ſupbiẽtes. occiſo etiã filio poſt ſermos.

¶ Narrabo. Aug. Hacten⁹ oñdit que paſſus et quid orauit ecce iã quare paſſus. qui niſi vellet nõ pateret̃. ¶ Caſ. ecce paſſionis fruct⁹. ne audita paſſione turbẽtur corda fideliũ.

¶ Qui ti. do. lau. Caſ. Timor hũanus nõ laudẽ. ſed vituperiũ parit.

¶ Timeat. Quos dixerit ſemẽ iacob aperit ſubdens.

Pauperiſ. Aug. Nõ ei⁹ q̃ verbis dlic. clamat de vana vita ſed nõ tumẽtis de põpis ſeculi.

¶ Apud te laus. Aug. Apud deũ laudẽ ponit: qui docet ĩ hoĩe nõ preſumi.

¶ Laudabũt. Aug. Paupeſ deũ: diuites ſe. ideo paupes q: deũ laudãt vt eũ ſ grant: et ipẽ eſt diuitie pauperum.

¶ Corda. Aug. Q: ille cib⁹ eſt cordiſ.

¶ Manducauerũt. Aug. Nõ phibeat diſpẽſator mãducare. ſed exactorẽ moneat timere.

¶ In cõſpectu. Caſſi. Eccĩa vtroſq; recipit. ſed ipſe videt et diſcernit.

¶ Annunciabitur. Caſ. Ab angeliſ q̃ pces hoĩm deo offerũt. nõ p iſtructõe. ſed pro miniſterio.

¶ Caſ. Nota pſalmoſ de paſſiõe in magna ſpe xpiano⁊ terminari. vt ſciat̃ ex paſſione ſalus eſſe.

† ſ Caſ. Catholica eccleſia nõ diſcerpitur. ſʒ dono dei cuiq; puenit. nõ humano arbitrio.

et †ſuper veſtem meam miſerunt

ſ Ipſi ita.

ſortem. Tu autem domine ne

† ſ Aug. vſq; in cõmunẽ oĩm reſurrectionẽ.
ſ Quia poſt triduum ſtatim reſurrexit.

†elongaueris auxilium tuum: ad

† ſ Et: ſ Ne quid michi noceant.

†defenſionem meam conſpice.

† ſ Ne elongaueris. ſed. ‡ ſ Aug. A morte et a lingua diſſenſionis.

†Erue a ‡ framea deus animam

† ſ Aug. de poteſtate iudeorũ ceco more latrãtium ſine diſcretõe. ‡ ſ Auguſ. Eccleſiã. vel vnica eſt anima chriſti ſola a peccatis immunis.

meam: et †de manu canis ‡vnicaʒ

† ſ Aug. dyaboli ſ Qui circuit querens quẽ deuoret. vel regni ſecularis.

meã. Salua me ex ore† leonis:

† ſ Aug. Sublimitatibus vel ſuperbia.
‡ ſ Aug. Superborũ ſingulariter ſe erigentiũ et cõſortes nõ ferentium.

et a †cornibus ‡ vnicornium hu-

† ſ Quo fructu. ſ Saluatus.

militatem meam. †Narrabo nomen tuũ †fratribus meis: in ‡me-

† ſ Aug. Qui inuicem diligunt. vt a me dilecti ſint. ſ Apoſtolis. ‡ ſ Non in patre ſed.

† ſ Pro qua paſſus. ‡ ſ Et per eos.
‡ ſ O pater † ſ Et o vos. ſ Caſ. Sed que eſt ea. vbicunq; timetur deus et laudatur.

dio †eccleſie ‡laudabo ‡te. † Qui

ibi eccĩa ẽ. Semen iacob. ſemen iſrael eſt eccĩa.

† ſ Non vos ipſos.

timetis dominum laudate †eum:

† ſ de omni gente. ‡ ſ Cui maior ſeruiet.

†vniuerſum ſemen ‡iacob glorificate eum. Timeat eum omne ſe

† ſ Aug. Omnes ad viſionem dei repati. Caſſi. alienus neſcit timere. ‡ ſ glorificate.

‡ ſ Ex toto.

men †iſrael: ‡quoniam non ‡ſpre-

† ſ Etiam. ſ Licet altus humilem.

uit neq; †deſpexit deprecationeʒ

† ſ aug. Cuiuſcunq; nõ de ſe preſumentis.
‡ ſ aug. vt ab illo qui dicebat ſupra: clamabo

†pauperis. ‡ Nec auertit facieʒ

nec exaudies.

ſuam a me: et cum clamarem ad

† ſ vt quid exaudiuit.

eũ exaudiuit me. †Apud te laus

† ſ Eſt. ſ Id eſt laudabo te. ‡ ſ Id eſt. In toto orbe non modo in africa. vt donatiſte aiunt. ‡ ſ Quomodo erit laus. ſ aug. Sacrificiũ quod chriſtus obtulit deo. quod norũt fideles et edent.

†mea in ‡ eccleſia magna: ‡ vota

† ſ Corporis et ſanguinis. ‡ ſ vt intelligãt verũ eſſe corpus et per illud ſe ſaluari

†mea reddam in ‡ conſpectu timẽ

† ſ hec vota. ‡ ſ Aug. Contemptores ſeculi et humiles.

tium eum. †Edent ‡pauperes et

† ſ aug. diuites nõ ſaturabũtur. quia non eſuriunt. ſaturantur vero qui imitantur patiendo et laudando eructant.

†ſaturabuntur: et laudabunt do-

† ſ Et ſi moriuntur corpora.

minum qui requirunt eum: †vi-

† ſ In hoc diuites. ſ alii extra.

uent †corda eorum in ſeculum ſe-

† ſ Et poſt dominũ p iſtos laudatores.
ſ Qui pauperes et quomodo laudabunt.
‡ ſ Quia deus eis exciderat.

culi. †Reminiſcentur et ‡conuertentur ad dominum †vniuerſi fi-

† ſ Eccleſia de toto orbe. ſ Sunt paupes.
† ſ aug. In conſcientiis ſuis. nõ in conſpectu hoĩm. Caſ. vel quia eũ dñm cõſpiciũt. vel in fide orabunt. q: conſpectus dei nõ ẽ niſi per fidem.

nes terre. Et †adorabunt in con

† ſ de omnibus finibus. de omibus familiis.

ſpectu eiuſ: vniuerſe †familie gen

† ſ debet coli. ſ aug. Non hominũ ſupbo⁊.
‡ ſ Olim abiuratũ a iudeis di. Non habemus regem niſi ceſarem.

tium. Quoniam †domini eſt ‡re-

† ſ Non modo iudeorum.

gnum: et ipſe dominabitur †gen-

† ſ aug. Etiaʒ diuites terre. nec ſicut pauperes ſaturati ſunt vſq; ad imitationẽ. ſed tantũ adorauerunt. ſ Corpus humilitatis chriſti.
‡ ſ Specietenus adorant deũ. ſed humanitatem fraternam nõ exhibent.

tium. †Mãducauerunt et ‡adorauerunt omnes pingues terre:

† ſ Sed. ſ Solus videt quomodo cadant. qui deſerentes celeſtia in terra eligũt beati fieri.

in †conſpectu eius cadent omnes

† ſ Caſſi. Que in contemptu ſeculi hominibus mori videtur. ſ Pingues cadent

qui deſcendunt in terra. †Et ani

† ſ Non ſibi ‡ ſ aug. Opera. vel per me credentes. ne quis dubitet de ſucceſſionibus.

ma mea †illi viuet: et ‡ ſemẽ meũ

† ſ Quia. ſ Per annunciatõnẽ cõuertetur.
‡ ſ In honorem dñi.

ſeruiet ipſi. †Annunciabitur ‡domino †generatio ventura: et an-

† ſ aug⁹ Noui teſtamenti que ex aqua et ſpiritu generabitur.

† ſ Euangeliſte. ‡ ſ filium dei vel mandata eius.

nunciabunt †celi ‡iuſticiam eius.

† ſ Quis ille populus. ſ Quomodo naſcetur. ſ Ex fide domino. ‡ ſ Secundo per regenerationem.

populo †qui ‡ naſcetur quem fecit dominus.

Pſalmus dauid.

XXII

ſ In quo tut⁹: ſ vel paſcit.

DOmin⁹ regit

† ſ aug. Quia ſpũalẽ ſubſtantiam credit ſibi a deo eẽ cõferendaʒ. ‡ ſ In futuro.

me: ⁊ †nichil michi ‡ de

† ſ vbi certus de ſatietate. ‡ ſ diuina lectõne. ſ Nutriendum. ‡ ſ Non ego.

erit: i †loco paſcue ibi ‡me ‡collo

† ſ Q. prius inſtruxit me ad fidem. et poſt educauit me. ‡ ſ Caſ. Baptiſmi quo reficiũt. qui vires amiſerant. et anima ariditate peccatorum ſterilis fecundatur.

cauit. †Super ‡aquaʒ refectõis

† ſ Paulatim vt pueros. ‡ ſ auerſam in adam. ſ Sed prius edu. a. ⁊c. Et poſt.
‡ ſ ut poſt ſit ſancta et iuſta. ſ Sicut paſtor ouem.

†educauit me: ‡animaʒ meã ‡ con

† ſ Inde. ſ Perſeuerare fecit in preceptis charitatis. vel ad hoc ſciẽtie pduxit. vt eius precepta doceam. ‡ ſ Quib⁹ pauci ambulant.

uertit. †Deduxit me ſuper ‡ ſemi

† ſ Sue. † ſ aug. Nõ meritũ meũ et ſi hic uideatur qd non in aliis.

tas †iuſticie propter nomen ſuũ.

† ſ deduxit. ſ Quia ſi etiam. ſ ut conuerſer inter ignaros dei. ‡ ſ aug. uite huius

Nam †etſi ambulauero in ‡me-

que eſt umbra m. Caſſi. uel heretici ſunt umbra m. quia figuram exitii portant.

dio vmbre mortis: non timebo mala quoniam tu mecum es.

† ſ Non timebo nam. ſ aug⁹. diſciplina que eſt ad oues. baculus ad grandiores filios. qui ab animali uita creſcunt ad ſpiritualem.

†Uirga tua et baculus tu⁹: ipſa

† ſ aug. Erudiendo. nõ afflixerunt.
‡ ſ Per quid conſo. ſunt.

me †conſolata ſunt. †Paraſti in

¶ Pſalmus dauid. Caſ. Propheta reditum populi de babilone pdicit.

XXI

¶ Dominus regit. Pſalm⁹ de miſericordia. enumerãs decẽ gratias. vt oẽs ſpent in mĩa dei.

¶ Aug. Eccleſia loquitur chriſto.

Paſcit me: Aug. Xpus eſt paſtor me⁹. pducens in loco paſcue. i. intelligẽtia diuini ſermonis incipiẽtes ad fidẽ. i. incipientis inſtruẽtis.

¶ In loco paſcue. Caſ. Prima gr̃a loc⁹ paſcue. i. ſermo diuin⁹. qui ſaginat meditantes.

¶ Super aquã. Caſſi. Scd̃a gratia aqua refectõnis.

¶ Animã meã. Caſſi. Tercia gr̃a. q̃ poſt baptiſmũ aĩa cõtracta fit ſine ruga. Sʒ q̃buſdã ordo harũ gr̃arũ ↄuerſus videt̃ legẽtes lr̃aʒ. Collocauit ĩ loco paſcue. Sʒ pri⁹ educauit ſuper a. ref. Sed prius animã m. con.

¶ Deduxit. Caſ. Quarta q̃ ſup charitatis p̃cepta duxit.

¶ Super ſemi. Aug. Artiora mãdata ⁊ pfectiora ↄſilia q̃bus q̃i ſemitis pauci iuſti ambulãt. ſicut ſemite artiores ſunt q̃ vie.

Nã etſi. Caſ. Quĩta q̃ ĩ vmbra mortis nõ timet mala.

¶ Mecũ es. Aug. In corde p fidem. vt poſt vmbrã mortis. ego tecũ ſim.

¶ Uirga tua. Caſ. Sexta correctio.

¶ Caſ. Vel virga diſtrictio q̃ cõuertit vicia. Bacul⁹ gubnatõ q̃ ſuſtinet fideles.

¶ Paraſti in cõſpectu. Caſ. Septima menſa dñi beata cõuiuatõ. ſaturitas ſi dei. eſca celeſtis. de q̃ aplus. qui mãducat et bibit indigne. iudiciũ ſibi mã. et bi-

¶In cōſpe. m. Caſ. Et ſi nō impioꝝ De hac dicit. Sediſti ad menſam diuitis. i. chriſti. ſcito et te ſimilia debere p̄parare. i. pati ſicut ipſe.
¶Impinguaſti. Octaua vnctio capitis ſcilicet chriſti qđ nulla ariditate peccati exaruit. vnde cetera lętantur membra. quia a capite deſcēdit vnguentū in barbam aaron et in oram veſtimenti eius.

¶Et calix meus. Caſ. Nona calix chriſti ſanguis qui ſic inebriat. vt ſobrios reddat.
¶Meus. Caſſio. Quia accipio. Vel tu⁹. quia das. Menſa et calix. Caro et ſanguis q̄q̄z vnū ſint ſacramentū ſub diuerſis tamen ſpecieb⁹ q̄a vtrunq̄z ſumitur. diuiſim hic ponūtur.
¶Et miſericor. Caſ. Decima miſericordia ſubſequēs ad cuſtodiam: quę p̄cedit ad gratiam conferendam.
¶Et vt inhabitē. Hiero. Hic omibus ſupioribus iungitur. Q. collocaſti. Educaſti. deduxiſti ⁊c. et hoc ideo vt inhabi.
¶Pſalmus dauid. Aug. In prima ſabbati mundus cōditus. In eadem homo reſtauratus p reſurrectōnē xp̄i. Caſ. Vnde monet victorem cū triumpho ſuſcipere.

XXIII

¶Domini eſt terra. Primo dicit totum orbem eſſe dei: vt ſicut nullus ab ei⁹ imperio. ita nec a fide eius ſit alienus. Vel ad litteram mundus et eius omnes incolę ſunt domini. quia ſtatuit ne obruatur mari vel flumibus. ħ q̇s in monte eius niſi innocens.
¶Et ſuper flumina. Aug. Vt flumina ī mare. ita cupidi labūtur in ſeculuz. et hos etiaz ſupat eccleſia quę victis cupiditatibus ad immortalitatē paratur.

† ſ aug. ut iaz nō lacte alar puulus ſed ſolidiore cibo firmatus ſum contra eos. ⁝ ſ aug⁹: Cōmunionē corporis chriſti. ⁝ ſ aug. quia et bona indigne ſumpta obſunt malis.
ſ uel meo.
†conſpectu tuo ⁝ menſam: ⁝ aduerſus eos qui tribulant me.
ſ Letificaſti ſpūali leticia mentem
† ſ Spūali gratia. ⁝ ſ Mentem.
Impinguaſti in †oleo ⁝ caput
† ſ Aug. dans obliuionē variarū delectatōnū.
⁝ ſ vel tuus.
meum: et †calix ⁝ meus inebrians
† ſ dat enim claritatē eterne vite.
ſ Poſt omnia.
†q̄ꝫ pręclarus eſt. ⁝ Et miſericordia
† ſ Caſ. Quādiu hic viuo.
dia tua ſubſequatur me: †omnib⁹
† ſ Non tue. ⁝ ſ Nō aūt hic tantū. ſed vt etiā inhabitem. ſ Et ad precedentia ſeruāda et vt inhab.
diebus vitę †meę. ⁝ Et vt inhabitem in †domo domini: in longitudine dierum.
† ſ Non manu facta.
ſ Eternaliter.
ſ de clarificatiōe dn̄i que prima ſabbati facta ē.
Pſalm⁹ dauid in p̄ma ſabbati.
XXIII.
ſ Caſ. Eccleſia fructifera. n̄ parua. et oīa quibus plena ſed de toto orbe. ⁊ de omnibus que in eo ſubdit.

Domini ē terra et plenitudo eius: †orbis terrarū ⁊ vniuerſi qui habitāt in eo.
† ſ Aug. dum clarificatus dominus in fidē annūciatur omniū gentium et totus orbis fit eccleſia eius.
† ſ Merito domini. ⁝ Aug. Super omnes fluctus ſeculi vt eos ſuperet. ⁝ ſ firmiſſime.
†Quia ipſe ⁝ ſuper maria ⁝ fundauit †eum: et ſuper flumina preparauit eum.
† ſ vel eā.
† ſ Caſ. Q. magno niſu opus eſt. ſ Caſ. Orbis ē domi. nō tamē niſi innocens ibi eſt.
†Quis aſcendet in †montem domini: aut quis ⁝ ſtabit in †loco ſancto eius.
† ſ Aug. In altā iuſticiaz domini. ⁝ ſ Aug. Permanebit in eo quo aſcēdit. ſ Poſt aſcēſū.
† ſ Preparato ſuper maria et f.
Innocens †manibus et ⁝ mūdo corde:
† ſ. Aug. Operibus. ⁝ ſ Aug. Mundus in cogitationibus.
† ſ Nō acceptabilē habuit. ⁝ ſ Peccato. i ſ Caducis. ⁝ ſ Senſualē.
qui nō †accepit in ⁝ vano †animam ſuam. †nec iurauit in dolo proximo ſuo.
† ſ Caſ. In dolo iurat qui aliter facturus eſt q̄ꝫ pmittit. cū piuriū ſit nequiter decipe credētem.
† ſ Caſ. Inde hec premia vel illa ſ Id ē p benedictōnem domini acceptā aſcendet ⁊c.
⁝ ſ Predicta bona
†Hic accipiet ⁝ benedictionem a †domino: ⁝ et miſericordiam a deo ſalutari ſuo.
† ſ Non a ſe. ⁝ ſ Caſ. Et benedictio p miſericordiā nō per merita. q; pri⁹ pecā dimittit.
† ſ Ne putes predicta de ſolo chriſto. quia taliſ eſt generatio.
†Hec ē †generatio ⁝ querentiū eum ⁝ querentium faciem dei †iacob.
† ſ Baptiſmo renata. ſ Sic eniz p miſericordiam in baptiſmo naſcūtur qui querunt eū.
⁝ ſ Cōmuniter. ⁝ ſ Qui feruētiores aliis volunt preponi. vt eis primatū det.
† ſ Cui poſterius nato dedit primatum ſicut iacob fecit. ſ Ergo.
Attollite †portas ⁝ principeſ veſtras et †eleuamini porte eternales: et introibit †rex glorię.
† ſ Id eſt. opera p que deus intrat ⁝ ſ gen⁹ electū. r. ſ.
† ſ Exaltamini in cordibus hominū. Aug⁹. Aditus eterne vite. renunciatōnis a ſeculo. ⁊ cōuerſionis ad deum.
† ſ Id eſt. chriſtus. ſ In quo ſine ſuperbia gloriemur ⁝ ſ Aug. Pauet admirans mortalis natura et querit quis eſt.
⁝ Quis eſt iſte rex glorię: dominus †fortis et potens. dominus †potens in ⁝ prelio.
† ſ In rebus. Aug⁹. Quem infirmū et oppreſſum putaſtis.
† ſ Aug. vbi cōtra mortem pugnauit.
⁝ ſ Contra dyabolū.
† ſ aug. Hinc iam itur in celū. exclamat iterum propheta. tollite etiā celeſtes principes portas quas habetis in animis hominū qui adorāt militiam celi.
†Attolite portas principes veſtras et elauamini †portę eternales: et †introibit rex glorię.
† ſ aug. Porte eterne. iuſticie et charitatis et caſtitatis. per quas vnū verum deū diligat.
† ſ aug⁹: vt ad dextram patris interpellet pro nobis. ſ ad mentem.
† ſ aug. Et princeps hui⁹ aeris miratur ⁊ querit quis eſt. ⁝ ſ aug. Etiā ſupra te glorificato corpore pgit ille tentatus ſup omēs angelos. tendit ille ab angelo preuaricatore tentatus.
†Quis ē iſte ⁝ rex glorię: dominus virtutū ipſe eſt rex glorię.
⁝ ſ aug. Celeſtium vel terrenorū.
† ſ Chriſtū. ⁝ ſ eccleſie. ⁝ ſ eccleſie que loquitur in pſona penitētis p flagella correcti.
†In finem ⁝ pſalmus ⁝ dauid.

¶Quis aſcendit. Determinat quibus virtutibus p̄diti ſunt in eccleſia.
¶Quis ſtabit. Hieronimus. Multi enim aſcendunt qui non permanent.
¶Innocens. Ad proximum. manu. et corde. Et qui ſibi innocens. Hiero. Hic eſt qui nō accepit in vanū animā. Et qui innocens in verbis. et hoc eſt nec iurauit in do. hic talis aſcendit. quod quidē eſt ei a domino. hic accipiet bene. et hi nō pauci ſed generatio. et nō niſi querāt deū nō pro fauore deum. ſed ita q̄ faciem. id eſt. preſentiam et cognitionem deſiderent.
¶Qui nō accepit. ⁊c. Aug. Hiero. Id eſt. qui nō deputauit aīam rebus nō pmanentibus. ſed eā ſentiēs īmortalē eterna deſiderabit. et iō nō u. in dolo. Aug. ſicut ſimplicia et non fallentia ſunt eterna. ita ſe prębuit proximo. nil pmittit. vnde decipiat. Nedū peius faceret permittit iuramenta ſimplicia et doloſa prohibet.
¶In uano. Hiero. I. Qui nullis eā fecibus peccaminū poſt baptiſmū maculauit.
¶Attollite. Dyapſalmus. xp̄iana religione declarata. ſuperſtitioſos a prauitate auocat. vt patefactis cordibus xp̄m admittant.
¶Attollite. ⁊c. Auguſ. O principes tenebrarū quicūq̄z primatū in hominibus quęritis: auferte ne vel īpediant aditus quos ſtatuiſtis cupiditatis et timoris. Aug. Angeli p̄euntes ad infernū dicūt. Auferte poteſtatem veſtram. Et in aſcēſione p. e. quę hacten⁹ eratis clauſę hęc dauid. pſona angelorum ſibi aſſumpta.
¶Caſ. Attolite. auferte. Portas. mortis. q̄ a principe dyabolo poſitę ſunt. Et eleuamini. contra portas mortiſ. Porte eter. omnis gratia quę veniente chriſto data eſt. Quis eſt. interrogat propheta ad conuincendam iudęorum perfidiam. et vt amplius eum commendando alios inuitet. Dominus fortis. per virtutes deſcribitur. quaſi proprio nomine. Fortis. Aug⁹. et ſi cum gladijs cepiſtis. Potens. et ſi pilato tradidiſtis. Potens in prelio. ne in pugna vos ſuperaſſe putetis.
¶Virtutes. Hie. Aug. Miniſtrę precedentes chriſtum in aſcenſiōe ad alias celeſtes clamant. vt viā domio venienti aperiant. quę nouo myſterio carne īduti ſtupefactę. quęrunt quiſ eſt?
¶Attollite portas principes ueſtras. Caſ. Congeminatio vt amplius determinet quis ſit rex glorię. et non per ſingula vt prius dicendo fortis et potens. ſed breuiter totum reſpondet dominus virtutum. i. gratiarum. qui omnibus omnia dat bona. vel celeſtium virtutū. id eſt. angelorum.
¶Virtutū. Hiero. In hebręo ſabaoth. quod interpretatur exercituū vel militiarum vel virtutum.
¶In finem ⁊c. Hiero. Hic flagellatus penitens preponitur alijs. ne murmurent in aduerſis. qui in ſe expertus: per miſericordiam blanditur: per iuſticiam terret.

¶ Adte leuaui. Aug. Pſalmus contra aduerſa XXIIII. ſeculi quaſi oratio populi in babilone conſtituti. et eſt primus p litteras hebrei alphabeti digeſtus. et ſi non per omēs. Qui per omnes eos ſignificat. qui omnibꝰ pfecti virtutibꝰ laudem dei cantāt. Qui non per omēs minus perfectos.

¶ Caſ. Primo petit doceri vias domini. quia ad deū erectꝰ

¶ Caſ. Ad te contē plandū. facile terrena deſpicit. qui diuina conſpicit.

¶ Confido. Caſ. Expertus in malis in eam infirmitatez. nō erube. de ini. Neqz inimici irrideat. et certus ſum. quia in nullo ſuſtinente patienter. fallit.

¶ Superuacue. Caſſio. Quia omnia ſūt vana et infructuoſa que a deo ſunt aliena.

¶ Vias tuas do. Caſ. Vie ſunt de ordine vite. qui conuenit omnibus. Semite que anguſte. et occulte. i. intelligentia legis que paucis nota eſt. Dirige. ad vitam ptinet. Doce. ad ſcientiam.

Doce. Aug. Ipaz veritatē. vt qđ credo intelligaz. quia deus quia ſuſtinui. ⁊ ſi hoc nō ſufficit: remi.

¶ De ſal. m. et te. ſuſ. Caſſio. Due res ſunt q̄ bonos faciūt. vt deū ſaluatorē credamus. et patienter eius retributōnem expectemus.

¶ Reminiſcere. Caſ. De peccatis poribus et que quotidie fiunt orat. p miſericordiam antiquis factam. ⁊ quia timet verum iudicē.

¶ Miſerationū. Miſeratō proprie in bonorū exhibitione.

¶ Que a ſeculo. Aug. Id eſt. ab initio ſeculi ſunt. nō ergo in me fallat.

¶ Delicta. Caſſi. Sunt quando delinquit via equitatis.

XXIIII.

ſ Amplexandum.

AD te domine

† ſ Aug. Spūali deſiderio. ſ Hiero. de terra ad ſimilitudinē grani. ſ aug. Qō in terra ortū ſurgit in altū. ⁝ ſ Que carnalibꝰ deſiderius premebatur in terra.

†leuaui ⁝animaz meā:

† ſ Augꝰ. Iam nō in me qui ſicut deus eſſe volui. ⁝ ſ de eo vnde confido. ſ Ideo.

deus meus in †te confido ⁝nō erubeſcaz.

† ſ Preualeant. ⁝ ſ Qui inſidiantes ad hec mala deiecerunt. ſ Omnis modi. ſ viſibiles et inuiſibiles. † ſ Qui ferunt pondus diei et eſtus. ſ donec venias.

Neqz †irrideant me ⁝inimici mei: etenim vniuerſi qui †ſuſtinent te non †confundentur.

† ſ Per ſe vel per inimicos.

† ſ Sed. ſ Pro peccatis hic ſalubriter vel ſi hic nolunt tandem in pena eterna. ⁝ ſ Aug. Ad acquirenda que tranſeūt. ſ Quia.

†Confundantur omnes ⁝iniqua agentes †ſupuacue.

† ſ In ſupuacuis qui laborant. ⁝ ſ Et ne erubeſcam. ſ Quia. ſ Precepta leniora.

⁝Vias tuas †domine ⁝demonſtra michi: ⁊ ⁝ſemitas tuas †doce me.

† ſ O. ⁝ ſ Quaſi que viſui ſubſunt. ⁝ ſ Anguſtas paucis notas.

† ſ Quaſi occulta. ⁝ ſ Augꝰ. Errores fugientem.

⁝Dirige me in veritate tua et †doce me: qz tu es †deus ſaluator meus. et ⁝te ſuſtinui tota die.

† ſ Aug. Quia per me nō noui niſi mēdacium.

† ſ Aug. Expulſus per me redire nō poſſum. ⁝ ſ Quia. ſ aug. Id eſt. toto tractu ſecularis tpis reditus meus tuā expectat miſericordiam.

† ſ Caſ. Que homiēs putāt eē oblituz dum tardas. ſ Et.

†Reminiſcere †miſerationum tuarum domine: et †miſericordiarum tuarum ⁝que a ſeculo ſunt.

† ſ Operum miſericordie.

† ſ Naturaliter inſitarū. ⁝ ſ Quia nec peccanti homini miſericordia defuit.

ſ Etiā per miſericordiam. † ſ aug. Confidentis audacie mee et ignorātie mee anteq̄ crederē.

Delicta †iuuentutis mee: et †ignorātias meas ⁝ne memineris.

† ſ vel ignorantie mee. ⁝ ſ aug. Ne ſerues ad vindictam perpetuam.

† ſ Sed potius. ⁝ ſ aug. que te digna eſt nō ſecūdum iram qua ego dignus.

†Secundum ⁝miſericordiam tuam memento †mei tu: propter †bonitatem tuam domine.

† ſ Qui fragilis nature.

quitꝰ via equitatis. Iuuentus. non p etate. ſ. p p̄cipitatōis audacia. q̄ ē tunc: cū calor animi modeſtiā excedit. Ignoran. facimꝰ ea q̄ mala eē neſcimꝰ. vel delicta ignorantie in puulis. q̄ vel originali peccato tenētur.

¶ Hiero. Iuuentutis. Antequā de domo patris iniqui exirem.

¶ Tu. Augꝰ. Cuius opus eſt miſereri et peccata dimittere. Secūdū miſericordiā tuā. i. vt ampla eſt miſericordia tua. Miſericordia erga miſeros. bonitas erga quoſlibet. facit aūt deus bonum et a miſeris imploratus. et bonitate ductus. nemo bonus niſi deus.

¶ Dulcis Aug. Quia oīa priora dimittit. vbi gratia ſine meritis. Rectus. q: poſt miſericordiā vocatōis venie in iudicio merita reqrit ne leuitas eiꝰ ſecuros et ocioſos reddat. dulcis: q: ſuauia dat: rectꝰ q: corrigit.

¶ Propter hoc. Caſ. Quia dulcis et rectus nō ex crudelitate ſed benignitate In uia. i. fidē vel p̄ceptis dei. Vel in via hꝰ vite vbi recte viuendū. dabit legem. Et in iudicio. dū punit. diriget ad meliora. Sed manſueti ſint qui corripiūtur. quod ē. ex feris domiti vt tolerent. Q: ſi mites. i. lenis animi q̄ ſi naturaliter hoc habentes. docebit cos p̄cepta. p quorū neglectu venerūt flagella.

Miſericordia et ueri. Aug. Miſericordiā qua placabilis. veritatē qua eſt incorruptus. hec peccata dimittit. Illa indicat merita. Ergo vniuerſe vie duo aduentus. vnus miſerātis. alter iudicantis. Tenet aūt vias eiuſ. qui expertus miſericordiaz deponit ſupbiaz. nullis ſuis meritis liberatus. ⁊ deinde cauet ſeueritatē iudicis.

¶ Teſtamētum. Caſ. Nouū. qđ egregie dicitꝰ teſtamētuz vbi clara et certa promiſſio hereditatiſ. qđ et morte firmatꝰ. Et teſtimonia. veteris vbi fuerūt pphete teſtes pmiſſionū.

¶ Propter nome. Aug. Id ē. gloriā tuam. Cauſa ad deū refertꝰ. et q: nō negligo. ſed multū puto. Vel grande ē. et niſi p te nō dlebitur. Propter nomē pec: q: non pp̄ter ſe: quia quotidie augetꝰ pccm in quo cathari refutātur (heretici. Et interp̄tantꝰ mūdi) q̄ ſe ab omi peccato mūdos aſſerunt.

¶ Quis eſt homo. Caſ. Hic agit de eternis quō beantur. laborās et orans vt et ipſe et totus iſiꝰ ab his malis liberetꝰ.

¶ Anima. Caſ. Et ſi nō ſtatim poſt corpus habet pfectā beatitudinē tamē. In bonis demo. vel mō non redit in egiptū. ſed moratꝰ in p̄ceptis q̄ſi delicijs. vel ſpe et ſi non re in futuris. et merito boni operis excolit eā ſuam. i. carnē. et p̄ter hec firmat deus timentē: ne in malis cedat. et manifeſtabit ſe ipſum ei. ſicut promiſit. Si quis ſermones meos ſeruabit dili. e. et manifeſtabo ei meipm. et ideo oculi mei. omnes contuitus mei. quidquid alij faciant ⁊c.

† ſ Nō meritū meū. ſ Inſitam qua omnia ex nichilo facis.

† ſ Conuerſio ſermonis ad homines hac fiducia peto quia dulcis.

†Dulcis et rectus dominus: †propter ⁝hoc legez dabit delinquentibus in †via.

† ſ aug. Quia miſericordiā prerogauit. vt perduceret ad viam. ⁝ ſ Hie. Correctionem vel charitatem qua iunguntur deo.

† ſ Non extra viam fidei. ⁝ ſ aug. Non turbabit in iudicio. ſ tamen.

⁝Diriget †manſuetos in iudicio: ⁝docebit mites vias ſuas.

† ſ aug. Qui ei nō reſiſtūt. ⁝ ſ aug. Non eos qui precurrere volunt.

† ſ Et ſi infinite.

†Vniuerſe vie †domini miſericordia et veritas: †requirentibus teſtamentum eiꝰ et teſtimonia eiuſ.

† ſ augꝰ. Illi intelligunt miſericordē in primo aduentu. iudicē in ſecundo. qui mites querunt teſtamentū eius. cū ſanguine ſuo nos redemit in nouā vitam. et teſtimonia in prophetis ⁊ euāgeliſtis.

† ſ Si non aliis. his videatur.

† ſ Quia dulcis et rectꝰ pp̄ter nomē. ſicut orani facies. ſ Quod eſt hieſus.

Propter †nomen tuum domine †propiciabe ris †peccato meo: ⁝multū eſt enim.

† ſ Sacrificio ſpūs contribulati.

† ſ Non ſolū donas peccata. que ante fidez. ſed et illud quod multū eſt. ſ. poſt fidem. ⁝ ſ Quia in via fidei non deeſt offenſio.

† ſ Et cū ita ſit. ⁝ ſ Ratōnalis ⁝ ſ aug. vnde incipit venire ad ſapientiam.

ſ Non ſecurus.

†Quis eſt ⁝homo qui ⁝timet dominum. †legem ſtatuit ei in ⁝via †quam elegit.

† ſ Ecce. ſ augꝰ. Ne iam impune peccet. vel cōpletōnem legis. ⁝ ſ fidei.

† ſ aug. Quā liber apprehendat. vel vt tutam elegit. expertus per flagella nō eſſe deuiādū ab ea.

Anima eius in bonis demorabitur: et †ſemen eius †hereditabit terram.

† ſ Opus habebit ſolidam hereditatem inſtaurati corporis. i. glorificati.

† ſ tandem. ⁝ ſ Interim vero.

⁝Firmamētum eſt †dominus ⁝timentibus eum: et teſtamentū ipſius vt manifeſtetur illiſ.

† ſ Non homo mutabilis. ⁝ ſ timor dei dat firmitatē. humanus diffidentiam.

ſ Eſt hoc.

† ſ Cordis. ſ aug. Quia terram nō intueor nō timeo terrena pericula. q: ipſe quē intueor euellet. ſ Hiero. Id eſt. omnes contuitus mei ſemper ad dominum.

†Oculi mei ſemp

¶ Semē. Hiero. Bonum eſt vnde fructus colligitur.

¶ Firmamētum ei. e. Auguſ. Videtur infirmorum timor. ſed dn̄s eſt firmamētū timētibꝰ eū. et facit vt teſtamētū eiꝰ maifeſtetꝰ illis.

¶ Oculi. Salo. Oculi ſapiētis in capite. i. in corde eius.

¶ Semper ad do. Aug. Nec aū me ad pedes attēdo. qm̄ ipſe euel.

¶ Unicus. Caſſi. Plus amatur. pauper plus doletur.
¶ De neceſſitatibus. Id eſt. aduerſis que neceſſaria ſūt oibus qui pie in chriſto vi. vo.
¶ Reſpice. Aug⁹. Tot hoim pditio ſine dolore eſſe nō poteſt. ⁊ ideo p eis orat.
¶ Nō erubeſcā. Caſ. Q. erue. etſi nō ꝑpter aliud. vel ideo ne cedat erubeſcentię q̄ ſperaui in te. et q̄a innocentes facti et recti bona opatione p tribulatōnes adheſerunt michi: ideo quia ſuſtinui. et tu libera eos deus iſrael.
¶ In. et rec. adhe. Caſſi. Mali tolerati ſunt. nō adheſerunt.
¶ Iſrael. Auguſ. Populum quem ad tuā viſionem prepa raſti.
¶ Caſ. Pſalmus iſte monet vitari conſortia iniquoꝝ. iungi iuſtis. quia ex conuictu mores formātur.

XXV.

¶ Iudica. Aug⁹. Quia poſt miſericordiam habeo innocentię meritum: cu⁹ viā cuſtodiui. nec tantū ſic in me. ſed in deo ſperans permanebo. Quia vero quaſi boni nolūt inter malos eſſe. ſciſmatici et peiores ſunt. et vt paleę iam ante ipſam ventilatōnem a vento ſupbię rapiuntur.
¶ Caſ. Iudica. Nō eſt pręſumptio iuſti. ſed certitudo miſericordię dei. quod ibi oſtendit in dño ſperans deinde non infirmabor.
¶ In innocentia. Aug. Non angeloꝝ ſed qualis eſt hoim.
¶ Proba m. Caſ. Id eſt. prius vires inſpice. et tunc vt ferre valeo. temptari permitte.

ad dominū: quoniam ipſe euellet
† § Aug. vicioꝝ affect⁹. vel de paſſiōe et morte que tenet ligatos. et eſt p ſimilitudinē dictum. § Quia oculi mei ſunt ad te. ·†· § Caſ. Oculi ſunt ad dominū mei ſcꝫ ita dicētis reſpice.
§ Ergo.
†de laqueo pedes meos. ·†· Reſpi
† § Aſpiciētē te. ·†· § Quia miſer ·†· § Caſ. Locus eſt miſericordię. quia nō p plura diſtractus. ſed in vnitate. § Aug. Nulla ſciſmata vel hereſes tenent eccleſiam.
ce in †me et ·†·miſerere mei: ·†·quo-
† § A mundo vel humilis.
niam vnicus et †pauper ſum ego.
† § Et quia. § Caſ. tot calamitates mūdi q̄ carum anxietas ad cor puenit. ·†· § Aug⁹. Abundante iniquitate et refrigeſcēte charitate.
†Tribulatōes cordis mei ·†· mul
† § Auguſ. Quia hoc michi tolerare neceſſe eſt vſqꝫ in finē. vt ſaluus fiam.
tiplicatę ſunt: de †neceſſitatibus
† § Et. § gratam habe. ·†· § Aug⁹. Quia iactantia iuſticię nō me ab vnitate abrumpo.
meis erue me. †Uide ·†·humilita
† § aug. Quo indiſciplinatos michi admixtos ſuffero.
tem meam et †laborem meum: et
† § Aug. His ſacrificiis placatus. ·†· § aug. Nō ea tantū que ante fidem feci ſed et que poſt fidem.
†dimitte ·†·vniuerſa delicta mea.
† § Caſ. Conuerte vel. § aug. fac ſicut ſcis.
†Reſpice inimicos meos quo-
† § Non ſolum foris ſed etiā intus in eccleſia.
niam †multiplicati ſunt: et odio
† § Aug. diligentem ſe. ·†· § Sed ab eis.
§ In his que habet.
iniquo oderunt †me. ·†· Cuſtodi
† § Aug. Ne declinē ad imitatōnē eorum. ·†· § aug. a ꝑplexitate qua michi miſcētur.
†animam meam et ·†·erue me: non
† § aug. Si forte inſurgunt contra me.
†erubeſcam. quoniam ſperaui in
† § Non in me. ·†· § Nō ſolū preſentia corporis miſcētur. ſed conſenſione cordis.
†te. Innocentes ⁊ recti ·†· adheſe
§ aug⁹. Quia nō defeci ſequens illos. ſed ſuſtinui expectans iudicium.
runt michi: quia ſuſtinui te. Li-
† § Que foris vel intus.
bera deus iſrael: †ex omnibus tri
bulationibus ſuis.
§ attribuitur. § Caſ. Perfecto viro qui dicit ſe nō habere partē cū iniquiſ. ⁊ petit ab eis diſcerni.

Pſalmus dauid.
XXV.

§ aug. diſcerne a malis qui ſimul nobiſcū ſunt in eccleſia. ne ſimul eam⁹ in ignē eternum.
Iudica me
† § Quare. ·†· § aug⁹. Nō eſt elatō. ſed nō ingrati confeſſio.
domine †quoniam ego in ·†·inno-
† § viam morū vel inter peccatores.
centia mea †ingreſſus ſum: et in
† § aug. aliter inter malos titubarer. q̄ et ſi cadūt. iſte ſtat. qui non in eis. ſed in deo ſperat. ·†· § Inter peccatores.
†domino ſperans non ·†·infirma-
bor. †Proba me domine et tem
† § Ne quid mali delectet. ·†· § Ne quid mali cogitem.
pta me: †vre renes meos et ·†·cor
meum. Quoniam miſericordia
† § aug. Int⁹ vbi vides nō timeo. ſed diſpliceaꝫ vbi hoies vident. § Me delectant bona. quaſi quis ſe in ſpeculo videat.
tua ante oculos meos eſt: et †com
† § Et. aug. Cor nō apposui illis qui ꝑuidēt beati fieri in trāſitoriis. que eſt cauſa omniū iniquitatū. § Non conſenſi et ſi intraui.
placui in veritate tua. †Non ſe-
† § tractatū maloꝝ vitaui. facta nō incepi.
di cum †conſilio vanitatis: et cuꝫ
† § aug. Nec incipiam et ſi ſum inter eos.
§ Conſcientiam nō habebo.
iniqua gerētibus †non introibo.
† § Sed. § Nō ſatis eſt vitaſſe. § aug. Congregationē que fit vt veniatur ad conſiliū vanitatis. ·†· § Et ſi de nobis ſunt.
†Odiui eccleſiaꝫ ·†·malignantiū:
† § Placitū nō habebo: ·†· § Munda faciam opera mea.
§ Sed.
et cum impijs †non ſedebo. †La
† § aug. quib⁹ amplexabor ſublimia tua. hic altare celeſte quo ſacerdos xp̄s ꝑ nobis introiuit. vt audiā vocē laudis que canitur ab āgelis ſcꝫ ſanctus ſanctus ſ.
uabo inter innocentes †manus
† § aug. vbi deo vota offeruntur.
meas: et circūdabo †altare tuum
† §. Aug. diſcam quomō te laudē. nō ex ipſo bono de me preſumam.
domine. †Ut audiam vocē lau-
† § aug. Cū didicero exponam aliis.
dis: et †enarrem vniuerſa mirabi
† § Nō mea. ·†· § aug. In ſanctis. et ſi adhuc eccleſia habet malos. § Bonos actus.
§ Et.
lia †tua. Domine dilexi ·†·decoreꝫ
† § decorē. § archanū pectoris. ·†· § aug⁹. vbi habitās glorificaris. vt nō ſibi ſed tibi detur gloria. et ideo non ſimpliciter habitatōnis. ſed vbi habitat gloria.
domus tuę: et †locum ·†·habitatio
† § aug. Ergo retribue. § Nō nocebit maloꝝ cōmixtio. quia nō errat deus in iudicio.
nis glorię tuę. †Ne perdas cum
† § qui te oderunt. ·†· § aug. que dilexit decorem domus tue. ·†· § Caſſi. qui ꝑmū oderūt. aug. Nam duobus preceptis domus tua decoratur.
†impijs ·†·animaꝫ meam. et ·†· cum
† § Caſ. qui carnaliter viuunt.
viris †ſanguinum vitam meam.
† § aug. quorū opa ſunt iniqua.
†In quorum manibus iniqui-
† § Caſ. Q. q̄ eis datū eſt ad accipienda eterna cōuertūt ad ſeculi dona. eſtimātes queſtum eſſe pietatem.
tates ſunt: †dextra eorum repleta

¶ Miſericordia. Caſ. Quę nō ſinit tētari ſuper vires. vel ipſa vitio eſt miſericordia. non aſpitas.
¶ Complacui. Auguſ. Cui diſplicet mēdacium ſuū. et placet veritas dei. placet ipē cū illa et in illa.
¶ Nō ſedi. Caſſio. Complacui in veritā q̄a nō ſedi. Odiui. quod eſt vitare mala. Et lauabo. quod eſt agere recta.
¶ Uanitatis. Caſ. Uani q̄ de caducis rebꝰ laborāt ipi̾ heretici. qui ſcripturas peruertunt. illi ſuperflua querūt. hi venenoſa.
¶ Malignantiū. Caſ. Qui mala primis agunt.
¶ Lauabo. Aug. Penitendo. Et altare. mentem virtutibus ornabo. vel fidē quia nō eſt locus veri ſacrificij extra catholicam eccleſiam.
¶ Inter inno. Aug⁹. Conuerſans. Ut audiā. ab eis id eſt. vt diſcam qua voce ſis laudandus. vel vt audiam. venite bñdicti patris mei.
¶ Uoce. Spiritus ſancti. qui docet laudare te.
¶ Domine dilex. Caſſio. Petit ne malis in iudicio miſceatur. quia non eis. ſed cōcordat domui dei.
¶ Dilex. deco. do. Caſſiodo. Hec ideo faciam. quia dilexi me facere decoram domum tibi. et locum in quo glorioſe habites. vt de gloria et eſſentia dei aliquid capiam.
¶ Ne perdas. Caſſio. Et ſi modo ſimul eſſe pateris. ne ſimul perdas.
¶ Caſ. Ne perdas in futuro. Cum impiis. q̄b₉ h̄ nō cōico

¶ Aug. Sed ne quid occultoꝝ meoꝝ lateat me. iudica me non tibi ſed michi. ⁊ omib₉ adhibens purgatoriū delectatōnibus et cogitationibus. q₃ ne illo igne cōſumar. nō merita. ſed miſericordiā q̄ talē me fecit attēdo.
¶ Caſ. Proba me. Tu vero proba in tentationibus ne quid delicti remaneat. Aliter negligentes eſſemus. tentat deus vt erudiat. dyabol⁹ vt ſeducat. Homo vt diſcat quod neſcit. Aug. Hic pfect⁹ precatur tribulationes ne quis de eis murmuret.
¶ Ure renes. Aug. Igne verbi tui. cor calore ſpiritus. Cor p cogitatōnibus. Renes pro delectationibus.

¶ Aug. In area pre palea non videntur a longe grana. ſic et opinio eſt abundante iniquitate multorum nullum eſſe bonum. quę fuit in helia quando dixit domine relictus ſum ſolus.
¶ Dextra eorum repleta eſt muneribus. Auguſti. Id eſt. ſi quid boni agunt pro muneribus faciunt. vel dextra ratio eorum preſentibus bonis remunerata eſt. ego econtra. et ideo redime. vidit iſte precium ſanguinis chriſti quo mūdus redimitur. Et ideo ait. Redime me et miſerere. miſericordia in omnibus comitetur quod debes. q₃. Pes. i. affectio q̄ facile labi ſolet. ſtetit imobilis ꝯtra oīa ſcādala tēdēs vltra et ꝑſiſtēs in directo. et quia ſic redimis in eccleſijs benedi.

¶ Stetit. Caſ. Et ſi vndiq3 cõcuſſus vel confuſus ſcandalis.
¶ In finem. Aug. Caſ. Primo dauid elect⁹ a ſamuele vnctus eſt in domo patris. Secundo in hebron. ꝛ regnauit ibi ſup tribũ iuda ſepte3 ãnis. Tandem ſaule iam regni detrimentũ patiente et ſuis intereuntibus. vnctus eſt in regem totius populi. ſed due extreme ꝑ vna reputãtur. poſt ꝑmã hoſtes hũit. his inꝑfecta cadẽtib⁹ vnctõe: ſecure regnauit. ſic ecc̃ia p⁹ bapm̃ q̃ ẽ ꝑma vnctõ h3 hoſtes. in diſſolutõe corporis pereunt. Aug. Olim due pſone vngebantur rex et ſacerdos. in quibus figuratur vnus xp̃us rex et ſacerdos. Nos aũt ſumuſ corpus chriſti. et in eo xp̃i. Nobis ergo eſt vnctõ modo in ſacramento quo ꝓ figuratur quid futuri ſumus: et ideo dicit̃. priuſq̃3 liniretur. vnde in ſacramento gemens et laborans vt ĩre gaudeat.

XXVI.

¶ Caſ. De prima vnctõe. ꝑ quã certificat̃ ſecunda. h loq̃t̃.
¶ Dominus protector. Aug. Dat et vitam virtutũ quam et protegit. ſine quo omnia dona eius ꝑduntur.
¶ A quo trepidabo. Aug. Quem trepidet caro. cũ induerit corruptionem.
¶ Super me. Auguſ. Vt ſe michi preferant inſultãtes. q̃d vertit deus in meli⁹. vt maledico dente ñ me. ſed carnalia deſideria ꝯſumant. Vel edant. i. delectentur in morte mea. crudelitas ĩimicoꝝ. Carnes q̃iam non poſſunt.
¶ Infirmati. Aug. Dũ xp̃c carnẽ accepit nutãtes facti. ꝛ p⁹ et toto ſe fidei ſubdiderũt. Caſ. Vel debilitati paulatim ad ruinã aĩe ꝑuenerũt.

† ſ aug. Pecunie laudis timoris iniuſte miſericordie. ſed beatus qui excutit manum ab omni munere. ⁑ ſ Illi muneribus: ego diuitiis innocentie.

eſt † muneribus. † Ego autem in innocentia mea ingreſſus ſum:

† ſ aug. valeat michi ad ꝑfectõe3 liberatõis preciũ tãti ſanguinis. ſ aug. Nõ deſerat miſericordia tua in huius uite periculis.

† redime me et miſerere mei.

† ſ aug. dilectio mea nõ receſſit a iuſticia tua.

† Pes meus ſtetit in via recta:

† ſ quia multe in mundo. ⁑ ſ aug. dilectioni tue adiungo dilectionẽ primi. nõ occultabo eis quos vocaſti benedictõem tuã ut ꝑ me benedicaris. ⁑ ſ Nõ me.

in † eccleſijs ⁑ benedicã ⁑ te dñe.

† ſ future conſũmationis. ⁑ ſ Attribuitur ⁑ ſ Cuilibet fideli.

† In finem ⁑ pſalmus ⁑ dauid

† ſ Id eſt. agens de hoc quod eſt ei ante ꝑfectã vnctionem antequã hoſtes habet. ⁑ ſ Secundo.

† priuſquã ⁑ liniretur.

XXVI.

ſ Habitans in me. ſ aug. Cõtra tenebras. ſ Poſt hãc vitã. ſ Aug⁹. Q. Noticiã ſui dedit et ſalutem.

Dominuſ illu

ſ Secũdũ animã. ſ Cõtra infirmitatem.

minatio mea: et † ſalus

† ſ Quia nullus poteſt contra eũ.

mea quem † timebo. Dominus

† ſ Aug. Omnes impetus et inſidias repellit.

† protector vite mee: a quo trepidabo.

† ſ Aug. Quẽ. vel quid trepidabo. qui perſecũtur cadunt. nec tollunt niſi carnes. illis finitis ero ſpũs. hoc eſt dũ a. ꝛc. ſ Quia iam in ſeipſo eos ſentit.

† Dum appropiant ſuper

⁑ ſ voto meo.

† me ⁑ nocentes: vt edant carnes

† ſ Aug. Nõ ſolum qui videtur amici blandis. ſed et iam inimici manifeſti. ⁑ ſ Ex odio. ſ Etiam.

meas. † Qui tribulant me ⁑ inimici mei:

† ſ aug. In eo q̃ mala defendebant vt iam credant meliora.

ipſi † infirmati ſunt et ceciderunt.

† ſ Accepta tanta fiducia ſi deinceps.

† Si conſiſtant aduer

† ſ aug. Contradicentiũ conſpiratio. ⁑ ſ vt ad eos transfugiã ⁑ ſ Ratõ reſtituta.

ſum me † caſtra: ⁑ nõ timebit ⁑ cor meum.

† ſ Subito vel in immenſum creſcat.

Si † exurgat aduerſum

† ſ Perſecutio ſeculi. ⁑ ſ Caſ. In vna quaz cogito figam ſpem. vnã em̃ ꝛc. ⁑ ſ Cui deus protector

me † prelium: ⁑ in hoc ego ⁑ ſperabo.

† ſ Quia. ſ Mali multiplicia ſ Ipſũ deũ.

† Una3 petij a domino hanc

† ſ Scilicet. ⁑ ſ In preſenti eccleſia.

requiram: † vt inhabitem in ⁑ domo domini. omnibus diebus vite mee.

† ſ vt precepta eius ſpiritualiter intelligam. ſ Aug. fruar contemplatione ipſius boni. et vt ſecurus fruar delitiis. proteget ipſe me templum

† Ut videam voluntatẽ

eius. ibi perfectio. hic incorruptio.

domini: et viſitem templum ei⁹.

† ſ aug. In diſpenſatõne incarnati verbi.

Quoniam abſcondit me in † tabernaculo ſuo:

† ſ In tempe tentationũ ibi dies vite. ſ Quo mali florent.

† in die malorum

† ſ Ne lederer. ſ Aug. In corde credenti ad iuſticiam. et vt palã fieret ad ſalutẽ quod credidi ꝛ in ſua firmitate fecit ĩminere ꝯfeſſionẽ meã

† protexit me. in ⁑ abſcondito tabernaculi ſui.

In petra exaltauit me:

† ſ Antequã veniam ad domũ. ſ Nũc corp⁹ mortuũ eſt ꝑpter peccata. mens ſeruit legi dei. non eſt captiua ſub. l. p. ⁑ ſ Chriſtum.

et † nunc exaltauit ⁑ caput

† ſ Et ſi adhuc patior chriſtus ſupra eſt

meum ſuper † inimicos meos.

† ſ aug. Conſideraui orbem credente3 et in eo q̃ pro nobis deus humiliatus eſt gaudens. laudaui eum quia tali hoſtia delectatur. ⁑ ſ In eccleſia.

† Circũiui et immolaui in ⁑ tabernaculo eius. hoſtiam † vociferatõnis

† ſ vel iubilationis. iubilus laus vel gaudium quod verbis explicari non poteſt.

† ſ Corde et opere letabor domino. ſ verbis et factis gloriam dei predicabo.

† cantabo: et pſalmum dicam domino.

† ſ Aug. Ante aũt q̃3 gaudeatur in vna. eſt gemitus miſeroꝝ. et indigentum oratio. ſ Ideo ⁑ ſ Interiorem.

† Exaudi domine ⁑ vocem meam qua † clamaui ad te:

† ſ forti intentione.

Quoniãſ abſcondit. ne viderer a querentibus. vt figuraliter dauid cũ fugeret ſaule3. abſcondit in latibulis ne videretur. Tabernaculũ. deitatis caro xp̃i in qua per fidem et ſpem me occultat. Vnde nunc vita noſtra abſcondita eſt cum chriſto in deo. In abſcõdito taberna. in ſecreto diuinitatis. vbi ſemꝑ eſt animus iuſti. In petra. ad ſimilitudinem impatoru3 ſuꝑiora loca ſuis militibus ꝓuidentium. ita In petra. in firmitate virtutum. vel in chriſto. Exaltauit ſcd̃m ꝓmotõ3 de virtute in virtutẽ. et quaſi extra homines fecit Et nũc. ante temp⁹ incarnatõnis mente3 exaltat ſuꝑ vicioſos appetitus. vel nunc dum dies malorum ẽ ita illuſtrat mentem vt ꝑuideã malorũ damnationẽ. pro his beneficijſ gaudiũ ſuũ ſubdit. vnde item certus: poſt hec omnia. Circũiui. id eſt. omnia beneficia memorie dando pertractaui. et non ingratus. Immolaui. et de reliquo. Cantabo. iocunditate contemplationis. Et pſal. di. id ẽ. opus manifeſtabo.
¶ Ut uideã. Auguſ. Alia litera. vt cõtempler dlectatõ3 domĩ. Et protegar a tem. e. id eſt. eo fine vt demum appareat michi ſpecies deſiderabilis quam videam facie ad faciem et induar immortalitate effectus templu3 eius. hec ideo in fine preſtat. quoniam abſcond̃. et ideo non temere peto vnam. et ſi peccator
¶ In abſcondito t. Auguſ. Quaſi multe partes ſint eius forinſece et penetrale nos ſumus forinſeci ipſe ſacerdos eſt abſconditum tabernacul3. in quo vita noſta abſcon. eſt chriſtus quẽ mox vocat petram.
¶ Circũiui. Aug. Quia michi ſe prebuit ducem. ego me ſibi militem. Circũiui ad ſimilitudinem militis necubi ſit aditus hoſti. vel exquiſiui mentem meam vt omnes voluntates eius implerem. Hiero. vel circũſpexi omnia creata. vel exempla ſanctorum.
¶ Aug. Circũiui. animo omnia creata. et dicunt deus me fecit. et in his tanta laus inuenitur dei. que verbis non poteſt dici. Vel conſideraui fidem orbis terrarum. in qua caput exaltatum eſt ſuper inimicos. quod eſt honor eccleſie in eo exaltate. In ipſo tabernaculo ei⁹ immolaui. ho. vo. Per hec omnia certus petij. et petam. et tu exaudi. de illa vna quanto plus accepit. tanto ardentius appetit.
Exaudi domine uocem meam. Caſſiodo. Quis labor quis gemitus. Oratio ante ſecundam vnctiõem. vt poſſit haberi quam et ſibi ꝓphetie ſpiritu promittit.

¶ Caſtra. Caſ. Molimina prelium: conflictus.
¶ In hoc prelio. Auguſ. habeo ſpem victorie in domino remunerationis eterne.
¶ Unam petii. Auguſ. Hec vna domus eterna qua ſemper maneatur. vbi eterni dies. cur ibi? vt contempler delectatõ3 dei. q̃d eſt verum bonum.
¶ Omnibus diebus. Aug. Vt quãdiu viuo nulla aduerſitas me excludat ab vnitate fidelium. Sed uideã u. quam videt qui precepta intelligit. Et uiſitẽ. mente. et ſi non oculis. Tem e. corpus xp̃i. Vel Uiſi. tẽ. e. me faciam templũ quod potero. quoniã abſcondit. vel In domo. nõ manufacta. vbi nichil mali. Ut uideã uo. do. ſicut ẽ ibi em̃ voluntas dei in homine plenius q̃3 hic. vnde fiat voluntas tua. ſi. in ce. et in ter. Et uiſitẽ. i. cum deſiderio et frequentia videã templu3. i. hieruſalem celeſtem. vel humanã eius naturã. quod hac fiducia peto.

¶ Tibi dixit cor. Caſſio. Cor ratõ a te edocta tibi cõfabulatur de vna. nõ aliud q̃ doces ptractet.

¶ Ne auertas fa. Aug. Alius petit hic bona tpalia a deo. et de datis gaudet. hic nõ niſi vnã. Ali⁹ habens timet iratum ne tollat ea: iſte nõ putat iram. niſi ſi auertat vultũ. etiã ſi quid in eo vidicet. nil diuinus poterat dicere.

¶ Ne decli. in ira Aug. Nõ in ira declinat. qñ a peccatis faciẽ auertit. vel ne declines. vt me labi ſinas i. ira. i. q̃ punias. ſed vt noſtra infirmitas cautior fiat.

¶ Salutaris. Auguſti. Quaſi fruſtra creaſti et recreaſti. ſi mortalẽ deſpicis q̃d nõ debes: q2 nõ mea ppria. ſ3 parentũ culpa eſt. adã et eua miſerię huic me expoſuerũt. ſ3 dñs carne aſſũpta ſuſcepit ad ĩmortalitatẽ. ſic dauid fratrũ minimus a parẽtibus cõtempt⁹. a domino eſt p ſamuelem electus.

¶ Quoniã pater. Fecit ſe puulu3 deo. ipm fecit ſibi patre3. q2 iubet vocat cõdidit et regit. Matre3: q2 fouet. ptinet collactat et nutrit. ſed ſeculũ pr̃ vl' dyabol⁹. mater babilonia. i. ſocietas impiorum.

¶ Tribulantiũ. Caſ. Vt ſaulis et adiutor. Teſtes. vt doech 7 alij accuſatores dauid. Mentita. vt dñ dixerunt ſacerdote3 achimelech cõſilia dediſſe contra ſaulẽ. et deũ p eo conſuluiſſe ſibi ad dãnũ. quia falſi.

¶ Credo videre. Aug. Sed inter oĩa picula deo dirigente credo videre.

¶ Bona. Aug. Bona quę ſunt vera ęterna. Illi ſuadẽt beatitudinẽ in terra. iſta q̃ eſt morientium.

¶ Expecta do. Caſ. Vt ego certus ſũ de illa vna. ita tu quicũq3 linitus es expecta. et vt cõſequaris ñ remiſſe agas, ſed fortiter. et cõfortet ne laſſeris. et ſi mala veniant. expecta q̃d credis. ſuſtine quod pateris.

† ſ Cum merito miſericordia tua ſit. ·|· ſ De vna. ſ In ea ſ aug. deſiderio ñ ẽ finis et ſatietas. ·|· ſ Aug. Nõ me oſtentaui hoĩbus. ſ3 in corde vbi ſolus audis dixi. ſ Quia.

miſerere mei 7 exaudi me. Tibi dixit cor meũ. exq̃ſiuit te facies mea: faciem tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuã a me: ne declines in ira a ſeruo tuo. Adiutor meus eſto: ne derelinquas me: neq3 deſpicias me deus ſalutaris meus. Quoniam pater meus et mater mea dereliquerunt me: domin⁹ autem aſſumpſit me. Legem pone michi domine in via tua: et dirige me in ſemita recta propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me: quoniaz inſurrexerunt in me teſtes iniqui: et mentita eſt iniquitas ſibi. Credo videre bona domini in terra viuentiu3. Expecta dominum viriliter age. et confortet cor tuũ: et ſuſtine dñm.

† ſ Caſ. deſideriũ quod deo loquitur. ·|· ſ Non aliud extra te. ·|· ſ Aug. Preſentia mea tuã. vel pulcritudo q̃ua ſum notabilis tua3 que eſt vna.

† ſ Quia huic inquiſitõi pſeuerãter inſtabo.

† ſ Caſ. tu aũt ne auertas in futuro. quia nõ eſt in manu mea obtinere quod peto. ſ vbi inueniã quod quero. ſ In futuro.

† ſ Propter quod interim. ſ Aug. Ne te querens in alium incurram. ſ Nil aliud volo vel timeo.

† ſ Sed. ſ Caſ. Quia quando inueniã te niſi adiuues. ſ Quia q̃uis ego liber. michi in via poſitus nõ ſufficio. ·|· ſ Et in hoc. ſ Incepto non intermittas.

† ſ aug. Neq3 cõtemnas q̃ mortalis eternũ audeo querere. quia tu deus ſanas plagã peccati.

† ſ Regnũ ſeculi et ciuitas ſeculi vnde nat⁹ ſũ.

† ſ Querentẽ te et contemnẽtem ſe. cũ id quod quero dare nõ poſſunt ·|· ſ Qui põt ſe michi dare et modo neceſſaria.

† ſ Igitur adte ſedenti ſ Aug. Ne aberrantẽ diſciplina tua deſerat. hoc ſuſceptus audet dicere. ſ Aug. Iam ergo in via poſito da correctõnẽ que non ſinat aberrare.

† ſ Chriſto iniquo lex eſt cũ miſericordia. ·|· ſ vlterius. ſ Quia nõ ſufficit inchoare cũ inimici donec gueniatur non quieſcant.

† ſ In rectitudine anguſtiarũ.

† ſ aug. Ne ſinas eos ſatiari de malis meis vt eis conſentiã. et ſi carnẽ das in manus. vnde in iob. terra data eſt in manus impij.

† ſ aug. Hoc mõ traderer ſi eſſem falſus cũ eis. ·|· ſ Aug. de me falſa dicentes vt reuocent a te quaſi ab hominibus gloriam queram.

† ſ aug. Suo mendacõ delectata eſt. ſed me nõ mouit.

† ſ Omne peccatũ in ſuũ auctorem redit. ſ Nõ michi vnde maior merces michi. ·|· ſ Sed ego. ·|· ſ Qui et hoc prior paſſus ẽ et poſt glorificatus eſt.

† ſ vbi nullus locus morientium. ·|· ſ Etiã ſi tardum eſt hoc amanti.

† ſ Qui non fallit. ·|· ſ Aug. tolera vſtionez renũ viriliter. et vſtionem cordis fortiter.

† ſ aug. Nõ negatũ putes q̃ nõdũ accipis. non deſpatione deficias. quia dictũ eſt ſuſtine d. ſ Perſeueranter non triduo. ſ Id eſt. chriſto.

Pſalmus huic dauid.

XXVII.

Ad te domine clamabo: de⁹ me⁹ ne ſileas a me. nequãdo taceas a me et aſſimilabor deſcendentibus in lacum. Exaudi domine vocẽ deprecationis meę dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templum ſanctum tuũ. Ne ſimul tradas me cum peccatoribus. et cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Qui loquuntur pacẽ cum proximo ſuo mala autem in cordibus eorum. Da illis ſecundum opera ipſorum: et ſecundum nequitiam adinuentionũ ipſorum. Secundum opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipſis. Quoniam non intellexerunt opera domini: et in opera manuum eius deſtrue illos: et non ędificabis eos. Benedictus dominus: quoniam exaudiuit vocẽ deprecatõnis meę.

ſ Ego homo † ſ aug. Ne vnitatẽ verbi ſepe3 ab eo q̃ homo ſũ. ſ In reſurrectõne. ſ Sed reſpõde annuẽdo. i. reſuſcitando.

† ſ Nec ad horam. ſed et hic in paſſione exaudi ptegendo et poſt clarifica.

† ſ Si ſilueris. ·|· ſ Aug. In miſeriam hui⁹ vite. vel in infernum.

† ſ Ne ſileas ſed.

† ſ de liberatione a malis. ·|· ſ Caſ. Quia oro quod fecit ante traditõnem p crediturĩs. et quia manus in cruce extollo non pro culpa. ſed vt eccleſiam conſtituam.

† ſ Caſ. In cruce ad ſalutem, eorũ qui fiunt tẽplum. vel opera non deprimo.

† ſ Exaudi.

† ſ Caſſi. Et ſi tradis. nõ eo voto quo illi ad mortẽ. et ne pdas damnãdo ſicut illi intendunt q2 ſũt peccatores. et opantur iniquitatẽ. i. mortem meã. et quia loquũtur pacem doloſe. vnde ſubdit.

† ſ Scimus quia a deo. veniſti magiſter.

† ſ aug: Per carnem qui non ptranſiui. ſed appropiaui. ſ Id eſt. mecũ qui ſũ pxim⁹ eorũ.

ſ Odium.

† ſ Ideo iuſticie concedo. ſ Quia hoc iuſtũ eſt. ſ Aug. Quia mala affectantes bona inuenire non poſſunt. Aug⁹. Mala fecerunt mala adinuenerũt dicentes q̃ ſeductor eſſem et non deus.

† ſ Et ſi alijs proſit quod fecerunt. tamen ſecũdum opera da eis. ſ aug. In quibus ſtudioſi q2 ceperunt. crucifixerunt linguis et ſi nõ manibus. inſtinctu 7 ſi nõ actu. hoc ideo dicit. ne ſe p alios excuſent. que inter opera eo2 ſũt peſſima.

† ſ Aug⁹. Sicut fallaciam pro veritate reddebant fallacia eoru3 eos fallat. ·|· ſ Caſ. Quia mala pro bonis.

† ſ Caſ. Hec eſt retributio. vt quẽ maliuolo animo hominẽ tentauerunt. nõ cognoſcerent deum quo conſilio pater incarnatũ miſerit.

† ſ Nec ipſis viſibilibus operibus moti ſunt que porrecta ſunt vſq3 ad oculos eorum p que ad inuiſibilia ducerẽtur.

† ſ Non vt in melius edifices vel excecabis nõ ad horam. vnde miſi te ut euelles diſſipas 7 deſtruas. diſperdas et edifices et plantes. ·|· ſ Non ex diffidentia oro: quia audiuit. vnde benedictus ſit.

¶ Pſalmus huic dauid. Per dauid aliq̃n intelligit' caput i. xp̃c. Aliq̃n corp⁹. i. eccĩa. interdũ vtrũq3 ſimul. i. totus xp̃us. vbi aũt addit' in titulo huic vel ipſi xp̃us intelligitur vt hic.

¶ Caſ. Pſalm⁹ tercius q̃ breuiter de paſſione et reſurrectõne.

¶ Caſ. Hic ꝓponit' xp̃us. et ſi a deo dignus. nõ in ſe cõfidere: ſed totũ a deo petere: vtile exemplum iuſtis.

XXVII.

¶ Ad te do. Caſ. Oratio tempe paſſionis habita.

¶ Ne ſileas. nequado ta. Minus eſt in hebreo et hieronim⁹ obelo antepoſito q̃ iugulandũ notauit. S3 additũ a ſeptuaginta ꝓpter duo q̃ xp̃us in paſſione petijt. ſc3 in clarificãdo ptectõem. et a morte reſuſcitatõnem.

¶ Ne ſile. zc. et aſſi. zc. Hiero. Ex eo q̃ verbũ michi ſp vnit' nõ talis hõ ſũ. quales ceteri q̃ naſcũtur in pfũdã miſeriã ſeculi. Aug. vbi quaſi ſi ſileas. nõ cognoſcit' verbũ tuũ.

¶ Ad tẽplũ. Caſ. Scd̃m morẽ iudeo2 quib⁹ p̃ceptum eſt vt vbicũq3 eẽnt ad illa3 ptem orarẽt: vbi hieruſalẽ eſſe ſcirent. q̃ 7 hieſus legem implẽs fecit. Vel ad cęlũ vnde auxiliũ ſperamus.

¶ Da illis. Caſſi. Predicere ẽ ñ optare. ſcd̃m opa. i. ſcd̃m q̃ itẽderũt. nõ ſcd̃m q̃ inde peruenit. vel optat iuſticiã dei ĩ hs ſeruari.

¶ Quoniã nõ intel. Caſ. Et ſi deeſſẽt opa. hoc ſufficer3 dãnatõi. q̃ nõ intellexerũt p legẽ et pphas q̃ inuiſib. liter de⁹ opat' p me. nec etiam viſibilia.

¶ Deſtrues. Aug. vt nichil michi noceant nec poſt eccleſię tuę vel meę. lute credentium.

¶ Benedictus do. Caſ. Audit⁹ in reſurrectõe grãs agit, ſubdẽs de ſa

¶ Dominus fortitudo. Caſ. Idem qui adiutor meus et ꝓtector eſt fortitudo plebis que in eo confidit. et ꝓtector ne ledantur. et tu o domine Saluū fac. ecce quanta ſpes credentiū cū ꝓ eis orat paſſus pro eis iudex eſt et aduocatus.

¶ Rege. Caſ. Ne declinent ad praua. Extolle. a terrenis ad petēda eterna et itellectu ſcripturarū. et bono opere. ꝑ totū hoc ſeculuʒ vſqʒ in finem.

¶ Pſalmus dauid in cōſū. Alc. Caſ. Archa a philiſteis reducta. dauid fecit ei tabernaculum ad quod hortat' hoſtias offerre. ſic xp̄us a iure dyaboli reduxit eccleſiā. de cuius ꝑfectione ꝓpheta hic loquitur. ſ. ꝙ ſeptem donis ſpūſſancti eam replet. ⁊ in eis confirmat. et ſic ꝓmouet. et pꝰ remunerabit. Vnd̄ monet fideles vt ſe offerāt tali conſūmatori.

XXVIII.

¶ Afferte do. Caſ. Prius monet ſacrificia offerre. Filios a. Aug. quia nō deeſt impugnatō. Vel Afferte uos filios a. Aug. Id ē. apoſtolorū qui cornibus. i. vtrinſqʒ teſtamēti autoritatib' valuerūt contra hereticos et ſupſtitōnes et ydola q̄ q̄ſi dura frōte diruerūt. hinc ē ꝙ mitra pōtificalis duo habet cornua: quia oīs ſcriba doctꝰ in regno celorū ꝓfert de theſauro cordis ſui noua et vetera. Et ſexta manſio filiorꝫ iſrł̄ de egipto venientiuʒ fuit helym et interꝑ̄tatur arietes. vbi fuerūt duodecim fontes. ꝑ quos duodecī apoſtoli et ſeptuaginta due palme. et ſeptuagintaduo diſcipli ad p̄dicandū miſſi ſignificantur.

† ſ Ita. ·|· ſ tanta patientis. ſ Mei. ·|· ſ In immortalitate reſurgentis.

† Dominus adiutor ·|· meus ⁊ ·|· ꝓtector meꝰ ⁊ in ipſo ſperauit cor

† ſ Sic. ſ Reſurrexit. ſ Immunitate peccati. ſ Que in adam defloruit. vel refloruit in reſurrectōne. que prius immunitate peccati floruit in conceptione.

meum: et adiutus ſuʒ. † Et reflo

† ſ Non timoris neceſſitate ſ Nō timore ſub lege. ſed libere cum lege.

ruit caro mea: et ex † voluntate

† ſ unde iam metu mortis conſumpto. ſ Cōfitebuntur mei in quibus ego. ·|· ſ aug. In pugna contra dyabolum. ſ Non ſe fortē putet plebs. ut ſuam iuſticiam conſtituat.

mea † ꝯfitebor ei Dn̄s ·|· fortitudo

† ſ Poſt pugnā ſaluos factos ꝑ xp̄ūm in īmortalitate proteget. ſ Id eſt. illos quos chriſtus ad ſalutē elegit protegit hic in lucta. ne ledātur a dyabolo.

plebis ſue: et † protector ſaluatō

† ſ A malis ſeculi. ſ Quod ego iam reſuſcitatus interpello.

nū chriſti ſui ē. † Saluū fac po

† ſ Qui et meus ē ſ Quia oīa mea tua ſūt. ·|· ſ Auge virtutibus vel numero.

pulum † tuuʒ domine: et ·|· benedic

† ſ In hac tempali vita.

hereditati tue. † et rege eos et ·|· ex

† ſ Ineternū hinc tolle eos ·|· ſ Eternā vitā

† tolle illos vſqʒ ·|· ineternum.

† ſ Prophete. ·|· ſ Perfectione eccleſie in hoc ſeculo vbi contra dyabolum militatur.

Pſalmus † dauid in ·|· conſummatione tabernaculi.

XXVIII.

† ſ Caſ. uos ipſos ī fide et opibꝰ.

Afferte domi

† ſ Non ire vel ꝑditōnis. ·|· ſ aug. nos ipſos quos ꝑ euāgelium apoſtoli genuerūt duces gregum. ·|· ſ Aug. Nō corruptos erroribus.

no † filij dei: ·|· afferte domino ·|· filios arietum.

† ſ Aug. Per opa ueſtra bona glorificetur deꝰ et honoretur.

† Afferte domino

† ſ O patri equalis. ·|· ſ Imperiū in rebꝰ.

† gloriam et ·|· honorem: afferte

ſ aug. glorioſe per orbem innoteſcat.
† ſ Etiam. ·|· ſ aug. In dilatato corde et ſanctificato. quia ex charitate ē oīs ſanctitas.

domio gloriā † nomini eius: ·|· ado

† ſ alias in aula ſancta.

rate dominuʒ † in atrio ſancto eiꝰ.

† ſ Quia. ·|· ſ Chriſti. ·|· ſ Judeos. ſ Populos gentium.

† Vox ·|· domini ſuper ·|· aquas:

† ſ Caſ. de nube carnis terribiliter penitentiaʒ predicauit. ſ Ipſe xp̄us poſtꝙ̄ vocē miſit populis et perterruit. ꝯuertit in ſe et habitabat in eis.

† deus maieſtatis intonuit domi

† ſ Populos gentium.

nus † ſuper aquas multas. Vox

† ſ aug. Chriſti iam in ipſis habitantis. ·|· ſ aug. Potentes faciens eos.

† domini in ·|· virtute: vox domini

† ſ Magna faciens in eis. ſ Miraculorꝫ vel operū. ·|· ſ Aug. Contritione cordis humiliās ſuperbos.

in † magnificentia. ·|· Vox domi

† ſ Per penitentiam.

ni confringētis cedros: † ⁊ cōfrin

† ſ Aug. Elatos nitore nobilitatis terrene.

get dominus † cedros libani.

† ſ augꝰ. ablata altitudine corꝫ deponet eos ad imitationē humilitatis ſue qui vt vitulus ad victimā crucis ductus eſt per nobiles ſeculi. vnde aſtiterūt reges ter. et prin. ⁊c. ſ Per ignobilia que elegit.

† Et cōminuet eos tanꝙ̄ vitulū

† ſ aug. vnicus patris exinaniuit ſe nobilitate ſua et factꝰ eſt homo ſicut filius vnicor. i. iudeorū iactantiū ſuam ſingularem iuſticiam.

libani: et † dilectus quēadmoduʒ filius vnicorniuʒ. Vox domini

† ſ augꝰ. tranſeūtis ſine leſione per ardorē perſequentiū. vel diuidētis furentē iram illorꝫ. ut alii cōuertātur alii non.

† intercidētis flāmam ignis: vox domini concutientis deſertum. ⁊

† ſ Aug. Cōmouētis ad fideʒ gentes que erant ſine deo ſine lege et ꝓphetis. ſ aug. tunc celebrari faciet verbū ſcripturarū qđ a iudeis nō intelligentibus deſerebatur. ſ intelligibilia faciet verba legis.

† cōmouebit dominus deſertū cades.

† ſ Perficientis.

Vox domini † preparantis

† ſ aug. Qui ſuperāt et repellūt venenoſas linguas. ·|· ſ aug. Opacitates illas librorꝫ et vmbracla myſteriorꝫ vbi libere paſcātur.

† ceruos: et ·|· reuelabit condenſa. ⁊

† ſ Auguſ. in eccleſia vnuſquiſqʒ ꝓ ſuo dono laudat deum.

in † templo eius oēs dicēt gloriā

¶ Vox do. Caſ. Predicatō xp̄i intꝰ mentes terruit. qđ ē ſpūm timoris dedit iudeis et gētib'. Gre. Iſte ab imo aſcēdit. i. a ſpū timoris ad ſpūm ſapientie. q2 agit de ꝯſtitutōne eccleſie que incipit a ſpū timoris. Yſaias a ſummo deſcendit dicēs. Et requieſcet ſuꝑ eū ſpūs domini ſpūs ſapiētie et intellectus. ſpūs conſilij et fortitudinis. ſpūs ſcientie et pietatis. et replebit eū ſpūs timoris domini. Et hoc ideo q2 agit de xp̄i incarnatōne. in qua ſeipm̄ exinaniuit formā ſerui ac. Nec intonare xp̄s deſtitit: donec daret virtutē. i. pietatē. que timori compata virtus eſt. i. cultus erga deum. quē exhibuit poſtꝙ̄ offendere deū timent. Addit etiā deus magnificētiaʒ. i. ſcientiā que magnificos facit. vt qui in cultu dei ſunt. ſciant quomō ſe agant in p̄ſenti. Dominꝰ etiā cōfringet ce. i. altos de gentib' et cedros libani. i. altos de iudeis tempe vltimi introitus. ita franget et hūiliabit. vt et quelibet aduerſa nō refugiant pati. quod eſt dabis ſpūm fortitudinis. vt ſint fortes in his que ſpū ſcientie cognoſcūt. Cedros que eſt altiſſima arbor: niſi ſucciſa inutilis eſt: in ſua radice manēs nō facit vtiles fructus. ſic ſupbia que peccata nobis intulit. In libano. monte paſcuali vituli ad ſacrificia enutriebātur. Cōminuet ergo vt vitulū libani. i. humiliabit vt īmolētur ꝑ xp̄o. dilectus xp̄us vnicor. i. iudeorꝫ qui in vna lege ſupbiūt. filius ſupbiam cōminuet vel quid mirū ſi illi cōminuētur. dilectꝰ eīn comminuetur ſecundum ꝙ iudeorum filius. Aliter cum deus ſit non videt' poſſe cōminui. Intercidentis flamaʒ. ignis. Ignis eſt fomes peccati. flama que inde exijt. cōſenſus eſt actus et cōſuetudo. ſed dn̄s interrūpit dato ſpiritu conſilij. Hoc fortibꝰ cōuenit. ne ſi ocioſi. erūpat flāma ab igne Deſertū gentes. Deſertū cades. i. q̄ a ſancto legis ſunt deſerti. Cades eīn interꝑ̄tat' ſanctuʒ legis. Judei qui non habent ſanctū legis. i. ſpūalem intellectū. hos dn̄s concutit. Hiero. vt agricola ſterilem terrā vt fructificet. id eſt. dat intellectū vt ſcripturas etiam ſecundum anagogen percipiāt. quod fit in mēte hn̄ pacata ꝯſilio. ꝑ intellectum autēʒ ſcripturarum prouehit. et facit ceruos qui cōſcendant montem ſapientie de diuina eſſentia. Et hoc non ſolū gentibus ſ3 et iudeis in vltimo reuelabit. ea ſcilicet que de deitate ſunt condenſa. Ecce quomodo a timore vſqʒ ad ſapiētiam aſcendit. cū omnibus enim donis timor caſtus ſcilicet aſſociatur. Omnis qui in templo ſic conſummato eſt. dicet gloriā Qui ergo non dicit gloriam. non in templo eſt. Quare date gloriam. ideo etiam. quia hoc templuʒ dominus facit habitare intra fluentes ⁊ ſubmerſores vt arcam inter fluctus. vel illos ſanctos qui ſunt templum habitare facit illeſos. et in illo templo ſedebit potens et regnans vſqʒquo eternitas veniat. et dabit virtutem: et tandem benedicet in pace eterna.

¶ Vox do. ſu. a. Caſſiodorus. De conſtitutione eccleſie. vbi virtutes ſpiritusſancti cum magno preconio enumerat.

¶ Libani. Libanus interꝑ̄tatur candidatio. Cedri libani. id eſt. alti homines in terrenis elati. quos deus confringendo comminuet. id eſt. de ſuperbia ad ſe per dilectuʒ filium reducet: et hoc ſpiritu fortitudinis. Cōminuet. ſicut vnicornis captus comminuitur.

¶ Deſertum cades. Auguſtinus. Judaicum populum. Cades regio eſt in qua eſt ſina. Cades locus eſt vbi aqua de petra data eſt. quod modo ſpiritualiter de duro corde quando ad fidem conuertitur vnde emanat aqua viua.

Dominus di. Quod conſtitute fiat.
¶ Diluuiũ. Caſ. Jd eſt aquas baptiſmi: que purgat crimina mundi.
¶ Pſalmus cantici. ⁊c. Aug. Supra de coſũmatione tabernaculi
tempe belli. hic autẽ eſt pſalmus leticie. quia domus dedicatur· id eſt· cõ-
firmatur que in eterna pace manebit· corpore innouato. non tantũ chri-
ſti· ſed etiã totius ec-
cleſie. Totus chriſtus
loquitur in hoc pſal-
mo· quia quedã capi
ti· quedã corpori· q̃-
dam vtriq̃ cõueniũt
¶ Aug. Pſalmus
breuiter de paſſione
et reſurrectõe vt paſ-
ſio non terreat. quos
ſpes reſurrectionis le-
tificat.
Domus dauid.
Caſ. Totus chriſtus
ſponſus et ſpõſa vna
domus dei eſt. quia
in chriſto plenitudo
gratie habitauit. et de
plenitudine eius nos
omnes accepim⁹. hec
domus quantum ad
caput· id eſt· chriſtuz
fabricata eſt in eius
conceptione. dedica-
ta vero in eius reſur-
rectione. quando im-
mortalitatis glia con
firmatus eſt. Quan-
tũ vero ad eccleſiam
quotidie fabricat᷑. de-
dicabitur autẽ in fu-
turo quãdo ſancti re
ſurgentes ſtabunt in
magna cõſtantia ful-
gentes vt ſol. Dicit᷑
autẽ hec domus ſecũ
dum preſentẽ ſtatuz
tabernaculũ vt in p̃-
cedentis pſalmi titu-
lo· quando in ea mili
tatur. Domus vero
ſecundũ ſtatũ futurũ
quando in ea quieſci
tur.
¶ Caſ. Primo agit
de dedicatõne ſua et
iubet ſanctos idẽ ſpe
rantes laudes dicere

XXIX.
¶ Exaltabo. ⁊c.
Hoc modo dicit᷑ ex
pſona fundamẽti qd
dedicatũ eſt· poſt di-
cet᷑ ex pſona domus
vniuerſe. cũ in cõmu
ni reſurrectione fuerit
dedicata.

† ſ Hui⁹ ſeculi. ·|· ſ Sãctos in eccleſia quaſi in arca conſtitutos.
Dominus † diluuium ·|· inha-
† deinde. ſ Super eam.
bitare facit: et † ſedebit dominus
† ſ Regnans in eis ineternuz: ·|· ſ Aug. Cõtra procellas ſeculi. quia nõ eſt pax in hoc ſeculo. ſ Quia.
† rex in eternum. Dominus ·|· vir-
† ſ In preſenti ſ Et.
tutez populo ſuo † dabit: domin⁹
† ſ Aug⁹. In ſeipſo pacem illis dans. ſ vnde pacem meam do vobis· ſ Exemplo ſuo alios admonet·
† benedicet populo ſuo in pace.
† ſ Leticie ·|· ſ Que modo in capite. poſt futura eſt in membris·
Pſalmus † cantici in ·|· dedica-
ſ Chriſti.
tione domus dauid.

XXIX.
ſ Aug. Altitudinẽ tuam laudabo in dedicatõne q᷑ tunc nõ iocundabuntur inimici ſuper nos vt modo·
Exaltabo te
† ſ aug: Jã in ſpe et in futuro ſuſcipies in re. ſ In reſurrectõne dedicando.
domine quoniam † ſuſcepiſti me:
† ſ delectari vel iocundari permiſiſti·
·|· ſ Aug. Qui p orbẽ varijs pſecutõibus me conati ſunt opprimere. ſ vel iocũdaſti·
nec † delectaſti ·|· inimicos meos
† ſ Exponit ſuſceptõnem.
ſuper me. † Domine deus meus
† ſ Jam nõ gero egrũ corpus ſed glorioſum et ĩmortale ſ Hic in ſpe et in futuro in re· ſ Et.
clamaui ad te et † ſanaſti me. Do-
† ſ Hiero. Hoc expoſitõe nõ eget manifeſtũ eſt enĩ animã chriſti cũ animabus ſanctoꝝ de inferno eductam a deo.
mine † eduxiſti ab inferno animaz
† ſ Ab his pſequentibus ſ In reſurrectõne ne iam cum eis amplius ſim· ·|· ſ Quibus ſimilis videbatur. ſ Aug. de corruptione pfunde cecitatis quia immunis a peccato et corruptione carnis quia impaſſibilis.
meam: † ſaluaſti me a ·|· deſcenden-
† ſ Profunditatẽ ſeculi vel inferni ·|· ſ aug. Quia ſurrexit caput idem ſperent membra· ſ vos ſancti eius. ſ Opere.
tibus in † lacuz. ·|· Pſallite domi-
† ſ Jd eſt. laudate eũ· ·|· ſ Aug. Quia ex bonitate memor fuit ſanctificare vos. ſ Quia ſanctitatis qua nos ſanctificauit nõ eſt oblitus hoc toto tempe quo vos eratis eius obliti.
no ſancti eius: et † cõfitemini † me-
ſ Ideo pſallite et confitemini.
morie ſanctitatis eiuſ. Quoniã

¶ Domine deus meus. Aug. Chriſt⁹ etq̃ homo infirmus. et hoc
et orans pro nobis mediator inter deũ trinitatem et homines peccatores.
Quia infirmus appropinquat nobiſ. Quia nõ iniquus iungit᷑ deo. Etiã
in h̃ tñ q᷑ hõ nobis preeſt vt caput. in quo ſunt omnes ſenſus pre ceteris
mẽbris. Super hunc iocũdati ſunt inimici in cruce. ſic et ſup ſuos iocun-
dantur in paſſionibus: ſed nõ in dedicatione.
¶ In lacũ. Hiero. Jd eſt. de lacu inferni vbi anime peccatorum ſunt
ne ſicut illi preceps caderem in mortem. memor fuit noſtri.
¶ Cõfitemini. Auguſ. Quia ex bonitate et ſanctitate ſua non noſtra
¶ Quoniã ira. Auguſ. Jd eſt. vindicta qua vindicauit in nos pri-
mum peccatum quod morte ſoluiſtis.

¶ Ad veſperũ. Aug. Quia ira· i· i· e· ad veſperum demorabitur· f· q̃a
vita in voluntate ad· m· l· Veſpere incepit poſt meridiem. vbi lux ſapien
tie a peccante homine receſſit. quando morte damnatus eſt. et extunc du
rat fletus q̃diu in laboribus et tentationibus populus dei expectat diez
domini. Mane eſt cum lux oritur fideli que occidit peccanti. vñ et do-
minus mane ſurrexit
idẽ pmittẽs nobiſ. vt
ſpe ſum⁹ ſepulti in pa
radiſo in culpa et pe
na. et ſurgim⁹ die ter
cio. id ẽ. tempore gra
tie poſt tempus ante
legem et ſub lege.
¶ Hiero. Ad ve-
ſperum demo. fle. q̃a
paſſo et ſepulto do-
mino apoſtoli et mu-
lieres in fletu et gemi
tu morabãtur. Et ad
matutinuz leticia· q᷑
mane veniẽtes ad ſe-
pulcrum gloriam re-
ſurrectionis ab ange
lis acceperunt.
¶ Fletus. Caſſi.
Demorabitur homi
nibus reſpicientibus
ad veſperum quo a-
dam declinauit et a
paradiſo exiuit ſed le
ticia erit reſpicientib⁹
ad matutinum. quo
chriſtus ſurrexit.
¶ Ego autem di
xi. Quomodo ante
dedicationem egerit
et eam meruerit.
¶ Aug. Caſ. Ve-
ſpere facit. Sed ego
dum in paradiſo eſ-
ſet michi abũdantia.
dixi nõ mouebor ab
hoc bono. credẽſ dya
bolo dicenti. nõ mor
te morieris. Sz o do
mine in volũtate tua
preſtitiſti decori meo
virtutez. quod eſt nõ
ex me bonus eram et
fortis ſed ex te. Qd
vt oſtenderes auerti
ſti faciem tuam. hoc
eſt foraſ miſiſti me de
paradiſo. iam vero
hic poſitus clamabo
ad te. ⁊c.

† ſ aug. Q᷑ abiecit homines pro peccato·
·|· ſ Cõminatione vnde qua die co. m. m·
·|· ſ Aug. vitã eternã quia voluit dedit ad quã p vos nõ rediretis. ſed ipſe vos reduxit·
† ira in ·|· indignatõne eius: ⁊ ·|· vita
† ſ Non in viribus vel meritis noſtris.
·|· ſ aug. a de quo peccauit demorabitur. q᷑ oẽs ex eo naſcimur xp̃us in hoc veſpe ſepultus mane ſurrexit. ⁊ oritur lux homini. ſ vel poſt meridiem·
in † voluntate eius. ·|· Ad veſpe-
·|· ſ aug. diu et in multis morabitur· diu q᷑ non mox eſt tota reſtitutio tradito domĩo· et in multis quia omnes ex eo naſcimur in peccato.
ſ vſq̃quo reſurrectõ futura eſt que in matutina chriſti reſurrectõne preflo ruit.
† demorabitur fletus: et ad ·|· ma-
† ſ Jlle populus qui ab initõ loquebar in adã exiſtens. ſ Q· ex adam male moto eſt fletus·
tutinum leticia. † Ego autem di-
† ſ Jam nullã patiens egeſtatem· ſ In confidentia deitatis· ·|· ſ a domino a quo adam motus eſt· ſ Ipſe et ſi non verbis tamẽ actu dixit nõ mouebor nec in delicijs ſz in miſericordia morabor.
xi in † abundantia mea: ·|· non mo-
† ſ Sed hec abundantia ex te non ex me.
ſ Et ſicut ego dixi tu domine·
uebor ineternum. † Domine in
† ſ Quia immunis a peccato·
voluntate tua preſtitiſti † decori
† ſ Caſ. Hoc non de humana natura ſed ex te habui quod inde pbatur. quia te aduerſo turbatur carnis infirmitas vnde ergo preſumit hõ· ſ Quia et miracula feci. ·|· ſ in paſſione.
·|· ſ Lumen tue noticie ſ aug· Ex eo didici q᷑ preſti. deco. me· ⁊c. quia auertiſti a peccante homine fa· t· vnde conturbatio hominis pceſſit.
meo † virtutem. ·|· Auertiſti ·|· faciẽ
† ſ Peccante aliquando. ſ Non ego a te vt adam. ·|· ſ Recedente lumine noticie tue.
tuam † a me: ⁊ factus ſum ·|· contur-
† ſ Sed. ſ tunc dixi clamabo. ſ Caſ. de gloria immortalitatis adhibenda.
batus. † Ad te domine clamabo
·|· † ſ de mortalitate tollenda.
et ad dominum meum † depreca-
† ſ dicẽs. ſ Ex pſona dñi. ·|· ſ aug· in effuſiõe ſanguinis qui ſine culpa mea effuſus eſt·
bor. † Que vtilitas in ·|· ſangui-
† ſ Q. per gradus malorum·
ne meo: dum † deſcendo in corru-
† ſ aug. Si puluis remaneo nõ fiet pfeſſio vl' annunciatio.
ptionem. † Nunquid confitebi-
† ſ Caſ· turba impiorũ que in ea reſurrectõe iuſtificabitur·
tur tibi † puluis: aut annunciabit
† ſ ad ſalutẽ ceterorũ. ·|· ſ Sic deprecantẽ.
ſ Nõ dedit ſanctũ ſuũ videre corruptõnem·
† veritatem tuã. † Audiuit ·|· dñs

¶ Auertiſti. Caſ.
Deus a chriſto faciẽ
exponendo cum paſ-
ſioni et morti: et ſic
chriſtus turbatus ẽ.
vnde triſtis eſt ani-
ma mea tur. vſq̃ ad mortẽ.
¶ Conturbatus. Auguſ. Quod tempus conturbationis et miſerie
recolens et in eo poſitus audio vocem capitis pro me morituri dicentis.
Ad te domine clamabo ⁊c. deſcendere in corruptionem.
¶ Que utilitas. Aug· Neceſſitatem oſtendit per quam non ſinit euz
¶ Dum deſcendo in corruptionem. Auguſti. Si enim ſtatim
non reſurgo et corpus corrumpitur: nemini annunciabo· nullũ lucrabor.
¶ Aug. Confeſſio gemina eſt. nunquaz ſine ea ſimus. quando male eſt
nobis in tribulationibus· confiteamur peccata. Quando bene eſt. in exul
tatione iuſticie confiteamur laudẽ.
¶ Audiuit dominus. Caſ. Quõ eã accepit: ſcz dedicatõz ptractat.

¶ Dixi clamabo deꝑcabor. ſʒ me deꝑcantem exaudiuit dominus.
¶ Conſcidiſti ſaccū. Caſ. Saccus veſtis eſt aſpera in vſum laboris vel tempe triſticię conceſſa vt nininitis ·i· caro humana· quę ſciſſa eſt moriendo: et prodijt frumentum glorioſe reſurrectionis vel diuinitatis. Vel pena peccati· qua in reſurrectione deſtructa: prolata eſt diuinitas ante occulta ·ſicut quod ſaccus integer celat. ſciſſus aperit. Aug· ſaccus de capris vel hedis mortalitas quam de peccatoribus chriſtꝰ traxit vel accepit· vnde dum michi moleſti eſſent īduebar cilicio. vt quod intus erat non videret.
¶ Nō cōpungar. Augꝰ. Non moriar iam in finem domine deus ineternū laudabo te.

XXX.

¶ In finem pſalmus. Aug. Extaſis hic accipitur pauor ꝑturbati populi de ꝑſecutione omniū gentium: et defectu fidei per orbem. Caſ. Cōtra pauorem ſpes et oratio premittitur cū certitudine liberationis et gaudio. Hic pſalmus imbecillitatem humanitatis exprimit ⁊ beneficia dei vt vidēs ſe nemo ſupbiat: vidēs miſericordiā nō paueat. Qui dignatus eſt pro nobis homo fieri non ꝺ dignatur nos tranſfigurare in ſe. et loqui verbis noſtris. vt et nos loquamur ſuis. Moriturus ergo ex noſtro non in ſe ſed ī nobis pauebat. Qr enim paues tuum eſt vt te agnoſcas. ꝙ ſperas donum dei eſt. Loquitur chriſtus in propheta et mēbris. vna perſona eſt ſponſus et ſponſa. vnde yſaias. ſicut ſponſus alligauit michi mitrā et ſicut ſponſam ornauit me ornamentis. Erunt duo in carne vna. ergo et in voce vna.
¶ Aug. Prior loquitur redēptor. Inde redempti gratias agentes. Inde diu de perturbatione prophetę vox interponitur prope finem et in fine.
Aug. Hic deſcribitur humiliatio xpi martirūqꝫ vnde ſequitꝰ exaltatō.
¶ Confundar. Auguſ. Eſt confuſio ęterna de qua liberari petit. Et ē temporalis ad horam ſcilicet quę prodeſt.
¶ Accelera. Auguſ. In faciendis. in ſoluendis animabus et huiuſmodi. vt eruas tercia die. non differas in cōmunem reſurrectionem. quod vt ſit eſto michi protector tantus quantum decet eſſe deum.

† ſ Quem cōſecuta eccleſia nūc in dedicatōne domus tue
et miſertus eſt mei: † dominus
† ſ dico cōuertiſti ⁊c. ſ ita.
factus eſt adiutor meus. † Con
† ſ Quo dixi triſtis eſt anima m. ſ Caſ. vel apoſtolos dolētes gaudere feciſti. † ſ Reſurrectionis.
uertiſti † planctum meum in † gau
† ſ velū peccatoꝝ ⁊ triſticiam mortalitatis· ſ aug. Carnis mortalitatem.
dium michi † conſcidiſti ſaccum
† ſ Cinxiſti ſtola prima· ⁝ ſ aug· gloria immortalitatis.
meum: et † circundediſti me ⁝ lę
† ſ Non plangat humilitas·
ticia. † Ut cantet tibi gloria mea
† ſ Quia ſemel paſſus. ſ augꝰ· Conſcientia peccati. timore mortiſ vel iudicii. Et hec ē gloria mea vt ineternū confitear tibi. ꝙ nil ex me· ſed
et non † compungar: domine deꝰ
omnia ex te qui es deus meus omīa in oībus.
meus inęternum cōfitebor tibi.
† ſ Chriſtū dirigens eſt. ⁝ ſ Loquētis in ꝑſona chriſti vel ſua vel eccleſie·
† In finem pſalmus ⁝ dauid
ſ Exceſſu mētis qui fit pauore. vel mente rapta ad ſuperna·
pro extaſi.

XXX.

ſ auguſ. pauor nō eſt ſine ſpe. ſ Non in me·
IN te domiē
† ſ Id eſt. nunqꝫ dū michi vt homini ſimili ceteris īſultatur· ⁝ ſ Que ad horā ꝓdeſt.
ſperaui † non confundar ⁝ ineter
† ſ Augꝰ. Quia meā non inuenis in ea quam das libera· ⁝ ſ In mea damnarer.
⁝ ſ A morte·
num: † in iuſticia ⁝ tua ⁝ libera me.
† ſ Proxima michi humili· ſ hec fecit deus quando filiū miſit. ⁝ ſ Miſericordiam.
† Inclina ad me ⁝ aurem tuam:
† ſ Auguſ. Ne differas in fin͞e ſeculi ſegregare me a peccatoribus. ſ Aug· Nō eſt diu quod finitur. et tibi tardum videtur
⁝ ſ Caſ· Id eſt. eſto michi o deꝰ ꝓtector et quaſi domus· quo refugiens ſaluus fiam·
† accelera vt eruas me. ⁝ Eſto mi
chi in deum protectorē: et in do
† ſ Cum ꝑiclitor. ſ Aug. Sunt qui fugiunt a te· cuius oculis omīa nuda ſunt. Sed michi nichil reſtat niſi fugere ad te·
mum † refugij vt ſaluum me fa
⁝ ſ Et ideo non aliū quero. ⁝ ſ Ad tolerā dos perſecutores.
cias. † Quoniaʒ ⁝ fortitudo mea
† ſ Ad relinquēdū eos ī fine maloꝝ ꝑ morteʒ. ⁝ ſ vt per me innoteſcas omibus gentibus.
et † refugium meum es tu: et ⁝ pro

¶ Eſto michi. Auguſ. Dixit iuſticiam da. a peccatis erue protege. Nunc dic eſto domus refugij. Domuſ refu. eccleſia. in qua ſalui hoīes vt in arca. Affirmat liberationem.
¶ Educes. Caſ. De morte ad ſupna vt fruſtra ſint iudęorū conſilia.
¶ De laqueo quem abſconderunt. Aug. Per duas portas dyabolus tentat. cupiditatis et timoris. Per cupiditatem tentauit primo chriſtū tribus modis. ſcilicet gula. auaricia· vana gloria. Et inde per timorē paſſionis. Ita omnes ſanctos. vnde educes me de laqueo.
¶ In manus. Nota eum hic loqui qui in paſſione eadeʒ verba protulit.
¶ Aug· In manus Ex his verbis quę in cruce dixit admonet ſe in hoc pſalmo locutum eſſe.
¶ Ego aūt in domio. Caſ. De gaudio quia ſperat in domīo qui odit vanos.
¶ Exultabo et lętabor. Caſ. Exultare eſt cū magna alacritate animi gaudere· Letari: ꝑpata affectione.
¶ Humilitatem. Pro infirmitate ⁊ ꝑ ipſa virtute humilitatis accipit.
Neceſſitatibus. Auguſ. Neceſſitates ſunt infinitę. neſcire cor alterius· ſuſpicari nō bene de amico fideli. vel bene de infideli· neſcire q̄lis cras eris· nolle mori et tamē mori· ſeq vetes cōſuetudines. vnde infelix ego homo quis me liberet ꝺ cor· morb· qui ſic hūilis eſt ſaluatur· in ꝑſenti et ꝑte et in futō plenarie.
¶ In loco ſpacioſo. Caſ. Remi. Locus ſpacioſus libere eūdi ad patriā virtutū caritas. ſed qꝛ caro infirma: ⁊ vigent mala; miſerere.
¶ Miſerere mei domine. Caſ. Iaʒ pauor enarratꝰ· i· q̄t et quāta ꝑturbāt ꝯtra q̄ eſt et oratio.
¶ Tribulor. Aug. Cū prius dixit Sta. in lo. ſpa. ⁊c. Sed alijs locus ſpacioſus ex liberatōis gratulatōe. alijs ex tribulatōne anguſtia.
¶ Conturbatus. Aug. Iraſcitꝰ ꝑ peccatis palea ⁊. nō tn̄ odit. in quo extingueretꝰ oculus. vēter ꝑ interioribꝫ q̄ turbātur qn̄ nec corripi poſſunt impij· quibꝫ nō clamat clare ſed intꝰ ingemiſcit· qꝛ defecit in do· vi· vidēs nō ꝓficere qꝺ ꝑdicat. Nā vita ꝑfectoꝝ eſt profectus aliorum
¶ In ira oculus. Aug. In ira ꝑſecutoꝝ turbatꝰ oculus· i· ratō. Et anima ſenſualitas. Venter· id ē· caro. Vel oculus. hi per quos alij vident.

† ſ Aug· vt glorificeris nō quia ego dignus. ⁝ ſ Ne aberrem. ſ Aug. dux michi eris ·i· ꝑ omīa ſequar voluntatē tuā paulatim aggregando michi ſanctos adimplebis corpus meū·
pter † nomen tuum ⁝ deduces me
† ſ aug. vt validus ſim ad eſcam· ⁝ ſ Etiam de paſſionibus erues·
et † enutries me. ⁝ Educes me de
† ſ Inſidiis·
† laqueo hoc quem abſconderūt
† ſ Caſ· Cōtra quē nulla poteſt aduerſitas
michi: quoniam tu es † protector
† ſ vnde iam. ⁝ ſ Caſ. poteſtati tue commēdo cito recepturus.
meus. † In manus ⁝ tuas com.
† ſ fidelis populus de paſſione redemptus de reſurrectione capitis letus dicit gratias agenſ· ſ Quia in chriſto.
mendo ſpiritum meum: † redemi
† ſ Aug· Non fallens in promiſſione.
ſti me domine † deus veritatis.
† ſ Q. me redemiſti ſed· ⁝ ſ aug· falſam beatitudinē ſeculi cū et pro vita male quis agit. et tamen eam perdit· ſ Quid
† Odiſti obſeruātes ⁝ vanitates
† ſ Qui non obſeruo vana. ⁝ ſ Qui nō eſt vanitas ſed veritas et vita.
ſuperuacuę. † Ego autem in ⁝ do
ſ Ideo.
mino ſperaui † et exultabo et lęta
† ſ Que nō fallit· non in mea iuſticia. ⁝ ſ Exponit miſericordiam.
bor in † miſericordia tua. ⁝ Quo
† ſ Auguſ· Qua me vanitati in ſpe ſubieciſti
niam reſpexiſti † humilitateʒ meā
† ſ Et ideo quia humilitas placet. ⁝ ſ aug. timoris legalis vt charitate libera ſeruiat. ſ Caſ· Peccatis quibus ſe hō͞ exoluere nequit·
† ſaluaſti de ⁝ neceſſitatibus aīaʒ
† ſ victis neceſſitatibus. ⁝ ſ vt non reſpirarem in libertatem·
meam. † Nec ⁝ concluſiſti me in
† ſ aug. In poteſtate dyaboli cupiditate vite illaqueantis. morte terrentis· ſ aug ·a cuiꝰ manibus liberātur qui bene viuūt et bene moriuntur. qui autem male concludūtur·
⁝ ſ Aug. ab anguſtiis timoris in libertateʒ deduxiſti charitatē meam in reſurrectōne dominiſimili promiſſa michi. ſ aug. Iam facilem michi feciſti viā que aliquando difficilis fuit.
† manibus inimici: ſtatuiſti in ⁝ lo
† ſ affectus. ⁝ ſ Sta. pe. m. ⁊c· ſed contra ſunt mali pauorem incutientes vn̄ precor Mi.
co ſpacioſo † pedes meos. ⁝ Mi
† ſ Et neceſſe eſt· ⁝ ſ Non dico morior ſed tri· quia de morte iam nō terreor ſed de cruciatibus.
ſerere mei domine † quoniam ⁝ tri
† ſ Propter iram· ſ Caſ· Iratus turbaſti oculū queʒ habebā in te. et animā· et memoriā qua tenebā quid ꝑ me ꝓtuleris. ⁊ quid michi promiſeris· ⁝ ſ Interior
bulor: cōturbatꝰ eſt in † ira ⁝ oculꝰ

Anima: quoꝝ exemplo alij viuūt. Venter: debiles vt ab omībus gradi/bus queratur deus. Caſ. vel intellectus turba t et animus confunditur. quando pericula formidant: et venter .i. memoria, que noticias rerū qua ſi eſcas recipit, hic memoria hūs repoſita, pmiſſa dei turbat imminentib9 periculis. hinc eſt turbatio et metus. quoniā defecit ꝛc. quaſi p longas et graues paſſiones ad mortē perducta eſt p ſens vita. āni lōga vi ta durās ad penas. vel vita .i. confeſſio fidei defecit. Virtus animi infirmat vt te/deret etiam viuere in pauptate, in indigen tia plenitudīs. quia hūana fragilitas ni/chil boni habet in ſe. Oſſa fortitudo corpo ris. Q. nec in animo nec in corpore: vlla poteſt eſſe hominis p ſumptō Aug. Ira p viciū oculū mentis ce cat. ira p zelū turbat. quia et hec ꝯcuſſa mē te contemplatōꝫ diſ ſipat. que n ō eſt niſi in quieta mēte, ſed in de poſt paululū plus pficit ad videndum.

¶ Paupertate. Aug. Vel egeſtate. Egeo ſanitate corpo ris nec paratꝰ cruciati bus. Egeo reſolutio ne et paratꝰ morti. et in hoc infirmata eſt fi ducia mea.

¶ Super omnes Aug. Peius paga/nis et iudeis viuunt mali chriſtiani. quos ezechiel compat ſar/mentis, hec in vite p/ualent ſilueſtribus li gnis, q̄ fecerunt fru/ctū. ꝓaſa ſolus ignis expectat, cū de illis fa ber aliquid facere nō poſſit. Viciniſ oppro briū. quia iam volen tes credere. deterriti ſunt mala vita falſo/rum chriſtianoꝝ gra/uantiū nauem, p qui bus timent et noti. ne omēs tales ſint.

¶ Caſ. Vel apud omnes inimicos. vel maiori opprobrio ha bitus q̄ illi qui di/gni coꝝ vicinis parē tib9. vel iā crediturīs et notis familiarib9.

¶ Qui uidebāt. Hiero. Foras xp̄um id eſt. qui hoīem pu/rū putabant. Obliuioni dat. Caſ. vel excidi a corde eorum. vt mortuus. cuius memoria cū corpore ſepelitur. de cuius reparatione deſperat. Vas perdi. mortuus hic ſus abijciēdus putatur

¶ Vituperationē. Aug. Vitupantur pro malis omēs xp̄iani a cir/cueuntibus et nunquā intrantibus. quia rotam tempis ſe quūtur. qui et nos vitupando eijcere volunt. Vnde in eo dum cōuenirent. Sed ego

† ſ Omnia interiora mea.

meus anima mea et † venter me9.

† ſ tormentorum.

Quoniam defecit in † dolore

† ſ Caſ. Confeſſio tui nominis et fidei. ſ Nūc viuim9, ſi vos ſtatis in domio. ſ Manere aūt in carne neceſſariū eſt propter vos. † ſ Caſ. tempora que hic ago. † ſ Non morte tollun tur ſ Aug. Quia iniquitas abundat in claris vocibus.

† vita mea: et † anni mei in † ge/

† ſ Et. † ſ vel egeſtate. ſ Aug. Quia refri geſcit charitas multorum.

mitibus † Infirmata eſt in † pau

† ſ firmitas mea. ſ fortes etiā pro peccanti bus turbati ſunt.

pertate virtus mea: et † oſſa mea

† ſ aug. Omnes iniquos qui torquētur pro ſce leribus vſq; ad cōfeſſionē ſcelerū ſuoꝝ. ſed hoꝝ opprobriū ſupo cuius cōfeſſionem nō mors ſed cruciatus ſequitur.

conturbata ſunt. † Super omēs

† ſ aug. Id eſt. his qui ſunt deteriores omibus alus inimicis meis. vt falſis chriſtianis qui ſūt peiores iudeis et paganis.

† inimicos meos factus ſum op/

† ſ Qui iam proximi fidei mee.

probrium: † vicinis meis val/

† ſ aug: Ipſis notis timorem incuſſi exemplo horribilis tribulationis. † ſ Aug. Qui etiā nouerūt q ſit eccleſia, foras fugierūt faciendo ſciſmata et hereſes et eis ſum oblitus vt a corde eorum mortuus. Hiero. Id eſt. intelligebant inuiſibilem ſpez meā. in exteriora et viſibilia fu

de: et † timor notis meis. † Qui

gerunt a me.

videbant me foras fugerūt a me

† ſ Obliti ſunt me quaſi mortuus ſim a corde ipſorum.

obliuioni datus ſum † tanq̄ mor

† ſ Aug9. viſus ſum michi piſſe vſibus domi ni. viuens. et nullū lucrifaciens. adquiſitos non retinens.

tuus a corde. † Factus ſum tan/

† ſ Et tacui

quā vaſ perditum: † quoniam au

† ſ Hiero. Multi me vitupant ſequētes circum

diui † vituperationez multorum

itū tempoꝝ. et nolētes in patriā reuerti mecū.

commorantium in circūitu. In

† ſ Caſ. Omēs nō pauci. grauiuſ quod conſilio

eo dum conuenirent † ſimul aduer

geritur plurimoꝝ.

ſum me: accipere animam meam

† ſ aug. Id eſt. facere vt conſentiret eis anima mea quā ne mors liberet cōſiliū fecerūt quo mo ri non ſinerent. † ſ Sciens quia poteſtas ta lium nulla eſt.

† conſiliati ſunt. † Ego autem in

† ſ Quia maledictus omnis qui ſpem ſuaz po nit in homine.

† te ſperaui domine: dixi domino

† ſ Quia nō mutatus es: vel nōne ſaluū facies qui emendas. † ſ Aug. In tua poteſtate. ſ non homo.

deus † meus es tu: in † manibus

quid contra. In te ſperaui. in hoc nemo fallitur. in alijs imitandis ſepe. Deus meus es tu non quiſquā homo.

¶ In circūitu. Caſ. Errorū. vt qui legē carnaliter et nō ſpiritualiter intelligunt, vel qui punctum veritatis in me non attingunt. ſi eni cogno/uiſſent nunq̄ dominū glo. cru. vel in circūitu .i. appetitu tempalium.

¶ Sortes. Caſſi. Vel tempora vite. Aug. quia quando vis viuim9 vel mori mur: ideo eripe. Aug. et ſi iuſt9. et oc cult9 ordo electōis a/pud te eſt ego9 tñ quē hoc latet ad tunicam domini incōſutilē .i. veritatē eccleſie do/mini ſorte pueni. id eſt. gratia electōnis. Sors nō eſt aliquid mali. ſed res in hūa/na dubietate diuinā indicans volūtatez. Sors hic eſt gratia que ſine meritis quoſ vult eligit.

¶ Illuſtra. Caſſi. Manifeſtā fac beni/uolentiā tuā ſup me. vt ſicut de moriente deſpant. ita de reſur gente confidant. Aug. Illuſtra. appa reat qui ad te ptineat cū modo ſit cōfuſio. vnd alibi diſcerne c. m. ne tñ ſe iuſtificare videatꝰ ſubdit: ſaluū m. f. in miſericordia ñ in mea iuſticia.

¶ Inuocaui. Aug Inuocas deū quan/do in te vocas cū. et qū in domum cordis tui eum inuitas.

¶ Muta fiāt. Caſ. Que hic garrula dū nō timent iudicium. Muta in penis. in in ferno.

¶ Que loquūtur. Caſſi. Apte opponit iuſto iniquitatem.

¶ Superbia et abuſione. Caſſio. Quia creatura ꝯtra creatorem. et pueſo vſu bñficōꝝ dei. qui pter cetera ꝓpter eos venit.

¶ Quā magna. Caſ. Que bona dei contra pdicta mala. que leuiāt ipa mala. Aug. Iſta cernēs et mirās exclamat, p/pheta q̄ multis mo/dis copioſa ē dulce/do tua. Caſ. qua etiā eos quos emēdas multū amas. ſ ne ſecuri negli/gētius agāt: abſcōdiſti eis dulcedinē tui amoris q̄b9 vtile eſt timere te. Et h eſt qd ſubdit. abſcōdiſti. vt plus deſideretur. in futuro vero patebit.

¶ A conturbatione. Aug. Vt iā nullā ꝯturbatōꝫ hūanā patiantꝰ. etiā mō tribulati, mēte intrātes ad vultū dei. non turbantur.

¶ Proteges. Caſ. Ne promiſſio tantum futuri turbaret hoc addit:

† ſ Aug. Cauſa et ordo electionis mee homini bus incognitus. ſ Non enim video cur me de impijs elegiſti. † ſ tu autē.

tuis † ſortes mee. † Eripe me do/

† ſ dyaboli et omniū miniſtroꝝ eius qui nobis inuident regnum celorum.

mine de manu † inimicorum meo

† ſ Malis chriſtianis. ſ Aug9. Maxime illi perſequūtur eccleſiā. qui cum ſint chriſtiani no lunt bene viuere.

rum: et a † pſequentibus me libe/

† ſ Et. ſ Aug. Notā fac hoīb9 qui putāt me negligi quia facies tua ſuper me intendat: et q ego tibi ſeruiā cū confuſio ſit pmixtis malis cū

ra me. † Illuſtra faciem tuam ſu

bonis.

per ſeruum tuum: ſaluum me fac

† ſ Non erubeſcam inſultantibus michi malis ex eo q inuocaui te. vel cauſa eſt quare non con fundatur.

in miſericordia tua domine †: nō

† ſ Proprie q non mali. † ſ Non aliud.

ꝯfundar quoniam † inuocaui † te.

† ſ Precor vt nō confundar. ſ aug. Potius qui lapides inuocant et vmbris infernalib9 ſo cientur. hanc confuſionem timebat iſte.

† Erubeſcant impij: et deducan/

† ſ Caſ. Manifeſtatis tuiſ in me ſacramentis. ſ In inferno vt potius dicant nos inſenſati vi tam eorū eſtimabamus inſaniam.

† ſ Que de me fingunt falſa.

tur in infernuz † muta fiant † labia

dolosa. Que locūtur aduerſus

† ſ vel chriſtum vel etiā ſuos. † ſ aug. Sup bientes et cōtemnentes chriſtū quaſi hoīem cru cifixū cū ipſi floreant in mūdo. contra quos cla mat q̄ magna.

† iuſtum iniquitatez: in † ſuperbia

† ſ vel contemptu † ſ Caſ. Qua corigis par tis pmittis. ſ Sed.

et in † abuſiōe. Quā magna † mꝰ/

† ſ aug9. Seruaſti nō cōmunē impiis.

titudo dulcedinis tue dñe † quā

† ſ aug. Hanc dulcedinē nō ſubtrahēs eis qui vſq; in finem expectant.

abſcondiſti timentib9 te. † Per

† ſ Non tantū timēt. † ſ Ita vt nō erube ſcāt de ſpe ſua. † ſ aug. Nō latet eos qui nō ſecundū adam. ſed ſcdm filiū hominis viuūt. et ſi multi inde dubitant. ſ Qui me confeſſus fuerit corā hominibus cōfitebor et ego eum co ram patre meo.

feciſti eis qui † ſperant † in te † in cō

† ſ Ita eſt eis pfecta dulcedo q. ſ Ne videā tur ab impiis.

ſpectu filiorum hominum. † Ab/

† ſ Caſ. vt te videant dū mali turbabūtur dam nati. ſ Noticie tue.

ſcondes eos in abſcondito † faciei

tue a conturbatione hominum.

† ſ aug. Et hic interim dū maledicte lingue ob ſtrepunt negantes futura, pteges in tabernaclo fidei earū reꝝ quas dñs p nobis geſſit ꝛ ptulit. ſ In futuro. † ſ Eccleſia catholica.

† Proteges eos in † tabernaclo

proteges ne noceantur.

¶ **Benedictus.** Caſ. Quaſi quid vltra plenitudinē beneficij laude ɔcludit. cōparans illud ſue ībecillitati. Et loqtur ꝓpheta vel pplˢ fidelis.

¶ **Mirificauit.** Aug. Miſſo ſpiritu totū mundū repleuit. qui dicitur ciuitas circūſtantie. populus dei in iudea erat. quaſi in medio gentiū. modo vero in omnibus gentibus circūſtantibus eſt populus dei in quibus diffuſa eſt miſericordia. prius in hieruſalē quaſi in vaſe vnguentum chriſti ſeruabatur. ſed nunc tanq̄ȝ de fracto vaſe vnguentū per mūdū diffuſum eſt. Unde vnguentū effuſuȝ eſt nomē tuū. Caſ. Uel mirificauit deus pater miſericordiā. i. incarnatōnem verbi. in ciuitate circūſtantie. id eſt. in hieruſalē q̄ eſt in medio gentiū q̄ſi templū fidei. vnde circūuectis gētib9 veritas fulſit. quia ibi xpus docuit. paſſus ē et cetera ſacramenta cōpleuit. Et dicit̃ ciuitas circūſtantie eo ꝙ a gentibus circūſtatur. Et cor terre q̄ſi vmbilicus mūdi. Iuxta illud. Et requieuit in corde terre.

¶ **Ego dixi in exceſſu.** Aug. Timoris noſtri typū in petro attēde. qui vidēs dominū ſup aquas ambulanteȝ putans fantaſma timuit. Cui domin9. Ego ſū noli timere. Cōfiſus petrus dixit. domine ſi tu es. iube me venire ad te. deſcendit eñ et cepit ire ītrepidus tā quā in illo ſperans. Videns aūt ventuȝ validū timuit. et cum cepiſſet mergi clamauit domie pereo. hoc eſt quod iſte ait. Ego dixi in exceſſu ꝛc. Hieſus autem porrigens manum leuauit eum. hoc eſt qd̄ ſubdit̃. Iō exaudiſti vo. ora. m. Aug. In exceſ. m. Ul rapta mēte vidit altitudinē: ex q̄ ſentit ſe piectū valde longe. vel exceſſit a rōe timēdo.

† ſ aug. Omniū ſciſmatū et hereſum.

tuo: a † contradictōne linguaruȝ.

† ſ aug. Quoniā poſt emēdatōnē pſecutōnum omibus mirabilē fecit miſericordiā ſuā p orbeȝ terrarū non tantū in hieruſalem.

Benedictus † quoniam miſericordiam ſuam mirificauit michi

† ſ Id eſt. toto orbe terrarū. ſ vel circūſtantie. ⁞ ſ Populus fidelis loquitur.

in ciuitate † munita. ⁞ Ego auteȝ

† ſ In pauore meo vel extaſi cum horribiliter ſeuirent in me gentes. ⁞ ſ videns ventum validū timuit et cū cepiſſet mergi clamauit domine pereo.

† dixi ⁞ in exceſſu mentis mee: pie-

† ſ Si eñ me reſpiceres. nō ita pati ſineres. vnde ſi dicebam motus ē pes meus. miſericordia tua adiuuit me.

ctus † ſum a facie oculorū tuoruȝ.

† ſ Auguſ. Modū ponēs emēdatōni. et oſtendens me ad te pertinere. ſ Nec timentē ꝛ puſillanimē abieciſti. ſ Extendens manum leuauit eum. ⁞ ſ Indilate.

† Ideo ⁞ exaudiſti vocem oratō-

† ſ Nimis intenderem. ſ Corde. ⁞ ſ Pro his.

nis mee: dum † clamarem ⁞ ad te.

† ſ Iterum hortatur propheta. ⁞ ſ auctorē tanti beneficij.

† Diligite ⁞ dominuȝ omnes ſancti eius: quoniam † veritateȝ ⁞ req̄

† ſ vt ſeruiat creatura creatori ⁞ ſ Etiaȝ in futuro a ſanctis. quando ſi iuſtus vix ſaluabitur. impius vbi parebit.

† ſ Aug9. his qui abūdanter faciūt ſuperbiaȝ qui nec cōuicti cōuertūtur. quia multū ſupbiūt

ret dominus: et retribuet † abundanter † facientibus ſuperbiam.

† ſ aug. Contra nos. vel qui eū contemnūt faciendo contra iuſſa eius.

† ſ Q. retribuet interim ergo. ⁞ ſ Ne ſit ocioſa dilectio. ⁞ ſ Et ſi grauia occurrant que ſupra dixi. ſ Aug. vt bonū ſine defectu opantes tempore ſuo metatis.

† Uiriliter ⁞ agite et ⁞ confortetur cor veſtrum omnes qui ſperatis in domino.

¶ **A facie.** Aug. Si in facie tua eſſem nō timerē. ſed ſi dixi motus ē pes miſericordia tua a. vnde ideo e. Ideo quia confeſſus ſū non ſuperbus extiti. ſed meum cor accuſaui.

¶ **Diligite do.** Caſ. Cōcluſio oratoria vel hortatoria p predictis obtinendis. Aug. predicta exptus iam nos hortat̃ quaſi tribulatus ſum. timui clamaui. nō ſum confuſus ita vos.

¶ **Sancti.** Aug. Quorū eſt diligere deū. quia nō amant mundū neq̄ȝ que in mundo ſunt. amicus hui9 mūdi inimicus dei cōſtituitur. diſce ergo nō diligere mundū. vt diſcas diligere deū. auerte vt conuertaris. funde vt implearis.

¶ **Retribuet.** Aug. Etiā hic aliquādo. ſi nulli hoc faceret. nō videret̃ vigilare diuina pūidentia. ſi oībus nō ſeruaret̃ diuina patientia. **Abundāter facientibus.** qui nō cito penitent. **Superbiā.** pro omni vicio. quia radix omnium.

¶ **Uiriliter.** Uirtus totius pſalmi. ne carnis fragilitas timeat tot mala ſeculi.

¶ **Intellecus da.** Aug9. Pſalm9 de gratia qua xpiani ſumus. vt ait aplˢ. Incipit ergo p indulgentiā. Hic pſalm9 contra viciū hoīm agēs qui peccata neſciunt vel defendūt et merita iactant. Caſ. Cōtra viciū ergo hoīm hic pſalm9 opponit̃. ne quis putet deo abſconditū quod in cōſciētia habȝ occultū. Aug. Primo dicit initiū boni eē p indulgētiā dei. ſe iɔ ſequētē illud vicium hoīm fuiſſe miſerū. ſȝ p manū dei cōuerſum ad verū itellectū. ad quē oportuni9 exptus caſū alios deceptos reuocat in quo ſtantes ɔfirmat.

¶ **Beati.** Aug. Nō in quibus nō inuēit peccatū. ſed quibus remittit.

¶ **Beatus uir.** Hiero. Cui remittit de9. nō eñ p ſe. **Tegit.** ne in iudicō reueleť. et ſic nō īputabit̃ ad penā. **Nō ē dolus.** qui ſe accuſat. corde tenet qd̄ ore fateť. hic **Beatus.** q2 olim nō cōfitens deo veni in peccatū. dum clamarē ſi quid boni egi. **Tacui.** Aug. q̄ nō vult ɔfiteri peccata laborat ſine cauſa in defenſioue peccatoꝝ. in quo cū et iactet merita ampli9 deficit fortitudo.

¶ **Iniquitates.** Aug. Dicit fomiteȝ peccati ſcilicet ɔcupiſcibilitatē q̄ ante baptiſmū nō tantū pena. ſed et culpa ē. nō vtiq̄ȝ actualis. ſȝ originalis. p9 baptiſmū. iɔ pena eſt et nō culpa. In baptiſmo quidē originale deletur nō vt nō ſit. ß vt peccatū vltra nō ſit.

¶ **Hiero.** Iniquitates ante fidē et baptiſmū. peccatū poſt fidē vel baptiſmū. Caſ. Beatus vir ē. nō impu. alijs q̄ grauia hñt deus imputat. alijs p miſericordiā nō imputat. et ſi habēt aliqua his ſcȝ qui nō iuſtos ſe p̄dicāt cū ſint mali. ſed ſe agnoſcētes ſatiſfaciūt. modo hoc ꝓfiteor. ſed olī qīn tacui ꝛc. Aug. vel tacui voce peccatū dū clamarē tota die. dū pena pcc̄i vel interior excecatō oñderet me peccatorē. vel dū praua vita me tacente clamaret ſi quid boni egi.

† ſ vt primo intelligas te peccatorē. poſt ſi cepis bonū facere ne virib9 tuis tribuas. ſed gratie. vt nō ſit dolus in corde verbis te iuſtificās. ⁞ ſ Id ē. penitētis in cui9 pſona hic loquitur.

† Intellectus ⁞ dauid.

XXXI.

Beati quoruȝ † remiſſe ſunt iniquitates: et quorum † tecta ſunt peccata.

† ſ Auguſ. Mitigare per gratiam vt non regnēt. cuius cauſa eſt ꝙ in baptiſmo tecta ſunt peccata.

† ſ Aug. vt deus non videat. i. puniat. ſicut ſequentes egiptii tecti ſunt in mari rubro. nec hoc ſufficit niſi inde caueatur ab eo quod deus imputat. i. a criminali.

Beatuſ vir cui non † imputabit dominuſ † peccatum: nec eſt in ſpiritu eius dolus

† ſ Et ſi remiſſis iniquitatibus et tectis peccatis ſit aliquod leuius vt iob et nathanaeli quoſ laudat dominus nō imputabit.

† ſ Subdit cui nō imputet. in quo nō eſt dolus vt cū ſit peccator iuſtum ſe predicet.

† ſ Q. hec cauſa fuit miſerie. ⁞ ſ Confeſſionem de peccatis. ſ Quod non eſſet tacēduȝ. ⁞ ſ Interior fortitudo defecit. ſ Si contra feciſſet innouaretur virtus robuſta in domino. ſ Quia confitendo nō agnouit nouitatem.

† Quoniam ⁞ tacui ⁞ inueterauerunt oſſa mea: dum † clamarem tota die.

† ſ Preſumptionem de meritis.

† ſ dixi quod nō eſt dicendū de iuſticia mea. ſ Aug. Quia vindicta tua tetigit me aſſidue. ſ Sed o domine.

† Quoniam die ac nocte † grauata eſt ſuper me man9 tua: † conuerſus ſum in erumna mea † dum cōfigitur ſpina.

† ſ Aug. Ad humiliandū ſuperbum.

† ſ Aug. fact9 ſuȝ miſer. ſ Cognoui miſeriā

† ſ Aug. Pūcta eſt ɔſcientia. ſenſi dolorē. et ſic delic. ꝛc. ⁞ ſ Caſ. Q dimiſi facienda. i. ꝙ tacui peccata. ſ vel confringitur.

⁞ Delictum meum † cognitum tibi † feci: et † iniuſticiaȝ meā non abſcōdi

† ſ Per me. ⁞ ſ Confitendo.

† ſ Q feci nō faciēda. i. quod clamaui. merita nō abſcondi. ſ Auguſ. Quādo homo detegit deuſ tegit. Si homo agnoſcit deus ignoſcit.

¶ **Dum clamarem.** Aug. Et ſi nō ſit ſibi cōſcius quis. nō tñ iuſtus. q2 delicta quis in. vnde eſt iuſtus qui pit in iuſticia ſua. Et apoſtolus. Nichil michi conſcius ꝛc.

¶ **Confringitur.** Caſ. Spina q̄ totū corp9 erigit. i. ſupbia. Uel ɔfigit̃. Aug. itē eſt erūna dū. i. q2 ſpina. i. pcc̄m ɔfigit̃. i. vſq̄ȝ ad cōſenſū. et op9 et cōſuetudinē ducit̃. Uel ſpina. i. ratōne fracta curuor ad terrena. De his ſpinis dictū eſt primo homini. Terra tua germinabit tibi ſpi. et trib. Et alibi ſpine et tribuli naſcūtur in manibus temulenti.

¶ **Delictū meū.** Diapſalmus. confeſſio vnde venia ſicut ſupra de tectione inueteratio.

¶ **Feci cognitū.** Caſ. Dixi enim prius. id eſt. deliberaui apud me. Magna pietas vt ad ſolam ꝓmiſſionē dimiſerit. votuȝ eñ p operatōne

indicatur. Nondū ꝓnūciat: ꝓmittit ꝓnūciaturū. et deus iam dimittit. qꝛ hoc ipſū dicere quoddā ꝓnūciare eſt corde. nōdum eſt vox in ore. vt homo audiat cōfeſſionē: et deus audit.

¶ Pro hac orabit. Caſ. Diapſalm⁹. ꝑnitudinē cōmendās. omib⁹ ſanctis dicit cōmunē quā varię ſectę reſpuūt. cōtra quas ad deū refugit.

¶ Aug. Pro hac. Inde orat omis ſanctus. qꝛ dimiſiſti aliter nō eſſet ſanctus.

¶ Tēpore o. Aug. Tempus eſt gratię. lex ꝑmens. cōuincēs reos: coegit clamare. gratia ſanat.

¶ Uerūtamē in dilu. Aug. Licꝫ ſanctus oret. licet temp⁹ o. tamē diffluētes in cōcupiſcētijs. vel qui ſunt in erroribꝫ diuerſarū ſectarū vt philoſophi qui libero arbitrio. iudei qui carnalibꝫ obſeruātijs ſalutem aſcribunt.

¶ Hiero. Vel ſanctus orat in quo notatur habere peccata. ſꝫ tamē dū pene inundabūt in iudicō. non approximabūt ipſe penę ad eū ſanctum. vt nec aquę ad noe. ſanctus orabit dicens. tu es refu.

¶ Ad eum. Aug. Deū. mutat eū ꝑſonā vt ſepe. nō approꝑiant q dicunt fatuꝫ facit peccare. vel fortuna quę omia regit. vel gens tenebrarꝫ q deo rebellat.

¶ Intellectū tida. Aug. Diapſalmus. Reſpōdet ꝑnitenti intellectū ti. da. ꝛc. Ecce pſalm⁹ intelligentię ne putet ſupplicans negligi teſte deo.

¶ Tu erue. Caſſi. qui ꝓmiſiſti intellectū ti. da. Vel reſpōdet xp̄us penitenti.

¶ Caſ. Letus finis. dat deus intellectuꝫ. vnde alios adhortat ad idem.

¶ Nolite fieri ſ. e. Aug. Accepto intellectu cōuertit ſe iſte penitens ad ſuꝑbos peccata defendētes. ergo vos quos inuito. Equus. gentilis indomitus. Mulus. iudeus piger ad credendum.

¶ Aug. Equus ſine diſcretōne ſeſſorē. mulus quęlibet onera accipit. et ita neutri eſt intellectus. vel illi ſeſſoris vel huic oneris. Prohibet ergo hoīes a dyabolo inſideri et vicijs onerari. alioquin equ⁹ freno. mul⁹ chamo arceat. Quod ſi noluerint o de⁹ fac illis quod michi feciſti. maiori et minori tribulatōe conſtringe maxillas. i. iactantiā de viribus ſuis. Caſ. Vel maxillas quibus mādunt. i. parcius da victualia vt neceſſitate coacti redeant. Aug. Vel hic ꝯſtringes et in futuro erīt mlta fla. Vel nolite fieri ſicut equ⁹. quia multa fla. hic et in futuro. Letamini. Aug. Tacita ſuauitate letari. concitati animi feruore exultare.

† ſ feci cognitū et vere. ſ Aug. Michi non deo dando. vel nature qđ eſt iterum deo dare. ꝉ ſ Aug. Contra priora agens. ꝉ ſ Qui

† Dixi ꝉ confitebor aduerſum

prius contra deum.

me iniuſticiam meam domino:

† ſ Etiam. ꝉ ſ Quod nec deū credidi. ſ Quod tacere decreui. et male clamaui. ſ vel impietatem.

et tu † remiſiſti ꝉ iniquitatem peccati mei.

† ſ Impietate vel remiſſione.

Pro † hac orabit ad

† ſ Quia nullus ſine peccato. ꝉ ſ Quando venit plenitudo tempis miſit deus filiū ſuum. ſ Hiero. In hac vita vbi licet. ſꝫ cū erūt aque inundātes. i. anguſtie in iudicio.

te † omnis ſanctus: in ꝉ tempore

† ſ Aug. In multiplicitate variarū doctrinarū vna vero doctrina eſt dei de humilitate cordis.

oportuno. Ueruntamē in † dilu

† ſ deum vel ſanctū ſcđm imitatōnem.

uio aquarum multarum ad † eum

† ſ aug⁹. Sed in hoc diluuio qđ vndiqꝫ ꝑſtrepit. ſ Non mea vis vel alius deus.

non approximabunt. † Tu es

† ſ aug. Huius ſeculi vel peccatorum.

refugium meum a † tribulatione

† ſ Spe futuri boni. et qꝛ parcis.

quę circūdedit me † exultatio mea

† ſ aug⁹. Quia quis gaudeā in ſpe. tamen adhuc ſum in malis. ꝉ ſ Peccatis meis.

† erue me a ꝉ circūdantibus me.

† ſ aug. vt te cognoſcas et gaudeas in ſpe. ſ Aug. vt ſcias ꝙ omnia ex gratia. ꝉ ſ aug. Ne aberres.

† Intellectum tibi dabo et ꝉ inſtruaꝫ

† ſ Caſ. Quaſi inermē gladio. ꝉ ſ Nō vt hereas. ſ Scilicet dei. ꝉ ſ Sine errore.

† te in via ꝉ hac qua ꝉ gradie

† ſ Nō auferam a te poſtea oc. m: ſ Ne quis noceat. ſ Quanta gloria patientis. ꝉ ſ Quia tu ſemꝑ leuas oculos ad me.

ris † firmabo ſuꝑ te ꝉ oculoſ meoſ.

† ſ Superbi. ſ Qui prius peccator iam cōuerſus efficitur predicator. ꝉ ſ Erecta ceruice. ſ Nō hūilis bos. ꝉ ſ Stolidi et pigri.

† Nolite fieri ſicut ꝉ equus ꝛ ꝉ mu

ſ Quid enim tales patiuntur.

lus quibus non eſt intellectus.

† ſ verba chriſti ad patrē. ſ Caſ. Sicut aīmalia donec viam tenēt. frena patiūtur et flagella. ſ Aug. Si nō habes ſeſſorē. os quo iactas merita et taces peccata conſtringetur.

† In chamo ꝛ freno maxillas eo

† ſ vel confringe. ꝉ ſ Et nolentes conuerti conſtringe.

rum † conſtringe: ꝉ qui non appro

ximant ad te. Multa flagella

¶ Qui nō approximāt. Caſ. Sunt enim qui ſi peccant carnis imbecillitate a pijs precibus non recedunt.

¶ Multa flagella. Aug. Poſt frenū addūtur flagella ad domādū ne ſit de illis impunitis, quibus modo vaga datur licentia vię ſuę. ſic iſte ſupra dixit ſe domitum.

† ſ Qui omnia gratie dant. vel dat. ſ vel tes.

peccatoris † ſperantem autem in

† ſ aug: Lex in flagellis. miſericordia in conſolationibus. ꝉ ſ Caſ. vndiqꝫ ne ſit loc⁹ hoſti.

domino † miſericordia ꝉ circūdabit.

† ſ Ergo. ſ Qui prius in uobis. ꝉ ſ In domino.

† Letamini in domino ꝛ ꝉ exultate iuſti:

† ſ Quia iam iuſti non meritis ſed gratia qui prius peccatores. ſ Etiam in tribulatōibus. ꝉ ſ Quia ei ſubditi.

et † gloriamini ꝉ omēs recti corde.

In finem pſalmus dauid.

XXXII.

ſ Et in aduerſis.

Exultate iuſti

† ſ Iniuſti in ſeculo qđ pit. ſ Non in vobis. ſ In quo nil diſplicet eis. ꝉ ſ Laudat qui ſubditus eſt deo. aliter diſtortus eſt. ꝉ ſ Propter vnitatem eccleſie.

in † domino: ꝉ rectoſ decet ꝉ collau

† ſ Hoc modo laudandū. ſ Exultantes laudate hoc modo. Cōfitemini ꝛc. et poſt cauſā laudis ſupponit. quia rectū eſt verbū domi ꝛc.

datio † Confitemini domino in

† ſ Exhibete corꝑa veſtra hoſtiā viuā deo mortificando carnē cū vicijs et coucupiſ.

ꝉ ſ Seruiāt mēbra caritati. vbi tria et. vii. precepta in quibus tota lex et pro.

† cithara: in ꝉ pſalterio decem cordarum

† ſ Aug⁹. Non lingua tantū ſed et vita. ſ Exuite vetuſtatē quia nō niſi ad nouos pertinet nouū teſtamentū.

pſallite illi. † Cantate ei

† ſ Si queris quomodo bene. ſ gratie dei. ſ Ecce. ſ Operibus.

canticum nouū: † bene pſallite ei

† ſ Ineffabili vt nō poſſit uerbis dici quod intelligitur. hoc decet ineffabilē. ſ In leticia. ſ uel iubilatōne. ꝉ ſ Ecce cauſas cur ſit laudandum. ſ Aug. In omnibus nullū fallit.

in † vociferatione. ꝉ Quia rectuꝫ

† ſ Lex.

eſt † verbum domini: et omia ope

† ſ aug. Nichil ꝓmittit et nō reddit. quia diligit miſericordiam et iudiciū. ſ fidelia. ꝉ ſ Sepe enim facit. ſ Quidā faciunt qđ nō diligūt. ꝉ ſ aug. Quā nō ꝑrogat. ſ Hic. Et.

ra eius in † fide. ꝉ Diligit ꝉ miſericordiā

† ſ aug. Quo exigit ꝑrogata. ſ In futuro. ꝉ ſ Miſericordiā dico quia

et † iudiciū: ꝉ miſericordia

XXXII.

¶ In finē. Caſſio. Hic ꝓpheta potētiā et facta dei enumerat ꝛ ſic ad laudē dei inuitat. Primo iuſtos et rectos monet laudare. quia exultare in illo niſi laudādo non poſſum⁹. rectos inqt decet collaudatō.

¶ Rectos. Aug⁹. Curu⁹ laudat deuꝫ. quādo ſibi bene eſt: blaſphemat qn̄ malę. rectus ſemꝑ. vt iob.

¶ Aug. Recti. c. Nō reſiſtētes do. Praui corde ſunt qui dicūt deū vel nō eſſe. vel iniuſtū. vel negligere ſꝫ cū vident malos florere. bonos pati. Recti ſunt qui dirigunt cor. ſcđm voluntateꝫ dei. quā ſuę ꝑponūt vt et xp̄us docuit. nō ſicut ego volo ſed ſicut tu vis. trāſfigurans in ſe ſuos. vt et ibi. Saule ſaule qđ me ꝑſequeris.

¶ Cithara. Aug⁹. Ab inferiori ſonat. et ex terra ē. vnde laudemus. i. ꝓſperitas ꝛ aduerſitas quę ab eo ſunt nobiſ. In pſalterio. dū attendis quę ſuꝑiora tibi dedit celeſtē doctrinā. Per citharā caro. ꝑ pſalteriū charitas intelligit ad quę decē ꝑcepta legiſ ꝑtinent. Tria in ꝑma tabula ad deū. ſeptem in ſecunda ad ꝓximuꝫ.

¶ Cātate ei. Quaſi quid plus dicā de incarnatōe ſpecialiter letamini.

¶ Canticū nouū. Caſ. Quia nō ſufficit niſi abundet iuſticia veſtra pluſqꝫ ſcri. et phari. Cantate cāticū no. de incarnatōe. de q̄ mūdus exultat. de q̄ angeli cantauerūt.

¶ Quia rectū eſt. Modū laudis expoſuit. nūc cur ſit laudādus.

¶ Et omia ope. e. Aug. Ne quis putet ſe meritis ad fidem veniſſe cū in fide ſint omīa opera quę diligit deus. i. remunerat.

¶ Aug. Omnia o. e. i. Quia nō niſi in fidelibꝫ opatur. vnde fides te. ſ. fe. Vel omīa opa ſūt recta. i. quę precepit opari ſunt recta ex ſe quod patet poſitis in fide. Vel omīa opera quę diligit et remunerat ex fide procedunt. quę fides quia a deo. et omīa opera bona ſunt a deo. ideo quoqꝫ qꝛ ex dilectione noſtri fecit miſericordiam. vocando iuſtificando. Et inde in futuro qꝛ ibi malis et bonis retribuet. Aug. Caue ne amiſſo iudicio ſis pauperi ī mala cauſa miſericors. vñ nō accipies ꝑſonā pauꝑis in iudicō

cuius ſi parcis ſacello pcutis cor: quia remanet iniquus, et ideo nequior. quia iuſtū ñ fauere ſibi videt. **In fide.** quaſi in exterioribus ſi cauſa iuſticie fuerit fidelis: interiorē fidez adijciet ille. quē nō cognoſcerēt timuit. vnde quis nō dabit ei que ſua ſunt qui in alieno fidelis fuit. **Aug.** Fidelis eſt deus dans homini quod pmiſit. fidelis eſt homo credens pmittenti. ex pmiſſo vero deus eſt nobis debitor. **Terra.** Aug. eccleſia vbiqʒ terrarū. **Uerbo.** id eſt. ſapientia dei patris. **Celi.** apoſtoli inſtructi ſunt plene cuʒ eo etiā corpaliter conuerſando. et poſt omīs virtus eorum habita roborata eſt ſpiritu filij. p celos firmatos cōgregat et cōſolidat ī vnitate fidi ſpei et charitatis. Uter eccleſia. in qua eſt caro mortua. **Et abyſſos.** id eſt, pfundos tenebris viciorū ponit inter eos qui ſunt theſauris. vnde alios ditat ſapientia. **Aug.** Terra celi non indigēt miſericordia. vbi nulla eſt miſeria. indigent tamē regente domino. nō em̄ ppriam firmitatē. ipſi ſibi pſtiterūt. **Omnis virtus.** quia nichil a ſe habuerūt. qſi a deo fieret ſupplemtū. Nota vnū op⁹ verbi. i. filij ꝛ ſpūſſancti. Idē em̄ omīs virtus eorum. q firmati ſunt. pater vero p verbū ſuum ꝛ ſpūm ſuum opatur. **Aug.** Virtus eorū. Cū inter lupos eſſent vt vincerēt. poſt etiā ſi amaritudo ē. tecta eſt in pelle. modo em̄ timētes mali pelle ſue intus tenēt mala que non audent emittere de quibus pfert deus vnde nos emendet. q ſecreta corda omniū nouit. ergo tim̄. d. nō ſit ſecura et torpens licentia.

Sicut in utrē. **Caſ.** Ad litterā. Sicut litoribꝰ mare. claudit in eccleſia fluctuātes populos et in theſauris ſapiētie ſue ponit pfundas altitudines. vt pbet quis ſcripturas pietatis ſtudio inquirat.

† ſ Aug. ubiqʒ euāgeliū predicatur. ubiqʒ ſalut ubiqʒ peccata dimittūtur hominibus. ⁖ ſ Sed quomodo hoc. ſ Nō a ſe. ſ filio.

†domini plena eſt terra. ⁖ Uer-

† ſ Patris. ⁖ ſ Iuſti. ſ Apoſtoli.

bo †domini ⁖ celi firmati ſūt: ꝛ ſpi-

† ſ Omnis quia et doctrina eorū et miracula a ſpiritu ſancto. ſ Non pars.

ritu oris eius †omīs virtus eorum.

† ſ diligit miſericordiā ⁖ ſ Caſ. Congregat populos ſeculi in pfeſſione mortificati peccati ne libere defluant. et eis occulta ſua ſeruat ad

†Congregans ⁖ ſicut in vtrem

diuitias. que nec oculus vidit nec au. audi. ꝛc.

aquas maris: ponens in theſau-

† ſ Auguſ. Si gaudet de miſericordia. timeat ne ſit ſuperba leticia. ideo quia in vtre eſt aqua in theſauris abyſſi. peccator vt peccare deſinat. ſi non amore vel timore.

ris abyſſos. †Timeat dominum

† ſ Quia per ſe redire nequeunt. ⁖ ſ Non terroribus hominum.

omnis terra: †ab eo autem ⁖ com-

† ſ In pfectōnem ceterorū fideliū ſtantes.

moueantur †omnes inhabitātes

† ſ vniuerſaz eccleſiā ⁖ ſ Nō ea que timeāt alius fecit ſed ipſe ſolus creauit. ⁖ ſ voluit. † ſ formata. ſ verbo ſuo. ſ Aug. de informi materia.

†orbē. ⁖ Quoniā ipſe ⁖ dixit ꝛ† fa-

† ſ Precepit. ſ p pphetas. ſ Caſ. p legem et creati ſunt fideles per eam. ⁖ ſ In forma de nichilo.

cta ſunt: †ipſe mādauit et ⁖ creata

† ſ Qui etiam malos ceſſare facit ne habeant effectum. ⁖ ſ Que nō eius ſed ſuuz querunt regnum.

ſunt. †Dominus diſſipat ⁖ conſi-

† ſ Etſi multa machinarētur tamen creuit eccleſia. ⁖ ſ Etiam. ſ de terrenis.

lia †gentium: reprobat autem ⁖ co-

† ſ vel philoſophorum.

gitationes †populorum. et repro-

† ſ Qui talibus populis querunt dominari. ſ Etiā. ſ demonū. ⁖ ſ Sed. ſ Qua beatū non facit niſi ſubditū ſibi.

bat †conſilia principum. ⁖ Con-

† ſ Remi. Nullo tempore diſſoluitur.

ſilium autem domini †in eternum

† ſ Cogitationes ſapientie eius non ſunt mutabiles.

manet: †cogitatōnes cordis eius.

Timeat omīs t. **Caſ.** Eccleſia de mari. i. fluctuanti populo facta. vel nō modo potens ſup hos quos diligit et firmat. ſed et pſecutores habet quaſi in vtre. quia nl niſi pmiſſi faciunt. et ponit eos ſibi in theſauris vt ex eis donet milites flagellātes filios. ergo nō eos ſed dominū timeat ter. **Caſ.** Timeat. imo cōmoueātur manu miſericordie a ſimilitudīe dormiētis. Ab eo quia ipſe creauit. et ideo vtiliter adminiſtrat. qꝛ et a dyabolo aliquid cōmonet. ſed quod a deo vtiliter. ideo ab eo.

Cōmoueātur. Aug. Nō terroribꝰ hoīm vel cuiuſquā creature. leonis. ſerpentis. dyaboli: quia oīa ſub eo. quid aūt de omībus his timendū nichil. Quoniā ipſe dixit et facta ſūt. nichil poſſunt niſi quod pmittit. cupiditatē nocendi p te habes: poteſtatē nō niſi a deo.

Dixit et fa. ſunt. Creationem ſimul et formationem notat. **Mandauit.** recreationem.

Diſſipat. **Caſ.** Ne habeant effectum conſilia contra ſe. vt iudeorū. et contra ſuos.

Gentiū. **Caſ.** Dū ydolatriā deſtruxit plurimorum iudeorū quorum voluntas: et ſi impleta: tamen in reſurrectōne eſt repbata.

Principū. **Caſ.** Tirannorum vel demonum.

Conſiliū. **Caſſio.** Incarnatōis arcanū. in quo conſuluit homini. **Manet in eternū.** quia ad eternā ſalutem nobis obtinēdam. **Cogitatōnes.** pdeſtinatio in qua omnia repoſita ſunt. que ꝛ ſic pmanent vt preuiſa ſunt.

† ſ Sed eterne.

in †generatione et generationem.

† ſ Et hoc eſt conſiliū. ⁖ ſ Hec ſola. que dominū ñ ſibi elegit niſi deū ſuū ſ de omnibus gentibus.

†Beata ⁖ gens cuius eſt domin⁹

† ſ de quo viuit ⁖ ſ Quē colit ⁖ ſ Neqʒ hoc a ſe. ſed a deo electa eſt.

†deus ⁖ eius: populus quem ⁖ ele-

† ſ Quā colit. ſ Aug. vt poſſidendo eā non ſinat eſſe incultā et miſeram. ⁖ ſ de anima iuſta.

git †in hereditatem ſibi ⁖ De ce-

† ſ Aduentu filii.

lo †reſpexit dominus. vidit omēs

† ſ Non peccata. ⁖ ſ Sed. ſ Aug. Preuiſo ad ſalutem mundi.

†filios hominum. ⁖ De prepara-

† ſ Aug. Suſceptionis humane quod ſibi parauit. vel de angelis et hominibus quos mittit ad predicandū. et precipue apoſtolis. ⁖ ſ Remi. Miſericorditer vidit.

to †habitaculo ſuo ⁖ reſpexit ſuper

† ſ Remi. vt preſit illis ad regendū eos p omnes terras. ⁖ ſ Carnem excolendo eam.

†omnes qui habitant ⁖ terram.

† ſ Reſpexit. ⁖ ſ Aug⁹. Cordibus ſingulorum propria dona tribuit. et ſcit quomodo vtatur quiſqʒ eis. ſ Hic deſtruitur quorūdam hereſis. qui dicebant in adam ſimul omēs aīas eſſe creatas.

†Qui ⁖ finxit ſigillatim corda eo-

† ſ Secretius et interius videt. ſ Apud illum intellectus ſunt operū eorum. ⁖ ſ Quo fine fiant.

rum: qui intelligit †omnia ⁖ opera

† ſ Qui carnem ſuaz regit ſi in ſua virtute preſumit.

eorum. Non ſaluatur †rex per

† ſ Suam. ⁖ ſ Quiſquis militat cōtra dyabolum. vel concupiſcentiam ſuam.

multam †virtutem: et ⁖ gigas non

† ſ Quia fallax e. ꝛc.

ſaluabitur in multitudine †virtu-

† ſ fallitur quiſquis p ſe. vel per hoiem putat ſaluari. ſ Id eſt. ſupba potentia fallit.

tis ſue. †Fallax equus ad ſalu-

† ſ Nam. ſ Inſeſſor eius nō ſaluatur p eā.

tem †in abundantia autem vir-

† ſ Seſſor eius.

tutis ſue non †ſaluabitur.

Beata gens. **Caſ.** Beatū dicit q ad cultū dei peruenit quod fit tempibꝰ chriſtianis. in quibus gētes cōuerſe. hi ſunt iuſti et recti quos decet laudatio.

Aug. Beatitudo omīs in animo. q melior eſt corpe. et nunqʒ homo eſt beatus. p id quod eſt eo inferius. ergo p nichil terrenū: ſed p iuſtū animū fiet et corpus immortale. iuſtus vero eſt animus ex deo cuius in eo eſt imago. p quā eſt ſimilis angelis. **Aug.** Beata gēs de deo poſſeſſione. ſ. Beat⁹ pplus de deo poſſeſſore.

De celo Auguſ. homine xpo. **Proſpexit.** in aduentu filij. et vidit miſericorditer ñ peccata. **Caſ.** a quibus faciē auertit. **Sed omēs f. h.** Aug⁹. i. omes qui ad nouā vitaz volūt renaſci.

Aug Quomodo elegit. **De celo.** i. xpo. **De preparato.** qꝛ nō niſi preparāte. Habitaculū ſunt apoſtoli. doctrina et gratia ſancti ſpiritus pparati ad vocationem alior. qua miſert⁹ eſt omniū. nō ſolū p eos vocauit. ſ finxit ſingula corda. id eſt. inſpirauit omnem bonam voluntatem.

Finxit. Aug. Manu gratie formauit. **Sigillatim.** ſingulis ſingula quedā dans. **Hiero.** vnde tamē vnitas corpis. i. eccleſie fiat.

Hiero. Sigillatim. i. nō ex adam vt quidā dicunt aīam ex anima. et inſimul omnes cognoſcit et omnes actus earum.

Nō ſaluatur rex. Sic ſiunt iuſti. ſed nec facti ſua virtute ſaluant. Nō mō ſpūalia ſūt a deo. ſ. et exteriora. **Hiero.** Nemo quicqʒ habz niſi ab eo. quia nec potens vt rex. nec fortis vt gigas. nec diues qui ī equo notatur. vel quandoquidē voluntas. et oīa a deo. ergo quicunqʒ rex et gigas. i. fortis nō conſequet premiū ex ſua virtute. ſed ſi aſcendit in ſupbam opinionē. quaſi virtute ſua ſaluetur: fallitur etiā ſi ſit in multa abūdantia virtutis. **Equus.** Aug. Animal in cuius velocitate vel virtute cōfiditur. figurate quelibet amplitudo ſeculi. vnde ſupbitur. ſed quanto in eo altius erigeris. tanto grauius cadis. **Hiero. Caſ.** Uel equus eſt

corpus hominis quantũcunq; ſpecioſum et bene formatũ tamen fallax ē. ad ſalutē corporalē vel ſpiritualem. Vel equus auguſtiꝰ mundana feli citas que homines vehit. et dũ nimis properat, cadit vt equus. et ſeſſorē perdit. Equus. humana ſapientia. Gigas. ſupbus aliquis extollens ſe contra deum.

¶ Ecce oculi. In ſua virtute nullus ſal uatur. ſed ecce vnde eſt ſalus oculi. ⁊c.

¶ Oculi. reſpectꝰ diuinitatis que prote get eos.

¶ Metuētes qui ſpe. Caſſio. Timere dominũ. et ſemꝑ ſpe rare cōiuncta ſunt.

¶ Vt eruat. Caſ. Hec duo ſunt vota fidelis vt in iudicio eripiatur a morte. et hic ſpũalibus alatur. vbi ē idigētia bonoꝝ

¶ Anima noſtra. Quid de ꝑdictis ſen tiat. quaſi concluſio.

¶ Quia in eo. Au guſ. Quia abſentibꝫ ꝑ fidē ꝑuſit nomē ſuũ. Sperabimꝰ. nos venturos ad deũ nō meritis noſtris.

¶ Caſ. Quia in eo. ne quis muſitet de pa tientia ſubijcit muuꝰ ſcʒ ꝙ letat hic in do mino. Et ſperamus in nomine xp̄i quem patienter ꝓpheta le tus venturꝫ ſuſtinuit

¶ Speraui mus. Continuũ tempꝰ no tat. quia nō eſt fas de ſinere. Fiat. incar natōem cōpleri deſi derat. vt ꝑfectꝰ poſ ſit eſſe. In te. Hoc dicit ideo. vt omnis ſupſtitio et prauitas excludatur.

¶ Pſalmus da uid. Augꝰ. Loquit xp̄us. et in eo xp̄ianꝰ docet humilitatē dũ cōmendat corpus et ſanguinē. Cũ mu tauit vultũ. xp̄us .i. ſacrificiũ coram iu deis. qui regnum pa tris ſui dauid ſũt. Iu xta illud. Et dabit il li dominus ſedē da uid. eccleſia eſt regnũ patris. Abimelech. patris mei regnũ. Idem ꝓprie achis vocabatur .i. quomodo eſt? Sed eſdras mutauit ꝓpter ſacramentũ. ne putetur ſola hi ſtoria narrari. Mutauit ergo vultũ coram abimelech .i. iudeis. mutauit et coram achis .i. illis ignaris diſcipulis. qui dixerunt durus eſt hic ſermo In hac quoq; mutatione vultus affectabat quia cōpaſſus eſt nobis vſ q; ad mortem. Timpanizabat. quia extenſus fuit in cruce vt corium in li gno. Ad hoſtia ciuitatis .i. corda deo clauſa. vt ea ꝑ crucem apiret. fereba tur manibꝫ ſuis quod nō ad literam accipi poteſt. ſed cũ corpus manibꝰ ſuis apl̄is porrexit. Saliue in barbā decurrebant. id ē. verba infirma ⁊ in fantilia dicentis. hoc eſt corpus meũ: tegebant virtutē eius. Procidebat ad hoſtia porte .i. humiliabat ſe ad initiũ fidei noſtre. Vetus ſacrificium

† ſ Sed inde ſalus. ⁘ ſ dilectio dei. ⁘ ſ Nō de ſe preſumētes.

†Ecce ⁘oculi domini ſuper ⁘metuē tes eum: et in eis qui ſperant ſup

† ſ Non in viribus ſuis vel meritis. ⁘ ſ Ad hoc ſunt oculi domini ſuper timētes. ſ tandem. ſ dans eternam vitam.

†miſericordia eius. ⁘Vt eruat a

† ſ Et ſi ñ corpora ⁘ ſ verbo eterna veritate

morte †animas eorum: et ⁘alat

† ſ Hic. ⁘ ſ Iuſticie. ⁘ ſ Et hoc vel ideo ſ Modo alit nos in fame. vt autem poſt perfe cte ſaginetur. ⁘ ſ Modo interim patiens eſt ſ Interim in ſpe.

†eos in ⁘fame. ⁘Anima noſtra †ſu

† ſ Pōt ſuſtinere. ⁘ ſ dũ conamur ad deũ. ſ dum hoſti reſiſtimus. ⁘ ſ Ideo ſuſtinē dum.

ſtinet †dominum: quoniam ⁘adiu tor ⁊ †protector noſter ē. ⁘Quia

† ſ Non in nobis vbi inopia. ⁘ ſ tunc.

in †eo ⁘letabitur cor noſtrum: et

† ſ Nunc. ſ vel bimus.

in nomine ſancto eius †ſperaui

† ſ Et ſicut ſperauimus fiat. ſ Subdit oratō nem: vt impleatur quod futurum ſcit.

mus. †Fiat miſericordia tua do

† ſ Quo merito. ſ Spes eñ non confundit.

mine ſuper nos: †queādmodum

† ſ Non in alio.

ſperauimus in †te.

† ſ Attribuitur. ⁘ ſ Chriſto qui hic loqui tur et in eo chriſtianus.

†Pſalmus ⁘dauid cum immu

† ſ vetus ſacrificiũ in nouum. ⁘ ſ Iudeis.

tauit †vultum ſuum coram ⁘abi

† ſ Chriſtꝰ iudeos ꝓ mutato ſacrificio. ⁘ ſ dauid. ⁘ ſ Ad gentes. ſ vel ab eorũ cordibus.

melech. et †dimiſit ⁘eum et ⁘abijt.

XXXIII.

ſ Laudabo ſ Aug. Qua ſi iam mutato vultu. lauda bo nec vt tantũ in ꝓſperis ſolebā. ꝓ temporalibus tā tum ſeruiens.

BEnedicam

† ſ Non tantũ in ꝓſꝑis. ſ Quod ñ tpe prioris vultꝰ. ⁘ ſ Caſ. Qr que cogitat vel dicit ſine culpa ſunt. et ita laus dei ſemꝑ in eo eſt. ſ vt alios inſtruam.

domino in omni †tempore ⁘ſemꝑ

† ſ Sed quia hoc nequit niſi humilis. ideo ⁊ ſ vnde in futuro. ⁘ ſ Aug. Qui in domi no nō vult laudari nō eſt māſuetus ſed ſupbus. ſ Non in me. vel exterioribus.

laus eius in †ore meo. ⁘In do

† ſ Hoc autem

mino laudabitur anima mea: †au

† ſ Leni aio ⁘ ſ Caſ. Et nō triſtentur de hac mutatione. quia res iocunda anime. ⁘ ſ Et o vos manſueti ſ Ex feruore charita tis hoc dicit. ſ Cui hoc demonſtratiue dixiſſe non ſufficit. ſ Non manſuetis iraſcitur

diant †manſueti ⁊ ⁘letent. ⁘Ma

† ſ Caſ. Non eſt arta res. omnibus ſufficit.

gnificate dominum mecum: ⁊ †ex

† ſ Caſ. Ab omnibus vnum fiat. ſ Id eſt in vnum.

altemus nomen eius †inidipſuʒ.

† ſ augꝰ. Intus munda conſcientia. ⁘ ſ Ipſum. nō aliud. ⁘ ſ Qui non auditur non ipſum queſiuit.

†Exquiſiui ⁘dominum: et ⁘exau

† ſ Quia poſt mundũ cor reſtat tribulatio. ſ Cũ mortale hoc induet incorruptionē.

diuit me. et †ex omnibus tribula

† ſ Id eſt in futuro eripiet. ⁘ ſ Hortatur alios dicens quod ipſe ꝓbauit. ſ Ad imper fectos dicet. venite et in fide timorem domini diſcite.

tionibus meis †eripuit me. ⁘Ac

† ſ Percipiendo illũ non ſitis ceci. ⁘ ſ Mentes. ſ Poſt lumen.

cedite ad eũ et †illuminami: et ⁘fa

† ſ vt eorum qui retro abierunt dicentes durꝰ eſt ſermo.

cies veſtre †non confundentur.

† ſ dauid. chriſtus eccleſia. ſ Aug. diues nō auditur. ſed hoc modo poteſt fieri auditio. ⁘ ſ decepti erubeſcunt vos impetrabitis.

†Iſte pauper ⁘clamauit ⁊ domi nus exaudiuit eum: et de omni bus tribulationibus eius ſalua

† ſ Quomodo. ⁘ ſ Magni conſilii. vel ali quis angelus de celo qui eſt eccleſie vallum. ſ Chriſtus.

uit eum. †Immittet ⁘angelus

† ſ vt proteget ne ꝓſternantur. ⁘ ſ Pure.

domini in †circũitu ⁘timentium

† ſ In futuro. ⁘ ſ Et. ſ Non ſolum acce dite vt credatis ſed etiā. ⁘ ſ Et ſic.

eum: et †eripiet eos. ⁘Guſtate ⁘⁊

† ſ Si hoc nō intelligis regnat in te achis. id ē ignorantia. et abiit a te dauid. ⁘ ſ Q. guſtate et ſperate. quia. ſ Intelligite.

†videte quoniam ⁘ſuauis eſt do

† ſ aug. Quia eũ habet qui eſt omne bonum.

minus: †beatus vir qui ſperat in

† ſ vt qui ſtat videat ne cadet. ſ Miſer qui in ſe.

eo. †Timete dominum omnes

dicitur vultꝰ. quia indicat voluntatē dei in ſigno. XXXIII.

¶ Caſ. Pſalmus ſecundus ꝑ alphabetũ imꝑfectũ. Propheta prius ſũ matim laudē ꝑmittit monens manſuetos ad idem.

¶ A deo benedicit. qui ipſum benedicit more boni famuli qui vileſcēte domino vileſcit. et domino glorificato glorificatur cum ipſo.

¶ In domino lau dabitur. Caſſiod. Sua eñ laus eſt ꝑdi catio domī ſui. vt bo nus famulus de bo na fama dñi ſui glo rietur. Manſueti Caſ. nō docti nō ie iunātes qr ſũt ſupbi. ſꝫ māſueti qr tempan tiam habent oim re rũ. Māſueti. non de ſua intelligentia ſup bientes. nō iugũ dei indomitoꝝ more fe rentes.

¶ Magnificate do. Spũalis gratia ñ vult ſola facere qd̓ multis ꝓficit. vnd̓ vo cat alios magnifi. vt inuitatos traheret: di cit que inde bona ſi bi. Exquiſiui do.

¶ Ex omnibus. Nō poſſunt ꝑticula tim dici quāta impe trauit. qui ñ aliud ꝙ deũ queſiuit.

Accedite. Caſſi. Iam ꝑticulatim de nouo vultu admo net ſanctos. Quaſi magnificate. et ſi in ꝑ mis iniocũdũ accedi te. vel magnificate et quo ordie. Ecce acce dite ꝑ fidem.

¶ Aug. Accedite fi de inherendo. ⁊ duo bus pedibus gemine charitatis currēdo.

¶ Caſ. Premiſſis laudibꝫ ad cōmunio nem hortatur.

¶ Pauper. Caſ. Iſte ſpũalis. hic eſt q̇ accedit et illuminat. nec erubeſcet: qr quā do clamat liberat ab oĩbus anguſtijs ſe culi in obitu dũ iam tranſit ad deum.

¶ Nō confundē tur. Aug. Quidq̇d hic fiat iuſto. nō eru beſcit: qr ſemꝑ ſupior apud deũ. ſupbus vero in aduerſis erubeſcit. qr ad deũ nō acceſſit.

¶ Immittet angelus. Accedite et ſicut iſte pauꝑ clamauit et exau ditus ē: eodē modo īmittet angelus. Aug. Immittet angelꝰ. Alij interꝑ tes ſic trāſtulerũt circũdat angelus dñi in giro timētes eũ. Angelus de ce lo. vel homo qui eſt miniſter volũtatis dei. Aug. Mendoſi codices ha bent immittet angelum dominus. carnē et ſanguinē xp̄i.

¶ Guſtate. Hic apte de ſacramēto qd̓ ferebat manibꝫ. Aug. Guſtate.

¶ Suauis. Aug. Et dulcis. quia eſt vita ſumenti pellens oĩes mo leſtias in futuro .i. ſperate. ꝑ hoc vitam eternam. Caſ. Et quia deus eſt vita: caro quā ſibi vniuit eſt viuificatrix.

¶ Omnes. Caſ. Nullꝰ licet bñ meritꝰ ab hꝫ deſiſtet. ñ ſecuritatē ꝑſumat

Quoniā non eſt inopia. Aug. Paſcebat dominus cōtemnentem ſe. et deſeret timentē. Promittit autem nō ſupflua ſed neceſſaria.
Non eſt inopia. quia etiā in pſenti habent quantū exigit natura.
Eguerunt. Caſ. Quia fidem nō habent. Eſurierūt. quia corpore domini nō ſatiantur. quid enim habent qui deum non habent.

Caſ. Vel diuites eguerunt. id eſt. carebunt ſummo bono licet eſuriant. id eſt. deſiderent. Sed toto ſtudio querentes ſine imminutione habebunt bonum quod ē omne bonum.

Venite filii. Diapſalmus. tractatis eccleſie ſacramentis. admonet eos qui extra ſunt. qui prima rudimenta fidei capiunt: ne nomē timoris horreatur: addit. docebo vos filios timo. vt rem vtilem.

Caſ. Jam et incipientes monet a quibus abſtineant.

Dies uidere bonos. q omēs fatentur ſe velle.

Prohibe. Caſ. Nota q prius cohiberi linguā dicit. quā cum loqui volumus ante cōmouemuſ. labia que mox ſequuntur lingue motum.

Caſ. Prohibe. qui vitam cupis. Ecce quomodo debeāt timere.

Diuerte. Caſſi. Hoc culpam vitat. Fac bonum. hoc laudez meretur. Inquire pacem. qa hic nunquā pax iuſto cum corpore ſuo. ſemper pugna cū viciis. ideo precipit pacem ſemper queri. et ſi hic plene haberi non poſſit. et perſequere fugientem. Aliter in futuro non capietur.

Oculi domini. Caſ. De retributionibus bonorum et malorum: ne in periculis iuſt⁹ aliqua dubietate molleſcat.

Ocli domini. Nec ex infirmitate tua diffidas. quia oculi.

In preces. Caſ. Celeritas audiēdi cū in ipſis auditor habitat.

† ſ Aug. Multi eſſi deſerūt deū ne īopes fiāt: ⁘ ſ tempaliū. ſ veri boni. ſ Spūalis.
ſancti eius: † qm non eſt † inopia
† ſ Caſ. Alii aliquo indigent ſed non ſui quibus ait. Querite regnū dei et hec oia a. v. ⁘ ſ Sed. ſ Seculi. ſ Superbi. ⁘ ſ Ne putes hoc dictū de terrenis que nullius precii ſunt. ſed de ſpūal. buſ. ſ Etiam pane tempali aliquando egent.
† timentibuſ eū. † Diuites † eguerunt et eſurierunt: † inquirentes
† ſ tamen dote nature. † ſ Non aliud.
autem † dominum non minuētur
† ſ Quia in domino omnia. ſ Scilicz quod eſt omne. ⁘ ſ vt autem ſciatis timere. ⁘ ſ fide. † ſ diſcentes. ſ Hie. diſcite a me.
omni † bono † Venite † filij † audite me: † timorem domini docebo
† ſ Qui eſt initiū. ſ. † ſ Q. diſcite timorē. quia in hoc eſt vita.
vos. † Quis eſt homo qui vult
† ſ Eternaz. ⁘ ſ Et qui. ⁘ ſ Qui nunq̄ ſunt in hoc ſeculo.
† vitam: † diligit † dies videre bonos.
† ſ Qui vult di. vi. bo. timeat. timor enim linguam coercet. ⁘ ſ Mors et vita in manib⁹ lingue.
† Prohibe † linguam tuaz
† ſ Omni ne loquaris aperte. ⁘ ſ Ne mala aperte. ne bona doloſe.
a † malo: ⁊ labia tua ne † loquātur
† ſ Aug. Nulli noceas facto. et quia hoc nō ſufficit ſubdit. ſ Cepat enim omnis aberrare. ſ deſtrue vicia in te. ⁘ ſ Edifica virtutes.
dolum. † Diuerte a malo et † fac
† ſ Et ſic. ⁘ ſ deū ipſum. ſ Spiritui tuo cum carne. ⁘ ſ Quia hic nō habebis. ſ Perſeuera inquirendo.
bonum: † inquire † pacez et † perſequere † eam.
† ſ Quo preceſſit in celū ⁘ ſ Quia. ſ aug. Reſpectus miſericordie dei. ſ Et ſi vt medic⁹ ſecat et vrit. Sed hoc non facit vt ſanet et parcat ineternum.
† Oculi domini † ſuper iuſtos: et † aures eius in preces eorum.
† ſ vt quod petunt det ſcz gratiā pro gratia. † ſ Aug. Sed nec malus putet ſe neſciri. quia.
† Vultus autem domini ſuper † facientes mala: vt perdat de † terra memoriam eorum.
† ſ aug⁹. Nō tamen eos reſpicit miſericorditer ſed. † ſ perdentium.
† ſ vere oculi ſup iuſ. quia. ſ Pro liberatione ſua. ⁘ ſ Abraam et ceteri. ⁘ ſ Aug. Chriſt⁹.
† Clamauerunt † iuſti et † dominus † exaudiuit eos: et ex omnibus tribulationibus eorum † liberauit eos.
† ſ In ſua reſurrectōne. ſ Sic q liberauit dando patientiam
† ſ Saltez ſpūaliter. ſ vel corpaliter vt tres pueros in camino ignis. ſ Quando captiuam duxit captiuitatem.

Memoriam. Auguſ. Vt nec mentio. id eſt. interceſſio fiat pro eis inter bonos. adeo placet eis iuſticia dei. vnde chaos firmatum eſt inter nos et vos. vt boni non poſſint ad eos cōſcendere ppaſſione ſcilicet aliqua propter confuſionem peccatorum que admiſerunt.
Juxta eſt dominus. Liberauit. nam pronus eſt ad hoc. quia iuxta eſt. vel eſt alluſio ad clamorē.
Multe tribulationes. Sicut et in nouo teſtamento iuxta eſt et ſaluabit qd neceſſe eſt. quia multe tribulationes
Caſ. Multe a dyabolo. ab inuidis hominibus et a ſe.
Liberauit. Aug. Non corporaliter ſed dando eis patientiam. vel liberauit ſpūaliter.

† ſ Auguſ. Altus eſt domin⁹ ſed vicinatur humili et non erigenti ſe.
† Juxta eſt domin⁹
† ſ Aug. Non omnibus tribulatis corpore: ſ Qui terunt duriciam cordiſ.
his qui † tribulato ſunt corde: et
† ſ Non verbis. ⁘ ſ Nō vt nichil patiātur.
hūiles † ſpiritu ſaluabit. † Multe tribulationes † iuſtorum: et de
† ſ Pauciores iniquoz. ſ Aug. Qui nō patitur non eſt iuſtus. ſ Sed.
† ſ Potens liberator. ſ In futuro. ſ vel iut.
omnibus his † liberabit eos dominuſ. † Cuſtodit dominus omnia † oſſa eorum: vnum ex his nō
† ſ Interim. † ſ Aug. firmamenta fidei. i. patientiam. ſ vt nec in agno confringebatur.
† ſ vt de agno dicitur. os non frangetis ex eo: ⁘ ſ Sed. ⁘ ſ Ad vltima ſemper reſpiciētes temporalia cōtemnunt.
† conteretur. † Mors † peccatorum † peſſima: et qui oderunt † iuſtum † delinquēt.
† ſ Quia rapit ad gehennā. ⁘ ſ Quia vita iniqua. † ſ Contra cuſtodē. ⁘ ſ Precio mortis. ⁘ ſ Autem.
† Redimet † dominus animas † ſeruorum † ſuorū et non delinquent omnes qui ſperant in eo.
† ſ Non libertoz. ⁘ ſ Aug. Iſte eſt modus humane iuſticie. vt quia ſine peccato nō eſt homo. in hoc nō delinquant. i. in hoc mortale caueant. dum. i. quia ſperant in eo in quo ē remiſſio peccatorum.
† ſ vt diuerſa feramuſ. ⁘ ſ Chriſto.
† In finem pſalmus † dauid.

XXXIIII
ſ Aug. Et ſi deus pro nobis quis ptra nos ſ Caſ. dāna

IVdica domine † nocenteſ me: † expugna † impugnantes me.
† ſ voto. † ſ vince. ⁘ ſ Actu.
† ſ Aperit ſ Sed quomodo hoc ages ſ Pro me aūt. ⁘ ſ Magnū eſt deū videre armatū pro te
† Apprehende † arma et ſcutum:
† ſ Appare. ſ aug. dum nos excitamur. aliquando eniz dormit deus in naui. id ē fides in corde et fluctuat nauis. ⁘ ſ In nobis ſuccurrendo.
et † exurge in † adiutorium michi.
† ſ Hie. Et malis mltiplica uindictā ⁘ ſ Id eſt. fac concluſionem. ſ Ne uagentur nocendo.
† Effunde frameam ⁊ † conclude aduerſus † eos qui perſequuntur
† ſ uiſibiles et inuiſibiles.

Oſſa. Aug. Virtutes. Et vnum. ꝛc. vt nec patiētia peat.
Peſſima. Aug. Non modo mala. et ſi in diuitijs et odoribus et lamentis hominuz finiatur. tamē peſſima eſt. qr in peccatis ad infernuz trahit. Qui oderunt quorum: non omniū quia peccatores. ſed qui oderunt iuſtū qui iuſtificat. i. xpūm p quem qui nō reconciliatur perit. ſed redimet animas ſecundū quas ē mors peſſima
Ipſi dauid. Augul. Qui vincendo dyabolum eſt manu fortis. vitam promittendo eſt deſiderabilis. quod hic agitur. chriſtus eniz inuocat hic deū ptra tribulationes capitis et corporis. p tribulatōes oībus vitaz pmittit.

XXXIIII

Caſ. Secundus pſalmus qui late de paſſione.
Judica domine. Caſ. Incipit ab oratione pro vtraq parte pugne cum cōmemoratione culpe. ⁊ orat vnicuiq quod meretur oſtendēs qnta tulit ab aduerſarijs. et penas que eis pro iniquitate reſtituuntur.
Arma et ſcutum. Hiero. Armis hoſtes percutit. ſcuto nos protegit. ſcutum alibi dicit bone volūtatis. arma nos ſum⁹ quia vt nos ab eo. ita ipſe armatur de nobis. Aug. Vel anima chriſti qua hoſteſ debellauit. que nichil agit niſi de⁹ pugnet de ea.
Aug. Arma apprehende. fac me habere arma. doctrinaz miracula. Scutum. conſtantiam. Exurge. fac vti acceptis. Effunde. me qui modo ſum in obſcuro. clarifica ita euidenter vt concludas et conuincas ne habeant quid oblatrent et dicas anime ita vt oēs ſciant q ſalus ei. ptra hoc quod illi. non eſt ſalus ipſi in deo eius.
Framea. Aug. Eſt anima iuſti. Abūdantibus iuſtis. framea effūditur. dū vita coruſcat. vñ cōcludit hoſtis. nō habēs de nobis male loqui.

¶ Aug. Propheтia eſt nō optatio. vel hoc de conuertēdis.

¶ Fiat tanquā. Aug. Prophetia vl' eo modo quo de⁹ fa/cit iuſto iudicio, non amaro animo.

¶ Tanquā puluis. Caſ. Adeo diſ/ſoluti. vt nec inuicem coherēant· quoſ diuina gratia non humectat.

¶ Veniat illi. Caſ. Vel in bono. Laqueus. veritatis. quā peccator ignorat Et captio. q. ab. ·i· abſcondita mors ſcʒ chriſti. Apprehendat eos. ne ſcilicet ſuis ſceleribꝫ relinquātur. Et in laqueū cadat. bonū quo a malis cohibeātur. In ipſum. i. ex ipſa morte.

¶ In ipſum. Aug. Nō in aliū. ſed in eū quē tetenderūt. Nemo eñ malus qui nō prius ſibi noceat.

¶ Anima aūt mea. Caſſi. Premiſſa ſpe boni et gaudio enarrat ꝙ maligne erga benignū agant·

¶ In domino. Aug. quo nichil ſuauius. nec deficit qui oīa fecit. ipm ergo pete et in illo habebis omnia.

¶ Oia oſſa mea. Aug. Carnales non habent verbū laudis et cōfeſſionis, quia in firma apud te penit⁹ ſilent. ſed fortia te magnū laudāt et tremūt

¶ Aug. Oīa oſſa. omis fortitudo mētiſ quia hoc alius dicere nequit ſcʒ o domine. Quis ꝛc. q. null⁹ q: ipſe ſolus eripuit.

¶ Inopem. Caſ. Aug. Genus humanū inops. quia mortale. Egenū· quia in ſudore querit panē. Paup. quia de pura ſapientia deiectus tenuē et vmbratilem habet ratōnem.

† ſ In ipſa re. ſ vt audiā· ·|· ſ vtroqꝫ modo· ſ Aug. Quia ſuggerūt inuiſibiles ·non eſt ſalus ipſi in deo eius. ·|· ſ vt preter te nullū queram.

me: † dic aīe meę ·|· ſalus tua ·|· ego

† ſ Et. ſ vt querentes eam pdere confundantur. ſ dū quod voluerūt pficere nequeant. ·|· ſ timeant penas·

ſum. † Confundantur ꝛ ·|· reuereā

tur querentes animam meam:

† ſ aug⁹. Sequantur non precedant non dent conſilium ſed accipiant·

† auertantur retrorſuʒ ꝛ ɔfūdant̄

† ſ Aug. Sequentes iam deſiderabunt bona· ·|· ſ Pertinaces aūt· ſ Aug. Cedāt omni ſuggeſtioni etiā minime. quaſi nō expectent faciē v.

† cogitanteſ michi mala. ·|· Fiant

† ſ tentationis grauioris.

tanquā puluis ante faciem † ven/

† ſ Malignus. ſ Malus. ·|· ſ Affligēs. ſ Cū ſuggeſtione·

ti: et † angelus domini ·|· coartans

† ſ Et ſi quando p rationē reſiſtant fiat eis obſcura et lubricoſa ·i. inconſtans. ·|· ſ Ratio. ·|· ſ Aug· Ignorantia·

eos † Fiat ·|· via illorum ·|· tenebrę

† ſ Luxuria. ·|· ſ Aug. Qui nō ſinat ſtare donec luceat ante pedes· vel donec luceat lux gratie· ſed in varia mala precipitet.

et † lubricum: et ·|· angelus domini

† ſ Aug. quo merito ·|· ſ Quib⁹ nō nocui.

perſequens eos. † Quoniā ·|· gra

† ſ Caſ. vt putabant. ·|· ſ Chriſto·

tis † abſconderunt ·|· michi interi/

† ſ Caſ. Ille laqueus nō morientis. ſed peccantis erat interitus· ſ Conſilia ꝛ inſidias quib⁹ me occiderent. ·|· ſ falſa dicentes nichil probantes· ſ vel inutiliter· ·|· ſ Accuſabant

tum † laquei ſui: ·|· ſuperuacuę ·|· ex/

vel opprobriis afficiebant·

probrauerunt animam meam.

† ſ Ideo ſ agu· digna retributō ·|· ſ Aug. Ipſe ſuus. inde decipitur. vnde decipere uoluit inde nocetur. vnde nocere uoluit.

ſ Captiuitatis·

† Veniat illi ·|· laqueus quē igno

† ſ Criniculis peccatorū ſuorū cōſtringātur tractantes quomodo capent chriſtum· ·|· ſ Similiter capiātur a tito et veſpaſiano ex improuiſo.

rat· ꝛ † captio quam ·|· abſcondit ap

† ſaug. Eodē modo interficiantur. ſicut me interfecerunt. Quidā enim capti quidam interfecti. ſ vel ex hoc cadant interius. ꝙ michi parant laqueum. ſ vel o.

prehendat eum: et in † laqueum

† ſ Hec illis· ſ aug. vt que audit ſal⁹ tua ego ſum. ſ vel ſo.

cadat in idipſum. † Anima autē

† ſ Ecce ſpes boni· ·|· ſ aug· Non querens aliud. ·|· ſ vnde hoc. ſequitur

mea † exultabit in ·|· domino: et ·|· de

† ſ aug. Saluatione que facta eſt ei in reſurrectione· ſ Saluatione qua diſcipuli roborati dicent agētes gratias. domine· q. ſ. t. vnde· Quoniam viderunt oculi mei ꝛc. ſ Chriſto:

lectabitur ſuper † ſalutari ſuo.

† ſ Et ſi caro cedat tamē os. ·i. iuſti et firmi·

Omnia † oſſa mea dicent: domi

† ſ aug· Nichil in diis vel creaturis. ·|· ſ vel tibi· ·|· ſ Caſ. Incarnatōe verbi.

ne † quis ſimilis ·|· tui. ·|· Eripiēs in

† ſ vel oris dyaboli qui tenebat eum. ſ Iudeorum.

opem de manu † fortiorum eius:

† dyabolo et membris eius.

egenum et pauperem a † diripien/

† ſ Subito immoderate. ſ Non modo alii paſſi ſunt calamitates. ſed etiam ego.

tibus eum. † Surgentes teſtes

† ſ Quia contra equū teſtificabātur. ·|· ſ aug. Sicut ars viciū quod p artem cognitū deuitatur· ſ actu. ·|· ſ de iniquitatibus interrogabant cōuincere volebant· ſ aug. Nō conuincebant.

† iniqui: ·|· quę ignorabam ·|· inter

† ſ Cū veniſſem ſaluare eos. et curaſſem infirmos eorum.

rogabant me. † Retribuebāt mi

† ſ Scilicꝫ· ſ Cū attuliſſem fecunditatem.

chi mala pro bonis: † ſterilitatem

† ſ aug· Cum ſeuirent latebam·

animę meę. Ego autem † cum mi

† ſ Carne mortali ideo incognitus. ſ Non exercui potentiam.

chi moleſti eſſent: induebar † cili/

† ſ aug. Quia bona opa in illis non inuenit. et apoſtoli fugerant in turba ſe abſcondentes. ſ Et·

cio. † Humiliabam in ieiunio

† ſ aug. Et orabam. ſed nō aliū quā qui michi pſonaliter vnitus eſt. vel nō pderit niſi his qui ſunt predeſtinati futuri familiares et ſani in ſinu a quo exierant leproſi facti vt man⁹ moyſi.

animam meam: et † oratio mea in

† ſ Non ſum fruſtratus ·|· ſ Et. ſ vel um. ſ uel um·

† ſinu meo conuertetur. ·|· Qua/

† ſ Habendo eos.

ſi † proximum et quaſi fratrem no

† ſ Michi in eis vel patri ·|· ſ aug· Hoc conuenit longinquo· ut ſic proximet.

ſtrum· ſic † complacebam: ·|· quaſi

lugens et contriſtatus ſic humi/

† ſ aug· Illi leti ego triſtis.

liabar. Et aduerſum me † lętati

† ſ In conſilium· ·|· ſ tormenta parabant· ſ Id eſt· congregauerunt·

ſunt et † conuenerunt: ·|· congrega/

† ſ Quantū ad illos. ſ vel uerunt·

ta ſunt ſuper me flagella et † igno/

ſ Cū facerent et cur. uel ꝙ in eos reditura.

raui. Diſſipati ſunt nec compū

† ſ dic nobis ſi tu es chriſtus. ·|· ſ alios ſaluos fecit. ſe ipſum non poteſt ſaluum facere.

cti ſunt † tentauerunt me ·|· ſubſan/

nauerunt me ſubſamnatōe: † fren

† ſ Hoc genus locutōis ponitur cū res copioſe facta dicitur vt benedicens benedicam.

duerunt ſuper me dentibus ſuiſ.

† ſ Sed. ſ aug. Caſ. Hoc ex noſtra perſona quibus tarduʒ eſt. ·|· ſ Corpori. id eſt. fac me reſurgere.

† Domine quando reſpicies ·|· re/

ſtitue animam meam a mali/

† ſ aug. a poteſtate ſeruientiū· ·|· ſ aug. Eccleſiā· ſ Caſ· Carnem que ſine peccato·

gnitate eorum: a † leonibus ·|· vni

† ſ Et ſi hoc feceris·

cam meam. † Confitebor tibi in

† ſ aug· Hec eſt unica· ·|· ſ de omnibuſ gētibus· ·|· ſ In omni multitudine confeſſio· ſed laus in granis non in palea· † ſ Quē non aufert uentus tentationis

† eccleſia ·|· magna i ·|· populo † graui

tribuebāt ſterilitatē. ego vitā ipſi mortem retribuerūt. ego honores ipi ɔtumeliaſ. ego mediciaʒ ipi vulnera

¶ Sterilitatem. Aug. In ficu maledixit domin⁹. vbi cum quereret fructū nō inuenit ꝫ folia, ſic in ſynagoga verba nō facta. vñ qui ꝑdicaſ nō furandū furaris·

¶ Cilicio. Aug. Caro ciliciū ꝓpter ſimilitudinē carnis pcti.

Oratio conuer. Caſſi. Vt dixit. pax veſtra ad vos reuertet. ita eius oratō a iudeis non accepta ad eum rediȷt.

¶ In ſinu meo. Aug⁹. Sinus eſt ſecretū in quo orare iubemur. Secretū ꝯo xpi diuinitaſ. ad quā orat humanitas.

¶ Quaſi proximū quaſi fratrē. Caſus p caſu. Quaſi de ꝓximo et fratre noſtro, ita michi complacebā ·i· de eoꝝ affinitate gaudebā, qui me inſequabant. Ecce gratia p odio. bñficiū p leſione.

¶ Aug. Quaſi pxi. hoc dicere cōuenit ꝓpinquāti ad deum, et gaudēti ꝙ placet deo q̄i fratri ꝛ ꝓximo.

¶ Quaſi lugens. ꝛc. Caſ. Alij interptes, q̄i lugēs mater filiū icuruabar ſup eos

¶ Caſ. Quaſi lu. Cū hec oīa facerē tñ nolebant ɔuerti, et tñ cū nollēt cōuerti. ſic hūiliabar ·i· dolebā ſicut pater lugens filiū.

¶ Et aduerſum. Cū pie contriſtor. iudei impie lętātur.

¶ Diſſipati. Caſ. Diſſoluti viſis miraculis in paſſione. nec tñ ꝑ duricia cōpūcti. Vel diſſipati p totū orbē. nec tñ cōpuncti ſūt ·i· penituerūt. Vl' diſſipati ·i· diuiſi. alij dicūt ꝙ bon⁹ eſt. alij non.

¶ Surgentes. Caſſio. Dictis calamitatibus hominis. ne ipſe chriſtus alienus ab his videatur paſſionem ſuam exponit.

¶ Quę ignorabam. Aug. Peccata ſūt quę ignorabat facere. ſicut vſu dicit de ali q̄. nō nouit bñ facere. q: nō bñ fecit. ita xp̄us q̄ eſt cognitor iniquitatū dicit ignorare peccatū nō quidē nō videndo ꝫ nō cōmittēdo.

¶ Retribuebant. Auguſtinus. Cū ego attuliſſem fecunditatē ipi re

Tenta. ſubſam. fren. Aug. Quę capiti i cruce fcā corpi vbiqꝫ fiūt.

¶ Frenduerūt. Aug. Nos ſenicie, qñ ratō deficit dētibꝫ frendit. ꝛ qđ vult tacens oñdit.

¶ Aug. In oratōne finit hec.

Domie quādo reſpi. Aug. Qñ videbim⁹ vindictā ꝺ eis q̄ nobis inſultant.

¶ Unicā. Caſ. Unica ē aīa xp̄i. q̄ ſola imunis a pccō.

Confitebor. Aug. Iam de fructu ꝑmittit ɔfeſſionē toti⁹ eccię inde

ꝑcatur cũ cõmemoratõne culpe cõfuſionẽ pſecutoꝝ et exultatõꝫ fideliũ.
¶ Nõ ſupergaudeant. Auguſti. Repetit de paſſione vt de pena eorum addat.
¶ Annuunt. Caſ. Quoniam viciſſim ſe tacitis nutibus admonẽt ad decipiendum et tentandum.
¶ Loquentes. Caſ. Id eſt, dum loquerentur pacifice. In ira. Id eſt, exitialiter Cogitat em̄ quis dolum · qui nõ vult occidere, ſed iſti ſic cogitabant ꝙ interficere volebant.
¶ Et dilatauerunt. Caſ. Prius ãnuẽtes · cogitãtes dolos dilatauerunt os ſuuꝫ libera et aperta voce mortẽ inclamãtes crucifige crucifi·
¶ Vidiſti domine. Caſ. Hoc dicit quãdo aliquid in memoriã reuocare volumus. Vidiſti qm̄ crudeles, ne ſileas, ne differas dare ſententiã.
¶ Intende. Caſ. Reddendo nomẽ ſuper omne nomen, vt ego intenſuſ ĩ merito.
¶ In cauſã meã. Aug. Pena ſimilis ſceleratis, ſed nõ cauſa. Martirẽ em̄ nõ facit pena, ſed cauſa.
¶ Tuã· Aug. Que in ſe ẽ vl' quã ei dedit
¶ Nõ ſupergau. ¶ Caſ. Magis defleant ꝗ̃ gaudeant. impleſſe mala.
Deuorabimus. Aug⁹. Deuorant in corporati.
¶ Erubeſcant. Caſ. Potius erube. in clarificatione reſurrectõis, et reuereãtur · i. timeãt penas.
¶ Caſ. Erubeſcat. Qui erubeſcit: actus ſuos ꝓpria exiſtimatione damnat. ſed poteſt erubeſcere qui nõ habet reuerentiã. ĩdo addit reuerentia, vt ꝯuerſionẽ notet. Reuerentia eſt timor domini cum amore·
¶ Induantur. Caſ. Pudore quaſi cilicio penitentie et veſte lugubri. Pudor cõtra audaciam quã habuerunt furentes, reuerentia contra impudentiã falſitatis, vt his illa curent.
¶ Exultent. Caſ. In ſpe magna fideliũ: finit, ſicut alij de paſſione.
¶ Caſ. Exultent et letentur· Illi dicũt euge anime ſue que leticia fugit iſti nõ ſue anime. ſed vota ad deũ conuertũt, et in eius laudib⁹ non in ſe ſuam leticiam ponunt que eſt perpetua.
¶ Et lingua mea. Aug. Hoc fiat, et mei predicatores ex ſtudio nunciabunt te iuſtum qui ꝓmiſſa impleſti, et oĩa vniuerſaliter in q̃b⁹ laudãd⁹
¶ Caſ. Lingua mea. Lingua eius meditata eſt iuſticiam quãdo nouũ teſtamentum populis predicauit.

† ſ ut confitear· ⁝ ſ aug· Inſultant eniꝫ de palea mea·
laudabo te. † Non ⁝ ſupergaudeant michi qui aduerſant̃ michi
† ſ Non omnes aduerſi oderunt·
inique. qui † oderunt me gratis: ⁊
ſ Et tamen· ſ aug· Sicut ypocrite ſimulato uultu ꝓnunciantes quod in corde nõ habẽt· ⁝ ſ Vi ſunt annuentes·
annuunt oculis. ⁝ Quoniã michi quideꝫ pacifice loquebãtur:
ſ Scimus quia uerax es magiſter ⁊c·
† ſ Que erat pro terra· ne ꝑderent lo· et gen·
⁊ † i iracũdia terre loq̃ntes dolos
† ſ Poſt ſ Aperte clamãtes crucifige cruci.
cogitabant. † Et dilatauerũt ſuper me os ſuum: † dixerunt ⁝ euge
† ſ In ipſa morte· ⁝ ſ Caſ. Bene eſt nobis. ſ Inſultãdo iam.
† ſ ſi rex iſrl' ẽ deſcẽdat de cru. ⁊c. ſ facta tua· ſ Quod nolumus. ⁝ ſ Sed tu· ſ Obediẽtiam meam. et iniquitatem eorum·
euge † viderũt oculi noſtri. ⁝ Vidiſti domine ne † ſileas: domine
† ſ Iudica·
† ſ donec veniat iudiciũ· ecce ego vobiſcũ ſum vſqꝫ ad cõſummatõem ſeculi· ſ In paſſione. ⁝ ſ Sed. ſ Qui videris iacere· ſ Ad retribuendũ michi et aduerſarus.
ne † diſcedas a me. ⁝ Exurge et intende † iudicio ⁝ meo ⁝ deus me⁹:
† ſ Q tribulatus· ſed quia hoc et mali addit in cãm· ſ vel um. ⁝ ſ vel um· ⁝ ſ Qua·
⁝ ſ Q ꝓ redemptione hũani generis patior·
et dominus meus in † cauſã meã.
† ſ Quẽ illi iniuſte ⁝ aug. ſ Nõ ſcdm̄ penã.
† Iudica me ſecundum ⁝ iuſticiã
† ſ Quã michi dediſti. ſ vel meã. quaſi hec eſt cauſa mea. ⁝ ſ Secundũ hoc me iudica. ⁝ ſ Sed ſecundũ eandẽ iuſticiã iudica illos.
† tuam domine ⁝ deus meuſ: ⁊ ⁝ nõ
† ſ Scilicet. ſ Aug. Oſtende quia nichil fecerunt vt non gaudeant.
ſupergaudeant michi. † Non dicant in † cordibus ſuis ⁝ euge euge aĩme noſtre: nec dicant † deuorabimus eum.
† ſ Et ſi in ore· ⁝ ſ fecimus qđ volumus.
† ſ vt nõ reſurgeret.
† ſ Aug⁹· Sed vt nos abſorbeamus eos· vt viculũ cõminutũ iſrael abſorpſit.
† Erubeſcant ⁊ reuereãtur ſimul: † qui ⁝ gratulãtur malis meis.
† ſ Omnes abſorbit. ⁝ ſ Nõ ſolũ faciẽtes
† ſ plene vel tandem.
† Induantur confuſione et reuerẽtia: qui † maligna
† ſ vel magna· id eſt· ſuperba.

† ſ Autem·
locuntur ſuper me. † Exultent et letẽtur qui volunt † iuſticiã meaꝫ:
† ſ Caſ· Imitari et ex ea pacem. ſ caſ· Non ſuam ſtatuere.
† ſ caſ· Ita vſqꝫ ad finem ſeculi. ſicut iam eſt in conuerſione quorundam·
⁊ dicant † ſemper magnificetur dominus · qui volunt † pacem ſerui
† ſ caſ. Quã veni mittere in terra ad deũ. et ꝑ·
† ſ chriſti· ⁝ ſ caſ. Ita vox conſonet cordi. vt quod eſt cordis detur ori ſ aug⁹· Interior· ⁝ ſ vel meorũ fideliũ.
† eius. ⁝ Et lingua ⁝ mea meditabitur iuſticiaꝫ tuam: † tota die laudem tuam.
† ſ Aug. tota die laudat qui omnia bene agit.
† ſ Qui omnia bona deo· mala ſibi tribuit· ſ vſqꝫquaqꝫ obedienti·
In finem ſeruo † domini pſalmus dauid.
XXXV

ſ deliberauit. ſ gens iniquorum·
Dixit iniuſt⁹
† ſ vt libere peccet ſ deum nõ curat: ſ vel vt non delinquat dicẽs nullũ ſe facere peccatũ· ſ Aug· Propoſuit in ſe vbi homo nõ videt. vbi ſi deus videt nõ curat, quia non ẽ timor dei ante oculos ⁊c· homines timet. ne publice ꝓfiteatur iniquitatem. ⁝ ſ Apud ſe. ſ Non in publico. ſ vnde hoc ei. ⁝ ſ Quaſi deus non curet·
† vt delinquat in ⁝ ſemetipſo ⁝ non eſt timor dei † ante oculos eius.
† ſ Quia auertit·
† ſ Aug· Non neſcit ibi deum uidere·
Quoniam † doloſe egit in conſpectu † eius: vt ⁝ inueniatur iniquitas eius ad odium.
† ſ dei ſcꝫ. ſ cuius timor nõ eſt ante oculos· ⁝ ſ aug· Id eſt· ut inueniret iniquitatẽ et odiſſet. ſ Sꝫ noluit inuenire.
Verba oris eius iniquitas et doluſ: † noluit intelligere vt † bene ageret.
† ſ caſ. Imprudentie aliquando uenia · uoluntati male ſemper pena
† ſ Quod potuit et ſi non illud In principio erat uerbũ. ⁊c
† ſ Potius. ⁝ ſ Hoc eſt qđ ſupra in ſeipſo· ſ Augus· In quo ſi mũdũ quieſceret·
† Iniq̃tatẽ meditat⁹ ẽ in ⁝ cubili

¶ In finem ſeruo Caſ. Agit hic de errore quorundã dicentiũ omĩa peccata eſſe ex vicio nature et creatõnis noſtre, bona vero ex libero arbitrio. Quod deſtruit dicens mala omnia eſſe a nobis, bona ex miſericordia dei. Quaſi dicũt ſe delinquere vel fato vel cõſtellatõne vel neceſſitate ꝓuidentie, ſed potius dixit, in ſeipõ · i · deliberauit nichil inpulit vt delinquat id ad quod creatus eſt, ꝓ hoc iniuſtus. Et ſic patet ꝙ nõ eſt timor dei actu ante eũ · qui tamẽ imminet omnibus. Nõ eſt timor ante oculoſ: quia dolus · i · ꝙ carni obedit nõ deo · cũ ratio aliud inſinuet ꝙ videat deus et ſi nõ aliuſ. vel ꝙ videt ipſe iniuſtus a deo ſcit, vt inueniat̃ ab ipſo eodem ꝙ iniquitas ſua eſt habẽda odio apđ deum et omnes homines·
XXXV
¶ Caſ. Primo aſſerit mala eſſe ex homine.
¶ Dixit iniuſtus. Caſ. Duo ſunt genera peccantiũ, ꝗ vel infirmitate carnis nõ poſſunt ſequi iuſſa legis. Vel blaſphemi qui libere peccant: ꝗ̃ de⁹ nõ curet hoc. vnde eſt, dixit ⁊c. Aug. deſcriptõ iniqui viri.
¶ Non eſt timor. Caſ. Quia dol⁹ noluit ſtudere legi, quaſi ꝑ ignorantiã excuſetur.
¶ Quoniam doloſe. Augus. Multi inquirũt iniquitates ſuas, ſed cũ dolo nolentes vere ĩuenire et odire, qui cum eas agnoſcunt: nõ dimittunt eas ꝟ defendũt. ꝙ ſi ſincere quererent inuenirẽt et odirent. latet ergo illos, ꝟ volentes cõtra ſe faciũt nolentes intelligere, nec excuſant̃ de ignorantia.
¶ Verba. Augus. Oſtendit iniquitateꝫ per partes. verba ſũt iniqua et doloſa · i · vl' aperte mala. vel ſi bona cum dolo, cogitatio quoqꝫ cum poſſet eſſe bona de bonis, eſt de iniqs. et hoc eſt noluit intelligere, nõ nego poſſe ſed nolle, vt bene ageret. In cubili · i · in corde, in quo ſibi complacẽt opera mala, et hoc eſt aſtitit omni vie cũ ſtudio et mora, inuenit quidẽ et ſciuit eſſe mala, ſed tamen nõ odiuit. Noluit. Aug⁹. Non ꝙ nõ potuit · ꝑniciosius agit contra ſe ipſum qui quod poteſt nõ vult · Sunt em̄ quedã que et ſi volunt · nõ intelligere homines poſſunt · vt in principio erat verbũ ⁊c · vt tamẽ bene agerent intelligere poſſunt · In cubili · ſ · Aug · Id eſt · corde · vbi precipit domin⁹ orare clauſo hoſtio vt nichil extrinſecũ a domino petamus · ꝙ ſi petimus hoſtium patet · turba maloꝝ cogitationũ videt · Si extra eſt tumultus · vel in cubili ſit quies ; que erit ſi ſit ibi bona cõiunx ſapientia dei · ꝙ ſi ibi

mala vxoꝛ ſit: nec ibi ē quies. ⁊ ita nuſquā. Tria enī ſunt que ho minē in cubili vel do mo quieſcere nō ſinūt Fumus. carnis ſcili cet cōcupiſcētia. Stil licidium. peccata que aliunde pfluūt. Ma la cōiunx ſapiētia ſci licet carnis que eſt ini mica deo.

Domine in celo. Caſ. Bona ex deo p miſericordiā. q̄ſi ma la ſunt ex homie. ſed bona ex miſericordia O domine in his qui celū ſunt .i. arcana ſci entes eſt miſericordia tua. et q ipſi ſunt nu bes eſt a te. Aug. Iu dicia tua. q hoꝝ mi ſereris: hos excecas: nulli ſunt penit⁹ ſcru tabilia. tamē vtroſq; ſaluas. hos corpali ter tantū: illos ⁊ ſpūa liter. in quo magna miſericordia. Aug. Vel in celo .i. miſeri cordia quā ſcis das celeſtis eſt nō terre na. vt iſta que cōmu nis eſt homis ⁊ maliſ. Sed quomō homo agnoſceret celeſtem. niſi deus ei nūciaret. nūciat xp̄o miſſa veri tate ſua vſq; ad nu bes .i. pdicatores. per quos tonat de⁹ nun ciando. choruſcat mi raculis. pluit doctri nis. Qui ſunt etiam mōtes. quos pri⁹ ſol luce veſtit. que poſt. de eis et ſi nō ab eis. ad infima valliū de ſcendit. miniſtri enim ſunt doctrine: ſed de⁹ illuminat.

Homines et iu. Etiā tempalia a deo eſſe oſtendit.

Filii aūt hoīuꝫ. Hoies tempalia cū beſtijs ſpant: ſed ſan cti miam celeſtem.

Inebriabūtur. Aug. Nō poteſt res exprimi: ſed p hoc ſi militudinē innuit. vt pleni mentē pdant. ne ſuos iā agnoſcāt patres filios ceteroſ q; amicos. Vel tūc i te ebrij. qui modo ſperant.

Torrente. Q. impetus erit gratie et miſericordie ad inebriandos.

Aug. Torrente. Non vt tranſitoria ſit beatitudo ſed copioſa. Vel voluntas tua in homine omnia rumpit obſtacula. Vel ſapientia chriſti torrens. quia ſubita et rapida.

Quonīā apud. Caſ. Apud te chriſtus eſt fons .i. initiū oīnis boni. ⁊

† ſ Perſeuerāter. ⁝ ſ Pronus fuit iniqua operari.

ſuo † aſtitit ⁝ omni vie non bone:

† ſ Aug. qui nō pōt ea carere penitus. debet vel odiſſe quā deus odit. vt mente ſeruiat legi dei. ſ Summa mali. ⁝ ſ Sed dilexit. ſ Ad cumulum nequitie.

† maliciam autem ⁝ non odiuit.

† ſ Sed. ⁝ ſ Eſt.

† Domine in celo ⁝ miſericordia

† ſ Caſ. Et veritatē tuam p nubes hominibus preſtas. ⁝ ſ venit. ⁝ ſ Qui ſunt iuſti qui vt nubes volant. Et quaſi columbe ad fe. ſ. ſ Mandabo nubibus meis ne pluant ſuper eā imbrem. ſ doctores.

tua: et † veritas tua ⁝ vſq; ad ⁝ nu

† ſ Caſ. Et iuſti montibus compantur. ⁝ ſ aug⁹. Integra et rotunda. ſ aug. Id eſt. montes implētur iuſticia. p iuſticiam fiunt mon

bes. † Iuſticia tua ſicut ⁝ monteſ

tes. p iudicia profundi in peccatis. hi multi. mō tes pauci ſ Iudicia ſunt incōprehenſibilia. q̄ † ſ Non ſeculi.

† dei: iudicia tua abyſſus mul

homines rationales: iumenta irrationales. † ſ aug. Qui vtroſq; fecit. vtroſq; tempaliter ſaluat. quia et tempalia a deo ⁝ ſ Carnales. ſ Qui hec amant cum iumentis. ſ tempoꝛaliter.

ta. † Homines et ⁝ iumenta ſal

† ſ Saluabis ſicut multiplica.

uabis domie. quēadmodū † mul

tiplicaſti miſericordiam tuā de⁹.

† ſ Sed preter iumenta. ſ aug. Ibi homines ſecundū adā. hic filii hominū ſecundū chriſtū. tamē aliquādo filii hominū generaliter hoieſ. ⁝ ſ Caſ. Ad ſimilitudinē auis in ptectione ve teris et noui teſtamenti.

† Filij autem hominū in ⁝ tegmi

† ſ aug. futura bona cū illi preſentib⁹ gaudeāt. hi ſperant miſericordiam que in celo eſt per nu bes annūciata.

ne alarum tuarum † ſperabunt.

† ſ Et.

† Inebriabuntur ab vbertate

† ſ preſentis vel future ⁝ ſ Spirituſancto. ⁝ ſ Aug. delectationis.

† domus tue: et ⁝ torrente ⁝ volu

† ſ Potuerūt inebriari. ſed vitali poculo quod fluit in vitā e

ptatis tue potabis eos. † Quo

† ſ Chriſtus.

niam apud te eſt † fons vite: et in

† ſ Per chriſtū patrem. ſ Quod idem eſt. ſ Idem qui fons eſt et lumen. quia ſatiat et illu minat.

† lumine tuo videbimus lumen.

† ſ Interim autem.

† Pretende miſericordiam tuā

† ſ Caſ. Recte credentib⁹. ſ Quia bona a te. mala a ſe. ⁝ ſ vite.

† ſcientibus te: et ⁝ iuſticiam tuam

† ſ Aug. Qui ſe dirigunt ad voluntatē dei. nō eam curuant ad ſe. vt in omnibus laudent. ⁝ ſ Et. ſ Hoc eſt quod ab occultis meis mun da me.

† his qui recto ſunt corde. ⁝ Nō

† ſ Si ſupbus es cito te mouet operatio male ſuadentis.

veniat michi † pes ſuperbie: ⁊ ma

† ſ dyaboli. ⁝ ſ Et ab alienis parce ſ. t. ſ Aug. Nam et mala que a nobis vel a dyabolo amouet deus.

nus † peccatoris nō ⁝ moueat me.

† ſ In ſupbia ⁝ ſ de alto. ſ Quia in pede ſupbie. q: nō ſicut deū glo. ⁝ ſ tradidit illos deus in deſideria cordis eoꝝ. ſ Adhuc dya bolus et homo.

† Ibi ⁝ ceciderunt qui ⁝ operātur

† ſ aug. A paradiſo. ſ dyabolus pzimo. et poſt homo. ⁝ ſ vi ſua.

iniquitatem † expulſi ſunt nec ⁝ po

tuerunt ſtare.

Pſalmus dauid.

XXXVI.

ſ Qui hoc ſoles ſ Indignari.

Noli emulari

† ſ In conſideratōne malign tium quia florent. ⁝ ſ Ames. imiteris.

in † malignantibus: neq; ⁝ zelaue

† ſ Qui bonos premūt ⁝ ſ Cur:

ris † facientes iniquitatē. ⁝ Quo

† ſ aug. Quod hodie floret. et cras in clibanū mittitur.

niam tanquam † fenum velociter

† ſ Pro id eſt. ⁝ ſ Aug. vilia nō habentia al tam radicem. et ideo hieme virent eſtate arent.

areſcent: † ⁊ quēadmodum ⁝ olera

† ſ vel prati. ⁝ ſ tu vero. ſ Caſ. Spes eſt introitus fidei.

† herbarū cito decident. ⁝ Spe

† ſ Illi in uanis. ⁝ ſ Illi maliciam. ſ aſ ſidue quaſi ex conſuetudine. ſ Quia fides ſi ne operibus mortua eſt.

ra in † domino et ⁝ fac bonitatē:

† ſ Caſ. Ne bona facias extra eccleſiā. ⁝ ſ viuentiū. ⁝ ſ ad ſaturitatē et ſuauitem.

et † inhabita ⁝ terram et ⁝ paſceris

† ſ aug. Que ſunt ipſe deus. vel in ſcripturis. ⁝ ſ terre .i. eccleſie. ⁝ ſ Ecce diuitie terre. ſ Caſ. vt ſuauis ſit eius recordatio. Et vt ames quē times ſpreta mundi iocunditate.

in † diuitijs ⁝ eius. ⁝ Delectare in

domino: et dabit tibi petitiones

† ſ Non carnis. ⁝ ſ Indica ei quid pateris .i. carnis corruptōnem. Et quid velis. id eſt. in de liberari.

† cordis tui. ⁝ Reuela domino

† ſ Et grā te liberabit de corpe moꝛ. huius. ſ Qui poteſt.

viam tuam et ſpera in eo: et † ipſe

† ſ Quid. ſ aug. Modo abſcondita eſt iuſti cia .i. fides qua oparis. quia nondū vides quod credis. ſ Caſ. de tenebris ſeculi ad luce iudi cii vbi omnia palam.

faciet. † Et educet quaſi lumen

† ſ fidem. ſ Que hic eſt quaſi ſub modio. ⁝ ſ aug. quo iudicas. et eligis ſequi quod non vides. quod modo irridetur.

† iuſticiam tuam: et ⁝ iudicium tuū

† ſ aug. Non ſolū vt lumen. ſed vt claꝝ lumē. ⁝ ſ Obedi preceptis. ſ Caſ. Bona regula vt bona agamus. et ſemper rogemus.

tanquā † meridiē: ſubditus ⁝ eſto

† ſ donec det pmiſſa. ⁝ ſ Hic exponit. vn de ſolet naſci indignatio.

domino et † ora eū. ⁝ Noli emu

† ſ Sed in pueutione infelix. ecōtra tibi iuſto.

lari in eo † qui proſperatur in via

† ſ Non dei in qua tu. ⁝ ſ Scilicet.

† ſua: ⁝ et in hoie faciēte iniuſticias

in tuo l. quia per eius pdicatōnem videm⁹ lumen patris. et ſpūſ ſancti. et ideo pretende vt in hoc lecto tu tius eatur.

XXXVI.

Caſ. Pſalm⁹ ter tius alphabe. imper fecto. totus de corre ctione morum.

Pſalmus da uid. Pſalmus hic eſt quaſi veſtis chri ſti que totum corpus eius operiat pceptis ⁊ protegat ab aduer ſis. et quaſi ſinu cōſi lij foueat. Potō con tra illos qui murmu rant de flore maloꝝ. labore bonoꝝ: quaſi oīa caſu agantur. vt mūdo ſpreto deo adhereant. Monet igitur eccleſia: ne q̄s malignātes imitetur. ſed quidq̄d boni ſpe ratur a domino po ſtuletur. qui pſutura et eterna dat.

Olera herba. Aug. Nō eſt hiems Eſtaſ xp̄o iudicij dieſ de die autem illa ne mo nouit neq; filius neq; āgelus neq; ho mo. Sed quō dicit fi lius neſcire qui oīa nouit que pater. Sꝫ vt dicit letus dieſ. q: letos facit. ſic fili⁹ ſci re et neſcire nobis q̄ bus magiſter miſſus eſt que ſcire vel neſci re facit. Arbor alte ra dicis p charitatē mo do arida: tūc glorio ſa. q: nōdū apparuit quod erimus.

Aug. Caſ. Ole ra nō ortoꝝ ſed her barū .i. viliſſima que p agros ſpōte naſcū tur. Fenū nobiles q̄ facile pficiunt. olera mediocres. ſed et illi cito areſcunt. et hi de cidunt.

Spera. Aug⁹. Bona que in domi no et vt ſperes fac bo na. que vt facias ex cole trā. Alia littera .i. eā ſalicet corpus. et ſic delectaberis in virtutibus eius. vn de non in te ſed in domino delecteris quod ſi dabit eterna que petit ratō. hoc quidem iuſtis. Q: ſi peccator es confitere peccata. et ſic item ſpera bo na que in domino. et ipſe dabit.

Noli emulari. Aug. Ne autem moueat te a pſeuerantia pſperitas maloꝝ. Vel ſi faciūt iuſtis iniqua. Q: et ſi tibi aliqua. ne iratus ſis. Q: et ſi grandia ne furioſus ſis. pſertim noli emula. vt malig .i. vt eodē modo

malign⁹ ſis. q̄ꝛ mali extra termĩoſ terrẽ viuentiũ damnabũtur.

¶ Deſine ab ira. Aug. Ira ſubita furoꝛ diutin⁹. ſ3 vtraq3 deſerẽda. ꝑ q̄ peccat. Caſ. hoc dicit ei qui adhuc infirm⁹ timet. car nõ ſibi bona. Noli emula. vt malignũ. i. ẽ. volũtariẽ malus ſis. imitãdo eũ q̄ maligne faciẽdo ad tempus floret.

¶ Adhuc puſillũ. Aug. Poſt iſtã vitã pũã nondũ eris vbi erũt ſancti. quib⁹ dicetur. venite be. pa. me. ſed poteris eẽ in illa requie in qua diues lazarũ vidit. in qua ſecur⁹ expectes diem iudicij. qñ recepto coꝛpore angelis equaberis. Sed quõ lazar⁹ erat in requie cũ non dũ eſſet miſſa hoſtia. In ſpe ex toto. in re ꝑtim. q̄ꝛ nec ignẽ materialẽ nec vermẽ cõſcientiẽ coꝛrodẽtis ſẽtiebat.

¶ Obſeruabit pec. Caſ. Dicto ꝙ boni nõ debẽt maloſ emulari: ſubdit malos ſup bonos inuidia toꝛqueri. q̄ꝛ nõ ſimiles illis. et ideo pudoꝛ eſt eos emulari.

¶ Stridebit ꝛc. Caſ. Dũ videt iuſtũ ſe credit accuſari. ſtridet quoniã nõ poteſt ſubuertere conat̃ occidere.

¶ Dominus aũt irride. Caſ. Sic et nos vidẽtes pituros irrideam⁹ et ꝑſentes. grandis cõſolatio.

¶ Gladiũ eua. ꝛc. Caſ. Si neq3 blãdis neq3 minis aget. pẽna aggredit̃. ſi nec ſic ꝑficit. inſidiat̃ dolis. qñ bene loquẽdo mala intendit.

¶ Melius eſt ꝛc. Caſ. Paulo ante d̃ malicia et ſuſtinẽtia. hic de diuitijs et paupertate.

¶ Cõfirmat aũt iuſtos ꝛc. Aug. Maxime ꝑ exemplũ crucẽ ſuẽ. Crux eñ xp̄i finita eſt in pena et manet in gloria. a locis eñ ſupplicioꝝ tranſit ad frõtes impatoꝝ.

† ʃ Sed. ʃ aug⁹. Inde iraſci et dedignari eſt contra deum murmurare et ꝓpe blaſphemare. ʃ aug⁹. Ne turbetur oculus tuus ira. vide veritatem.

†Deſine ab ira et derelinque fu-
† ʃ Imitando eum.
roꝛem: noli emulari vt †maligne
† ʃ id eſt. mali ſunt.
ris. Quoniam qui †malignan
† ʃ Et ſi modo floꝛent ʃ in futuro dãnabũtur
‡ ʃ aug. qui aduerſa ferũt. preſentia d̃ſpiciũt.
tur †exterminabuntur: ‡ſuſtinen-
† ʃ aug. qui non fallit et omnia poteſt.
tes autem †dominum ipſi heredi-
† ʃ viuentiũ. ‡ ʃ Sed quãdiu ferẽdũ. cito erit quod infirmo diu videtur. ʃ Caſ. iam ſuſtinuiſti. et adhuc reſtat parũ ne ergo te tedeat.
tabunt †terram. ‡Et adhuc pu-
† ʃ Pꝛo quo gemiſ. ʃ Id eſt. nõ erit dominiũ peccatoꝛis qui nunc viuit pio. i. ad vtilitatẽ pij.
ſillum et non erit †peccatoꝛ: et
† ʃ Aug. Sic nõ erit. quia nõ habebit vſũ que3 modo. cũ eo vtitur deus ad ꝓbandũ iuſtum. flagellũ de malis ſibi facit deus quo caſtigat filios
†quereſ locum eius ⁊ nõ iuenies.
† ʃ Non quicũq3 ſuſtinentes. ſed qui patienter tolerant.

†Manſueti autem hereditabũt
† ʃ viuentiũ. ‡ ʃ Quid ibi eis. ʃ Auguſ. Mali in exteris. tibi omnia pax
†terram ‡⁊ delectabuntur in mul
† ʃ tunc pax. ſed modo bellum. ʃ Caſ. quaſi occultis inſidijs.
titudine pacis. †Obſeruabit pec
† ʃ vt alliciat. ſi non poteſt. ‡ ʃ vt furens belua.
cator †iuſtum: et ‡ſtridebit ſuper
eum dentibus ſuis. Dominus
† ʃ Inuiſibilem videt. et videre ſuos facit.
‡ ʃ de hoc ʃ Pꝛoſpicere ſuos facit. ʃ quod ipſe nõ videt: ʃ vide et tu cũ deo.
autem †irridebit eum: ‡quoniã ꝓ
† ʃ Semp eñ vindicatur in impiũ. ſi ſe conuertit. hic vt in paulo. ſi non. in futuro.
‡ ʃ quo retribuatur. ‡ ʃ Etiam. ʃ Aug. Ecce aperta impugnatio.
ſpicit ꝙ †veniet ‡dies eius: ‡Gla
dium euaginauerunt peccatoꝛes
† ʃ Ecce occulta per inſidias. ‡ ʃ dolos.
‡ ʃ Arcum.
†intenderunt ‡arcum ſuu3. ‡Ut
† ʃ qui ſibi non ſufficit. ‡ ʃ qui nec habet opem ab alio.
decipiant †pauperem et ‡inopem
† ʃ gladium euagina. ‡ ʃ vt martires.
‡ ʃ Sed. ʃ L. occidendo alios in coꝛpoꝛe. ſe occidant in mente. quod nõ nocet ſanctis. ſed poti⁹ ẽ dolus inanis.
vt †trucidẽt ‡rectoſ coꝛde. ‡Gla
† ʃ Aug. tibi extra. ſibi intus nocent quaſi per coꝛpus ſuũ quis mittat gladium: vt cedat tunicam. ʃ vnde venerat.
dius eoꝛum intret in †coꝛda ipſo
rum: et arcus eoꝛum confringa-
† ʃ Aug⁹. Inſidie fruſtrẽtur ne noceant iuſto. qui et ſi ſpolietur dicat melius eſt mo. iu. ꝛc.
ʃ Ita impius iuſto. ʃ tamẽ.
tur. †Melius eſt modicum iu-
† ʃ Auguſ. quia et ſi modo ꝓſpere non ſic ſemper erit.
ſto: †ſuper diuitias peccatoꝛum
† ʃ Potentia.
multas. Quoniam †bꝛachia pec
† ʃ Aug. In aduerſis ꝑ ſpem. ꝑ exempla
catoꝛum conterentur: †confirmat
‡ ʃ quomõ cõfirmat. quia. ʃ Appꝛobat.
autem iuſtos dominus. †Nouit
† ʃ hoc non poteſt homo. ‡ ʃ Et ſi miſeri videntur ignaris: ſcit deus. quid eis ſeruet.
†dominus ‡dies immaculatoꝛũ:
† ʃ Pꝛo diebus immaculatis.
et †hereditas eoꝛum in eternum

‡ ʃ Confunditur qui ſperat in hoĩe ſe vl̃ alio. ʃ Maledictus qui ponit carnẽ bꝛachiũ ſuum.
‡ ʃ tribulationis preſentis in qua potius gloriantur vel iudicij.
erit. †Non confundentur in ‡tẽ
† ʃ qui modo ſunt. vel quando mali eſurient in futuro.
poꝛe malo: et in †diebus famis ſa
† ʃ tantũ. ʃ aug. quia ablatis exterioꝛibus nichil habent intus. extra tribulãtur et intra.
turabũtur: quia †peccatoꝛes pe
† ʃ Etiam interim. ‡ ʃ In veritate.
ribunt. †Inimici ‡vero domini
† ʃ vel vt. ‡ ʃ honoꝛibus et potentia.
‡ ʃ gloria.
†mox ‡honoꝛificati fuerint ⁊ ‡ex
† ʃ aſſidue. ‡ ʃ aug. fumus quanto plus extenditur. tanto plus euaneſcit.
altati: †deficientes ‡queadmodũ
† ʃ In interioꝛi. ʃ Penitus ab oĩ virtute.
‡ ʃ Ideo hec malis. q̄ꝛ accepit coꝛpus et mẽtẽ et alia a deo et non agit gratias.
fumus †deficient. ‡Mutuabi-
† ʃ Non lucrum referet.
tur peccatoꝛ ⁊ †non ſoluet: iuſtus
† ʃ Semper eſt aliquid quod det vel oꝛatõem.
autem miſeretur †et retribuet.
† ʃ Caſ. In omnibus gratias agentes. et iuſſa ſequentes.
†Quia benedicentes ei heredi-
† ʃ viuent um. ‡ ʃ turpi vita. ʃ Nomen dei per vos blaſphamatur in gentibus.
tabunt †terram: ‡maledicẽtes au
† ʃ Et cũ benedicentes fiunt. unde cõuerte impiũ et non erit. ‡ ʃ ideo eſt bedicenou3. q̄ꝛ. ʃ a domino. ‡ ʃ a ſimilitudine regis ſue rei publice diſponentis.
tem ei †diſperibunt. ‡Apud do-
† ʃ Et per hoc.
minum greſſus hominis †dirigẽ-
† ʃ et ſi dura. ‡ ʃ homo. ‡ ʃ In quatur: et †viam eius ‡volet. ‡Cum
† ʃ aug. aduerſa paſſus erit in coꝛpoꝛe.
‡ ʃ aug. Mente. ʃ uel ſi cadit peccando non frangitur per crimina.
†ceciderit iuſtus ‡non collidetur
† ʃ a ſimilitudine. ʃ auxilium.
quia dominus †ſupponit manu3
† ʃ Supponit. nam.
ſuam. †Junioꝛ fui etenim ſenui
† ʃ a deo.
et non vidi iuſtum †derelictum
† ʃ Caſ. Opera uel imitatoꝛes ‡ ʃ Quia uerbũ dei ſemper cũ eo. ʃ Indigere pane uerbi.
nec †ſemen eius ‡querens pane3.
† ʃ quia uel ideo. ‡ ʃ admonẽdo affectu miſericoꝛdie. ‡ ʃ docendo. ʃ aug. terrena ut eterna accipiat.
†Tota die ‡miſeretur et ‡cõmo-
† ʃ aug. quod ſeminauit vt metat. ʃ Opera uel imitatoꝛes. ‡ ʃ Multiplicatione.
ʃ quia cũ exultatione uenient poꝛ. mani. ſuos.
dat: ⁊ †ſemen illius in ‡benedictõ
† ʃ et ideo tu quicunq3. ‡ ʃ aug. Ne cui noceas. ſed ei benefac. ‡ ʃ aug. quia malus repente non poteſt bona appetere.
ne erit. †Declina a ‡malo et ‡fac
† ʃ Ne putes te perdidiſſe. ‡ ʃ ecce merces.
ʃ terram uiuentium.
†bonum et ‡inhabita in ſeculum
† ʃ declina. fac bonum. ‡ ʃ Caſ. et ſi ſinit pati ſanctos. tñ iuſte iudicat. et nõ deſerit eos.
ſeculi. †Quia dominus ‡amat
† ʃ Caſ. diſcretos. qui diſcernũt ĩter bo. ⁊ ma.
‡ ʃ et ſi ſinit affligi.
†iudicium et non ‡derelinquet ſa
† ʃ quia. ʃ Caſ. et ſi hic moꝛiuntur.
ctos ſuos †in eternum conſerua-
† ʃ econtra. ‡ ʃ Pꝛopter praua opera.
buntur. †Iniuſti ‡punientur: et
† ʃ ut ſemen iuſti in benedictõne. ʃ quia ſine fructu beatitudinis erunt. ʃ Opera non ferent fructum. ʃ Caſ. id eſt. imitatoꝛes eoꝛũ cum eis.
†ſemen impioꝛum peribit. Juſti

¶ Diebus f. Caſ. Id ẽ. in hac vita qñ boni eſuriũt. et ſi. iuſti. hi ſaturabunt̃ per ſcripturas. et exẽpla dñi ꝑ ꝓmiſſ. õeſ. His duo opponit. q̄ꝛ peccãt ꝑibũt in iudicõ ꝯtra ñ ꝯfundent̃. et ĩimici vero ꝯtra ſaturabũtur. qui mox. i. q̄3 ſtatiz in altũ aſcẽdũt. tã ſtatim a veritate cadũt. deficiẽtes. vt nec iudiciũ remaneat. q̄nto plus eleuãtur tãto citius vt fumus defi.

¶ Mutuabitur. Caſ. Audit verbum dei nõ reddit opib⁹. Et nõ ſoluet. Id ẽ. nõ reddit opib⁹ qd̃ auditu ꝑcepit.

¶ Miſeretur ꝛc. Caſ. De his q̄ accip. Miſericoꝛdia ei mouet̃ erga nõ hñtes: et dat. q̄ꝛ ſcit ꝙ bñdicentes dño hereditabũt terrã. et ꝙ maledicentes ꝑibunt.

¶ Miſeret̃. ꝓcedit miſericoꝛdia. ſequit̃ largitas.

¶ Greſſus hoĩs. Caſ. Qui ꝑ ſe toꝛtuoſi. q̄ꝛ in pcc̃is nati.

¶ Uiã eius uolet. Aug. Uia terrẽ non dura. ꝫ latronib⁹ plena eſt. vel viã hominis volet deus.

¶ Junioꝛ fui ꝛc. Caſ. Tractat hic iuſtũ nũq̄3 deſeri. ꝓmia bonoꝝ et penas maloꝝ cõmiſcẽs cũ ĩterie ctis adhoꝛtatõibus.

¶ Aug. Eccleſia q̄ſi vn⁹ homo loquit̃ q̄ in pꝛimis tꝑib⁹ iunioꝛ fuit. iam in fine ſeculi ſenuit in ſenecta vbi q̄ꝛ ꝑ omnes gentes dilatata. Aug. Junioꝛ fui. Puer in abel. in ꝓphis et pr̃iarchis iuuenis. tꝑe martiꝝ q̄ſi ſenex. in fine mũdi q̄ſi in decrepita etate.

¶ Caſ. Junioꝛ quãdo initia legiſ in adã ſuſcepi. Senui. cu3 ĩ honoꝛabili etate ad vltimũ ſuſcepi xp̄m.

¶ Tota die miſeretur. Ul̃ de elemoſina dicit q̄ a mĩa incipit. et p⁹ manũ apit vel de ſpũalib⁹

Amat iu. Caſ. Jõ et tu ama. vt bonis tuis gaudeas

Supplantabũtur. Caſ. Supplantare eſt plantis foueas inſidiarũ pre tendere.
Dominus aũt. ꝛc. Caſ. Conſolatõ iuſti.
In manibus. Aug. Job terra tradita eſt in manus impij .i. caro. ſed animã inuictã educit de⁹ ne cedat.
Cũ iudicabitur illi. Caſ. Vel ñ pmittit damnari iniſti. cũ iudicabitur ab impio. vel illi impio ſcȝ ad malum eius.
Et exaltabit. Caſ. Quia nõ niſi exaltatus celeſtẽ poteſt habitare.
Videbis. Caſ. Quod mõ credis. duplicíter notat gaudia bonorũ. primo qꝛ tũc ſentient in quãtis ſint iocũditatibus. Inde quia videbũt penas iniquoꝝ vnd gratioꝛ eſt beatitudo liberatis ab huiõi malo
Vidi impium. Aug. Contra hoc ꝙ putabat deo nõ diſplicere. qui hic vtiť pſperitate: ſup hũiles exaltatũ. ꝛ ſup cedros eleuatũ: vt altis celſioꝛ ſit. Hoc ꝛ de dyabolo põt accipi. cui religato locuſ nocẽdi eſt ablatus. Tranſiui. mũdũ melioꝛi cõuerſatõne ad deũ tendens. et vidi nichil poſſe. cũ nichil oĩa ſint in quib⁹ hõ gloriatur. Queſiui. in memorã reduxi. quia boni tũc magis dolent de impijs. ꝙ ab eis ſunt ſepati. cuȝ in meli⁹ imutanť. Locus. eoꝝ mũdus eſt. qui et diſſoluetur.
Tranſiui. Aug. Tranſit qui pſentia nõ attendit ſed nouiſſima.

† ſ viuentium. ſ que eſt eterna.
autem hereditabunt † terram: et
inhabitabũt in ſeculum ſeculi ſu
† ſ Merito hec iuſto. qꝛ. ſ cordis.
per eam. † Os iuſti meditabitur
† ſ de ipſo deo et eternis. ꞉ ſ Inſtructioni alioꝝ quid deus precepit tenere vel fugere.
† ſapientiam: et lingua ei⁹ ꞉ loqtur
† ſ Sȝ ne putes eũ de illis ec. de quibus populus hic labus m. ho. ꝛc. ſubdit ſ Precepta dei.
꞉ ſ Quaſi coꝛ cõſonet lingue.
iudicium. † Lex dei eius in ꞉ coꝛ
† ſ Quid illi pdeſt. ꞉ ſ Caſ. verbũ in corde liberat a laqueis peccatorum.
de ipſius: et † non ꞉ ſupplantabũ
† ſ tamẽ. ſ Juſtus grauis eſt ei ad videndũ
ſ Inſidiatur.
tur greſſus ei⁹. † Conſiderat pec
† ſ Quia diſſimilis eſt vita eius.
catoꝛ iuſtum: † et querit mortifi
care euȝ. Dominus autem non
† ſ poteſtate ſecũdũ aĩam vt ei conſentiat.
derelinquet euȝ in † manibus ei⁹.
† ſ Et ſi ab hoĩe hic damnetur. ꞉ ſ Juſtũ.
꞉ ſ Caſ. Cũ iudiciũ fiet d illo ad cõmodũ iuſti.
† ſ In futuro.
nec † damnabit ꞉ eum ꞉ cum † iudi
† ſ Juſto ł impio. ꞉ ſ Ergo nunc. ſ Et ſi diu pateris.
cabitur † illi. ꞉ Expecta dominũ
† ſ In expectando. ꞉ ſ Precepta. ſ Quid inde michi. ꞉ ſ Meritis.
et † cuſtodi ꞉ viam eius: et † exalta
† ſ Ita. ꞉ ſ firmiter. ꞉ ſ viuentium.
bit te. † vt ꞉ hereditate capias † ter
† ſ Et ſi modo neſcis que pmitto. in experientia diſces poſtea. ſ Peribunt ne vtiq
raȝ: cuȝ perierint peccatores † vi
† ſ Oculo fidei. quo qui caret delectatur felicitate ipioꝝ ꞉ ſ In honorib⁹. ſ vltra modũ.
debiſ. † Vidi impium ꞉ ſuperex
† ſ In candore ſeculi. ꞉ ſ A ſimilitudine.
꞉ ſ Que alte a vento deiciũtur.
altatum: ꝛ † eleuatũ ꞉ ſicut † cedros
† ſ aug. Ad nouiſſima eius. ꞉ ſ Potens
ſ Quia non erat locus eius.
libani. † Et tranſiui et ecce ꞉ non
† ſ Si ibi impius pio viuat. i. ad vtilitateȝ pu.
erat: † queſiui eum et non eſt inuẽ
† ſ Regnandi. ꞉ ſ Ergo ſitis eis diſſiles. ſ Nõ extorqueatur a te ꞉ ſ Nõ terrena. pp terrea cuſtodi. ſ Ad deum. ſ vel veritatem.
tus † locus eius. ꞉ Cuſtodi ꞉ inno
† ſ Conſidera. intellige: ſ Si graueris. ſ Quicunqȝ vult vel tu. quia aliter es curuus. et ne putes ꝙ ſit finitus hõ ꞉ ſ Ad primũ.
centiam et † vide ꞉ equitatem: quo
niam ſunt reliquie homini pacifi
† ſ Econtra.
co. † Iniuſti autem diſperibũt:
† ſ Cum eis. ſ vel inidipſum. i. in eternũ. vel omnes ſimul in vnũ. ꞉ ſ terrena.
† ſimul ꞉ reliquie impiorum inte

† ſ Cuſtodi ꝙ tamẽ non eſt niſi per deum
꞉ ſ Nõ aliunde.
ribũt. † Sal⁹ ãt iuſtoꝝ a ꞉ domi
† ſ Si quid impugnat.
no: et † protectoꝛ eorum in tempo
† ſ Cooperabitur eis.
re tribulationis. † Et adiuuabit
† ſ A labore vinee in futuro. ſ faciet liberos et ſecuros. ac ſi nullus contra.
eos dominus et † liberabit eos: ꝛ
† ſ Ne fides eoꝝ puertatur. ꞉ ſ Seruat illeſos a contrarietate ſeculi. ꞉ ſ In futuro.
† eruet eos a ꞉ peccatoribus: ꝛ ꞉ ſal
† ſ Nõ quia nõ peccauerit. ſed quia.
uabit eos † quia ſperauerũt in eo.
† ſ Penitentis in malis poſitus peius timens et inde lugens ſabbati eterni recordatur. quo timet priuari peccati cõſcius. deſiderat frui grauiter afflictus
† Pſalmus dauid in rememoratione diei ſabbati.

XXXVII.

ſ Caſ. Ne ſim inter eos quibus dices. Eſuriui. ꝛ nõ dedi. mi. m. ite maledi. in i. e.

Domine ne in
† ſ vel indignatione tua.
꞉ ſ Caſ. Nec inter eos ſim qui p ignẽ emendati ſaluabũtur. ſed hic emenda. qꝛ tũc grauioꝛ ignis
† furoꝛe tuo arguas me: ꞉ neqȝ in
† ſ vel emendes. ꞉ ſ Aug. vindicte dei. dolores animi et corporiſ. vel verba dei que infixa cordi faciunt recordari ſabbati. ꝛ quia nõdũ habet quod amat. gemit et cognoſcit nõ eſſe ſalutẽ carnis compatione futuri.
ira tua † corripias me. Qm̃ ꞉ ſa
† ſ diu et in multis.
gitte tue infixe ſunt michi: et † cõ
firmaſti ſuper me manum tuam.
† ſ Eo vſqȝ confirmaſti ꝙ.
† Non eſt ſanitas in carne mea a
† ſ Que non eſt iniuſta. quia pro peccatis.
꞉ ſ Nec ratõni eſt pax. quia caro impugnat.
† facie ire tue: ꞉ nõ eſt pax oſſibus
† ſ Ab inſtantia ſuggeſtionum mearum.
meis a † facie peccatorum meoꝝ.
꞉ ſ Non eſt pax. quia peccatũ regnat in mortali corpore ſ Quaſi nec iniuſte paſſus. ſed peccatis imputo. vnde melius captat.
† Quoniam iniquitates mee ſu
† ſ Rationem.
pergreſſe ſunt † caput meum: et ſi
† ſ aug. Leues iniquitateſ dũ fiunt. tandẽ afflictionibus onerantur.
cut † onus graue grauate ſunt ſu
† ſ Caſ. Supgreſſe. quia plage per baptiſmũ ſanate cõputruerũt. cũ iã peccato conſentitur. rupte ſunt dum ad actum ducitur.
ſ Aug. Aliis per exemplum.
per me. † Putruerunt et corru
† ſ vt ſupra peccatorum. ſ Caſ. Et hoc p ſtulticiam. quia non ſum vſus viribus in baptiſmo receptis.
pte ſunt † cicatrices mee: a facie

inducit multis modis cruciatũ. ita vt ipſum iob videať pponere tyronib⁹ in exemplũ. vt cruciat⁹ amplectãtur mĩores quidẽ meritis. quib⁹ ab eterna pena liberamur.
Sabbatũ. Aug. Eſt reqes eternitatis quã pdere formidat peccati cõſcius. et habere deſiderat grauiter afflictus.

XXXVII.

Caſ. Primũ captat miſericordiã per penas ſummatim.
Argue. Caſ. Vt pena ſit a mia ad correctionem: nõ ab ira ad vltionem.
Sagitte. Aug. Vindicte quas minabaris ade. dicens in quacũqȝ die comedes. moꝛ. mo. qꝛ comedit infixe ſunt et nobis. ꝛ nõ ad horã. ſed ꝯfirmaſti vt ſint vſqȝ ad finẽ ſeculi.
Aug. Caſ. Qm̃ ſagitte. Numerat q̃ patiť. vt qꝛ multa ſũt ſatis ſint deo ne peiora patiatur. portat eĩ corp⁹ mortale tot miſerijs ſubditũ. quod ꝛ cũ ſanũ dicitť. nõ vere ſanũ eſt qd̾ leuiter pt ledi. Vñ. Nõ ẽ ſa. in carne a facie. ab inſtãtia vindicte in adam exerte. Vł timore future ire terreť: ſic vt nõ ſit ſanitas in carne more verecundi. qui futuris flagellis iam affligitur. Vel a facie ire quia puidi faciẽ ire. i. quod minaris ne videam iram. Nõ eſt pax. Grauis doloꝛ ad interiora puenit a facie peccatoꝝ. qꝛ ſanctus ſup penas corporis affligitur peccatis putans ſe grauiora mereri.

Cuſtodi innocentiã. Aug⁹. ppterea cuſ. et ſi graueris intelligens hoc eſſe equũ. Vł veritatẽ ne in mũdanis curã habeas. Equitatẽ vel directionẽ. vt nõ iniqu⁹ puteť deus qui fauet impijs. et iuſtos affligit. attende nouiſſima. ꝛ videbis qm̃ ſunt reliquie homini pacifico. poſt hãc vitaȝ remanet ei bonũ. nõ perit oĩno ſed viuit.
Pacificus. Aug. Eſt qui inter diſcordãtes pacẽ ſeruat. et facit. et nota cui hec virtus eſt loco beati poniť. Reliquie. bona que poſt hãc vitam relinquentur. vel memoria bona poſt obitum.
Salus aũt. Hec oĩa iuſtis totũ tamẽ a deo. et colligit ſũmatim.
Pſalmus dauid. Aug. Caſ. Vt peccatũ quod prius fugere nequim⁹. ſp in memoria habeamus. vt noſ ab eo ſaltẽ tremus. Hic penitentẽ

Nõ eſt ſanitas. Caſ. Captat hic miſericordiã a poteſtate iudicis. et ab infirma perſona ſua.
Nõ eſt pax oſſibus. Caſ. Accipit oſſa p carne. Et exponit quod dixerat aliud addens ſcilicet a facie peccatorum.
Supergreſſe ſunt. Aug. Vel ſuſtulerũt. i. qꝛ iniquitas eleuauit caput ſupbi ꝯtra deũ. de⁹ grauauit vt faſce. ꝛ cõpreſſit ne iam erigatur.
Putruerũt. Caſ. Narratõ in qua enumerãtur miſerie.
Cicatrices mee. Aug. Vel liuores mei. Alia littera. i. peccata mea Non eſt ſanus qui cicatrices habet que putruerunt et fetent. vt ab eis auſi adoremus ſabbatum. et gemamus currentes cum ſponſo poſt odorem vnguentorum.

¶ Miſer fac. Aug. Dicto qualiter iniq-tates ſupgreſſe. dicit quomõ aggrauate. Quoniã lumbi. Caſ. Aug. Nõ ſoluꝫ mea infirmitate pec-co: ſed et dyabolus q̇ corpus affligit: et ani mã fatigat vaniſ ima ginatõibus. et ꝑ hoc nõ eſt iterũ ſanitas ſi cut ⁊ ſupra ꝑ ſagittas

¶ Aug. Lumbi. vel anima impleta eſt. et ita nõ eſt in toto ho-mine vnde ſit leticia. donec anima exuat' il luſionibꝫ. et corp⁹ in-duatur ſanitate. Il-luſiones anime infi-nite ſunt que aliquã-do vix orare ſinunt. imagines corpoꝝ oc-currũt. et tranſis de hac in illã. venit obli uio. recordaris hoc ꝑ illo. et huiõi. he pellẽ tur cũ videbim⁹ veri tatem vt eſt.

¶ Rugiebam a gemitu. Caſ. Aug. Gemitus corde. rugi tus voce. a ſimilitudi ne beſtiarũ quibus ſe cõparat. vt fortior' ge mitus oſtẽdatur. vir tus patientie q in ge mitũ nõ in verba pro rumpit.

¶ Ante te. ⁊c. Caſ. Tale eſt q meret' eſſe ante te. q:ꝑ peccatis petit. Aug. et ideo ñ eſt abſconditus. ſed auditus gemitus. q̇a pius eſt pro liberatio ne anime. alios non curat deus.

¶ Deſideriũ. Aug. Eſt oratio. nec vnq̃ deſinit orare. qui non deſinit amare. chari-tas clamor eſt.

¶ Cor meũ. Caſ. Exponit dolores ani mi. quia virtus patiẽ tie reliquit. Cõturba tũ quia mens ſuccu-buit paſſiõi ſue. Lu-men. i. ratio nuꝑ tur-bata quã nõ habet ſe cũ pro ingentibꝫ mo-leſtijs.

¶ Amici mei et pro. Caſ. Et ꝑ his duobus ſolatijs gau det hũanitas. ſ; huic ſunt cumul⁹ paſſiõis.

¶ Aug. Amici mei. Hactenus cõfeſſus eſt que patitur a ſe intus. nũc q̃ a foris. vnde. ab occultis. me. mũ. et ab alie. par. ſer. tuis. vt eñi caput dicit peccata noſtra ſua. ſic nos paſſiones eius que hic ponũtur dicam⁹ nr̃as. quia vna vox totius. et hec etiã cuiq; verſanti inter homines conu enit.

† ſ Non deo imputo. ⁝ ſ Ideo. ſ Mi ſerus afflictus.

†inſipientie mee. ⁝ Miſer factus ſũ

† ſ aug. ab elatõe. ſ Omis qui ſe exaltat hu-ſ adeo vt non poſſit ſe erigere ſicut curua mu lier quã poſt decem et octo ãnos domin⁹ erexit ſ aug. vel terrenis deditus vnde triſtis. ⁝ ſ vſq; in mortẽ.

et †curuatus ſum ⁝ vſq; in finem:

† ſ tota vita. ſ iugiter. ⁝ ſ Nõ deſpans-ſ Quia ſabbati memor ⁝ ſ iam hui⁹ uite-ſ uel ambulabaꝫ-

†tota die ⁝ contriſtatus ⁝ ingredie

† ſ ideo. ſ aug. Carnalitas. i. ſenſualitas.

bar. †Quoniaꝫ lumbi mei ĩpleti

† ſ dyabolicis. ⁝ ſ Quoniã. ſ vnde q̇s me liberabit de corpore mortis huius.

ſunt †illuſionibus: et ⁝ non eſt ſa-

† ſ Quã dyabolus affligit. ⁝ ſ Corpore ſ Contriſtatuſ.

nitas in †carne mea. ⁝ Afflictus

† ſ per penitentiã. ſ Animo vt nichil ſit in me liberũ a pena. ⁝ ſ Quia vndiq; eſt cala mitas.

ſum et† humiliatus ſum ⁝ nimis:

† ſ Aug. Omnis gemitus qui de exterioribus eſt. carnis eſt. qui ꝑ ſabbato quod caro nõ obti net cordis eſt. quẽ nõ nouit homo. ſed o domie ante te om. deſi. m. qui vides cor. ſ Caſ. Id eſt cũ magno deſiderio querebã anime refectõꝫ ſ A ſimilitudine leonis.

†rugiebam a gemitu cordis mei.

† ſ hiero. Id eſt nichil deſidero niſi eſſe añ te.

†Domine ante te omne deſide-

† ſ Caſ. Si deſideriũ añ deũ ergo et gemit⁹ qui cum eo. ⁝ ſ Et ſi ab hominibus.

rium meum: et †gemitus meus ⁝ a

† ſ Auguſ. Quia nõ ꝑ terrenis. ſed ꝑ celeſtib⁹ ⁝ ſ aug. Pauor vndiq; et ſolicitudo incutitur.

te non eſt †abſconditus. ⁝ Cor

† ſ vnde. ſ Si virtus manſiſſet. nichil terre ret. cur ⁊ hec reliquit.

meum conturbatum eſt. †dereli-

† ſ Aug. Quia lumen defecit. ex quo adam ad vmbram fugit timens a facie dei.

quit me virtus mea: et †lumẽ ocu

lorum meorum et ipſum non eſt

† ſ Aug⁹. ficti. ⁝ ſ Cognati iudei.

mecum. †Amici mei ⁊ ⁝ proximi

† ſ Exprobrando. ⁝ ſ Crucifigentes. ſ Conſilijs. dolis.

mei †aduerſum me ⁝ appropinqua

† ſ Perſeueranter. ⁝ ſ Aug. Apoſtoli. ſ vbi et vxor. vnde halitum meũ exhorruit vxor mea.

uerunt et †ſteterunt. ⁝ Et qui iu-

† ſ timentes mori.

xta me erant †de longe ſteterunt:

† ſ Crucifigebant ⁝ ſ Caſ. dyabolus cũ mi niſtriſ. qui tantomagis moliũtur mortẽ anime. quantomagis vident ſtare. ſ tollere nõ imitari.

et †vim faciebant qui ⁝ querebant

† ſ aug. Quia nõ inueniebant crimina.

animam meam. †Et qui inquire

† ſ aug. vt vxor et amici qui cõſulentes corpo ri. anime contraria ſuggerunt vt loqueretur in deum. ſ finxerunt falſa.

bant mala michi †locuti ſunt va-

† ſ fallacias. quot falſa teſtimonia ante crucẽ finxerunt. et poſt reſurrectõem. corruptis cuſto dibus. de quibus yſaias. Ponam malos pro ſe pultura eius.

nitates: et †dolos tota die medi-

† ſ Non reſpondebis quaſi non audiret.

tabantur. †Ego autem tanquaꝫ

† ſ Caſſi. Magna virtus audire noxia. et non reddere contraria.

ſurdus non †audiebam: et ſicut

mutus non aperiens os ſuum.

† ſ Non ſolũ non audiebã ſed quaſi nec poſſeꝫ audire.

†Et factus ſum ſicut homo non

† ſ Auguſ. Quaſi nõ eſſet vnde illos argueret quod ante fecerat. ſed implendũ erat. ſicut ouis coram tondente ſic nõ aperuit os ſuum.

audiens: et †non habens in ore

† ſ Caſ. Sic tacui quaſi nõ eſſet qḋ iuſte redde rem. ⁝ ſ Sed.

ſuo †redargutiones. ⁝ Quoniaꝫ

† ſ Ideo tacuit in paſſione. ⁝ ſ Si bona eſt conſcientia nichil eſt timendum.

†in te ⁝ ſperaui: tu exaudieſ me do

† ſ Iõ audies ſ caſ. Inter mala cauet ſanct⁹ maxime ne de lapſu eius inſultet inimicus

mine deus meuſ. †Quia dixi ne

† ſ Aug. Hoc dixi. et tamen hoc euenit. forſitã ad emendatõnem.

quando †ſupergaudeãt michi ini

† ſ aug. Aliquando in aliquod peccatũ vbi tũc inſurgunt lingue nequiſſime inimicorũ cũ fuiſ ſet potius miſerendum. ⁝ ſ actus.

mici mei: et duꝫ †cõmouentur ⁝ pe

des mei ſuper me magna locuti

† ſ dolent impii ſ; ideo etiã exaudies ſ aug. Quaſi ad hoc natus ſum vt flagella feram. fla gellat enim deus omnẽ filiũ quẽ recipit. et idõ non inſultent inimici.

ſunt. †Quoniam ego in flagella

paratus et dolor meus in conſpe

† ſ aug. vnde dolor. non de flagello quod me dicina. ſed de peccati vulnere. niſi enim doleret non ſic ſe accuſaret.

ctu meo ſemper. †Quoniam ini

† ſ Et q: nõ ſufficit confiteri addit añũ. i. confi tebor.

quitatem meam †annunciabo: et

† ſ Caſ. Sedule agam pro ſanando. ſ Solli citus ero. ⁝ ſ tua permiſſione ad ꝑbatõnem miſeri mei miſſi.

†cogitabo ꝑ peccato meo. ⁝ Ini

† ſ Bene eſt eis in ſeculo. vbi laboro et rugio. ⁝ ſ In ꝑſecutõne. ſ vel confortati.

mici autem mei †viuunt et ⁝ con-

† ſ Et hoc valet ad impetrandũ. ⁝ ſ Quod grauius. ⁝ ſ Et nõ pauci quod grauiſſimũ.

firmati †ſunt ⁝ ſuper me: et ⁝ multi-

† ſ dantes mala ꝑ bonis.

plicati ſunt qui †oderunt me ini-

† ſ Etiam.

que. †Qui retribuunt mala pro

† ſ Cur. ⁝ ſ Ideo dixit mala pro bonis.

bonis detrahebant †michi ⁝ quo-

† ſ Sed quia hec homini intolerabilia. ſ Hoc dicimus in illo qui pro nobis inter pellat.

niam ſequebar bonitatem. †Nõ

derelinquas me domine deus

† ſ Et ſi ad horã relinquis. ſ Penitus. ⁝ ſ Potius. ſ aug. dũ pugno cõtra hoſtem.

meus: ne †diſceſſeris a me. ⁝ In

tende in adiutorium meum do-

† ſ dator eterne. ſ aug⁹. Quia et animã ſer uauit et a paſſionibus liberauit.

mine deus †ſalutis mee.

† ſ Conſũmatõnem. ⁝ ſ de eterna beatitu dine. ⁝ ſ Prophete.

†In finem ⁝ canticum ⁝ dauid

¶ Surdus. Caſ. Ad iniquitatẽ cõſulẽ tiũ. non apiens quia mutus. et ſi nõ clare loquit' vel balbutien do remurmurat. is er go nichil aſpeꝝ. nihil cõtra deũ dixit. Si-milat⁹ ſum diſſimu-lanti audire conuicia ſua. in quo homo eſt ratõnalis ne per hoc cadat in peius. Con-tra iniquas ſuggeſtio nes tacet. ſupra ↄtra dolores corporis ru-giebat.

Quoniã in te ⁊c. Caſ. Quia inter tot mala ſperauit in do-mino. Affirmat ſe au diendũ in cõmemora tõe emẽdatõiſ. Spe raui. ſalutaris medi cina malis ſperare. ñ deficere. In te do. qui mutas triſtia in leta.

¶ Quia dixi. Aug Itẽ caput de iſtrmis pedibꝫ cũ ſit in celo ñ deſerit illud qḋ ha-bet in terra.

¶ Dũ cõmouen. Caſ. Si cõmouent' aliquãdo hũana in-firmitate. irrident im pij vnde dolent pij.

¶ Paratus ſũ. Caſ. Sciens me deli quiſſe. Dolor. quia deliquit. impi⁹ ſe de-fendit. iuſtus contra ſe iraſcitur.

¶ Quoniã ini-qui. ⁊c. Caſſi. Duo modi ꝑfecte peniten-tie. cõfeſſio et emẽda tio. ꝑ fletus elemoſi-nas et huiuſmodi.

¶ Viuũt. Auguſ. Fruũtur mundo. fir-mati in mundanis et quotidie plures fiũt.

¶ Nõ derelin. Aug⁹. De ꝑteritis abſoluit⁹ cum actõne gratiarũ. auctorẽ ſa-lutis ꝑfitens deũ. let⁹ exclamat ne iam relin quat'. Caſ. quia gra-uior offenſio poſt ve uiam.

Auguſti. Exulta-tiua cõcluſio vt certa ſpes ſit imitantibus. Ne diſceſſeris. quo-modo ergo ſupra. vt quid me dereli. vox ẽ veteris hoĩs qui cum eo crucifixus. hic autem in perſona propria loquit'.

¶ In finẽ canticũ. ⁊c. Aug. Quia hic eſt de eterna beatitudie. ꝑ q̃ io-cundũ eſt tranſilire: et ſi graue ſit carni docet añt inde mũdo ad deũ tran ſire. Tranſilitor añt de bona opinione ſemꝑ cõtrahit inuidiã iniquorũ et

calumniã. vnde deliberat inter malos tacere: ne quid dicat male.
¶ Ydithũ. Aug. Tranſiliẽs cos. i. remanẽtes in mũdo. XXXVIII.
¶ Caſ. In primis de cõtinentia lingue inter blaſphemos et calũnioſos vnde et optat noſcere finem vbi hec non ſunt.
¶ Dixi cuſtodiã. Aug. Caſ. Monet hic pſalmus inter blaſphemos iniquos, et calũnioſos lingue cõtinentiã, certamia rixas cõprimere, hoc eñi ſiletiũ multum eſt vtile.

¶ Caſ. Dixi, in cor de deliberaui. vbi ſapientes prius deliberant q̃ loquãtur.
Vias. Hie. Id ẽ. actões et verba. Vt nõ delinquã. p fatua vel ocioſa.
¶ In lingua. Aug. Nõ fruſtra ẽ lingua in vdo, quia facile labitur.

Poſui ori. Aug Poſtq̃ tranſiui terrenas delectatões et et verbis bonis ꝯtra ho inidiã. ſufficit intelligentia corã deo. ne loquẽdo dem adi tũ calũnioſis in quo fit ſepe pturbatio: vt dicãtur nõ dicenda. cõtra quod melius remediũ eſt ſilentiũ. ſed dũ nimis timeo ne loquar mala: tacui bona. et quia nõ erogo talentũ michi creditũ paupibus, nõ cõmittet michi diues dominus, et hoc eſt, obſurdui. i. cepi iam nõ audire cõfitetur ſe paſſũ docens nos cauere. hoc non imitari.

¶ Caſ. Poſui vſq; eo q̃ obmutui. Humiliatus. vt purũ intelligas ſilentiũ. nõ doloſum. Et ſilui a bo. ne docerẽ contemnentem qui cauſa cõtemptionis querit.
¶ A bonis. Caſſi. Annũciandis. vel a bonis hominib9 pro porcis et canib9. q̃b9 ſanctũ nõ eſt dandũ. vnde dolor. quia negat cõſeruis cibaria vite. Et iõ.

Id eſt. de tranſiliente
pro ydithum.

XXXVIII.

deliberaui. graue enim eſt hoc.
Aug. Quia forſitan iam lapſus in lingua. Iam bonas. Aug. Perfectus eſt vir qui nõ peccat in lingua. Quod difficile.

Dixi cuſtodiam vias meas: vt non delinquam in lingua mea.
Mei iuris. Et Ne incongrua exirent. Non propter ſtudioſos. ſed Cũ maxime opus eſſet. Cum mora.

Poſui ori meo cuſtodiam: cum conſiſteret peccator aduerſum me.
Caſ. Querens calũnias a quo decipitur per ſilentiũ. Aug. Qui nõ percipit que ſũt dei et calũniatur. turgidis et litigioſis nil dicendũ vt et agnus ſine voce co. t. ſe.

Obmutui et humiliatus ſum et ſilui a bonis: et dolor me9 renouatus ẽ.
vel obſurdui. Non me humiliaui. Caſ. Improperia ſuſtinui ab eis. Dũ timeo ne dicã mala. Ita. Caſ. Quem paſſus eſt in loquendo. a quo quieuit in ſilentio. Aug9: dolet tacuiſſe dicenda. q2 vidit mala tacuit etiam bona et bonis. vnde zelus domus tue comedit me. i. amor primorum quibus bona tacui angit me.

Concaluit cor meũ intra me: et in meditatõe mea exardeſcet ignis.
Aug. Cepit inquietũ eſſe cor videns hinc inde eſſe pericula. Id eſt. ex omni pte caluit igne dei. i. amore celeſtium.
Sed. Aug. In hac fluctuatione dicendi et tacendi inter calũnioſos et audire paratos in hoc eſtu queſiui meliorẽ locũ vbi hoc nõ patiar. ſcʒ finẽ. i. vitam eternã. Et hoc eſt no. f. ꝛc.

Locutus ſum in lingua mea: notum fac michi domine finem meuʒ.
hoc. Aug9. Si multa tranſiui reſtat finis vbi non ſunt ſcandala. noto fine plus deſiderat et omnia tranſilit. Et nu. Hiero. Aug. Hic eſt numerus ſine numero.

Cor meũ. concaluit oñi pte igne dei. Intra me. in ratione. vt de celeſtibus cogitaret. Intra prius q̃ꝫ extra exiret loquendo. vel interna gratia ſancti ſpiritus In meditatõne m. ex. id eſt. in cõſilio. ne inſanus eſſe eſtus videret̃. poſtquã intra. Etiã in lingua mea. i. tranſilientiũ locutus ſum. Aug. quod eſt malis iuit9 ſilui. ſed domino locut9 eſt eſtu charitatis agente iſtud. Notũ fac ſi. i. xpm qui eſt finis noſter. Et numerũ dierũ nõ deſiderio huius vite ſed deſiderio xpi. vt appareat ſi eius aduẽtũ poterit videre. ante quẽ multũ deeſt ad vitã. quia ante eũ ſunt veteres dies adẽ. qui ducũt ad mortẽ et nõ noua regeneratio. Et ſubſtantia. q̃ adã peccãte dãnata eſt. nichil ẽ ante deũ. et ſi act9 tranſiliẽtis aliq̃d ſũt.
¶ Dolor meus. ꝛc. Aug. Si damnabitur piger qui nõ erogat: quid ille qui p luxuriã cõſumit. poſitus eñi tranſiliens inter deũ diuitẽ et hominẽ pauperẽ. vt a deo accipiat et homini diſtribuat. Sed dũ timet eſſe prodigus et diſſipator fit auarus diſpenſator.
¶ Locutus ſũ. Aug9. Non auditori erudiendo. ſed exauditori deo a quo intus audior. vere tranſilienti. herenti aũt eſſe videt̃.
¶ Et numerũ. Hiero. Aug9. Numerus dierũ qui modo ſunt non eſt
¶ Ecce meſu. Caſſi. Quaſi noto fine et diebus qui ſunt, attendit ad hec que reliquit, et cõparat inuicẽ.
¶ Et ſubſtãtia. m. t. n. Aug. Qui videt nichil eẽ hãc ſubſtantiã. an̄ te videt. vbi ocli tui ſũt nõ vbi humani. i. tue viſioni cõcordat. vel ante. i. cõtuitu illius. que ante te erit.

¶ Veruntamẽ. Caſ. Videns aduẽtũ chriſti redit ad infirmitatẽ. quam inter virtutes habet dicẽs Aug. magna ſunt q̃ diximus et credim9. ſed tamen nõdũ eſt illud eternum. ſed vniuerſa vanitas. et pro mutabilitate deſiderans eternam: exprobrat hũane vite cui ſubeſt quod dicit. ne quis putet ſanctos a tentationib9 alienos.
¶ Aug9. Vel licet menſurabiles dies, licet ſubſtantia nichil tamẽ vniuerſa vanitas ẽ. in ratõnali creatura que ſecundũ diuerſos vniuerſam appetit creaturam.
¶ Aug. Veruntamen. Quãuis tanta tranſilui. q̃uis eternis inhio. tamẽ dum hic viuo. vbi tot ſcãdala. vbi tentatio. vniuerſa vanitas omnis homo. et tranſiliens et herens. id eſt. ad vniuerſam vanitatem adhuc ptinẽt. quia omnia vanitas ſub ſole. Sub ſole eſt oñe viſibile. Inuiſibilia nõ ſunt ſub ſole. i. fides ſpes charitas hec habet yditbum vltra ſolem cuius cõuerſatio in celis eſt.
Omnis homo. Aug. Si malus in ſecularibus vanus eſt. Si bonus cum chriſto volenti eſſe vana eſt vita.

vere non tranſit. vel qui. Quantũ. vnde humilior eſt homo. Hic in preſenti. An deeſt. quaſi vtiq; quia. Quid enim de iſtis diebus tranſitoriis ſentis.

Et numerum dierum meorum quis eſt: vt ſciam quid deſit michi.
aug. vel veteres quia. corrũpuntur corpora peccato et pena. Breues manes. Qui dederas imenſurabiles ſi hõ ꝓſtitiſſet

Ecce menſurabiles poſuiſti dies meos: et ſubſtantia mea tanquã nichilum ante te.
Aug. Cito tranſit. et q̃diu eſt nichil eſt. Aug. actus quidẽ boni ſunt aliquid. Ex ſe. Qui vere vides. In hoc gemit. ſicut i ſuperna. i. ſupernorũ amore exardeſcit.

Veruntamen vniuerſa vanitas: omnis homo viuens.
Ipſa nõ modo van9 et de hoc p exaggeratõnem. Non deus. non ſpiritus. Quaſi iocunde in mundo cui ſeruit. aug9. vel quãquã in imagine ſcʒ dei homo ambulet que eſt vltra ſolem. et veritas quia vera et inuiſibilia bona appetit. tamẽ vane turbatur. i. vanis deſideriis. de victu et veſtitu et huiuſmodi.

Veruntamen in imagine pertranſit homo: ſed et fruſtra conturbatur.
Inutiliter. aug. Inde eſt vana perturbatio. quia.

Theſauriſat et ignorat cui congregabit ea: et nunc que eſt expectatio mea: nonne dominus. et ſubſtãtia mea apud te eſt.
auguſ. Neſcit enim ſi filius poſſidebit qui et tranſit. viſa hac vanitate reſpiciens veritatem in medio poſitus ait ergo. et nũc que eſt expectatõ. Nemo hic pfectus. finis. Qui ſup omnia. Caſ. Iam ad te tendens. aliquantulũ eſſe incipit. Caſ. Sed quia nullus ſine peccato quantacunq; tranſilierit. peto. Quia multe etiam iuſto.

Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium inſipienti dediſti
Quia ſic ago. Ideo debes quia. Caſ. Stultus irridet bonis moribus. Caſ. Quia remanet in vanitate.

¶ Verũtamẽ. Aug. Dyapſalmus. Quomõ oñes ſub vanitate et caſu, et inde opponit ſe expectare dominum et petit liberari.
¶ In imagine pertrãſit. Aug. Quãuis ita ſtudeat vanitati, tamen cito tranſit corpaliter imagini ſpeculi que cito vaneſcit. Vel ipſe poſitus in imagine dei. i. in ratione. et ita mirũ. q̃ hoc nõ retrahit eũ a vanitate. S; conturbatur. i. a puritate mentis in actibus ſeculi deducit̃. quia cũ miſeria et labore appetit terrena.
¶ Theſaurizat. Aug. De ceteris viciis elegit ꝓpba auariciã ad oñdẽdum quod intendit. ipſa enim eſt radix omnium malorum.
¶ Expectatõ. Aug. Primi aduentus vel ſecundi, qui cum mora. q2 multa ſuſtinet. Vere tu o dñe es expectatio, q2 ſuba apud te ꝯſiderata ẽ. Vel q2 ꝓuideo meã ſubaʒ apud te futurã. Vel ſuba nõ illa adẽ. S; cõſciẽtie bone poſſeſſio, q̃ ſuſtẽtat̃ et paſcit̃ q̃ ẽ an̄ deũ cui placʒ nõ i ſacculis nr̃is
¶ Ab omnibus. Caſ. Nõ ſolũ ab eis ne reuoluar in ea que trãſilui ſed ab oñibus oĩno. Impfectus eñi eſt homo, quia nõdũ accepit quod

quod optat. ꝑfectus qui ſcit hoc ipſum quod ſibi deficit.

¶ Obmutui. Caſ. Habitꝰ opprobrio obmutui. nõ egi cõtentioſe cõtra illos. vel murmure cõtra deũ. quia tu feciſti dãs michi patientiã: et qꝛ talis es. amoue pla. quod potes quia feciſti eas. et neceſſe eſt quia defeci.

¶ Amoue a me pla. Aug. Quia tu feciſti me noli exterminare. tantũ cede vt ꝑficiã. nõ vt deficiã. tantũ tunde vt ꝑducar nõ vt cõminuar.

¶ Increpationibus. Quibꝰ hũanũ genus increpuiſti. qꝛ tñ ex merito noſtro. ꝓpter iniqtates nr̃as increpuiſti. que ſunt ad correctõẽ. Aliter enĩ iniquitas incorrecta ꝑmaneret.

Corripuiſti. Aug. Eſt dolor informis q̃ nõ emẽdat. Formatꝰ qui eruditõibꝫ formã ꝯſtat. Et talis dolor eſt ꝓceptũ. i. vicem et imaginẽ ꝓcepti habꝫ.

Et tabeſcere fe. Auguſ. Siccatã ab amore virtutũ et cognitõnis. Sicut aranea texit inanẽ telam in cõgregatõe tpaliũ. Vel dũ extrahit a ſe iniquitatẽ (ſicut aranea egeſtiõe viſcerũ) morit̃. Caſ. Vel aranea tenue corpus habet. nec in terra ſed in alto ſtat. telas egeſtione viſcerũ texit. ſic anima cõuerſi et afflicti terrena deſerit. ſubtiles operationes timore dei tabificata perficit.

¶ Uerũtamẽ. Auguſ. Caſ. Licet increpet̃. licet tabefiat. tamen hũana infirmitate varijs rebꝫ cõfunditur. niſi qui deũ pura mente ꝯtemplat̃.

¶ Exaudi oratõ. Caſ. Diapſalmꝰ. Inter mala ſeculi petit ſibi adeſſe. et peccata dimitti. vt ꝓſpero fine exeat.

¶ Caſ. Sed qꝛ ego iſta nõ peto. ne ꝑ eis triſter exaudi. Quãto plura nouit. tanto plus ſupplicat. Oratio eſt quãdo vota deo pandimus. Deprecatõ frequens ſupplicatõ ab imo cordis. ne putes eũ tantũ verbis et ore orare addit. et lacrimas. que violẽte ſunt in ꝓcibus ad mouẽdã miſericordiam.

¶ Ne ſileas. Dic michi remiſſa ſunt tibi peccata. vel venite b.

¶ Quoniã aduena. Aug. Jam apud te. ſed adhuc inquilinus. qꝛ hinc tranſiturus ad eterna vbi non ero inquilinus.

¶ Caſ. Aduena apud te. Non in dyaboli ciuitate. ſed in tua receptus de babilonia ad hieruſalem tranſlatus. ſicut omnes patres. ne quis ab hac cõdicione tutet̃ exceptus. Aduena meũ regnũ pro tuo deſero. Peregrinus adhuc non eligens michi ſedem hic. ueniat.

¶ Remitte michi. Caſ. Hic ſibi petit dimitti. vt certus ad iudiciũ ꝑ

† ſ ded. m. op. ⁊c. ſ contra quẽ ſequitur. ⁝ ſ Nec conatus ſũ loqui. ſ Quia fruſtra loquerer. ſ vel obſurdui.

me. † Obmutui et non ⁝ aperui

† ſ Me. ⁝ ſ aug. Qui creauit ipſe recreet. ſ Erue ab iniquitate. ⁊ amoue paſſionẽ ⁊ mortẽ

os meum. quoniã tu † feciſti ⁝ amo

† ſ plagas grauiter illatas. ⁝ ſ a forti potentia. ſ Enim.

ue a me † plagas tuas. ⁝ A fortitu

† ſ aug. Id eſt. cũ arguis me defeci. arguere aũt tuũ eſt ꝓpter iniquitatẽ erudire. ⁝ ſ vel arguitionibus.

dine manus tue ego † defeci in ⁝ in

† ſ aug. Et nõ ſine cauſa qꝛ defeci. et infirmus ſum: ꝓ iniquitate eſt. et in hoc erudiſti. nõ damnaſti. et pena eſt. et gratia ẽ. vnde alibi. Qui fingis dolorẽ in precepto. i. formas dolorẽ quem intuliſti.

crepatõibus: † propter iniquitatẽ

† ſ vel erudiſti. ⁝ ſ A deo corripuiſti hominem. ſ Ita erudiſti vt anima tabeſceret. quaſi aranea. qua nichil eſt tabidius. eruditur enim anima infirmitate et humilitate vt nõ de ſe preſumat. qui diſplicuit fortitudine et ſuperbia.

† corripuiſti hominem. ⁝ Et ta

beſcere feciſti ſicut araneam: ani

† ſ aug. Licet correctus.

mam eius: veruntamen vane † cõ

† ſ viuens in incerto ⁝ ſ Aug. Inter hec ergo poſitus tranſiliens. iam in ſuperioribus ſpe agens exaudi inquit.

turbatur omnis † homo. ⁝ Exau

di orationem meam domine. et

deprecationem meam auribus ꝑ

† ſ Aug. Licet tot tranſiluerit. habet qꝛ fleat. quia abeſt quod deſiderat. quia crebreſcunt ſcãdala. abundat iniquitas. refrigeſcit charitas. ⁝ ſ Id eſt. fac vt audiam. Auguſtinꝰ. Quia deꝰ loquitur occulte in corde. ſalus tua ego ſũ quaꝫ vocem iſte optat.

cipe † lacrimas meas. ⁝ Ne ſileas

quoniam aduena ego ſum apud

† ſ Scilicet apud te. quia ſunt peregrini cum dyabolo. ſ Quia ibi patria ⁝ ſ Aug. Qui migrauerunt. cõſtat ergo idem de me.

te et † peregrinus: ſicut ⁝ omẽs pa

† ſ Ideo. ſ Augꝰ. Quia migraturus ſum. reſtat hoc petere. ⁝ ſ Caſ. Qui curis vror. ⁝ ſ Quia habet eſtus viciorũ vnde dic dimitte nobis debita noſtra. ſ Aug. Ne cum peccatis eaꝫ. quaſi ſi nõ dimittis vt refrige. ibo. et iaꝫ nõ ero amplius vero eſſe quod eſt cum deo.

tres mei. † Remitte ⁝ michi vt ⁝ re

† ſ Ab hac vita. ⁝ ſ alioquin.

frigerer: priuſqꝫ † abeam et ⁝ am

¶ In finẽ pſalmus. Caſ. Primũ inducit eccleſiam expectaſſe dominum et accepiſſe eum. et ab eo nouũ teſtamentũ quod et multi ſecuturi ſũt. Unde percutit omnes ſuperſtitiones. et ĩuitat ad mirabilia dei.

¶ Caſ. Hic chriſtus ex membris. XXXIX.

¶ Expectãs expecta. Caſ. Expectat et ingratꝰ. ſed expectãs expecta.

plius non ero.

† ſ de mutatione veteris teſtamẽti in nouũ. ⁝ ſ Chriſto qui ſaluat qđ nõ lex. nec dii gẽtiũ.

† In finem pſalmus ⁝ dauid.

XXXIX.

ſ In ꝓmiſſiõe ꝓphetarum ⁊ ſ Caſ. Mitis cũ deſiderio.

Expectãs ex

pectaui dominum: ⁊

† ſ Et quid ille. ſ Non auertit ſe. ⁝ ſ Qui prophetis ſe abdidit.

† intendit michi. ⁝ Et exaudiuit

† ſ a quibus expectans nõ ceſſat. ⁝ ſ Et quid fecit.

† preces meas. et ⁝ eduxit me de

† ſ Augꝰ. de ꝓfundo iniquitatis ex carnalibꝰ cõcupiſcentiis. ſ Inferno. ⁝ ſ Limi.

† lacu miſerie: et de luto ⁝ fecis.

† ſ vt iam ambulẽ ꝑficiendo. ⁝ ſ Chriſtum. ⁝ ſ Qui prius cũ dyabolo. ſ Senſus.

† Et ſtatuit ſupra ⁝ petraꝫ ⁝ pedes

† ſ Ne retro aſpicerem. ⁝ ſ Operum.

meos: et † direxit ⁝ greſſus meos.

† ſ Statuit direxit et ſic. ⁝ ſ Qđ nouꝰ homo attulit.

ſ aug. Predicatõnem noui teſtamenti.

† Et immiſit in os meum ⁝ canti

† ſ Nouus nouã cantat. ſ Noua facta ſunt omnia. ⁝ ſ Scilicet. ſ vel hymnum ⁝ ſ Non diis alienis.

cum † nouum: ⁝ carmen ⁝ deo no

† ſ Precedentẽ ſequaces imitando. ſ Hiero. veniſſe predictũ chriſtũ. ſ Populi. ⁝ ſ Jã ſequi malas vias. ſ Quia peccatores.

ſtro. † Uidebunt multi et ⁝ time

† ſ Caſ. facti chriſtiani. ſ Remiſſionem. ⁝ ſ Non in precedentibus patriarchis ſcꝫ et ꝓphetis.

bunt: ⁊ † ſperabunt in ⁝ domino.

† ſ Etiam. ⁝ ſ Ipſum deum. non aliud ſperat ab eo.

† Beatus vir cuius ⁝ eſt nomen

† ſ Poſt. ⁝ ſ Quo plures eunt.

domini ſpes eius: † et non ⁝ reſpe

† ſ In voluptatibus.

xit in vanitates et † inſanias fal

† ſ aug. Qui iam illa nõ reſpicit. habet qui ei ſpectet. ſ aug. In corꝑalibus et ſpũalibus.

ſas. † Multa feciſti tu domine

† ſ Quis cõſiliarius eius fuit ſ Non alieno conſilio ſed tua ſapientia.

deꝰ meꝰ mirabilia tua: et † cogita

† ſ In illis omnibus.

tõnibus tuis † non eſt qui ſimilis

† ſ Multa mirabilia et hec.

ſit tibi. † Annunciaui et locutus

Aug. Autoritas ab antiquis in abraaꝫ ⁊ ceteris aſſidue expectaui nõ legem. non aliud: ſed dominũ q̃ ſaluare põt. et dominus fuit intẽtus. ⁊ beniuolus eis audiens eos. educendo de ꝓfũdo cõcupiſcentiarũ. ⁊ de malis opibus qui pedes affectuũ inquinãt. et retinẽt. et ſunt vilia. vt fex comparatione vini. Canticũ leticiã de noua gratia. nõ vetus de lege. quod placet deo. qui noſter eſt ꝑ cultũ nõ aliorꝫ.

¶ Dominũ. Augꝰ. Non hoiem qui põt fallere et falli. et qui mecũ indiget.

¶ Intendit. Aug. Michi vt ꝓdeſſet. nõ me vt et malos.

¶ Lacus. Auguſ. Tenebre iniquitatuꝫ ĩfidelitatis ſcꝫ ⁊ ignorantie. Lutũ. carnalis ꝯcupiſcẽtia. dupliciter dat deꝰ ꝓfutura primũ educit de miſeria ſeculi q̃ eſt lacꝰ et lutũ fe. Deĩde ſupra petrã ſtatuit: cum in ꝓceptis xp̃i ambulamus. peccata ſicut lutũ laci fetent. et mergũt. petra ꝯtra lutũ.

Hiero. In lacu vero et in luto gentes ydola colẽtes. vl̃ oẽs terrena amantes.

¶ Carmẽ. Hiero. Nõ turpe. nõ theatrale. ſed ꝑ nouũ teſtamentũ.

¶ Uidebunt. Caſ. Mirabilia tempe incarnatõis fcã. Aug. Videbũt hoc quod primo de prioribꝫ dixi. videbũt multi populi poſteri.

¶ Nomen. Aug. Quod eſt ſaluator. Q. beatus ⁊c. qui nõ tpalia ſperat ab eo ſed ſalutem quod eiꝰ nomẽ indicat. In hebreo ſepe duplicãtur hoc mõ genitiui. vel beatus eſt cui eſt nomẽ. i. in quo eſt laus dei. vt ab eo ſolo credat ſalutem vnde eſt et ſpes eius.

¶ Inſanie. Caſ. Ydola que fallũt a veritate. vel inſanie in ſpectaculis fallacibꝫ. Ideo pluraliter vt de oibꝫ accipiat̃: hec falſa. ꝟ opa tua mirabilia celũ terra. elidit ſupſtitões. Nõ e. q. ſ. Aug. nulli auctores artiũ

¶ Aug. Salus verax. inſania mẽdax. nõ eſt quod putatur.

¶ Hiero. Vana ſunt terrena. inſanie. ire. ⁊ rixe. ⁊c. fluctibꝫ ſeculi.

¶ Mirabilia. Aug. Petrũ ãbulare ſup aquas ĩ ſigno nõ in ſecđo. i.

¶ Annũciaui et. Aug. Hic xp̃us in capite et mẽbris. Aug. Hec ſũt

mira dei hec cogitatõnes, quibus nemo eſt ſimilis. Caſ. Ecce mirabilia, incarnatio iuſticia pdicatiõis. liberatio hominuz ab iniquitatibus, confuſio inimicoruz, leticia ſperantium. Primo rudes et incompoſiti pparati ſunt, vt verba chriſti libenter ſuſciperent. Aug. Vide mirabilia dei. Annunciaui prius per pphetas et poſt locutus egomet.

Multiplicati. Hiero. Aug. Super numerũ ſaluandorũ. vel ſuper hoc ꝙ aliquis enumerare poſſit: vel me loquente plures ꝗ̃ olim crediderunt.

Sacrificiũ. Auguſ. Vt venit res noluit quaſi verba promittentia. tandiu eſt promiſſor donec det. vt dedit mutat verbum. nõ dicit dabo. ſed dedi. Ipſo ergo veniente, noluit ea q̃ erant eiuſ figura, quaſi que neceſſitas annũciandi cum ſufficerẽt legalia, quia ſacrificium et ho.

Poſuit deꝰ cain ſignum. vt nemo euz occideret. Manet iu deus cum ſigno circũciſionis. et alijs huiuſmodi. et nondum eſt occiſuſ, habens ſignũ ſuum, maledictus eſt a terra. id eſt ecclesia. que ſanguinem excepit, quem ille fudit. et de hac terra clamat ille ſanguis ad deũ. ſed ille qui fudit: ſurdus non audit.

Aures perfeciſti. Aug. Id eſt, pfecte me intelligere feciſti q̃d velles. vel corpus aptaſti michi vt ait apoſtolus ad hebreos. id eſt. corpus aptum ad offerendũ michi dediſti.

Holocauſtũ. Holocauſta etiã nõ petiſti pro peccato.

† ſ aug⁹. Certus eſt numerus hieruſalẽ ſed ſup
ſum † multiplicati ſunt ſuper nu-
hunc ſunt admixte palee. multi vocati pau. e.
merum. Sacrificium et oblatio
† ſ vlterius ·|· ſ Propter hoc illa noluit. qꝛ
ſ Aug. Id eſt corpus pfectũ dediſti ſcꝫ ſine pec
cato. ſ vel corpuſ. ·|· ſ Perfectum enim.
nez † noluiſti: ·|· aures autem ·|· per-
† ſ Et qđ maius eſt ſ Exponit priorẽ verſũ.
ſ Quia prius ſacrificiũ.
feciſti michi. † Holocauſtum et
† ſ auguſ. Quod pro peccato fiebat maius ꝛ digniuſ in lege vt de vitula rufa.
·|· ſ Quia hoc noluiſti. et corpus aptaſti
ſ Aug. tempus eſt vt veniant promiſſa. quia auferuntur promittentia.
pro † peccato non poſtulaſti: ·|· tũc
† ſ Quia. ·|· ſ Huius pſalmorũ.
dixi ecce venio. † In capite ·|· li-
† ſ Omnino obediens me offerẽdo.
bri ſcriptum eſt de me: vt † facerez
† ſ aug. Hoc eſt. ſed in lege domini, vo. e.
† voluntatem tuaz. deus meus.
† ſ Et in lege eius meditabar die ac nocte.
·|· ſ volui. ſ In plenitudine.
volui: et † legem tuam in ·|· medio
† ſ Poſt etiã mei. ſ In mẽbris. ·|· ſ Aug.
ꝙ a te eſt iuſticia.
cordis mei. † Annunciaui ·|· iuſti-
† ſ Non habeo in ſolo corde vt timore taceã.
ſ Aug. Hic contra timorem mundanum.
ciam tuam in eccleſia magna: ·|· ec
ce labia mea non prohibebo. do
† ſ Aug. Hoc contra ſimulationẽ. ·|· ſ Aug. Hoc dꝛ contra ſegniciem carnis. ·|· ſ aug. vel meam. i. fidem cõfeſſus ſum. nõ celo timore. qua
mine † tu ſciſti. ·|· Iuſticiam tuaz
ſi ſatis ſit in corde tenere. † ſ Sed.
non abſcondi in corde meo: † ve-
† ſ Id eſt. chriſtũ tuũ. ·|· ſ Predicaui.
ritatẽ tuã et † ſalutare tuũ ·|· dixi.
† ſ Non ꝑpter multos conſiliantes dimiſi et hoc eſt. ·|· ſ Qua dimittit peccata.
† Non abſcondi ·|· miſericordiam
† ſ Qua retribuit.
tuam et † veritatem tuam a conci
† ſ Quia non celaui miſericordiã et veritatez noli remouere miſericordias a ſanctis mẽbris.
lio multo. † Tu autem domine
† ſ Ne ſint ſine effectu.
ne † longe facias miſeratões tuas
† ſ Quia. ſ aug⁹. Nõ auderẽ cõuerti niſi ſecurus de remiſſione. quaſi bonus es et iđ amo: ·|· ſ Nõ pſeuerarẽ niſi de ꝓmiſſione ſecur⁹ quaſi iuſtus es et ideo timeo. ſ Ne ſit inane qđ cepi a primo iuſto.
a me: † miſericordia tua et ·|· veri-
† ſ Hec ſemper ſuſcipiunt et ſemper aſpicio et opus eſt.
tas tua ſemper † ſuſceperunt me.
† ſ Caſ. Quia ſunt pccã a nobis. et ab alienis. quid ergo ſi ceſſet miſericordia.
Quoniam circũdederunt † me
† ſ Peccata. ſ Id eſt pene. ·|· ſ apud homines.
† mala quorum non eſt ·|· numeruſ
† ſ Ipſo actu. ·|· ſ aug⁹ Quibus oppreſſus deus nõ poteſt videri. i. ſed mundato corde videbit deum.
† comprehenderunt me ·|· iniquita

Pro peccato. Nõ ſupra oblatõꝫ. vt de hirco apompeio. i. emiſſario q cũ pccis ppli in deſertũ mittebatꝰ. vel poſſũt eſſe due dictões, p pcco.

Ecce venio. Caſ. Cũ ſacrificia ceſſent conſtat veniſſe chriſtum.

In capite. Ecce ſtatim venio vt fa. vo. tu. quia in capite huius libri. vel ſic eſt pfinitum apud deum patrem qui eſt caput mei. qui ſum liber. id eſt forma iuſticie hominibus.

Eccleſia magna. Aug. Toto orbe terrarꝫ. nõ pua vt prius. et ſi q̇dẽ

† ſ Nec ꝑ conatũ te videre potui.
tes mee: et non † potui vt vide-
† ſ Iniquitates. ſ aug. Si vitaſti grauia. caue ne obruaris arena. minuta quidẽ videntur ſed multa ſunt.
rem. † Multiplicate ſunt ſuper
† ſ Innumerabiliter. ·|· ſ auguſ. Ratio reliquit, quia ꝓfutura non appetit. vel a primo ceci parente. ſ aug. Id eſt. cor nõ cognoſcit ſe. vt cũ petrus dixit non te negabo.
† capillos capitiſ mei: ·|· ꝛ cor meũ
† ſ Ergo. ſ trinitati. ·|· ſ vni deo.
dereliquit me. † Complaceat ·|· ti-
† ſ a malis.
bi domine vt eruas † me: domine
† ſ Aug. Reſpice penitentes in dolore ſuo.
ſ In boni cooperatione. ·|· ſ Ecce autem.
ſ Caſ. gauiſi ſunt cũ ipſe animã poſuit. ſed confuſi cũ recepit. ſ Mirabiliũ operatione.
ad adiuuandũ † me reſpice. ·|· Cõ-
† ſ Reſurrectionis gloria.
fundantur et † reuereantur ſimul
† ſ vt non ea fruantur.
qui † querunt animam meam. vt
† ſ Interficiendo. ·|· ſ Etiam. ſ aug. Humiles ſequantur qui ſuperbe preibant.
† auferant eam. ·|· Conuertantur
† ſ Nõ ſolũ qui faciũt vel dicũt. ·|· ſ auguſ. Cũ benedicũt mala tamen volunt.
retrorſum et reuereãtur: qui † vo-
† ſ vt pondus. ſ Caſ. Ne diutius ingrauetur malum eorum.
lunt michi mala. † Ferant con-
† ſ adulatione.
feſtim confuſionem ſuam: qui † di
† ſ Qui applaudunt quaſi bono animo.
·|· ſ Econtra.
cunt † michi euge euge. ·|· Exultẽt
† ſ fundati.
et letentur † ſuper te omnes que-
† ſ aug. Non me ſed in me te glorificantes.
·|· ſ aug. Quia ſi peccator eſt homo ad penitentiam vocatur. ſi iuſtus ad coronam.
·|· ſ In mẽbris. quia in ſe non poteſt.
rentes † te: et ·|· dicant ſemper ·|· ma-
† ſ Nec quilibet hec dicant. Sed.
gnificetur dominus † qui diligũt
† ſ Caſ. Me ſcilicet. ·|· ſ de ſe autem hic.
ſ Cui dicebant euge. ſ aug. Non eſt quod in me laudetur. ex me egenus et paup. non diues. quia non ſuperbus.
† ſalutare tuuz. ·|· Ego autem mẽ
† ſ Sed.
dicus ſum et pauper: † dominus
† ſ Curam habet mei. ·|· ſ de hoc conſtat.
ſ aug. Quod orat hic corpus chriſti. vnus mendicus. vnus pauper cum eo.
† ſollicitus ẽ mei. ·|· Adiutor me⁹
† ſ auguſ. Ne diu ſimus in malis. ſed cito fini. maxime tempore antichriſti.
et protector meus tu † es: deus
† ſ Hoc peto.
meus † ne tardaueris.

In finem pſalmus dauid.

XL.

inſurget timor non ꝓhibebit loqui.

Domine tu ſciſti. Aug⁹. Labia ſonant hominibus, ſed tu domĩe nouiſti cor meum, ne in ſolis labijs eſſet annũciatio. quia corde credit ad iuſticiã ore. c. f. a. ſ. vł o domine tu es teſtis. ꝙ timor non prohibet loqui, vł ꝑ te hoc qui ſic pdeſtiaſti futurum. vt ad hoc nõ ſim piger.

Non abſcondi. Caſ. Quando potui prodeſſe. veritatem, ꝓmiſſionẽ ꝛ ſaluatõeꝫ.

Miſericordia tua et ueritas t. Aug. Amor et timor perducunt me ad te.

Capillos. Aug⁹. Bene in comparatõne delictorum, capilli ducti ſunt. Nam ideo in veteri teſtamẽto ſacerdotes radebãtur. vt ſic carnis vicia depoſuiſſe viderentur. Remi. Vt ſupent eos qui ſunt capilli. i. fideles qui in chriſto ſunt radicati. vel ad litteram compatiue.

Complaceat. Caſ. Trinitatẽ pſonarũ. Tibi. ſingulariter vnitatẽ eſſentie ſignat. Aug. Cõplaceat ait nõ diffidens de potentia dei ſi aſſit volũtas. Quaſi, ſi tu vis potes domĩe.

Reſpice. Caſ. Reſpectus eius. noſtruz eſt auxilium.

Qui dicũt michi. Aug. Et qui bona dicit malo aĩmo. ꝛ qui mala doloſe laudãdo vterq; mal⁹ eſt et cauẽdus. de primiſ dixit. Qui volũt mi. ma. de ſecũdis. Qui dicunt michi eu, eu.

Et dicant. Caſſi. Hec eſt eoꝝ exultatio, hec eñ profeſſio in eternũ gaudentes, efficit chriſtianos.

Ego aũt. Caſſi. Hoc xp̃us ex forma ſerui, ne quis gloriam ꝑdicte leticie ſibi arrogaret. Mendicus qui petit, pauper qui ſibi nõ ſufficit.

Ne tardaueris. Aug. Niſi breuiati eẽnt dies, nõ ſaluaretꝰ om̃is caro. et tũc erit ve ꝑgnantibꝫ et nutrientibꝫ. vel de ꝑſenti. i. qꝛ et mõ eſt ve ꝑgnantibus. i. cõcipientibꝫ deſideria alienarũ rerũ. et lactantibus, qui iam queſita nutriunt.

In finem. Hiero. Intellectus filijs chore. vt q̃uis paup et paſſus credatur tamẽ deus. Chore caluaria interꝑtatur qui fuit locus dominice

paſſionis. Per caluariã igitur chriſti paſſio. Per filios chore filij paſſionis. filij crucis intelligũtur. qui ſcilicet in cruce domini noſtri hieſu chriſti gloriantur cum apoſtolo dicente. Michi autem. &c.

¶ Aug. Quaſi vnius hominis vox eſt capitis et corporis.

¶ Beatus. Irridetur qui colit paugem mortuũ. Sed beatus.

¶ Aug. Propheta intelligentẽ ſup egenum et pauperẽ concelebrat. Hiero⁹. prius pͥpheta a ſe. p⁹ inducet chriſtũ.

¶ Qui intelligit. Aug. Nota qui intelligit, vt et nõ petentibus detur. qui petenti dat benefacit. q̇ tacentẽ intelligit. beat⁹ ſine dubio eſt.

¶ Dominus cõſeruet. Aug. Bene optat pͥpheta intelligenti ſup egenum et pauperẽ quod eſt certa promiſſio.

¶ Aug. Pietas pͥmiſſionẽ habet vite que nũc eſt et future.

¶ Et viuificet. Aug. In futura vita. vel hic per iuſtificatõnem.

¶ Dominus o. f. Caſ. Ne putes beatum requiem hic habere. dolores ei mitigat et pͨcatur ne hominis infirmitas doloris ſupetur. quaſi lectus quietis ſunt hec bona temporalia. ſed deus facit hec doloribus plena. ne in eis ſpes habeatur. Lectũ. Aug. vniuerſũ eius ſtratũ. i. mũdanã felicitatẽ pͥuide conuertit deus in anguſtias. Caſ. Hic trepidus ipſe miſericordiã petit. quia qui ſe peccaſſe ſciebat: his iure tradi timebat. ſed ne famli dei his afflicti videãt a deo deſerti: cũ ipſe deus ptulit talia. vnd dicit. Inimici m. d. Vl lect⁹ doloris. Aug. caro in q̃ peccatũ. in qua pius gemit. impi⁹ gaudet. ſed vnde dolor. quia vniuerſũ ſtratũ ſecundũ vegetationẽ ⁊ ſenſualitatẽ. que erat ſb iecta rationi. et lectus leticie et quietis verſauit deus pͥ contraria; vt modo impugnet. et dolores inferat. in infirmitate. i. quãdo adam infirmat⁹ eſt pͥuaricando.

¶ Opem. Aug. Hiero. in infirmitate carnis que grauat animã.

¶ Stratum. Aug. Eſt aliquod terrenũ quod infirm⁹ licet bonus ſibi eligit in quo pauſet. vt vxor filij. et cetera licita cũ laborẽ mentis in deũ extenſe aſſidue nõ poſſit tolerare. Sed deus volẽs nos amorẽ nõ habere niſi eterne vite: his delectatõib⁹ miſcet amara: et vertit in infirmitatem noſtrã. nec in via ſtabulũ vbi ſamaritanus vulneratũ curandũ mandat

ſ In eternis. ſ Et ſi videt eum egere.

Beatus qui in
† ſ aug. Quia et deus. ſ auguſ. Intendendũ eſt etiã ſuper egentes. vt eis det quod ad eum pertinet.
telligit † ſuper egenum
† ſ Exponit beatitudinẽ. † ſ Iudicii.
et pauperem: † in die † mala libe-
ſ vel bit † ſ Interim aũt.
rauit eum dominus. † Domin⁹
† ſ hic. Ne ab hoc intellectu cadat. ſed in hoc manentem viuificet. ſ Inter mala ſeculi.
† conſeruet eum et viuificet eum:
† ſ Ne putent ſibi in futuro tantũ dari. et hoc negligi. † ſ In hac vita.
et † beatum faciat eum in † terra. et
† ſ In voluntatẽ et ſi in manus.
non tradat eum in † animam ini-
† ſ dyaboli et miniſtrorũ eius. † ſ Sed. ſ Aug. vt quaſi ſanatus paliticus portet lectuz impando carni non ſeruiendo.
micorum † eius. † Dominus opẽ
† ſ Infirmitatem carnis.
ferat illi ſuper † lectuz doloris ei⁹:
† ſ doloris quia. ſ aug. Cur ergo deo opẽ ſerẽte tanta patimur. conuerſus ad deũ exponit conſilium medicine eius.
† vniuerſum ſtratum eius verſa-
† ſ verſaſti. ſ Sed. ſ Sciens aũt homo ſe pati hec pͥpter peccatũ cõuertat ſe et dicat. ſ Hoc dicit caput in membus.
ſti in infirmitate eius † Ego dixi
† ſ Ita. ſ Per flagella.
domine miſerere mei: † ſana ani-
† ſ Nullo modo excuſo ſed accuſo.
mam meam quia † peccaui tibi.
† ſ Beatus qui intelligit ſuper egenũ et pauperem. ſed nõ inimici. † ſ Aug. Quoniã vidẽt populos poſt hieſum ire. † ſ falſa.
† Inimici mei † dixerunt † mala
† ſ Hoc ſcilicet. † ſ Aug. Ne ipſi pderent locum et gen. ſ Quia tedioſus eis et grauis ad videndum.
michi: † quando † morietur ⁊ peri
† ſ Aug⁹. Quia videntes eum mori. ſcient ſe falſo ſpaſſe in eo populi. ſ Aug. vt fama nõ ſit de eo. † ſ vt iudas.
bit † nomen eius. Et ſi † ingredie-
† ſ Merat. ſ Exploraret. ſic et de ſubintroductis falſis fratribus ait apoſtolus. Qui ſubintroierunt explorare libertatẽ noſtram.
ſ ficta.
batur vt † videret: vana loqueba-
† ſ Aug. Parans calũniam aliis ſibi nocet, nõ michi. † ſ Quã ibi deberet deponere.
tur. cor eius † congregauit † iniqui
† ſ Et quia intrauit vt videret † ſ de amicicia ſ ad contrarios. ſ vt fieret apt⁹ inimic⁹
tatem ſibi. † Egrediebatur † foras
† ſ falſa et vana. † ſ vanitatis. † ſ Non modo ingredientes ſed omẽs inimici.
et † loquebatur † in idipſum. † Ad
† ſ Caſ. In auribus inuicẽ murmurando.
uerſum me † ſuſurrabant inimici
† ſ Aug. Si quis alius alio ampli⁹ inueniret. † ſ Aug. Prout intendebãt cũ potius ſibi.
mei: aduerſũ me † cogitabant † ma-
† ſ tandem. ſ Occidamus eũ et habebimus eius hereditatem. ſ Caſ. Scilicet expedit vt vnus moriat pro populo. et ſi hunc dimittis nõ es amicus ceſaris.
la michi. † Verbum iniquum cõ
† ſ Ipſi ita. ſed.
ſtituerunt aduerſum me: † nunq̈d
† ſ ut de latere dormiẽtis ſponſa formetur. ſ Nũquid mortuus neceſſitate vt putatis. ſed ſponte dormit cito euigilaturus.
qui † dormit non adijciat vt reſur
† ſ aug. Et vnde dormitio ex traditore. † ſ iudas. ſ Aug. Prophetia de oſculo quo tradidit eum.
gat. † Etenim † homo pacis mee
† ſ Scõz qd meruerã. ſ vt viſum eſt. † ſ Prophetia d buccella. qua eũ domi⁹ ſignauit. ſ vel doctrinam.
in quo † ſpaui: qui edebat † panes
† ſ Magnificã fecit: ſ Caſ. vel ampliauit ſup me calcaneũ ſuũ. i. erexit pedem vt me cõcularet. † ſ deceptionem.
meos. † magnificauit ſup me † ſup
† ſ vt homo petit quod vt deus facit.
plantionem. † Tu autem domi-
† ſ Quia egenus et paup. † ſ in hoc.
ne † miſerere mei: et † reſuſcita me ⁊
† ſ in preſenti vt diſpgantur in futuro. † ſ Aug. vel in hoc q̄ reſuſcitat apparet dilectio patris. ſ Hiero. Quod vere facies. in hoc q̄ voluiſti. id ẽ. q̄ ſemper placui. cognoui q̄ nõ
† retribuam eis. † In hoc cogno
gaudebit.
ui quoniam voluiſti me: quoniã
† ſ aug. gauiſi ſũt de morte ſed erubuerũt de reſurrectione.
non † gaudebit inimicus meus ſu
† ſ Me ſine peccato ſum.
per me. Me autem propter † in-
† ſ in reſurrectione. † ſ in gloria impaſſibilitatis et immortalitatis. ſ vnde mors vltra ei nõ domi. ſ dando nomẽ ſup omne nomen.
nocentiam † ſuſcepiſti: et † confir-
ſ aug. infirmaſti in cõſpectu hoĩm et ad tpũs
maſti in conſpectu tuo in eternũ.
† ſ Suſcepiſti confirmaſti. ſ vnde laus tibi. † ſ Cui debetur dulia. † ſ Cui latria.
† Benedictus † dominus † deus
† ſ videntiũ ſe qui non ſunt iudei. ſed nos qui ſumus minor filius. minor populus nõ fide. ſed tempore cui ſeruit maior.
† iſrael a ſeclo ⁊ in ſeculũ fiat fiat.
† ſ uel intellectu. ſ Pſalmus. † ſ Crucis que in caluaria.
In fine † intellect⁹ filijs † chore

amemus pro domo eterne habitationis.

¶ Inimici mei. Caſ. Dominus de paſſione ſua que ſecundum egenum fuit. Aug. Inimici mei. Hec de chriſto ſpecialiter dicta ſunt. ſed et de mẽbris dici poſſunt. et hodie ſit tribulatio: vt nomen chriſti extinguatur. ſed pͥ mortem ſuam ⁊ ſuorum magis eccleſia creuit.

¶ Et ſi ingrediebatur. Caſ. Nota tolerandos malos.

¶ Caſ. Non ſolum aperti inimici. ſed et qui ſimulabãt ſe amicos.

¶ Egrediebatur. A ſinu veritatis. malus ingreſſus. malus egreſſus.

¶ Vel in idipſum. Auguſ. Id eſt. vno cõſilio. omẽs aduerſũ me ſuſurrabant.

¶ Suſurrabant. Caſ. Nõ audent detegere cõſiliũ. q̄r in ſcelere ſocij ſũt omẽs. cũ pauci ſoleãt ẽẽ auctores ſcelerũ.

¶ Sed nũquid. Aug. Qui habet poteſtatẽ ponẽdi aĩam nõne habet ⁊ reſumẽdi eam.

¶ Etenim homo pa. Aug. Verbũ iniquũ cõſtituerũt. quia etiã homo qui intinguit m. m. in. p. pͥ quẽ eis illa oportunitas.

¶ Speraui. Aug. In mẽbris. q̄r alij fratres in illũ aliq̇d ſperabant. q̄r talis videbat vt ceteri. Sic et eſurire in paupib⁹ ſe dicit.

¶ Tu aũt do. Aug. De reſurrectõe q̃ eſt gloria egeni. ad cõfirmãdã ſpem fideliũ.

¶ Et retribuã. Aug. Qr eñ diſpſi ſunt per mũdũ ad admonitionẽ ẽ nõdũ ad dãnatõnem.

¶ Me aũt. Aug. Affirmat qd orauit.

¶ Benedictus. Caſ. Laudatiua cõcluſio. expoſita paſſione et reſurrectõne.

¶ Deus iſrael. Aug⁹. Iudei ſunt capſarij noſtri q̇ nobis codices portant. nos iſrael. Aliter putaſſẽt pagani ficta. q̃ dicuntur de xp̄o et eccleſia. ſed vincuntur teſtimonio inimicorum.

¶ A ſeculo et in ſeculũ. Caſ. Ex quo oĩa cepta ſũt adminiſtrari. vſq̄ in ſeculũ futurũ. vbi omĩa eterna. Fiat f. Hieroni. geminatõ oſtendit hoc ab omnibus eſſe faciendum.

¶ Fiat fiat. Hiero. Pro fiat in hebreo ſcribit amẽ amen. quod aquila vere vere tranſtulit. vel fideliter. Et finit hic primus liber pſalterij ſecũdum hieronimũ.

¶ In finem intellectus. Caſ. Chore interp̄tatur caluaria. filij ergo

choꝛe ſunt qui trop heum chꝛiſti·i· ſignum crucis ſuſceperunt. Conuenit hic pſalmus omni chꝛiſtiano, qui flama diuine charitatis accenditur. de qua re hic pſalmus primus eſt. Secũtur et alij duo ſcʒ. lxxxij. et ·cxxxij· pſalmi: contra triſticias ſeculi, ne a deo retrahant. Vox fidelis deum deſiderantis, qui degerat in vicijs, et ad fontem baptiſmi tẽdit. Vel exhauſtis vicijs, ad contemplatõnem dei aſcendit, qui exquiſito exẽplo deſideriũ oſtendit, cui obuiat malorum inſultatõ. Ambro. ſed ne triſticia ſeculi animũ in deſperatõnem detraheret. vel tediũ conſolatur animã. Hiero. filij choꝛe ·i· filij calui ·i· chꝛiſti in caluo heliſeo ꝯſignati quẽ qui irrident a dyabolo et angelis eius deuoꝛãtur, vt a beſtiis q̇ heliſeum irriſerũt. dum dixerũt crucifige. hoc fuit puerili fatuitate dicere aſcende calue verbũ pueroꝝ deridẽtium heliſeũ.

XLI

¶ Quẽadmodũ. Aug. Vox hec cõuenit cathecuminis, et etiã oĩbꝫ adhuc ꝑegrinantibus.

¶ Ceruus. ſenio grauatus excreſcentibus pilis et cornibus ſerpentẽ naribꝫ haurit, vñ veneno eſtuãſ fontem ad bibenduʒ ardentiſſime deſiderat, quo hauſto coꝛnua ⁊ pilos deponit.

¶ Sitiuit. Aug⁹. Determinat deſideriũ ſuũ. quia poterat itelligi deſiderare ceruus fontẽ cauſa bibẽdi, vel lauandi.

¶ Hic oĩe deſideriũ eſſe ad deũ oſtenditur.

XLI.

Q Vemadmo
† ſ ut reiuueneſcat.
·|· ſ Perempto ſerpẽte quãtũ ad perfectũ uel tracto ſerpẽte quãtũ ad cathecuminũ.
duʒ † deſiderat ·|· ceru⁹
† ſ Caſ: hiero. Chꝛiſt⁹ fons aquarũ vnde omĩa fluunt. ·|· ſ Aug. Ardenti deſiderio cathecuminus agnoſcens vicia. ſ Conſumptis vicũs amplius deſiderat perfectus.
† ad fontes aquarum: ita ·|· deſide
† ſ Inquã et olim.
rat anima mea ad te deus. † Si
† ſ Non ad moꝛtua ſimulacra· ſ vel teſ
tiuit anima mea ad deum † fonteʒ
† ſ Etiam· ſ Q·d· cupio diſſolui. ſ Quid ſitiuit· venire apparere. ·|· ſ Aug. tunc et nos apparebimus· qui modo latemus·
viuum: † quando veniam et ·|· ap
† ſ Quia tunc videbimus euʒ ſicut eſt·
parebo ante † faciem dei mei.
† ſ In futuro apparebo. ſ In via autem.
·|· ſ Caſ. Nam afflictõnibus eruditur chꝛiſtian⁹
ſ Non amaritudo ſed refectio.
† Fuerũt michi lacrime mee ·|· pa
† ſ In pꝛoſperis que iſte deſpicit. ·|· ſ In aduerſis· ·|· ſ Caſ· Cauſa lacrimarũ inſultatio iugis prauoꝝ· ſ Quia.
nes † die ac ·|· nocte: dum ·|· dicitur
† ſ Aug· Cũ eoꝝ deus digito oſtendit.
michi quotidie † vbi ẽ deus tu⁹.
† ſ Impꝛoperia· ſ vel meditatus·
† Hec recoꝛdatus ſuʒ: et effudi
† ſ vel ſuper. ſ Aug. Sup quia ſi anima in me remaneret, deum nõ videret qui vltra eſt. ſ ad attingendum deum. ſʒ quare hoc.
† in me animam meam: quoniam
† ſ aug. Extra locũ tabernaculi· huius querẽs deum errat· ·|· ſ Caſ. Id eſt. preſentem eccleſiam que eſt ſpes future hieruſalẽ que dũ videtur amplius illa deſideratur. et amplius in iſta gemit· vſq3 ad domum dei nõ captus deſideriis
trãſibo in † locuʒ ·|· tabernaculi ad
ſeculi·
mirabilis vſq3 ad domum dei.

¶ Quãdo veniã. Aug. Qꝫ citi⁹ eſt deo: tardũ ẽ hoĩs deſiderio. Caſ. ceru⁹ dũ currit patitˀ inſultanteſ. Unde fuerũt mi· la. in pꝛſperis etiã q̇ deſpicit ſicut in aduerſis. Caſ. Non amaritudo vel peremptio ſed pa.
¶ Hec recor. Aug. Dũ querũt vbi eſt deus tuus, ego etiã ſum meditatus ꝑ oĩa viſibilia hec et ꝑ ipã animã meã, vt per ea exteriora inuiſibilia dei inueniam. Ecce intellectus tituli.
¶ Effudi. Aug. Ad intelligendũ et attingendũ dilataui ſuꝑ ſeipſam. Caſ. vel letatus ſum. Liquefacta eſt anima mea in me. nõ extra· ſed in ſe cõpuncta reuertitˀ. et ſi viſibiliter deũ nõ videam: cogito tamẽ ꝙ ꝑ eccleſiam in qua admirabiles ſunt ſancti ad hieruſalẽ celeſtem ꝑueniaʒ. capt⁹ ſuauitate laudis angelice que ſuſcipitur mente.
¶ In locũ ta. Aug. Tabernaculũ dei in terra fideles ſunt in quibus iſte iam multa miratur. ſcʒ ꝙ in coꝛpoꝛe nõ regnat peccatũ, ſed eſt arma iuſtiae· et ꝙ anima obedit deo, tolerat aſꝑa et tendit in alta, et huiuſmõi. tranſit hec etiam et ſtupet. cum ꝑuenit vſq3 ad domũ dei. mente, de qua ſonat ei mira ſuauitas, ſicut mos erat feſta colentibꝫ ante domos ſimphonias cõſtituere. Sonat dico exulta· et confeſſio· ſonus epulan· i· ſonantiũ epulantiũ. i· de refectione eterna gaudentium.
¶ In voce exul. Aug. De eterna feſtiuitate ſonat quid dulce coꝛdi. vnde rapitur ceruus ad fon· a· et mulcetˀ. ſed quia ꝑſtrepit mundus· et caro grauat animã, cõparans hec triſtia illis iocũdis, ait quare triſtis.

¶ Quare triſtis. Caſ. De ꝑturbatõnibus cõtra quas ratio ꝯfirmat animã ſenſualem ſpe dei.
¶ Quare cõturbas. Aug. Qui ſi inueſtigas: nil eſt in mũdo quare hoc dheas. ſꝑa poti⁹ ſalutare remediũ adhuc. et ſi nõ mõ: plene in futo.
¶ Spera. Caſſio. Vel ſꝑare potes qꝛ adhuc in ꝑſenti ꝯfitebor· i· de peccatis ꝑ ꝑenitẽtiã agã vt tibi non obſiſtam.

† ſ Aug. Quomodo ad ſecretũ dom⁹ ꝑuenies.
·|· ſ Laudis eterne·
† In voce exultationis et ·|· con
† ſ vel ın.
feſſionis: † ſonus epulantis.
† ſ Ergo· ſ Cũ videaſ iocunda· cũ de deo nõ dubites· quem preſentis· quare· ⁊c.
† Quare triſtis es anima mea: ⁊
† ſ Rationẽ. ·|· ſ aug. Quaſi ne dicat aĩma ideo conturbo· quia ibi nõ ſum quo ꝑ tranſitum rapta ſum quia et hic grauioꝛ ſpera inquit iteri·
quare conturbas † me. ·|· Spera
† ſ A quo ſcilicet nõ a me eſt ſalus
·|· ſ Quid.
in † deo quoniam adhuc ·|· con
† ſ aug⁹. Nondũ ex omni ꝑte michi ſalus · ſed cõfitebor in ſpe ſalutare vultus mei
·|· ſ Ex foꝛma noſtra quã aſſumpſit.
fiteboꝛ illi: † ſalutare ·|· vultus mei
† ſ Eſt etiã· ·|· ſ Id eſt. creatoꝛ meus.
·|· ſ auguſ. Ad me cõturbatˀ que ad deũ reficitˀ nõ eñ michi firmitas. vel ſpes in me. ideo nunq̃ preſumo de me· ſed ſperabo in deo·
† et deus ·|· meus. ·|· Ad me ipſum
† ſ domine.
anima mea conturbata eſt: † pꝛo
† ſ auguſ· de baptiſmo. vbi remiſſio peccatoꝝ
pterea memoꝛ ero tui ꝺ terra † ioꝛ
† ſ Scilicet. ·|· ſ Per humilitatẽ.
danis: et hermonii † a monte ·|· mo
† ſ Memoꝛ dei admirans deo dicit abiſſus.
ſ Aug. Homo hominẽ cuius neutrius coꝛ pot ſciri· vocat dũ aliquid veritatis predicat.
ſ huiuſmodi ꝑturbant.
dico. † Abyſſus abyſſũ inuocat
† ſ Non ſua· ſed catharac.
in † voce catharactarum tuarum.
† ſ Aug· Que minaris futura· ·|· ſ vl' ſuſpẽſiones tue. ·|· ſ Quos ſentio in re.
† Omnia ·|· excelſa tua: ⁊ ·|· fluctus
† ſ Nõ me premũt· quoꝝ alteꝝ de pꝛimo. alteꝝ de futuro iudicõ michi eſt. ·|· ſ aug. Sʒ quo crebꝛioꝛa mala dulcioꝛ miſericoꝛdia ſ In quieto tempoꝛe dicitˀ lex domini. ſed in aduerſis fluctus eius declaratur·
tui ſuper me † tranſierunt. ·|· In
die mandauit dñs miſericoꝛdiã

¶ Ad meipſum. Conuerſus ad deum dicit ex ſe ipſo cõturbationes, ex deo finẽ earum, vnde in eo eſt ei ſpes. Et hoc eſt ad me ipſũ vel a me ipõ. Caſ. Ecce qui ſuperius corrigebat aiaʒ. ad ꝯdicõem hoĩs reuerſus, dicit hic aĩam a ſe turbari· que niſi vicia carniſ eſſent, trãquilla ꝑmaneret. Ecce ex qua diuerſitate conſtat homo. Q. ꝓpterea. i· ꝓpter ꝯturbationes anime: memoꝛ ero. Aug· id eſt. feſtino ad te, quia excludis mala omnia. Ecce remedium quo euadat conturbationes. vnde ꝓ quibꝫ ſit memor ſubdit, de terra ioꝛdanis vbi dñs cõſecrauit baptiſmũ, in quo hũiliati lauantur. et fiunt terra fructifera. Caſ. hoꝛũ memoꝛ, malis nõ turbatˀ
¶ Propterea me. ⁊c. Augul. Quia ad me turbatˀ anima iõ memoꝛ ⁊c. nemo currit ad remiſſionẽ, niſi qui ſibi diſplicet. niſi qui ſe fatetˀ peccatoꝛẽ quod notat hermonii. nemo confitetur niſi ſe humiliet quod notatur in modico.
¶ Ioꝛdanis. Aug. Deſcenſio. Deſcẽde ergo vt eleueriſ. Caſ. In ioꝛdane dominns baptiſma cõſecrauit in quo hũiliati lauãtur et fiũt terra fructifera que reddit fructũ triceſimũ ſexageſimũ et centeſimũ.
¶ Hermonii. Aug⁹. Paruus mons iuxta ioꝛdanẽ. Et interꝑtatˀ anathematizatõ. Anathematiza ergo te diſplicẽdo tibi vt placeas deo, anathematiza etiã dyabolũ abrenũciando ei. Et eſt ſenſus memoꝛ ero tui de hermo· a mon· mo· i· qui feciſti me michi diſplicere et dyabolo abrenũciare et in virtutibus altum, et tamen humilem, qꝛ non in ſuperbis ſed in humilibus memoꝛ dei eſt.
¶ Abyſſus abyſſũ. Aug. Decet vt ſim memoꝛ. Nã ad hoc abyſſ⁹ a. inuocat· i· euangeliũ et lex in eo cõcordant. in voce catharactarũ· i· ꝑ doctrinã ꝓphetarũ et apoſtoloꝝ de quibꝫ fluenta dei manãt. et ideo memoꝛ quia oĩa excel. id ẽ· maior et minoꝛ ꝑena que me ſuꝑabant, ſic trãſibũt. Ido etiã memoꝛ, quia in die· i· in ꝓſꝑis ꝑcepit deus mala ferre· quod eſt miſericordia. et in aduerſis exultare, et ꝓpter hec oĩa oro in aduerſis. et hoc eſt apud me oratõ. Aug. Vel abyſſus a· i· id ẽ· iudiciũ quod intulit deus peccanti vnde eſt nobis hic labor et moꝛs inuocat abyſſum· i· oſtendit aliud iudiciũ quo mali dãnabũtur. hoc timuit iſte dicens ad me ipm a· m· c· eſt· et ideo humilis eſt, quia timet iudicia.
¶ Catharactarũ. Catharacte ad litterã ſunt hoſtia fluuioꝛum.
¶ In die. Augul. Id eſt · in ꝓſperis. mandat deus et docet miſericoꝛdiam, quia liberat de tribulatione: ſed nõ declarat illam miſericoꝛdiam

·i·fructū ei⁹ niſi ī noċte aduſitatis. Lūċ ei ſubuenit. et verū probat deus. q̄ die mandauit. ergo vt formica in pſperis debem⁹ diſcere. et colligere. vnde viuamus in aduerſitate.

Apud me. Aug. Oratio in cōturbatō nibuſ eſt michi· ⁊ hec eſt apud me.

Quare oblitus. Caſſio. Quare nūc me paterīſ his miſerijs vexari. videbat que dulcedo patrie ⁊ pericula mundi horrebat.

Dū confringūtur. Aug. Quaſi oſſa frangūtur. dū virtus patientie affligit qd irrident mali. hec eſt exprobratio illa. dū dicitur michi vbi eſt: vel nullus eſt. vel de te non curat.

In finem pſalmus dauid. Aug. Corporis chriſti qd hic gemit inter zizania·i·inter malos·habens cū eis multa cōmunia·naſci·mori·pſpera et aduerſa. cum quib⁹ quia nō habet cōmunē cauſam meritorū exclamat.

XLII·

Aug. Pſalmus iſte cōtra pſſuras. ne et ipſe retrahant nos a deo.

Caſ. Conquerit de cōmixtione malorū: et precatur ſeparationem.

Judica. Caſſi. Nō petit peccata ſua diſcuti· quod periculoſum eſt·ſed cauſam ab impijs ſeparari: vt ſit cum electis vnde addit: et diſcerne· Gens non ſancta eſt iniquus et doloſus. a quibus in iudicō ſeparatur. ſed et hic ne ab eis corrūpatur.

Quare triſtis. Aug. Cauſam triſticie querit. que eſt peccatum vt cauſa leticie iuſticia. yſaias. propter peccatum modicū quid cō triſtaui illum. ſic enim punit deus.

Emitte. Caſ. Quia eo veniente tollet omis triſticia feminis. Aug. Quia certi iam pignus habemus. quia ea ipſa·id ē·lux et veritas deduxerunt a peccatis in eccleſiā pſentē que eſt tabernaculū.

Introibo. Sicut pontifex ad ſancta ſanctorū. Caſ. Et introibo: De leticia finali pro qua laudat in tribulatione. qui ſupra triſtis erat. vnde et ſe confortat.

Confitebor tibi in cythara· Aug. Qui precepta dei facit et nō

† vnde ſpecioſa miſericordia dei in tempore tribulatōis ſicut nubes pluuie in tpe ſiccitatis.

ſuam: et nocte † canticum eius.

† Hec finit. Quid ergo agis in hac pegrinatōe. Caſ. Intus habeo qd offerā· vñ deū placare nō extra quero. Id ē. qui dat vitā

† Apud me oratio deo vite mee:

† Auguſ· Cū p baptiſmū ſuſcepiſti in patria tua collocandum·

dicam deo † ſuſceptor meus es.

† Ergo· Aug· dū differs pmiſſa. et hic eſt labor· Repetita confortatio·

† Quare oblitus es mei: et qua

† Secūdum ſenſus carnis· † Ad te. † Id eſt·quia. † Auguſ. dū abundante iniquitate refrigeſcit charitas multorum.

tentando tribulando.

re † cōtriſtatus † incedo: † dū † affligit me † inimicus. † Dum confringuntur oſſa mea † exprobrauerunt michi qui tribulant me

† dyabolus· † Ita affligit inimicus· Aug. Quia et fortes eccleſie cedūt ſcandalis. † Etiam. † aug·Caſ·Hoc maxime in tentationibus eccleſie dicitur fidelibus·

inimici mei. † Dū dicunt michi

† Aug·Q. vel nullus eſt. vel de te non curat etſi curat liberet te ſi poteſt·

per ſingulos dies: † vbi eſt deus

† aug⁹· Quia pter hoc anima turbata eſt ad me. quid ei ſuadeam. niſi quod et ſupra·

tuus quare triſtis es † aīma mea

† Sed ne dicas ideo turbor. quia hec mala patior potius· Repetita confortatio·

et quare conturbas me· † Spera in deo quoniam † adhuc † confitebor illi: † ſalutare vultus mei et deus meus.

† In futuro vel nūc· † Quid: q̄ ipſe eſt. † dicit ipſam confeſſionem. repetit ſpei confirmationem· † tendens. † Id eſt·corporis chriſti· Id eſt. eccleſie que hic loquitur.

† In finem pſalmus † dauid.

XLII.

Aug. videns miſericordiā nō timet iudiciū. In futuro ſepando a malis.

IUdica me † Hic interim † Merita mea· Si nō locum: deus et † diſcerne † cauſam meam

† Cū qua eſt michi par infirmitas. ſed diſpar conſcientia et deſideriū· † Auguſti· Hec eſt gens non ſancta.

de † gente non ſancta ab † homine

† Caſ· Qui apte mala facit † Caſ· Qui occulte· † Hic in preſenti ne ab eis corrumpar. In futuro in iudicio.

† iniquo et † doloſo † erue me.

† aug. Nō michi arrogo fortitudinē. qua op⁹ eſt inter hec ſcandala.

† Quia tu es deus meus fortitudo mea † quare me repuliſti: et

† Miratur cū deus ſit eius fortitudo. quare modo videtur repelli. deſiderans eñ ſe repulſū putat·quia nō ſtatim habet quod optat. † Aug⁹. Quia etſi nō vincitur ſaltem piclitatur. † Quia. † tentationibus.

† quare triſtis incedo † dum † affligit me † inimicus: † Emitte † lucē tuam et veritatem † tuam: ipſa me

† Hic quod non ibi· † vt aūt excludatur inimicus. Ad iudicandū. † Aug. Lux et veritas chriſtus eſt qui veniens modo diſcernit cauſam·et eruet ab iniquo et dyabolo. quia mittit angelos ſepatores qui ſeparabunt triticū a paleis· † Eccleſiam.

deduxerūt ⁊ adduxerunt in † mōtem ſanctum tuū: et in † tabernacula tua. Et introibo ad † altare

† aug. vbi poſiti hoc ſperamus. Auguſ. Que ſunt pegrinantiū et militantium. † Aug· Ad illud inuiſibile·quo non accedit iniuſtus·qui vero accedit ſumit in holocauſtū diuino igne totus incenſus· † Exponit altare· † aug⁹. Nouitatē qui ante contriſtauit vetuſtatem.

dei: ad † deū qui letificat † iuuentutem meam. † Confitebor tibi in

† Et ideo: aug. gratias agam in tribulatione. vnde ſupra triſtis incedo· † Sed· † Ergo.

cythara de⁹ de⁹ me⁹ † quare † triſtis es † anima mea: et quare conturbas † me. † Spera in deo quoniā adhuc † confitebor illi † : ſalutare vultus mei et deus meus.

† Caſ. vult eam erigere ad meliora vel forſan quia non poteſt vitare omīa peccata timet. † Ratōnem ſcilicet. † Potius. aug· Nō in te quid eni ꝫ es in te. quid es de te· Ille ſit ſanitas in te qui ſuſcepit vulnera de te pter te † Hoc ſcꝫ· † tu me ſaluabis. Quia creaſti· † Chriſtum· † Paſſionis.

† In finem filijs † chore pſalmus ad † intellectum.

† Cur martires relinquere videtur·cū patres iuuit in manu valida·

XLIII.

DEus aūrib⁹ noſtris † audiuimus: † patres noſtri † anunciauerūt nobis. † Op⁹ quod operatus es in diebus eorum † et in † dieb⁹ antiquis· † Man⁹ tua † gentes † diſpdidit et plātaſti

† Caſ. diſcretōne ratōnis intelleximus. cū patres docerēt nos· † A quib⁹ audiſtis· † Retulerūt opus qd opa. ꝛc. † Quid. aug. vt eſt eductio de egipto et in terram promiſſionis inductio. † Pro id eſt. vel ſcilicet· † aug·vt eſt creatio celi et terre. que omnia ſpūaliter implentur in nobis· † Scilicet hoc· Id ē·ptās. † terre promiſſionis. † Morte et aliis modis·

patitur: in pſalterio confitetur. Qui vero facit et patitur quod eſt ex inferiori natura in cythara· que ab inferiori reſonat. ſicut pſalteriū a ſuperiori.

In cythara· Caſ. Ecce iſte q ſupra fuit triſtis de malis ſeculi de bono intellectu ſibi gaudium facit.

Quare conturbas. Caſ. Frequenter et vehemēter perſuadet ſeculi triſticiā fugiendā. que patientiam· charitatem· et ſpem extinguit· et totam vitam confūdit.

Salutare vultus mei. ꝛc. Aug⁹. Et alibi. Miſerere mei ſana animā meā quia peccaui tibi. hec vox tuta eſt fratres· ſ ⁊ in bonis opibus vigilate. Tange pſalterium obediendo. Tange cytharam paſſiōis tolerādo· frange eſurienti panem tuum inquit yſaiaſ. Ne puteſ ieiuniū ſufficere ſine elemoſina et oratōe. Jeiuniū te caſtigat ſed alterū non reficit. Fructuoſe erūt anguſtie tue. ſi alteri pſtiteris latitudiēꝫ· alijs ergo da quod tibi dne gaſti· q̄ꝫmultos enim paupes ſaginare poteſt intermiſſū hodie prandium. Ita ergo ieiuna vt alio mādūcante prādiſſe te gaudeas· Si panem dederis triſtis. et panē et meritum perdidiſti. Ergo ex animo facet inſta orationibus. Juſticia eñ hoīs in hac vita. ieiuniū. elemoſina et oratō· que illis duabus alis volat ad deum.

Ad intellectū· Auguſ. Non ſic querant ſibi fieri ſicut rudibus factum eſt. illis proſpera vt crederēt. iſtis aduerſa: vt futura querant·ſ· ſciant p tpalia illoꝝ figurari ſua ſpūalia. et ē ꝯfortatio īfirmoꝝ. Ideo ñ audit de⁹ ad tpalia vt ab eo deſiderētur eterna. et hec ñ ament.

XLIII.

Caſ· Diſtinguit beneficia dei. que incipientibus data ſunt in mundo perfectis in celo.

Vt magis ſit mirum relinqui preſentes. recolit preterita.

Deus auribus. Primum dicit deus quod facere ſolet letus vel grauiter afflictus. Audiuimus. vt maior fides ſit rei. ne putetur ambigua. Patres· Nō iuuenes. vt videātur veri nři qui ſuis certa dicerēt. Opus. et ſi ſp operetur. tñ operari dr qñ aliqd ſignū nouitatis oñdit.

¶Sed dextera tua. Aug. Id eſt. bonus ſucceſſus quē eis ddiſti. Et brachiū .i. fortitudo et illuminatio .i. ſapiens conſiliū. quod totuz feciſti et beniuolētia tua.

¶Tu ipſe. Aug⁹. Tempa mutata ſunt auctor nō mutatur.

¶In te inimicos. Aug. Quod illis tūc nobis in indicō. vnd hic afflicti ſe cōſolantur. et reſumūt aīum.

Arcus. Caſ. Maior ꝟt⁹ hominiſ. qꝫ min⁹ valet in bello. Gladius. maior virtus qui in bello plus creditur valere. Aug. Vel gladius me⁹ nō ſaluabit me. ſed tu. qꝫ et in hoc ſeculo ſaluaſti. ne nos traherent poſt ſe. et eos pudere feciſti. et ideo tūc laudabimur.

¶Saluaſti cōfudiſti. Aug. Nota eē pterita dicta p futuris eſſe accipienda.

Nūc aūt repuliſti. Caſ. Dyapſ. enūat mala que hic ferunt boni. nō tantū obliti dei. Caſ. Exaggerat mala vt beniuolētiā iudicis impetret. Cōfudiſti dū hic iniquis habent opprobrio.

¶Aug. Hec vere futura, illa a patrib⁹ audita. nunc aūt in medio tempis repuliſti et cōfudiſti. vt doceres hec ſpnere. eterna querere. hic eſt intellectus tituli. Et etiaz ideo vt appareat an gratis colat deus. a quo gratis eſt homo ſaluat⁹. nō eſt pro terrenis colēdus deus. vel qꝫ ſimilia his in eternū ſit daturus. Noli ergo talia ſperare a deo danda. q̄lia hic iubet contemnere. Qui eñ ita colit deū laudabilis nō eſt. Sicut nō laudat in illo ieiuniū. qui ad luxurioſam cenā ſeruat ventrē ſuū. hoc ē ieiuniū nō abſtinētie ſed luxurie.

¶Auertiſti. Caſ. p deficientibus. Vel auerti eſt hoſtē fugere. Unde ſi vos pſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. Diripiebant. hoc fugatis contingit. vt cadant in p̄dam. qui hoſtibus nequeunt reſiſtere.

† ſ Patres. † ſ Non facile quia fortes erāt qui aliter nō cederent. † ſ Amorreū. eueuz. et heū. et alios. † ſ A terra promiſſionis.

eos. afflixiſti poplos et expu

† ſ tu non enim ipſi. quia forſitan putarentur ex ſe fortes.

liſti eos. Nec eñ in gladio ſuo

† ſ Robur. ſ Aug. Nec p ſe habuerunt terrā nec per ſe ſunt ſaluati.

poſſederunt terram: et brachiuz

eorum non ſaluauit eos. Sed

† ſ Potentia. † ſ Saluauit eos. ſ Aug. filius.

dextera tua et brachium tuum

† ſ Auguſ. Ideo talibus ſignis eis affuit deus vt preſens intelligeretur. qui nobis nō niſi effectu miraculi preſentiam oſtendit. ſ Aug. Propiciatio preſentie tue.

et illuminatio vultus tui: quo-

† ſ Nō merito ſuo ſed qꝫ. ſ vt illis ſolis faceres. ſ Aug. Id eſt. ſic egiſti cū eis vt aliis cōplaceres in eis. vt qui eos attenderet. diceret vere deus cum illis eſt. † ſ Qui hec illis feciſti.

niam complacuiſti in eis. Tu

† ſ Qui ſoles regere et ſubuenire. † ſ Caſ. Ne dubites de chriſto deo. id eſt. quin chriſt⁹ de quo loquitur ſit deus.

es ipſe rex meus ⁊ deus meus:

† ſ Corporales. † ſ Aug⁹. Illis antiquis p creaturā non per te viſus illis. quod ſeruat in reſurrectione iuſtis. † ſ Que tunc illis temporaliter: hec nobis ī futuro. ſ Q. ſicut illos iniuſti eodem modo nos.

q̄ mandas ſalutes iacob. In

† ſ aug⁹. Sicut paleā a granis ſeparantes.

te inimicos noſtros ventilabi-

† ſ fortitudine. † ſ Id eſt. per hoc qꝫ dicimur de tuo regno valemus. † ſ In futuro. ſ aug. Quia tūc non valebūt ledere mali ſpūs.

mus cornu: ⁊ in nomine tuo ſp

† ſ Nunc.

nemus inſurgentes in nobis.

† ſ Merito hec nobis facies. † ſ auguſ. vt nec patres in ſuo.

Non enim in arcu meo ſpera-

bo: et gladius meus non ſalua-

† ſ Id eſt. ſaluabis. ſ In iudicio. ſ aug. Preteritum pro futuro. adeo certū. vt qḋ fuit non poteſt non fuiſſe.

bit me. Saluaſti enim nos de

† ſ Caſ. ab īmundis ſpiritibus qui hic affligūt

affligentibus nos: et odientes

† ſ Id eſt. cōfundes. ſ Quādo damnabunt. † ſ Et tūc. ſ Non arrogant ſibi de gloria per futura que miſcet.

nos confudiſti. In deo lauda

† ſ Perpetuitate que nō eſt interpolata noctibus. † ſ Pro id eſt.

bimur tota die: et in nomie tuo

† ſ Caſ. Quia ex omnibus eruiſti. ſ Id eſt. laudabimus te. que eſt eorum gloria. † ſ Id eſt. ſine fine. † ſ Ita in futuro. ſed nunc.

cōfitebimur tibi ī ſeculū. Nūc

† ſ Aug. Quia differtur pmiſſio. † ſ aug⁹. Nō in cōſcientia. ſed in facie hominum.

autem repuliſti et cōfudiſti nos

† ſ Euidenter. ſ vlterius ſicut olim iudeis. † ſ Id eſt. exercitibus. ſ aug. Per hoc inualidi ſumus contra inimicos nrōs.

et non egredieris deus in virtu

tibus noſtris. Auertiſti nos re-

† ſ Quia illi victores. nos victi.

trorſum poſt inimicos noſtros:

† ſ aug. Id eſt. in caſtra iniquitatiſ ſue attrahebant.

et qui oderunt nos diripie-

† ſ Caſ. Quia omnia poteſtate dei fiunt. † ſ auguſ. Plangit eos qui ſic paſſi ſunt. vt in corpus gentium verterentur.

bant ſibi. Dediſti nos tanquā

† ſ Id eſt. que ad eſcas ſunt. nō ad fetus ſpūalium operū. † ſ perſecutio notatur.

oues eſcarum: ⁊ in gentibus di

† ſ Aug. videmus quos dediſti. ſed non quos accepiſti. ſ Martires.

ſperſiſti nos. Vendidiſti popu-

† ſ aug. Quia tempe pſecutionis nō congregabūtur ad iubilādū deo. vt fit in pace.

lum tuum ſine precio: et non fuit

† ſ vel iubilationibus.

multitudo in cōmutationib⁹ eo-

† ſ preter dura turpia etiā patimur. † ſ fixos in hoc.

ruz. Poſuiſti nos opprobriū

† ſ Iaiam cōuertendis. † ſ Naſo ꝯtracto.

vicinis noſtris: ſubſannatōnē

† ſ Qui fit ore. ſ vel contemptū. † ſ Caſ. Nunquam nobiſcum.

⁊ deriſum his qui in circūitu no

† ſ vt de nobis formā maledictōnis ſumāt ſup alios. dicentes ſic pereas vt laurentius

ſtro ſunt. Poſuiſti nos in ſimi-

† ſ ad inſultandū vt et chriſto in paſſione mouentes capita ſua.

litudinem gentibus: commotio

† ſ Caſ. grauis verecundia que permanet tota die. hec eo erat contra ſanctos vel coram. i. ante oculos ſanctoꝝ. quando quos impios ſciebāt ſibi inſultare videbant. vel contra quia bonus erat. deſcribit verecundiā ⁊ quodā pallio confuſionis vultū dicit opertū. dū nube ſanguinea facies inflamata rutilat. ſed cū dicit operuit me. non ſolū vultus. ſed totius corporis indicauit horrorem.

nem capitis in populis. Tota

† ſ vel corā. ſ Contra hoc quod ego putaui cum eſſem bonus.

die verecundia mea contra me ē:

cōfuſio faciei mei cooperuit me.

† ſ Inſultantis. † ſ Crimē imponētis.

A voce exprobrantis et oblo-

† ſ Inſtantia. † ſ Odio habētis. † ſ actu.

quentis a facie inimici et perſe

† ſ Nō ſepatim. † ſ aug. vt fera vel torrēs.

quentis. Hec omnia venerūt

† ſ Ecce quanta firmitas martirū. ſ auguſ. quia intelligimus gratis colendū te ꝑpter te.

ſuper nos: nec obliti ſumus te:

† ſ quomodo non obliti. quia. † ſ Lege vel pacto quod pepigimus tecum in baptiſmo.

et inique nō egimus in teſtamē

† ſ Caſ. deſpando de bonitate dei. † ſ Ratō.

to tuo. Et nō receſſit retro cor

† ſ aug. Et dū ſic in anguſta via ambulamus. tu decli. ſ vel non declinaſti.

noſtrum: ⁊ declinaſti ſemitas no

ſtras a via tua. Quoniam

† ſ Caſ. In loco afflictionis. id eſt. in mundo vnde naſcitur compunctio et penitudo. exaltabis autem in loco fortitudinis ſcꝫ in futuro.

humiliaſti nos in loco afflictio-

† ſ Id eſt. homines p ignorantiā morientes. et alios ad ſue mortis tenebras trahentes.

nis: et cooperuit nos vmbra mor

† ſ Non obliti quia ſi eſſemus. vel ſed.

tis. Si obliti ſumus nomē dei

† ſ Caſ. Id eſt. ſi nos cū opibus ydola vouim⁹. ſ Caſſio. deſcriptio orantis qui tenſis manibus crucem efficit quam fronte recipit.

noſtri: et ſi expandimus man⁹

noſtras ad deuz alienū. Nōne

¶Dediſti nos. Caſ. Perſiſtētes in fide. hic diuerſi martires. i. diuerſa martirij genera. alij eſca feris. alij traditi gētib⁹ in ſeruitutē. Vñ dicit. Tanq̄ꝫ oues eſcarū. vbi notat quorūdam mactatō.

¶Vendidiſti po. Aug. Dū dātur alienigenis. et nullus acquirit. qḋ fit ad probatōem. vel coerectōnem. vel nullus ꝑ eis acquirit. vel ſi quis pauci tamen.

¶Opprobriū uicinis no. Caſ. Granis afflictō a vicinis ingerit. qꝫ nō trāſitorie dicit quod a circūſtantib⁹ irrogat.

¶Deriſū. Caſ. Deriſus eſt vox confuſa leticie inſultatōnem īmoderata hilaritate denūcians. Cōtemptus eſt abiecta vilitas.

¶In ſimilitudine gentiū. Caſſio In ſimilitudine xp̄i. gentib⁹ ſunt appoſiti qñ eos cōparibus penis affecerunt.

Exprobrantis. Caſ. Exprobrare eſt in faciē maledicere. Obloqui ē abſenti detrahere et doloſe mordere.

¶Venerūt. Caſ. Quia non erant in nobis per culpam.

¶Non receſſit. Caſ. Ita qꝫ retro iret et ſi aliquādo deſcendit a contemplatōne deitatis.

¶Declinaſti. Auguſ. Semite noſtre erant in voluptatib⁹ et pſperitatib⁹ ſeculi ſed tuliſti eas de ſua via. et oſtēdiſti artaz viā que ducit ad vitā. Hiero. Vel et declina. i. opa nrā de lege tua pēdere feciſti. Vl nō declinaſti alia lrā. i. non pmiſiſti declinare et deuiare ſemitas nrās. Hie. i. opa a via tua. i. a lege. ideo qm̄ hu.

Umbra mortis. Aug. Vl hec mortalitas vmbra mortis ē. Vera autem mors eſt damnatio cum dyabolo.

¶Si obliti. Aug. Iſte eſt intellectus filioꝝ chore q̄ ꝑpter hec oīa mala nō obliuiſcūtur deū. ſcientes quia deus requiret iſta

¶ Nouit. Aug⁹. Noſcere dicitur deus et quod nouit. et quod te facit noſcere. Aug. Nouit. Quoniam requiret propter te, vt tu inuenias te, ⁊ gratias agas ei, qui te fecit. vt in petro actū eſt, q̄ pbauit quid poſſet.
¶ Propter te. Caſ. Non pro criminibus noſtris, ſed vt fides tua gentibus augeatur.

¶ Exurge. Caſſi. Precatur auxilium. vt hic afflictis tempore reſurrectōis ſubueniat. Aug. Hactenus nō obliti. et vt pſeueremus: exurge. q: propter te m. Aug. Hiero. Et ſi ſciunt chriſtū non dormire: et ſibi reſurrexiſſe: p̄dicantur tamē reſurgere p fidem nō ſibi ſed gentibus que putant mortuū. Si eī et illi crederent ſurrexiſſe. credentes in eum nō pſequerentur. ſed et ipſi crederent.
¶ Aug. Vel exurge. conforta. Obdormis. negligere videris. Quare. et ſi neſciamus tu ſcis quare. vel p culpa. vel p vtilitate. Si p culpa: vtinam abeſſet. Si p vtilitate vtinā adeſſet. Quoſdā repellis: quia faciem .i. cognitionē tuam eis ſubtrahis. obdormis quibuſdā qui gemūt de malis. Quare obliui .i. non das ſpiritū fortitudinis. ſine quo inopes. Et tribulationis. q: eam non mitigas et hoc quare. quaſi nos neſcimus. ſed inquiramus. quia non niſi iuſte et pie auertis. ſ. quia ſubtracta cognitione tua. anima humiliata in cogitatione mundanorum. et venter .i. ſenſualitas heret eis. et cū ita neceſſe: fac ſurgere et erectos adiuua. et adiutos libera. vt ſine metu ſimus. Et hoc. ppt̄ no. tu .i. gratis nō pro merito.

† ſ Caſ. quaſi graue eſt apud deū in ſua religione peccare. quod pondere acute pnunciatōnis oſtenditur. † ſ Manifeſta. q: etiā occulta.
† deus requiret † iſta. ipſe eniz nouit abſcōdita † cordis. † Quoniā
† ſ quo magis religio geritur q̄ deuotōne corporis. † ſ Que abſcondita.
† ſ Caſ. Longis paſſionibus q᷑ morimur videt homo. ſed cur nō niſi deus.
ppter te † mortificamur tota die:
† ſ caſ. Sine aliqua reluctatione occiſi.
† eſtimati ſum⁹ ſicut oues occiſionis. † Exurge quare † obdormis
† ſ aug. confortando ſtantes per fidem. ſ aug. Non in nobis ſed in gentibus que nō credunt. † ſ dum differs quod expectat.
† ſ Reducendo deficientes. ſ Aug. Si ſurgit in gentibus ceſſat pſecutio.
domine: † exurge ⁊ ne repellas in † finem. † Quare faciem tuam
† ſ Et ſi hoc. non in finem. † ſ Caſ. vt videtur dū differt ſubuenire. ſ Nō eſt querela ſed ſupplicatio pia puri cordis. ſ Enim.
† ſ Augus. Quaſi nō adſis. † ſ Quaſi oblitus ſis noſtri. † ſ Aug⁹. Cui cōſueuiſti ſubuenire.
† auertis: † obliuiſceris † inopie noſtre ⁊ † tribulatōnis nr̄e: † Quonīa humiliata eſt in † puluere anima noſtra: conglutinatus eſt in
† ſ Cuius ſemp clemens es inſpector. † ſ Ideo ne obliuiſcaris. ſ Inter man⁹ pulueris. vt te inuocemus in auxilium.
† ſ aug⁹. Puluis nos pſequitur .i. mali. de quibus dicitur. nō ſic impii non ſic ſed tanq̄ pul. ſ Supaſperſo cinere.
† ſ aug. gentib⁹ p fidē quib⁹ ceſſantib⁹ a pſecutōne. et qui terre heſerant eruti et penitētes redduntur corpori chriſti.
terra venter noſter. † Exurge domine adiuua nos: et redime nos
† ſ Nō propter meritum noſtrū.
propter † nomen tuum.
† ſ Conſūmatōem eterne beatitudinis vel chriſtū. † ſ de veteri hoīe in nouum.
† In finem pro his qui † commutabūtur filijs † chore ad † intellectum canticum pro † dilecto.
† ſ pſalmus hic ſcriptus eſt. ſ Chriſti. † ſ tanti myſterii. tanti decoris. ſ Salicz coniunctionis chriſti et eccleſie.
† ſ de quo hic eſt filius m. di. ſ Chriſto.

Poſt morā auditōnis ſancti nō deſpant: ſed continuant oratōnem. Cinere ſupra ſe ſparſo. animā peccatoꝝ memoria cruciant. Cinis eī et ciliciū ſunt arma penitentiū. adheſit venter terre vt fit pſtratis. qui tota corporis effuſione tendūtur. Vel nō ſolū p nobis oramus. ſed et pro his qui facile cedunt illicitis motibus et herent terrenis. Exurge adiuua. hic ſine dormitione exurge ponit: quod ad reſurrectōnem ptinet. in qua eſt ſpes omniū fideliū. in qua humana deſtruit captiuitas. per quā ſumus adiuti et liberati.
¶ In terra venter. Aug. Qui genua figit terre. habet quo plus humilietur. qui vero plus humiliat. vt et venter hereat terre. nō habet vltra quo plus humiliet. Exprimit ergo nimiā humiliatōem: vt quia venit ad ſummā. iam adſit dei miseratō. Aug. vel plangit eos qui ſunt venter .i. carnales et heſerunt. id eſt. conſenſerunt iniquis.
¶ In finem. ⁊c. Aug⁹. Epythalamiū .i. laus thalami. Canticū p commutandis. et p dilecto .i. p ſponſa et ſponſo ſcribit. filijs chore vt venerentur. Hic enim deſcribit. p quē cōmutabuntur. quia laus ſponſi et ſponſe hic cantatur.

XLIIII.

¶ Caſ. Propheta p̄conia dei ſe eructaturum promittit.
¶ Eructauit. Aug. Hiero. Intus eī ſatur pphe ta laudē eructat. licz quidaz magis ſupſtitioſe q̄ vere non conſiderantes textū. ex pſona patris hec arbitrātur intelligi. Sic Eructauit. ex pleītudine mea et ſecreta eſſentia genui verbū. p quē notus dico .i. diſpono oīa et p eum loquor. et hoc eſt lingua mea. et hic eſt calamus mei ſcribe. vt ſcriba nil ſine calamo et calam⁹ ſine ſcriba ſic coopant̄ pr̄ et filı⁹. Cor m. eruc. Q. nō extrinſeco coniugio genui. ſ3 de corde. ſicut homo generat conſiliū de corde. anteq̄ ſit quod factu rus eſt. Cōſiliū vero patris eſt verbū. Bonū. quo oīa bona facta ſunt. Dico. id eſt. verbū pfero. idez hic quod priuſ. ſed in ipſo verbo oīa opera dei eſſe dicit. vnde quod factū eſt in ipſo vita e. vt nichil ſit in ope. quod nō prius fuit in conſilio. De h̄ dicit. Semel locutus eſt deus. Velociter. virtus pphetie. que nō ſub cruciatu humano cogitat. qđ de arcano diuinitatis alijs diuulgat. Calamus. Nō ſono qui tranſit compa rat verbū: ſed ſcripto quod manet. Vel velociter. quia nō aliud poſt aliud. ſ3 oīa ſil in vno verbo eterno. Bn̄di. Caſ. Priora dixit pphe ta ex pſona dei. hec ex ſua vel oīa ex ſe. Vel eructat verbū qui dicit deo ymnū. Dico opera. Aug. ad laudē eius qui ex eo. Lingua calamus. quia quod dico et ſcribo. Vel velocit. q: cito ventura que ſcribo. Caſ. In labijs. q: eo loquente. mūdus gratiam reconciliationis accepit.

XLIIII.

ſ Secundū diuinā naturam. ſ Quaſi de pleno. ſ Mens intus plena.
Eructauit cor meum † verbum bonuz: dico ego
† ſ filiū dei. qui ſolus bonus
† ſ Hūc pſalmū. hanc eī predicatōem quā mēte accepat regi dicere geſtiebat
† ſ Ne cū aliquid putes a ſe dicere calamo ſe compat. a ſpū enim ſancto regitur.
† opera mea regi. † Lingua mea
† ſ dixit et facta ſunt omnia.
calamus ſcribe † velociter ſcribentis. † Speciosus forma † pre filijs hominum: † diffuſa eſt gratia
† ſ Scōm hūanā naturā. ſ Immunis a peccato † ſ Aug. Hiero. Cū ipſe homo nō eſt tamē vt quilibet homo. et ideo vt eū in ſuo genere cōmendaret nō ait hic pre angelis.
† ſ Et. ſ Aug. Lex p moyſen. gratia per chriſtū que peccata ſoluit.
† ſ Aug⁹. Propter gratiā qua regnū celorū datur. cum olim terra.
in labijs tuis. † propterea benedixit † te deus † in eternum.
† ſ Hominē. † ſ dando tibi regnū cuius regni nō erit finis.
† ſ A ſimilitudine pugnaturi. † ſ Auguſ. quo diuidit filiū a patre. nurū a ſocru .i. verbo dei quo et hoſtes ſtrauit. † ſ carnem.
† Accigere † gladio tuo ſuper † femur tuum † potentiſſime. † Specie tua et pulcritudine tua: † intende † proſpere procede et regna.
† ſ caſ. vt ſecundū carnē venerandū habeas. † ſ aug. Id eſt. iuſticia vt p eodē accipiantur. ſ Et accinctus intende.
† ſ Hominē peuntē miſeratus reſpice.
† ſ aug. vt regnes per fidez in gentibus quod iam factum eſt.
† ſ Quia iplete ſūt pmiſſiōes † ſ Qua paſſi ſunt martires. vnde regnum creuit. vt et ipſe prior paſſus eſt.
† Propter veritatez et † manſuetudinem et iuſticiam: et † deducet te mirabiliter † dextra tua. † Sa
† ſ Aug⁹. Quia veniet vt iudicet ſecundum opera vniuſcuiuſq3.
† ſ potentia verbi. † ſ Et. ſ caſ. verba que corda penetrant. et velociter quo vult perueniūt. et longe dirigūtur. ſupra gladius poſit⁹ eſt qui ppe ferit. et ſic incōprehenſibilis potentia chriſti oſtenditur.

¶ Speciosus forma. Caſ. Incipit de laude ſpōſi. prius a forma.
¶ Accingere. Caſ. Hic laudat eū a ptāte. et tu talis accingere.
¶ Specie tua et pul. Caſ. Species ad humanitatē in qua mundo apparuit. Pulcritudo ad deitatē. qua oīa decora. Intende. hominem peuntē. miſeratus reſpice. Proſpere .i. liberans homines. Procede. de vtero virginis vt ſponſus. vel ab his victis. ad alios vincēdos Regna. in fide hominū tuam potentiam oſtende. qui ſemp regnauiſti. Et per hoc quia et p te et p tuos veritatē doces. qua falſitatē noſtraz deſtruiſ. Et quia manſuetus ferendo malos vt quando pro inimicis orauit. ſic et ſui. Et quia iuſticiā vite oſtendit. Et quia deducet te inoffenſe per curſum totius vite. vel de populo ad populum. Mirabiliter. quia

omnes mirabūtur. vel quia miracula faciet.
¶ Populi ꝛc. inimicorū regis. Aug. Id eſt. multi de ſuis inimicis ſupponent ſe tibi. et hoc ratōne vel voluntate. hoc eſt quod titulus dixit. pro his qui cōmutabūtur ex filijs chore. amici ſicut ſaulus.
¶ In corda inimicorū regis. Caſ. Id eſt. inimicoꝝ tuoꝝ. vt ſint

¶ Sedes t. Caſ. hic a iudicō. ſedes ad iudicū pertinet.
¶ Virga. Caſ. Regula diuine equitatis. que vere recta. et nunq̄ curuat. hec iuſtos regit. iniq̄s pertitit
¶ Aug. Nemo ſibi multū de miſericordia p̄ſumat. blandiatur: quia virga directionis ſi alios regit: alios pterit. regit ſpūales. conterit carnales
¶ Dilexiſti. Aug. Vel quia dilexi. iu. ꝛ odi. reddita ſunt hec p̄mia. fecit te regem. dando nomē quod ē ſup omē nomen.
¶ Et odiſti iniqui. Si homo iniq̄tatem in ſe odit. cum deo facit. odit deus iniq̄tatē oderis ꝛ tu.
¶ O deus deus. Aug. His poītur in greco apte. alter vocatiu⁹. alter nominatiu⁹. Iſte vnctus eſt ille lapis quem iacob vnxit.
¶ Mirra et gutta. Caſ. Hic laudat ꝓpheta ſponſum ab vxore et ornatu. prio ab ornatu.
¶ Aug. Mirra et gutta. Odores bene adhibentur nuptiali thalamo. Gutta que et āmoniaca. Caſſia que et fiſtula. i. diuerſa virtutū odoramēta. Mirra eſt carnis amaritudo que pellit vermes maloꝝ deſideriorum et male cōſciētie et ſeruat a putredine vicōꝝ. Gutta pellit omēs inflaturas et tumores. i. humilitas q̄ curat duricias cordiū. ita duriciā cordiū p̄dicatō xpi. Caſſia in aquoſis naſcit̄. et creſcit in īmenſū et reddit odorē. fides que p baptiſmū creſcit. veſtis a qua hec fluit eccleſia quā ſanguine abluit a macula. extendit in cruce a ruga duplicitatis. Vl veſtis qua celat̄ deitas corpus chriſti. ab hoc venit mirra. quia mortu⁹ p omnibus. Gutta quia duriciā cordiū predicatōe reſoluit. Caſſia. id eſt. redemptio per aquam baptiſmi.
¶ Eburneis. Hiero. In ebore caſtitas quod prius obſcurū ferris et limis lucidum fit. ita ſancti p ſectōnes et attritōnes diuerſoꝝ ſuppliciorū elimati virtutū varietate fiunt lucidi.
¶ Vel regum. Aug. Terrenorū nō curantes honorē patrum ſed xpi. Vel regū. i. apoſtolorū. in lege ſcriptū eſt. Si mortuus fuerit frater. acci-

† ſ per eas vulnerati.
gitte tue acute † populi ſub te ca-
† ſ Aug. vbi ſe erigebant contra chriſtū. ibi ca dunt ante eum:
dent in † corda inimicoꝝ regis.
† ſ Remi. i. iudiciaria et regalis poteſtas.
⁑ ſ caſ. Quidquid cōſtituit non mutatur.
ſ Quod te decet.
† Sedes tua deus in ⁑ ſeculū ſe-
† ſ aug. Que diſtortos dirigit. ⁑ ſ gubernatio. ſ Sceptrum.
culi: † virga directionis ⁑ virga re-
† ſ vere directionis quia. ⁑ ſ Nō ſolum iuſtus in te. ſed etiam in alijs diligis iuſticiam.
gni tui. † Dilexiſti ⁑ iuſticiam et
† ſ Aliter nō pfecte diligitur iuſticia
⁑ ſ Non homines.
† odiſti ⁑ iniquitatem: propterea
† ſ vt diligeres iuſticiā et odires iniquitatē.
⁑ ſ Quia homo deus. ſ Scdm hoiem regē et ſacerdotē ſignificat. ⁑ ſ O. † ſ Pater.
† ſ Spirituali.
† vnxit ⁑ te † deus † deus tu⁹ † oleo
† ſ Pro puritate conſcientie et plenitudine gratie. ⁑ ſ Apoſtolis et alijs in quos ab eo vnctio gratie effluxeret.
† letitie pre ⁑ conſortibus tuis.
† ſ Mortificatio carnis. ⁑ ſ Boni odores virtutū his aromatibus ſignātur vnde. chriſti bonus odor ſum⁹. ⁑ ſ hūilitas ⁑ ſ fides.
† Mirra et ⁑ gutta et † caſſia a
† ſ Spirabunt alijs p exemplū ⁑ ſ Ab eccia. ſ auguſ. Cordibus ſanctorum. quib⁹ inhabitat deus. ⁑ ſ aug. Propter caſtitatē vel virtutū decorem.
† veſtimētiſ tuis a ⁑ domib⁹ † ebur
† ſ Odoramentis.
neis: ex † quibuſ delectauerunt te
† ſ Apoſtolorū vel ad litterā terrenorum.
⁑ ſ Qui primus frater. ſ Id eſt. chriſti.
filie † regum in honore ⁑ tuo. Aſti-
† ſ Que ſub lege regit. ſ ſponſa eccleſia.
⁑ ſ Que a ſiniſtris nō eſt regina ſed ancilla.
ſ In eternis. ſpe. ⁑ ſ Caſ. Bonorū operum.
tit † regina a ⁑ dextris tuis in ⁑ ve-
† ſ Caſ. Nō aureo ne ſola ſit charitas. ſed et cetera que charitas ornat. ſ Aug⁹. doctrina ſapientie omnibus linguis variata. et tamen veſtis catholice doctrine vna eſt.
⁑ ſ Meritorum.
ſtitu † daurato circūdata ⁑ varieta-
† ſ Et o regina. ⁑ ſ Mea predicatōne genta. ⁑ ſ deū ipſum. † ſ Parū eſt audire niſi humiliter audieris.
te. † Audi ⁑ filia et ⁑ vide et † incli-
† ſ Ritus legis vel ydolatrie. per quos ſeruis regi babilonie. ⁑ ſ aug. Babilonie vnde creuit eccleſia
na aurem tuā: ꝛ † obliuiſcere ⁑ po-
† ſ Babiloniā que eſt cōtra hieruſalē. ſ Conuerſatōnem et conſortiū. ⁑ ſ dyaboli.
pulum tuum et † domum ⁑ patris

piat vxorē frater eius. et ſuſcitet ſemē nō ſibi. ſed fratri ſuo. et habeat natus nomē defuncti. i. xpi crucifixi. Nam a chriſto xpiani fideles dicūtur nō a petro petrini vel a paulo paulini. qui tamē defuncto xpo tanq̄ fratres ſponſam eius. i. eccleſiā regendā et ad ſemē excitandū ſuſceperunt.
¶ Aſtitit regina. Caſ. Hic ab vxore cōmendat ſponſum.

† ſ Quem ipſe fecit in te ſ Quod ē magnū.
tui. Et concupiſcet rex † decorē
† ſ Nō qualiſcūq̄ rex. ⁑ ſ Nō prior pater. ſ dyabolus. ⁑ ſ Non modo ſponſus.
tuū: † quoniam ⁑ ipſe eſt † domin⁹
† ſ Omnes populi de quibus facta es.
⁑ ſ Regem tuum.
deus tuus: ꝛ † adorabunt ⁑ eum.
† ſ Etiā. ⁑ ſ Aug. Quia vult vt in celo theſaurizemus et largiendo temporalia.
⁑ ſ vultus eccleſie ꝓdeſt elemoſinas faciēt. huiuſ ne extra poſiti faciant. vt ſit gloria dei non ſua.
ſ Conformitatem.
Et † filie tyri ⁑ in muneribuſ ⁑ vul-
tum tuum deprecabuntur omēs
† ſ He ſunt filie tyri. ⁑ ſ Concupiſcet rex decorem tuū qui non eſt niſi intus.
† diuites plebiſ. ⁑ Omnis gloria
† ſ aug. In pſcientia. ⁑ ſ In doctrina ſapiētie. ſ In fine ſeculi vel cuiuſq̄ hominis quādo perfecta erit charitas.
eius filie regis † ab intus in ⁑ fim-
† ſ Que eſt regina ⁑ ſ Caſ. varietas linguarum decus doctrine. ſed nō ꝓdeſt niſi ſit intus gloria. ſ virtutum vel gentium.
brijs aureis: † circūamicta ⁑ varie-
† ſ Caſ. gratia dei. non enim a ſe.
⁑ ſ Caſ. Pudice mentes.
tatibus. † Adducentur regi ⁑ vir-
† ſ Primā. ⁑ ſ Caſ. Nō aliene ab ea. ſed ad eā ptinētes ſ vidue caſte que gradu ſecundo.
† ſ Regine.
gines poſt † eam: ⁑ proxime ⁑ eius
† ſ Miniſterium angeloꝝ. ⁑ ſ O rex.
⁑ ſ Caſ. Quia ſexus ille fragilis vicit graues paſſiones corporis.
† afferēt ⁑ tibi. Afferēt in † letitia
† ſ Caſ. Nō ſolum ad cōſpectum ſed in penetrabilibus regū. i. hieruſalem futuram.
ſ tanquā viui lapides. ⁑ ſ Aug. In eccleſiā preſentem.
ꝛ exultatōe. † adducētur in ⁑ tēplū
† ſ adducentur nā. ſ aug. Pro apoſtolis. epiſcopi quos eccleſia genuit. et in ſede patrum cōſtituit.
regis. † Pro patribus tuis nati
ſunt tibi filij: conſtitues eos prin-
† ſ Non in vno loco eccleſia. ⁑ ſ Caſ. Id ē. populus chriſtianus. qui in eorum predicatōnibus per omnes ſucceſſiones pſeuerat.
ſ vel memores erunt principes ſu. om. ter.
cipes ſuper † omnē terram. ⁑ Memor ero nois tui dñe in omni ge-
neratione et generatione. Pro-
† ſ aug. vna confeſſione. ſ aug. Hec cōfeſſio vnitatis valet.
pterea populi † confitebuntur tibi

¶ Varietate. Caſ. Et ſi ſit vnitas i. charitate tamen auro. i. doctrina apoſtolorū cocco martirū. gēmis virginū. purpura penitentiū ornatur.
¶ Audi filia. Caſ. Laus ſponſe ſūmiſſior ſed quadruplex a forma. a gloria. ab adoleſcentulis. a ple.
¶ Aug. Audi filia. Alloquit̄ ꝓpheta reginā. tanq̄ vnus de patrib⁹ Iudei viderūt et occiderūt: tu audi euangeliū. et credēdo videbiſ deū. hic p imaginē. in futuro p ſpeciē. Vel audi ꝓphetias. que incarnatōem p̄dixerūt. et vide impletas.
¶ Et cōcupiſcet. Caſ. Hic laudat eā a forma.
¶ Tyri. Caſ. Per tyrū vicinā iudee. gētes deſignat. vn̄ mulier chananea eccleſie figura.
¶ Caſſi. Tyri gentium. a parte totum
In muneribus. Aug⁹. vt ſe offerant. vel elemoſinas faciāt
Filie tyri. ſcz omnes diuites ple. nobiles. ſapientes ꝛ huiuſmodi. Vel filie tyri. i. anguſtie. ſcz peccatorū. gentes ſcilꝫ que ſūt in āguſtia p ccoꝝ.
¶ Omnis gloria. Caſſio. A gloria ſponſe. vt ſupra a poteſtate ſponſi.
¶ Ab intus. Aug. vel intrinſec⁹. Aug. ſit ergo elemoſina in occulto. vbi deus videt. Vel nō in circūciſiōe manū facta ſicut in veteri lege. ſed in ſpūalib⁹.
¶ Fimbrie. Caſ. Finis veſtis ſignificat finē mūdi vel hominis. Aureis. nō deauratis vt ſupra: ſed aureis. quia in fine tota pfectio eſt vbi charitas inuenit̄ plena.
¶ Adducētur. Caſ. Hic laudat̄ ſponſa ab amicabus. vt ſupra a iudicio. Caſ. Adducentur oportuna predicatōne.
¶ Poſt eam: Caſ. Prius vnitas dicit̄. poſt enumeratō partiū eſt diſtincta. cū dicitur virgines et proxime.
¶ Afferētur. Caſ. Importuna p̄dicatōe ꝯuerſi. vel adducent̄ ꝟgīes vt robuſti. afferētur prime imbecillitate fatigati. ¶ ctura ē charitas.
¶ In templū. Aug. Quia ſūt et heretice ꝟgines extra tēplū. cui⁹ inn
¶ Pro patribus. Caſ. Quāto incremēto pfecerit in ple. Caſ. Vel

ꝓ antiquis patribus ydoloꝝ cultoribꝰ. nati ſunt apoſtoli. principes predicationis. Aug. vel poſt ꝓphetas apoſtoli. pꝰ apoſtolos alij.

¶ Cantatur hic pſalmꝰ de feſto beate marie virginiſ. quia que de ecc̃ia generali hic dicũtur ad mariã ſpecialiter referri poſſũt. Cantatur etiam pro virginibus. quia ibi dicitur adducent re. vir. Et pro apoſtolis quia ibi dicitur. nati ſunt tibi filij. Item ꝺ natiuitate domini, qꝛ ibi agit̃ de laude ſpõſi et ſponſe et de nuptijs chriſti et eccleſie quarũ deſponſatõ facta eſt in verbi incarnatione.

¶ In finẽ. Caſſi. Pſalmus dauid. alicuius fidelis de iudea. vt ſit certius teſtimoniũ. Pro archanis. pro manifeſtatõne archanoꝝ ꝙ deus ſit homo. ꝙ ſalꝰ ꝓmiſſa vtriqꝫ populo ꝙ cecitas contigit in iſrael. ꝙ apoſtoli trãſierũt ad gẽteſ. ꝙ pax in terra. vnde cõflabũt gladios ſuos in v. et lanceas ſuas in falces.

¶ Filiis chore. Caſſi. Filij crucis de archanis. i. de aduentu xp̃i loquitur.

XLV.

¶ Caſ. Aug. In aduentu domini omnis ſpes habẽda oſtenditur. etiam in tranſitu apl̃oꝝ ad gentes.

¶ Inuenerunt nos. Aug. Nos eñ fugiebamꝰ eas. Vel inuenerũt nos expoſitos per adã. Nimis. tanto potẽtioꝛ qui liberat.

¶ Terra. Caſ. Iudea. quaſi arida. ſine ydolatria amaritudĩne gentiũ circũdata.

† ſ preſentis ſeculi. ⁝ ſ vbi eterna laus. ſ In futuro.

†inęternum et in⁝ſeculuꝫ ſeculi.

In finem filiis chore pro archanis pſalmus dauid.

XLV.
ſ Cõmunis. ſ Non modo iudeorum.

DEus noſter

† ſ Auguſ. Alii dii nõ ſunt refugiũ. ſ dum de periculo liberat. ⁝ ſ Aug. Quia eſt refugiũ vbi plus timetur. quo quis ꝯfugerit plꝰ infirmatur. ⁝ ſ Ideo ad te fugiendum. ſ Es.

†refugium et⁝virtus ⁝adiutoꝛ in
† ſ Quia iuuat vincere eas. ⁝ ſ aug. Que enim intus ſunt a nobis nimis ſunt. ſed et hic adiuuat. quia peccata dimittit ſ aug. Nõ nos eas. vt ꝑ nos peniteremus. vbi tamen et ille rogandus. ſed et ipſe trib. nos inuene. aliis monẽtibus penitere.

†tribulatõnibus quę⁝inuenerũt
† ſ Quia hic perimus. ⁝ ſ Caſ. Quia talis eſt ſecuritas.

nos †nimis. ⁝ Propterea non
† ſ augꝰ. Nos qui montibus conſentimus timeant contrarii. ⁝ ſ Caſ. de nouitate tanti miraculi in aduentu chriſti.

†timebimus duꝫ⁝turbabitur ter
† ſ Id eſt apoſtoli ſecundũ illud. Quia repuliſtis verbũ dei. Ecce cõuertimur ad gentes. ⁝ ſ Quia gentes credunt eis. ſ Augꝰ. In fidem gentium.

ra et transferentur †mõtes in⁝coꝛ
† ſ Q. tranſferẽtur montes in qua tranſlatõe.

maris. †Sonuerunt et turbate
† ſ vel eiꝰ maris. populi ſeculi. ⁝ ſ Poteſtates ſeculi. id eſt. exterius apoſtoli territi ſunt.

ſunt aquę †eoꝛũ turbati ſunt⁝mõ
† ſ Nimia pſecutõne. ⁝ ſ Eius dei qui refugiũ et virtus. vel maris. ⁝ ſ augꝰ. Spiritus ſancti inundatio. ſ Sed.

tes in †foꝛtitudie⁝eius. ⁝ Flumi
† ſ Sanctam eccleſiam.

nis impetus letificat †ciuitatem
† ſ Et. ⁝ ſ Caſ. Eccleſiam vel coꝛpus quod aſſumpſit.

dei †ſanctificauit ⁝tabernaculum
† ſ Manet. ſ aug. Eque om̃ibus. nõ accepit perſonas.

ſuum altiſſimuſ. †Deus i medio
† ſ Ciuitatis. ⁝ ſ Et ideo. ſ Illa ciuitas. ſ Poꝛte inferi nõ preualebũt aduerſus eam. ⁝ ſ Caſ. In laboꝛe ſeculi.

†eius non⁝cõmouebitur: ⁝adiu
† ſ Caſ. vel vultu ſuo. i. preſentia incarnatõis.

uabit eum †deus mane diluculo.
† ſ Ideo. Salubriter. ⁝ ſ Aug. vt adoꝛẽt nõ erecta ꝑ ſupbiam.

†Conturbatę ſunt gentes et⁝in
† ſ Etiam. ⁝ ſ Quia. ſ Intonuit de nubibus.

clinata ſunt †regna: ⁝dedit voceꝫ
† ſ Id eſt terrenus. ⁝ ſ Quis dedit vo. ſu.

ſuam et mota eſt †terra. ⁝Domi

¶ Vel mare. Aug. Seculũ. Coꝛ maris. imanitas gentiũ. Sonuerũt. contradicẽtes gentes. Vel apoſtoli ꝑdicando. Et turbatę ſunt aquę eorũ. ad ſenſũ fit relatio nõ ad vocẽ. i. aquę maris ſcꝫ populi. vel doctrinę coꝝ quę infatuatę ſunt choruſcante doctrina ſaluatoris. vnde abſoꝛpti ſunt iuncti pe. in. e. Et hęc eſt virga moyſi. quę vorauit virgas magorum.

¶ Fluminis impetus. Caſ. Dyapſalmus. quod eccleſia in xp̃o fundatur. cui gentes et regna ſubijciũtur. Aug. Q. d. Ita ſeuit mare. ſed inter hos fluctus et ſonitus nõ timent qui ad illud refugiũ confugerunt.

¶ Adiu. e. d. m. Caſſio. Vel vultu. i. demõſtratõne auxilij ſui cũ ad-

† ſ Celeſtiũ. ⁝ ſ Caſ. Emanuel quod interpretatur nobiſcũ deus. ſ Carne aſſumpta et per hoc. ⁝ ſ aug. Nulla ergo terreat infirmitas.

nus †virtutum⁝nobiſcum: ⁝ſuſce
† ſ Aug. Quid fecit ſuſceptoꝛ. ſ Ergo. ⁝ ſ fide.

ptoꝛ noſter deus iacob. †Veni-
† ſ Intelligite. ⁝ ſ Caſ. Hiero. Que tempore incarnatõis fecit. vt de nimia pace et huiõi.

te ꝛ†videte opera⁝dei quę poſuit
† ſ aug. Quia aliquid poꝛtendebãt hec ſcilicet auferens ꝛc. ⁝ ſ totam. ⁝ ſ Ecce opera.

†pꝛodigia ſuper⁝terram: ⁝auferẽſ
† ſ Spũalia ſcꝫ male voluntatis. ⁝ ſ Hoc iã factũ ẽ quibuſdã nõ repugnantibus deo. ⁝ ſ Quia. ſ Inſidias.

†bella⁝vſqꝫ ad fines terrę. ⁝Ar
† ſ Publicã impugnationeꝫ

cum conteret ꝛ cõfringet †arma:
† ſ vane preſumptõnis ꝓtectõnẽ. ⁝ ſ Spiritus. ⁝ ſ Aug. dedit vocẽ quã. vacate ab armis dyaboli. ſ Infirmaris de te. vt foꝛtis ſis de eo.

et †ſcuta comburet⁝igni. ⁝Vaca
† ſ aug. Nõ vos. Sed ego qui feci et reficio. nõ de veſtris operibus extollamini. ſ Intelligite.

te et videte quoniam †ego ſum
† ſ Non ille qui vos deludebat. ⁝ ſ Quando ad fidem conuertentur.

†deus: exaltaboꝛ in⁝gentibus et
† ſ Et poſtqꝫ plenitudo gentiũ intrauerit. ⁝ ſ aug. Iudea. gentes marc. ⁝ ſ Ergo licet dicere.

†exaltaboꝛ in ⁝terra. ⁝Dominꝰ
† ſ Caſ. Qui fecit vincere populũ chriſtianũſ. licet ſit poſterioꝛ.

virtutuꝫ nobiſcum: †ſuſceptor noſter deus iacob.
† ſ Pro cõuerſis gentibus dirigendis in finẽ.

In finem filijs †choꝛe pſalmꝰ dauid.

XLVI.
ſ Non modo iudei.

OMnes gẽteſ

† ſ gaudete. ſ auguſ. Bonis operibus. ⁝ ſ Hiero. cõcoꝛditer manꝰ et lingua illa opẽtur. hec confiteatur.

†plaudite manibꝰ: ⁝iubilate deo
† ſ He ſunt cauſe iubilandi et plaudendi. ſ Hic quem irriſerũt.

in voce exultationis. †Quoniã
† ſ aug. aſcendendo celũ qui prius deſpicabilis. ⁝ ſ quia ſuos regit.

dominus †excelſus terribilis⁝rex
† ſ Augꝰ. Non tantum iudeos.

magnus †ſuper omnem terram.
† ſ Ideo etiã plaudite quia. ⁝ ſ gentium. ⁝ ſ apoſtolis. qui de iudea.

†Subiecit⁝populos ⁝nobis: et
† ſ aug. Paſſi a ſuis honoꝛant̃ a gentibus. ſ Predicatione noſtra.

gentes ſub †pedibus noſtris.

iuuando ſe indicat.

¶ Mane. Caſ. In ipſo boni operis principio. et hoc. Diluculo. i. ꝑ illuminatõnem ſancti ſpũs qui eſt lux quaſi diei.

¶ Dedit. Quaſi magnũ ꝑmiũ pꝛedicatõnem. vnde tremuit trenꝰ. Tremet metu iudicis.

¶ Dominus virtutũ. Caſ. Breuiter diffinit quid ſit xp̃s.

¶ Nobiſcũ. Caſ. Q. qui miſit angelos iam ipſe venit et eſt nobiſcum. quia nobiſcũ ſuſceptoꝛ. ergo venite quaſi iam ſecuros voſ inuito.

¶ Noſter. Caſſi. Nõ niſi filioꝝ crucis Deus iacob. qui tãta nobis dãbit qñta dedit iacob. nõ eñ illius tantũ eſt deus.

¶ Venite et uidete. Caſ. Dyapſalmꝰ. Magnalia incarnatõnis.

¶ Poſuit. Augꝰ. Quaſi ſigna ad vocãdũ populũ. Prodigia. vt de partu virginis. et ſtella ꝛ ceteris.

¶ Auferens bel. Aug. Quia ꝑ aduẽtum ydolatria et ſupſtitio totius oꝛbis perijt. vel tunc tempoꝛis pro eius pꝛeſentia oꝛbis pacatus fuit.

¶ Vacate. Augꝰ. Si combuſta ſũt arma. vacate. non habentes vnde pugnetis.

XLVI.

¶ Omnes gentes. Auguſ. Q. et ſi inſultant pueri dicentes. calue calue. vos omnes gentes. ad qꝰs tranſiuit gratia.

¶ Aug. Gentes ad quas tranſiuit gratia ꝛ qꝰſi ĩ prioꝛi pſal. ad fidem vocauit inuitat ad laudem.

¶ Excelſus. Hie. potens quod vult. Terribilis. Remi. quia iudicaturus in poteſtate.

¶ Subiecit populos nobis. Caſ. Hoc hominibus fidelibus conuenit. quibus om̃es extrinſeci ſubiecti ſunt. vel ſibi ſubiecit nobis aſſociãdos: Populos. iudeos

¶ Nobis. Caſ. Vniuerſali ſcꝫ eccleſię hoc dicere om̃ibus ꝯuenit fidelibꝰ qbus extrinſeci ſubiecti ſunt.

¶ Sub pedibus noſtris. Caſſi. Per pedes prędicatores accipe quibus populi ſubiecti ſunt.

¶ Aug. Sub pedibus. ſic eſt exaltata eccleſia. vt nondum credentes ſub pedibus habeat.

¶Elegit nobis. ꝛc. Vel in pſona apoſtoloꝝ. Elegit nobis dare he/reditatē ſuā, multorū populoꝝ vt colamus eam, gladio predicatōis cor/da corū ferientes et maliciam deſtruentes.

¶Hereditatē. Aug. Celeſtis hereditas pulcritudo eſt chriſtiani po/puli in qua ſpecioſus erit fulgens vt ſol qui nunc eſt abiectus.

¶Speciem. Auguſ. Id eſt, ſimiles iacob vel ſignatos p iacob, qui terrena dāt p celeſtibus. vt iacob fecit quod fuit gratia dei, quia eum dilexit eſau reprobato.

¶Aſcendit. Caſ. Dyapſalma. Aſcenſio ꝛ regnū dei deſcribitur. vnde inſtanter monet pſallere

¶In iubilo. Aug. Gaudiū admirantiū apoſtolorū non poterat exponi. vbi fuit vox tube, i. angelorū manifeſta, clamātiū viri galilei quid ſ. a. ꝛc. Eſt em̄ iubilus ineffabile gaudium qḋ nec taceri poteſt, nec exprimi valet.

¶Pſallite. Caſ. Operibus laudate. valde eſt ſalutare qḋ tam crebro repetitur quia deus eſt q̇ creat et rex creata gubernans.

¶Omnis. Caſſi. Non vt iupiter crete, mars thracie.

¶Sapienter. Docet quomodo ſit pſallendū, olim ſine ſenſu pſallebāt, dum lapides colerēt. Auguſ. Nemo ſapiēter facit quod non intelligit.

¶Regnabit. Auguſ. Modo impleta eſt hec prophetia deꝰ ſedet ſup ſe. ſan.

¶Sedes ſancta. Aug. Throni virtutes, et ſancti.

¶Principes popu. Caſ. Primitiui omniū gentiū conuenerūt credendo in chriſto, quia expulſis

† ſ Non merito ſed gratia dicit eccleſia. ‡ ſ dare. ſ Et ſi ad iudeos venit. ‡ ſ vitā eternā ſ vt colamus. † ſ Quam.

†Elegit ‡nobis †hereditatē † ſuā

† ſ Aug. Pulcritudinē. ‡ ſ Poſterioris populi. ‡ ſ Iacob. ſ vel quā ſcʒ ſpeciem.

†ſpeciem ‡iacob †quem dilexit.

† ſ Nobis ſubiecit quia. ‡ ſ chriſtus. ‡ ſ caſ. vt mūdus firmiꝰ crederet. q̄ toties precones confirmarent.

†Aſcendit ‡ deꝰ in iubilo: ꝛ ‡ dn̄s

† ſ Ergo. ‡ ſ aug. quē vt hominē irriſerūt alieni, ſed eſt deus.

in voce tube. †Pſallite ‡ deo

† ſ Chriſto.

noſtro pſallite: pſallite †regi nr̄o

† ſ Aſſidue. ‡ ſ Caſ. Iam omnis, quia ab omni agnoſcitur.

†pſallite. Quoniam rex ‡omnis terre deus: pſallite ſapienter.

† ſ Caſ. Q. qui humilē cōtemnūt poteſtati ſue cūbant. ‡ ſ Qui olim ſup vnā. ‡ ſ Oēs. ſ vel ut.

†Regnabit ‡dominus ſuper ‡gē

† ſ Aug. Ad dextrā patris regnās p ſecula. ‡ ſ Celos angelos vel iuſtas animas.

tes: deus †ſedet ſuper ‡ ſedem ſan

† ſ Quomō regnabit. ‡ ſ Aug: Omniū, nō vnius tātū. ſ Etiam.

ctam ſuam. †Principes ‡ popu

† ſ Id eſt. in chriſto qui eſt deus abrae.

lorum congregati ſunt †cum deo

† ſ Qui habet filios de lapidibus. ‡ ſ Id ē. iudei preſumentes de terra.

†abraam: quoniā ‡ dij fortes ter

† ſ aug. Id eſt, valde ſupbierūt. Q. fracti ſunt rami vt humilis oleaſter inſeratur.

re †vehementer eleuati ſunt:

† ſ vel orum.

†Pſalmus vel laus ‡cātici †filijs

† ſ Qua factū eſt firmamentū, i. celū, i. agens ō eccleſia, que poſt chriſti reſurrectōēʒ ē confirmata quā vocat ciuitatem

chore †ſecunda ſabbati.

XLVII.

ſ Caſ. Quia omnia potenter facit. ſ Aug. Qui prius humilis.

MAgnꝰ domi

† ſ Auguſ. Quia pulcre ꝛ mire fecit. ‡ ſ Aug. Sine termino et fine ‡ ſ vbi. ſ In malis ei blaſphematur deus. ſ Non in babilonia.

nus et †laudabilis ‡ nimis: ‡ ‡ ciui

† ſ aug⁹. Que eſt in monte, nec poteſt abſcondi omnibus diffamata. hic eſt mons qui creuit et impleuit omnē terrā. ne aūt putes nō vbiqʒ eſſe. addit fundatur.

tate dei noſtri in †monte ſancto

† ſ que ciuitas. ſ vel tor. ſ vel nis.

eius. †Fundatur ‡ exultatione

† ſ duo parietes cōuenerūt in lapidē angularē qui fecit vtraqʒ vnū vt eſſet vnus paſtor et vnū ouile. ſ Per patres oſtēdit quod dixerat.

vniuerſe terre: †mōs ſyon, latera

‡ ſ Id eſt, dei, alii non magni.

aquilonis, ciuitas regis †magni.

† ſ Etiā. ‡ ſ quia iam plures. ſ vel gradibus.

†Deus in ‡ domibus eius ↄgno

† ſ Sed hoc p gratiā ſuſcipientis. ſ vt medicus. ſ in eterna beatitudie. ‡ ſ A benignitate regis. ſ Hec ſunt latera aquilonis.

ſcetur: cum †ſuſcipiet eaʒ. ‡ Quo

† ſ Ceteris fidelibus.

niaʒ ecce reges terre †congregati

† ſ Non eſt locus hereticis. p partes praui dogmatis ↄciſis. d. ecce hic eſt ecce illic. ſ In lapidem angularē, i. vnitatē fidei et morū. ‡ ſ Etiā ſic ſcilicet p fidem.

ſunt: cōuenerunt in †vnū. ‡ Ipſi

† ſ facti. ‡ ſ Et. ſ Scilicet videntes. ‡ ſ de gloria et miraculis chriſti † ſ Aug⁹. Poſt admiratōem glorie et miraculoꝝ chriſti. ſ Aug. Pro peccatis.

†videntes ‡ ſic ‡ admirati ſunt: †cō

† ſ Ad bona mutati. ‡ ſ Aug. Pro conſciē tia delictorum.

turbati ſūt. †cōmoti ſūt: ‡ tremor

† ſ Aug⁹. tantus erat pauor q̄ etiā corpore tremebant. ‡ ſ Penitentie.

†apprehendit eos. Ibi ‡ dolo/

† ſ graues ſed vtiles. ſ Caſ. quia inde fructꝰ ꝓuenit. ſ vnde a timore tuo dn̄e cōcepimus ꝛ pturiuimus ſpūm ſalutis. ‡ ſ quomodo. ſ Per ſpūm ſanctū. ſ Aug. In forti timore iudicaturi.

res vt †parturientis: in ‡ ſpiritu ve

† ſ Euertes ſuperbiam gentium.

hemēti †conteres naues tharſis.

† ſ quia ita eſt. ergo. ſ aug. In ꝓmiſſionibus ꝓpheticis. Sicut eſt illud, adorabūt e. o. gen. ꝛc. Et illud in ſemine tuo bene. om. gen. ‡ ſ aug. In exhibitione.

†Sicut audiuimus ſic ‡ vidimꝰ

† ſ Omnes enim reges omnes gentes adorant chriſtū. chriſtus regnat in celo ad dextrā patris ſ aug. qui in hac ciuitate ē audit et videt qui extra eſt cecus eſt. ſ eccleſia.

in †ciuitate domini virtutum. in

impleuit omnē terrā, i. chriſtus de gente iudeoꝝ ſine virili ſemine natꝰ ſuper quem fundata eſt eccleſia.

¶Fundatur ex. Hiero. Q. que prius maledictōnibus ſubiecta ſterilitatis opprobrio dolebat, nūc ꝓle fecūda vbiqʒ exultat. Et cōmēdatur hic ab amplitudine. Vel fundator exultatōis vniuerſe ꝛc. Q. dominꝰ eſt magnꝰ. dn̄s dico fundator exultatōis vniuerſe terre, cui cōcordat alia trāſlatio. Alij ſic trāſferūt dilatans exultatōnes vniuerſe terre. ipē eſt xp̄s qui p vniuerſam eccleſiā gaudia dilatat

¶Mons ſyon. late. aqui. Auguſ. Quicūqʒ alicui herēt latera eius dicūť. ita gentes dyaboli latera. p montē ſyon iudeos ſignificat. p latera aquilonis gēteſ. que adherent diabolo, qui p aquilonē vētū frigidū et durū ſignificať. Ipē nanqʒ ait aſcendā in celū et ponā ſedē meā ab aquilone. ꝛc. de quo. Surge aquilo et veni auſter. Itē ab aquilone pandetur omne malum ꝛc.

¶In domibus. Vel in gradibꝰ, i. ſecundū gradus meritoꝝ. q᷑ in ſingulis diſtinctim dabit ↄgnitōnem ſui.

¶Vel ſuſcipiet. Aug. Tutandam. et quid opus eſt, q̄m reges contra, ſed vidētes p fidē. ſic ſcʒ q̄ tā digna ē h̄ ciuitas admirati ſunt. ꝛc.

¶Reges. Auguſ. Caſ. Principes iudeoꝝ. Cōgregati. ab herode ſciſcitāte locū natiuitatis. Cōuenerūt. concorditer dicēdo, in bethleē iude ſecundum ſcripturas. Videntes que in prophetis legerant. Admirati ſunt. de tanta gloria, non leuiter vel

iudeis gentes in filios abrae ſuccedunt habentes promiſſionem: quia iudei ſupbierunt. Hiero. Caſ. Vel dij fortes apoſtoli ſcilicet quos neqʒ mors neqʒ vita ſepabit a charitate chriſti. Eleuati miraclis ꝛ doctrina

¶Pſalmus uel laus cantici. ꝛc. Aug. Primo die fecit deus lucē et diſcreuit a tenebris. Sic dn̄ico die chriſtū ſuſcitauit, et a mortalitate diſcreuit. Secūdo die firmamentū, i. eccleſiā fecit, corpus capiti, que eſt firmata poſt xp̄i reſurrectōem ſupra firmā petrā, a qua dimoueri nō poteſt. de qua hic cantatur filijs chore.

¶Caſ. De fundatione ciuitatis quā cōmendatiue deſcribit.

¶Aug. Cōmendat ciuitatē et dominū ciuitatis vt oēs eū amplificēt. Quīqʒ modis cōmendat ciuitatē ſcʒ. A dignitate cōditoris. A ſitu. Ab amplitudine. A benignitate regis. A ſtabilitate eterna.

¶In monte. Aug. Hic eſt mons ille, qui (vt ait daniel) fuit paruus lapis preciſus de monte ſine manibꝰ, qui creuit in montē magnū poſtea ꝛ

ocioſe. Sed conturbati. p pc̄o et Cōmoti. ad fidē. et tantꝰ fuit pauor, vt corpus tremet. Ibi dolor. pn̄ie. vidētes, ita. Sʒ. In ſpū uehementi. herodis: Conteres naues tharſis. q᷑ in tharſo cilicie q̄ magos tranſpoſuiſſe in patriam ſuam credebātur: confracte ſunt ab herode. Decurſis omibus concludit ergo. Sicut audi. in ciuitate domini uirtutū. q᷑ ibi cuſtodes angelos deputat. Repetit. In ciuitate dei noſtri. id eſt, catholica eccleſia, ne ſibi hoc nomē cōuentus hereticorū vſurpet. Ne autē putetur temporalis addit. Deus fundauit eam in eternū. non ad horam, vt prius tabernaculum moyſi.

¶Tharſis. Aug. Cilicia regio a tharſo metropoli tharſis dicitur. Vel tharſis eſt carthago que nauibus floruit ad mercandum, quibus ſupbia gentium ſignatur, que in incertis diuitiarum vt inflatibus venti cōfidit. ſed iam firma ſedes in ſyon, non in mari. Conteres. a ſimilitudine naufragantium. vel iuxta interpretatōem nominis. Interptatur em̄ tharſis

exploratio gaudij. Naues tharſis. diſcurſores i diuerſis experientijs gaudia mundi explorantes.

¶ Suſcepimus. Caſ. Agens gratias de aduentu xpi, monet de gradibus eccleſie diſtribuendis per quos ſaluator poſſit agnoſci. In medio templi tui. hieruſalē, grauius accuſant, qui contemnūt eū, qui in medio eoꝝ cōſpectus ē. Per hoc notatur incarnatō xpi, qui ſecundū ꝙ homo pſentatus eſt in templo. Dextra. Caſ. hac ꝑte iuſti locātur.

¶ Aug. Suſcepimus deus. Quo ordine fundata. vel qḋ audiuim⁹ et vidim⁹.

¶ Templi. Aug. Id eſt populi nō ſuſcipiētis miſericordiā qui multus. vt nulla videant eſſe grana. ſʒ tñ nō nulla. qꝛ ſcḋm nomē.

¶ Secundū nomē. Aug. Qḋ vbiqꝫ diffuſū eſt qꝛ nullus eſt, et ſi neſciat cultū. qui huic nomini nō ſe ſubijciat. Vel ſecundū nomē. ergo .i. ſicut reuerentia tui nominis dilatat᷑: ita in eccl'ia que toto orbe diffuſa eſt laus tibi dat᷑. quia dextera .i. tua ꝓpiciatio iuſtificauit multos q̇ omnes laudant.

¶ Letetur. Aug. Et ſi laborēt iuſti inter ſpinas. tñ exaltentur: quia nō errat de⁹ in iudicādo. ſʒ diſcernet oīa grana a paleis. Cōcrete nati. diſcrete iuuant: nō temere modo iudicent. eoꝝ eſt modo colligere; dei eſt ſepare.

¶ Mons ſyon. Caſ. Eccleſia. que ē in ſpeculatōe populi

¶ Filie iude. ſancte femine. ꝑ iudā gens earū oſtendit᷑. q̄ eſt ꝓpter xpm qui de iuda. et he exultent. vt in vtroqꝫ ſexu eccleſia ſit. Aug. Cauſa leticie iudicia futura vbi ſe ſciunt ad beatitudinem venturas. Qui intus ſunt letentur. vos qui extra. Circūdate. honores exhibendo. Cōplectimini charitate. Narrate in turribus. Caſ. predicate alijs i cōcordia apoſtolorū. In hac ciuitate bene ſunt turres apoſtoloꝝ munitōnes contra hereticos et altitudines. vnde exteris eſt loquēdū vt poſſint audire, ne ꝑ leticiā remiſſi lenteſcant.

† ſ Ipſe. ⁞ ſ aug. Ne ergo timeas nequādo cadat firmamentum.

ciuitate dei noſtri: †deus ⁞funda-

† ſ Stabiliter. ⁞ ſ fundauit quia. ſ fide. ſ Nos grana inter paleas liliū inter ſpinas amica inter filias.

uit eam †ineternū. ⁞ Suſcepim⁹

† ſ O. ⁞ ſ filiū. ſ Aug. Non ſolum ſacramenta. ſed etiam rem ſacramentorum:

†deus ⁞miſericordiam tuam: in

† ſ In medio palearū. que ꝑ ſacramenta quibus cōmunicant populus dei ſunt et templum de quibus habentes formā pietatis virtutē vero abnegantes. ſ In cōmuni populi tui. ⁞ ſ Et quia hoc eſt.

†medio templi tui. ⁞ Secun-

† ſ Que nō eſt niſi in ſanctis. ſ Aug. Nō de

dum nomen tuū deus: ſic ⁊ †laus

ſunt qui laudent per omnes terras.

tua in fines terre: iuſticia plena ē

† ſ aug. Multi ſunt iuſti qui ſtabunt ad dextrā. ſ Ad quā iuſti. ⁞ ſ vnde. ⁞ ſ Iudea que primos radios accepit fidei.

†dextra tua. ⁞ Letet᷑ ⁞mōs ſyon

† ſ aug. gentes a iuda .i. ab apoſtolis genite per cōfeſſionē. ſ Confeſſionis. ⁞ ſ Aug. Quibus cecitas cōtigit in iſrael. vt .p.g.i.

et exultent filie †iude: propter ⁞iu

† ſ Et o vos gentes. ſ aug. vos aūt reprobi in quorū medio ſuſcipitur miſericordia. circūdate nō ſcandalis ſed charitate bonos.

dicia tua domine. †Circumdate

† ſ Electos. ⁞ ſ Brachijs charitatis. ⁞ ſ auguſ. Predicate laudes eius in altitudine munitōnum eius.

†ſyon et ⁞complectimini eā: ⁞nar

† ſ Nō modo ora. ſ aug. Nō ita vt habeatis formā pietatis et veritatē eius negetis.

rate in turribus eius. †Ponite

† ſ aug. Habita charitate nō temere iudicabitis. uidebitis nō obeſſe malos bonis.

corda veſtra in virtute ei⁹: et †di-

ſ vel gradus.

ſtribuite domos eius vt enarre-

† ſ Hoc ſolū. ſ Caſ. xpūs preſens in terris viſus et cū hominibus cōuerſatus.

tis in progenie altera. †Quoniā

† ſ Et ſi in homine latet. ⁞ ſ Non, ad tēpus vt falſi dij.

hic eſt †deus deus noſter ⁞ineter-

† ſ Quia deus ꝓtegit ne moriamur. quia rex regit ne cadamus.

num et in ſeculum ſeculi: †et ipſe

¶ Virtute. Aug. Virtus ciuitatis charitas eſt. quā nichil vincit. vnḋ Salo. dilectio fortis eſt vt mors.

¶ Caſ. In ꝟtute eccleſie monet ponere corda. Diſtribuite gradus .i. officia diſtincta ordinatione diſponite pſbiteros dyaconos vt ꝑ eos magnalia narrētur in altera ꝓgenie .i. populo xpiano qui eſt ſecūdus ab hebreo quē primū dominus elegit. Quoniā hic eſt. hoc eſt quod narrandū eſt breuis ſententia. ſed que oīa cōcludit. Ineternū cōtra illos, q̇ temporales homines deos faciebant.

¶ Diſtribuite. Aug. Id eſt. diſtinguite domū a domib⁹. que habet formā tantū et que cū forma pietatē. nolite cōfundere quaſi vnū ſint, vel domos circūciſionis et ꝑputij vt paulus eat in gentes. alij in circūciſionē Diſpenſatōꝫ quidē diuiſerūt. ſed charitatē iūxerūt, hoc magis cōuenit. vnde ſubdit vt ſic o predicatores enarretis. vſqꝫ ad poſteros.

¶ In finē pſalmus. ⁊c. Caſ. Agit ꝓpheta de amatoribus mundi et xpo redemptore, nō illorū ſed cōtemptoꝝ mūdi, vt deiectus in mūdo nō apprecietur elatos.

¶ Aug. Qui colūt deū vt hic eis bñ ſit, murmurant et blaſphemant, quia mali florēt: ipi ꝑmunt᷑, q̄ſi deus hoc ignoret. vel non curet ne ipe laboret hoc videndo vel corrigēdo. cōtra hos loquitur hic.

ſ Sine fine.

reget nos in ſecula.

† ſ Id eſt chriſtū.

†In finem pſalmus dauid fi

† ſ Paſſionis et crucis chriſti.

lijs †chore.

XLVIII.

ſ attentos facit. ſ Iam hodie per recitatores.

Audite hec

† ſ aug. Omnes iniqui. ⁞ ſ audiendi.

†omnes gentes ⁞auribus perci-

† ſ aug⁹. domini nō ſerui rerū. ſ Non tranſeuntes audiatis. ſ Iuſti. ⁞ ſ aug. Habitat orbe qui nō tenetur ab orbe. nec eius erroribus implicatur.

pite †omnes qui ⁞habitatis orbē.

† ſ Exponit ꝑ partes. ⁞ ſ Iniqui. ⁞ ſ Iuſti.

†Quiqꝫ ⁞terrigene et ⁞filij hoīm

† ſ Aug. Nō ſepatim vſqꝫ ad meſſem. ⁞ ſ ad ter. ⁞ ſ ad filios. h.

ſimul in †vnum ⁞diues et ⁞pauꝑ.

† ſ Quia. ⁞ ſ Chriſtum.

Os †meum loquetur ⁞ſapientiā

† ſ Ne putes eū ſolo ore et nō ex corde loqui. ⁞ ſ de moribus quod eſt in futuro ꝓuidere.

et †meditatio cordis mei ⁞prudē

† ſ Nec hoc a me. Sed. ſ veritati. ſ Que ꝑabolas et enigmata docet ⁞ ſ videmus nūc ꝑ ſpeculū in e. quidquid modo videmuſ per enigma eſt.

tiam. †Inclinabo in ⁞parabolā

† ſ factis oſtendam quod dico.

aurem meam †aperiam in pſalte-

† ſ Id eſt. quod michi pre omnibus ꝓpono .i. eternā beatitudinē ⁞ ſ Incipit.

rio †propoſitionem meā. ⁞ Cur

† ſ Aug. Iudicij. que dies quia tūc omīa apta. ⁞ ſ Aug. Eua noſtra caro ꝑ quā labit᷑ homo. ſʒ qua dicitur illa obſeruabit caput tuū, et tu eius calcaneo .i. lapſum vel finem.

timebo in †die mala ⁞iniquitas

calcanei mei circumdabit me.

† ſ aug. alii preſumūt in virtute ſua corporali vel ingenii.

†Qui confidunt in virtute ſua ⁊

XLVIII.

¶ Aug. Primū attentos facit, ad noua et ad ingentia.

¶ Omnes gen. omnes q. ha. or. Caſ. Nullū excipio, nō accipit deus pſonas, omib⁹ pſto eſt et generale beneficiū eſt icarnatō. Terrigene. qui vitia ſequūtur terrena. hi in ꝑte ade. qui homo nō filius h. Filij h. iuſti in ſorte xpi qui fuit fili⁹ hoīs. Breuis explicatio, diues terrigena, pauꝑ filius ho. Simul. vſqꝫ ad meſſē quāqꝫ nō ſimul. quando .ſ. ſepabūtur zizania a tritico. oues ab hedis.

¶ Qui terrigene. Aug. Nulli ſermonē ſubtraho. audiat heres terre, ꝓpter iudiciū. iuſt⁹. ꝓpt regnū.

Os meū lo. Caſ. Commēdat dicēda. Sapiētia ad diuīas res. prudētia ad mores inſtruēdoſ. in his duob⁹ omnis ſermo diuinus indicat᷑.

¶ Inclinabo. Hiero. Humiliabo me veritati intus loquēti, que docet loq̇ in parabolis: ne omnib⁹ pateat.

¶ Cur timebo. Caſ. Incipit narrare q̄ ꝓmiſit dicens ꝙ xpus nō redimet impios. hic ꝓpheta in ſua pſona generalē agēs cauſam, querit cauſā dānationis et timoris maloꝝ que eſt iniquitas. Aug. Cur timebo, quaſi nō eſt quod timeā. cū iniquitatē vitare ſit in mea poteſtate. ꝑ qua tantū timebit᷑ in die nouiſſima. q̄ erit mala dānatis nō iuſtis.

¶ Calcanei. Aug. Alludit verbis que in geneſi dominus ſerpēti dixit Inimicicias ponā inter te et mulierē. ipa conteret caput tuū. et tu inſidiaberis calcaneo eius. In ſingulis noſtrū eſt hec mulier. Eua em̄ caro noſtra eſt que ſeducit virū .i. ratōem. ꝑ quā carnē labitur homo. qui lapſus ꝑ calcaneū hic ſignificat᷑. Vel ꝑ calcaneū finis vite intelligit᷑. cui dyabolus maxime inſidiat᷑. Vel iniquitas calcanei. Que michi erit in fine. Circūdabit me .i. opprimet et timere faciet

¶ Qui cōfidūt. Aug. Hi ſcꝫ qui confidūt ſunt quos circūdabit iniq̇tas calcanei. Aug. Obſeruat dyabolus qñ laberiſ vt deijciat te. tu obſerua caput .i. initiū ſuggeſtionis. ne veniat delectatio. Aug. Ideo timendū iniquitate circūdato, quod ꝑ ꝑtes exprimit iniquitatis. quia eos ſalꝫ

qui confidunt et cetera. frater non redi. Aug. Q. timor eſt de iniquitate iniquitas de terrenis. in quibus adeo ſtulti ſunt.

¶ Frater nõ redi. Aug. Si frater .i. xp̄us nõ redimit, homo nullus redemptur⁹ ē. qui ergo in hoc fratre cõfigo in hoc fratre cõfidit. nõ timebit in die mala. vt alij. Vel q̇ ↄfidit in diuitijs vel virtute vel amicis, n̄ dabit placa. ſu. quo flectat deũ p̄ peccato et precium .i. elemoſinam quibus redimat animã. et hic talis laborabit. Sub admiratõne. id eſt. chriſt⁹ n. r. et ſi ipſe non: homo qui ſanciauit redimet. non. Q. null⁹ homo redimet. quia nõ dabit homo deo vnde placetur. et vnde redimatur aĩma: q̄ nulla oblatõ poteſt compenſari precio xp̄i. vel ideo frater n. r. talem quia talis non dat deo pla.

¶ Viuet adhuc in fi. Aug. Poſt finem vite viuet ſecundum animã. quia nõ peribit anima cũ corpore. ſed dolori ſeruabitur. vſq̄ quo accepto corpore vtrinq̄ cruciet.

¶ Non uidebit. Aug. Id eſt. non intelligit quid ſit interitus. dicit enim ſi ſapiens qui pie deũ coluit mortuus eſt: ⁊ nõ poteſt euadere: cur ſe querer eũ. michi enĩ benefaciam dum viuo. et ita neſcit quis ſit verus interitus. q̇ enim ei iminet etern⁹. cũ ſapiens tranſit ad vitam.

¶ Vel inſipiẽs. Aug. Qui non attẽdit. Stultus. qui ſi attendit nõ cauet.

¶ Diuitias. Caſ. Propter quas fecerunt mala. Suas. que nõ ſecundũ deũ.

¶ Vel inuocabunt nomina eorũ in terris ipſorũ. Aug⁹. Heredes qui ad ſepulcra mortuorũ inebriant ſe in memoriã eorũ. ſed nec gutta p̄uenit ad linguam in inferno ardentis.

¶ Et homo cũ. Et tam in hoc q̄ȝ in ceteris homo nõ intelligit. Vel inde non eſt accuſandus deus. Nõ intellexit ſuã dignitatem. nõ intelligenter egit. ſ; compatus amiſſa ratõe iumẽtis. nõ in alia re ſ; in inſipiẽtia.

¶ Hec uia. Caſ. Hic iam oĩa dicta colligit in vnũ Via. id ē. vita quia ducit ad mortẽ. Scandalũ. ſtimulus et dolor. nõ ſecuritas. quia de ſuis actibus torquẽtur. In ore complacent. alios ſecũ p̄dũt. Vel ſua palliant mala. Vel benedicent. mos peccantiũ cũ vota implent. deo gratias agunt: ſed nõ in ore. Iuxta illud populus hic labijs me honorat cor autem eorum longe. ⁊c.

† ſ aug. alij in diuitijs confidũt. ſ Poſt intrinſeca que nomie virtutis ſignificauit ponit exteriora que intelligit per diuitias. ſ vnde magis inflatur homo.

in †multitudine diuitiarum ſuarum gloriantur.
† ſ aug. alij in amicis ſed fruſtra. quia.

†Frater non redimit. redimet homo: non dabit
† ſ Id eſt. vnde redimatur anima hominis.

deo placatõnem ſuam. †Et precium redemptionis anime ſue: et
† ſ Aug. Labor nõ finiet. vita tñ hec finietur

†laborabit in eternũ et viuet adhuc in finem.
† ſ Ideo laborabit quia. ſ Nõ intelliget.

†Non videbit interitum †cum viderit ſapientes
† ſ Cũ viderit eque mori bonos et malos.
† ſ Aug. Qui ſibi nõ proſpicit in futurum.
⁝ ſ Aug. Qui neſcit in quo malo ſit.

morietes: ſimul †inſipiens et ⁝ſtultus peribũt. Et relinquent †alienis diuitias ſuas: et †ſepulcra eorum domus †illorum ⁝in eternũ.
† ſ Et ſi filijs tamẽ alienis quia alieni ſunt qui nichil proſunt.
† ſ Aug. Que extruxerũt quaſi domos eternas ad memoriã q̄uis in inferno magis maneant.
† ſ Qui palacia huius ſeculi edificauerunt
⁝ ſ Huius ſeculi.
† ſ In quibus ad tẽpus. ſ domos quas heredibus dimittant putant eſſe duraturas.
ſ filiorum.

†Tabernacula eorum in progenie et †progenie: ⁝vocauerunt nomina ſua in †terris ſuis.
† ſ Auguſ. Hoc querũt vt vocentur noĩa eorũ.
⁝ ſ Nepotũ. ſ A domibus. ſ vel inuocabũt.
† ſ Prouincijs ſuis quia ad exteros fama non peruenit.

Et homo cum in †honore eſſet non ⁝intellexit: comparatus eſt iumẽtis †inſipientibus: ⁊ ⁝ſimilis †factus eſt illis.
† ſ aug⁹. Ad imaginẽ ſcilicet dei factus non viribus ſed ratõnis intellectu. ⁝ ſ dũ ſepulcra quaſi eterna cõſtruit. et nomina facit inuocari. cũ potius eterna deberet querere. ſ Aug: ſuã dignitatẽ ſcȝ q̄ intellectu preeſt homo iumẽtis non viribus.
⁝ ſ Et merito. ⁝ ſ Quia. ⁝ ſ vicio non natura.
† ſ Aug⁹. Non dei. ⁝ ſ Caſ. Quia ducit ad mortem.

Hec via †illorum ⁝ſcandalum †ipſis: ⁊ poſtea in ⁝ore ſuo †complacebunt ⁝Sicut ⁝oues
† ſ Aug. Nõ ita ſit tibi vt tales putes beatos. ſ Malis. ⁝ ſ Caſ. vbi ſimulatõ nõ in corde.
† ſ vel benedicent ⁝ ſ Sed. ⁝ ſ Ignari.

in †inferno poſiti ſũt: ⁝mors †depaſcet eos. †Et dominabuntur eorum iuſti in †matutino: et ⁝auxilium eorum †veteraſcet in inferno a gloria eorum. †Verũtamẽ deus †redimet animam meam de †manu inferi: cũ acceperit ⁝me.
† ſ Aug. Iam mente. vt iuſti mente in celo. vel poit. ſ Aug. Qui ſola preſentia attendũt.
⁝ ſ dyabolus. † ſ vel paſtor eſt eis.
† ſ preminebunt eis et iudicabunt eos.
† ſ Caſ. Reſurrectione quia ſunt cũ chriſto qui eos iudicabit. ſ Aug. Id eſt. in iudicio quando omnia erunt aperta. ⁝ ſ Aug. Quod hic habebant in gloria ſeculi quod erat a gloria eorum. i. a virtute ſua pecunia amicis.
† ſ A ſimilitudine panni.
† ſ Ipſi ita. ſed ego non.
† ſ Caſ. vt terror p̄ſternit malos ſpes redẽptionis releuat bonos.
† ſ Caſ. de poteſtate dyaboli qui ante aduentũ animas tenebat. ⁝ ſ Carnẽ ex me.

†Ne timueris cum ⁝diues fact⁹ fuerit homo: ⁊ cũ m̄ltiplicata fuerit gloria domus eius. †Quoniam cum interierit non †ſumet omnia: neq̄ †deſcendet cum eo gloria domus ei⁹. Quia †aĩa ei⁹ in vita ipſius †benedicetur: ⁝confitebitur tibi cum benefeceris ei.
† ſ Ergo quia ſic p̄ibunt mali et quia ſic deus retribuet. ⁝ ſ Aug. In quo tibi videris fruſtra laboraſſe. qui iuſtus es et tamen paup. Nõ eſt magnum q̄ diues eſt.
† ſ Ideo ne timueris.
† ſ Hic poſſeſſa.
† ſ Ad inferos. quia in abyſſum cadet.
† ſ Caſ. Senſualis. non ideo. ſ Aug⁹. Quãdiu vixit in proſperis ſibi benefecit in morte torquebit anima
† ſ Id eſt. exaltabitur. ſ Quia. ⁝ ſ Aug. O deus ſolũ in proſperis in aduerſis blaſphemet. ſ Laudabit te.

†Introibit vſq̄ in ⁝progenies patrum ſuorum: vſq̄ in eternum non videbit lumen. †Et homo cum in honore eſſet nõ intellexit comparatus eſt iumentis inſipiẽtibus et ſimilis factus eſt illis.
† ſ Caſ. imitabitur antiquos iniquos.
⁝ ſ aug. Quia etiã hic in tenebris ĩterioribus eſt et poſtea exteriores patietur.
† ſ Sed quare hoc. ſ aug. Quia non inde accuſandus deus ſed homo. quia.

† ſ attribuitur. ⁝ ſ Sinagoge fideli.
†Pſalmus ⁝aſaph.

¶ In ore ſuo cõ. Aug. Cũ tales ſint fiũt ypocrite. ⁊ labijs benedicũt deũ. n̄ corde. audiẽtes enĩ de eterna vita. de ↄtemptu mũdi nõ curant. ſed ne erubeſcãt. vel corripiant ore b̄ñdicũt. et peiores ſunt aptis malis.

¶ Sicut oues. Caſ. Dyapſalmus. Que impijs et iuſtis r̄ddẽda. Se iactãt. ſ; michi iam ↄſtat q̄ in inferno p. ſ. Oues. amiſſa lana manẽt. ſic in iſtis ſine cõſumptõne ſubē pena inuenit qd̄ cruciet. Depaſcet. Aug. a ſimilitudine iumẽtor̄. q̄ nõ radicitus herbas euellunt. ſ; ſũmitates tm̄ carpũt. vnde iterũ herbe naſcunt̄ ad paſtũ. Sic et illi morte depaſti reuiuiſcũt. q̄ nõ deficiũt. Vl' Depaſcet. Caſ. de paſcua. i. de pena ad penã ducet.

¶ Mors. Aug⁹. Vt xp̄s vita. ita dyabolus mors. q̇ paſtor eſt eis. vt ouib⁹ quas trahit ad paſcua mortis.

¶ In matutino. Aug. Quia mõ nox. dũ nõ apparẽt merita iuſtorũ. et quaſi felicitas noĩat̄ impior̄.

¶ Veteraſcet in iferno. Aug. Quã tã viſus ē habere gloriã inter hoĩes. tantã in inferno corruptionẽ. Alia littera a gloria ſua repulſi ſunt. Vel ita diſtingue ſecũdũ aliã litterã. auxiliũ eorũ veteraſcet in inferno. Sequit̄. A gloria ſua expulſi ſunt.

¶ Ne timueris. Caſ. Dyapſalmus. Admonitõ. ne timeãtur potentes qui oĩa cũ luce reliquũt. Cur enĩ hec peccatorib⁹ p̄miſſa ſint cõmunis q̄rela eſt.

¶ Diues. Caſ. hec enĩ et abiecti habent. Gloria. in honorib⁹ ſeculi. Domus. quia non ſolum ipſe ſed omnes qui ad eum pertinent.

¶ Benedicetur. Caſ. Non de bono actu. ſ; de delicijs b̄ñdicet̄. fauore luxuriantiũ. qui inter epulas paſtorib⁹ bene optant.

¶ Confitebitur. Aug. Deſpecta confeſſione quã p̄ſperitas facit. ſed illa eſt magni meriti quã non tollit vis doloris.

¶ In progenies patruȝ. Aug. Qui patres ſequũtur peſſimos: eorum ſocietate damnandi ſunt.

¶ Et homo cum. Caſ. Iterat deformitatẽ hominis vt malus a malo quieſcat.

¶ Pſalmus aſaph. Hiero. Aſaph latine congregatio. grece ſynagoga: que fidelis hic loquitur: que chriſtũ expectat. p̄ quã magis cõfutant̄

XLIX.

ſ Et omnis creature. ſ aug. verbū caro factū eſt qui homines deificat.

DEus deoꝝ

† ſ Qui oliꝫ multifariā in ꝓphetis loquebat. † ſ Hoc loquendo fecit.

dominus †locutus eſt: ⁊ †vocauit

† ſ Miſſis teſtibus vſqꝫ ad vltimū eius: † ſ Nō vnā tantū ſed omnē que eſt.

terram. †A †ſolis ortu vſqꝫ ad

† ſ A hieruſalē. † ſ Caſ. Quia ſpecioſus forma pre filiis hominum.

occaſum: ex †ſyon †ſpecies deco-

† ſ Quia et ſi occulte tūc, et eſt adhuc tamen. † ſ aug. Ad iudiciuꝫ.

ris eius. †Deus manifeſte †ve-

† ſ Qui verus ē. † ſ Aug. A iudicio vt modo cum ex flagella ſunt admonitio. ſ auguſ. Modo enim expectat ad penitentiam.

niet: deus †noſter ⁊ non †ſilebit.

† ſ aug. timeat ergo palea ſe arſuram.

Ignis in conſpectu eius †exar-

† ſ A ſimilitudine. ſ aug. angeli ſeparatores, et ſancti.

deſcet: ⁊ in circūitu eius †tēpeſtas

† ſ aug. Qꝛ ſepabit bonos a malis. † ſ aug. veniens aūt ad iudiciū. Caſ. vel veniens ſurſuꝫ a patre. † ſ aug. Omnes ꝑfectos ſecū iudicaturos deſurſū ſeſſuros. celū em̄ cum illo terram diſcernit. ſ vel hi. ſ vel los.

†valida. †Aduocauit †celum de

† ſ Omnes iudicandos. ſ Peccatores. † ſ a malis.

ſurſum: et †terram †diſcernere po-

† ſ Et quia erit ergo o angeli meſſores.

pulum ſuū. †Congregate illi ſan

† ſ aug. Qui cogitant de ꝓmiſſis eius ſupra illa que opantur que ſunt ſacrificia deo.

ctos eius: †qui ordinauerunt te-

ſtamentum eius ſuper ſacrificia.

† ſ veniet manifeſtus et iudicabit. et hanc iuſticiam annūciabunt celi. i. apoſtoli toti mūdo.

†Et annunciabunt celi iuſticiaꝫ

† ſ Qui non fallitur. ſ diſcernens

eius: quoniam deus †iudex eſt.

† ſ auguſ. Si populus meus audis. et ſi audis loquar tibi. aliter et ſi loquar. nō tibi loquar.

†Audi populus meus ⁊ loquar

† ſ Per ſcripturas et miracula. ſ Hoc.

iſrael: et †teſtificabor tibi deus

† ſ Omniū ꝑ potentiā. ſ Caſ. familiarius. qꝛ te ſeruū habeo † ſ In ꝓphetis ꝓmiſſus chriſtꝰ. † ſ Et ipſe.

†deus †tuus ego ſum. †Non in

† ſ aug. Quia nō quero animalia. ſ Nō exhibitis. † ſ aug. animā igne charitatis totā inflamatā. vel ſacrificiū deo. ſ. c. vbi dicit nolle animalia in holocauſta. ſ Sed.

†ſacrificijs tuis arguam te. †holo

† ſ Que tua iuris.

cauſta autē †tua in conſpectu meo

† ſ Sed ne putes holocauſta de animalibus. ſ auguſ. Prenūciat nouū t. vbi omnia ſacrificia ceſſant figuratiua.

ſunt ſemper. †Non accipiam de

domo tua vitulos: neqꝫ de gregi

† ſ aug. Cur queram a te quod meum eſt. qui creaui.

bus tuis hircos. †Quoniā mee

† ſ Etiam. † ſ Etiā domita que tu nutris. ſ vel equi ſilueſtres et boues ſecūdū aliam lrāꝫ.

ſunt †omnes fere ſiluaruꝫ: †iumē

† ſ ab eterno quod nullus homo fecit.

ta in montibus et boues. †Co-

† ſ que et quot ſunt. † ſ augꝰ. vbertas oīm in terra gignentium.

gnoui †omia volatilia celi: et †pul

† ſ aug. quia ego vbiqꝫ. vel apud me nichil preterijt. nichil futurum eſt. ſ Michi ſeruit. † ſ aug. quod nūquā fit. ſed dicitur ad cōuincendū paruulum ſenſum.

critudo agri †mecuꝫ eſt. †Si eſu

† ſ Ergo non queras quod michi des.

riero non dicaꝫ tibi †meus eſt em̄

† ſ Caſ. Omnes creature.

orbis terre: et †plenitudo eius.

† ſ Sed. ſ q. nō in ſacrificiis ſed in pauperibus hec volo.

†Nunquid manducabo carnes

thaurorum: aut ſanguineꝫ hirco

† ſ Hec nolo ſed. † ſ Ecce quid exigit.

rum potabo. †Immola deo †ſa-

† ſ quod in te ipſo eſt. ſ vt gratias de omnibus agas. † ſ Iteꝝ iterūqꝫ.

crificium †laudis: et †redde altiſſi

† ſ que in te non extra. † ſ tunc. ſ augꝰ. Non enim debes preſumere de omnibus viribꝰ tuis.

mo †vota tua. †Et inuoca me in

† ſ que ideo datur. vt homo inuocet. † ſ Ecce premiū oblationis. ſ Ne deficias. ſ Sic.

die †tribulationis: et eruaꝫ te †et

† ſ aug. apud alios cauſa honoris eris michi. † ſ Hec contra predicantē. ſecurus tamē ſit qui audit. a quocūqꝫ audiat bona.

†honorificabis me. †Peccatori

† ſ Cum opere non imples.

aūt dixit deus: quare tu †enarras

---

increduli iudei.

¶ Caſ. Aſaph vocem dei inducturꝰ de mutatione ſacrificiorū. prius agit de vtroqꝫ aduentu. ꝑ primū inuitans. ꝑ ſecundum terrens.

¶ Deus deorum. Caſ. Ne quis mediocritet de incarnatōne eſtimet: potentia eius predicitur: vt incredulitas tollatur.

¶ Aſaph etiam vt inde ſit maior autoritas: ſibi inducit deuꝫ loquentē.

¶ Deus. dicit aliquando ſubſtantialiter vel naturaliter vt deus pater et filius et ſpirituſſanctus. Adoptiue ſicut dicuntur ſancti qui ꝑ gratiam adoptionis dij ſunt. Nūcupatiue. vt falſi dij. iupiter venus.

¶ Locutus. Aug. Per ſe. et ꝑ ꝑcones.

¶ A ſolis ortu. Caſ. Q. qui omnes gentes vocat a hieruſalē incepit. quia inde exeuntes apoſtoli ſpeciem decoris xpi toto orbe annūciauerunt. vnde exibit de ſyon lex et verbū domini de hieruſalem.

¶ Ex ſyon. Augꝰ. Cepit decus euāgelij ⁊ ſi ſpecioſus ꝑ filijs hoīm cepit annūciari quia ibi datus eſt ſpiritus apoſtolis. vt teſtes eſſent in hieruſalem et in tota terra.

¶ Ignis. Auguſ. Ante euꝫ ꝑibit. pena ꝗ terreat. quos ꝑmia non inuitant.

¶ Aug. Ignis materialꝭ vel male ꝯſciētie torquebit impios. cū conſpiciēt iudicātē.

¶ Ignis purgatorius qui erit ꝑfectis q̄lis tribus pueris. minus ꝑfectos purgabit. malos comitabitꝭ ad inferos.

¶ Tempeſtas. Caſ. Nō ventus: ſed potentia dei. vt eius ſententia area ventilet. Que indicatio tēpeſtas dicitꝭ a ſimili. qꝛ impulſa veniet. et celeriter rapiet. In circūitu. quia cū ipſo iuſti ſedentes iudicabunt. prius omnes cōmuniter vocauit: tunc vocabit vt diſcernat.

¶ Diſcernere. p. Augꝰ. Primo cōmixtos vocauit a ſolis or. vſ. ad oc. tunc autem vt diſcernat. angelos congregantes et applaudit.

¶ Congregate. Aug. Videns ꝓpheta futura quaſi ꝑſentia hortatur

¶ Aug. Congregate. Meſſores angeli quoſdā portabant in ſinu. quoſdā in manibꝰ. In ſinu: cōtemplatiuos. In manibꝰ: actiuos. quaſi ſaluos ꝑ bonā voluntatē et opatōem. De malis dicitꝭ. de quo nō impleuit manum ſuam. ris habēt opa charitatis qꝫ ſacrificia pecudum.

¶ Qui ordina. Augꝰ. Nouū t. ſuper vetuſ. Vel qui dicūt nō ſūt cōdigne paſſiones huiꝰ tem. Vel poſt laborē ſequi denariū. Vel qui plu-

¶ Et ānunciabūt celi iu. Aug. Iā celi nūciauerunt nobis hanc iuſticiā dei. ꝙ qdam erunt ad dextrā qdaꝫ ad ſiniſtrā. nullū granū erit tūc cū palea: et ſi nūc ꝑmixta: quia deus eſt iudex iuſtus.

¶ Audi popu. m. Caſ. Vox xpi. vt relictis ſacrificijs pecudū: fiat ſacrificiū laudiſ. Aug. vel repetit ſub alio verbo audi ſicut iſrael. i. ſicut videns deū. et teſtificabor hec ſcꝫ d. d. t. e. ſ.

¶ Deus deus tuus. Aug. Prius dicit ſimpliciter ſum deus. Et poſtea dicit ſum deus tuꝰ. Q. et ſi nō ſuꝫ deus tuꝰ. tamē ſum deuſ. bono em̄ meo ſū deus. malo tuo nō ſū deus tuꝰ.

¶ Sum. Caſ. Eſſe eſt propriū deitatis.

¶ Iſrael. Caſ. Q. ſi es iſrael. i. ſi me vides, audire nō negligis. Deꝰ ille generalis deus tuꝰ ꝓprie

¶ Holocauſta aūt. Aug. Si aīma inflamatꝭ et mēbra in vſum ſuū rapit. ne ſeruiāt cupiditati. vnde ꝑcipitꝭ in leuitico vt adipē cū renūculis offerant. quibꝰ interna charitas ſignatur.

¶ Nō arguā. Caſ. Et ſi feceris nō accipiā. De domo. qſi ſignificatos acciperē. nō illos d̄ domo. qm̄ mee. ac ſi diceret. qa nō ſunt tua ſed mea.

¶ Quoniā mee ſut. Aug. Mea ſunt que nō poſſides indomita ſcilicet.

¶ Fere iumenta boues. Caſ. His ſimilitudibuſ figurat eccleſiā. fere ſūt gētes Iumēta in montibꝰ. ſimplices in culmīe fidei. Boues apoſtoli ꝓphete. Volatilia ſuꝑne angeloꝝ virtutes. Pulcritudo agri. gētes cōuerſe que ſunt decꝰ terre. eſurit ſalutē et de oībꝰ ſatiatꝭ. Carnes thauroꝝ non vult in ſacrificijs ſed in pauperibꝰ. ſapientie.

¶ Cognoui omia. Aug. Cū illo ſunt oīa cognitōe q̄dā ineffabilis

¶ Si eſuriero. Aug. Si hec datis forſitā eſurire putatis qd̄ ē inſania

¶ Nūquid mandu. ⁊c. Olim hec ſacrificabātur. nō ideo ꝙ deus inde delectaretꝭ: ſed ne demonibꝰ offerētur: et tantū deo ſacrificabātur in qbus erat aliqua ſignificatio. poſt: peccatori aūt d. d. nō ego.

¶ Immola deo. Caſ. Non dicit michi. ſed de ſe quaſi de alio. vt et

¶ Tribulatōis. Aug. Nrā tribulatō ꝓprie ē tiore ſalutis n̄ carnaliū.

¶ Peccatori aūt. Aug. A qbꝰ ſacrificiū velit. vbi peccatori ſue neqcie imputantꝭ. Caſ. Hec populo ſuo dixit. ſed nō ſuo. i. peccatori dix. de. Quare enarras. i. quare cōi ſermone ad hierlm. ꝑfers aliqd de mea maieſtate h̄ ꝯtra ꝑdicātes. Caſ. Quia laudē q̄rit. ne putet turpis ſibi ipari. ꝓhibet: ne lingua ꝑſumat laudare. cui obuiat praua cōſcientia. nō tn̄ interdicitꝭ laus cōuerſis ad pn̄iam: ſed oblitis deū vt inferiꝰ ait. Immola deo ſ. l. ſed videas ne bene cātes: et male viuas. qꝛ peccatori dixit deus. ne ſit ſecurus quaſi hoc ſolo ſaluetur ꝙ bene docuit.

¶ Quare tu enarras. Caſ. Q. nec ſancta verba os pollutū ꝑſumat

docere· vel os heretici et ſi legere. Non eñ lectio negat corrigendis. vnde apl'us. Caſtigo corpus m· et in ſer. re· ne cū alijs predica· ipſe rep· effi· Nō ait cū alijs legerim. Ideo in veteri teſtamento erat labiū eneū in introitu tabernaculi vbi ſacerdotes lauabant manus. vnde mundamini qui fertis vaſa domini.

¶Aſſumis. Caſ. Indeuotus pſumis. Non eñ lectio negatur corrigendis.

¶Tu uero odiſti. Caſ. Tu vero ore dicis, ſi facto negas diſciplinam. ſi corrigo murmuras.

¶Furem adul. Caſ. In his omnia notat vicia. a parte totum. Caſ. Vel furem · ſani intellectus ſcripture. Adulteris qui ponūt falſum auferendo verum.

¶Os tuū abun. m. et lin. Caſ. Accuſat cōſcientiā et linguā. Cōcinnabat quia mos eſt decipiētis ſic falſa cōponere. vt lepore verbo⁊ blādiatur. et hoc· nā cōtra fratrē ſedens. nō caſu alij derogat. ſed ſtudio.

¶Sedens. Caſ. Nō trāſiēs vel ſtās facit. nō cū voluntate facit.

¶Fratrem. Caſ. Omnē hoiem. Et aduerſus filiū matris eccleſie cui charitate iūgimur. Ponebas ſcandalū. hereſes. vel alia quibus innocens capiatur.

¶Loquebaris uel detrahebas. Aug. Dū detrahit q doctus videt fratri. forſan bene docēti. vel bene ambulanti. ponit ſcandalū infirmo. qui neſcit iudicare. et ideo filius matris dicitur. lacte ſcilicet egens eccleſie. nō dum patris ad menſam accedens· cuius pane paſcatur. i. validioris doctrine cibo.

† ſ Nec ſanctū verbū· os pollutum preſumat.
† ſ Sanctum.
iuſticias meas · ⁊ † aſſumis † teſ-
† ſ Pollutū † ſ Auguſ· Laudas quando parco· murmuras quando caſtigo·
ſtamentū meū per † os tuū: † Tu
† ſ Aug· que dicis poſt te ponis. ne videas·
vero odiſti diſciplinam: et † proie-
† ſ Precepta contemnis.
ciſti † ſermones meos retrorſum.
† ſ Non dicas te non feciſſe quia. † ſ aug·
† Si videbas furem † currebas
aſſentiebas laudando·
cum eo: et cum adulteris portio-
† ſ aliquo conſenſu. ſ Id eſt· aſtipulator factus eras. † ſ Aug. Nō ſolum nō reprehendit vel tacet. ſed etiā laudat. etſi malū eſſe ſciat, vt ſit dolus·
nem tuam † ponebas. † Os tuū
† ſ vel nequitia·
abundauit † malicia: et lingua tua
† ſ aug. Q. cum ocio ita tibi placet·
ſ q· cum ſtudio·
concinnabat dolos. † Sedens
† ſ Qui bene ambulat et bene docet.
† ſ vel detrahebas alia littera.
aduerſus † fratrem tuum † loque-
† ſ Reperit. f. t.
baris: et aduerſus † filiū matris
† ſ Inſidioſe·
tue: † ponebas ſcandalum· hec fe-
† ſ Id eſt. diſtuli penā expectans ad penitentiam· ſed tu vertis ad impunitatem·
ciſti et † tacui. Exiſtimaſti inique
† ſ Auguſ. Placere putas michi mala· que nō credis vltorē· † ſ Sed ego. ſ arguendo.
quod ero tui † ſimilis: † arguam te
† ſ aug⁹. Oſtendā te tibi. et diſplicebis tibi. qd et modo faceres ſi te videres· michi vero placeres ſi tibi diſpliceres·
et † ſtatuam contra faciem tuam.
† ſ Ergo. ſ Laudē volo ſed nō a peccatore· ſ Nemo dicat nō predictum. † ſ Me deum non creditis.
† Intelligite hec qui † obliuiſci-
† ſ Cui nemo poteſt reſiſtere † ſ de⁹. i· ego.
mini † deum: nequando † rapiat et
† ſ Et hoc intelligite q
non ſit qui eripiat. † Sacrificiū
† ſ aug⁹· Non laudat qui bene dicit· ſi male viuit. nec qui bñ viuit. ſi ſibi dat· vel ſi ſup altū ſe extollit· cui potius erogare deberet. qd habet.
† laudis honorificabit me: et illic

¶Tui ſimilis. Caſ. Conſentiendo malis.
Statuā ante faciē tuā. Aug. Quod poſt dorſum poſuiſti, ante faciem ponam.

¶Rapiat. Caſ. de⁹ ad penā. et nō ſit q eripiat. quādo dyabol⁹ rapit. deus eripit. Sed cū deus rapit nemo valet liberare.

¶Sacrificiū laudis· Caſ. Nō quod ſcelerati cantant. ſacrificiū laudis nō animaliū. et hec eſt via ad deū. ſcala iacob qua angeli· i· fideles aſcendūt ad laudem diuinitatis et deſcendūt ad laudem hūanitatis.

¶Illiciter. Caſ. In ſacrificio laudis. Salutare dei. Aug. Chriſt⁹ qui cū gratia venit: quē nō nouit: qui aliqd alij q gratie dei attribuit

¶In finē pſalmus. Caſ· Arguente nathan. Rex nō erubuit peccata publice confiteri. non ſe excuſauit vt ſolet homo. et a ſe penas exegit. quas vix ferret aliquis coactus. in conſpectu omniū reū ſe abiecit cui⁹ iudicium timebatur. vnde hic ſpecialiter humilitas oſtenditur, que adeo valet penitentibus.

¶ſurgendi ne deſperes.

¶David. Caſ. Proponit in exemplū nō cadendi. ſed et ſi cecideris reſurgendi ne deſperes.

¶Caſ. Prima eſt deprecatio vbi captat a pſona iudicis p miſericordiam: et iuſticiā qua punire debet; niſi quia et iſte ſatiſfacit · quod eſt et a ſua perſona captare.

¶Caſ. Pro mō iubilei. pſalm⁹ remiſſionis. Iubileus quippe annus in lege quinqgeſimus erat in quo omibus debita remittebātur et poſſeſſiōes alienate reſtituebant vnde iubileus initiās vel remittens dicebatur. ita p penitentialē humilitatē d qua hic agitur plena preſtat peccatorū remiſſio.

¶Caſ. Hic penitētialis pſalmus pl⁹ frequētatur: q hic magna humilitas oſtenditur. et quia hoc eſt tempatum ſupplicatōnū genus· quod et infirmi poſſunt implere. quia hic nichil difficile dicit vt in alijs lauabo p ſinglas noctes lec. Et grauata ē ſuper me man⁹ tua. Putruerūt et c. ſ. c. mee. Cinerē tanq panē māduca. De pfūdis clamaui a. t. d. Perſecut⁹ eſt inimicus aīam m· ⁊c· Sz a pio petit miſericordiā. Alibi ergo diſtrictiora fortioribus· hic tempata infirmis. puidet. forſan ideo dicit. docebo iniquos v. t. et i. a. t. c. ⁊c· q puidit p hunc pſalmū plures petituros.

¶Magnam. De graui peccato deſpandū eſſet. niſi magna miſericordia eēt. Magna nō pōt diffiniri quanta ſit.

¶Magnā miſericordia. Caſ. Mag miſericordia deuz de celo depoſuit: corpe induit. vt pateret. moreret p quā ſe credebat facile abſolui: p quā ſciebat et humanū genus liberari. quid ergo nō poterat dare: cum ſcōm ſe rogatur deus ignoſcere.

† ſ Illi laudanti: † ſ Me ſcilicet.
iter quo oſtēdā † illi † ſalutare dei.

In finem † pſalmus dauid cū
† ſ Miſſus a deo ad arguendum qui ſimile de oue propoſuit pauperis.
venit ad eum † nathan propheta
† ſ vel quoniā· † ſ vicit pax quem bella nō vicerant.
† quando † intrauit ad berſabee.

L.

ſ Caſ· Hoc dicens. locū aufert iudicio diſcuſſiōis· quia factū conceditur.

MIſerere mei
† ſ Hiero· Q· ad tuā miſericordiā ꝯfugio vt grauib⁹ vulneribus tiriacā remiſſionis infundas. ſ Quia magna miſeria mea. † ſ Naturalem·
deus ſecundum † magnā † miſeri-
† ſ Caſ. Que ſupat multitudinē quālibet peccatorum.
cordiam tuā. † Et ſecundū mul-
† ſ Ab initio ſeculi exhibitarū· ſ factarum·
titudinem † miſerationum tuarū:
† ſ Caſ· vt nullum remaneat veſtigium.
† ſ Contra pximū. † ſ q ab actu peccati.
ſ Quia plus peccaui ſcienter ſcz et ex volūtate.
† dele iniquitatem † meam. † Am-
† ſ videbat p ſpūm ablutōem baptiſmi. et taliter ablui petit· † ſ Contra vriam.
pli⁹ † laua me ab † iniquitate mea:
† ſ Adulterii· ſ Quod in me fuit carnis voluptate.
et a † peccato meo munda me.
† ſ Auguſ· Quid ergo erit· p miſericordiā peribit iuſticia· vt hoc ſit ipunitū. nō· q ego punio Quaſi ignoſce. quia ego agnoſco· nō diſſimulo.
† Quoniam iniquitatem meam
† ſ Sibi facit ille quod deus in iudicio faceret. vnde ſupra arguā te. et ſtatuā contra faciē meā·
ego cognoſco: et † peccatum meū
† ſ vel corā non poſt tergū. vt priūs cū negligeret. † ſ Munda. quia· ſ Aug. Quia tu ſolus ſine peccato. et ideo iuſtus punitor·
† contra me eſt ſemper. † Tibi ſo-
† ſ In me carnis voluptate † ſ In pximū·
† ſ tibi ſoli· vel ideo munda.
li † peccaui et † malū coram te † feci

¶Miſerationū. Caſ. Per miſericordiā et miſeratōem petit. Et eſt miſericordia in natura. miſeratō in effectu.

¶Amplius laua· Caſ. Quē modū delendi velit. ſubdit. Aug. Amplius laua. vt nō modo culpā operias ſed etiā reatū volūtatis abſtergas Hiero. vel ampli⁹ q petere intelligas.

¶Munda. Hiero. Sic laua vt mūdes. lauātur eñ quedā que tamē non ſunt pura.

¶Quonia iniqui. Aug. Caſ. Cuius miſericordiā petit vt ignoſcat: quia ſcit iuſtū vt peccata puniat ſubdit. Tu ne punias: quia ego punio. Quoniam iniquitatem meam ⁊c.

¶Contra uel corā. Aug. Poſt tergū peccatū habuit. cū rex ſententiā in diuitē qui rapuit ouē paupis dedit: oblitus ſui.

¶Tibi ſoli. Hiero. Solus enim ille iuſte punit qui nō habet quod in illo puniatur. Ille iuſtus reprehenſor qui non habet in ſe qd reprehēdat·

hic eſt inter homines ſolus chriſtus.
¶ Caſ. Tibi ſoli. Quia rex oĩbus ſupior tantũ a deo puniendus eſt. Cora te. quia vbiq; eſſe ſcit. vnde ſe arguit. quia eo pſente peccare non erubuit. Ut iuſtificeris in ſer. t. cuius verba nõ tranſeũt: ſed implẽtur. Uincas cũ iudicaris. deus tante iuſticie eſt vt velit ſe cũ homine iudicari. Unde in yſaia. Iudicate inter me & vineã meã. ergo contra eũ quem ex paſtore regem fecit: talẽ habet iuſticiã vt vincat inter ſe et eũ ſi iudicent.

¶ Aug. Tibi ſoli. chriſto. nullũ habenti peccatũ. in pſciẽtia. i. ſpiritu pphetie dauid dicit. tibi ſoli peccaui. et vincas cũ iudicaris. ſupas enim omnes homĩes. i. omnes iudices. et qui ſe putat iuſtũ coram te: iniuſtus eſt. tu ſolus iuſte iudicas. Cum. i. q̃uis iniuſte iudicaris a pilato & iudeis. Sed ne putetur vincere eos tantũ. q̃ grãdia cõmiſerunt. non eos qui ex quo nati ſunt nichil tale commiſerant. addit perſonam totius generis humani in ſe oſtẽdens. Ecce eñ in iniq̃tatibus &c. Q. etiã his imputaſ peccata. In oĩbus vincula propago mortis. Tu omnes vincis. qui de ſpirituſancto pcept⁹.
¶ In ſermonibus. Remi. De pmiſſiõib⁹ xpi. Vel d venia ĩgemiſcẽtis vt agat contra eos qui chriſtũ q̃uis a patre pmiſſum. ex dauid pter eius peccata nõ naſciturũ dicunt. vel qui dicebant deũ dauid nõ indulgere. eo q tam grauiter deũ offenderat.

† Aug. Solus in hominibus verũ potuit dicere homo deus.
vt † iuſtificeris in ſermonib⁹ tuis
† Aug⁹. videt futurũ iudicẽ iuſtũ. a peccatoribus iudicandũ. et in eo vincentẽ. vnde. Qui aſcẽdit ſup occaſũ &c. occidẽdo eñ victor factus ẽ
et vincas cum † iudicaris.
† vere vincis. vel peccaui † aug. Non q de adulterio natus. ſed quia in omnibus trahitur iniquitas ex adam et vinculũ mortis.
Originalibus et actualibus quia macula originalis peccati teneor et ad actualia pn⁹ exiſto.
† Ecce enim in † iniquitatibus cõ
† Aug. vel aluit in vtero.
ceptus ſum: et in peccatis pcepit
† Id eſt. libidinis cõcupiſcentia que peccatũ eſt niſi excuſetur p bona coniugii. Naz hoc op⁹ caſtum in coniuge nõ habet culpã. ſed origo peccati in prole ſecum trahit debitam penam.
† Non in te culpã refundo. ſed veritatẽ profiteor quam diligis.
me † mater mea. † Ecce enim veri
† Caſ. Aliis incertus. aliis occultus erat filii dei aduentus. vel cognitiões tue. vel remiſſionis peccatoꝝ michi p ſapientiam tuam reuelate et ita certus ſum vt aſperges ſanguine chriſti.
tatez dilexiſti: † incerta et occulta
ſapientie tue manifeſtaſti michi.
† Sanguine chriſti.
Aſperges me dñe † yſopo et mũ
† vel mundabis alia littera. Aqua baptiſmi. † Aug. vt ſit veſtis domini ſine macula & ruga. quia veſtimenta chriſti in transfiguratione facta ſunt alba ſicut nix per que ſancti ſignificant. vnde Quotquot in chriſto bap. e. x. i.
dabor: † lauabis me et † ſup niuez
† Et ſic audiam te.
dealbabor. † Auditui meo da
† Caſ. de abſolutõe pecc
† Caſ. de eternis pmiſſis.
bis † gaudium et † leticiam: et ex
† Interiora mea. † Quia ſine faſtu ſine tumore. tumor enĩ infuſa repellit. † Quia ea ante faciẽ habeo. ſi enim homo aduertit peccatũ deus auertit faciẽ ne puniat.
ultabunt † oſſa † hũiliata. † Auer
† Non a me.
te faciem tuam a † peccatis meis:

¶ Et uincas. Aug. Vl' adeo iuſtus es. vt vincas dyabolũ et mortẽ et iudeos cũ iudicaris. et in iudicio quo iudicatus es.
¶ In iniquitatibus. Caſ. M inuitur inuidia peccati: ſi a radice peccator eſt. i. quia a radice peccatorẽ ſe cõfitetur. et tñ humilis confeſſio tot peccatorũ miſericordiã pij cõmouet iudicis. De vno arguitur: et omnia confitetur. Aug. In iniquitatib⁹. Non quia peccatũ eſt miſceri coniugibus: ſed quod fit. de carne penali fit. et quod de corpore mortuo propter peccatũ ſeminatur: cũ vinculo peccati naſcitur et moritur.
¶ Ecce enim. Aug. Sic miſericordiã dat: vt ſeruet veritatem. vt nec peccata ſint impunita eius cui ignoſcit. Ignoſcit enim ſe ipm punienti: miſericordia ergo etiam eſt q homo liberat. veritas q peccatũ punitur.
¶ Ueritatẽ. Caſ. Quia in confitendo veritatẽ dixit. quam deus ſuper ſacrificia querit. ſupplicat ſibi ſubueniri.
¶ Incerta et occulta. Aug. Sunt et occulta q talib⁹ ignoſcit de⁹. ſub hac incertitudine. Niniuite penituerũt dicentes. quis ſcit ſi ignoſcat deus. et hoc nouit dauid dicẽte ſibi confitenti ppheta. dimiſſum eſt peccatum tuum. Aſperges enim me inquit.
¶ Incerta et occul. Prophetiã notat. vt ſciret q deus filiũ habet. et q de ſuo ſemine naſceret. vnde magis a peccato erat ſibi cauendum.

¶ Occulta. Caſ. Ex autoritate manifeſtantis confidentia ablutionis et dealbationis.
¶ Aſperges me. Caſ. Secũda eſt confidentia miſericordie dei. que multũ ẽ vtilis. ne ſurrepat deſpatio. que omnib⁹ peccatis grauior eſt.
¶ Yſopus. Caſ. Sup immolato ſanguine intincta ſuper corpus lepro ſi aſpergebatur. ſignificans ſanguĩe chriſti maclas peccatoꝝ abluendas.
¶ Aug. Yſop⁹ herba humilis. ſed medicabilis. cui⁹ radix petre herere dr. Ita homo hac ĩ myſterio fit humilis radice charitatis fixus in humili xpo. et mũdatur. Dicitur & hec herba purgare pulmones in q̃bus ẽ inflatio. ſic humilitas ſupbiam.
¶ Super niuem. Aug. Incõparabiliter. vnde et in monte veſtis chriſti fulſit ſicut nix.
¶ Auditui meo. Aug. Nota humilẽ. Audiã te hũilis. Nõ loquar cõtra te ſupb⁹ nõ eñ defendo culpam qui humilis audit et diſcit. int⁹ gaudet d vitate. vñ amicus ſponſi ſtat et audit. nõ cadit loquendo. & gaudio gaudet pter vocẽ ſponſi. et quia iam humilis. iã exultant oſſa humiliata.
¶ Auerte. Caſ. Ex cõfidentia ſecur⁹: petit deletõnem omniũ peccatorũ. et plenã reſtitutõnem.
¶ Omnes. Caſ. De duob⁹ culpatuſ: prudenter p oĩbus orat. Dele. de noticia tua.
¶ In uiſceribus Caſ. Vñ adulteriũ

† auguſ. Plus preſumit q̃ de illo grandi peccato adul. p magnam miſericordiam dei
† Auertendo.
et † omnes iniquitates meas † de
† deletis malis. † aug. Quaſi nouũ aliquid. ſed quia et ante innocens. innoua.
le. † Cor mundũ † crea ĩ me de⁹:
† auguſ. Quia curuata eſt rectitudo ſpũs mei ad terrena. Rectus ẽ. cum ei bonus eſt de⁹ p oĩa vt dauid poſt in aduerſis.
et ſpiritum † rectum innoua in vi
ſceribus meis. Ne proijciaſ me
† aug. Cuius faciem timet amittere eius faciẽ inuocat.
a † facie tua: et ſpiritum ſanctum
† aug. Quia iam habet donũ ſpiritus qui cõfiteẽ et penitet. † Per euz. † Aug. Quia peccando amiſi.
tuum ne † auferas a me. † Redde
† Chriſti. Aug. Per cuius venturi fidem. priores ſanati ſunt. et nos p fidem facte rei ſaluamur tempa variata ſunt. non fides.
michi leticiam † ſalutaris tui: et
† aug. Id eſt. ſpirituſancto confirma nõ ſoluz non auferas.
† ſpiritu principali confirma me.
† Qui in fide manentes peccant. † Miſericordiam et veritatem.
Docebo † iniquos † vias tuas: &
† Qui ſine deo. i. ĩfideles. vt ego. vel etiã † Quod vt poſſim.
† impij ad te conuertentur. † Li
† Ab omni corruptõe pene et culpe. et da in corruptionem.
bera me de † ſanguinibus deus
† aug. Que erit ĩ ĩcorruptõe cũ mortale hoc induet ĩmortalitatẽ modo eſt iam in ſpe.
† Caſ. Et ſi alioquin timeo quod ſupra dictũ eſt. quare tu enarras iuſticias.
deus † ſalutis mee: et † exultabit
† Nec inde dubito. quia o.
lingua mea iuſticiam tuã. † Do
† Propter peccatũ clauſa. † Caſ. Etiã cordis archanum.
mine † labia mea aperies: et † os

exijt. In vtriſq; partibus anima et corpe remediũ curatõnis petit. q: in eis peccauit. Sic deſiderat expiari vt videat nil tale vltra velle pmittere.
¶ Ne proiicias. Caſ. A peccatis faciem auerte. ſed nõ me a facie tua vnde lumen et ſanitas venit.
¶ Spiritu princi. Aug. Notãt hic quidã trinitatẽ in deo. q̇ eſt ſpũs cũ nõ corp⁹. p ſpũm. r. filiũ. ſpũmſcũm ſuo noĩe p ſpũm principalẽ patrẽ.
¶ Caſ. Spũm pphetie qui ſibi oĩbus pcioſior eſt rebus: ſolum petit non auferri. tacens de ceteris. matus nõ ero ingratus: ſed docebo.
¶ Docebo. Caſ. Quid reſtitutus pſoluat. pri⁹ plorãs iam fit doctor.
¶ Aug. Docebo iniquos. Confirma in gratia qua ignouiſti et confir
¶ Caſ. Docebo. vel exemplo. quia dũ ſibi pcitur alijs ſpes datur. Vel verbo dei poſt magnalia dei pdicauit. Ecce queſtuoſus de pdicatõe fructus ſcz q impij &c. hoc ergo dicere non eſt elatio: ſed puidentia: quia p iſta verba multi orantes ſoluti ſunt. ab his deſinam.
¶ De ſanguinibus. Caſ. Quia multa ſunt carnalia peccata. vt iam
¶ Aug. De ſanguinibus. Et ſi minus latine: magis tamen pprie pluraliter dixit. innuẽs multa peccata ex origine carnis peccati trahi. Unde caro et ſanguis regnũ dei non poſſidebũt. id eſt. peccata que de corruptõne carnis et ſanguinis veniũt.
¶ Iuſticiam tuam. Caſ. Iuſticiam laudat cũ pietati deberet grãs

agere.ſed et iuſticię fuit confitentem ſuſcipere.et hę duę res ſemꝑ in iudi/cio domini adiunctę ſunt.

¶ Laudem. Aug. Qui me creaſti ꝙ peccantem non reliquiſti ꝙ confitentem non uiſti.ꝙ mundaſti.

¶ Sacrificium. Caſ. Quod illo tempore pro expiatione ponebatur.

¶ Contribulatus. Caſſi. Letus et laſciuus ſpūs obligat peccato. Sequitur huius ſacrificij ꝓmiſſio cor con.

¶ Benigne fac. Caſ. Iam gaudens de ędificatione hierusalem ꝓphetat. vbi ſacrificium iuſticię.

¶ Aug. Supra vnus precabatur prophe/ta ſcilicet pro ſe ipſo. Ecce iam eſt hic ty/pus eccleſię. huic ſyō benigne fac quę ali/quid ſpeculatur quod ſperat.

¶ Muri. Auguſ. Munimenta immortalitatis noſtrę: con/ſtruantur in fide ſpe et charitate.

¶ Tunc acceptabis ſacrificium. Aug. Modo ſacrificium pro iniquitate. cor contri. et hu. tunc ſolius laudis. quod ē ſacrificiū iuſticię. vel cum eccleſiaȝ conſtruxeris. tunc iuſticia erit ſacrificium. oblationes minores ſancti. holocauſta perfecti.

¶ Tunc imponent. Caſ. Sacerdotes. vitulos innocētes. adultos ſine iu/go peccati. Vel vituli predicatores qui orbem mugitibus im/plent. Super altare .i. eccīaȝ. Vel vituli qui ſe offerunt in ſa/crificium deo .i. mar/tires. Vel ſacrificiuȝ iuſticię paſſio chriſti. Oblationes et holo/cauſta ad fideles pertinent. Et eſt. Tunc accepta. ſacri. iuſ. id eſt. tibi erit accepta paſſio chriſti et acceptabis obla. et holo. id eſt. fideles ꝓ tuo nomine patiētes tibi erūt grati.

meum annunciabit laudem tuā.
† ſ Hoc obtēdo. quia nō vis ſacrificia pecudū. ſ videbat tempus. quo hec figuratiua ceſſarēt.
†Quoniam ſi voluiſſes ſacrifi/
† ſ Sed. ⁝ ſ Nec etiam. ſ Que in aduentu chriſti reſpuūtur.
cium dediſſem: †vtiqȝ †holocau/
⁝ ſ Hiero. Quid ergo offerendū. ſ Autem. ſ Peccatorū quod deo placet. ſ Eſt.
ſtis non delectaberis. †Sacrifi
† ſ In quo ſpes venie cōuertendis ſi penitere velint.
cium deo †ſpiritus contribulatus:
⁝ ſ Penitentia. ⁝ ſ deo cōfitendo. nō elatū peccatū excuſando. nō poteſt humiliari niſi contritum.
cor †contritum ⁊ †humiliatū deus
† ſ aug9. Spernit thaurū et hircū. &c. que tempora habuerūt. cū aliquid futurū ꝓmitterent. ſ Quod ſacrificiū. vt tibi fiat. benigne. Mitte filiū. dimitte peccata. ⁝ ſ O.
nō deſpicies. †Benigne fac †dñe
† ſ aug. Non ſibi tribuat aliqua merita. ⁝ ſ Eccleſie. ⁝ ſ vel et
in bona †voluntate tua †ſyō: †vt
† ſ Per primū hominem deſtructi.
ędificentur †muri hieruſalem.
† ſ Muris edificatis.
†Tunc acceptabis ſacrificiuȝ iu
† ſ aug. vt diuinus ignis eos totos abſumat. ⁊ ſic leuetur holocauſtum vt abſorbeatur mors in victoria.
ſticię oblationes et †holocauſta
† ſ Angeli meſſores. ⁝ ſ Super fideȝ vel chriſtum.
tunc †imponent ſuper †altare tuū
ſ Auguſ. Innocentiā noue etatis colla libera a iugo legis et peccati. ſ Nouos populos.
vitulos.
† ſ Mitrens nos.
†In finem intellectus dauid
† ſ de hoc. ⁝ ſ Motus. ⁝ ſ terrenus .i. genus malorum.
†cum venit †dohec †idumeus. et
† ſ Prodidit morti. ſ tunc eſt proditus morti chriſti. cū venit ad regnū patris. id ē. regnū iudeorū quod pater inſtituit.
†nūciauit ſaul venit dauid in do/
† ſ Id eſt. ad iudeos.
mum †abimelech.

LI.

¶ Altare. Aug. Celeſtem hieruſalem.

¶ In fine. &c. Hiero. Aug. Dohec prodidit dauid. et ſacerdotes occidit. non dauid. vt et aries immolatus eſt. non yſaac. vbi vtrobiqȝ effuſo ſanguine reſurrectio chriſti et vita figurata eſt. Dohec motus. Idumeus terrenus ab edom. id eſt. genus hominum terrenum quod mouetur non perſeuerat in eternum. Saul petitio. Et ſignificat mortem quam homo peccans verbis et manibus appetijt. Sicut populus a domino ſaulem regem extorſit. Dauid manu fortis vel deſiderabilis aſpectu. Dauid rex comedit panes propoſitionis. quos non licet edere niſi ſacerdotibus. figurauit non ſolum perſonam regis: ſed etiā ſacerdotis. Eſt ergo dauid chriſtus et corpus eius. Hic autem mixta ſunt terrenum et cęleſte. de his duobus agit hic pſalmus. Non eſt hic oratio pro malis. ſed prophetia quid ſit eis futurum.

¶ Dohec. Aug. Aduerſarius dauid: ſignificat antixp̄m qui totum orbem mouebit. qui veniet per ſigna et miracula ante aduentum iudicij. et auxilium a ſaule. id eſt. a dyabolo petens. nunciabit veniſſe dauid. id eſt. chriſtum. in domum abimelech. id eſt. ad eccleſiā quę regnū eſt patris.

¶ Abimelech. Hiero. Dicit in hebręo achimelech. Ita enim dictus eſt ſacerdos ille. ſed propter ſimilitudinē litterarū beth et caph quę modico apice differunt variatur abimelech. forſan autem ſicut ſupra non coram achis. ſed coram abimelech mutato nomine. vt non res hyſtorię proſequaris: ſed myſteriuȝ. ita et hic ē. ergo abime/lech patris mei regnū et ſignificat iudeos.

LI.

¶ Aug. Prima eſt inuectio in dohec vt fideles corroboret. cōtra antichriſtū et eius complices.

¶ Cogitauit. Caſ. Leuis mens preceps dictio non ante cogitat ꝙ loquatur. vnde ſalomon. In ore ſtultorum eſt cor eorum.

¶ Sicut nouacula. Aug. Quę dū promittit innouatio/nem: incidit. ita ille doloſus antichriſtus ſcilicet beatitudinē ⁊ occidit.

¶ Hiero. Aug. Sicut noua. Mali ſanctis capillos ra/dunt. id eſt ſuperflua bona preſentia quę contemnunt cuȝ ipſa vita. vt ſint filij chore. quibus dicitur. nolite timere eos qui occidunt corpus. aīam autem non poſſūt occidere.

¶ Dilexiſti. Caſ. Non deſerit malum qui diligit. ſuper be/nignitatem. et ſi benignitas tangit animū refugit.

¶ Lingua doloſa. Caſ. Id eſt. doloſa verba fallacię mi/niſtra aliud in corde geſtantium. aliud in ore promentium.

ſ Aug. Q. in bono gloriādū ē quod eſt magnum.
QUid gloria
† ſ tu. ⁝ ſ Quod minimum eſt.
ris in malicia: †qui potēs es †ini
† ſ Sine intermiſſione. ⁝ ſ Ecce iniquitas. ⁝ ſ Meditatio mali eſt in lingua.
quitate. †Tota die †iniuſticiā †co
† ſ aug. Si nō poteſt facere loquit ſaltē maluȝ et ſi hoc nequit cogitat. ⁝ ſ Aug. Ita expedite. vel inutilia rapit. vel animā purgat.
gitauit †lingua tua: ſicut †nouacu
† ſ Auguſ. vtrūqȝ ante te. ſed hoc .i. maliciā eligis peruerſe. quaſi leues aquā ſup oleū. terrā ſup celū. ſed cū his inferius cadiſ.
la acuta feciſti dolum. †Dilexiſti
maliciam ſuper benignitatē: ini/
quitatem magis ꝙ loqui equi/
† ſ Q. nec mala regit verbis decoris.
tatem. †Dilexiſti omnia verba
† ſ tue et aliorum. ⁝ ſ tu qui es. ſ Id eſt. linguoſus et doloſus: ſ vel guā. ſ vel ſaȝ.
†precipitationis: †lingua doloſa.
† ſ Hec dilexiſti. ſ Hec ſunt verba precipitatōnis ſcȝ.
†Propterea deus deſtruet te in
† ſ Et ſi nō modo ⁝ ſ aug9. Hoc modo priuſ dignitatem auferet. et poſt trāſire faciet de hac vana gloria in qua es ad tempus. ⁝ ſ Aug. Q. modo es in tabernaculo ſed ſeruus nō manet in domo in eternū. modo ſi qua bona facit mercedem ſuam recipiet.
†finem. et †euellet te ⁊ †emigrabit
† ſ Aug. vbi palee cū granis. ⁝ ſ vel ſuo.
te de †tabernaculo †tuo: et radicē
† ſ Beatitudine ſanctoꝝ. ⁝ ſ Hec patiētur mali ſed nō ſine fructu piorum. ſ Id eſt. vident nunc.
tuam de †terra viuentium. †Vi
† ſ Aug. Nō erit tūc corruptionis locus.
debunt iuſti et timebunt: †et ſup
† ſ Irriſione dignū iudicabūt. ſ Hic flent. ⁝ ſ Non deus.
eum †ridebunt: et dicent ecce †homo qui non poſuit deū adiutorē
† ſ Non ſperauit in deo. ſed in diuitiis.
ſuū. †Sed ſpauit in multitudie

¶ Propterea deus. Caſ. De celeri fine iniqui.

¶ Et radicem. Aug. Radix noſtra charitas eſt in terra vi. vnde radix huius. id eſt. voluntas eradicatur. quia non eſt altius fixa per charitatem. ſed in petra arida et ſterili. Ecce dohec. id eſt. motus de quo loquitur titulus. hic enim puluis quem proijcit ventus a facie terrę.

¶ Aug. Radix mali cupiditas quę non fructū parit in terra vi. Vel loquitur de antixp̄o cuius radix miniſtri. qui cū eo nichil habebūt cū ſanctis.

¶ Videbunt iuſti. Aug. Pro deiectione eius irriſio.

¶ Aug. Videbūt iuſti. Quid malis ſit euenturū in fine: vidēt nūc iuſti et timēt ſibi. ne et ipſi cadant. in futuro vero ridebūt. Nūc eñ ambulant quaſi ad lucernā ſecundū ꝓpheticū ſermonē in nocte. et ideo timēdū. tūc vero erit dies. petrus eñ ait. Attēdentes ad ꝓpheticū ſermonē quaſi ad lucernā in nocte donec dies luceat. et lucifer oriatur in cordibus noſtris. id eſt. chriſtus appareat qui eſt lux noſtra.

¶ Sperauit. Non dicit habuit. quia habet aliquis qui non amat et

ardet auaricia q̃ non babet.
¶ Preualuit in uanita. Aug. Vel de antixpo ſpeciali/ ter agit. Et p̄ualuit in va. ſ. quia pluſ om nibus alȳs malis fi/ deles decipiet.
¶ Ego aũt ſi. Au guſ. Quomõ cõtra eũ bonus ſe babeat.
¶ Caſ. Huculq; vi tupatio illi⁹. hic lauſ cõtrarie ptiſ. ecce pfe cta demonſtratio.
¶ Oliua. Auguſ. Populus dei oliua vnde fracti ſunt ſup/ bi rami. i. iudei. et in/ ſertus eſt oleaſter de gentibus.
¶ Caſ. Oliua fructi fera. de cuius germi/ ne xp̄us.
¶ In eternũ et in ſe. ſe. Aug⁹. Qd dixit in eternũ repetit in ſeculum ſ. vt repe/ tendo confirmet q̃z fundatus eſt in amo/ re regni celorum.
¶ Feciſti. Aug⁹. Predicta ſcz q̧ ſum oliua. q̧ ſpaui in mi/ ſericordia in eternuz.
¶ In fine pro abi. ⁊c. Caſ. Intel/ lectus dauid prophe te quem babuit de amalechitis. qui va/ ſtauerunt ſicelech. p quos intellexit mem/ bra antixp̄i vaſtatu/ ra eccleſiam. que hic confutantur. Supra idem pſalmus de in/ carnatione domini. hic de aduentu iudi/ cȳ.
¶ Aug. Vel p ma/ lech. i. parturiẽte vel dolente que eſt ecc̃ia p qua increpãtur hic homines. inter quos gemit. Conſolatio in fine pſalmi oñditur.
Dixit inſipiens. Aug. Increpatõ ma lorum.
¶ Aug. Inſipiens. Om̃is qui male viuit Qui eñ putat ei pla cere mala. nõ eum pu tat deũ. Vel qui di/ cit eum omnibus parcere. Vel inſipiens. Iudeus dixit de xp̄o non eſt deus. Idẽ hodie mali. Vel cui ſupradictũ eſt exiſtimaſti inique q̧ ero tui ſimilis. ille dicit non eſt deus.
¶ Deus de celo. Caſ. Vel de celo. id eſt. per ſanctas animas admo nuit vt videat. ⁊c. intelligere deum.
¶ Si eſt intelligẽs. Caſ. Aut ſi nõ intelligit. Si ſaltẽ eſt requirens
¶ Omnes declina. Caſ. Congruus ordo. prius declinãt. tunc in/ utiles. inde nõ eſt qui faciat bonũ.

† ſ Quia nichil eo vani⁹ qui putat plus vale re nũmũ q̃z deum.
diuitiarũ ſuarũ: ⁊ †p̄ualuit in va/
† ſ Mali ſpant in diuitus. Ego ãt dicit popul⁹ fidelis qui ſuz in domo dei. † ſ Que hieme et eſtate viret.
nitate ſua. †Ego autez ſicut † oli
† ſ Eccleſia. † ſ Ille doech in diuitus.
ua fructifera in †domo dei: †ſpera
† ſ Aug. Non ad terrena adipiſcenda. ſed etcr na. † ſ duratura.
ui in †miſericordia dei † in eternuz
† ſ Pro id eſt. ſ Q dixit ineternũ repetit. † ſ Et. ſ Laudabo.
†et in ſeculum ſeculi. † Confite/
bor tibi in ſeculum quia feciſti. et
† ſ Quia tunc ſaluabor. nõ enim prepropcr⁹. † ſ Rem nominis tui quod eſt ihesus. ſ. q̧ tunc ſaluabor. † ſ Aug. Iocundum eſt nomen. ſz non niſi guſtanti. amarum vero ſeculum.
†expectabo †nomen tuum: †quo/
† ſ Sed non in conſpectu impiorum qui non
niam bonum eſt †in conſpectu ſa/
guſtant amando.
ctorum tuorum.
† ſ vel pro malech. id eſt. parturiente vel dolẽ te que eſt eccleſia.. ſ Lingens terram.
In finem pro †abimelech intel
lectus dauid.

LII.

DIxit inſipiẽſ
† ſ Et ſi in ore non audet.
†in corde ſuo: non eſt
† ſ Cur ita. quia vel et ideo.
ſ Ab omi via rationis. † ſ Et quod deter⁹
deus. †Corrupti ſunt et † abomi
† ſ Omnes qui dicunt. non eſt deus.
nabiles †facti ſunt in iniquitati/
† ſ Adeo q̧. ſ de illis.
bus: †non eſt qui faciat bonum.
† ſ Sed. † ſ Miſertus eſt. ſ vel monuit. ſ Mittendo filium.
†Deus de celo †proſpexit ſuper
† ſ Q eſſe debent filii hominũ portando ima ginem noui hominis. † ſ videri faciat.
†filios hominuz: vt † videat ſi eſt
† ſ Cognitiõne. † ſ Opere vel intelligẽtia.
†intelligens aut †requirens deũ.
† ſ Sed. ſ Aug. Quaſi proſpiciendo hoc in uenit. † ſ Et.
†Omnes declinauerunt † ſimul
† ſ Sibi et aliis.
inutiles †facti ſunt: nõ eſt q̃ faciat
† ſ Ex ſe. ſ ductus ratõne boni. † ſ Qua ſi ex dolore repetit. † ſ Aug. Non eſt vnus. vel ſi vnum exciperet diceret preter vnum.
†bonum †non eſt vſq; ad †vnuz:
† ſ Sed. ſ Illi dicunt non eſt deus. † ſ In futuro. † ſ Qui modo ſcire nolũt.
†Nonne †ſcient †omẽs qui ope
† ſ volentes conſumere.
rantur iniquitatem: qui †deuorãt
† ſ Caſ. Que parturit et dolet † ſ Aug. Aſſidue.
†plebem meam vt †cibum panis.
† ſ Ideo.
Deum non inuocauerunt †illic

† ſ de terrenis non de eternis. † ſ Q. ſed non de his vbi eſſet timendum ſicut iudei qui deum occiderunt ne perderent locũ et gentem.
†trepidauerunt timore: † vbi nõ
† ſ Quare hoc.
fuit timor. †Quoniam deus diſ
† ſ Interiora bona. † ſ Os illius chriſti ſcz nemo fregit qui hominibus placere noluit.
ſipauit †oſſa †eorum qui homini/
† ſ placere querunt. † ſ Quia et locum p diderunt pro quo occiderunt chriſtũ vt legatur de iudeis ad litteram.
bus †placent: †confuſi ſunt quo/
† ſ Sed o vos ſtulti. ſ Nõne hic ſolus cui
niam deus ſpreuit eos. †Quis
dixiſtis non eſt deus.
dabit ex ſyon ſalutare iſrael: cum
† ſ auguſ. Qui modo inter manus veſtras ca ptiuus tenetur.
auerterit †deus captiuitatez ple/
† ſ Quia hoc intelliget. † ſ Populus chri ſtianus. ſ Cui maior ſeruiet. † ſ In futu ro quia ipſe cognoſcet pfecte.
bis ſue: †exultabit †iacob et † leta
† ſ Quia ipſe idem factus.
bitur †iſrael.
† ſ Id eſt chriſtũ. ſ Nouiſſima nõ preſentia. † ſ Quia in aduerſis deus laudandus.
In †finem in †carminibus vel
† ſ Id eſt. laudibus. † ſ aug. Quia vir inſi piens non cognoſcit quomodo intereit flos ſecu li. † ſ vel alicuius viri ſpiritualis qui intelli git florem malorum tranſiturum.
†hymnis †intellectus †dauid cuz
† ſ flos. ſ Quibus non profuit ſua produ
veniſſẽt †ziphei ad ſaul et dixiſſẽt
et dauid nõ nocuit. ibi enĩ datus eſt ſaul in ma
nonne dauid abſconditus eſt a/
num dauid in ſpelunca.
pud nos.

LIII

DEus in noĩe
ſ Aug. Quod mũdo predica tũ eſt. ſ Hiero. Id eſt. im ple rem nominis.
tuo ſaluum me fac: et
† ſ Caſ. In futuro iudicio. † ſ Secerne a zipheis.
in †virtute tua †iudica me. Deuſ
† ſ aug. Quia non florem zipheorum a te pe to. † ſ Caſ. Menti reconde.
†exaudi orationem meam: †auri/
† ſ Quia ex verbis cor iudicatur.
bus percipe †verba oris mei.
† ſ Caſ. Hec eſt cauſa orationis et loquitur ec cleſia. † ſ Mali. ſ ziphei pertinebant ad tribuz iude. vnde dauid. ſed alieni flore malicie qui pdiderunt eum. non loco vel tribu.
†Quoniam † alieni inſurrexerũt
† ſ Caſ. Saul et miniſtri. ſ Perſecutores.
aduerſum me: et †fortes queſie/
† ſ Caſ. Qui putant deũ neſcire quod agunt ſ Qui nichil niſi ſeculum conſpiciunt.
runt animam meam: ⁊ nõ †propo
ſuerunt te ante conſpectum ſuuz.
† ſ Nõ propoſu. d. a. conſpec. ſuũ quod patet quia. † ſ Aug. virtus vbi nemo videt vbi eſt gloria noſtra non in flore extra.
†Ecce enim deus †adiuuat me:

¶ Nõne ſcient. Caſ. Cõminatio ma lorũ p finem. Aug. Minatur illis qui lo quitur p pturiente.
¶ Q. Nõne inquã hi om̃es ſcient quo/ niam deus vere eſt. Scient vtiq; penaz expimento. Sed me nto hoc eis quia.
¶ Deũ non inuo cauerũt. Aug. Cõ ſolat̃ gemẽtes ne pro ſpantes imitẽtur. q̃a deũ nõ inuo. vnde ci to pituri ſunt. conſo/ latio fidelium.
¶ Qui homini/ bus pla. Caſ. Bo ni ſibi diſplicent. duz carnẽ caſtigant: ma/ li placent.
¶ Confuſi ſunt. Caſ. Id eſt. cõfundẽ tur. quia a regno dei ſepabũtur vt genera liter legat̃ de om̃ib⁹ malis. ſed iſrael ſal/ uabitur.
¶ Quis dabit. Aug. Salus aũt p/ turienti eccleſie.
¶ Ziphei. Hiero. Aug. Florẽtes inter/ p̄tant̃. Et ſignificant illos qui hic florẽt in p̄ſenti et quaſi virent copia tpaliũ. quoruz gloria eſt vt flos feni quod hodie floret et cras in clibanũ mitti tur. Inter quos latet dauid. i. ſancti quoz vita abſcõdita eſt cũ xp̄o in deo. int̃ quos ſunt viles et abſcon/ diti. LIII.
¶ Aug. Monet in adũſis deũ laudare.
¶ Deus in nomi ne. Aug⁹. Inter zi/ pheos orat.
¶ Aug. Hie. Hic ſalua in noĩe. poſt nõ timeo iudicari in vir tute.
¶ Aug. Deus in no mine. verba eccleſie latẽtis inter zipheos cuius bonũ intus eſt et merces occulta. alȳ alȳs petunt liberari: ego in tuo nomine.
¶ Deus exaudi. Caſ. Item deus. nomẽ potentie repetit ne tardet auxilium.
¶ Percipe tu. Aug. Ziphei ea et ſi audiunt, non tamen intelligunt. qui non niſi temporalia nouerunt.
¶ Alie ni. Aug. Ziph vicul⁹ erat q̃ ptinebat ad tribũ iuda vñ ziphei.
¶ Ecce e. d. Caſ. Dyapſalmus, quid ſibi et zipheis faciat deus vnde ſoluit laudes:
¶ Adiuuat me. Caſ. Quod ipſi neſciunt inter quos lateo. ſ3 hoc qd mea adiuuat viderẽt: ſi deũ ante oculos ponerent.

¶ Caſ. Adiuuat laborantem ferre que ingerunt.
¶ Aug. Adiuuat et ſuſceptor eſt. Ita q̃ auertit mala inimicis· diſpdit q̃ in virtute ſua eos. qui florent in felicitate ſeculi.
¶ Auerte mala. Aug. Vel auerte, p conuertẽdis p̃catur· et hec eſt hoſtia quã pro liberatione ſoluit. auerte mala ab inimicis m. Et diſperde illos. Caſ· a priore intentõne ponẽdo in veritate tua· idẽ· vt ad veritatem tuam veniant.

In ueritate. Caſ. Vel ſecundũ aliam litterã in virtute perde quos in tua infirmitate toleraſti.
¶ Voluntarie ſacrificabo. Auguſ. Quia ꝓpter ſe nõ ꝓpter aliud quod ab eo velim. Qui propt' aliud laudat. ex neceſſitate laudat. ſi illud haberet nõ laudaret michi aũt et que dedit, ꝓpter dantẽ placent.
¶ In finem in car. Aug. Intellect⁹ Magna cura debet intelligere eccleſia in quo malo nũc eſt. vnde liberari optat. plãgit inter mala ſeculi que intelligit. ali⁹ nõ intelligit. quia hec regio nõ eſt gaudij ſed merorís.
¶ Aug. In hoc pſalmo eccleſia loquit' vl' in pſona ſua vel chriſti. Quãdo in ſua· loquit' vt homo puſillanimis in tempeſtate dũ fluctuat ⁊ mergitur. clamat ad hieſum: decernẽs in ſua infirmitate a tot ſcandal' ſe ſepari. ne et illis nõ pſit et ſibi noceat. ad ſimilitudinẽ dauid qui pro moleſtijs ciuiũ fugit in ſolitudinem.
¶ Caſſi· Quando vero in pſona chriſti integra ꝓprietas ſeruilis forme in chriſto deſcribit' vt detur nobis humilitatis exemplum.
LIIII.
¶ Tercius pſalmus qui de paſſione et reſurrectione latius.

† ſ Ita. ‡ ſ Caſ· Et ſi corpus deſcit.
et †dominus ſuſceptor eſt ‡anime
† ſ O domine· ſ a me in illos·
mee. †Auerte mala iimiciſ meiſ:
† ſ aug. florent falſ s boniſ. peunt veris boniſ
ſ vel. Q. florent ad tempus ſed pereũt ĩeteruũ
in †veritate tua diſperde illos.
† ſ tamẽ. ſ aug. Quia gratis amo quod laudo. ‡ ſ Sacrificiũ laudis nõ pecora·
†Voluntarie ‡ſacrificabo tibi et
† ſ aug. hoc eſt gratis confiteri quia bonũ. non quia dat temporalia bona. ſ Id ẽ· laudabo·
†confitebor nomini tuo domie:
† ſ Auguſ. Nil melius nomine tuo inuenio.
‡ ſ Ideo confitebor bono nomini.
†quoniam bonum eſt. ‡Quo-
† ſ aug⁹. In hoc probauit bonũ nomen. ſi aliter ſciret. tribulatio neceſſaria non fuiſſet
niam ex omni †tribulatione eri-
† ſ florentes.
puiſti me: et ſuper †inimicos meoſ
† ſ Mente rapta ad deũ videt q̃ omnis flos vt fenum·
†deſpexit oculus meus.
† ſ Chriſtũ vel cõſummatõnem futuram.
‡ ſ Aug: vel in hymnis. i. laudibus· quia ſemper laudandus deus· ſiue erudiat aduerſis. ſiue conſoletur letis·
†In finem in ‡carminibus vel
hymnis intellectus dauid·

LIIII.
ſ Aug. verba tribulati optantis liberari.

EXaudi deus
† ſ Poſt· vt quorum impleta oratõ poſt deſpicit · quia non de eternis.
orationem meam· et ne †deſpere-
† ſ Quia non de terrenis· ‡ ſ Quia ſuz in quem intendas·
ris †deprecationez meam: ‡inten-
† ſ dignum· ‡ ſ Quid enim tibi eſt·
ſ humana infirmitate·
de michi et exaudi †me. ‡Contri-
† ſ aug. In his que ingerunt mali quod apt⁹ dicet quibus exerceatur.
ſtatus ſum in †exercitatione mea:
† ſ In mari ſeculi, a vento valido tribulationũ. ‡ ſ Aug· Hec eſt exercitatio que turbat oculũ mentis· ita quaſi feſtuca· nõ tamen extinguitur odio velut trabe.
et †conturbatus ſum a ‡voce ini-

¶ Exaudi ora. Caſ. Oratio premiſſa contra mala vel fluctus ſeculi·
¶ Ne deſper. depre. Aug. Si em̃ deus dat tpalia alicui petenti, ei⁹ tamen oratio ei nõ eſt accepta. quia caret debito fine.
¶ In exercita. Aug. Om̃is malus viuit. vel vt corrigatur. vel vt per eum bonus exerceatur.
¶ Caſ. In exercitatione. Vno noĩe vita xp̃i exponitur· qui nullo ocio ab incepto remiſſus eſt. in quo triſtis. q: pfidi non referunt fructum.
¶ Conturbatus. Aug. In ipſa pugna: dũ et inimicos vult diligere et abũdante malicia incipit odiſſe. et ita incipit in fluctibus mergi.
¶ Hiero Conturbatus. Vel cõturbatus ſũ a voce ini· Qui me ſamaritanũ et demoniũ habentem dicebant.
¶ Cor meũ. Caſ. Lege carnis anim⁹ turbat' in me· non exit a me.

¶ Timor et tremor. Caſ. Proprietas mortis eſt· vt eaz prius timeamus. inde contremiſcamus.
¶ Contexerunt m· t. Hiero. Tenebre ſũt mali hoĩes qui pſequũtur ecc̃iam et qui cõtegunt ipam qui odit fratrem in tenebris eſt.
¶ Quis dabit michi. Aug: Sed in hac infirmitate quid ait: Quis dabit michi pen· vult ad tempus ſepari a tot ſcandalis. ne peccata infirmus augeat manens inter ea.

† ſ Non meo merito ſed ſuo malo.
mici: et a †tribulatione peccato-
† ſ q· a voce inimici ſum turbatus. ſ quia impetus malicie eorũ eſt quaſi fluminis curſus a tribulatione peccatoris·
ris. †Quoniam declinauerunt
† ſ que eorũ erant. ‡ ſ quia. ‡ ſ A tribulatione. ſ furore ſuo non merito meo·
† ſ Caſ. Sed iniuoſi ſibi.
in me †iniquitates: ‡et in ‡ira †mo-
† ſ Sed per hoc· ſ quod alibi turbatus eſt pre ira oculus meuſ· vnde ſequitur metus mortis· mors anime odium eſt vt vita dilectio·
leſti erant michi· ‡Cor meum cõ-
turbatum eſt in me: et formido
† ſ vt pondus vel ibi perit in quo nichil habz iuris. vnde. Ero mors tua o mors.
‡ ſ quia· ſ Animi·
mortis †cecidit ſuper me. ‡Ti-
ſ Corporis·
mor et tremor venerunt ſup me:
† ſ Mors ſecũta eſt· ſ vel contexit me tenebra alia littera·
et †contexerunt me tenebre. Et
† ſ Niſi tu pater. ‡ ſ Et iam qui ſoluit ligatas pennas. dat que non erant ad vſum· nec ſue habentis. id eſt. ſui iuris.
dixi †quis ‡dabit michi pennas ſi-
† ſ Id eſt. vt auolem a iudeis ĩfidelibus
‡ ſ In cõtemplatione· ſ Montem optat vel ſolitudinẽ. ſ In gentibus credentibus.
cut columbe: ⁊ †volabo ⁊ ‡ requie-
‡ ſ dixi et habui. ſ aug. Non loco ne rumpatur charitas bonorũ. ne perdat exercitiũ malorũ quos deus admiſcet vt iudam apoſtolis.
ſcam. †Ecce elongaui fugiens: ⁊
† ſ Aug. Mentis vbi nullus niſi deus cũ eo. vbi quies. ſed quia extra tribulatio· expectabam inquit· ‡ ſ Ibi etiam.
manſi in †ſolitudine. ‡Expecta-
† ſ aug. Saluat nos chriſtus dũ fides eius in ardeſcit. excitatur in nobis: et dũ videmus que pro nobis tulerit.
bam eum qui †ſaluum me fecit. a
† ſ Auguſ. Caſ. qua ſupra dixit ſe turbatum·
‡ ſ Aug· In qua et petrus excitauit eũ dormiẽtem dicens domine perimus· ſ Seditõibus.
†puſillanimitate ſpiritus ⁊ ‡tem-
† ſ Me ſaluaſti· illos aũt qui ſe extulerunt
peſtate. †Precipita domine di-
† ſ qui male cõſpirauerũt in turre ſuperbie edificanda.
uide linguas †eorum: quoniam

¶ Sicut columbe. Auguſ. Nõ ſicut coruo. Colũba a moleſtijs q̃rit auolare. ſ dilectões nõ amittit et ſemp gemit: ſic bonus ſepare ſe corpore nõ amore ab his quibus nõ poteſt ꝓdeſſe. Hic viuit in xp̃o ad cuius viſcera ptinet. quod ait aplus. quis infirmat' et ego nõ infirmor. et quis ſcand'· et ego nõ vror. et ſic aliorũ mala ſunt ei pſecutio. vñ optat fugere et manere in deſerto, p turba tribulatõnũ et ſcandalorũ. ſed aliquãdo ligatur nõ viſco cupiditatis, ſed cura et officio vt deſerere nõ poſſit niſi ſoluatur · q̃ ſi non ſoluit' tunc dicat cupio diſſolui et eſſe cũ xp̃o· ſed manere neceſſe eſt ꝓpter vos. et ſic ẽ meritũ ex deſiderio.
¶ Caſ. Colũba· Vl' columba emiſſa inueniẽs lutoſa ad archã reuerſa: ſic xp̃s inueniẽs lutoſa corda iudeorum auolauit ad gentes.
¶ Aug. Alit'. Optat ille mortẽ p quã ſeparet' a malis et ait p ſimile. Quis dabit michi pen· ſicut colũ. id eſt. Quis dabit michi vt diſſoluar. et ſic auolẽ ab eis ⁊ cũ xp̃o quieſcam.
¶ Ecce elon. Caſ. Illo tãgit q̃ xp̃s vitabat pſeq̃ntes: vt occaſionẽ ire demeret. ⁊ manebat in deſertis orãs. i. q̃ docebat nos ĩ ſecreto ꝯſcientie orare ⁊ q̃eſcere cũ a mal' p̃mimur.

¶ Fugiens Alcui. Se elongat qui a turba terrenoꝝ deſiderioꝝ in alta dei contemplatõe ſe ſubleuat. Manet in ſolitudine. qui pſeuerat in remota mentis intentione. Hiero. Vel ecce elongaui fugiens a iudeis. Et manſi in ſolitudine. gentiũ. vnde yſaias. Letetur deſertũ et floreat tanq̃ liliũ. Et alibi. Letare ſterilis que non paris.
¶ Expectabam eum. Dyapſalmus. Iã in ſolitudine ſalu⁹ ſperat auxilium dei. et imprecatur ciuibus.
¶ Caſ. Expectabam. Vt ex pſona xp̃i legatur in ſolitudine· non ex me ſecurus p̃ſidium patris ſuſtinui qui ſal· m· f· a puſillanimitate ſpũs. ne caderẽ vel cederẽ malis in paſſione. a tempeſtate: ne iraſcerer.
¶ Precipita. Caſ. Ne muniant cogitatões machinãdo.
Diuide. Caſ. Ne ſit ſupba vnitas. ne malicia habeat effectum·

¶ In ciuitate. Hec eſt ciuitas de qua ꝑ ꝓphetã dominus. Ego de⁹ et nõ homo, et ciuitatẽ non ingredior. Eſt tamẽ alia quã deus inhabitat de qua dicit. Non poteſt abſcondi ciuitas ſupra montem poſita.
¶ Et labor. ⁊c. Aug. Jam labor in medio: quia iniquitas, quies autem in humilitate.
¶ Uſura. Aug. Quia plus exigit ĩ iniuria. Uel qualibet re quã accepit, non dimittit vt ſibi dimittatur.

¶ Quoniã ſi inimicus. Caſ. Exprobratio inde. dũ ex ꝑſona chriſti legit. vel hucuſq; de aptis inimicis egit eccleſia iã nunc de occultis.
¶ Abſcondiſſem. Aug. Magna patiẽtia, ita locũ daret verbis vt ſe abſconderet ne videret aduerſarium.
¶ Tu uero. Aug. Olim quia aliquando bonũ conſiliũ dediſti.
¶ Unanimis. Caſ. Quia iter apoſtolos fuit. Dux ad caſtella et vicos premiſſus. Notus: quia ꝑſciuit traditorẽ. vt ſic xp̃us ſpecialiter cõtra iudam loquatur.
¶ Hic. Uel ſic generalit cõtra quẽlibz virũ iudaicũ. Tu bõ iudaice vnanimiſ cui tradita ſunt eloquia dei. Dux m. quia ducem te feci ſup populũ meũ. Et not⁹ me⁹ quia de eadem gente mecũ. Cur me occidis. Qui mecũ ſimul dulces capie. cibos legis inſtituta. vel buccellam.
¶ Dux m. Augu. Qui aliquando bene monuiſti.
¶ Dux. Feci te ducem ſup po. m. notus de eadem gente.
¶ Notus. Aug⁹. Qui in eadem eccleſia mecum fuiſti.
¶ Cibos. Caſſio. Corporales q̇ ſoli iniquo poterãt eſſe dulces. ſolet vir iniquitatis cõmeſationibꝫ niteſcere. vñ huic grauior culpa.

† ſ Perfidiam eorum qui non credunt.
† ſ quia contra myſteria chriſti agunt.
vidi † iniquitatem et † contradictõ
† ſ Et q2 iſta ibi vidi. ideo fugi in ſolitudinẽ.
ſ In babilonia que turrem ſuperbie edificauit.
† ſ aſſidue non ad horam.
nem in † ciuitate. † Die et nocte
† ſ aug. Hec turbare ſolent iuſtũ vt vellet auolare. † ſ Babiloniam.
† circumdabit † eam ſuper muros
† ſ aug. Principes eius munimenta ciuitatis. qui arca circũueniente cadent. vii. die tanquã muri hiericho. quando poſt hanc vitã que. vii. diebus agitur ſingulorũ merita diſcutiet chriſt⁹.
† ſ In oppreſſionibus aliorũ: † ſ In cõmuni plebe. ſ Q. in ea tota. ſ Q. in maioribus et minoribus.
eius † iniquitas. et † labor in † medio eius † et iniuſticia. † Et non
† ſ Id eſt. quia. ſ In iudiciis faciendis.
† ſ Quia ſemper durat.
† ſ Caſ. In apto lucrati ſũt et deceperũt quod vtrũq; lex prohibet. † ſ Aug. Non abſcõduntur quia mala ſunt. ſed publice fiunt.
defecit in † plateis eius † vſura et
† ſ Ita in ciuitate fac. ſ Precipita diuide q2 nõ ſolũ aperti ſed et occulti. ſ Aliquis manifeſtus.
dolus. † Quoniam ſi inimicus
† ſ Jurgiis. † ſ Quia nõ inopinatum malum eſſet
meus † malediriſſet michi: † ſuſtinuiſſem vtiq;. Et ſi is † qui oderat me ſuper me † magna locutus
† ſ Nullam notitiam mei habuit.
† ſ Aug. Michi ſupbe inſultaret. magnificaret ſe ſupra me. minaretur michi.
† ſ aug. Inter eos qui intus ſunt mecũ in eccleſia. ſ Non vindicaſſem. † ſ Alias vtiq;.
fuiſſet: † abſcondiſſem † me forſitã ab † eo. † Tu vero † homo vnanimis: dux meus et notus meus.
† ſ Qui foris eſt. † ſ Quid ergo reſtat niſi ſolitudo. Nulla enĩ peſtis efficacior q̃ familiaris inimicus. vnde inimici ho. do. e. † ſ Judaice. vel iuda. ſ. cur me tradis. vel nõ es tolerãdus.
† ſ Cum aliis. † ſ Conuerſans.
Qui † ſimul † mecum dulces capiebas † cibos: in † domo dei mei
† ſ Spũales. ſ vñ guſtate et videte q. ſ. e. d.
† ſ Sed quia modo extra diſſenſio eſt. ſ templo hieruſalem.

¶ Ueniat. Caſ. Sicut ſupra apertis ita hic occultis imprecat. Et ne putetur vnus de quo agebat. cõmunicat penas iudeis. id eſt. cõmuniter iudeis cum aliis imprecatur.
¶ Aug. Hiero. Ueniat mors. Tangit hic initiũ ſciſmatis quando ſcꝫ dathan et abyron mouerunt ſeditionẽ aduerſus moyſen et aaron ſicut in numeris legit. quos viuos terra abſorbuit cũ tabernaculis et omni ſubſtantia eorũ. Chore quoq; et cũ eo ducentiquinquaginta illorꝫ ſequentes maliciã arripuerunt thuribula vt incenſum adolerent in conſpectu domini. qui diuino igne cõſumpti ſunt, qui etiã de populo quattuordecim milia et ſeptingentos vaſtauit. Et ideo venit noua mors ſup eos. Ita iſte hic imꝓcatur malis. Et loquitur in eadẽ voce xp̃us et eccleſia.
¶ Aug. Ueniat. vt ſuper illos qui initiũ ſciſmatis fuerũt et ſeſe ſuperbi ſepauerunt venit noua mors. aperuit enĩ ſe terra et viuos abſorpſit.
¶ Deſcendãt in infernũ uiuentes. Aug. Ut duces terra abſorbuit. Illi minores ſcilicet conſenſerunt et conſecuti ſunt et ſtudio cõtentõnis accenſi a ducibus ſuis recedere noluerũt. Et ideo venit ardor conſũptionis ſup ardorẽ diſſenſionis. duces vero abſorpti ſunt a terra. Ita hi ſcienter peccantes deſcendunt.
¶ Uiuentes. Aug. Scientes quia ꝑeunt. et tamẽ ꝑeũtes terrene cupiditatis hiatu abſorbeãtur.
¶ In habitacu. Aliene ſunt nõ naturales ſed hoſpitio ſuſcepte. q. aduenticie. vel prius in habi. i. in occulto. p⁹ in medio. i. in aperto.

† ſ Caſ. Corporalis cõuerſatõnis quia in eius collegio erat iudas.
ambulauimus cum † conſenſu.
† ſ Ideo. † ſ Ignis cõſumptõnis.
† ſ vel ſup ppl̃m. ſ ignis de celo. ſ Miores qui conſentiunt maioribus.
† Ueniat † mors † ſuper illos: et
† ſ Maiores qui ſunt autores mali.
† ſ In vo. aginẽ terrene cupiditatis.
† ſ Aug. Scienter peccantes.
† deſcendant in † infernum † viuentes. † Quoniam nequitie in † habitaculis eorum: in † medio eorũ.
† ſ Merito: † ſ auguſ. vbi ꝑegrini. et tranſeũt. nõ eniꝫ hic ſꝑ mãſuri. quid ergo ſic inſtãtes.
† ſ vel in cõmuni. ſ aug. In corde.
† ſ Aug⁹. Illi ita ꝑeribũt. ſ Corpus chriſti.
† ſ Aug. In conturbatione exercitationis.
† Ego autem ad deuꝫ † clamaui:
† ſ Quod conſequens erat. † ſ Et ego.
et dominus ſaluauit † me. † Ueſpere et mane et meridie narrabo et annunciabo: et exaudiet vocẽ meã. † Redimet in † pace † animã meã † ab his q̇ † appropinquãt michi: qui inter † multos erant mecum. † Exaudiet deus et † humiliabit illos: † qui eſt ante ſecula.
† ſ Ita. † ſ Eterna. † ſ Collocandam.
† ſ Aug. Chriſtianis qui magis decipiũt q̃ apti ydolatre. † ſ ficte laudant.
† ſ Non cum paucis electis.
† ſ Me. ſ Nõ ſolũ ꝑ me. † ſ Qui confidunt in duce qui heri cepit.
† ſ Quia in principio erat v. qꝺ eis nõ videt.
† ſ Merito hũiliabit † ſ Aug. Peruerſi ſẽſus. ſ Sed ꝑmanent in ꝑuerſitate.
† Non enim eſt illis † commutatio: et non † timuerunt deum: † extendit manum ſuam in † retribuẽdo. † Contaminauerũt † teſtamẽtũ
† ſ Aug. Hoc remedio cõuertitur homo.
† ſ Pro his pena cõſequitur. nõ aliud inde.
ſ A ſimili ferire volentis qui manus eleuat vt grauius impingat.
† ſ Id eſt. vt retribuat eis.
† ſ Caſ. Quantũ ad ſe dũ contraria agunt.
ſ Caſ. Peruertũt ſcripturas. ſ Nõ ſatis fuit ñ timere. nec mutari. ſꝫ et. † ſ Qꝺ dicit in ſemine tuo b. o. g. quod polluit qui cõtradicit.

¶ Ego autem. Caſ. Affirmat quid ſibi et illis fiat. alternatim ꝓcedendo.
¶ Ueſpere et mane. Hic. Quia ſaluauit ideo veſpe quo capiar. Mane. q̇ iudicat⁹. Meridie. quo crucifixuſ. Narrabo. preterita opa. Nunciabo. virtutes, et opa que faciet. et ideo exaudiet. ⁊c.
¶ Ueſpere. Aug. De ꝑteritis narrabo Mane de futuris nũciabo. Meridie qꝺ non vergit in occaſũ. in ſempiternis exaudiet vocem meã. Ueſpere domin⁹, in cruce, mane in reſurrectõne. Meridie in aſcenſione. Ueſpe narrabo patientiã mortis. Mane annunciabo vitam reſurrectõnis. In meridie. Exaudiet ſedens ad dex. p. qui interpellat pro nobis. Ecce quanta cõſolatio. A tẽpeſtate contra malos foris et intus. i. in apto et occulto;. Sic et nos inter malos cum iſto orem⁹. plangam⁹. ſecuri dicamuſ. Redimet. in pace. contra illos qui nõ amãt pacẽ. quia amaui pacẽ.
¶ Caſ. Narrare ad veſpere pertinet: quo dixit oĩa que iudaſ diſponebat. Nunciare de mane. quando dixit pilato. in hꝯ natus ſum vt teſtimo. ꝑhi. veri. ⁊c. ro non meritto.

¶ Appropinquant. Nomine nõ numine corpore non mente nume
¶ Qui inter multos. Hiero. Aug. Quia in multis mecũ. i. baptiſmo. euangelij lectione. feſtis. et huiuſmõi. ſed nõ in paucis mecum. in omnibus ſacramentis mecum. ſed non in fide ſpe et charitate. ſine qua nichil ſunt oĩa. Aug. Uel in multis. i. in paleis. que multe nõ in granis que pauca. mecum. et prope eſt palea tritico de vno ſemine in vno agro vna pluuia nutriũtur. ſub eodem meſſore: eadem trituratõe excutiũtur. eãdẽ ventilatõem expectãt. ſed nõ vnũ horrcũ intrãt. ita ⁊ illi ĩ mltis mecũ.
¶ Exaudiet. Caſ. Ad meridiẽ. qñ emiſit ſ. Ecce quãta breuiter myſteria. vel ſaluabis mane et veſpe et meridie. vnde non ingratus. narra. et annuncia. et ipſe exau. ⁊c. locum ⁊ gentem.
¶ Humiliabit. Caſ. De ſupbia vt credãt. Uel humiliabit vt tollat
¶ Nõ e illis cõmutatõ. Aug. Quia ſenſus ꝑfidorꝫ incõmutabilis.
¶ Contaminauerunt. Caſ. Quia illi contaminauerunt et diuiſi

ſunt armãtur amplius iuſti, liberant infirmi· qui curam habent in deum.
Ira. Caſ. Vindicta iudicij qua diuidẽtur boni a malis vt grana a paleis tunc cor·i· voluntas dei ꝑ ꝓphetas et apoſtolos nunciata appin/qua· omnibus nota erit. Vel cor·i· iuſti qui ſecreta domini ſui nouerunt. appropiabũt cũ illi diuidentur. Vel illi cõtamina· ſuis appꝛopiat. Cor. Aug. voluntas ſecreta dei que in ſcripturis cõtinetur.
Molliti ſunt ſermones. Caſ. Vel ideo hoc illis: quia mollie/runt ſermones adulã do, qui ſunt iacula: dũ dicũt reus ẽ mortꝭ Aug. Sꝫ ſi tibi pue ro q̃ lacte minoris do ctrine nutriris adhuc duri ſunt, ne iraſcaris vberibꝰ eccleſie, ſed iacta in dominũ nõ in aliũ qui portus ẽ vel ſaxũ naui: nõ portus fluctuanti in ſeculo.
Ipſi ſermones ſunt iacula. Caſ. Quia molliti non ꝑdunt virtutẽ, ſed eis armãtur euãgeliſte. et feriũt corda homi/nũ ad amorẽ pacis. et a ꝓpleris hereticorũ queſtionibꝰ libe/rant infirmos.
Curam tuam. Caſ. Cura ſeculi vt vermis noſter nos cõſumit· ſed ſi cura ĩ domino iactatur nutrit. Salo. Sicut vermis ligno ⁊ tinea veſtimẽto, ita viri triſticia nocet cordi.
Fluctuationẽ. Caſ. Et ſi hic, verba fluctuationis fuerũt. cõtriſtatus ſum·in·e·m·et con·ſ·a·u·i·et a·ẽ·p·
Tu vero deus. Aug. Hi tunc nõ fluctuabãt, ſed impij in puteũ gehenne deducẽtur· quia nõ dimi/diabũt, vt ſi quoſ egerũt in malo, reliquos agant in bono redi/mẽtes tempus, ſꝫ omnes continuãt in ma/lo. Alij em̃ incipiunt dies bonos, ſꝫ in ma/lis continue pſeuerãt alij dimidiãt· alij im/plent dies bonos, qꝛ alij moriũtur in egi/pto, alij in deſerto· alij in terra ſancta· In egipto qui in tenebris viciorũ vſq; in finẽ vite cõuerſant. In deſerto, qui de cõfuſione peccati exeũtes errata ꝑ penitentiã emẽdant. Implent dies qui ſine crimine in ope iuſti/cie vſq; in finẽ vite pſeuerant. Hec tria genera hominũ figurata ſunt ꝑ ea que ſcripta erant in volumine ezechieli oſtenſo, vbi ſcripta erant hec tria, carmẽ· lamentũ et ve. Et dictũ eſt ꝓphete, vt deuoraret volumẽ·i·in mẽtis intelligentiã traijceret horũ triũ myſteria. Carmẽ cantant. qui peccatorũ lapſũ nõ ſenſerũt· Lamentũ qui a peccatis ꝑ lamentũ penitẽtie reſurgũt. Ve qui peccant et non penitent.
Dies ſuos. Aug. Voluntarios non a deo conſtitutos.
In finem pro populo. Aug. Populus qui a ſanctis longe fit in tituli inſcriptõne. cui cõtradicit tam iudeus q̃ꝫ om̃is qui nõ vult habe/re regem chriſtum, et ipſi qui tribulant eccleſiã, contra quos hic pſalmus

† ſ Per hereſim· ⁝ ſ vel pre· ⁝ ſ Ipſo irato qui tradidit eos in deſideria cordis eorũ.
eius: †diuiſi ſunt ⁝ab ⁝ira vultus
† ſ aug. Suis fidelibus· ⁝ ſ aug. vt intelligamus voluntatẽ eius. quia illis excitãtur qui probati ſunt· et intelligitur in ſcripturis que latebat dei voluntas. vnde alibi. Congregatõ taurorũ in vaccis populorum vt excludãtur, i· emineant et appareant qui probati ſunt argento diuini eloquij.
eius: ⁊ †appropinquauit cor illiꝰ.
† ſ Quia. ſ Que obſcura in ſcripturis dura ſũt· expoſita molliũtur· et vſq; ad oſſa penetrãt
†Molliti ſunt ſermones eius ſuper oleum: et ipſi ſunt iacula.
† ſ Ergo. ⁝ ſ vel in. ſ tanquã in portũ·
†Iacta ⁝ ſuper dominum curaꝫ tuam· et ipſe te enutriet: et nõ dabit in †eternum fluctuationẽ iu/
† ſ Et ſi hic·
† ſ Illis quid. ſ Hic eſt finis contaminationis.
ſto. †Tu vero deꝰ deduces eos
† ſ In tenebras ſubmerſionis·
⁝ ſ Nec differtur· quia. ſ Caſ. Qui occidunt animas et corpora aliquando
in †puteum interitus. ⁝Viri ſanguinum et †doloſi non ⁝dimidia/bunt dies ſuos. †ego autem ſperabo in te domine.
† ſ In ſeductione. ⁝ ſ Aug· Nõ proficient quantũ putant· ſed intra tempus pibunt quod ſperant·
† ſ aug. Quod nõ illi, et ideo ꝑueniã ad eternũ diem.
† ſ Chriſtũ· ⁝ ſ Saluãdo vel cõtra populũ. ⁝ ſ vt pſecutores qui eccĩaꝫ ſicut vuas calcãt·
†In finẽ pro ⁝populo qui a ⁝ſanctis longe factus eſt in tituli †in/ſcriptione ipſi †dauid cum tenuerũt eum †allophili in ⁝geth.
† ſ Immutanda.
† ſ Chriſto.
† ſ Alienigene pſecutores chriſtiani nominis· ⁝ ſ In torculari in preſſuris ſcꝫ tribulatõnũ·

LV.

ꝯfirmat eccleſiam.
In tituli inſcriptõe. Aug. Tituli inſcriptõ, et ſi populus inſtaret nõ eſt deleta: quia ꝓphetatũ ẽ etiã in alio pſalmo ne corrũpas tituli inſcriptõꝫ. Populus q̇ longe a ſanctis, pſecutores q̇ eccleſiã ſicut vuas calcãt
Allophili. Aug. Idẽ quod populꝰ q̇ a ſanctis longe factꝰ ẽ.
Geth. Aug. Id eſt, in torculari. Legit dauid in illa ciuitate ꝑegri/nus fuiſſe: ſed nõ retentus, ſed xp̄us ex eius ſemine natus· nõ ſolũ olim in ſe: ſꝫ adhuc in corpo/re ſuo tenet in ꝑſſuris que vtiles ſunt. au/gent em̃ ſanctorꝫ me/rita: et vinũ iuſticie ĩde emanat. vt vua q̃dũ ante torcular integra ẽ nichil inde manat. ſed cũ ꝓmit ſte/rilis nõ eſt.

LV.

ſ aug. Ne deficiã ĩ cõculcatõe·
Miſerere mei
⁝ ſ augꝰ. Sicut vuã in torculari vt vinũ exeat·
deꝰ· qm̃ † conculcauit
† ſ dyabolꝰ ſ Aug. Qui lõge a ſanctis fac. eſt· de quo inimicꝰ homo hoc fecit· ⁝ ſ Aug· toto tpe. nullus enĩ viuit in xp̄õ ſine tribulatõe
me †homo: ⁝tota die ĩpugnãs tribulauit me. †Conculcauerũt me
† ſ Nõ qꝛ merito meo. ſed quia inimici·
ſ Caſ· Quaſi pedibus vuam.
† ſaug. Mẽbra dyaboli. ſ Qui longe a ſcĩs·
⁝ ſ Neceſſe eſt vt miſerearis
†inimici mei tota die: ⁝quoniam multi bellantes aduerſum me.
† ſ Altĳ ſunt qui conculcant. ſed die non diu. ſ Quia multi· ſed timebo ab altitudine· d. a potentia eis ad horã data: Nõ· ſed ſperabo. vel qꝛ multi bellantes aduerſum me, ideo timebo ab altitudine diei·
†Ab altitudine diei timebo: ego vero in te †ſꝑabo· ⁝In deo lau/dabo ſermones †meos: ⁝in deo ſperaui non timebo †quid faciat mihi caro. †Tota die ⁝vba mea †execrabantur aduerſum me omnes cogitationes eorum †in ma/lũ †Inhabitabũt et ⁝abſcõdent ipſi †calcaneũ meum obſeruabũt
† ſ Nulli ſperanti timẽdũ· ⁝ ſ Et. ſ Quia ab ipſo· ſ Caſ· Ei tribuens qꝛ bene loquor·
† ſ Caſ· Quia, accepi· ſ Et. ſ Sed et ante ſperaui. ſ Caſ· Spe futuri nõ timet, qui vidẽs mala ſeculi ſuperius formidans orat·
† ſ Quia ſi calcat vinum exit.
† ſ Quid enĩ caro facit: ⁝ ſ Et ſi a deo.
† ſ Augꝰ. Cũ verba reſpuũtur pſona dicentis nõ eſt immunis ab iniuria.
† ſ Quia nichil boni tractant.
† ſ aug. ficte ſubintrabũt. ſ Aug· vel incolẽt ·i· quia ꝑegrini ſunt in hoc mũdo. vbi nullus videt cor quidquid mali cogitant abſconſum eſt. ⁝ ſ ſ Caſ· dolos. qꝛ nõ audent palã contraire.
† ſ Auguſ. Pedeꝫ ad lapſũ, vt calũnientur. vel calcaneũ finẽ vite ſecundũ quẽ iudicamur. dyabolus inſidiat calcaneo. hoc agẽt vtpote illi quibus ſum grauis ad videndũ. ſed tñ ꝑ nichilo·
† ſ auguſ. vel ſicut ſuſtinuit anima mea foris latrones· intus abſcõdentes. et ſicut ego ſuſtinui ſic tu chriſte ſaluos fa·il·i, ſic tu ſuſtine· et ora ꝑ illis et ſalui erunt·
†Sicut ſuſtinuerũt animã meã

Caſ. Orat eccleſia ſũmatim tangẽs tri/bulatõnes in quibus ꝑ ſpẽ dei finit ſe nõ timere ·i· in fine prime ꝑtis dicit ſe ñ timere.
Impugnãs. Aug. Homo viſibi/liter dyabolus inui/ſibiliter. vnde ꝑiculoſior eſt tribulatio.
Ab altitudine diei. Caſ. Altitudo diei mũdus vbi ſuꝑbie timor: vt grauior fit tribulatio. dicit ſe a ſuꝑbis cõculcari.
Aug. Ab altitudi/ne. Alia littera. cõculcauerũt m·i·t·d. Ab altitudĩe diei ·i· quia diẽ ·i· chriſtũ in alto lucentẽ nõ cognoue/rũt. Vel quia alti li/cet ad horã die ſcilicꝫ nõ diu· ſed nõ timendi quoniã. Et ſequit Multi qui debellãt me timebũt cũ dies altitudinis eorũ trãſie/rit. Ego vero nõ di/co non timebo: ne de me preſumere vi/dear, ſed ſperabo: qd eſt cauſa nõ timẽdi. Nõ timet aliq̇s duricia cordis, vel ſuꝑbia qui eſt ſtupido ſimil, ſtupor em̃ eſt qui nõ ſentit· non ſanitas. Tres ſunt affectões corpis. In ſtupore ñ dolet corpꝰ quia nõ ſentit. In ĩmortalitate ſimiliter, quia plene firmatũ ẽ. Sanitas vero ſi moleſtat dolorẽ habet· nec ideo ꝓpior ĩmortalitati ſtupidus q̃ꝫ ſanus. Ita tres affectões aĩe ſunt ſcꝫ, ꝓuida cautela. Stulta arrogantia· Gloria ſecura. Stulta arrogantia ſimilis eſt ſtupori. qñ quis de ſe ꝓſumens nec timet nec cauet. Iſte ergo ne videret ꝑ ſtultã arrogantiam ſimilis ſtupido nõ ait nõ timebo. Sed ſpe, in te.
Diei. Dies chriſtꝰ eſt· Cuius duodecim hore duodecim ſunt apoſtoli· vnde ipſe ait. Nõne duodecim hore ſunt diei. huius diei altitudinem inimici nõ poſſunt attingere· vnde in paſſione xp̄i· Tenebre fac·ſ.
Tota die. Caſ· Enumerat mala que ſuſtinẽdo fit et inimicorꝫ con/uerſio· vnde et ꝑ ſpem dei dicit ſe non timere ſicut prius fecerat·
Inhabitabũt· Augꝰ. Vel aliqui ex his qui longe a ſanctis ficte. ſubintrant et peius nocẽt, vt et iudas qui a dyabolo electꝰ eſt et ad tp̄us

incoluit·elegit eũ qui nouerat nõ ad opus ꝓbatõis vt ceteros. ſed tentatõnis· vt daret tibi ſolatiũ neſciẽti quos eligas vt toleres ſicut ille·ſi eñ falſa dicũt de te. celũ non auferunt nec iſti nocent.

Pro nichilo. Aug. Quia nullus inde tibi labor q̃ nichil inde tibi fit. quia et ſi deſpati: tamẽ verbo curas. Vel ꝑ nullis eoꝝ meritis ſed gratis ꝑ pietatẽ. vel ꝑ hoc ſaluabit quia in ira populos cõfringes. dũ per flagella dei reſipiſcũt. vel dum iram dei preuident.

In ira deduces. Aug. Quia terres tribulatõibus. et ſic ducis ad te. Eſt eñ ira cõſũmatõis qua filij flagellant ad correctõem. Et ira conſumptõnis qua mali puniũtur ad ꝑemptõnem.

Deus uitam. Triplex vita homĩs. Nature: qua viuim⁹ et ſpiramus. Gratie: qua in chriſto viuimus. Peccati: q̃ in vicijs agit. due ſunt a deo quia bone. vita ſcʒ nature et vita glorie. Tercia eſt ab homine quia mala. has oẽs deo annũciare debemus.

Caſ. Deus vitã. Cõfringes· et ego ad inſtitutõem eorũ vitã m·a· que ſemꝑ mala. vitã deo nũciat q̃ peccatũ cõfitet: non deũ docenſ· ſed ſe dãnãs vt ſoluatur.

Poſuiſti la. Aug. Pie lacrime q̃ ꝑ inimicis rogant. et ido accepte deo ſicut ipſe ꝑmiſit.

In quacũqʒ die. Caſ. ſiue in puericia: ſiue ĩ media etate· ſiue ĩ fine vite. Mira demẽtia que q̃olibet tpus cõuerſionis noſtre expectat· et q̃ñ cũqʒ rogat indulget.

Deus meus es tu. Aug⁹. Et ſi oĩm· meus ꝓprie· q̃ michi ſubuenis. quẽ colo et amo. alij alieni ſunt.

In deo laudabo. Aug. Verbũ ·i· doctrinã· et ſermonẽ quidq̃d loquar laudabo in dño ·i· ei attribuã. et ſi q̃d vrget. ſꝑaui· et ideo nõ timebo. Aug. Hiero. Vel in deo patre. verbũ. i. filiũ· quia quidq̃d de patre ⁊ filio dicit ſecundũ ſubſtantiã et de ſpũ ſancto· hoc de potentia verbi dicit qua ẽ eternũ et cõſubſtãtiale patri· poſtea et de hũanitate ſubdit. In dño ·i· in chriſto qui verbũ caro factũ ẽ· laudabo ſermones ·i· ꝑ̃dicatões quib⁹ regulam viuẽdi et ſalutẽ mũdo dedit. hec duo ꝑ̃dicat iſte· potentiam verbi et humanitatem chriſti·

pro nichilo ſaluos facies illos: in
† ſ vel deduces. ·|· ſ Ego aũt· ſ Aug. Quia vt viuã tu feciſti· tibi vitam enuncio· nõ michi· vt alii hoc ſequantur. ſ O.
ira populos † confringes. ·|· De⁹
† ſ vt non ingratus. ·|· ſ Aug. Et tu.
ſ Exaudiſti me deprecãtem ſicut promiſeras te exauditurũ flentem. inueni te miſericordẽ ꝓmittendo· veracem in reddendo·
vitam meã † annunciaui tibi: ·|· poſuiſti lacrimas meas in cõſpectu
† ſ O. ſaluos facies et confringes. ſ Qua abrae ꝓmiſiſti in ſemine t. bene. om· gen.
tuo. † Sicut et in ꝓmiſſione tua
† ſ Quando cõfringes. ·|· ſ Caſ· A ſuo errore. ·|· ſ aug. Ita vt ſequẽtur qui preire volebant·
† tunc ·|· conuertentur ·|· inimici mei
† ſ Etiam. ·|· ſ Caſ. Nõ aliud querens q̃ te·
retrorſum. † In quacunqʒ ·|· die
† ſ Ac ſi· audies me. ·|· ſ Aug. Ecce magne diuitie quatũlibet eñ auar⁹ ſis ſufficit tibi de⁹.
inuocauero te † : ecce ꝯgnoui ·|· quoniam deus meus es. † In deo
† ſ Ideo·
† ſ Spiritu ſancto·
laudabo verbũ: in † domino laudabo † ſermonez: ·|· in deo ſperaui
† ſ filiũ. ſ Idem quod ſupra verbũ.
·|· ſ Caſ. O. mũdana ſperno· et ido nõ timebo· quia nichil michi niſi mũdana eripit homo· idẽ finis huius partis qui et prime·
† ſ aug. Si que extra ſunt eripit nõ que intus:
nõ timebo quid † faciat michi homo. † In me ſunt deus vota tua
† ſ Non extra quero quid offeraʒ de ara cordis de macello vel cellario conſcientie exit totũ q̃d in charitate accendendum eſt·
ſ vel nis·
que reddam laudationes tibi.
† ſ Ideo laudabo. ·|· ſ Aug. Per me eram
† Quoniã eripuiſti ·|· animã meaʒ
mortuus· ꝑ te eſt vita quã tibi enuncio.
de morte· ⁊ pedes meos d̾ lapſu:
† ſ Aug. Nõ alienis qui longe a ſanctis· quia nõ habent lumen vnde videant.
·|· ſ Aug⁹. In lumine eſt qui gratis deũ amat. quod nemo· nec etiã dyabolus ſcit niſi ſol⁹ de⁹.
vt † placeam coram deo in ·|· lumine viuentium.
† ſ vel corrũpas. ·|· ſ Chriſtum.
In fine ne † diſperdas ·|· dauid

In deo laudabo. Vel ita vt trinitas nature ꝑſonaliter ꝑ tria verba que ponit. In deo patre laudabo verbũ ·i· filiũ. In domino ·i· in ſpiritu ſancto. laudabo ſermonẽ ·i· filium. que in eternitate reddẽtur.

In me ſunt: Intus que a nobis nunq̃ʒ recedũt. Vota laudatõnis

Caſ. In me ſunt. Eccleſia iam de malis ſeculi libera in futura beatitudine. vel etiam hic laudẽ dei cantaturam ſe dicit

Quoniã eripuiſti. Caſ. Vel de futuro poteſt accipi ſic. Ideo laudabo in futuro· q̃r eripuiſti ·i· eripies aĩam meã de morte eterna. Et oculos meos a lacrimis· ⁊ pe· m· a· lap· vt pla· co· deo in lu· vi· hoc in futuro. vbi nec peccãdo aĩma morit. Nec oculi flẽt mala nec pedes labunt. Qd nõ eſt hic vbi etiã ꝑfecte deo placet. vnde addit· vt placeã ꝛc.

In finem. Aug. Pſalmus de reſur. et paſ. breuit. Hoc agit pſalm⁹ ne tu pilate· vel tu q̃cũqʒ corrũpas dauid ꝛc· negãdo regẽ, q̃r tectus carne fugit a cognitõe iudeorum.

Auguſtinus. Nullus titul⁹ inſcriptus ẽ dauid quẽ vellet ſaul corrũpere. ſed xp̃o qui d̾ dauid natus eſt queʒ populus iudeorũ corrũpe voluit. ſed quia ꝑ ſpũm ſanctũ ſcriptũ erat, ne corrũpas; ait pilat⁹. q̃d ſcripſi ſcripſi. Cuius ſpelũca caro vl̾ ſepulcrũ accipit vbi latuit chriſtus incognitus iudeis.

Miſerere mei. Caſ. Propheta in ꝑſona dñi. quia in eo dñs. quaſi inter mala exclamat. et ꝑ̃dicit liberatõnem.

Caſ. Chriſt⁹ ſecũdum q̃ homo orat de paſſione ita humilis vt vnus de fidelibus clamare putet.

Et in umbra. Caſ. Vox corꝑis adiũgit capiti et loquẽs in ꝑſona mẽbroꝝ et ſua. quomõ poſſit liberari dicit.

Miſit uerbũ. Aug. Hiero. De occulta eſſentia ſua d̾ ſecreta cognitõe angeloꝝ. vel miſit auxiliũ et ꝑ hoc liberauit· exaltando dedit in opprobriũ diſꝑſos vbiqʒ et maxie dũ viderẽt eius reſurrectõem adorari. quẽ putabãt ſe extinxiſſe.

Miſit de celo. Hiero. Dyapſalm⁹ Iam declarat quid miſit: et de quib⁹ eripuit· et loquit in perſona mẽbroꝝ.

† ſ Negando chriſtũ eſſe regẽ quod tituli inſcriptio affirmabat. ſ Mutata ſecundum voluntatem iudeorum· ·|· ſ Quia fugit·
in † tituli inſcriptione ·|· cuʒ fugeret
† ſ Id eſt· iudeorũ cognitõe· ·|· ſ Ia eſt. cũ in carne vel ſepulcro tectus neſciretur.
a † facie ſaul ·|· in ſpeluncam.

LVI·

ſ Aug. hoc xp̃us patri dicit ex noſtro docẽs orare qui cũ patre miſeret̃ noſtri·

Miſerere mei
† ſ Caſ. Repetitõ ꝑiculũ oñdit magnũ ·|· ſ Caſ· Cauſa quare debeat obtinere.
deus † miſerere mei: ·|· quoniam in te confidit anima mea. Et in
† ſ Munimine materne pietatis· ·|· ſ hoc et in membris iugiter facit·
† vmbra alaruʒ tuaruʒ ·|· ſperabo:
† ſ Quod in fine penitus complebitur in mẽbris. vſqʒ in finem nanqʒ ſeculi neqʒ iniquitas deerit premens· neqʒ iuſticiã patiens·
·|· ſ Sperabo non ocioſus· immo.
† donec tranſeat iniquitas. ·|· Clamabo ad † deum altiſſimũ: deum
† ſ Quia ſ Aug. Si impios queſiuit quomõ clamantes non audiet.
† ſ Aug. Expertus ſum ꝑ hoc· quia et ante benefecit michi q̃ etiã clamantẽ audiet· ·|· ſ Ita benefecit q̃·
† qui benefecit michi. ·|· Miſit de
† ſ Suſcitauit. ·|· ſ diſperſos vbiqʒ.
celo et † liberauit me: dedit in ·|· opprobriũ † conculcãtes me. ·|· Miſit deus † miſericordiã ſuaʒ et ·|· veritatẽ ſuã: ⁊ † eripuit ·|· animã meã de medio † catuloꝝ leonũ: ·|· dormiui † conturbatus ·|· Filij hominũ † dentes eoꝝ ·|· arma ⁊ ·|· ſagitte:
† ſ aug. Qui mortuo inſultauerunt·
·|· ſ Quid autem miſit·
† ſ Chriſtũ qui pro nobis compatitur.
·|· ſ Hiero· Quia retribuit ſecũdum merita·
† ſ Ad hoc miſit· ·|· ſ Ecce ipſe ſe reſuſcitauit.
† ſ aug. Populi a principibus ſeducti.
·|· ſ Quid enim paſſus. ſ Ecce·
† ſ Aug· Nõ me turbato in ratõe ſed illis turbantib⁹ ſua opinione· ·|· ſ Qui turbauerũt.
ſ Non ſe excuſent iudei ſi manus inermes· os armatum· ſ q̃ eſſe deberent·
† ſ Irriſiones. ·|· ſ Ad conſilia· ·|· ſ ad verba

Liberauit. Hie. Quia iã miſit verbũ certũ eſt, quaſi iã ſit q̇ liberauit ·i· liberabit, et dedit ·i· dabit in opprobriũ cõculcantes me.

Miſit deus. Aug. Verbũ in quo miſericorditer egit. in quo et promiſſiones impleuit. Miſericordia. q̃r ex miſericordia ꝑ nobis mortu⁹ eſt. Veritate. quia vt ꝑ̃dixit ſurrexit ad iuſtificandos nos.

Miſe. et ue· Hiero· Aug. Vtraqʒ eñ in eo cõtinetur. Si eñ ſola fuiſſet miſericordia licẽtia eſſʒ nobis peccãdi. Si ſola veritas nõ potuiſſʒ homo ſuſtinere.

Dormiui. Aug. alta quiete facile excitãdus· Conturbatus. paſſione. Dormiui. dauid nõ dormiuit in ſpelũca: ſꝫ xp̃us in morte·

Caſ· Cõturbatus ſecũdũ carnẽ paſſionis memoria et anguſtia. vnde triſtis eſt aĩa mea ꝛc. Et cepit heſus tedere et pa· ꝛc.

Filii hoim. Rect⁹ ordo ẽ filij hoim laqueos pauerũt. Sʒ iterſerit

qͥliť turbauerint.

Lingua. Caſ. Voces ille crucifige crucifi, et huiuſmodi citā fecerūt mortem, vt gladius acutus.

Exaltare. Caſ. Ex pſona ꝓphete viſis iniurijs. viſoqꝫ ꝙ in reſurrectione inanes facti ſunt iudei. gaudens exclamat homo in cruce. Exalta. deus ſup celos, vt iudicet in terra iudeos.

Exaltare. Superiora domin⁹. propheta quidē. ſed in pſona domini quia dominus in ꝓpheta loqͥť. Quādo etiā ex ſua perſona loquiť ꝓpheta. dn̄s ꝑ eū loquitur qui ei dictat.

Aug. Exaltare. Verba chriſti. Sed o pater fac in me ꝙ altus videaris ſup angelos. i. fac me reſurgere et aſcendere. vnde etiā oēs habitatores te glorificabūt. Vel verba ꝓphete. exalta. vt qui pendes in cruce. in maieſtate regnare cognoſcaris nō eīm quantū ad ſe. ſed quantū ad hoīes exaltař. Sup celos. quoniā ſedet ad dextram patris et angelos habet ſubtus. et omnē terrā. quia tot⁹ mūdus ei ſubiect⁹ ē.

Laqueū parauerūt. Interpoſita exaltatōne ceptā narratōnem exequitur.

Pedes. Caſſi. Domini ſūt increpatōnes malorū. et promiſſiones fideliū quibus dolos pauer. vt d adultera. Incuruauerūt dn̄ eis compatiēs ſterilis eſt ab eiſ.

Ante faciē. Caſ. Dn̄ in os eius dixerūt reus eſt mortis.

Paratū. Caſ. Dyapſalmuſ. Poſt reſurrectōem laudes promittit. Vel paratum ad agendas gratiaſ. qđ ibi oſtēdit cātabo.

Exurge pſal. et cytha. Aug. Vna caro chriſti ſurrexit, ⁊ cū ea duo organa ſurrexerunt. In pſalterio de ſupiori corda ſonū acceperūt. In cythara de inferiori. In carne chriſti duo genera ſunt factoꝝ miracula et paſſiones. et hec ſurrexerunt. quia vtraqꝫ ꝑdicantur in gentibus. ſurrexit ergo pſalteriū et cythara. et confitetur domino.

Gloria mea. Caſ. Et ideo o caro que es cauſa glorie mee. Exurge potenter quaſi ad miraculum faciendū congratulatio. quia certus. vnde idem affirmādo repetit. Exurge dico, quia certus ſum et de hora quia exurgam diluculo.

Ad celos. Aug. Qui ſupra nubes vbi ſedes angeloꝝ. nubes inferius. i. homines ꝑdicatores qui adhuc in caliginoſa carne. qui habent lumen in ſe ſed occultū. vnde choruſcāt. de quibus dn̄s tonat et pluit. Magis ergo ptinet veritas ad celos quia angeli ſine caligine vident ſpeciem veritatis. nec ibi op⁹ eſt miſericordia vbi nō eſt miſeria. Et ad nubes miſericordia. ſed et veritas que prepollet in angelis deſcendit ad homines. nec ea fraudauit nos: ad quos ipſa veritas carne opta venit. et ſi angeli nō egent miſericordia. dū tamē miſeri ꝑ miſericordiā in reſurrectōne angelis ſimiles fient. vſqꝫ ad celos miſericordia aſcendit. Agentes ergo gratias dicamus cū eo qui ſupra dixit. Exaltare.

† ſ dū clamant crucifige.
et lingua eorum gladius acut⁹.

Exaltare ſuper celos deus: et in
† ſ aug. vt ſic gloria t. vbiqꝫ extendať qđ⁹ modo completum eſt. ⁖ ſ Quaſi latentem.
omnem terram † gloria tua. ⁖ La

queum parauerunt pedib⁹ meis
† ſ Auguſ. voluerunt quaſi de celo ad inferiora deprimere.
et † incuruauerunt animā meam.
† ſ Laqueū parauerūt. ſed nō me neſciēte: ⁖ ſ Quia ſciebat totū quod moliebātur.
† Foderunt ⁖ ante faciem meam
† ſ Caſ. Sententiā mortis inclamantes. ⁖ ſ aug. Et hoc agēdo nō michi ſed ſibi nocuerūt. † ſ In conſoſſa. i. cauteriata et obſcura conſcientia cecati.
† foueam: et ⁖ inciderunt in † eam.
† ſ Aug⁹. Ille parat foueā. ego cor ad tolerandū. Ille in ea incidit. ego cantabo. ⁖ ſ Repetit ad cōfirmatōem ſ O. multum. ſ Caſ. Ad agendas gratias et quō ſubdit. ſ Sed ſ D.
† Paratum cor meū deus ⁖ pa
† ſ auguſ. verbis gratias agam et opibus. quē duo predicte geminatōi reddidit. quia ad vtrunqꝫ paratus.
ratum cor meum: † cantabo ⁊ pſal
† ſ Aggratulando carnē alloquitur dicens.
mū dicam domino. † Exurge glo
† ſ aug. Caro diuina operans. ⁖ ſ Auguſ. Caro humana patiens.
ria mea. † exurge pſalterium et ⁖ ci
† ſ vel ge. ⁖ ſ Hora reſurrectōis chriſti hec eſt. ⁖ ſ Et ſic. ſ Aug. In membris.
thara: † exurgam ⁖ diluculo. ⁖ Cō

fitebor tibi in populis domine: ⁊
† ſ Celeſtem actum pſoluā tibi. ⁖ ſ Inter gentes.
† pſalmū dicam tibi ⁖ in gentibus.
† ſ Caſ. Cauſa cōfeſſionis et pſalmi. quia hūanitas filii ad celos pducta ē. nubes ꝓphete qui impleti imbre ſpūs alios cōpluunt doctrinis.
† Quoniam magnificata eſt vſqꝫ
† ſ Angelos.
ad † celos miſericordia tua: ⁊ vſqꝫ
† ſ hoīes predicatores ⁖ ſ Ideo ſ Caſſi. Iterat fidem noſtram confirmanſ.
ad † nubes veritas tua. ⁖ Exalta

re ſuper celos deus: et ſuper omnem terram gloria tua.
† ſ pſalmus dirigens. ⁖ ſ hoc agit: ⁖ ſ tu pilate vel iudee. ſ vel corrumpas. † ſ Id eſt. ne neges chriſtum regem quem titulus dicit.
† In finem ⁖ ne † diſperdas † da

uid in tituli inſcriptione.

In finem. Caſ. Monet ne quis chriſti regno cōtradicat. Prima eſt exprobratio iudeorū. ne ſimilia faciamus.

LVII.

ſ Non falſe vt aliud ſit in corde aliud in ore. ſ verbis ſuis accuſantur.
Si uere utiqꝫ
† ſ Conſtat. ⁖ ſ Aug. In factis cognoſcātur labia. ſ vel ta.
iuſticiam † loquimini: ⁖ recte iudi
⁖ ſ Prophetarū. ⁖ ſ Ideo ſic moneo vt recte iudicetis. quia.
cate filij † hominū. ⁖ Etenim in
† ſ Nō poſſunt recte iudicare quibus in corde et in manu eſt iniquitas. ⁖ ſ Quia me terrā. i. hominē conſpicitis. vel terram. id eſt. terrena amatis.
corde † iniquitates ⁖ operamini in
† ſ Opera praue cogitationi concordant.
terra: † manus veſtre iniuſticias
† ſ Ex multis partibus adunātes iniuſticias. ſ vel conectant ſecundū aliam litteram. ⁖ ſ vnde hoc eis. quia. ſ Aug. a veritate. ⁖ ſ aug. Quia precognouit de⁹ peccatores ab vtero. vt rebecce ait. Maior ſeruiet minori.
† cōcinnant. ⁖ Alienati ſunt ⁖ pec
† ſ Exponit. ſ Errare preſciti ſunt.
catores a vulua: † errauerunt ab

† ſ Quia errant a ventre in quo eſt veritas. loquūť falſa. ſ Caſ. Cōtraria matri ſecuta ſūt. ⁖ ſ de hoc vero inexcuſabiles. quia nolunt veritati credere. et hoc eſt.
† vtero locuti ſunt falſa. ⁖ Furor
† ſ Caſ. Ira obſtinatorum irreuocabilis.
illis ſecundum ſimilitudinē † ſer
† ſ Cuius. ⁖ ſ vnde ſurda. ⁖ ſ Sic iſti ne audiant vera. ſ terra et cauda
pētis: † ſicut aſpidis ⁖ ſurde ⁊ † ob
† ſ Quia obturat.
turantis aures ſuas. † Que nō
† ſ aug. vt ad lucem educatur.
† exaudiet vocem incantantiū: et
† ſ Quantum ad artem ſuam.
venefici incantantis † ſapienter.

Si uere utiqꝫ. Aug. Omnibus facile eſt loqui iuſticiā. quib⁹ veritas ſcripſit in corde. Quod tibi nō vis. alij nō fa. et iterauit in tabulis. qꝛ non legebāt in corde. Sꝫ ſi vere lo. iuſ. vt ſit iuſticia ñ labioꝝ ſꝫ et factorū. i. ſi idem in corde quod in ore. recte iudicate. auro fidem ꝑponite. ⁊ alia huiōi. Aliter eīm eſtis ypocrite. Si dicitis magiſter verax es: ne iudicetis mortē meam: quia rex veſter ſū vt titulus ait.

Recte. Aug. Iudei ſic de xpo iudicauerunt. vt ficte de eo locuti pbentur.

Manus veſtre iniuſ. Aug. Cor ſequiť manus. quidqͩd vis et nō potes deus factum putat.

Cōcinnant. Aug. Vel conectāt. ſ. aliud alij adiūgentes. Yſaias. Ve illis qui trahūt peccata ſicut reſtē longā. peccatis quiſqꝫ cōſtringiť. vnde in fine ligate illi pedes et ma. ſed et interim eis cedit. vnde flagello de reſticulis cecidit dominus. emen. et ven. in tem.

Alienati. Vel alienati ſunt a vulua eccleſie que cōuerſos cōcipit. et natos iam in ſe. et ſi nōdū natos ex ſe nutrit. donec formetur in eis veritas. et tūc pfectos pariat. Hi aūt vel nolunt cōcipi: vel ꝯcepti qꝛ per impatientiam anteqꝫ formentur quatiunt viſcera: abortiui excutiūtur

Furor illis. Aug. Non laudatur a ſcriptura vndecūqꝫ datur ſimilitudo. vt de iniquo iudice qui rogantem viduam vix audiuit.

Surde et obturantis. Caſ. Nō ſolū nō faciunt: ſed nec audire volunt. Aug. Terra pſentia quibus delectatur homo. cauda preterita.

Venefici incātantis ſapienter. Aug. Vel ſecundū aliam litterā medicamenti medicati a ſapiente. medicamentū medicatū medicamentū cōfectū eſt. Et illud eſt omnia ꝑcepta legis et ꝓphetarū. Omia quidē medicamentū erant ante aduentū chriſti ſed nō medicatū. quia nemo eo curabatur. ſed aduentu chriſti medicatū eſt. qui impleuit legē et ꝓphetas. Ligno enim poſito in marach dulcorata eſt aqua. vt poſſent bibere filij iſrael ante nō valentes guſtare ꝑ nimia amaritudine. Hec eſt legis amaritudo que gratia euangelij dulcorata eſt. et quod in ſacramētis legalib⁹

latebat. in luce poſitum eſt et demonſtrata eſt nobis ciuitas conſtituta ſuper montē, quę abſcondi nō poteſt· et lucerna poſita ſup candelabrū· id eſt, veritatis doctrina in manifeſto, vbi em̄ latet eccleſia chriſti. et veritas Nōne ipſe mons· qui creuit ex minimo lapide et impleuit faciē terrę. Nōne ipſe ſerpens in ligno ſuſpenſus: quem intuendo pcuſſi a ſerpentib9 ſanātur. hic eſt ergo ſapiens a quo medicatur medicamentum.

¶ Deus conteret. Caſ. Quę eis retributio.

¶ Aug. Aſpides iu dei dum inſidioſe tētabant. Leones, dū mortē inclamauerūt. hor mole fractę quādo ſurrexit chriſtus.

¶ Dentes. Aug9. Doloſa verba. In ore. verbis ſuis capiet eos. Molas. inclamatōnes mortiſ. Confringet. ne ad effectū veniāt. qd expoīt. ad nichilū d.

¶ Tanq̄ aqua. Aug9. Torrentibus etiā compantur quia ſonātes ad ſaxa ſupbię impuiſi ſunt et p̄cipites. ſed cito tranſeunt. tot malis comparantur.

¶ Intendit arcū. Vindicta donec intus et extra infirmentur et auferātur a conſpectu dei miſſi in gehennā hic in pręſenti a terra ſua.

¶ Priuſq̄ ſpinę. Aug. Id eſt· peccata intelligāt· rhamnū· i. acutā damnatōnem. in extremo ignis viciorū abſorbet eos· i. deuorat.

¶ Rhamnus· gen9 herbę prius mollis. ſ; quę poſt ī ſpinas vertit. ſic et peccata modo delectant. ſed p9 pungunt.

¶ Sicut uiuētes. Aug. Quia nō vera ſed falſa eſt impiorū vita. videntur viuere nec uiuūt. Sicut in ira. quia de9 tranquillus iudicat. Vel quia non eſt ira comparatōne futurę.

† ſ Sed. ·|· ſ aug. Quibus eſt furor. vt aſpidis.

†Deus conteret ·|·dentes eorū

† ſ aug. Ore ſuo contra ſe dicunt.

in †ore ipſorū: molas leonū cō

† ſ Qui tales et ſi modo ſint torrentes tamē·

fringet dominus. †Ad nichilū

deuenient tanq̄ aqua decurrens

† ſ Sed econtra p miſericordiā dei tenditur arc9 ad ſalutē· i. mine quib9 terret. dū ꝯuertātur· ·|· ſ Minas. ·|· ſ vt ſaulus infirmatus eſt audiens quid me pſequeris·

†intendit ·|·arcum ſuum ·|·donec in

† ſ Quid nō infirmati patiētur· ſ Qui hoc clamabat de celo arcū tendebat· ſ Aug· Igne cōcupiſcentiarū pibunt. vt ignis veſtem· ſic libido conſumit animā.

firmētur. †Sicut cera quę fluit

† ſ Supbie. cōcupiſcentie. et ire. ·|· ſ Ideo.

auferentur: ſupercecidit †ignis ·|·&

† ſ Iuſticie· vnde. Errauim9 a via veritatis et lumē iuſticie nō luxit nobis. ·|· ſ Ille ignis. ſ Aug9. vel priuſq̄ pducat ſpinas veſtras ibānus· i. priuſq̄ voluptatū tormenta procedant. ignis qui ſup cecidit in ira dei deuorat et occultat rhamnū peccati punctionē ne modo videat·

non viderunt †ſolem. ·|· Priuſq̄

intelligerēt ſpinę veſtrę rhamnū:

vel ſicut

ſicut viuentes ſic in ira abſorbet

† ſ Aūt· Malos abſorbet ignis. Sed hoc nō ſine fructu bonorū ſ Caſ. Quia nō in illa eſt. ·|· ſ Aug9. Qui fidem habet et ſi aliquid in eo lauandum leta. et ſi modo moleſtus preſſus·

eos. †Letabitur ·|·iuſtus cū vide

† ſ hanc preſentē. Non tamen gaudet pro pena eorum·

rit †vindictam: manus ſuas laua

† ſ Caſ. vnde. Salomon· Stulto peunte ſapiēs aſtutior erit. ſ Pena quā videt· ſ Morte peccatoris quā videt.

bit in †ſanguine peccatoris. Et

† ſ tractabit apud ſe q nō caſu hoc eis. ſed p vindicta peccati quod a contrario probat. ·|· ſ Rationalis. ·|· ſ Etiā hic· † ſ Caſ· Licet hic preſſo·

†dicet ·|·hō ſi vtiq; ē ·|·fruct9 †iuſto

† ſ aug. Etiam iſta vbi florere videntur.

vtiq; eſt deus iudicās eos in †terra.

¶ Letabitur iuſtus. Caſ· Correctio iuſtorum de vltione iniquorū.

¶ Et dicet homo. Aug. Sicut iuſto dei iudicio fit. vt iuſtus ampli9 iuſtificetur. Ita eodem iuſtę pmittitur vt ſordidus magis ſordeſcat. Vel aliter ſecundū litteram quā ponit auguſtinus. Et dicet homo· ergo ē fructus iuſto, ergo eſt deus iudicans eos in terra· Et infert ex duobus pmiſſis. dixit enim malos hic abſorberi et iuſtum lauari. Et hoc eſt. Et dicet. homo rationalis. quia iuſtus lauat man9 ſuas. ergo eſt fructus hic iuſto et quia ignis abſorbet malos. ergo eſt deus iudicans eos in terra.

¶ In finem ne. &c. Caſ. Fruſtra tentat aliquis diſpdere quod totiēs diuina prohibet auctoritas.

¶ Ne diſperdas. Aug. Cū pilatus dixit quod ſcripſi ſcripſi. impletū eſt ne corrūpas. Hoc agit pſalmus ne diſperdas. ideo quia iudei miſerūt cuſtodire ſepulcrū· vt famā eius extinguerent: a quibus fruſtratis hic liberatus oſtendit· et famā habere in oīmbus gentibuſ.

¶ Caſ. Orat primo liberari aſcendendo ab imis ad alta· orat etiam pro ſalute gentium.

¶ Aug. Loquitur hic integer xp̄us ſcilicet caput et corp9. oñdit.

¶ Eripe. Aug. Dū qui ſine macula ē hoc petit· q̄d neceſſario petamus

¶ De inimicis. Caſ. Quattuor genera ſunt aduerſariorū. inimici q̄ nocendi votū habent: nō tamē hoc ardēter appetunt. Inſurgentes qui iam cōmoti et animo parati. Operantes qui iam durata mente ſcel9 opere complent. Viri ſanguinū qui nō contumelias ingerunt: ſed ſanguinē fundūt. quod fecerūt iudei. qui chriſtū pri9 poſt etiam apoſtolos occiderunt· de his ergo ait· Eripe. &c.

¶ Fortes. Aug9. Etiam ſunt qui preſumūt de iuſticia ſua qui inſultant chriſto cōuiuanti cū peccatoribuſ. quibus non eſt opus medicus. ſed cū occiderūt vt iuſti reū ſed tamen non eſt in eo iniquitas. Vel fortes in temporalibus abundantes qui non ponunt deum adiutorem ſuum. ſed ſperantes in diuitijs. p̄ualuerunt in vanitate ſua.

¶ Iniquitas. Caſ. Maliuolētia. Peccatum. opens

¶ Ideo exurge. Aug. Quia dormire videris. In occurſum. q· curro ad te merendo· et tu occurre michi· id eſt· redde pro merito.

¶ Vide. Aug. Id eſt· fac videri quomō ad te curro & alios dirigo, ne prauū putēt quod rectū eſt· et ita ſequantur. Vel fac videri q exurgis in occurſū meū· i· q tibi ęqualis ſum. Occurrere nō niſi de ęq̄libus dicitur. Chriſtus enim non deſijt eſſe ęqualis patri. licet pro nobis factus ſit infirmuſ· qui ſeipſ; exinaniuit formā ſerui accipiendo. vnde in euangelio ſe gallinę comparat dicēs: hieruſalē hieruſalem quotiens volui congregare filios tuos quēadmodum gallina pullos ſuos ſub alis et noluiſti. Nulla auis adeo videtur infirmata propter pullos niſi gallina· cuius vox rauceſcit· fit hiſpidum totum corpus. deponuntur alę. laxantur plumę. et ea eſt materna charitas quę inuenitur infirmitaſ. ſic et chriſtus propter nos infirmatus ē. ſed ī ea tamen infirmitate occurrit ęqualis patri. Ita enim aſſumpſit quod non erat vt non amitteret quod erat. Ita ergo ſe exinaniuit q dignitatē quā habebat cum patre nobis non demonſtrauit. In ipſa ergo infirmitate agnoſcēdus eſt patri ęqualiſ non viſione corporali ſed fide· vt quod ſpē videre nondū poſſumus ſaltem credamus. Et dum hoc credimus in nobis ad patrem aſcendit. Vnde marię magdalenę cui primo poſt reſurrectōnem apparuit ait: Noli me tangere: nondum enim aſcendi ad patrē. Quid eſt hoc. No· m· tan· Nonne poſtea mulieres redeūtes a monumēto adorauerunt eum. et pedes eius tenuerunt. Sed hic agit de tactu mentis nō corporis. Id eſt· Non id ſolū credas quod vides. ne hęreat nimis

† ſ pſalm9 tendens· ·|· ſ tu pilate vel iudee ſ vel corrūpas· ·|· ſ Ne neges chriſtū regem quem titulus dicit.

†In finem ne ·|·diſperdas ·|·dauid in tituli inſcriptione quando

† ſ Regnū iudeorū. ·|· ſ Sepulcrū chriſti·

miſit †ſaul et cuſtodiuit ·|·domum

† ſ Id ē· nomē et famā eius extingueret ne crederent in eum·

eius· vt †eū interficeret.

LVIII·

ſ factū eſt hoc in carne chriſti. fiat et in membris.

Eripe me de

† ſ Qui me odio habent·

†inimicis meis deus

† ſ Qui verbis nocent.

meus: et ab †inſurgētibus in me

† ſ Qui colaphizant. et cetera huiōi faciunt·

libera me. Eripe me de †operan

† ſ Aug· Qui iuſtū· i. chriſtum occiderunt· poſtea et ſuos·

tibus iniquitatē: et de †viris ſan

† ſ Caſ. Quid enim illi tibi faciūt vtiq; mala.

guinū ſalua me. †Quia ecce ce

† ſ Caſ· Corporalē vitam. ·|· ſ Quia. ſ Cū impetu·

perunt †animā meā: ·|· irruerunt

† ſ humilē. ſ Quaſi reū· ·|· ſ Aug. In tēporalibus de iuſticia ſupbi. ſed peccatum in me nō inuenerūt. ·|· ſ Mea quā in eos fecerim cauſa fuit quare irruerunt·

†in me ·|·fortes Neq; ·|·iniquitas

† ſ In me.

mea neq; †peccatū meum domi

† ſ Sed· ·|· ſ viam mūdi huius· vnde· Exult gig. ad cur. v· ·|· ſ diſtortos quantū in me eſt· ſ vel dirigebat ſc; ad te·

ne: †ſine iniq̄tate ·|·cucurri & ·|·dire

† ſ Innoteſce q tibi equalis ſum et fac videre· ſ Aug. Adiuua me·

xi. †Exurge in occurſum meū et

† ſ Quomodo curro et dirigo ·|· ſ Celeſtiū·

†vide: et tu domine deus ·|·virtu

† ſ Qui videris deus vni9 gentis que te colit.

tum †deus iſrael. Intende ad

† ſ Quia infirme. ·|· ſ Aug· vt omnes congregentur ad nuptias. ·|· ſ Et tamen·

†viſitandas ·|·omnes gentes: ·|·nō

humanitati mee aſpectus tuus·q·tactus tuus.hoc ideo quia nondū aſcē di ad patrem meū·vtiq; in corde tuo,quia nondū poſtq; vidiſti me mori credis me patri equalem.

¶ Conuertētur. Caſ. Dyapſalmus. Orata ſalus gentiū affirmatur et oraturo iudeorum ſalus

¶ Ad veſperum. Id eſt.ſerius poſt aſcenſionem et miſſum ſpiritum. qui anteq; crucifigerent debuerunt facere. Gētes dicebātur canes pro im mūdicia. ſed et iudei canes ſe agnoſcant. id eſt·peccatores, vt chananea.et ideo eſu riūt:bene agūt. Ma le vero·qui ſaturati putatiua iuſticia di cūt. ieiuno bis in ſab bato.

¶ Circūibunt. Aug. Munient eccle ſias contra hereticas impugnationes. Et ecce in manifeſto lo quentur. Et gladi⁹ vt mactent·et man ducent. Quoniā quis audiuit ta lia.quaſi nullus·ita omnes mirabuntur. Vel ideo frequens p̄ dicatio in labijs:q̄a pauci audiūt.ꝛ eos q̄ non audient deride bit in futuro·et omēs gentes que te non ve nerantur·ad nichilū d·vel conuertes.

¶ Gladius. Aug. Hic eſt gladius bis acutus vtroq; inci dens teſtamēto. quo mactat petrus repti lia ſibi in diſco oſten ſa.quando dictū eſt ei. Surge petre ma cta et manduca.

¶ Deridebis. Aug⁹. Eos dicentes quis audiuit,quare. quia pro nichilo ha bebit conuertere om nes gentes.quia om nes gentes chriſtiane future ſunt et dicitis quis audiuit.

¶ Fortitudinem. Aug. Et ſi poſſem p̄ dere iudeos·q̄ irrue rūt ī me fortes·permit to tamen eos viuere. ſeruans fortitudinē ad te.id eſt·ad tuam diſpoſitionem.

¶ Oſtendit. ꝛc. Aug. Id eſt.quantā

† ſ Quia nulla peccata relinquit impunita. q; vel homo penitens punit·vel deus iudex·vel ē quedam iniquitas.quā qui facit eius nō miſere tur deus·hec eſt defenſio peccatorum quando d̄ fendit quod deus odit·vnde eſt peccatū ad mor tem·nō pro eo dico vt quis oret. Et ſic iniquita tem·i. illud peccatū quod eſt ad mortem. ſ Sed perſequere puni·conuerte· ⁝ ſ Omni bus iudeis.et ſi quibuſdam.

miſerearis omnibus qui operā

† ſ Et vere intendes·quia ab ydolis.

tur iniquitatē. Conuertentur

† ſ In vltima etate· ⁝ ſ Conuertendi alios ſ Quia dolebūt ſi nō poterunt conuertere.

ad veſperam et famem patient

† ſ latrando contra hoſtes· ⁝ ſ Euangeli ſando. ⁝ ſ Aug. Circūſtantie.i.mūdum qui circūſtat iudeā vbi hec dicebantur.

vt canes ꝛ circūibunt ciuitatē.

⁝ ſ Stomachabūtur aduerſus pigros,dicētes quoniā quis audiuit ⁝ ſ Spūs quod eſt ver bum dei· ſ vel mors.

Ecce loquent in ore ſuo: ꝛ gla

† ſ Quis credit auditui noſtro·

dius in labijs eoꝝ: quoniā quis

† ſ aug⁹·Iudei nō credunt·et tamen p̄ creden tes iudeos annūciatur gentibus. ſ Ipſi lo quentur.et tu·

audiuit. Et tu domīe deridebis

† ſ Pro nichilo habebis cōuertere omnes gen tes.i.facile cōuertes· ⁝ ſ Quia facile erit vt credant in te.

eos: ad nichilum deduces om

† ſ fortes illi ideo ceciderunt,q; ad te nō cuſto dierunt. ſ Ego autem.

nes gentes. Fortitudinem meā

† ſ auguſ. Non a te recedā de me preſumēs· ⁝ ſ Quia de imo meo in altū ſuū me ſuſcepit

ad te cuſtodiā: quia deus ſuſce

⁝ ſ Perſonā mutat. ſ Eſt ſpecialiter· ⁝ ſ Quia· ſ auguſ. Nichil attuli cur miſere atur. Nullus enim meret dona dei.

ptor meus: deus meus miſeri

† ſ Aug⁹. Quia chriſtū preuenit pre cōſortib⁹ ſuis cui ſine menſura dedit ſpiritum·

cordia eius preueniet me. De⁹

† ſ Auguſ. O miſericordia eſt que preueniet: quia ex eadē maſſa aliud vas in honor· aliud in con· ⁝ ſ vel inimicis.i·per inimicos·

oſtendit michi ſuper inimicos

† ſ Rogat aūt pro ipſis inimicis. ſ Etſi eorū peccata·

meos: ne occidas eos nequādo

† ſ hoc eſſet eos occidi. ⁝ ſ vel legis tue. ⁝ ſ Per omnes gentes. ſ Ne occidas. Sed inimicos iudeos ſcilicet qui portāt nob codices.

obliuiſcantur populi mei. Di

† ſ aug·vel deduc.i·nō eos deſeras in quo me protegis vt de eis habeam teſtimoniū·

ſperge illos in virtute tua: et de

circa me habeat miſericordiā demonſtrauit michi in illis circa quos non habet. vnde apoſtolus ſuſtinuit vaſa ire apta ad interitum in multa pa tientia vt notas faceret diuitias ſuas in vaſa miſericordie.

¶ Ne occidas. Aug. Poteſt de iudeis accipi,eos qui me occidūt ne occidas.ſed maneat gen⁹ eorū cū ſigno circūciſionis ſabbati paſche. vt et chaim ſignū habuit vt nemo eū occideret·ita et gens ille,habens ſignū ſuū non eſt occiſa. quia neceſſaria eſt credentibus gentibus. In p̄ciſis enim oſtenditur que miſericordia ſit inſertis.

¶ Caſ. Conſiderāti quid de eis ſit agendū·ne occidas.hoc eſt quod oſt dit vbi et p̄catur ne iudei funditus p̄eant diſp̄ſi em̄ ſunt. vt ad cōuerſio ne p̄uocentur·vel vt eccleſia ab inimicis teſtimoniū veteris legis habeat. Et hoc ē. Ideo ne occidas·ne populi et ſi ñ modo obliuiſcātur mei ſi nō ſint teſtes legis et mortis chriſti. ſtes legis et mortis chriſti.

¶ Ne qua·obliuiſ. Aug⁹. Et ſi nō modo obliti ſunt·cū non ſint te

¶ In virtute t. Aug. Quia tu fortis, nō ipſi. Depone·ibi fuit op probriū oib⁹. Vel depone eos,in eo ꝙ mali ſūt vt boni ſurgāt vt ī pau lo. quia nō ſurgeret paulus,niſi prius caderet ſaulus.

¶ Delictū oris. Aug. Nō eos ſed de lictū occide. vt reſuſci tatū quem p̄dere vo luerunt paueant. Et comprehendan tur. cōuerſi,quia fa ctū eorū in irritū ve nit·peccatū remanſit ſup eos:et cōprehen ſi ſūt·ꝛ d magnitudīe peccati poſt humilia ti ſunt·et ea humilita te poſt cōſummātur. nichil em̄ ſic impedit p̄fectōem vt ſupbia. facin⁹ p̄ magnitudīe ſua cōſiderātiū abſtu lit ſupbiā·vt ꝛ paulo āgelus ſathane. Faci n⁹ xp̄o deleuit venia.

¶ In ſuperbia. Aug⁹. Superbia co mes eſt inuidie nec fie ri poteſt vt ſupb⁹ nō inuideat. vnde ꝛ dya bolus inuidet homi.

¶ Et de execratio ne. Aug. Vel male dicto ꝙ putaſtis ma ledictū pendentē in li gno·cui maledicto mendaciū addidiſtis data pecuīa cuſtodi bus vt mentirētur. in de annūciate ſunt cō ſūmationes·i·ideo ma gis p̄ficiūtur:quia in his dep̄henſi ſunt.

¶ Annūciabūtur in conſū. Auguſ. Vel annūciabuntur conſūmatōnes·i. pre dicabit ab apoſtolis vbi abūdauit delictū execratōnis ꝛ menda cij ſuperabūdauit et gratia p̄fectionis ꝛ p̄ tinuit ad medicinā humilitatis ꝛ infirmi tatis hominis.

¶ In ira conſū mationis. Aug⁹. Eſt enim ira·i·vindi cta dei conſūmatōis. quia aliquando vin

pone eos protector meus domi

† ſ aug⁹. dimitte delictū. et etiā ipſū ſermonē inexpletū effice· ſ Cogitatōnis depone· ⁝ ſ delictū,verbi.

ne. Delictum oris eorū ſermo

† ſ Aug· Sciant ſe ſupbe egiſſe·et inaniter. ſ Aug· Quia fruſtra irruerūt fortes in hīrlem.

nem labiorū ipſorum: et compre

† ſ In qua viſi ſunt preualere. ⁝ ſ In qua ſunt inter gentes·vel ꝙ chriſtū execrabātur·

hendātur in ſuperbia ſua. Et

† ſ Caſ. Quo p̄uertunt ſcripturas. ⁝ ſ Caſ. Alius in exemplum eſſe.

de execratione et mendacio an

† ſ vel cōſummationes.

nūciabuntur in conſūmatione:

† ſ aug. Id eſt·vindicta dei qua conſūmat· † ſ Cōprehendūtur in ſup.ſ· ſ homines in ſupbia ſua in qua cōprehenſi ſunt.

in ira conſūmatōnis et nō erūt.

† ſ tunc.

Et ſcient quia deus domina

† ſ Iudeorū· ⁝ ſ gentiū quas vt canes con tempſerunt.

bitur iacob: et finium terre.

† ſ Et ſic· ſ Laudis plenarie. ⁝ ſ Et ſi ſe ro poſt interfectionē chriſti ·quod antea debuiſ ſent: ſ Mundi.

Conuertentur ad veſperam: ꝛ

† ſ aug. vt peccatores·nō vt oues·vnde. multi plicate ſunt infirmitates e.poſtea·ac.

famē patientur vt canes: ꝛ circūi

† ſ Iam digni. ſ vbiq;·

bunt ciuitatem. Ipſi diſpergē

† ſ Auguſ. vt alios lucrētur.

tur ad manducandū: ſi vero nō

† ſ fide populorū. ⁝ ſ vt olim in deſerto. ſ Quia et ſupra murmur eorū dicentiū quoniā quis audiuit.

fuerint ſaturati ꝛ murmurabūt.

† ſ Longe erat vterq; paries· ſed ego iam tota eccleſia· ſ Cōmuniter pro hoc quia ſuſcepit· ⁝ ſ Qua gentes erigis et iudeos humilias· ſ Eſſe·

Ego autem cantabo fortitudi

† ſ dominice diei. ſ In reſurrectōe chriſti. ſ In remuneratōne.

nem tuam: et exaltabo mane mi

† ſ Exultabo.

ſericordiam tuam. Quia fact⁹

† ſ Caſ. dū eccleſia ſubleuat de imo in altum.

es ſuſceptor meus: et refugium

† ſ Caſ. Quando gratū eſt

meum in die tribulationis mee.

† ſ O cooperator. ⁝ ſ Operabor non tantū cantabo·

Adiutor meus tibi pſallā quia

dicat deus vt perficiat. Eſt et ꝯſumptōis· vt cū dicet ite maledicti in·i·e·

¶ Et ſcient gentes. Aug. Antea em̄ iuſti ſibi videbātur iudei. h oſtē ditur eis ꝙ nō ſine xp̄o qui dn̄at iacob et depoſita ſupbia ſciūt ſe pares gentib⁹·q; oēs peccauerūt. vtroq; pariete collecto grates aguntur·

¶ Conuertē·ad veſ. Caſ. Dyapſalmus. Affirmat ſalus iudeorū. et

¶ Murmurabunt. Aug. Vel murmurabūt·i·dolebūt ꝙ etiā nūc tm̄ diſp̄gent· Vel mur. ꝯtra pigros·i·increpabūt alios nolētes credere.

¶ Ego autem Aug. Concludit·hic pſalmus. vbi vtroq; pariete in an gulari lapide coniuncto iam tota eccleſia gaudet.

¶ Et exaltabo mane. Aug. Tranſactis temporibus cum nox ſeculi

tranſierit. vt et xp̄us mane ſurrexit. vnde ad veſperũ demorabit̃ fletus. et ad m. l. apoſtoli veſpe fleuerunt mortuũ. mane ad reſurgentẽ exultauerũt

Miſericordia. m. Aug. Quia totũ gratis das. cũ multa dixerit. nõ tamen omia. in hoc vno omnia comprehendit.

In finem pro his. Aug. In hyſtorijs nõ legitur q̄ dauid cõuerterit ioab. vel q̄ in huiuſmodi vaſtatõnibus aliquid ſuccenderit. ſed ſuperficie hyſtorie relicta ſicut in pleriſq; alijs fit ad ſpũalem dirigimur intelligentiã. que ex nominũ interp̄tatõnibus ſumit̃. Interp̄tat̃ eñ meſopotamia eleuata vocatio. Syria ſublimis. Sobal vana vetuſtas. Joab inimicus. Edom terrenus. his omĩbus figurant̃ elati magnitudine terrene vanitatis quos omnes chriſtus igne charitatis quem in terra dignatus eſt mittere accendit. ⁊ cõuertit inimicũ ĩ fugã hominẽ ad fidẽ. Terrenos vt viuant celeſtes.

In doctrinam. Aug. Mutant̃ in doctrinã. oportet eñ in eius doctrinã tranſire eũ qui vult titulũ eius habere. ſed quomodo nos mutaret. niſi ignẽ in terrã mitteret: Meſopotamia. eleuata vocatio. totus mũdus vocatione eleuat᷒. Syria. ſublimis. ſed incenſa humiliatur. vt melius exaltet̃. Joab. inimicus cõuertitur. ſi dyabolus eſt. ĩ fugã. ſi homo. ad fidẽ. Sobal. vana vetuſtas in vite nouitatẽ. Edom. terrenã vitam in celeſtẽ.

Et percuſſit edom. Aug. Cũ p̄cuſſit edom gladio ſpũs. id eſt. verbo. p̄cuſſit xij milia in valle ſalinarũ. Duodecim milia p̄fectus numerus eſt. cui deputat̃ numerus apoſtolorũ. qui de quattuor mũdi partibus ad trinitatẽ vocãt̃. ergo per duodecim milia totus mũdus p̄cuſſus eſt. Vallis eſt humilitas. Saline ſaporẽ ſapientie ſignificant. quia multi vane humiliãtur p terrenis paſſi. paſſi ſunt et heretici. ſed bonũ eſt ſapienter humiliari. i. pro domino.

Docet beatam eſſe cõtritõem p quã probat cõmutandos ad eterna.

Deus repuliſti. Caſ. Primo referunt̃ percuſſiones facte pro eternis penis vitandis.

Repuliſti. Caſ. In adam. **Et deſtruxiſti.** ab immort. **Quia iratus es.** pro peccatis. et tamẽ. **Miſertus.** p filiũ ſic q̄. **Cõmouiſti.** ab errore. **Et turbaſti.** penitentia. vt ergo cepiſti: p̄fice. ſana

Deſtruxiſti. Vt erigeres in bonũ edificiũ male edificatos. Hec eſt ciuitas trinomia. prius iebus dicta. poſtea ſalem. inde hieruſalẽ. Jebus cõculcata. Salem pax. Hieruſalẽ viſio pacis interp̄tat̃. prius eñ in nobis cõculcãtur vicia. inde in pace iuſticia edificiũ bonorũ operũ cõſtruit. deinde ad viſionẽ pacis ineffabilis rapiemur. Hec tria notãtur hic p̄ deſtruxiſti. miſertus es et ſana. vnde domin᷒. Ecce hodie et cras demonia eijcio. et ſanitates p̄ficio. et die tercia conſũmor. hi ſunt paſcha. penthecoſtes. et ſcenophagia. et hi ſunt tres dies dominice paſſionis. penitentia. iuſticia. gloria.

† Magnũ eſt q̄ deus ſuſceptor eſt.

deus † ſuſceptor meus es: deus

† aug᷒. Quia totum ex dono dei. ideo iſte impletus bonis eius nõ inuenit quid vocaret eũ niſi miſericordiã ſuã. Per omnia.

† meus miſericordia mea.

† Pſalmus dirigens. Id eſt chriſtum. Id eſt de. De veteri vita in nouam.

† In finem pro his qui cõmu

† Suſcepta p fidem. In regnũ chriſti.

tabuntur † in tituli inſcriptione

† Chriſto vt ei viuãt. Eius trãſeũtes. Nõ hiſtorialiter ſed ſpũaliter igne ſcz dei.

ipſi † dauid in doctrinam cũ ſuc

† vel ſyriam.

cendit meſopotamiã † ſyrie. et ſyriam ſobal. et conuertit ioab. et

† Id eſt. omnes de quattuor mũdi partibus ad fidẽ ſancte trinitatis p apoſtolicã doctrinã vocatos in humilitate ſapienti et diſcreta.

† percuſſit edom in valle ſalinarũ duodecim milia.

LIX.

O. Vox p̄cuſſorũ in melius mutatorũ. A malis.

Deus repuli

† aug. Qui mali eramuſ. † Aug. Male edificatos vt erigeres † Aug. Nõ miſereriſ niſi iraſceris. ira eſt vetuſtati vt pereat. miſericordia innouat hoĩem interiorẽ. et ſi exterior corrumpitur.

ſti † nos et deſtruxiſti nos: † irat᷒

† Aug. vibrato gladio ſpũs cũ dixiſti. penitemini et credite euangelio appropinquabit enim regnum celorum.

es et miſertus es nobis. † Com

† Conſcientia peccatorum accuſante.

mouiſti terram et † cõturbaſti eã:

† paſſionẽ et mortẽ. † Aug. Nõ eſt digna ſanari. niſi cõmota ſit.

ſana † contritiones ei᷒. quia com

† Sana quia. † aug. Qui et ſi mutatus non mox eternus.

mota eſt. † Oſtendiſti populo

† Aug. Jam tuo poſtq̃ viciſti. † Aug. Non eſt p̄emptio perdens. ſed medicina vrens. Illo in quo non eſt luxuria ſed cõpunctio.

† tuo dura: potaſti nos † vino com

† Quare hoc.

punctionis. † Dediſti metuenti

† Aug. Per preſentes tribulatões ſignificaſti fugere ab ira eterna. † Quia ſi hic tam aſpere punit. quid in futuro.

bus te † ſignificatõnem: vt † fugiãt

† aug. Extenſus arcus minat̃. ſed nondũ ferit. quia iudiciũ nos terret ſed nondũ damnat. † Et vt in futuro. Ab erumnis ſeculi. Judicii.

a facie † arcus. † Et liberentur di

† In dextrã tuã collocando vbi vera ſalus.

lecti tui: † ſaluum fac dextera tua

† Quia iam peto quod dare vis. et neceſſe ẽ hoc. quia deus.

⁊ exaudi me. † Deus locutus eſt

† Id eſt. in chriſto p miſit. ſ. dixit ſancto vnde ſalus † vnde. † vel diuidam.

in † ſancto † ſuo: letabor et † parti

† Aug᷒. Ideo humiliter militantes. quia tabernacula militantiũ ſunt.

bor ſicchimam et † conuallẽ taber

† Cũ menſura predeſtinatorum.

naculorũ † metibor. Meus eſt

† Aug. Aceruus teſtimonii in martirib᷒. q̃ inter opprobria chriſtiani nominis chriſtũ conſtanter confitentur. † Oblitus prioris conuerſationis. ſ. quia iã honor eſt chriſtianũ nomen vnde apoſtolus. Nõ enim erubeſco euangeliũ. Meus eſt.

† galaad et meus eſt † manaſſes: et efraim fortitudo capitis mei.

† Chriſtus. vnde iuda te laudabunt fratres tui quo regente. † Id eſt. abutẽs lege ẽ q: infert tribulatõem et hoc eſt

† Juda rex meus: † moab olla

Oſtendiſti. p. t. Aug. Mutato eñ homine in melius ſequit̃ quod alibi dicit̃ in li. hieſu filij ſyrach. fili accedens ad ſeruitutẽ dei. ſta in iuſticia et timore. ⁊ prepara animã ad tentatõnem. prior labor eſt peccata vincere vt muteris. Scd̃us. p eo q̄ mutat᷒ es ferre aduerſa vſq; in finem.

Dura. Caſ. Id eſt. temp̄is miſerias que nobis p̄ charitatẽ ſunt delectabiles et p̄ infirmitatẽ carnis graues. **Vino.** i. tribulatõe qua purgae patiens vt vuln᷒ vino. Vino ſpũali vnde nõ vicia ſed compunctio.

Dediſti ſignificatõne. Aug. Per hoc ſignificaſti futura. vt fugiãt ab impugnatõne future vindicte. Vel ſignificatio. vexillũ crucis qd̄ p ſigno nobis dat̃. vt ſeq̄mur paſſiões chriſti. quia et ſi ſocij paſſionis ſimul et reſurrectõnis erimus. vel ſignificatõem ſcripturas ſacras.

Arcus. Auguſ. Quãto plus retro tẽditur: tanto impetuoſius ſagitta in priora fert̃. i. quantomagis differt̃ iudiciũ. tanto grauius venturũ eſt.

Vt liberentur. Caſ. Dyapſalmus. De liberatõe quã p̄catur. ⁊ affirmat̃. pro q̄ grate ſunt percuſſiones.

Dextra tua. Auguſ. Vt ſtem᷒ ad dextrã vbi vera et eterna ſalus. de tp̄ali ſalute fiat ſicut vis. ſaporẽ habet de valle ſalinarũ qui eterna petit. de his ſemp̄ auditur iuſtus. de terreniſ nõ niſi vtiliter.

Deus locutus eſt. Aug. Q. hac fiducia oro quia deus in xp̄o p̄miſit. quid ? letabor. faciã quod leticie michi cedat. ſic quia partibor.

Deus locutus. Omnia de᷒ locutus ẽ fiet iſtud q̄ ego letabor. nõ verba dei dicit: ſed que conſequẽter euenijt. Vox eſt eccleſie. letabor.

Sicchima. Aug. Interp̄tat̃ humeri. i. onus xp̄i quod p̄ virib᷒ ſingulis diſtribuit. Sicchima loc᷒ ẽ vbi iacob rediẽs a laban fecit tabernacula p̄pter oues et armẽta. et vocauit ſochot. i. tabernacula. vbi et abſcõdit ydola que habebat de ſyria. vbi diu p̄egrinat᷒ fuerat. Scd̃m hyſtoriã ergo ſignificat gẽtes que diuiſe. quia nõ omniũ eſt fides. Secũdũ interp̄tatõnem diuidũtur humeri. i. onera vt alios peccata grauẽt. alij iugum xp̄i ferant **Conuallẽ tabernaculorũ.** p̄pter oues iacob ſig̃t iudeos qui etiã diuidũtur: q: alij credũt alij nõ. i. de iudeis habebo nõ paucos.

Manaſſes. Aug᷒. Vel manaſſes omĩs ille qui oblit᷒ prioris vite in anteriora cũ apoſtolo ſe extẽdit. Vel p̄ manaſſes intelligit̃ eccleſia gẽtiũ que prius ſterilis maledictõi et opprobrio ſubiacebat. Sed mõ cũ parit iam oblita eſt opprobriorũ et ignominie. vnde yſaias. Letare ſterilis que nõ paris. quia plures ſunt filij deſerte q̃ eius que habet virũ. cõfuſionis adoleſcentie tue obliuiſceris et opprobrij viduitatis tue ñ recordaberis

Efraim. Aug. Fructificatio. et hec eſt fortitudo capitis. i. xp̄i. granũ eñ moriens virtutẽ in ſe habet vt fructũ faceret.

Moab olla ſpei mee. Aug. Filie male vtentes patre genuerunt moabitas. ſic qui male vtitur lege generat mala opera. vt qui bñ bona

a male vtentib⁹ autē lege orit̄ tribulatō ecclesie. hec eſt olla feruens ab aquilone ·i· dyabolo· ſed chriſto duce olla iniquitatis ardens facta eſt ſpei nō conſūptionis. q2 tribulatio opatur patientiā· patientia probatōem, pbatio vero ſpem facit. cū charitas ardet contra ollam iniquitatis.

Caſ. Moab olla ſpei meę. Vel p moab gentes intelligun tur· p ollā refectō· de gentibus vero q̇dam ſunt cōuerſi et hi vſi ſunt tribulatōe. Alij non ſunt cōuerſi qui ſcz alios vrunt tribulatōne· vtriqz vero ·ſ· vrentes et vſti ſūt olla ·i· refectio chriſti et eccleſię. quia de vſtis cōſolatur. de vrentibus pficit. Et eſt ſenſus. Moab ·i· gentes ſcz vel vrentes alios tribulatione· vel vſti ſunt olla· id ē refectio ſpei meę. vnde ſpes michi vitę eſt.

Hiero. Olla. vnde hieremias ollam ſuccenſam ego video et faciez eius a fa· aq̇· Et alibi idem hieremias ab aquilone pādetur om̄e malū· i· a dyabolo· qui dixit· ponā ſedē meā ad aquilonē ⁊c. Ab illo ergo tribulatōnum olla in eccleſia ebullit.

Ciuitatē munita. Caſ. Futurā hieruſalē. In ydumeaz ·i· vſqz ad terrenos. vt impleto numero ſimul ad beatitudinez veniret.

Non egredieris. Aug⁹. Sed int⁹ opabis: et ſic melius deduces· quia ſic vidbesnō p tempali vita pugnare ſ; p futura.

In deo faciemus. Aug. Quia deus erit exercitus. et victoria nr̄a.

Aug. Vox eccleſię laborantis in terra quaſi vnius hominis· ſed tamen nō vnus qui a finibus terrę clamat XL· p quid indicat.

Exaudi. Aug. Eccleſia vndiqz pſſa orat. et dicit ſe pſeueraturā. et

Clamaui. Caſ. In anxietate· Cū em̄ anxiamur clamam⁹ ſcz in temptatōibus. Nemo em̄ ſibi innoteſcit niſi tentatus. Nō pōt quis coronari niſi vicerit. Nec vincere niſi certauerit. nec certare niſi inimicos et tentationes habuerit. Caſ. Clamaui in anxietate. cū enixius clamat̄ ſequit̄ clamoris exauditio. In petra. chriſto. Exaltaſti. Aug. de imo vicio rū· Caſ. et exaltatū deduxiſti. Aug. In petra. et ideo nō vincor. Exal· p exemplū iſtius magna ſpes audiendi pſtatur alijs.

Deduxiſti. Aug. Me p te viam ad te veritatē et vitam.

Inhabitabo. Caſ. De bñficijs dei cōfidit· vt ɔtra picula mūdi in

† ſ quia facit plenius ſperare nō deficere ·:· ſ dixi letabor diuidā. quia ·:· ſ Que interpretatur terrena· † ſ Aug. Et ſi ebulliat mūdus ſcandalis tamē vſqz ad terrene vite hoies·

ſpei meę. In ydumeaz exten

† ſ Aug· Euangeliū quo munit̄ vita gradiētiū in mundo. vel humanitas qua latuit deitas· vel per calci· quod fit de corio mortui animalis. paſſio chriſti intelligitur.

dam calciamentū meum: michi

† ſ Et ſic· ſ vocabo nō plebē meā ple·m. ſ aug. Alienigene. allophili qui ad genus meū nō ptinent· multi em̄ adorant chriſtū. qui non ſunt cū eo regnaturi. i· ficti xpiani. ·:· ſ Sed· ſ Niſi deus.

alienigenę ſubditi ſunt. Quis

† ſ aug· gentes circūfuſas iudee medie. ·:· ſ vel circūſtantie que alibi rota dicit· i· orbis terrarū. vnde vox tonitrui tui in rota.

deducet te in ciuitatem munitā:

† ſ aug· vt regnē in terrenis qui de me nō ſunt nec de me proficere volunt.

q̇s deducet me vſqz in ydumeā.

† ſ deduces· ·:· ſ Quod et in principio dixit ſ Finis tribulari.

Nonne tu deus qui repuliſti

† ſ aug· Non contra eos apparebiſ· qui dicunt vbi eſt deus eorū· vt olim patribus feciſti non oſtendens potentiā tuā qualez oſtendiſti in dauid. moyſe hieſu naue quibus gētes ceſſerunt.

nos: et non egredieris deus in

† ſ Ergo quia deduces. ſ vel ſic cōtinua· nō egredieris ſed nec curandum quia ſic maius eſt auxiliū dei· ſcz dū intus iuuat et ideo o deus

virtutibus noſtris. Da nobis

† ſ Aug⁹. Inde ſubueni. vnde putaris deſerere hoc quero nō ſalutem tempalem. quia vana· ·:· ſ Que eſt vana vetuſtas ſcz ſobal de quo in titulo.

auxilium de tribulatione: et va

† ſ Sed· ſ Aug· Non in gladio· nō extra ſed intus.

na ſalus hominis. In deo fa

† ſ vincendo dyabolum· ·:· ſ Aug. delendo de libro vite· ſ aug· In noſtra reputatōne vt p nichilo habeamus·

ciemus virtutem ⁊ ipſe ad nichi

† ſ aug· Caſ· Et ſi nullius momenti ſumus·

lum deducet tribulantes nos.

† ſ Chriſtū. ſ dirigens· ·:· ſ Id eſt· laudibus exhibitis vel exhibendis· ſ Id eſt. chriſto:

In finez in hymnis ps dd. LX.

Exaudi deus

† ſ Caſ. que aſſidua ē· hominibus etiam offertur.

deprecatōem meam

† ſ Caſ. Que deo pure offertur· ·:· ſ Quia· ſ Caſ. Quia eccleſia vſqz ad terminos terre diffuſa eſt. ſ vndiqz ab vniuerſo orbe terrarum·

intende orationi meę. A fini

† ſ Quia· ·:· ſ In temptatōibus que ad prouectum.

bus terrę ad te clamaui duz an

† ſ de qua et ſup hanc petrā edificabo eccleſiā meam·

xiaretur cor meum: in petra exal

† ſ auguſ. Non eſſet nobis dux niſi eſſet ſpes factus. ſperamus q nos nō perdet pter quos filium tradidit.

taſti me. Deduxiſti me quia fa

† ſ Caſ. Qui ſperantes exaltas· ·:· ſ auguſ. Contra omnia ſcandala dum cogitat homo q prior eſt paſſus. et quo fine eſt paſſus. ſ Caſ. Quia ſuos defendit.

ctus es ſpes mea: turris forti

† ſ aug⁹. Qui circūit que. quem deuoret. ·:· ſ Et ego. ſ vel inquilinus ero. ſ Quidquid agat inimicus.

tudinis a facie inimici. Inha

† ſ vel ita iūge. q2 exaltaſti in petra. et deduxiō inha. in t. t· quia turris for. t. e. ideo protegar. ſ vt ſemp colligat eccleſia natos ſuos.

bitabo in tabernaculo tuo in ſę

† ſ Que ſpes tibi intermittit tot mala· ·:· ſ Contra eſtus ſeculi·

cula: protegar in velamēto ala

† ſ Et·

rum tuaruz. Qm̄ tu de⁹ meus

† ſ Caſ· de qua incepit in principio pſalmi·

exaudiſti oratōnem meam: dedi

ſ Caſſio· Preteritū q2 iam in quibuſdā ceptuz vel preteritū p futuro ponit p nimia certitudiē ſ futurū regnū. ·:· ſ Nō eſt diſtinctio quia in om̄i gente quicūqz timet deū. hic eſt accept⁹ illi.

ſti hereditatem timentibus no

† ſ Caſ· Oſtēdit hereditatē que ſit in rege chriſto· quia eadē eſt in milite· ſ Eternitatē xpi ſignificat qui eſt rex noſter.

men tuum. Dies ſuper dies re

† ſ Qui vnus continet et tranſcendit ſecula.

gis adijcies: annos eius vſqz in

† ſ Quia hi dies et anni qui ſunt vſqz in diem generatōnis et generatōnis ſunt vnus dies qui cōtinet et tranſcendit ſecula preſentis et future generationis et hic dies eſt eternitas· ·:· ſ huius· ·:· ſ future·

diem generationis ⁊ generatō

† ſ Ecce illa eternitas. ·:· ſ aug⁹. Hec eſt altera generatio ſcilicet eterna.

nis. Permanet in ęternum in

† ſ aug. vbi preſto eſt ad miſerendū omnibus· ·:· ſ Et ergo. ſ Propter quid· Ecce propter. ſ hic exhibendam nobis.

conſpectu dei: miſericordiā et

† ſ In futuro complendam. ·:· ſ Sed miſericordiā et veritatē· ·:· ſ Pauci.

veritatem eius quis requiret:

† ſ Quidquid alū faciant ego: ·:· ſ Caſ. Ita quicūqz requirit exemplo meo faciat·

Sic pſalmū dicam nomi tuo

† ſ Quia nō ad tempus hoc agendū· ·:· ſ Caſ. Si vis ineternū pſallere redde vota in iſto die· donec peuenias in illum diem.

in ſęculuz ſęculi: vt reddam vo

ſ vt quod voueam reddam aſſidue.

ta mea de die in diem.

† ſ Id eſt· chriſtū. ·:· ſ Id eſt· agens de tranſiliente. ·:· ſ habitus.

In finē pro ydithuz ps dd.

tabnaculo dei tui⁹ pſeueret. In ſęcula. q̇uſqz ſęcla pagātur. q2 et ſi multi contra. Protegar in uela. ala· quę nec onerant et omnē leſionē auertunt. In ſęcula. nō vn⁹ homo vſqz in ſęcula. ſed eccleſia quę vſqz ad finem mūdi accolit in terra et nunqz eradicat̄ per aduerſa·

Quoniam tu deus. Caſſi. Dyapſalma. Iam audita de hereditate habita vel habenda ·affirmat· vnde laudes pmittit.

Dediſti. Caſſi. Nec dicam dabis a deo certus ſum quaſi iam eſſez in ipſa.

Dies ſuper dies. Caſ. Quidquid vis dicis de ęternitate· anni · dies. vnus dies. quia quidquid dicis minus. ſed aliquid neceſſe eſt dici: vt ſit vnde cogites quod dici nō poteſt.

Aug. Dies ſup dies· Xpo regi dedit dies ſine fine ſuper iſtos dies. vt nō ſolū his diebus regnet in eccleſia. ſed regnēt cū illo ſancti ineternuz.

Vel dabis hereditate. Caſſiod. Hanc ſcz quia ſuper dies chriſti quos hic egerūt dabis dies ei⁹ quibus viuit deo. et quia hic vixerunt alíqui diutius addit annos eiuſ. Q. adijcias eis annos eius. quib⁹ ipſe viuit deo ſup annos· i· ſup longiorem quorundā vitā quod magnū· quia rex ille permanet ineternum ſic et illi.

Miſericordiā et veritatē. Aug. Miſericordia eſt q2 nō meritis ſed bonita peccatate dimittit. et vitam pmittit. Veritas quia nō fallit. ſed reddit quod promiſit. Miſericordiā ſe qui debemus circa infirmos. et circa inimicos. Veritatem. nō peccando vt ſit iuſtus.

Caſ. Miſericoidiā et veritatē. Eſt hic cōcluſio pſalmi et quia hereditatē regis habebit miles· ergo miſericordiā et veritatē eius quis requiret in ęterna vita. In ęternū ita erit ſufficiēs beatitudo. vt nullus querat ibi miſericordiā. vbi nullus miſer. nullus veritatē vbi omnes deum videbūt. vnde in illa die nō rogabitis patrē quicq̄. et quia ita tunc: ideo ſic quādiu durabit ſęculū. vt qd voueo reddam aſſidue. Vel ſic pſallam in ęternitate vt hic reddam vota. ibi laudes hilares.

Vel quis requiret ei. Aug. Vt nō querat aliquis diſcere hec in libris. et poſt ſibi viuat. non illi.

In finem pro ydithū. Aug. Tranſiliens videns tot occurrētia.

deo ſe ſubdit· qui altior eo, et inferioribus ſe quaſi de alto rñdet increpãdo
¶ Tranſiliens in nidis reſpondet volentibus decipere.
¶ Nonne deo. Aug. Hoc eſt nõ veniat michi p· ſ· Nõ mouebor am‑
plius, hoc eſt· et manus· p· non moueat me.
¶ Deo ſubiecta. Aug. ſemꝑ nil ꝑter eum cupiens. Erit· qui dẽ, qui a
Ab ipſo ſalutare
m. a patre filius au‑
ctor ſalutis, q2 et de⁹
ne minor putetur.
¶ Quouſq3 irrui
tis. Aug. Vel ſcdm
aliã litterã quouſq3
apponitis idem ſen‑
ſus. Apponunt enim
mali ſuꝑ hominẽ· id
eſt· ſuꝑ eccleſiã one‑
ra paſſionu3· vt vſq3
in finẽ impleat quiſq3
fidelis in corpore ſuo
quod deeſt paſſionũ
chriſti. Vniuerſi
uos. vel ſcdm alia3
litterã. omẽs vos ·q·
vos omẽs interficitis
hoĩe3 illũ quantũ ad
hoĩe3 nõ omẽs vnũ:
ſed eccleſiã ·ſed quia
deus ſuſceptor ñ mo
uebor.
¶ Aug. Quouſq3.
A ſanguine abel, q a
ad caput ꝑtinẽt mẽ‑
bra que ante caput ꝑ
dierunt. caput dicit
mater ſyon, vnde di‑
ceret mater mea ſyon
niſi aliqui ꝓceſſiſſent
de quibus natus eſſet·
mater dicit. ſed hoc
dicit homo in ea nat⁹
·i· hoc dicit caput ſc3
qui eſt homo in ea na
tus· non ſc3 quod eſt
fundator altiſſimus·
¶ In hominẽ.
Caſ. In corpore po‑
teſtas vobis data eſt
nõ in animam· Ir‑
ruitis. nõ leuiter ſ3
interficitis inocentẽ.
putatis q᷑ ſine defen
ſore ſit, ⁊ q᷑ facile cor‑
ruat. vt paries incli‑
natus qui etiã nõ im
pulſus caderet. Et q̃
ſi maceria q̃ eſt ꝯſtru
ctio ſaxoꝝ ſine ligamine cemẽti. et ne de ipſa nouitate firmã putes ·ad‑
dit· impulſe· Vel non ẽ vobis irruẽdũ. q2 vos ipſos interficitis vniuerſi
etiam conſentientes.
¶ Preciũ. Caſ. Chriſtũ ne coleretur· vel beatitudinẽ tollere.
¶ Cogitauerũt. Aug. Nota diuerſa genera hoſtiũ. Irruũt ꝑſecuto‑
res violẽti. Cogitãt repellere heretici et ficti xp̃iani. Nota duas ciuitates
vna maloꝝ babilonia q̃ a caim incepit. Altera bonoꝝ hieruſalẽ que ab
abel. Illius rex dyabolus· illius xp̃us. Prius edificauit caim ciuitatem
enochim vbi nõ erat. id eſt. dedicatõ. Mali eñ temꝑalibus ſe dedicant
dũ in hac vita que ante eſt radicẽ cordis plantant. quia prius eſt quod
animale eſt. Poſt edificat᷑ hieruſale3. nõ vbi nõ erat ciuitas ſed vbi erat
iebus. vnde iebuſeus· que interꝑtat᷑ cõculcatio. quia ex veteri euerſo ſit
nouus homo. Cõmixtio vtriuſq3 corꝑalis facit. vt res babilonie mini‑
ſtrent aliquando qui ſunt de hieruſalẽ. Aliquãdo et res hieruſalem qui
ſunt de babilonia· vt tres pueri in babilonia. et mali regnãtes in hieruſa
lem. De illa dicit᷑ a deo. Ego deus et nõ homo et ciuitatẽ nõ ingredior. d
hac ꝓpheta ait: Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei.

LXI.

† ſ et ſi multa tranſilio, ¦ ſub deo tñ ero·

Nonne deo

† ſ Ne tranſiliendo elat⁹ ſit· quia qui ſe exaltat humiliabitur. ¦ ſ Scio quis ſupra me ſit.

† ſubiecta erit anima mea: ab ¦ ipſo

† ſ Saluatio·

enim † ſalutare meum. Nam et

† ſ Aug. Omniũ ꝑ potentiã. Deus quadã ꝓ prietate ſc3 per gratiã. ¦ ſ Aug. Redemptor per incarnatõem·

ipſe † deus meus ⁊ ¦ ſalutaris me⁹

† ſ Ad gloriã. vel adiutor in laborib⁹ ſeculi· ¦ ſ vos agitis vt mouear· ſed in vela. ala· eius munitus. ſ Et ideo. ſ vt prius carnis infirmitate· ¦ ſ Qui in adam quidẽ mot⁹ fui·

† ſuſceptor meus ¦ non ¦ mouebor

† ſ Ergo· ¦ ſ Aug. Quaſi de turre. i· d arce ꝯtẽplatõis loquit᷑ imis. i· herentib⁹ terre. ſ vt flumẽ vt fera.

amplius. † Quouſq3 ¦ irruitis in

† ſ Non vtiq3 in aĩam ſed carnẽ· ¦ ſ Aug· vel irruitis tanq̃ deiecturi· ¦ ſ vel omẽs·

† homine3: ¦ interficitis ¦ vniuerſi

† ſ Etiam conſentientes·

† vos: tanq̃ parieti iclinato et ma

† ſ Nichil poſſunt contra me perſecutores. ſ Aug· Quia nõ poſſunt extinguere inhonorãt exaltatũ. ¦ ſ vel honore3·

cerie depulſe. † Verũtamen ¦ pre

† ſ Auguſ. Latet venenũ in corde. et ſi non audent proferre.

cium meum † cogitauerunt repel‑

† ſ Aug⁹. Ego tamen eos ſitiebam· et ſi ſemꝑ eos biberim· ¦ ſ Sed.

lere † cucurri in ſiti: ¦ ore ſuo bene‑

† ſ vbi ſc3 cogitauerũt repellere. ¦ ſ hos ſitiebat·

dicebant et † corde ſuo ¦ maledice‑

† ſ Sed quidquid illi.

bant. † Verũtamẽ deo ſubiecta

† ſ aug⁹. Homo eñ ꝑ ſe hoc non toleraret.

eſto anima mea: † quoniã ab ipſo

† ſ Caſ· Inter tanta ſcandala. ¦ ſ A quo ipſo. ¦ ſ Ergo vocat me.

† patiẽtia mea. ¦ Quia ipſe ¦ de⁹

† ſ aug. Ergo iuſtificat me. ¦ ſ Ergo glorificat.

meus et † ſaluator meus: ¦ adiu‑

† ſ Aug· Inde vbi glorificor. ſ vel ideo non ero· tranſfuga ſc3 ab hac fidei firmitate. ¦ ſ Quia. ſ Caſ. Nõ ſolũ ſaluus ero· i· iuſt⁹ ex impio. ſed et glorioſus.

tor meus non † emigrabo. ¦ In

† ſ nõ vt in diis gentiũ mors· ¦ ſ Nõ modo ſalus.

† deo ſalutare meũ ⁊ ¦ gloria mea:

† ſ In certamine. ſ Caſ. Ne quid homo ſibi deputet· ¦ ſ Caſ. donec ueniat ad perfectũ·

† deus auxilii mei et ¦ ſpes mea in

† ſ O. imitamini ydithũ· quia ſpes eius in deo ¦ ſ Quo exemplo· ¦ ſ O. ſitis vnum·

deo ẽ † Sperate in ¦ eo omis ¦ cõ

† ſ Quomodo ſperandũ. ſ Nolite intra retinere. ſ Confitendo· ſperando· ſ Confitendo peccata· ſ Sperando bona· ſ deprecando veniam. ſ Plorando per lacrimas

gregatio populi: † effundite corã

† ſ Effundite et quod effunditis· nõ perit. q2· ¦ ſ Quid ergo timetis inter malos.

illo corda veſtra: quia † deus ¦ ad

† ſ Sic monui ſpera· effun· ſ aug. Quaſi in alto poſiti vos boni ſcilicet miſeremini eorum quos prius timebatis·

iutor noſter in eternum. † Verũ

† ſ In ſe terrena petentes. ¦ ſ Aug. falſo examine fallunt intuentes.

tñ † vaĩ filij hoĩm: ¦ mendaces filij

† ſ decepti.

hoĩnũ in ſtateris: vt decipiãt † ipſi

† ſ Et ſi varii in ſuis ꝑuerſis ſtudiis ⁊ decepti d cipiãt alios. de vanitate tamẽ in vnum ſunt. ¦ ſ S3 o vos filii hoĩm ſ Spes mea in deo.

de † vanitate inidipſum. ¦ Noli

† ſ Sed ſicut ſpes mea ita ſit et veſtra· ¦ ſ aug. vbi potius rapit vos dyabolus·

te ſperare in † iniquitate: et ¦ rapi

† ſ Aug. Qui nõ habetis· quaſi neceſſitate rapturi· ¦ ſ Hec diuitibus. ille qui non habet nõ ambiat· hic qui habet nõ ſuꝑbiat.

nas † nolite concupiſcere: ¦ diuitie

† ſ Si exundant tanq̃ de pleno fonte currãt· ¦ ſ Quia habetis. ¦ ſ aug. Sperare in incerto diuitiarũ.

ſi † affluãt ¦ nolite ¦ cor apponere.

† ſ Quia· ſ aug· Hoc vidit iſte eleuatus ſuꝑ oĩa etiã tranſcendens angelos et ad liquidum ꝑueniens· vbi vnus vnum genuit

† Semel locutus eſt deus duo

¶ Cucurri in ſiti. Aug. Quia et ſi ſemꝑ eos bibit. ſemper ſitit vltra.
¶ Ore ſuo. Aug. Quia nequeũt ꝑ apta mala. tentant per blanda.
¶ Verũtamen d. Caſ. Dyapſalma. Item ſe· i· aĩam ſuã ſibi hor‑
tat᷑· et admonet reliquos.
¶ Subiecta. Caſ. Hec repetitio menti noſtre robor infigit.
¶ In deo ſaluta
re m. Caſſi. Tunc
ſalu⁹ et glorioſus in
eo, nõ quid᷑ ipſe de⁹
auxilij.
¶ Sperate. Caſ.
Sua fide vulgata,
monet omẽs qui ſuꝑ
ſtitõibus laborabãt
ſperare in domino.
¶ Effundite. Aug.
Per lacrimas cor ef
funditur.
¶ Aug. Effundite.
Virus peccati intus
retinere nolite. ⁊ hec
effuſio in tunſiõe pe‑
ctorũ ſignificat᷑· qua
oſtendit᷑ quantũ pec
cati cõſcientia aĩam
pũgat. vnde punge
oculũ et ꝓducit lacri‑
mã punge cor et pro‑
ducit ſcientiã.
¶ Corda. Auguſ.
Prauas cogitatões
¶ Verũtamen
uani. Hiero. Vel
ſic iũge deus eſt adiu‑
noſter. et licet ſic co‑
opetur nobis. tamẽ fi
lij ade ſũt vani ⁊ mẽ
daces in ſtate· ꝑuer‑
tentes ſcripturas qui
bus probent falſa.
¶ Caſ. Dyapſal‑
mus. Errantes expro
brat. et monet in deo
nõ in caducis cõfide‑
re. quod pſalm⁹ intẽ‑
dit.
¶ Mendaces in
ſtateris. Caſ. Qui
iniquis ponderibus
emẽtes decipiũt. vel
iuſti videri volũt cu3
ſint fallaces. In ſta
te· in libra iuſticie q̃
facili⁹ decipiũt. In
idipſũ. q̃ credẽt eq.
¶ Nolite ſpera‑
re. Aug⁹. Q. nec ſpetis nec cupiatis que ꝯgregata aliis rapiũtur.
¶ Aug. Nolite. Sitiens conuertit᷑ ſe ad eos. Nolite.
¶ Rapinas. Aug. Preda quã vis rape in muſcipula eſt. tenes et te‑
neris· tenes alienũ ſc3 et teneris a dyabolo, o lucra dãnoſa i nuenis pe‑
cuniã perdes iuſticiam.
¶ Nolite cor appo. Aug. Nõ dicit nolite habere. nõ eñ dãnat di‑
uitias vnde mercamur celũ. ſ3 cor appoſitũ, qd nõ expendit ſed recondet.
¶ Semel locutus eſt. Aug. Nolite cor a· Cur. q2 ptãs iudicãdi eſt
dei filij. Cur ſpandũ: q2 tibi dñe mĩa remunerãdi. In quo ptãs ⁊ mĩa: q2
tu red· ⁊c. Vñ hoc ſcis· Semel· i· eternalit᷑ lo ·e· d· id ẽ· diſpoſuit oĩa. int᷑
q̃ hec duo audiui. Cõtrariũ videt᷑ deũ ſemel loq̃ et duo audiri. qd etia3
qd legit᷑ in apl̃o· multifarie mltiſq3 mo· olĩ locu. ⁊c. Sed int᷑ hoĩes mltis
modis apud ſe ſemel· quia vnum verbum genuit. per quod omnia facta.
et in quo omnia ſimul facta ſunt. inter que duo hec que opus eſt dici au‑
diuit. q3uis et alia multa audierit. que non opus eſt hic memorari. duo i‑
la ſunt poteſtas et miſericordia· de quibus omnes ſcripture· propter que
lex et prophete. ipſe chriſtus miſſus eſt et apoſtoli. poteſtas timeatu‑

miſericordia ametur. nec pro miſericordia poteſtas contemnatur. nec pro poteſtate de miſericordia deſperetur.
¶ Poteſtas dei eſt. Aug. Non eſt poteſtas cuiq3 niſi a deo equo. etſi te lateat equitas.
¶ Pſalmus dauid. Caſ. Loquit' de eccleſia que in ariditate ſitit ſeculi. et miſericordiaʒ expetit: donec eterna capiat. docens bene conuerſari in medio praue nationis.

nedicam vt miſericordie tribuam vitam in qua laudo.
¶ In nomine. t. Aug°. Leuat manus qui bonis opibus inſiſtens tenſis manibus in figura crucis deum adorat. vñ apoſtolus leuantes puras man° in orõe ſine ira et diſceptatõe ¶ in abſcondito et fortitudo ſpũs
¶ Adeps. Aug. In iteſtinis. Pinguedo. in carne. i. ſapientia que

LXII.
¶ Aug. Pſalmus et perſona capitis et mẽbrorũ. vox ipſius nrã eſt. ⁊ nrã ipi° ẽ.
¶ Deus deus m. Caſ. Quomõ ſe habeat in deſerto. ſ. ſpõſa. deũ videre deſiderat. quẽ et laudat. et id ãpli° agere optat
¶ Deus. Aug. Cõmunis. Meus. q̃dam modo ſpecialiori vide affectũ pie deprecatõnis per hanc geminationem. De luce. vel diluculo. Caſ. quando ſurrexit xp̃us. vt tunc laudet eum eccleſia quãdo exemplo ſue reſurrectõnis eam ad ſurgendũ aĩmauit. Uigilo. dũ mũdo dormio nõ amans que mundi ſunt. Caſ. Et ſitio animo ⁊ corpe.
¶ De luce. Aug°. Non enim vigilares niſi lux oriretur que te excitaret.
¶ Sitit. Aug. Et hic caro deo dum ab eo querit hic neceſſaria.
¶ Deſerta. Aug°. Ubi nullus ſanctorũ habitat. Inuia quia non eſt qua inde exeas. Inaquoſa. quia nec dũ moraris eſt tibi aqua. Sʒ deus hic fecit viam chriſtũ: et miſit aquã verbi ſui. ſpũſcõ implens p̃dicatores. vt fieret in eis fons aq̃ ſalientis in vitã eternam.
¶ In ſancto apparui. Auguſ. Cui nõ apparet deus. ſit

† ſ Auguſ. In alto quo tranſiui. ſ Auguſ. Nõ a me hoc dico. ſed audiui raptus ad verbuʒ vnigenitum. ·|· ſ aug. filii. qui nõ in ſe tantũ poteſtatẽ habet verũ etiã aliis confert.
hec † audiui: quia poteſtas ·|· dei ẽ
et tibi domine miſericordia: quia
† ſ Per hoc apparet hoc de chriſto dici. q2 pa
† tu reddes vnicuiq3 iuxta opera
ter nõ iudicat queq̃uã. ſed omne iudi. dedit fi.
ſua.
† ſ Eccleſie.
¶ Pſalmus † dauid cum eſſet in
† ſ Id eſt. huius ſeculi vbi ſitit.
deſerto † ydumee.

LXII.
ſ Omniũ per potentiam.
ſ Per cultũ et ſanctũ deſiderium.

Deus de° me°
† ſ vel diluculo. i. matutinali hora. ſ Id ẽ. dũ michi suborit̃ur lux gratie. ·|· ſ Et. ſ Multis de cauſis. ſ dormit ad deũ qui deũ obliuiſcitur
ad te de † luce vigilo. ·|· Sitiuit
† ſ vex et beatũ eſſe. ſ Aug. Alii alia deſiderant. ·|· ſ Sed de pluribus caro et hoc eſt.
·|· ſ Aug. Pro multiplici defectu.
in † te anima mea: ·|· q̃ ·|· multipli
† ſ Nõ alii rei. ·|· ſ Aug. Quia ⁊ et ꝑmittit̃ reſurrectõ quã deſiderat quomõ anime beatitudo. ſ Caſ. Que plus eget. ·|· ſ Hic ſitiendũ hoc ſeculũ ẽ deſertũ hoc ydumea de qua titul°.
citer † tibi ·|· caro mea. ·|· In ter
† ſ Et tunc.
ra deſerta ⁊ inuia et inaquoſa † ſic
† ſ aug. Niſi quis prius deficiat in malo. nunquã ꝑuenit ad bonũ. ſ deſiderio. ·|· ſ Q. vidiſti me vt te viderem:
† ſ aug. Nõ vt tu videres me qui oĩa vides.
i † ſancto ·|· apparui tibi: vt † viderẽ
† ſ Chriſtum.
† virtutem tuam et gloriam tuaʒ.
† ſ Ideo hec omnia ſic ago. ·|· ſ vita grẽ que ꝑ miſericordiã.
† Quoniaʒ melior eſt ·|· miſericor
† ſ q̃ dat̃ nõ ꝑ merita. ·|· ſ Et ſi longe et ꝓſpere. ſ Humanas. ·|· ſ Ideo. † ſ Niſi preueniret me miſericordia nõ poſſeʒ laudare.
dia † tua ſuper ·|· vitas: ·|· labia † mea
† ſ Bene viuendo.
laudabunt te. Sic † benedicam
† ſ aug°. Iã in vita quã donaſti nõ quã michi elegi. ·|· ſ Aug. In honore tuo.
te in † vita mea: et in ·|· nomine tuo
† ſ Aug°. In precibus. ſ aug. In bona opera. vt chriſtus ſuas in cruce pro nobis.
·|· ſ vtinã leuabo ma. et hoc petam.
† leuabo manus meas. ·|· Sicut

† ſ aug. Scientia et pia alacritate. et ſic labiis ex. ⁊c. ſicca enim labia non poſſunt laudare.
ſ Hec olim placebant in ſacrificiis.
·|· ſ aug. Hic vbi ſitis eſt et oratio leuatis manibus cũ ſitis tranſierit anima. et labia e. l. n. t.
† adipe et pinguedine ·|· repleatur
† ſ vel labia exultationis laudabũt nomẽ tuũ.
·|· ſ aug. Pro pura conſcientia cuius comes eſt exultatio.
anima mea: et † labijs ·|· exultatio
† ſ re. ·|· ſ Laudabit. quiã in ſtratu. et mane et hoc eſt.
nis † laudabit os meũ. ·|· Sic me
† ſ aug. Inquiete ne ipſa diſſolueret. et faceret obliuiſci deũ.
mor fui tui † ſuper ſtratũ meuʒ in
† ſ Aug. In nocte mala fiunt. ſed chriſto monſtrante tanquã in luce debemus bona facere.
ſ Caſ. Luce gratie michi illuceſcente.
·|· ſ Ideo in te.
† matutinis meditabor in te: ·|· q2
† ſ Aug. Quia pullus ſum et ideo ſi non protegis miluus rapit. ·|· ſ In ꝓtectione tua.
fuiſti adiutor meus. † Et in ·|· ve
† ſ In bonis operibus.
lamento alarum tuarum † exulta
† ſ Charitate. ·|· ſ Caſ. vt ſequatur te nolẽs preire vt petrus voluit.
bo: † adheſit anima mea ·|· poſt te
† ſ Quia. ·|· ſ alis tegendum. ·|· ſ Sapiẽtia tua verbũ tuũ. ſ aug°. In chriſto homine ſapia dei ẽ et nos ĩ illo. † ſ Notabiles in malicia iudei ſcʒ. ſ Caſ. Et ideo nil fecerũt anime deo cõnexe querentes eam ꝑdere ipſi. aug°. id eſt. quilibet ꝑſecutores maxime iudei. qui in capite. et in apoſtolis animã noſtram queſierũt
† me ·|· ſuſcepit ·|· dextra tua. † Ipſi
† ſ Quia euaſi.
vero in † vanũ q̃ſierunt aĩam meã
† ſ aug°. timuerũt ꝑdere terram. et ideo occiderũt chriſtũ. et ierunt ſub terra. que eis prepoſita dominata eſt. et accidit quod timuerũt. quia et poſt terrã perdiderũt. vnde ſequit̃. tradẽtur ⁊c. quia expugnati ſunt ab hoſtibus.
·|· ſ Id eſt. terrenitatẽ. ſ Infernum.
† ſ Preterea.
† introibũt in iferiora ·|· terre: † tra
† ſ Poteſtatẽ. ſ tTiti et veſpaſiani.
dentur in † manus gladij partes
† ſ Id eſt. demoniũ. ·|· ſ Qui vere rex queʒ eiecerunt. ·|· ſ aug. et ſi viſi ſunt ſupaſſe tamẽ letabitur. ſ Chriſtus.
† vulpium erunt. ·|· Rex vero ·|· le
† ſ aug. Qui chriſtũ nõ vulpem elegerunt.
ſ Laudabiles erunt.
tabitur in deo † laudabũtur om
† ſ aug. Qui ei pollicentur et vouent bonam vitam. ·|· ſ Caſ. In iudicio vbi iniquitas victa obmuteſcet. ſ Caſ. Quia ipſi deſtructi nõ chriſtiani.
nes † qui iurant in eo: ·|· quia ob
† ſ Iudeorum et paganorum.
ſtructũ eſt os † loquentiũ iniqua.

¶ Leuabo manus. Aug. In exodo moyſes dum manus leuaret ad dominũ populus dei amalech vincebat. dũ vero deponebat iſrael vincebat. Quia duʒ quis bona ſibi opat̃ ꝓ celeſtib9 vĩcit amalech. i. demonũ turbaʒ ſanguinẽ noſtre ꝑditionis ſingentem dũ autẽ deponit ma n°. i. ꝓ terrenis opat̃ vĩcitur ab amalech.
Si memor. Caſ. Exponit bona mala q3 vtriuſq3 ꝑtis. ſ. cõtra difficultates hui° ſeculi quas hic patit̃. dicit ſecuritatẽ ſuam ex deo. in qua memor eſt eius. ꝑituros inimicos. regẽ cũ ſanctis letaturũ. Per ſtratũ in quo quieſcim° proſpera accipe in quib° eſt memor dei q̃ vix homo facit. In matutinis. in actionibus. quia mane incipit quiſq3 opari. ſi nõ memor inquiete. nec in actione. ſed ſi in ocio: tunc ⁊ in actõe. ne in ea deficiat. Ideo addit. q2 fuiſti adiut. m. niſi ei adiuuet hic deus. bona opa implere nõ poſſum°. nemo aũt in mane opatur: niſi qui in chriſto opatur.
¶ Caſ. In matutinis. i. in luce xp̃i vt ſupra de luce vigi. ad te vt fili° lucis. i. xp̃i. ad lucis auctorẽ vigilet. i. ad deũ.
¶ Adiutor. Aug. In ꝑiculis ydumee. ⁊ ſi quid occurrit exultabo in velamẽto a. t. Ideo quia adheſit tibi charitate anima mea vt te ꝑ ſe diligeret. ideo exultabo. iõ

in ſcõ deſiderio. ⁊ apparebit ei xp̃i maieſtas et eq̃litas cũ p̃re. et ſi hõ fuit.
¶ Apparui ut ui. Aug°. Nemo deũ videt niſi prius deo appareat. ſol enĩ ſua luce facit nos videre. ita et deus.
¶ Super uitas. Aug. Humanitatis que multe ſunt. vt militis. agricole. et ceteroꝝ. melius eſt quod das correctis q̃ʒ quod eligunt ꝑuerſi.
¶ Labia mea lau. te. Aug. Poſt beneficia dei laudẽ ꝓmittit. laudabũt ad ꝓximũ. d' quo etiã ſollicitior. quia niſi miſericordia tua me ꝑueniret. te laudare non poſſem. et ſicut labijs. ſic benedicam in vita. vel ſic. quia ſuper vi.
¶ Sic benedicã. Aug. Ut dediſti ꝑ miſericordiã laudare te. ſic be

adheſit q2 me ſuſcepit a ꝑiculis dex. t. id ẽ. ꝓpiciatio. ¶ la diuerſaꝝ ꝑtiũ.
¶ Ipſi uero ⁊c. Rex uero. Cõfert in his duob9 verſib9 bona ⁊ ma
¶ Partes uulpiũ. Caſ. Principũ ſeculi qui vulpib9 ꝯpant̃ vt xp̃s de herode dixit. dicite vulpi illi ⁊c. ꝑtes hoꝝ iudei q2 xp̃m regẽ noluerũt dicentes nos nõ habem° regẽ niſi c. agnũ reiecerũt vulpẽ elegerũt. Uel ꝑtes vulpiũ ſunt: dũ ſe doloſis praua voluntate coniungunt.
¶ In inferiora terre. Caſ. Nõ ad celos vecti. a terra ſorbent̃ male cogitatões. q2 de terra nate in ima terre quaſi in ſceno vergunt.
¶ In deo. Caſ. Patre. vnde ego in patre. et pater in me.
¶ Iurant. Caſ. Nõ ꝑ eũ ne ĩpet iuramẽtũ. ſ3 in eo ꝓmittẽdo ei obſequʒ

Caſ. Pſalmus iſte breuiter agit de paſſione et reſurrectõe chriſti. vbi totus chriſtus caput et corp⁹ loquitur.
Caſ. Enumerat que tulerit et quomodo contra hec ſe habuerit: vt in paſſionibus ſperemus in domino.
Aug. Vt caput noſtrũ ita nos in tribulatõibus rogemus.
Oratõnem. vt exaltes et eripe quia deprecor.
A timore inimici. Caſ. Sed nõ a timore mortis.
Proteriſti me. Aug. Hoc in capite factũ quod et mẽbra expiuntur. hoc exemplo reliqui firmãtur.
Quia exacuerunt. Vl' qui ſcilicz malignantes et operantes iniqui.
Arcum. Occultas inſidias. vt p diſcipulũ qd ẽ res amara vt conuiua ſit proditor.
Subito. Aug. Inſidioſe. quaſi neſcientẽ. vt eis videtur qui ſe credũt deũ fallere.
Nõ timebunt. Aug. O cor durũ occidere hominem qui mortuos ſuſcitabat ⁊ inde non timere.
Firmauerũt. Caſ. Obſtinatõe. nõ veritate ſermonẽ. re⁹ eſt mortis. vel expedit vt vnus moriat̃.
Sibi. Caſ. Nõ domino. ſibi cum dicunt ſanguis ei⁹ ſup nos et ſup f. n.
Vt abſconderent. Mos malorũ qui dolũ parat putat ſe fallere.
Scrutati. Caſ. Quomõ accuſarent iuſtũ. vel quomõ perderent ne mũdus p⁹ eum iret.
Aug. Scrutinia Id eſt. acerba et occulta cõſilia. ſed quãto acutius cogitant. tanto plus deficiunt a veritate ⁊ equitate. et in tenebras mergũtur: quia cũ non vident deũ: putant ſe nõ videri a deo.

† ſ Chriſtũ. ·|· ſ dirigens.
† In finem ·|· pſalmus dauid.

LXIII.

Exaudi deus orationem meam cũ
† ſ totis viribus. ſ vel tribulor ·|· ſ vt nõ eos ſʒ te timeã ſ In h audi eripe qd fit etiã cũ occiditur non enim timet vel cedit.
ſ Nõ vt nõ moriar.
† deprecor: a ·|· timore inimici eripe
† ſ Quod erit quia.
animam meam. † Proteriſti me
† ſ Concilio. ·|· ſ vt iudeorũ. ·|· ſ Actu.
a † cõuentu ·|· malignantiũ: a ·|· mul
† ſ Aug. vt eũ occiderent qui eis tot bona fecerat. ·|· ſ Actu.
titudine † operantiũ ·|· iniquitatẽ.
† ſ Quid eniʒ illi. vtiqʒ mala. ·|· ſ Inclamãdo mortem. ·|· ſ Si nõ manibus linguis occiderunt.
† Quia ·|· exacuerunt vt ·|· gladiuʒ
† ſ gladius apte. arcus occulte ferit.
ſ dolos.
linguas ſuas: intenderunt † arcuʒ
† ſ Licet verba dulcia. ·|· ſ Quantũ ad ſua opinionẽ p diſcipulum et huiuſmodi.
rem † amaram: vt ſagittent in ·|· oc
† ſ Caſ. Ideo eſſet eis timendũ ſ Magna iniquitas et ideo inexcuſabiles. ·|· ſ Inten. ar. et ſic perficient.
cultis † immaculatũ. ·|· Subito
† ſ Caſ. Scelus implebunt. ſ Inde.
† ſagittabunt eum et nõ timebũt:
† ſ Quia. ſ Aug. Nec miraculis moti.
ſ Nullo modo nec p iudicem obmittere volẽtes
·|· ſ Ad malum ſuum.
† firmauerunt ·|· ſibi ſermonem ne
† ſ Prius apud ſe poſtea cũ diſcipulo.
ſ vel diſpoſuerũt. ſ Exponit arcum. ſ Si diſcipulus tradit. romani crucifigunt quid ad nos. ·|· ſ Putabant enim eum latere.
quã. † Narrauerunt vt ·|· abſcon
† ſ Quis poterit cauere.
derent laqueos: dixerunt † quis
† ſ aug. Ideo putabant nõ videre quia ſcrutati p diſcipulũ tradatur. a iudice occidat̃ et ita nichil ad nos.
videbit eos. † Scrutati ſunt ini
quitates: defecerunt ſcrutantes
† ſ Q. chriſtus cognoſcebat laqueos. cur ergo preualuerũt. quia voluit. ·|· ſ Sed. ſ Scrutans bonũ. ſ Nõ pateret̃ niſi homo eſſet.
·|· ſ vel et.
ſcrutinio. † Accedet ·|· homo ·|· ad
† ſ aug. Secretũ obiiciens illis hoiem ſeruans intus dñm. exaltabitur deus. occiditur homo. deus exaltatur ſuſcitando. ·|· ſ aug. Qui in paſſione homo. ſ In reſurrectione.
† cor altum: et ·|· exaltabitur deus.
† ſ Scrutati ſunt. ſ autẽ. ·|· ſ Nil nocuerunt vt canne puerorum.
† Sagitte ·|· paruulorũ facte ſũt
† ſ Aug. In omnibus que cõtra me dixerũt. ſ Hic patet q ſibi firmauerũt ſermonẽ ne.
ſ virtute reſurrectionis.
plage eorum: et † infirmate ſunt
† ſ ad verecundiã eorũ. ·|· ſ aug dicentes. nobis dormientibus venerũt diſcipuli et furati ſunt. Si eñ dormierũt quõ videre potuerunt. ·|· ſ Etiam. ſ Exaltato dño. viſis miraculis.
† contra eos ·|· lingue eoruʒ. ·|· Cõ
† ſ Id eſt. intelligebant eos defeciſſe. alii de illis turbãtur. et ipſi nõ penitent.
turbati ſuut omnes qui † videbãt
† ſ Confuſos. ·|· ſ aug. Qui nõ timuit non fuit homo vtens ratione.
† eos: et ·|· timuit omnis homo.
† ſ Predicatores. ſ Eruti a timore inimici timentes deũ. ·|· ſ Reſũ. aſcen. et cetera.
† Et annunciauerũt ·|· opera dei:
† ſ Caſ. Eſſe diuina non hominis. ·|· ſ aug. Iam nõ triſtis eſt iuſtus vt crucifixo domino. ſʒ letatur et ſperat quia omnia manifeſtata.
et † facta eius intellexerunt. ·|· Le
ſ Promiſſio. vnde letabitur iuſtus.
tabitur iuſtus in domino et ſpe
† ſ Peruerſi damnabũtur. ſ Exaltabũtur.
·|· ſ aug. Caſ. Quibus per omnia placet deus.
rabit in eo: et † laudabuntur ·|· om
nes recti corde:
† ſ Conſũmatõnem ſeculi. ·|· ſ dirigens.
·|· ſ Id eſt. exultatio que ẽ vox redeuntis ppl'i
† In finem ·|· pſalmus dauid ·|· cã
† ſ Scdm auguſ.
ticũ hieremie et aggei et † ezechie
† ſ Quod erat exitis ſicut dii.
lis de † verbo peregrinatõnis vel
† ſ Scdm auguſtinũ.
de † populo tranſmigrationis cũ
† ſ Mente. ſ de babilonia huius mundi.
inciperet † proficiſci.

LXIIII.

ſ Illos decet laudare qui vel mente vel re ſunt in ſyon qʒ non eſt ſpecioſa laus in ore p.
Te decʒ hym
Non in babilone. ſ vbi modo ſumus ſpe. ·|· ſ aug⁹. Hic in preſenti vouemus bene opando et cogitando. ibi reddemus votum p vtroqʒ deũ laudando.
nus de⁹ † in ſyon: et tibi ·|· reddet

Accedet homo. Caſ. Nã qui ſcrutat̃ iniqua dficit. ſʒ q̃ res diuinas pquirit. qd eſt ad altũ cor ire. nõ deficit: ſʒ creſcit. et eo pueuit; vt ab eo ſũmus et oĩpotens eſſe credat̃. de⁹ nõ in ſe ſed in corde hominis grandeſcit
Aug. Scrutati. ſed fruſtra. quia ſponte accedet homo ad paſſionẽ.
Et cor altũ erat ei. quia hoc faciebat ſecundũ altum conſilium.
Sagitte paruulorũ. Caſ. Enumeratã prauitatẽ irridet iudeor. qui magis turbati ſuut. nunciata reſurrectõne iuſti letati.
Conturbati. Caſ. Fuerũt illi qui ſalutis ſue conſiliũ querentes dixerunt. Quid faciemus viri fratres.
Et timuit. Aug. Si timet homo nõ terreat homo quin annũciet. ſicut apoſtoli quibus cõminauerũt principes ſacerdotũ dicentes ne predicarent in nomine hieſu.
Et facta eius intelle. Aug. Cur paſſus cur nõ deſcendit de cruce. quia moriendum erat. et reſurgenduʒ. quod tũc non fuit intellectuʒ.
Letabitur. Caſ. Cõcluſio ex p̃dictis. Et oſtendit̃ promiſſio iuſtorũ

Omnes. Caſ. Ne putes de ſolis apoſtolis dici.
In finem. Aug. Prophetauit hieremias poſt lxx annos rediturũ populũ. Inter captiuos erat ezechiel et alij pphete: Cõpletis lxx annis reſtitutũ eſt templũ. Figura eſt noſtri qui de babilonia ad hieruſalẽ ſuſpiramuſ de ſeculo et corpe peccati ad celum.
Aug. Tres in eccleſia ſeptuageſime memorantur. vna ſignificata due ſignificantes. vna in figura p̃ceſſit ſeptuageſima ſ. captiuitatis iudaice. Altera in repñſentatõne adhuc obſeruatur ab eccleſia que incipit a Circũdederunt me ⁊ terminat̃ in ſabbato in albis. quam obſeruat eccleſia in repñſentationem ſpũalis noſtre captiuitat̃. qua captiui ſum⁹ dũ adhuc in corpore a domĩo pegrinamur. quã eandẽ figurauit ſeptuageſima iudeorum. Sed completo ſeptenario huius vite plene liberi erimus vtroqʒ homĩe glorioſi. hinc eſt q̃ i ſeptuageſima quaʒ eccleſia obſeruat. exponẽs miſerias noſtri incolat⁹ et labores ſubticet cãticum leticie alleluia. Gloria in excelſis. et huiuſmodi. In ſabbato paſchali vero adepta iam facultate redeundi ⁊ ita in ſpe gaudens cantat alleluia.
Hieremias. Aug. Hiero. Excelſus et ſignificat eos q̃ dicũt noſtra cõuerſa in celis eſt. Aggeus feſtus. Illos ſignificat qui ſunt ſpe gaudentes qui in reliquijs cogitatõnũ diem feſtũ agunt domĩo. Ezechiel. roborauit me dominus et ſignat illos qui ſunt roborati in domino. hi pphetauerũt reditũ in hiĺrm. rã de pfectõe ad miſeriã et cõfuſionẽ
De populo trãſmi. Aug. Id eſt. qui trãſmigrauit de celo ad terram de pfectõe ad miſeriã et cõfuſionẽ.
Cu inciperet. Aug. Incipit exire q̃ incipit amare. charitas ciuẽ facit hierĺm. cupiditas babilonis. ⁊ ſic ğ corpe pmixti. deſiderio ſũt ſepati.
Caſ. Cõſolatõ in exilio ne q̃s deſpet: qʒ certificat reditũ et p quẽ et q̃ diuitie reuerſis.
Affirmat reditũ et precatur:
Syon. Patria celeſtis eſt ſyon. eadem eſt hieruſalem.
Te. Non deos gentiũ. et non alibi niſi in cõtemplatõne id eſt fide.

et tibi de bonis opibus reddetur votum in celeſti hieruſalē. quod illi ſol/uebant marti poſt prelia: et ceteris dijs in hunc modum.
Exaudi. Caſ. Prius facit. quod a ceteris faciendū di·ſ·exaudi.
Omnis caro. Aug. Id eſt·homo·i·ex omni genere paupes: diui/tes·viri·femine·docti·indocti·pueri·ſenes.
Verba iniquorū. Caſ. Qua ſpe hoc oras? q2 ad te omīs ca·ve·nō ſolū anima. etiam malus homo·neceſſe ē vt audias. verba eīn iniquorū dyaboli et primitiuo rum parentū. adę et euę. Preualue/rūt. id eſt. in exilium piecerunt. vel paga/ni ritꝰ ſuos filijs ſuis ſuaſerunt. ſed propi/ciaberis ī hoſtia chri ſti.
Aug. Verba ini quorū. Id eſt. mali ri tus et mores parentū noſtrorū (qui vt eta/te·ita auctoritate prę ſtant pueris) ſecuti ſu mus.
Propiciabe/ris. Aug. Propicia tio fit p ſacrificiū qđ ſacerdos chriſti obtu lit. Idem eſt ergo ſa/cerdos et hoſtia.
Beatus quē. Caſ. Et beatꝰ ois ille quem elegiſti a maſſa pditoꝝ. Nō vos me·e. ſed e·u·et aſſumpſi/ſti in ſortē tuā: in ęter nam requiem.
Aug. Vel ſic p/piciaberis p beatum virū. Beatus eīn ho mo quē tu elegiſti·i· quo indutꝰ es in tem pe qui eras in princi/pio verbū. et aſſum/pſiſti in vnitatē pſo/nę·⁊ ipſius hominis tibi naturā vniendo nō pſonam. Qui ta/lis habitat in tuo cō/ſenſu·et p eum reple/bimur in bonis gra/tiarū: vel futurę hie/ruſalē. quę non poſ/ſunt dici.
In bonis. Caſ. Quę bona ſunt ſan ctitas in ſe·ęqtas ad proximū.

† ſ anima et corpus īmortale: † ſ aug. Or reduces·reduc et me cū alus·et hoc eſt·
ſ Caſ. dic. vt ibi parcas quo omēs inde ituros ſcio. vt referat·u·q·p·c· ſ Iam nūc.
†votum in hieruſalez. † Exaudi
† ſ Or † ſ Qui primicias de carne tuliſti. ceteri congregabūtur·vt cōpleant holocauſta.
orationem meam: †ad † te omnis
† ſ Quidem· † ſ Primitiuorum.
caro veniet. †Verba †iniquorū
† ſ vt mare mergens·ſuper noſ † ſ Ecōtra·
†pręualuerunt ſuper nos: et † im
† ſ O fili verbū dei· ſ Et ideo nō opprimūt verba iniquorum·
pietatibꝰ noſtris †tu ꝓpiciaberis
† ſ aug. Homo quo indutus es· vel potiꝰ xp̄ūs quemq3 beatū aſſumpſit in filiū adoptionis·
†Beatus quem elegiſti et aſſum
† ſ Quia. ſ Nō mouendus· † ſ Hierlm·
pſiſti: †inhabitabit in †atriis tuiſ.
† ſ Et nos reuerſi.
†Replebimur in bonis domus
† ſ Que ſunt illa bona. ſ Ipſa domꝰ eſt templū dei· ſ Omnes iuſti.
tuę: †ſanctum eſt templum tuuz
† ſ Quibus vt repleamur. ſ tanto ante in carnatōnem petit exaudiri·
mirabile in ęquitate. † Exaudi
† ſ Hieſus· ſ Ecce de quo ſupra ad te omis caro· † ſ tu dico·
nos deus †ſalutariſ noſter: †ſpes
† ſ Non modo iudee vel africe· ſ vnde ſupra ad te omnis caro· † ſ In ſeculo· ſ In inſu lis longe poſitis·
†omnium finium terrę et in †mari
† ſ A patria. † ſ Per hoc ſpes omnium.
ſ Ad agendū· † ſ Predicatores quos miſit predicare.
†longe. † Preparans † montes
† ſ Et hoc. † ſ Nō ipſoꝝ. † ſ vel circū cinctus· † ſ Aug. Omibus credentibus mare ſeculi cōmotū eſt·et cepit ſanctos pſequi·
in †virtute †tua: †accinctus †potē
† ſ Ad pſecutōem ſanctorū· † ſ Cor impio rum vnde omnis cōmotio.
tia: qui †conturbas † profundum
ſ Quis ſufferet iu pleriſq3 additum eſt in fine verſus.
maris: ſonum fluctuum eius.

Templum. Eccleſia· vel caro chriſti.
Mirabile in. Aug. Non in exterioribus vt domus terrę. ſed in iu ſticia. quę pulcrior interiori oculo et amabilior. quam modo debemus eſu rire. vt tunc ea ſatiemur.
In ęquitate. Caſ. Cū vnicuiq3 digna retribuet·cui et dicet exaudi nos qui es ſaluator.
Spes omniū. Laudes dei et virtutes deſcribit.
Et in mari longe. Aug. Ideo longe·quia in mari·mare dicitur in figura ſeculi amari ſalſitate iniquitatū et tempeſtuoſi ꝓcellis tentationū vbi piſces inuicē ſe deuorant.
Preparans. Augꝰ. Ad vſus competētes. In uirtute. quia per eos fecit miracula. Quomō preparauit. Accinctus potentia. i· deitate. q2 hūanitas verbi maieſtate ꝑcincta eſt· vt qđ hō nō habuit. deitas daret.
Accinctus. Aug. Chriſtus in medio vndiq3 cinctus·quia omēs il/lū cōmuniter habemus·qui in eū credimus. ſed quia fides non a nobis ꝧ ab eo: potentatu ſuo cinctus dicitur.

Qui conturbas. Ecce quid p illos paratos fecit·cōturbas ad pę/nitentiā. Profūdū maris·nō ſupficiem·ſed corda ꝓfundius merſa· vel corda principū· hęc cōturbata ſunt· cū viderent et deos ſuos et ſpes ſuas ad nichilum venire.
Sonū f. Aug. Sonātes ɔtradictōne. fluctuātes pſecutione.
Aug. Sonū fluctuū eius. Vel ſonū fluctuū eius quis ſufferet· nul/lus ex ſe. ſed ex eo qui ꝑparat montes in virtute ſua. vnde magis turbantꝰ dū iſtos plꝰ dijs ſuis valere cernunt.
Matutini et ue ſpere. Aug. Mane eſt ꝓſperitas: q2 letū eſt mane poſt triſti/ciā noctis. Veſpere. aduerſitas. in his ten tatur homo· ſed da/tur ei exire inde: ne lu cris capiatꝰ cui diui/tię ſunt deus. ne ad/uerſis terreatꝰ p quo paſſus eſt dn̄s.
Delectabis. Augꝰ. Delectabiles facies ia3 in vita hac ſi eīn nō delectet ho/minē ipſe exitus· non laborat inde exire: ꝧ capitur lucris ·cui nō placet ꝓmiſſio chriſti. Et terretur aduerſis. quē nō delectat ille q̇ p eo voluit pati. vt faceret exitum ei.
Viſitaſti terrā et inebriaſti. Per ꝑdicatores ꝧ facies: nā intus doces qui/bus ꝑdicant.
Flumen. Pro fundi ad recipiendū. Reple aquis. do nis ſpūs·ſ· tu ei para ſti cibum.
Flumen dei. Caſſi. Miſericordia dei pleno fluuio com patur. quę repleta eſt aquis·i·refectōne ſin guloꝝ. poſt potū dei de cibo ſpiritali ſub/dit. hoc totū de ſacra cōione quādo corpo re eius paſcimur· ſan guine potamur. ⁊ ne quid caſu fieri putetꝰ. ſubdit: quia ita eſt ꝑ paratio eius ſicut ab

† ſ Et· ſ Primo nō turbatis montibus·
ſ Repetit aptius. † ſ Iam chriſtiani timen tur vbiq3.
†Turbabuntur gentes et †time/
† ſ Etiam terre. † ſ Miraculis que p apo ſtolos·nō ſola predicatione·
bunt qui habitāt †terminos a †ſi/
† ſ aug· Et pꝰ facies fortes ī ꝓſpis et aduerſis.
gnis tuis: †exitus matutini et ve
† ſ Quō· ſ Aug. Miſiſti nubes· earū predi catōne inebriata eſt terra· ſ Caſ· tuo aduētu·
ſpere delectabis. †Viſitaſti ter/
† ſ doctrina. vel ſpūſancto inebriaſti.
† ſ In multimodis donis honoraſti·
ram et †inebriaſti ea3: †multiplica
† ſ vel ditare: † ſ Populus dei prior. vnde ceteri rigari poſſunt· ſ vnde ditare. aquis fluminibus. et hoc eſt·
ſti †locupletare eā. †Flumen dei
† ſ Spūſancto vnde alii potenꝰ· † ſ Et iō. † ſ aug· Panē vite et intellectus. ſ· ſcripturaſ·
repletum eſt †aquis: †paraſti †ci/
† ſ vt p miſericordiā des·nō quia meruerunt·
bum illorum· †quoniam ita eſt ꝑ
† ſ vel tua. † ſ Primi riui inebriētur.
ſ Sūmos. ſ vel ſulcos· † ſ donis ſpūs.
paratio †eius. †Riuos eius †in/
† ſ vt ex credentibus alii credant·
† ſ Prouectos·
ebria †multiplica †genimina eiuſ:
† ſ Paruulis ſtillātur quedam licet minora·
† ſ Quia inde ꝓficit· † ſ Qui icipit rudiſ.
in †ſtillicidijs eius †letabitur †ger
† ſ Et vere facies. † ſ Multitudini fideliū anno benignitatis tue·i·gratie acquiſite·
minans. †Benedices †coronę
† ſ Quo ſeminatur et creſcit quod ſeminatꝰ.
† ſ Id eſt. homines ex equitate pectoris·
†anni benignitatis tuę: et †campi
† ſ Bonorū vel imitatorū· † ſ Etiam.
tui replebuntur †vbertate. †Pi
† ſ gentilitatis· † ſ Quia veniūt ad regnū. ſ vbi ꝓphete nō ſonuerūt acceptus eſt deus ꝓ phetarum·
gueſcent ſpecioſa †deſerti: ⁊ †exul
† ſ Quos deus erigit· † ſ Cōfortabūtur ad predicandū aliis. † ſ Se3 exultatione vel ve ſte nuptiali·quia.
tatione †colles †accingentꝰ. † In
† ſ duces gregis apl̄i gaudent de fructibꝰ ſuiſ·
duti ſunt †arietes ouium· valles

eo diſponitur. ſine quo nichil ibi fit. Riuos. apoſtolos: et alios qui de flumine biberūt. Inebria. vt ſibi et alijs ſufficiāt. Multiplica. vt p ſucceſſiones predicatio nō deficiat. corona āni. totꝰ mūdus vbi eccleſia.
Riuos eius. Caſ. Paraſti ⁊c. Et o dn̄e riuos eiꝰ flumīs doctores multiplica·da imitatores generatos in ſtillicidijs: guttis·quid p ſingula. benedices coronę·i· circulo tpis qui eſt ab aduentu ad finem ſeculi quo creſcit verbū dei·
Coronę. Caſ. Quia gloria victorię eſt vincenti dyabolum.
Benignitatis tuę. Aug. Ne quis glorietꝰ de meritis ſuis.
Campi. Caſ. Aug. Hoīes ꝓpter ęqualitatē·i·iuſti. Colles. quia deus erigit humiles. Deſertum. omēs gentes·quibꝰ nullus ꝓpheta miſ ſus. Pingueſcent. qn̄ apl̄i ad eas venerūt. p quos decore factę ſunt.
Valles. Aug. Hūiles populi multū fructū afferent.
Clamabunt. Aug. Non in blaſphemia. ſed in hymno. inde abun/dāt frumento.
Pſalmus iſte in exequijs fidelium decantatur· quia agit de reditu

a babilonia hu⁹ mundi ad patriā celeſtē ad quā ſancti in obitu de carne educti feliciter migrant ſtolā ſimplā recipientes donec in reſurrectōne gemine beatitudinis ſtola glorificentur.

¶ In finem. Aug. Iudei ex legis iuſticia ſperabant ſibi bona tempalia et reſurrectōem. Licet in ea nō intelligerent alia eſſe bona ꝙ hic. vnde nō poterant queſtioni ſaduceorū de muliere. vij. virorū reſpondere. poſtea cepit etiā gentibus ꝓmitti reſurrectio credentibus in xp̄m qui reſurrexit. Inde eſt pſalm⁹ iſte contra ꝑſumptionem et ſupbiam iudeorū pro fide gentiū ad eandē ſpem reſurrectōnis vocatarꝫ

LXV.

¶ Caſ. Primo monet omnes de reſurrectione chriſti gaudere. que omnibus dat vitam.

¶ Date gloriam. Aug. Non vt iudei qui meritis ſuis dant iuſticiam. et inuident gentibus gratiam.

¶ Q̄ terribilia. Aug⁹. Si gaudes et time. ne quod datum eſt humili auferatur ſuperbo. ſicut factum eſt iudeis. ne ergo inſultes fractis ramis: ſed time ne forte nec tibi parcat.

¶ Opera. Caſſi. Breuiter myſteria incarnationis dicit opera. ꝙ deus homo. ꝙ paſſus mortu⁹ et huiuſmodi.

¶ In multitudine uir. Aug⁹. Hic innuit reſurrectōꝫ ad quā excluſis mendacibus iudeis: adhibētur gentes.

¶ Mentiētur. Opera ſunt ter. que inimici mentiūtur. cōtra mentientes oīs terra ado. ⁊c.

¶ Aug. Mentient̄. Solent mentiri inimici vt potentiā cuiuſq̄ minuant. tibi cōtra accidit. quia minus appareret potentia tua: ſi nō mentirētur tibi. Maxime potētia xp̄i ſecundū hominē in reſurre. vnde pſalm⁹ intitulat̄ apparuit. vnde propriū ſignū potentie ſcilicet reſurrectōnem commendat dicens de ſimilitudine ione quia. Sicut fuit ionas in ven. ⁊c. Itemq̄ſ ſoluite templum. et in triduo e. i. quo ſigno nichil ē potētius. Fecerunt enim ſancti imo deus in eis fecit multa miracula homines reſuſcitare et mortuos reſurgere. iterū morituros. ſed nullus in vitam eternam ſurrexit. Ad cōmendatōnem ergo huius potentie valuit mendaciū iudeorum quo ad crucem eū ꝑduxerunt: vt ſic reſurgeret. Valuit et mendacium falſorum teſtium ad ſoluendum templum quibus creditum eſt. ⁊ damnatur chriſtus. ſed ſurrexit. et illi ſunt falſi. acceſſerunt etiam mendacio cuſtodes ſepulcri. qui et probati ſunt falſi. Auctus eſt etiā nūerus mendaciū vt augeatur merces credentiū. Mentiti ſunt et contra mēdaces apparuit chriſt⁹ veracib⁹. Illis ergo relictis in mendacio te cuius potentie mentiti ſunt adoret omnis terra.

† ſ fruge boni operis.
abundabunt †frumento: clamabunt etenim hymnū dicent.
† ſ Id eſt. chriſtū vel cōſūmatōem future beatitudinis. ⁝ ſ Exultatō de reſurrectōe. vnde ⁊ monet bene opari. ſ dirigens.
†In finem ⁝canticum pſalmi reſurrectionis.

LXV.
ſ Ineffabili effectu. ſ Pre gaudio reſurrectōnis. ſ Hoc deo fit qui illud percipit.

IUbilate deo
† ſ Nō ſolū iudea. ⁝ ſ Hoc oībus ſ Opere. ⁝ ſ O homines audiant. ſ Effabili affectu.
†omnis terra. ⁝pſalmū ⁝dicite no
† ſ Nō veſtro ⁝ ſ Quia infirma et ea que n̄ ſunt elegit. ne quis glorietur. ⁝ ſ Non induſtrie veſtre.
mini †eius: ⁝date gloriam ⁝laudi
† ſ dicit vt timeas.
eius. Dicite deo †ꝙ terribilia ſūt
† ſ et hec ſunt. ſ Id eſt multa et magna.
opera tua domine: in †multitudie
† ſ dicentes nobis dormiētibus f. ſ. e. prius in multis in beelzebub e. d. ſ Ad hoc mentientur. vt multa ſit potentia tua.
ſ Sed licet ſint multa tamen.
virtutis tue †mentientur tibi inimici tui. †Omnis terra ⁝adoret
† ſ Loco eorum. ⁝ ſ fide.
† ſ Opere. ⁝ ſ Aliis. i. aliorū inſtructioni.
te et †pſallat tibi: pſalmum ⁝dicat
† ſ aug. O altiſſime paulo ante humillimus inter mēdaces ⁝ ſ Et o genteſ ⁝ ſ terribilia opera que vt ſciatis. venite longinqui. ſ Relinquite mendaces. venite confitentes peccata.
⁝ ſ Agnoſcite.
†nomini tuo. ⁝Venite et ⁝vide
† ſ In quibus terribilis. ⁝ ſ aug. filii hominū habuerūt conſiliū pdendi eum. ille excecandi ſuperbos. vt et poſt humiliarētur et ſaluandi homines.
te †opera dei: ⁝terribilis in conſi
† ſ Hoc fecit conſilio ſuo.
liis ſuper filios hominū. †Qui
† ſ Mundū amarū ſ vt ſitiat aquā dulcē. ⁝ ſ Illi qui ſunt cōuerſi in aridam. ſ In labenti mundo.
conuertit mare †in aridam. in ⁝flu

¶ Venite. Caſ. Dyapſalma. Incipientes ad opera dei conſideranda inuitat. vt vna fides iungat quos vnum premiū expectat. vbi exponens illa opera. aperte dicit reſurrectionem ptinere ad gentes repſſis iudeis

¶ Qui conuertit. Opera in quibus terribilis. que ſunt ea ſubdit. qui conuertit mare. In flumine iordane ad litteram. myſtice labenti mundo.

¶ In flumine. Caſ. Licet remiſſa ſint peccata. tamen in decurſu mortalitatis adhuc ſunt. non enim mox immortalitas.

† ſ aug. Cū flumen tranſierimus iam non mortales.
mine pertranſibūt pede: †ibi leta
† ſ Non in nobis. ⁝ ſ In quo. in eo.
bimur in †ipſo. ⁝Qui domina
† ſ auguſ. Nobis que virtus num eterna. in eo erimus fortes ſi eius participes ſimus. ſed non hoc ſolis iudeis preſtat.
tur in †virtute ſua in eternū: oculi
† ſ Aug. Id eſt. illuminat gentes ne predictas promiſſiones putetis inanes.
⁝ ſ vnde. ſ Iudei.
eius †ſuper gentes reſpiciūt: ⁝qui
† ſ Meam iram alia littera. ⁝ ſ Aug⁹. Sed in ſe humiles exaltētur in chriſto. ⁝ ſ aug⁹.
In genere. in carnalibus o.
†exaſperant nō ⁝exaltentur in ⁝ſe
† ſ Q. oculi eius ſup gentes reſpiciunt et quia vos illuminauit. ⁝ ſ O.
metipſis. †Benedicite ⁝gentes
† ſ In quo bn̄dicimur. vnde in ſemine t. b. o. g. ⁝ ſ Palam. ſ Q. d. nō vos ipſos laudetis ſꝫ eū cuius gratia ſumus quod ſumus.
†deum noſtrum: et ⁝auditam faci
† ſ Cuius laudis dico vocem. eius.
te vocem laudis eius. †Qui po
† ſ Aug. Que in morte erat in ſe. ſed in eo viuit. ⁝ ſ Aug. Poſtea opus eſt vt pſeueret in finem. et hoc dedit.
ſuit †animā meam ad vitā: et ⁝nō
dedit commoueri pedes meos.
† ſ Que enim cauſa cōmotionis.
†Quoniā tu probaſti nos de⁹
† ſ Non in cinerē vertiſti. ſed ſordes abſtuliſti.
igne nos †examinaſti: ſicut exami
† ſ Non ſicut fenū quod omnino cōburitur.
⁝ ſ Et.
natur †argentū. ⁝Induxiſti nos
† ſ aug. Nō vt capti liberaremur. ſed vnde liberati exprimeremur. ſ Catenas. ⁝ ſ flagella.
in †laqueū. poſuiſti ⁝tribulatōnes
† ſ vt male erecti ad humilitatē curuemur. ⁝ ſ Quia eius voluntate fit ⁝ ſ Occiſores.
in †dorſo noſtro: ⁝impoſuiſti ⁝ho
† ſ Patimur ſupiores quos nouim⁹ eē peiores
mines ſuper †capita noſtra.
† ſ A ſiti. nec eſtu nec pluuia a via ceſſantes.
†Tranſiuimus per ignē ⁊ aquaꝫ
† ſ vel in. ſ Spe. ſ poſt eſtus tribulatōis. ⁝ ſ Aug⁹. Id eſt. requiē. vbi et ignis optabilis qui totū quod in nobis fragile ē abſumit. vt nichil noſtrū remaneat. ſed abſorbeat mors. i. u. et tunc reddam.
et †eduxiſti nos ⁝in refrigerium.

¶ Aug. In flumine. Flumen eſt mortalitas ſeculi. vbi alii veniūt. alii recedūt. ſed qui in chriſtū credit. tranſit pede in ſe humilis non equo ſuperbus.

¶ Ibi letabimur in ipſo. Caſſi. Vel ſic terribilia ſunt opera. que vt ſciatis. venite vos longinqui ⁊ videte. id ē. agnoſcite opa dei in q̇bus ē terribilis. quia terribilis eſt i ꝯſiliis habitis ſuper filios hominū. Et agit de actualib⁹ operib⁹ olim factis in poplo iſrael. et que ſunt illa ſubdit. Qui conuertit mare rubrū in aridam ad litteram. Et in flumine iordane pertranſiuit pede ſicco. Ibi. i. in operibus illis letabimur in idipſum. alia littera. i. in corū ſignificatū. Iam enim ſacramenta illorū operum oſtēdit in quibus letantur chriſtiāi in idipm̄. Maris tranſitus baptiſmū ſignificat fluminis. qd̄ mūdo ſine periculo non poteſt tranſiri. et in his letātur chriſtiani.

¶ In ipſo deo. Aug. Qn̄ erit oīa in oībus. vel in ipſo qui domiātur in virtute ſua.

¶ Non exaltentur. Aug. Pro lege quaſi pl⁹ illis debeatur. oēs enim peccauerunt.

¶ Caſ. Qui deū ꝓuocat ſolet exaltari i ſe peccata ſua volens defendere: quod prohibet.

¶ Benedicite. Caſ. Dyapſalma. Monet gentes benedicere deū: q̇ licet probet tribulatōibus. tamen ducit ad regnū. hec enim videntur obuiare promiſſe reſurrectioni.

¶ Auditā f. Aug. Palam vt qui diligit deū. diligit et proximū. Vocem. quam dicit pater de filio. hic eſt filius m.

¶ Qui poſuit. Aug. Enumerat hic quib⁹ cauſis debeat ꝑdicari.

¶ Quoniā probaſti. Aug. Nō dediſti in cōmotōnem. Quoniā ꝓbaſti. nō in preceps dediſti. probaſti aduerſis. igne charitatis qui non ſinit ſentire tormenta: vel igne tribulatōnis nos exa. ⁊c.

¶ Laqueum. Aug. Non qui decipit. ſed qui probat.

¶ Tranſiuimus. Caſ. Aug. Tu hec omnia. et nos tranſiuimus per aduerſa et ſuauia. Vel per hec elementa mors martir ſepe impleta eſt.

Ignis vrit·i·aduerſitas. aqua corrũpit·i·proſperitas. vas igne ſolidatũ aquã nõ timet. Sic et tu igne aduerſitatis excoctus, pſperitatis aq̃ nõ diſſolueris. Inde eſt ꝙ in ſacramẽtis in cathecizando et exorcizando prius adhibetur ignis. vnde immundus ſpiritus clamat ardeo. poſt venitur ad aquam baptiſmi·ab aqua in refrigeriũ. Et quod in ſacramentis hoc in tẽtationibus nobis fit.

Introibo. Caſ. Ecce que bona contra ꝓcedentia mala·vt roboret

In holocauſtis. Caſ. Id eſt. vt me offerã conſpectui tuo. vel in holo·bonorũ operũ prius exhibitis: et tunc cũ introibo reddam cũ angelis que hic voueo·vel interim reddã q̃ diſtinxit·i·que ratio mea om̃ibus ꝓtulit. Caim recte obtulit. ſꝫ nõ recte diuiſit·quia creaturã creatori obtulit·ſed ſe quod charius eſt ſubtraxit.

Diſtinxerunt. Aug. Diſtinguit qui ſe dicit nichil eẽ·deũ om̃ia·et ſe eo egere·nõ illum ſe.

Que locu. Que ꝓ omnibus manifeſtaui ꝓualere omnibus alijs votis in tribulatõne mea. nõ victus tribulatione.

Holo·medulla. Me ipſum cũ medullis intimi amoris.

Incenſo arietũ. Aug. Vel cũ incenſo quod eſt oratõ. et arietibus quia duces gregis. maxime orant pro grege.

Cum incenſo. Hiero. Aug. Cum oratõne apoſtolorũ. quia deo placet q̃d traditione eorum fit. Vel cũ incenſione et deſtructione beſtialitatis et repugnantie. Boues ceruicoſitatẽ cũ hircis·petulantia hec in me mactando vicia.

Offeram tibi boues. Aug. Si offeruntur triturãtes. non remanent tamen peccatores. ſed ꝑ penitentiã ſanati offeruntur et ipſi nõ ꝑ ſe·ſed poti⁹ adiuncti bobus: quia fecerunt ſibi amicos de mamona iniquitatis.

† ſ Ecce refrigeriũ. ſ tandem in re· ⁝ ſ futuram·

† Introibo in ⁝ domũ tuam· in

† ſ Et interim hic. ⁝ ſ Laudum que hic voueo· ſ Me ipſum.

holocauſtis † reddam tibi ⁝ vota

† ſ aug· Non reddet qui nõ diſtinguit·

mea: † que diſtinxerũt labia mea.

† ſ Que promiſit· ⁝ ſ Id eſt: cor meũ· ⁝ ſ Quia ſpe dulcis eſt tribulatio.

† Et locutum eſt ⁝ os meũ: in ⁝ tribulatione mea.

† ſ Quid locutũ eſt. ſ vel introibo in holo· quia dũ vixero·

† Holocauſta

† ſ aug. Intus eſt charitas. nõ in ſupficie vt eſt illis qui hominibus placent·

† medullata offeram tibi: cum incenſo arietum offeram tibi † bo⁄

† ſ doctores qui in vinea domini operãtur. ſ vel ſu

† ſ peccatorib⁹· ſ Aug. Qui peccata elemoſinis redimunt· ⁝ ſ fide. ⁝ ſ Mente·

nes cum † hircis. ⁝ Venite ⁝ audi⁄

† ſ vos dico. ⁝ ſ Aug· Si deũ non timetis nõ narrabo nec vos audietis quia timor dei aures aperit:

te·et narrabo † omnes ⁝ qui time⁄

† ſ Narrabo· ⁝ ſ Si vultis eadẽ faciet vſe·

tis deum: † quanta fecit ⁝ anime

† ſ Cũ gentes ad ydola: ⁝ ſ publice confitendo et predicando·

mee. † Ad ipſum ⁝ ore meo clamaui: et exaltaui ſub † lingua mea.

† ſ Quia inde holo. medul.

† ſ Nõ ꝙ nõ ſuggeratur. ſed nõ ametur· ⁝ ſ Id eſt·dilexi. Multi apud ſe amãt quod in alijs damnãt·erubeſcẽtes forte propter hoĩes·

† Iniquitatem ſi ⁝ aſpexi in corde meo: non exaudiet dominus.

† ſ Quia iniquitatẽ non aſpexi.

† Propterea exaudiuit deus: et

† ſ Caſ· Ecce viciſſitudo intendentẽ intendit·

† attendit vocem deprecationis

† ſ Hec. bona fecit anime mee·vnde bene· ſ Quia ſic puenit ſpe ad reſurrectõnem·

mee. † Benedictus deus qui nõ

† ſ Sꝫ pſeuerãter facit orare vt nõ in orõe teſpeſcã·⁊ pſeuerãter miſerecẽ. ſꝫ q2 ñ ẽ amota orõ· ſecurus eſto ꝙ nec miſericordia· que ſi differẽ. nõ aufert quod dandum eſt·

† amouit oratõnem meã: et miſericordiam ſuam a me.

Venite. Caſ. Dyapſalma Iam expoſitis om̃ibus item monet non iam rudes ſed deuotos·vt exemplo ſue liberationis amplius cõfidant in dño. benedicens eum de exauditõe. Ita ego facio et o vos gẽtes venite·

Ad ipſum. Caſ. Exponit quanta fecit anime ſue ſubdẽs ad ipm̃ ⁊c.

Hoc fecit anime mee vt clamarẽ ad ipſum: cũ gentes ad ydola· et q̃d extra loquor intus habeo. et nõ iniquitatẽ. q2 ſic puritas orationis audit̃.

Clamaui et exultaui. Aug. Id eſt·ipſum publice predicaui·⁊ in ſecreto cõfeſſus ſuꝫ·quod in ore·hoc et in corde habeo·tñ holocauſta medullata of·his duobus pfectus eſt chriſtianus.

Meo. Aug. Suũ eſt quod nõ eſt puerſum. ꝓponit meritũ vt diſcãt prius laborare q̃ꝫ premiũ querant.

Oratõnem et miſe. Hec duo connexa ſunt: ſi non ſuſpenditur oratio: nec protelatur miſericordia.

In finem. Caſ. Poſt canticũ reſurrectiõnis deprecatõnem ſuã ꝓpheta ſubdit. vt benedicti ad dei cognitõnem ducantur.

Caſ. Prophetat benedictionẽ omniũ ꝑ aduentũ chriſti.

Aug. Quia in precedenti pſalmo monuerat nos benedicere deũ q̃d nõ poſſumus niſi ipſe prior benedicat nos. Ideo hic ꝓcatur benedici dicens·deus miſereatur noſtri·⁊c.

Deus miſereatur. Aug. Prior eſt benedictio dei que ẽ quaſi pluuia terrã noſtre mentis irrigans. inde nos benedicim⁹ eũ. quod quaſi fruct⁹ eſt·et in vtroqꝫ nos creſcim⁹·nõ ipſe. Dicat ergo deſiderans pluuiaꝫ dominice benedictionis·deus miſereatur noſtri et benedicat nobis. ſed q2 multi volunt benedici copia rerum·prole et alijs huiuſmodi. q̃ quidem a deo ſunt. ſꝫ cõmunia bonis ⁊ malis; addit quod propriũ eſt iuſtis·illumi· ⁊c. Et hec eſt benedictio dextre. Benedictio enĩ ſiniſtre in tẽporalibus ſcilicet cõmunis eſt bonis ⁊ malis. Si enim ſolis bonis daret hec·putarent mali ꝓpter hec colendũ eſſe deum. Ne ſi ſolis malis daret timeret infirm⁹ ad deũ conuerti·ne hec deeſſent ſibi quem nutrit pius agricola nõ ſubtrahendo iſta. dat ergo bonis vt conſolentur intrantes. dat et malis vt diſcãt boni querere alia non cõmunia malis. tollit bonis vt probent ſe fortes. Tollit malis vt infirm⁹ nõ timeat perdere que perdit et malus cui nichil remanet intus. hic vero ſi perſtat habet intus quo ſe conſolet̃. Iſte ergo benedictõnem dextre deſiderãs ait. Illuminet·i·oſtẽdat vultuꝫ ſuũ nobis. Vel vultũ ſuum·i·imaginem tuam quam impꝛeſſiſti nobis. illumina ſapiẽtia. ne ſit in tenebris. vt ſciam⁹ nos factos ad imaginem ſuam. et ſi a nobis deformata eſt·a te reformet̃: vt cognoſcamus. In qua terra: in omnib⁹ gentibus. quaꝫ viã; ſalutare tuum·et q̃a cognoſcitur in gentibus chriſtus: cõfiteãtur·⁊c.

† ſ Chriſtũ. ⁝ ſ Eſt. ⁝ ſ Id eſt·laudibus exhibitis vel exhibẽdis· ⁝ ſ Qui monet ad bene operandum· ſ dirigens·

† In finem ⁝ in ⁝ hymnis † pſal⁄

† ſ Quia eſt exultatio de benedictione. ⁝ ſ Chriſto.

mus † cantici ⁝ dauid.

LXVI.

ſ Caſ· Prius miſeretur erranti· poſt benedicit bonis augẽdo·

DEus miſereatur noſtri et benedicat nobis: † il⁄

† ſ Nõ ꝙ vultus eius ſit ſine lumine. ſed quod eſt reuelet̃ ſuper nos. ſ Scꝫ claritate filii ſui qui eſt vultus patris.

† ſ vt ab eo capiamus lucem·

luminet vultum ſuuꝫ † ſuper nos

† ſ Miſericordia incipit miſericordia pſeruat· ⁝ ſ Ad hoc· ſ O deus·

et † miſereatur noſtri. ⁝ Vt cogno⁄

† ſ In hac vita. ſ Sicut in celo eſt. ⁝ ſ Chriſtũ ⁝ ſ Que ad te ducit. i. quo eam⁹ et qua· quod in tenebris nõ poteſt fieri † ſ Scꝫ·

ſcamus † in terra ⁝ viam ⁝ tuaꝫ: † in

† ſ Id eſt, chriſtũ·

omibus gentibus † ſalutare tuũ.

† ſ Cognoſcam⁹. et cũ cognouerũt ſ Quia inuenerũt viã· ſ Aug. Se accuſent. te laudẽt·

† Confiteantur tibi populi de⁹:

† ſ Nõ vnius terre. ſed omẽs·ne dicat̃ eccleſia nõ vbiqꝫ diffuſa·

confiteantur tibi populi † omnes.

† ſ Et ſi confitentur. ſ Quia hec confeſſio nõ ducit ad penam. ⁝ ſ Quia bonus eſt cui confeſſio fit·et cõfeſſos liberat. ſupbos dãnat·

† Letentur et ⁝ exultent gentes:

† ſ In iudicio futuro· ⁝ ſ Aug. Et equitas illa nõ eſt timenda bonis·quia mõ dirigit illos

quoniaꝫ † iudicas populos in ⁝ equitate: et gentes in terra dirigis.

† ſ aug⁹·gaudẽs ergo repetit eadem que ſupra dixit in exhortando·ſed adiecit aliam rẽ de fructu terre. et ideo frequẽtato verbo poſtulat nos benedici·

† Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi omnes

Benedicat. Caſ. Benedicit creator creature multiplicãdo numero et merito. Benedicit creatura creatori cũ corde voce et opere laudando et omne bonũ quod habet ei aſcribendo.

Confiteantur. Caſ. Poſt noticiã hortat̃ confiteri pro directione et iudicio.

Letentur. Aug. Quia iam confeſſi: nõ timent futura iudicia quibꝰ chriſtus ẽ aduocatus non iudex·letentur.

Confitean·ti·po·de. Caſ. Eadẽ admonitio ad aliud tendẽs· q2 terra dedit fructũ. Et ſi idẽ initiũ, ſenſus tamẽ ad diuerſa tendit.

¶ Terra fructum. Hiero. Maria chriſtū. et in hoc ſeminē benedicat. Hec terra de noſtro limo de noſtro luto de adam dedit florē primū. qui ait. ego flos campi et liliū cōual. Iſte ergo flos fructus factus eſt vt illum ederemus vt carnē eius manducaremus. Iſte ergo fructus eſt virgo de virgine. dñs de ancilla. deus ex homine. filius ex matre. fructus de terra. Vel terra chriſtus homo. dedit fructū ſuū. repatōnem. benedictōem vnde benedicat nos deus. ⁊c.

¶ Terra dedit fru. in hieruſalem primo iam dedit vbi datus ſpirit⁹ eſt. ſed nō illa ſola hoc dbet. imo benedicat etiam nos.

¶ Deus. Hiero. Ter. trinitas. Eum. vnitas.

¶ Et metuant eū. Caſ. Metus inter beneficia poſtulatur. vt credita caute cuſtodiant. timor dei incipit et conſūmat. qui timere nouit: amare nō deſinit.

¶ In finem. Caſ. Pſalmus dauid. pphete de exaltatōne chriſti et eccleſie hic et in futuro vt ōmēs deo cantēt.

¶ Caſ. Surgente chriſto quaſi eleuata arca. quid bonis maliſqꝫ hic et in futuro vt illos terreat hos letificet. Modū ſue locutōis formās ab eo quod moyſi et filijs iſrael cōtra hoſtes dimicātibus olim contingebat. eleuata qppe arca domini hoſtes ſuos ſuperabāt atqꝫ in eleuatōe arce verbis his ſimilibus moyſes vſus fuiſſe dicitur.

¶ Exurgat. Caſ. Cōfidenter optat qd ſcit futurum.

¶ Qui oderunt. Aug. Pertinaces a pſentia tollantur ei⁹ qui vbiqꝫ pſens. graue maledictū. vt velint et conētur quod nullaten⁹ fieri pōt.

¶ Sicut deficit fumus. Caſ. Fum⁹ ex flama aſcenſu vaneſcit. ita ex flama nequitie fumifera producūt et ipa elatione deficiunt.

† ſ Eccleſia que prius ſpinas germinauit. ·|· ſ Confitendo ·|· ſ Opera. ſ triceſimū ſexageſimū et centeſimū. † ſ ter. de. fructū ſuū ſed nō niſi p benedictōnem ideo vt et nos fructum demus.

terra dedit fructum ſuū. Be

† ſ Pater. ·|· ſ filius. ·|· ſ Non gentium.

nedicat nos deus deus noſter

† ſ Etiā atqꝫ etiā multiplicat. ·|· ſ Spūs ſanctus. ſ Ad quid valet benedictō. ad metum.

benedicat nos deus: et metuāt

† ſ aug⁹. Quia veniet iudex qui prius humilis agnoſcamus humilē vt nō expaueſcam⁹ excelſū

eum omnes fines terre.

† ſ Chriſtū. ·|· ſ dirigens ·|· ſ de exaltatōe chriſti et ſuorū aduerſariorū ruina.

In finem pſalm⁹ cantici dd.

LXVII.

† ſ Hoc factū. ſurrexit chriſtus. et diſperſi ſunt iudei per omēs gentes.

Exurgat de⁹

† ſ Hic in reſurrectōne chriſti ⁊ poſt in iudicio futuro. ·|· ſ Nō loco quia vbiqꝫ preſens eſt. ſed metu animi in timendo non latendo.

et diſſipentur inimici eius: et fu

† ſ Aug. Nō ea quam nō vident qua vbiqꝫ eſt ſꝫ a preſentia qua in nubibus venit. i. preconib⁹ ſ Id eſt. timeant a preſentia ſanctorum.

giant qui oderunt euꝫ a facie ei⁹.

† ſ aug⁹. Extulerūt ſe ignibus odiorū inſultantes crucifixo et inde mox euanuerunt. ·|· ſ Id eſt. ſic pereant peccatores a facie dei.

Sicut deficit fumus deficiāt

ſ Annichilatur.

ſicut fluit cera a facie igniſ: ſic pe

† ſ Econtra.

reāt peccatores a facie dei. Et

† ſ Iocūdentur qui laborauerūt in vinea contemplatōne dei hic et in futuro. ·|· ſ Caſ. Nō coram hominibus vana iactantia. ſ vel modo vel tunc.

iuſti epulentur ⁊ exultent in cō

† ſ Qui ſine errore inſpicit. ·|· ſ Et ſi iā inſultent inimici in timore.

ſpectu dei: et delectentur in leti

† ſ Et ideo. ſ Mente. ſ Etiā exultate cuꝫ tremore. ·|· ſ viuendo deo ·|· ſ Id eſt. recte operemini glorie eius.

cia. Cantate deo pſalmū dici

¶ Et fugiant qui oderunt. Hiero. Vel de penitentibus legi poteſt in bono. Q. odientes fugiant et diſſipentur. Sed alij ſicut defi. fu. defi. Nō vt in nichilū redigātur: ſed vt quieſcant a peccatis ſuis. Et ſic peant pe. per penitentiā in eo qꝫ mali ſunt. a facie dei. i. a pſentia gratie ei⁹ ſicut fluit ce. a fa. ig. vt lacrimis penitentie admoti igne ſpiritusſancti duricia eorum ſoluatur.

¶ Sicut fluit. Aug. De penitentibus dici poteſt. vel in iudicio a facie dei tollentur mali qui erit ignis ad penā impiorū. et lumen iuſtorum.

¶ Epulentur. Caſ. Augus. In delicijs que ſunt in conſpectu dei. Et delectentur. h pōt eos delectare qꝫ leti ſūt. qꝛ nō eſt finiēda eoꝝ leticia

¶ Cantate deo. Aug. Cōuertit ſe ad eos qbꝫ tātā ſpeꝫ dedit ⁊ hortat.

¶ Qui aſcendit. Aug. Non euꝫ excipiet noua vita niſi vetus occiderit. Vel reſurgendo caſum corporis vicit.

¶ Super occaſum. Caſ. Occaſus mortis cedit illi ſup quem ſol iuſticie oritur. Et ne dubites quis iſte ſit. quia dominus nomē illi eſſentiale quem iudei vt cōmunem hominē occiderunt.

¶ In conſpectu. Caſ. Cōſideratio pmij futuri erūnas mitigat.

¶ Orphani. Aug. Quibus mortuus eſt pater mūdus et dyabolus. ⁊ mater cōcupiſcentia. Vidue quibus error maritus moritur. In quibus habitat de⁹ quos colligit: quos trahit. qa de viduis et orphanis facit ſibi templuꝫ in quo eſt.

¶ Deus qui inhabitare. Hiero. In hebreo habet. dominus antē inhabitare facit mōachos in domo. in quibus nō cohabitat peccatū.

¶ Unius moris. Augus. Vnanimes vnū ſentientes. iſte ē ſanctus locus dei. nō oēs qui in domo. in qua et vaſa cōtumelie. hunc autem locum gratia edificat nō meritis. vnde ſubdit. quia educit vinctos.

¶ Educit. Caſ. De inferno ligato dyabolo.

¶ Qui exaſperant. Caſ. Blaſphemos in deū. Vel perſequendo in ſepulcris in carnalibus fetidis ſepulti. vt nec velint nec poſſint āmbulare.

¶ Exaſperant. Aug. Reſiſtendo iuſticie. cum oīno ſint mortui in opib⁹ mortuis. vincti vero volunt āmbulare. nec poſſunt. hi ſoluūtur per gratiam illi reſuſcitātur.

¶ Deus cum egredieris. Caſ. Dyapſalma. d verbo euāgelij p egreſſum xpi.

¶ Caſ. Deus cū e. Vere educis quia pfiguratū eſt egreſſus eius corā iſrael. dū in colūna nubis ⁊ ignis apparuit in deſerto ⁊ māna ſatiauit.

† ſ Aug. In corda credentiū. ·|· ſ Caſ. vel corda veſtra parate vt intret. quia impolluta via eius.

te nomini eius: iter facite ei qui

† ſ Quia. ſ Quod ſi cognouiſſent nunqꝫ dominū g. c.

aſcendit ſuper occaſum: domin⁹

† ſ Eſſentiale. ·|· ſ Etiā dū faciendo iter occurrunt triſtia. ſ Nō modo nō deficiatis verū

nomen illi. Exultate in conſpe

† ſ Non hominū. ·|· ſ Aug⁹. Quia qui vos turbant in conſpectu hoim ·|· ſ Cuius.

ctu eius: turbabūtur a facie ei⁹

† ſ Q. non eſtis deſtituti vt putant. ·|· ſ aug. Spe ſeculi carentium.

patris orphanorū et iudicis vi

† ſ Quo. non extra nos ſed in nobis.

duarū. Deus in loco ſancto ſuo

† ſ Ipſe ſibi edificat.

deuſ qui inhabitare facit vnius

† ſ Soluit vincula peccatorū. vnde dirupiſti vincula mea.

moris in domo. Qui educit vi

† ſ Per quā fortes ſunt qui ante non erant. ſ ſus. ·|· ſ Educit.

ctos in fortitudie: ſimiliter eos

qui exaſperant qui habitant in ſe

† ſ Caſ. Egredit cū apparet in opib⁹. ſed nō niſi his qui norunt eius opera intueri. hec ſcilicet opera qꝫ vinctos ſoluit. mortuos ſuſcitat.

pulcris. Deus cum egredieris

in conſpectu populi tui: cum per

† ſ vel tamen. ſ Id eſt. gentes. ·|· ſ terreni ad fidem excitati ſunt. ſꝫ vnde. qꝛ celi. i. apli. ſ vel res. ſ Cū predicareris gentibus.

tranſieris i deſerto. Terra mo

† ſ Pluuiam. i. gratiam.

ta eſt. etenim celi diſtillauerūt a

† ſ aug. Non a ſe. ſed a deo qui in illis. ·|· ſ vel mons ſina. ſ Aug. Paulus apoſtol⁹ gentiū qui plus oīb⁹ ſtillauit generat⁹ prius in ſeruitutē ex lege que fuit data in mō. ſi. ergo hīc per ſina ſignificatur.

facie dei ſinai: a facie dei iſrael.

† ſ doctrinā. ·|· ſ aug⁹. gratiā que ſine meritis datur. ſ vnde voluntarie nos genuit verbo veritatis.

Pluuiam voluntariaꝫ ſegre

† ſ fidelibus in quos pluuia pſua irrigatōne deſcendit ·|· ſ aug. Agnouit ſe nichil eē ex ſe. ſ vel ſti.

gabis deus hereditati tue: ⁊ in

Alle go. Aug. Egreſſus dū apparuit hominibꝫ p humanitatē. Vel dū educit vinctos. i. ſuſcitat. Tranſijt in deſertū cū ad gentes venit. Et tūc terra mota eſt. quia tūc terreni vidēdo tanta mirabilia moti ſunt. Celi diſtillauerūt. māna dū in modū ſtillicidij māna deſcendit a facie dei cuius pſentia p columnā noſcebat. Aug. Mons ſina a facie dei fumauit. ſecundū aliā litterā. quando moyſes ibi legē accepit. Pluuiam. hoc eſt qꝫ celi diſtillauerūt manna. voluntariā. que ſatiſfaceret voluntati illius gentis auide comedendi. Segregabit hereditati t. qꝛ non alijs gentibus dedit quod tunc iudeis. Infirmata eſt here. ad tempus dū chriſto nō credidit. Caſ. pfecit deus hereditatē ſuam. dū gentes in ſupplementū admiſit. Subdit vnde perfecit. Animalia. id ē. gentes tue dñ credunt habitant in hereditate. i. in eccleſia. Que ſunt animalia exponit. Paraſti. pdeſtinatos dicit quia ab origine mūdi pparati ſūt.

¶ Aug. Vel mons ſina a facie dei iſrael. ſubaudi. diſtillauit. id ē. ſunt

celi et montes ſcȝ apoſtoli. Nec tamē dicit montes ſed mons idem ſigni/ficans ſingulari numero quod plurali. Et dicūtur mons ſina quia legem diſtillauerunt. vnde terre motus quia turbātur hoīes legem implere non valētes. et hec pluuia eſt lex quā ſoli iſraeli dedit. Et infirmata eſt lex vel hereditas. lex quia miatur nec adiuuat. et ita infirmos facit. Popul⁹ qꝛ abundauit delictū data lege. ſed deus pfecit legē per ſpiritū datum. vel populū in quo ſupabundauit gratia.

Caſ. Hec myſti/ce. ſed ſecundū figu/raȝ cū tranſiuit in de/ſerto coram iſrael in colūna nubis ⁊ ignis Terra mo. eſt. i. ho/mines viſis illiſ mira/culiſ. Celi manna ſtil/lauerūt. et māna fluit pluuia volunta. que ſoli iſrael data eſt. vt voluntati illius ſatiſ faceret. Iſrael auteȝ infirmatus eſt faſti/dio illius cibi. deſide/rans carnes egipti. ꝫ ille pauſſus eſt a deo nō pfectus. mittit er/go ad myſterium.

Aug. Quidaȝ li/bri nō habent mons ꝫ a fa. dei ſina iſrl'. id eſt. qui legē dedit po/pulo iſrael. quia qui legeȝ dedit p moyſen qua terreret: dedit et benedictōem p apo/ſtolos qua liberet.

In dulcedine. Caſ. Dulcedo ē qua bonuȝ fit non timore pene. ſed delectatio/ne iuſticie.

Dominus dabit. Virtutes mul/taſ euangaliſantibus verbum.

Rex virtutum. Hiero. Apoſtolorū vel dilecti.

† ſ Hiero. Quia virtus in infirmitate pficit.
firmata eſt tu vero †perfeciſti eam
† ſ gentes māſuete et cōuerſe. ⁝ ſ tibi ſubdita nō ſibi libera. ⁝ ſ Hereditate ſ Hierlm.
†Aīalia ⁝tua habitabūt ⁝in ea
† ſ Quomodo. ⁝ ſ Nō in illius facultate. ⁝ ſ Nō ſeculi que amara. † ſ Qui in ſe infirmus.
†paraſti in ⁝dulcedine ⁝tua †pau/
† ſ Per quos. ſ Pater. ⁝ ſ Cibaria aimalibus ſuis.
peri deus. †Domin⁹ dabit ⁝ver/
† ſ aug. Ecce quid opanē aīalia. euangelizant. ⁝ ſ Conſtantia fidei vel miraculorum.
bum †euangelizantibus: ⁝virtu/
† ſ Quis dominus. ſ Quia. ab eo regit. eiqȝ militat virtus a quo datur. ⁝ ſ vnici filii.
te multa. †Rex virtutuȝ ⁝dilecti
† ſ dabit: ⁝ ſ Alios apoſtolos. alios pphetas faciendo.
dilecti: †et ſpeciei domus ⁝diuide
† ſ Exeptos dyabolo. ⁝ ſ Iam cōuertit verba ad eos de quibus fit ſpecies domus
re ⁝ſpolia. ⁝ Si dormiatis inter
† ſ Per quos exaltatur eccleſia. et ſemp volat ⁝ ſ Erunt. ⁝ ſ de qua dicitē vna eſt columba mea.
medios †cleros: ⁝penne ⁝colūbe
† ſ diuinis eloquiis erudite. ⁝ ſ In reſurrectione vel in fine.
†deargentate. et ⁝poſteriora dorſi
† ſ vel virore ⁝ ſ Si dormiatis ⁊c. eritis pēne quod nō eſt niſi p diſcernentē. quia. ⁝ ſ aug. diuidens ſingulis prout vult.
eius in †pallore auri. ⁝Dum ⁝di
† ſ Qui aſcendens ſup omnes celos. ⁝ ſ Rectores vel doctores ⁝ ſ colūbā vel hereditatem.
ſcernit †celeſtis ⁝reges ſuper ⁝eaȝ

Caſ. pater eſt rex angelorū quib⁹ impat. et ipſe dilectus.

Aug. Rex virtu. Filii. i. pater. Vel more veteris ſcripture xp̄us rex virtutū xp̄i. i. ſuarum. vt fecit moyſes ſicut precepit dominus moyſi.

Dilecti dilecti. Caſ. Repetitio dilecti ad cōmendatōnem. ſed non eſt hec repetitō in oībus libriſ. ſed ſiue ſit ſiue nō. hic eſt ſenſus dilecti. n̄ ſolū ad alia ſed etiā ad diuidēda ſpolia. q̄ diuidendo ſpecioſā fecit eccīaȝ

Si dormiatis. Aug. Dormire inter m. c. eſt: in auctoritate duorū teſtamentorū requieſcere. et pacifice acquieſcere. pē. co. doc. quoꝝ p̄dicatōe in celum fertur gloria eccleſie.

Columbe. Aug. Caſ. Colūba eccleſia de qua in canticis. vna eſt columba mea. hec eſt deargentata diuinis eloquiis erudita. p argentū eniȝ figurat diuinū eloquiū. vnde alibi eloquia domini argentū. penne colū/be doctores eccleſie. p quos exaltatur eccleſia et ſemp volat ad alta. quo/rum predicatione in celum fertur.

Et poſteriora Aug. Ubi radices alarū. vel vbi portat ſarcina cha/ritas. Ale duo p̄cepta charitatis in q̄b⁹ tota lex et pphe. Sarcina leuis ip̄a charitas q̄ in his implet: qꝛ quidq̇d difficile ē in p̄cepto leue ē amāti vn̄ onus m. leue p ſpūm ex quo charitas. Ibi ḡ viror auri. i. vigor ſapiē/tie. Vigor ſapientie eſt charitas. Aug. Poſteriora hui⁹ columbe. i. vltima in ſpecie auri ſplendent. quia poſtq̄ȝ de mūdo exiit ſup aurū lucet in charitate que nunq̄ȝ excidit. hic argento. ibi auro compatur.

Inter medios cleros. Aug. Latine lingue eſſet inter cleros. ſed quod dicimus inter nos. grecus habet inter mediū noſtrū. hic ergo inter medios c. id ē. inter mediū clerorū. quod dici ſolet in eis rebus que inter ſe debent habere cōſenſū. Cleros teſtamēta dicit p que datur hereditas que grece dicit cleronomia. latine cleros ſors. et ſortes ex pmiſſione dei p/tes hereditatis vocant. vel cleros ip̄as hereditates. hic dicimus terrenaȝ

veteris te. eternā noui. Inter quas dormit. qui illā iam nō ardēter petit. ⁊ iſtā patiēter expectat. qui em̄ adhuc terrene inhiat: nunq̄ȝ quieſcit. ſed cupiditatib⁹ p multa agitat. vel ſi dormiatis. i. ſi moramini vt vſqȝ in finē in hoc pſeueretis inter m. c. hoc eſt in contemptu terrenorū. ſpe celeſtium.

Aug. Utrū dn̄s dabit v. e. v. m. ſi dormiatis inter m. c. penne c. d. niue dealba. in ſelmon. ꝫ eſt. ſi vos q̇ diuidimī ſpo. ſpeciei dom⁹ p diuerſa dona. dormiatis inter medios cleros. tunc vos qui eſtis pēne dealbabi/in ſelmon. vel ita ſi vos o penne dor. in/ter m. c. tūc niue deal/babūtur. ſ. homies q̇ p gratiā remiſſionem peccatoruȝ accipiunt vel ſi dormiatis vos qui diuidimī ſpeciei domus. eritis penne c. d. hoc eſt in alta ele/uabimini. vel vobis erūt penne. ābiguū ē

Caſſi. Dyapſalma. dū diſcernit. de donatōibus xp̄i aſcē/dentis qui ſolus pōt et non alius.

Aug. Dū gratia ſpūs ſancti reges di/ſcernūtur ſup eccleſiā niue deal. in ſelmon. id ē. vmbra. i. ſpūſcī grā. qꝛ nō meritis di/ſcernūt ꝫ ſpū obūbrā/te ab eſtu carnis. vm/bra fit lumine et cor/pore. lumē eſt verbū cui corp⁹ acceſſit. ver/bū c. f. ē et in eū credē/tes ptegūtur.

Mōs dei m. pin. Aug. Caſ. Cō/mēdatōeȝ mōtis ſub/dit. mons dei mons vb. vn̄ aque irrigue et ſuaues fluūt coagu/latus ppter puulos. ꝫ pīguis fertilitate ſua ppter maturoſ. vt q̇d

† ſ Incōpabiliter. ⁝ ſ Per remiſſionē peccatorū. ſ Ipſi rectores vel alii homines. ⁝ ſ In vmbra gratie. ſ Corpore chriſti. ſ Iſte ſelmon eſt mons in vertice montiū.
†niue ⁝ dealbabūtur in ⁝ ſelmon:
† ſ Qui eſt. ⁝ ſ Ne quis audeat eū ceteris compare. quia dicebant eū alii iohannē. alii heliam. quos increpat. vt quid ſuſpi.
†mons dei mōs pinguiſ. ⁝Mōs
† ſ Lacte nutriens teneriores doctrine. ſ vel incaſeatus. ⁝ ſ Pane cibans.
†coagulatus mons ⁝pinguis: vt
† ſ Scȝ eſſe montem in quo. ⁊c.
quid ſuſpicamini montes †coagu
† ſ Chriſt⁹. ſ vel mons iſte eſt ſolus qui patri placuit vt in eo habitaret. ſ vel tem.
latos? †Mons in quo benepla
† ſ Aug. Per ſe. in aliis p ipſum habitat.
citum eſt deo †habitare in eo: ete/
† ſ Alios montes. ſ aug. vt aliquid ſint qui ſine eo nil. vnde fiunt currus portando deum. quos manēdo in eis et regendo ducit in finem. vt currū ad deſtinatū locū. ⁝ ſ vſqȝ.
nim domin⁹ †habitabit ⁝in fineȝ.
† ſ Eſt.
Currus dei decē milibus †mul/
† ſ Sunt. ⁝ ſ In eo curru. ⁝ ſ Cū letantur. ſ Quia iam. ſ Qui erit et finis.
tiplex: ⁝milia ⁝letantium ⁝domin⁹
† ſ Eſt. ſ In impleto mādato. ⁝ ſ vel ſinai ſancto. ſ Chriſto. ⁝ ſ Cōuertit verba ad ipſum deū. ſ Sed hoc quō. ſ O chriſte.
in eis in †ſina ⁝in ſancto. ⁝Aſcen
† ſ Ad dextrā patris. ſ Hiero. Loco et dignitate. ⁝ ſ Hoc de chriſto apoſtolus exponit. ſ Anteqȝ aſcenderes. ⁝ ſ Homies qui erant ſub lege captiui vel ſub dyabolo p peccatum.
diſti in ⁝altū ⁝cepiſti ⁝captiuitatē

ergo putatis alios montes eſſe hūc montē. Iſte ſolus ē in quo bn̄placitū eſt deo. hic em̄ eſt mons qui in ezechiele vulnerat principem tyri.

Beneplacitum. Aug. Etem̄ dn̄s habitabit eū in finem. i. vſqȝ ad terminū maieſtatis ſue qui eſt finis ſine fine. et plenitudo omniū.

Etenim dominus. Aug. Nullus vt iſte. qꝛ iſte mons ſcȝ domin⁹ habitabit illos montes vſqȝ quo ducat in finē. i. in ſe deū ꝯtemplandū.

Idem. Alii aūt montes ſunt currus p quos vehit deus ī vniuerſū mundū. Currus qꝛ vnanimes copulati charitate. quos ad miſterium volū/tatis ſue moderat deus decē milib⁹ innumeris ppl̄is multitudo ſanctoꝝ.

In finem. Auguſ. Quia pſonaliter vnitus eſt ei in quo habitauit omnis plenitudo diuinitatis corporaliter.

Milia letantiū. Aug⁹. Caſ. Magnā multitudinē ſignificat ſan/ctorū qui ſunt milia letantiū. qꝛ ſpe gaudent. dn̄s em̄ in illis ſina. i. in mā/dato quod ſanctū eſt. quid em̄ pdeſt mandatū niſi dn̄s ibi ſit: qui dat vel/le et opari. Aliter em̄ littera occidens. ſed dominus p ſpiritū dat charita/tem qua impletur et ideo letantur.

Sina. Caſ. Eſt mons in quo data eſt lex. dicit mandatuȝ in quo re/quieſcat dn̄s. qꝛ in ſanctis mādatis eius p̄ſentia ſolet contueri.

In ſina. Hiero. Vel in ſinai ſancto. i. qui in ſina mōte olim dedit le/gem. ip̄e idem eſt in ſancto. i. in xp̄o qui ē ſanctuſſanctorū.

Aſcendiſti. Auguſ. Qui ppter nos erudiendos deſcendit. In altum. ſuper omnes celos. Cepiſti. prius apud inferos captos. hec ſunt ſpolia. Similitudo triumphi. accepiſti dona in hoībus a patre. i. homines. Vel dedi. ſcōm q̄ de⁹ dona hoībus qd̄ etiā fit in triumphis.

Cepiſti. Auguſ. Unde captiui dicūtur. quia capti retibus petri et ſub leue iugum miſſi. vnde in hoc curru ſunt milia letantium non plorantium.

Accepiſti. Aug. Paulus apoſtolica autoritate ſecundū q filius cū patre deus eſt dicit: dedit dona ho. mittens ſpiritū qui eſt patris et filij. ſ3 ſm q idez eſt caput in eccleſia, accepit dona in mēbris. dū ipſa membra accipiunt. vnde quod vni ex his m. m. f. m. f.

Quotidie. Aug. Quia quotidie captiuat captiuos vſq3 in finē ſeculi. Et quia currū illū ducit in finem. addit proſperum iter.

Iter. Aug. Curſum vite. qui vere, pſper. cū dux ſit ſalutaris.

Deus noſter deus. Caſ. Dyapſalma. Exponit operatōnes que ex ſupra dictiſ eueniūt. conqſſatio inimicorū. conuerſiones peccantiu3 martiria ab vtroq3 ſexu.

Saluos faciendi. Aug. Cōmendat gratia3 quia nullus ſaluus niſi p eum ſed ne dicas. cur ergo morituri. patiēter fer. et morte3 nō indigneris. quia et domiī qui ſine peccato fuit exitus non alius q3 mortis. tamen voluntate: ne homo timeret mortem.

Exitus mortis. Caſ. Id eſt. reſurrectio. Ne q̄raris de morte: quia chriſtus inde exiuit, et inde exire ddit. Ne malā ptinacium credas impunita ſubdit. veruntamē. capita. ſupbiam. vel auctores iudaice ſectionis, vel ſeditionis vel hereſis.

Verticem capilli. Caſ. Verſutias in aniū queſtionū. qui tales inimicicias calūniarū querunt. vt capillos videantur pſcrutari.

Ex baſan. Aug. Id eſt. confuſione. quia confundetur de peccatis qui pro eis orat. Vel baſan dicitur ſiccitas. et de ſiccitate. id eſt. inopia iuſticie conuertit dominus. non eos qui plenos iuſticie ſe putant cum ſint inanes.

† ſ vel dediſti. ſ In homibus ſuſcipiendis .i. homines ſuſcipiendo. ⁝ ſ Eroganda que donares ſuſceptis.

accepiſti †dona in hominibus.

† ſ Quia. ⁝ ſ Erant ſ vel accepiſti hoīes. ſ Iſti ſunt quos feliciter captiuauit. vnde propheta plenus leticia eructat hymnū bīdictus.

†Etenim ⁝non credentes: inhabitare †dominum ⁝deum.

† ſ Chriſtū hoīem. ⁝ ſ Scilicet verbum.

† ſ Laus de triunpho. ſ aſcendit et quo preceſſit nos ſequi faciet. ⁝ ſ aug. vel de die in diem. quod valet idem .i. iugiter.

†Benedictus domin⁹ ⁝die quotidie: proſperum †iter ⁝ faciet nobis †deus ⁝ſalutarium noſtrorū.

† ſ Ad ſe eundo. ⁝ ſ Qui talia fecit.

† ſ Qui et nō credentes vocat de pluribus periculis. ⁝ ſ Saluationū.

† ſ Nō cuiuſcūq3. ſ Inquam. ⁝ ſ Quos tamē nō mirū eſt mori. cum exitus domini.

Deus †noſter deus ⁝ſaluoſ faciē di: †et dñi dñi ⁝exitus ⁝mortis

† ſ tamē. ⁝ ſ Eſt. ⁝ ſ Qua nos liberat.

† ſ Et ſi mortuus vel licet ſaluator. ⁝ ſ aug: vel vt humilientur hic vel vt in tartara trudant

†Veruntamē deus ⁝confringet capita †inimicorū ſuorū: ⁝ verticē capilli †perambulantiū in delictiſ ſuis.

† ſ vt arrii. ⁝ ſ Aug. Nimis extollentium ſe in delictis. in quib⁹ ſaltem deberēt humiliari dicentes deus, ppicius eſto mi. pec. Sed 7 ibi ſupbiunt et in multa ruunt ſecundum illud. Inſipiens cogitatio que perducit ad culpas. ſ extollentiam.

† ſ perſeuerantium.

† ſ Confringet quia dominus dixit 7c. ⁝ ſ Ex gentibus etiā conuertet multos.

†Dixit dominus ⁝ex baſan conuertam. †conuertam profundum †maris. ⁝Vt intinguat pes †tuus in ſanguine: lingua ⁝canu3 tuorū †ex inimicis ⁝ab ipſo. ⁝Vi

† ſ Aug. Ad eos qui iacent in pfundo maris. ſ vel tar. ſ vel do.

† ſ Seculi. ⁝ ſ vel cōuertam eos vel conuertar ad eos. vt intinguat quod nō de⁹ ſed pphe ta dicit conuerſus ad ipſum.

† ſ vel illorum. ⁝ ſ fiet vel erit.

† ſ Per cōuerſionē ex inimicis fient canes pro domino latrantes. ⁝ ſ A te ipſo.

⁝ ſ Intinguatur 7c. quia ſic te vident preceſſiſſe ſ A parte tua.

Vel cōuertar, quia conuertitur deus his qui confundūtur de peccato, et qui ſicci vmbre gratie deſiderant. et ſecundum hoc conuertar in profundum maris. i. ad eos qui erant deſpatiſſimi.

Pes tuus. Aug. Id eſt. vt qui prius erant inimici fiant pes tuus pdicando vſq3 ad ſanguinem ſcilicet vſq3 ad mortem, et canes pro deo latrātes qui edunt de micis. 7c.

Aug. Pes tuus. Illi ſoli ad officium regiminis aſſumendi ſunt qui quod percipiūt alijs predicant. et qui manibus bonorū operum exequūtur. quod ore predicant vel docent. vnde in leuitico os turturis retorquetur ad aſcellas.

Canum. Augu. In magno ſacramēto eos ducere iuſſus eſt gedeō. qui vt canes aquam lāberent. trecentos tantum et nō plures in ſigno crucis propter thau que. ccc. ſignificat.

Ab ipſo. Aug. Quaſi ſi queras vnde tantum bonū vt canes eius ſint cuius erant inimici. ait ab ipſo. i. eius gratia non a ſe ipſis.

Viderunt. Aug. Vel viſi ſunt greſſus tui deus. quibus veniſti in mundū. hec gratia latebat in veteri teſtamento, modo patet cum miſſus filius annunciatur in gentibus.

Qui. Aug. De⁹ eſt. In ſancto. corpore. licet perfidi non videant ſecundum q paſſus. In hoc etiam patiendo vel credendo preuenerunt eos principes, vel preueurūt te ad laudem.

In medio. Miniſtri prepoſiti nouarum eccleſiarum deū laudantiu3 carne domita. et corio ſiccato ab humore peccati et extenſo a ruga duplicitatis.

In eccleſijs. Caſſi. Dyapſalma. Precat et affirmat vt hec inceptio dilatetur. et confirmetur pro qua et heretici deſtruantur.

Aug. In eccleſijs. He ſunt iuuencule tympaniſtrie. ne quis carnaliter choros luxurie cogitet. Eccleſie quippe ſunt adoleſcētule noua g̃tia decorate.

In eccleſijs nō alibi. non in alijs conuenticulis.

De fontibus. Caſſi. Vt ad eorum imitationem predicetis que dec3. quia ſūt principes fidei ſpei et charitatis, et per hoc beniamin. id eſt. fili⁹ dextre.

Ibi beniamin. Caſ. Per nomina tribuu3 chriſtū ei apoſtolos indicat. Ibi. in templo hieruſalem vel in eccleſia. Interptatio etiā nominū eccleſie conuenit.

Caſ. Forſan ex his tribubus fuerunt apoſtoli: ſed magis placet quod ex interpretatione accipitur. Iuda cōfeſſio. zabulon habitaculum fortitudinis. Neptalim dilatatio. que principibus eccle. cōueniūt. pma pfeſſio, p qua: qdq̇d accidit fortiter tolerandū eſt. Inde finitis anguſtijs latitudo ſequitur in premio. Vel confeſſio in fide, fortitudo in ſpe. latitudo in charitate.

† ſ vel greſſus. ⁝ ſ vel tui. ⁝ ſ O. ſ Cuius dei.

derunt †ingreſſus ⁝tuos ⁝ deus: †igreſſus ⁝dei mei ⁝regis mei qui ē in †ſancto. ⁝Preuenerūt principes †cōiuncti ⁝pſallentibus in †medio ⁝iuuencularum timpaniſtriarū.

† ſ Inquam. ⁝ ſ verbi. ſ Creatione. ⁝ ſ gubernatione.

† ſ Id eſt. ſanctis vel in corpore. ſ templo. ⁝ ſ vt populi ſequerētur. ſ vt iſti greſſus viderentur preuenerūt. ſ apoſtoli.

† ſ Nō ſoli. ⁝ ſ Bene opando ad gloriā dei. ſ Aug. Qui dei laudes ſonant.

† ſ Principes etiā. ⁝ ſ Ne femineū ſexum excludas que etiā ab eis apoſtoliſ formā laudādi et patiendi ſumunt.

† ſ Ergo. ſ O cōuerſi ex baſan.

†In eccleſijs benedicite †deo: ⁝domino ⁝de fontibus †iſrl'.

† ſ Cui latria. ⁝ ſ Cui dulia. ⁝ ſ vos dico potati ſ de doctrina apoſtolorū vel in eccleſijs. † ſ Aug. de iſrael prius elegit quos fontes faceret aque vi. ſa. in v. e.

† ſ Inter fontes. vel in eccleſijs. ſ Eſt. ⁝ ſ Paulus apoſtolorū nouiſſimus. ſ Nouiſſime aſſumptus ſ depoſita vetuſtate malicie.

†Ibi beniamin ⁝adoleſcentul⁹: in †mentis ⁝exceſſu. ⁝Principeſ iuda †duces ⁝eorū: principes zabulō 7 principes neptali. †Manda deus virtuti tue: †confirma deus †hoc quod operatus es in †nobis. ⁝A templo tuo in ⁝ hieruſalem: tibi offerent reges munera. †Increpa feras ⁝arūdinis

† ſ Mente ſurſū vecta. ⁝ ſ vel in pauore. ⁝ ſ Ibi etiā.

† ſ Sunt. ⁝ ſ Qui in eccleſijs benedicunt deum.

† ſ Et per iſtos. ſ docendo ſc3. ſ Exemplum cōmenda.

† ſ Iuuando. ſ Per gratiam ſpūs. ſ In gentibus. ſ Cū chriſtus, p nobis mortu⁹ quo modo non oīa nobis cum illo deus donauit. ſ vel tem. ſ vel am.

† ſ fidem.

† ſ Iudeis. ⁝ ſ Quod vere facies vel quod ſi feceris. ſ vel opatus es in nobis. ſ Non aliūde ſ Quod eſt. ⁝ ſ Ente.

† ſ aug⁹. Quia non intelligendo nocent. ⁝ ſ Quia ſcripturas puertunt. vel q2 iſtabiles.

Manda. Caſ. O deus notifica filium. quaſi quod enuncio futurū perfice, vel virtuti tue. id eſt. fortibus tuis iniunge vt te annuncient. vel o pater manda tuum opus virtuti t. filio vel ſpiritui ſancto.

Confirma. Auguſ. Commendat enim deus charitatem ſuam in nobis. quoniam cum peccatores eſſemus chriſtus pro nobis mortuus eſt quod bene et confidenter orat.

In hieruſalem. Aug. Que eſt libera mater nr̄a. que eſt templū a quo oīne datū optimū. a tēplo reges terre vel ſpiritales tibi offerēt mūera .i. ſacrificia laudis. ſ3 q2 huic laudi obſtrepūt heretici, icrepa. Vl' qd opatus ē incipiēdo a tēplo qd eſt in. hierlm. qd erit quia tibi offerent 7c.

Feras arundinis. Aug. Id ē. eos q̇ mouent' omi vēto doctrine.

¶ Ut excludant. Aug. Hoc eſt quod apl'us ait: qui pbati ſunt in ani feſti fiant. vel a vaccis excludātur probati. Nā ſtabiles fortes et graues nō habent ſeducere. Unde in populo graui laudabo te.
¶ Diſſipa gentes. Caſ. Increpa feras, et etiā diſſipa diſſentientes.
¶ Gentes. Aug. Hereticos et alios eis cōſentientes quos gentes vocat ꝓpter genera diuerſarū ſectarū. ne ibi ſeries ſucceſſionū ꝯfirmet errorē
¶ Ex egipto ethiopia. Aug. Egipti vel ethiopie nomine fidē omnīū gentium ſignat a parte totū. nō ergo ex ſolis iudeis. ſed de gētibus ꝑcones futuros ꝓphetat.
¶ Hiero. Ethiopia. gentilitas nigra peccatis feſtinet manus dare deo. ſimilitudo a victis. qui armis ꝺpoſitis eas dāt victoribꝰ ne intereāt.
Preueniet ma. Aug. Id eſt. vindictā eius ꝑ confeſſionē ne manētes in peccatis puniātur. Sequitur. Deo regna t. c. vt deo ſit in principio ſequētis verſus. Vel magis in fine ꝑcedētis verſus ē deo. Commendat ꝗ fides quaſi nō ꝑcedentibꝰ operibus iuſtificatur homo que ꝑ dilectionem incipit operari. Credet ergo ethiopia deo. et ſic ꝑueniet opera eius. i. ethiopie quod in greco nō eſt ambiguū. i. credendo in deū ꝑueniet opera ſua. vel eius egipti. deo. i. in deum.
¶ Regna terre. Aug. Decurſis omnibus que iam impleta cernimꝰ hortatur ad laudē chriſti. et futurum eiꝰ aduentum prenunciat.
¶ Pſallite. Caſ. Dyapſalma. pſallite veniet qui aſcendit. vbi ſcōs cōſūmabit.
¶ Aſcendit. Caſ. Scdʒ ꝙ hō. Nā ſcdm ꝙ deꝰ pr̄i eq̄lis. ſup celū. c. excelſiores creaturas. vt nichil ſupra ſe haberet.

† ſ Quia. † ſ Superborū. indomite ceruicis hereticorum † ſ Eſt † ſ Seductibilibꝰ inter mulierculas. ſ vnde apoſtolus. Ex his ſunt qui penetrant domos et captiuas ducūt mulierculas.
†congregatio †taurorū †in †vaccis
† ſ Sed nō ſine fructu quia inde euenit.
ſ Id eſt. vt emineant hi.
populorum: †vt excludant eos ꝗ
† ſ Eloquiis dei. † ſ Sed. ſ Ne grex diſſipetur.
probati ſunt †argento. †Diſſipa
† ſ Propter genera ſectarū. † ſ Quia non correctioni ſed cōtētōni ſtudent. † ſ Quod fiet quia.
†gentes ꝗ †bella volunt: †veniāt
† ſ Ad chriſtū dona ferentes. ſ Precones reconciliationis. † ſ tenebris gentium.
† ſ Extrema gentiū iuſtificabitur ꝑ fidem ſine operibus legis.
†legati ex †egipto: †ethiopia ꝑue
† ſ Herens deo fide. ſ Opera. † ſ Suas. † ſ vel dei. † ſ Ergo ſ Hoc eſt egiptus et ethiopia ſ Omne hominū genus.
niet †manꝰ †eiꝰ †deo. †Regna ter
† ſ Puritate mentis. † ſ Opere.
re †cantate deo: †pſallite domino.
† ſ Inquā. † ſ Chriſto.
†Pſallite †deo qui aſcendit ſup
† ſ Super omnes celos ad dextrā patris. ſ virtutes. † ſ vel ab oriente. † ſ Quia inde venturus ad iudicandū ſubdit.
†celum celi: ad †orientem. †Ecce
† ſ In iudicio † ſ Qui prius vt agnus ſine voce ſ vel cē. ſ vel am.
†dabit voci ſue †vocem virtutis
† ſ Pſallite et. † ſ dabit item. † ſ dei.
†date gloriam deo †ſuper †iſrael
† ſ Erit. ſ Euidens. † ſ dei † ſ dei.
†magnificētia †eius et virtus †eiꝰ
† ſ Sanctis. † ſ Et.
in †nubibus. †Mirabilis deꝰ in
† ſ tunc vere iſrael. quia videbit deū ſicut eſt
ſanctis ſuis: †deus iſrael ipſe da
† ſ In carne. que etiā in reſurrectone erit īpaſſibilis. vnde apl'us virtutē reſurrectōis eius † ſ Qꝛ īimica deſtruet mors. ſ vel de preſenti ipſe dabit hic. † ſ Nūc īfirmē
bit †virtutem. et †fortitudinē †ple

¶ Hic. Caſ. Oriēs verbū a pr̄e genitū. Et aſcēdit ab oriēte ꝟtute ꝟbi.
¶ Ad orientem. Locū expſſit vbi ſurrexit. et vnde aſcendit.
¶ Aug. Ad orientē. noſtre illuminatōnis. Vel qꝛ hierl'm eſt in oriente.
¶ Voci ſue. Aug. Que fuit humilis in paſſione. dabis vocem virtutis in cōmuni reſurrectione.
¶ Vocem virtutis. Caſ. Efficaciā reſuſcitandi omnes mortuos.
¶ Magnificentia. Aug. Quoniā iam tūc nō erit cōmixtio malorū inde euidens erit magnificentia eius ſuper verum iſrael.
¶ In nubibus. Aug. Quia nō ſolus veniet ad iudiciū: ſed cū ſenioribꝰ populi. qui ſūt nubes quas ne aliter accipes addit. mirabilis in ſcīs.
¶ Ipſe dabit. Caſ. Magna promiſit. ne quis pro humana infirmitate deſperet. ſe ad tanta ꝑmia peruenire.
¶ In finem. Auguſ. Cōmutatus eſt ex forma dei in veteriꝰ adam. in quo oīnes moriūtur. Cōmutant' de malo fideles in bonum et de bono in melius in meliꝰ ꝑ gratiā in paſſione xp̄i. qui tranſiuit de mūdo ad patrem in quo et nos tranſire fecit. de morte ad vitā. de terra ad celū. vnde deſcēdit ad eos qui ceciderāt vt eos ſubleuaret. quod eſt paſcha hebraice. i. tranſitus. Grece vero paſcha paſſionē ſignificat. Paſcha eīm dicit' a patin. id eſt. pati ſecundum grecos.
¶ Caſ. Quartꝰ pſalmus qui latiꝰ de paſſione et reſurrectōne.
¶ Caſ. Agit' de cauſa cōmutatōis. i. paſſione chriſti.
¶ Hic loquit' xp̄us caput et corpus. LXVIII.
¶ Saluū me fac. Caſ. Primo ꝑcatur ſaluus fieri qꝛ multa patitur. quantū ad ſe gratis. ſed quod aliꝰ rapuit ipſe ſoluit.

† ſ Ergo.
bi ſue: †benedictus deus.
† ſ Chriſtū. ſ Pſalmus dirigēs. ſ de mundo ad celum.
†In finem pro his qui †cōmuta
attribuitur † ſ Chriſto.
būtur ipſi †dauid.

LXVIII.

Saluū me fac

deus. quoniā intra
† ſ Seditio et motus populi iudeorū. ſ tollendam.
uerūt †aque vſqʒ ad animā meā.
† ſ Q. tenuerūt me ſ Corpore. † ſ Iudaice iniquitatis. ſ Caſ. Homo limus eſt. ſed cadē do a iuſticia limus ꝓfundi eſt. Aug. cui ꝓſequēti qui non cedit cōmutat' de limo in aurum.
†Infixus ſum in †limo ꝓfundi:
† ſ Michi. † ſ Nō inueni qꝺ feci ſ firmitas. ſ Status vite. ſ. ſtabilitas. † ſ Quia. ſ Ecce ionas a ceto abſorptꝰ. ſed tercia die euomitus.
et non †eſt †ſubſtantia. †Ueni in
† ſ In qua nos naufragabamur † ſ Seditō tranſitorius impetus. ſ voces inclamantium mortem.
†altitudinem maris: et †tempe
† ſ tamē. ſ Quia nō recipiebar. † ſ Ad monendo eos.
ſtas dimerſit me †Laboraui †cla
māſ. rauce facte ſunt fauces mee:
† ſ Caſ. diſcipuli deſpauerūt. vel quando mortuus. † ſ vel ab ſperando.
defecerunt †oculi mei †dum ſpero
† ſ Qui ode. rc. ſ ita vt et diſcipulꝰ cū eis eēt ſ vel um. ſ vel vm.
in deo meo. †Multiplicati ſunt
† ſ Caſ. Capillis capitis compat inimicos. quia merito raſi ſunt de chriſto dū in caluaria crucifixus eſt.
ſuper †capillos capitis mei: qui
† ſ Sine cauſa. † ſ Numeroſi ſunt. et noxii. ſ Et.
oderūt me †gratis. †Confortati

¶ Caſ. Hec eſt vox grani ſinapis ꝯtēpti dū in ortu obruitur. quod creſcit in magnū olus. hoc fuſcum et aſpnabile prorſus. Sic et chriſtus. de ꝗ vidimus eū non habentem ſpeciē neqʒ ꝺ corem. ſed tamē occupauit faciem terre factus mons magnus.
¶ Aque. Aug. Id eſt. turbe que ꝑualuerunt occidere chriſtū hoc dicendo in ſe trāſformat membra: quibus amarus eſt tranſitus mortis. ꝑ quem chriſto coheremus. et habet fel et acetū qꝺ in paſſione domino datū eſt. vt clament ne cedant iniquitati timore mortis: vltra quā nō habent mali quid eis faciant.
¶ In limo. Homo factus eſt ꝺ limo terre. ſed nō de profundo. ſed ꝑ originalia et quotidiana peccata facti ſunt homines limus profundi. hi tales vero nō ſubſtātia quia iam nō a deo facti ſunt: ſed acceſſit. Vl' nō eſt michi ſubſtantia. i. virtus carnis euadēdi paſſiōem
¶ Subſtantia. Aug. Dicitur diuitie. et eſt. nō eſt michi ſubſtantia. i. ad paupertatē veni. inde poſt paup et dolēs ego ſū. Vl' ſuba dr̄ illud qꝺ ē ꝗcqʒ res. Fecit ꝗ deꝰ hoiem ſubſtantiā ſcʒ naturaliter bonū. ſed quia nō in eo remanſit: ſed ē in iniquitatē lapſus. que ñ eſt ſubſtantia. ſed ꝑuerſitas hominis: ñ ē ſubſtantia in qua infixus eſt filius dei. quia in iniquitatē eorū infixus eſt. Et ſic. nō eſt in eis ſubſtantia. i. nō inueni in eis quod feci.
¶ Ueni. Aug. Quia ſponte. In altitudinē ꝓfundū inſani populi.
¶ Laboraui cla. Aug. Diu clamauit. Ve vobis ſcribe et phari. vt raucus quantū ad illos. quia non eſt ab eis intellectus.
¶ Clamans. Caſ. Laborat ſi audit'. nō laborat. cuiꝰ votū impletur.
¶ Oculi. Caſ. Ut oculi duorū in via nō agnoſcentiū. quibus factum eſt extra quod erat itra. i. cecitas que in corde facta ē et in oculis. dixerūt eīm. Sperabamus ꝙ redempturus eſſet iſrael. Aug. Sed ſpem eis reddidit quādo cicatrices palpandas obtulit. quibꝰ tactis. Thomas ad ſpē rediit clamans deꝰ meus et dn̄s meus. Tetigit ergo formā ſerui et cognouit formā dei. Ideo in lege dictū eſt. Nō coques hedū in lacte matris. i. apl'is adhuc teneris et infirmis nō immittes paſſionem et mortem quia ꝑditi fuiſſent. potentiam.
¶ Dū ſpero. Caſ. Cauſa ſubditur preſtolor miſericordiam. nō exoro
¶ Multiplicati. Auguſ. Quod prius typice. nūc in re aperte dicit

Super capillos. pro infinito. Vel plures ſūt his qui ſunt ornati.
¶ Rapiu. Aug. Rapere voluerūt diuinitatē et pdiderūt felicitatē, rapuit adam pſumens: vt dyabolus de diuinitate.
¶ Deus tu ſcis. Caſ. Quia pro alijs ſoluit: pcat expectātes ātiquos. et qrentes alios ſcʒ modernos in ſe nō fruſtrari. cū tāta tā ęqnimit ferat.
¶ Inſipientiam. Aug. Ex mēbris. Vel quod ſtultū eſt dei ſapiēti⁹ eſt hoib⁹. qd in me irriſerūt. qui ſibi ſapiētes videbātur. tu ſciſti quare fieret irriſio ſcʒ talis et mors.

¶ Aug. Inſipiētiā. ꝙ mei ignari dei. hi ſunt qui cōmutant in ſapientes et iuſtos.
¶ Non erubeſcant. Auguſ. Quę ſoluerit exponit. hic oſtendit quod ſupi⁹ de mēbris dixerat.
¶ Aug. Nō erubeſ. id ē. nō dicat eis vbi eſt xp̄us veſter. vel nō pmat eccleſia vt filij erubeſcant.
¶ Qui expectant. Caſ. Qd oculis videre nō potuerūt. pphetę et iuſti. ne ergo aliter eueniat qʒ ſpūs ſanctus p eos pdixit. Sequit deus virtutū cui nichil impoſſibile.
¶ Deus iſrael. Aug. Vt qui deitatem eius intueri poſſunt. nō ſeducant in firmitate ei⁹ carnali.
¶ Quoniā propter te. Caſ. Congregat in vnū multa quę ptulit ad inuidiā in iudęos excitandā. opprobriū. in beelzebub e. d. potator. vorax. Operuit. h̄ ſolet euenire in bono laceratis. q̇ ſolent tāto ampli⁹ ad tempus effici triſtes. quāto cognoſcūt in ſe iniqua confingi. Peregrinus. vel hoſpes qui in domo ad temp⁹ recipit. nō vt frater chariſſimus quod eram. Comedit. me quā do funiculo vendentes eiecit. Quid iſtuʒ zelū ſequit ſubiūgit.

† ſ Etiam.
ſunt † qui pſecuti ſunt me inimici
† ſ Laus eſt in cauſe bonitate nō in pene acerbitate. Cauſa em̄ facit martirē nō pena.
mei † iniuſte: quę non rapui tunc
† ſ Hoc eſt gratis. nō peccaui et penas dedi. † ſ Nō rapui. vel hoc ideo quia tibi placet.
† exoluebam. † Deus tu ſcis inſi
† ſ Id eſt. meoꝝ ſ Quā michi imputauerūt de morte et irriſione. † ſ Que ſuſcepi ad delendū. nō que admiſi
pientiam † meam: et † delicta mea
† ſ ergo.
a te non ſunt abſcondita. † Non
† ſ fruſtrent. † ſ Moriēte † ſ Cū deſiderio
† erubeſcant in † me qui † expectāt
† ſ Celeſtiū vel terreſtriū.
te domine: domine † virtutum.
† ſ Et. † ſ Inſultatōibus. † ſ Moriēte.
† Non † confundātur † ſuper me:
† ſ videntiū deū. † ſ Merito nō confundantur. ſ Nō p culpa vel alia re. ſ Nō eſt magnū. ſuſtinui. ſed propter te.
qui querūt te de⁹ † iſrael. † Qm
† ſ In cōuitijs.
propter te ſuſtinui † opprobrium:
† ſ vt videbatur. † ſ Cōſputam.
† operuit confuſio † faciem meam.
† ſ vt ioſeph. † ſ Cognatiōe carnis.
Extraneus † factus ſuʒ † fratrib⁹
† ſ vnde hūc neſcimus vn̄ ſit. † ſ Sinagoge
meis: et † peregrinus filijs † matris
† ſ Sed quare hoc. ſ aug. Quia pſecutus ſū in illis īiquitates eorū dū flagellaui in tēplo male verſantes.
meę. † Quoniam zelus domus
† ſ fuit michi cauſa mortis.
tuę † comedit me: et opprobria ex
† ſ Aug. Quicūqʒ expbrat chriſto et patri † ſ tandē. † ſ Quia me inuenerunt.
probrantiū † tibi † ceciderunt † ſu
† ſ Caſ Pallio triſticie. † ſ Salutis eorū.
† ſ voluntatem.
p me. Et † operui in † ieiunio † ani
† ſ aug. Quia ab eis ieiunaui. i. eis nō cōſenſi ideo inſultant michi.
mā meam: ⁊ † factum eſt in oppro
† ſ Quia. ſ Cur in opprobriū. † ſ vel tamē eos aſperos volui eſſe veſtimentum.
briū michi. † Et poſui † veſtimē
tū meum ciliciū: et factus ſum il

Et opprobria e. t. c. ſ. Quia increpati iudęi cōuicia quaſi tela ſuper eū miſerunt. vt nōne hic eſt filius ioſeph. Improperantiū tibi. quādo dixerunt. nūquid poteſt deus parare menſam in deſerto. et iſti ſūt dij tui iſrael. vnde nūc dicit eadē cōuicia cadere ſuper ſe quę olim expbrabāt vt ex cōſuetudine impia videas eos et non nouiter hoc feciſſe.
¶ Confuſio f. Aug. Vel irreuerētia. i. impudentia quā oportet nos habere inter eos quibus diſplicet xp̄us. ne erubeſcamus de eo.
¶ Zelus. Caſ. Indignatio vel amor. quia domus mea d. o. v.
¶ Ceciderunt. Caſ. Cadūt ſuper nos mala quādo nō poſſumus vitare illa. ceciderunt igitur. i. effectum habuerunt.
¶ Et operui i ie. Aug. Prelegi ieiunare poti⁹ qʒ fel et acetū accipere. id ē. veteres et amaros. qui nō intrant in corpus eius.
¶ Caſ. Et operui. Nō exercui potentiā vindicando. Et factū eſt ꝙ patuit in ſputis. In opprobriū. Aug. detrahentiū et deriſorum.

¶ In ieiunio. Aug. Quia ſicut eſuriebat et ſitiebat chriſtus eorū ſalutem et fidem. ita et ieiuniū xp̄i fuit quādo defecerūt qui in eū crediderāt
¶ Et poſui. Aug. Illis carnē oppoſui in q̄ ſeuirent. ⁊ occului deitatē.
¶ Ciliciū. Aug. Hiero. Mortalis caro. vt de peccato damnaret peccatū. Ciliciū. lugubris caro. vt qn̄ fleuit ſup hieruſalē. et pro lazaro.
¶ In parabolā. Aug. Hiero. Irriſoriā vt cuilibet maledicendo dicerent ſic tibi cōtingat vt crucifixo. Vel quia parabolas eos docebā. vnde vobis datū eſt noſſe myſte. regni ceteris aūt in parabolis. et tūc aduerſū me. ⁊c.

¶ Qui ſede. Caſ. In porta ſedent qui cōuentibus hominū ſedula curioſitate miſcētur: dicit ergo paſſionē ſuā iudęorū eſſe fabulam: vt nullus exciperet qui huiōi locutionis eſſet alien⁹. vnde cleophas ait. tu ſol⁹ p. eſ. in hie. ⁊c.
¶ In porta. Ciuitatis vbi ſolent iudices ſedere ad iudicādas cauſas. i. in publico iudicō. Hiero. Sicut ſcribę et phariſei habētes clauē ſciētię. ſʒ nec itrātes nec alios intrare ſinētes.
¶ Et in me pſal. Caſ. De me aiebant in publicis ꝯuentib⁹. et in cōuiuijs pſallebant. irriſio mea erat pſalteriū. Qui bibebant u. Auguſ. Qui inebriātur temporali voluptate. Vel Caſ. in deū pbabili ope pſallunt: qui vinū ſpūale bibunt.
¶ Ego uero. Caſ. Prędictis malis oppoſita eſt oratō pro pte ſua. vt diſcam⁹ nō rixas ſed oratōes opponere iurgijs.
¶ Tempus beneplā. Aug. Ideo nunc eſt tempus beneplaciti et recōcilia tōnis p incarnatōʒ. p ſanguinē. p mortē. deide quomō hoc tēpus pueneri t exponit In multitudine.
¶ In ueritate.

† ſ In ſimilitudinē maledicti. † ſ Qui tibi hoc fecerunt.
lis in † parabolam. † Aduerſum
† ſ Habentes claues ſapientie.
me loquebātur qui † ſedebant in
† ſ In publico. † ſ Ecce in eū cōuertit cantus qui prohibet vanos cantus † ſ Cum ego ieiunus.
† porta: ⁊ in † me pſallebāt q̄ † bibe
† ſ Erroris impietatis et ſupbie. † ſ dū ipſi ita inſultarent. ſ dirigebam. † ſ Olim nō corrigūtur iniqui. nichil reſtat niſi orare etiam pro ipſis.
bant † vinum. † Ego vero † oratō
† ſ Nūc eſt. ſ gratie ſ Exaudi quia. ſ aug. Cū granū moritur ſurgit fructus
nem meā ad te domine: † tempus
† ſ Hoc tempus beneplaciti prouenit. ſ cōtra multitudinē iniquitatis noſtre.
beneplaciti deus. † In multitu
† ſ Ideo. ſ Perſice in reſur.
dine miſericordię tuę † exaudi me:
† ſ Caſ. vt des ſalutē in reſurrectōe. ſ Sicut p pphetas pmiſiſti. † ſ Chriſtus ex infirmitate mēbrorū loquit. ſ In hoc audi.
in † veritate ſalutis tuę. † Eripe
† ſ Aug. Cui ſupra dixit ſe infixū corpore. † ſ Non teneat anima et ſi tenetur corpus. ſ vel inhercam. † ſ Exponit. ſ In reſur.
me de † luto vt non † infigar: † libe
† ſ Hi ſunt lutum.
ra me ab his qui † oderunt me: et
de profundo aquarum. Non
† ſ Secōm ſpūm. ſupra merſus ſcōm carnem. ſ Irrecupabiliter. † ſ Impetus iudeorum. ſ vt eam in profundū limi.
me † demergat † tempeſtas aquę:
† ſ Infernus. ſ Sic vt vrgeat.
neqʒ abſorbeat me † profunduʒ:
† ſ Profunditas iniquitatis humane. ſ Infernus. i. nō ſic abſorbeat vt vrgeat.
neqʒ vrgeat ſuper me † puteus os
† ſ Hec eſt cauſa audiendi.
ſuum. Exaudi me domine † quo
† ſ vel ſuauis. ſ Nō quia merui. ſ Suauis eſt miſericordia tribulato. vt panis eſurienti.
niā † benigna eſt miſericordia tua
† ſ Quibus peccata licet numeroſa cedunt. ſ Nō peccōrū meorū.
ſecundū multitudinē † miſeratio
† ſ Caſ. Nō in peccata † ſ Loquit tot⁹ xp̄us
nū tuaruʒ reſpice † in me. † Et ne

Aug. Premiſit de miſericordia nunc ſubiungit de veritate. quia vniuerſę vię miſericordia et veritas. miſericordia dimittendo peccata. veritas reddendo promiſſa.
¶ Ut nō infigar. Aug. Mente. Supra dixit infixum corpore. dicit hoc ex infirmitate mēbrorū. de luto. i. lutoſis deſiderijs. h⁹ turbulenti.
¶ De profundo a. Caſ. Iudęi malignitate cōſilij. pfūdi ſūt. ſeditōi
¶ Profundū. Caſ. Peccatorū qd deglutit aīas. vn̄ peccator cū venerit in pfūdū peccōꝝ contē. hec picula mēbris eius imminēt.
¶ Ne urgeat. Aug. Et ſi cecidiſti nō claudit ſup te pute⁹ os ſuū. ſi nō claudis tu os tuū. h̄ ꝯfitere et dic. de pfūdis c. a. d. et euades. Claudit ſup illū q̄ in pfūdo ꝯtēnit. a q̄ mortuo velut q̄ nō ſit perit confeſſio.
¶ Exaudi me. Caſ. Periculis hoim expoſitis voce eoꝝ pcatur. exaudi me domine qr benigna miſericordia. nō quia merui.
¶ Benigna. Aug. Suauis ē tribulato miſericordia. vt pāis eſurięti

¶ Aug. Venit tribulatō · differt deus ſubuenire vt moueat deſideriū, et ſit dulce auxiliū qd cū ſit: iam nō eſt quo differat.
¶ A puero · Aug. Quolibet ſancto paruo nō ſupbo, a quo ſupbiam tollit diſciplina tribulationis.
¶ Propter inimicos. Aug. Vt cōfundant liberatōe mea. Vel vt cōuertant · ꝙ ſi neutrū nūquid nō eſt liberādus: ſed eſt quedā liberatio occulta, que ꝓpter ſanctos fit, vt ſeptē fratres qui igne cōſūpti ſunt cum matre hortāte eos ne cōtra leges dei homi nibꝫ cōſentirēt. Eſt et alia liberatō manife ſta ꝓpter inimicos vl̄ puniendos · vel etiā libandos · vt tres pue ri de igne liberati ſūt etiā corpe. vnde ipe nabuchodonoſor con uerſus deū ꝑdicat
¶ Aug. Propter inimicos. Hoc ad aptam · vt caro reſurgat et aſcendēs ſpūm mittat · vnde inimici ꝯfuſi ſunt · quibꝫ nō ꝓderit ſi ſolā aīaꝫ liberauis
¶ Tu ſcis impropeniū. Aug. Quia quare ſint iſta michi tu noſti. illi nō norūt et quia ipſi in conſpectu tuo ſunt · iſta neſciētes nō poterūt cōfundi vel corrigi, niſi manifeſte eruas. Et ideo ait ꝓpter inimi ·
¶ Aug. Tu ſcis impꝓperiū vel oppꝓb · ꝛc. Opprobriū qd obijcit inimicus. Cōfuſio eſt que mordet ꝯſcientiā. Verecūdia: quando et frons ꝓ falſis erubeſcit · hec oīa ī corpore chriſti. Obijcit xpianis nomē chriſti. Fortibꝫ vt paulo gloria eſt. Qui dixit · michi aūt abſ · glo · ni · in cru · ꝛc. Et alibi non enī erubeſ, euā. His ergo opprobriū tm̄ potat obijci, ſ nec cōfuſio ſanę mēti, nec verecūdia fronti. Sed cum obijcit quibuſdā ꝙ xpm occiderūt cōpuncti ſūt mala conſcientia et ſalubriter ꝯfuſi vt poſſint dicere, tu cognouiſti cōfuſionē. Quidam vero credunt · ſed cōfiteri erubeſcūt: et hi cōmendant deo · non vt ſic eos relinquat ſed adiuuando perficiat.
¶ Reuerentiā. Aug. Alij ignominiā, vt alapas · flagella · et ꝙ pilato tanꝗ̄ reus traditus eſt. hec nō pro ſuo reatu · ſed ꝓ nobis ſuſtinuit. vt in talibus nos inſtrueret ꝑſente deo cōmitterent.
¶ In conſpectu tuo. Caſ. Inuidiā excitat cōtra eos vt tantū ſcelus
¶ Cor meū. Quia volūtate ſuſtinuit, ſecundū illud, deſiderio deſideraui hoc paſcha manducare vobiſcū.
¶ Qui ſimul cōtriſtaretur. Aug. Cōtriſtati ſunt diſcipuli et mulieres que ſup eū flebant · ſed nō ſimul · carnaliter enī ꝯtriſtabant de vita mortali que erat mutanda morte · cū deberent cū eo triſtari de ceteris qui medicum occidebant quod nemo tunc fecit ·
¶ Et dederūt in e. m. f.. Aug. Qꝛ nō inueni ſimul triſtes et cōſolātes hoc fuit michi fel amarū ꝓpter merorē. Acetū · i · acidū ꝓpter vetuſtatē eorū. Legit in euangelio fel ei oblatū, ſed in potu nō in eſca · Myſtice ergo dicit · i · ſup eſcam ſuauē quā cū diſcipulis accepat ꝙ̄ eſt eſca vnitatis xpi iniecerūt fel, quod adhuc hodie facit, et grauiꝰ peccat cōtemptor ſedentis in celo · ꝗ̄ qui crucifixit ābulantē in terra · Dant bibendū amarū potū ꝙ̄ male viuendo ſcandalū faciūt eccleſię vt heretici. Guſtauit dñs docens ꝛ nos guſtare · i · pati tales, ſ nō bibit: qꝛ nō poſſunt tales in corpꝰ eius recipi. Myſticę ergo hoc ꝑdicitur · ſicut et myſtice factum eſt in paſſione.
¶ Caſ. Et dederūt. Hęc eſt cōſummatō paſſionis cū dixiſſet ſitio, fel cū aceto obtulerūt hoc facto mores ſuos amariſſimos indicantes
¶ Fiat menſa. Caſ. Prophetia cōtra aduerſarios.
¶ Aug. Fiat mēſa. Mēſa ſcriptura, hāc iudei habuerūt: dū mandatū dei coluerūt, poſtꝗ̄ a lege ieiuni ſūt · hec mēſa corā ipſis gentibus data eſt · vt grauiꝰ dolerēt
¶ In laqueu. vt qui littera legis alios ſtrīgebant: in ea obligati caderēt. In retributōem: qꝛ illis ablata et gentibꝫ data. Malorꝫ fuit retributō. dū nolentes in ea epulari: ab ea ſunt excluſi. In ſcandalum · quia deſerētes pacis auctorē, rixas ſibi et praua opera cōcitant ·
¶ Coram ipſis. Aug. Quia vident malum eſſe ꝛ tamē faciūt. viui deſcendētes in infernū. vnde etiā. Niſi dñs eſſet in nobis forꝫ · viuos deglunos · i · ſcientes ſe non debere cōſentire illis.
¶ Oculi. Auguſ. Doctores qui ꝑeunt Obſcuretur · i · lumē ſcientię ꝑdāt. Et dorſum. corꝫ · i · minores. Cū enī lumē ſcię ꝑdūt: ꝙ̄ ꝑeūt ad portāda pccorꝫ onera · et ad appetēda terrena inclinātur ſequētes. vel dorſum mens eorūdē. Semꝑ · hoc d illis ꝙ̄ nō ꝑnitent.
¶ Effunde. Caſ. Vt ī morē fluminis ſit copioſa. Comprehendat. vt ñ liceat effugere ·
¶ Fiat habitatio. Auguſti. Hoc iā in manifeſto. ſicut ſupra liberatō nō ſolū occulta cum dixit, intende animę · ſed et apta ſecundum corpus cum dixit, ꝓpt inimicos m · e · Ita hic calamitates ꝑdicit occultas, de quibꝫ a ñ obſcurētur oculi in cęcitate mētis eorꝫ · et aptas · vñ mō fiat habitatō eorꝫ deſerta, vt factū eſt mō cū ꝑdiderūt locū et gen · in quo ſupbierūt ꝯtra deū ·
¶ In tabernaculis. Caſ. Tēplo et regio palatio · ad hoc ponit ibahitare qd fit deuote mētis affectu, ad domos hitare qd fit corpea māſiōe.
¶ Tu percuſſiſti. Caſ. Nō ſua culpa · ꝑcuſſiſti paſſione ad ſalutē gētiū, hoc illi crudeli voto impleuerūt. Et ſuper dolorē. qui erat, ꝓ ꝑditōne eorum. Addiderūt. inferre mortem. Vel Super dolorē. vulnerū meorū · i · quę michi infixerant lancea et clauis · Addiderūt. cuſtodes ſepulcri.
¶ Appone iniquitatem. Aug. Iniquitas eorū fuit vt hominē occiderent, et ſuper hoc appoſuit deus vt filium ſuū occiderent vt ſicut ſeruos premiſſos ita ipſum heredem.
¶ Deleātur. Aug. Quia ſcriptos ſe putant · id eſt, conſtet etiam ipſis non ibi eſſe illos · vnde cadent a latere tuo mille · et decem milia a dextris tuis, id eſt · multi ſcandalizabūtur ex eo numero qui ſe ſꝑabant ſeſſuros tecum · et ſtaturos ad dextram.
¶ Libro viuentiū. Caſſi. Notitia dei qua predeſtinauit ad vitam quos preſciuit conformes fieri imagini filij ſui. Non ſic tamen accipiendū eſt tanꝗ̄ in hoc libro aliquem ſcribat deus quem poſtea deleat, ſed ſcōm

† ſ Caſ. A puritate · ·|· ſ xpō de quo · Ecce puer meus quem elegi.
auferas faciē tuā a † puero ·|· tuo:
† ſ aug. Receſſit afflictio mea ſequatur miſericordia tua. ·|· ſ Non eſt quo differas qm̄ ·
qm̄ † tribulor ·|· velociter exaudi
† ſ hoc ad occultā ꝑtinet liberatōem ·
·|· ſ Quod. i · quā liberatōem tu ſcis ·
me · † Intende animę meę et ·|· libera eā: propter inimicos meos
† ſ verbis. vt cū dicerent blaſphemauit
eripe me. Tu ſcis † imꝑperium
† ſ Que ex imꝑperio · ſ In paſſione.
·|· ſ vel verecundiam.
meū et † confuſionem meā: et ·|· re
† ſ Et ſ Hec michi inferūt · ꝛ hoc ī tui preſentia ꝛ hoc eſt ·
uerentiam meā. † In conſpectu tuo ſunt omnes qui tribulāt me:
† ſ Quod preſciens vitare nollē. ·|· ſ Quia hec futura preuidit et predixit et ad hoc venit ·
† imꝑperiū ·|· expectauit cor meū
† ſ Que magis eſt crucifigentiū · quā ipſe miſerans dixit ignoſce il · quia ne. q. f. ·|· ſ tūc · ſ Sicut expectaui et predixi · ita impletum eſt · ·|· ſ hiero. de tanta multitudine pſecutorꝫ. ſ de pſecutoribus ſed leti ſcelus pegerunt ·
et † miſeriā. ·|· Et ſuſtinui † qui ſi
† ſ Qui ꝑficit conſolatur medicum.
mul cōtriſtaretur et nō fuit: ꝛ † qui
† ſ Sed potius ·
conſolaretur et non inueni. † Et
† ſ In euchariſtiā ſe dant fellicos iudei
dederunt in † eſcam meam fel: ꝛ in
† ſ Qua deſideraui fidem. ·|· ſ veteri acredine · ſ Aug. Quia niſi vetuſtatem inueni.
† ſiti mea potauerunt me ·|· aceto.
† ſ fel ꝛ a. ſ aug · Qualē laqueū michi exhibuerūt. dando michi talē potū talis potus et laqueus ſit illis ·
ſ Scriptura. ·|· ſ Aug · Que eis prolata.
† Fiat menſa ·|· eorum corā ipſis

† ſ Reprehenſionis · ·|· ſ Qꝛ ſic tribuerunt. ſ Anguſtiarū ·
in † laqueum: et in ·|· retributiones
† ſ Caſ. Ipſi ſibi ſunt ſcandalū. ſ Offendiculū · ·|· ſ Quia noluerūt intendere · ſ aug. Quaſi qꝛ ſine cā nō viderūt · fiat eis nō v dere ·
et in † ſcandalum. ·|· Obſcurētur
† ſ Agnoſcant verū ſolem. ·|· ſ Hoc conſequēs de obſcuratis oculis ·, quia ſupna nō vidēt de inferioribus cogitār. ſ Ratōem vel mentē
oculi eorum ne † videant: et ·|· dorſum eorū ſemper incurua. † Ef
† ſ Preterea exterius puniēdi hic et in futuro ·
† ſ vt obruat. ·|· ſ vindictā tuā. ·|· ſ Quando illud euenit quod timetur ·
funde † ſuper eos ·|· iram tuā: et ·|· fu
† ſ Hic ꝑſequit ibi cōprehenditur. ſ Quaſi fugientes.
ror iręe tuę † comprehendat ·|· eos.
† ſ Caſ · domus priuate ·
Fiat † habitatio eorum deſerta: ꝛ
† ſ de numero eorum.
in tabernaculis eorum non † ſit ꝙ̄
† ſ Quare hoc eis.
inhabitet. † Quoniam quem tu
† ſ Pro redemptōe · quaſi ꝙ deus ad bonū illi exercent ad malū. ſ Moꝛtalitate que eſt pena humani generis ·
† percuſſiſti perſecuti ſunt: et ſup
ſ Penā · ſ Id eſt · ſup mortē quā intulerūt meis · ·|· ſ Peccatorꝫ pro mēbris · ·|· ſ vel meorū. ·|· ſ Cuſtodes · † ſ Perſecutōnes
dolorem ·|· vulnerū † eorū † addi
† ſ Hiero · Predicit fieri ſicut iuſtū eſt ꝑmitti a deo · ſ Et ideo. ·|· ſ viciū vicio · vel iniquos filios iniquis patribus.
derunt. † Appone ·|· iniquitatē ſu
·|· ſ viā vite · ſ In tuā · relicta ſua ꝙ̄ ē ex lege ·
per iniquitatē eorū · et nō ·|· intrēt
† ſ Scōm ſpē eorū. ·|· ſ Liber ē noticia dei ·
in iuſticiā tuā. † Deleantur de ·|· li
† ſ veterū ſcꝫ abra. yſ · et ia. ·|· ſ Scōm equitatē · ſ Nouis apoſtolis. ſ. et aliis ſ Hoc negat illis qui nō ſunt vt ait titulꝰ cōmutati.
bro † viuentium: et cū ·|· iuſtis non

ſpem illorum qui ſcriptos ſe putant.
Ego ſum pauper. Caſ. Hic diſpenſatõem incarnatõis et ſanctitatẽ propoſiti exponit dicens quis finis paſſionis.
Dolens. Aug. Hoc ſecundũ caput ꝓ omnibus dolet. vnde dolores noſtros ipſe portauit. quod nullus alius. ideo dicit ego.
Et placebit. Caſ. Laus puri cordis plus placet ꝙ mactatõ pecudũ.
Vitulũ nouellũ. Aug. Pro peccatis offerebatur nouellus vi. qui ſignificabat nouitatem ſecuturã. que defenſionẽ habet in cornibus. munimẽ pedum in vngulis ꝑ quas aſpera ſeculi calcet. ꝓducentẽ quia fidelis quotidie virtute dei augetur.

Aug. Vitulus vngulis terrã excitat. ſic qui nõ cõtradicit. ſed tamẽ terrenũ abiecte ſapit: vngulis excitãdus eſt. et ſuꝑ hũc vitulũ placebit laudatio mea cum angelis. vbi nec aduerſarius erit ventilãdus. nec piger de terra excitãdus.

Videant. Caſ. Ne oblatõ iam eſt in mente. nõ in rebus. vbi pauꝑ equatur diuiti. et o paupes hoc tamen cõuiuiu dei facite. querite dñm. Vel vt videatis querite deum eſcam mentis.

Vinctos. Aug. Qui vltra neceſſaria querit cõpedes onerat. ſed ſufficiat dici malicia ſua.

Aug. Vinctos. Mortalitate qua dominus offenſus. ſeruos cõpediuit. ſed ĩde clamãtes audit.

Celũ terra mare. Caſ. Ad litterã. i. celeſtia treſtria et natãtia. hec laudãt. dñm ex eis laudatur creator.

Caſ. Diuitie ſũt pauperis videre creata. et ĩde laudare creatorem.

Laudent. Caſ. Quod prius ſimul: nũc ſingillatĩ monet. vel laudent celeſtia terreſtria natãtia. et vt ꝑfecte oĩa concludat: addit. oĩa que in eis ſunt. ſic oĩs creatura ad laudes inuitatur.

† ſ Aũt totus chriſtus loquitur. † ſ Beati pauperes. ſ Humilis.
ſcribatur. † Ego ſum † pauper et
† ſ Beati qui lugent. ſ In paſſione. † ſ Ex voce capitis. † ſ In reſurrectõne. ſ vt iam nõ ſim pauꝑ vel dolẽs vnde laudabo.
† dolens: † ſalus tua deus † ſuſcepit me.
† ſ In me et in mẽbris. ſ Quia et ſi omnia deſunt deus mecum.
† Laudabo nomẽ dei cũ † cãtico: et † magnificabo eũ in laude.
† ſ delectatõe. † ſ Hic et in futuro. ſ Ad proximũ.
† ſ Hoc ꝙ laudabo. ſ Plus legalibus. † ſ aug. Sacrificiũ laudis gratius erit ꝙ̃ ſacrificium vituli.
† Et placebit deo ſuꝑ † vitulũ † nouellũ: † cornua ꝓducentem et vngulas.
† ſ Qui ſignificat nouã vitam. † ſ Quibus ventiletur qui cõtradicit hereticus.
† ſ Credant. † ſ vt ſaturari queant.
† Videant † paupes et † letentur: † querite deum et viuet † anima veſtra.
† ſ Spe gaudeant. † ſ Eſurite. ſitite. quia ipſe eſt panis viuus qui de celo deſcendit. ſ vos inopes.
† ſ Et ſi nõ corpus. † ſ Querite. Omnibus temporibus. ita et vos audiet.
† Quoniam exaudiuit † pauperes dominus: et † vinctos † ſuos non deſpexit.
† ſ aliter nõ audiret. † ſ Mortalitate. vel peccatis vel ſuis legibus.
† ſ a ſe ſoluendos.
Laudẽt illum † celi et † terra: † mare et † omnia reptilia in eis.
† ſ apoſtoli. † ſ Eccleſia iudeorũ. † ſ gẽteſ. † ſ Cũ hec cõſiderãtur laudatur deus. ſed eſt et aliud cur laudare debeant.
Quoniã deus † ſaluam faciet † ſyon: † et edificabuntur † ciuitates † iude.
† ſ In eternũ et ſi hic affligitur. † ſ Eccleſiam. † ſ Nũc. ſ Per orbem.
† ſ Eccleſie. † ſ Per cõfeſſionẽ humilitatis. ſ Chriſti qui de iuda. † ſ Pauperes. † ſ Conſtanti mente.
† Et † inhabitabunt † ibi: et † hereditate acquirent eam. † Et ſemen ſeruorũ eius poſſidebit † eam: † et qui diligunt nomẽ eius habitabũt in ea.
† ſ In ea ſyon. † ſ Caſ. Quado ad celeſtem hieruſalem peruenient.
† ſ Qui. ſ Imitatores fidei vel boni actuſ.
† ſ Hieruſalẽ. † ſ aug. Hi ſunt ſemen non qui carne filii ſunt. quia et ſerui dilexerũt nomẽ eius.

Hiero. Caſ. Ac ſi diceret oĩe genu f. c. t. et infernorum. renis.
Et omnia reptilia. Caſ. Oẽs modi mõſtruoſi in peccatis. heretes ter
Quoniã deus ſaluã. Aug. In ſpe fidelis populi finitur conſtructio eccleſie. vnde omnis creatura laudare monetur.
Et qui diligunt. Caſ. Quid ꝑ ſingula. oĩes qui diligunt no. t. habitabũt. Aug. hi ſunt ſemẽ ſeruorum. Iſte enĩ verſus exponit ꝓcedentem.
In rememoratõne. Caſ. Memoria duobus modis. Cũ memores peccatorum iudiciũ timemus: vnde ſupra in pſalmo. xxxvij. vel dũ ꝓmiſſa bona corde retinemus et ſecuri ſumus. vt hic. quod oſtendit cũ ſubdit. ꝙ ſaluum fecit eũ dominus. et congrue ſupra caput de paſſione egit et ſpe reſurrectõis addidit. ſiliter mẽbra et paſſiones ſuas edicũt. et ſpem reſurrectõis aſſumũt.
Aug. Vox tribulatorum xp̃o. i. martirũ inter paſſiones ꝑiclitantiũ. ſed de capite ꝓſumentiũ. Cũ illis vox oĩs iuſti. cui ex charitate abũdans iniquitas etiã xp̃ianorum eſt paſſio. vt loth corꝑalem ꝑſecutõem a nullo in ſodomis ſuſtinuit: ſed a malis factis eorum. cui nõ fuit dictũ vt nõ ibi habitaret. Eſt ergo ꝑſecutio iuſti. vel a leone in impetu. vel a dracone in inſidijs

† ſ Chriſtũ. † ſ dirigens. † ſ attribuit. ſ Omni iuſto qui hic loquitur.
† In finem † pſalmus † dauid in † rememoratione † eo ꝙ ſaluũ † eũ fecit dominus. LXIX
† ſ Id eſt. agens de memoria. † ſ Sez. † ſ Spe et certitudine.

Deus in adiutorium meum † intende: domine
ſ Qui ſoles iuuare. ſ Aug. Semꝑ adiutorio egemus in hoc ſeculo. maxime in tribulatõe. ſ Cõtra ꝑicula.
† ſ Reſpice. ſ Et cito.
† ad † adiuuandũ me feſtina. † Cõfundantur et reuereantur: † qui querunt animã meam.
† ſ Caſ. Quaſi ſi tardet miſericordia. creſcent tormẽta. † ſ Et. ſ aug. anteꝙ̃ defendãt ſua facta vt glorioſi. ſed poſt cõuertũtur. vnde ſubdit et reuereantur ꝛc.
† ſ trucidantes. ſ Aug. ad opprimendũ.
† ſ Aug. Nõ precedãt ſed ſequãtur nõ ſuo conſilio viuant ſed ſanctorum.
† Auertantur retrorſum et erubeſcant: qui † volũt † michi mala. † Auertãtur ſtatim erubeſcentes: † qui dicunt michi euge euge.
† ſ vel cogitant. † ſ vel animã meã. † ſ Et.
† ſ Repulit paulus dicentes ego ſum pauli. ſ Irriſione. vel adulatorie.
† ſ His omnibus auerſis et confuſis.
† Exultent et letẽtur in † te omnes qui † querunt † te et † dicant ſemper † magnificetur dominus qui diligunt † ſalutare tuũ.
† ſ In quo ſunt lux. non in alio. † ſ Nõ homines ſed. † ſ Qui prior eos queſiſti.
† ſ Q. qui hoc nõ dicit nõ querit deũ. † ſ Hoc ſemꝑ dicant. ſ Qui peccatorẽ vocat confitenti dat veniã. idem facit iuſte viuere tandem glorificat.
† ſ Quia ab illo ſalus eis non a ſe.
† ſ Aug. Ille diues nullius egens. ſ Lumen meũ. † ſ vel mendicus. i. petens. ſ Inſufficiens michi.
† Ego vero egenus et † pauꝑ ſum: † deus † adiuua me. † Adiutor meus et † liberator meus † eſto domine ne moreris.
† ſ Sed o. † ſ vel adiuuat in mũdi tribulatõne. † ſ Ideo adiuua. quia. ſ Et. ſ Hoc ſemꝑ etiã dicendũ iuſtis. ſ vt vincam. ſ Ecce vnde cepit.
† ſ de tot nexibus cauſarũ † ſ Ne cedã. tu non alia michi ſpes eſt. ſ vel es tu.

vnde oĩes clament. Deus in adiutoriũ. primo petentes ſe adiuuari. malos erubeſcere. LXIX.

Deus in adiutoriũ. Monet vt in deo nõ in nobis gloriemur.

Caſ. Hic omnis petitio affirmatio eſt vnde nõ ſunt timẽde tribulationes.

Hic verſiculus ante oĩes horas in initõ ꝓdicitur. quia cũ orare ſolemus maxime tẽtare nititur dyabolus vt maſce morietes ꝑdant ſuauitatem vngenti.

Confundatur. Caſ. Cõfundi eſt de peruerſitate turbari. Reuere. ne ples a iuſticia pena ſequatur.

Qui que. qui uo. Aug. Diuerſa ſunt tempa in eccleſia primo fuit impetus ꝑſequentiũ: vnde qui querũt. modo remanſit maliuolentia cogitantiũ. vñ q̃ volunt.

Auertantur. Augus. Duo genera ſũt ꝑſequentiũ. vituꝑantiũ et adulantium. vt igne aurum ꝓbatur ita vrit lingua adulãtiũ plus enĩ nocet lingua adulatoris ꝙ̃ manus ꝑſecutoris. vtrumque ignis. Vritur qui temptatur vituꝑio vel laude. Exit integer qui neutro capitur.

Exultent et letentur. Caſ. Monet letari bonos q̃s egenos deus adiuuat et liberat.

Semper. Quia non vnquã debz ceſſare a laude eius.

Magnificetur deus. Caſ. Noſtro more dictũ vbi quis laudibus creſcit. quod nõ deus. ſed nos laudando proficimus.
Ego uero. Caſ. Quod hortor facio. Vel ipſi de ſe ſentiaut. Vel oĩs magnificetur. tu ergo quid. Vel ego ſic vo etiã iam iuſtus. quia adhuc lex mẽbrorum repugnat le. mẽ. mee. et adhuc eſurit iuſticiã. Vel de deo illud dicant. Sed de ſe ita ſentiant vt dicãt. Vel ego vero ꝛc. verba dei aſſumit ſibi. q̇ ſupra ſe hec eadẽ dixit. q. d. Illi qui querunt aĩmã ſunt diuites. ſed ego e. et p. quia et mũdanas copias nõ habet. et intus vbi eſt diues. ſemper amabit deſiderat accipit.
Ne moreris. Caſ. Tardũ videtur quod magno deſiderio queritur

¶ Aug. Ne michi tardius videat᷑ ꝙ venturus es quod fit ꝑ patientiā. quia qui caret·tardū ei videt᷑ et deflectit᷑ ab eo. vt vxoꝛ loth que fit ſtatua ſalis vt te condiat. exemplo em̄ tibi eſt ne retroſpicias·

¶ In fi. Aug. De ꝯmēdatōe gr̄e. Quidq̇d em̄ ſum⁹ mīa dei ſum⁹. q̇d q̇d ex nob mali ſum⁹; vt tota ſpes nr̄a in deo ſit, nō in nr̄is virib. Ionadab ꝯm̄dat᷑ a biere· qui filijs ſuis ꝑcepit ne biberent vinū: ne ꝗ in domib᷒ ſ᷒ in tabnaculis bitarent·cui illi obedierunt. quaſi deus hoc ꝑcipet, licet em̄ hoc deus nō ꝑcepit·ꝑcepat tn̄ vt filij obedirent parentib᷒. quod et debēt niſi pares cōtra deū iuſſerint. vnde deus benedixit eiſ ꝓpter obediētiā·eoſqꝫ obijcit populo iſrael·qui nolūt obedire deo· ſicut illi patri. vnd ſuadꝫ eis bierem· vt parēt ſe captiuitati: nec reſiſtāt volūtati dei. Sub dit ergo. Et eoꝝ qui ꝑmi captiui ducti ſūt nō quia filij ionadab captiui ducti ſūt. ſed potius oppoſiti captināddis peccato inobediētie. Ionadab ſpōtaneus domini·i· qui ex voluntate ſeruit. Filij iſrael captiui ſūt primi et ſecūdi et tercij. Sed nō de his ſonat pſalmus: potius de nobis qui captiuamur in lege peccati. q̄ eſt in mēbris. vn̄ magis cōmendat᷑ liberatoris xp̄i gratia. Sꝫ cur primi, iam elucet: quia in compatōe filioꝝ ionadab omnis īobediētia culpata ē· et ꝑ īobedientiā ade (in quo om̄es peccauerūt) captiui ſumnſ. merito ergo primi captiui, quia prim⁹ homo de terra terrenus cui ſimiles. Secūd⁹ de celo celeſtiſ· a quo liberabimur. vnd iſte exclamat· In te d·ſ· vt natus in adam in captiuitate·ꝑmo petens ab om̄ibus liberari. Fere ſingulis ſillabis cōmēdat᷑ gr̄a

† ſ Iſte. ⁝ ſ Eſt.

In finem †pſalmus dauid ⁝ fi-

† ſ Id eſt·obedientiū quibus cantatur vt perſeuerent ⁝ ſ Id eſt. īobedientiū vt deſiſtant·

lioꝛum †ionadab et ⁝ prioꝛum captiuoꝛum.

LXX.

ſ aug. Si in me cōfundoꝛ·vel in mūdanis que caduca.

IN te domine ſpera

† ſ vel ego iam in adam confuſus ſum. ſed in chriſto. ⁝ ſ In futuro· ſ Et ſi hic de peccato. ſ Ideo. ⁝ ſ Sꝫ·

ui †non confundar ⁝ in eternū: ⁝ in

† ſ caſ. Id eſt·ſcd̄m ꝙ iuſticia tua exigit·que eſt vt parcas oꝛanti ·quod eſt miſericoꝛdia

⁝ ſ Nō mea quā ſi ſtatuo. iuſticie dei nō ſū ſubiectus· ſed tua que michi a te·nō em̄ de me glorioꝛ. gratiam tuam nō reſpuo·

†iuſticia ⁝ tua libera me et eripe

† ſ Et o domine etiā ſi ſuꝫ īdignus ego. tamē. ⁝ ſ Id eſt·iacentē egrū· ⁝ ſ Miſericoꝛdiaꝫ. ſ Meritū enim nō attingit ad illū. ſ Hec eſt confeſſio humilitatis.

me. †Inclina ⁝ ad me ⁝ aurē tuā:

† ſ Ab egritudine que intus. ⁝ ſ Nō ad me perueniāt iacula inimici· ſ Quia ego me ꝓtegere nequeo. ſ Ab occultis meis mūda me

et †ſalua me. ⁝ Eſto michi in deū

† ſ aug⁹. tu qui fuiſti metus fugienti ade· iam eſto locus refugii·ad quē qui refugit tutus eſt· ⁝ ſ qꝛ ſic ī alto ē vt nichil timeat ſ vl᷑ refugii

protectoꝛeꝫ ⁊ in †locum ⁝ munitū:

† ſ In alio ſaluus eſſe nō potero·
⁝ ſ Eſto michi in deū ꝓtectoꝛē et eris·

vt †ſaluuꝫ me facias. ⁝ Quoniā

† ſ Per te ſum firmus contra temptatōnes. ſ Refertur hoc ad· Eſto m. in deū ꝓtectoꝛem· ⁝ ſ Quia· ſ Sic vbi ero infirmatus ex me. ⁊ adhuc captiuus. ad te refugio. quia quantūcūqꝫ firm⁹ ſū ex gratia q̄diu in coꝛpoꝛe peccati ag᷑ ſemꝑ aliquid timendū eſt. ſ Ad locum munitum refertur.

†firmamentum meū: et ⁝ refugiuꝫ

† ſ Nō aliud. ⁝ ſ Caſ. Repetit determinando a quibus poſtulet eripi. ſ In te ſperaui· ſ O.

meum †es tu. ⁝ Deus meus eri-

† ſ Ab exterioꝛib⁹ hoſtib⁹. vn̄ ab alienis p·ſ·t. ⁝ ſ Poteſtate. ne vi vel inſidijs ducat ad pecm̄· ⁝ ſ generaliter· vbi laboꝛat iſte a captiuitate iā liberandus·

pe †me de ⁝ manu ⁝ peccatoꝛis: et

† ſ Subdiuidit peccatoꝛē ꝑ ꝑtes dicens· ſ Poteſtate· ⁝ ſ tranſgreſſoꝛis.

†de manu ⁝ contra legem agentis

¶ Filiorū ionadab. Auguſ. Filijs ſpontaneis·i· obediētie cantat᷑ pſalm⁹. et hi ſunt qui primi captiui ·i· ꝑtinētes ad primū hominē· ꝓpter primū ꝑmi captiui: quia prius quod animale eſt, ꝓpter ſcd̄m hominē ſecūdi redēpti. bis cantat᷑ vt diſcant ꝑ gratiā reuerti qui ex ſe mali.

¶ Caſ. Vel ita monemur in titulo habere deuotōem filioꝝ ionadab. n̄ cōtumaciā iudeoꝝ: qua captiui eſſe meruerūt. Filij ionadab loco obediētiū, prioꝛes captiui loco cōtumaciū ponūtur. qui frequēter moniti nolunt corrigi. Hyſtoria in libꝛo regū. Iudei ꝑ lege dei cōtempta. decreti ſunt ꝑme ſecūde et tercie captiuitati. ſ᷒ vt corrigerētur anq̄ꝫ prim a veniret. ꝑ ꝓphetā ꝓnūciata eſt· illi vero cōſueta malicia in obſtinatōne ꝑmāſerunt.

¶ In te domine. Generalis iuſtus loquit᷑ a principio mūdi vſqꝫ ad finē. totā ſpē in deo ponēs. grām eius ꝯmēdat. ne falſo in nob ꝑſumam⁹.

¶ Caſ. Vel prioꝛes captiui ſunt in mūdo vnde euadi pōt. Secūdi in inferno. Vel prioꝝ·i· eoꝝ qui ante capti vicijſ q̄ꝫ filij xp̄i. LXX.

¶ Totus hic pſalm⁹ gratiā dei que gratis dat᷑ ſūma intentōe cōmendat

¶ Libera me. Caſ. A ꝑiculis. Et eripe. me a poteſtate dyaboli.

† ſ Simpliciter ſine lege peccātis· ⁝ ſ Ideo eripe quia nō eſt in me vt eos patiar·ſed a te· ⁝ ſ Patiētia quia ſpes. vel poti⁹ ſpes qꝛ patia.

et †iniqui. ⁝ Quoniam tu es ⁝ pa-

tientia mea domine: domīe ſpes

† ſ Iuuenis pugnat ſed cadit niſi dominus ſit ſpes eius. ⁝ ſ Augu. Nō ſolū in iuuentute· ſed ab infantia ꝓfuiſti michi. ſ Non infirmatus·

mea a †iuuētute mea. In te ⁝ cō-

⁝ ſ aug·dū in vtero eccleſie rudimēto fidei cōcipimur·poſt ex aqua et ſpū ſancto generamur. ⁝ ſ vt natus exiui·

firmatus ſum ex †vtero: de ⁝ ven-

tre matris mee tu es protectoꝛ

† ſ Propter que· ſ Nō in falſis· ſ Laus· ſ Eſt·

meuſ. †In te cantatio mea ſem

† ſ vnde· vel et·

ꝑ †tanq̄ꝫ prodigium factus ſum

† ſ Qꝛ· ſ Sꝫ nō iñ timebo qꝛ ⁝ ſ vt vincā nō modo protectoꝛ·

multis: et †tu adiutoꝛ ⁝ foꝛtis.

† ſ Quia adiutoꝛ ideo. ſ id eſt. fac me ad ꝓximū indeſinenter laudare te. vel in te cantatio mea. et ideo vt cantare poſſim repleatur·

†Repleatur os meum laude: vt

† ſ Caſ. glīa eſt oꝛe multoꝝ ꝯcelebrata laudatō

cantem †gloꝛiam tuā tota die ma

† ſ tu es ſpes mea a iuuentute ·ideo

gnitudinem tuā. †Ne proijcias

† ſ Quando feſſa virtus plus indiget iuuari. ⁝ ſ Que ē ſenect⁹· ſ immo tūc erit ī te virt⁹ dei cū tua defecerit· vt dicas cū apoſtolo· Cū infirmoꝛ tunc foꝛtioꝛ ſum. ſ Cū patientia aduerſis pulſata molleſcit.

me in tempoꝛe †ſenectutis: ⁝ cū de

† ſ Mei homīs· vt de me iam non preſumam.

fecerit virtus †mea ne dereliquas

† ſ Sed quare hoc dico. ⁝ ſ diſcōfortaueꝛt.

me. †Quia ⁝ dixerūt inimici mei

† ſ Caſ. Studio decipiendi· ſ inſidiabātur·

michi mala: et qui †cuſtodiebant

† ſ dixerunt ex cōmuni cōſilio·

animam meam †conſilium fecerūt

† ſ grauioꝛ eſt faſcis qui nō diuidit· † ſ in coꝛde apud ſe· ⁝ ſ Quē ſibi deum facit·

†in vnum. ⁝ Dicentes ⁝ deus de

† ſ Quē vident calamitatib⁹ fatigatuꝫ putant a deo deſertū. ⁝ ſ Ergo· ſ vt tardum. ⁝ ſ vt inualidum·

reliquit †euꝫ· ⁝ perſequimini ⁊ ⁝ cō

prehendite eum: quia non eſt qui

¶ Eſto michi in deū. Duo promiſit duo alia reddit.

¶ Peccatoris. Aug. Duo ſūt genera peccatoꝝ. alij legē accepꝫunt vt iudei et xp̄iani, alij nō vt pagani.

¶ A iuuentute. Caſ. Id eſt, a cōuerſione. vel ex quo contra dyabolū cępi pugnare.

¶ Aug. A iuuētu· ex quo cępi ſꝑare ī te et cōtra dyabolū pugnare·ante nō ſꝑabā tn̄ fuiſti protectoꝛ qui ſaluuꝫ duxiſti me ad temp⁹ quo diſcerem ī te ſꝑare. a iuuētute ergo ex q̇ me armaſti. fide·ſpe· charitate et ceteris pugnaturū cōtra dyabolū. iuuenis pugnat. ſꝫ cadit·niſi deus ſit ſpes eius.

¶ In te cantatio. Caſ. Delectatōi eſt michi eē in te. Semper. vt cōtinua ſint beneficia.

¶ Semper. Aug. Et in ꝑſenti dū per fidem ambulo, et in futuro dū ꝑ ſpēm video. ne tamē equatus āgelis obliuiſcar gratie que me liberauit. ſed hic tempoꝛe ſpei. tempe gemitus prodigiū fcūſ ſū m·q̇ michi inſultāt. quia credo q̄d nō video. et vias eoꝝ reſpuo. Sꝫ hec imputatio vel impugnatio negligenda. vbi virtus dei fauet: cōtra quā nichil ſtat.

¶ Repleatur. Caſ. Dixit beneficia. nūc petit vt gratiaſ agere poſſit. Nā ſi deus os nō replet. non ardet deſideriū.

¶ Tota die. Aug. Id eſt. ſine intermiſſione· In ꝓſperis. qꝛ cōſolaris et in aduerſis quia coꝛrigis. quia anteq̄ꝫ eſſem feciſti ·cū eſſem ſalutē dediſti· cū peccaſſem ignouiſti· cōuerſum iuuiſti· ꝑſeuerantē coꝛonaſti. nomīe ergo magnitudinis omnia includit.

¶ Ne proiicias. Caſ. De gratia tempoꝛe ſenectutis et ſenij danda.

¶ Senectutis. Aug. Senect⁹ in xp̄o dū ꝓdigiū fact⁹ eſt· dū infirmatus in cruce et irriſus ·q̄d dicit᷑ ſenect⁹·quia ex vetuſtate aſſumpſit. vnde vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt.

¶ Quia dixe. x. Aug. Dicit᷑ hoc de xp̄o·qui inter manus inimicorū infirmus factus eſt·et quaſi nichil poſſet cōprehenſus· ſed hic de mēbꝛis eius dicitur hoc·quia et illa talia ex noſtra perſona habuit.

¶ Deus dereliquit. Aug. Vnde alibi. Quare me dereliquiſti·i· q̄re

bi me derelictū putant malo ſuo · ſi eñi cog · nunq̃ d · g · c ·

Ne elongeris. Caſ. Longe putant dum tardat · ne elongeris, vt grauioribus exponar.

Confundatur. Caſ. Quia diſpoſita dei nō mutantur.

Detrahentes. Aug. Vel cōmittētes animā meā · i · puocantes nos vt deo reſiſtamus · quod eſt cōtra deū cōmittere bellū · vt illi faciunt quibus nō placet de⁹ in ſuis aduerſis, quod ē eū habere iniuſtū. Cōmittit̄ etiam aīma. ſi odit eos a q̄bus patit̄

Qui querunt. Auguſ. vt fecit vxor iob que ait. Dic aliquid in deū et morere, vt etiam ait vxor thobie vbi ſunt iuſticie tue · h̄ dicebat. vt diſpliceret illi deus.

Et adiiciā. Aug. Adiectō laudis ē p⁹ creatōem omniū rez laus de īcarnatōe et reſurrectōne quod inferiora docent.

Omnē. Auguſ. Quia ſi laudatus in omibus alijs · nōdū in eo q̄ ſuſcitauit carnē noſtrā in vitā eternā que eſt laus adiecta p reſurrectōe xp̄i. Vel omis laus eſſet et nichil laudi deeſſz ſi damnaret peccātes quia iuſticia eſſet · ſed quia et hos liberas. adiiciā ſup omnē laudem tuam.

Iuſticiā. Chriſtū · ſed ne aliter accīperes. addit ſalutem. quare quia n̄ approbatur ex opibus legis iuſtificari quēq̄ , et hoc eſt. Quoniā nō co · l · id eſt figuras legis p quod fiam potēs. dū heliſeus miſit baculū ad ſuſcitandū filium vidue, neſciebat q̄d ageret.

† ſ Comprehenſum · ſ Sic deliberat qui ad oculum iudicat. † ſ Sed prope eſto.

† eripiat. Deus ne † elongeris a

† ſ Quia ſcio me affligendum.

me: deus meus in † auxiliū meū

† ſ Reſpi. in aux. m · ecōtra. ſ Contra hoc q̄ preſumūt vt ɔgnoſcant peccata ſua · ſ te ſubueniente. † ſ A peruerſis viribus · ſ Me patiente ·

reſpice. † Confundantur et † defi

† ſ iudei · ſ Qui rectis oblatrant † ſ Mee patientie.

ciant † detrahentes † anime mee:

† ſ Et ne reſipiſcāt · ſ Quaſi velo verecūdie. † ſ de mala conſcientia † ſ Propter moleſtiam. ſ vel verecundia.

† operiantur † confuſione ⁊ † pudo

† ſ Quia defecerunt · ſ Praui ſuaſores · † ſ Quod fecit et vxor ipſi iob.

re † qui querunt † mala michi.

† ſ Cōmittunt querūt mala. ego aūt. † ſ Sicut illi deſpant.

† Ego autem ſemper † ſperabo: et

† ſ Preteritā · hiero · vt que tibi lex offerri precepit in ſacrificiis viſibilibus. ego cū populo redempto deportem tibi in bonis morib⁹ · vel aliorū · i · de aliis rebus tibi exhibitam

adiiciā ſuper † omnē laudē tuā.

† ſ aug⁹ · Inde adiicio laudi · quia iuſticia tua in me eſt. nō mea. ſ aug Hoc in me faciam et nō tantū in me laudabo. ſed etiam ad proximū · † ſ gentibus: † ſ Per chriſtū impletam ·

† Os meum † annunciabit † iuſti

† ſ Non meā · † ſ Nec proſpera nec aduerſa retraherēt · † ſ Quia domini eſt ſalus.

ciam † tuā: † tota die † ſalutare tuū.

† ſ Id ē. i. phaui de littera preſumētes · a gratia reſilientes · † ſ vel negociationes ·

Quoniam non † cognoui † littera

† ſ virtutē chriſtianā. † ſ Nō meas · vt qui de ſe gloriantur.

turā: introibo in † potentias † do

† ſ Ideo. † ſ tunc · † ſ Nō legis mūdane

mini: † domine † memorabor † iu-

† ſ Quia nichil preſus ex me. † ſ Quod eraz et quid doderis. vt memorer iuſ. t. ſ ·

ſticie † tue ſolius. Deus † docui-

Os meū. Aug. Vel ita tota dies dicitur dies cū ſua nocte. Nox vero caro noſtra eſt · dies iuſticia. Et quia nox diei ſeruit. ergo quicq̄d in carne fit velut in nocte · iuſticie tanq̄ diei ſeruiat vt quidquid ex p̄cepto dei fit, nō propter emolimēta carnis ſed ppt̄ iuſticiā fiat. Et ita annūciabo ſalu · t · to · d · vt quidquid in carne gero iuſticie ſeruiat.

Quoniā nō cognoui. Aug. Predicabo ſalutē tuā tota die. q̄a nō cognoui negociatōnes · nā auidus acquirēdi, p dāno blaſphemat · pro precijs rerū mentit̄ et peierat, et ita tota die nō eſt in eius ore laus dei. Sz hec vicia homīs ſunt nō artis · que ſine his agi poſſunt · ſicut et in omib⁹ artibus male agit̄ nō ex eis: ſed ex hominibꝰ, ars eñi neſcit viciū. De alia ergo dicit negociatōne · negociatō grece ab actu. latine a negocio dicitur. Actuoſi ergo ab eo q̄ agunt · p̄ſumūt · opa ſua laudant · et ideo nō perueniūt ad grām que hic cōmendatur: vt de ſe nemo glorietur. qui vero gloriat̄ tanq̄ negociator de templo a domino expellitur · Econtra requies ē in deo · q̄ iuſtificat. Illi negociatores potius ſunt inq̄eti q̄ boni opatores

Aug. Vel Litteraturā. iudei qui legem acceperant. quod nō gentes, gloriabātur nō de gratia · ſed de littera: que cōuincit nō adiuuat. ⁊ hi ſunt negociatores qui opera ſua extollūt. Lex in v · libris · i · quaſi piſcina in porticibus quinq̄ egros habet · nec ſanat. Sed cū angelus · i · xp̄us venit: turbat̄ aqua · i · iudei crucifigūt · et ſanat̄ eger vnus · i · vnitas corporis chriſti · Lex etiā eſt baculus p ſeruū heleſei miſſus · quo nō ſurgit mortu⁹.

ſed venit ip̄e heliſeus · i · xp̄us et cōuiuus et adultus cōtrahit magnitudinē ſuā ſeip̄m exinaniēdo · et coaptat ſe puero mortuo · quia habitu inuēt⁹ eſt vt hō et ſurgit mortuus.

Docuiſti. Caſ. Per libros · vel inſpirando vſq̄ nūc, per ſpacia tēpoꝝ creuit doctrina · Mirabilia q̄ de iniquo iuſtus.

Iuuentus. Auguſti. Aliqui notāt hic quattuor tempora eccleſie, alqui tantū tria diſtingui idem ſignificātes p nūc et ſenectā · vnde iuuētus ecc̄ie fuit, quādo virtus martirū dimicauit. Caſſi. Progrediēs xp̄o tp⁹ nūc cum fides p eccleſias pficit. Aug. Senecta · i · grauitas quādo incipiet frigeſcere charitas multoꝝ, cū mūdi tp̄a decreſcunt Seniū. Caſſi. occiduū tempus cū antixp̄s veniet. et vita optato fine claudet̄. Iuuētus eccleſie tempore martiꝝ, q̄ñ fortes. Progrediēs tpus, nunc. Inde ſenecta. Poſt ſeniū in fine ſeculi. hec fuit op⁹ dici in ſcripturis, propter illos qui dicunt q̄ ad pſū tpus ſunt xp̄iani · cōtra quos domi⁹ vobiſcū ſū · u · a · c · ſ ·

Mirabilia. Auguſ. Quid mirabili⁹ q̄ mortuos ſuſcitare · ſuſcitat⁹ corpe viuit. etiā abſente ſuſcitatore · nō ſic ſuſcitata anima ſine deo · qui ē ei⁹ vita. hec eſt ergo gratia mirabilis vt ſuſcitet · et poſt ſit nobiſcū ne moriamur hoc eſt a iuuētute et nunc.

Donec. a. b. t. Caſ. Cū p incarnatō nem captiuos liberat Et iuſticiā iudicij · puniēdi ſcilicet, qua hominē peccātem iuſto iudicio damnas.

† ſ vel ex · † ſ aug⁹ · Ab initio fidei qua me innouaſti qui me feceras. † ſ aug · Sicut ab initio fidei. ſic poſt es neceſſari⁹. quia nec tūc quicq̄ p me poſſum ·

ſti me † a † iuuentute mea: et † vſq̄

† ſ Et ego vt nō ingratus † ſ O me regis · q̄ in viis poſuiſti q̄ timere facis · q̄ in aīa ſuſcitaſti

nūc † pronūciabo † mirabilia tua.

† ſ Niſi vſq̄ ad vltimū gratia ſit mecū · nichil ero. † ſ finem ſeculi ·

Et vſq̄ in † ſenectam et † ſeniū:

† ſ Non gaudeant qui dicunt ad tempus erūt chriſtiani ·

† deus ne derelinquas me. Do-

† ſ Chriſtū. † ſ Per ſucceſſiones ·

nec annunciē † brachiū tuū: † ge-

† ſ vſq̄ in finem ſeculi.

nerationi omni que † ventura eſt.

ſ Quid preſtitit brachium oſtendit · ſ Q · o deus ne derelinquas donec annūciem · ſ Liberandi. † ſ Nichil homo ex ſe. † ſ Puniendi.

Potentiam † tuam deus ⁊ † iu

† ſ Nō hominis. † ſ ducens predicatōꝝ meā † ſ hominē exaltatū ſup altiſſima. ſ Super que filius dei ·

ſticiam † tuam † vſq̄ in † altiſſima

ſ Adā expulit p iuſticiā. latronē accepit p gratiam · † ſ Et cū hoc ſit · ſ O ſ Si homo ſe extollit credit ſuggerenti eritis ſicut dii et inde captiuus. † ſ Nullus quia nichil ſimile ſ In natura et potentia.

que feciſti magnalia † deus † quis

† ſ Ecce iuſticia peccantibūs. † ſ Iuſte īmiſiſti. ſ Quia ſcit prodeſſe ·

ſimilis tibi. † Quantas † oſtendi

† ſ volenti ſimulari · † ſ Merito qui recedit ab eo qui bonū eſt ex ſe et beatitudo miſer. ē · ſ Paſſiones. † ſ Quantitate ·

ſti † mihi † tribulationes † multas

† ſ Qualitate · † ſ Sz hec diſciplina ab initio fuit nō deſertio · vnde et cōuerſus. ſ dum me cōuertiſti. † ſ tamē · ſ Ecce in cōuerſis clementia.

et † malas: † et conuerſus † viuifi-

Vſq̄ in altiſſima. Et ne putes q̄ ſolus homo egeat gratia · quia puenit gratia tua vſq̄ in altiſſima que feciſti magnalia, quia eos qui ſunt in altiſſimis · i · oēs ordines fecit deus cum nō eſſent, magnos q̄ iuſte et beate viuunt · et continet in eo q̄d ſunt.

Vſq̄ in altiſſima. quia homo deus ſedet ad dextrā patris regnās cū eo. Que feciſti magnalia. vtrūq̄ mirabile p gratiam redimi hoīez qui p iuſticiam damnatus erat.

Deus quis ſimilis. Cui pſone que gratia fit. captiue ſcz vtraq̄ reſurrectio mentis et corporis. vnde promittit gratias.

Omnis adam ſimilis dū vult puerſe eſſe ſimilis deo in captiuitatē cadit · vnde clamet ad eum a quo cecidit · quis ſimilis eſt tibi. Eſt autē alia ſimilitudo bona qua homo iuſtus qui diligit inimicos et benefacit eis ſimilis eſt deo, ad cuius imaginē factus eſt, qui ſolem ſuū facit oriri ſup iniuſtos et peccatores. Sed hec obedientia nō eſt ſupbia. Eſt ergo bene ſimilis deo qui credit deū eſſe ſummū · nullo egere · ſe vero non p ſe ſed apud eū eſſe. Qui vero p ſe vult eſſe vt deus a nullo eſt · puerſe vult eſſe ſimilis vt dyabolus qui noluit eſſe ſub eo · et vt homo qui vt ſeruus noluit teneri p̄cepto · voluit vt nullo domināte ſibi eſſet q̄ deus. Arbor illa quicq̄d eſſet cuiuſcūq̄ pomi · ideo dicta eſt ſcientie boni et mali · quia homo qui nollet bonū a malo diſcernere p p̄ceptum, p experimentum diſcretur⁹ erat

vt tangendo vetitũ inueniret ſuppliciũ· bona quidẽ erat arbor. et bonus eius fructus. et ſic nunquã potuit perfectius obedientie bonũ· q̃ꝫ prohibendo a bono demonſtrari: vt ex inobedientia tm̃ ſit pena nõ a re mala et ex obedientia palma· Si eñ res mala eſſet que ꝓhiberet· videret. etiã ſine ꝓhibitõne eſſe vitanda· nec ex ſola inobedientia pena ſecuta. ſed ex re mala nõ vitata. Nũc vero cũ arbor bona ſit ꝓhibita. ſolam obedientiaꝫ palmã inueniſſe et ſolam inobedientiã incurriſſe penã manifeſtũ eſt·

Iterũ reduxiſti. Iterũ primo cum natura noſtra in dei verbo ſurrexit ꝓpter nos· reducti ſum⁹ de abyſſis terre. Iteꝫ cũ credimus in euꝫ et fit prima reſurrectio anime que ſpe iam ſurrexit cum eo. vnde apoſtol⁹ ſi conſurrexiſtis cuꝫ chriſto. vnde hic dicit iteruꝫ reduxiſti. Item ſecundo iteruꝫ reducemur q̃ndo corpore reſurgemus. vnde poſtea dicet.

Conuerſus cõſolatus es me. ſecundũ quoſdã· eſt ſic Conſolatus es me et de abyſſis terre iterũ reduxiſti me· et hec reductio in futuro erit ſecundũ corpus.

Uas pſalmi. Caſ. Pſalterium eſt organũ quod a ſurſũ ſonat .i· ſpiritus qui ſpe iam ſurrexit cum chriſto. Citbara ab inferiori ꝛ ſignificat corpus quod ꝛ reſurget.

Caſ. In vaſis pſalmi· in viuificatõe ſpiritus. vel contemplatiua vita.

Anima. Auguſ. Ipſis internis labijs quibus tacite clamat ad deum·

Cũ confuſi· ꝛc. Tunc locus eſt vere et ſecure exultatõnis cũ ñ licet ipſis dñari.

In ſalomoneꝫ Aug. Uerum pacificum qui fecit vtraqꝫ vnũ. qui mediũ parietẽ macerie· i· inimicicie ſoluens. et ambos recõciliauit deo. qui ſuꝑ pacem reconciliatõnis dabit pacem ĩmortalitatis. vnde pacem meam d· v· pacem meã relin· v· qui hic commendatur ſecundum vtrãqꝫ naturam.

† ſ de ſubmerſione peccati· ┆ ſ Sepe· ſ vel in ſpe.

caſti me: ꝛ de † abyſſis terre ┆ iterũ

† ſ Quia ꝑ diuerſa ſubuenit. ſ Et ſic· ſ Miſericordia reductis ſpe ┆ ſ Aug. Quia nec filiis parcis a flagellis ſ vel iuſticiam. ſ flagella ſcilicet.

reduxiſti me. † Mltiplicaſti ┆ ma

† ſ Per ſcripturas et premia. vnde generalis iuſtus letus veritatẽ pſallere cõfitetur· ſ Quia et ſi diſtricte caſtiget. triſtes tamẽ eſſe nõ ſinet

gnificentiam tuam et † conuerſus

† ſ vel reduxiſti me. Ego autem ꝛc.

conſolatus es me. † Naꝫ et ego

† ſ O deus. ┆ ſ Caſ· pſalmi pulcre dicũtur vaſa veritatis. quaſi ſpũalia dolia vinum domini ſeruantia. ſ Id eſt· decantatõe pſalmoꝝ· ┆ ſ vel orum·

confitebor † tibi in ┆ vaſis † pſalmi

† ſ ꝙ vere deus· ┆ ſ Opere.

† veritatem tuam deus: ┆ pſallã ti

† ſ Mortificatõne carnis· vel exhibitõe tempaliũ et hoc faciam exultando

bi in † cithara ſanctus iſrael. Ex

† ſ interiora. ┆ ſ id eſt. cũ laudabo in predicatione.

ultabunt † labia mea ┆ cũ cantauero tibi: ꝛ † anima mea quã redemiſti.

† ſ Labia anime que iam reducta primo. iteꝝ.

† ſ Nõ ſolũ anima redempta· ┆ ſ Corporis quod reducetur ſecũdo iterũ. ┆ ſ in eternitate ſine fine. quando hec exultatio erit.

† Sed et ┆ lingua mea † tota die meditabitur iuſticiam tuam:

† ſ in fine· ſ· ſeculi confu· ┆ ſ videtes oculis que nunq̃ȝ crediderunt fieri. ſ vel erubuerit·

† cum confuſi et ┆ reueriti fuerint q̃

† ſ id eſt· qui modo inſultant·

† querunt mala michi.

† ſ Chriſtũ verũ pacificuꝫ. ſ Qui interpretat̃ pacificus·

Pſalmus dauid in † ſalomonẽ.

LXXI.

LXXI.

Caſ. Quartus pſalmus de duabus naturis chriſti. Monet vt chriſtum verũ deum et verum hominem regẽ credamus et eſt ꝓphetia de xp̃o

Deus iudicium. Caſ. De iudicio optando illud dari filio.

Iuſticiam tuam filio regis. Aug⁹. Nota repetitiones. eiſdem vel alijs verbis multum cõmendant diuina eloquia que maxime ſunt in pſalmis. et in eo genere ſermonis quo affectus animi eſt mouendus.

Montes. Aug. Prophete apoſtoli qui celo altitudine proximãt pacem nunciandã populo fideli. id eſt· chriſtũ· Et colles. ſuſcipiant iuſticiam. id eſt chriſtũ. vel montes pacem populo· et colles de vtriſqꝫ predicatoribus ꝓcedentibus et ſequentib⁹ dicit. Vel Suſcipiant montes. id eſt· maiores. Pacem. verbũ reconciliationis ſcilicet verbũ euãgelij. ad hoc vt nuncient poplo. Et colles. id eſt. minores. Iuſti· i· obedientiam· vt obediant doctrine veritatis.

Tuum et tuos. dicendo oſtendit omnia que ſunt patris eſſe et filij et econuerſo.

Iudicabit pauperes populi. Caſ. Idem agit de eodem iudicio affirmando. Poſt optatõnem virtute prophetie dicit que ſunt aduentu domini preſtanda.

Aug. Vel ſecundũ aliam litteram. Iuſticia iudicabit pau· po· Sed codices qui habent vt in littera magis aꝓbantur.

Pauperes populi. Aug. Id eſt eos qui pauperes in populo. in q̃ boni maliqꝫ ꝯmixti

Humiliabit Aug⁹ Nũ enim grã. ſua adiuuat. vt grã bõ colat deuꝫ. humiliat dyabol⁹ qui dicit. Nunquid gratis colit iob deum. Vel humiliatus eſt dyabolus quando per calumnias iudeoꝝ cũ occidit in quo nichil iuris habuit. Calumniatur qui innocẽtes nititur trahere in culpam.

Cum ſole. Id ẽ quã diu tempora voluentur. contra illos qui dicunt eccleſiam aliquando deſtiturã. Et ante lunã. potuit dicere ante ſolem· id eſt· cum temporib⁹ et ante tempora· ante q̃ eſt eternum: ſed ꝑ lunam maluit deſignare incrementa et defectus mortalium.

Hiero. Aug. Vl̃ humiliabit· ꝛ victo dyabolo permane· cuꝫ ſole· ſplendor id eſt· filius cum patre ſedẽſ ad dex· p· in eternum hoc eſt. ante lu· in ge· et ge.

Ante lunam generatõnis et generatõnum. Aug Alia littera. exponit q̃d lunam dixit generationis· id eſt· ante generationes generationum que tranſeũt deceſſione et acceſſione mortalium.

Deſcendet. Caſ. Ecce quis et qualis ille rex qui iudicaturus eſt.

Aug. Deſcendet ſicut pluuia. Alludit facto gedeonis quod in libro iudicum legitur· qui pugnaturus contra madianitas petijt victorie ſignũ a domino. tale vt vellus eius in area poſitum complueretur area remanẽte ſicca· et ita factum ẽ. Poſtea petijt· vt area irrigaretur. ſicco remanente vellere quod ſimiliter et ita factum fuit. In quo myſtice ſignificatum eſt. ꝙ populus iudeorum prius irrigaretur gratia chriſti ſicca area gentilitatis et poſtea complueretur gentilitas ſicco vellere iudeorum.

Caſ. Deſcendet. Chriſtus quem nil poſſet ſuſtinere ſi vellet manifeſta poteſtate cognoſci. voluit leniter in vtero virginis ſine aliquo ſtrepitu vt pluuia in vellus deſcendere· vt magis oſtenderet virtutem· ſi eam tempaſſet. Lana eñ accipiendo vel reddendo aquã non rumpit̃· integra manet. ſic deus in virginem. Item alia ſimilitudo cõꝓbat. ſicut ſtillicidia que in modum roris ſũma lenitate deſcendunt. quis ergo poſt tam apertas ſimilitudines dubitet de partu virginis.

In vellus· Aug⁹. Vellus iudea que autoritate doctrine expolianda erat. vt ouis vellere. vel quia doctrine pluuiam detinebat quam nolebat gentibus predicare.

ſ Pater nõ iudicat quẽq̃ȝ. ſed omne iudiciũ dedit filio.

Deus iudiciũ

┆ ſ Quaſi fac q̃õ preuideo· † ſ Iuſtũ iudiciuꝫ· ſ Epymone repetitio·

tuum regi † da: et ┆ iuſticiam tuam

† ſ Et ideo nõ vſurpat regnũ quia fili⁹ regis. ┆ ſ Id eſt. tui qui es rex· ┆ ſ Ad quid. Ad iudicandũ vt diſcernat eum a nõ ſuis.

† filio ┆ regis. ┆ Iudicare populũ

† ſ Qui et eius eſt. ┆ ſ Hic eſt populus dei humiles ſcꝫ et nõ ſuperbi.

† tuum in iuſticia: ꝛ ┆ paupes tuoſ

† ſ O. hec da. Sed prius preſciatur iudicatur⁹ ꝑ legatos et hoc eſt· ┆ ſ Maiores

in iudicio. † Suſcipiãt ┆ montes

† ſ Initiandã ſ Humilitatis vt ſe nõ offerãt ꝑ ſua maioritate· ┆ ſ Ad populũ· ┆ ſ Id eſt· minores· † ſ Suſcipiant ſ vt nõ ſeruos domino anteponãt. vel obedientiam. ſ verbũ recõciliationis

† pacem ┆ populo: et ┆ colles † iuſticiaꝫ.

† ſ Et vere dabis quia· ┆ ſ Patres· prophetas. apoſtolos·

† Iudicabit ┆ pauperes populi: et † ſaluos faciet ┆ filios pauperum: et † humiliabit calũniatorem.

† ſ Sic iudicabit vt· ┆ ſ diſcretos ab iniquis· ſ Qui ſub eis ꝓficiunt.

† ſ In preſenti humiliat ꝑ gratiã vel in futuro iudicio· vel vt in preterito ꝑ paſſionem· ſ dyabolum.

† ſ Iudicabit ꝛc.

† Et permanebit cum ſole

† ſ Id ẽ· oĩa mortalia in mortalitate precedit ┆ ſ vel in ſeculũ ſeculi· vel in generatõeꝫ et generatione. ſ Expoſitio precedentis.

† et ante lunaꝫ: in ┆ generatione et generationem † Deſcendet ſicut

† ſ Quomõ incipiet hoc regnũ. ſ aug. Pri⁹ in populũ iudeoꝝ· vnde matrẽ ſibi et apoſtoloſ elegit· ſicca area toti⁹ orbis deſcendit gratia xp̃ĩ ſ Ecce vbi incipiet et terminabitur regnum·

† ſ Poſtea deſcen·

pluuia in vell⁹: et † ſicut ſtillicidia

† ſ Sicco vellere iudeorum ┆ ſ Que oriens attulit. exequit̃

† ſtillantia ſuper terram. ┆ Orietur

Et dominabitur. Caſ. Oſtendit que ſit amplitudo regni.
A flumine. Aug. A iordane vbi vox. hic eſt filius meus d. Inde ergo doctrina eius cepit· inde auctoritas magiſtri dilatat᷑ vſqꝫ ad terminos orbis terre. p̄dicato euangelio regni. Caſ· Inde regula baptiſmi per totum orbem manauit.
Caſ. Paucis verbis magna docet ſacramenta.
Inimici terram lingent. Caſ. Pertinaces dicūtur inimici, quorum eſca penalis eſt humus in modū ſerpentis·i·amabūt terrena. Tharſis. Hie. cōtemplatio · in qua fixi ſunt fideles q̇ offerunt munera dn̄ deuoto animo ſeruiūt.
Inſule. ſunt qui vicia mundi circūfluentia a ſe excludunt.
Reges arabū et ſaba. Hie. Caſ. he patrie q̄ diuerſis odorib⁹ mulcent nares· ſignificāt eos qui delectatōe ſe tractāt molliter. Reges qui hec blandimēta rigide diſciplie ſubijciūt
Caſſi. Vel iuxta interp̄tatōnes nominū. Tharſis exploratio gaudij. Arabia. humilis vel cāpeſtris Saba icenſio vel cōuerſio. Et eſt. Reges tharſis· Illi q̇ explorāt verū gaudiū. Et iſule ·q̇ a ſe excludūt vicia. Offerent munera·i·ſe et alios. Et reges arabū.i·humiles iuſticia et equitate plani, Et reges ſaba·i·qui diuino igne ſuccēſi ſunt vel cuerſi ad deū adducēt dona·ſe·ſ· ⁊ alios. Vel hyſtorialit̄ pōt accipi de regibus qui venerūt adorare chriſtuz.
Quia liberabit. Caſ. De operibus eius agit.
Liberabit· et ſi liberatus pauper poſtea offendit: parcet · quia omēs pec· ⁊ egēt gra. dei.
Si liberat· nō tamen peccata pro quibus tenebātur ei placent· ſed parcet· id ē. peccata dimittet· et aīmas ſaluas fa·in participatione iuſticie

† aug. Id eſt· vt nō ſit·i. pax erit donec morte deſtructa iā nō ſit carnis mortalitaſ· vel extollatur luna.i. eccleſia eleuet̄ p̄ gloriā reſurrectōis.
in diebus eius iuſticia et abundantia pacis: †donec auferatur lu
† tā late diffundetur eccleſia. † Ad quē libet finē terre. Hic latum erit regnum·
na. Et †dominabitur †a mari vſ
† aug⁹. hoc eſt ꝙ prius a mari v·a·m.
qꝫ ad mare: et a flumine † vſqꝫ ad
† Circūquaqꝫ· † Per partes qd̄ generaliter dixit oſtendit. id eſt. illū adorabunt.
terminos orbis †terrarum. † Co
† Qui in finibus terre·i. termini· gentes a parte totum.
ram illo procident † ethiopes: et
† Pertinaceſ ſciſmatici· qui inuidēt glorie chriſti. † aug· Homines ſciſmaticos amabunt et ſuaues habebūt· quibus autoribus contradicunt diuinis eloquiis· † dominatores viciorū· fideles contemplatiui.
†inimici eius †terrā lingēt. † Re
† Etiā extremi: † Seipſos. † deuote ſeruiendo·
ges tharſis ⁊ †inſule †munera †of
† Reges alios in ſocietate eccleſie adducent · reges etiā mali ara. et ſab·i. p̄ſequentes neſcientes immolando martires adduxerunt.
ferent: †reges arabū ⁊ ſaba dona
† Que familia· Quid p̄ ſingula·
adducent. † Et adorabunt eum
† Qui videntur adorandi. terre· † Qui terrenos habent dominos. nō eſt gēs que in parte populi ſui nō adoret auctorem.
omnes †reges: †omēs gentes ſer
† Cur ei tantus honor. † Populum credentiū ·in quo et reges vel hit.
uiēt ei. † Quia liberauit †paupe
† A dyabolo· quē nō ſua virtus · ſed peccata hominū potentē fecerunt· † determinat quem pauperem † Etiā·
rem a †potente: ⁊ †pauperem †cui
† Aug⁹· Quia homo iuſtus· vel angelus. vel lex· vel liberum arbitriū nō poterat liberare· niſi tm̄ leo de tribu iuda † Ex vſuriſ Redimēdo peccata dimittet· † Nō de ſe confidēti. ſed de gratia.
nō erat †adiutor. † Parcet †pau
† Ab iniquitate vitanda· dando gratiā ad iuſticiā faciendā·
peri et inopi: et animas †pauperū
† vel in futuro ſcꝫ nō modo parcet. † Peccatis· hoc eſt quod ſupra dixit p̄cet paup̄i· † hoc eſt qd̄ ſupra dixit · Saluas faciaſ·
†ſaluas faciet. † Ex vſuris †et ini
† Precio ſanguinis.
quitate †redimet animas eorum

Ex vſuris. Aug. Vſure peccata· vbi plus mali eſt in ſupplicijs q̄ꝫ cōmiſſum eſt in peccatis Ex vſuris ergo redimet peccata dimittendo que debebant ampliora ſupplicia. Ex iniquitate. iuuando per gratiam ad iuſticiam faciendam. to ipſo pro quo ei pena debebatur.
Aug. Vel ex vſuris. de futuro·i· penis eternis. et iniquitate ·i· pecca
Nomen. Aug⁹. Chriſtianū. Coram. illo quia in eius regno ante ipſum victuri ſunt.
Et viuet. Caſ. De honorificentia regis.
Arabie. Aug. Per arabiam gentes, per aurū ſapientiam que excellit inter doctrinas. tione· quia ipſe orare docuit.
De ipſo. Aug. Multiplicando vel conſequendo, vel de eius inſtitu

Firmamentū· Aug. Prophetarū ē. quia quod p̄dixerūt iplevit.
Sūma montiū. Aug. Auctores ſcripturarū prophete et apoſtoli quos firmat. quia omnia ab illis p̄dicta in illo ſunt impleta. In terra. quia propter eos qui in terra ſunt omnia ſcripta ſunt. Unde et ipſe in terram venit· vt ea impleret.
Super liban. Aug. Sicut libanus proceras cedros producit· ſic chriſtus ſanctos ad celum.

† Et ſi malis cōtemptibile hic tamē erit. † vel nomē eius coram ipſis· quia reddūt gratias beneficiis dantes virtutē nomini eius·
†et honorabile †nomen eorū †co
† Et ſi morte redemit pauperē tamen. Sine fine qui cōtemptus eſt moriens·
ram illo. † Et viuet et dabitur ei
† Id eſt. ſapientes mūdi in chriſtū credent· † Adueniat r·t.
de †auro arabie: et †adorabunt d̄
† toto tempe. † Bona vita·
ipſo ſemper: †tota die †benedicēt
† Quia· † Panis fidei cōfirmās cor. † Quod mirū· Iſta·
ei: †Erit †firmamentū in †terra
† Prophetis. apoſtolis. † Ipſe extollet ſuos ſup̄ cedros libani.
in †ſūmis montiū: † ſuperextol
† Aug· Candidatō et ſignificat candorē ſeculi † Boni·
letur ſuper †libanum †fructus ei⁹
† gratiſſime in futuro. † dei. i· eccleſia. † fructiferum vt frumentū.
et †florebunt de †ciuitate ſicut † fe
† Ergo. Caſ· Quia eternā dat gloriā· in eternū glorificet·
nū terre. † Sit nomen eius be
† Et. Id eſt. ante tempa et omnē creaturā ·i·in eternum.
nedictum in ſecula: †ante ſolem p̄
† filii regis † vt abrae p̄miſſū eſt· in ſemine tuo benedicentur omnes gentes
manet nomen †eius. † Et benedi
centur omēs tribus terre in ipo:
† Omēs benedicti· † Magnū eū fatēdo ·
†omnes gentes †magnificabunt
† Omnibus dictis himnū eructuat.
eum. † Benedictus domin⁹ de⁹
† Quia quicūqꝫ facit ipſe in illo facit.
iſrael: †qui facit mirabilia ſoluſ.
† Chriſtianū quod eſt de chriſto· Quod ē maius omnibus nominibus· † gloria·
Et benedictū †nomen †maieſta
† Quādiu ſeculū durat. Et in ſeculū ſeculi qd̄ quidam interpretes addunt.
tiſ eius in †eternum: et replebitur
† vel gloria eius. ipſius glorificatōe· Ecce Q. ſubſcriptio principis· confeſſio audientiū. † Sancti.
†maieſtate ei⁹ ōis †terra fiat fiat.
† Qui non dat eis blanda· † vel hymni·
†Defecerūt †laudes dauid filii
† Nō dei· † Attribuit† † Sinagoge fideli ·
†ieſſe †pſalmus †aſaph.

Fructus. Dilectiores chriſti ſup̄ ex · ſu·li· quia omīa ſecularia contemnūt· vel fructus eius charitas que ſuper omnia dona. Unde apoſtol⁹. Adhuc eminētiorem vobis viam demonſtro.
Sicut fenum: Caſ. Non etas feni ſed viriditas ſanctis compat᷑ ·boni de iſta ciuitate p̄ſentis eccleſie migrantes in illa beatitudine florebūt.
Aug. In geneſi feni nomine· et frumētum intelligitur· cum iuſſit deus producere terrā ōme lignū ⁊ omne fenum. Vel fenuz omnis caro. quia omnis caro fenum, cui cōpatur omnis claritas ciuitatis quam cepit edificare caim. Et ē illud quod in eternum nobis p̄mittitur · diffamabitur ſup̄ omīa ſeculi. Et compabit᷑ feno terre quidq̄d p̄ magno habetur in ſeculo.
Sit nomen eius. Caſ· Monet omnes laudes ei dicere, quia omnes in eo benedicentur.
Ante ſolem. Caſ. Id eſt. ante omnem creaturā, ne putes tp̄alem dei filiū.
Omnes gentes. Aug⁹. Ne trib⁹ duodecī accipias, addit omnes gentes.
Benedictus d. d. Aug. A parte ſua laudat. Nota exclamatoriā benedictōeꝫ cū admonitione et p̄phetia.

Fiat. Caſ· Magnificū eſt quod ſic concludit· Optātis eſt ſemel dicere nimiū deſiderātis repetere. Q. d. Quid inſiſti domine· ita fi·fi· donec quod cepit a flumine p̄ueniat vſqꝫ ad terminos orbis terre.
Hiero. Sciendū ꝙ ſeptuageſimuſprimus pſalmus ſecundi libri finis eſt· vnde et in extremo habet fiat fiat. p̄ quo in hebreo dicit᷑ amē amē.
Defecerunt laudes. Hiero. Etiā hoc diligentius obſeruandum eſt ꝙ illud defecerunt hymni dauid filij ieſſe ad fineꝫ ſeptuageſimiprimi pſalmi p̄tineat. Id vero quod ſequitur pſalm⁹ aſaph initiū ſit ſequētis·
Hymnus tria habet. laudem dei cū cantico. niſi enim cantetur hilariter non eſt hymnus· nō cantat aūt qui non amat. Si ſit laus et non ē dei nō eſt hymnus. et ſi ſit dei et n̄ cū cantico nō eſt hymn⁹· Preter ſolitū addit· filij ieſſe, dauid enim homo quidam filius ieſſe regnauit in iſrael, tpe

veteris teſtamenti·in quo nouũ erat·ſed occultũ.ſicut et chriſtus in dauid et in abraam.ſed occultus· vt fructus eſt in radice:ſed nõ apparet·Noue runt autẽ pauci ꝓphete et chriſtũ et nouũ teſtamentũ ſcilicet in occulto: et ꝓnunciauerũt reuelandũ. Illo ergo tempe.ꝑ regno illo vbi regnauit homo filius ieſſe.ꝑ huiuſmodi carnalibꝫ carnalis populus laudabat deum· Sed regno illo et ceteris huiõi deficientibus:deficit laus nõ filij dei ſed filij ieſſe.his aũt deficientibꝫ que deus ſubtraxit· vt quererẽtur ea que occulta in illis tegebantur.

Loquitur aſaph·i·ſinagoga ·ſed fidelis: q̃ pie deum coluit.licet ꝓpter terrena que a deo nõ a demonibꝫ vt gentes querebat. Attendens aũt blaſphemos his abundare pro quibus ſeruiebat cepit nutare: neſciens quid in his figuris lateret. quaſi nõ eſſet aliquid melius quod deus daret·ſed admonitus per hec ſibi ſubtracta querere ea que non habet cũ malis cõmunia·caſtigans ſe cũ admiratione dicit. ¶ Q̃ bonus·ſed quibus:rectis corde.primo ergo deſcribens nequitiã malorũ·dicit ſe zelaſſe.ꝓſpera eorum.tamẽ inde correctũ. et correctꝰ alios corrigit.

¶ Caſ. Hic agitur ꝙ laudes defecerũt·quia iam nõ dat deus blanda vt pueris ad ſeruiẽdum alliciendis.⁊ hoc dicit ſinagoga· que iã ſibi contra hoc quod prius agebat teſtatᷣ vt credibilius ſit.

LXXII.

¶ Caſ. Monet vt nõ ꝓ temꝑalibus ſed eternis deum laudemus.

¶ Pedes. Caſſio. Pro arbitrio mentis quod a veritate diſcrepabat. Greſſus actus precipitati·pene quia cito redijt. Vel pene. Aug. quia ceperam errare:ſed nõ erraueram· ceperaꝫ cadere: ſed nõ cecideram.

LXXII

† ſ Iocundũ eſt quod nõ ſemꝑ viſum fuit.

Quam bonus.

† ſ Sed puerſus peruerſis.

Iſrael deus: † his qui re

† ſ Modo fateor deũ bonũ· Sed prius cum nõ eſſet cor rectum michi·

cto ſunt corde. † Mei autem pe

† ſ Ad errandũ· ·|· ſ Affectꝰ. ·|· ſ Ad lapſũ

ne † moti ſunt ·|· pedes: pene ·|· effuſi

† ſ Idẽ quod pedes. ·|· ſ Cur moti. ·|· ſ Inuidi et grauiter tuli·

ſunt † greſſus mei. ·|· Quia ·|· zelaui

† ſ Intendens. ·|· ſ Quid in eis· ſ Quam ſolebam a deo petere·et pro qua ſeruiebam.

† ſuper iniquos: ·|· paceꝫ peccatorũ

† ſ Exponit breuiter quare ſit eis data hec pax. ·|· ſ vel declinatio mortis .i. quia certa mors et eterna manet eos·

videns· † Quia non eſt ·|· reſpectꝰ

† ſ Aug. Id eſt.flagellũ eoꝝ firmũ eſt nõ temꝑale·ſed eternũ.et ideo mõ nõ ſunt in labore hoĩm.

morti eorum:et † firmamentum in

† ſ Sanctoruꝫ.

plaga eorum. In labore † homi

† ſ Caſ. Ab infirmitate et plagis velociter cõualeſcunt·nec ſicut homines iuſti tribulationũ quatiũtur flagellis·

num † non ſunt:et cum hominibus

† ſ Ad correctionẽ. ·|· ſ Et quia ſic eis modo ꝓſpere cedit. ·|· ſ Ne euaderent· ſ Qꝛ quidẽ peius eſt q̃ quolibet modo ſuperbire.

non † flagellabuntur. ·|· Ideo ·|· te

† ſ vnde iniqui· ·|· ſ Augꝰ. vndiq3 nec vident nec videntur interiora eoꝝ.vbi miſeri ſunt qui felices putantur. ſ vel circũamicti.

·|· ſ Ad primũ·

nuit eos † ſuperbia: ·|· operti ſũt ·|· ini

† ſ aug. Contra deũ blaſphemi· ·|· ſ Et hec iniquitas. ſ In apertum.

quitate et † impietate ſua. ·|· Pro

† ſ Et· ſ tranſierũt viam rectã. modũ hoĩm·ñ putant ſe pares hominibus facientes qꝺ placet.

dijt quaſi † ex adipe iniquitas eo

† ſ de vicio in viciũ ·|· ſ deſiderio nõ neccitate

rum: † tranſierunt in ·|· affectũ cor

¶ Pacem. Aug. Tẽporalẽ·fluxam·caducã.

¶ Videns. Non intelligens. Aug. quia hec pax videtᷣ nõ intelligitur oculos eludit.eſt enim fluxa et caduca.

¶ Caſ. Pacem pec.quia nõ eſt declinatio morti eoꝝ·i.nõ cito moriũtur ſed diu viuunt. etſi plaga aliqñ·non firma vt durat flagellũ correctõis

¶ Non eſt firmamentũ in plaga. Caſ. Nõ miſeretur deꝰ ↄſolidãdo plagas eorum·vel a ſimilᷣ·incurabilis cui nichil prohibetur.

¶ Operti. Caſ. Ne reſipiſcant,nõ amicti vt vel liberum caput haberẽt ſed toti operti.

¶ Prodiit quaſi. Aug. Sunt quidam mali ex macie·id ẽ·neceſſitate. Alij ex abundantia· vt pauꝑ egeſtate furatᷣ· diues ex cupiditate.

¶ Tranſierunt. Caſ. quaſi a rectis ſemitis.

¶ In excelſo. Aug. Palam in manifeſto.vel contra deũ blaſphemi.

¶ In celum. Aug. Ac ſi dij eſſent· velↄtra deũ quẽ blaſphemant dicẽtes deum vel neſcire ſua mala vel non punire.

¶ Lingua tranſit ſuper terram. Aug. Que vltra menſuram humanitatis loquitur quaſi ĩmortales ſint. Vel et ſi ipſi in terra tamẽ modũ tranſeunt. In terra. vel ſuꝑ terram·i·tranſit terrena omnia, quia nõ cogitãt ſe homines cito poſſe mori·ſed tranſit lingua eorũ hũanã fragilitatẽ.

¶ Hiero. Vel lingua eoꝝ ens in terra·i·locutio eoꝝ facta terrena·tranſiuit·i·defecit quia pꝛeter ratõnem veritatis infirma eſt·

¶ Ideo cõuertetur. Caſ. Exponens aſaph ſuum et aliorum errores de proſperitate impiorum, dicit inde ſe reuerſum ad melius conſiliũ: vt et ipſi inquirant veritatem rei intrantes in ſãctuarium dei. N.d. h ꝓpenſo ꝙ mala exꝓſperis·populus meus qui a veritate deuiauit:reuertetur ad eaꝫ.

¶ Hic. Augus. In hac ſententia in q̃ modo ſum.

¶ Dies pleni. Hie. Perfecti ĩueniũtur.et ſi modo nõ appareat. Caſ. Vel dies pleni. ſunt quãdo chriſtꝰ venit.hi ergo ſunt in iudeis qui xp̃m nouerũt.

¶ Et dixerunt. Aug. Vnde cõuertentur·⁊ dixerunt priuſq̃ cõuer· quomõ dicitur ſcire que hic fiunt qui nõ punit. et ſi eſt ſcientia in excelſo ·defectio eſt hic. tunc iniuſtus ẽ deus qui patitᷣ malos. qꝛ ecce ipſi pecca· hoc eſt quare videbatᷣ eis neſcire hoc.

¶ Quomodo ſcit. Augꝰ. Non dicit neſcit. ſed adhuc heſitat et prope eſt ſanitati·et de tam graui infirmitate vicinior eſt ſalus· ſicut vicia ſanitate magis eſtuãt egri.

¶ Et dixi. Caſſio. Hec dixerunt. quibꝰ confutandis hec ego. vel adhuc ex perſona dubitantis. Fatuis cogitationibus ſe dicit illuſum· vt cũ hec repudiauerit melius noſ ꝓcurauerit.

¶ Et caſtigatio. Auguſ. Vel et iudex meus in matutino.ecce iã remediũ.xp̃us iudex q̃ viã veritatis indicauit,et mane ſurgens ſpem noſtram de mundo ad celos tranſtulit·

† ſ et vt grauius eos peccaſſe oſtendat q̃ ſi ex impulſo egiſſent.ſubdit· ·|· ſ Nõ cũ timore ſed in alto.clare cunctis audientibuſ ⁊ ſuperbe. ſ Nõ ſatis fuit ꝙ intꝰ habent·niſi extra effundent · et alios iniuſte doceant·

dis. † Cogitauerunt et ·|· locuti ſũt

† ſ vel ſum·i·contra excelſum.

nequitiam:iniquitatem in † excelſo

† ſ Supba loquũtur de celo et de alijs

locuti ſunt. † Poſuerunt in celuꝫ

† ſ defecit vel deambulauit.

os ſuum: et † lingua eorum tranſi

† ſ Ens· ·|· ſ vel ſuꝑ terrã.

uit † in ·|· terra. Ideo conuertetᷣ po

† ſ Aug· Qui huc iniquꝰ redit ad deũ et incipit querere·ſꝫ quãdo,quãdo dies pleni·i· plenitudo temꝑis quo miſſus filꝰ ẽ qui hec docuit cõtemnere eterna querere. ſ vel huc·

pulꝰ meꝰ † hic: et dies pleni iuenĩẽ

† ſ Quia. ſ añq̃ de tali cogitatõe reuerſi ſunt

tur in eis. † Et dixerunt quomo

† ſ an. ·|· ſ vel neſcit vel nõ curat humana ·|· ſ deo·

do ſcit deꝰ:et † ſi eſt ·|· ſcientia in ·|· ex

† ſ Hoc ideo videtur.quia mali ſunt felices· ·|· ſ aug. Quaſi ideo eraꝫ nõ peccator. vt haberẽ diuitias,modo econtra fieri video·

celſo· † Ecce ipſi pccõres ⁊ ·|· abun

ſ Non puas.

† ſ Per violentiam·

dãtes in ſeclo: † obtinuerũt diuitiaſ.

† ſ aug. Quia ſeruio et hec nõ habeo. illi nõ ſeruiunt·⁊ habent·

† Et dixi ergo ſine cauſa iuſtifica

† ſ Sine cauſa.

ui cor meum:et † laui inter innocẽ

† ſ Opera nõ modo cogitatõnes· ·|· ſ Et ſine cauſa fui flagellatus. ſ Bene ſeruio et flagellor nõ ſeruit malus et ornatur vel,honoratur·

tes † manus meas. ·|· Et fui flagel

† ſ Sine cauſa. ſ de ꝑpetratis. ſ Mea non differtur .illis vel ſera. vel nulla ſ Sedula cita· vel in oratione matutina.

latus tota die:et † caſtigatio mea in

† ſ aſtruam ſ deus.

matutinis. Si dicebaꝫ † narrabo

† ſ Q ñ curet iſta ſ Q iuſte iuuat quis fruſtra ·|· ſ doctrinam· ·|· ſ Sanctorũ ꝓphetarũ et patriarcharum.

† ſic:ecce ·|· nationem filiorum tuoꝝ

¶ Si dicebam. Caſ. Ecce iam ſe reprimit autoritate ſanctoꝝ ·et iam vicina veritate deliberat ſic. Si dice·⁊c̃.

¶ Ecce nationem. Aug. Aliud incõueniens incipit ſoluere. Reprobaui.iudicaui quod nõ eſt. Exiſtimabam. ꝑ predicta volo probare deũ nõ iuſtũ.ſed hoc modo cogito nõ abſoluo. Ante me·i· quantum ad pꝛeſentia· vel maior me·me ſuꝑans niſi deus aperiat.

¶ Aug. Vel ecce natio filioꝝ tuoꝝ·cui diſpoſui et cõtinui ſubaudis occurrit et obuiat michi·i·occurrit michi prior pꝛedicatõ quã iſraelitis feci vt deũ colerent qui omnia creauit.et oĩbus ſecundũ opera ſua reſtituit .obuiat michi doctrina cui congrui ⁊ accõmodatus ſũ. Sed ne ego reprobarem nationẽ priorũ patrũ: vel priori doctrine mee contradicerẽ. Exiſti.⁊c̃.

¶ Filiorum tuorum. oĩes eñ abraam et ceteri aliter docent: quibꝫ cedere debeo,nõ enim oĩbus prudentior. Sed ne repbarem. Exiſtima. vel ſuſcepi cognoſcere·iam reuocatur a lapſu.qui nõ ꝓſumit ſe ſcientẽ ↄtra

ſanctos. Vt cognoſce. hui⁹ rei veritatē quod nō ante. dum dicebat deum hec nō curare. **Cogitabam ut ſcirem hoc.** prior gradus ſcientie dum ſcit neſcire ſe. quod prius videbatur ſcire. repudiat aūt priorem ſenſuʒ dum querit alium. **Labor eſt ante me.** Aug⁹. quaſi murus michi obſtat in facie. quomō deus ſciat et curet hec: et bene ſit malis. et bonis male. vel ante me. ſed nō ante deū. Si ergo fuero ante deū. nec michi labor. quod et facit. addit eī. labor eſt donec intrē in ſanctuariū dei. Chriſt⁹ eſt ſanctuariū illud in quo oīa conſilia ſup filios hominū. Vel ſancta ſanctorū. Vel lex quā contuēs videt in iudicio illos damnatos.

¶ **Sanctuariū.** Aug. Chriſtus. qui vt deus ſingulorū merita dinoſcit. vl' ſāctuariū ſancta ſanctorū. i. ſecretum diuine diſpoſitionis.

¶ **Verūtamē.** Aug. Caſ. Ecce quid didicit iſte in ſanctuario. malos hic decipi. poſtea in fine omnib⁹ deſerendos. a quo malo ipſe liberatus eſt. q̇ et terrena queſiuit: ſed a deo. hic dicit in hoc mundo malos nō eſſe īmunes et impunitos: qꝛ et ſi felices tn̄ reatū geſtant: et frequenter ruinas incurrunt.

¶ **Verūtamen.** Id ē Sed ⁊ hic poſuiſti eis hunc florem et copiaʒ tempaliū ꝓpter do. ⁊c.

¶ **Propter dolos.** Aug. Vel iuxta lubricū. Q. modo doloſi feciſti eis ſub ſpecie boni dans mala. Vel iuxta lubricū vt ſunt tempalia. vbi cadunt qui amore ſunt iuxta. dū eñ doloſus aliū vult deijcere iuxta lubricū eū ponit.

¶ **Velut ſomniū.** Aug. Apta compatō clauſis oculis videm⁹ bona. que mox aptis non inueniemus in vita ſomnium in morte euigilāt ſciētes quid ē.

¶ **In ciuitate t.** Aug. In contuitu populi tui. vel dū conſtituit tua ciuitas. Hie. vel in celeſti hieruſalem imaginē eorum. effigies deformitatum quas ſibi faciunt. alius leo ferocitate. ali⁹ aper ſorde libidinis. Caſ. vel gloriā tpis q̄ nō vera. ſed ſimilitudo glorie. quia cū deerit veritas eis pibit imago. nec ſimilitudinē retinebūt. qui de beatitudine nil habebūt. ideo pdes eos. quia peos. **Inflamatū eſt cor meū** . i. inuidi felicibus. et **Renes.** quib⁹ ſtatur. i. conſtantia mētis reſoluta eſt. vt pſpera amarē. grauis culpa ꝑbere alijs occaſionē peccandi. **Ad nichilum redactus ſum.** vanis herens. iniurius deo factus. **Neſciui.** magna et ꝓfunda ignorantia neſcire ꝙ pecces.

¶ Caſ. Remi. In ciuitate tua imaginē. Vel de hereticis pōt hoc accipi quorū diuerſas imagines dicit diuerſas hereſes et pſonas hereſiarcharū quas ſibi in varijs dogmatib⁹ induerūt. Quas rediget deus ad nichilū in ciuitate ſua ſcʒ preſenti. vel in ſupceleſti eccleſia.

† ſ Reliqui cogitabam. ſ Reprobaui iudicaui. ſ vel ſuſcepi cognoſcere. † ſ vel ſcirem.

reprobaui. † Exiſtimaui vt † co-

† ſ Laborioſa queſtio ante oculos meos.

gnoſcerem: hoc † labor ē ante me.

† ſ aug⁹. Quid tibi in eo. de eo intendam oculo mentis in finem vbi oīa iudicantur.

† **Donec intrem in ſanctuariū dei**

† ſ Nō a me ſʒ in ſanctuario. † ſ Nō modo in futuro. ſed et hic.

et † intelligā in † nouiſſimis eorum.

† ſ Quia doloſi ſunt. et in ipſo dolū patiunt. vt terrena eligant. eterna relinquāt. dū aliquid alijs dolo tollunt. animā ſuam pdunt. ſ Sed.

† Veruntn̄ ꝓpter dolos poſuiſti

† ſ de alto. † ſ In eo ipſo. nō poſt. quia elatō caſus eſt.

eis: † deieciſti eos † dum alleuaren

† ſ aug. Admiratur de eis videns nouiſſima. ſ Sed in futuro. † ſ Ab omnibus rebus deſerti ſunt ī morte. que et repente venit. et nō cōmuniter moriūtur cū bonis ſed pereūt eternaliter propter iniqui. ⁊c.

tur. † Quomodo facti ſunt in † de

† ſ vt fumus deficit dum extollitur.

ſolationē: ſubito † defecerunt perierunt propter iniquitatem ſuam.

† ſ Aug. Ita defecerūt vt ſomniū ſurgentis qui in ſomno ſibi diues videtur. euigilans nichil habet. ſic iſti dū de hac vita in qua ceci dormiūt euigilauerint. nil niſi miſeriam inuenient. † ſ vel exurgentes. † ſ Sed ne modo magna videantur que eorum ſunt ſubdit. ſ vel o. ſ vel tis.

† Velut ſomniū † ſurgentium † do

† ſ Quia in terrena ſua ciuitate imagineʒ dei ad nichilum redegerūt

mine in † ciuitate tua imaginē ipſorum ad nichilum rediges. Quia

† ſ zelo. vel amore dei. ſ Aug. vel delectatū. i. quando delectauerūt me terrena. renes mei ſunt mutati. vel quia ad deū totus caſtus factus eſt. † ſ Carnales delectationes.

† inflamatum eſt cor meum et † re-

† ſ vel reſoluti ſunt. † ſ aug. Qui modo talia dico. de diuitibus aliquando talia deſiderabā. et tunc nichil. quādo pene effuſi ſunt greſſus. nō eſt ergo deſpandum de huiuſmodi.

nes mei † cōmutati ſunt: † et ego ad

† ſ Debui vel hebes fui.

nichilum redactus ſuʒ et † neſciui.

¶ **Quia inflamatū.** Aug. Remi. Ecce cōuerſio hui⁹ aſaph facta ſuperius inquiſitōe quomō ſcit deus ⁊c. Q. d. Illos rediges ad nichilū. ꝧ ego ſemp ero tecū. Quare quia cor meū inflamatū eſt. vel delectatū amore dei ⁊ tūc renes mei carnales delectatōnes cōmutate ſunt in ſpūales.

¶ **Vel cōmutati ſunt.** Auguſt in⁹. quia prius ad nichilum redac. ſū. i. ad ea que nichil ſunt deſcēdi. qꝛ neſciui nichil eſſe. ⁊ p⁹ vt iumētū manſuetus factus ſum ferēdo oneri. et ſemp ero tecum.

¶ **Iumentū.** Caſ. Apud deū vice pecudū ſunt. qui cōtra deū ſentiūt. et tn̄ in his errans. neſciens iudicia dei. ſemp fui tecū quo dāmō ab ydolis alien⁹. et tibi credēs. et tu tenuiſti.

¶ **Tenuiſti ma.** Aug. Quia licet pec⁹ non receſſi a deo. Tenuiſti manū. i. poteſtatē dextre. i. rexiſti ꝙ ſp tecū. ꝙ filius. dedit eñ poteſtatē filios dei fieri his qui c. in n. e. In ſiniſtra pecus amans hec temporalia.

¶ **Vel. Manum dextram.** Caſ. Nō ſiniſtrā. Tenet dextrā de⁹. dū ad bona opa dirigit. et ne mergamur liberat vt petrū.

¶ Caſ. Viſo maloꝝ̄ piorum bonoꝗ ſuo arguit ſe de priorib⁹ ꝙ terrena a deo q̄ſiuit. ⁊ inuitat in cōtrariū.

¶ Aug. Compat terrene voluptati ſue premiū celeſte. et ſe arguit

¶ **In eternum.** Ab eo nunq̄ vltra ſeparabor.

¶ **Qui fornicantur.** Huic fornicatōi contrarius eſt caſt⁹ timor. qui gratis ipſum amat in quo habʒ oīa

¶ **In portis.** Aug. In publico. vel in cōcordia apoſtolorū qui ſunt porte eccleſie. Q. predicatio que eſt propter vnitatē ecclie inanis eſt. Vel virtutib⁹. Eccleſia eſt filia ſyon. id eſt. ſpeculationis.

¶ **Intelle. aſaph.** Aug. Sinagoge. que tātū de iudeis vox hm grana nō paleas. Sinagoge data eſt lex. que quidem a deo per moyſen. Per chriſtuʒ gratia. quia impletur p charitatem. qd tunc videbatur. Veritas. quia redditur quod ꝓmittebatur. In lege et prophetis eadem precepta cum euangelio fere oīa. Moralia eñ eadem ſed nō cerimonialia. Non tamē eadem ſacramenta. quia illa ꝓmittebant. hec dant ſalutē. Nec eadem ꝓmiſſa. quia ibi terrena a primo animalib⁹: hic eterna ſpiritualib⁹. Illa ergo ablata ſunt. nō eſt eñ vnctio vel ſacerdos. vel ꝓpheta. vel templū. Vbi veritas venit vaſtata ſunt omnia pro quibus chriſtū occiderūt. hoc plangit aſaph intelligens diſcernenſqꝫ terrena a celeſtibus: vetus teſtamētum a nouo: vt ſcias q̇d ex his eligas:

† ſ Quid eſt neſciui. ecce ſ aug. vel vt pecus cū terrena amans nō noui eterna. ſed non receſſit a deo petens hec non a demonibus. vnde ſubdit et ego ſemp tecum.

† Vt iumentum factus ſum apud

† ſ Et tu:

te: et ego ſemper tecum. † Tenui-

† ſ Non meis meritis. ſ vel e. ſ vel tuam vel. e.

ſti manum dextrā meam: et in † vo

† ſ Ad verū intellectū. † ſ vel in.

luntate tua † deduxiſti me. et † cum

† ſ Eterna ſ Que maior gloria q̄ʒ hominē verbo dei vniri. et ad dextrā eius locari. ſ Humanā naturā verbo vniſti cū gloria. † ſ Q. tantū et tale michi paratū eſt in celo quod dici nō pōt. ſcʒ tu ipſe. ſ Q. bene dixi. In gloria ſuſcepiſti me. quia.

† gloria ſuſcepiſti me. † Quid eñ

† ſ Quod habent et mali quaſi magnū volui. † ſ q̄ʒ vile.

michi ē in celo: † ⁊ a te † quid volui

† ſ Ideo. ſ Carnalis delectatio in opere.

ſuper terram. † Defecit caro mea.

† ſ Caſ. Mala cogitatō. † ſ taʒ caſtū cor michi fecit ꝙ gratis iam deum amo.

et † cor meum: † deus cordis mei et

† ſ Hoc eſt qd eſt ei in celo. ſ Alii alia eligūt ſed ego deū. ſ tam magna res ꝙ nō alia.

pars mea † deus in eternum.

† ſ Ideo pars mea deus. † ſ Longe ſunt qui hec tempalia nō a deo petunt. quod non iſte.

† Quia ecce q̇ † elongāt ſe a te peri

† ſ Hi ſunt longe.

bunt: ꝑdidiſti oēs qui † fornicātur

† ſ Illi ita. tu ſūt quid † ſ aug. Nichil meli⁹ eſt q̄ʒ videre facie ad faciē. ſ In preſenti p cultū. et ſi errauit a cultura nō receſſit

abſ te. † Michi autem † adherere

† ſ Modo dū pegrinus. dū non res.

deo bonū eſt: † ponere in dño deo

† ſ Que eſt anchora premiſſa ad terram. † ſ auguſ. Id negocii iſte interim habet laudare deū et coamatores facere.

† ſpem meam. † Vt annunciē om-

† ſ vel in atriis.

nes predicationes tuas in † portis filie ſyon.

ſ Scʒ ꝙ venit veritas figuris ablatis. et ꝙ eterna, nō tempalia querenda ſunt.

Intellectus aſaph.

LXXIII.

¶ Prim⁹ pſalmus lamentationis. ſequūtur alij duo lxxviij. et cxxxvi. hoc genus dictionis plenū charitate docet flere cū flentibus. ampliore miſericordia plorat iſte i. pſperis hirlm nōdū euſa. uecdū viſa captiuitate ſicut poſt

fleuit hieremias captiuitate pacta. Ideo ſubuerſio captiuitatis deplorata ꝑſcribitur. vt duricia iudeoꝝ vel calamitatibꝫ terreret' vel molliret'.
Caſ. Monet relictis figuris tranſire ad veritatem.
Ut quid deus. Caſ. Deſcribens euerſionē hieruſalē irrepabilem: querit cauſam quare admirãs et cõquerens. et pcatur ꝓ repulſo poplo et vl tionem in deſtructores. que quidem eis vtilis eſt et iam facta eſt.
Repuliſti nos. Caſſiod. Quaſi alienos a tua defenſione. In fi nem. nec templo par citur. Interitũ ⁊ capti uitatem ſignificat que a tito et veſpaſiano. Oues. nominat vt pij paſtoris miſericor diã cõmoueat. Tue. in eos temꝑantiꝰ vin dicamus. quos aliquã do fuiſſe noſtros me minimus.
Poſſediſti. Caſ. Uel creaſti. et ſi omẽs creat et diſponit. iu deos tamẽ ſpecialiter. quibus legem et ꝓphe tas dedit.
Redemiſti. Hie. Te ꝑcio. i. ꝑ te ꝑcium. Mons. Aug. Emi nẽtia. ſyon ſpeculatio ẽ. in quo in qua re ha bitaſti. Uel vacat in eo. Hie. montem vel montis ſyon. ſiue in eo hucuſqꝫ veteris teſta. facta. que ſequit' ve ritas ꝓmiſſa. per ſyon hieruſalẽ ſignat. i quã ꝑſentia chriſti habita uit. et ideo ne daret eã vaſtitati ſupplicat.
Uirgam here ditatis. Aug. Ipſa congregatio virga he reditatis dicitur. quã volens poſſidere vir gam moyſi in ſerpentẽ vertit: ſed apprehenſa cauda redijt in virgã. Hiero. Myſtice. qꝛ mors ſuaſu ſerpentis ĩ trauit in mundũ. vir ga in ſerpente xp̄us in morte. Unde et qui in tuebatur ſerpentẽ. id ẽ chriſtũ mortuũ credit. ſanat' a ſerpentibꝫ. i. a morte eterna. Expa uit moyſes et fugit. ſic apoſtoli moriente xp̄o. Retenta cauda. i. poſteriori bus fit virga. quia primo occiſus. poſtea ſurrexit. Cauda etiã eſt finis ſecu li. in quo redimus ad manũ dei et ſtabilimur: qui ꝑ mortẽ quaſi ꝑ ſerpentẽ fluximus. Aug. ſed quia hec et de gentibꝫ exprimit de quibus dicat. Mõs ſyon. i. nõ de gentibꝫ. Uel montẽ ſyon iſtũ quẽ inhabitaſti in ipſo. leua ma nũ t. in ſupbias eorũ. a quibus euerſa eſt hieruſalẽ. i. a regibus gentiũ. in fi nem quia et ipſi chriſtum iam nouerunt.
Leua. Caſ. Potentiã. vt ſupbiã eorũ vertas ad humilitatẽ. ducens eos in finem. i. xp̄m quod et impletũ eſt. quia rome chriſtiana religio efflo ruit. Leua quia ex multũ ſupſticioſa facta ẽ ſanctiſſima.
Quanta ma. Aug. Sacerdotes et miniſteria templi ꝑda fuerũt. To ta gens. vel occiſa vel captiuata. Inimicus romanꝰ exercitus ad hoc per ꝑ leꝑſim ꝑmiſit eorum.
Gloriati. Aug. Caſ. De victoria ſua. Ecce ꝙ nõ bono zelo fecerũt. Gloriati. cũ ſcelus ſoleat ſequi penitudo. hi ad gloriã vertunt qui te oderũt ſerui demonũ qui nullatenus ſunt tolerãdi. In medio. nõ in extremo lo co ſed in medio atrio. alia littera ſacrilegia cõmiſerunt.

LXXIII

† ſ Quia veſt veritas figuris ab latis. ſ Non reprehendit ſed querit quare. ſ Quaſi cur. ni ſi quia paſtorẽ nõ agnouimus.

UT quid deus
† ſ vſqꝫ in finem ſeculi. vel in chriſtũ qui ẽ finis. ſ Ex toto. ⁝ ſ Ira fu. Ex hac geminatioue grauiſſima oſtenditur ira.
repuliſti nos in †finem. ⁝iratus eſt
† ſ vel animꝰ. ⁝ ſ vel gregis.
†furor tuꝰ ſuper oues paſcue tue.
† ſ Caſ. Preſtita beneficia numerat. vt poſt iu dex inuitetur ad cõſueta beneficiã. et plus ſua be neficia in eis ꝗ̃ eorũ errata attendat.
⁝ ſ grece ſinagoga. latine congregatio populi.
†Memor eſto ⁝congregationis
† ſ hic eſt populus iſrael quẽ poſſedit nõ gẽtes.
⁝ ſ Illius populi. i. a patriarchis.
tue: quam †poſſediſti ab ⁝initio.
† ſ Memor eſto et debes. ſ Quia. ſ A pha raone et egipto. ⁝ ſ vel ſceptrũ. i. regnũ hereditarium.
†Redemiſti ⁝virgam hereditatis
† ſ Id eſt. que here. vel virga vel congregatio eſt. ſ aug. vbi populus templũ ſacrificia et oĩa chriſtũ ꝓmittentia. et ideo nõ debebant tũc deſeri
tue: †mons ſyon in quo habitaſti
† ſ Etiã. ⁝ ſ Potentiã tuã
in eo. †Leua ⁝manus tuas in ſu
† ſ A quibus euerſa eſt hieruſalẽ. ſ Regũ gen tium. ⁝ ſ ducens eos. ſ Chriſtũ quomodo et nos. ⁝ ſ Euerſionis hiſtoriam breuiter cõme morat. quaſi iõ leua. qꝛ inimicꝰ ydolatra malig. ⁊c.
perbias †eorum in ⁝finem: ⁝quãta
† ſ Maligne operatus eſt. ⁝ ſ ydolatra.
⁝ ſ templo ſacerdotio ⁊ ceteris ſacramentis. qđ ꝑmiſit deus. quia iam nil preſignabant cũ res eẽt
†malignatus eſt ⁝inimicus in ⁝ſan
† ſ Serui demonũ.
cto. Et gloriati ſunt qui †oderũt
† ſ tũc euerſa eſt hieruſalẽ quãdo ſolẽnitas age batur paſchalis in qua crucifixerũt dominũ.
⁝ ſ vel atrio tuo.
te: †in medio ⁝ſolennitatis tue.
⁝ ſ Signa vexilla romana. vel ſtatuas quas pri in templo poſuerũt. ⁝ ſ vel trophea. ⁝ ſ Et nõ reſpexerũt. † ſ Qd a deo eſſet hoc.
†Poſuerũt ⁝ſigna ſua ſigna ⁝⁊ nõ †co
† ſ vel ĩ egreſſu deſuꝑ. ſ terre. vel ĩ aliquo excel
gnouerunt ſicut in †exitu ſuper ſũ
ſo loco. † ſ Sine aliquo reſpectu et reuerentia.
mũ. Quaſi in †ſilua lignorum ſe
† ſ Cõminuerũt. ⁝ ſ In quibus ornãdis olĩ cura fuit. ⁝ ſ templi.
curibus †exciderunt ⁝ianuas ⁝eiꝰ
† ſ aug. Conſpirati cõſtanter. ⁝ ſ aug. vel in dolabro vel fractorio.
†in idipſuꝫ: in ſecuri et ⁝aſcia deie
† ſ Ciuitatem. ⁝ ſ Quod nõ poterat excidi.
cerunt †eam. ⁝Incenderunt igni
† ſ Nõ modo domos priuatas. ⁝ ſ Quia illõ quod in celo nõ potuerũt. vnde magis eſſet cuiqꝫ laborandũ de illo.
†ſanctuarium tuũ ⁝in terra: pollue
† ſ Quod ſalomon fecit nomini domini.
runt †tabernaculum nominis tui.
† ſ Ideo hec omnia quia. ſ Romani.
†Dixerunt in corde ſuo cognatio
† ſ Nõ pauci. ſ Omẽs ſimul. ⁝ ſ Quid. ſ Iſtud. ⁝ ſ Ne ſit in terra gloria noĩs dei.
eorum †ſimul: ⁝quieſcere ⁝faciamꝰ
† ſ hoc ex ꝑſona huius aſaph interpoſitũ ẽ. Nõ enim ydolis ſeruiẽtes deũ appellauerũt cuius tẽ plum euertebant.
omnes dies feſtos †dei a terra.
† ſ Merito hec. quia vel et cũ hec oĩa. preterea. ſ Predicta mala ſunt ei diſciplina. In his hoc aſaph intelligit. ꝙ euerſa ſũt oĩa ſigna. qꝛ res venit quaſi his oĩbus euerſis ceſſant ſigna. ⁝ ſ Ar.
†Signa noſtra nõ vidimus: ⁝iaꝫ
† ſ vt olim in aliis captiuitatibus qui prediceret liberatõem. ⁝ ſ deus.
non eſt †propheta: et nos non ⁝co
† ſ Non reducet a malis. ⁝ ſ Auguſ. Clamat aſaph vt derelictus eger. qui maluit medicũ cede re ꝗ̃ curari. ſ Hec mala nobis. ſed.
gnoſcet †amplius. ⁝Uſquequo
† ſ D. ⁝ ſ gentilis populus. ⁝ ſ Aug. Q. tu vt iratꝰ corripis iudeos ꝑ gentes ꝗ̃diu iudeꝰ te irritat. vt ſic ignoſcas in fineꝫ vſqꝫ ducendo. i. chriſtũ. vel vſqꝫ in finẽ ſeculi quouſqꝫ apprehenſa
†deus improperabit ⁝inimicus: ⁝ir
cauda redeatur ad regnũ ſaluatis reliquiis.
ritat aduerſarius nomen tuum in
† ſ vſquequo ⁝ ſ Alienas populũ tuũ a te vt foris ĩmundus remaneat ⁊ nõ reuo. in fi. vt ſalua torem agnoſcat
finem. †Ut quid ⁝auertis manuꝫ

In ſancto. Caſ. In ſanctuario ꝑ contemptũ ſancti templi vbi deitas videtur deſpici: in ꝑſumptores concitat inuidiam.
Signa. Aug. Aquilas quibꝫ in ꝑlio. vel ſtatuas monumẽta victorie ſuꝑ portas. Signa ſua manifeſta. cũ dolore iterat ſigna. vt ad celerem vin dictã ꝓuocet iudicem. oſtendens ꝙ ſuis viribꝫ darent. vnde et ſubdit. Et nõ cognouerunt. ſ. ꝙ dei diſpoſitione hoc fieret. Sicut i exitu. ita in templo poſuerũt ſigna. ſicut ſolent ſtatue principũ in exitu. i. in portis vel in via et in plateis po ni ⁊ hoc ſuꝑ ſummũ. i. ꝑ edita loca.
In exitu. Caſſi. Ut ſicut ĩ egreſſu de ſuꝑ. i. ñ ꝯgnouerũt qđ hec licentia a deo egre deretur.
Quaſi in ſilua. Caſ. Anteꝗ̃ ꝯſtruere tur ꝓphetat euerſionẽ templi.
In ſecuri et a ſcia. Aug. Securiſ ce dit trabeſ. aſcia minu tiꝰ ꝑſequit'. per hoc er go et magnas res ⁊ mi nimas dicit deiectas vt ciuitas funditus ſit deuaſtata. prius inci ſa. poſt ignis oĩa vo rauit. In terra. vſ qꝫ ad terrã. deiecerunt culmina ad laudẽ dei erecta. Auget ſcelꝰ. vt atrociꝰ vindicet'. Caſ. vel poteſt totũ legi ex ꝑſona deſꝑantium iu deorũ. ab illo loco. di xerũt in corde ſuo. pre dicta vtiqꝫ mala miſe ricordiã iudicis pote rant mouere niſi eſſet obſtinata in iudeis ſu ꝑbia. Iraſcentes eniꝫ viſa euerſione furioſe dixerunt. abijciamꝰ le gem dei que nos nõ li berauit. qꝛ etiaꝫ ſigna que fiebant patribus nõ modo videmus. ꝗ̃ poſt reatũ his debetur quod illis deuotis fa ctũ. Adhuc verba de ſꝑantiũ iudeorũ. iam nõ eſt ꝓpheta quẽ con ſulamꝰ. vt olim fiebat in aduerſitatibꝫ. cũ eñ poſt xp̄m eos nõ habe rent. dixerunt ſe derelictos. hec dixit ne videret' inclementia ꝙ aſaph ꝓ eis nõ eſt auditus: quia merito ſuſtinẽt qui inter hec nõ penitent. Aug. hec di xerunt. ſed vſquequo pateris opprobria iudeorũ. nõ hoc dicit vt eos velit perdi ſed cõmutari. In finẽ mundi veſperã ſcꝫ quãdo iudei conuertentur.
Signa n. n. uidimus. Q. d. merito hec mala nobis contigerunt Quia nonne vidimꝰ ſigna. q. vidimus ſed nõ intelleximꝰ et vere vidimꝰ. quia hoc ſignũ quia nõ eſt ꝓpheta vel ſacerdos vel vnctio. vnde. Cũ vene rit ſanctuſſanctoꝝ ceſſabit vnctio veſtra. Et nos nõ cognoſcet amplius pro pheta aliquis vel deus ꝑ ꝓphetam. i. nõ annunciabit chriſtum venturum quia iam venit. eum.
Amplius. Aug. Uel nõ cognoſcet adhuc donec ſcꝫ iudeus agnoſcat
Uſquequo impro. in. Et quaſi ſubito cognouerit vſqꝫquo ſuꝑ poſuit irrirat aduerſarius. Q. d. tandiu im ꝓperabit ꝗ̃diu aduerſarius. i. iudeus irritat nomen tuũ.
Ut quid auertis. Aug. Poſt ſignũ virge additũ eſt ſignũ manus moyſi. hic eſt populus dei qui foras ab eo miſſus ĩmundus eſt. ſed reuocatꝰ redit ĩ ſuũ colorẽ. dicit ꝗ quouſqꝫ nõ reuocas manũ vt agnoſcat ſaluatorẽ.

Manum et dextram. Id eſt, iudeos.
Deus autem rex noſter. Caſ. Deſtructis ſignis oſtendit rem ipaꝫ ſcꝫ in aduentu chriſti ſalutē vbiqꝫ factam.
Aug. Deus autem. Dicit aſaph intelligens· nos ita clamamus ſine intellectu, iam nō eſt ꝓpheta ꝛc. hic autē deus noſter opatus eſt in medio terre· et ego remanſi deſertus· ſalutē hanc· ſ· vt diſcerent homines nō terrena ꝫ eterna querere. Ecce cecitas contigit in iſrael· vt p· g· m· et ſic iſrael· ſ· f· ſi ergo nō preceſſit ſaltē ſequatur.

In medio terre. Caſ. Homo fact⁹ Hieruſalē dicitur eſſe in medio.
Tu confirmaſti. Aug. Lapſus maris rubri firmauit· vt eſſet iter ſiccū· Cui⁹ myſteriū ſubdit· ꝙ in aqs baptiſmi capita īmundorū ſpirituū annichilauit.
Eſcam. Auguſti. Chriſtus eſt eſca qua nos conſūmamur, dyabolus quā cōſumim⁹. Iſtud eſt caput vituli cōflatilis qd̄ moyſes miſit in ignē vt prius ꝯfūderetur forma ipa deinde minutatiꝫ cōminuit, vt paulatim conſumeretur, poſtremum miſit in aquā dedit populo bibere. Nā adoratores dyaboli corp⁹ eius erant· vt xp̄iani corp⁹ chriſti. Sꝫ iſraelite· id eſt· apoſtoli qui de illo populo corpus dyaboli mactant, euertendo mala et manducant in bonis edificando· quod eſt cōminuere et bibere. ſic dyabolus amiſſis mēbris cōſūmit· Idem ſignificatur cum draco moyſi dracones magoꝝ abſorbuit. Sic et modo gentes corpus dyaboli deuorant qui credūt Vel ipſuꝫ mordent reꝓhēdēdo accuſando. Caſ· vel dū temptat eſca eſt· qꝛ inde ꝑficit.
Vel. Populis ethiopum. Hiero. Nolentib⁹ cōuerti dediſti eum eſcaꝫ in quo delectentur.

† ſ Non ſic quaſi relicti a deo clamamus.
tuam et †dextram tuam: de medio
ſ atrio·
ſinu tuo in finem. Deus autem
† ſ Qui non eſt tempalis· ſ In principio erat verbū. ¦ ſ Et nos iudei dormimus. vel tandē ad intellectum redeamus·
rex noſter †ante ſecula: ¦ operatus
† ſ Incarnatōnem. ¦ ſ Hieruſalem· ¦ ſ Quā ſalutē exponit Euerſa eſt illa, terrena noſtra ſalus. Sed.
eſt †ſalutem in medio ¦ terre. ¦ Tu
† ſ tibi· ¦ ſ Potentia· ¦ ſ gentes que iudeam in medio cingebant·
†confirmaſti ¦ in virtute tua ¦ mare
† ſ Superbias demoniorum.
contribulaſti †capita draconum in
† ſ Baptiſmi. ¦ ſ Etiam. ¦ ſ vel caput· id ē· initiū peccati. qd̄ eſt ſupbia qd̄ obſeruat mulier eccleſia vel ſenſualitas. ſ Potens leuia. han.
†aquis. †Tu confregiſti ¦ capita †draconis: dediſti ¦ eum eſcam
† ſ Principis demoniorū. ¦ ſ dyabolum·
† ſ Omniū gentiū que prius nigre erant peccatis ſed poſt candore virtutū ſunt dealbate quib⁹ dyabolus eſt eſca cōſumptionis· ¦ ſ Etiam· ſ vt manerēt fidem ꝛ ſapientiā. ſ Aperuiſti·
populis †ethiopum. ¦ Tu dirupiſti †fontes et torrentes: tu ſiccaſti
† ſ Predicatores bonos·
† ſ Omnes doctrinas gentiū. magnorū iudeorū preſumentiū. ¦ ſ fortis qui de ſe preſumit. ¦ ſ Spūalis.
†fluuios ¦ ethan. Tuus eſt ¦ dies
† ſ Nō potui vobis loqui quaſi ſpūalib⁹ ſꝫ quaſi carnalibus. ¦ ſ Sapientes qui ꝑmanent·
†et tua eſt nox: tu fabricat⁹ es ¦ aurorā et ſolem. †Tu feciſti omēs
† ſ Aug· gratia tua ſalui facti ſumus in opibus bonis· ſ vnuſquiſqꝫ ꝓpriū donū habet·
† ſ Aug⁹· feruentes ſpiritu· ¦ ſ Nouellos in fide tempatos manſuetudine·
terminos terre: †eſtatem et ¦ ver tu
† ſ Et quia hoc feciſti. ¦ ſ Cui⁹. ſ Opis tui.
plaſmaſti ea. †Memor eſto ¦ huius: †inimicus ¦ imꝓperabit ¦ domino: et populus †inſipiens ¦ incita
† ſ Ecce. ſ Iudeus· ¦ ſ verbis· ¦ ſ gens ſua chriſto dicens. Non nouim⁹ vnde ſit· Samaritanus eſt ꝛc· manet tamē radix gentis.
† ſ Et tunc aſaph ſine intellectu erat. ¦ ſ Scꝫ exacerbauit· ſ factis.
† ſ Sed ego qui intelligo precor ne tradas· ¦ ſ dyabolo et angelis eius·
uit nomen tuuꝫ. †Ne tradas ¦ be

Fontes et torrentes. Aug. In alijs fit verbū fons aque ſ· in· v· e· In alijs torrens qui eſt aqua currens· ſed eſtate ſiccat, hi ſunt qui accepto verbo ꝑdicant, currunt· ſed temptatōibus cedunt· tn̄ vtriſqꝫ rigatur terra a deo. Vel torrens impꝓprie ꝓ fluuio et notat abundantiā ꝑdicationis.
Caſſi. Vel totū de malis fontes quoꝝ mala iugiter influebāt. Torrentes qui ſubito et rapide peccant, hos deus diſrumpit et ſiccat. Filij ethan inundationes et conſilia dyaboli.
Tuus eſt dies. Aug. Diē illuſtrat ſol incōmutabilis ſapientie. Noctē conſolat luna· i· carnis manifeſtatō· verbū caro factū eſt et habitabit in nobis. Et item nox nocti indicat ſcientiam.
Auroram. Aug. Vel lunā, i, carnalē qui vt luna mutatur· qui tn̄ nō deſerendus. Vel aurorā et ſolē, i· initiū ꝛ ꝑfectū ſapiētie· incipiētes ꝛ ꝑfcōs
Tu feciſti. Caſ· Vel oīa hyſtorialiter ab hoc loco, Tuus eſt dies:

Huius. Aug. Alij hui⁹ creature tue· cuius: Inimicus. Caſ. aſaph intellectu dolet priſtinā cecitatē· et ſic ꝓ iudeis orat. vt eoꝝ confiteantꝰ errata. Hoc orat quod ſcit futurū, erant enī inter iudeos vaſa miſericordie.
Terminos. Caſ. Apoſtoli et ꝓphete vt termini fines diſtinguūt, ita hi fidei iura cuſtodiūt· vel omnia hyſtorice.
Memor eſto. Caſ. Iam quod vbiqꝫ fit· ꝑcatur iudeis ꝓ numerata beneficia piū iudicē, ꝓuocat. Q· memor eſto huius creature tue.

Reſpice. Aug⁹. Relique ſalue fient: qꝛ multi qui tendūt ad terram obſcurati ſunt et repleti terra.
Caſ. Reſpice· Imple que ꝓmiſiſti, vt teſtamentū nouū quod eſt de eternis ꝯſtituas Meminit ꝓmiſſionis· quia merita deficiunt. Item ideo quia repleti ſunt iniquitatib⁹, vnde ſequitꝰ obſcuritas. quia lumē ſapientie ꝑdunt repleti iniquitatibus quia obſcurati ſūt domus terre· terrena habitatōe· i· ceci amore terrenitatis.
Ne auertatur humilis. Caſ. Hratus ꝓ odioſo ponitur vt dilectio deuoti tempet odiū cōtumacis.
Confuſus. Caſ. Confundi nō eſt hūilis ſed ſupbi, qui nos deo ſed ſibi attribuit.
Exurge. Caſ· Iaꝫ excitit aſaph ītelligēs terrena ꝓmiſſa veteris teſtamenti.
Cauſam tuam. Caſ. Dicūt enī vbi eſt deus tuus, cōtemptus eſt a iudeis ambulans ī terra. et a falſis xp̄ianis ſedens in celo. Iudica ergo· nō fallatur ſpes mea qui credidi quod non vidi.
Caſ· Cauſaꝫ tuā. Poſt oīa facit cauſam iudicis· cui nego cij ſui qualitas intimatur. Cauſaꝫ tuā ꝯtra illos q̄ obmurmurāt. vt maniſta veritate ꝑ dicent quod ſtulte abnuebant. Memor eſto tuis dans coronā· hoſtibus penam.

† ſ Qui penitentes confitentur peccata·
ſtijs animas †confitentes tibi: animas †pauperum tuorum ne ¦ obliuiſcaris in †finem. Reſpice in ¦ teſtamentum tuum: quia †repleti ſūt
† ſ Ideo paupes quia prius diuites ſtatuētes iuſticiā ſuā. modo nō audent oculos ad celū leuare ¦ ſ ducere. ſ Potius beneficia chriſti da.
† ſ Chriſtum· ¦ ſ Nō vetus de terrenis· ſꝫ tuū quod ꝓmiſiſti regnū celorū.
† ſ terra·
† ſ Puluis intrauit oculos eoꝝ· ſ Quia corda habent iniqua. ¦ ſ domus corda. vbi libenter habitant, de quibus dicitꝰ beati mūdo corde·
qui †obſcurati ſunt terre ¦ domib⁹
† ſ Iō ſ Qꝛ ꝓmiſiſti ¦ ſ aug· Illos cōfūdit ſupbia qui terrena amant. ſ Eradicata ſupbia·
iniquitatum. †Ne auertatur ¦ humilis factus confuſus: †pauper et
† ſ Et ſi nō auertiē· ſ Spiritu humilis.
† ſ Nō turgidi de ſuis tempalib⁹· vel ſua iuſticia ſ Nō alii· ¦ ſ Confitendo peccata querendo eterna·
†inops ¦ laudabunt nomen tuum.
† ſ Ne auertatꝰ· ſ Ad confortandū. ſ Quia deſertus videor. quia nōdū accepi quod ꝓmiſiſti que inuiſibilia nichil putantur·
¦ ſ Quā illi defendunt
†Exurge deus iudica ¦ cauſā tuā
† ſ aug⁹· Et adhuc inſultatur chriſto·
memor eſto †imꝓperiorū tuorum:
† ſ Scꝫ· ſ Aug· Non deerūt inſultātes vſqꝫ ad finem ſeculi.
†que ab inſipientibus ſūt tota die.
† ſ Et. ¦ ſ Quin blaſphemias deprimas· ¦ ſ deprecātium te humiliter et deuote.
†Ne ¦ obliuiſcaris ¦ voces inimicorum tuorum: †ſuperbia ¦ eorum
† ſ Noli etiā ſupbiam eorū obliuiſci. ſed ſemper aſcendat ad te· quod et facit qꝛ vel corrigit vel punit· ¦ ſ Romanoꝝ contra hoſtes cōmouet eū.
qui te oderunt aſcendit ſemper.

† ſ Reſpice· ¦ ſ tu iudee vel quicunqꝫ. ſ Spem ꝓmiſſionis dei· ¦ ſ Qui monet ad bene operandum·
†In finem ¦ ne diſperdas ¦ pſalmus †cantici ¦ aſaph.
† ſ Quia de remuneratione. ¦ ſ fidelis ſinagoge.

LXXIIII.

Tota die. Aug. Ideo dicit vt ipſa continuatio manſuetudineꝫ patiētis iudicis incitaret.
Superbia eorum· Caſ. In fine ponit execrabile malū, quod eſt ſuperbia.
Vel. In finem ne corrumpas. Aug. Id eſt, ne violes ſpem que habetur in ꝓmiſſiōe dei· ſed ſit tibi certa et ꝓmiſſio ei⁹· vt hoc facias vide finem, vbi tu beatus· miſeri qui hic rident, et ideo quecūqꝫ modo occurrunt ꝓſpera vel aduerſa deſpice in ſola dei promiſſione gaude. LXXIIII.
Aug. Monet hic pſalmus ne quis ſuperbe de ſe ꝑſumat· ne humilis de deo deſperet· queꝫ et ſi affligitur certa conſolatur ꝓmiſſio. Proponitur humilis qui et alios inuitat.
Pſalmus iſte contra tumorem ſuperbie medicinam humilitatis apportat. In quo chriſtus verus deus verus homo iudex viuorum et mortuorū vt iudei credant nō corrumpant fidem.

¶ Confitebimur. Aug. Certus ergo de promiſſis incipit. Confitebimur, repetitio affirmatio eſt. ne pœniteat te eſſe confeſſum. vnde et dominus cõgeminat amen amen. fiat fiat. et ioſeph de ſomno pharaonis. qui vidit ſeptem ſpicas et totidẽ ſteriles. Et ſeptẽ boues pingues et totidẽ macilẽtaſ. Caſ. Repetitio cõfirmatio eſt. ad ſignificatõem veritatis ſufficeret vnũ ad ſignificatõem firmitatis acceſſit alterũ. Confiteri peccata vel ſemel terreno iudici mortẽ inducit: ſʒ deo frequẽs ꝯfeſſio ꝯ vitã. In innocatõ pᵒ narratio vnde ſequit. Narra.

ſpicui. Occidens quibus occidit. i. mali. Deſerti mon. falſi ꝑdicatores. ſupbi heretici. qui locũ montiũ vſurpant. ſed a deo deſerti quibus deus ꝑſens nõ tamẽ ita vt bonis. in quibus ꝑſens eſt ꝑ gratiã nõ modo per cognitõem Et hoc eſt neqʒ ab orien. neqʒ ab oc. neqʒ a deſer. mon. ꝛc. id eſt. omibᵒ generibus hoim: quia deus ꝑſens et cognitor eſt.

¶ Quia calix. Aug. Calix lex et omnis ſcriptura veteris teſtamẽti vbi nouũ abſconditũ. quaſi in fece corꝑaliũ figurarũ. Calix ergo meri. i. legis

¶ Inuocabimus Caſ. Poſt cõfeſſionẽ poteſt inuocari deᵒ in hominẽ ſic mundatuʒ et ſicut ꝑ confeſſionem euacuat a malis ſic ꝑ innocatõem impletur bonis.

¶ Narrabimus. Caſ. Terret ſuperbus iudicõ. quod effugi nõ poteſt. et ad eum reuocandũ columne cõfirmãtur. quẽ et deᵒ hic humiliat. humilẽ vero exaltat.

¶ Loquit chriſtus in perſona capitis et mẽbrorum.

¶ Caſ. Hec eſt regula ſancte deuotõis priᵒ confiteri peccata. poſt innocare deuʒ in auxiliuʒ tandẽ narrare. A purgato vocat deus vt a ſuo. Indeuotᵒ ſi vocat: iudiciũ poſtulat. Si autem purgatus inuocauerit, inde poteſt narrare. alioquin dicit ei quare tu enarras iuſ. me. Pro hac perfecta religione mox meret audiri. Dicit enĩ chriſtũ quaſi reſpõdere votis. in cuiᵒ ꝑſona ſubditur cuʒ accepero.

Aug. ſecundũ hominẽ accipit. qḋ ipſe deᵒ dat. ſ. poteſtatẽ iudiciũ faciendi. Iuſticias. Iudicãdi igit ante ꝑcentur abſolui.

¶ Liquefacta eſt terra. Caſ. Oſtendit omnes inexcuſabiles i iudicio. per hoc quod premiſit apoſtolos et prophetas.

‡ peccata. iam humiles. ‡ hec confeſſio euacuatio a malis eſt.

C Onfitebimur

† Non alii ‡ Nõ crudeli vl tori ſed ignoſcenti. ‡ Hic implebit bonis. Ex quo ipſe aduocatus noſter.

†tibi ‡deus: confitebimur ⁊ ‡inuo

† plenus eructat. vel narrabo. Iam enim omnes vnus chriſtus.

cabimᵒ nomẽ tuuʒ. †Narrabimᵒ

† vt alii veniant. Que ſi quis nõ audit. ‡ Modo enim tempus docendi eſt et miſericordie. ‡ Iudicandi.

†mirabilia tua: cum ‡ accepero †tẽ

† Qui modo nõ videor. Chriſtus totus qꝛ et ſancti cũ eo iudicabunt. ‡ Modo quid. Aug. A ſtabilitate mentis et iuſticie.

pus †ego iuſticias iudicabo. ‡Li

† Exponit quaʒ terrã dixit. ipſa terra defluxit in habitantibus ſe.

quefacta eſt terra et †omẽs qui ha

† talem inueni terram. ſed. Nõ ſuppliciorũ exactor ſed peccatoꝝ donator. ‡ Apoſtolos. Que in paſſione nutauerunt. Vel iu.

bitant in ea: †ego confirmabo ‡co

† Sed. Aug. Per colũnas cõfirmatas. ‡ Omnibus generaliter. ‡ Hoc ſcilicet. Non pſeueretis in malo.

lumnas eius. †Dixi ‡iniquis †no

† Et ſi iam feciſtis iniquitatẽ ꝑ cupiditatem. ‡ Si ſani nõ audiſtis. vel iacentes ſurgite. Peccata defendentibus.

lite inique †agere: et ‡delinquenti

† Inde iꝑbire apud vos. ‡ Ne deficiatis per elatõnem. Ad excuſandũ. ‡ Et. Caſ. vt qui cõtra deũ blaſphema cogitatõne demurmurat.

bus †nolite ‡exaltare cornu. ‡No

† Contra deum.

lite extollere in †altum cornu ve

† Exponit in re. ‡ vt qui dicit ſe iniuſte pati cũ nequiores ſint ꝓſperi. quod eſt iniuſtũ facere deũ. Corde et ſi non lingua.

ſtruʒ: †nolite ‡loqui aduerſus deũ

† Quaſi neſciat hec vel nõ curet. ‡ Ido nolite. ‡ deus iudex deeſt. Iudicat. q. vt inde fugias in occidentẽ vel econuerſo.

†iniquitatem. ‡Quia †neqʒ ab

† Quia non eſt localis.

oriente neqʒ ab †occidente neqʒ a

† Id eſt. ſecretus locis eſt abſens. vt inde fugias in mediũ populorũ. ‡ Etiam eorum qui ſunt in corde.

†deſertis montibus: ‡ quoniã deᵒ

† Superbũ iudeũ vt phariſeũ de iuſticia legis tumidũ mente. ‡ humilem gentilem vt publicanum.

iudex ẽ. †Hunc humiliat ⁊ ‡hũc

† Per legẽ que eſt in manu mediatoris. ‡ diſpenſatio. ‡ Poteſtate.

†exaltat: quia ‡calix in †manũ domi

† vinũ merũ propter ſinceritatẽ. mixtũ ꝓpter fecem. vinũ merũ ſpualis ſenſus. fex corporalia ſacramenta. ‡ Or hunc hũiliat et hũc exaltat. Legem.

ni †vini meri plenᵒ mixto. ‡Et in

‡ A iudeo in gentilem. vel hunc.

clinauit ex †hoc in hoc: veruntamẽ

† Quia carnalia deſideria apud iudeos remãſerunt. ‡ Alii vinũ. alii fecẽ. vel hunt.

†fex eius non eſt exinanita: ‡bibẽt

† Iudei ſuꝑbi peccatores. gentiles humileſ peccatores.

omnes ‡ peccatores terrę. Ego

† vel gaudeo de promiſſione futura in finẽ de qua dicitur ne corrumpas.

autem †annunciabo in ſeculuʒ: cã

† Que hic erigũtur. Aug. dignitates ſuperborum.

tabo deo iacob. Et omia †cornua

† D. In finem que modo noluit frangi. ‡ In futuro vbi ſuꝑbus humiliabit. humilis exaltabitur. Et hoc eſt quod ſupra dixit. Et hunc exaltat.

pecca torum †confringam: et ‡ exal

† Que non hic ſed ibi.

tabuntur †cornua iuſti.

† dirigens. Chriſtũ. ‡ Laudibus ad quaſ monet.

†In finem in ‡carminibus pſal

† Iſraelis ſinagoge. ‡ Id eſt. contra iudeos qui non ſe dirigunt ſed errant vel erigunt contra chriſtum.

mus †aſaph canticũ ad ‡aſſirios.

LXXV

vt cõfiteatur peccata. vera.

N Otᵒ in iudea

† vero. ‡ Nõ blaſphematur ſicut per malos.

deuſ: in †iſrael ‡magnũ

‡ Alii ſalem euiᵒ ponitur hic interpretatio.

nomen eius. Et factus eſt in †pa

ce locus eius: et habitatio eius in

ſincerę. quantũ ad precepta moralia bona et iuſta. ſcilicet deũ vnũ adorabis. nõ occides ꝛc. plenus mixto. i. fece corporaliũ ſacramẽtorũ que reſident et remanent apud illos. et inde funditur oĩs ſpiritualis intellectᵒ. ⁊ eſt eliquatus in homĩes. ſed apud iudeoſ remãſit. vnde omẽs infideles potati. ſed ego et mei ſeorſũ a. et oĩa c. p. qḋ añ hũc h. et exaltabũt cor. qḋ añ ⁊ hũc ex.

¶ Caſ. Calix lex. vinũ merũ. myſteriũ celeſte. Plenus. quia ⁊ ſi ſemꝑ bibit: nunqꝫ expenditur. Mixto. qa vetus et nouum ſimul ſunt. Iudei nõ mixtũ bibunt. qui vetus ſine nouo. Manichei. nouũ ſine veteri. Ex hoc in hoc. a iudeis tulit. conuerſis inclinauit. Fex nõ ꝓ ſordibus. ſʒ ima ⁊ vltima vini. ſubtiliora legis. ad que nõ poteſt ꝑueniri hic. qa omibus bibentibᵒ plenitudo nõ deficit. Bibent ex eo vt de eo pleno. omẽs peccatoreſ. i. iudei in fine cõuerſi cũ aliis. Vel calix ptãs iudicãdi. Vini meri. iuſti iudicii. Mixto miſericordia et iudicio qꝛ aliis mors ꝑ iuſticiaʒ. aliis vita ꝑ miſericordiaʒ quod inclinat et omibus ꝓpinat. omẽs enim ſentiẽt miſericordiã et iudiciũ. ⁊ licet inclinet. fex pęna bibẽtibus auſtera. cuius ſapor nõ exaniet malis. vnde bibent omẽs peccatores terrę. nõ ſolum iudei.

¶ Terra. Auguſti. Prius firma in diuerſas diffluit cõcupiſcentias. Vel terra prius viciis cõſtricta flante ſpũ ſ. liquefacta eſt vt germina virtutũ emitteret.

¶ Inique agere. Aug. Malum eſt peccare. peius eſt ꝑſeuerare. ꝑnitioſius defendendo ſe in deũ culpam refundere.

¶ Nolite exaltare cornu. Caſ. Maximũ eſt viciũ excuſatõnis. quaſi cornu erigit: qui peccata ſua per alios nititur excuſare. vt ꝑ dyabolũ. per ſuaſores. vel per neceſſitatem ſtellarum.

¶ Loqui. Vt qui non ſua culpa. ſed neceſſitate ſtellarum dicunt ſe peccaſſe: vt deo non ſibi imputetur. Vel qui ſciunt peccata ſua: ſed impunitatem ſibi promittunt.

¶ Quia neqʒ ab. Caſ. Cur hec? quia iudex talis eſt qui vitari nõ poteſt. quia vbiqꝫ eſt. deus enim eſt

¶ Aug. De nullo loco diuiſim iudicat qui vbiqꝫ ꝑſens eſt vt deᵒ.

¶ Caſ. Myſtice. Oriens quibus ſol iuſticię oritur: homĩes claritate dei cõ

¶ Ego. Caſ. Omnes bibent. ſed ſeorſũ ego. i. xpus cũ corꝑe annũciabo in ſeculum quandiu ſeculum erit.

¶ Cornua i. Id eſt. munera chriſti. que ſunt ſublimitas iuſti.

¶ Ad aſſirios. Caſ. Remi. Cõtra iudeos qui nõ dirigentes ſed errãtes Vel ꝙ erigunt ſe; quia ſine gratia querunt ſalutem: et perſequũtur eccliam vt olim aſſirii iudeos. Qui confutãtur hic ablatis nominibus glorię. Et nichil poſſe ſine gratia ꝓbantur. nat. ꝙ ſaluat.

¶ Canticũ. Quia agit de bonis chriſti ſcʒ ꝙ notus. ꝙ habitat. ꝙ illumi

¶ Frangit gloriam iudeorum.

¶ Notus in iudea. Aug. Gloriat iudeᵒ ꝙ iudeo notus eſt deus. ⁊ verũ eſt. ſed iudeo intus nõ in carne. iudei.

¶ Aug. Propheta. ſi iudei: tũc in vobis notᵒ eſt deus. ꝙ ſi nõ eſt. tũc nõ

¶ In iudea. Auguſti. Suſceptis filiis ioſeph duobus cum reliquis xi.

filijs iacob·xij·tribus ſunt·excepta tribu leui que ſacerdotalis et de decimis viuebat. Duodecim tribubus terra diuiſa eſt. In his vna eſt iuda. vnde reges. et a regno om̄es iudei dicūtur. Confeſſi autem ceſarē nō chriſtum: q̄ de iuda·iam non iudei.

¶ In ſyon·Aug·Congruū verboꝝ ordinē attende. Iudea cōfeſſio. pꝰ quā: iſrael·i·videns deū. et ſic in pacato cū deo locus eſt. vnde ſequit̄ in pace·poſt in ſyon·i·in contemplatōne cū facie ad faciē videbit deū erit hītatō.

¶ Ibi. Caſ. In iudea·in iſrael·in ſalē·in ſyon· vbi deꝰ pacis auctor venit. hec om̄ia (que et nomia glorie eorum) fugiunt.

¶ Illuminans. Caſ. Dyapſalma·Illuminat xp̄us·dormit iudeus·xp̄us iudicat. perit ille.

¶ Aug. Tu illumi·ſed ꝑ montes qui priꝰ lumē excipiunt. ꝑ prophetas ſcʒ et apoſtolos. Sed de illuminatōne turbati ſunt om·inſi·coꝛ·Premittit inde quare in futuro terribilis·dormi. ꝛc.

¶ Dormierunt. Caſ. A bonis eternis refrigeſcentes carni acquieuerūt, pſutura nō videntes. Somnū ſuū: qui diſtat a quiete bonoꝝ. quia iſte fallax eſt. videntes ꝑ ſomniū ſe habere theſauros: dum euigilant. nichil inueniūt· vnde dicit et nichil inuenerūt om̄es viri diuitiarū. Diffinitio auaroꝝ

¶ Nichil inuenerūt. Quia nichil poſuerūt in manibꝰ chriſti·qui dicit eſuriui ꝛc. Remi. In paupibꝰ nāqʒ eſurit·qui in celo diues eſt.

¶ Viri diuitiarū Qui ſolā ſpem ſuā ponūt in incerto diuitiarū. Vnde nō ait habentes diuitias·multi enim habent qui non amant.

vera·id eſt. eccleſia. Contemplatione vel ſpeculatione· Quod nō niſi a deo habent·

ſyon. Ibi confregit potentias:

Scʒ· dolos· vnde ſe ſuperbe protegunt· vnde pugnāt. Contra deū defendendo peccata. Om̄imodā ꝯtradictōnem.

arcum ſcutum gladium ꝛ bel-

Confregiſti·et illuminas. tu terribilis es futurus venturus ad iudiciū. Nō mōtes ipſi. vel nas· Per mirabilia·

lum. Illuminans tu mirabili-

vel in. Id eſt· per montes eter· apl̄os ꝛ ꝑphetas. Sed· Annunciata alia vita que nō eſt hic· Parentheſis tur. ſ·

ter a montibus eternis: turbati

Caſ. deſideria mundi querentes.

ſunt omnes inſipientes corde.

Et turbati· In preſentibus que facta fūt eis delicioſa·

Dormierunt ſomnum ſuum: et

Caſ. Studentes diuitijs vel qui a libero arbitrio et lege diuites ſe putant·

nichil inuenerunt omnes viri di-

dormi. ſed hoc a te. Ab ira et excecatōne.

uitiarū in manibus ſuis. Ab in-

Iunioris populi· vt pharao qui increpationes dei obſtinata mente contempſit· ita negligunt ſancta monita. Cecitate cordis. Pharao et egiptus et qui ꝑ ſecularia vagi ſunt.

crepatione tua deus iacob: dor-

Qui noluerunt eſſe humiles·

mitauerunt omnes qui aſcendūt

Supbie. Sʒ qd̄ dormiētes nūc n̄ ſentiunt. in finem ſentient· In iudicio futurus·

equos· Tu terribilis es ꝛ quis

tūc et ſi hic aliquo modo· Nullus ſʒ· Modo dicūt quod volunt vel ab· Erit.

reſiſtet tibi: ex tunc ira tua.

Quid enim tunc· vel de celo iaculatꝰ es iudiciū. de me dicit aſaph· futuꝝ eſſe. facies: ſed preteritū ponit quaſi iam factū·

De celo auditū fecisti iudiciū:

vnde. Homo. Melius modo timeret et quieſceret. A malis ſuis· Dn̄

terra tremuit et quieuit. Cum

Seuere iudicās·qui hic quietus, oīa ꝑtulit. Ieſus xp̄us. Ne putes iudicium fieri ad ſolā damnatōem iniquoꝝ ſubdit vt ſal. fa. vel o.

exurgeret in iudiciū deus: vt ſal

¶ In manibus. Caſ. Quaſi adhuc in manibus querant cū ſe iam nil tenuiſſe cognoſcant

¶ Ab increpatōe dor·Aug·Strepitus increpatōis ſolet excitare, ſed tantū pondus eſt increpātis dei q̄ dormitant·i·coꝛ habēt induratū.

¶ Qui aſcenderūt. Aug. Quoꝝ ſupbia creuit hūili xp̄o nō humiliati

¶ Equos. Caſ. Quaſlibet ſeculares extollētias. vnde p̄ceptū erat in lege filijs iſrael. vt nō multiplicarent ſibi equos. Salomon quoqʒ de iudea nō habebat equos ſed emebat de egipto.

¶ De celo a·Aug. Vnde aplus. In reuelatione domini ieſu de celo cū angelis venieꝰ ad iudiciū exercendū. cū exurgeret·i·cū potens apparebit qui hic humilis. Vel cū exurgeret hic a morte poſtea vēturus ad iudiciū.

¶ Tunc. Aug·Quādo veniens de celo. facies auditū·i·om̄ibus notuʒ. Virtus iudicij exponit̄. vnde terreni terrentur·et ꝑdita poteſtate quieſcūt. Quieuit cum exurgeret. iugum dei.

¶ Manſuetos terre. Aug. Qui mentis pacē habent·nō detractātes

¶ Quoniā cogitatio. Caſ. Dyapſalma. Admonet iam deuotos offerre vota. Q·mento ſaluat man·quoniā cogitatō·i·laudabūt te cogitatōne et opere. hoc eſt reliquie cogi· ꝛc.

¶ Cogitatio. Caſ. Cōceptio voti. Reliquie. redditio voti opatō reliqua poſt cogitatōnem.

¶ Reliquie cogitatōnis. Aug. Quoniā cogitatō prima vnde incipimus bona·i·cōfiteri domino, que facit reliquas cogitatōnes que feſtū agunt. prius eſt damnare ꝛ diſplicere quod eramꝰ. quod poſtea i memoria tenētes·ſ·quid eramus. et quid accepimus gratias liberatori agamus quod eſt ſolennia celebrare.

aug. Qui nō aſcendūt equos. ſed in humilitate confeſſi ſunt peccata. Nō dico angelos·

uos faceret omēs manſuetos ter

Prima qua damnat malū et incipit bona·

re. Quoniam cogitatio homis

Reliquie poſt penitentiam·

confitebitur tibi: ꝛ reliquie cogita

Ceſſabūt a ſeruili opere nō intenti mūdo·ſed quieti bonis intendent operibus. gratias agendo.

tionis diem feſtum agent tibi.

Mente. Qdlibet bonū· Neceſſario poſt votū· Opere. Non tantū homini·

Vouete et reddite domino deo

Id eſt· omēs humiles qui cōfitent̄ ei· et adorant eū· Per fidem. vt famuli·

veſtro: omnes qui in circūitu eiꝰ

vel offerent. vel afferent· vos ipōs. Quia· Si nō amore vel timore facite·

afferetis munera. Terribili ꝛ ei

dando ſuū. vitam· Audaciā ſupboꝝ. Superbū· terrenoꝝum.

qui aufert ſpiritum principum:

Nō ſolū alijs ē terribilis ſed etiā regibus· Qui ſe regunt ſubiecti deo·vnde coꝛ regis in manu domini· Qui terribiles ſunt alijs·

terribili apud omēs reges terre.

Chriſtū. Et agit· Id eſt. de tranſiliente· Attribuitur·

In finem pro ydithum pſal-

fideli ſinagoge.

mus aſaph.

LXXVI.

vel vox mea ad deū. Ab ipſo ipſum petit et tranſit quidquid infra eſt. Ente·

Voce mea ad

Ente·

dn̄m clamaui: voce mea ad de-

Semꝑ adeſt querentibus· Id eſt·reſpexit me ſe nō ab eo aliud querentez· Quomō hoc fit. Caſ·In qua alii querūt ꝺ ea exire qui nō tranſiliūt. iſte neceſſitatū oblitꝰ deū tm̄ querit nō ſolū voce et alio tpe. ſʒ in die tribulatōis·

um et intendit michi. In die

Aug·Ex tribulatōe deū. vt in eo ſit quies. nō aliud ab eo querit.

tribulatōnis mee deum exquiſiui

¶ Caſſi. Quia ſolꝰ dominꝰ eſt cui feſtiuitas debet̄ reddant vota deo. Prima cogitatō dānat mala. Reliquie. quia poſt ſemꝑ debet homo recordari p̄terita mala·vt lugeat licʒ mūdus hic agat·diē feſtū quādo ſentit ſe a peccatis liberū. vt poſt emendatō nē iudei iubent̄ offerre feſtiuū munus deo.

¶ Vouete. Augꝰ. Alia ſūt cōmunia vota de his ſine quibus nō eſt ſalus·alia propria vt vouere caſtitatem et huiōi·

¶ Caſ. Vouete. quedam ſunt que nec promittentes debemꝰ ſoluere: vt nō occides et huiōi. Alia ſūt que niſi vouemꝰ nō cogimur implere·vt virginitatē ſuare. Ad hec ergo vouenda inuitat oēs qui in circūitu eius ſūt ꝑ fidē. hi monētur vouere nō heretici vel pagani. Vl̄ vos moneo quia qui in circūitu ſūt vt famuli afferent vel offerent ꝛc.

¶ Aug. Sūt quaſi medij in circūitu eiꝰ: q̄ intelligūt cōmunē eſſe om̄ibus veritatē: et n̄ faciūt ſupbiendo ſuā· hi offerūt munera: q̄a habēt hūilitatē. Terribili·Caſ. et ideo timeat quiſqʒ ſupbꝰ facere ſuā: ſed ſit hūilis cōmunē oībus intelligēs habens ſpiritū dei nō principū. i·ſupbum.

¶ Munera. Auguſ. Que altaribus offerūtur. Terribili. quē timent boni·mali vero non timent.

¶ Spiritum. Caſ·Supbie vel tumoris tollit. et facit reges ſui qui corpus ſuum moderantur·

¶ In finem pro ydithum. Aug. Cōgregatō loquit̄ tranſiliens vt ꝑueniant ad finem qui eſt xp̄us. Docet igit̄ deſideria et illecebras mundi calcare: nichil ſibi p̄ponere niſi ex quo ſunt omnia.

¶ Caſ·Tranſcendens om̄ia·deum querit et inuenit·

¶ Voce·Aug. Intentione deuotionis ad dominū nō aliud ab eo petēs quia dominus, et quia deus. chil eſt·

¶ Vel. Vox mea ad dominū. Ad hoc eſt vox ꝓpter quod editur hoc addit ne putet̄ ꝓpter aliud clamare ad deū q̄ʒ ꝓpter ipm̄· ſupra quē ni

¶ Caſ. Nō dicit quid petat·quia nō opꝰ ē dici ei·qui nouit qd̄ expedit.

¶ Intendit. Caſ. Intendere dei eſt dare totū qd̄ petit̄ et pluſq̄ʒ petat̄.

¶ In die tribulatōis. Aug. Quomodo queris? manibus·quando? nocte·vbi? coram eo, quo fructu? nō ſum deceptus. Tota vita huic eſt tribulatio, qui deſiderat celū orans. Manꝰ ſunt opera. Nox hoc ſeculū· in quo

opus eſt lucerna verbi dei. Vnde petrus. Nos certiorē habem⁹ ꝓpheticū ſermonē cui benefacitis intendentes velut lucerne in obſcuro loco. donec dies luceſcat. et verus lucifer oriatur in cordibus veſtris. Nox compatione future diei. Dies compatione vite infideliū. vnde apoſtolus. Sicut in die honeſte ābulem⁹. Corā ipſo q̄rit qui nō facit iuſticiā corā hoīb⁹ vt videat.
Renuit. Aug. Exponit tribulatōem que pungit. et quodāmodo impingit ei neceſſitatē tranſiliendi. Tantū tediū et triſticia ꝓ peccatoribus q̄dem me occupauit: vt contra omnē cōſolatōnem claudat ſe aīma. ſi quis eīm iuſtus videtur qui ſolus eſt conſolatio. ſepe aliter inuenitur. q̄ꝺ exptus iſte ꝑcuſſus ſcandalis. et iō iam timet in aliquo cōſolari et letari. q꞉ q̄ in oīb⁹ hoīb⁹ ſcādalū vl̄ inuenit. vel timet: in nullo ſecurus eſt.

Et exercitatus ſum. Aug. Vel garriui. i. exultaui loquendo. vt garrulus qui ꝑ leticia nec vellet nec poſſet tacere. et rurſus in garriēdo deficit ſpiritus. qui prius contabuerat tedio malorū.

Anticipauerūt. Caſſio. Dyapſalma. Inuento deo qui ſol⁹ bonū eſt ei: deliberat an ſit eū reducturus.

Aug. Anticipaue. Exponit exercitatōez. Anticipaue. vigi. aliorū. Oculi mei. vt ille qui ante temp⁹ ſurgit ad negociū. Vl̄ Oculi mei. affectōnes mee. Anticipauerūt. ſedulitatē aliorū. vel ꝑ vigilias nocturnos ſignificat q̄s facim⁹ et viſualiter ſic vocamus in laudibus dei. Et ideo. Turbatus. Caſ. q꞉ conſequi n̄ potui q̄ꝺ q̄ro. Nō ſum locutus. non murmuraui cōtra deū. Vel turbat⁹ ſum. q̇a dū nocte ſecreta aīmi ꝑquirit. videt humanū genus in peccata ruere. et pio dolore pro alijs cruciatur. qui iam vicia tranſiliuit. Tacet quia nocte nō habet ſolatiū hūani colloquij quo tempe cautius cogitat. et ideo ſubdit. Cogi.

Oculi mei. Aug. Vel inimici mei anticipa. vigi. i. vigilauerūt ſuper me. plus me tendendo inſidias. ꝑocupauerūt me ſpūales inimici de quibus aplus. Non eſt nobis collucratō aduerſus carnē et ſanguinē. ſed aduerſus virtutes prin. et po. aduer. ſpi. neq̄. hi vero plus vigilauerūt ad decipiēdū q̄ȝ ego ad cuſtodiendū. vbiq̄ȝ ponit ſcandala. vbiq̄ȝ muſcipulas. timendū eſt ne triſticia abſorbeat leticiā. vel ne garriendo ſpūs in leticia deficiat et dicat homo quod inimicus teneat. vnde turbat᷑ et nō loquit᷑. nō tamē ceſſat vult et hoc tranſcendere. vnde ſubdit cogi. ꝛc.

Cogitaui. Ideo turbatus. q꞉ cogitaui dies antiquos ade in quibus corruit homo. Sed ecōtra annos e. ideo turbatus: quia hos deſiderat homo. eternos negligit.

Dies antiquos. Aug. Quid cōtigit ade ꝓ iobediētia. ex illo ꝓgoni hunc hoīs defectū eſſe. Eternos quos ꝑſiſtēs haberet in mente habui. q̄ꝺ nō ſtulti. et etiā meditatus ſum nocte. i. in hoc defectu cū corde. i. cū ratione ſi quo modo poſſem redire ad annos eternos. Cū ratōne tacitus loquit᷑. q̇ in ea quietus exercet᷑. Et exercitabar. in ipſa meditatōe. Scopebam ſpi. m. purgabā mentē. Alij ventilabā ſ. m. ſic apud me tractās. Nūquid in eternū proiiciet. gen⁹ humanū. vt complaci. Quaſi qui iaȝ placit⁹ fuit ſua gratia in veteri teſta. Nōne addet vt plus ſit in nouo ꝑ aduentū filij. hoc ſentit qui de pietate tractat.

Exercitabar et ſcopebā. Auguſ. Vel garriebā nō iam foris ſicut prius. ſed. Scrutabar ſpūm. vbi multa ſi cū eo loquor ⁊ garrio īuenire potero. Et quid inueniſti. Q꞉ nō in eternū repellet de⁹. et ideo tranſiliuit nec ceſſauit tranſilire. etiam ſpūm ſuū donec ad finem veniret. de quo titulus. vbi hoc iuenit ꝙ nō in eternū proijciet deus.

† ſ Operi nō inani deſiderio †̈ ſ vel corā eo.
†manibus meis: nocte †̈ contra
† ſ vt hi qui aliud querūt. ſ Inueni q̄ꝺ querebam. †̈ ſ Quia adeo exquiſiui deum ꝙ.
ſ Quia vndiq̄ȝ mala. ſ vel nui.
eū et non ſū †deceptus. †̈ Renuit
† ſ in aliis rebus q̄ȝ in deo. †̈ ſ Que ergo reſpiratio. Ecce. vel ā rā
†conſolari anima mea †̈memor fui
† ſ In quo ſuauitas. ſ Hunc manus querētis inuenerant in triſticia conſolatorē. †̈ ſ vel garriui inquirendo magnitudinē ſapientie et potentie eius.
†dei et delectatus ſū: et †̈ exercitatus ſū et defecit †ſpūs me⁹. †̈ Anticipauerunt †vigilias †̈ oculi mei:
† ſ Quia res eſt incōprehenſibilis. †̈ ſ Ideo defecit iterū ſpūs. quia. ſ Querentes calūniaȝ in verbis
† ſ Aliorū. †̈ ſ vel inimici mei.
† ſ Quia qui dormit in mūdanis ſomniat ſe beatū. †̈ ſ Malū eſt tacere malū eſt loqui. vnde intro redit.
†turbatus ſum et †̈ non ſuȝ locut⁹.
† ſ Quaſi qui extra vapulauit iaȝ in ſecreto mētis agit. vt nemo oblatrat et deus adiuuat. ibi manēs de eternis agit q̄ꝺ ibi licȝ nō extra in ſtrepitu
†Cogitaui dies antiquos: et annos †eternos in †̈ mente habui.
† ſ vbi nō hec mala. †̈ ſ Memoria.
† ſ vbi non eſt locus calumnioſo.
Et meditatus ſum nocte cū †corde meo: † et exercitabar et †̈ ſcopebam ſpiritum meum. †Nunquid
† ſ vel garriebam. †̈ ſ uel ſcrutabar. ſ Caſ. vel ventilabā ſpūm. i. virtutem animi huc et illuc voluendo. in qua actus deliberatōis exprimit᷑.
† ſ deliberat.
† ſ Hominē. q. d. abſit.
in eternum †proijciet deus: et non
† ſ Id eſt. nōne addet †̈ ſ Quia ira dei fuit ꝙ patimur. ſ Quia miſericors.
†apponat: vt †̈ complacitior ſit adhuc. Aut in †finem †̈ miſericordiā
† ſ Omino a bonis ſicut a malis. vel in plenitudine tpis †̈ ſ Incarnatōis ſ A de. virgīe nat⁹

† ſ Quia ipſe natura miſericors. †̈ ſ A generacione humano. †̈ ſ Huma ve. t. ſ Malorū.
†ſuam †̈ abſcidet: †a generatione in †generationē. †̈ Aut †obliuiſcetur
† ſ vltimā no. t. ſ Honorum. †̈ ſ Repetit. ſ Quia miſericors. †̈ ſ Quod incepit.
† ſ vt et cōſueuit. †̈ ſ Iterū repetit ſ Quia cepit iam miſereri. ſ Aug. Id eſt. ira vincet miſericordiā. potius miſericordia iram. vnde eſaias Nō in eternū vobis vindex ero. neq̄ȝ ꝑ omne tpūs iraſcar vobis.
†miſereri deus: †̈ aut continebit in ira ſua miſericordias ſuas. †Et dixi †nūc †̈ cepi: †hec mutatio †dextre excelſi. †Memor fui operum domini: quia memor †ero ab initō mirabilium tuorum. †Et meditabor
† ſ Ita cogitabā apud me et poſt hec dixi.
† ſ Primo. ſ Sapere. †̈ ſ Et. ſ Eſt.
† ſ fauoris et ꝓpiciationis dei. ſ Per chriſtū.
† ſ Scio ꝙ poteſt mutare. quia omia creauit.
† ſ Et fui.
† ſ Repetit vniuerſalius. ſ Nō ſolū memor. ſȝ.
† ſ Creaturis.
in omnibus †operibus tuis: et in †adinuentōnibus tuis exercebor.
† ſ Preceptis. ſ vel. Et affectōib⁹ tuis garriā.
† ſ O. †̈ ſ Chriſto. †̈ ſ Eſt. ſ Qui ait ego ſum via veritas et vita. † ſ de dijs gentiū. quibus affecti colunt.
†Deus in †̈ ſancto †via tua: †quis deus magnus †ſicut deus noſter:
† ſ Q. d. nullus.
† ſ Proprie. ſ Nō alius. †̈ ſ Solus.
†̈ ſ tam in anima q̄ȝ in corpore.
†tu es deus †̈ qui †facis mirabilia.
† ſ auguſ. Per hec et iſte ſit tranſiliens quod eſt vnū de mirabilibus. †̈ ſ Cū miſiſti †̈ ſ de fidelibus et infidelibus. † ſ Chriſtum.
†Notam †̈ feciſti †populis †virtutem tuā. redemiſti in †brachio tuo populū tuū: †filios iacob ⁊ †̈ ioſeph
† ſ Chriſto.
† ſ Scȝ. ſ Iudeos credentes. †̈ ſ gentileȝ populum

Ut complacitior ſ. g. Scȝ vt iꝑe qui fuit iratus repellēdo. mala inferendo ſit manſuetior liberando reuocando.

Aut obliuiſcetur. Aug. In alio nō ē miſericordia niſi de⁹ eā donet. et ipſe erit ſine ea. Riuus currit. fons ſiccatus eſt.

Et dixi. Caſſiod. Quid deliberādo inuenerit. ſcȝ ꝙ xp̄s mutat homīes et redimit.

Caſ. Et dixi. huic meditatōni reſpondi. nūc. i. iam cepi ſape. i. intellexi quod fuit tacitū ab eternis tempib⁹ ſcȝ ꝙ homo reduceret᷑ ad annos eternos. q̄ꝺ eſt argumentū de futura cōſūmatōne.

Et dixi. Cū et me tranſiliens ad deū veni. hic nullū piculum.

Cepi. Aug⁹. Aliq̄d vbi ſecur⁹ ſum: vbi nō anticipent inimici. modo cepit me mutare excelſus.

Mutatio. Caſ. ab ira ad miſericordiā ꝙ de ſeruis filij.

Memor fui. Aug. Iam ſpaciat᷑ in opibus dei et ſecurus gaudȝ: q̇ foris garriēs defecit. iaȝ ⁊ ſui oblit⁹ in ſolo deo delectatur.

Memor fui. Caſ. Hui⁹ mutatōis in me facte memor fui. nūq̄ȝ dans obliuionē vt meliora mererer. ſ ne de ſe tm̄ letari videret᷑. addit q꞉ me. e. m. q̄ generi hūano idulſit ꝙ adā ad imaginē ſuā fecit. ꝙ abel hoſtiā accepit. ꝺ noe. de abraā. tandē ꝙ iꝑe venit. hec ſūt que ſanctū mulcent.

In adinuentionibus. Aug. Id eſt. in ꝑceptis que inueniſti. vel q̇bus inueniris. Caſ. Vel obſeruatōibus. i. ꝑceptis que obſeruāda ſunt exercebor. quia nō ſatis eſt legere ſcripturas ſed et fruct⁹ opeꝝ demōſtrare oportet. his eruditus in laudes ꝓrumpit. Aug. In adinuentōnibus vel affectōnibus tuis. nō in meis vt in terrenis eſt affectio. ita in opibus et meditatōne dei eſt interior quedā affectio. cū inſpicit᷑ mūdus. et in creaturis querit᷑ creator. et inuenit᷑ nuſq̄ȝ diſplicens ſed vndiq̄ȝ placens.

Deus in ſancto. Aug. Per ꝑdicta certus ſum ꝙ veniā. et hoc duce Aug. Deus in ſcō. i. in xp̄o. via redeūdi ad te. Et cū ſ ſit. q̇s de⁹ mag. ꝛc.

Via tua. Aug. Colendi te. et ad te veniendi. vnde potentiā dei letus ꝑfert ſimulacris. que falſo colebātur.

Mirabilia. Aug. Sanati ſunt ſurdi. ceci. languidi. mortui. paralitici Iſta in corpibus facta ſunt. In aīma quidā ſobrij ſunt q̇ paulo ante ebrioſi. fideles. adoratores ſimulacroꝝ

Populis. Aug. Infidelib⁹ vt cognoſcāt xp̄m tantū corpe. fidelibus corpe et deitate. ſubdit quid ꝑſtiterit redemiſti.

Filios ioſeph. Aug. Id ē. gentilē populū. Vel ioſeph intelligitur

chriſtus quia ſicut ioſeph venditus in egiptū regnauit. ita xp̄us in gentibꝫ: prius humiliatus in martiribus. Aug. Joſeph qui ꝑuenit ad gentes · augmentū interꝑtat̄ · et ſignificat gentes de quibus augmentatꝰ eſt populus dei. Vel ioſeph xp̄us a iudeis venditus et pulſus ad gentes · filij eius quos ex gentibus elegit.

¶ Uiderunt. Caſ. Dyapſalma. Que in mūdo xp̄s opatur exponit.

¶ Aug. N · quoniā notā feciſti vir. vel ꝑ eū viderunt te o deus pater. vel te o chriſte qui es virtꝰ et brachiū vi · te · a · ꝛc ·

¶ Multitudo. Caſ. Nō pauci: ſꝫ multitudo. Sonitus. in gemitu culparū. in actione gratiarū. quaſi enī mare confragoſū ſonāt diuerſa vota populorum.

¶ Sonitus. Aug. Unde iſti ſonitus aquarū · turbatio abyſſoꝝ quia vocem dederunt nu · de quibꝫ. Mandabo nubibus meis ne pluant ſuꝑ eā imbrē.

¶ Uox tonitrui. Caſ. Tonitrui vox reuoluit̄ vt rotatus et ſinuoſus ſonus ſentiat̄. allegoria in rota totiꝰ mundi.

¶ Rota. Hieroni. Aug. Eſt · quod exponit orbis terre. quē circuierunt nubes tonando ꝑceptis. choruſcando miraculis.

¶ Contremuit terra. Caſ. Qui habitāt in terra. ipa terra mare dicitur ꝑ ſimil · quia humana vita amara. tempeſtatibꝫ ſubdita. vbi maior piſcis minorem deuorat.

¶ In mari. Augꝰ. Ad litterā dum xp̄us ſuꝑ aquas ambulauit. Vel in cordibꝫ hoīm q̊s ſibi ſubdidit. Vel ꝑ terraꝫ iudei · ꝑ mare gentes accipiūtur.

¶ Et veſtigia tua n · c. Increpatō tacita iudeorū · N · d · licet palam venerit · ꝛ ſe miraculis oſtenderit. nō eſt cognitus a iudeis infidelibus. quos deduxit in mar[illegible] moyſi et aaron. i · operatione miraculoꝝ que fecerunt.

† ſ fide. ſ Quia notā feciſti virtutē · ꝉ ſ O deus pater · ꝉ ſ Populi. † ſ vterꝗ populus.

†Uiderunt ꝉte ꝉaque deus: †viderunt †te aque et ꝉ timuerunt: et

† ſ O deus chriſte. ꝉ ſ de peccatis. † ſ Pungente conſcientia · ꝉ ſ Altitudines aquarū · ꝉ ſ Et ita · ſ Eſt · ſ In confeſſiōe peccatoꝝ. in laudibus dei.

†turbate ſunt ꝉabyſſi. ꝉMultitudo ſonitus †aquarū: ꝉvocē dederūt

† ſ Populorū. ꝉ ſ In omībus gentibus. ꝉ ſ Predicatores verbi dei. ꝉ ſ verbū predicationis. pluuia quia rigat · ſagitta quia ꝑcutit · ſ voces nubiū. ꝉ ſ O deus. ꝉ ſ vſꝗ ad cor. vel euangeliſte de gente ad gentem.

†nubes. Etenim ꝉſagitte ꝉtue †tranſierunt: vox †tonitrui tui in rota.

† ſ Q · nō in occulto facta ē ſed fuit. v · to · i · apta · † ſ N u · i · predicatores tranſi. et ꝑ illos ꝉ ſ Caſ · diuina precepta que tenebras pellerent mundi · vel miracula.

†Illuxerunt ꝉchoruſcatōnes tue orbi terre: †cōmota eſt et contremuit terra. †In mari via tua ꝛ ꝉſemite tue in †aquis multis: ꝉet ꝉveſtigia tua nō †cognoſcentur. ꝉDeduxiſti ſicut oues populum tuuꝫ: in †manu moyſi et aaron.

† ſ vnde · ſ Ad conuerſionem. † ſ Nunc eſt in mari via tua iam dudū in ſancto erat · In mari ābulat ſuꝑ aquas gentiū eas ꝑ fidē ſubiiciendo. ꝉ ſ Precepta. † ſ Populis multis nō paucis gentiū. ꝉ ſ tri · ꝉ ſ Preſentia corꝑalis · doctrina. miracula. † ſ A iudeis · ꝉ ſ de egipto. ſ A quibus nō cog · ab his quos deduxiſti. et eſt increpatio et exprobratio eorum. † ſ Quaſi et te nō nouit. ſ In operatōe miraculorū que ipſi fecerūt. † ſ Caſ. fidelis congregationis.

Intellectus †aſaph.

LXXVII.

ſ Aug. hoc deꝰ qui et dedit legē. ſ Corde veritatē rei · ſ Augꝰ. vos. ſ. qui et cōgregatō chriſti. ſ O.

Attendite populus meus legem meam: †inclinate †aurem veſtram in ꝉverba oris mei. †Aperiam in ꝉparabolis os meum: †loquar ꝉpropoſitiones ab †initio. ꝉQuanta audiuimus et †cognouimꝰ ea: et ꝉ prēs noſtri narrauerūt nobis. †Non ſunt occultata a †filijs eoruꝫ: in ꝉ generatōne altera. Narrantes †laudes domini: et †virtutes eius et ꝉmirabilia eius que ꝉfecit · ꝉEt ſuſcitauit teſtimoniū in †iacob: et ꝉ legem poſuit in †iſrael. ꝉQuanta mādauit ꝉpatribus noſtris · nota facite ea filijs ſuis: vt †cognoſcat ꝉgeneratio altera. †Filij qui ꝉnaſcentur et ꝉexurgent: enarrabunt †filijs ſuis. ꝉUt ponant in †deo ſpem ſuam: et non †obliuiſcantur operum dei · ꝛ ꝉmādata eius †exquirant. Ne fiant ſicut patres eoruꝫ generatō praua

:† ſ per humilitatē et ſic bene attēditis · Augꝰ. tumor infuſa repellit · † ſ Cordis · ꝉ ſ Id ē · ad ītelligēdū verba aſaph · † ſ Quia · ꝉ ſ Que apte. † ſ Per aſaph · ꝉ ſ Enigmata: † ſ Ex quo de egipto exierūt. ꝉ ſ In veteri teſtamento predicta. ſ Propter multitudinem. † ſ In nouo teſtamento impleta · ꝉ ſ A quibꝰ ſ Caſ. Moyſes et ꝓphete qd̄ et iſte preuidet. † ſ Et · † ſ Spūalibus. ꝉ ſ In qua data eſt regeneratio · ſ Etiā gentiū que aqua et ſpū generatur. † ſ Laudatur dominus vt ametur. † ſ Liberationes vel potentias · ꝉ ſ Q pauit ꝗ hoſtes vicit · † ſ Nō modo ꝓmiſit. ꝉ ſ Quia ꝑ illud teſtiomiū peccatū quod latebat apparuit et reuixit · † ſ populo iudaico · ꝉ ſ Repetit · ſ Quaſi iugu ne vaga voluntate errarent. ſ hoc eſt teſtimoniū · † ſ hoc eſt in iacob · ꝉ ſ In qua lege. ꝉ ſ hi ſunt antiquꝰ populus qui accepit mādata · nō tamē nouit vel fecit · filii ſunt nouꝰ populꝰ ꝉ nouit t · qui nouit · † ſ Ad hoc acceperūt. ſ preualuerūt · ſ Qd ipſi patres nō nouerūt. ꝉ ſ de gētibꝰ electa · † ſ et cognoſcētes. ſ Chriſtiani ꝉ ſ poſt ſecūdo. ſ Qui nati ſūt et nō renati. nō ſurrexerunt · i · nō ſurſū eſt cor eorū ſed in terra · ꝉ ſ Surſū habentes cor · † ſ poſteris. ꝉ ſ Nō ſuā iuſticiā cōſtituant · † ſ Nō lege que punit. ꝉ ſ Jactando ſua opa que nulla niſi a deo · ſ vt fecerunt iudei ydola colentes. ꝉ ſ hec eſt vera dei recordatio. † ſ Operando · ſ Judei. ſ Scꝫ.

greco determinatur.

¶ Aug. In hoc pſalmo dū hyſtoria refertur · noui t · gratia declaratur · ſicut iudeos pro ſuis delictis expulſos. et xp̄ianos aſſerit intromiſſos · vt vtriuſꝗ legis intentionē in vnū faciat pendere.

¶ Aug. Per acta in veteri populo ītendit monere nouū populū · ne ſint ingrati beneficijs dei. ꝛ iram eius ꝓuocent. Primo attentos facit. quia que aperta videntur parabole ſunt et enigmata.

¶ Attendite. Caſ. Primo ipſe dominꝰ loquit̄ vt reuerētia creſcat. Populu meꝰ qui michi obedis. os dei eſt aſaph: qui inferius locuturus eſt iſta. quanta a. ab initō veteris te · vel fidelis ſinagoga malis exꝓbrat.

¶ In parabolis. Aug. Parabole rerū ſimilitudines. Propoſitiones. q̄ grece ꝓblemata · queſtiones aliquid ſoluenduꝫ habentes.

¶ Quanta a · Caſ. Sūmatiꝫ dicit que in deis deus fecit: tamen ingratis ſibi: ꝛ ſic ſi nō eis · prodeſt tamē filijs ne fiant ſicut patres.

¶ Aug. Prius deꝰ in homine locutus eſt iam homo ipſe · quanta a · Illud predictum dixit deuſ ex ſe · ne contemnat̄ eius locutio.

¶ Et ſuſcitauit. Augꝰ. hoc teſtimonium initiū vnde ſupra loquar propo · ab initio. Initium eſt vetus teſtamentuꝫ · finis nouū. Ibi timor · qui ē initiū. ſed hic chriſtus finis legis ad iuſticiaꝫ omni credēti · qui dat ſpiritū: vnde charitas que pellit timorem · huius no · te · teſtimoniuꝫ dicitur vetus lex: quia habet teſtimoniū a lege et prophetis. vnde tabernaculuꝫ teſtimonij dicebatur illud: qd̄ tot myſtica figurabat · Teſtimoniū ergo dicitur ve · teſta. inquantū ꝓbat et teſtatur · lex inquantum iubet.

¶ Caſ. Remi · Suſcitauit quaſi mortuū in adam teſtimonium · id eſt · legeꝫ · vel dum deſcribitur ſuſcitatur prius ignorantia ſopitum. Teſtimoniū in iacob. hoc forſan eſt: ꝙ iacob cum angelo luctatus: tacto femore claudicauit · quod ſignificat iudeos partim fide conſtare: partim a ſalute diſcedere · et ita huius rei teſtimonium fuit: quod iacob accidit. Ecce parabola.

¶ Uiſtigia ꝛ · ꝛc. Tetigit aliquos · i · iudeos · qui dicūt nondū venit xp̄s nō vident ſuper mare ambulantē.

¶ Sicut oues · Quia non vere oues ſed hedi ·

¶ Moyſi et aaron. Caſ · Moyſes interpretatur aſſumptus de flumine · aaron mons fortitudinis. his nominibus virtutes quas fecerunt exprimūtur. Moyſes inter cetera in mari viam fecit · ſignans ꝑ baptiſmū populum liberari. Aaron eccleſie tenebat imaginē q̄ monti fortiſſimo compat̄.

¶ Intellectus aſaph. Aug. Quia hec narrata interius intelligenda ſunt, nō modo in figura. Intellectus igitur aſaph eſt quod intellexit ſinagoga · ſed fidelis: vel qd̄ ſpūaliter debet intelligere · q̄ enim myſtice tunc · i · figuraliter eadem modo in re. et ſicut tunc nō in oībus illis beneplacuit deo · ſic nec in iſtis. et ideo monendi.

¶ Aug. Pſalmus vel verba intelligentie que eſt data ipſi aſaph · ſic ex

¶ Filiis ſuis. Et ſunt ijdem filij generatio altera · ſcꝫ populus gratie.

¶ Generatio altera. Per generationes tranſmiſſa ſunt mādata dei ne quis putet vni data.

¶ Ut ponant. hec eſt vtilitas paterne predicationis.

¶ Exquirant. Aug. Qui dicti ſunt ſupra cognouiſſe modo exquirant: vt ſꝑantes in deo: adiuuentur ad implendum ab eo.

¶ Praua. Caſ. Que veritatem non recipit et ideo diſtorta: exaſperans ſuꝑ omnes acerbitates: vt in ſaluatorem armarentur. vnde per ezechielem

dicit dominus. vade et dic domui exaſperanti.
¶ Non direxit cor ſuū. Caſ. Diſtortū cor habet qui praue intellecta nō corrigit·et que natura docet nō pficit. nō eſt creditus cū deo ſpi·e·i·ſi ratio bene ſuaſit non ei acquieuit.
¶ Non eſt creditus. Aug. Quādo cum ſpiritu dei opante ſpūs hominis coopatur·fit quod deus iubet. et hoc nō eſt niſi credendo in eū qui iuſtificat impiū·quā fidem nō habet generatio praua et amaricans.

¶ Aug. Expſſi⁹ multo dicit vt ſignificet gratiam que nō ſolū facit remiſſionē peccatorū: ſed coopari ſibi ſpūm hominis in opib⁹ bonis·q̄ſi diceret·nō credidit deo ſpūs eius. habere cū deo ſpirituz creditū· eſt nō credere ſpūm ſuū poſſe facere ſine deo iuſticiā. ħ cuz deo qd̄ ē credere ī deū quod plus eſt q̄z credere deo. Nam credim⁹ et homini· ſed non in homine· In deū credere eſt ei credēdo adherere ad bene opandum. vnde apoſtoluſ· qui adheret deo vnus eſt ſpiritus cū illo. Illa autez generatio et ſi credidit deo: nō tamē in deum.

¶ Mittentes arcum. Aug. Figurate dicit. quia aliquid mittitur arcu. Vel intendentes arcū et mittentes ſagittaſ. greci tamē hn̄t mittentes arcub⁹. Per effrem totam gētem a parte ſignificat: et ideo q2 ab hiſ aliq̄d boni expectandū fuit. hanc ptez elegit. Sūt em̄ de illo filio ioſeph cui iacob dextram impoſuit·et maiori ppoſuit. Cū aūt hec trib⁹ hic culpet·patet iacob figuraſſe· q̄ nouiſſimi eſſent p̄mi·ꝛ primi nouiſſimi. Sic abel maiori pelatus eſt· yſaac hiſmaeli· iacob eſau· Phares zaran illi q̄ priuſ manū emiſit·dauid fratribuſ·ſic populo iudeorū populus chriſtian⁹.

† ſ deū. ·|· ſ Ideo praua et diſtorta.
et † exaſperans. ·|· Generatio que
† ſ Ad diuina vt ſe corrigeret ·|· ſ Et ſi manū.
ſ Cur talis eſt generatio. ·|· ſ Aug. Id eſt quia non habebat fidem que impetrat que lex imperat ſed quaſi ex operibus iuſticiā querebat·
† non direxit ·|· cor ſuum: et ·|· non eſt
creditus cum deo ſpiritus eius.
† ſ vere praua et diſtorta quia et· ſ de quibus minus videret· ſ Promittentes ſeruare mandata in die auditionis quādo de aliqua aduerſitate eos clamantes audiebat· ·|· ſ Q. preludentes armis. ſ vel ephraim·
† Filij effrem ·|· intendentes et mit
† ſ defecerunt in die temptatōis.
tentes arcuz: † conuerſi ſunt in die
ſ Ideo cōuerſi. ſ Nō q̄ nō poſſent·ſed quia noluerunt et ideo ſubdit·et in le·
belli. Non cuſtodierunt teſtamē
ſ Et ſi quādoq̄ ambulent tamē nolunt. quia nō
tum dei: et in lege eius noluerunt
ex corde· faciunt em̄ quod mallent nō precipi ſibi Pares ſunt manu ſed nō corde· qui nō furātur timore pene et qui amore iuſticie.
ambulare. Et obliti ſunt beneſa
ctorum eius: ꝛ mirabilium ei⁹ que
† ſ Obliti ſunt mirabiliū eius· ſ Quoꝝ ꝛ vbi.
·|· ſ Moyſe et ceteris intelligentibuſ. ſ Quib⁹ credendum erat·
oſtendit eis. † Coram ·|· patribus
† ſ tenebre vel tribulatio.
eorum fecit mirabilia in terra † egi
† ſ humile mandatū· ·|· ſ Quaſi nō liquiaū·
pti: in campo † thaneos. ·|· Inter
ſ Ad terram.
rupit mare et perduxit eos: ſtatuit
† ſ Clauſas· ·|· ſ priuſq̄ ponat in patria.
aquas quaſi in † vtre. ·|· Et dedu
xit eos in nube diei: et tota nocte
ſ Latus in cruce.
in illuminatione ignis. Interru
† ſ Chriſtū· ſ huius ſeculi·
pit petrā in heremo: et adaquauit
ſ Copiam notat·
eos q̄ſi in abyſſo multa. Et edu

¶ Vel. Filii effrem. Aug. Intendētes et mittentes arcū·i· arcu aliq̄d mittentes· vel intendentes ar·et mittentes ſagittas·i· pmittentes ſeruare legem apte dicētes. oīa quecūq̄ dixerit nobis domin⁹ ·faciemus et audiem⁹ cōuerſi ſunt et defecerūt in die belli·i·tentatōnis. vnde oſee ꝓpheta ait. Effraim factus eſt quaſi colūba inſipiens nō habens cor·quia pmiſſionē obedientie non auditio·ſed tentatio probat·
¶ Coram patribus. Caſ. Incipit narrare iam que ab eductōe de egipto fecit eis. nec tamē deſtiterūt a murmure·et a temptatione.
¶ Aug. Corā patribus. Qui ſunt patres hui⁹ praue generatōis a qua filios diſſuaſit ne ſint patribus his ſimiles. Si abraam yſaac iacob accipitis nō coram eis fecit mira in egipto: quia iam defuncti. niſi ſpiritu dicas pſentes. quos xp̄us in euangelio viuere dicit. Vel moyſes et aaron et alij ſeniores patres iſtoꝝ ſunt corā quib⁹ fecit. Ibi facta bona vel mala myſtice fiūt et in nobis·ħ bona gr̄a dei. Mala indicō. ꝓpter quod monuit attendere·et ſpem in deo ponere: ne ſimus ſimiles illis. Egiptus ergo mūdus. Campus thaneos: planicies humilis mandati. In mūdo ergo humile mandatū accipimus: vt in futuro exaltemur. Qui fecit ſtare aquas. et traiecit eos

cohibet cōcupiſcentias: cū ſeculo renunciatur· vt peccatis oīmbus quaſi inimicis deletis: populus fidelis traijciatur p baptiſmū·poſt deducit ſpirituali itinere·ſacramēto eius manifeſtato in hoc ſeculo quaſi in die. p nubē·i· carnem. in iudicio quaſi in nocte in illuminatōne ignis. quia tunc magna tribulatio que tanq̄ ignis lucebit iuſtis·et ardebit īiuſtis. De petra. etiam que eſt xp̄s·qui dicit ſi quis ſitit veniat ad me et bi· Educit ſitiēti fidei donū. et fluēta ſpūſſancti accedente ligno crucis· quaſi virga moyſi.

† ſ Que ſequebaī eos quocūq̄ ibant· ·|· ſ Nō mirū. ·|· ſ Sed· ſ Non parum·
xit † aquam de ·|· petra: et eduxit ·|· tā
† ſ Copioſe· ·|· ſ Hec fecit illis deus. ſ tñ·
·|· ſ Illi ſcz praua generatio· ſ Adiecerūt vt inter tot mira non crederent·
q̄z † flumina aquas. ·|· Et ·|· appoſue
ſ Id eſt. non credere.
runt adhuc peccare ei: in irā conci
ſ Plus cordis q̄z loci. ſ vel ſiccitate·
tauerunt excelſum in inaquoſo.
† ſ Et quomodo· ·|· ſ temptare eſt doloſe poſtulare·ut in verbis ſit ſimplicitas· cū in corde ſit malicia· ſ Non credendo petierunt·
† Et ·|· temptauerunt deum in cor
† ſ Sic et multi cū temptatōne querūt hodie ſapientiam a deo· ·|· ſ vite ſue·nō ſpūales.
dibus ſuis: † vt peterēt eſcas ·|· ani
ſ tunc. ſ falſa·
mabus ſuis. Et male locuti ſunt
ſ Quaſi nō hec diffidētia deo ē iniuria·
de deo: dixerunt nunquid poterit
deus parare menſam in deſerto.
ſ Caſ. Exemplum dant et de ſimili deſperant.
ſ Q. poterit·quia et hoc aliud potuit. Quoniam
Quoniam percuſſit petram ꝛ flu
percuſſit ꝛc.
xerunt aque: et torrentes inunda
uerunt. Nunquid et panem pote
† ſ Copioſam refectōem. ·|· ſ tot hoībus.
rit dare: aut parare † menſaz ·|· popu
† ſ Ne videretur nō poſſe. ·|· ſ dādo rogata.
lo ſuo. † Ideo ·|· audiuit dominus
ſ Penam·
et diſtulit: et ignis accenſus eſt in
ſ Exponit ignem·
iacob· et ira aſcendit in iſrael.
ſ Cur.
Quia non crediderūt in deo: nec
ſ Poſſe dare. ſ Chriſto· ſ audiuit
ſperauerunt in ſalutari eius. Et
et ideo. ſ predicatoribus
mandauit nubibus deſuper: ꝛ ia
nuas celi aperuit. Et pluit illis

¶ In terra egipti in cam·tha. Aug⁹. Vt omēz dubitatōez tollat: et puinciā dicit et locū factorū. ſic xp̄s in terra poſitus coram patrib⁹ nouit· humile mādatū docuit· diſcite a me quia mitis ſ· et humilis corde.
¶ In nube. Hie. Caſ. Hoc futurū iudicabāt. Dies xp̄us eſt. tñ nube carnis celat̄ p fidis. Et ſicut illis nubes cōtra eſtū ſolis·ſic nobis xp̄us p incarnatōem dat refrigeriū cōtra eſtū vicoꝝ. Tota nocte. toto tp̄e vite.
¶ In illuminatione ig. xp̄ianoſ in hoc ſeculo lumīs ſui claritate cuſtodit ignis ſpiritus ſancti.
¶ Petram. Caſſi. In heremo. Pri⁹ aq̄ maris quaſi petra·modo petra fōs. In heremo vbi neceſſe vt grati⁹ ſit mun⁹: Adaq̄uit quaſi pecora nō hoīes q2 nō egerūt grates.
¶ Tanq̄ flumina. Caſ. Aqua q̄ de xp̄o pdit. nulla īminutione deficit·ſed fit fons aq̄ ſaliētis in vitā eternā.
¶ Adhuc peccare. Caſ. Id eſt·adiecerūt vt inter tot beneficia nō crederent. quod vt maximū ītelligeret̄ peccatū cū dominus dixit in euāgelio. Spūs arguet mundū de peccato·exponēdo ſubiūxit de peccato quidez. q2 non credunt in me. Sicut ergo peccatum dicit ibi nō credere. ita et hic peccare dicit non credere.
¶ In iram. Caſ. Nō credētes deū poſſe difficilia ſibi facere qd̄ grauiſſimū eſt apud deū. ſic et nos abluti p baptiſmū, puocamus deū ad iram.
¶ In inaquoſo. Aug. Vel in alia heremo ad litterā. vel potius in ſe, quia licet pleni ventres aque de petra: aride tamen mentes fuerunt.
¶ Menſam. Caſ. Myſtice·refectōz ſapiētie vel corpus chriſti
¶ Ideo audiuit. Caſ. Q2 dilata vindicta, dedit prius quod petebant. ne videretur non poſſe·
¶ Diſtulit. Aug. Penam·dans prius qd̄ licet temptando petebant: ne videtur nō poſſe·et poſtq̄ dedit ignis·i·ira aſcendit in iſrael. Et hoc eſt qd̄ prius dixit. Ignis accen·e·in ia·
¶ Et mādauit. Vtrūq̄ breuiter poſitū·ſcz q̄ audiuit. q̄ ira aſcēdit. apte hic incipit narrae. et prius quomodo audiuit exequitur. poſtea in ſequēti parte quomodo vindicauit.
¶ Et ianuas celi. Caſ. Ianue ipſi pdicatores quibus intratur ī celum. Vel ſcripture. Aperuit. quia dedit ſpiritum ſuis vt intelligerent ſcripturas.

Māna ad mādu. Caſ. Significat panē qui de celo d. qui eſt cibus angeloꝝ· quē vt manducaret homo verbū caro f· qui p nubeſ euangelicas pluitur toti mūdo· et aptis eoꝝ cordibus quaſi celeſtibus ianuis credenti eccleſie predicatur nō temptanti ſinagoge.

Caſ. Manna quid eſt hoc: quia hic cibus admirando ꝑquiritur: et eſſe corpus chriſti ſcitur.

Panis celi. Caſ. Nō aliter q̃ꝫ xp̄us de quo celeſtes· i· āgeli reficiūtur eius cōtemplatione· et hūc panem ·i· verbū quo grandi cibo paſcūtur angeli· ꝑ carnē factū lac edit homo.

Africum. Quia ibi ſunt coturnices.

Et pluit ſuper e. ſ. p. c. Aug. Sic et paruulā fidem nō temptantiū et credentium paſcit carne editis vocū ſignis: et ꝑ aerē trāſcurrentib9 q̄ſi volatilibus celi. nō tñ ab aquilone veniētib9. vbi frigus et caligo· i· ab eloquētia ſeculi· ſ auſtro tranſlato ad terras. vt paruuli audiēdo terreſtria nutriātur ad celeſtia. vnde ſi terrena dixi vobis ꝛ nō credit: q̄mō ſ· di. v· c· c·

Sicut pul. Caſ. Puluis hic ſignificat intelligentie ſubtilitatē que ad ſupna ꝯſcendit. Harenam. innumerā prudētie copiam ſalis ſapore conditā. Volatilia pen· celeſtia deſideria quibus anima paſta pingueſcit. hec intra ſepta eccleſie poſſum9 accipere. vnde ſubdit. Et ceciderunt in me· caſ·

Et ceciderūt. Aug. Significās per hoc q̄ ſponte veniūt venti ad hoīes· ꝛ portant eis verba diuinitus miſſa· vt in ſuis ſedibus. et circa tabernacula audiāt. quia ī omēꝫ terrā e· ſ· e·

Et manducauerūt. Conuicti ſunt qui hoc deo impoſſibile putauerunt.

Adhuc eſce. Caſ. De vindictis et ſimulatis reuerſionib9 eoꝝ timore penarū. et tamen ſententia dei ꝑ miſericordiā tempata·

ſ Id ē· manna·
māna ad māducandū: et panē celi
ſ Nō labore hūano ſ Nomine ſignificati intelligitur ſignificans.
dedit eis. Panem angelorum
ſ Que ſecuntur·
māducauit homo: cibaria miſit in
† ſ Que ab auidis nō poterant cōſumi.
† ſ Quomō· ſ Ad terras. ſ Nō potui loqui vobis quaſi ſpūalibus· ſed quaſi c·
†abundantiā. †Tranſtulit auſtrū
† ſ vt inferius flaret· † ſ Ne ſibi det africus que ex deo habet·
†de celo: et induxit in †virtute ſua
ſ feruentes et lucentes predicatores.
africum. Et pluit ſuper eos ſicut
ſ Habūde. ſ Carneam fidem carneis vocibus editam·
puluereꝫ carnes: et ſicut arenā ma
ſ Ideo mirū q̄ cum eſſent volatilia pennata ꝓ voluntate ea capiebant.
ris volatilia pennata. Et ceci
† ſ duobus cubitis ſup terrā· ſ vt nec difficultas capiendi eſſet.
derunt †in medio caſtrorum eoꝝ:
ſ Itinere vnius diei.
circa tabernacula eorum. Et mā
ſ ventre non mente.
ducauerunt et ſaturati ſūt nimis:
ſ Licet eis nō ꝓfuerit. ſ Cōcedūtur enim interdum que non ꝓſunt.
et deſiderium eorum attulit eis:
ſ Multū ſunt vſi illis carnibus.
ſ Ne impotentia a deo videretur·
non ſunt fraudati a deſiderio ſuo.
ſ Ecce quid diſtulit· ſ Infidelis et praue generatōis· ſ vel ca·
Adhuc eſce eoꝝ erant in ore ipo
rum: et ira dei aſcendit ſuper eos.
† ſ Sugbos de quibus ꝓdiit quaſi ex adipe. i· e· † ſ Bonos.
†Et occidit pingues eoꝝ: et †ele
† ſ Alias compediuit. † ſ Sed tamē in oīb9
ctos iſrael †impediuit. †In omni
peccauit praua illa generatio.
bus his peccauerunt adhuc: et nō
ſ dei·
crediderunt in mirabilibus eius.
† ſ Ideo· ſ Caſ· Quaſi languida tabe·
† ſ Caſ. Pro vanitate ſua citius perierunt·
†Et defecerunt †in vanitate dies
ſ vnde dicitur alibi viri impii non dimidiabunt dies ſuos.
eorum: et anni eorum cum feſtina
† ſ aug. Nō ꝓpter eternā vitā. ſed timētes occidi exemplo iam occiſorum. † ſ Sed boni ſine neceſſitate querūt·
tione· †Cum occiderit eos †quere

Eſce. Caſ. Manna· coturnices.

Electos. Aug. Id eſt. impediuit ne illis ꝓdeſſent quib9 paterno affectu cōſulere cupiebāt. Vel potius cōpediuit vt cū eis moleſtias ſuſtinerent electi ad exemplū nō iuſticie tantū· ſed et patientie.

Impediuit. Aug. Murmure eoꝝ. vt moyſes qui dixit· nūquid poterimus de petra aquam vobis eijcere. accreſcunt.

In omnibus his. correcti. poſt hec oīa· grauiora ſūt peccata que ſꝑ

Et defecerūt. Aug. Cū poſſent credēdo dies in veritate ſine defcū hre

In vanitate. Caſ. A ſimil· illi9 qui in ortu morit̄ inuanū eſt nat9.

Cū feſtinatione. Aug. Et que ꝓlixior videt̄ vita· cito ꝑterit.

Querebant. Caſ. Aug. Nō occiſi ſed reliqui, ſed ſic loquit̄ quia vn9 populus ſunt. quaſi de vno corpe.

Diluculo. Caſ. Sedulo: vel ante lucē· vnde vanū eſt vobis a· l· ſ· p9 in luce. impius ante lucem rogat.

Quere. reuer. uenie. Auguſ. Hec oīa ꝓpter tempalia bona acquirenda. ꝛ vitanda mala · et ita nō deus ſed illa colebant.

Nec fideles habiti. Caſ. Qui vere credit: opa facit· vnde fides dicit̄· q̄ fiant dicta· vnd̄ dicit nec fideles in ꝑceptis.

Ipſe aūt. Aug. Hic mali impunitatē ſibi ꝓmittūt· ſed miſericordia eſt etiā malis. veꝝ ante iudiciū· quia facit ſolē· o. ſ· b· et ma· ſic et illi gēti pepcit ne penitus eradicaret· ſed manet in ſucceſſiōe poſterioꝝ· ſicut caim ſigno accepto· ne q̄s eū occideret.

Peccatis eorū. Populi. Aug9. Qui idē eſt in ſucceſſione filioꝝ· vt et poſt. abſtulit eos de egipto. et induxit eos in montē ſāctificatōnis cū nō eos niſi in ſucceſſione· ſic ꝛ hic cū dicit̄ ꝓpici9 fiet pecca· coꝝ intelligim9 etiā impletū eſſe quod dicit̄ ab apoſtolo. Reliquie ſ· f· que credent in xp̄m· quod hic ſigni dit cū ſubdit. Et non diſper· e· Et abun· vt auer. ⁊c. q̄ nō oēm irā accēdit. q̄a et illud remiſit q̄ filiū occiderūt

Spūs uadens et nō r. ideo ꝑ grām reuocat q̄ ꝑ ſe redire nō poſſūt. vn̄ in ꝓuerbijs de via iniq̄tatis dicit̄. Oēs qui ambulant in ea nō reuertent̄· ſ· ꝑ ſe ſed ꝑ grām reuocabūtur. hec ē ouis errabūda q̄ hūeris pij paſtoris reducta ē ad gregē.

Oēm iraꝫ. Id ē non puniuit eos quantū digni erant.

† ſ Ad eum· † ſ vel ante lucē. ſ Id eſt. in nocte manentes·
bant eum: †et reuertebātur et †dilu
culo veniebant ad eum. Et reme
ſ In bonis.
morati ſunt quia deus adiutor eſt
ſ A malis·
eorū: et deus excelſus redemptor
eorum eſt. Et dilexerunt eum in
† ſ aug· Nō in corde cū tamē ei omīa ſecreta nuda ſint· † ſ Sic cōtingit his qui ſolo timore nō amore credunt.
†ore ſuo: et †lingua ſua mentiti ſūt
† ſ Quaſi deus nō cognoſceret. † ſ Quia nō deū ꝓpter deum querebant.
ei. †Cor autem eorum †nō erat re
ſ terrena volebāt nō hereditatē no· t. cui9 fides etiā tunc ſub velo erat in electis· modo vero reuelata eſt nō multis vocatis ſꝫ in paucis electis.
ctuꝫ cum eo: nec fideles habiti ſūt
in teſtamento eius. Ipſe autē eſt
miſericors et propicius fiet pecca
ſ Omīno.
tis eorum: et non diſperdet eos.
† ſ Orante moyſe cū diceret ei deus dimitte me vt deleā eos. et faciā te creſcere in gentē magnaꝫ cui moyſes aut dimitte eis hāc noxā. aut de. m. de li. ⁊c· ſ Mia dei· † ſ Penam quā ceperat·
†Et abundauit vt auerteret †iraꝫ
ſ vt penitus extirparet.
ſuam: ꝛ non accendit omnem iraꝫ
ſ Mouit piū iudicē fragilitas peccātiū·
ſuam. Et recordatus eſt q̄r caro
† ſ diffinitō mortis. † ſ Per ſe in peccatū· ſ de hoc mūdo· ſ de corpore· † ſ ꝑ ſe a peccato. ſ In hoc mundo.
ſunt: †ſpūs †vadens ꝛ †nō rediēs.
† ſ Q· multoties· ſ Nō ſolū predictis mōis. † ſ Licet peccaret· ſ vt bona tolleret.
†Quotiens †exacerbauerunt euꝫ
ſ vt mala faceret·
in deſerto: in iram concitauerūt eū
† ſ vbi potius timere deberent † ſ Quia pepigerant quecūq̄ꝫ precepit nobis domin9 faciem9·
ſ Exponit· ſ A teſtamento.
in †inaquoſo. †Et conuerſi ſunt et
† ſ Id ē· eū qui ſanctificat iſrael·
temptauerunt deum: ꝛ †ſanctū iſrl̄
ſ Et ſic.
exacerbauerunt. Non ſunt recor
ſ Potentie· ſ Id eſt. in die·
dati manus eius: die qua redemit
† ſ Pharaonis. † ſ Qualiter. ſ Scilicet.
eos de manu †tribulātis. †Sicut

Quotiens. Caſ. Dicturus plagas egipti ꝓpter eos factas: compando mala eoꝝ beneficijs dei· dicit eos oblitos et temptaſſe deuꝫ.

Aug. Quia caro vl̄ ſpūs v· quotiēs ergo· q· multotiēs exacerba· eū. Et conuerſi ſunt et ten. Aug. repetit eoꝝ infidelitatē vt memoret quas plagas intulit deus egiptijs ꝓpter eos. vnde deberent eſſe nō ingrati.

De ma. tri. Caſ. Tribulatō ſolet eē in memoria ſed nō eis pulcre oppo nit manū dei manui pharaonis dicens manus eius et de manu tribu· que multum differunt.

¶ Aug. Caſ. Myſticatõnes ab hoc loco. Et conuertit. vſqȝ. Miſit in eos iram. Hic incipit exponere plagas ꝓpter iudeoꝝ liberatõnem in egipto factas et ponit decem plagas ſicut in exodo decẽ ponũtur. Aliqua tamẽ hic q̃ nõ ĩ exodo: que nõ iterptari niſi figurate poſſum⁹. vbi et que facta fuerũt parabole dicũtur, ſicut ſepe ſolet nõ ſeriem hyſtorie ſequi. ſed alia addere. vel quedã mutare ꝓ ſignificatõne. Aqua. ergo in ſanguinẽ ſignificat de rerũ cauſis carnaliter ſentire. Cynomia canini mores ſunt. Rana. loquax vanitas. Erugo. quã alij rubiginẽ interp̃tãtur nocet occulte. que comparatur vicio quod difficile apparet: vt eſt multũ fidere de ſe. Aura eñ noxia hoc in fructibus opatur latẽter. ſic in moribus occulta ſuperbia. cũ putat ſe aliqd eẽ. q̃ nichil ẽ. Locuſta. malicia ore ledens infideli ſcȝ teſtimonio. Brando. ẽ iniquitas res alienas auferens. vnde furta: rapine: prede. Plus aũt vicio ſuo vaſtatur ipſe vaſtator. Pruina. vicium quo charitas primi ſtulticie tenebris q̃ nocturno frigore ꝯgelaſcit. Ignis. qui nõ in exodo niſi cũ grandine in fulgoribꝫ vt fructus lederet accipitur. qui tñ non legit̃ poſſeſſiones incendiſſe: ſignificat ĩmanitatẽ iracundie qua et homicidiũ fit. Morte pecorum. pudicicie damnũ ſignatur: Cõcupiſcentia qua fetus oritur cõmunis eſt nobis cũ pecoribus. hãc habere domitã et ordinataȝ pudicicie virtus eſt. Mors primitiuorum. amiſſio eſt iuſticie qua quiſqȝ humano generi ſocialis ẽ. Decẽ plagis ꝑcuſſi ſũt egiptij. ꝯtra decẽ p̃cep̃ta ſcripta in tabul̃. Et hic decem plage licet nõ eo ordine ponãtur: ſed pro tribus que in exodo. i. cyniſes vlcera. tenebre que nõ hic. Alie tres ſũt hic que nõ ibi. rubigo. pruina et ignis. Talia eñ pro congrua intelligentia frequẽter variantur.

posuit in egipto signa sua ⁊ prodi-
† ſ Hec ſcilicet. ſ Aqua alibi in vinũ mutatio populi in melius. hic in ſanguinẽ. quia ſpũalia carnaliter ſentiunt.
gia sua in campo thaneos. † Et cõ-
uertit in sanguinem flumina eorũ:
ſ Alij manatõnes aquarũ. quia foderunt egiptij in circũitu et ſanguinẽ ꝓ aquis inuenerũt.
ſ Ciſternas.
et imbres eorum ne biberent.
† ſ aug. Caninos mores. vt nõ honorarent parẽtes vel prelatos. ſ Muſcam caninam.
Misit in eos † cynomiaȝ et come-
ſ garrulitatem hereticoꝝ que eſt in ſcenoſis ſenſibus.
dit eos: et ranaȝ et diſꝑdidit eos.
ſ Hoc nõ ex odio. ſ vel rubigini.
ſ Que per ſe naſcuntur.
Et dedit erugini fructus eorum:
ſ Sata.
et labores eorum locuste. Et oc-
ſ Bona eorum.
cidit in grandine vineas eorum: ⁊
ſ Nec hoc in exodo. ſ Que multũ diſtat a grandine.
moros eorum pruina. Et tradi-
ſ deſtructioni. ſ Quicquid boni erat dote nature. ſ Nec hoc ĩ exodo.
dit grandini iumenta eorũ: et pos-
† ſ Ad exaggeratõnem decime plage hic ponit.
sessionem eorum igni. † Misit in
† ſ Nõ ad correctõnem ſed vindictã. † ſ ſcȝ.
eos iram † indignationis sue: † indi-
ſ Aſcendendo.
gnationem et iram et tribulatõnẽ
ſ Immiſſam ſcȝ vel indigna. vel iram vel tribu.
imissionem per angelos malos.
† ſ Amplitudinẽ ſ Aliter non liceret dyabolo.
† ſ Occulte equitatis ſue.
† Viam fecit semite † ire sue: nõ pe-
ſ vel animabus.
percit a morte animarum eoruȝ: ⁊
ſ Cũ dominis quaſi parificauit. q̃ ſiles erãt illis
iumenta eorum in morte cõclusit.
ſ Id eſt de omnibus.
Et percussit omne primogenituȝ
† ſ vel in terra egipti. † ſ frugũ. ſ Oĩa que ad victũ vel ſolatiũ hominis ſunt vaſtata ſunt.
† ſ frumenti et huiuſmodi.
in † egipto: † primitias † laborũ eo-
ſ vbi non erant iudei.
rum in tabernaculis cham. Et
ſ Hoc fecit in decima plaga.
abstulit sicut oues populum suuȝ:
et perduxit eos tanq̃ȝ gregem in
† ſ Huius ſeculi. ſ Quod erat inter mare et egiptũ † ſ aug. Spe ſalui facti ſumus. nec timere debemus.
† deserto. Et eduxit eos in † spe ⁊ nõ
† ſ ita et in baptiſmo delentur peccata noſtra.
timuerunt: ⁊ † inimicos eorum ope-
ſ Sanctã eccleſiaȝ.
ruit mare. Et induxit eos in mon-
ſ Scȝ. ſ Syon.
tem sanctificationis sue: montem
† ſ Quẽ acquiſiuit xp̃us. † ſ Expellẽs gẽtes.
quem † acquisiuit † dextra eius. Et
† ſ A terra ꝓmiſſionis. † ſ Preſentia.
† ſ fideliũ. † ſ vicia errores.
† eiecit a † facie † eorum † gentes: et
ſ Myſtice quia omĩa vnus atqȝ idem ſpũs opat̃ diuidens ſingulis ꝓut vult.
sorte diuisit eis terram in funiculo
distributionis. Et habitare fecit
† ſ Myſtice in celeſtẽ gloriã vnde angeli deiecti ſũt ꝑ gratiã xp̃i ſubleuamur. † ſ videntiũ deũ
† in tabernaculis eoꝝ: trib⁹ † israel.
† ſ tamẽ. † ſ Praua generatõ beneficiis male vtens temptauit adhuc. † ſ in terra ꝓmiſſiõis
† Et † temptauerunt et † exacerba-
uerunt deũ excelsuȝ: et testimonia

¶ Signa. Caſ. Sunt duris cordibus quaſi characteris impꝛeſſa veſtigia. Prodigia. que ſignabant aliqua futura. Thanis. ciuitas humile mãdatũ. quod hic nobis neceſſariũ vt in futuro erigamur.

¶ Et dedit eru. Hec in exodo non legũtur. myſtica ergo interp̃tatione tantum exponãtur.

¶ Locuſte. Aug. Se inuicẽ comedẽtes ſignificat detractores. quia alienos fructus inuide rodunt.

¶ Moros eorũ pruina. Aug. Morus calide eſt nature ꝑ quod charitas intelligitur. que in pruina occiditur.

¶ Brandini. Aug. Que grando nõ potuit ledere. id eſt. mollia. poſt dicit exodus a locuſtis comeſta.

¶ Tradidit gran. iu. Caſ. Morte pecudũ ſtultoꝝ occaſus oſtenditur.

¶ Igni. Caſ. Ignis cupiditas que poſſeſſionẽ. i. ſtatũ mentis vaſtat.

¶ Iram indignationis. Caſ. Ordo vindicte. prius peccatis de⁹ iraſcitur: quãdo nõ compũgunt̃. inde maliciã hoĩs in ſua indignatione ira et tribulatõe derelinquit. vt ſuis aduerſitatibꝫ affligãtur qui deo nõ obediũt vt ibi dicit̃ ꝓpterea tradidit illos in reꝓbũ ſenſum. indignatõ hominis ptinet ad tumidã ſupbiam. Ira ad nefandã audaciã. tribulatõ ad cõfuſaȝ deſpatõȝ. tũc ꝑ dyabolũ ad ĩmiſſiones illicitas p̃cipitant̃ nudati defẽſiõe dei

¶ Per angelos malos. Aug. Iudicio dei hec facta ſunt in illis per angelos malos in hoc ſeculo malo. quaſi in egipto et campo thaneoſ. vbi ⁊ humiles eſſe debem⁹. donec veniat ſeculũ quo exaltemur. et malis angelis deus vtitur bene. ſicut et homo dei creaturis male.

¶ Aug. Per angelos malos. Vt homo bonus: vel malus vtitur viſibili materia terra. aqua. aere. igne. ꝑ modo ſuo nõ ſolũ neceſſarijs ſed et ſuperfluis et ludicris et artificioſis opibus ſic angeli boni et mali ꝓut cuiqȝ ptãs eſt que eis ãplior q̃ȝ hoĩbus. et maior eſt bonis q̃ȝ malis: tñ ſcd̃ȝ nutũ dei. In malos p̃t dyabolus vt in ſuo pecore niſi ꝓhibeat̃ a maiori. In bonos nõ niſi permittat̃ ad ꝓbandũ nõ ad ꝑdendũ. ꝑ bonos punit de⁹ vt ſodomã. ſed iuſtos ꝑ eos ꝓbari nõ occurrit. Et obſtinatio ergo in egiptijs per malos: qbꝫ amica ſunt vicia. et mala morũ figurata per plagas eorũ. ꝑ eoſdẽ. cũ eĩ tradit in ꝯcupiſcẽtiã: illi ſunt miniſtri: vt ĩ materia ſui corpis. Poſſũ⁹ ergo ſine dubitatõne malis ãgelis attribuere mortẽ pecorũ. mortes ꝑmitiuoꝝ et obduratõneȝ egiptiorũ. hanc enim deus cũ facere dicitur nõ inſtigãdo ⁊ inſpirãdo. ſȝ deſerendo facit vt illi operentur in filijs diffidentie quod deus iuſte debiteqȝ ꝑmittit. Ea vero que mirabiliter de creaturis facta ſunt malignis angelis tribuere nõ audemus. Nã ſi ideo attribuunt̃ demonibꝫ. q̃ꝛ pene infligebãtur: cõſequẽs ẽ vt etiam ſodomã ꝑ angelos malos euerſam eſſe credamuſ. et eoſdẽ ab abraã ⁊ loth hoſpitio ſuſceptos quod abſit. Per ãgelos ergo malos punit deus bonos et malos hoĩes ſ̃ȝ bonos tñ corꝑalibus penis. malos aũt corꝑalibꝫ et ſpũalibꝫ. Per bonos vero ãgelos malos homines tñ punit. et corꝑalibus nõ ſpũalibus penis.

¶ Ire ſue. Aug. Erat ſemita ire dei q̃ occulta equitate puniret egiptios cui deus fecit viã. vt eos quaſi ex abditis ꝓduceret ꝑ angelos malos in apta ſcelera. et ſic aperte puniret.

¶ Primogenitũ in egipto. Aug. Primogenita ſunt ſũma mãdata vt diliges deũ e. t. c. quibꝫ nõ ſeruatis orbamur ꝑle rationis.

¶ Et abſtulit. Aug. Myſtice. Hoc et in nobis intus fit: vbi eruti de poteſtate tenebrarũ mẽte trãſferimur in regnũ dei oues in ſpũalibus paſcuis.

¶ Caſ. Et abſtulit. Q̃ꝛ eductos de ſeruitute duxit in terram ꝓmiſſionis. et item oſtendunt.

¶ Et induxit eos. Aug. Nõ eoſdẽ quos abſtulit: ſed eos noĩe et gẽte. Significat tñ q̃ multi ad eccleſiã quã mauult intelligi conuerſi ſunt. ipſa eſt mons quem chriſtus acquiſiuit.

¶ Et eiecit. Caſ. Myſtice. Gentes ſunt vicia et errores. Aug. Vel maligni ſpiritus. Que oĩa chriſtus eiecit a facie fideliũ. et ſorte diuiſit eis terrã. ꝑ hoc ſignificat̃ q̃ in nobis oĩa opat̃ vn⁹ atqȝ idẽ ſpi. di. ſin. ꝓut vult tutes.

¶ Hoc primo cõpletũ fuit quod ad cham dixit noe tu eris ſeru⁹ fratrum tuoꝝ. Chanaan eñ qui deſcẽdit de cham terrã iſtam poſſederat. quã deus populo ſuo dedit factis ſeruis qui de chanaan deſcenderant. populus dei de ſem ꝑ abraam deriuat⁹ erat. cham enim in ꝑſona ſua propriã non fuit ſeruus pluſq̃ȝ ceteri.

¶ In tabernaculis. Caſ. In quibus regnabãt pecã regnare fecit vir

¶ Quemadmodū patres eorū. Aug. Per totū loquitur quaſi de eiſdem ·tamen nūc de his qui in terra promiſſionis quorum fuerunt patres qui in deſerto amaricauerunt.
¶ Arcū prauū. Aug. Animi intentōnem peruerſam· vt contra deū qui dixerat non erunt tibi dij alieni· qđ planius aperit· in ira cōci· Vel in arcū prauū qui difficile remittitur. et ipſi facile retroibant. Vel arcū prauū qui nō eminus iaculatur, ſed in ſe ſpicula cōuertit· i· malicia doloſorum.

¶ Ad emulatōez Vł' emulati ſunt alia littera· cum honorem dei alij tradunt.
¶ Audiuit deus. Caſ. De vltione ī terrā promiſſionis· que ꝛ retorta eſt in ipſos per quos puniuit.
¶ Et repulit taber. Caſſi. Hoc tpe heli ſacerdotiſ· quādo victi ſunt ab allophilis· et arca domini capta eſt· et ipſi magna ſtrage vaſtati· legitur eñ in libro regum ꝙ tunc ceciderunt de populo triginta milia peditum.
¶ Habitauit in hoibus. Aug. Cum ergo nō eſſet dignū in quibus habitaret: repulit illud quod nō ꝓpter ſe· ſed ꝓpter illos inſtituit. Caſ. ſic deſerit corpora noſtra que ſpiritusſanctus dū bene tractantur: inhabitat.
¶ Et tradidit. Caſ. Si enim cum peccatoribus et boni tradūtur captiuitati: exercitium eſt: nō in mente captiui ſunt. Vel hoſti traditi: ſed liberi: et deo coniuncti.
¶ Virtutē e. et pul. Aug. Arbitrij libertatē īminuit· ꝛ virtutes abſtulit in malis quod nō fit in boniſ· licet cum malis interdū captiuent' corpaliter.
¶ Et excitatus eſt. Caſ. Aug. Mores bominū domino tribuit ꝓpter res explanādas Tanq̄ dor. et crapulatus. hoc dicit' a perſona dementium· qui ita putant· quando ꝑiditantibus non ſubueuit. Vino eſſe crapulatū quando nō tam cito ſubuenit. Et reuera ſic demēter putantibus dormit, et eſt alienus et negligentibus et infidelibus· qui nulla voce laudis vel operis eum excitant· Excitatur autem ad vindictam malis actibus· vt hic peccatis eorum qui arcam inter ſimulacra poſuerūt· Tanq̄ potens· quia tunc ſunt homines ad iram faciles: et ad virtutes potentes qñ poſt crapulam de ſomno ſurgunt.
¶ Aug. Et excitatus eſt· Xp̄s vino paſſionis ebri⁹ dormiens in ſepulcro. excitatus eſt a morte tanq̄ potens in reſurrectione.
¶ Aug. Tanq̄ dormiens. Viſus eſt dormire· quando populū ſuum dedit in manus eorum quos odit. vbi eis dicitur. vbi eſt deus tuus.
¶ Et percuſſit in po. Aug. Hec pena cruciabitur qui in poſteriora reſpexerit. que debet putare vt ſtercora. qui enim ſuſcipit teſtamentum dei vt veteri vanitate ſe non exuat. ſimilis eſt hoſtibus qui arcam iuxta ydolum

ſ A deo.
eius non cuſtodierunt. Et auer-
† ſ Quod fecerāt dicentes· omīa quecūq̄ precepit dominus faciemus·
terunt ſe et non conſeruauerūt †pa-
ctum: queādmodum patres eorū.
con uerſi ſunt in arcum prauum.
† ſ Superbis cogitatōibus quando colere ydola preſumunt.
In irā concitauerunt eum in †col-
ſ vnde.
libus ſuis: et in ſculptilibus ſuis
ſ Indignationem·
ad emulationem eum prouoca-
† ſ Aduertit et vindicauit. ſ Hec predicta. † ſ Iſrael
uerunt. †Audiuit deus ꝛ† ſpreuit
ſ Quo ſpernente nichil ſunt qui per eum totum fuerunt.
eos: et ad nichilum redegit valde
† ſ Pro ydolatria eorū· † ſ Cur repulit. ſ Elegāter exponit cur repulit cū ait ·vbi habitauit in hominibus·
iſrael. †Et repulit †tabernaculū
ſilo: tabernaculum ſuū vbi habi-
ſ Inter homines.
tauit in hominib⁹. Et tradidit in
† ſ aug. vir. et pul. arcam dicit· ſ vnde videbant' inuicti et ſibi placebāt honeſti īter gētes
captiuitatem† virtutem eorum: et
pulcritudinem eorū in manus ini-
† ſ Capta arcā cōſequēs eſt vt populus caderet· † ſ In occiſione anime· ſ Malos. ſ Quē inter multos elegerat.
mici. †Et concluſit† in gladio po-
pulum ſuum: et hereditatem ſuam
ſ Etiam fortes·
ſpreuit. Iuuenes eorū comedit
† ſ Ira bellantiū. ſ Quia hoc nō vacabat in hoſtili metu.
ignis: et virgines eorū nō ſunt la-
ſ aug· filij heli quorū vnius vxor mox in partu mortua nō potuit plangi honore funeris·
mentate. Sacerdotes eorum in
† ſ Que mūdo renūciauerūt·
gladio ceciderunt: et †vidue eorū

dagon poſuerunt. Illa vetera etiam illis nolentibus cadunt. quia omnis caro fenū· ꝛ claritas hominis vt flos feni. Fenum aruit· Flos decidit, arca ſtat in eternū. Secretū arce regnum celorum vbi eſt eternū verbum dei, ſed qui poſteriora diligunt ex eis cruciabuntur· opprobrium enim ſempiternū dedit illis.
¶ Et repulit. Caſ. De rege dauid et loco regni.
¶ Aug. Non dixit, repulit ruben qui primogenitus, et ceteros qui viderentur merito repulſi: cum iacob peccata eorū deteſtetur. Vł' beniamin ex quo ſaul vicino tempore reprobatus fuerat, ſed eos potius nomīauit qui clarioribus meritis videbantur excellere. Ioſeph qui impie venditus pro iuſticia ſublimatus· pauit patrē et fratres. de quo effrem qui maiori benedictione aui ꝑlatus. per hoc ergo ꝑclari meriti nomina totum illū vetuſtū pplm ꝛpulſū a deo intelligimus· electā tribum iude· non pro meritis iude. quo longe melior fuit ioſeph· ſed quia de ea xp̄us nouū populum xp̄i ꝑlatum veteri populo ſcriptura teſtatur. vnde ꝛ mōtem ſyon eccleſiam accipim⁹· que futura ſpeculatur nō terrena. ſic ab initio electionis hebree gētis vſq̄ ad chriſtum precedit.
¶ Sicut unicornis. Aug. Unicorni ſunt quorū firma ſpes in vnum illud erigitur de quo dicitur vnam petij a domino hāc requiram. Sanctificiū. eſt plebs ſancta regale ſacerdotium·
¶ Dauid ſeruū. Aug. Qui de iuda· q̇ chriſtum ſignificat· in hoc loco. Seruū. nō dicit filiū· quia forma fui ex dauid· Dauid ad litteram ex paſtorali officio pecorum ad regnum hominū trāſlatus eſt· vnde de poſt fetan· ac· e· Chriſt⁹ ab hominibus ad homines, id eſt· a iudeis ad gentes· tamen ſecundū parabolam ab ouibus ad oues, non enim modo ſunt eccleſie iudee que olim fuerūt Dēs gemellis fetibus erāt, vñ in canticis. Dentes tui ſicut grex tonſar aſcēdens de lauacro, que omnes geminos creant. et ſterilis non eſt in eis. Dentes eccleſie ſunt illi per quos loquitur, vel per quos in corpus ſuū velut mādūcando ceteros traijcit. Grex tonſarum dicitur· quia onera ſeculi velut vellera depoſuit· et ad pedes apoſtolorum rerum ſuarum venditarum precia appoſuit, aſcendēs de lauacro baptiſmi geminos creat opera ſcilicet gemine charitatis· vnde ſterilis non erat in eis ab his tranſlatus eſt chriſtus· ꝟ paſcit greges in gentibus chriſt⁹, qui ſunt iacob et iſrael.
¶ Iacob. Aug. Repetit. Iſrael here. ſ. niſi dicat' nūc ſcđm hūc ſtatū iacob ſeru⁹. Qñ videbit facie ad faciē hereditas· vñ et nomē accepit. Iſrael eñ dr ex cōtēplatōe dei. Trāſtulit eū ad hoc, vt paſceret et ita fecit.
¶ Et pauit eos in inno. Caſ. Videtur forte alicui congruēti⁹ poſſe

ſ Antropoſpatos·
non plorabantur. Et excitatus ē
ſ Aug. Sic videtur impijs inſultantib⁹ ꝙ velut ebrius diu dormiat cū tā cito nō ſubueit
tanq̄ dormiens dominus: tanq̄
ſ Sicut excitatur planctu familie. ita deus vino paſſionis ebrius·
potens crapulatus a vino. Et ꝑ-
† ſ In gehenna merſos.
cuſſit inimicos ſuos in †poſteriora
ſ Quia null⁹ alius ita punitus eſt·
opprobriū ſempiternum dedit il-
† ſ Ne inde eſſet rex. ſ aug· Melius in his verbis ſignificatur populus iudaic⁹ a deo repulſus et nouus populus chriſtianorum electus.
† ſ Augmentū interpretat'. ſ Qui in augmento terrenorū militant: et ſūt de fruge ſeculi preſumentes·
lis. †Et repulit tabernaculum †io-
† ſ Iudeos. ſ fructificatio.
ſeph: et †tribum effrem nō elegit.
† ſ Chriſtianū populū· † ſ Q. d· eccleſiam·
Sed elegit tribū †iuda: †montē
ſyon quem dilexit. Et edificauit ſi-
ſ xp̄us. ſ vel niū· ſ vel moꝫ.
cut vnicornis ſanctificium ſuum:
† ſ in eccleſia preſenti vel celeſti. † ſ Et ſi eccleſia preſens mortaliter tranſit. tamen in eternū eſt fundata.
†in terra quam †fundauit in ſecula
ſ Per quem·
Et elegit dauid ſeruum ſuum: et
ſuſtulit eum de gregibus ouium:
† ſ de loco vbi erat· poſt fe. ſ Primiciuā eccleſiā· i· de illis qui erant poſt primitiuos † ſ Celeſti pane. ſ Nō qui filij carnis· ſed filij ꝓmiſſionis eſtimantur in ſemine·
†de poſt fetātes accepit eū. †Pa-
† ſ Contemplatōne dei·
ſcere iacob ſeruum ſuum: et †iſrael
ſ Et ita fecit.
hereditatem ſuam. Et pauit eos
† ſ Quia ſine peccato et hoc docuit eos qđ ipſe egit. † ſ id eſt. in oꝑibus intellectualiter factiſ ſ Quos facit in eis.
†in innocētia cordis ſui: †et ī intel-
ſ Actualē ſanctitatē ſignificat· ſ ad vitam·
lectib⁹ manuū ſuarū: deduxit eos.

dici innocētia manuū et ītellcūs cordis·ſʒ ſic maluit·qꝛ ſūt q̄ n̄ faciūt mala ꝑ timore.hi vident innocētes manib᷒.ſʒ nō corde·ideo dixit pauit eos in innocen·cordis ſui ſcʒ hominū·i·faciens eos innocētes etiā in cogitatōnibus cordis.Et deduxit eos ad vitā intellectibus manuū ſuarū ſcʒ chriſti. Intellectus manuū eius eſt quē facit quaſi manib᷒ in credentib᷒·quod nō potuit ille dauid figura hui᷒ Et h̄ docuit qḋ egit.

LXXVIII.

Caſ. Pſalm᷒ ſecūdus de lamentatōe. Genti ꝑ duricia ſua g̃ni affligende. ꝑcatur xp̄m ſubuenire. Mo- nemur bonis,primorū letari·calamitatib᷒ affligi.

Deus venerūt Caſ. Prima eſt ꝙque ſtio.et enumerātur q̄nta tulerit hieruſalē tēpib᷒ antiochi·vbi nō deſtructa fuit ꝓpter q̄ ſignat eccleſie pſecutō

Aug. Venerunt·Nō dicit quaſi neſciēti a quo ſcit quidquid ſcit. Sed loquit cū compietatis affectu,tranſfigurans in ſe eos qui futuri erant q̄n hec fieret·Eſt autē deploratio eoꝝ que fecit deus vindicās et adiūgitur ꝑcatio quaſi vtinā iā parcat.

Aug. Venerunt. Nōdū erat templum et narrat quaſi ꝑterita que in ſpiritu videt futura·iam vero euidenter ſunt impleta.

In hereditatē. Auguſti. De populo iſrl̄ hereditas dei ſunt electi.ſed nō excecati·nō ergo poſſūt hec dici de tꝑibus poſt aſcēſionem chriſti.ſed anteq̄ʒ chriſtus veniſſet. et tunc em̄ hereditas vbi ꝓphete ⁊ ſancti cō ducti in babilone· vel ſub anthiocho maxime. Caſ. Et ſi quis accipit hoc poſt reſurrectionē faccam·de his que ydolatre martiri-

ſ attribuit· ſ fideli ſinagoge.

Pſalmus aſaph.

LXXVIII

Deus venerūt
† ſ hieruſalē vbi boni aliqui. ſ Monet iudicē cui᷒ res ledit ¦ ſ Per ſimulacra·nō deſtruxerunt· ſ Primo occurrit iniuria templi.in quo ē
gentes in †hereditatem tuā: ¦pol-
contumelia dei.et hic arguit eos de ſacrilegio·
luerunt templum ſanctum tuum:
† ſ deſertōnem vt collectis pomis cuſtodie deſerūtur. vnde· Relinquetur filia ſyon ſicut vmbraculum i vinea et ſicut tuguriū in cucumerario·
poſuerunt hieruſalem in †pomorū
ſ Poſt ſacrilegiū homicidia.
cuſtodiam. Poſuerunt mortici-
† ſ Qui noluerūt īmūdis vti † ſ Quaſi reſurrectōi quicq̄ʒ deperet. Cū tamē ille ex occultis nature ſinibus totū reintegret·cui etiam capilli capitis noſtri numerati ſunt.
na †ſeruorum tuorum †eſcas vo-
ſ Hec ſunt morticina.
latilibus celi: carnes ſanctorū tuo-
† ſ Quaſi ita liceret de ſanguine ſicut de aqua ſine culpa.
rū beſtijs terre. Effuderunt †ſan-
† ſ Abūdanter et viliter· † ſ aug. Cū extra inueniretur occidendi vel ꝑ totū mundū eccia paſſa. ſ Caſ·Copia cedis in vrbe et extra vt nō vacaret ſepelire dū omnibus piculū immineret· ſ Non
guinem eorum †tanq̄ʒ aquā in †cir
tantū intra muros ſed etiam.
cūitu hieruſalem: et non erat qui
ſepeliret. Facti ſum᷒ opprobriū
ſ Scilicet·auget ſcelus
vicinis noſtris: ſubſannatio et il-
ſ gentib᷒ que circa hieruſalē·vel inimicis eccleſie toto orbe ſ Quia nō eis ſʒ in cōſpectu domini precioſa mors ſanctoꝝ eius.
luſio his qui in circūitu noſtro ſūt
† ſ Sed. ſ Precat iam qui deplorabat et orat quod futurū ſcit·et tunc enim aliqui boni erant inter illos. † ſ Quaſi noli iraſci in finem· ſ D·
†Vſq̄ʒquo domine †iraſceris in fi-
ſ vſq̄ʒquo ſcʒ accendet in finem. ſ Et.
nem: accendetur velut ignis ze-
ſ Potius. ſ Nō eſt hoc dicere maliuolentia.ſed preuiſa dicūtur· ſ vt multā·
lus tuus: Effunde iram tuam in

bus intulerūt accipiat·qꝛ aſaph et ſi ꝓprie de iudeis. tn̄ et eccia cōgregatio dr·q̄ hereditas et tēplū quod polluitur in deficientibus. Eſt et hieruſalem libera mater noſtra. de qua ſuauibus pomis ad deum tranſlatis ipſa videt deſerta.de qua yſa. Letare ſterilis que nō paris erumpe et clama que nō ꝑturis·quoniā multi filij deſerte magis q̄ʒ eius que habet virū·cuius circūitus ꝑ totū orbem vbi et perſecutio fit.

Morticina. Caſ. Cadauera. Q.nō modo in viuētes ſeuiūt. Sepelire pietatis eſt·abijcere crudelitatis.

Effuderunt. Caſ. Exaggerat vt iudicem moueat.

Facti ſumus. Caſ. Gloria hieruſalē toto orbe mirabilis verſa eſt in opprobrium vicinis quod grauius eſt q̄ʒ ſi remotis: quia hi ſunt aſſidui. Vel vicinis affectōe ꝓpinquis iā volentib᷒ credere·vt martires hoc dicant

Vſq̄ʒquo domine iraſc. Caſ. Deꝑcatio ꝑ pte ſua cōtra inimicos et inſultātes vicinos. Q.illi ita ſeuiūt. Sed o dn̄e vſq̄ʒquo.

Aug. Rogat ne vſq̄ʒ in finē iraſcat·i·ne illa vaſtatio pſeueret. ſed tempet correctionē.noīe ire vindicta iniquitatis accipit·noīe zeli exactio caſtita-

tis. ne anima a deo fornicet. Nota hoc ꝑ peccatis euenire homibus licet iuſtis ſicut tres pueri ⁊ ꝓphete in captiuitate teſtantur.

Velut ignis. Aug᷒. Vre tandiu donec aurū virtutū ꝑfectio purget ligna· id eſt. vicia cinerentur.

Comederunt. Auguſtinus. Ferarū dentib᷒ tradēdo. Deſolauerunt.euerſione ciuitatis que ciuib᷒ ſuis nudata eſt·vel quia occiderūt ſubſtitutos loco ciuiū occiſoꝝ. iacob ꝑ hoīe·homo ſcʒ ꝑ gente que offendit. Grat᷒ patriarcha: vt ei᷒ memoria peccata populi mitiget.

Jacob. Auguſ. Hec eſt ſupradicta hereditas. Loc᷒. Caſ. ciuitas. vbi templū q̄ ꝯgregabant ad feſta.

Antiquarū. Caſ. Non dicit de ꝑteritis tantū· cū et hoc tempe quidā iudei ydola ſeq̄rētur·ſed ſimiliū antiquis quib᷒ īnumeris āñis peccauerūt.

Anticipent. Caſ. Ante iudiciū quod timet oīs homo·quia niſi indulgētia ꝑueiat in iudicō nō abſoluit reus. Nimis,ne quis de actibus ꝑſumat.

Adiuua. Caſſi. In bello defenſionis legū·quia nō in ſuis ſʒ in virtutibus dei cōfi dūt. Propter gloriā. nō ꝓpter meritū ut erepti tuo noī bonorē reddamus. Propter no. pietate ſancti nominis tribuatur nō nobis quod actib᷒ noſtris nō poteſt hri.

Adiuua nos deus. Per hoc nec īgratus eſt gratie nec tollit liberū arbitriū. Qui enim adiuuat.etiā ꝑ ſe ipm aliquid agit.

Liberan. Aug. Liberat·i·eruit a malis.cū et adiuuat ad faciēdā iuſticiā·et propicius eſt peccatis ſine quibus hic nō viuitur.

ſ Subditos. ſ vt ſicut illi nos opprimūt ita illi tuis virtutibus obruātur·
gentes que te non nouerunt: et in
† ſ Ipſos reges. † ſ Nec ſcire voluerūt nec timere·Culpa iudeorū hoīū compatione leuiatur· ¦ ſ Sʒ demonia vel q̄libet creaturā nō creatorē
†regna que †nomen tuum non ¦in
† ſ aug·Inſup oppugnauerūt· ſ aug·aliquos incorpando ſibi vel occidendo.
uocauerunt. †Quia †comederūt
ſ Iudaicū populū. ſ Eccleſia que iunior cui ſeruit maior.
iacob: et locum eius deſolauerūt·
ſ Ita fac in gentes que te nō no·ſed ne memineris. ſ ut hec mala nobis inferunt. ſ aug. Sed quia ſcio te ꝑ peccatis nos et ꝑ eos flagellare idō precor ſ Confeſſio delictoꝝ ad veniā ꝓuocat.
Ne memineris iniquitatum no-
† ſ A parentibus venientiū vel ꝓpagatōne vel imitatōe. † ſ Ne ad iudiciū dānandi veniam᷒·
ſtrarum †antiquarū· ¦cito antici-
† ſ A meritis· ſ Ad bona facienda·
pent nos miſericordie tue: qꝛ †pau
† ſ Sed. ſ gratia liberū arbitriū adiuuet· ſ Quaſi pauptas·i.infirmitas noſtra te miſerante adiuuetur ad bona facienda·
peres facti ſumus nimis. †Adiu
ſ Q.tu ſalutaris nos infirmi ſ Qui neceſſari᷒ es infirmitati noſtre·
ua nos deus ſalutaris noſter: ⁊ ꝓ
ſ vt qui gloriat in domino gloriet nō in ſe
pter gloriam nominis tui domine
libera nos et propicius eſto pecca
ſ Non propter nos.
tis noſtris propter nomen tuum.
ſ aug. Hoc magis ꝑ gentibus que pereūt deſparo de deo· Q· vel nō eſt vel ſuos nō adiuuat·
Ne forte dicant in gentibus vbi
† ſ vt videamus cōuerſos qui modo pſequūtur· vel ſume vindictā de malis qui ſuſan·
eſt deus eorum: †et inoteſcat in na
ſ Q·cito fiat.
tionibus coram oculis noſtris.
ſ tempalis vt eternā euadant.
Vltio ſanguinis ſeruorū tuorū
† ſ Aūt. Q·malis ita fiat.
qui effuſus eſt: †introeat in conſpe
ſ vel tū ſ vel um·
ctu tuo gemitus compeditorū.
ſ Hec petebat gemitus illorū. ſ Potentie·
Secundū magnitudinē brachij

Ne forte.d. Aug᷒·illud vſitatū a ꝑfidis vbi eſt·vel non eſt·vel non poteſt inſultatio non ferenda·

Innoteſcat ultio.⁊c̄. Vel hic in cōuerſis perimitur iniquitas quod ante optauerat. vel in fine pereūt,quod hic dicit nō optando·ſed ꝓphetiſādo. Aug.quia iuſtus nō delectat de pena inimici:quia nō eum odit·ſed ꝺ diuina iuſticia:quia deum diligit·econtra iniuſtus facit.

Compeditorum. Aug· Corruptibilitate carnis,que aggrauat aīaʒ per quam ꝑualet aliquando pſecutor·has compedes nō ſentiunt niſi illi q̄ ingemiſcunt grauati·ab his cupiebat diſſolui aplus et eſſe cū chriſto. Vel compedes ſunt ꝑcepta dei,quibus colligantur ſancti· que patienter ſuſtentata in ornamenta vertuntur·vnde iniјce pedem tuū in compedes eius.

Caſ. Compeditorū. Ad litteram de his dicit quos gentiles vinxerunt. q̄ cū gemitu orant vt eccleſia in fratrib᷒ nō deficiat· et ſi eos pena ꝯſumit.

Secundum magnitudinem. Aug. Res em̄ tam magna in chriſtianis ſecuta eſt quam nunquam crederent inimici. Filios. quia accenſi

ſunt exemplo non territi.
¶ Poſſide filios mortificatorū. Aug. Hoc ſemꝑ orauerunt ſancti martires. ne infructuoſus eſſet poſteris ſanguis eorū vt inde creſceret ſeges vnde putabatur peritura.
¶ Caſ. Pia precatio. ne filios eorū proijciat. qui ꝑ eo puniti ſunt. Poſſide. ne quo errore maculētur.
¶ Et redde. Caſ. Et ſi corꝑaliter reddit. ſalus eſt tn̄ aīe eorū. Septuplū. ꝑfectōez doni celeſtis ſignificat: quādo ſpū ſancto replemur.
¶ In ſinu. In ſecreto animoꝝ vbi fit cōuerſio. Improperiū. ꝓ iniurijs reddant laudes. glorioſa vindicatio quando inimicorū ore laudatur de⁹. Vl' ſeptuplū. Septupla r̄tributōe ꝑfectōez pene ſignificat. ſic̄ ꝛ de hoīs cū dr̄ ſeptuplū accipiet in hoc ſeculo. qđ poſitū ē ꝓ omnibus boīs. q̄i nichil hn̄tes et oīa ꝑ. qꝛ hoc nūo plenitudo ſignificat'. Vel ſeptuplū pro infinito.
¶ Improperiuꝫ eorū. Aug. Hoc redde. Id eſt. pro iſto opprobrio da eos in reprobum ſenſū. homo nanqꝫ cū datur in reprobuꝫ ſenſū. i. in interiori ſenſu accipit ſuppliciorū meritū futurorū.
¶ Nos autē po. Caſ. Concluſio exultatiua non victorū ſed patientium. Et ſuauis concluſio lamētatōis.
¶ Aug. Nos autē. He ſunt reliquie a mathathia ꝯgregate. Vl' generalit' de oī genere pioꝝ ac veroꝝ xp̄ianorū accipiēdū eſt. vt etiā xp̄ianus populus ibi ſit mixt⁹. hic ē grex ꝓ q̄ orauit ne diutius iraſceretur.

† ſ vel recipe. ſ In adoptōnem.
† ſ Id eſt. poſteros.
tui † poſſide † filios mortificato-
† ſ aug. Nō optat ſed uera ꝓphetat. † ſ de quibus ſupra dixit ſ inter quos eſt eccleſia uſqꝫ ad ſeꝑatōem futurā.
rum. † Et redde † vicinis noſtris
† ſ in occultis nūc in hac uita. ſ unde ſupra dixit ut poſt innoteſcat in natione c.o.n.
ſeptuplum † in ſinu eorum im ꝓpe-
† ſ in ſeruis putātes nomē tuū delere de terra.
rium ipſorum quod † exprobraue-
† ſ Quos putabant ſe ꝑdere. ſ illis ita.
runt tibi domine. † Nos autē po-
ſ fide. ſ doctrina tua paſti. ſ Laudabimus te in nobis.
pulus tuus et oues paſcue tue: cō-
† ſ Quia uſqꝫ in finem ſeculi nō delebitur eccleſia vt putabant. † ſ aug. id eſt. in omnē generatōem. idem quod in ſeculum.
fitebimur tibi in † ſeculum. † In
ſ Aliis.
generatione et generationē annun-
ſ aug. Que ut taceretur nos finire conati ſunt.
ciabimus laudem tuam.

† ſ uel in finē. † ſ in melius ut iam ſint generatio dirigens ſe in chriſtum.
† Intellectus pro his qui † commutabūtur pſalm⁹ pro † aſſirijs te-
† ſ Qui dirigentes interpretantur.
ſ illuminati.
ſtimonium aſaph.

LXXIX

ſ deſideratur et inuocat' vt veniat ſ O deus pater. ſ vidētes te.
Qui regis iſra-
† ſ filiū mitte † ſ Alias oues.
† ſ Aug. Ipſū qui interpretat' augmentū: ꝛ mortuo grano auctus eſt multū populus dei et iunctus in angulo duobus parietibus.
el † intēde q̄ † deducis velut ouē † io-

¶ Aug. Vel. In generatione. i. in futuro ſeculo āñūciabimus. nō ꝓ alioꝝ inſtructione. ſed pro debito honore.
¶ Intellectus pro his. ⁊c̄. Cōmutabūtur Aug. In melius vt iā nō ſint generatio que nō direxit cor ſuū. ſed dirigens. vel ſicut agit de commutandis. ita et de iudeis qui ſe dirigūt per liberū arbitriū et per carnales obſeruantias. Vel. Pro his qui cōmutabūtur et pro aſſirijs. id eſt. pro cōuertendis et ſuꝑbis. Et his ſcꝫ cōuertendis eſt teſtimoniū recte fidei. his. i. ſuꝑbis eſt teſtimoniū perfidie.
¶ Aſaph. Illuminatus agit de aduentu chriſti et de vinea eius. bonū teſtimoniū de capite ipſo et corꝑe eius. rege ꝛ plebe paſtore et grege.
¶ Qui regis. Aug. Hic loquitur aſaph illuminatus de aduentu chriſti qui cōuertit hominē. et vineā de egipto eductā ſolidat. hoc eſt teſtimoniū pro his qui immutantur.
¶ Caſſi. Supra trepidus qui ꝑ peccatis ſynagoge orabat. iam ꝓſumit. et cōmutatis in melius teſtimoniū dat. hic pſalmus ſynagoge eſt teſtimoniū de capite ipō et corpore eius.
¶ Caſ. Deprecatō primi aduētus, ꝑ quē fit reparatio generis humani.
¶ Caſ. Per act⁹ diffinit. O deus fili, Qui regis ſpūaliter Iſrael vidētes te. Intende. i. lumē pietatis ſuper nos infunde vt a te ſim⁹ clari, qui ꝑ nos ſumus tenebroſi.
¶ Ioſeph. Caſ. Fidelē populū ducis in caulas dei. vt oues ad paſcua. de qb⁹. Alias oues habeo que nō ſunt de hoc ouili. et illos oportet me adducere vt fiat vnū ouile et vnus paſtor. ꝓpria ſingulis verba. regitur iſrael ducitur ioſeph. id eſt. deuotus populus.
¶ Manifeſtare. Caſ. Rogat vt qui in ſecreto maieſtatis erat ꝑ incarnatōnem appareat corā iudeis. vt ꝓmiſſum erat. faciens in eis has virtutes que his nominibus ſignātur effraim b. et ma.
¶ Aug. Manifeſtare corā. Angelis notus innoteſce hominibus.
Coram effraim. Auguſti. Id eſt. gente iudeorū vbi he tribus ſalicet corā fructificatōne. ꝛ filio dextre. vt et nos ſimus plenitudo ſciētie ꝑ charitatē que deus eſt. Et coraꝫ manaſſe. id ē. oblito. vt iam illi veīas in mētē. iuxta illud. remiſcēt' et ꝯuertē-tur vniuerſi fines terre.
¶ Excita. Aug. Repetit qđ orauerat. Ordo talis. Veni tu ipē in carnē. Et excita po. t. in reſurrectōne, quia viſus es infirm⁹ in paſſiōe. dū dr̄: ſi fili⁹ dī es deſcēde de cruce. Qđ ꝓſignatū ē cū iacob ꝓualuit angelo. ipō quidem volente: et tamen victus benedixit victorē. ſed et claudū fecit eundē: claudicat quidē populus iudeoꝝ ꝫ et ibi ē bn̄dictū gen⁹ apſoꝝ. Excita ergo. i. crucifix⁹ ex infirmitate reſurge ex virtute.
¶ Caſ. Excita. Potentiā miraculoꝝ olim factoruꝫ que ſopita eſt donec res coꝝ et veritas appareat. Veni. vt ſaluos f. n. Ecce q̄n tam vtilitatem nouit incarnationis. ꝛ ideo taꝫ ſtudioſe ꝓcat'. que eū vota hic ſufficiunt petere deū ꝟtutū. quē nouit miracula in ſe facturū qui ſolus ab infidelibus liberat. Conuerte. diſtortos. et cōuſis. Oſtende. f. t. qꝛ cōuerſos ſolet reſpicere. Quouſqꝫ. h' aſaph illo tempe dicebat quo venire petebat. quod adhuc differebat cōſilio dei. Ira tū dicit quia tardat. Ecce que pietas et deſideriū petentis. et ideo clamat qꝛ ſciebat differri. Enumerat que interim mala. Cibabis. panis lacrimarū ē vita doloribus plena. ſed et hic cib⁹. dū non ſic extinguimur ſed erudimur Addit quod et pot⁹: qꝛ hec duo ſunt quib⁹ viuit oīs homo. nā quod tempus a lacrimis vacuū. quas tn̄ lacrimas das in mēſura. diſtributo modo. Vnde fidelis deus qui nō patitur vos tentari ſuꝑ id quod poteſtis. ⁊c̄.
¶ Faciem tuā. Aug⁹. Hec facies velata fuit aſaph tempe īfirmitatis xp̄i. et tūc egrotauit aſaph. nō valens intueri velatū nube de qua dicitur. Aſcendit de⁹ ſuper nubē leuē. et intrabit vel ingrediet' egipiū. i. carnē īmunem a peccato. illuminauit vero eā cū ſurrexit et aſcēdit et ita ſaluamur.
¶ Quouſqꝫ iraſceris. Aug⁹. Trāſit ira a ſeruo. nō vt nō flagellet vt pater. ſed ne damnet. ꝛ conuerſis enim durat ira ſed corrigens. flagellat eīm omnē filium quem recipit.
¶ Cibabis. Aug. Exponit hic paſſiones quas ſancti tpe aduēt⁹ paſſuri ſūt. Q. et ſi optē xp̄i aduentū. tn̄ eo tempe multa paſſuri ſum⁹ quia cibo orat.
¶ In menſura. Aug. Pro viribus tuis vt erudiaris. nō vt opprimaris. vnde fidelis deus qui nō pa. v. t. ſ. q. p. vel pro modo culpamꝫ.
¶ Poſuiſti. Caſſi. Dū vicini qui de nobis ſunt cōtra nos. Irrident inimici. a quibus oībus vt ſalui ſimus. deus. v.
¶ Deus uirtutū. Aug. Deſiderātis mos eſt freq̄nter repetere. q̄ tātis ꝑ

† ſ Intende ita. † ſ Suꝑ illas poteſtates celorū in plenitudine ſcientie que eſt charitas.
ſeph. † Qui ſedes † ſuꝑ cherubin
† ſ vt et nos ſimus plenitudo ſcientie qđ poteſt eſſe per charitatē quā que eſt deus. qui ſcit. quid neſcit.
maifeſtare † corā effraim beniamin
et manaſſe. Excita domine poten-
ſ tu ipſe. ſ Q. ſic erim⁹ ſalui.
tiam tuaꝫ et veni: vt ſaluos facias
† ſ Aliter nō ꝯuertimur niſi tu facias † ſ auerſos a te. † ſ fac ſcire. ſ vel illumina nube carnis opertam. ſ filiū qui eſt imago tua.
nos. † Deus cōuerte † nos: et † oſtē-
de faciem tuam et ſalui erimus.
† ſ Cōuerſis reſtat ira. ſed et hec finē habebit per chriſtū in ſecūdo aduentu. † ſ Celeſtiū. ſ Quibus nos ſocii futuri. † ſ vt iam non facias promiſſa.
† Domine deus † virtutum: † quo
ſ et ſi olim iraſceb aris. ſuper oratōnem inimici. ne iraſcaris ſuper oratōem ſerui tui.
ſ Iam.
uſqꝫ iraſceris ſuper oratione ſerui
ſ tandiu. ſ Que tamē erūt ad perfectōnem et ad correctōnem nō ad perditionem.
tui. Cibabis noſ pane lacrimaꝝ:
ſ Alia ſimilitudine.
et potū dabis nobis i lacrimis in
† ſ Exponit lacrimas. † ſ de aſaph electi ſunt qui predicarent in gentibus xp̄m quibus cōtradicebatur. et inde cibati lacrimis.
mēſura. † Poſuiſti nos i † contra-
dictioneꝫ vicinis noſtris: et inimi-
† ſ Non modo contradixerunt. † ſ Quaſi colentes mortuū.
ci noſtri † ſubſannauerunt † nos.
† ſ Sed licet tanta ſimus paſſuri. Nō tamē ideo minus optamus eum.
Deus virtutum conuerte nos et

Uineam. Caſ. De vinea quomodo incepta et perfecta.
Aug. Caſ. Vineã de egipto. Q. nos ſalui erimꝰ: ſ; iudeos quib; tot feciſti deſtrues. qꝺ nõ ꝓ leui culpa. ſed quia aduentũ chriſti nõ nouerunt. Vel ſalui erimus quia ita ꝯſignaſti. Uineã de egipto. ſed quare deſtrues. hoc de infidelibus. De egipto. vt illos de egipto. ita eccleſiam de tenebris eiecit viciorũ. gentes plantat in virtutibꝰ ⁊ ducit per hoc deſertum ſeculi. Radices. martires et alios firmos facit, et implet orbem.

Caſ. Vineam de egipto ꝑ myſticas ſimil. que geſta ſunt dicit. vinea gens iudeorũ ĩ typo eccleſie. q̄ inter turbaſ vmbratiles peccantiũ fruge ſanctorũ ornatur quaſi vinea inter folia fructu. et foſſa et putata in tribulatõnibus plus creſcunt. q̄ ita per orbẽ dilatata ẽ. Dux. dum eam ducit ſpũali itinere. Radices. prophetas apoſtolos martires ⁊ alios de quibus palmites tẽdens mũdũ occupat et opꝑit.

Dux itineris. Aug. Vl' alia littera. Uia feciſti in cõſpectu eius. i. xpm viſibilẽ ei miſiſti. qui dicit. Ego ſũ via veritas et vita. et ſic impleuit modo vinea terrã. quod fit vſq; in finem. dũ quotidie aliqui cõuertũtur. hoc de pfectõne dictũ eſt. ſed prima gens iudea fuit vinea iſta q̄ regnauit vſq; ad mare qꝺ ibi vicinũ. et vſq; ad flumẽ iordanis. trãs iordanẽ ei aliq̃ iudeorũ. ſed infra tota gẽs. Hoc ergo iniciũ eſt vinee cui pfectio ẽ quã ꝓdixerat ibi impleuit terrã per viam chriſtũ. Et hoc eſt qꝺ alibi dicitur. Et dominabit' a mari vſq; ad mare. et a flumine vſq; ad terminos orbis terre. quod non gentes iudeorũ. Et non eſt altera ſed eadem vinea. inde xp̄us: inde apoſtoli. inde et alij iuſti. etſi aliqui rami fracti.

ſ Preſentiam chriſti.
oſtende faciem tuaz et ſalui erimꝰ.
ſ In terrã ꝓmiſſiõis.
Uineam de egipto tranſtuliſti:
ſ de terra ꝓmiſſiõis. † ſ Amorreos iebuſeos ⁊ alios. † ſ Poſt. ſ vt agricola. ſ vineã.
eieciſti †gentes †et plantaſti eam.
ſ vt vinea orbẽ comprehenderet. ſ vel. dux itineris ĩ colũna nubis et ignis. † ſ Apparẽs eis viſibilis carne aſſumpta.
Dux itineris fuiſti †in conſpectu
† ſ Principes eorũ. ſ Prophetas apoſtolos et martires.
eius et plantaſti †radices eius: et i
ſ Sed prius vinea. que modo impleuit terrã. operuit montes vmbra.
pleuit terram. Operuit montes
ſ Creſcendo iſta vinea operuit omnes ſanctos prophetas et patriarchas.
vmbra eiꝰ et arbuſta eius cedros
ſ Et. ſ Ab hierl'm ſ A ſimili. ſ filios.
dei. Extendit palmiteſ ſuos vſq;
† ſ Quod ꝑpe iudeos. typice omniũ gentiũ.
ſ Iordanis.
ad mare: et vſq; ad flumen propa
† ſ Ergo. ſ Inde quid accidit ei. euerſa ẽ gẽs illa. Et hoc eſt deſtrux.
gines eius. †Ut quid deſtruxiſti
ſ Caſ. Munitionẽ que de ſolis lapidibꝰ fit circa vineas. ſ Spoliãt. diripiunt.
maceriam eius: ⁊ vindemiant eã
† ſ gentes que ydola colũt. † ſ Caſ. vel viam tranſeũtes ſunt tempaliter dñantes. ſ Legez vel chriſtum.
omnes †qui pretergrediuntur †viã
† ſ Extra terminos patrie eiecit. † ſ veniens. † ſ gentibus.
†Exterminauit eam †aper de †ſilua ⁊ ſingularis ferus depaſtus eſt
ſ Ipſe eſt aper qui vaſtauit.
ſ Sed quo fructu hoc paſſi ſumꝰ vt ſic ſanemur et conuertamur. Et hoc dicit orando.
ſ Ab ira.
eam. Deus virtutuz conuertere:

Operuit. Caſ. Altitudo et latitudo vinee hic exponitur. Superna ẽ vinea. que et mõtes ſublimiores vita et doctrina obumbrat et magniſ creſcere facit. vites que arbores aſcendũt arbuſta nominãt'. per que minores ĩ eccleſia accipiũtur. Cedri. nõ ſuperbi. ſed qui ſunt dei. martires ſunt qui in eccleſia alti ſunt. hos etiã eccleſia in gremio ſuo protegit. Propagines. filios regenerationis qui a flumine iordane manauerunt. quia ibi cepit regula baptiſmi.

Montes. Aug. Prophete quos operit vmbra. quia obſcure locuti ſunt in figuris. ſed poſt vmbrã venit res. Umbra. eſt circũciſio ſabbatuz et huiõi que et prophete locuti ſunt. Umbra. i. cura et ſollicitudo de eis operit maiores. Et arbuſta. i. eorũ excrementa ſimiliter operiunt cedros dei. id eſt. doctores.

Cedros dei. Augꝰ. Quia ſunt cedri euertende ſupbi ſcilicet qui ſunt cedri ſeculi. ſed non dei.

Ut quid. Mirat' cur huic tali ſubtracta eſt dñi defenſio. Aper dyabolus. fortis et ferox. de ſilua quia cogitationes eius agreſtes et auie ſunt. ſed tu domine d.

Aug. Ut quid. Quia ſupbia fuit aduerſus plantatorẽ et ſeruos occidit ad ſe miſſos. et tandẽ filiũ heredẽ: deſtructa eſt maceria. et inuenerũt eã gentes deſtructã et deleuerũt. Hoc primo plangit aſaph ſed ſine ſpe de dirigentibus eni cor iam loquitur.

Aper. Aug. Caſ. Veſpaſianus fortis et ſeuus et ꝯtrariuſ iudeis q̃ hoc animal inter cetera habent ĩmundũ. Singularis ferus. Titꝰ qui reliquias terribili depaſtione cõſumpſit. qui dicitur ſingularis. i. ſupbus. Vel ꝑ eodem accipit' aper et ferus. ſcz romanus exercitus. vel ita continua. Ita vaſtata eſt vinea. ſed vt reliquie ſalue ſint. O deus uirtutũ cõuer. in finẽ ſeculi ſupplices ſerenus aſpice. Cõmutatis in melius hoc remediũ ꝓcatur. Et uide. quibus peccatis laboret et pereat homo.

† ſ Miſericordia. † ſ Celoꝝ † ſ fac iam cognoſcere te vel peccata ſua. † ſ Infirmã ſana.
†reſpice de †celo et †vide †viſita vineam iſtam. Et perfice eam quaz
† ſ Inchoauit. † ſ Propiciatio tua. † ſ Sed vbi pfice. ſ Perfice. † ſ Qui ſolꝰ eſt fundamentum.
†plantauit †dextra tua: et †ſuper †filium hominis quẽ confirmaſti ti
ſ Et ſic erit quia ſ Incendit amor vterq; bonus ſcz et malus.
bi. Incenſa igni et ſuffoſſa: ab in
ſ facies que delet peccata. ſ filii tui. ſ Iam ante.
crepatione vultus tui peribunt.
ſ Quaſi quãdiu mali erimus oſtendat ſe miſericordia tua. fac bene cũ vinea tua. demonſtrata facie tua. i. verbo tuo ſup virũ dex. t. i. filiũ virgis. ſ Opatio tua ad effectũ ꝓmiſſa pducat.
Fiat manus tua ſuper virum dextre tue: ⁊ ſuper filiũ hominis quẽ
† ſ Aug. Quaſi quãdiu ĩcrepas et accuſas tuos fiat manus. hoc fac et non diſcedimus.
confirmaſti tibi. †Et non diſcedi
† ſ vt te nõ terrena amemus in quo prius mortui. † ſ id eſt. te diligemus. tu eris nobis totũ.
mus a te †viuificabis nos: ⁊ †no
† ſ Quod vt ſit. ſ in quo cepi in eo finiã.
men tuum inuocabimus. †Domine deꝰ virtutũ ꝯuerte nos: et oſtẽde faciem tuam et ſalui erimus.
† ſ dirigenſ. ſ Chriſtũ. † ſ id eſt. eccleſiis in quibus eſt preſſura tribulationũ.
†In finem †pro torcularibus

Singularis. Caſ. Dicit omis ſupbus. ego ſum. ego ſũ. ⁊ nemo alius.

Et perfice eam. Aug. Non aliaz inſtitue. ſed hanc pfice. in hac eni eſt ſemẽ abrahe ibi ẽ radix que portat oleaſtruz. Perfice. quia cecitas ex pte contigit in iſrael. vt plenitudo g. in. et ſic o. i. ſ. f.

Super filium. Caſ. Sup te fundatã et ſup filiũ homis. hic apte xp̄us oſtenditur. q̃ de maria natꝰ. Cõfirmaſti. cum dixit: hic eſt filius meus dilectꝰ in q̃ michi bñ ꝯplacui ipſũ audite. in quo cõfirmatus eſt xp̄us apꝺ hoĩes. Incenſa. mala que igne cupiditaſ ſunt. Suffoſſa. occulta dũ alijs patꝫ inſidioſe fouea. Peribũt dũ dicetur: Ite in ig. e. vt hec omia impleãtur. Fiat manus tua. i. opatio ad effectũ ꝓmiſſa ducat. Incenſa. i. peccata. ſed incenſa ſunt que facit amens cupiditaſ. Suffoſſa. que timor male iacens. et hec ſũt omia peccata. quia omia fiũt ꝓpter cupiditatẽ. vel timorẽ. que nõ capit cupiditas vincit timor. Sic econtra amor dei et timor eius ducit ad omẽ bonũ. amas vt bene tibi ſit. times ne male tibi ſit. hoc age in deo nõ in ſeculo. vtrq; amor incendit. vterq; timor humiliat. de bono dicit'. fodiaz circa illã et mittã ſtercora. Foſſa ſignificat piã humilitatẽ timentis. Stercora vtiles ſordes pnitentis. De igne autez boni amoris dicit'. Ignẽ veni mittere in terrã et quid volo niſi vt ardeat.

Fiat manus. Caſ. Grande ſacramentũ. et munꝰ dei. quia tandiu ſalus iſrael dubitari potuit: donec xp̄us venit. ſed tũc cõpleta eſt ꝓmiſſio. nec vltra diſcedit ab eo eccleſia ſponſo cõiuncta. Dicit ergo. Fiat manus. opationẽ ſancte incarnationis ꝓcatur.

Non diſcedimus. Caſ. Vltra cum filiũ homĩs. Viuificabis. hec eſt vtilitas ab eo.

Domine deus uirtutũ. Caſ. Magna ſuauitas huius verſiculi in quo regulam totius religionis exponit. Primo eni deus nos conuertit. et tũc non ante faciem oſtendit. i. lumine pietatis nos inſpicit pꝰ qꝺ nos tandẽ ſaluat. Hunc ergo propheta iterat: quia per ipſum quiſq; breuiter quod expedit implorat.

Pro torcularibus. Aug. In quibꝰ tria. ꝓſſura. et de ea duo oleũ et amurga. quoꝝ vnũ recondit' aliud ꝓijcitur. Similiter vinũ et acinum ſic in eccleſia. Si ergo ſunt ꝓſſure quas querũtur blaſphemi abundare tpibus xp̄ianis. ne turberis. eſto oleum non amurga que ꝓijcitur. Hic nanq;

diſcernitur quod ſimul illic pendebat in arbore. Preſſura ergo diſcernēte renatis ex aqua cantat̄ pſalmus aſaph·i·dominice congregatōni.

Quinta ſabbati· Quo die deus animalia piſces et aues creauit ex aquis, loquitur ergo pſalmus baptiſatis, ex quibuſ aliȷ̄ oleū vinū aues·id ē ſpūales, aliȷ̄ amurga acinum piſces.

Aſaph. Caſ. Qr ſecundū hyſtoriam iudeis, ſpūaliter xpianis loquit̄. LXXX

Aug. Primo dicit quid agendū electiſ q̄ ſūt oleū vinū aues.

Exultate. Aſaph propoſita ſibi imagine cuiuſdam ſolēnitatis electos ad celebritatem incitat dicens.

Deo iacob. Ficticius deus deluſor ē.

Sumite pſal. Aug. Verba dei ⁊ humani actus cōueniant in vnā ſocietatē. hec eñ eſt pax hieruſalem hec eſt ratio dati et accepti. vnde apoſtoluſ. Si ſpiritualia ſeminamuſ vobis·magnū eſt ſi carnalia veſtra metamus.

Bucinate. Aug. Huc vſq̄ ad ptītōem vel ad litterā ſimpliciter de iudeis accipiēda ſunt. vel allegorice de chriſtianis.

Aug. Bucinate. Et annunciate aliȷ̄ſ innouatōem veſtri. In neomenia. vel in initio menſis a prima die·vȷ̄·menſis iuſſum erat·vt·vȷ̄·diebus tuba cauerent. quia ſeptiformis gratia ſpūſ ſancti p̄ quam innouamur·erat p̄dicanda tuba· aperte per opera. vel altis clamoribus· vnde eſaias. Clama ne ceſ·vt tub·exal·v·t.

In neomenia. Caſ. In initio menſis iuſſi ſūt iudei tuba canere·id eſt·in initio noue lune que ſignificat nouam vitam.

Neomenia. Feſtū noue lune· quod ⁊ feſtū tubarū dicit̄. quod celebrabant in memoriā iſtius rei· q̄ dn̄s oſtendit abrae arietem inter vepres herentem·quē pro yſaac imolauit.

Quia preceptum· Caſ. Ideo tuba canendū. quia lex data eſt iudeis per moyſen: et quia iudex futur⁹ eſt.

In ioſeph. Aug. Gentes ſunt ioſeph. quia multi filiȷ̄ deſerte magis q̄ȝ eius que habet virū. cum exiret ecce quinta ſabbati de quo in titulo cum populus multiplicatus exit de terra egipti de tenebris ignorantie p̄ baptiſmū. audit et percipit myſteria que nō nouerat vbi debebat habere cor.

Ab oneribus. Aug⁹. Quibus onerib⁹: manus in cophino·i· ſeruili opere· peccata ſeruilia opera ſunt. iuxta illud. qui facit peccatū ſeru⁹ eſt pcc̄i

In cophino. Aug. In imūdiciȷ̄s peccatoꝝ·in terrenis opib⁹ ⁊ lutoſis·

In tribulatione. Caſ. Si p̄pheta diuertit domin⁹·dicēs. In tribulatione. imputant̄ eis bn̄ficia dei vt grauior eſtimetur offenſa·

Exaudiui te. in abſcon. Aug. Vt corde credas ad iuſticiā· Pro

ſ Habitus. ſ Loquens de baptiſatis aqua bapriſmi quod figuratū eſt p̄ opus quinte ſabbati·

quinta ſabbati pſalmus aſaph.

LXXX

ſ O aues vinū oleū·i·o congregatio dei cui fit hic pſalmus. ſ Aliȷ̄ exultant deceptori ſuo mundo.

EXultate deo

† ſ gaudio. ſ Quod nō poteſtis explicare † ſ Quia vos vere eſtis iacob. minor ſcȝ populuſ cui ſeruit maior.

adiutori noſtro: †iubilate deo †iacob.

† ſ Spūalia accipite. carnalia date † ſ donū celeſte quod a deo.

† Sumite †pſalmum et date

† ſ Carnale quod a vobiſ·i·ī veſtris ſacculis habetis. † ſ Qui expectat celeſtia nō ſit piger ad oganda terrena. predicationi verbi dei corpalib⁹ reſpondeamus operibus· ſ Quod hic ponit̄ pro pſalmo·

†tympanuȝ: †pſalterium iocundū

† ſ Pro tympano· † ſ Ne terreamini ſed clari⁹ et fidentius predicate nouam vitam·

cum †cythara. † Bucinate in neomenia tuba: †in inſigni † die ſolēni

† ſ Exponēdo quaſi ſubdit: † ſ Scȝ ſ vbi ē veritatis cognitio et a malis feriatio.

† ſ Hoc ideo· † ſ A deo. ſ aug· vbi preceptū ibi iudiciū·quia qui in lege peccatte· p̄ legem iudicabūtur·

tatis veſtre. † Quia †preceptū in †iſrael eſt: †et iudicium deo iacob.

† ſ Iudeiſ· † ſ Quia etiā iudex futur⁹ eſt qui hoc precipit.

† ſ future rei. † ſ Augmentatis gentibus· † ſ gentib⁹ etiā precepit.

†Teſtimonium in †ioſeph †poſuit †illud † cum exiret de †terra egipti:

† ſ Preceptū vel ſine illud· † ſ Quando· † ſ de tenebris ignorantie·

† ſ Precepta euangelii que prius nō nouerunt. vel hic ſignificat q̄ apoſtoli variis linguis locuti ſunt·

†linguā quam n̄ nouerat audiuit.

† ſ Et domin⁹. Quid ex hoc auditu ſibi·l̄ fuit nexeundū·fuit vtiq̄· quia diuertit † ſ Sarcina peccatorū que ⁊ in pſequētes egiptios notata ſūt vnde venite ad me omēs qui onerati eſtis. ⁊c· † ſ Ratōnem

† Diuertit ab †oneribus †dorſū

† ſ Quo terram portabat lateres faciens·

eius: manus eius in †cophino ſeruierunt. † In tribulatōne inuocaſti me et liberaui te: et exaudiui te

baui. vt ore fiat confeſſio ad ſalutem.

In abſcondito t. Aug. Nō in tempeſtate maris ſ̄ cordis. vbi exauditus debet p̄bari. in aqua cōtradictōnis. iam eñ gradiens viā dei habet multis modis obſiſtentes. Hec eſt aqua cōtradictōnis quā ſenſerūt antiq̄· ſ̄ iā pene ſiccata ē. tūc eñ aq̄ populoꝝ turbabāt̄. et acrit̄ reſiſtebāt. Tūc ſāſoni forti viro·i· chriſto ducere eunti vxorē de alienigenis·i· eccleſiā de gentibus· occurrit leo fremens·i· populus gentiū· ſed diſſipauit eū vt hedū·caprū· quia populus iſte fremēs nichil erat niſi lāguidus peccator. occiſa autem in eo illa feritate· iam nō ſic fremit imo iam in ipſo inuenimus leges, p̄ eccleſia q̄ſi fauū in ore leonis.

Aqua cōtradictōnis. Aug⁹. Chriſtus fuit etiā in ſeipſo vt de eo nato dictū ē. Erit hic in ruinā et reſurrectōem multoꝝ·in ſignū cui cōtradicetur vt iudei contradixerūt titulo crucis.

Audi populus meus. Auguſ· Hyſpalma. Hacten⁹ de oleo torculariū. iaȝ de amurga· q̄d dicit̄ ad cauendū. hic arguunt̄ reprobi.

Conteſtabor. Caſ. Ipe domin⁹ in diciȷ̄ teſtem ſe facit veritatis tam hic q̄ȝ in futuro vt null⁹ dubitet deinde quid velit euȝ ītelligere ſbdit. Iſrael ſi m·a. vocādo eñ iſrael familiarē ſibi ſignificat et ad iuſſa imitat. In te. in corde tuo, vbi veritas nō falſitas debet eſſe. Recens. ne verbū p̄ñs putetur ſub tp̄e. Deū alienū. qui noīe non eſſentia. Alienū. pene par eſt ſcelus recentē deum putare. ⁊ ydolis ſeruire

Non erit in te d.r. Aug⁹. Aliȷ̄ faciūt ſibi recentes deos, vel ydola· vel chriſtum imparem patri·et alia huiuſmodi fingūt in corde· et ita ſunt templa ſimulacrorū. in om̄ibus terrena cogitatio. opinio diuerſa· vanitas vna. Ideo ſamſon caudas vulpiū colligauit·vt incēderet meſſes philiſteorū· Samſon interp̄tat̄ ſol corū ſcȝ quibus ipſe lucet. nō omniū de quo mali dicturi ſunt. Errauimus a via veritatis·et ſol iuſticie nō illuxit nobis Et alibi. Sol iuſticie eſt et ſanitas in pennis eius. vulpes ſunt inſidioſi maxime heretici. latentes in tortuoſis cauernis. decipientes·odore putentes·q̄ et ſi diſſentire ab inuicē vident̄·in malū tamē·id eſt·in poſterioribus cōſentiūt. ſibi vanitate tenent̄ et incēdūt meſſes nō nroꝝ. q̄r nouit de⁹ q̄ ſūt ei⁹·ſ̄ alienigenaꝝ q̄ ſūt vaſa p̄tūcie. Qui eduxi. factis p̄priȷ̄s iudicat̄ deus.

Et dimiſi eos· Et ſi impleui ora p̄phetaꝝ·nō tamē ab amurga audiſunt. vnde digna vltio quia et dimiſi ⁊c̄.

Pro nichilo. Caſ. Si deo reſiſtimus, ipſe non contradicit inimicis noſtris, nec manū defenſionis ſuper eos ponit.

† ſ Sed· ſ Que erat preſſo peccatis·

† ſ Abſcondito t·ad litterā quando nec apte audebant gemere metu egiptiorū cum affligerētur operibus luti. ſ typice vbi bellū ſuggeſtiōis pateris. † ſ Ita p̄bat nos deus contradictioni

†in abſcondito tempeſtatis: †p̄babus hereticoꝝ·

† ſ Populum contradicentem·

ui te apud †aquam contradictōis.

† ſ Quia tot feci· ſ Intelligite· † ſ Et hic enim ſuus eſt p̄tinens ad torcular. † ſ vel teſtificabor· ſ et teſtimonio ſcripturarū p̄babo·

†Audi † populus meus et † conteſtabor † te iſrael ſi me audieris: nō

† ſ Et ſi homo recens·tamē deus etern⁹ ē xp̄us. † ſ aug. Si nō cogitas falſū deū. nec adorabis fabricatū. nec debes. quia ego ſum qui ſum· † ſ In te nō a te quaſi foriſ. ſed in corde vbi imago fantaſmatiſ tui.

erit in te †deus recens: neq̄ȝ †adorabis deum alienum. Ego enim

ſ Nō alien⁹.

† ſ Et ſi hō· † ſ Qui tibi hoc tp̄aliter preſtiti· † ſ Scȝ. † ſ Per hoc nō recens ſ per bap.

ſum †dn̄s deus †tuus †qui †eduxi

† Hyſtorialiter vel allegorice de tenebris ignorantie. † ſ deſiderio. ſ Confitendo. amando frange ydolū cordis·quod te anguſtat·

te †de terra egipti: †dilata os tuum

† ſ Quia apud me fons vite et intellectus † ſ Sic monui·et nō audi·

et †implebo illud. †Et non audi

ſ Cui legē dedi et magna feci vt culpa creſceret

uit populus meus vocem meam:

† ſ Ecce· Quis cuius vocem. † ſ Ingratus de tot beneficiis. nec intendere voluit † ſ Ecce currit amurga apertis foramībus torcularis· ſ vnde. tradidit eos deus in concupiſcentias cor

†et iſrael †non intendit michi †Et

dis eorum· ſ dedi eos ſibi·

dimiſi eos ſecundum deſideria cordis eorum: †ibunt †in adinuentionibus ſuis. Si populus meus

† ſ Et ipſi. † ſ Quia pp̄ter traditōnes ſuas. irrita fecerunt mandata dei· ſ vel affectōib⁹. ſ Quibuſlibet. ſ Sed.

† ſ Credendo· † ſ Scȝ. ſ Hic eſt populus· † ſ Hoc eſt enim audire me.

†audiſſet me: †iſrael †ſi in viȷ̄s meiſ ābulaſſet. † Pro nichilo forſitā

† ſ Computandos vel gratis. ſ vel in nichilū· ſ Redigendo·

Inimici do. Aug. Hec item pphetia. Mentiti. non pagentes promiſſa: hoc non pagani. quia nichil promiſerunt.
Tempus. Caſ. Pene et ſi hic floreāt. vel variatō eorum per penas.
Ex adipe. Aug. Ad litterā. vel māna. vel corpꝰ xpi vel ſpūali intellcū.
Pſalmus aſaph. Caſ. Pſalmus de duabꝰ naturis in chriſto in quo xpus vel ppheta loquens exprobrat ipſi aſaph. i. ſynagoge que dnm corporaliter vidit et tn̄ eū non cognouit.

LXXXI.

Caſ. Primo nunciat deū ſtetiſſe. et arguit cōtrarios. Stat homo diſcernit deus.
Deus ſtetit. Caſſio. Cuiꝰ nō eſt ſtare qui celū et terrā ꝯplet. qui eſt inter oīa non īcluſus, extra oīa nō excluſus. Ꝺ breuiꝰ deū hoiem indicat.
Stetit. Aug. Filiꝰ qui miſſus ad oues domus iſrael. ſpūalis aūt pſentia deitatis q̄ vbiqꝫ nō pprie ad ſynagogā ptinet. nec tēpe variat. Cur ibi ſtetit. Ecce deus diiudicat. i. ſcdm q deus. i. nō meritis ſꝫ gratia diſcernit vaſa. alia in honorē. alia in ꝯtumeliā hoc aūt facit ſtans in medio. vnde mediꝰ veſtrū ſtetit. q. u. n. vnde et hic. neſcierūt. n. i. ſꝫ amicꝰ ſponſi. ſtat. ꝛ g. et gaudio gaudet.
Deorū. Auguſ. Quos poſt filios excelſi dicit ibi. Ego dixi dij eſtis et f. excel. oēs. vnde etiā filios enutriui et exaltaui ipi aūt ſpreuerūt me. filij dicūtur nō ſolū gratia noui teſtamēti. Ꝺ gratia veteris qua eos d egipto liberauit.
Uſqꝫquo. Aug. Hec eſt vox diſcernētis. miſi legē. pphetas ꝛ ꝛſtitiſtiſ. Ꝺ quiſqꝫ. Nū vſqꝫ ad aduētū: miſi pphas et īiurijs affeciſtis. vel īterfeciſtis. vel Ꝺ agētibꝰ ꝯſenſiſtis. Ꝺ cū Ꝺ agētibꝰ nec loq dignū ſit. vos q taciuiſtis. et imitari eos voluiſtis. vſqꝫquo indicatis ini. et fa. pec. ſu. Nū et heres occidēdꝰ ē q. p vobis venit. qui p vobis ſine patre eſſe voluit vt pupillus qui pter vos eſuriuit et ſitiuit. vt egenus qui pter vos pauper factus eſt cum eſſet diues.

† ſ Omīs generis. ſ de quibus ꝯqueritur q p eos peccet.
† inimicos eorum humiliaſſem et
† ſ preſſiſſem potentia.
ſuper tribulantes eos † miſiſſem
† ſ vindictam. † ſ Queruntur de inimicis. Sed ipſi facti ſunt inimici
† manum meam. † Inimici domi
† ſ Reſumēdo quibus renūciauerunt. et ſunt nouiſſima peiora priorib⁹ † ſ Ideo. ſ Et quid inde eis. et ſi hic tolerati. nō erunt īpuniti. nō ſaluātur ſolis ſacramētis. ſ pene.
† mentiti ſunt ei: † et erit tempuſ eo
† ſ Et qui ſunt iſti. ſ vel tales ſunt et tamē. ſ Sacramentis ſuis miſcuit eos. et inde bucellam dedit. ſ ecce.
rum in ſecula. † Et cibauit eos ex
† ſ vnde ingrati. † ſ Nō ſolū adipe f. ſed melle de petra. i. ſapientia chriſti. vt delectētur verbo dei. cognitione ſacramentorū ſolutōne pabolarum.
† adipe frumēti: † et de petra melle
ſ et tamen ingrati.
ſaturauit eos.
† ſ fit. ſ Sinagoge que hic redarguitē vt ſaltē nūc intelligat quod non ante.
† Pſalmus † aſaph.

LXXXI.

ſ factus homo.

Deus ſtetit in
† ſ populis iudeorum.
† ſynagoga deorum: in medio aūt
† ſ aug. Nō meritis ſꝫ gratia diſcernit vaſa alia in ho. alia in contu. ſ Maiores.
deos diiudicat. Uſqꝫquo iudica
ſ Inique. ſ Similitudines.
catis iniquitatem: et facies pecca-
† ſ Minores. † ſ Q. nolite iudicare iniquitatē vel cōſentire iudicātib⁹ ſed potius.
ſ hoc maiorib⁹ dicitur
torum † ſumitis. † Judicate egeno
† ſ Ad honorē ei⁹ qui voluit eē ſine patre pter vos. † ſ Chriſtū factū. † ſ Propter vos. nō illos pter ſe ſupbos.
† et pupillo: † humilem et † paupe-
† ſ Juſtū predicate. † ſ hoc mō minorib⁹ dr.
rem † iuſtificate. † Eripite pauperē
et egenum de manu peccatoris li-

Judicate egeno. Caſ. Dyapſalma. monet intelligere xpum eē deū et ſi egenus et pauꝑ fuit. quod eos nō feciſſe dicit.
Eripite pauperē. Aug. Oſtendit nec illos imunes. qui pmiſerūt pn̄cipibꝰ xpm. cū p multitudine timerētur. et poſſent illos a facto et ſe a cōſenſu liberare. Caſ. qui enim deſinit obuiare cū poteſt: conſentit
Mouebūtur. Caſ. Hinc patet de quo dixerat. hoc ſignū in crucifixione contigit. Uel ſpūaliter terreni moti ſunt. illo tempe viſo tanto miraculo. vt centurio qui dixit. vere filius dei erat iſte.
Aug. Mouebuntur oīa fun. Q. p hanc iſrael cecitatē. Mouebūtur. ad fidē. Omnia fun. t. id ē. plenitudo gentiū intrabit. Uel in morte et paſſione dn̄i mota eſt terra. Uel fundamēta. i. felices copia terrenorū mouebūtur. Uel admirādo coli pauperē mortuū. Uel cū cōtemptis terrenis ſectādo addit. Omnia. quia nullus eſt qui nō miretꝰ. vel cōuertatur.

Terrene aūt felicitatis regnū eſt ſupbia. cōtra quā venit humilis xpus. exprobrans eis quos vult facere altos p humilitatē his verbiſ. Ego dixi dii e. vos boni. Uos aūt. mali. ſicut ho. m. vel oībꝰ dicit dij eſtis. i. oībꝰ p miſi celeſtia. vos aūt ſicut h. primi qui ſuaſione peccauerūt. et vos maiores ſicut dyabo. qui ſuperbia peccauit.

Ego dixi. Caſſi. Quid eis pmiſiū. ſed perierūt.
Caſ. Ego dixi. Neſcierūt neqꝫ intellex. tn̄ ego dixi. has pmiſſiones oēs accipiūt ſi mādata cuſtodiūt vt ſint filij et dei. Ꝺ ad iuſtos. vos aūt. Ꝺ ad malos.
Sicut hoies. Aug. Quaſi cū cito. ſicut hoies ſitis morituri. nō inde corrigimini Ꝺ vt dyabolus qui carne nō moritꝰ extollimī vt cadatis. q p ſuperbiā dyabolicā inuiderūt glorie xpi. et viluit eis hūilitas cruciſ. Sꝫ vt hoc viciū ſanetur ex pſona pphete ſubditur ſurge. &c.
Sicut unus. Aug. Turba que cecidit dicitꝰ vnꝰ quia in ſupbia ſimilis.
Uos cadetis. Aug. Sed ſurge deuſ iudica. i. damna iſtos. q his repulſis. tu hereditab. Uel iudica mū dū. q tuus eſt. et hoc eſt. tu hereditabis.
Canticū. Caſ. q in rebꝰ actualibꝰ habēda ē diuina ꝯtemplatio. deterret aūt iniqs a pſecutōe populi dei bonos vero monet ad patientiam.

LXXXII.

Caſ. Pſalmus de aduentu chriſti ad iudiciū vbi boni qui hic patiūtur coronabūtur Mali vero qui eos pſequūtur torquebuntꝰ.
Deus quis ſimilis. Caſ. Propoſito timore futuri iudicis deſcribit maliciā inimicorū

† ſ Sed. ſ hoc omib⁹ ꝯuenit prelatis ꝛ ſubditis. ſ Si cognouiſſent. nec illi d. g. c. nec iſti barrabam eligerent. † ſ Neqꝫ curant ſcire. q. nec ſcire voluerunt.
berate. † Neſcierunt † neqꝫ intel-
† ſ Quia. ſ Id eſt. excecati ſunt. ſ tamen.
lexerūt. † in tenebriſ ambulāt: mo
† ſ Sup quos edificantē vt boni ſup apoſtolos.
uebūtur † omnia fundamenta ter-
† ſ Per adoptōem gratie. † ſ vos boni
† ſ heredes. † ſ dei.
re. Ego dixi † dij † eſtis: et † filij † ex
† ſ Cuiuſcūqꝫ cōditōnis. † ſ Mali.
celſi † omnes. † Uos autem ſicut
† ſ Peccatores qui nō redempti. ſ Primi adā et eua qui ſuaſione dyaboli peccauerūt
† ſ Per infirmitatē carnis. † ſ Per elatōnem animi. vt dyabolus.
† homines † moriemini: et ſicut † vn⁹
† ſ Nō extollemini. ſ Per ſupbiam. † ſ A mortuis.
de principibus † cadetis. † Sur-
† ſ vos cadetiſ. Sꝫ tu. † ſ Que tumuit te crucifigens.
ge † deus iudica † terram: quoniam
† ſ vel diſperdes terrā ipſam. vel cōterendo eos penit⁹ ꝛ ab hereditate exterminādo. vel affectuꝫ terre in credentib⁹ abſumēdo. ſcdm quē ītellectū dicitꝰ. tu hereditabis terram in o. g.
tu hereditabis in oibus gentib⁹.
ſ de iocūditate mentis. † ſ Monētis ad bonas actōnes. † ſ Eſt. ſ Id ē. populi dei.
† Canticū † pſalmi † aſaph.

LXXXII.

Deus quis ſimi
† ſ In forma ſerui † ſ a pena. † ſ vel miteſcas.
ſ Ab incepto.
lis erit † tibi: ne † taceas neqꝫ † com
† ſ Ne taceas quia ſonuerūt. ne compeſcaris. q extulerūt caput. † ſ Mēbra antichriſti.
peſcaris deuſ. † Quoniā ecce † ini
† ſ Contradicendo. † ſ Jam diu nō nouiter.
mici tui † ſonuerunt: et qui † oderūt
† ſ tūc leuabūt caput nō capita. ſed illud quod extolliꝰ ſupra omne quod coliꝰ aut noīatur deus. id eſt. antichriſtum.
te † extulerunt caput. Super po-
† ſ vel aſtute cogitauerūt. † ſ ad decipiendū
pulū tuuꝫ † malignauerunt † cōſiliū

Aug. Deus quis ſimilis Et ſi homo vt alij. et ſi iudicat⁹ cū iniquis deputaris. quis ſimilis. cū in claritate iudicabi: ſideo tūc ne taceas. qui primo tacuiſti. ꝛ poteſtatem cōpeſcuiſti. vt poſſes teneri et pimi.
Aug. Deus quis ſimilis. Nō ad diuinitatē hoc refertꝰ cui nullū hoīez compandū cogitauit. Ideo nō ait quis ſimilis eſt tibi, quod vtiqꝫ ad diuinitatē referretꝰ. Sed dicit quis ſimilis erit tibi hoc ad formā ſerui referens. que tūc ceteris diſſimilis hoībus erit. quādo iudex in gloria apparebit. vel poteſt hoc referri ad diuinitatē ſcdm quod dicit o deus quis ſimilis tibi in potentia deitatis. Chriſtū eīn quē mali viderūt extra iſte videt intra. ſcilicet omnipotentē.
Quoniā ecce inimici. Aug. Nouiſſima tpa antixpi deſignat. quādo que modo pmūtur metu: in liberā vocē erumpent. que vox q irratōnabilis erat. magis ſonitus q locutio dicitur. deus dicatur.
Qui oderūt. Caſ. Plures. Ꝺ vnū caput antixpus. qd elatum eſt vt
Super populū tuum. Caput ſuum extulerunt. ſed non populum tuum depreſſerunt.
Aug. Super populū tuū. Irridentꝰ hoc dicit. non eniꝫ poſſunt nocere

populo dei, ꝑ quo eſt deus. vnde apłus. Si deus ꝓ nobis quis ↄtra nos.
¶ Dixerunt veni. Aug. Ecce conſiliū quo meditati ſunt inania. Iſte ē ille ſonus qui nō eſt ſermo. ſed inaniter ſtrepit.
¶ De gente. Caſ. Singulariter. quia oēs xp̄iani vna gens cū ex vno fonte baptiſmatis nati. vel oēs boni quos ille antixp̄us vocat vnā gentē ecce pſecutō antixp̄i. que nomē xp̄ianū quaſi malū intēdit tollere funditus.
¶ Teſtamentū. Aug. Quippe in ſcripturis nō illud ſolū dicitur quod nō valet niſi teſtatore mortuo. ſed etiā omne pactū et placitū. quod inter viuos valet teſtamētū vocatur. ſicut laban et iacob teſtamētū fecerunt. Ita ⁊ mali inter ſe quaſi pactuȝ fecerūt. ꝙ vnanimiter bonos pſequerentur.
¶ Tabernacula ydumeorū. Expoſuit quo ſtudio malignauerīt. oñdit deinde iā q̄ ſint malignātes dicens. Tab. ydu. ⁊c.
¶ Ydumeo. ⁊ hiſmaelite. Caſ. Per hec nomia xp̄i inimicos declarat. qui tp̄ibꝫ antixp̄i tot malis ſimulātur. quia ſicut iſti cōtra iſrael: ita illi cōtra xp̄ianos tūc bellabūt.
¶ Moab. Auguſ. Hier. Vnd moabite. quē loth ebrius de maiore filia ſua genuit.
¶ Agareni. Augꝰ. Hie. Ab agar. qui et pſeliti interp̄tant.
¶ Hebal. Auguſ. Hie. Valł vana. Hebēm vallis: bal vana.
¶ Ammon. Augꝰ. Hiero. Unde āmonite genuit loth ebriꝰ de filia ſua minore.
¶ Amalech. Aug. Hiero. Filiꝰ elypbat pmogeniti. Eſau a q̄ amalecbite.
¶ Aſſur. Hie. Aug. Ad braȝ nabuch. qui fuit rex aſſirioꝝ.
¶ Ydumei. Auguſ. Hie. Terreni. vel ſanguinei. Hiſma. obedientes ſibi nō deo. q̄ prauas cogitatōes ſuas ſequunt. Moab ex patre. quod in malo. bonꝰ quidē pater. quo filia illicite vſa ē. ſicut et lex bona ē ſi q̄s ea legitime vtatur nō inceſte. Agareni: proſeliti. i. aduene. qui nō ciues. ſed alieno animo ſubintrant. et inuenta occaſione nocendi ſe oſtendunt. Hebal. vallis vana. i. fallaciter humilis. Ammon. populus turbidus. vel meroris. Amalech. populus lingens terrā. Alienigene. licet latino nomine ſe indicent alienos. et ob hoc inimicos. tamē hebraice dicūtur philiſtym. i. cadentes potione. vt ebrij luxuria ſeculari. Tyrus. hebraice ſoꝛ. tribulatō vel anguſtia. ſecundū illud. tribulatō vel anguſtia in omnē animā homīs opantis malū. Aſſur. deprimēs. vel elatus. Loth. declinans. angeli apoſtate filij declinatōnis. quia a veritate declinando in ſatellitiū dyaboli diſceſſerunt. vnde in apocalip. Draco cecidit et traxit ſecū terciam ptem ſtellarū. de quibus apłus. Nō eſt nobis colluctatō aduerſus carnē et ſanguineȝ ſed aduerſus principatus et poteſtates. Madian. declinās iudiciū. Siſara. excluſio gaudij. Iabin. ſapiens. de quo. vbi ſapiēs. vbi ſcriba. Ciſon. vbi victi fuerunt. duricia interp̄tat̄. Endor. vbi pierunt fons generationis. et intelligit̄ generatō carnalis nō aqua baptiſmi regenerati. Oreb ſiccitas. Zeb. lupus. Zebee. victima lupi nō dei. Salmana. vmbra commotōis. hec oīa cōgruūt malis quos in bono vicit populus dei.

† ſ Nō ſolū cōtra mediocres. ſed etiā contra celeſtes viros.
cogitauerūt aduerſus † ſanctos tu
† ſ Querentes in hoc ſibi ſocios.
os. Dixerunt † venite ⁊ diſperda-
† ſ Aug. Ne ſint gentes. i. tollamꝰ eos de mūdo
ſ vel gentibus.
mus eos de † gente: et nō memore-
† ſ eoꝝ qui ſe dicūt iſrael ſ veri † ſ Expoīt malignātes. qui vel quo ſtudio malignauerūt.
tur nomen † iſrael vltra. † Quo-
† ſ Cum ſtudio.
niam † cogitauerunt vnanimiter
† ſ Omnes. † ſ Et quaſi poſſent eſſe fortiores. † ſ vt cōtra eos mouearis. † ſ Pactū interſe. placitū ſcȝ q̄d et inter viuos valet
† ſimul † aduerſum † te † teſtamentū
† ſ Congregatōnes. ſ Aug. Incipit inimicos chriſti memorare ſub noībus quibuſdā gentium. que miſtice eis congruūt. † ſ Ab edom qui et eſau.
diſpoſuerīt † tabernacła † ydumeoꝝ
† ſ Ab hiſmahel filio abrae et agar. † ſ gētes exleges que recedentes a deo patre ſunt ex patre dyabolo † ſ Alieni. qui et aduene falſi fratres qui nominetenus ſunt in eccleſia.
et † hiſmabelite. † Moab et † aga-
† ſ Ipocrite. † ſ furioſi. vel turbidi. † ſ Cupidi. auari. amantes terrena.
reni. † iebal. et † āmon et † amalech:
† ſ Ebrii luxuria ſeculari. † ſ Poſſidentibꝰ terrena circa que anguſtiātur.
† alienigene cum † habitantibus ty
† ſ Cur iſti ſunt inimici populi dei. ſ Quis. † ſ dyabolus qui opatur in his. † ſ Hi omēs opante in; ſe dyabolo. adiuuāt inuiſibiles hoſtes qui p iſtos oppugnāt populum dei.
ruȝ. † Etenim † aſſur venit cū † illiſ:
facti ſunt in adiutoriū filijs loth.
† ſ Et tu domine. † ſ Nō maledicit ſed predicit illis futura mala ſub figura quorundā noīm. † ſ Hos omēs populus dei. id eſt. iſrael debellauit et vicit.
† Fac † illis ſicut † madian ⁊ ſiſare:
† ſ dediti carnali generationi vt ſtercus. de quibus nichil ꝓpagat̄ niſi terrena fecunditas.
ſicut iabin in torrente ciſon. † Diſ
† ſ dum cadauera putreſcerent.
perierūt in endor: facti ſunt † vt ſter
cus terre. Pone principes eorū

† ſ vtpote ſiccos a gratia dei. † ſ Et rapaces. † ſ Qui iam ſunt victima lupi. † ſ dyaboli et inſtabiles omī praue ſuggeſtioni cedentes.
ſicut † oreb: et † zeb et † zebee et † ſal-
† ſ Quid p ſingula. ſ Conſiliorū autores. Ecce inanis ſonitus quo ſonuerūt inimici tui.
mana. † Omnes principes eoruȝ
† ſ vt cedant nobis ſubditi.
qui dixerunt: hereditate † poſſidea
† ſ de quo templū dei ſanctū eſt. q̄d eſtis vos.
mus † ſanctuarium dei. Deus
† ſ Animo cadunt terrenis illati. † ſ Nō ſunt ſtabiles in eo quod cogitant. vel ex his que retro ſunt. i. terrenis extollant̄. de eo vero quod vere ē et ante cadant. i. ab eternis. † ſ Cedant omibꝰ motibus praue ſuggeſtionis.
meus pone † illos vt † rotam: et † ſi-
† ſ Preſentiā temptatōnis. qua leuia et inania corda puniūtur. Leuitatē vero peccantiū ſequit̄ malus et grauis cruciatus ſicut ignis.
cut ſtipulam † ante faciem venti.
† ſ In futuro aūt. † ſ Quia illi ſteriles a iuſticia. ſ Malos.
† Sicut ignis qui cōburit † ſiluā:
† ſ Aug. ignis flameus puniens deus † ſ Quia pleni ſuperbia. ſ dicit quos et ſiluam.
et † ſicut flama comburens † mōtes.
† ſ in iudicio quod impuiſum et graue.
Ita perſequeris illos in † tempe-
† ſ iuſticia vindicte vltime.
ſtate tua: et in † ira tua turbabis eos.
† ſ fac eos ſibi et aliis ignominioſos videri.
† Imple facies eoruȝ ignominia
et querent nomen tuum domine.
† ſ Qui querunt nomē domini. ⁊ ſi modo ꝓ peccatis erubeſcant et turbātur nō tamē in eternum confundētur. ſ Querent no. t. q̄d ſi nō fecerint.
† Erubeſcant et cōturbētur in ſe-
culum ſeculi et confundantur ⁊ pe
† ſ Quicunq̄ alii. nō vero nec ſuo nomīe domi nūcupantur. quoniā ſeruiliter dominātur
reant. Et cognoſcant † quia nomē
† ſ Et quia. † ſ Etiā in celo et ſup omne celū ſed hoc elegit. quo prematur humana ſupbia. deſinit enim terra ſupbire. i. homo de quo. terra es et in terrā ibis. cū ſcit deū altum ſup omnē terrā. id eſt. nullū valere contra eos de quibus dicitur. ſi deus ꝓ nobis quis contra nos.
tibi dominꝰ: † tu ſolus † altiſſimus
ſuper omnem terram.

¶ Fac illis. Caſ. De vindicta iniquorū. Sicut oēs illi victi ſunt in figura a populo dei. ſic iſtos p̄catur in veritate ſuperari.
¶ Sicut madian. Aug. Utpote illi qui declināt iudiciū. ſe iudicādos nō putantes. et qui excludūt futurū iudiciuȝ et hi oēs in ciſon. et in fonte endor pierūt.
¶ Pone principes. Hec oībꝫ cōit̄. Sȝ ſpēaliter po. principo. hoc optat militibꝰ antixp̄i. qui nō ſunt cōuertendi.
¶ Hereditatem. Aug. Dei inuadūt vt ſuam.
¶ Ut rotā et ſicut ſti. Caſ. Per hāc ſimilitudinē. multas eorū p̄dicit calamitates.
¶ Venti. Caſ. Leuitas peccantiū vento compatur. quia huc et illuc volitat.
¶ Ignis et flama. Aug. Cōgrue in iudicio eſſe dicunt̄. quādo et denſe ſilue pccōꝝ. et montes ſuperbie cremabūtur.
¶ Imple facies. Caſ. Penis cōtumacium ꝓphetatiſ. orat pro credituris. qui non habent ſcelerū laudatores ſed culpatores. q̄s ſepe opp̄briū corrigit. Aug. Melius eſt ruere vt peniteat q̄ȝ ſub ſpē religionis ſupbire. vnde ꝓpheta ait: Et tu filia ſyō vſq̄ ad babilonem venies. ibiq̄ liberaberis.
¶ Augꝰ: Imple fa. Hoc bonū et optabile eis nō ꝓphetaret: niſi inter eos inimicos eſſent tales quibꝫ hoc ante iudiciū p̄ſtabit̄. q̄a et nūc idem corpus ſonat et leuat caput: ſȝ pticulatim nō vniuerſaliter vt in fine. et tamen inde aliqui cōuertuntur pro quibus hic orat.
¶ Erubeſcant. Auguſ. Hic de malis qui nō ↄuertent̄. Erubeſcant. in futuro ꝺ malis que fecerūt. Et cōturbentur. de penis quas patient̄. Et hoc in ſe. ſe. i. in eternum.
¶ Et confundantur et pe. Auguſtinus. Rurſus redit ad eos qui in p̄ſenti ↄfundent̄ ne cōfundant̄ in eternū. Q. d. Illi cōturbētur in eternum Querētes aūt nomē dn̄i mō et cōfundātur de peccatis ſalubriter ⁊ pereant inquātū mali ſunt: et ſi cognoſcāt. Vel tūc cōfundātur mali aīa et corpe. et peant oīno irrepabiliter. et tūc cognoſcant quod modo nolunt.
¶ Caſ. Notandū quia vndecim ſupioribꝫ pſalmis introducꝰ eſt aſaph. vt duricia iudeorū frequēti voce ipſius ſynagoge molleſceret. vel ipi nomini cui deuoti eſſe videbātur crederēt. Egit aūt in p̄dictis pſalmis de dn̄i incarnatōe et de gentiū fide et de iudicō in quibꝫ trāſgreſſio multiplex iudeorū redarguit̄. vn̄ cōgrue vndecim ſūt. vndenariꝰ eīn numerꝰ trāſgreſſionis

ẽ.q: et denariũ trãſit.et ad duodenariũ nõ ꝑuenit. vñ vndecim erant vela capillacea in tabernaculo dñi.et in vndenario fuerũt apl̃i.reiecto infelicisſimo iuda tempe paſſionis quando a fide defecerunt. vnde poſuiſti tenebras et facta eſt nox.

¶ In finem pro tor. Aug. Nichil hic dicitur de torcularib9 viſibilib9 vnde conſtat ſpũalia eſſe. vua in vite. oliua in arbore libero fruũtur aere.nec illa eſt vinũ. nec iſta oleũ ante preſſuram. ſic quos ꝑſciuit deus ante ſecula fieri conformes imaginis filij. anteq̃ accedant ad ſeruitutẽ dei fruũt in ſeculo delicioſa libtate. ſꝫ cũ accedũt ad ſuitutem dei dr̃ eis fili accedens ad ſeruitutem dei. ſta in iuſticia et timore. et ꝑpara animã tuã ad temptationẽ. ecce torcular. cõterũtur. exuũtur integumentis carnaliũ deſideriorũ quaſi vinacijs exuũ tur veteri homine. et in apothecaꝫ dei defluũt. ideo torcularia dicũtur eccleſie ꝑſentis tempis. ſed qui in his filij chore. i. caluiſcꝫ chriſti. Caluus nãqꝫ heliſeus irriſus a pueriſ. figura fuit xp̃i. qui in caluaria crucifixus. Ideo hic ꝑmitur chriſtianus vt querat quietem que non ẽ hic et fit ei deus refugiuꝫ. Qui eñi incũbit terrenis. incũbit in baculũ arundinis.

¶ Pro torcularibus. Aug. In torcular fruct9 vue vel oliue emanat. ſic in preſſuris merita ſanctorum patent que in pace latebant.

LXXXIII.

¶ Caſ. Pſalmus ſecundus de charitate.

¶ Caſ. Primo de ineſtimabili deſiderio eſt ne domus.

¶ Quam dilecta. Ecce quanta militia. Etei paſſer.q̃ſ ſecura. Beati qui habitãt. ad quã beatitudinẽ ducit. Beatus vir cuius ope.

† ſ Chriſtũ. † Habitus ſ .i. agẽs de eccleſijs in quibus preſſure tribulatõnũ. † ſ Proponit

† In finem † pro torcularib9 † fi-

† ſ id eſt. chriſti in caluaria crucifixi.

† ſ dirigens.

lijs † chore † pſalmus.

LXXXIII.

ſ aug. de eternis dicit in quibus nulla ẽ preſſura. vel de militia que in terra. ſ Caſ. Q. non poteſt dici quantum.

QVam dilecta

ſ Caſ. In futuro mirã potentiã dei ſentit. vel hic virtutes deus mittit in auxiliũ.

tabernacula tua domine † virtutuꝫ

† ſ A ſtatu ſuo, unde tendens in atri. do.

ſ Ex triſticia quia nõ habet quod deſiderat.

concupiſcit † et deficit anima mea

† ſ Sed nũqd ſine gaudio imo eſt et gaudium in ſpe et ideo tolerat torcular.

† ſ domita.

in atria domini. † Cor meũ ꝛ † caro mea † exultauerũt in † deũ viuũ.

† ſ Et ſi grauẽtur. ſ Hinc in illud eternum.

† ſ Qui dat viuere.

† ſ Quia ſ vnde exultauerũt. duob9 predictis duo reddit cor eſt vt paſſer. modo exercet pennas in virtutibus huius tempis ſpe fide et charitate vt volet in domũ in qua ꝑmaneat. † ſ Scilicet non manufactam.

† Etenim paſſer inuenit ſibi † domũ: † et turtur † nidum † vbi reponat pullos ſuos.

† ſ Caſta caro. † ſ Ad tempus † ſ Nõ abiicit eos vbicũqꝫ.

† ſ Eccleſiaſtica ſacramẽta. ſ Quẽ nidum. ſ Celeſtem patriam.

† Altaria tua domine virtutum: † rex meus et † de9 me9.

† ſ Qui regis. † ſ Qui creaſti.

† ſ Sꝫ nidus ẽ in peregrinatõne. in preſſura vbi poſitus ſuſpirat in ſupna ꝑmiſſa dicens.

† ſ Celeſti vbi nõ eſt timor.

† Beati q̃ habitãt in † domo tua dñe: in ſecula ſeculoruꝫ † laudabunt te.

† ſ Hoc agunt.

† ſ Beati in futuro qui habita. ꝛc. ſ Etiã modo eſt. ſ aug. Sed quomõ veniemus cũ corp9 grauet volantem. † ſ Cõtra labores hui9 ſecli.

† Beatus vir cui9 eſt † auxilium abs te: † aſcenſiones in † corde ſuo diſpoſuit.

† ſ Quid enim ei ꝓdeſt multũ. quia ſ grad9 quibus aſcendit. quia ſemꝑ proficit † ſ aug9. Quanto plus amaueris. tanto plus aſcendes.

† ſ vbi diſpoſuit. ſ Hic enim plorat vbi ſeminat. ſ Ecce torcu. ſ vt quo aſcendatur.

† in valle lacrimarum. in loco quẽ † poſuit.

† ſ deus vel homo † ſ Poſt legem veniet gratia. ſ vel cum.

† Etenim benedictiones † dabit legiſlator.

† ſ Ecce xp̃us dator vtriuſqꝫ teſta. et auctor.

† ſ Quid preſtat benedictõ gratie. Ecce ꝑ eam.

† ſ Quia ꝑ gratiã multe virtutes dãtur quib9 venitur in chriſtũ dei virtutẽ vt videat illis finitis in ſyon. i. in plenitudine cõtemplatõis.

† ſ Sicut eſt deus apud deũ verbũ apud patrem qui eſt deus deorũ. i. chriſtianorũ.

ſ vel tibus.

† ibunt de † virtute in virtutem: † videbitur deus deorum in ſyon.

† ſ Cognitõne horũ gaudiorũ redit ad ſuſpiria videns vbi adhuc ſit et dicit. ſ videbitur deus in ſion. Et vt videã. O domine deus dator illarũ virtutũ quibus aſcendit ad te. vel deus celeſtium virtutũ. i. angelorũ quibus me ſociari cupio.

† Domine deus virtutum exaudi † orationem meam: † auribus percipe deus iacob.

† ſ vt illis me ſocies. † ſ vt in lucta me iuues ſicut iuuiſti iacob.

† ſ vmbra alarũ tuarum.

† Protector noſter † aſpice deus: ꝛ † reſpice in faciẽ chriſti tui.

† ſ genus humanũ ꝓtege. et hoc ꝑ chriſtũ

† ſ Si nõ ꝓpter nos ſaltẽ quia ſumus cõformes imaginis filii tui.

† ſ Ideo oro. † ſ Sine ortu. vel occaſu.

† Quia melior eſt † dies vna in † atrijs tuis: ſuper † milia.

† ſ Hec ſunt ad que ſuſpirat. † ſ dierũ. que deſiderant homines.

† ſ humilis. ſ In valle lacrimarũ inuenit humilitatẽ qua aſcendit. † ſ Non extra vel mea. vel in infimo loco unde uocetur ſuperius.

Elegi † abiectus eſſe in † domo dei mei: magis q̃ † habitare in † tabernaculis peccatorum.

† ſ Q. eſſe potẽs ĩter pccõres. † ſ glia ſeculi.

† ſ Qua prius ſubuenit et indulget.

† Quia miſericordiam et † veritatem † diligit deus: † gratiam et † gloriam dabit dominus. † Non † priuabit bonis

† ſ Qua poſtea coronat. † ſ ut credenti det que ꝑmiſit.

† ſ Et. ſ Hic9. ſ unde gratia dei ſum id qð ſum. † ſ Ibi. ſ unde ſuꝑ eſt corona iuſticie

† ſ Ideo. ſ Sed quibus dabit. his qui ambulant in innocentia. Et hoc eſt. † ſ Cur ergo ꝑ bonis terrenis deſeritur innocentia. Quid lucratur qui dãnificatur. hꝫ lucrũ auri ꝑdit inocẽtiam.

¶ Etenim paſſer. Aug. Duobus duo reddit. Cor vt paſſer. Caro vt turtur. cui dat et pullos. corde cogitamus deũ. quaſi volet paſſer ad domũ. Carne agimus opera.

¶ Caſ. Sicut paſſer deſerit ſiluas et inuenta domo letatur. vbi nõ timet inſidias: ſic anima letatur dũ ſcit ſibi domũ paratam in celo.

¶ Spũs q̃ eſt quaſi paſſer volans in altũ tendens ad ipſuꝫ deũ.

¶ Nidum. Aug. Nidus ad temp9. domus vero in eternũ. Niduꝫ ergo dicit fidem et cõformitatẽ ſacramentorum eccleſie. queꝫ nidum querit turtur. vt re. pul. ſ. Non enim abijcit vbicunqꝫ. ſed in nido eccleſie facit opera bona ſalubriter pro quibus ſaluatur. per quod differt ab alijs qui opera faciunt ſed nõ in nido fidei. Nam et pagani faciunt opa. veſtiunt nudos ꝛc. et heretici multa faciunt. ſed nõ in nido eccleſie. et ideo conculcantur non ſeruãtur. hec caro eſt mulier per quã ſeducitur paſſer. ſed ſaluabitur per generatõnem operũ ſi in nido. id eſt. ſi pſeuerauerit in fide. prebet autẽ deus: vnde fiat nidus. induit eñi ſe ſcꝫno carnis vt ad te veniret.

¶ Beati qui habitãt. Aug. Hoc boni iam habent ſcilicet q̃ habitãt in domo tua. Sequit. in ſecula ſecul. lau. te. hoc totũ negocũ eſt ibi ſanctorũ. Nõ eſt ibi neceſſitas. que mr̃ ẽ omniũ hũanarũ actõnũ. quia cui faciũt ibi quippiaꝫ vbi nulli indigent. habent ergo et agũt vñ beati ſũt. Dĩs aũt beatus habendo vel agẽdo dicitur beatus.

¶ Altaria. Caſ. vbi anime celeſti cõuiuio epulãtur. vbi aĩma q̃ſi in domo gaudeat. Aug. et caro reponit opera ſua. vnde beati qui ꝛc. vbi oſtẽdit ad quã beatitudinem militia ducit.

¶ Beatus uir. Caſ. Quo auxilio ad domum veniatur.

¶ In ualle lacrimarũ. Caſ. Vallis lacrimarũ eſt penitentis humilitas. Vel. Hiero. deiectio huius ſeculi quẽ poſuit. vel diſpoſuit. Aug. vnde aũt ploratio. q̃a lege nos afflixit. ꝑ quã cognouimus peccatuꝫ repugnare ſpũi ꝛ gemimus. quomõ ſcilicet veniamus ad locũ quẽ po. Ope eius ꝛ auxilio vtiqꝫ.

¶ Hiero. Vel valle la. i. in hac deiectõe ſeculi in loco quem poſuit deus homini. vt ibi peccata fleret. vel homo ſibi cũ peccauit

¶ In loco. Aug9. Qui nõ poteſt exponi quẽ oculus non vidit nec auris audi. i. futurũ regnũ. quod diſpoſuit et ordinauit de9. vt ad id per grad9 veniatur.

¶ Domine deus uir. Caſ. Orat et humiliat ſe. ꝓ impetratione huius auxilij.

¶ Deus iacob. ꝛc. Aug. quẽ feciſti iſrael. apparẽs ei. ſic fac et me iſrael.

¶ Reſpice in nos. Aug. Ipe eñ loquit in nobis. vñ aplus. An expimentũ eius queritis qui in me loquit chriſtus. Et in nobis recipit. ſicut ipe ait. Qui vos recipit me recipit.

¶ Aug. Reſpice. xp̃m pater ſemꝑ reſpicit. Caſ. ſed fac ꝑſentia incarnatõnis eũ gentibus reſpici. Vel ita per faciẽ innoteſcimus alijs. Reſpice ergo in faciẽ. i. innoteſcere fac omibus xp̃m. vt poſſim9 ire de virtute in virtutẽ.

¶ Dies una. Immutabilis ſcilicet ſine ortu et occaſu. cui non cedit dies heſternus. quem non vrget craſtinus. Super milia. ſuꝑ infinitos dies ꝑſentes q̃ habent finem. Propter quod elegi et ſi poſſem regnare. abiect9 opinione hominũ. in domo. in eccleſia. Ecce q̃ dulce faſce torcularis premi.

¶ Quia mi. et ueri. Caſ. Ideo in domo dei malo eſſe q̃ alibi. quia in ea dat miſericordiã. qua iuſtificat. poſt veritatẽ promiſſi premij. ſed qb9

bis qui ambulant in innocentia.
¶ Domine uirtu. Qui tanta facis que dici nō poſſunt LXXXIIII
¶ Aug. Pſalmus de noua benedictione ꝑ chriſtum.
¶ Monet ꝑ fidem ad xp̄m accedere vt habeatur benedictio.
¶ Pſalmus tercius de primo aduentu ꝑ quē fit benedictio omniū gentiū que ꝑ peccatū ade maledictioni ſubiacebant.
¶ Primo de auerſione iniquitatis.
¶ Remiſiſti. Aug. Futura dicit vt prete rita.
¶ Mitigaſti. Caſ. Dyapſalma. De auerſione ire. i. pene.
¶ Conuerte nos Petit qđ adhuc futurum ſciebat. M. quod dixi vt p̄teritū oro vt fiat.
¶ Aug. Conuer. n. Prophetice dixit futura vt p̄terita hic aūt orat vt vere futura. dicēs cōuerte et auerte. M. d. dixi quaſi facta. Et q̄ video futura et q̄ nō ſunt. oro vt fiāt.
¶ Nunquid in eternuz. Preuidet iſte hanc penā tranſiturā, quia ſicut in adā om̄es moriūtur. ita et in xp̄o om̄es v.
¶ Iraſceris. Aug Ira dei eſt om̄is pena quaz patimur. Sicut dictū eſt adam quando peccauit. Maledicta terra in opere tuo. Et in labore et ſudore vul. t. veſ. p. t. De ira ergo mortales ſum⁹ et paſſibiles. ſed innouati in chriſto.
¶ A generatōe. Aug Prima generatō fuit mortalis de ira, erit altera imortalis de miſericordia. Sꝫ nec hāc miſericordiā meremur cōuerſi ꝑ nos ad deū. ipſe em̄ nos conuertit. Et inde ſubdit. De⁹ cōuertens. quaſi ſicut viuificatio eſt a te, ita et conuerſio.
¶ Deus tu cōuerſus. Caſ. Non extendēs. Sed deus cōuertens.

eos qui ambulant in innocentia
† ſ Ergo. ſ Quid ergo reſtat nobis in tempe preſſure, ut illic perueniamus. Sperare in domino. Et hoc eſt. † ſ Qui ſpem ponit in eternis nō occiduis. paucis uerba om̄ia concludit.
†domine virtutuꝫ: beatus †homo qui ſperat in te.
† ſ Chriſtū per quē fit benedictio. † ſ Id eſt nobis cantatur. † ſ dirigens nos.
†In finem †filijs chore †pſalm⁹. LXXXIIII
ſ Olim maledixeras ꝑ adā. ſꝫ nūc. ſ Secūdū chriſtū ꝑ quē fit bñdictō

Benedixiſti do
† ſ Et per eū. † ſ Quia lex mē brorū captiuabat hoīes. ſ Qua ſub dyabolo erat.
mine terram tuam: †auertiſti †ca
† ſ Noui populi. † ſ Ne regnet peccaū ī hoc mortali corpore. ſ Caſ. Sic auertit q̄ dedit ve niam. † ſ Que tenebat captiuos.
ptiuitateꝫ †iacob. †Remiſiſti †ini
† ſ Per baptiſmū. ſ Ne videres. i. punires.
quitatem plebiſ tue: †operuiſti om
† ſ Benedixiſti remi. ope. et ſic.
nia peccata eorum. †Mitigaſti
† ſ Que hic. † ſ Penitus in iudicio. ſ Id ē. auertes. ſ Nos. † ſ Que venit ex idignatōe
†omnē iraꝫ tuaꝫ: †auertiſti ab †ira
† ſ Quod dixit. fiat ſ A vicus.
indignatōis tue. †Conuerte nos
ſ Sic.
deus ſalutaris noſter: ⁊ auerte irā
ſ Enim.
tuam a nobis. Nunquid in eternum iraſceris nobis: aut extendeſ
† ſ Que ab adam vſq̄ ad xp̄m. † ſ Que ſub gratia baptiſmi in tempe filii.
iram tuam a †generatione in †generationē. Deus tu cōuerſus viuifi
ſ Sed. ſ vel tens.
† ſ tunc. † ſ Male letatur quis in alia re. malo ergo ſuo letabatur in ſe. bono ſuo letabit in te.
cabis nos: †et plebs tua †letabit
ſ vt hoc fiat.
in te. Oſtende nobis domie miſericordiam tuam: et ſalutare tuuꝫ

tens. Prius dat votū cōuerſionis, poſt ad vitā duc. Vel. Deus tu cōuerſus. ab ira in aduētu filij. Uiuifica nos tanto tpe anq̄ res habeatur. Et tunc. Plebs tua letabitur in te. q̄ prius in ſe male letabat.
¶ Oſtende nobis do. Aug. Hoc orando p̄dixit ꝓpheta ſed iam factū eſt. Sūt tamē multi qui nolūt ſanari vt videant miſericordiā oſtenſam Sed quomō ceci videbūt etiā oſtenſam: hn̄ ſi velint quia ipa lux eſt ſalutare. ſanat em̄ oculos interiores vt videri poſſit oſtenſa miſericordia vel lux que eſt chriſtus. Ipſe em̄ dicit. Qui diligit me mandata mea cuſtodit. et ego diligā eam et oſtendā illi me ipm. Sed nōne illi videbant eū quib⁹ loquebat. Quomō dicit: Oſtendā me ipm illi: Sed caro carnē chriſti videbat. diuinitatē corꝫ n̄ videbat. ad hoc aūt caro carnē vidit. vt ꝑ fidē corꝫ mūdaret. vn̄ de⁹ videret. vn̄ dicit. fide mūdās corda eoꝝ. Et illđ. Beati mūdo corde, quoniā ipſi deum videbunt.
¶ Caſ. Oſtende. Vel petit iſte ſibi ſpiritualiter tantū chriſtū oſtendi. ſciebat eū quidē futurū. ſꝫ petit vt puro corde intueamur n̄ corporeis oculis vt

infideles. iudei em̄ viderūt et crucifixerūt. Et in futuro. Salu. tu. da no. id eſt. chriſtū amplectendū et poſſidendū. vt non tollatur a nobis. et ſic legitur partim de preſenti ptim de futuro.
¶ Miſericordiam. Aug⁹. Chriſtus dicit miſericordia, quia oſtendit nobis miſericordiā. docens quidquid boni habet homo ex deo eſſe. ⁊ ſic homo non ſupbit. Sed ſic herens et fruens deo letatur in eo.
¶ Audiam quid. Caſ. Unde ſcit, et ꝑ quē fiat, et quid p̄ſtet ipe veniēs

† ſ aug⁹. Auerſus a ſtrepitu mūdi. qui inquietat foris. ſ vn̄ hoc cōfidis quod precaris
da nobis. †Audiam quid loquat
† ſ Intus. † ſ Spūſſanctus.
in †me †dn̄s deus: quoniā loque
† ſ Eternā. ſ Cui nil aduerſi ē. que nō hic. vnde. Qui poſuit fines tuos pacē. † ſ Iudaicaꝫ. † ſ Hec eſt ſua plebs.
tur †pacem in †plebem ſuam. †Et
† ſ vel ſup. † ſ de omni gente.
ſuper ſanctos ſuos: et †in eos †qui
† ſ vel cōuertunt corꝫ ad ipſū non ad aliū vel ad aliud. † ſ Qui a ratōne receſſerant. † ſ Pacē ſup omnes loquit. tamē ex ſion ſpecies de. e. Et hoc eſt.
†cōuertūtur ad †cor. †Ueruntamen prope †timentes eum †ſalutare ipſius: vt inhabitet gloria in ter
† ſ Iudeos qui eū timebāt † ſ xp̄ūſ corpaliter
† ſ In gentibus que longe. ſ vnde. Euangeliſauit pacē his qui erāt longe. et pacē his qui erāt ꝓpe. † ſ In iudeis qui ꝓpe.
ra noſtra. †Miſericordia et †veritas †obuiauerūt ſibi: iuſticia ⁊ pax
† ſ Aug. Amant ſe hec duo. vt qui facit iuſticiaꝫ inueniat pacem. non aliter
† ſ Aug. hiero. Ipſe de femina natus eſt. vt iuſticia de celo ꝓſpiceret. i. iuſtificarētur homines. ſic enim veritas habet quod ꝓ iuſtificādis offerret.
oſculate ſunt. †Ueritas de terra
† ſ Celorū. † ſ Proueniet.
orta eſt: et iuſticia de †celo †proſpexit. †Etem̄ dominus dabit †benignitateꝫ: et terra †noſtra dabit fructū ſuū. Iuſticia ante †euꝫ ābulabit †et ponet in via greſſus ſuos:
† ſ de celo eſt iuſticia. † ſ vel ſuauitatem. ſ id eſt. affectū bonū vt delectet bene agere.
† ſ Etiā ſic ſ vel maria chriſtū. vel nos opera bona.
ſ Ante principem gladius.
† ſ ipſe. † ſ Hiero. impolluta nāq̄ via eius.

Oratio dauid.
LXXXV.
ſ aug. Altus infirmo ſ aug. humili appropinqua.

Inclina domi

¶ Pacem. Auguſ. Chriſtuꝫ. Pacem. ad deum et primuꝫ et ꝑ chriſtum.
¶ Prope timentes euꝫ. Aug. Ubi q̄ꝫ demonia colebātur timebatur in gente iudeorū deus, licet ꝓ terrenis. his ergo prope erat nō gentibus que hec petebant a dyabolo, licet ergo generalis ſit miſericordia ſuper om̄es. tn̄ aliquid ſpeale et proprium in gentē iudeoꝝ factū eſt. vnde ſubdit. vt in terra ī qua natus ſum (dicat ꝓpheta) habitet gloria, ibi primo fuit templū. ſacrificia dei, ibi patriarche, ibi xp̄s de eis natus apparuit, ibi miſericordia. Vl hic tantū ſaluatio. qui dū ſtant. vident ne cadāt gloria in terra. i. imortalitas in corpore noſtro modo mortali.
¶ Miſericordia Aug. Poſtq̄ꝫ dixit ex qua naſciturus gente. addit que ſit p̄ſtitur⁹. Miſericordia. q̄ in nouo teſtaīnto. Et ueritas. impletō ꝓmiſſionū veteris, cōueniunt in chriſto, vnde apl's. Dico enim ihm xp̄m miniſtrū fuiſſe circūciſionis ad implendas ꝓmiſſiones patrū Gentes aūt ſup. i. de mia honorare deum. Iuſticia et pax cū deo cōuenient in hoībus ſed hoc quomō. veritas de terra orta ē.

¶ Ueritas de terra. Aug. Confeſſio de homie vt ſe accuſet. et ſic iuſticia ꝓſpicit. vt publicanus cōfitens rediJt iuſtificatus. ꝓſpicit iuſticia. quaſi deus dicat. parcam⁹ huic. quia ſibi nō parcit. ignoſcam⁹. q̄ agnoſcit pcīm ſuū de celo ergo iuſ. ꝓſpex. i. a deo data eſt iuſtificatō confitenti.
¶ Iuſticia ante eum. Aug. Prima hoīs iuſticia eſt vt ſe puniat malū. et hec ē via deo vt veniat ad eū qui ſua peccata odit, iam incipit eē deo ſimilis. qui ſil'r ea odit. vn̄ iohānes. Parate viam domino cōfitendo. penitendo. Et eſaias. Eijcite lapides de plateis. i. peccata de cordibus veſtris. et ipſe veniens et viſitans. ponet in via greſſus.
¶ Ambulabit. Accreſcet. vel p̄currret parans ei viam. et domin⁹ in via parata ponet greſſus LXXXV.
¶ Oratio dauid. Aug. Pſalmus iſte ſecundus eorū eſt qui oratōnis nomine intitulātur. In quo chriſtus dei filius et homis. vnus deus cū patre. vnus homo cū hoībus orat in forma ſerui. qui orat a nobis in forma dei. Orat pro nobis vt ſacerdos noſter. Orat in nobis vt caput noſtrum.

Oꝛatur a nobis vt deus noſter.
¶ Caſ. Chriſti oꝛa ō fideliū ē inſtructō ·cuꝰ omīs actio chꝛiſtiani eſt le/ctio. Noſtra aūt oꝛatio peccatoꝛū eſt ablutō. Sic oꝛauit chꝛiſtꝰ· ſicut et crucem tulit pro noſtra ſcꝫ nō pro ſua neceſſitate. Sicut et fleuit lazarum · vt doceret nos habere charitatē ꝓximi. Sicut etiam fugit. vt compꝛimeret audaciam ſtultę et incō/ſultę temeritatis.

¶ Aug. Hęc dicit xpus in nobis. et nos in illo.

¶ Caſ. Oꝛat aſcendē do· vñ concludit om/nes gētes adoꝛaturaſ.

¶ Quoniā ſanctus ſū. Aug. Chri/ſtus ꝓpꝛie ſanctus ſanctificās. Sui ſancti ſātificati in baptiſmo · iuxta illud. Sācti eſtote. quia et ego ſanctus ſum. Totus itaqꝫ chꝛiſtus ſanctꝰ et vnꝰ ſanctuſ. Sed aliter caput aliter mēbꝛa. Totꝰ er/go chꝛiſtus non incō/grue dicit. Quoniam ego ſanctus ſum. Nō eſt hoc dicere ſupbia elati· ſed confeſſio non ingrati· vide aſcēſum pauper· ſanctus· ſpe/rans· clamans· leuatꝰ· ad deū. Congrua eſt etiā verboꝛū collatio. Inclina paupi· cuſto/di ſanctū. ſalua ſperā/tem· miſerere clamātis letifica leuatū.

¶ Mitis. Auguſ. Poꝛtans hoīem do/nec pficiat eū. qa auo/laret a ſe niſi a domīo poꝛtaret. Multa eniꝫ agūtur in coꝛde huma/no quibus male moue/tur· queādmodū im/ploꝛatōes impediūtur vanis cogitatōnibus. ita vt vix ſtet coꝛ ad deū ſuū. vt loquat ei oꝛando. Quando em̄ oꝛas deo loqueris. qñ legis. deus loquit tibi. Surrepentibꝫ aūt fantaſmatibus malarū cogitatōnū. quodāmo/do coꝛ hominis fugit a ſe. nec inuenit cācel/los qbꝫ ſe includat aut obices qbꝫ retineat auolatōes ſuas et vagos motus cōtra quod dauid dicit. Inueni coꝛ meū vt oꝛarē ad te. quod ſolū audit deus. Inueniſſe ſe dicit coꝛ ſuū q̄ſi ſoleret ab eo fugere et ille ſequi· quaſi fugitiuū. Nō inenit homo. quādo moꝛiētibus muſcis eiectis quę pdunt ſuauitatē vnguenti· totus affectus coꝛdis ad adoꝛandū deū colligitur. poꝛtat aūt deus hoīem et expectat. dū vagatur cū nōdum ſit pfectus.

† ſ Comple deſideria mea.
ne aurem tuam et †exaudi me: qm̄
† ſ diuiti nō inclinat ſ ab alio nō habēs opē.
† ſ Per me. † ſ in hoc audi· ſ Ab omibus ſcandalis.
†inops et †pauper ſū ego. †Cuſto
† ſ Contra inſidiatoꝛes.
di †animā meam quoniaꝫ ſanctus
† ſ Quia nō eſt ex homine ſaluſ. † ſ Non liberū ſuū vt fuit adam.
ſum: † ſaluum fac †ſeruum tuum·
† ſ Non eſt ſuperbus ſanctus.
deus meus †ſperanteꝫ in te. Mi
ſerere mei domine quoniam ad te
† ſ Non vna tantū ſed· ſ Id eſt· omni tpe·
† ſ In paſſione triſtem.
clamaui †tota die: †lętifica animaꝫ
† ſ vbi leticia in terra amaritudo.
ſerui tui: quoniam †ad te domine
† ſ Ipſam quā affectus bonus leuat † ſ Leuaui et ita potui.
animā †meam leuaui. †Quoniaꝫ
† ſ tuis. ſ Ideo iocunda me affectum tedio mūdane amaritudis· † ſ His quos expectas.
tu domine †ſuauis: et †mitis ⁊ mul
† ſ Contra abundantē iniquitatē. † ſ Nullus excipitur.
tę †miſericoꝛdię † omibus inuocan
† ſ Non aliud a te. † ſ Ideo. ſ Auguſ. Magnus oꝛantis affectus. ſ Id eſt. nō exeat de auribus tuis. fige illam ibi
tibus †te. †Auribus percipe do/
mine oꝛationem meam: et intende
voci depꝛęcationis meę. In die
ſ Cauſa audiendi. ſ Quādo aduerſitas īminet· ſ Que ſemp eſt in peregrinatōne· donec ſe ipſum det videndum.
tribulationis meę clamaui ad te:
† ſ gentes nō inuenient in diis ſuis ſimilē in eſſentia. vel operatione tibi·
quia exaudiſti me. †Nonne ſimi/
ſ Quocunqꝫ modo accipiātur·
lis tui in diis domine: et nō eſt ſe/
† ſ Et ideo. ſ de omnibus g.
cundum opera tua· †Omēs gen/
† ſ A ſuo cultu ad cultū tuum·
tes quaſcunqꝫ feciſti †venient et
† ſ Pꝛedicabūt q̄ꝫ nominabilis es ſ vel honorabūtur ex tuo nomine·
adoꝛabunt coꝛaꝫ te domine: ⁊ †glo

¶ Auribus percipe. Caſ· Vide oꝛdinē oꝛationis. pꝛius fuit vt vox ſupplicatōnis aſcenderet. cū dixit. Inclina aurē tuā· et deinde rogatus au/diret· cū dixit· Exaudi me. Nūc vero addit auribus pcipe. Nō tranſitoꝛie ſuſcipi petit. ſed quaſi in ſinu dei recondi· ſicut p aures aliquid infigit coꝛdi vñ ſubdit· Et intende· vt intentus animꝰ tuꝰ aperiat auditū depꝛcatōi meę

¶ Tribulationis. Aug. Caſ. Cū enixius clamat. Supra clamaui to/ta die. hic facit augmentū· quia magis in tribulatōne clamat. Ideo dicit ſe clamaſſe. quia exauditus eſt cū clamoꝛ ſoleat p̄cedere exauditōem. Et eſt puerſio in ſanctis congrua· qui et ante clamoꝛē et poſt exaudiūtur. Et quia exaudiſti· omes gentes· q· f· v· quia nō eſt ſimilis tui in diis domine.

¶ Quaſcunqꝫ feciſti. Aug. Si eſt gens quā nō fecit deꝰ· illa nō ado/rabit· āñūciat eccleſiaꝫ vbiqꝫ diffuſaꝫ quod modo impletū eſt· Et nota qꝛ vt ait ſcriptura. In lata gente gloꝛia regis. in diminutōne popli pꝛincipis contritio ſequit. Et gloꝛifica. ⁊c.

† ſ Non eſt ſimilis tibi·
rificabunt nomen tuum. †Quo/
† ſ Quod nō alius· † ſ Scōm opera tua·
niam †magnus es tu ⁊ faciens †mi
† ſ Nullus alius. † ſ gentes venient quod vt poſſint. ſ deductio conuenit ꝓficienti.
rabilia: †tu es ſolus deus. †De/
† ſ Deos. † ſ Quā ingreſſus ſum·
† ſ ꝓficiā vlterius te ducente. ſ vel ābulabo.
duc †me domine in †via tua: ⁊ †in/
ſ Hec eſt via·
grediar in veritate tua· lętetur coꝛ
ſ ita tamen·
meum vt timeat nomen tuum.
ſ deductus
Cōfitebor tibi dñe deus meꝰ in
ſ ille in toto coꝛde cōfitetur· qui totam ſpem ponit in domino· ſ Cū ſanctis.
toto coꝛde meo: et glificabo nomē
ſ in eterna beatitudine.
tuū i ęternū. Quia miſericoꝛdia
† ſ iuxta illud omne datū optimū omne donū pfectū. † ſ in hoc magna miſericoꝛdia eſt·
tua †magna eſt ſuper me: ⁊ †eruiſti
animam meaꝫ ex inferno inferioꝛi.
† ſ Magna miſeria eruiſti de inferno tamē.
ſ Peruertētes legem ſcꝫ iudei † ſ vt reum me dicerent·
†Deus iniqui †inſurrexerunt ſu/
† ſ totū chꝛiſtū. † ſ Congregatio ſupboꝛum·
† ſ doloſis conſiliis·
per †me. ⁊ †ſynagoga potentiuꝫ † q̄
† ſ Addit quod ſceleratis mētibus ſemp ꝓuenit
ſ Nō intellexerūt deū vt homini parcerent·
ſierunt animā meā· ⁊ †ñ ꝓpoſuerūt
ſ ipſi ita·
te in conſpectu ſuo. Et tu domine
ſ Actu· ſ Natura. ſ Malos expectans·
deꝰ miſeratoꝛ ⁊ miſericoꝛs: patiēs
ſ Conuerſis. ſ in ꝓmiſſis vel meritis rñdenſ.
⁊ multę miſericoꝛdię ⁊ verax. Re
ſ hoīem· ſ Moꝛtalis. ſ Poteſtatem iudicii·
ſpice in me ⁊ miſerere mei da impe
† ſ innocēti, ſ Michi chꝛiſto † ſ Suſcita.
rium tuum †puero tuo: ⁊ †ſaluū fac
† ſ A moꝛte † ſ Marie· que dixit ecce ancilla domini· † ſ Q. quod dabit pmaneat·
† ſ Reſurrectōis. ſignū ione qđ iam in capite. fiet et in membꝛis·
†filiū †ancillę tuę. †Fac mecum †ſi

¶ Tu es deus ſolus. Aug. Vel tu ſolus magnuſ. contra futuros. qui ſe dicūt magnos et deos.

¶ Domie deduc. Caſ. Oꝛat. p omibus iam adoꝛantibꝫ. Et loquitur in mēbꝛis.

¶ Caſ. Domie de. Aliud eſt duci ad viā ⁊ aliud ē duci in via· ne in ea cadat. vbiqꝫ egent hoīes adiuuari ſiue ſint in via ſiue extra viā. via aūt chꝛiſtꝰ eſt qui dicit. Ego ſum via veritas ⁊ vita.

¶ Letetur et ti. Aug. In timoꝛe mūdano p̄cedit cauſa periculi vel anguſtię. ſed in tīoꝛe dei lęticia vtraqꝫ miſcenda ſunt vt et ſub ſpe timeamꝰ: ⁊ ſb timoꝛe lętemur. timoꝛ eſt in iocūditate nūc: ī futuro iocūditas ſine timoꝛe. vbi plena ſecuritas q̄ nō modo. Iocūditas modo trahit. et timoꝛ a via recedere non ſinit. vtraqꝫ ergo ſūt habenda. Hę ſūt duę molę inter quas molitur chꝛiſtianꝰ· vt fiat panis xpi. ſcꝫ ſpes et timoꝛ. vñ ī deuteronomio dictū eſt. Non accipias loco pignoꝛiſ ſupioꝛē vel inferioꝛem molā. Supioꝛ mola ſpes eſt inferioꝛ timoꝛ. Nō ē igit hęc ſine il/la accipiēda· Qui em̄ ſpat ⁊ ñ tīet negligēs eſt. Qui aūt timet ⁊ ñ ſperat depꝛſſus eſt.

¶ Ex inferno inferioꝛi. Augꝰ. Per h intelligimꝰ tanq̄ꝫ duo īferna eē īferiꝰ et ſupiꝰ. Nā vñ inferiꝰ diceret niſi qꝛ eſſet infernū ſupius. Celeſtis ergo habitatō angeloꝝ· vbi ē vita ineffabiliū gaudioꝝ vbi īmoꝛtalitas et incorruptō ſupna eſt. Terrena vbi caro et ſanguis deceſſio et ſucceſſio mutabilitas et moꝛtalitas. inferius ē· Ab hac terrena itur in īfernū inferiꝰ. vnde eruit deus aīas miſſo filio. etem̄ ꝓpter iſta duo īferna miſſus eſt filius dei vndiqꝫ liberās. a'd hoc naſcēdo. Ab illo moꝛiendo. vel in ipō inferno īferioꝛi eſt ps impioꝝ inferioꝛ. vñ diues leuat oculos ad abꝛaā· qui cū aliis iuſtis erat quaſi in oꝛa et in limbo īferni tanq̄ꝫ in ſupioꝛi· a qua liberat qui a pc̄cis liberatꝰ illuc nō mittit. hęc ſūt opiniōes nō aſſertōes.

¶ Deus iniqui. Caſ. Item p ſe oꝛat facta mētione paſſionis ſuę et glorię· vnde habēt hi p quibꝫ oꝛauit multā miſericoꝛdiā et eruūtur de inferno

¶ Da imperiū. Aug. Q. trāſeat tēpus patiētię· veniat tpus iudicii. vnđ nō tm̄ xpus ſed et ſancti ſedebūt iudices q̄ ſunt filii ancillę· i· eccleſię.

¶ Fac mecū. Remi. Q· et ego deus tecū facio. Nam chꝛiſtus ſcđm q̄ deus reſuſcitauit ſe hominē.

¶ Signū in bonū. Remi. Aug. Fac inſignem reſurrectōnem capitis

et mēbroꝝ vt alijs proſit. vt iudei videant. hoc ꝙ adiuuiſti in his que feci. Et conſolatus es in his que paſſus ſum.

¶ Remi. Reſurrectio eſt ſignū in bono per quā et virtus dei declaratur et ſpes credentium firmatur.

¶ Pſalmus. Caſ. Quia agit de eccleſia ſecundū p̄ſentem ſtatum vbi agit opera.

¶ Cantici. Caſ. vt de ſeculari hieruſalē. ad intelligentiā ſupne eleueris ſcʒ de actione ad theoricam.

LXXXVI

¶ Caſ. Propheta p̄dicat celeſtem hieruſalem. filijs chore. quā cōmendat p fundamē ta et portas et famam vt eis augeat affectuſ.

¶ Fundamenta Caſ. Pſalmus de celeſti hieruſalē. plenus ſpiritu. propheta multa voluens apud ſe d hac ciuitate de qua nichil adhuc dixerat. in hoc erumpit. Fundamenta. eius prior laus a fundamentis. vt ſoliditas totius ciuitatis notet̄. Eius non refert̄ ad aliquod p̄miſſuʒ. ſed ad cordis ꝓphete meditatōnem. qui nunq̄ȝ de illa corde tacuerat etſi ore.

¶ Dicta. Aug. Hec ſunt illa que domin⁹ p ꝓphas de ea p̄dixit.

¶ Memor ero. Auguſ. Dyapſalma. dn̄s de eadē hierſlm.

¶ Aug. Me. ero. Dn̄ dit que ſūt illa glorioſa. Q. hec ſunt illa. in illa ciuitate. inquit. ꝓpheta et perſona dei. memor ero. ra. et ba. q̄ non ptinent ad populū iudeoꝝ. Glioſa de te. vbi nō ſolus eſt iudeus. ſed oēs gentes.

¶ Raab. Aug. Per feneſtrā emiſit coccinū. i. in fronte habet ſignū ſanguinis chriſti eccleſia gentiū. Vnde publicani et meretrices p̄cedent v. in. r. c. Raab. latitudo. vel impet⁹. gentes que late et impetuoſe vagantur p vicia.

gnum in bonum vt videant q̄ ode
† ſ in iudicō pniciose qui modo nolunt ſalubriter confundi.
runt me et †confundantur: quoniā
† ſ in certamine. † ſ in triſticia que hic eſt in his ſcʒ que paſſus ſum.
tu domine †adiuuiſti me et †conſolatus es me.
† ſ Proponit. ſ vt habitēt in ſyon hic per fidem in futuro p ſpeciem pars cu⁹ in celo. pars cuius in terra militat.

Filijs chore pſalmus cantici

LXXXVI.

Fundamēta
† ſ Prophetis apoſtolis. ſ Sūmo angulari lapide xpō ſ Et.
eius †in montib⁹ ſan-
† ſ Idem ſunt porte que et fundamēta. † ſ cuius eius. ſyon.
ctiſ: diligit dominus †portas †ſyō
† ſ diligit ſpūalem ciuitatē ſup omīa illa quib⁹ preſignabat. † ſ Imaginaria.
†ſuper omnia †tabernacula iacob.
† ſ Aug. Quod nō de ea que cecidit.
Glorioſa dicta ſunt de te: ciuitas
ſ hec.
dei. Memor ero raab et babilo-
† ſ Apoſtolis. quibus de illis recipiendis precipiam. † ſ Ecce quid p raab et b. ſignauit ſ Allophili potione cadentes ſ bus. ſ vel te. † ſ gentes.
nis †ſcientiū me †Ecce †alieni gene
† ſ Id eſt. illi qui ſunt in anguſtia viciorū vel penitentie. † ſ aug. gentes que ſunt vſq̄ʒ ad fineʒ terre. etiam nigri.
et †tyrus et †populus ethiopū: hi
† ſ In hieruſalē. † ſ Id eſt. nūquid poterit homo pſuadere ſion. i. ſynagoge hoc quod dicā. Q. nō hoc recipit incredula ſynagoga. ſ vel. ſyon. i. eccleſie dicet ho. Q. homo nō dicit ex ſe ſʒ deuſ in homine ꝙ et homo n. et fundauit.
fuerunt †illic. †Nunquid ſyon di
cet homo. et homo natus eſt in ea
† ſ hoc miraculū etiā accidit in ea. † ſ Nō vt homo ſed vt deus.
et †ipſe fundauit †eam altiſſimus.
† ſ vnde hoc ſcis. ſ Quod miraculū ne ſit incredibile. quia ſ vel uit. † ſ Que ſunt directe populis fidelibus. et edite a principibus, morſe et ꝓphetis et apoſtolis.
†Dominus narrabit in †ſcriptu-
ſ dico.
ris populorum: et principū horū

¶ Aug. Ad babiloniā ptinent oēs mali. vt ad hieruſalē omnes ſancti.

¶ Ecce alienigene. Aug. Memor. et ecce alie. i. gentes. et tyrus anguſtia viciorum vel penitentie.

¶ Nunquid ſyon. Aug. Caſ. Secundū aliā litterā. Mater ſyō dicet homo. Q. vnde alieni pueniēt ad hieruſalē. Eſt quidā homo. i. chriſtus q̄ dicit mater ſyon. i. ſynagoga mater mea ſecundū carnē. et p hunc veniunt. quis eſt homo ille: ipſe eſt qui in ea natus eſt. et eā fundauit. ipſe dicit mater ciuitati illi.

¶ Caſ. Vel cōmendata ſyon ſpūali. i. eccleſia increpat carnalē ſyon. i. ſynagogā. Q. chriſtus eſt fundamentū illius ciuitatis. Sed ſyon. i. ſynagoga mater eccleſie. dicet ꝙ xp̄us tantū homo eſt nō deus. ita dicet. Sʒ xp̄us et homo eſt in ea natus. Et ipe idem eſt altiſſimus. i. de⁹ qui fundauit eam.

¶ Horum qui fuerunt. Aug. Vel ſecūdū aliā litterā. Quoꝝ principū. Horū qui fuerūt facti ſcʒ principes in ea. i. qui facti ſunt principes ante q̄ȝ eſſent in ea nō erant principes. ſed abiecta mundi. Elegit eñ deus infirma mundi vt confunderet fortia.

† ſ vel facti ſunt. † ſ ciuitate † ſ Quod non in peregrinatione.
qui †fuerunt in †ea. †Sicut letan
† ſ Noſtrū. † ſ Erit. † ſ O ſyon.
tium †omniū: †habitatio eſt in †te.
† ſ Quia letus finis paſſionis hic oſtenditur. † ſ Quia et hic agitur de bona opatione.
† ſ Canitur † ſ Chriſti.
†Canticuʒ †pſalmi †filijs †chore
† ſ Celeſtiū coronarū. † ſ id eſt. in choro. i. concordia charitatis. † ſ imitatōne vel gratiaruʒ actione.
†in finem pro †melech †ad reſpon-
† ſ Et hic eſt. † ſ Qui in choro reſpondente canentibus miſterium intellexit.
ſ vel ezraite.
dendū †intellect⁹ †eman iſraelite.

LXXXVII.

Domine deuſ
† ſ Auctor. ſ qr totū ab eo. † ſ Ex forma ſerui et ī letis reb⁹ orauit xp̄us et in aduerſis.
†ſalutis mee: i †die clamaui et nocte coram te. †Intret
† ſ ideo. ſ ingreſſio orationis acceptō eius eſt.
† ſ idem repetit. ſ inclinatio auris. miſericors exauditio.
in conſpectu tuo oratio mea: †in-
clina aurem tuam ad preceʒ meā.
† ſ aug. Nō vitiis ſed doloribus quibus anima carni cōpatitur. vel malis pereūtis populi cōpatiendo. ſ Hoc eſt. triſtis eſt aīma mea v. a. m.
Quia †repleta eſt malis anima
† ſ Hoc eſt quod in euāgelio dicit vſq̄ʒ ad mortē † ſ dum trador ad mortē.
mea: et vita mea in †iferno †appro-
† ſ A neſcientibus quid facerēt. qui ſic putabāt eū mori neceſſitate vt alii moriūtur.
pinquabit. †Eſtimatus ſum cum
† ſ Miſerie vel inferni † ſ. i. eſtimatus ſum.
deſcendentibus †in lacuʒ: †factus
† ſ Simpliciter. † ſ aug. inter peccatores ſolus ſine peccato. qui poteſt ponere aīam ſuam et reſumere. ſ Cum tamen eſſem.
ſum †ſicut homo ſine adiutorio †in
† ſ ita eſtimatus ſum. ſ flagitōſiter mortuos liber. †Sicut vulne
† ſ Qui euigilabūt in reſurrectōne. † ſ aug⁹. vel quorū non meminiſti adhuc. i. quorū tempus reſurgendi nōdum venit. in quo xp̄us de ceteris mortuis diſcernitur. qui et vulneratus et mortu⁹ in ſepulcro poſitus ē.
rati †dormiētes in ſepulcriſ: †quo
† ſ Quibus ita factus ſum.
rū non eſt memor amplius. †et ipi

¶ Sicut letantiū. Caſ. Dyapſalma. cōcludit paucis verbis, tangens futurā beatitudinem.

¶ Aug. Sicut letā. Collaus omib⁹ cōcludit. Sicut letantium. Sicut. q̄a talis erit letitia. qualē hic non nouimus. et ideo cum nō potuit exprimi. dic vt potuit. ſicut le.

¶ Aug. Melech chorus. vt canenti chorus cōſonando reſpōdeat ſicut hic: et in aliorum cantu pſalmoꝝ factuʒ eſt. ſed tituli variātur pro leuando faſtidio: vel forſan alia nō ſatis nota cauſa. hic autem paſſio xp̄i ꝓphetatur. cui debemus imitādo reſpondere. ꝗ n̄ ꝓdeſt niſi fiat in choro. i. in concordia charitatis. Eman: frater eius iterp̄tatur. hi ſunt qui in cruce gloriātur. q̄ ſunt veri iſraelite. vl' eman ezraita. i. aduena. dicitur eñ fuiſſe quidam orientalis.

LXXXVII.

¶ Caſ. Monet chriſti paſſionem imitari.

¶ Caſ. Primo p̄cat auxiliū referens cōtemptū ab inimicis. vnde in forma ſerui orās ad patrē ait o domie.

¶ Intret in conſpectu. Caſ. Virtus pure oratōnis que q̄ſi quedā pſona ad deuʒ intrat. et mādatū peragit. quo caro puenire nequit.

¶ Quia repleta. Aug⁹. Hos humane infirmitatis affectus. ſicut ipam carnē ac mortem. nō cōdicōis neceſſitate. ſed miſeratōnis voluntate ſuſcepit: vt trāſfiguraret in ſe corpus ſuū quod eſt eccleſia. vt ſi cui ſuorū triſtari vel dolere cōtingeret. non ideo ſe a gratia dei alienum putaret. et non eſſe hec peccata. ſed humane infirmitatis indicia.

¶ Eſtimatus. Q. Non ſolū grauia ſed et contumelioſa pertuli.

¶ Sicut uulnerati. Caſ. Quia et ipſe lancea vulneratus et ſepulcro clauſus. ꝗ differt p hoc quod ſequitur quorū non meminiſti adhuc.

¶ In ſepulcris. Id eſt. in carnali voluptate ſopiti. vnde deus non excitat eos.

¶ Et ipſi de manu tua repulſi ſunt. Aug. Non enim ad dormientes hoc refertur: in quibus ſunt iuſti. quoꝝ licet nō meminerit deus adhuc vt reſurgāt de his tamen dictū ē. Iuſtoꝝ aīme in manu dei ſunt.

Vel. Poſuerũt me. rei veritate. In lacu inferiori. id eſt in lacu inferni. ſcʒ in tenebris et in vmbra mortis.

In lacu inferiori. Caſ. Vel inferni. quia tam abiecta morte ablat⁹ eſt in tenebris obliuionis, quem nemo requiret. Et umbra m. locus malorum in quo puniũtur.

Super me confir. Caſ. Putabant ꝙ ira dei pſiſſet. et ꝙ deus omnes indignationes ſuꝑ eum induxiſſet. quando ptulit eum crucifigi.

Notos. Non quos nouit, quia tunc omẽs nouerat vt de⁹. ſed quibus notus eſt.

Longe feciſti. Caſ. Quid amici ei⁹ in paſſione fecerunt.

Tota die. Aug. Per extenſas manus continuatio bonorũ operum a quibus nũꝗ͂ ceſſauit: intelligit. In cruce enĩ nec vna tota die fuit illa extenſio, nec totũ pro parte poteſt accipi cũ addit tota, ſed quia hec opera non omibus pfuerũt: addit. Nũquid m. Mortuos corde dicit quibus fiunt quidem miracula xpi. ſed nõ pſunt eis. mortuis enim corpore facta ſũt mirabilia cum quidaʒ reuixerunt. Et cũ dominus infernum penetrauit atqʒ inde victor mortis aſcendit, magnum factum eſt mortuis miraculum.

Nũquid mortuis. Caſſi. Quibus non pſunt, opera ſua oſtendit.

Aut medici. Auguſ. In hebreo nõ medici ſed gigantes, pene eodem modo vtrũqʒ ſonat ĩ hebreo. Si ergo ſuperbi gigantes dicũtur. id eſt. ſapiẽtes ſeculi: bene dicũtur medici qui ꝑ arteſ ſuas ꝓmittunt ſalutem animarũ, contra quos dicitur: domini eſt ſalus. Si boni gigantes. i. magni et fortes, et ipſi medici: qui viuẽtes curare miniſterio poſſũt. ſed non mortuos excitare. Sola eñ gratia reuiuiſcunt ad fidem, vnde nẽo poteſt venire ad me, niſi pater traxerit eum.

Sepulcro. Vnde in euãgelio de talibus. Similes eſtis ſepulcris dealbatis que foris apparent hominibus ſpecioſa, intus vero plena ſunt oſſibus mortuoꝝ. Quaſi ſic et vos ypocriſi et iniquitate.

Miſericordiã ꝛ ue. Aug. Amat coniugere ſcriptura maxie pſalmi

In tenebris. Iidem ergo ſunt mortui, poſiti in ſepulcro et tenebre et terra obliuionis. precinenti.

Ego dixi ad te. Caſſio. Que in ſuis ſuſtinet ecce chorus reſpondens

Caſ. Et ego quaſi cũ illis. cum quibus vnum.

Aug. Et ego. His mortuis nõ proſunt opera chriſti. quis ergo vſus eorum: quid de eis agit deus ad vtilitatẽ corporis ſui. id ẽ. eccleſie. multũ. qꝛ in eis oſtenditur que ſit gratia in predeſtinatis. addit ergo. Et ego. Quaſi fuimus et nos natura filij ire, ſed clamaui vt ſaluus eſſem, qui clamat et inuocat: credit, ſed non crederet: niſi miſericordia ſuſcitaret, qua preueniente iam eſt mane poſt tenebras. ſed quia reſtat futura clarificatio: nunc oratio mea preit. que vt ferueſcat differtur bonum et crebreſcunt mala, vnde addit. Vt quid domine repellis.

Vt quid. Caſ. Ecce quantum deſiderat.

Caſ. Vt quid domie. Proponit querendam eſſe cauſam que eſt vt dilatione boni et aduerſis multiplicatis quibus repulſa quaſi oratio inflametur ardentius.

Id eſt adiutorio tuo priuati ſunt. qui me ſine adiutorio putauerũt. / Sua opinione.

de manu tua repulſi ſunt. Po-

Profundiſſima miſeria ſeculi. / vitiorũ.

ſuerunt me in lacu inferiori: in te-

aug. Morte impietatis.

nebroſis et in vmbra mortis.

aug. vt illi rati ſunt cũ mori viderent turpi morte. / vel ira. / vel indignatio.

Super me confirmatus eſt fu-

Omnia que de paſſione ꝓphetata ſunt euenerunt / vel ſuſpenſiones. i. paſſiones. / vel tua.

ror tuus: et omnes fluctus tuos

In alio pſalmo tranſierunt. / Et tunc. / Loco uel mente.

induxiſti ſuper me. Longe feci-

Quibus et ego notus, vel bonos quos ꝓbat. / aug. vel noti qui hoc genus mortis horrebãt vel magis pſecutores.

ſti notoſ meoſ a me: poſuerũt me

a diſcipulo.

abominationeʒ ſibi. Tradit⁹ ſuʒ

Nõ oſtendi quid eſſem ab intra. / aug⁹. vnde et apoſtoli, cũ nõ viderent eũ in virtute, ſed quaſi victũ, infirmati ſunt ſubtracto cibo. i. lumine ſuo.

et non egrediebar: oculi mei lan-

Hoc aperte in cruce fecit.

guerunt ꝓ iopia. Clamaui ad te

Ad voluntatẽm patris omia fecit.

domie: tota die expandi ad te ma-

Sed. / Nõ enim eis dicit fieri. quibus et ſi fiant nõ pſunt. quia a medicis nõ ſuſcitabũtur homĩes vt cõfiteantur domino. / Quaſi non.

nus meas. Nunquid mortuis

facies mirabilia: aut medici ſuſci-

Et ſuſcitati. / A mortuo enim corde perit confeſſio quaſi nõ eſſet. / Quaſi nõ.

tabunt et confitebũtur tibi: Nũ-

Nõ hi narrabunt. ſed viui et fideles / Poſitus. / Mortue aĩme. corp⁹ ſepulcꝝ ẽ.

quid narrabit aliquis ĩ ſepulcro

miſericordiam tuam: et veritateʒ

Id eſt. obſtinatus. / Poſitus.

tuam in perditõne: Nunquid co-

Infidelium.

gnoſcentur in tenebris mirabilia

He ſunt tenebre. vnde apłus. fuiſtis aliquando tenebre. nũc aũt lux in domino / Que dicit non eſt deus.

tua: et iuſticia tua in terra obliuio-

Chriſtus ex voce eccleſie. / Quia nullus medicorum ſuſcitat.

nis: Et ego ad te domie clamaui:

preuẽta a miſericordia. / i. futuꝝ iudiciũ

et mane oratio mea ꝓueniet te.

Sed nunc.

Vt quid domine repellis oratio-

Nõ dando quod volunt. ſed non expedit.

nem meam: auertis faciem tuam

Rebus ſeculi / aug. Exequitur breuiter tribulatões corporis chriſti / aug. vnde alibi. ſepe expugnauerũt me a iuuentute mea

a me. Pauper ſum ego et in la-

Quedã mẽbra exaltãtur in ſeculo. vt ĩ eis ſit maior humilitas.

boribus a iuuentute mea: exalta-

Aduerſis.

tus autem humiliatus ſum et cõ-

venientes. i. michi illate. / Nõ manet ira dei in iuſtis. ſed tranſit / afflictiones

turbatuſ. In me tranſierũt ire

Omne quod poteſt accidere et ſi nõ accidat. prudenter timet.

tue: et terrores tui conturbauerũt

Inimici. / tã grauiter / Que mergit

me. Circũdederunt me ſicut aq

tota die: circũdederunt me ſimul.

Elongaſti a me amicum et proxi-

Qui ſola opinione vel viſione nos didicerũt / Mea.

mũ: et notos meos a miſeria.

Robuſti quod nullus eſt niſi in ſpe ꝓmiſſionis dei vñ hic agitur. / i. qui vere deũ videt.

Intellectus ethan iſraelite.

LXXXVIII.

vnde ꝓpheta robuſtus non in ſe ſed in miſericordia dei ait. / Auguſti. vnde robuſtus eſt homo qui in ſe infirmus.

MIſericordias

In eternum duraturas. / ira ad tempus miſericordie in eternum. / iocunde annunciabo.

domini in eternuʒ cantabo. In

Exaltat⁹. Caſ. Pri⁹ tumido corde. poſtea. Humiliatus. per cõfeſſionem. Conturbatus. id eſt confuſus de peccatis ea damnando.

Tranſierunt. Caſ. Non manſuete contigerunt. Aug⁹. quia non de fideli ſed infideli dictũ eſt. Ira dei manet ſuper eũ. flagellat eĩ filios q̄s recipit. vnde. Quos ego corrigo, arguo. et caſtigo. Et alibi. Percutiam et ſanabo, occi. et vi. ſa.

Aug. Tranſierũt et conturbauerũt. Quia aliud iam de damnatione patimur. et aliud de eterna vltõne timemus.

Terrores tui. Caſſio. Quos patior quia tibi placuit non meo merito.

Aug. Terrores futuri iudicij, quos omis caro timet.

Conturbauerunt me. Secundũ infirmitatẽ carnis.

Aug. Conturbauerunt me. Aliquãdo terrores ita cõturbant animuʒ. comprehendentibus malis. vt ſicut aqua circumfluere videantur. ꝛ ſimul vndiqʒ circundare. vñ amici. et noti timore deſerunt, vnde apoſtolus. omnes me dereliquerunt.

Circumdederunt me. Caſ. Peccata vndiqʒ copioſa in inundatione concludunt.

Tota die. Auguſ. Quia nullo tempore deſunt mala eccleſie donec finiatur ſeculum. ſed hec omnia fiunt vt oratio eccleſie preueniat deum. donec illa ſalus veniat vbi nichil malorum ſit.

Amicum. Caſſio. Et qui pio et fideli amore coniuncti ſunt. Proximum. parentela. Sepe iuſtis humana officia timore ſubtracta ſunt.

LXXXVIII

Caſ. Hic pſalmus de ſpe chriſtianorũ et magnificentia domini: multa dicit, ꝑ que nemo ſeducit. qui digne ſupplicet. qd verus iſraelita intelligit.

Caſ. Primo de miſericordia et veritate ſe cantare promittit ꝓpheta.

In eternum. Caſ. Remi. Quomodo miſericordias in eternũ cantat et gratias agit, qui miſerie non meminit: quomodo autem plena beatitudo ſi memoria reatus mentem tangit: Sed ſepe leti triſtium meminimus, et ſani doloꝝ ſine dolore, et inde amplius leti et grati ſumus. Sic itaqʒ et miſerie recordatio nil beatitudinis detrahit.

¶ Veritatem. Promiſſionū. In ore. nō ex ore labitur· ſed in ore diu tanqȝ dulce verſatur. ſint.
¶ Quoniā dixiſti. Hic dicit vnde ſcit· et que miſericordie dei ꝑ xp̄m
¶ Aug. Quas miſericordias· et quā veritatē cantabo. Ecce. Quoniā di. q. ego homo ſecure dico: ꝙ tu deus dixiſti, per ſpiritū manifeſtaſti
¶ Miſericordia edificabitur. Aug. Vtrūqȝ repetit qd̓ ꝑdixit· quia vniuerſe vie d· m· et· v· nō exhibetur veritas in impletione ꝓmiſſorū. niſi ꝑ-
cedat miſericordia in remiſſione peccatorū· deniqȝ veritas iudeis quibus promiſſa facta ſunt ꝑtinet. miſericordia gentibꝰ. vt ait apoſtolus. dico enī ihesū chriſtū miniſtrū fuiſſe circūciſionis ꝓpter veritatē dei iplendā. gētes aūt ſuper miſericordia honorare deū.
¶ In celis. Qui enarrant gloriā dei· ꝑ quos edificatur miſericordia.
¶ In eternū. Caſ. Non eſt temꝑalis edificatio miſericordie· ſicut ruina iniquitatis temꝑalis eſt. Deſtruitur enī iniquitas temꝑalis in quibuſdā· vt in eis edificetur eterna miſericordia. vnd̓ hieremie dominus dicit. Ecce ego conſtitui te ſuper gentes et regna vt euellas et deſtruas et diſꝑdas et diſſipes et edifices et plantes·
¶ Iuraui. Securꝰ eſt iſte ideo quia deus dixit. ſecurior quia iurauit. Iuratio dei ꝓmiſſionis eſt confirmatio. ex vtroqȝ fit homo ethan· i· robuſtus.
¶ In generatōe. Aug. Generatō enim nō poteſt totiens repeti· quotiēs tranſit. Repetitio ergo. ꝑ oīm generatione ponit̓. Vel due ſunt generatōnes vna carnaliſ: altera futura ī reſurrectōe. In vtraqȝ ꝑdicatur xp̄us hic vt credatur. ꝑdicabitur ibi vt videatur. Et hoc eſt qd̓ ſupra. In generatōne et ge. an· ve· t· in o· m· Et nūc ſedet xp̄s in nobis quos regit. ſedebit et tūc in ſc̄is.

ʃ iudeorum. ʃ gentium·
generatōe et generatōz: ānūciabo
† ʃ A te dictam ʃ aug. Que tua eſt ſine qua ego mendax. † ʃ Quaſi et ego dicam. ʃ Nō meū eſt vt ſim ſeruus· i. vt inde ſeruiā tibi. mēbra enim mea domino obſequūtur. ʃ Cantabo·
veritatem †tuā in †ore meo. Quo
ʃ Non temꝑali edificatōne.
niam dixiſti in eternum miſericor
ʃ Per celos.
dia edificabitur in celis: p̄epara
† ʃ vel ſine eis vt alii habent. ʃ Per eos.
† ʃ dixiſti ꝙ p̄eparabitur veritas· dixiſti etiā hoc
bitur veritas tua in †eis. †Diſpo-
† ʃ Aug· Nouū quo renouamur ad nouā hereditatem. † ʃ Nō omibus qui de carne abrae vel dauid· ſed·
ſui †teſtamentum †electis meis: iu-
ʃ Illi regi. vel chriſto.
raui dauid ſeruo meo· vſqȝ in eter
† ʃ Quod et ſemē abrae· i· chriſtū. vel credentes · i. nos qui credimus ſemen chriſti ſumus·
num p̄eparabo †ſemen tuum. Et
† ʃ Id eſt. in eternū. ʃ Id eſt· omnē generatōz.
edificabo in †generatione et gene-
† ʃ Regiam poteſtatē· vel fideles in quibus xp̄us requieſcit et regnat· † ʃ Laudabunt.
rationem: †ſedem tuam. †Confi-
† ʃ Ex te dicente et iurāte certi. † ʃ Q redimis iuſtificas ꝑ miſericordiā· ʃ Nō merita ſua· ſed.
tebuntur †celi †mirabilia tua do-
† ʃ vbi cōfitebūtur in eccleſia. Et hoc ē qd̓ ſubdit·
† ʃ Impletōnem promiſſionum·
mine: †etenim †veritatem tuam in
† ʃ Q· ſecuri de te predicant ʃ Q. d. nullus·
eccleſia ſanctorū. †Quoniā quis
† ʃ Predicatoribꝰ. ʃ Et ſi potentes·
† ʃ Potentia: † ʃ Chriſto et ſi ipſe ſit homo·
ʃ Qui et in nube carnis venit·
†in nubibus †equabitur †domio:
† ʃ Eſſentia † ʃ Chriſto ʃ qui filꝰ dei vnicꝰ
†ſimilis erit †domino in filijs dei.
ʃ vere nullus· quia deꝰ qui glo· qz nō poſſūt exequari. cōſiliū eorū ē· credere in illū et ī eo gloriari·
Deus qui glorificatur in cōſilio
ʃ Eſſentia ʃ potentia
ſanctorum: magnus et terribilis
† ʃ Qui vbiqȝ eſt nuſqȝ finitus. nichil habet circa. niſi quia ꝑ carnē in vno loco fuit· qui locus hz circa ſe omnes gentes in qua miſſis apoſtolis· per miracula factus eſt magnus et terribilis·
ſuper omnes qui in †circuitu eiꝰ

¶ Confitebūtur celi. Caſ. Dyapſalma· Scd̓o diuerſis modis laudes et potentiā dei deſcribit· quaſi ſicut dixiſti: ita fiet. cōfitebūtur · laudabunt.
¶ Confitebūtur celi mira· In oīm enī miſericordia ꝑditoꝝ · in iuſtificatōe impiorū quid laudamus niſi mirabilia dei· laudas qz ſi ſurrexerunt mortui plus lauda quia redempti ſūt ꝑditi. vides enī hoīem heri voraginē ebrietatis. hodie ornamentū ſobrietatis. vides enī hoīem heri ſcenū luxurie. hodie decus temꝑantie· heri blaſphematorē dei. hodie laudatorē dei. vides hominē heri ſeruū creature· hodie cultorē creatoris. hec ſunt mirabilia· que cōfitentur celi.
¶ Etenim veritatem. Caſ. Vel ſine enim. Mirabilia. quomodo oīa agit· et adminiſtrat vbiqȝ. Veritas in eccleſia. vbi creditur. verbum caro factū. et ꝙ trinitas· vnus deus.
¶ Quoniam quis. Aug. Notandū ꝙ idem ſunt celi et nubes ſcz ꝑdicatores. Sed celi ꝑdicatores ꝓpter fulgorē veritatis. Nubes que nebuloſe ſunt ꝓpter mortalitatē carnis. et quia tranſeunt: vbi et abſcondita. que poſt in iudicio clarebunt.
¶ In filiis. Augꝰ. Vel ſuꝑis vel hoībus· ne ergo putetur tantū homo Ille ei naturalis · nos adoptiui· Ille genitus. nos creati. Ille ab eterno genitus. nos in temꝑe facti. Ille vnicus· nos multi.
¶ Super omnes. Aug. Angelos vel hoīes, qui ſunt ſtipatores eiꝰ impares · qui ei dono eiꝰ ꝓximant.
¶ Tibi. Aug. Qui omnia feciſti· ſed plus eſt nobis miſericordia que exhibuit veritatez nō modo in loco vbi natus: ſed et in omnes qui in circūitu· expanſa eſt veritas· que veritas cū ibi cepit ꝑdicari mare gentiū circa aridam iudeorū: vt leo ī ſamſonē fremere cepit ſed tu domie non ſiniſ temptari ſupra qȝ pōt homo.
¶ Vulneratum. Humiliatus eſt ꝑdendo quos tenebat. vulneratus ꝑcuſſo corde vbi ſuperbiebat.
¶ Superbū. Aug. Scz draconez qui in mari factus eſt ad illudendū ei. qui ꝑ humilē xp̄m in quo aliȷ̄ ſūt humiles humiliat̓. humiliauit enī ſe xp̄us vt humiliaret ſuperbuz. Suꝑbus enim ſuperboſ tenebat. vulnerat̓ dyabolus· vulnerato xp̄o nōdū ex toto mortuus eſt.
¶ Inimicos. Augus. Aerias poteſtateſ vel iudeos ꝑ mundūz diſꝑſos. vel de hominibus alios aſſumpſit qui ſunt ſpolia dyaboli: alioſ reliquiſti quos poſt eū abire ꝑmiſiſti.
¶ Tui ſunt celi. Auguſ. Ideo in celo triūphauit de dyabolo· quia eius eſt celum In terra de iudeo · qz eiꝰ eſt terra· Cur ergo illi in alienis ſuꝑbiūt Tu fun. orbem. cur ergo in eū ſe erigūt

† ʃ aug. Celeſtiū· vel quibus illi ditantur·
ſunt. Domine †deus virtutū qs
† ʃ Caſ· Ex te. illi de te. quia omia feciſti celū et ter. ma· et oīa que in eis ſūt † ʃ Qui venies ī nu
ſimilis tibi: †potens es †domine et
bibꝰ celi. † ʃ aug· te eī ꝑmittente ſurgit mare·
veritas tua in circūitu tuo. †Tu
† ʃ Honoris ſeculi. † ʃ Etiā· † ʃ Nō ſolum dominaris ſed etiā· ʃ vel tis·
dominaris †poteſtati maris: †mo-
† ʃ Non penitus tollis· vt mereatur quis coronā·
tum autem fluctuum eius tu †miti
ʃ aug. vt aūt rabies maris eneruet in ipſo mari humiliaſti.
gas. Tu humiliaſti ſicut vulnera
† ʃ id eſt· in fortitudine tua vel in chriſto
tum ſuperbum: in †brachio virtu-
ʃ vel meos.
tis tue diſperdiſti inimicos tuos.
† ʃ Confite. celi mira· t· et merito. qz· † ʃ Qui pluūt veritatē † ʃ Eccleſia que excipit veritatē in circūitu. ʃ Subditi. † ʃ totam eccleſiam.
†Tui ſunt †celi et tua ē †terra: †or-
† ʃ Ea vel eos quibus quotidie impletur·
bem terre et †plenitudinem eius tu
† ʃ firmaſti· † ʃ dyabolū· † ʃ Amaros quibus turbatur eccleſia.
†fundaſti: †aquilonem et †mare tu
† ʃ Hec omnia feciſti et inde· ʃ Quod in illis feciſti. plus valet ad dominatōem tuā qȝ illorū voluntas ad maliciā ſuaz· ʃ Illi ad quos a te lumen ſūmo venit lumine· † ʃ Qui anathema dant dyabolo.
creaſti. †Thabor et †hermon in
† ʃ Non in ſuis meritis † ʃ Q· d. a te facti · a te defenſi ſumus· qz. † ʃ Quo hūiliaſti ſuꝑbū·
†nomie tuo exultabunt: †tuū †bra
ʃ Semꝑ eſt ʃ Et ſemper·
chium cum potentia. Firmetur
† ʃ aug. Operatio in ſuꝑbos vt humilientur·
† ʃ Numerus dextre clarificetur et augeatur
†manꝰ tua et †exaltetur dextera tua
† ʃ aug· in fine erit manifeſtatio iuſticie tue et iudicii tui· cū ſeparabūtur oues ab hedis· que nunc occulta ſunt· † ʃ Et tunc erit † ʃ vtiqȝ in die iudicii· nunc ergo quid. preit miſericordia delens peccata. et veritas implens ꝓmiſſa. vt nō tīmeanē iudicia futura · que gaudia cū nō ſufficiat exponi
†iuſticia et iudiciū †ꝑparatō †ſedis
ʃ ait beatus populus qui ſcit iubilatōnem
tue. Miſericordia et veritas ꝑcedent
ʃ poſt iudicaturi· ʃ vnde iubilandum·
dent faciem tuam: beatꝰ populus

cuius eſt ambitus mūdi. et oīes creature que in eo ſunt. Aquilo· dyabolus. Mare. ſeculū. ſtulte ergo in eum ſe erigunt: a quo creata ſunt.
¶ Thabor et hermon. Aug. Montes ſyrie et ꝑ eos gentes accipiunt̓ a ꝑte totū ꝑ ſynodochen· Exultabūt. xp̄o veniēte allegorice. Thabor iudei. ad quos primū lumen venit. Hermon. gentes que priꝰ erant anathematizate. In noīe t. exul· cōiūctis in angulari lapide duobꝰ parietibus.
¶ Aug. Thabor.. Veniens lumen a ſūmo· ſ· lumīe quo veniente: fit anathema eius· i· dyaboli qui nos tenebat in errore ſuo. Quod ē· a te datū eſt· vt illuminemur vt anathema demus dyabolo.
¶ Prepara· ſe· Caſ. Sedes dei eterna· ꝟ in iudicio apparebit parata cū ipſe videbit̓ iuſte iudicare. vel modo hoīes diſcernēdo· et iuſta tenēdo parant ſe ſedem domino. Et miſericordia et veritas ꝑcedēt. a ſimil· ꝑcurſoris domino hoſpitium p̄eparantis.
¶ Beatus populus qui. Caſ. Ille ſcit. qui ſuam leticiam nō in ſua

ſed domini virtute po
nit. vel qui quod ore
cantat. corde intelligit
vnde ſequitur hoc pre
miū. In lumie .i. in cō
templatione trinitatis
perſeuerabunt.

Iubilatōnem
Iubilus gaudium qđ
verbis explicari non
poteſt. nec tamen peni
tus reticeri.

Domie in luie.
Caſ. Cōmendat gra
tiam de qua iubilus.

Aug. Vel in bene
placito tuo .i. in chri
ſto. ideo in ipo. .: q2 aſ
ſumpſit carnē noſtraʒ
in quo om̄is ſpes.

Tūc locutus.
Caſſio. Dyapſalma.
Tercō pmiſſiones pa
tris de xpō. Superior
lauſ nō eſt dubia. quā
paterna cōfirmat au
toritas.

Caſ. Aug. Tunc
Quādo diſpoſuiſti te
ſtamentū. vel cum hec
diceres michi: tūc locu
tus es ſanctis. reliquis
pphetiſ. in viſione. nō
eīn ignoranter locuti
ſunt. ſicut montan⁹ et
quiddā alij heretici di
xerunt.

Dauid. Aug. ma
nu forte. Seruum.
obedientē. ideo in eo
poſui adiutorium.

Inimicus. Aug.
Dyabolus. vnde ve
nit princeps mūdi hu
ius et in me nō habet
q. Filius iniqui
tatis. iudas nō appo
net. nō addet effectum
voluntati.

A facie ipſius.
Aug. Cuʒ facies eius
peccatores reſpicit. a
criminib9 ſeparantur
quibus nō eſt loc⁹ ſub
preſentia eius.

Et veritas mea.
Aug. Sepe miſericor
dia et veritas cōmen
dātur nobis. vt ea red
damus deo. ſicut miſe
ricordiā dedit delens
peccata. Veritatē: im
plens pmiſſa. ſic red
damus miſericordiaʒ.
vt miſeroꝝ miſerea
mur. veritatē: ne iniq̄
iudicemuſ. ne altera al
terā impediat. aliter ñ
ſumus in via. vbi hec
ſibi occurrunt.

Si aūt dereli.
Non ſolum de pſiſtē
tibuſ. ſed et de cadenti

† ſ Id eſt. ſcit de illo eſſe gaudendū quod dici nō
poſſe nouit. † ſ vnde autem iubilatō de gratia
de deo oīno non de te homine.

† qui ſcit iubilationem. † Domine

† ſ Illuminatione ſpūs vel filii. † ſ thabor et
hermon. ſ homines.

in † lumine vultus tui † ambulabūt

† ſ Quod benedicitur in terris .i. chriſtiano.
ſ Non in ſe. † ſ Qui in ſe exultat. nō tota die
exultat. quia cadit.

† z in nomine tuo † exultabunt tota

† ſ Quis illuminat et iuſtificat. † ſ Non ſua ī
qua deprimerētur. † ſ Hic et in futuro.

die: et † in iuſticia † tua † exaltabun-

ſ vere tua ſ Exaltatō ſ Nō ſolum illu
minat. ſed poſſe dat.

tur. Qm̄ gloria virtutis eorum

ſ .i. quia tibi placuit. nō q2 digni ſu⁹

tu es: et in beneplacito tuo exalta-

† ſ Poteſtas noſtra. † ſ Caſ. Aliter impulſi ca
deremus. quia infirmi.

bitur † cornu noſtrum. † Quia do-

† ſ Noſtre carnis. † ſ Qui ſanctificat iſrael
vel regit.

mini eſt aſſumptio † noſtra: et † ſan-

† ſ vnde ſcis hec predicta.

cti iſrael regis noſtri. † Tunc locu

† ſ aug. In occulto in reuelatione quā feciſti. vn
de pphete dicti ſunt .i. videntes.

tus es † in viſione ſanctis tuis: et

ſ Palā per eos. ſ Hominū. ſ Chriſto.
ſ Quis potens eſt ille. Electus. vnde ſubdit.

dixiſti poſui adiutorium in poten-

ſ Sup omne nomē. ſ Immunē a peccato.
ſ Iudaica. vñ nat⁹

te: z exaltaui electū de plebe mea.

† ſ Qui eſt electus. ſ Id eſt. chriſtus qui eſt
de ſemine dauid.

† Inueni dauid ſeruum meum:

† ſ vnde. † ſ Secundū q̄ homo. vnde vnxit te
deus oleo exultationis pre cōſortibus tuis.
† ſ verbum cooperabitur.

† oleo ſancto meo † vnxi eū. † Ma

† ſ In operibus in paſſionib⁹ † ſ Scđʒ q̄ hō.

nus enim mea † auxiliabitur † ei: et

† ſ fortitudo. † ſ Contra aduerſa. vt peragat
incepta.

† brachium meū † confirmabit eū.

ſ Conſeq̄ confirmabit q̄. ſ Caſ. Seuit quidē
exercet. ſed pdeſt. non nocet

Nichil proficiet inimic⁹ i eo: z ñ

† ſ Caſ. faciet qđ ſuū eſt. ſed nō nocebit ſ Poſt
reſurrectionem.

lius iniquitatis non † apponet no-

† ſ aug. Paulatim enim credent. quaſi cōminuto
capite vituli. veniant in potū populi. ſ Id eſt.
conſpiratione ſua.

cere eum. † Et concidam a † facie

ipſius inimicos eius: et odientes

† ſ vt fugiant ab ipſo irato ad ipſum placatum.
† ſ Ab ipſo ad chriſtū. † ſ Caſ. Nichil diuerſū
eſt inter pa. et fi. virtutes quas habet pater. habʒ
et filius.

eum in † fugam † conuertā. Et † ve

ritas mea et miſericordia mea cuʒ

ſ Quod eſt deus.

ipſo: et in nomine meo exaltabitur

† ſ Opera oſtendā in mundo. † ſ Id eſt. domi
nabitur in gentibus que ſignificanē per mare.

cornu eius. † Et ponam † in mari

† ſ flumina enim currūt in mare. cupidi in ama
ritudinē ſeculi. et tamē hi ſubditi chriſto.
ſ Cupidis etiā ſubdam. † ſ Operationem

manuʒ eius: et in † fluminibus † de

ſ vel bit. ſ dicens. ſ Se
cundū q̄ deus.

xtrā eiuſ Ipſe inuocauit me pater

ſ Secūdū q̄ homo. ſ Dei
firmi ad ſalutem.

meus es tu: deus meus et ſuſce-

† ſ Pre aliis honorabo illū o ſimilitudine. ſicut
primogeniti honorari ſolent pre aliis

ptor ſalutis meę. Et ego † primo-

† ſ vel apud reges. quod iam impletū eſt
ſ Conſtituam.

genitum ponam illuʒ excelſū † p̄ re

† ſ Et quia hec poteſtas nō eſt temporalis ſubdit.

gibus terrę. † In ęternum ſerua-

† ſ Caſ. Cui ppetua data eſt poteſtas in celo z in
terra. † ſ Caſ. Quia quecūq3 de illo pre
dicta ſunt. integre impleta ſunt.

bo † illi miſericordiam meam: et † te

† ſ aug. Qui eius mediator et teſtis et hereditas

ſtamentum meum † fidele ipſi. Et

ſ in eternū. ſ Chriſtianū

ponam in ſęculuʒ ſęculi ſemen ei⁹:

ſ aug. thron⁹ regū t̄re ē. vt dies terre qui trāſeūt
ſed dies celi ſemper preſentes ſunt. vbi erit thro
nus eius in eternum

et thronum eius ſicut dies cęli.

ſ Chriſti.

Si autem dereliquerint filij ei⁹

legem meam: et in iudicijs meis ñ

ambulauerint. Si iuſticias meas

ſ Male operando offenderint

prophanauerint: et mādata mea nō

† ſ Non ideo pdam eos. ſed ſ vt medicus
† ſ aug. Etiaʒ in virga eſt miſericordia. cedit qui
dem ſed reddit hereditatē ſ .i. in leui correctōe

cuſtodierint. † Viſitabo in † virga

† ſ grauiori tribulatōe viſitabo.

iniquitates eoruʒ: z in † verberibus

peccata eorum. Miſericordiam

† ſ dauid ſcʒ chriſto. id ē. a corpore eius quod eſt

autem meaʒ nō diſpergam † ab eo.

vnū cū capite. ſ aug. Ad hoc nō tollitur a no
bis miſericordia liberantis. ne noceat veritas iu
dicantis:

neq3 nocebo in veritate mea.

† ſ aug⁹. Non quia filii eius peccant ideo men
dax ero ego: et ſi palee recedunt. non tamen ideo
xpūs ſine hereditate. manet īmobile teſtamentū.
nouit dominus qui ſunt eius: † ſ violabo
ſ Patrū

† Neq3 † pphanabo teſtamentuʒ

† ſ Repetit ad confirmatōnem ſ pphetis

meum: z † quę procedunt de labijs

† ſ vere nō faciam irrita: ſ Eternaliter vel im
mutabiliter:

meis non faciam irrita. † Semel

† ſ Domini dauid filio yſai. † ſ in ſecreto vn
de pphete biberunt. † ſ Nulli verus ero
ſ Apoſiopeſis.

† iuraui in † ſācto meo ſi † dauid mē

ſ Chriſtus. ſ in regno dei.

tiar: ſemen eius in ęternum mane

† ſ .i. illi quibus inſidet et dominatur .i. mēbra
que portant caput † ſ Erit

bit. Et † thronus eius ſicut † ſol in

ſ Quod nō eſt i conſpectu hominū ſ Que
nō iterū iniuriatur

conſpectu meo: et ſicut luna perfe

† ſ inde ſ aug. Quia in nullo ſic contradicitē
fidei xpiane. ſicut in reſurrectōne corporum. ipſe
chriſtus carnē ſuam ſuſcitauit. vt obuiaʒ iret omī
contradicenti. et in celū tulit. vt teſtis eſſet. ꝯtra
qđ philoſophi īpoſſibile iudicabāt. Et qui poſſʒ
mēbra ſua ſic ſanare. ut ea uulnerata fuiſſe non
apparerēt. cicatrices tamē ſeruauit in corpore ut
uulnus dubitatōnis ſanaret in corde.

cta in ęternum: z † teſtis in cęlo fide

† ſ aug. illa om̄ia pmiſiſti. hec aūt contraria fe
ciſti. tu ipſe que tamē ad ſalutem. † ſ dauid et
ei⁹ regnū. et ad nichilū deduxiſti chriſtū tuū. ſed
diſtuliſti ne in illo dauid. ſʒ in alio pmiſſa firmi⁹
expectantur. unde et auer tiſti teſtamentū uet⁹ ſcʒ
iudeorū. nō eſt regnum eius. non ſacrificium uel

lis. † Tu vero † repuliſti et deſtru

ara deorum

xiſti: diſtuliſti chriſtuʒ tuū. Auer

† ſ Quod ſeruo factū erat

tiſti teſtamentuʒ † ſerui tui: propha

† vbiq3 terrarū † Sancta que habebant ter
rena oſtendit.

naſti in † terra † ſanctuarium eius.

bus hec promitto.

In virga. Quis
eīn eſt fili⁹ cui nō dat
pater eius diſciplinaʒ
dat diſciplinā pater.
vt nō auferat miſeri
cordiā. Cedit ꝯtūacē.
vt reddat hereditatē
Quē eīn deuſ diligit
corripit z flagellat om
nē filiū quem recipit.
Non eſt ergo tm̄ mi
ſericordia vocantis. ſʒ
et flagellantis et ver
berantis. vnde ſequit
et in verbe. zc.

Non diſpergā
Aug. Ipe ñ tollit mi
ſericordiā ei qui xpia
nus quidē eſt: quod ſi
homo ita iniqu⁹ eſt vt
fugiat accedente pre
ipē ſe alienat. nō pater
abijcit eum.

Neq3 propha nabo. Prophana
eſſet pmiſſio ſi eſſet īex
pleta. Nūquid ppter
malos piſces nichil ex
illa ſagena mittetur in
vaſcula. Mittent vti
q3 boni piſces .i. quos
pdeſtinauit.

Semel iuraui.
Caſ. Homo frequen
ter. deus ſemel. qui nō
variatur. In ſcō. in
homīe xpo. in quo cō
pledū erat quod iura
ui. vel dauid .i. xpo. p
ſanctitatē. Semen.
chriſtiani.

Sicut ſol. Aug.
Secūdū animā. ſicut
luna ſecundū carnē. q̄
mutabilis. q2 ī vtroq3
tūc pfecti erunt. gemīa
ſtola condidati et glo
rificati. quā ſignificat
tabula vnius cubiti p
mediū ſecta in veteri
teſtamēto. que duos
pietes tabernaculi in
angulis occidētalis p
tis poſita cōtinebat. q2
fideles taʒ noui q̄ ve
teſ. poſt mortis occaſū
gemīa beatitudīe glo
rificabūtur. et inde te
ſtis fidelis eſt in cęlo.
id eſt. chriſtus.

Tu vero repu liſti. Caſſi. Dyapſal
ma. Quarto aduerſa
predictis pmiſſionib⁹
ponit. ne putentur in
alio impleri q̄ʒ in futu
ro tunc chriſto

Caſ. Tu vero re.
Quaſi xpianis h̄ bo
na. ſed nō iudeis. qui
ſe pmiuauerūt pmiſſio
ne. Et hoc ē. Tu ue

ro.xp̄m tuū.i.vnctū dauid a regno repuliſti.ꝑ peccato quod cōmiſit cōtra vriam de berſabee. Et Deſpexiſti. vel ſpreuiſti: quia multa indigna paſſus. diſtuliſti: diu in tribulatōe: teſtamentū ꝑmiſſa iudeis ad gētes lata ſūt.

Aug. Tu vero. Vel hec oīa de chriſto ⁊ eccleſia. Repuliſti. ad patibulū chriſtū tuū. et in deſpectū dediſti. vel. Diſtuliſti. a gloria ad tempus. Vel ſecundū mēbra. Teſtamētū. promiſſio videt̄ euerſa. et ſancti ꝓphani reputātur. Sepes. ꝑlatos. Deſtruxiſti. dū occidūtur. Et poſuiſti fir. eius for. id eſt qui firmabāt alios docendo iam ſunt timori dū affligūtur. et quidā iā ſunt direpti a tranſeuntib; viam q̄ eſt xp̄us. Diuertiſti adiu. gla. i. ꝑdicatōnez. Non es auxi. ei in bel. ſed dediſti ad paſſiōes. Deſtruxiſti eū ab emū. ⁊c. i. quidā mūdi defecerunt. ⁊ in terrā reda ti ſunt. Minoraſti. vt putatur dū cito de vita auferūtur.

Aug. Quare illa ꝑmiſit deus. et iſta fecit: hec fecit. vt ꝑmiſſa firmaret. dauid erat cui ꝑmittebātur oīa in ſemine qui eſt xp̄us īplenda. Ne ergo q̄a ei dicta ſūt viderētur impleta: deſtruxit ea deus in dauid. vt que neceſſe erant fieri: q̄a deus iurauerat: quererētur in alio. vnde et ſalomon cecidit. ne putaretur ſemen dauid in quo imp eret ꝑmiſſio. Sic et cū dictū fuit rebecce. Maior ſeruiet minori: iacob adorauit maiorē. vt hec promiſſio in alijs expectaretur.

Deſtru. colli. minora. perfu. hec oīa venerūt iudeis. non tamen ablato eis chriſto. et ēno regno. ſed dilato.

Sedem eius in ter. col. id eſt. regnū eorū: vbiq; terrarū deletū eſt. quia iam nō ē de eis princeps. Minoraſti: q̄a diu ſtaret regnū eorum ſi ſub deo. Perfudiſti e. con. quia geſtat oppbriū infidelitatis.

† ſ vbi defenſionē dei ꝑdiderūt. ſ aug. Omnimēta quibus eos munieras vt diriperentur.

Deſtruxiſti †omēs ſepes eius: po
† ſ Quod erat eis firmamēto. eſt timori ꝑ culpa. i. deus. † ſ aug. vt iam dicatur ſi deus naturalibus ramis nō pepcit. nec tibi p.
ſuiſti †firmamentum eius †formidi
† ſ dauid. i. iſrael vbiq; diſperſum.
nem. Diripuerunt †eum omnes
† ſ gentes que tranſeūt vitā iſtam. Nichil in futuro prouidentes. † ſ habiū? ē oppbrio gētib?
†tranſeuntes viam: factus eſt †opprobrium vicinis ſuis. Exaltaſti
ſ Hec oīa in iudeis impleta.
dextram deprimentium eum: leti
† ſ Populus armat? ſine deo inermis eſt. ſ aug. Solebant pauci multos vincere. modo vi
ficaſti omēs inimicos ei?. †Auer
cti et captiuati.
tiſti adiutorium gladij eius: et nō
† ſ Hoc grauius omibus. . ſ flagella nō emendant eos. ſ Quia fide caret iudeus qua munes auxiliatus ei in bello. †Deſtru
dant̄ corda.
xiſti eum ab emundatione: ⁊ ſedez
† ſ vt putatur dū cito auferūtur.
eius in terra colliſiſti. †Minora
† ſ Alij ſedis. † ſ Id eſt. repuliſti.
ſti dies †temporis eius: †ꝑfudiſti
† ſ Sed. ſ Hec dura intuliſti iudeis.
eum confuſione. †Uſq; quo do
† ſ Iſrael a fide et a ſalute ſ Nō domine. ſed iſrael ſaluus fiet. Cecitas enim contigit in iſrael. vt plenitudo gentiū intraret et ſic ois iſrael ſalu? fieret. ſ Id eſt. ſemp. † ſ Interea tamen. ſ vel cōſumet vt ignis. ſ vel ſub īterrogatōe
mine †auertis in finez: †exardeſcet
Ira. tu. exarde. ⁊c. Quaſi nō domine ſed potius.
ſicut ignis ira tua: Memorare q̄
ſ in chriſto.
mea ſubſtantia: nunquid eñ vane
conſtituiſti omnes filios hominū.
† ſ Quantus. † ſ Surgens a morte nō videbit mortē. quia iā nō moriet̄ fuit tamē in morte.
†Quis eſt homo †qui viuet ⁊ nō
ſed eruit aīam ſuam. ſ vel it.
videbit mortem: eruet animā ſuaz
† ſ Ecce iam habem? in quo ꝑmiſſa fiunt ſ; credentes adhuc laboramus. ꝑpter hos ergo dicit. vbi ſūt miſe. t. an. Q. tu eruis. et nos ꝑpter t. mor.
de manu inferi. †Ubi ſunt miſeri

Minoraſti. Auguſ. Putabant ſe regnaturos in eternum. ſed minuiſti dies regni eorū. vt nō ſtaret iuxta opinionē eorum.

Uſq; quo domine. Caſ. Dyapſalma. Quinto. Ecce in quo implete ꝑmiſſiones. ſc; in ſubſtantia dauid. que viuit et eruit aīam. i. in chriſto.

Aug. Sed vſq; quo nō reſuſcitas xp̄m. Que ſubſtātia. que nichil niſi per ipſum. Quis ē ex no. q. u. ⁊ c: nullus in his iam poſtulat ſubuenire homini. vel ſpecialiter iudeis.

Memorare. Aug. Dicit hoc dauid carne poſit? ī iudeis. ſpe in xp̄o Que ſit mea ſub. et ſi iudei deficiūt: nō deficit mea ſubſtantia. nō omino interit radix vnde veniet maria. et de ea veniet ſemen cui ꝑmiſſū eſt. Nā de populo illo virgo maria. de virgine maria caro chriſti. et caro illa nō eſt peccatrix. ſed peccatorū mundatrix.

Nūquid vane. Aug. Oīes filij hominū erunt in vanitatē. non tamen vane cōſtituiſti eos. vnde ergo mūdas eos a vanitate: ꝑ ſemen: in quo eſt mea ſubſtantia. de quo ſubdit. Quis eſt homo.

Quis ē homo. Aug. Nulli hoc ꝯuenit niſi chriſto. Etſi eñ reſurgētes inuenit: et nō vltra videbūt mortē: nō tamē ipſi eruent aīmas ſuas de m. i. ſed ille qui poteſt aīam ponere et iterū ſumere: cui nemo eam tollet.

Caſ. Vel ſic nullus viuet vel eruet aīam. Et cū hoc ſit: vbi ſunt miſericordie. Iam rogat ꝑmiſſiones impleri. quas dauid fecit.

ſ Olim patribus facte.
cordie tue antique domine: ſicut
iuraſti dauid ī veritate tua. Me
† ſ Aug. Iam chriſtus ſedet in celo. et crimē obijcitur chriſtianis de chriſto.
mor eſto domie opprobrij †ſeruo
ſ Aug. diu cōtinuerunt xp̄iani opprobria in corde. nec audebant apte reſiſtere. ſ; iā nūc ē mirabile nomē chriſti apud reges terre.
rum tuorum: quod cōtinui in ſinu
† ſ Opprobriū.
meo multarum gentium. †Quod
† ſ dicentes piiſſe chriſtū. † ſ iudei et pagani.
†exprobrauerunt †inimici tui do
† ſ Caſ. Exaggerat ſcelus. † ſ Sc;. ſ Quid exꝓbrauerūt. Aug. q̄ mortuus eſt xp̄us q̄ crucifixus. quod eſt mutari a tempali vita ad eternam. a terra ad celū. a iudeis ad gentes. Quid ergo inſani obijciūt. Nūquid opprobriū. vtinā et ipſi ſic cōmutentur.
mine: quod †exꝓbrauerunt †cōmu
† ſ Quaſi maledictō eorū tpalis eſſet: S; do. ⁊c.
tationē chriſti tui. †Benedictus
† ſ Ecce q. ſubſcriptō poſt iuſſionē pricipis. quā omēs faciunt. et eſt confirmatio.
dominus in eternum: †fiat fiat.
† ſ Qui fuit miniſter veteris teſtamēti et ꝓpheta noui teſtamēti. ſcōm quā diſpenſatōz iſte pſalm? inſpiciendus eſt. nō q̄ moyſes eū conſcripſerit. ſ; quia in hoc pſalmo tractant̄ que in veteri teſtamēto. ꝑ moyſen dato cōtinētur.
Oratio †moyſi hominis dei.

LXXXIX.

ſ tu homo. ſ in hoc ſalo ſeculi. ſ Quia nobis cepit eſſe quod nō erat. i. refugiū.
Domine refu
† ſ aug. i. in omī generatōne vel veteri. cuius ille miniſter. et noua. cuius ille ꝓpheta.
gium factus es nobis: a †gene
† ſ factus es refugiū. ſed tamē tu ipſe.
ratione in generatōnem. †Priuſ
† ſ auguſ. Angeli. quid enim magnū eſt dicere de montib? qui pars terre. qua terra et celo et omibus corpalibus prior eſt deus.
q̄; †montes fierent aut formaretur
† ſ hoies. ecce omis ratōnalis creatura † ſ vt dicat̄ breuiter vniuerſitas rerū ſubiungit.
† ſ Aptius ab eterno.
†terra ⁊ †orbis: a †ſeculo ⁊ vſq; in

Ubi ſunt miſe. Caſſio. Dyapſalma. Sexto in mēbris etiā implētur ꝑmiſſiones. nō tempaliter ſed ſpiritualiter. Et loquitur in pſona eccleſie.

Memor. Aug. Vt remuneres. videt̄ oblitus dū differt.

Opprobrij. Caſſio. Illati ſeruis a multis gentib;. Aug. Quod. ego eccleſia. Cōtinui. i. portaui. In ſinu. ī ſecreto mētis. quia palam nō audebat loqui.

Benedictus. Caſ. Contra maledictōes gentiū.

Aug. Benedict?. Exclamatō ex viſa claritate chriſti.

Oratō moyſi. Aug?. Cū vetus vita et noua. mortalis ⁊ vitalis. et anni qui ꝑ nichilo. et dies quib; implebimur miſericordia et leticia: ꝑna ꝑmi hominis. et regnū ſecūdi hic apte diſtinguātur cōgrue nomine moyſi intulat̄ pſalm?. vt eis qui recte ſcrutātur ſcripturas intimet̄. legem que ꝑ moyſen data ē vbi terrena ꝑmia videtur ꝑmitti: habere aliquid tale ſub velamento. quale iſte pſalmus oſtendit. Cū aūt quiſq; tranſit ad xp̄m tollit̄ velamē. ⁊ videt mirabilia de lege dei.

Hois dei. Remi. Homo quidē paſſibilis ho. dei. liberan d? q̄ſi ſepe dauid quod et moyſes orauit.

LXXXIX.

Caſ. Remi. Agit iſte pſalmus de defectu generis humani. qui ꝑ chriſtum auferetur.

Domie refugiū. Caſ. Primo eternū ꝓponit refugiū tempali homi.

Priuſq; montes. Ne autem videretur nō fuiſſe anteq; eſſet nobis refugium adiungit priuſq;.

Montes terra. Aug. Ecce oīs rationalis creatura hac differētia diſtincta eſt. vt montiū nomine celſitudo angelorū. Et terre noīe hūilitas hoīm. ideoq; nō incōgrue verba ſic diſtinxit. vt diceret montes. i. angelos fieri et terram. i. homines formari.

Fierent formaretur. Aug. Formari vel fingi ſolet dici ſecundum corpora. Fieri de nichilo.

A ſeculo. Aug. Aptius diceret. Ab eterno in eternū. Non eñ a ſeculo deus eſt qui eſt ante ſecula. aut nō eſt vſq; in ſeculū cū ſit ſine fine. S; ex ambiguo verbo greco fit plerūq; in ſcripturis vt vel ſeculum ꝑ eterno. vel

eternū ꝑ ſeculo ponat latinus interpres. hic aūt ponitˀ ſeculū pro eterno.
Aug. A ſeculo. Ecce que eternitas nobis refugiū vt in ea manſuri de tēpore ad eam fugiamus. ſed quia hic ſumus in temptatōibus: ne ab ea auertamur: orat homo dei. ne auertas. cū ſis refugiū. ne auertas: qm̄ mille āni.
Tu es Aug. Optime ait. quia īmutabilis. Nō dicit eris vel fuiſti. cum īmutabilis eſſentia dei nō nouerit ꝑteritū vel futurū. vnde dictum eſt. Ego ſum qui ſum. Et qui eſt miſit me ad vos. Et. Tu autem idem ipſe es et āni tui nō deficient.

Ne auertas. Caſ. Secundo exponit infirmitatem hominis. cui petit ſubueniri.
In humilitatē Caſ. Id ē. terrenā cōcupiſcētiā in ꝯtemptū. Vel hominē poſitum in humilitate. i. deiectione. i. hominē deiectū. Vel modo humilem qui ante fuit ſuꝑbus. oro ne auertas. et. i. qz dixiſti. Cōuerti ad me ab amore mundi. ipſe poteſt a mūdo liberare qui docuit celeſtia querere.
Dies heſterna Aug. Nō dicit ſaltem ſic craſtina q̄ veiet. omnia que fine claudunꞇ ꝑtranſacti s habenda ſunt. ſed nec longitudini vnius diei compārꞇ mille anni. potius ſūt vt cuſtodia. i. vigilia noctis que nō hab3 niſi tres horas. addit et de erūna mortalis vite. que pro nichilo h. quaſi dicat in tenebriſ agitur in ſolicitudine et trepidatione. et quaſi nichil ē.
Cuſtodia in nocte. Hī cuſtodie noctis compatur vita ꝑſens pro ſollicitudine, et trepidatione.
Mane ſicut herba t. Aug. Caſ. mutetur a qualitate noctis.

† ſ immutabilis. nō eris vel fuiſti. quia deus
† ſ a tuis eternis.
ſeculū †tu es deus. †Ne auertas
† ſ tempalium. vt tpalia cōcupiſcat ſapiatq3 terrena. † ſ aug. Quaſi hoc a te peto qd̄ dixiſti.
ſ vel te.
hominē in †humilitatem: et †dixiſti
† ſ Ideo a labilibus iſtis opus eſt ad te cōuerti.
ſ Ideo ne auertas. ſ Quātūlibet longa vita.
cōuertimini filij hoim. †Quoniā
† ſ auguſ. In tua conſideratione que eterna et
mille anni †ante oculos tuos: tan
ſapiens. quaſi nichil eſt hō. niſi des ei alterā vitā
q̄3 dies heſterna que preterijt.
† ſ Pro cuſtodia in nocte huius ſeculi.
† ſ Q. d. Et vt minus dicā. Si tu auertis hoīem a tuis eternis anni hominis erunt eorū que ꝑ n.
ſ Quia anteq̄3 veniant nichil ſunt. cū venerit iā nō erunt. ſ vt ſomnia.
†Et cuſtodia in nocte †: que ꝑ ni
ſ Si auertas.
chilo habentur eoru3 anni erunt.
† ſ Prius. ſ Id eſt. hō dū viuit tranſeat.
† ſ Id eſt. cito. ſ Luat quod meruit.
† ſ Cito peragat florem.
†Mane †ſicut herba trāſeat. †ma
† ſ In aliam qualitatē deteriorē. † ſ Poſtea.
ſ In mortem:
ne floreat et †tranſeat: †veſpere †de
† ſ In cadauer. † ſ In puluerem. † ſ Hec autem pena de peccato venit. Q. trāſeat. ꝛ trāſit
cidat †induret et †areſcat. †Quia
† ſ Infirmitate. † ſ vindicta nobis inflicta.
† ſ timore mortis infirmitatē finire trepidamus. vnde dominus ait petro. ducet quo tu nō vis. et dominus in ſe nos transfigurans. de ſe ipſo dicit
†defecimus in †ira tua: et in †furore
triſtis eſt anima mea vſq3 ad mortem.
† ſ defecimus. iuſte quidē. quia peccauimus. Et
tuo turbati ſumus. †Poſuiſti ini
tu poſuiſ. ſ aug. Nō ab eis diſſimulaſti.
quitates noſtras in conſpectu tuo
† ſ Poſuiſti. ſ Exponit qd̄ iā dixit: ſ. i. iniquitates. † ſ Idem qd̄ ſupra in conſpectu.
†ſeculum noſtrum in †illuminatōe
† ſ. i. corā te. † ſ Hoc iā ꝓbaꞇ ſ Cognitō ꝉ tpūſ:
†vultus tui. Quoniā omēs †dies
† ſ Quia ad paucitatem redacti. † ſ Nos ipſi amando que tranſeunt.
noſtri †defecerunt: et in ira tua †de
† ſ. i. nos in annis ſtudemus doloſis et inanibꝰ occupationibuſ.
fecimꝰ. †Anni noſtri ſicut aranea
ſ vel bantur.
meditabuntur: dies annorum no
ſ Complentur: ſ vel anni.
ſtrorum in ipſis ſeptuaginta ānis.
† ſ Amplius vixerint hoīes † ſ Poterūt eſſe.
ſ. i. aliquas vires et potēnas poterūt habere.
† ſ vt multū viuant quod rarū eſt.
†Si autē in †potentatibus †octo
† ſ vite. † ſ Si vltra viuitur. labor et dolor multiplicātur. ſ Hiero. Senectꝰ enī ipſa morbus eſt.
ginta †anni: et †amplius eorum la
† ſ Adhuc eſt la. et do. ſ3 et hoc ad miſericordia3 dei ꝑtinet.
bor et dolor. †Quonia3 ſuperue
† ſ Quia quē diligit deus corripit.
nit manſuetudo: et †corripiemur.
ſ Et cū hoc ſit. beatus eſt qui nouit. ſ auguſ. Paucorū hoc eſt quia dū parcis magis iraſceris. dū punis manſuetudo eſt. vnde cū iraſceris miſericordie recordaberis.
Quis nouit poteſtatem ire tue: ꝛ
† ſ Ad hoc vt te timeat. † ſ diſtinguere.
ſ Quia his parcit ad penā. hos punit ad ſalutē.
†ꝑ timore tuo iram tuam †dinume
† ſ Chriſtū vel eternā felicitatē. † ſ vt tui diſcant ꝑ eū magis petere que nō vidētur q̄3 preſentia. ſ vt hoīes dinumerēt iram. pre timore
rare. †Dextram tuam ſic †notam
† ſ vel cōpeditos. † ſ fac notos.
fac: et †eruditos corde †i ſapientia.
† ſ Et. ſ iuſticiā flagellorū tempora.
† ſ aug. Oratio iuſti. nō indignatō impatiētis.
†Conuertere domine †vſq3quo: ꝛ
ſ Q. talem te exhibe. ſ vt poſſis exorari a peccatoribus.
depcabilis eſto ſuꝑ ſeruos tuos.
† ſ S3 iam futura bona. ſpe anticipans. quaſi de factis ait redleti. † ſ id eſt. in eternitate.
†Repleti ſumus †mane miſericor

Veſpe. deci. indu. ꝛ āre. in extremiſ ſecta vel fracta
Caſ. Mane ſi. h. Dixi q2 āni habentꝰ ꝑ nichilo. h̄ nō accuſans te q̄i facto rē mutabiliū h̄ dixi. īmo diuine iuſticie cōſentiēs dico. Mane tp̄us vite. veſpe extrema. tempꝰ quo hō occidit. Et q2 bis ponit mane duas notat etates. Primū mane puericia q̄ cito tranſit. Secūdū mane iuuētus q̄ floret et trāſit. Veſpere. ſenectus quando refrigeſcit vigor hominis.
Vel mane ſicut herba. Apta compatio quaſi ſicut herba mutatꝰ a qualitate quā hab3 in nocte in deteriorē mane orto ſole. ita mutatꝰ hō in deteriꝰ
Defecimus. Aug. Mortales et paſſibiles facti. quod tamen morte finire timemus. vnde ſequitur. Et in fu. t. tur.
Seculum. Aug. Vita3 noſtrā prauā. Vel ſeculū poſteros. In illu. vul. Caſ. Illa teguntꝰ que veniā habent. illuminantꝰ que puniūtur.
Quoniā omnes dies. Aug. Cognitio noſtra defecit obtenebrata ratōe ꝑ peccatū. vel tempis vite abreuiatū eſt et pene defecit. quia ad paucitatem redacti ſunt dies vite noſtre.
Anni noſtri. Caſ. Aug. Miſeria et breuitas huius vite exprimitꝰ hic ꝑ ſimilitudinē aranee. que texit inanes telas. vt dolo capiat muſcas. vnde ſicut aranea. i. in rebus corruptibilibꝰ laborabamꝰ. inania texebamus.
Caſ. Vita ꝑ iram dei breuiata eſt. quia ꝑſumptione longioris vite peccabant. Et nos ipſi in ira tua defe. Aug. i. eſſentia noſtra defecit ꝑ erūnas.
Meditabūtur. Aug. Anni. nō opabūtur. quia ſine vtilitate tranſeunt. Vel meditabūtur paſſiue. i. reputabūtur anni noſtri ſicut aranea. i. ſicut inanes et inutiles.
Septuaginta anni. Caſ. Terrenoꝝ appetitus que. vij. diebꝰ agūtur. ſi in virtutibꝰ octoginta. i. eternitas petiꞇ
Annis. Aug. Vel āni alia littera. Quo tempis ſpacio dicūtur longeui. qui etiā vſq3 ad octoginta ānos aliquas vires habere videntur.
Octoginta anni. Auguſtinꝰ. Quia et citra octoginta annos ſunt quidā infirmi ꝛ ſenes. et vltra aliqui vigentes virtutibꝰ. meliꝰ eſt h̄ myſtice accipi. Septuagita ꝛ octoginta ſunt cl. In cl. eade3 ſignificatō ē que in. xv. qui numerus cōſtat d vij. et octo. Septe3 ſignat vetus teſtamentū ꝓpꞇ ſabbatū. quod obſeruari mandabat. Obſeruabant enī patres veteris teſtamēti. ſeptimū die3. ſeptimā ſeptimanā. ſeptimum menſem ſeptimū annū ſeptime decadis. q̄ iubileus dr̄. Octo nouū ꝓpter reſurrectō3 dn̄i. octaua die facta3. Inde ſunt. xv. gradus in tēplo. in pſalmis. xv. cantica graduū. Inde etiam. xv. cubitis aq̄ diluuij ſuꝑ montes ſūmos excreuit. Nota ergo in ipſis et in potentatibꝰ. In ipſis annis. id ē. in tpalibus. ideo ſeptuaginta. quia tpalia in veteri teſtamēto ꝓmitti videbātur. Si aūt nō in ipſis ānis. ſ3 in potentatibꝰ. i. ſi non in tpalibꝰ ſed eternis. octoginta. quia nouū teſtamētū eſt in ſpe reſurrectōis octaua etate future. Et āpliꝰ eorū eſt labor et dolor. i. quiſquis hanc fidē trāſit. et aliquid ampliꝰ q̄rit: labores et dolores īuenit. Vel licet ſimꝰ in nouo teſtamēto tamē adhuc ampliꝰ habet hec vita noſtra laborē et dolorē. dū in nobis geminꝰ redemptōnē corꝑis expectātes.
Māſuetudo. Aug. Clemētia eſt ſi dei. domitatō ſi noſtra. ipe enī per clemētiā manſuetꝰ. domādo nos efficit māſuetos et ſic corripi.
Quis no. po. Aug. Poteſtas ire hominis eſt corpus occidere. poſt nichil facere. Deus et hic punit. et poſt in gehennā mittit. et a paucis maior eius ira intelligitur.
Dextram tuam. Caſ. Tercio orat et affirmat liberatōem.
Aug. Dextrā tuā. Chriſtū ſic notū fecit. vt in eius paſſionibꝰ oſtenderet. nō ꝑſentia ſcd̄m vetus teſtamentū. ſed eterna petenda. Vel dextra eſt qua oues ab hedis ſepabit: in qua quis ſeſſurꝰ ſit bene ſic innoteſcit cū flagellat quē recipit. nec ſinit in malis ꝓſperari h̄ emēdat. vt ad dextrā ponat
Et eruditos. Aug. Vel cōpeditos corde. qd̄ idē eſt q2 qui erudiūtur in ſapiētia. pedē mētis inijciūt in cōpedes dei. vt a via eiuſ exorbitent. quoſ ſic fecit deus notos in nouo te. vt ꝑ fide oīa ſpnerent. que magna habentur in veteri ꝛ eterna morte quererent hoc attēdens ait ꝑ eis qui multa paſſiūtꝰ a ſeculo ꝑ eternis. Cōuertere dn̄e. q̄i auerſa ſit facies eius a tribulatis.
Vſq3quo Aug. Vel aliquātulū nō ex toto. quia magis ꝓdeſt. ſi aliqua tribulatō ſemꝑ monet nos.
Mane. Aug. Caſ. Modo nox in qua eſurimus. tunc autem ſatiabimur vultu. vn̄. Satiabor cū apparuerit glīa tua. Et alibi. Mane aſtabo

tibi et videbo. Nūc autem pro eo letati ſum⁹ et in malignis diebus in qui bus dicimus, reſpice in ſeruos.

Reſpice in ſeruos. Quod facit deus in ſe orat ꝓpheta fieri ſuo populo orat ſcꝫ vt parcat iudeis peccantibus ſi nō ꝑ meritis eoꝝ ſaltem propter opera que in eis fecit. Et dirige fi. e. Quaſi ⁊ ſi ipſi ꝑ iniquitates diſperſi ſunt vel filij in fine fide corrigantur qui ꝑ ſe praui et incōuertibiles.

Splendor. Hiero. Caſ. Imago dei recreās menti imprimatur. Vel ſplendor dei ſup nos eſt ſi͡gnū crucis impreſſio ne decoremur, et vexil luꝫ triumphi in fronte portamus.

Caſ. Triplex quippe eſt imago ſcꝫ imago creationis in qua ſcilicet creati ſum⁹ ſcꝫ ratio. Imago recreationis gratia ꝑ quam reformat imago creata ſcꝫ ratio. Imago ſimilitudinis ad quam facti ſumus ſcꝫ de⁹ trinitas: ꝑ memoriā ſimiles patri, per intellectū filio, ꝑ dilectōnem ſpūiſancto. vnd. Me minerim te intelligam te, diligam te.

Laus cantici. Laus et humana eſt ſed hec eſt cātici quia nō niſi diuina. Eſt em̄ pſalmus iſte hymnus cōtra demones. Propheta ergo d̄ quolibꝫ ſancto ait: Qui habi in adiu. ⁊c.

ſ in laude tua. ſ in te iocunda-
dia tua et exultauimus: et delecta
† ſ aug. vbi omnes dies ſimul ſunt nō ſuccedūt ſibi, quia vnus ſunt ⁊ eternus.
ti ſumus †in omnibus diebus no-
ſ Etiā. ſ vel in.
ſtris. Letati ſumus pro diebus
ſ Scꝫ.
quibus nos humiliaſti: annis qui
† ſ Anguſtias corporū. † ſ Sed. ſ Q. nos humiliaſti.
bus vidimus †mala. †Reſpice in
† ſ Pro id eſt. ſ aug. Quia ipſi ſerui ſūt opera tua. † ſ Vt ſint recti corde, quib⁹ bon⁹ eſt de⁹.
ſeruos tuos †et in opera tua: et †di
† ſ imitatores vel opera † ſ Lumē vult⁹ tui. ſ gratia ſpūſancti reformans.
rige †filios eorum. Et ſit †ſplēdor
domini dei noſtri ſuper nos: ⁊ ope
† ſ vt nō ꝑ mercede terrenorū ea faciamus ſed ꝑ eternis.
ra manuū noſtrarum †dirige ſuper
† ſ Singulari numero. ſ Sed om̄ia bona opera noſtra vnū opus charitatis ſūt. i. ad vnū finē dirigūtur.
nos, et †opus manuū nrārū dirige.

Laus cantici dauid.

XC

XC.

Caſ. Oſtendit temptatōnes dyaboli per hūilitatē victas a xp̄o et a ſuis manētibus in auxilio dei, vt ⁊ nos ꝑ eū diſcam⁹ temptationes ſupare, quia eſt ianua ꝑ quā ſi qs itroierit ingredietur et egredietur et paſcua inueniet.

ſ Id eſt, cuius ſpes in deo eſt.
Qui habitat i
† ſ Non ſuo. † ſ vt nec illecebra male blandientis voluptatis capiat nec timore aduerſitatis frangatur.
adiutorio †altiſſimi: †in protectōe
† ſ Cui⁹ ſedes eſt celū. i. aīa iuſti. † ſ Ille qui habitat in adiu. altiſ. nō ſupb⁹ de ſe vt prim⁹ hō.
†dei celi cōmorabitur. †Dicet do

Aug. Ianua chriſt⁹, intrare ꝑ eū eſt imitari eum, nō in diuinitate potentia et miraculis. ſ in eo quod factus eſt ꝑ nobis i. hūilitate ad quam vocat dicens: diſcite quia mitis ſum ⁊ humilis corde. de hoc pſalmo temptauit xp̄m dyabolus xp̄i autē temptatō noſtra eſt doctrina quem ſequentes ex eo vincimus.

Qui habitat. Caſ. Deſcribit primo fidentē in ſolo deo om̄ino protectione dei vallatum.

Caſ. Qui habitat. Id eſt qui totā ſpem nō in ſe ſed in deo ſemp conſtituit, om̄ib⁹ modis ꝓtegetur a deo. Nota verborū correſpondentiā, ſicut em̄ ſemp habitat, ſic et ſemp cōmorabitur. Illud affirmat ſcꝫ ꝙ habitat, hoc ꝓmittit ſcilicet ꝙ protegetur.

In protectione d. c. cō. Vt ſcꝫ nō declinet ad dextrā vel ad ſiniſtrā ſicut in ve. teſ. ꝓceptū erat filijs iſrael vt incederet via regia nō declinātes ad dextrā vel ad ſiniſtrā, via regia via chriſti regis noſtri qui ſic viam mūdi cucurrit vt nec ꝓſperis illiceretur, nec aduerſis frangeretur.

Deus meus ſperabo. Caſ. Ne putes poſt ſuſceptōnem et refugiū iam nichil eſſe petenduꝫ addit ſperabo in eū ne aliquando de ſe pſumat hoc ſi feciſſet adam bene ſtaret.

De laqueo venantiū. Caſ. Temptatō vel ꝑ facta que hic dicitur laqueus, vel ꝑ verba que hic a verbo aſpero quaſi et ſi leue videat graue tamē eſt verbo temptari. Laque⁹ verſutie ſpūaliū vel carnaliū inimicorū, verbū aſperū om̄e dictū qd̄ mouet a regulis diuinis.

Aug. De laqueo venantiū demonū qui nō in via xp̄o, ſed circa ad dextrā vel ſiniſtrā tendūt laqueos. In quos et ꝑ verbū aſperū cadūt aliqui vt qui noluūt eſſe xp̄i ꝓpter inſultantes xp̄iano nomini, et qui timent detractōnes hominū vt ceſſent a via dei.

Venantiū. Hie. Nota ꝙ venatores in ſacra ſcriptura vix in bono inuenimus. Econtra piſcatores raro in malo.

Scapulis. Aug. Caſ. Speranti beneficia dei ꝓmittit. Scapule ſūt opatōnes mirabiliū quibus vt humeris virtus dei oſtendit. Penne: monita ꝓphetarū que ad celos vehunt. Obumbrabit. vt neqꝫ ſol diuinitatis neqꝫ luna humanitatis te vrat. In pēnis protectio.

† ſ Mei infirmi ad curandū. † ſ Qui hoc dicit totū ſe ꝓiecit in eū. Qui dicit deus me⁹ eſt te fugiū meū nō querit aliud auxiliū cōtra tempeſtates ſeculi. ſ A ſeculi tempeſtate.
mino †ſuſceptor †me⁹ es tu: ⁊ †refu
ſ Et ideo.
giū meū deus me⁹ ſperabo in eū.
† ſ Non ego.
†Quoniam ipſe liberauit me de
ſ In quem ſupbus adam cecidit.
laqueo venantiū et a verbo aſpe-
† ſ Et vt liberat. † ſ ne putes ꝙ tu te poſſis ꝓtegere.
ro †Scapulis †ſuis obumbrabit
† ſ Qui habitas in ad. al. † ſ Miſericordie.
†tibi: et ſub †pennis eius ſperabis.
ſ tanqꝫ. ſ Ale ſunt etiam ſcutum. ſ Implens ꝓmiſſa.
Scuto circūdabit te veritas ei⁹:
ſ Et ita. ſ A leui temptatōne et occulta que fit ignorantibus.
non timebis a timore nocturno.
ſ A leui et apta † ſ graui occulta.
A ſagitta volante in die a †nego-
cio perambulante in tenebris: ab
† ſ graui apta. † ſ Incurrente demonio. ſ Cū adeo feruet eſtus pſecutōis vt multi cedāt.
†incurſu et †demonio †meridiano.
† ſ Sed. † ſ aug. O chriſte paucio res qui preſumūt ſe tecū iudicaturos. † ſ aug. Plures qui pſumūt ſe a dextris tuis futuros cadent per demoniū meridianū i. ꝑ graue eſtū tribulatōis, ſed ad te o chriſte ꝫ veris mēbris nō appꝓpinquabit d̄moniū, et ſi corpus, nō fidē leſit.
†Cadent a latere tuo †mille, ⁊ †de
ſ O chriſte.
cem milia a dextris tuis: ad te aūt
non appropinquabit. Verunta-
† ſ Illo lucido viſu quo merita boīm iudicas.
men †oculis tuis conſiderabis: et

Aug. Scapulis ſ. Inter ſcaplas i. ante pectus ſuū te ponit vt alis ſuis te protegat, vel iter ſcapulas qua ſi in medio poſitus, hinc inde alis ſue pennis expanſis, quo non audet accedere inimic⁹ nichil timeas niſi tu inde exieris, nulla auis ſic infirmat cū pullis vt gallia que tota mutatur affectu eorꝫ, ſic ſapientia dei, ꝓpt nos caro facta eſt et habitā in no. vt ſub alis eius ſperemus.

Veritas. Aug. Dei ē que nō reſpicit pſonas, nec miſcet ſperantes de ſeipis cum his qui ſperant in deo ſed diſcernit humiles, vel ſupbos. Caſ. vel veritas incarnatō xp̄i vnde de terra veritas orta ē, que et ſcapulis obūbrat: et ſcuto defēdit. Sicut notauit genera defenſionum: no tat ⁊ genera piculorū, vt ſit gratior liberatio A tiore no. a ſimili piculi, vnde tantum timor habetur.

A timoren. Aug. Qui ignorans peccat in nocte peccat, q ſciēs in die. A timore a ſagitta. duo leniora genera temptationū occulte ſcꝫ et manifeſte. his red dit duo grauiora, A negocio pambulante in tenebris, ⁊ ab incurſu ⁊ de. m. Leuia nō ſic vrgēt vt cogant, ſed poſſunt cito trāſire declinata, grauia nō vt cū pſecutor acriter inſtat nōdum firmus in fide, qui neſciūt xp̄iani eſſe, ſpernere pſentia, querere futura. vel cū a deo inſtat hoc ſcientibus que temptatō eſt a demonio meridiano, ⁊ vtroſqꝫ capit, nō quidē eos qui habitāt in adiuto. altiſ. ſ de ſe pſumētes de quibus dicit. Cadēt a la. t. m.

Cadent a latere. Caſ. Secundo fidētis in deo caput, i. xp̄m in celo leuatū dicit a nullo poſſe cōtingi, qui ⁊ pedes in terra, ꝓtegit, ſed pſumptores ab eo cadunt. Ecce certitudo, ꝓtectōis fidētis in deo per xp̄m.

A latere. Caſ. Latus dei eſt corona iuſtorū, qui cū eo iudicabūt, vnde dicit, mittite de latere, i. qui vobiſcū habent conſiliū, latus ergo xp̄i, apoſtoli et eoꝝ imitatores quibus ꝓmiſit, Sedebitis ſuper ſedes duodecī iudicantes duodecī tribus iſrael. duodecī ſedes perfecto tribunalis in qbus ſedebunt om̄es qui oīa reliquerūt ⁊ ſecuti ſunt xp̄m.

Veruntamen. Caſ. Aug. Licet qdem te permittēte impijs tuos perſequi, ſed nō impune oculis tuis conſiderabis malū quod voluerūt, nō bonū quod per neſciētes agitur eis retributur eis retributur, et ſancus qui habet oculos ſi dei videt eos modo exaltari ⁊ tonare ⁊ in fine fulminare hoc dixit ne infirmi moueantur.

Caſ. Verūtamē ocu. Et ſi cadētes tēptent te duris verūt. Vel ⁊ ſi demonia non appꝓpiquet quod eſt ꝑ iniquos, ſed tamen nō quod faciūt, ſed qd̄ intendūt, pſiderabis

Quoniam tu es. Aug. Vnus chriſtus eſt caput et corpus. de quo loquitur modo vt de capite: modo vt de corpore. nõ mutata pſona. Ideo q̃z diligenter aduerte vbi de chriſto ſecundũ caput. vbi ſcd̃m mẽbra agat.
Altiſſimũ. Aug. In alto eſt refugiũ dei· valde in occulto· vt fugiatur a ventura ira. Multi em̃ ſic faciũt ſibi refugiũ dei. quo fugiunt a malis temporalibus. Altiſſimũ po· refu· i· reſurgendo· aſcendendo altum feciſti refugiũ. vt iam ſperem ſequi quo pceſſiſti.

Aug. Tabernaculũ dei eſt caro in qua p nobis militauit. ad quã leuatam ſup celos· vt ſit illuc directa ſpes noſtra· non accedunt flagella vt prius in terra. p quibus dicit. Saule ſaule quid me pſequeris: diſcretõ eſt p loca· cõiunctio p affectũ. Sed nec his flagellũ appͥpiat. ita vt fidez excutiat· ideo de toto xp̄o hoc bene accipitur.

Quoniã angelis. Hoc dixit temptator domino quãdo illũ temptauit. hoc obiecit de deitate eius dubitans. Temptat⁹ eſt aũt chriſtus pter nos vt et in eo temptatorẽ vicere diſcam⁹. Aug Sic et baptiſari a ſeruo voluit nõ p ſua neceſſitate· ſed pro hominis vtilitate· vt nõ aſpernemur baptiſari a conſeruiſ.

In manibus por. Aug⁹. Manib⁹ angelorũ ſublatus eſt xp̄us in celũ. nõ q̄ ſine eis rueret· ſed quia obſequebãtur regi· et melior eſt qui portat q̃z iumentũ portanſ. Clarificatus aũt miſit ſpiritũ die penthecoſtes; vt in die quinquageſimo a paſcha agni· i· immolatione data eſt lex in tabulis lapideis ſcripta digito· i· ſpiritu dei. lex data eſt in pena timoris. ſpiritus venit in plenitudine amoris. vt pedes capitiſ in celo ſedentis· i· euangeliſte mundũ pagrantes: nõ offendant in lapidem ·i· legem in lapide ſcriptã· et ſine gratia in ea teneantur rei: ſed a timore ſoluãtur p amorẽ ſpũs legem implẽtes. Ideo ergo portat in celũ ab angelis: ne pedes q̇ in terra: ſint rei legis. pulſo tiore· ĩpleuit eos amore. q̇ vici nõ pt.
Super aſpidem. Poſt humanã infirmitatẽ diuina virtus oſtenditur que tantis impat. Et agit de chriſto ſecundũ mẽbra.
Aſpi· concul· Aug. Serpentẽ calcat eccleſia. que cauet aſtutiaz eius.
Leo. Aug. Aperte ſeuit in martires. Draco. inſidiatur p hereticos vt corrumpat virginem chriſti. vnde apoſtolus. Deſpondi vos vni viro virginem caſtam exhibere chriſto.
Quoniã in me ſpe. Aug. Tercio verba dei quibus eccleſiam cõſolatur cui et hic defenſionem et in futuro pmia pmittit.
Caſ. Mandat angelis de te dicens ·quoniã in me. Certitudo pmiſſionis per promiſſionem dei.
Clamauit ad me. Aug. Nõ eſt timendũ in tribulatõne: fides in te· deus in te. ſi dormit fides· excita eã et ſaluaberis. Chriſt⁹ dormiẽs ĩ naui excitatus eſt a diſcipulis et ſaluati ſunt. Et ſi nõ eripit quãdo vis· nõ ideo putes te deſeri. Eripuit tres pueros· nũq̇d martires deſerit. Tres pueros liberauit corpaliter· vt cõfundant infideles. Martires liberat ſpũaliter· vt imitentur fideles.
Hunc pſalmũ p totũ annũ et maxie in quadrageſima et quotidie in cõpletoriis eccleſia frequẽtat· quia cũ xp̄s ieiunaret· dyabolus eũ de hoc pſalmo temptauit· ⁊ eius temptatõibus a xp̄o ſupatis victus abſceſſit· vt ⁊ nos quo tempe dyabolus magis nititur ad decipiendũ· eo tempe magis nos laboremus ad reſiſtendũ.
Pſalmus cãtici. Aug⁹. Propter faſtidiũ animorũ eadẽ diuerſe et varie tractant. nullũ em̃ aliud canticũ tractat in hoc pſalmo q̃z in aliis. ſz idẽ licet diuerſo modo· i· canticũ fidei ſpei ⁊ charitatis.

retributionem peccatorũ videbiſ.
† ſ ideo nõ cadit iuſtus a demonio. † ſ Chriſt⁹ ſecundũ caput·
† Quoniam tu es † domine ſpes
† ſ Per hoc ſpes. ſ id eſt· p altiſſimis et occultis vel vitandis vel habendis michi oſtendiſti ad te fugiendũ ſcz. p declinãdis penis eternis· et pro aſſequendis bonis eternis. † ſ intus·
mea: † altiſſimũ † poſuiſti refugium
† ſ ideo † ſ O dñe o chriſte † ſ Et ad tuos·
tuũ. † Non † accedat ad † te maluz
ſ vel lepra. i. peccatũ.
et flagellum non appropinquabit
† ſ Aſtitit ei angelus cõfortans eũ. ſ hoc ẽ humane infirmitatis indiciũ.
tabernaculo tuo. † Quoniam angelis ſuis mãdauit de te: vt cuſtodiant te in omnibus viis tuis.
ſ Et ipſi.
In manibus portabunt te ne
† ſ vt miſſo ſpũ. ſoluat credentes a reatu legis.
forte † offendas ad lapidem pedez
† ſ Sed. † ſ Qui veneno et occulte percutit.
† ſ Regẽ demonũ qui flatu nocet· ſ Cum pa
tuum. † Super † aſpidem et † baſi
lam venenat.
liſcũ ambulabis: et cõculcabis leo
ſ Qui viribus:
nem et draconem. Quoniam in
ſ A malis ſeculi·
me ſperauit liberabo euz· protegã
ſ vere.
eum: quoniã cognouit nomẽ meũ
ſ Et quoniam·
Clamauit ad me· et ego exaudiaz
Et ſi nõdũ audio iam ſum·
eum: cum ipſo ſum in tribulatione
ſ de ſeculo· ſ Poſt· ſ In celo·
eripiam eum et glorificabo eum.
ſ Et tũc. ſ vita eterna ſ Qz ſufficit q̃d habebit
Longitudine dieruz replebo eũ:
ſ Chriſtũ in maieſtate.
et oſtendam illi ſalutare meum.

Pſalmus cãtici in die ſabbati.

XCI.

ſ Propter futurũ ſeculũ xp̄iani ſum⁹. ideo quocũq̃ modo ſe habent preſentia. grati ſim⁹ cõſolationi dei p blanda. et iuſticie per aſpa dicẽtes· bonũ eſt cõſiteri.
ſ Iuſtũ et iocũdũ· ſ voce.
Bonum eſt cõ
ſ Opere.
fiteri domino: ⁊ pſallere nomĩ tuo
† ſ Predictis duob⁹ duo alia reddit. Q. bonũ ẽ cõfite· et pſallere. ſ Ad quã rem. ſ Q. quãdo bene eſt lauda miſericordiã· † ſ Quando bene eſt q̃d eſt miſericordia dei·
altiſſime. † Ad annunciandũ † ma
† ſ Quãdo male veri· q: iuſte flagellat. ſ Non crudelitatem.
ne miſericordiam tuam: et † verita
ſ in aduerſis· ſ decẽ preceptorũ quorũ obſeruantia ſpũs hoĩs viuificat.
tem tuam per noctem. In deca
† ſ Spũ viuificato· † ſ verbo. ſ Cũ gaudio in carnis mortificatõe· et actualibus rebus.
cordo † pſalterio: cum † cantico in
† ſ Opere· † ſ iã bonũ. quia hoc in me feciſti·
† cithara. † Quia delectaſti me do
† ſ aug. In eo quod in me facis· ſ tu feciſti ſi bene ago· † ſ Si quid boni ago de te exulto.
ſ deinde. ſ Non in mea felicitate.
mine in † factura tua: et in † operib⁹
ſ Quia.
manuum tuaruz exultabo. Quã
magnificata ſũt opera tua domine

Aug. Pſalmus ſpũalis opatio cantici quia in eo ſemp debemus cãtare deo. ⁊ gratias agere· exultantes deo ꝺ ſabbato· i· eterna requie. de qua loquit ꝓpheta. oſtendens laborare iuſtos ſex diebus· i· ſex etatibus· vii requieſcere. malos ecõtra hic quieſcere ibi laborare· vt hic libenter laboremuſ agẽtes ſabbatũ mentis.
In die ſabbati. Aug. Triplex eſt ſabbatũ. Tempiſ ſeptim⁹ dies. quo poſt opa ſex dierũ cõpleta requeuit deus. Sabbatũ eternitatis eterna requies pro qua in pſenti bona operari debemus. Sabbatũ mentis eſt tranquillitas cõſcientie ſpe futuri· vt ñ turbetur rebus ſeculi. vñ hic agit. In hoc ſabbato cordis primũ eſt vt bona tua deo tribuas. mala tibi· puerſi et pturbati ſine ſabbato bõa ſibi tribuũt. mala vl ſathane quaſi cogent· vl fato ſtellarũ quod ẽ accuſare deũ· vl apte deo quaſi ipſe voluerit. Econtra docet hic pſalmus cõfiteri dño in vtroq̃z In peccato: q: tu feciſti. In bono: quia ipſe fecit· et ſic pſallere nomini. gloriã dei querens nõ tuã. XCI.
Caſ. Primo agit quomodo bonus imperturbatus agit ſabbatũ mentis. ſentiens oĩa bene agi a deo. quod nõ nouit ſtultus.
Aug. Bona pſentia a deo nobis donata conſolatõ ſunt. cũ deſunt iuſticia eſt. Conſolatur em̃ nos deus et emendat· in vtroq̃z ergo ſimus ei grati dicentes bonũ eſt confiteri· ⁊c.
In decacor· Aug. Pſallit qui cũ hilaritate benefacit. qui cum triſticia de eo fit. nõ ipſe facit. et portat pſalterium nõ cantat in eo.
Aug. In decacordo. Si bene loqueris tantũ. canticũ eſt ſine cythara. Si oparis et nõ loqueris cythara eſt ſine cantico· ⁊ ideo bñ loq̄re ⁊ bñ fac.
Quia delectaſti me domine. Aug. Vnde aplus. Ipſius figmẽtũ ſumus creati in fide ⁊ in opibus bonis· niſi em̃ te reformaret deus ad bona opa· nõ noſſes niſi peccatũ· vnde in euangelio. Qui loquit mendaciũ ꝺ ſuo loquit. Oĩe em̃ peccatũ mẽdaciũ eſt. quia cõtra legẽ ⁊ veritatẽ. ergo q̇ loquit mendaciũ de ſuo loquit· i· de ſuo peccat qui peccat· ſed qui loquitur veritatem de deo loquit. quia ſolus deus verax. oĩs homo mendax· hec eſt bona confeſſio. Sed quid de his qui male viuunt· et florent: tamẽ pturbatur animus ⁊ perdit ſabbatũ. q: videt ſe in decẽ operib⁹ legis ⁊ mala pati. aliũ ſine his florere· vnde ait. q̃z magnificata ſunt.
In factura. Caſ. Hieroni. Et in decore ipſius mũdialis fabrice. ⁊ in obedientia. ⁊ in diſpoſitione· ⁊ in cauſis. ⁊ in effectibus. ⁊ in operibus manuũ quibus vtor vel que miror.
Quã magni. Caſ. Hiero. Sũt in ſubſtantia et in forma et in vi· ⁊ in

ceteris.nimis.pfunde ſunt cogitationes tue quibus talia feciſti et regis.
¶ Uir inſipiens. Caſ. Me delectaſti in operibus.ſed vir inſipiens nō cogno.et ſtultus qui ſi ſcit nō cauet ſibi nō ītel. hec q̄ dixit. vel q̄ dicit poſt.
¶ Caſ. Summū genus ſcientie eſt ſcire deū tanta pſtare. que human⁹ ſenſus non valet attingere.
¶ Inſipiens eſt qui celeſti ſapientia vacuus.humanis verſutijs plen⁹ eſt. qui non ſcit opera dei,quia caſu putat omīa agi. Stultus ē brutus qui nec ſecularia nouit.

¶ Cum exorti fuerint. Caſ. Malos aſſerit perituros vt metus ſit ceteris. Ordo verborū talis. Q.d. Stultus nō intelliget hec ſcz. vt.i. qualiter peccatores intereant ī ſeculū ſeculi.i. ſine fine.cuz ipſi peccatores exorti fuerint ꝛc.
¶ Caſ. Hic florent breui tempore vt fenū in iudicio apparebūt omibus. q non hic. ñ quidem ad gloriam. ſ vt ſemper intereāt. tu chriſte in eternum permanebis nō vt iudei putauerunt te cōmuni ſcz ſorte mori.
¶ Tu autem al. Aug. Expectas deſuper ex eterno quando tranſeat tempus īpiorum et veniat tempus iuſtorum. quia etern⁹ eſt. longanimiter deus tolerat mala. et videt quid illis ſeruet. Junge te eterno. et patienter feres mala. videns infra te oīa et dices. quoniā ec. ini. Si homo cito tranſit vt fenum. verbum dei manet in eternum. ſed ex ſe tempalis. nō longanimis. ex verbo etern⁹
¶ Et exaltabitur. Aug. Et ſi ipſi pibūt que tibi ſpes qui pater is exaltabitur. Aliqn do vnicornis ſupbiaz ſignificat.ſicut ibi. Et

ſ vt mali florcāt.boni laborent. Q.d.ideo quia illi alieni hi filii.
nimis profunde facte ſunt cogita-
† ſ Sed. † ſ vel imprudēs qui non prouidet in futuro.
tiones tue. †Uir† inſipiens non
†.ſ aug. Qui neſcit ſe cedi vt ſit heres.dimiſſo exheredato cui parcitur a flagello.
cognoſcet: et†ſtultus nō intelliget
† ſ Scz. ſ Poſtq̄. †Excreuerūt in tpalibus.
hec. †Cum†exorti fuerint pccōres
† ſ In hieme huius ſeculi virent.in eſtate futuri iudicii areſceant † ſ Cōſpicui omib⁹. ſ aug. vel pſpexerint illos ſcilicet orientes et florentes ad temp⁹ omēs qui opantur iniquitatē.i. qui nō recte ſentiūt de deo in corde. et imitātur florē illorum. ita intereunt cum illis in eternum.
ſicut†fenum:et† apparuerint om-
nes qui operantur iniquitatem.
ſ Sine fine.
Ut intereant in ſeculum ſeculi:tu
autem altiſſimus in eternuz domi
ſ An interibunt. ſ Blaſphemi et amicus mundi.inimicus eſt dei. ſcilicet qui adulterat amore ſeculi.
ne. Quoniam ecce inimici tui do
† ſ Repetit.q.iam video. † ſ Qui mō florent
mine†quoniam ecce inimici tui†pi
ſ A grege domi ſepati
bunt: et diſpergentur omnes qui
ſ ſunt inimici.
operantur iniquitatez. Et exalta-
† ſ fortitudo vnitatis.que tunc ſublimis erit.
† ſ Monarcha mens.
bitur†ſicut vnicornis†cornu meū:
ſ Quando. ſ totū quod patitur eccleſia iuuētus eſt. nouiſſima ſunt ſenectus que in leticia erūt
et ſenect⁹ mea in miſericordia vbe
† ſ aug. dū in aliquo pbat. et īuenit inimicos qui viſi ſunt amici. † ſ Operantes mala.
ſ vel re.
ri. †Et deſperit oculus meus†ini-
ſ de.
micos meos:et ab ſurgentibus in

a cornibus vnicorniū humilitatem meā.aliquando exaltatōnem vnitatis. ſicut hic.quia vnicornis exaltabitur.omnes hereſes pibunt.
¶ Et deſperit. Aug. Et ideo iam nūc deſperit.et audiet a veritate int⁹.
¶ Et ab inſurgentibus. Caſ. Uel inſurgentes in me malignātes audiet in nouiſſimo quando ſe increpabunt dicentes: Quid nobis profuit ſuperbia et diuitie.
¶ Auris mea. Aug⁹. Stantis ad dextram audiet in futuro hoc ſcilicet Jte maledicti in ignem eternum. A quo malo auditu iuſtus nō timebit. Ecce hoc iſtis.quid de iuſtis: Juſtus vt palma .illi vt fenum. Juſtus vt palma pro altitudine: et quia radix aſpera. pulcra coma in ſūmo et fine. et tarde fructum facit. Jta et iuſtum hic aſperat labor quem in ſupnis pulcritudo īmortalitatis coronabit. et quaſi tarde poſt longos labores mercedez operum recipiet.
¶ Juſtus vt palma. Caſ. Tercia pars. Juſtos florere vt hac promiſſione deuote gaudeant.
¶ Palma et cedrus. Aug. He arbores nō areſcunt eſtate vt fenum.
¶ Jn atriis domus. Caſ. Atrium initiū manſionis. domus interior. Jn atrijs ergo florebunt. id eſt. in ipſo reſurrectionis initio dū audiēt. venite benedicti patris mei.
¶ Adhuc multiplicabūtur. Caſ. Eccleſia magis incipiet eſſe vberrima cum ad finem ſeculi erit perducta.tūc enim paſſionibus electorū cito implebitur numer⁹ beatoꝝ. Et accipitur hic aliter ſenectus q̄z ſupra.
¶ Annuncient. Caſſi. Hic vel dū premia capient annunciabunt q iuſtus qui ſuis promiſſa complet. Et non eſt iniquitas in eo. Aug. vt hic permittat pati pro ſe. quos non ibi ornet. Et rectus qui remunerat: nō iniqu⁹ vt fraudet pmio.ſed benignus vt accumulet.
¶ Jn diem ante ſabbatū. Aug⁹. Jn die ante ſabbatum. id eſt. ſexto die quo factus eſt homo ad imaginem et ſimilitudinem dei.factiſ omnibus que erāt valde bona. rquieuit ſabbato. pſignās quod requieſcemus in deo. ſi faciamus bona opera que cum labore fiūt Jn quo deficeret homo. niſi ſpes quietis teneret. Et quia hec opera finem habent. ſext⁹ dies quo fiunt habet veſperā. Sabbatū ñ habet. Uel ſexto die fecit deus hoīez ſexto ſeculo venit reformare. Jn. vi. die non legitur fundata terra. ſed myſtice dicitur. cū homo fundatur immobilis fide .tunc fit homo ad imaginē dei. quod ſignificat ſextus dies.

ſ Preſcia et precauta.
me malignantibus audiet auris
ſ Quid.
mea. Juſtus vt palma florebit:
ſ Imputribilis. ſtola īmortalitatis candidus.
ſ Candidatio interpretatur.
ſicut cedrus libani multiplicabit.
ſ Jdeo. ſ Nūc. ſ Eccleſia. ſ Celi.
Plātati in domo domi :in atrijs
† ſ Nonne iam hic florent. ſ Hic aliquid ibi
domuſ dei noſtri florebunt. †Ad
plus.
huc mltiplicabūtur in ſenecta vbe
† ſ Interim. † ſ vel tranquilli. Ecce ſabbatum nō eos mouet fenū. Cedrus enim et palma nec in tempeſtatibus curuātur ſed tranquilli ſunt.
ri:†et bene†patientes erunt vt an-
† ſ Quid. ſ Qui dicit nō recte omīa agi fenū qui in ſabbato eſt. contra annūciat.
nuncient. †Quoniam rectus do-
minus deus noſter:et non eſt ini-
quitas in eo.
ſ Iſta. ſ diuina. ſ fit. ſ xpō. ſ Id eſt. ſextuz diem. id eſt: deo eo quod fecit ſexta etate ſeculi ſignificata per ſextum diem.
Laus cantici ipſi dauid in diem
ſ Homo in fide.
ſ Nō ad hyſtoriā.
ante ſabbatum quando fundata
ſ Eccleſia.
eſt terra.

XCII.

¶ Dominus regnauit. Caſ. Laus chriſti hic cantatur demonſtratiuo genere. Prim⁹ locus laudis a pulcritudine ei⁹. Secundus a fortitudine ibi. Indutus. Terci⁹ ab operibus ibi. Etei. Quartus a poteſtate ibi. Parata. Quint⁹ a laudibus vniuerſitatis ibi. Eleuauerunt. Sextus a veritate dictorū ibi. Teſtimonia Septim⁹ a laude domus ibi. Domū tuaz.

XCII.

ſ Chriſtus. ſ Rex innotuit.
Domin⁹ regna
† ſ Primus locus a pulcritudine.
ſ Quantū ad eos quib⁹ placebat et eum laudabant. † ſ Secūdus locus a fortitudine. ſ Quantū ad eos quibus diſplicebat. et qui ei detrahebant.
uit†decorem indutus eſt:†i indut⁹

¶ Decorem indutus. Aug. Chriſt⁹ decorus his quibus placent bona. fortis contra detractores.ſic fit homo imobilis.p for. et eſt orbis qui non cōmouebitur.
¶ Induit decorem. Caſ. Id eſt. pulcritudinem ſue maieſtatis oſtendit his quibus placebat. vt in monte thabor,coraz tribus diſcipulis reſplēduit.fortitudinem vt quando venientes eum capere corruerunt. Amicis ergo decorez. inimicis fortitudinem oſtendit. his precinxit ſe vt quaſi expeditus et promptus eſſet ſubiugando ſibi mundū. Sedet ad dextram patris. vel infidelibus extunc.i. ab incarnatōe qn̄ hoīes docuit. Precinxit Nō ait. Cinxit vel ſuccinxit vel accinxit. Sed pcinxit. Cingimur enim operaturi. Accingimur pugnaturi. Succingimur ituri. Precingimur miniſtraturi Aug. Cinctio ergo opera ſignificat,quia cingit ſe aliquis operaturus. Accingeris. quando aliquid tibi adiungis. vnde. Accinge gladio tuo circa femur. id eſt. ī carne vigeat gladius. id eſt. ſpiritus dei in veritate ſermonis. Sed cingeris cum ante te aliquid ponis. Fragilis eſt ſuperbia. et omnis fortitudo eſt de humilitate. Loquens ergo de fortitudine dixit precinxit ſe humilitate. vnde pcinxit ſe linteo. et lauit pedes diſcipulorū. quia tunc humilis dans exemplū humilitatis humilitatē docuit. ſicut ipſe dixit: diſcite a me q2 mitis ſum et humilis corde. Ut detrahit quis tibi abſenti q q2 nō ſentis: non eſt tibi opus fortitudine. detrahit etiam pſenti. vbi opus eſt vt pcingas te fortitudīe. id eſt patientia ne iraſcaris: quia melior eſt qui vincit

iram q̄ꝫ qui capit ciuitatē.
Precinxit. Caſ. Cetu angeloꝝ aſcendens· vel ſtrenuitate operandi
Etenim firmauit. Aug⁹. Decorē et fortitudinē induit vt fundaret terrā· vnde addit. Etem firmauit.
Extunc. Aug. Vel ex illo· tempus gratie deſignat. forte intelligit hoc ex die ante ſabbatū·i·ſexto tempe huius mundi quo dominus venit. ſed ne putes tunc cepiſſe quando natus venit addit· a ſeculo tu es.

Eleuauerūt flu. f. ſ. a v. a. m. Aug⁹. Quia diſcipuli audiētes eleuauerūt vocem omnes vnanimes ad deū dimiſſi a conſilio iudeoꝝ. Apoſtolis autem leuantibus vocē multi crediderunt. et īpleti ſpūſancto et ipſi clamauerūt. vnde a vocibus aquarū multaꝝ mirabiles e·m· id eſt· ſeculi quod cepit iraſci vel pſequi.

Eleuauerunt flu· flu· ſ· Caſ. Hoc deeſt in aliꝭs et in editōne ſeptuaginta quā Aug. exponit· A vocib⁹ aqrū multarū facte ſunt mirabiles elationes maris. Aque ſunt gentes que deum laudant. vnde mare·i· ſeculū multū aſcendit· cū in mandatis dei firmat. Sed vt hec omnia ad deum referunt qui facit oīa bona· addit· mi· in altis dñſ·

Teſtimonia. Aug. Quia mirabiliſ elatio maris· et mirabilis in altis dñs. teſtimonia tua ſunt nimis credibilia· q̄ illud totū ante dixerat ſcilicet in me pacem· in mūdo preſſuram habebitis. Cū ergo viderēt pſſuras: ſpabant et coronas ex pdictione.

Caſ· Teſtimonia. Vel ita ſeculū firmatū eſt in mandatis dei et gentes laudant· Et cū hec ita ſint. Teſtimonia pphetaꝝ facta ſunt nimis credibilia ·i· facta ſunt vera ·i· in chriſto impleta.

Cantat iſte pſalm⁹ in matutinis laudibuſ ante alios. quia chriſti laudem et laudis locos pleniſſime licet breuibus verbis continet.

ſ tercius locus ab operibuſ. ſ In toto orbe parauit qui non cōmouebūtur. ſ in toto orbe ſunt ſtabiles. ſunt et mobiles palee.
eſt dominus fortitudinem et precinxit ſe. Etenim firmauit orbem
ſ fide·
† ſ Credens in chriſtū· patus nō molleſcere linguis laudantiū· nec frangi linguis vitupantium. † ſ vlla concuſſione.
terre: qui non commouebitur.
† ſ Quartus locus a poteſtate. ſ Caſ. Eſt ab incarnatōe, quando veniens chriſtus homineſ docuit. † ſ Anima tranquilla. humiliſ· vnde ſpiritus meus requieuit ſup humilē et quietum.
ſ Qua ſedes ad dextraꝫ patris ſcꝫ vel in fidelib⁹
Parata ſedes tua deus: extūc
† ſ tamē. ſ Ab eterno· † ſ Proprie.
† ſ Quintus locus a laude vniuerſitatis.
ſ fortiter et alte locuti ſunt· primo timuerunt·
† ſ Apoſtoli: ſ Impleti miſſo ſpū. vel dū firmaret orbem terre philoſophi leuauerunt contra deū vocem cōtradictionis. et fluctus pſecutōnuꝫ. concitatos a vocibus aquarum. i· populorum·
a ſeculo tu es. Eleuauerūt flu
† ſ dicentes vocati ad conciliū· Non poſſumus nō loqui. que vidimus et que audiuimus.
mina domine: eleuauerūt flumina vocem ſuam. Eleuauerunt fluminā fluctus ſuos: a vocibus aqua
† ſ vel ſuſpenſure quibus cepit iraſci et perſequi fideles·
rum multarum. Mira biles ela
† ſ Seculi. † ſ Sꝫ. ſ Ambulat ſup aquas maris. i. ſup capita poteſtatū et regū terrenorum quos ſubiugat et premit vt ſit pax eccleſie
tiones maris: mirabilis in altis
† ſ Ergo· ſ Sextus locus a veritate dictorū.
† ſ Ratione. autoritate· miraculis·
dominuſ. Teſtimonia tua credi
† ſ Septimus locus a laude domus· ſ Quid de his omībus factū· domus quā decet ſanctitudo. i. aduentus tui benedictio quod eſt decuſ eccleſie eternum.
bilia facta ſunt nimis: domū tuā
† ſ Per totū orbeꝫ qui nō cōmouebitur. † ſ Si
decet ſanctitudo domine: in lon
multi cadunt domus ſiat multo tempore.
gitudine dierum.
ſ Eſt. ſ habitus· ſ Id ē agēs de patientia ſanctorū. qui ſignificantur per luminaria facta quarta ſabbati·

Pſalm⁹ dauid quarto ſabbati. XCIII.

ſ Nō putabat vindicare in malos· ſed vere vindicat. quia·
Deus ultionū

Pſalmus dauid. Aug. Infirmis qui et murmurāt corde in deum· vel verbis videt deus hic pſentia negligere vbi indiſcrete bona et mala bonis et malis dātur. et amplius bona malis· mala bonis. Vel videtur eque bonos et malos habere· vel amplius malis fauere. pter hoc homines vel mala agūt apte ſimiles leoni. Vl ſi timore hominū nō audent: intus habēt ſimiles lupo: et inuenta occaſione nō mali fiunt. ſed quod erant pdunt. Lupus et leo nō ſimiliter nocent: ſed ſimiliter cupiūt. Equa voluntas· ſed ille timet canē: iſte nō timet. hos murmurātes corde· vel erumpentes in dicta vel in facta: curat hic pſalmus totus docens patientiam·
Quarto ſabbati. Aug. Quo die fecit deus luminaria. Solē in poteſtatē diei· et lumina et ſtellas in poteſtatē noctis. hi ſunt ſancti qui lucent in medio nationis praue: ſine murmuratōne fixi in celo· vnde deſpiciunt que in terra fiunt.

XCIII.

Primo aſſumens ppheta querimoniā infirmoꝝ cur peccatores gloriantur· premittit vnde ſaluetur· quia dominus eſt in eos vindicaturus· vnde monet ad patientiam.

Deus vltionum. Ne feſtines aliū puniri ſi te leſit. ſicut nolles puniri alio rogante quē leſiſti· et ſi ille peccat ī te ne pecces deteri⁹ blaſphemāſ deū· nec opteſ vindictā que ſi venerit forſan te prius inueniet.

Libere egit. Auguſ· Tempe infirmitatis: vt quādo in tēplo docuit tanq̄ poteſtatē habenſ: quia nec veritati eius nec poteſtati eius poteſt obuiari· et quia ita tunc: nūc exaltare· quia vſq̄ꝫquo peccatores.

Effabūtur. Caſ. Exponit eorū peccata Effabūtur. omnes prauas cogitatōnes efferunt. vel publicas pſuaſiones. Et lo. ſūt iniqui· i· priuatas pſuaſiones· ne quod tēpus vacuū ſit a culpa pcedit exaggerando. Loquētur omnes qui operan· ⁊c.

Aug. Effabūtur. Vel reſpondent· i. habent quod reſpōdeāt iuſte arguenti dicēteſ: cur nō fecereꝫ quod libet. Ego felix· iuſtus veſter miſer eſt. Et h̄ reſpondēdo loquūtur iniqui dicētes deū nō curare hec.

Viduam et aduena. Caſ. Hos de⁹ tuetur et pcipit adiuuari· et ita maius crimē. Vel typice p viduā illi ſignificātur q̇bus error maritus mortu⁹. Aduenas dic· et qui nō querūt hic manētē ciuitatē. Et pupillos ſine patre dyabolo. et matre concupiſcentia.

Nec intelliget. Aug. Quaſi non attēdet iſta· negligit iſta· nec attēdit vt videat. non me curat deus quid agam.

† ſ Repetit vt ampli⁹ ꝯfirmet·
† ſ vel fidenter ſ In carne loquens nulli pepcit vicia omniū medicus ſecuit. Quid ergo in iudicio faciet vtiq̄ꝫ qui iudicādus nō pepercit eis in verbo. iudicaturuſ nō parcet in facto· et ſi quia fidenter egit· occiderūt euꝫ iudei· exaltare vt iam contra te nichil poſſint.
dominus: deus vltionum libere egit. Exaltare qui iudicas ter
† ſ Non his qui penitent.
ram: redde retributionem ſupbiſ.
† ſ Reddes. ſ Sed quādo. querit p te vt in illo inuenias quod neſcis·
Vſq̄ꝫquo peccatores domine:
ſ · Caſ· Repetitio dolorem expectationis ſignificat· quia bonis grauis eſt iactantia malorum.
† ſ Nō modo placebunt.
vſq̄ꝫquo peccatores gloriabūtur.
† ſ Palam dicent. † ſ Contra deū dicentes· nō curat hec vel placent ei que facimus.
Effabuntur ⁊ loquentur iniqui
† ſ Exaggerat. † ſ Etiam. † ſ Non ſolum loquūtur.
tatem: loquentur omēs qui ope
† ſ Iniuſticiā· † ſ hanc ſcilicet. ſ iuſtos· in quos volunt ſuperbire.
rantur iniquitatem. Populum
† ſ determinat populum· ſ Hec eſt populus.
tuum dñe humiliauerunt: et he
ſ Nō perdiderunt·
reditatem tuam vexauerunt. Viduam et aduenam interfecerunt: ⁊
ſ peregrinum.
† ſ Ecce blaſphemiam.
pupillos occiderunt. Et dixerūt
† ſ aug. Hoc dicit· quia modo tacet nō iudicādo et putat ei placere. † ſ vel ſi videt. nō apponet cordi· nō curat.
non videbit dominus: nec intel
† ſ id eſt· chriſtianorū de quo nō deberent hec dicere· † ſ vos mali ita dicitis. ſ Sed o peccatores. † ſ aug. Qui eſtis. quorū pedes nutant emulando, pſperantes in malis·
liget de⁹ iacob. Intelligite inſi
† ſ Caſ. Qui publice docēt quod male didicerūt ſ in numero pplorū ſ impudi et ſi ſcitiſ
ſ Neſcii·
pientes in populo: et ſtulti aliquā
† ſ iſtud. ſ Qui tibi fecit vnde audias. nō habet vnde audiat.
do ſapite. Qui plantauit aurem
† ſ Nō dico nō habet aurē. quia virtutes has habet· ſed nō mēbra· † ſ Nulli tantum dent· quātum in ſe habet.
non audiet: aut qui finxit oculū
ſ Q. vtiq̄ꝫ conſiderat.
ñ conſiderat. Qui corripit gētes

Intelligite. Caſ. Secunda ps contra blaſphemoſ inuehit oſtendēs deū hec ſcire et curare· prudenter et iuſte de malis: quibus foditur fouea. et bonis qui patientes efficiūtur diſponendo. Quod conſiliū ſuum malis incognitum: ſuis amicis aperit.
Stulti. Caſ. Qui apte blaſphemāt dicentes deum non videre.
Vel ita. Vos inſipiētes· i· neſciꝭ ītelligite· q̇ iā bn̄ viuēdo eſtis in pplo ·i· in numero bonoꝝ. Et vos ſtulti· i· impudi. et ſi ſcitis aliquādo ſapite.
Qui corripit. Auguſtin⁹. Quotidie pro originali· nōne arguet p ſuperadditis.
Vel qui erudit. Aug. Propter quā eruditōnem miſit filium ſuum

deus et ante ipſū et poſt ſeruos·i·apoſtolos et ꝓphetas. Non ergo indica/bit quibus ſermonē ꝓmiſit. Magiſter in ſchola erudiens cōmittit tibi: vt reddas: ſic deus exiget quod ſeminauit. Qui em̄ mō accipim⁹· poſtea ſta/tuemur añ magiſtrū· vt reddam⁹ rōeȝ de oib⁊· vñ aplus. Oēs aſtabim⁹ añ tribunal chriſti· vt recipiat vnuſquiſq; ꝛc.

Dominus ſcit. Auguſ. Tu vero neſcis cogitatōes dei ·quoniā iuſtę ſunt·ſed amicis factis prodit deus conſiliū ſuū cur malis parcit.

Quoniā vanę. Aug. Taliū cogitatōnes vanę ſūt.qḋ ipi ꝑ ſe ñ poſſūt ſcire· ſȝ do min⁹ nouit eē vanas.

Beatus homo. Caſ. Iſti ſunt vani· ſȝ beatus qui cęleſti do/ctrina firmatur. Et hi qui ſic erudiūtur ſunt quaſi luminaria in cę/lo. Lex em̄ dei cęluȝ ē in quo luminaria fixa ·i·ſancti meditādo in lege ·ne moueri queāt De hoc cęlo alibi di/citur· Extendit cęlum ſicut pellem. hic em̄ li/ber dei vt pellis exten ditur. vt in eo legatur quod modo neceſſe ē diſcituris hominibus cū aūt in futuro omēs ſciēt deū.cę· vt li· pli·

Et de lege. Aug Ex lege diſce patien/tiam donec fodiat̄·nō eſt tuū ſcire quomodo et cur foditur illi·

Donec fodia/tur· Aug⁹. Felicitas maloꝝ fouea ē .laboꝛ bonoꝝ flagellū patris fęlicitas eſt fouea. q̇a cum parcit deus ꝑ im punitatē fit hō elat⁹·ꝛ cū putat ſe altū cadit.

Fodiatur fo/uea. Aug. Ecce con/ſilium dei· ideo parcit malis vt fodiatur fo uea eis· Adhuc fodit̄ et tu iam vis ſepelire eū·nimis feſtinas.

Peccatori. Au guſ· Non oīi ſed ſu perbo· vt ſupra. Red de retributōem ſuper bis ſcilicet nō publica no confitenti·ſed pha riſęo. Supbus eſt qui nō humiliat̄ ad pęni tentiā· deinde qui ſibi dat bona ſi qua habȝ vel ſi ea deo tribuit.in

† ſ ipſe neſcit qui te ſcire facit. quaſi abſit.hoc
non arguet: aut † qui docet ho/
ſ vere ſcit·quia
minem ſcientiam. Dominus ſcit
ſ Etiam·
cogitationes hominum: quoniaȝ
ſ ideo has relinquite·ut comprehendatis cogitatiōes dei·que ſapientes ſunt ·quās comprehēdit qui eſt in firmamento celi·
vanę ſunt. Beatus homo quem
ſ vt puerū ſ Per tribulatōes ſ nō de vaſtate
tu erudieris domine: et de lege tua
† ſ vt adultū· † ſ vt patienter ferant quicquid hic agitur ſicut luminaria celi placide peragant curſus ſuos quidquid in terra agatur. vel ab ho̅ibus in ea.i·contra ea dicatur.
†docueris eum. † Ut mitiges ei a
ſ Quibus florent mali laborant boni·
diebus malis: donec fodiatur pec
† ſ Si illi fouea foditur quid michi qui laboro.
ſ Mitiges· † ſ vt abiectū. ſ Et ſi exercet vt det hereditatem·
catori fouea. † Quia nō † repellet
dominus plebem ſuam: et heredi
ſ vt inaditam·
tateȝ ſuā non derelinquet. Quo
† ſ Modo iuſti·et ideo iudicaturi· † ſ tunc iudices.ſed ne dubites qui ſunt iſti.querit·et ſoluit.omēſ qui recto corde qui ſine errore·
adusq; iuſticia conuertatur † in iu/
† ſ vel et qui habent eam·i. iuſticiā ſunt omnes recto corde.i.hoc volunt quod deus nult ſcȝ expectare malos et huiuſmodi ·ſed quomodo ego ero
dicium: ꝛ † qui iuxta illam oēs qui
rectus·cui tot obiunt.
recto ſunt corde. Quis cōſurget
ſ Pro me. ſ demones.
michi aduerſus malignantes: aut
† ſ Q·d nullus. Niſi do.ꝛc· † ſ pſeuerabit.
† qs † ſtabit mecū aduerſus opātes
† ſ Homo nō poteſt. ſed dominus.quod per effectum oſtendit·
iniquitatem. † Niſi quia domin⁹
† ſ aug. Iam nutabat. iā prope conſentiebat malis. ſ Pene conſenſit uel cōſenſerat impiis·
adiuuit me: † paulominus habi/
† ſ In fouea que paratur peccatori.
† ſ aug· Ecce quomodo cōfeſſionē amat de⁹. confitere motū et euadiſ. Caſ·mox ut culpa iudici nō negatur·liberat.
ſ uel uit· ſ uel uerat· ſ Sed.
taſſet in † inferno aīa mea. † Si di
ſ Contra motōnem.miſericordia·
cebam motus eſt pes meus: miſe

ſultat eis qui non habent. ꝛ ſe ſuꝑ eos extollit. Ergo prius humiliare ad pęnitendū: poſt ſi bene viuis age gratias ei a quo habeſ: nec alium deſpicias.

Quis conſurget. Caſ· Tercia pars vbi dicit ꝙ fluctuatio ſit iuſtis et fluctus ſęculi·i·mala per iniquos vt puncti clament ad deū·et nichil aliḋ eis placeat. et tunc gratior fit liberatio.

Aug. Quis cōſurget. Quaſi vndiq; multi ſuadēt mala ·neſciētes quomodo iuſtę hec mūdana regat deus. Sed quis cōſurget: quaſi fluctuo· prope vincor· quocunq; reſpicio. occurrunt michi mala ſed vnde vincam: niſi quia dominus. dit qui ferit.

Stabit. Caſ. In acie patiens·ſed quia ille vincit qui vim ſuſtinet. per

Niſi quia dominus. Caſ· Vanis pſuaſionibus poterat decipi niſi dominus liberaret:

Adiuuit. Sicut petrum liberauit dominus ſuꝑ aquā ambulantem. ne mergeret̄ qui domino dixit: domine ſi tu es iube me venire ad te. Aug. vt xpus ſua poteſtate calcat capita ſuꝑborū·et fluctus ſęculi: ita iuſſu eius· petrus·i·eccleſia. ſed ex humana infirmitate titubat·et clamat. domine ꝑeo et miſericordia manū porrigit ſicut dn̄s petro di. Modicę fidei cur dubitaſti· ꝑicula dulciorē faciūt libertatē. vn de ſubdit. conſolatōes tuę lętificauerunt animā meam.

In corde. Aug. Salubres cogitatōes ſignificat vt·ſ· cū ęternas retributōnes cogitaret: mala tempalia deſpiceret.

Nunquid ad heret. Aug⁹. Nemo iniquus ſedet tecuȝ. et cū nichil his tecū· Ad quid ergo fiunt: vt de eis pungas· et puncti ad te clament. ꝛ demū hi ꝑeant. quę his trib⁹ verſibus ſubſequentibus oſtendūtur

Sedes iniquitatis· Caſſi. Eſt poſſeſſio mūdi cū amore· quę nō heret deo qui ſuos ꝓcipit hec fugere

Qui fingis. Auguſ. Ex hoc itelligo ꝙ nō heret tibi iniquus. quia nec nobis pepaſti. Modo īcipit iudiciū a domo dei. ꝛ ſi flagellant̄ filij· q̇d debēt ſpare ſerui nequiſſimi Si initiū a nobis. q̇s finis eoꝝ. qui non credunt euāgelio. Et itē ſi iuſtus vix ſaluabit̄ impi⁹ et peccator vbi parebunt.

Fingis. Formaſ Dolor em̄ ,ali⁹ formatus. Alius informis. Formatus, qui erudit et emēdat·et ille dolor eſt ꝓceptū. Sed alter eſt informis.

Vel dolorem· Aug. Id eſt· de dolore vel labore ꝓceptum nobis facis. vt ipē dolor vl' labor ꝓceptū ſit nobis. Labor ꝓcium eſt regni dei: quo ipſū venale emat̄. Ideo ꝓcipit de⁹ laborē et dolorē. vt nō ſit homo ſine timore· ne amet aliquid aliud: oblitus veri boni. In trāquillo em̄ dormit xpus· et tūc ſurgit fluct⁹ in quo excitat̄.

ricordia tua domīe adiuuabat me
† ſ Et ſ Contra mala ſeculi cōſolatio·que tāc letior † ſ Multi dolores et amari·ſed multe cōſolationes et ſuaues nō deſunt laboranti·
† Secundum † multitudinem do
lorum meorum in corde meo: con
† ſ Et ſi corpus uritur.
ſolationes tuę lętificauerunt † ani
ſ Sed.
mā meam. Nunquid adherent ti/
† ſ Id eſt·facis· ſ uel formas † ſ uel laborē
bi ſedes iniq̄tatis: qui † fingis † do
† ſ aug⁹· Ita fingis·de malis nos exerces. et erudis· ſ Quia uera nō poſſunt. falſa crimina obiciunt·
lorem in pręcepto. † Captabāt in
ſ Cū animā nō poſſunt·
animam iuſti: et ſanguinem inno/
ſ Quod ſceleribus competit·
centem condemnabunt. Et fact⁹
ſ ut ſecurus ſim.
eſt michi dominus in refugium: ꝛ
† ſ aug· Ne in ſpe deficiamus. ſed ſperata conſequamur. † ſ Nōdum uenit res
deus meus in † adiutorium † ſpei
† ſ Hoc ſine omnis dubitatō curatur. nam nō negligit deus ſed oportuno tempe retribuit
meę. † Et reddet illis iniquitatem
† ſ Nō ſecundū ꝙ de eis nobis preſtat. ſed ſecūdum ꝙ intenderunt· † ſ A ſuo regno ſeparabit ubi incōprehenſibilis miſeria·
ipſorum· ꝛ in † malicia eorum † di/
ſ Inquam. ſ Qui poterit:
ſperdet eoſ: diſꝑdet illos dominus
deus noſter.
ſ Iſta ſ deuotionis et hilaritatis ſ fit. ſ Id eſt·chriſto·

Laus cantici ipſi dauid.

XCIIII.

ſ Qui longe eſtis ꝑ diſſimilitudinē ſ Mente
VEnite exulte
† ſ Non in ſeculo † ſ uoce
ſ Q. gaudiū tantū ſit ꝙ uerbis dici nō poſſit qḋ tamen int⁹ conceptū vox extra teſtatur
mus † domino: † iubilemus deo
ſ Ieſu
ſ Quia uēturus eſt. ſ Ne inimicus accuſando preueniat
ſalutari noſtro. Preoccupem⁹
faciem eius in confeſſione: et in

Et factus eſt. Aug. Quare: ꝗ ſi nō piclitareris nō q̄reres refugiū. pūgeris dolore. vt querās remediū· recedit ſpes ſęculi: et venit ſpes dei.

Laus. Caſ· Deuotōem. Cantus. hilaritatem ſignificat.

Venite exultemus. Caſ. De tpe gratię quo intrat̄ in requiē. ꝓpha laudes dei deſcribēs. ꝓmo inuitat iudęos q̄s ꝓuidebat poſſe reſiſtere xpo.

Faciem. Aug· Caſ. Conſpectum venturi iudicis. ne quid tunc in nobis ſit diſcutiendum.

In confeſſione. Aug. Illum laudantes·nos accuſantes· quę ſunt vota diſtincta· de quibus alibi. Reddam tibi vota mea quę diſtinxerunt labia mea. diſtinguit ergo qui deū laudat et ſe accuſat. Gemina em̄ ꝯfeſſio

eſt ſcilicet laudis et peccati, et confeſſio peccati ad laudem ptinet ignoſcētis de qua laude pſalmus agit.

In pſalmis. Aug. Que dicimus in pſalmis vel facimus: ſentiamus in iubilatione.

Super omnes deos. Aug. Vel magis deos homines dicit, ſuper quos rex eſt non ſuper demonia.

Quia non repellit d. p. ſ. Aug. Id ē. iudeos. qui ꝓprie ſua plebs. cuius ſi rami fracti, tamē ipſa arbor oliua manet, de qua apoſtoli et multi alij. et ipſe chriſtus. in de apoſtolus teſtimonium accepit.

Quia in manu eius. Caſ. Poſt magnitudinē vēit ad clementiā.

Mare. Auguſ. Mūdus cuius fluct⁹ termio artat deus. nō pmittens nos temptari ſupra id quod poſſumus. qui fluctus etiā ꝑuentū nobis faciunt deo id agente. nec ſcādala tibi nocent que mēſurā a deo accipiūt

Venite adoremus. Caſ. Pri⁹ rudes vocauit ad exultatōem. iam oſtenſa gloria dei vocat ad penitentiā. quod duri⁹ ē.

Ploremus. Auguſ. Si forte de peccatis que vos longe fecerunt. ſolliciti eſtis. plorate. lacrima extinguit flamam peccati que in conſcientia ardet.

Qui fecit nos. Aug. Ecce magna fiducia. a te em̄ deficere potes. tu te reficere nō potes. ille reficit qui te fecit.

Et nos populus. Aug. Eleganter ordo verborū mutat⁹. nō dixit oues paſcue populū man⁹ eius. vt ipſos intelligas oues qui ſūt populus. oues manus nō quas emimus qui ſunt et oues qs ñ fecim⁹: ſꝫ ipē gr̄a ſua nos oues fecit.

Hodie ſi vocem. Caſ. Nos autē populus et oues. ſed bis omnibus proponitur condicio. ſi vocē eius a. quā vocem ſubdit hodie.

† ſ aug. Hec ſunt que pertinent ad laudem cantici huius.

pſalmis iubilemus ei. †Quoniā

ſ Summa poteſtate.

deus magnus domin⁹: et rex magnus ſuper omnes deos. quoniā

ſ gentium. ſ vacat in pleriſqꝫ.

non repellit dominus plebē ſuā.

ſ Lapis angularis, et alios in ſe coniungit.

ſ Id eſt. gentes.

Quia in manu eius fines terre: ⁊

ſ terrene poteſtates que prius aduerſe. vel āgeli

altitudines montium ipſius ſunt.

† ſ Item ideo iubilemus. † ſ dominio.

† ſ Mundus. † ſ Hoc addit vt ſcias ſubeſſe.

†Quoniam †ipſius eſt †mare† et

† ſ aug. Aridam terrā que recipit imbrem ⁊ fructificat. quā non ſinit fluctus operire.

ipſe fecit illud† et ſiccā manus ei⁹

† ſ tanta facit ergo venite. ſ Prius. ſ aug. Repetit premiſſam admonitōē. Quaſi comemoratis a me laudibus nolite longe ſtare.

† ſ Quod plus eſt.

formauerunt. †Venite †adorem⁹

† ſ Cū humilitate. † ſ Corde.

†et procidamus et †ploremus an-

† ſ qui opus ſuū nō ſpnit. † ſ Ideo adorem⁹:

te deum †qui fecit nos †quia ipſe ē

† ſ Qui adorandus eſt. † ſ Nos autem quid

†dominus deus noſter. † Et nos

ſumus vt ſecuri ei ploremus et ꝓcidam⁹. Ecce.

populus paſcue eius et oues ma-

† ſ Ergo. ſ tempe gratie. ſ aug. Qui per ſe nūc loquitur. qui olim p ſeruos. ideo ne ſitis duri ſicut tunc.

nus eius. †Hodie ſi vocem eius

† ſ Quaſi qui non credit lapideus eſt.

audieritis †nolite obdurare corda

ſ facta. ſ In die.

veſtra. Sicut in irritatione ſecū-

ſ tunc ſimiles illis.

dum diē: temptationis in deſerto

ſ an poſſem. ſ Iam ne ſitis talium filij.

vbi temptauerunt me patres ve-

† ſ Oculis. ſꝫ nō crediderūt † ſ virtutis magne

ſ Quid poſſem.

ſtri: probauerunt †⁊ viderunt †ope

† ſ Caſ. Myſticus numerus xp̄us. xl. diebus ieiunans. et. xl. poſt reſurrectōnem cū apaſtolis conuerſatus. fecit vt totus crederet mūdus. iudei vero nec beneficijs. xl. annorum adquieuerunt.

† ſ vel ꝓximis in ſignis et virtutibus.

ra mea. †Quadraginta annis †of

Nolite obdurare. Caſ. Iam ipſe chriſtus monet ne obdurentur. ne contingat eis vt patribus.

Sicut in irritatione. Caſ. Maieſtas chriſti loquentis obſtinatos terret p patrū ſimilitudinē vt vel ſic molleſcerent. vel in pſona ꝓphete ſub alia diſtinctione legi poteſt ſic. Q. quia populus. oues dei ſumus. Ergo Hodie. id ē. ſemp. Si vocem eius audierititis nolite ob. cor. veſ. Sicut patres veſtri fecerūt. In irritatione. in pſona chriſti loquit hic ꝓpheta. Irritatōe dico facta. Secūdum diem. i. in die. Temptationis. facte in deſerto. tunc ſimiles illis eritis ſi duri fueritis. Culpa parētum repetitur: vt vindicta timeatur

Quadraginta annis. Aug. Per. xl. annos oīa ſecula ſignificat Conſtat eīn ex denario, qui eſt primus limes numerorū et ideo plenitudinē ſignificat. et ex quaternario. qui ad quattuor tempa refertur. vnde et dominus in huius numeri ſacramento quadraginta diebus ieiunauit. quādo tēptatus eſt. et quadraginta cū diſcipulis ſuis poſt reſurrectōnem fuit. ſignificans ſe nobis adeſſe conſolatorē et adiutorē in huius pegrinationis et temptationis tempe. ſicut ipſe ait vobiſcum ſum vſqꝫ ad cōſūmatōem ſeculi.

Pſalmus dauid. Caſſi. In veteri teſtamento legit ꝙ dom⁹ dei. i. templum a babilonis deſtructū, poſt ſeptuaginta annos captiuitatis (quādo filij iſrael pmittēte cyro rege redierūt hieroſolimā ſub zorobabel et hieſu ſacerdote magno) reedificatū ē p quā reedificatōnem intelligit ſpiritualis reedificatio templi de q̄ dicit apoſtolus. Templum dei ſanctum eſt quod eſtis vos. hoc tēplum per peccatum a dyabolo ſubuerſū eſt et homo in lege peccati et mortis captiuat⁹. Sed p chriſtū reedificatur toto orbe et homo a captiuitate ne pereat liberatur. de qua ſpūali non illa actuali agit hic pſalmus.

† ſ Arguendo per miniſtros.

fenſus fui generationi illi: et† dixi

† ſ Serio. vel corde eis dato. quaſi per quod non deberent oberrare.

ſemper errant† corde. Et iſti non

† ſ Precepta data per moyſen † ſ Immutabiliter ſtatui in ira. quia iurat aliquando placidus. ſicut iurauit domin⁹ dauid veritatem. ſ Per ſe ipſum minas confirmat vt promiſſa.

cognouerunt †vias meas vt †iura

† ſ Illi duri. alij enim intrabunt. ſ Apoſiopeſis. Q. non intrabunt.

ui in ira mea ſi †intrabunt in requiē

meam.

† ſ Prophete que hic loquitur.

Pſalmus †dauid quando do-

† ſ toto orbe. † ſ Que ſub dyabolo fuit poſt peccatū ſicut actualis ſub zorobabel poſt captiuitatem babilonis

mus †edificabatur† p captiuitatē.

XCV.

ſ Ad omnes gentes cōmuniter loquitur. ſ Patri.

CAntate domi

† ſ Quod cantat qui amat.

ſ Exuentes veterem hoīem cum ac. ſ. et induentes no. † ſ filio.

no †canticum nouum: cantate †do-

† ſ Omnes homines vnde domus edificatur.

† ſ Spūſancti.

mino †omnis terra. Cantate† do

† ſ vt dicatis ſalutare. † ſ Quod eſt hieſus.

mino et †benedicite †nomini eius:

† ſ Sic creſcit edificatio ſ Ad prelatoſ loquit

† ſ Continue. vel de filio in patrem. vel de veteri teſtamento in nouū.

†annunciate †de die in diem ſalu-

† ſ vbi. † ſ Pretermiſſis iudeis p cōtumacia.

tare eius. †Annuntiate †inter gen

† ſ Non veſtrā ſ Nō quibuſdā gentib⁹

tes gloriam †eius: in oībus popu

ſ Potentia.

lis mirabilia eius. Qm̄ magnus

† ſ Et ſi homo. ſ Chriſtus. † ſ Bonitate.

† ſ Nō poteſt dici.

†dominus ⁊ †laudabilis †nimis:

† ſ Aduerſis ſibi et ſuis qui territus fuit inter homines. † ſ Quos colebant gentes duz in captiuitate erant.

†terribilis eſt ſuper omnes †deos.

ſ Laus per comparationem.

Qm̄ omnes dij gentiū demonia

XCV

Caſ. Premonuit iudeos in precedenti pſalmo vt depoſita duricia chriſtū crederent ſed quia erat māſura. nūc oēs gētes monet.

Secundus pſalm⁹ de vtroqꝫ aduentu.

Primum ad plalatos loquit vt ipſi cantent et annūcient.

Cāticū nouū. Aug. Vet⁹ cantat cupiditas, nouū charitas. que ipſa eſt nouū canticū. Cantare eſt edificare. Paries dealbatus eſt ypocriſis que foris lucet. int⁹ lutū eſt. de iſto dicitur ī pariete nō coniuncto alijs. ſꝫ ſingulariter erecto vbi ſi hoſtium facias, quiſquis intrauerit foris eſt.

Domino. Hic. Caſ. Ter dn̄o. ad diſtinguēdā pſonarū trinitatē. q2 laus xp̄i honor ē trinitatis. Et eſt figura epimone. i. crebra repetitō ſententie que exaggerat in laudē vel vitupatōnem.

Annūciate. Ad plalatos loquit. annūc. quia ſic creſcit edificatō dom⁹.

De die in diem. Caſ. Vetus et nouū teſtamentū. dies qui eterno ſole clareſcunt. illud pnunciat. hoc factuz indicat. Hiero. Annunciat ergo de die in diem qui vtriuſqꝫ teſtamenti autoritate vtitur. In annūciatione ſaluatoris illa duo teſtamenta tanqꝫ duo dies vnā lucem faciunt. Nō licet vnum ſine altero. Ideoqꝫ in leuitico oīe animal qđ findit vngulaz et ruminat mundū eſt. i. quod duaſ vngulas habet. quia mūdus eſt. qui duo teſtamenta ſeruat quibus affectuum noſtrorum pedes a viciorum ſpinis muniūtur.

Magnus dominus. Aug. Paruulus factus, quia vos parui, intelligite magnū, et eritis in illo magni.

¶ Vel celos. Aug. Apoſtolos et angelos· vnde ſi celos fecit et angelos tunc et apoſtolos qui demonibus imperāt.
¶ In cōſpectu eius. Tales eñ confitentes ſcʒ et iuſti ipſum conſpiciunt et conſpiciuntur ab eo.
¶ Sanctimonia ⁊ magnificentia. Aug. Q· qui vult eſſe magnificus et potens. vt ſunt angeli. prius ſit ſanctus, quod fit ex eo ſanctificante Non eñ p te potes eſſe ſanctus. Eo ergo ſanctificante aliquis fit ſanctus ⁊ ita magnificus.

¶ Afferte domino. Caſ. Secūda ps vbi ad ſubditos loquitur. Domino. Nō ſit ſpes in homine· nō in baptiſta. Maledictus eñ qui ponit carnem brachium ſuum. Patrie. vt null⁹ excipiatur indigena· vel peregrinus.

¶ Gloria. Caſſio. Quando bene cōuerſat᷑· homo ī quo glorificat᷑ deus. Honor cū de bonis gratia refertur· vnde· nō eſt inuentus qui daret honorez deo· niſi hic alienigena.

¶ In atria. Caſſi. Atria ꝓphete vel apoſtoli quib⁹ itur ad dominū. de atrijs ꝓphetis vel apoſtolis. venitur in atrium catholice eccleſie, vbi maieſtas adoratur

¶ Aug. Vel introi in atri·i·in doctrinam ꝓphetarū et apoſtolorum. Adorate in atrio ſancto eius·i· in catholica eccleſia. vl' p atria ꝓphetiā. per atriū euāgeliuʒ.
¶ Cōmoueatur. Omnibus admonitis moueri optat· Q·d· ītroite et adorate vos boni· Terra aūt. ⁊c·
¶ Vniuerſa terra. Caſſi. Non ps aliqua· Ne quis ḡ dicat. Ecce hic xp̄s ecce illic ſubdit· Eteñ cor· orbē tr̄e. ⁊c.

† ſ Quia parū erat eſſe ſup demonia. † ſ vbi habitare nō poſſunt demonia ad litterā.
† dominus autem † celos fecit.
ſ Caſ. Hec eſt vtilitas que venit oīb⁹ cantantib⁹. ſ auguſ· Confitendo de fedo fit homo pulcer. Si amas pulcritudinem. confitere vt ſic ſis pulcer· id eſt· iuſtus. et ideo prius dicit confeſſio et poſt pulcritudo·
Cōfeſſio ⁊ pulcritudo in ꝯſpectu
† ſ vel ſanctitas· † ſ Eſt inde ſcʒ ex canti·,
eius: † ſanctimonia et † magnificen
† ſ Et hec ſanctimonia eſt· † ſ aug⁹. Hoc ergo debent gentes facere· quibus annūciatum eſt.
tia in † ſanctificatione eiuſ. † Affer
ſ vos
te domino patrie gentium: afferte
ſ Non nobis. vt qui annūcia uerūt nō ſibi. ſʒ do· annunciauerut·
domino gloriam et honorez affer
ſ nō nomini hominū.
te domino gloriam nomini eiuſ.
† ſ Ne vacui intretis. † ſ Sacrificiū deo ſ·e· ſuperbus manus intrat· † ſ Qui intrat edificatur † ſ Prophetica· vel que ſunt in terra. id ē· ſitis conformes populo eius.
† Tollite † hoſtias et † introite † in
† ſ Euangelico. vel quod eſt in celo ſ In catholica eccleſia.
atria eius: adorate dñm in † atrio
† ſ vt cōuertatur ad penitētiā. vel a facie ſubmoueatur. † A preſentia gratie·
ſancto eius· † Cōmoueatur a † fa-
† ſ Amatores ſeculi. † ſ vt hoc ſit. ſ vos boni·
cie ei⁹ † vniuerſa terra: † dicite in gē
† ſ Chriſtus victo dyabolo· † ſ Innotuit rex mūdo, qui ſemp regnat apud patrem·
tibus quia † dominus † regnauit.
† ſ Eccleſiā toto orbe vbi fit edificatio· ſ Poſt reſurrectōnem· † ſ aug· Cur ergo dicit hereticus nō ſolū motū ſed et diminutū·
Etenim † correxit orbem terre † qui
ſ Poſt.
nō cōmouebitur: iudicabit popu-
† ſ aug. Etiā dolebūt qui equitatē eligere noluerunt. † ſ vnde. ſ Qui narrāt gloriam dei.
los in † equitate. † Letentur celi ⁊

¶ Dicite. Caſſio. Q· regnauit et correxit· et iudicauit.
¶ Regnauit a ligno. Alia littera Aug. crucis. quo tranſit homo mare et fit orbis qui non mouetur.
¶ Populos in equitate. Caſ· Alij addūt· Et gentes in ira ſua· populos ergo·i· bonos iudicabit in equitate. Gentes vero·i· malos in ira ſua.
¶ Tunc exultabunt. Caſ. Hiero. Tunc quando corriget. vel hec omnia de ſecundo aduentu. Mare ſeculū· et plenitudo eius cōmo· ad gaudiū in ſecundo aduentu quod erit. quia gaudebūt campi et oīa que in eis vt in littera. Tunc·i· in ſecundo aduentu exultabūt oīa ligna ſiluarū·i· gentes cōuerſe. que fuerunt inuente in campis ſil· a facie domini quoniam venit· id eſt· veniet iudicare terram.
¶ Quoniam venit. Aug. Primo venit in eccleſia· in nubibus·i· apoſtolis. et impleuit totū orbem· vnde amodo videbitis f·h· venientem in nubibus cui aduentui qui credit: exultabit in vltimo aduentu.
¶ Orbem. Caſ. Omnē hominē generaliter includit ſecundū equitatem dei iudicandū. Sed quomodo exponit populos. In veritate. q: in ſeparatione duo erunt populi quibus dabit ſcientiā veritatis· vt alij in vitaʒ, alij in penas eant.
¶ Aug. Orbem dicit oēs filios adam·i· omnes homines, qui fuerunt in eo vnus homo· qui tunc fuit in vno loco· ſed modo diſperſus eſt p totuʒ orbem quē adam ſignificat ſecundū grecam linguā. Quattuor eñ littere ſūt in hoc nomine alfa· delta· alfa. mie et quattuor ptes orbis. has in capite litteras habent. anatholeti· dicūt orientē. diſis occidentē. arcton aquilonem meſembria meridiem·
¶ Pſalmus ipſi dauid. Ad litterā illud tāgit hic· q̄ mortuo abſalon iniquo filio dauid· qui viuēs patrē pſequebat᷑· dauid reſtituta eſt terra et in pace regnauit· de quo hic ñ agitur. ſʒ potius de ſignificato·

¶ Aug. Dauid chriſtū ſignificat· quē iniq filij·i· iudei crucifixerūt atq; regnuʒ abiurauerunt ei: Sed reſtituta eſt terra ei· quando iudea q̄ crucifixerat credidit, ⁊ apoſtoli qui timuerant ſunt cōfirmati· ſed et alie oues de gentibus ſunt adducte.
¶ Vel reſtituta ē terra· cū caro eius reſurrexit, poſt quam reſurrectōnem hec oīa que hic cantātur facta ſūt.
¶ Aug. Preuidentes in ſpiritu hec gauiſi ſunt ꝓphete· et ſi poſſet fieri, vellent et impleta videre. vñ. Multi reges et ꝓphete voluerunt videre q̄ vos videtiſ. ⁊c. Magna ergo leticia preſentes implentur in hoc pſalmo qui de ꝓmiſſis reſtitutōis terre intitulatur. palato nāq; fidei dulce ſapit mel diuine ꝓmiſſionis.

† ſ Quā compluūt celi. † ſ Seculū· ſ aug· Omne ſeculū concitatū eſt contra eccleſiā· cū dilatarctur toto orbe. vel cōmoueatur in melius· vel ad gaudiū in ſecundo aduentu·
exultet † terra: cōmoueatur † mare ⁊
† ſ A maximo ad minimū· † ſ Omnes leues. mites. equi·
† plenitudo eius: gaudebunt † cam
ſ Omnes vires: ſenſus· ratio.
pi ⁊ omnia que in eis ſunt· Tunc
† ſ Quia precisi ab oleaſtro et inſerti in oliuam. † ſ Pagani. gentes ſ Abſciſa in edificiū eccleſie modo domus dei·
† exultabunt omnia † ligna ſiluarū:
† ſ vel ante faciem· † ſ Id eſt. poſtea ventur⁹ eſt iudicare viuos et mortuos.
† a facie domini † quia venit· quo-
† ſ venit iudicare· et vere iudicabit. ſ Enim·
niam venit iudicare terram. † Iu
† ſ Non partem. † ſ aug. Quid veri⁹ et equi⁹ q̄ electos ſecū ꝯgregare ad iudicandum ceteros diuidere· hos ad dextrā qui fecerūt miſericordiā
dicabit † orbem terre in † equitate: ⁊
illos qui nō fecerunt ad ſiniſtram·
populos in veritate ſua.
† ſ ē. † ſ ·i· xp̄o cuius laudē et victoriā ꝯtinet
† Pſalmus ipſi † dauid· quando
ſ Id eſt· iudea credidit. vel caro ei⁹ reſurrexit
terra eius reſtituta eſt ei. XCVI.
ſ Qui ſpretus et occiſus. ſ rex eſſe innotuit·
DOmin⁹ regna
† ſ Ideo vel inde. † ſ Qui habitant in inſulis. ſ vel eccleſie que in medio temptationū ſtant·
uit † exultet terra: letentur † inſule
ſ Nō omēs· ſ Impijs·
multe. Nubes et caligo in circū-
† ſ Bonis de quibus iuſticia quia ex fide iuſtificati ſunt. Et iudi. q: et de eis·i· p eos ipſe iudicat·
itu eius: † iuſticia et iudicium corre
† ſ Charitas. Sicut gladius. ſ Ignem veni mittere in terrā ⁊ quid volo niſi ⁊c· gladi⁹ ſepat. ignis urit anteq̄ in eis ſedeat· ignis ſpūs p̄cedit.
ctio ſedis eius. † Ignis ante ipſū

XCVI.
¶ Caſ. Quart⁹ pſalmus de primo aduentu quo mūdus liberatus eſt·
¶ Caſ. Deſcribit primo virtutes domini· et oſtendit oīa reſtituta ei, et arguit ydolatras.
¶ Dominus regnauit. Caſ. Videns ꝓpheta ſupſtitiones mundi abundare ante chriſti reſurrectōnem opponit. dominus regnauit. Aug. q̇s ergo alr̄ colendus ē? quaſi nullus. Inde. Exultet terra. quid remanet ydolis· q· nichil. Inſule. totius mundi eccleſie. Multe. nō oēs· ꝓpter hereticoꝝ cōuentus. Caſ. inde qualis ſit dominus primo aduentu dicit. Nubes et caligo· impij qui ceci ſunt. nubiloſus et caliginoſus quibus nulla claritate ſplēdet Sed bonis. Iuſticia et iudicium. qui correcti ſūt ſedes eius. Ante aduentū eius ignis precedet· quia impij p p̄dicatōne ꝓphetaꝝ ira ſuccenſi. de nece eoꝝ tractauerūt· et ad indignatōem inflamati in circūitu. quia multi· cum pauci eſſent predicatores.
¶ Inſule. Aug. Eccleſie quia circūlatrantur fluctibus temptationū· Et ſicut inſula circūſtrepentibus fluctibus tunditur, ſed nō frāgitur ita eccleſia p totū orbem dilatata pſecutōnes infideliū patitur ſed non vincitur.
¶ Nubes et caligo. Aug. Impijs qui eū nō intellexerunt. Iuſticia et iudicium. fidelibus.
¶ Ignis ante ipſum. Aug⁹. Quaſi correcti ſunt ſedes dei· āte vero q̄ in eis ſedeat deus: ignis ſancti ſpiritus p̄cedit. quod ita ait. Ignis charitatis p̄cedet ante ipſū. Iſte eſt bonus ignis, ſicut et ille gladius bonus, d̄ quo dominus. Non veni mittere pacē ſed gladiū. Et hic eſt gladi⁹ verbi dei· qui ſepat carnali affectu male cōiunctos. Ignis vero vrit et inflamat

inimicos eius in circuitu·i·p totū ardet mundū quod contra deū eſt.quo cō ſumpto apparuerūt fulgura.vnde ſubdit alluxerūt. Vl' ita de duplici igne agit· qui erit ante ſecundū aduentū xpi ſcȝ ignis charitatis.qui ardebit in bonis·ꝛ ignis irę et inuidię·qui malos cōſumet·vltimus aūt ignis in quem mittendi ſunt mali.nō ante ſed poſt eū erit·iſte vero pit.qui eſt pęna maloꝝ et ſalus bonoꝝ.cū eñ xpus pdicatur·iraſcit' prauus.patitur iuſtuſ. Ira aduerſariū velut ignis comedit.qui tan q̄ꝫ facula conſumit.li/gnum aūt viride per/manet·id eſt·iuſtus.qui ardet charitate. Inimici eñ qui ydo/la colebant incendun/tur.ſi mali ſunt ad cō/ſumptōem.ſi boni ad repatōnem.

¶ Alluxerunt ful gura. Aug⁹. Nubes viluerunt forma hūa/na.ſed fulgor miran/dus.in verbis vel fa/ctis coꝝ apparuit.ꝛ in de mota eſt terra.

¶ Fluxerunt. Au guſ. Et ſi nō modo cre dit paganus.tamē vi ctus eſt.

¶ Confundantur. Hoc iā factū ē. Aug. Ceſſat eñ iam ydola/tria. Et erubeſcant.q̄ adorant lapideſ·quia mortui.

¶ Adorate. Aug⁹. Ceſſat ergo adoratio angeloꝝ·ſed adorant Ipſi mali āgeli volūt adorari·boni adorāt. nec ſe pmittunt adora ri. Vel ſaltem hoc ex/emplo ydolatrię ceſſet

¶ Audiuit ꝛ lęta ta. Caſſio. Secundo poſt reſtauratōem ter rę omimoda exultatio quā nec pſecutio inter rūpat oſtendit'.

¶ Audiuit ſyon q̄ an geli eū adorant·q̄ an/nunciauerūt cęli iuſti/ciam.et viderunt oēs populi gloriā eiuſ.ꝛ q̄ confundūtur adorato res ydoloꝝ·et inde lę tata eſt. Iudęa enim prius credebat ſe ſolā ptinere ad chriſtum.ſꝫ iam de ſocijs gentibus lętatur.vt de cornelio fratres gauiſi ſūt·quē petrus baptiſauit.

† ſ id eſt.p totum orbem:
precedet:et inflamabit in †circūitu
† ſ Ardet quod contra deū eſt quo cōſumpto ap paruerūt fulgura.Et hoc eſt· † ſ inſuper. † ſ Miracula
†inimicos eius. †Alluxerunt †ful
ſ toti mūdo· ſ Corde· ſ territa·
gura eius orbi terrę:vidit ꝛ cōmo
† ſ inde †ſ Que idola colebat † ſ Superbi omnis altitudo contra deum
ta †eſt †terra. †Monteſ ſicut cera
† ſ ignis fuit deus duris mollificās eoꝝ corda ad fidem.
fluxerūt a †facie domini:a facie do
† ſ Etiā gentiū. † ſ Quis fideliū tacet xpū̄.
mini omnis †terra. †Annunciaue
† ſ pdicatores oēs quoꝝ coꝛ ſurſū ē. † ſ Corde
runt †cęli iuſticiaȝ eius:ꝛ† viderūt
omnes populi gloriaȝ eius. Con
fundant' oēs qui adorāt ſculptilia
† ſ Que non habent ſpiritum.
et qui gloriant' in †ſimulacris ſuiſ.
† ſ aug. Noſter de⁹ qualis.quē et angeli adorāt cui deo conuenit adoratio·nō etiā angelis nedū ydolis·vel demonibus.
†Adorate eum omnes angeli ei⁹:
† ſ Q.annūciabunt celi·et adorabunt angeli·Et ſyon au·ꝛc· † ſ Eccleſia iudee.
†audiuit et lętata eſt †ſyon. Et ex
† ſ Chriſti qui de iuda † ſ Quia nō eſt pſona rū acceptor deus.ſed omnes accipit qui ad eū ve niūt. ſ q̄ cecitas contigit in iſrael.
ultauerunt filię †iudę: †propter iu/
† ſ Que illa iudicia·
dicia tua domine. †Quoniam tu
† ſ Potētia. † ſ Nō iudeoꝝ tm̄ de⁹.ſꝫ ꝛ gētiū
dominus †altiſſimus ſuper †omnē
† ſ O chriſte· ſ Expoſitio † ſ Quia equalis patri· ſ Secūdū opera. † ſ Non mō ſuper malos.ſed et bonos homines et angelos
terram: †nimis †exaltatus es †ſup
† ſ Et cum talis ergo·
omnes deos. †Qui diligitis do/
† ſ dyabolū cū quo nō diligitur deus.Nemo eñ poteſt duobus dominis ſeruire·
minū odite †malum·cuſtodit do/
† ſ Et ſi corpora moriūtur. ſ Animā autē nō poſſunt occidere·
minus †animas ſeruoꝛum ſuoꝛuȝ:
† ſ diaboli· † ſ aug·q̄ ſi forte quereris te pde re lucē iſtā·ne cures quia vera lux eſt tibi hoc ē
de manū †peccatoris †liberabit eoſ.
ſ fidei· ſ Quibus per omnia placet deus.
Lux oꝛta eſt iuſto: ꝛ rectis corde
† ſ Ergo. ſ Per ſpem † ſ Non in mundo in quo preſſure·
lętícia. †Lętamini †iuſti in domi/
† ſ Letati. ſ Aug·Id eſt.laudate eū: quia me mor fuit ſanctificare vos.quia niſi vellet nō gau deretis in illo.
no:et †confitemini memorię ſancti

¶ Et exultauerunt. Aug. Audierūt apoſtoli.qui erāt in iudęa fratres q̄ gentes receperūt verbū dei.et lętati ſunt et magnificabant deū.
¶ Terram deos. Aug. Per terrā et deos peccatores et iuſtos accipe. Vel terrenis et cęleſtibus ſignificat eū impare·
¶ Cuſtodit dominus. Aug. Si cū cepis odiſſe malignū·ſubſequant' pſecutōnes·ne timeas.quia cuſtodit domin⁹ animas ſ.ſ·de quibus tollen/dis eſt vltimū genus perſecutionis.

¶ Lęticia. Aug. Non eñ vere in miſeria ſunt ſancti.ſpe iam ſalui.
¶ Pſalmus dauid. Caſ. Tercius pſalmus eoꝝ qui de vtroq̄ȝ aduē/tu agunt.in quibus eſt cauſa ſpei p miſericordiā primi aduentus·et timoris per iudiciū ſecundi.hęc et ſi ſępe iterentur:tamen ſemp noua: pro verboꝝ et ſententiarū varia deſcriptione.

ficationis eius·

¶ Pſalmus dauid.

XCVII.

ſ vita et lingua·
C Antate domi
† ſ de incarnatōe chriſti et homi nis redemptione. † ſ Quia ni chil tale mundus audiuit † ſ vnde. † ſ Nō ſolū que cōmunia ſunt.ſed et hoc ſingulare ſcili cet q̄ Sal.
no †canticum †nouum: †quia †mi/
† ſ Nō dicit quid.ſed intelligimus oꝛbē terre·qḋ fuit magnū miraculū· † ſ deo. † ſ Chriſt⁹ p mira operatione. ſ vel uit.
rabilia fecit. †Saluabit †ſibi †de/
† ſ Idē chriſtus p foꝛtitudine † ſ vbi ea eſt· de xtra vel brachium· ſ vel am.
xtra ei⁹:et †brachiū ſcm̄ ei⁹. †No
† ſ Quod et brachiū et dextra·i·chriſt⁹ eo q̄ ſal nat· † ſ Quibus·
tū fecit dominus †ſalutare ſuū: †in
ſ Non hic vel illic·ſed. † ſ Nō ſub uelamīe. † ſ Id eſt.ſalutare eo q̄ iuſtificat·
†conſpectu gentium †reuelauit †iu
† ſ vt homo factus liberaret·
ſticiam ſuaȝ. Recoꝛdatus eſt †mi
† ſ Quādo eū facie ad faciē videbunt·
ſericoꝛdię ſuę:ꝛ †veritatis ſuę †do/
† ſ Mente. ſ Ne putes iſrael vnā gentem ſub dit. † ſ A termino ad terminū. ſ Ideſt.videnti deum·
mui iſrael. †Viderunt †omēs ter/
† ſ ergo ſ vbi deficit locutio ſ voce ſine verbiſ ſ hieſum·
mini trę:ſalutare dei noſtri. †Iu/
† ſ Quia omēs viderunt. † ſ verbis. ſ ubi ualet locutio.
bilate deo †omnis terra: †cantate
† ſ quibus modis. ſ Actu carnis·i.mortifica tione eius diuina opa facite paſcēdo paupes ꝛc. ſ Corde. ſ Opere.
ꝛ exultate ꝛ pſallite. †Pſallite do
† ſ Caſ.Eadem prepoſterata ſubiūgit ut qōuis eoꝝ prius ſiat totū ad deū ptineat.
mino in †cythara in cythara ꝛ vo/
† ſ ut ſint predicatores. † ſ Productis et pfi cientibus ſub malleo diaboli.
ce pſalmi: in †tubis †ductilibus et
† ſ Ita ut aliis ſonent·et in ſe ipſis uicia carnis doment· † ſ auguſ.vobis ita a gentibus quid erit tubis ſonantib⁹ aures dei delectantur fluct⁹ maris excitantur.
†voce tubę coꝛnęę. †Iubilate in
† ſ Predicit nō optat.apoſtolis enim predicanti bus quaſi tubis.motū eſt mare ſeculi.et īcreuerūt fluctus pſecutionū.
conſpectu regis domini· †mouea/
† ſ Exponit ma.et ple.e·
tur mare ꝛ plenitudo eius: †oꝛbis

XCVII.

¶ Caſ. Primo agit. de oſtenſione ſaluatri cis dextrę.
¶ Saluabit. Aug. Maius eſt q̄ totuȝ or beȝ a morte ęterna ere xit.q̄ꝫ q̄ mortuoſ ſuſci tauit.
¶ Sibi. Aug. Mul ti ſaluātur corpaliter· ſed ſibi·nō ei qui acce pta corpali ſanitate la ſciuiunt.ſed qui per fi/dem intus ſanātur: ei ſanātur.vel ſe ſaluāt.
¶ Salutare iuſti/ciam. Aug. Qui ſal/uat et iuſtificat.
¶ Reuelabit. Au guſ. Futura ſub vela/mine pdixerunt pphe tę·ſed velamen abla/tum ē.cum veritas de terra orta eſt.
¶ Miſericordię ꝛ veritatis. Aug⁹. Miſericordia eſt q̄ p miſit·hāc ſequitur ve/ritas:q2 reddidit. Sꝫ cui?iſraeli·id eſt·q̄ mo do p fidem videt veri tatē poſt per ſpeciem.
¶ Omnes. Auguſ. Quia nō quibuſdam tantū datus eſt xpus.
¶ Iubilate. Caſ. Secūdo dicit omībuſ modis laudandū eſſe. et annūciandū.q2 ve/nit iudex.
¶ Ductilibus tu bę cornęę. Auguſ. Ereis quę tundendo producuntur.id eſt.q̄ tribulati proficiunt.et ſonāt laudes dei. Cor nu vero carmen exce/dit.et ſic fit firmū et ca pax vocis. Is eſt qui affectus carnis ſupat. et libidines:qui nō ſa/pit terram:ſed quę ſur ſum ſunt.qui in carne quidem ambulat·et ñ ſecundū carnem mili/tat.vt coꝛnu carui hę/ret.et eam ſuperat.
¶ Hiero. In tubis ductilibus. Argenteis more iudęoꝝ. My/ſtice productis ſub malleo vniuerſę terrę·i·dyabolo. Aug. Tribulatio tu/ſio·eſt profectuſ productio.talis tuba erat iob·vn de quaſi tuba inſonuit di/cenſ. Dominus dedit·dominus abſtulit ꝛc.
¶ Vel moueatur. Aug. Id eſt·indulcetur mare legis ligno crucis in eo poſito. Et plenitudo eius·vniuerſa legis ſacramta. Orbis terr. gentilitas ad cōuerſionē moueat'. Qui habitant. vt quę figurate dixit de hoībus accipias.vel. Mare·i·ſeculū· Moueatur.terrore iudicij

vbi impij timent. Plenitudo. Multitudo hominū peccatis plena·quia ibi multa peccata. Orbis. quia ipſe vertet in nouā faciem·ſed flumia.
¶ Terram. Caſ. Id eſt, omnē peccatorē. Orbem terre. oēs terrenos. In iuſticia. Auguſ. quia nō meruerūt miſericordiā. Populus. Caſ. fideles de iudeis et gentibus ·qui capient equa meritis
¶ Pſalmus dauid. Caſ. Propheta deſcribit chriſtū regē bona dātem·cui antiqui ſeruierūt. his tribus tres āmonitōnes ſubijcit. Monet vt chriſtū tanq̄ deū adoremus. et velut regem exaltemus.

¶ Hec aūt de chriſto futura ſub velamīe ꝑ/dixerunt ꝓphete vt q̄buſdā figuris rerū te/gerent ſentētias ſuas. Sed velamen ablatū eſt. cū veritas de terra orta eſt. ⁊ iuſticia de celo proſpexit.

terrarum et qui habitant in eo.
† ſ Illis pſequentibus pleni ſpū dei gaudebunt operibus· † ſ In idipſum·
ſ vel nib⁹.
† Flumia plaudent manu † ſimul:
ſ Boni gaudent veniēte iudice·mali ꝯtremiſcūt.
montes exultabūt a conſpectu domini·quoniam venit iudicare ter/
ſ aug. gaudēt quia nō iniuſte iudicabit ſub·ignaro iudice vel iniquo bonus timeret. Nūc
ram. Iudicabit orbem terrarum
tū malus timeat neceſſe eſt·
in iuſticia: et populos in equitate.

XCVIII.
¶ Caſ. De potentia et regno chriſti· vt ⁊ ī homine adoretur.
¶ Caſ. Oſtendit chriſtū regnantē·et quicū/q̄ repugnet altū ſuper omnes. vnde ei cedere monet.
¶ Iraſcantur. Caſ. Irriſio ·ſecure cōcedi poteſt vt iraſcantur q̄ nō ſunt vltra nocituri ꝑmittendo dicit nō imperando.
¶ Sedet ſuper. Caſ. Contra eū nichil pōt terra· et ſi ipſe fuit in terra. vbi paſſus eſt iram populi.
¶ Cherubin. Aug. Plenitudo ſcientie interꝑtatur que eſt charitas. Plenitudo ſciētie legis que eſt ſedes dei erit et in te ſi charitatem habueris. cōtra quā nichil poſſunt irati·q̄d eīn terra ꝯ celuz.
¶ Dominus in ſyon. Aug. Si nō intelligis quid eſt ſuper cherubin. hoc uide q̄a in ſyon magn⁹. Syō eſt anima que deū ſpeculatur.
¶ In ſyon magnus. Caſ. Quis dominus? exponit. In ſyon. natus. Magnus. Ne pro paſſione vileſcat. Vel tū dn̄s magnus. in ſyon iudeorū. et ſup populos gētiū.

Pſalmus dauid.
XCVIII.
ſ Chriſtus cū poſt reſurrectōnem predicaret·irati ſunt qui colebant ydola. ſ Si prius humilis.
D ominꝰ regna
† ſ Quia inde bona· ſ Quantū cūq̄ velint· † ſ Ille regnauit.
ſ vel hit·
uit † iraſcātur populi: † qui ſedet ſu/
† ſ Angelicas poteſtates. † ſ Idem, quod iraſcantur populi.
per † cherubin † moueat terra. Do
† ſ Eccleſia. ſ Si tu es de eccleſia. et in te magnus ſuper omnes qui iraſcūtur
minus † in ſyon magnus: ⁊ excelſus
† ſ gentium· † ſ Iam ergo et ipſi populi qui prius blaſphemi·
ſuper omnes † populos. † Confi/
† ſ fame et glorie tue· † ſ Iam
teantur † nomini tuo † magno·quo/
† ſ Ipſum nomen. ſ Potentia qua punit·
† ſ Bonitate qua parcit·
niam † terribile ⁊ † ſanctum eſt: ⁊ ho
† ſ Ne quis de miſericordia preſumat·quia cuiq̄ reddet pro meritis·ſi ergo queritis iuſti eſſe ipſe eſt qui facit· quia diligit. vnde ſubdit. tu paraſti
nor † regis iudiciū diligit. Tu pa/
† ſ fortis † ſ Has ſcʒ. ſ aug. vt diſcernam⁹ īter bonū et malū. iuſticiā cū bonū ſequimur. malum vitamus.
raſti † directiones: † iudiciuʒ ⁊ iuſti
† ſ Ergo ſ Scōʒ q̄ deus:
ciam in iacob tu feciſti. † Exaltate
† ſ Chriſtū. ſ Qui facit iudiciū et iuſticiaʒ in nobis· † ſ Conſq̄ exaltate vt adoretis·et hoc ē.
† dominum deum noſtrum· ⁊ † ado

¶ Magno. Aug. Paruū erat quādo iraſcebātur·id ē·paucis diffamatū. ſed iam in om̄i terra dilatatū.
¶ Terribile. Auguſ. Quia et ſi crucifixus: ꝑdicatur iudex venturus. et nō errabit in iudicio.
¶ Et honor regis. Caſ. Exponit quomodo debent confiteri. honor regis eſt glorioſa ꝑdicatio. iudiciū diſcretōnem exigit·nō leui voluntate colēdus eſt. ſed fixa deliberatione. qd̄ ab ipſo eſt. vnde ſubdit. Tu paraſti dire· Vel honor regis eſt damnatō nocentiū vnde regis gloria augetur.
¶ In iacob. Auguſ. Non ſolū patriarcha·ſed populo quē ſignificat. Tu feciſti. hec que alius nō poſſet.
¶ Exaltate. Caſ. Secunda pars monet adorari eū: quia patres ei⁹ fuerunt. Quaſi quia hec facit nobis ergo. Exaltate.

¶ Scabellum. Aug. Terra ſcabellū pedū eius. dicit ſcriptura: hec ſine impietate a verbo dei aſſumpta adoratur: et quia nemo carnē eius digne manducat·niſi prius adoret. ſed nō terrā intuetur qui adorat. ſed illū poti⁹ cuius ſcabellū eſt·ꝑ quē adorat. vnde ſubdit quoniā ſanctus eſt in cui⁹ honore ſcabellum adorat.
¶ Pedum. Caſſi. Pedes: indefecta ſtabilitas deitatis. Sāctū. vt diſcernas corpus a deitate: ⁊ ſi vna ꝑſona.

ſ Corpus chriſti·ſed propter ipſum cuius eſt·
ſ vel ſubpedaneum.
rate ſcabellū pedum eius: quoniā
† ſ vel ſanctus eſt· † ſ Magni iſti qui eū predicauerunt· ſ Legiſlator· † ſ Summus ſacerdos·
† ſanctum eſt. † Moyſes ⁊ † aaron
† ſ Vos imitamini. † ſ Chriſti. † ſ Qui de effraim. vnde non fit ſacerdos·et ideo inter inuocantes ponitur·nō inter ſacerdotes.
in † ſacerdotibus † eius: ⁊ † ſamuel in
ter eos qui inuocant nomen eius.
† ſ Qui nunc loquitur in homine· † ſ tantum valet ſincera oratio.
ſ Iam tunc· ſ Chriſtum·
Inuocabant dominū et † ipſe † ex
† ſ Per figuras in nube obſcura. ſed illa dicta quendā manifeſtū deſignāt ſcʒ chriſtū·
audiebat eos: in † columna nubis
ſ Qui tanti erant·
loquebatur ad eos. Cuſtodiebāt
ſ vel ta· ſ vel que
teſtimonia eius: et preceptum qd̄
ſ Ideo.
dedit illis. Domine deus noſter
ſ Caſ. in iuſtis petitōib⁹ ſ Caſ. Cō donando eis ne noceant peccata in futurum·
tu exaudiebas eos· deus tu propi
ſ aug. Quod eſt, ꝓpiciatio · caſtigando ne ſemꝑ peccare delectet·
cius fuiſti eis: ⁊ vlciſcens in om̄es
† ſ Ergo. ſ Quia blanditur et cedit vt pater.
adinuentiones eorum· † Exalta/
† ſ Scōʒ q̄ deus † ſ dominū. ſʒ nō preter montem eius. hic eſt lapis paru⁹ qui ſicut daniel dicit creuit in magnū montē. et impleuit totā faciē terre·preciſus. i. natus de monte. i. gente iudeorum. que colebat vnum deum·ſine manibus. i. ope hominū. quia de virgine ſine virili ſemine ꝯceptus.
te † dominū deum noſtrum· ⁊ † ado
ſ in corpore·
rate in monte ſancto eius: quoniā
ſanctus dominus deus noſter.
† ſ Eſt. ſ id eſt·agit de confeſſione ſ Laudis vel vtraq̄·
Pſalmus in † confeſſione.

¶ Moyſes. Caſ. Sacerdos: quia ſi nō hoſtias: vota populi obtulit. et pro populo ſupplicauit.
¶ Columna. Caſ. Fortitudo ⁊ decor domus. In hac ſpecie loquebat. que nūciabat eccleſiā: vel carnē. ſed tūc in nube. modo apte ꝑ filiū.
¶ Nubis. Caſ. Ad eos ergo tūc in nube. qui iam nobis loquit in ſcabello·i·in carne aſſumpta apte.
¶ Teſtimo· et preceptū. Caſ. Teſtimoniū eſt ꝑ ſigna aliqua ꝑcedentis rei poſita ſignificatio. vnde ſepe in lege dicitur hoc erit vobis in teſtimonio. ꝑcepta ſūt ſic ꝑcepta legis ꝑ moyſen data.
¶ Propicius. Augu. Nō dicit niſi peccatis. ꝓpicius ignoſcē do. ꝓpicius et vlciſcen do· ecce et ſi tanti eēut iſti· aliquid tū hēbant peccati. vnde addit in omēs adinuentiones.
¶ Vlciſcens. Ne hūana elatio ſurrepet vnde datus eſt michi ſti. car· mee.

XCIX.
ſ nō ali
I ubilate deo

¶ Adinuentōes. Aug. Vel affectōnes quas ſolus deus nouerat in cordib⁹ eoꝝ. vū pena eis pati eos cū q̄bus erant, ꝓ quoꝝ peccatis q̄ſi ſuis dolebāt ꝑ charitatē. Nō enim fuit (vt a pleriſq̄ putatur) moyſi pena. nō intrare in terrā ꝓmiſ· in quā et miſeri intrauerūt· ſed figura. q̄ qui ſub lege eſſent. et ſub gratia eſſe nollent, non intrarent in requiem.
¶ Pſalmus in confeſſione· Confeſſio gemina eſt: vna eſt laudis. altera peccatorū. Confeſſio laudis conuenit perfectis. Confeſſio peccatorū incipientibus. vnde in hoc pſalmo ꝓpheta monet ad confeſſionē.

¶ Caſ. Docet hic pſalmus et deū inceſſanter laudare et peccata noſtra inceſſanter plangere. quia nec in malis eſt deſꝑandum ·nec in bonis debet aīmus eſſe elatus.
¶ Caſ. Primo perfectis ꝑcipuū genus cōfeſſionis·i· laudeʒ indicit.
¶ Iubilate deo. Aug. Si vox iubilat exterius cor intelligat interius. ſonus em̄ cordis eſt intellectus. Iubilus eſt ſonus leticie ſine verbis, quia eis leticia animi nō poteſt explicari. hic fit a bonis in confeſſione. a malis in confuſione. cum de terrenis adeo gaudent. Iuſti vero gaudent videntes

mundo corde· quis deus quanta et quo ordine et q̃ mirifice fecit.

Omnis terra. Aug. Ad laudem monēs. Nō vnū angulū terre hortat: sed sicut vbiq; nouit seminatā benedictōnem ita vndiq; exigit iubilatōz

Seruite in leticia. Aug. Hec seruitus nō est amaritudinis nec indignationis: sed felicitatis et libertatis. Seruum ergo te faciat charitas. q̃ liberū te fecit veritas. vnde domin⁹: Si manseritis in verbo meo veri discipuli mei eritis. et cognoscetis veritatem· et veritas vos liberabit. In leticia. quia liberati· non murmurātes vt in deserto· vnde p̄miū subdit Introite in cōspectu. magnū est in ꝯspectu tanti gaudere

Ipse f. n. Aug. Omne bonū nostrū ex eo. nō ex nobis. Cas. vel ne quis putet creatōnem nostrā patrib⁹ deputandā· qui sunt mistri· sed de⁹ auctor.

Introite. Cassi. Scd̃o intraturis scd̃z gen⁹ ꝯfessiōis· nec dubitetur· quia misericordia est ei.

Portas eius. Aug. In portis initiū est. A confessione incipite ad misericordiam dei intrare. nō a vobis facti: laudate eū a quo facti· de hoc alibi. Incipite domino in confessione· et cū intraueritis in atria· ꝯfitemini in hymnis· i· laudib⁹. Cū intratis: vos rep̄hēdite. cū intraueritis illū laudate.

In generatione. Aug. In vna que parit mortales. In altera que eternos.

Psalmus ipsi dauid. Cas. Psalmus iste continet formā pfecte sanctitatis. vt centesimus numer⁹ pfectus est. Ipsi dauid. vt totum qd̃ hic docetur virtutib⁹ xp̄i applicetur· nichil terreno regi· Hic docemur bona appetere. mala renuere· que ē pfecta cōuersatio vite.

† ſ Nō pars· quia vbiq; benedictio seminata ē ſ gratū ē redemptis seruos esse † ſ Nō necessitate sed charitate

†omis terra: †seruite domino †in le-

† aug. in cōscientia vbi deus videt. foris lingua exaltare facile est.

ticia. †Introite in cōspectu ei⁹:

† ſ aug. Quis hoc nesciit. sed de crucifixo hoc dicit contra iudeos.

in exultatione. †Scitote quoniā

† ſ Omīa per ipsum facta sunt. Ex ipso est vnde coronamur ex nobis vnde damnamur.

dominus ipse est deus: †ipse fecit

† ſ Sumus· ſ vel nos aūt·

nos· et non ipsi nos. †Populus

† ſ Ipse pastor· † ſ Scripturarū in quib⁹ saginant fideliū mentes † ſ Non foris sterus vbi hostes· extra lupus insertur·

eius et †oues †pascue eius. †introi-

† ſ In· ſ Amplitudinē celestis beatitudinis gratie plenitudine percepta.

te portas eius in cōfessione: †atria

ſ Laudibus.

eius in hymnis confitemini illi.

ſ Sez. ſ Nūc et in futuro

Laudate nomen eius quoniam

† ſ dum laudatur dulcescit. † ſ Et hic liberat ꝛ in futuro coronat.

†suauis est dominus. †in eternum

† ſ Id ē. i omnē generatiōnē· vel in terrena et celesti est eius veritas: implens promissa.

misericordia ei⁹: ꝛ vsq; †in generationem ꝛ generatione veritas ei⁹.

Psalmus ipsi dauid.

C.

ſ Que modo.

Misericordiaz ſ In futuro.

et †iudicium: cantabo

† ſ Ad tuū honorē· qui vtroq; laudabiliter vteris. † ſ Et. ſ Dicto· Aug. Psallere est in bilaritate opari. ꝛ intelligere nō potes nisi in via immaculata· sed in ea inte licitur qñ ad nos veiat de⁹.

†tibi domine. †Psallam et intel-

† ſ Id est· quia. ſ Q. ope tua psal· et intelligā

ligaz in via immaculata· †quando

† ſ Ante eciā q̃ intelligerē. ſ vel deambulabam· Aug. angustias patitur omīs malicia· sola innocentia lata est vbi deambuletur·

venies ad me. †Perambulabaz

C.

Cas. Cantat hic christus et nos in illo.

Cas. Prius de misericordia et iudicio proponit.

Misericordiam et iudiciū. Cas. Hec duo mutua societate iūgūtur· in his breuiter oīa opera dei includit. Et hic est p̄missa causa quare sic se habet sicut postea subdit.

Aug. De misericordia et iudicio. nemo de misericordia p̄sumat ad impunitatē· quia est ei iudiciū. nemo īmutatus in melius iudiciū timeat. quia p̄cedit misericordia. semp hec simul in eo sunt. sed p tempa secundū effect⁹ distinguūtur misericordia nūc. iudiciū in futuro.

Psallam et intelligā. Aug⁹. Hoc dat psallere vt intelligā mente. quod oculis nō patet· i· credam q̄ domin⁹ veniet. quē iste tantū desiderat: qui veniet in via immaculata. Cas. quia mundū transiuit sine peccato. vel ego psallam et intelligā· existens in via imaculata· quādo ꝛc. Vel psallam hylariter operabor. et per hoc intelligam

Quando venies ad me. In secundo aduentu vel obitu cuiusq;. Vel quādo venias ad me p carnē in primo adūetu. quia in via imacula.

Perambulabam. Cas. Secundo que sit via imaculata exponit.

Aug. Perambulabā. Que est via īmaculata? ea ab innocentia incipit et in illa cōsumat· et nō est opus multis verbis· Innocens esto ·et pefecisti iusticiā· Sed duobus modis nocet homo videlicet si facit miserū. et si deserit miserū. Innocens est qui nec sibi nec alij nocet.

† ſ Exemplo omniū.

in innocentia cordis mei: †in me-

† ſ id est. ecclesie vel cordis: in quo quiete habitat bene cōscius. alii foras pellūtur. quasi a fumo vel stillicidio vel mala vxore. et in nugis extra quiescunt. qui intus nō bene possunt· † ſ id ē· nō diligebam· ſ Id est. nec cōplacuit michi in iusticia alterius facientis p̄uaricationem ſ vel mee. ſ .i. nō diligebā.

dio †domus tue. †Non propo-

nebaz ante oculos meos rem iniu-

† ſ Sed· ſ Exponit rem iniustā ſ A me expuli p̄uaricatōnes· sed nō homines. † ſ Qui legē dei nō faciūt. et si in ecclesia sint.

stam: †facientes †p̄uaricatōnes

† ſ Non consensi non rectis·

odiui. †Non adhesit michi cor

† ſ tortū· ſ Quod habet qui nō vult oia que deus vult· et si timet infirmus. quod p̄significauit umens biesus· tamē subdat se deo dicens· fiat tā tū voluntas tua. vitet malū quantum potest. et si nō potest subeat. † ſ declinat qui dissimilis ē. ſ Quē ꝑposui p̄imus ad imitandum.

†prauum: †declinantem a me ma-

† ſ Nō approbabam nec michi placebat.

lignum †non cognoscebam. De-

† ſ Palā nō audet· qui falsa tenet.

trahētem in †secreto proximo suo:

† ſ Ne hoc ageret. † ſ tumido corde.

hunc †persequebar. †Superbo

ſ Auaro. ſ Notabili.

oculo ꝛ insatiabili corde· cum hoc

† ſ Corporalia vel sp̄ualia· ſ Nō pascebar nec delectabar supbie epulis et inuidie. † ſ Cordis † ſ id est. fideles placuerunt michi.

†non edebā. †Oculi mei ad †fide-

ſ iudicantes· xii· tribus israel.

les terre· vt †sedeant mecum: ambu-

† ſ Nō ali⁹ † ſ Nō sibi nō querēs que sua sūt.

lans in via imaculata †hic †michi

† ſ Sed que sūt xp̄i· ſ Euāgeliū. † ſ Sed. ſ Cas. hoc dicit ne videatur p̄beri siquos habet familiares malignos·

†ministrabit. †Non habitabit in

† ſ id ē. in corde meo vbi mitis et quiet⁹ habitat † ſ Quilibet superbus·

†medio domus meę· qui †facit sup-

† ſ Quilibet maledicus: † ſ Et si apud se et apud stultos. apud me tamē nō est gloriosus.

biam: qui †loquitur iniqua· nō †direxit in conspectu oculorū meorū·

Cas. Perambulabā. Quasi transitoria nō quesiui· sed encurri viam mundi existens in medio do· tue Innocentia· hoc potest. vt faciat habitare in medio domus dei. quasi honorabile exēplum aliorum.

Non proponebā. Cas. Innocentiā p partes exponit. Primo: quia nichil habet cū malis dicit: Non. p ponebam vsq;. Oculi me. post: q̄ pars ei cū iustis. et q̄ versutias dyaboli de corde fugat· ibi in matutinis.

Aug. Non proponebam. Quasi perambulabam in innocentia· hac vtiq; dicit totus christus. q̄ non. p ponebam· i· nō diligebam rem iniustam.

Non adhesit. Cas. Expon. p̄uaricatorē prauū qui p̄uaricatur corde declinantez hereticum· qui a catholicis dissentit· ꝛ qui a rectis semitis deuiat nō agnoscebam. quia et si signati nobiscū sacramentis non tamen veri sunt.

Superbo· Augus· Et biesus cōuiuatus cum superbis loquitur et cū pharisęo. quādo venit peccatrix. et nos abstinemus a conuiuio fratrū notabiliū vt corrigātur. et cū extraneis comedim⁹· vt paganis. Quid ē ergo q̄ ait. Cū supbo ñ edebam· et cū insatia· cor· Habz epulas suas cor supbū et isatiabile vnde pascit et nō reficit· Epule eīn supbi cordis qd̃ ē insatiabile: est inuidia. Supbia eīn mater est inuidentie· que pascit et gaudet alienis malis. sed nō satiat. hoc ergo cibo supbie· inuidie. iniquitatis· nō pascitur iust⁹· sed cibo iusticie· vnde beati qui esuriunt et sitiunt iusticiā.

Oculi mei. Hic alterā ptem īnocentie exequit. scʒ q̄ cū iustis habet ptem. Q. d. Cū talibus nō edebas. vnde ergo pascebaris.

Terre. Aug. Degentes in terra vbi tot illecebre vnde maior corona. vl. Cas. qui per totum mundū sunt.

Ut sedeant. Aug. In veritate fidei mecū p̄maneant. vel participent mecū regno eterno· vel iudicent mecum.

Non habitabit in medio domus meę. Aug. Id est· ecclesie Et si aliquandiu toleretur gratia correctiōis: nō p̄minet: meritis nichil pt. nō est in populo meo granū· sed palea.

Nō habitabit. hoc maxime cōuenit ſacerdotibus. vt prauis nō cohitent
¶ In matutino. Caſ. Tercia pars vbi oſtendit· quis finis ſit malorū. Et loquitur hic chriſtus.
¶ Caſ. In matutino: poſt vitatos malos iuſtus ad ſe reuerſus: addit ꝙ ſuggeſtiones demonū de corde expulit. In matutino. id eſt· quādo in initō temptatōis quaſi ī crepuſcula incipiūt apparere. Interficiebam. oratione qua debent eijci ne creſcant. Peccatores. demones qui omnē carnē faciunt peccare.

Ciuitas dei: anima iuſti. vnde dyabolus diſpergit̄ ⁊ remouetur. Oēs opantes īiquitatē·i· ſūmiſſiones vel āmiſſiones dyaboli.
¶ Aug. Iam enumerauit ꝙ ei nō adheſerit niſi boni. quaſi. cur ergo malos in tua ciuitate tāto tempe tolerasti quia tempus eſt miſericordie. nox eſt. nōdum omnia manifeſta. et in nocte temptatōnes in qua ꝑtrāſeūt beſtie ſilue ⁊ catuli leonū·id ē· dyaboli· ⁊ querūt eſcā ſibi a deo. ſcꝫ vt temptent fideles. vnde. ſathanas expetiuit vos cribrare ſicut triticū· Ab homine triticū nō manducat̄ niſi cōteratur vt panis fiat. Sic neminē māducat dyabolus. niſi prius ꝑ tribulatōnem contriuerit. Sed in matutinis. cū venerit dies iudicij mittētur mali in igne· hoc et iuſto cōuenit. q̄ ꝓuidet hoc futurū. et ideo ſe ſic habꝫ:
¶ Oratio pauperis. Aug. Secundū formā ſerui· pauperior in mēbris in quib⁹ ſūt et penitentes. quos in ſe transfigurans dicit. cinerē tanꝗ panē m· Ecce quomodo compantur tam ima alto.

ſ aug· in nocte parco. tolero· corrigo. ſed cū dies cepit· et omīa erunt apta que modo occulta. dum neſcitur qualis poſt erit bonus modo uel malus et ideo modo tolerātur mali a longanimi ut corrigant̄. qđ ſi nō fecerint tpe miſericordie. īterficient̄

In matutino interficiebā omnes
ſ Quare·
peccatores terre: vt diſpergerē de
ſ de ſocietate eccleſie· ſ Modo em̄ in ea ſunt ſed parcitur eis. quia tempus miſericordie· ſed tēpore iudicii ſepabūtur. Ecce finitur pſalm⁹ in eo vnde cepit miſericordiā et iudiciū c. t. d:
ciuitate domini omēs operantes iniquitatem.
† ſ Pſalmus iſte eſt. † ſ Id eſt· chriſti in ſe et in mēbris· † ſ In miſeriis in quas deiectus ꝑ peccatum primi parentis·
† Oratio † pauperis cum † anxia
† ſ Per quem ſolum liberari poteſt·
retur· et in conſpectu † domini effu dit precem ſuam·

CI.

D **Omine exau**
† ſ auguſti. Repetitio. in gemina tione affectus petentis oſtendit̄.
ſ Ecce oratio.
di orationem meā: et † clamor me⁹
ſ Caſſi· Reſpuis munus iniquorū. ſed nō penitentiā deuotorū.
ad te veniat. Non auertas faciē
† ſ Penitente ſ Sed a peccato † ſ aug. quia in mēbris nō vno tantū· ſed omni tpe tribulat̄.
tuam † a me: † in quacunqꝫ die tri
ſ Michi humili·
bulor inclina ad me aurem tuam.
ſ Et· ſ aug. In omnibus fidelibus et in omni tempore inuocat·
In quacunqꝫ die inuocauero te:

Sicut duo in carne vna· ita ⁊ in vna voce ſicut et iam a ꝓpheta yſaia ſpōſus et ſponſa dicit̄ his verbis. ſicut ſponſo alligauit michi mitrā. et ſicut ſponſam induit me ornamēto· ſponſus ꝓpter caput· ſponſa ꝓpter corpus.
¶ Aug. Chriſtus pauꝑ in nobis ⁊ nobiſcū ⁊ ꝓpter nos· hic orat in ꝑſona penitentis ſuā dilectōnem et dilectōis cauſam recognoſcētis· ⁊ a peccatis liberari. atqꝫ in priſtinū ſtatū reſtitui petentis. Monet ergo ſuam aduertere miſeriā et dei petere miſericordiā.

CI.

¶ Caſ. Quintus pſalm⁹ penitentie: quartus qui oratio dicitur.
¶ Caſ. Prima pars captatio deꝓcatiua.
¶ Et clamor. Oratio creuit in clamorem. Veniat. nō obſtent nubes que iniquis.
¶ Caſ. Epimone ꝑ tres verſus·i· crebra repetitio ſententie
¶ Quia defecerunt: Caſ. Secunda pars in qua eſt flebilis oratio in qua exponit̄ que pauꝑtas: que tribulatō. vnde clamet iā apit. qr defecerīt.
¶ Defecerunt ſicut fumus. Aug. Elato em̄ adam dies deficiūt· virtus animi ꝯtrahit̄. Miſeria piū iudicem mouere poteſt.
¶ Oſſa. Aug. Fortes quorū frixoriū ſunt qui ſcandalizant̄. Tantū frigit̄ homo quantū amat· vnde aplus. Quis infirmat̄ et ego nō infirmor. quis ſcandaliſat̄ ⁊ ego nō vror. Vel fortitudo animi recordatōe peccatorū quaſi frixa ꝯtrahitur. Vel timore iudicij cōfrixa ſunt oſſa mea. Iam em̄ frigit̄ homo dum timet ſe arſurum
¶ Percuſſus. Aug. Mortalis factus. Fenū. viret ꝫ percuſſū facile ſentit iniuriā. Sic caro hoīs in lege dei virens. ab eadē ſucciſa areſcit.
¶ Oblitus. Caſ. Natura peccantiū oſtendit̄. quia dū peccatū appetitur contemplatio dei nō habetur.
¶ Aug. Vel oblitus a voce dyaboli. vnde. Os meū adheſit carni ·i· ratio ſenſualitati conſenſit.
¶ Mei. Aug. Nō illorū qui de terrenis et nō de ſpūalibus gemūt quos ille gemit· ⁊ ſicut adherent oſſa carni· ſic fortes infirmis portando eoꝝ infirmitatem· vnde aplus: Nos firmi debemus infirmitatē infirmorū portare.

ſ aug. Quia iam nō terram· ſed celū peto. cui deſiderio dicis· adhuc loquente te dicā ecce aſſum·
velociter exaudi me. Quia de
† ſ Propter elationē ſuperbie. † ſ Nō lux ſed tempora vite·
fecerunt ſicut † fumus † dies mei: et
† ſ Que carnes portant. vel fortes qui infirmos· ſ Anime fortitudo † ſ faſciculus de lignis aridis· vel merges. vel potius dicūtur illa parua fruſta que remanent in ſartagine. ſ vel in frixorio confrixa ſunt.
† oſſa mea ſicut † cremium aruerūt.
† ſ In adam a quo ꝓpagata miſeria † ſ Quia omnis caro fenum. † ſ Sterilitate peccati.
† Percuſſus ſū vt † fenū † ⁊ aruit
† ſ Sed vnde hoc· quia panē·i· preceptum quod deus dedit· omiſit et bibit venenū ſerpentis· ſed modo crucifixo domino redit cōmemoratio· et comeder panē qui de celo deſcendit † ſ cuſtodire.
cor meum: † quia oblitus ſum † co
† ſ verbū dei· † Quapropter quia oblitus· Nūc gemo nō ꝓ terrenis ſed ꝓ eternis et pro aliis qui
medere † panem meum. † A voce
de terrenis gemūt· Et· ſ vel oſſa mea·
gemitus mei adheſit os meum carni mee. Similis factus ſum † pel
† ſ Auis eſt que in ſolitudine habitat.
licano ſolitudinis: factus ſum ſicut
† ſ vigil et teter coruus noctis
† nocticorax in domicilio. Vigi
† ſ vel vnicus· ſ vel ſingularis·
laui et factus ſum ſicut paſſer † ſoli
† ſ Q. occido et viuifico ideo. † ſ Quia peccatores mēbra facio· ſ dicentes quare magiſter
tarius in tecto. † Tota die † expro
veſter māducat cū publicanis et peccatoribus· ſ dum cū eis frueret ſeculari vita.
brabant michi inimici mei: et qui
† ſ Ore palam ſed ficte: † ſ Conſpirabant.
† laudabant me aduerſum me † iu
† ſ Quare· ſ Quia hec genera hominū in mēbris habere volui·
rabant. † Quia cinerē tanꝗ panē

¶ Pellicano nocticorax paſ. Aug. Tres aues tria loca ponit. vn⁹ homo vel plures poſſunt habere ꝑſonā triū auium. Tria loca ſūt tria genera hominū. Verus ꝓdicator ſi venit inter eos vbi chriſtiani nō ſunt. pellicanus eſt in ſolitudine· Si ad eos q̄ fuerunt et ceciderūt. tunc nocticorax eſt in parietinis: quia nec tenebras eorū deſerit. ſed vult eos lucrari. Si venit ad eos qui crediderūt nec ceciderūt manētes in domo. ꝫ tepide agētes· paſſer eſt in tecto. Clamat eis q̄ ſb̄ tecto ·i· ſub carne torpēt. cū ille ſuꝑ carnē. vnde q̄ in tecto: nō deſcendat tollere aliquid. Et alibi quod in aure audiſtis ꝓdicate ſuꝑ tecta. vel ꝑ has aues xp̄us accipitur. pellican⁹ dicitur (et ſi nō certum ſit) roſtro pullos ſuos occidere. ⁊ triduo lugere. tūc roſtro ſanguinem ſuū ſuꝑ eos fundere. vnde illi reuiuiſcūt: ſic xp̄us occidit. vt paulū ꝑſecutorē: ⁊ ſuo ſāguine viuificat. iuxta illō. Ego occidā ⁊ ego viuere faciā ꝑcutiā ⁊ ſanabo. In ſolitudine· quia ſolus de virgine natus. p⁹ natiuitatē vero venit ad ꝑietinas·i· ad paſſionē. vbi a ruinis occiditur·i· iudeis: ſed ⁊ eos amat. dicēs. pater ignoſce illis quia neſciūt quid faciūt. Tūc fuit quaſi nicticorax in ꝑietinis. Sed qui ibi dormierat· vigilauit in reſurrectione. ⁊ volādo in celū fact⁹ ē paſſer ſingularis in tecto ·i· celo vbi īterpellat ꝓ nobis. Vel diuerſa genera penitentium notat ꝑ has aues· pellicano aui nimie macieī ⁊ ſolitage compantur heremite. Nicticorax qui a publico remotus. dū alij nocte huius ſeculi dormiūt: vigilat. ⁊ ſibi querit eſcas mentis. qui ſi non inter homīes extra eſt in alto. dicens eis qui in nocte dormiūt. Vel· paſſer ſagax ad alta virtutū fugit vbi tut⁹ a laqueis. Qui ſolitarius vel vnicus: ꝓpter charitatē (que ex multis vnū facit) ē in tecto· vel edificio ꝓpter altitudinē fidei· vt nō dſcendat aliquid tollere de domo·i· carne.
¶ Domicilio. Aug. Vel parietinis. que vulgo dicuntur ruine. vbi parietes ſtant ſine tecto. vbi habitat nocticorax. auis que noctem amat.
¶ Tota die. Caſ. Vel in ꝑſona iuſti totū accipi poteſt· Q. ·d· ita frigor pro alijs ⁊ gemo. Et ad cumulū mali tota die exp· m· inimi· m· quos aliter nequit ꝑdere. arte quadā dyabolus vult decipere· facit irrideri penitentes quaſi iurent in eorū deteſtatione irriſores· q̄ laudabant eos dū cū eis ſeculares erant· quia cinerem ·i· reliquias peccatorū qr etiam tenuia peccata ·i· leuia ꝑ pn̄iā ſunt cōſumēda. vel in deiectōe reficiebar. adeo placebat michi
¶ Cinerem. Aug. Per cinerē et fletū penitentes ſignificātur. Cinis em̄ et ciliciū ſunt arma penitentium.

Poculũ. Caſ. Temporalẽ iocunditatẽ. Vel deſideriũ patrie pro di/ latione lacrimis miſcui. vel potũ ſcripturarũ que antiqua recolunt.
A facie ire. Caſ. Ira vltio·indignatio motio animi qua indignamur etiã filijs. Ira dr̃ impetus in puniendos· que in deum nõ cadunt. Sed eſt antropoſpatos.
Ire. Vnde et dominus ait. Ira dei manet ſup̃ eos qui ñ credũt. Non ait veniet ſed manet. quia nõ tollitur in qua natus eſt.

Dies mei ſicut vmbra declinaue rũt. Quia ego a ve/ ro die declinaui. ſimi/ les michi ſunt declinã tes. dies mei.

Tu autẽ domi ne in eternũ. Caſ. Tercia pars vbi oſten ditur certitudo impe/ trandi veniã. Iã con/ ſurgit lapſus ad ꝓphe tandũ: iam penitẽs ca/ put releuat

Aug. Memoriale promiſſũ memorabile. de te reparatio noſtra quia tu noſtri. vel nos memores tui.
Venit tempus Aug. Quia omnia or dine voluit deus fieri. ꝛ temp⁹ ad hoc diſpo ſuit: vbi oportunitas apte ordinata eſt.

Lapides eius Aug⁹. Sunt lapides in ſyon·ſunt et non la/ pides. lapides placent ſeruis et ipſi ſerui terre miſerẽtur. Lapides ſũt ꝓphete: ibi ꝓmiſſa eſt ꝓdicatio·inde ſumptũ eſt euangelicũ officiũ. Serui ergo·id ẽ·apli agnoſcũt i lapidibꝫ eiꝰ quia dei. ꝛ de terra for mant imaginẽ dei dñ terreni mundant. quo rũ miſerẽtur· Sicut er go de puluere terre for matus eſt homo·ita d̃ puluere ruentiũ parie/ tinarũ dei imago refor matur. Inde eſt ꝙ miſ ſo ſpũſancto multi eo/ rum crediderunt. qui dominũ crucifixerunt.

† ſ Et ſi hoc ad Irã·magis tñ de calice domi quẽ lacrime faciũt dulciorẽ·
manducabam: ꝛ †poculũ meũ cuꝫ
† ſ vnde hoc ſ Que in adã cũ qua nati ſum⁹ vnde fuimus et nos natura filii ire. † ſ Quã merui actualiter peccando.
fletu miſcebam. †A facie ire †indi
† ſ In honorẽ faciendo ad imaginẽ tuã. qua om nia animalia ſupamus· graui⁹ alliſiſti. nichil enĩ habet hanc miſeriã peccati et gehenne. niſi hõ-
gnatõnis tue: †quia eleuans alliſi
† ſ Obſcuri et vani· † ſ Quaſi inutiles peunt
ſti me. †Dies mei ſicut †vmbra de
ſ Sine rore gratie·
clinauerunt: ꝛ ego ſicut fenũ arui.
† ſ hoc ego iuſto iudicio tuo patior. ſꝫ tu viges vt liberes· qui viguiſti vt me humiliares † ſ tẽ poralem ſaluet eternus·
†Tu autem domine† in eternum
† ſ Quia non obliuiſceris noſtri· ſ Memoria qua memor noſtri es
permanes: ꝛ †memoriale tuum in
† ſ Promiſſionẽ habem⁹ vite que nũc ẽ ꝛ future ſ preſenti. ſ futurã † ſ Nam.
†generatione ꝛ generationẽ. †Tu
† ſ Ad regnãdũ ſ Qui quaſi dormiens diſtu leras † ſ Pu⁹·i·iudee vnd̃ apoſtoli et alii frẽs.
†exurgens miſereberis †ſyon: quia
ſ de quo cũ uenit plenitudo tempis miſit deus fi liũ ſuũ factũ de muliere factũ ſub lege.
tempus miſerendi ei⁹· quia venit
† ſ Acceptabile· † ſ Et vere miſereberis.
†tempus. † Quoniam placuerũt
† ſ Apoſtolis· † ſ Prophete firmi placent. † ſ Syon. † ſ dum terreni mũdant·
†ſeruis tuis †lapides †eius: et †terre
† ſ Que modo timere neſciũt· ſ Sed non tã tum in ſyon. veniet et alius partes de gentibus·
eius miſerebũtur. † Et timebunt
gentes nomen tuũ domine: et om
† ſ Maiorem ſua
nes reges terre †gloriam tuam.
† ſ Ideo. † ſ hoc modo agitur. ſ vel bit·
†Quia †edificauit dominus ſyõ:
† ſ tandẽ quod nõ modo· ſ Inedificata. † ſ Edificabitur. quia·
ꝛ †videbitur in gloria ſua † Reſpe

In gloria. Aug. Qui primo viſus eſt in infirmitate in illa ſyon. vn/ de vidimus eũ nõ habentẽ ſpeciem neqꝫ decorem.
Oratõnem. Hoc agitur in edificatione ſyon·orant. gemũt. edifican/ tes qui ſũt vnus pauper. ꝛ paupes multi. vnde in titulo ſingulariter. hic plu raliter. Sed vn⁹ dicit ꝓpter veritatẽ pacis eccleſie. Multi ꝓpter latitudĩeꝫ
Scribãtur hec. Caſ. Qui ſupra penitentia ſordebat. iam honore ꝓ/ phete decoratus. ꝓcipit hec que dixit teſtimonio ſcripture firmari, vt etas futura diſcat.
In generatõne altera· Aug. Hec quando ſcribebãtur. nõ ſic ꝓde/ rant generationi veteris teſtamenti. ꝗ ſunt alteri·i·noue
Quia proſperit. Aug. Poſt gemitus dolentis iam ſunt verba cõ/ ſolationũ·iam gaudet pauper. Et quia ſupra dixit. Edificauit domin⁹ ſyõ Et item ſcribãtur hec· Modo vtrunqꝫ declarat. Quaſi hoc eſt quod dixi ſcribendam. Quia proſperit.
Proſperit. Vt ꝓterita dicit, que erant futura.
Compeditorũ. Aug. Timor dei compedes ſunt, in quibus gemunt ad impetrandã miſericordiã de quibus ſcriptura ſapientie. Audi fili ꝛ ex/ cipe ſententiã meã. et ne abijcias conſiliũ meũ· ꝛ infer pedem tuũ in cõpedes illius· ꝛ in torquẽ illius collũ tuũ. ꝛ erũt tibi cõpedes eius in ꝓtectione forti/ tudinis· ꝛ torques illius in ſtolã glorie· quas ſoluũt qui martires occidunt. ꝛ ſolutis vertũtur in gloriam.
Caſ. Compediti ſancti. qui legalibus vinculis aſtricti· nõ ſunt vſi noua libertate. qui orabant vt deus mundũ a peccatis ſolueret, ꝛ filios eorũ qui fraude dyaboli pem/ pti ſunt, a paternis er/ rorib⁹ liberaret. vt ſic annũcient. Predicit futura in ſyon· hoc fa/ ctũ eſt dũ ibi primũ lo quebãtur varijs lin·a· ma·dei. vnde in gene/ ralem eccleſiã cucurrit ſermo eorum.

† ſ Qui ſpiritu pleni orabant vt veniret. † ſ hoc eſt reſpicere dei quod nõ ſpernere·
xit in orationem †humiliũ: ꝛ †non
† ſ firmiter teneãtur vel habeãtur.
ſpreuit precem eorum. †Scribãt
† ſ ꝗ repatio per chriſtũ·deſtructio per adam· † ſ Ad op⁹ generationis noue. † ſ vnde ſi qua in chriſto noua generatio eſt. vetera tranſierũt. ec ce noua facta ſunt omnia.
†hec in †generatione altera: ꝛ †po/
† ſ aug. Noua creatura in chriſto. nõ qui creat⁹ eſt. † ſ Qui ſibi ſubuenit·
pulus qui †creabitur laudabit †do
† ſ Miſertus eſt † ſ Non ſpernit·quia ꝓſperit de excelſo facto ſuo· ꝛ vt artius teneant ꝓmittit: ſcribant· ſ vt ad humiles veniret humilis et ſic edifi. ſi·
minũ. †Quia †proſperit de excel/
† ſ Euidentius aperit.
ſo ſancto ſuo: †domin⁹ de celo in
† ſ Ad quid proſperit.
terram aſperit. †Vt audiret gemi
† ſ Sanctorũ qui ſunt compediti timore dei et diſciplina eius. ſ Peccatis vel mortalitate· ſ timore·et diſciplina· † ſ dirupiſti vin. m. † ſ Id eſt. nos.
tus †compeditorũ: vt †ſolueret †fi/
† ſ vel mortificatorũ· † ſ aug· Iam quod non licuit. dũ interficeretur compediti.
lios †interemptorũ. † Vt annun/
† ſ In eccleſia. † ſ Laudem de dei eſſentia.
cient †in ſyon †nomen domini. et
† ſ Secundũ opera. † ſ in eccleſia. † ſ ita ã nũcient. ſ Quod fit ſanguine mortificatorũ. et cõpeditorũ gemitibus qui audiri ſunt.
†laudẽ ei⁹ in †hieruſalẽ. † In cõ/
† ſ fidei et morũ. † ſ terrarũ.
ueniẽdo populos in †vnum: ꝛ †re
† ſ gratulando obſequendo.
ges vt ſeruiant domino. † Reſpõ
† ſ Chriſto. † ſ vbi. ſ Non in ſe·i·ex ſuis meritis · de ſe eñi nõ eſſet vox niſi peccati· † ſ Conſtãtie· † ſ id ẽ·hoc breue temp⁹ toti⁹ ſeculi·fac attendere.
dit †ei †in via †virtutis ſue: †pauci
tatem dierũ meorũ nuncia michi.
ſ et in toto eo exiguo nõ deſina m·
Ne reuoces me in dimidio dierũ

Vt ſolueret fi/ lios. Aug. Nos autẽ ſumus filij illorũ mor/ tificatorꝫ qui ſoluimur a nodis peccatorum ꝛ vinculis cupiditatũ.
Reſpondit ei in via virtutis ſue. Caſ. Quarta ps vbi poſt certitudinẽ venie dicit ꝙ de ſua breuita te ad eternitatẽ tran/ ſeat.
Aug. Reſpõdit. N· dico vt annũciem nomẽ do· ꝛ laudẽ eius in hieruſalem. Et re/ ſpondit ei·domino ſcꝫ laus. vl̃ hieruſalẽ·laus quãdo ei gratias agũt vocati ab illo. dũ cre/ dunt· vel bene viuũt. Vel hieruſalẽ nõ illa repba que occidit pro phetas· ſed illa q̃ mul tos filios parit· voca/ ta reſpõdet ·nõ cõtem nit. ſed fructũ reddit.
Aug. Reſpon. ei. Id ẽ·credit reſurrexiſ ſe chriſtũ. ſed quia pre uidet quoſdã dicturoſ fuit quidẽ quondã ec cleſia congregans om nes in vnũ. ſed iam de ſinit. Paucitatẽ in quit. Dierũ meo/ rũ. nõ eternitatẽ illo/ rũ. vbi ero. ſed tempa les dies ꝗdiu ero in hoc ſeculo. Nuncia michi. ꝓpter illos qui dicunt. iam nõ eſſe eccleſiã. Nõ vacat vox iſta·nõ eſt inanis petitio. ipſa eñi via ·i· xp̃us ſic annũciauit. Vobiſcũ ſum vſqꝫ ad conſũmatõnem ſeculi. Totum tempus vſqꝫ ad finem eſt illa exiguitas dierum. quia omne quod finitur exi guũ eſt. vt inde tranſeat in eternitatẽ· Nũcia· Et. Ne reuoces me in dimidio dierũ meorũ. Non ſic fiat vt heretici dicũt: vſqꝫ in finem ſe culi ꝓduc me. nõ in dimidio dierũ meorum reuoca ſed ꝓfice michi exiguos dies vſqꝫ in finẽ ſeculi vt poſt des eternos. Cur aũt de exiguitate quereris quia in generatõne et generatõnem ſunt anni tui·i·quia licet illi dies vſqꝫ in finẽ ſeculi durent·tamẽ exigui ſunt in compatõne tuorũ. qui nõ mutant quia eterni ſunt· Vel ne ſinas me reuocari a curſu celeſtiũ vt hereã cure tẽ paliũ·quin hos dimidios ꝛ futuros dies continuẽ. Vel dies dicit·quos in bono in ꝓſenti agit vir ſanctus in quibus meretur ꝓmiũ vite. Dies eñi ha bet q̃ eos hic in luce bone vite agit ꝟ nõ ſũt niſi dimidij. ſi nõ addant eẽni.
In via virtutis. Aug. In fide qua reſurrexiſſe credit chriſtũ. via vir tutis fuit chriſtus poſt reſurrectõnem. cũ iam nõ infirmus ſed fortis. in celo vocat eccleſiã. Laus fidei eſt nõ quia credit mortuũ·quod et pagan⁹ credit

ſed gloꝛificatũ. Vel breuiter diffinitur religio chꝛiſtiana cũ dicitur via virtutis. Vel in generatione generatõnũ. Eſt generatio generationũ. que nõ tranſit collecta de oĩbus. i. ſancti. In illa erunt anni domini. qui nõ tranſeunt. i. eternitas dei que eſt ipſa ſubſtantia dei. nichil habens mutabile.

¶ Initio tu domine. Quaſi ne reuoces quia ad eternitatẽ tendo. quã exponit dicens. Initio ꝛc.

¶ Ipſi peribũt. Aug. Ipſi celi pibunt. de ꝓximis terre hoc conſtat: vnde et petrus. Terra autem et celi qui nũc ſunt eodem verbo repoſiti ſũt igni reſeruãdi. De ſupioꝛib⁹ nõ eſt certũ ſed ſi manẽt nõ in ſe. ſꝫ in deo manent.

¶ Tu autem permanes. Aug. Sicut eternitatẽ eius oñdit creando oĩa. ſic manẽdo poſt mutata. Et omnes vel oĩa. quod nõ de angelis. ſꝫ de mutabilibus. Sicut veſtimentũ. ſecundũ coꝛpus qđ moꝛe veſtis cõſumit᷑. Et ſicut opertoꝛiũ. celos accipe. qui oĩa operiũt. qui etiã mutabũtur.

¶ Et anni. Auguſ. Qui erunt in generatõne generationũ. ſed an ibi eſſe poterimus. vtiqꝫ. quia filij ſer.

¶ Filij ſeruoꝛũ. Aug. Vt filij intrauerũt terrã ꝓmiſſionis. nõ patres. quod ſignificat nouos populos intrare. nõ veteres. Intrauerũt tamẽ de illis patribus duo ſcꝫ Ioſue et caleph. qꝛ et in regem verã intrant vnus et vnitas. xp̃us ꝛ eccleſia cũ oĩmi nouitate filioꝝ.

¶ Filij. Hylaris cõcluſio. filij ꝓphetarũ ꝛ apoſtoloꝛũ nedũ ipſi. Semen. opera. vnde fruct⁹ etern⁹. Dirigetur. quia nichil toꝛtum intrat.

ſ Mei exigui. ſed.
meoꝛũ: in generatione ꝛ generatõꝫ
† ſ Quia eternitate precedit. omnia que fecit.
ſ Sine initio ante creaturas extitit.
anni tui. † Initio tu domie terrã
† ſ Alibi dicit᷑. verbo domini celi firmati ſunt ſꝫ quod verbo fecit hoc et manu. i. virtute.
fundaſti: † ꝛ opera manuũ tuarum
ſ Ad litterã. vel iuſti qui ſecundũ veſtimentũ. i.
ſunt celi. Ipſi peribunt tu autẽ
coꝛpus peribũt. ſed mutabũtur in melius.
permanes: et omnes ſicut veſtimentũ veteraſcent. Et ſicut oper
† ſ Mutata dicũtur. quia iam nõ coꝛruptõni ſicut ante ſubiacebunt.
toꝛiũ mutabis eos et † mutabũtur
† ſ Qui dixiſti ego ſum qui ſum. † ſ Immutabilis et omipotens. † ſ Licet oĩa ex te. et ꝑ te et in te. nõ ſunt tñ quod ipſe es.
† tu autem † idem † ipſe es: et anni
† ſ Etiã. ſ Opera. ſine quibus nemo intrat.
tui non deficient. † Filij ſeruoꝛum
ſ In tuis annis.
tuoꝛum habitabunt: et ſemen eo
ſ In eternum.
rum in ſeculum dirigetur.
ſ Chꝛiſto fit hic pſalmus.
Ipſi dauid.

CII.

ſ vnde. Sacrificiũ lau. ho. m.
ſ Qđ ſibi. omnibus conſulit.
Benedic aĩma
† ſ Omnis cogitatõ oẽs vires. nulla diſcrepent. ſ Nunqꝫ deeſt qui audiat interioꝛa. et ideo nunqꝫ ſileant.
ſ Iterat expreſſius.
mea domino: et † omnia que intra
† ſ Repetitio ad exhoꝛtatõnem valet
me ſunt nomini ſancto eius. † Be
† ſ Et vt ſemper benedicas.
nedic anima mea domino: et † noli
† ſ Qui bona pro malis dedit.
obliuiſci omnes † retributiones ei⁹
ſ He ſunt retributiones. ſ Remittẽdo eas.
Qui propiciatur omnibus iniquitatibus tuis: qui † ſanat omẽs
† ſ aug. Qui ſanat languores. quia redimet de coꝛruptione que tanta eſt in coꝛpoꝛe. vt aggrauet aĩmã. ſed finietur cũ induet icoꝛruptõẽ ſ Precio ſanguinis.
ſ vel met.
infirmitates tuas. † Qui redimit
† ſ Si viceris quod non niſi ab ei⁹ miſericoꝛdia.
de interitu vitam tuam: † qui coꝛo
ſ iam incoꝛruptum.
nat te in miſericoꝛdia et miſerationibus.
ſ aug. Poſt coꝛonã nõ reſtat lucta ĩ qua iuueris. ſed ſaciaris his que hic deſiderabas atqꝫ ſuſpirabas.
Qui replet in bonis deſi
† ſ Quando. nõ hic vbi nemo repletur. ſed ſemper indiget. ſed quãdo renouata erit iuuentus tua.
deriũ tuũ: † renouabitur vt aqui
† ſ aug: Quid aũt hic in via deſerimur. Nõ. qꝛ.
† ſ Sed miſericoꝛdibus. de quibus. Beati miſericoꝛdes quoniã ipſi miſericoꝛdiã cõſequẽtur.
le iuuentus tua. † Faciens † miſe
† Michi vindictã et e. r. d. d.
ricoꝛdias dominus: et † iudiciũ om
† ſ Ab eis qui nõ ſunt ſui iuris. in quos nequit diſciplinam exercere.
nibus † iniuriã patientibus. No
ſ veris.
tas fecit vias ſuas moyſi: filijs iſrl̃
ſ Et. ſ Actu.
voluntates ſuas. Miſeratoꝛ et
† ſ Natura. † ſ Peccantes ſuſtinet deus diu. et dat bona. et vocat multis modis.
† miſericoꝛs dominus † lõganimis
ſ Quia et blaſphemis.
ꝛ multum miſericoꝛs. Non in ꝑ
† ſ ira eſt ꝑ pꝛimo peccato. quã in hoc ſeculo patimur. ſed conſolatur. ꝓmittens finiendam.
petuum † iraſcetur: neqꝫ in eternũ
† ſ de pena eterna † ſ qđ ĩde ꝓbãdũ. ſ Quod nõ merebamur. accepimus. † ſ Hoc omnibus cõuenit quibus bona gratis.
† cõminabitur. † Non † ſecundũ
peccata noſtra fecit nobis: neqꝫ ſe
† ſ Sed poſt offenſã abſoluit.
cundum iniquitates noſtras † retri

CII.

¶ Aug. Poſt ꝓces pauperis. ꝓconia gaudentis.

¶ Aug. Omnes qui in chꝛiſto quaſi vnus homo ſunt qui excitat et hoꝛtatur animã ſuã vt benedicat dominũ. volens diffinire cur benedicendus. ne quis ad hoc piger inueniatur. Clama voce ſi eſt homo qui audiat. ſine voce. ſi nõ eſt qui audiat homo. quia audit deus

¶ Caſ. Per ſua beneficia hoꝛtatur benedicere deum.

¶ Aug. Propheta in perſona generalis iuſti loquens ſecundũ ſupioꝛem vim anime. id eſt. ratõem exhoꝛtat᷑ animã ad benedicendũ dicens.

¶ Noli obliuiſci. Aug. Non ſit ante oculos delectatio peccati. ſed dãnatio et remiſſio dei. cogita omnia mala tua. quia quot ea. tot bone retributiones dei.

¶ Retributõnes. Aug⁹. Non tributiones. Tribuit homo mala pro bonis. et retribuit ei deus bona pro malis. Tribuit cum me fecit. retribuit cum iuſtificat.

¶ Qui propiciatur. Aug⁹. Hoc agit in baptiſmi ſacramento. Qui ſanat. omnes. Languoꝛes tuos. hoc agit in vita fidelis hominis. dum cõcupiſcit caro aduerſus ſpiritũ. vt ſi que nolumus faciamus. qui languores vetuſtatis de die in diem creſcente nouitate ſanãtur ex fide. que per dilectõnem operatur. Qui redimit. de coꝛruptione vitam tuam hoc fit in vltima reſurrectõne moꝛtuoꝛũ. Qui coꝛonat te in mi. et mi. hoc fit in iudicio. vbi cũ rex ſederit in throno reddit᷑ vnicuiqꝫ ſecundũ opera eius. quis gloꝛiabitur ſe habere gloꝛioſum coꝛ et mundũ a peccato. ideo neceſſariũ fuit cõmemoꝛare illic miſericoꝛdiã et miſeratõnes vbi videretur ſic reddi debita vt nullus eſſet locus miſericoꝛdie.

¶ Vt aquile. Auguſ. Similitudo tãta data eſt quãta poteſt eſſe de re moꝛtali ad imoꝛtalitatẽ. dicit᷑ aquila dum ſenio grauat᷑ roſtri ĩmodice creſcentis vnco non poſſe os apire. et cibum capere et inde langueſcit. ſed quodam naturali modo collidit ad petram roſtrum et excutit on⁹ roſtri. et redit ad cibũ. et omnia reparantur ei vt fiat iuuenis. ſic et quod nos impedit comedere panẽ noſtrum petra aufert et excutit vetuſtatem. id eſt. chꝛiſt⁹. vt ĩ co renouemur quibus vetuſtas clauſit os. oblitis mãducare panem noſtꝝ.

¶ Faciens miſericoꝛdias domin⁹ ꝛ iudiciũ. Aug⁹. Secũda pars. vbi monet benedicere per ea que antiquis facta ſunt et poſteris fiunt.

¶ Miſericoꝛdias. Aug. Quas conſequẽtur qui inimicos diligunt et in ſe peccantibus dimittunt. Hunc miſericoꝛdie fructũ dominus ſcribens in terra cum accuſaret᷑ adultera exigebat. ante eñ in lapide ſcripſit deus. ſignans iudeoꝛum duriciã. Sed inclinat⁹ in carne ſcripſit in terrã humane mẽtis fructũ pariture. ¶ Inclinatio enim ipſius incarnationis humilitatem ſignificat. per quam miſericoꝛdie fructum in chꝛiſtianis erexit. Hec autem miſericoꝛdia in omnes facienda eſt. vnde apoſtolus: Operemur bonum ad omnes ꝛc. Et illud omni petenti te tribue. Et ſi eſurierit inimicus tuus ciba illũ. Legit᷑ tamen alibi. ne tradas peccatori. ne ſuſcipias peccatoꝛes. id eſt. nõ amoꝛe iniquitatis ſuſcipias. Econtra omĩ petenti te tribue. et ſi eſurierit inimicus tuus ciba illum. ſubueni nature non iuues peccatum. ſic qui dat iuſto pro alia cauſa niſi quia op⁹ dei eſt nõ dat iuſto. Ideo dicitur. Qui recipit iuſtum in nomine iuſti mercẽ. ac. Puniendi ſunt iniqui non animo vltõis ſed dilectionis. vbi potentioꝛ occurrerit. nec potes coꝛrigere vel monere tolera ſecurus. quia non erit impunitus. poſt miſericoꝛdiã enim ſubdit de iudicio dicens. Et dominus iudicium.

¶ Moyſi. Aug. Per moyſen oĩes ſanctos accipe. tamẽ eum ſpecialit᷑ nomĩat. quia per eũ data eſt lex. vt cõuincat᷑ languidus. et ꝓdatur in quinqꝫ poꝛticibus quinqꝫ libꝛoꝝ legis. nõ ſanetur: vt ſic querat medicũ. et ſanetur vnitas in piſcina. Lex ergo data eſt vt ſupbus humiliet᷑. humilis confiteatur. et ſic ſanetur. he ſunt occulte vie quas oſtendit moyſi. per quẽ legẽ

dedit. vt abundaret delictum?
¶ Quoniā ſecundū altitudinem. Aug. Celum vndiqꝫ circa terrā vnde etiā peccantibus lux· aer· ſpiritus· pluuia· vnde fructus· ſine celo deficit terra· ſic ꝓtectio dei ſuper timentes.
¶ Quātū diſtat. Aug. Quando peccatū remittitur occidunt peccata: gratia oritur. peccata ī occaſu· auertere ergo ab occaſu peccatorū· et tende ad ortum gratię et ſurgis.
¶ Recordatus ē. Aug. Vel ſecundum aliam litteram. Memento quoniā puluis ſumus. Q.d. Cognouit figmentū. id eſt infirmitatē noſtram· qꝺ figmentū. cōuerſus ad eum dicit. memento qꝛ puluis ſum· id eſt· ꝓſe/ueret erga nos tua miſericordia ne obliuiſcamur gratię tuę.
¶ Vel homo ſicut fenū dies ei?. Aug. Homo eñ ſicut flos egreditur et conteritur· ⁊ fugit velut vmbra ⁊ non in eodeꝫ ſtatu per. et tanq̄ flos agri ſic efflorebit totus ſplendor humani generis· honores· diuitię ⁊c. Flos feni non eſt ānuus. quod pulcrius ē cito tranſit. ſed verbū domini manet in ęternū· quod ꝓpter te caro fenū ſcꝫ factum eſt. Ex te ergo puluis es. ſꝫ ex miſericordia illius aliquid· vnꝺ ſubdit. Miſericordia d.
¶ Efflorebit. Caſ. Id eſt· ad plus ſic florebit. vel efflorebit· id eſt· deflorebit. Et ſic ē intentiuum vel priuatiuum.
¶ Et iuſticia. Aug. Miſericordia ⁊ iuſticia retributio eſt. dicit ſuper filios filiorū multi iuſti non habent filios· nedū filios filiorꝫ ſed filij ſunt opera· filij filiorū merces operum.
¶ Dominus in celo. Caſ. Predicat iudiciū futurū ne peccantes inſoleſcant. M. Et debes eſſe memor vt facias quia.
¶ Benedicite domino. Caſſi. Tercio monet cęleſtes et omnes alias creaturas benedicere.
¶ Benedicite domino. ⁊c. Aggratulādo dicit nō impando. vel monēdo.
¶ Miniſtri eius. Aug. Vos benedicite. malus ⁊ ſi lingua tacet. vita blaſphemat. ſi hymnū cantat. tamen multos intuentes mala mittit in blaſphemias. Si ergo vis benedicere deum· fac verbū eius. fac voluntatē eius vnde in leuitico os turturis iubetur retorqueri ad aſcellas· vt quod habet in ore oſtendat in opere.
¶ Pſalmus dauid. Caſ. Item benedicere deum monet· primo per cęlum ⁊ terram ⁊ ornatum eorum.
¶ Aug. Et ſi vere hic omnia ad litterā poſſunt religioſe accipi. ſunt tamē

ſ aug. Si celū poteſt abſcedere a ꝓtectione terre. et deus poterit nō protegere timentes ſe.
buit nobis. Nā ſcꝺꝫ altitudinē
celi a terra: corroborauit miſericor
ſ Quid fecit.
diam ſuā ſuper timentes ſe. Quā
ſ de tenebroſis facit lucem.
tum diſtat ortus ab occidēte: lōge
ſ vt ille occidāt· vt gratia oriatur
fecit a nobis iniquitates noſtras.
† ſ Sed quare hoc fecit· gratis non meritis
† ſ Etiam in flagellis.
† Quomodo miſeretur † pater fi
liorum miſertus eſt dñs timētib?
† ſ Caſ. A factura creatoris repulſi. ipſi nos male finximus.
ſe: quoniam ipſe cognouit † figmen
† ſ Exponit figmentū. Recordatus· et ſi facti ſumus imago tua o domine· puluis tamē ſum? ariditate peccati.
tum noſtrum. † Recordatus eſt
† ſ Et cito tranſit vel cadit.
quoniam puluis ſumus· † homo ſi
† ſ Quod hodie viret et mox areſcit. † ſ Id eſt· quod pulcrius habet· † ſ Qui citi? trāſit·
cut † fenum: † dies eius tanq̄ † flos
† ſ Intentiuū vel priuatiuū· ſ fenū vel flos·
† ſ Et vere. ſ Ecce qui tumebat abit
agri ſic † efflorebit. † Quoniā ſpiri
† ſ vel dū eſt in illo variat̄. et poſt exit·
ſ Hic eſt finis morientium.
tus † pertranſibit in illo: et non ſub
† ſ Caſ. Nō reuertetur ſpūs. Cōtra demētes qui dicūt animas in hunc mundū redituras.
ſiſtet: et nō † cognoſcet ampli? locuꝫ
† ſ Caſ· talis eſt natura hominis. ſed ꝑ miſericordiā eternus erit: hinc preſumptōnem premit· inde ſpem ſtatuit.
ſuum. † Miſericordia autem do
† ſ Cū mundus cepit admiſtrari· † ſ Sine fine
mini ab † ęterno: et vſqꝫ in † ęternuꝫ
ſ Non alios.
ſuper timentes eum. Et iuſticia
† ſ Et ne omnes preſumant ſubdit.
illius in filios filiorū: † his qui ſer
† ſ Aug· Nō vt memoriter ꝓnūciēt ſed agant. qꝺ ſi nimis multa tibi videntur. in duobus mādatis charitatis omīa implētur. tene radicē charitatis et tota arbor in te eſt· finis eñ precepti ē charitas
uant teſtamentum eius. † Et me
mores ſunt mandatorū ipſius: ad
† ſ Chriſtus qui deſcendit et aſcendit.
faciendum ea. † Dominus in celo

plena myſterijs. iuxta litteram et viſibilibus operibus quę hic dicūtur: inuiſibilia debēt intelligi· ex fabricę magnitudine ⁊ pulcritudine· fabricatoris inęſtimabilis magnitudo· et pulcritudo poteſt ꝑpendi· ⁊ amari. vt ſic tandeꝫ poſſit videri. In omībus tamen ſpiritualis ſenſus querendus eſt.
¶ Magnificatus. Aug. Es in noticia qui ſemꝑ magnus natura. qui non potes creſcere vel minui· quia ꝑfect? es.
¶ Confeſſionem induiſti. Auguſtin? Remigius. Id eſt. vndiqꝫ habes creaturas quę te confitentur· ⁊ quę ſunt decorę ⁊ luminoſę. Vel decor in eſſentia dei. et lux vndiqꝫ. Caſ. Vel incarnatōnem ſignificat: ꝑ quam confeſſio et decus supernę maieſtatis īnotuit. ⁊ homines eū confeſſi ſunt· qui ſunt lumen cognitione.
¶ Aug. Confeſſionē induiſti· id eſt· eccleſiā quę prius eſt confeſſio peccatorum. poſt dec? virtutum· vt placeat ſpōſo· Et ipā veſtis ſine macla et ruga. Lux in domino. et ſi prius tenebrę. Sed quomō fecit vt hanc indueret. Extendens cęlum Figuratis ſacramentis exponit. quō eccīa facta eſt lux. et veſtis ſine macula ⁊ ruga.
¶ Extendens cęlum ſicut. Caſſioꝺ. Quę confitentur: cęlū terra· mare· cum omni ornatu ſuo. de quibus ſingulis ſubſequenter.
¶ Aug. Extendens cęlum ſicut. Ad litterā cęlum quaſi tectū mundi extendit deus. non labore vt tu tuum tectum: ſed tam facile extendit vt quis pellem. Myſtice cęluꝫ ſcriptura· per pellem mortalitas prędicantium accipitur. verbum tamen dei ęternum eſt· deus apud deum: et quia in ſapientia dei non cognouit mundus deū. per ſtulticiam· id eſt· ꝑ mortales ſaluat credētes. ⁊ ī mortali homīe facit noſci verbū īmortale. Mortui ſunt prophetę et apoſtoli· quę dixerunt ſtant. Modo tenditur ſermo eorum mortuorum· quia poſt mortē plus innotuerūt: vt in eo legam?· poſt in fine vt liber ſcriptura plicabit̄.
¶ Qui tegis aquis. Aug. Ad litteram ſunt aquę ſuper firmamentum diuiſę ab aquis quę ſub eo. quę perfundunt terram. Myſtice ſuperiora ſacrę ſcripturę charitas quę eminentior via· vnde adhuc eminentiorem viaꝫ vobis demonſtro ⁊c. Aquę ſpiritusſanct?. vnde qui crediderit in me de vētre eius fluent aquę viuę. hoc autem dixit de ſpiritu quem accepturi ē. per eum habetur charitas· ꝭ tegit̄ alijs· qꝛ nullus malus in ea charitate· vel in ſpiritu cōmunicat bonis hominibus. ſicut in baptiſmo. et in cęteris donis. vel ſacramentis. vnde in ꝓuerbijs. In plateis tuis diſcurrent aquę. ⁊ nemo

† ſ de bonis et malis iudicabit in celo exiſtēs qui prius in terra deriſus eſt· † ſ Iudiciariam·
† parauit † ſedem ſuaꝫ: et regnū ipi?
† ſ Ne impotentē putes † ſ Nō facitis amo·
† omnibus dominabitur. † Bene
ſ Nō mali. ſ Id ē. ꝑtātes
dicite dño oēs āgeli eius potētes
† ſ Nō vicio vt dyabolus. † ſ verbo dei nō es iuſtus niſi cū facis † ſ aug· Id eſt. humiles nō ſupbi qui ſuū auctorē norūt et venerātur· hi tales digni ſunt benedicere nō alij· vel vt ꝑ vos nos audiamus. veſtro exemplo inſtruemur
† virtute † faciētes verbū illius † ad
ſ Sine ſtrepitu·
audiendam vocem ſermonū eiuſ.
† ſ verbū totiens iteratū concitat animos·
† ſ Ille ordo angelicus·
† Benedicite domino omnes † vir
tutes eius: miniſtri eius qui faci
† ſ Ne te iactes qui facis voluntatem eius.
tis voluntatem eius. † Benedici
† ſ Cū bene viuis omīa opera eius benedicūt.
ſ Celeſtia terreſtria. † ſ Sic vbi nō dominatur ibi nō benedicatur. vbiqꝫ eſt. vbiqꝫ benedicat̄· nullus excuſatur.
te domino oīa † opera eius: † in om
† ſ vnde cepit ibi finit· vnde a benedictōe ꝑfecti
ni loco dominationis eius: † bene
ſumus· ad benedictōnem redeamus·
dic anima mea domio.

Pſalmus dauid.
CIII.

ſ Pro tantis que hic narrant̄·
BEnedic aīma
† ſ Quia. ſ aug. Proponit magnifica que dictur? ē· in quibus nō niſi ipſe auctor laudandus eſt. ſ Propter.
mea domino: domine † deus me?
† ſ aug?. vnde magnificatus qui ſemꝑ magnus ꝑ hoc ſcilicet· ſcitur ꝙ eſt magnus·
magnificat? es vehementer. † Cō
† ſ. tunica que nō potuit diuidi.
feſſioneꝫ et decorem induiſti: † ami
† ſ facit amplū firmamentū. ſ aug?. vt tegat orbem terrarum.
ctus lumine ſicut veſtimēto. † Ex
† ſ aug· verbū dei quod vbiqꝫ erat· ſꝫ mūdus nō cognouit ꝑ mortales cepit noſci.
† ſ Operturā omniū que circa omnia.
tendens † cęlum ſicut † pellē: qui te
† ſ Charitate † ſ duo precepta. ubi tota lex.
† ſ aug?· Chriſtus in nube aſcendit. ſic et ſancti rapiūtur in nubib?. ſic· etiā celū ſcripture ꝑ predicatores aſcēditur extenſa eſt ſcriptura· nec nubes deſunt que in eā ducunt·
gis † aquis † ſuperiora eiuſ. † Qui

alienus cōmunicet tibi. vel ꝓtegit et ſubleuat diuino ſpiritu celū ſcripture cuius ſuperiora ſunt duo precepta charitatis.

¶ Aug. Vel q̄ tegis aq̄s. i. ſpirituali ſenſu ſufficiem ſcripture. vel donis ſpūalibus eorū munis charitatē. ne quid eos ſepare poſſit.

¶ Super pennas ventorū. Aug. Ventus eſt motus aeriſ. cui⁹ velocitas ꝑ pennas ſignatur. Sed deus hanc ſupat vbiq̃ ꝑſens. vnde velociter currit ſermo eius. cito implens quidquid vult. Myſtice venti. anime. penne. virtutes. que ſunt in duabus alis. i. ꝑceptis charitatis. ſed charitatē omniū ſuperat charitas chriſti.

¶ Ignem vrentem. Caſ. Id eſt. ſeraphin q̄ ſunt ſupior ordo. facis miſtros tuoſ. vñ in eſaia. Volauit ad me vnus de ſeraphin. q̄ ſunt ſuperior ordo.

¶ Qui fundaſti. Caſ. Ideo ſpūſſanct⁹ in hoc pſalmo difficilia dicit ſecundū litteram. vt queramus ſpiritualia.

¶ A voce tonitrui. Caſſi. Per terribiles ventos ſiccabūtur aq̄. mali cōminatione iudicij timebunt.

¶ Aſcendunt. Auguſ. Mali vt monteſ. cū ſeuiunt fluct⁹. Deſcendunt. vt campi cum placati ſunt. fundauit enim eis locum. id eſt. quodā metu cōꝑſſit. Corda ſeuoꝝ mala ſunt. ſed quietata. et terminū. id eſt. finē impoſitum nō poſſūt trāſgredi. ⁊ ſi leues fluct⁹ aſſiliunt. terram diluuio non operiūt. vt liceat eccleſie libere ꝑdicare.

¶ Caſ. Superbos ꝑmittit deus quando vult creſcere. et cū vult humiliat apta diſpoſitione. Vel ad litterā. in loco. i. vbi de vnoquoq̃ competenter diſpoſuit. ſicut etiam de aquis. ꝙ nec eis terra imergitur. nec eis amodo eget.

† ſ Excedis. † ſ Agilitatē cogitatōis vel charitatis ſanctorum.

ponis nubem aſcenſum tuum: qui †ambulas †ſuper pennas

ſ aug. Spūs in ſubſtantia. facit angelos cū mittit. et. ignez. vt in rubo ⁊ ī aliis fecit impleri miniſteriū quod uoluit. ſic ī eccleſia facit ſpūales nūcios uerbi ſui. Et quaſi ad terraz mittit. carnalibus loquētes. et ardētes ſpū ſūt miniſtri. qui incendūt alios charitate. et cōſumūt ui cia.

ventorum. Qui facis angelos tuos ſpiritus: et miniſtros tuos

† ſ Seraphin. † ſ aug. Ad litterā forſan ē aliqua firmitas occulta nobis. ſup quā firmat̄ terra. Myſtice vero eccleſia ſup chriſtū. que nō poteſt inclinari: de terra ñ adeo pōt dici. que legit̄ trāſitura

†ignem vrentem. † Qui fundaſti terram ſuper ſtabilitatem ſuā: non

† ſ Licet. ſ Abyſſus amictus eius terre.
ſ aug: Omis aqua diffuſa ꝑ maria flumina. antra occulta abyſſus dicit̄. hec vt veſtis terrā circūdat. que tēpore diluuii tantū creuit vt mōtes operiret. ſed ſtabūt dicit. nō vt de preteritis. ſed futura nūciat. Myſtice de diluuio perſecutōnis quod diluuiū etiam mōtes depreſſit. et quaſi ſub aquis fuga latebāt apoſtoli. ſꝫ hoc nō diu. q2 ab īcre. t. f.

inclinabit in ſeculū ſeculi. †Abyſſus ſicut veſtimentū amictus ei⁹:

ſ Sed.

ſuper montes ſtabunt aque. Ab

† ſ Aque perſecutionū. ſ A preſſura montiū.
† ſ dei per apſos per nubes per ſcripturas ſcā.

increpatione tua †fugient: a †voce

† ſ Aque. et eminēt montes in ſalute populoꝝ.
† ſ Hiero. Exaltati ſunt libera prelatione.

tonitrui tui †formidabunt. †Aſcē

† ſ Nō terreni ſꝫ fluctus magni vt monteſ.
† ſ Subiectione.

dunt †montes et †deſcendunt cam

ſ ſ Id eſt. faciūt ſecundū dona que cōtuliſti eis. ſ Alios dedit ꝓphetas. alios euāgeliſtas et huiuſmodi.

pi: in locum quem fundaſti eis.

Terminū poſuiſti quem nō tranſ

ſ Redibunt.

gredietur: neq̃ conuertentur ope

Terminū poſuiſti. aquis. hoc de aquis diluuij. Sed et de ritibus gentiliū accipi poteſt. qui in aduentu chriſti finiti ſunt. vt iam mundū non occupent.

¶ In cōuallibus. Aug. De humilibus ſubditis gratie: et ſi ſunt montes ſpūali altitudine. fluūt fontes ſpūſſancti: qui ſup humilē quieſcit.

¶ Inter medium. Aug. Id eſt. inter mediū apoſtolorū ptranſibūt ꝑdicatores verbi dei. Mediū cōmune dicitur. quod eque omibus non propriū cuiq̃. Vnde dicit̄ de aliquibus. habent inter ſe pacem et huiuſmodi ē in medio. i. cōmunis illis eſt. ſic aqua. i. ſcriptura dei. nō ē ꝓpria vel priuata alicui ſed publica. Nō ſit ergo mea vel tua veritas. ſed idem ſentiamus: et nō ſint in nobis ſciſmata. Vnde ſiue ego ſiue illi ſic ꝑdicam⁹. nulla de aq̄s id eſt. predicatoribus diſcordet a montibus. Si quis aliud dicit: de ſuo dicit. nō de medio. et hic talis mons non eſt audiendus.

¶ Potabunt omnes. Aug. Omnes fuerunt in diſco petri ter ſubmiſſo quattuor lineis. qui gerit pſonam ꝑdicatorū. Quattuor enim lineis vas ſubmiſſum eſt petro. in figura quattuor partiū orbis. vbi predicandū euangeliū et baptiſandi homineſ. Ter ſubmiſſum. vt in nomine trinitatis baptiſm⁹ fieret. Inde ſcꝫ ex ternario et q̄ternario colligitur numerus duodenari⁹ qui eſt ꝑdicatorū. duodecim eñ apoſtoli electi ſunt. quorū predicatione totus orbis cuius quattuor ſunt partes in nomine trinitatis vocatur. vt eccleſia congregetur.

¶ Onagri. Aug. Silueſtres aſini: magni indomiti. ſine iugo legis. ⁊ ipſi feri bibent cū timidis. onager cū lepore. magni cū paruis. in ſua ſiti vnuſq̃q̃. tempata eſt aqua omnibus nullū terret. vt ſtrepitus philoſophoꝝ terrebat negando partum virginis. et huiuſmōi. Vel ſupbi iudei differēt bibere in temp⁹ vltimū.

¶ Super ea volucres celi. Aug. Nō omnes aues manēt ad litteram in montib⁹. ſꝫ ſpūales uiri non in cordibus ſuis ſed in montibus. i. autoritatibus ꝓphetarū et apoſtolorū. Hi ſunt aues ſacrificij quas non diuiſit abraam. quarum etas ibi tacetur: q2 eterna meditantes mente trāſeunt omia tempalia. hi ſoli nō diuiduntur in hereſes et ſciſmata. Aries qui ꝑpoſitos ſignificat. Vacca: que iudeos ſub iugo legis. Capra: q̄ gentiles tria fuerunt. quia tercio tēpore gratia reuelata ē. hec diuiſa ſunt: et aduerſus ſe inuicem partes cōſtitute. Hi oēs aduerſus ſe diuidūtur ꝑ hereſes: et ſciſmata. in ſpūalibus par eſt. et eam in alijs quantum poſſunt ſeruāt. In veſpera. i. fine ſeculi veīt caminus et terror. id ē dies iudicij. et trāſit caminus inter diuiſa. et facit hec ad dextram: illa ad ſiniſtram. et de carnalibus diuiſis ſꝫ gnū fenū ſtipula cōburūtur. Ipſi ꝓpter fundamētuz cui nichil ante poſuerunt. ſalui erūt ꝑ ignez. alij in ſiniſtra damnātur.

¶ De fructu operum tuorum. Aug. Nemo ergo glorietur in opibus ſuis. ſed qui gloriatur in domino glorietur. gratia enim dei ſaturatur terra. Sic igitur gratia gratis datur. Si operibus hominū redditur merces dicitur.

¶ Seruituti hominū. Aug. Vnde. cū liber eſſem ex omibus. omniū me feci ſeruū. que ſeruitus eſt ex charitate que facit humileſ. quales nō erant apoſtoli tūc quando dictū eſt a domino. Calicē quidē bibetis ſedere autē ad dextram meā. nō eſt meū dare vobis. i. ſupbis. quod modo eſtis ſed humilibus qui ꝑ chriſto ſerui hominum fiunt vtilitati fratruz intendētes. hec ſunt iumēta quibus debet̄ herba de quibus dicit̄. Non alligabis os boui trituranti. Et dignus eſt operarius mercede ſua. vnde. Si ſeminauimus vobis ſpūalia. magnū eſt ſi carnalia ve. m. Beatus eſt qui ꝑoccupat vocē petentis. i. qui intelligit ſup egenum et pauperē. nō ita debes agere boui trituranti. vt mendico tranſeunti. illi das quia legitur omī petenti da. huic ⁊ nō petenti dare debes. Vide ergo ne ſi ſic egeat vt petat: te iudicet. i. damnabilem oſtendat anteq̃ petat. ſicut eñ de illo dicit̄ qui te querit: Da omī petenti. ſic de eo quem tu querere debes dicitur. Deſudet elemoſina in manu tua. donec inuenies iuſtū cui des. Omī petenti da: quicūq̃ ſit da: agnoſcēs

† ſ Ab hoc loco miſtice ꝓſequendū. ſ Quid ergo fit in terra nudata. † ſ Aque viue ſaliētes in vitā eternam.

rire terraz. † Qui emittis †fontes

† ſ In eo certa fides populorū. quod apoſtoli cōmune habuerunt. † ſ Sublimiū predicatorum qui quātū ad ſe valles ſunt.

in conuallibus: †inter mediū †mōtium †pertranſibunt aque. †Po

† ſ Quia nō manēt. ⁊ ꝓphetia ceſſabit. vel tranſibunt de gente in gentē. vel mōtes heretici. inter quos ſcripture decurrūt: nec eos fecundant ſꝫ trāſeunt. ſ doctrie † ſ Has aquas.
† ſ vt omēs in arca. omēs in diſco. omēs mactat petr⁹ et manducat. † ſ gentes † ſ vel ſilue. † ſ vel ſuſcipient.

tabunt †omēs †beſtie †agri: †expe

† ſ Alius alio capacius. † ſ fontes vallium.

ctabūt onagri in †ſiti ſua. †Sup

† ſ uel illoſ. i. mōtes ſpūalia corda. q2 ibi petras. i. firmamēta preceptorū inueniūt.
† ſ ut ſanctos notet. qui alta ſolum petunt.

†ea †volucreſ celi habitabūt: de me

† ſ Nō de ſua ſed de autoritate uerboꝝ dei in quibus ſonat petra chriſtus. † ſ Ipſi mōtes et petre unde habent. ſ Emittis fontes in cōual. tu dico rigās montes. uel riges etiā mōtes de altioribus ipſis montibus.

dio †petrarū dabunt voces. †Ri

† ſ Altioribus archanis. nō de aliis petris.
ſ uel tuis.

gans montes de †ſuperiorib⁹ ſuis

† ſ Ab eis et ad terrā uſq̃ gratia deſcendit.
† ſ Que tu in omnibus operaris. † Nō enim ſunt hominū.

†de fructu †operum †tuorum ſatia

† ſ Cōuerſi. † ſ deus uel terra ſ aug. de euāgelio uiuāt qui euāgelium annūciāt. † ſ tpalia.

bitur †terra. †Producens †fenuz

† ſ Predicatorib⁹. † ſ Exponit. † ſ Que ē ex charitate. ſ Hec ſunt iumēta quibus debet̄ ut merces. quia ſeruiūt

†iumentis: et †herbā †ſeruituti ho

† ſ ad quid hoc. † ſ Chriſtū. † ſ aug. id ē. de diſpenſatoribus ueritatis. i. apoſtolis et ceteris. adhuc in terra ambulantibus.

minū. †Vt educas †panez de †ter

† ſ Nō q̄d cōturbat ſed quod. † ſ auguſ. Hec ebrietas uidetur in alienatōne mentis a terra ad celum.

ra et †uinū †letificet cor hominiſ.

in eo cui des· multomagis ſeruo dei· et nō petenti. vnde et domin⁹ loculos habuit in vſus eorū. qui cū eo erant et ſuos. pſonā infirmorū magis ſuſci/piens. vt ibi triſtis eſt anima mea· licet paulus talia a ſuis nō quereret. et mori optaret· ſublimius egit chriſtus: quia miſericordius. ne infirmos dam/naret iſta queſituros quibus p̄buit exemplū neceſſaria ſumendi a ſubditis.

Jn oleo. Aug. Vnicuiqȝ datur ſpiritus ad manifeſtatōnem. gratia ergo et nitor quidā qui eſt ad hominis conciliandū ſanctū amorē oleum di/citur. Hec gratia ex/cellenti⁹ in chriſto. vn/de ab omībus laudat᷑ etiā ab eis qui ſe iuſſa eius ſequi nō poſſe di/cunt. Ecce chriſtus to/tus vnctus· vnde cete/ri accipiūt. vt exhilare/tur facies in oleo.

Et panis. Aug. Jdem eſt ergo panis et vinū. Panis enim iſte et vinū iuſticia eſt. veritas eſt chriſtus· et hic et illud letificat et confirmat cor.

Quas planta/uit. Aug. Cur a ſe plā/tatis relinquit cando/rem ſeculi: quia illic fu/lica auis que in aquis habitat. hi ſūt q̄ in ba/ptiſmi gratia pmanēt. Vel herodius auis ra/paciſſima nec tēs chri/ſtus reſpuit.

Jllic paſſeres. Aug. Minuta vola/tilia· i· pauperes in ſe/clo· qui et minima ſua reliquerunt· vt nudi ſe/querētur ihesū· vt apo/ſtoli· ⁊ cū nichil hēant oīa poſſident· Pror/ſus totū mundū petr⁹ reliquit. quē tamen to/tum accepit· Etem ce/dri libani· i· excelſi hu/ius ſeculi. qui cū timo/re audiūt. Beatus qui intelligit ſup egenum et pauperē· attendunt res ſuas· villas· ſuper/fluas copias et p̄bent illas ſeruis dei· et ita colligunt paſſeres vt in cedris libani nidificent.

Herodii domus. Aug. Dux eſt eorū paſſerū vel cedrorū. quod p̄/miſit· qđ tamen latine dici nō poteſt· quia cedri feminini generis ſunt. hoc aūt nullo modo ad litterā. dom⁹ eīn· i· nidus fulice· que eſt auis marina vel ſtagnenſis· quomodo dux eſt paſſerū. ſed per hoc innuit ſpūalia eē q̄renda.

Aug. Et ſi in diuitibus ſeculi paſſeres nidificent. nō tamen cedri ſupio/res eis· quia eorū paſſerū dux eſt domus fulice· nō ipſe cedri· Domus fulice petra que in aqua. que tunſa fluctibus frangit eos· ſed nō frangitur. fortis ē hec domus· ſed nō in excelſis. Sic chriſtus tāta paſſus a iudeis integer mā/ſit. quo nichil fortius nichil humilius. Jn cedris ergo minuti ſpūales nidi/ficant ꝓpter p̄ſentem neceſſitatē. ſed tamē petram chriſtū habent ducē imi/tantes paſſiones eius· et ſi forte cedri mouētur· volabunt paſſeres ſed nō pi/bunt: quia petra eſt dux eorum.

Caſ. Vel fulica auis que in aquis habitat. hi ſunt qui in gratia baptiſ/mi permanēt· quorū domus eſt baptiſmus. Et eſt· quaſi diceret. Qui ſunt cedri: qui ſunt paſſeres: Jlli qui baptiſantur. Et hoc eſt fulice domus· i· ba/ptiſmus. qui eſt domus regeneratorū. dux eſt eorū paſſerū· i· chriſtianorū.

Hiero. Caſ. Herodius auis rapaciſſima omniū volatiliū maior que et aquilā vincit. Et eſt. Q. paſſeres nidificant in cedris et dux eorū paſſerū ē domus herodij· i· chriſtus· q̄ eſt domus rapaciſſimorū. q᷑ nec tales deſerit

Vel herodius. tribus beniamin de qua fuit paulus. de quo dicit᷑. Ben/iamin lupus rapax mane comedet predā veſpere diuidet ſpolia. quia pau/

† ſ Spūs ſcī· † ſ uel ſpūalis qui de celo de/ſcendit. ſ Aug. temporalis ſtomachū ꝯfirmat

Ut exhilaret faciē i † oleo: † ⁊ pāis

† ſ de iſtis ductis de terra · pane. vino. oleo.

cor hominis confirmet. † Satu/

† ſ plebes humiles prius· † ſ diuites.
ſ Potentes in ſeculo. etiā poſtea q᷑ prius electi ſunt cōtemptibiles et ignobiles q̄ȝ ſapiētes et no/biles·

rabuntur † ligna campi· et † cedri

† ſ Candidatio interpretat᷑· † ſ fide. † ſ Jn cedris· ſ Nō alie·

† libani q̄s † plātauit: † illic paſſeres

† ſ vel fulice. † ſ genus vel generatio·

nidificabunt. † Herodij † domus

† ſ Apoſtoli prophete. † ſ Jpſe chriſtus.

dux ē eorū· † mōtes † excelſi ceruis:

† ſ Ecce· ſ Jd eſt· xpūs· ſ Quid aūt de hu/milibus beſtiis· † ſ vel ericiis vel leporib⁹ · i· ti/midis· opertis. minutis et quotidianis peccatis·

† petra refugiū † herinacijs. Fecit

† ſ Eccleſiā· † ſ Quia tempaliter trāſit nō ſem/p ſic erit· † ſ Nam et. ſ xpūs· † ſ vel preſciuit. ſ approbauit placuit ei. ſ Paſſio/nē ſuam.

† lunā in † tēpore: † ſol † cognouit oc

† ſ vere occidit ſol. quia eo occidente † ſ aug. Sexta hora qua crucifixus eſt domin⁹ facte ſunt tenebre. et facta eſt nox· i. obſcuritas in apoſtolis et in petro qui negauit·

caſum ſuum. † Poſuiſti † tene/

ſ Nocte·

bras et facta eſt nox: in ipſa pertrā

† ſ Nō vt ſupra vt xpūs leo. et diabol⁹ leo. ſupra cōuerſi hic demones. † ſ Quos āte generaliter dixit beſtias. deinde in catulos diuidit et in leo/nes dicens·

ſibunt omnes † beſtie ſilue. † Catu

ſ fremētes. ſ ꝑtrāſibūt·
ſ Quia nec tē/ptare poſſunt· niſi deo ꝑmittente.

li leonum rugientes: vt rapiant et

† ſ aug· xpūs recepit animā quā poſuit

querāt a deo eſcā ſibi. † Ortus ē

lus in adoleſcentia pſecutus eſt eccleſiā. et in veſpa ſue etatis ſpolia dyabo/lo rapuit p̄dicando. Et eſt. Nō mirū ſi cedri plantant᷑ ⁊ paſſeres nidificāt. quia domus· i· genus vel generatio herodij· id ē· pauli. qui fuit lupus rapax dux eſt eorū paſſerū et cedrorū. q᷑ ipē cōuerſus alios plures ad fidē ꝯuertit.

Ceruis petra. Aug. Cerui ſunt magni ſpūales trāſcēdentes in curſu omīa ſpinoſa. hi ſunt alti montes. q̄ eminēt in ſcripturis p altiora p̄cepta. Cogitant eīn ſublimia · tenēt eminētia. iuſtificātur in ſūmis. Ericius ſpino/ſum animal. ſignificat peccatores. lepus aīal timidū. leporibus ergo et ericijs ſi nō poſſunt alta tenere. factus eſt xp̄us refugiū. hec pe/tra multipliciter habet vſum. Jn mari dom⁹ eſt fulice· quia chriſtus in fluctuatōne ſeculi ē domus illorum qui in gratia baptiſmi pſeue/rant. Jn terra eſt refu/giū ericio ⁊ lepori· i· il/lis q̄ aliquo amore ad herent terrenis. Eſt re/fugiū in montibus · i· in magnis ⁊ ſpūalib⁹ eſt firmamentū. Hec eſt de qua vt ſupra di/ctum eſt volucres celi dant voces.

Fecit lunam. Caſ. Remi. Poſt ter/rena trāſit ad celeſtia que tamē terre faciunt · i· ꝓuiūt. Poſt tot ge/nera xp̄ianorū q̄ p ani/malia ſignificauit. ⁊ p̄/dictā ordinatōem aſcē/dēs ſubiungit de chri/ſto et eccleſia. quomo/do ſcȝ hoc tempalis ec/cleſia creſcit et decre/ſcit. quod facit occaſ⁹ et ort⁹ veri ſolis. Po/ſuiſti tenebras cecita/tem iudeis. Et facta eſt nox· in eis· i· ob/ſcura mentis obſtina/tio. Et in ipſa per/tranſibūt omnes beſtie. Aug. non vt ſupra cōuerſi gentiles ſed demones qui tempe paſſionis inuenerūt corda titubantiū apoſtolorū· ſed chriſto ſurgente quia in omībus nō poſſunt: in cubilibus· i· cordib⁹ ꝑti/naciū pmanent. Sic xp̄o in aliquo occidente vigēt mala. reſurgēte fugiūt

Occaſum. Aug. Sol ſic occidit vt oriat᷑. ita qui dormit· i· chriſt⁹ non adijciet vt reſurgat. Occidit: q᷑ voluit· nemo tollit animā eius· cū occidit. tenebre facte ſunt in apoſtolis· defecit ſpes eorum.

Catuli leonū. Aug. Sunt principes demoniorū. ſunt et catuli cōtem/ptibilia demonia que in tenebris querunt ſeducere animas· maior leo ſem/p circuit querens q· d· paſcūtur autem erroribus hominū.

Ortus eſt ſol. Caſ. Poſtq̄ȝ dixit quid fecit occaſus veri ſolis ſub/dit de ortu.

Poſſeſſione· Aug⁹. Vel creatura. per chriſtū pater creauit quicq̄d eſt in terra mari et celo. ſed hic dicit de noua creatura quā exuit a veteri ho/mine xp̄us. qua impleuit orbem terre· i· eccleſiā. Granū eīn frumenti cadēs in terra multū fructū attulit. ante ſingulariter erat donec trāſiret. Sed quā/do p paſſionē tranſiuit· dragmā ꝑditam īuenit et ouē errabūdam ad gre/gem reduxit· vnde gaudiū. ſed tamē adhuc pegrinatō adhuc ſeculū quatit᷑ tempeſtatib⁹. datū eſt tamē lignū in quo tranſnauigemus.

Hoc mare magnū. Caſ. Secūda pars vbi dicit. Quomō eccleſiā p mare ſeculi traducit ad litus patrie.

Reptilia. Aug. Mali ſpiritus· quorum inſidie ſerpunt.

Draco iſte. Aug. Preter hec aīalia. eſt etiam in mari quod ſupat

† ſ Catuli leonū recedūt a pſecutōe eccīe in toto orbe clarificato xp̄ō. ſ aug. Quib⁹ ortus ē ſol nō audent eos inuadere leones.
† ſ Jn cordib⁹ īfideliū

ſol et † cōgregati ſunt: ⁊ in † cubilib⁹

† ſ Ne iam faciāt impetū in ſanctos. † ſ aug. Et ſic iam licet in ſecuritate pacis bona opari. ſed in veſpera. i· in fine mundi erit ꝯtenebratō. et gra/uis impetus.

ſuis † collocabuntur. † Exibit ho/

† ſ vt incipiat: † ſ vt cōtinuet perſeuerādo·

mo ad † opus ſuum: et ad † operatō

† ſ vſq; ad finem ſeculi. † ſ Ergo.
ſ Magna ſunt et multa· ſ aug. His omibus inſpectis omnis homo magno exultat gaudio. ad/miratur non poteſt eloqui·

nem ſuā † vſqȝ ad veſperā. † Quā

† ſ ad litterā vel miſtica·

magnificata ſunt † opera tua domi/

† ſ Quia ſ vbi facta. vnde pceſſerūt hec tam magna. ſ Chriſto. † ſ Quia multa.

ne· † omnia in ſapientia feciſti: † im/

ſ vel creatura· † ſ aūt ſeculuȝ eſt ſ aug. Sȝ nōdū ſumus in terra viuentiū im/mo mare tranſeūdū.

pleta ē terra poſſeſſiōe tua. † Hoc

† ſ Exercendis difficile eſt enim ibi bene operari

mare magnum et ſpacioſum † mani

† ſ Jnnumere inſidie repunt in hoc ſeculo. et in/cautos occupant.

bus: illic reptilia † quorum non eſt

† ſ Aug· adhuc in amaris aquis ſunt infideles. puſilli et magni·

numerus. † Animalia puſilla cuȝ

† ſ tamē. ſ Jn illo mari· † ſ Eccleſie.
ſ Quos in ligno crucis gubernat chriſtus·
† ſ Nec ipſū dracone timebūt imo illudēt ei·
ſ Pro cōmeabunt.

magnis: † illic † naues † ꝑtranſibūt.

† ſ Secūdū ſubſtantiā in qua bon⁹ erat et in em/pirreo locatus. ſed in vicio ſuo inde cadens·
† ſ Deus· † ſ ad hoc cadens de celo factus eſt vt hic illudatur ei·

Draco † iſte quem † formaſti † ad

ea oīa·i·draco qui et leo ſerpens antiqu⁹ cuius caput·id ē·primā ſuggeſtionem eccleſia terit.et ſic ceteros motus euadit. Ipſe vero obſeruat calcaneū eius·i·lapſum a via dei: vt ſic poſſideat. vnde in geneſi dr ſerpenti. Inimicicias ponā inter te et mulierē.ipſa conteret caput tuū et tu inſidiaberis calcaneo eius·qui draco alibi dicitur lucifer·alibi leuiathan ·qui ceteris in eſſentia excelſior factus eſt in malicia maior.

Ad illudendum. Aug. Dicitur in iob illudi ſathanę ab angeliſ dei qui ſunt ꝓpoſiti ſuper aerias ptātes·ne noceant nobis.

Eſcam. Aug. Cibus draconis: terra ē·qꝛ dictū eſt ei. Terraꝫ comedes oībus diebus vitę tuę.quia qui terrena amant cibus dyaboli ſunt. Cibus aūt iuſti verbū dei. vnde: Non in ſolo pane viuit homo·ſed in omni verbo quod precedit de ore dei.

Manum tuā omia. Caſ. Vel manus eſt poteſtas· quę abunde replet oīa.

Auertente autem te. Aug. Multi īpleti bonitate ſibi tribuerunt· volens autē deus eiſ probare ꝙ nō a ſe habent ſed a deo· vt cū bonitate habeāt humilitateꝫ·aliquando eos ptūrbat·auertit faciem: et cadunt in temptatōnem.

Emitte ſpiritū tuum. Caſ. Pulnis ſuus illorū dicitur: qa ex ſe habent ꝙ ſūt puluis·ſpiritus vero dn̄i· ecce medicina reuerſis in puluerem.

Tremere. Aug. Melior eſt tremor humilitatis ꝗꝫ confidentia ſuperbię. vnde apoſtol⁹. Cū tremore opamini veſtram ſaluteꝫ.

Montes. Aug. Qui ſuperbi erant. iactantes a ſe oīa.

Cantabo. Aug.

† ſ Hec. ſ Scꝫ creatura noua et reptilia. † ſ Nil poſſunt niſi permittas·

illudendū ei: †omnia a †te expectāt

† ſ Oportuno.quod quidam interpretes addūt:

vt des illis eſcam in† tempore.

† ſ Aug. vel cū dederis ante nō poſſunt colligere nec temptare· † ſ Addit et de cibo noſtro·

† Dante te illiſ colligēt: † aperiēte

ſ aug. Manus xp̄us eſt qui apitur·cui reuelatur. et te eū reuelante oīa impleūtur bonitate. quam nō a ſe habent.quod aliquando probatur illis· quia auertente autē te ⁊c.

te manum tuam omīa implebūtur bonitate. Auertente autē te faciē

† ſ Sed quare turbas. † Superbiam·

turbabuntur· †auferes †ſpiritū eo-

† ſ Omino vt conuertantur: ſ vt clament defecit·ſ.m· † ſ aug⁹· Inuenit ſe homo terraꝫ penitēs de peccato·

rum et †deficiēt: et †in puluerē ſuū

ſ Ablato ſpū eorū. ſ Sanctū qui creat nouos

reuertentur. Emitte ſpiritum tuū

† ſ vnde ipſius figmentū ſum⁹ creati in operib⁹ bonis· † ſ Nouis hominibus cōfitentibus ꝙ a te nō a ſe boni ſunt:

et †creabuntur: et †renouabis faciē

† ſ Et quia ex deo oīa bona. ſ Nō tua. ſ In eternū

terrę. Sit gloria domini in ſeculum: letabitur dominus in operi-

† ſ Nō tuis· ſ Que in eis facit et qualiter faciat ſubdit qui reſpicit. † ſ Miſericordia· † ſ humane mentiſ. ſ Que exultat de bonitate ſua·

bus †ſuis. Qui †reſpicit †terraꝫ ⁊

† ſ vn̄ cū tremore opami v.ſ· deus em̄ eſt qui facit omnia in oībus. † ſ Compunctione et amiſſione rerum. † ſ aug. Qui ſuperbi iactantes ſe·

†facit eaꝫ tremere: qui †tangit †mō

† ſ tacti· ſ Precē deo reddūt.ſacrificiū cordiſ fumigant ad deum· Incipit et flere.quia et fum⁹ excutit lacrimas.

tes et †fumigant. Cantabo domi-

ſ Quidquid cantat in vita cantat·

no in vita mea: pſallam deo meo

Tercia pars vbi ꝓmittit ſe ſemper cantaturum. Q·hec predicta fecit dominus ⁊ his inſpectis. Can.

In vita mea. Aug. Preſenti et futura ſpei et ſpeciei. Modo ſpes eſt vita noſtra poſt eterna erit vita vitę mortalis.ſpes eſt em̄ vitę īmortalis·

Quādiu ſum. Aug. Quia in illo ſine fine ſum. pſallā ꝗꝫdiu ſum· ne putetur alius actus illius vitę ꝗꝫ pſallere.quia nō poteſt venire in faſtidiuꝫ. qui laudatur·nō venit in faſtidiū laudare·ſed ſemp amat·ſemp laudatur.

Iocundum ſit. Aug. Alia littera· Suauis ſit eis diſputatio mea.diſputatio em̄ hominis ad deū eſt confeſſio peccatorū. Vnde yſaias. Auferte nequicias ab animabus veſtris·diſcite benefacere.iudicate pupillo. ⁊ venite et diſputemus dicit dominus. Diſputatio ergo tua ſacrificium humilitatis tuę·quod eſt deo ſuaue

Benedic anima mea. Aug. Iterat quod in principio pſalmi. Benedic anima m·d·p hoc innuēs ꝙ finis bonoꝝ ſimilis ſit principio.

Alleluia. Caſ. Hic primo alleluia.nec ante a quoꝗꝫ poſituꝫ eſt qd̄ nulla lingua ꝓſumpſit mutare. Allelu·laudate.ia·nomē dei inuiſibiliſ.quod ei tm̄ cōuenit. Per·xx·pſalmos quibus hic titul⁹ eſt: magnalia dei dicuntur· et magna in eis eſt exultatio. CIIII.

Caſ. Hic cōmendat ꝓpheta bonos in illo populo iſrael· qui cū alijs fidelibus ſunt verū ſemen abrahę filij ꝓmiſſionis.

Confitemini domino. Aug. Primus pſalmus cui ꝓnotatur alleluia. vnde et incipit cōfitemini·i·laudate. Premiſſa laude·ſequit' inuocatio·vt petat deſiderata·vnde cōfitebimur et inuocabimus·et laudans inuocabo· Et in oratōe dominica. breuis laus ꝓponitur. Qui es in celis·et ſecuntur petitiones

Aug. Primo vt in verbis exterioribꝫ intellectū interiorē videas quaſi in corpore animā·i·intellectū videas admonet ſemen abrahę·i·filios ꝓmiſſionis ptinētes ad hereditatē teſtamenti eterni· vt ipſum deū tanꝗꝫ hereditateꝫ eligant: gratis non ꝓ aliquo extra eū colant et hoc faciant laudantes·inuocātes·annunciantes: nec in ſua ſed in eius gloria·ꝑ fidem bene opantes·ſpe gaudenteſ·charitate fernētes. Hoc totum ſonat his verbis confitemī· vſꝗꝫ memētote mirabiliū. vbi ad puulorum corda nutrienda.et in fide roboranda: ꝓpoīt de fide patriarcharū· et ꝓmiſſionib⁹ dei. vt ſimus ſemen illorū·nō ſolum de iudeis·ſed d̄ omnibus gentibus. et hoc vſꝗꝫ cuꝫ eſſent numero breui.⁊c. Quoniā aūt occurrebat animo paruę fidei.ſi de⁹ gratis eſt colendus· et ipſe eſt hereditas: qd de neceſſitatibus mortalis vitę fiet: ſubdit quid patribus ꝓſtitit· et filijs eorū tam carne ꝗꝫ fide cū eſſent numero ⁊c. Si queris quomodo tranſierūt de gēte ad gentē·et d̄ regno a·p·a· vocauit fam̄· vſꝗꝫ et auxit populū ſuū v·et firmauit ſuper inimicos ei⁹. Quomodo firmauit: conuertit cor eorū. vſꝗꝫ ad expādit nubē. vbi dictis malis quę inimicis eoruꝫ iuſticia dei intulit: quę tempalia miſericordia dei eis dedit ſupponit.

† ſ Suauis eſt deo confeſſio tua· bona cōmutatio ſuauis eſt tibi ipſius gratia·ego vero d.

quādiu ſum. † Iocundum ſit ei

ſ aug. Quo me ei indico ſcienti· vt ſe indicet michi neſcienti·

eloquium meuꝫ: ego vero delecta-

† ſ Et meo exemplo. † ſ In ſe. ſ Ne iam ſint quod prius auferatur ſpiritus eorum. vt ſpiritu dei recreentur·

bor in domino. †Deficiant †pec-

† ſ In primos. † ſ deficiant·

catores a terra ⁊ †iniqui †ita vt nō

† ſ Iniqui ſcꝫ· † ſ vidit hoc et impletus gaudio dicit. ſ Principium iterat·

†ſint: †benedic anima mea dn̄o.

ſ Laudate d.

Alleluia.

CIIII.

ſ Laudate ſ Quod fit ab amāte nō eſt enim ſpcōſa laus in ore peccatoris.

Confitemi do

† ſ Quia laudans audietur.

† ſ aug. Amor domini in paſcendis eius ouibus maxime oſtenditur.

mino et †inuocate nomen eius: †ānunciate inter gentes opera eius.

† ſ verbo. quia ore cantatur † ſ Et opere laudate.quia manibus pſallitur.

†Cantate ei et †pſallite ei: narrate

† ſ Quod bene opantes poſſunt ſ Reſpicit ad id quod dixit pſallite. ſ Id eſt· opemini ſic vt laudemini.

omnia mirabilia eius. † Lauda-

† ſ Ne de bono opere homo in ſe glorietur··

mini in †nomine ſancto eius: lete-

† ſ Et ſi non corpus· † ſ Qui bene operantes emulantur· ſ Quantomagis inuenientiū

tur †cor† quęrentium dominum.

† ſ in primum. † ſ inde fortes et etiam illuminati vt ſciant agenda et poſſint ea perficere.·

Querite dominum et †confirma-

† ſ in preſenti et in futuro·

mini: quęrite faciem eius †ſemper.

Omnia. Caſ. Omnia nichil eſt pudore ſilendū. Vel Omnia. quę dicent mirabilia. ſunt nullus em̄ poteſt oīa narrare

Laudamini in nomine. Id ē·gaudete xp̄iani dici a chriſto·

Aug. Laudamini·non vetat laudari ſi boni ſi non niſi in domino qui bonos facit.

Aug. Laudamini in noīe. Quod alibi. In domino laudabit' anima mea. qd̄ ibi addit· audiant manſueti et letentur. hic quoꝗꝫ quodammodo letetur cor.q.d.

Faciem. Aug. Id eſt.ꝓſentiā·quę et ſi ꝑ fidem inuenit' tamē ſemp in hac vita ꝑquirenda eſt: vt poſtea ꝑ ſpeciem habeatur. Vel etiaꝫ tunc ſine fine quęretur·quia qui amatur: ſemp deſiderat'·ſemp quęritur·ne ſit abſens ſed ſemp ꝓſens: malus timere poteſt ꝓſentiam quā bonus amat. Hiero. A martire ypolito. Iſaac imago eſt dei. Rebecca ſpūs ſancti. Eſau prioris populi et dyaboli. Iacob eccleſię vl' chriſti. Senuiſſe yſaac·ſignificat cōſummatōnem orbis caligaſſe· fidem piſſe· Q: filius maior vocatur. Acceptio legis eſt·ꝙ capturas diligit: ſaluati ſunt ab errore.iuſtis eos venantibus· vade accipe duos hedos.ſignificat aduentū chriſti in carne· inquo

duos populos liberat a peccatis teneros·dociles innocẽtes·veſtis eſau:fi-
des hebreorum.ſcriptura:quib9 gentilis induit̃· pellis in brachijs· peccata
vtriuſq3 populi que in extenſione manuũ xp̃s ſecũ cruci affixit.Cur tam ci-
to·v·mirat̃ celerẽ fidẽ. Cibus placens ſalus eſt peccatoꝝ·Poſt eſuz ſequi
tur benedictõ.Et odore·virtutẽ reſurrectõis et regni,pnunciat·vt ſeruiãt ei
credentes ex iſrael. Eſau necem cogitat:quia iniquitas inimica eſt iuſticie.
Vadit iacob in ſyriã
accepturus vxorẽ.xp̃s
a iudeis in galileã· ibi
ex gentibus ſumptur9
eccleſiam.

Mementote. Aug.Querite ipſũ3 ꝯ qui nõ ferunt ſolem in rota·i· qui nõ poſſunt intelligere xp̃m in altitudĩe ſue deitatis dic. mementote ⁊c.

Aug. Iam ardẽs laudator cõtempat ſe infirmis· quos mirabilibus dei nutrit.Si id quod deus eſt magnũ eſt querere.vel que fecit videre.

Prodigia et iudicia.Aug. Paulatim aſcendit de prodigijs viſibilib9 ad indicia·inde ad eternũ teſtamẽtũ. vbi et ꝓceptum et ꝓmiſſum.

In vniuerſa terra.Aug.Nõ putes filios abrae·in vna gente ſecundũ carnem·q2 in vniuerſa terra ſunt iacob·et iſrael.quibus iudicia ſua manifeſtat ſed non alij genti.

Teſtamenti. Dicitur em̃ teſtamentũ illud quod ꝓmittitur· ⁊ doctrina in qua ꝓmiſſio declarat̃ ⁊ pro qua ſeruata redditur·

Aug.Promiſſu3 ẽ qđ accipere debem9 mandatum.qđ facere Hec eſt fides,vt iuſt9 ex fide viuat, et huic fidei ꝓmittit̃ hereditaſ.

In ſeculum.Auguſ.Id eſt·in eternũ. vnde poſt·in teſtamẽtũ eternũ·quod teſtamentũ ſi vetus accipit̃ ꝓpter terrã chanaan·

† ſ Maiora miracula quibus aliquid futuru3 ſignificat̃ † ſ Que per moyſen mandauit in lege
Mementote mirabiliũ ei9 que fecit:†ꝓdigia ei9 et †iudicia oris ei9.
† ſ Quibus hoc dicit̃ illis qui ſunt ſe.ab·ſecũdũ fidem. † ſ Imitatores luctando·
†Semẽ abraam ſerui eius:†filij
† ſ Mementote·quia·
iacob electi eius. †Ipſe dominus
ſ Chriſtus eſt·
deus noſter:in vniuerſa terra iudi
† ſ Mementote.quia. ſ Implendo ꝓmiſſa.
cia eius. †Memor fuit in ſeculu3
† ſ Iuſticie et hereditatis eterne· † ſ Cuius teſtamenti·
†teſtamenti ſui:† verbi quod man
ſ aug·Id eſt·omẽs quibus uiuendum eſt ex fide. ſ Pro infinito . ſ verbi.
dauit in mille generationes. Qđ
ſ Quod diſpoſuit
diſpoſuit ad abraam:et iuramenti
† ſ verbum fidei. † ſ Ipſi·
ſui ad yſaac. Et ſtatuit †illud †ia-
ſ Caſ. Opus eſt in precepto. merces in promiſſo.
cob in preceptum:et iſrael in teſta-
mentum eternu3. Dicens tibi da
ſ In domo patris mei manſiones multe ſunt·
bo terram chanaan:funiculum he
ſ Exequitur hiſtoriã hec promiſit cum eſſent.
reditatis veſtre. Cu3 eſſent in nu
† ſ Id eſt,anteq̃3 in egipto multiplicarẽtur·
† ſ Aduene.
mero breui:† pauciſſimi et †incole
† ſ terre chanaã. † ſ Proponit breuiter .quod poſtea plenius narrabit.
†eius. †Et pertranſierunt de gen
te in gentem:et de regno ad popu-
† ſ Et quomõ durare potuerũt ſ Non ꝓmiſit·
lum alterum. †Non reliquit ho-
mine3 nocere eis: et corripuit pro
† ſ auguſ. vt regem gerare abimelech·ne noceret yſaac de rebecca.Et regem egipti pharaonẽ ne noceret abraam de ſara. † ſ dicens·
eis †reges. †Nolite tangere chri-
† ſ Hic apte de abraa3 cõſtat q ꝓpheta fuerit·ſic et de alijs credendum eſt·
ſtos meos :et† in prophetis meis
ſ Pertranſierũt.quia·
nolite malignari. Et vocauit fa-
ſ Id eſt quia·
mẽ ſuper terram:et omne firmamẽ
† ſ Id eſt.conſumpſit. † ſ Per hoc tranſierũt de gente in gentem.et de r.ad.p·a. ſ vide quomodo deus vſus ſit malis in bonũ.
tum panis †contriuit. †Miſit an
ſ Quem et quomodo.ecce·
te eos virum :in ſeruum venunda
† ſ Narrat que tulerat in humilitate ſua ioſeph quomodo ſublimatus.
tus eſt ioſeph. Humiliauerũt in
† ſ tribulationem dure neceſſitatis.
compedibus pedes eius· †ferrum
† ſ vt de maria dicitur in luca.Et tuam ipſi9 animã ꝑtranſibit gladius.i.dolor.
pertranſijt anima† eius: donec ve
† ſ interpretatio ſomnij † ſ Sed nõ ab eo q2.
niret †verbum eius. † Eloquium
† ſ Spiritus reuelans myſteria † ſ viuaciter incitauit vt futura diceret. † ſ vt de his eſſet dꝫ quibus apoſtolus ſpũ feruentes·
ſ vel igniuit.
†domini† inflamauit † eum · miſit
† ſ Pharao. † ſ A reatu·i·pena. † ſ Compeditum.
†rex et †ſoluit † eum: princeps po-
† ſ·incluſum in carcere. † ſ Liberũ de carcere·
pulorum et †dimiſit †eum. Conſti
ſ Etiam·
tuit eum dominum domus ſue:
et principem omnis poſſeſſionis
ſue. Vt erudiret principes eius
† ſ Neq3 hoc legitur in hiſtoria, ſed credendum eſt tantum virum dei cultorem nõ ſolum de ſolis corporalibus curam geſſiſſe.
ſicut ſemetipſum:et †ſenes ei9 pru
dentiam doceret. Et intrauit iſrl̃
† ſ Aduena nõ indigena:hec eſt egiptus· cuius gens a cham ſilio noe deſcendit·
in egiptum:et iacob †accola fuit in
† ſ Q·miſit deus poſt ioſeph iacob in egiptum·
ſ fecunditate naſcendi·
terra cham. †Et auxit populum
† ſ Hoc non ante moiſem factum fuit ſed per ſigna moiſi·
ſuum vehementer: et †firmauit eũ
† ſ vel ſuos· † ſ dum ſuos multiplicauit·
ſuper inimicos †eius. † Conuertit

de qua ſequit̃·quõ eternũ ẽ.cũ illa terrena hereditas ñ poſſit eſſe eterna.

Abraam yſaac iacob. Aug. Ecce tres patriarche quorũ ſpecialiter ſe dicit deũ.Ego ſũ de9 abraã.de9 yſaac.de9 iacob.Ecce triplex autoritas.

In teſtamentũ eternũ. Aug9. Id eſt·quod ex ipo verbo impleto datur9 eſſ3 aliquid eternũ.ſc3 terrã chanaã.que nõ eterna·ſed eternũ ſignificat·ad quã nõ om̃es ꝑtinẽt·ideoq3 addit funiculũ hereditatis· Cur celeſtis hereditas dicit̃ terra chanaã.nomẽ apit.interꝑtat̃ em̃ chanaã humilis dixit aũt noe cham futurũ ſeruũ fratrũ ſuorũ·is eſt ſeruilis timor.qui nõ manet in domo·ideo excluſo chanaan datur terra ſemini abrae.quia charitas foras mittit timorem.et manet filius in domo in eternum

Terram chanaan. Caſ. Id eſt.quod ab ea ſignificat̃·dedit em̃ etiã hanc terram in figuram eterne hereditatis.

Aug. Congrue hereditas eterna dicit̃ terra chanaan· quia ab ea ſerui repelluntur et filij recipiũtur.

Cũ eſſent numero. Aug. Que ſubſidia temꝑalis vite ꝓſtitit patribus et filijs eoꝝ tam carne q̃3 fide.nõ vt his hereant.ſed ea ad bonũ eternũ referant·quod eſt vt his allecti iuſtificatõnes et legem dei requirant.

De regno. Aug. Nõ qđ tũc eſſet.ſed qđ futurũ eſſet regnũ iſrael.

Nolite tangere. Aug. Hec verba licet in hyſtoria nõ ſint. tamẽ vel latenter dixit ea de9 in cordib9 hoim̃. vel per angelum.

Chriſtos. Aug. Quia iã tũc xp̃iani,et ſi latent̃. vñ abraã exultauit vt videre3 diẽ meũ· vidit· et gauiſus ẽ. nullus eĩ ꝓter hanc fidẽ vel añ vel poſt.deo recõcilia t9 eſt·vnus em̃ mediator xp̃us.

Et vocauit. Auguſ· Quarta ps vbi ĩcipit narrare quõ fcm̃ ẽ:vt trãſiret de regno in regnũ tota ꝓgenies

Vocauit· Aug. Quaſi pſonã animata3.forte quia hec mala ꝑ angelos immittit malos,qui talib9 ꝓpoſiti ſunt· Vocauit ergo famẽ·i·angelum fami ꝓpoſitũ. Vel poti9 vocauit f·i·dixit vt fames eſſet·i·iuſſit eſſe q̃ iam erat in diſpoſitõe Ita vocauit ⁊ om̃e firmamentũ·p·c·

Virum. Aug. Ioſeph venditus a fratrib9 poſtea in egipto ꝓ iuſticia ſublimat9 eſt.

Ioſeph. Aug9. Si ioſeph et humiliatus et exaltatus locum fecit ad temꝑalia bona poplo dei vt firmaretur ſup inimicos. q̃nto magis hieſus humiliatus ſcdm̃ carnẽ ſublimatus et in celis exaltatus ſuis locũ fecit ad eterna

Aug. Filij dei habentes promiſſionẽ vite ꝓſentis et future· ſi temptatões ſeculi dure videntur .ioſeph in carcere·xp̃3 in cruce cogitate:ſi ꝓſperitas adeſt:nõ ꝓpter ip̃a3 deo ſed ea ꝓpter deũ vtimini. nec eu3 putetis neceſſarium ſuis ꝓpter ea que dat et malis·ſ3 primũ querite regnũ dei et o·a·u·

In compedibus. Aug: Nõ legim9 de compedib9 ioſeph in geneſi. ſed credẽdũ eſt quod ibi ꝓtermiſſũ dicit ſpũs in pſalmis. Caſ.et ſi gratiam habuerit apud cuſtodẽ carceris·tamẽ prius anxiat9. Sequit̃. Ferrũ pertran. Q. ꝓter mala corꝑis ferrũ.i.tribulatio dure neceſſitatis que in eſtuãte et ſollicita aĩma erat ꝑtrãſijt ⁊c. Vel ſcdm̃ aliã litterã aĩma eius ꝑtrãſijt ferrũ·i·tribulatõem dure neceſſitatis. Idem ſenſus cũ priore.

In terra cham. Aug. Cham·pr̃ chanaã de q̃ egiptij trahũt originẽ.

Et auxit. Aug. Quĩta pſ. Ecce q̃ in egipto geſta,breuit̃ ꝓpoĩt q̃ poſtea pleniter narrat,dicit etiã quõ firmauit populũ ſuũ ſup inimicos ſuos

Et firmauit eũ. Per ſigna moyſi ſc3·ante em̃ maſculĩ fetus filioru3 iſrael necabãtur·et ipſi in faciendis laterib9 cõterebant̃. Sed poſtea in manu potenti et ꝑ ſigna et portenta ꝓñi metuendi et honorandi facti ſunt.

Conuertit. Aug. Quomodo hoc factũ ſit:narrare incipit.

Aug. Conuertit. Non q deus ſit auctor mali, ſed malis bene vtitur.

dū auxit felicitatē iſrael. illi ad inuidendū cōuerſi ſunt· quia iam mali erāt.

Ut odirent. Inuidia eſt odium felicitatis aliene.

Miſit. Qui om̄ia p ſe poterat· vt doceret qua moderatōe hec egiſſet.

Quem elegit ipſum. Aug. Sufficeret dicere quē elegit. ſed nichil querendum eſt in eo qd̓ addidit ipſū· ſed conſuetudo diuine locutōnis eſt ad explanatōnem.

Uerba ſignorū. Aug. Quibus ab eis p̄dicabatur· que ſigna dominus eſſet facturus i terra cham.

Aug. Verba ſig. Non quibus ſigna fierent. Multa enim ſine verbis facta ſunt· ſ· vl' virga vel manu extenta· ſed quia ipſa facta nō erāt ſignificatōnis inania ſicut verba· iō et ipſa dicta ſunt verba· verba ergo nō vocū· ſed ſignorū vel prodigiorꝝ per eos fecit.

Uel exacerbauerunt. Aug. Sermones eius quod aptuz eſt. Vel nō exacerbauerūt moyſes et aaron. Sermones eiꝰ q̄ illos ſcʒ egiptios etiaz duriſſimos patient' tulerunt ꝓpter mandatū domi· donec om̄ia in eis que dn̄s diſpoſuit fierent.

Et tenebras. Caſ. Int' plagas paſſi ſunt. Sed hic dicit corda corū obſcurata. qui p̄cepta dei ſpernebant· Competens initiū plagaꝝ cecitaſ· ſine q̄ nō icurriſſent cetera.

Conuertit. Caſ. Secunda plaga que in exodo prima· que ſignabat ꝙ aquas maris rubri verteret eis in mortem.

Uel et dedit terra. Aug. Terram eorū cōuertit in ranas quia tot fuerūt: vt hoc congrue p hyꝑbolen dicatur.

Dixit. Augꝰ. In verbo em̄ eius erant ſine tempe. anteq̄ʒ fierēt in tempe p ipſum verbū· licʒ p āgelos· vl' p moyſen, quodāmō dixit vt fieret· tūc cū fu̅at faciēdū.

§ Sponte ſua malū· †§ Per inuidiam·
cor eorum vt †odirent populū eiꝰ:
†§ vel vt. †§ ut opere luti et lateris minuerentur. § defraudando precium·
†et †dolum facerent in ſeruos eiuſ.
§ Quomodo his vſus ad gloriam ſuam icipit
Miſit moyſen ſeruum ſuū: aarō
†§ ·i· p eos dedit vel fecit †§ Moiſe· ſ· et aarō·
quē elegit ipſuʒ. †Poſuit in †eis
†§ Que aliquid portendebāt § Que aliquid tanq̄ʒ verba ſignificabant.
v̓ba ſignorū ſuorū ⁊ †p̄digiorū: i
§ hoc ad litterā inter plagas egipti legit'.
t̄ra chā. Miſit tenebras et obſcu
§ vel exacerbauerūt. § Scʒ egiptii contradictōibus ſuis. § Id eſt. cōpleuit
rauit: et non exacerbauit ſermoneſ
per miracula confirmauit quod promiſit.
ſuos. Conuertit aquas eorum in
§ Caſ. Ne ſit in aquis ſpes vite illis hominibus cū in aqua moritur. quod ibi naturaliter nutritur·
ſanguinem: et occidit piſces eorū.
†§ Ecce tercia plaga. †§ Socii ranarū tunc ſiunt principes ·qui ſub aquis poſt locandi erāt
†Edidit terra eoruʒ †ranas: in pe
†§ Ecce quarta. plaga
netrabilibus regum ipſorū. †Di
†§ Muſca § Que iactantia regis. qui nec par eſt muſcis· †§ Culex.
xit et venit †cynomia et †cinifes: in
†§ Quinta plaga.
omnibus finibus eorū. †Poſuit
§ Pro pluuia que fecundat grando qui tacta're facit· § Scʒ poſuit
pluuias eorum grandineʒ: ignem
§ Id eſt· fulmina·
comburentem in terra ipſorum.
§ grandine et igne. i· fulminibus·
Et percuſſit vineas eorum et fi
†§ Caſ. Ne dubites de ſatis qui perempta ſint vbi maiora perimit.
culneas eorum: et †contriuit lignū
†§ Sexta plaga. †§ Mater bruci.
finium eorum. †Dixit et venit †lo
cuſta: et brucus cuius non erat nu
†§ herbam que per ſe naſcitur.
merus. Et comedit omne †fenum

Poſuit pluuiā. Aug· Simile eſt illi, et dedit terra eorum ranas .ra

Locuſta brucus. Aug. Una plaga locuſta et brucus· quia altera eſt parens· altera fetus.

Et percuſſit. Aug. Cū ſint· x· plage· nō tamē om̄es memorat hic propheta· nec eo ordine quo in exodo. quia libera eſt laudatō· de qua agit hic pſalmꝰ a lege hyſtorica, additq̄ʒ quod hyſtoria nō habʒ· et p̄terit quod illa habet autoritate eiuſdē ſpūs qui et p hyſtoricū locutꝰ ē. Hic ḡ ſepteʒ mala dat egiptijs contra ſeptē beneficia que poſt dicet data hebreis. Addit quoq̄ʒ laudibꝰ dei. ꝙ ditatos auro ⁊ argento eduxit· quia tales erant qui nō poſſent ſpernere laborum ſuorum mercedē· licet tempalem·

Et eduxit eos, ⁊c. Sexta pars ſecundū caſſiodorꝝ. Aug. Supius q̄ mala intulit inimicis iſraelitarū iuſticia dei dixit, nūc que bona eis tempalia miſericordia dei dedit· ſupponit· vt his adiuti legem dei querant.

Aug. Et eduxit. Abrae dixit deus. ꝙ quarta ꝓgenie filij iſrael de egipto eſſent redituri. Moyſes aūt ſcribit. Quinta ꝓgenie aſcenderūt de terra egipti. Quarta ſecundū leui. Quinta ſecundū iudā. Leui genuit caath. Caath amram. Amrā aaron. Aaron eleazar. Eleazar finees. Caath cum patre ſuo leui intrauit egiptū· Eleazar cū aarō exiuit· A caath vſq̄ʒ ad eleazar generationes quattuor ſūt. Volūt aūt quidā ab amram vſq̄ʒ ad finees. Secundū iudā. Iudas genuit phares. Iſte eſron. q̄ aram· et ille aminadab· is naſon, ⁊ iſte ſalmon. Phares cū iuda ītrauit egiptū. Naaſon princeps tribꝰ iude in deſerto deſcribit' cuius filius ſalmon intrauit terrā ꝓmiſ. A phares ad naaſon generatōnes quinq̄ʒ. Volūt quidā ab elrō ad ſalmon. Aquila autem interp̄tat' nō quinta· ſed armati aſcenderūt f· iſ· de egipto.

Aug. Et edu· e· c. In hoc ꝙ egiptios decepunt· nō eſt putādꝰ deus dolos in eis qui ſurſū habēt cor· vel iubere vl' approbare. quia ex eis nō fuit hic dolꝰ. qui nō ex cupiditate fecerūt: ſed vt deo mandanti parerēt. Et illi i firmi quorū cupiditates examiābat deꝰ magis ꝑmiſſi ſunt hoc facere illis ſcʒ egiptijs q̄ talia iure paſſi ſunt q̄ʒ iuſſi. Sicut em̄ bonis fuit p̄ceptū; Ita ⁊ cupidis ꝑmiſſio ſecūdū aliquid et ſcd̓m aliud p̄ceptio· Precepit enīʒ vt facerent. ſed ꝑmiſit n̄ p̄cepit vt ita facerēt· Quantitas ergo facti fuit in ꝑmiſſione. factū vero in p̄ceptōe. Nec tn̄ hoc ꝑmiſit deus fieri ſine aliquo prouectu anime carnalis. p hoc em̄ ꝙ de vicino carnali aliquid carnales habuerūt. poſtea dei legem et iuſtificatōes facilius receperūt. Et licet p dolū egerint. ab iniquis tamen quod ſibi reddi debuit abſtulerūt. Et ſicut iniquitate egiptiorū· ſic et eorū infirmitate ad hoc qd̓ opus erat his factis figurari· diuine vſus eſt deꝰ. Ibi em̄ ſp̄ualiter figuratuʒ eſt philoſophos ſiue hereticos a catholicis ſpoliari. his que in verbis vl' ſcripturis eorum tabernaculo dei· i· eccleſie cōgrua repiūtur. deinde ſequit' ſecundū beneficiū. Et non erat infir· ⁊c

†§ Segetum· § Qui ꝓuenit ex labore.
in terra eorꝝ: et comedit oēʒ †fructū
†§ Septima plaga que in exodo decima:
§ auguſ: Nouiſſima plaga in egipto qua victi cedunt egiptii·
terre eorum. †Et percuſſit omne
†§ de hominibus †§ Propter primogenita pecorum dicitur que ſimiliter percuſſit·
†primogenitum in terra eorū: †pri
†§ Primū beneficiū.
mitias omnis laboris eorū. †Et
†§ vel in pro cū more ſcripture.
eduxit eos †cum argento et auro: ⁊
†§ Secundū beneficiū. § Magnū beneficium migraturis. †§ Corpore nō animo.
nō †erat in tribubus eorum †infir
§ Poſt ſubmerſionē exercitus·
mus. Letata eſt egiptus in profe
ctione eoruʒ: quia incubuit timor
§ tercium beneficiuʒ.
eorum ſuper eos. Expandit nu
Cōtra ardorem ſolis· § Cōtra tenebras.
bem in protectionē eorum: ⁊ igneʒ
†§ Quartū beneficium. § aug. Non coturnicē ſed carnem·
vt luceret eis per nocteʒ. †Petie
†§ Non quelibet caro· ſed. †§ Quintū beneficium· § Id eſt· manna·
runt ⁊ uenit †coturnix: et †pane ce
§ Sextum beneficium.
li ſaturauit eos. Dirupit petram
et fluxerunt aque: abierunt in ſic
co flumina. Quoniā memor fuit
†§ Promiſſi abrae· § Quod in figura cōplēs eterna preſignauit.
†uerbi ſancti ſui: quod habuit ad
abraam puerum ſuum. Et eduxit
populum ſuum in exultatione: et
†§ Is eſt populus· †§ aug· Quia murmurantes percuſſi ſunt. †§ Septimū beneficium in quo eſt completio ꝓmiſſionū.
†electos ſuos in †leticia. †Et de
†§ fructus regionum·
dit illis regiōes gentiū: ⁊ †labores

Quia incubuit. Timebat iſrael· ne reliquias eorum conſumeret.

Aug. Hic impletū eſt qd̓ ſupius ait. ⁊ firmauit eū ſup inimicū eius.

Expandit nubem. Et hec eſt ſcd̓a ps ſcd̓m Aug· vbi ſupponit que tpalia bona miſericordia dei eis dedit· dictis ſupius malis. que inimicis eorū iuſticia dei intulit.

Aug. Iā incipit beneficia q̄ iter agentibꝰ in heremo facta ſunt.

Petierūt. Aug. Boni ad ſuſtentatōem infirmorꝝ.

Coturnix. Aug. Que eſt et caro· quia hic non de amaricatione iniquorum. ſed de fide electorū loquitur: ipſi intelligendi ſunt petiſſe vīi amaricantium murmura p̄merentur.

Quoniammemor. Aug. His om̄ibus beneficijs. deus cōmendat in abraaʒ meritū fidei. vnde ſubdit qm̄· m· f·

Et dedit Aug. Non vt ꝓpter iſta eū colant, ſed vt ea ad bonū eternū

referant.i.vt cuſtodiant iuſtificatõnes eius.

Poſſederunt. Auguſ. Non vt hec habenda ſint ꝓ ſummo bono ſed vt eis vacent. vnde ſummũ et eternũ bonũ poſſit acquiri. non vt in eis luxu deſluant vel torpeſcant.

Iuſtificationes. Caſ. Sunt vbi eſt euidens et abſoluta ꝑceptio. vt diligas deum et ꝓximũ: que cuſtodienda. Lex de his que nõ corꝑaliter ſed ſpũaliter. et ideo querenda. quia vmbra futurorũ.

Legem. Caſſio. Vt de circũciſione eiꝰ et de alijs que diligenter inueſtiganda ſunt. quia myſtice dicũtur.

Alleluia alleluia. Quidã dicũt vnũ alleluia ad finẽ ſuperioris pſalmi ꝑtinere. alterũ eſſe ſequentis. hanc eñ regulam hieronimus tenendã eſſe tradit. Cuiꝰ aſſertioni caſſiodorus quoqꝫ cõſentit. ſed plures vbicunqꝫ eſt alleluia ſeqñtidant. et aliquando ſemel. aliquando bis vt dominus in euangelio. nũc dicit amen. nũc amen amen ꝓ maiore certitudine rei. Iſtis conſentit Aug. ꝑſertiꝫ cũ nulli grecorũ codices in fine pſalmi habeãt alleluia. CV.

Aug. Pſalmꝰ iſte ſuperiori cõiunctus ẽ. nõ modo in titulo. ſed etiã in materia. Agit eñ de eodem populo iſrael de quo et ſupior. Sed iſte agit ð illo ſecundũ iniquos qui ibi erant. ꝑcedens vero ð eodem ſcdm electos.

Aug. Aliquos in illo populo veros fuiſſe filios abrae. innuit paulus dicens: Sed nõ in oĩbꝫ illis beneplacitũ eſt deo. Et qꝛ hos cõmendat hic ꝑmiſſus pſalmus. nichil ibi dicitur de iniquitatibus amaricantiũ. Sed hic ſequens pſalmus agit de iniqs. ſꝫ qꝛ iniqs nõ ſolũ iuſticia ſꝫ mĩa dei facta eſt. De his loquit̃ ſeqñs pſalmꝰ. cũ laudibꝰ dei. ex ꝑſona eorũ qui veniã cõuerſi ꝑcant. et exẽpla eoꝝ cõmemorãtur. in quos etiã peccantes diuites apparuit miſericordia dei. vnde etiã iſte ſicut et ille. ſic incipit. Confitemini d. Ibi ſequit̃ et inuocate. hic quia bonus. vnde hic confeſſio peccati poteſt accipi. quia ſequit̃ etiã peccauimus cũ p. n. Sed et qꝛ bonus eſt deus. in laude eſt. et in laude confeſſio. licet nõ ſit pia peccatorũ confeſſio ſine laude dei. habet ergo dei laudẽ. qui peccata confitetur ſiũ ĩ verbis. quãdo eũ bonũ et miſericordẽ dicit ſiue in ſolo affectu cũ hoc credit. Monet ergo ad geminã cõfeſſionẽ laudis ⁊ peccõꝝ.

Caſ. Hebreus relicta patrũ ꝑfidia. ad miſericordiã dei cõuerſus. ſuadet alijs ad eandẽ miſericordiã cõuerti. orans vt populo beneplacito ſociẽtur. qui erat in aduentu chriſti congregandus.

Quis loquetur. Caſ. Iſte qui miſericordiã petit implet̃ conſideratione diuinorũ operũ et admirans ait: Quis loquetur.

Beati qui cuſtodiunt. Auguſ. Vel quia ſequit̃. Beati qui cuſtodiũt iudi. et faciũt iuſ. Laudes dei dicit opa ꝑceptorũ eius. que ipſe facit in ſuis deus eñ opatur in nobis velle bonũ et ꝑficere. vt ait apoſtolus. Quis ergo loquet̃ potentias dñi. i. quomõ et que deus potẽter opatur in ſuis. quoniã hec ineffabiliter opatur. quis audi. fa. om. lau. eius. Quis cuꝫ audierit facit laudes eius. i. opa ꝑceptorũ eius. que et ſi nõ oĩa audita fiunt. inquantũ tamẽ fiunt. ille laudãdus eſt qui opatus eſt in eis. Et ideo maluit dicere laudes qꝫ mãdata. vel opera mandatorũ eiꝰ. quia (vt dictũ eſt) inquantũ fiũt ipſe laudãdus ẽ. quas tamen omnes quis ſufficit facere vel loqui. Et eſt ſenſus miſericordia ẽ in ſeculum quã quis apud ſe nõ ſufficit cogitare. vel alijs intimare vel opere implere. Et accipit ꝓ eodem laudes et potentias. Sꝫ inter illa duo diſtinguit̃ ſcꝫ loquet̃ et auditas fa. Et ſequit̃ beati. Q. illud nemo ſufficit ſcilicet loqui potentias vl̃ omnes laudes facere. vel. i. ſalteꝫ agat hoc ſcꝫ iudiciũ et iuſticiã. qꝛ beati ſunt qui cu. ⁊c.

Ad videndũ. Aug. Vt videamꝰ te in ea bonitate quã ꝑſtas electis. i. ꝑ gratiã tuã videamꝰ. ne ceci remaneamus.

Vt lauderis. Auguſ. Mirũ eſt in pleriſqꝫ codicibꝫ eſſe ſcriptũ vt lauderiſ. cũ ſit vna ĩ greco poſitõ: et ſilis debet eſſe interꝑtatio ſcꝫ vt videamus et letemur et laudemus cũ hereditate tua. Vl̃ vt videas nos in bonitate elec. tu. i. ibi nos eſſe facias. et ibi nos videas. Et viſita ad letandũ. i. vt leteris in leticia gentis tue. i. vt facias gentẽ tuã letari ex te. Et vt leteris cũ hereditate tua. i. faciaſ eã laudari in te. quia nõ laudat̃ niſi ꝓpter te.

Peccauimus. Secunda ps vbi enumerat peccata patrũ q̃ in egipto cõmiſerunt ⁊ tamẽ a deo dicit liberatos.

Iniquitatẽ fe. Caſ. Tercõ idẽ dicit vt pura cõfeſſio appareat. tãto citius ſoluitur. quanto viuaciꝰ ſe damnat homo.

Mirabilia. Aug. Id eſt. quid ꝑ illa eis dare velles. i. nõ temꝑale: ſꝫ eternũ bonũ. quod ꝑ patientiã expectat̃. et ideo ipſi impatiẽtes murmurauerũt. et temꝑalibus beari voluerunt.

Caſ. Duo ſũt que beneficia cõmẽdãt. intellectꝰ et memoria quoꝝ vtrũqꝫ in eis redarguit. Et ꝑmo intellectũ. cũ ait nõ intellexerũt mirabilia.

Irritauerunt. Aug. Timẽtes deũ et deſꝑantes. pꝰ tot in egipto viſa

Hec irritatõ facta eſt cũ egrediẽtes de egipto. ꝑuenerũt ad mare rubrũ vbi ita erant cõcluſi. qꝛ ex vno latere erat mons nimis arduus ⁊ nemini ad tranſeundũ ꝑuius. et ex alio latere erat mare rubrũ. et a dorſo erant inſeqñtes egiptij. et pro his ceperũt grauiter murmurare obliti potentie dei. Sed tũc mare diuiſum eſt in duodecim diuiſiones et nulla tribus auſa fuit itrare prius niſi tribus iuda. vnde meruit inter alias regni priuilegium vel ꝑncipatum obtinere.

Sicut in deſerto. Aug. Quia vbi fuerunt abyſſi. factum eſt ſiccitate vt deſertum vbi nõ ſunt aque.

Redemit eos. Aug. Quo ꝑcio. q. d. nullo. ſed in figura baptiſmi factũ eſt in quo redimimur de manu dyaboli ſanguine chriſti. vnde et mare rubrũ dixit. quo colore ſanguis figurabatur

Et crediderunt. Aug. Ecce dura corda iudeorũ que nõ ante. ſꝫ poſt miracula credũt melius fuit ꝓmittenti credere.

[gl.: Electi. verum ſemen abrae.]

populorum poſſederunt. Vt cuſtodiant iuſtificationes eius: et legem eius requirant.

Alleluia alleluia.

CV

[gl.: Peccata et laudes. — In natura. — Ne quis pro culpa terreatur. — aug. vſqꝫ in finẽ ſeculi miſericordia que miſeris exhibet. conſolando in miſeria vel liberãdo ab ea. vel in eternũ miſericordia. quis nemo ſine deo poteſt eſſe beatus.]

Confitemini domino quoniam bonus: qm̃ in ſeculum miſericordia eius.

[gl.: Et. — Id eſt. quis ſufficiet. — Quis — Id eſt. faciet vt audiantur ab alijs omnia in quibus laudandus eſt deus — aug. Sic enim debent dici vt predicentur audientibꝰ.]

Quis loquetur potentias domini: auditas faciet omnes laudes eius:

[gl.: Sed quis poteſt omẽs quaſi nullus. vel qꝛ. — recte iudicando bonũ a malo diſcernendo. — Recte agendo. — augꝰ. Ex quo incipiunt. Qui enim ꝑſeuerauerit vſqꝫ in finẽ hic ſaluꝰ erit — Sed quia deus iuſtos facit. orat et ait.]

Beati qui cuſtodiunt iudiciũ: et faciunt iuſticiam in omni tempore. Memento noſtri domine

[gl.: aug. vt in eis ſimus in quibus beneplacitum eſt tibi. quod nõ eſt in omibus. et non inter contumaces ſimus. — Et vt hoc ſit. — aug. vt ab eo ſanati poſſimus iudiciũ cuſtodire. et iuſte agere. vnde beati. — Ieſu. — viſita nos ad hoc.]

in beneplacito populi tui: viſita nos in ſalutari tuo. Ad videndum in bonitate electorum tuorũ

[gl.: Et viſita etiã. — Et letemur — Que eſt ipſe deꝰ. Cui alibi dicit̃. Exultatio mea redime me — filiorũ abrae. qui omnes vna gens.]

ad letandum in leticia gẽtiſ tue:

[gl.: viſita etiã — Quia nõ laudat̃ niſi ꝓpter te.]

vt lauderis cum hereditate tua.

[gl.: viſita et neceſſe eſt vt viſites. qꝛ — Quia in eis fuimus materialiter quando peccauerũt. vel potius. i. ſicut patres noſtri.]

Peccauimus cum patribꝰ noſtris: iniuſte egimus iniquitatẽ fecimus.

[gl.: Quantũ ad deũ. — Quãtũ ad ꝓximum. — Quid enim patres fecerũt — aug. vbi multa eis facta. — fuit opus intellectu. vt ꝑ illa tꝑalia alia quererẽt ſcꝫ eterna. — Que ꝓ eis in egipto fecerat — aug. Arguit et memoriã. quia nec ſaltẽ temꝑaliter acta recoluerũt. vt poteſtatẽ quã experti erant crederent ſe ab inimicis liberandos.]

Patres noſtri in egipto non intellexerunt mirabilia tua: non fuerunt memores multitudiſ miſericordie tue Et irritauerunt aſcẽdentes in mare mare rubrum:

[gl.: dicit ꝓ ſitu terre. — Ita murmurauerũt et tamẽ. — aug. Nõ ſecutus infidelitatẽ eorũ. — Nõ merita eorum: — glorificandũ ſcilicet. — Quomõ ſaluauit. — auguſ. Et nõ voce celitus miſſa. ſed diuina potẽtia. quã que ſenſu carent ſentiũt et obediunt.]

et ſaluauit eos ꝓpter nomen ſuum: vt notam faceret potẽtiam ſuam. Et increpuit mare rubrum et exiccatum eſt: et deduxit eos in abyſſis ſicut in deſerto. Et

[gl.: vel aquis multis quod idem eſt. — ita. — Quod magnũ fuit. — Quod grauius. i. maius. quia ꝓpter eos percuſſi plagis. — Pharaonis. — Pharaonẽ et egiptios.]

ſaluauit eos de manu odientium: et redemit eos de manu inimici. Et operuit aqua tribulantes eoſ:

[gl.: Perſequẽtibus nõ egiptus. Qui enim ex egiptijs nõ ꝑſequebãtur remanſerunt]

vnus ex eis non remanſit. Et cre

¶ **Cito fecerunt.** Tercia pars vbi exponit peccata que poſt exitū fecerunt. nec tamē defuit eis miſericordia dei p moyſen placati. Vel correptio p iuſticiā dei in quoſdā p moyſen vindicantis.

¶ **Caſ.** Cito fecerūt. Sūma celeritate mutati ſunt a credulitate ⁊ laude vt murmurarent· nō ſuſtinuerūt· deꝰ erat eis victualia daturꝰ. ſed illi nimia feſtinatione anticipauerunt ſub diffidētia petentes· nō expectantes cōſiliū eius· diſtulit ei deus dare· vt pbaret eos.

¶ **Cōcupierūt cō.** Aug. Talis locutō vt laudauerunt.l.

¶ **Caſ.** Nimietas deſiderij. geminatōe verbi oſtenditur.

¶ **Saturitatem.** Non eſt hec ſaturitas de qua dicitur. Beati qui eſuriunt et ſitiunt iuſticiam.

¶ **In animas.** Auguſ. Animalitatē· que ſuſtentatꝰ eſca. vnde ⁊ in euangelio. Nonne anima eſt plus q̄ eſca

¶ **Aug.** Vel aīmas vt voluntas que deſpando petierat copia vinceretur. Saturitatē ſequitur ſeditio. vnde ſubdit. Et irritauerunt. Caſ. honorē ambientes inuidendo Moyſen in caſ· et aa· ſanc. do· hec irritatio fuit p ſacerdotio quod habebat aaron et filij eius.

¶ **Aperta eſt terra.** Caſ. Laus dei ·q̄ ſuos vindicauit. qualitas pene fcā indicat: a tra vorant. qui frena ſapuerunt.

¶ **In ſynagoga.** Caſ. Chore nanq̨ et ducenti quīquaginta cū eo volētes hr̄e ſacerdotiū aaron acceperāt thuribula vt adolerēt incenſum ·ideoq̨ diuino igne conſūpti ſunt.

¶ **Peccatores.** Aug. Nō ait peccātes quod et boni ſed peccatores· valde iniquos et grauibꝰ ſarcinis peccatorū oneratos.

† ſ Aug· vſus locutōnis eſt p verbis eius· vel in verba quod magis latine diceretur. † ſ talis locutio eſt iſta vt illa· qua dicitur vitam talē viuit.

diderunt in †verbis eius: ⁊ †lauda

† ſ dicentes cantemus dn̄o g·e·m·e. † ſ Q· crediderunt et laudauerunt· et· ſ uel feſtinauerūt quod apertius.

uerunt †laudē eius. † Cito fecerūt

† ſ Aug. debuerūt enim cogitare tanta opera dei erga ſe facta nō eſſe inania· ſed uocare eos ad eterna· que patienter expectanda ſunt· Illi uero feſtinauerūt fieri beati ī terrenis· ī quibꝰ ē hydria cupiditatis de qua qui biberit ſitiet iterū· vnde ſubdit. et concupierunt con.

obliti ſunt operum eius: non †ſuſtinuerunt conſiliū eius. Et concupierūt concupiſcentiā in deſerto:

ſ Id eſt. in deſerto·

et temptauerunt deum in inaquoſo. Et dedit eis petitōem ipſorū:

ſ Id eſt· quia: ſ Ita ſcz. ſ Nō tn̄ ideo beati·

et miſit ſaturitatē in aīmas eorū.

ſ Pro ſacerdotio.

Et irritauerunt moyſen in caſtris aaron ſanctum domini. Aperta ē

ſ terra ſe.

terra et deglutiuit dathan: et operuit ſuper congregationē abyron.

† ſ Id eſt· in ducētos quinquaginta qui thuribula tenuerūt· † ſ Non dei.

Et exarſit ignis in †ſynagoga †eorum: flama combuſſit †peccatores.

† ſ Qui in incenſo peccauerunt

† ſ Abſentiā moiſi nō ferentes· † ſ Alias choreb· † ſ Poſt.

†Et fecerunt vitulū in †oreb: †et

† ſ vitulus enim nō ſculptilis ſed ꝯflatilis fuit.

adorauerunt †ſculptile. Et mutauerunt gloriam ſuam: in ſimilitudine vituli comedentis fenum.

ſ Id eſt· domini qui eſſet gloria eorum ſi ſuſtinerent eum.

ſ vt ab eo comederētur· q: fenū ſunt .i. caro.

Obliti ſunt deū qui ſaluauit eos

† ſ Q· quomō ſaluauit· ſ Ecce ipſe eſt.

† ſ Que p magnitudine recoli potuerunt·

† ſ Caſ. hec nō ſolent a mente excidere.

†qui fecit †magnalia in egipto: †mi

¶ **Et fecerunt.** Caſ. Abſentiā moyſi non tolerātes· dum ipſe in vertice montis ſynai moraretur vt acciperet legem fecerunt vi·

¶ **Oreb.** Caſ. Interp̄tatur caluaria. vbi crucifixio facta· vt iam tūc pfidi in eo nomine peccarent. vbi poſteri eorū erant dominū crucifixurū· id ē. in eo loco qui ſecundū nomīs interp̄tatōnem deſignat locū vbi iudei crucifixerant dominū. Hoc impatiētia leuiū fecit· ſicut om̄ia mala ex ea naſcuntꝰ

¶ **In ſimilitudine.** Aug. Nō ait in ſimilitudinē. ſed in ſimilitudine. Et eſt talis locutio vt ſupra· et crediderunt in verbis eius.

¶ **Obliti ſunt.** Caſ. Magna obliuio. q̄d eſt in memoria· ſi nō liberatō

¶ **Terribilia.** Quia aduerſarios afflixerunt: et iſtis quem timere deberent monſtrauerūt.

¶ **Steti ſſet in confractōe.** Aug. Dicens ſi nō dimittis illis, dele me e libro tuo.. Quantū valet interceſſio ſanctorū. Securus moyſes de iuſticia dei. qua eū delere nō poſſet· impetrauit miſericordiā. his q̄ iuſte pirent.

¶ **Ut auerteret iram.** De aqua contradictōnis et īmolatōne filiorū. vnde vehementius iratus deus. et tamen poſtea miſertus.

¶ **Et pro nihilo.** Quarta pars vbi item et alia peccata enumerat. et p phinees placatum deum dicit.

† ſ aug. Id eſt. mirabilia quia admiratō non eſt ſine aliqua formidine. ſ Caſ. Hec viuacius mētibus herent·

rabilia in terra cham: †terribilia in

† ſ Cōminando † ſ propter hec ſcelera quia digni erant pire omnes penitus·

mari rubro. Et †dixit vt †diſperderet eos: ſi non moyſes electꝰ eius·

† ſ Inceſſanter oraſſet p eiſ. † ſ aug: In plaga qua erant feriendi. vt ſe obiceret pro illis.

†ſtetiſſet in †confractione in conſpectu eius. Ut auerteret iram eiuſ·

ſ vel ſuā.

† ſ Nō q eam vidiſſent. ſed ſic p nichilo h. ſcz q nō crediderūt v·e.

ne diſperderet eos: et †pro nichilo habuerunt terram deſiderabilem.

† ſ q eſſē eos itroducturꝰ ſ vel his.

Non crediderunt †verbo eius et

ſ dicentes faciamus ducē· et redeamꝰ in egipiū.

murmurauerunt in tabernaculis

† ſ dū murmurant nō audiunt· † ſ Caſ· vehementer eos a murmure phibentis·

ſuis: †non exaudierunt †vocem domini. Et eleuauit manū ſuam ſup

ſ Cōminando penam

† ſ Quaſi viles· qui prius fuerūt glorioſi.

eos: vt †pſterneret eos in deſerto.

ſ filios etiam.

Et vt deijceret ſemen eorum ī nationibus: et †diſperderet eos in regionibꝰ.

† ſ Ne, vltra de congregatione preſumerent·

† ſ aug· Idolo gentium conſecrati ſunt·

Et iniciati ſunt †beelphegor: ⁊ comederunt †ſacrificia mortuorum.

† ſ Immolātur mortuis hominibus quaſi diis·

Et irritauerunt eum in

† ſ vel ſtudiis † ſ vt p ſuis grauibus peccatis grauiter vaſtarētur·

†adinuentōibus ſuis: et †multiplicata eſt in eis ruina. Et ſtetit finees et †placauit: et †ceſſauit quaſſatio. Et reputatum eſt ei ad iuſticiam: in generatione et generatōem

† ſ aug: Breuiter dicit q: non docet ſed cōmemorat· † ſ Sic.

† ſ i·erū. † ſ Ad iram puocauerunt.

vſq̨ ī ſempiternū. † Et †irritauert

¶ **Non crediderunt u·e.** Aug. Contempſerūt quod p illā ſignificabatꝰ. eternum bonū vere deſiderabile· vl nō crediderūt v. p pua ad magna vocantis· Niſi aliquid magnum terra illa ſignaret ad qd̄ inuitarētur: nullo modo culparētur; qui p nichilo habuerūt eam. Cuius tempale regnū etiā ſācti p nichilo ducūt· vt hieruſalē que in celo ē vē deſiderabilē amēt ſed infidelitas. merito arguitꝰ· q: in eo q habuerūt eam p nichilo: nō crediderūt verbis dei. p pua ad magna ducentis. et feſtinātes hic eſſe beati: nō ſuſtinuerūt conſiliū eius.

¶ **In tabernaculis.** Caſſi. Murmur: quia hoc nō laborantibus ſed ocioſis cōtingit· vnde maior indicia criminis creſcit.

¶ **Et eleuauit.** Caſ. Hec iuſticia dei p̄mittitur· vt ſecuta pietas magis glorificetꝰ· q̄ pietas in ſequēti oſtenditur: vbi interuētu phinees deus placatꝰ dr̄.

¶ **Et iniciati ſūt.** Caſ. Vel ꝯſecrati ſūt quaſi nō modo ad tēpꝰ colētes· grauior exceſſus et vehementior ira· demonibꝰ deuonebant filios.

¶ **Aug.** Et iniciati. ſ· An quā diceret q aliquis hanc indignationē dei placauerit· ad iūgit. Et iniciati ſunt et irritauerūt· et multiplicata eſt in eis ruina q̄ſi ad hoc diſtulerit q leuauerat manū ad pſternendos: vt dati in reprobū ſenſum etiā hoc admitterent ſcz crimē ydolatrie· et in tanto crimine euidenti iuſticia punirētur· et tantū fuit hoc ſcelus eorū: vt deꝰ nollet aliter placari. niſi vt phinees eū placauit. qui coeūtes interfecit. nō odio eorū: ſed zelo dei. quo facto populū cuiꝰ maior interitus futurꝰ erat liberauit.

¶ **Et ſtetit phinees.** Caſ. Solida mēte vt in generali pturbatōne ſolus ipſe cōfidentiā dep̄catōnis aſſumeret. Et placauit vel exorauit. Poſſz dixiſſe: Et mechantes tranſfixit. Sed melius dixit exorauit. quia tranſfixio mechantium zelo dei facta. magis dicenda oratō q̄ opatō. quia qui bene agit orat.

¶ **Et reputatum eſt.** Aug. Deus qui nouit quanta charitate populi id factū ſit. reputauit hoc ſacerdoti ſuo in iuſticiā. nō ſolam q̄diu generatꝰo eſt· ſed vſq̨ in eternum.

¶ **Et irritauerūt.** Caſ. Quinta pars vbi agit de aqua cōtradictōnis·

et de ĩmolatõne filiorū· vnde vehementi⁹ iratus eſt deus. ⁊ tamē poſtea miſertus· Quaſi ita irritauerūt in adinuētionibus ſuis· ſicut ſupra dictuȝ eſt. Et nūc iterū irritauerunt.

¶ Et diſtinxit. Caſ. Hoc miraculū a priore cõſtantia quā habuit ĩ alijſ miraculis· hoc enī ambigue dixit· qui oīa alia certa fide ꝓmiſerat. ꝑturbatus enī murmure populi infidelis nō tenuit fiduciā qualem debuit.

¶ Aug. Et diſtinxit. Quaſi hoc nō poſſet deus facere· qui tanta iaȝ ante fecerat· dubitāter eniȝ petram ꝑcuſſit· qui in alijs nō dubitauerat· de hoc aūt hac ſola pena corrept⁹ eſt· ꝙ non intrauit terrā illaȝ· nō tamē alienatuſ eſt: a regno gratię dei.

¶ Gentes. Septē illos populos qui terram ꝓmiſſionis poſſidebant.

¶ Et factū eſt. Caſ. Terra ꝓmiſſionis data in ꝑmiū: verſa eſt excedentibus in ruinaȝ. quia gentiū cõformitate facte ſūt ydolatrę.

¶ Et immolauerunt. Aug. Hęc et ſi illa nō narret hyſtoria tamē hic ꝓpheta mentiri nō poteſt.

¶ Caſ. Si nō in prima: in ſequēti ętate factū ē quod narrat dd.

¶ Et interfecta eſt. Aug. Tropica locutõ cõtinens ꝓ cõtento ·i· homines. Ipi enī interficiebāt aīmas ſuas ĩmolando filios. et cõtaminati ſunt in opib⁹

¶ Adinuentionibus. Aug. Nō ꝙ ꝑmi inueniſſent· ſed qa alios imitati ſunt. Qd in greco aptius· et hic et ſupra. vñ et alij trāſferunt ſtudia· vel affectõnes· vel volūtates.

¶ Abominatus eſt. Caſ. Id eſt· auerſus eſt ab eis. quod aūti eſt extremū oīm maloꝝ. vñ ruina ſequit̃ ⁊ tradidit.

¶ Et tradidit eoſ. Caſ. Ecce qui gloriabātur in ydolis oꝓbrio ſeruitutis ſubſūt· qꝛ ſeruiūt inimicis. qd difficile ē.

¶ Qui oderunt eos. Caſ. Graue eſt ſeruire offenſo, qui nullo placatur obſequio.

¶ Sepe liberauit. Caſ. Duplex miſericordia· ꝑmiſit enī ſupius beneficia dei. nec tñ ceſſat iniqtas eoꝝ· intulit vindictā. ⁊ afflictis iterū miſeretur.

¶ In conſilio ſuo. Caſ. Conſiliū hominis malū eſt ipſi homini, quo querit quę ſua ſunt· nō quę dei.

¶ Teſtamenti ſui. Caſ. Cauſa eſt ne iſrael ꝓ debito periret. teſtamentū nouū· vbi eſt aduentus domini: qui eſt abrahę ꝓmiſſus.

¶ Penituit. Aug. Quia mutauit ꝙ ꝑditurus eos videbatur. Caſ. tūc penitet quādo nos penitere videt. et talis eſt nobis· quales nos illi.

¶ Aug. Nichil repente facit deus· ſed quod ab ęterno ꝑſciuit. Sed mutare dicit̃: quod ſecundū rerū cauſas ſequi videret̃ alijs cauſis ecõtra interuenīētibus. Sed et cauſas: et quid fieret ĩmutabiliter ꝑuidit.

¶ In miſericordias. Caſ. Propter diuerſa dona ꝓphetę· apoſtoli· martires et cõfeſſores· de iudęis fuerūt quos dedit in miſericordias· et hoc ĩ conſpectu omniū· q·c·e· id ē· gentiū vt eos gentes mirarent̃· quę prius eos deſpexerūt. Vel corā demonib⁹ liberi facti ſub quibus fuere captiui.

eum ad aquas contradictionis:
† ſ Mente turbatus ut heſitaret.
et † uexatus eſt moyſes propter
ſ Nimia importunitate populi ſuccenſus diffidenter excrepuit dicēs. Nunquid de petra h· potero uobis aquam e.
eos: quia exacerbauerunt ſpirituȝ
ſ ideo quia exacerbauerunt eum.
eius. Et diſtinxit in labijs ſuis:
† ſ illi de quorū iniquitatibus loquit̃ pſalm⁹ cū in terram ꝓmiſſam intrarēt.
non † diſperdiderunt gentes quas
† ſ ut interficerent nec cõmunicarent eis·
† ſ Caſ· Ne enim hoc fieret. precepat deus occidi gentes.
† dixit dñs deus illiſ. Et † cõmixti
ſunt inter genteſ· ⁊ didicerunt ope
ra eoꝝ· ⁊ ſeruierunt ſculptilibus
† ſ ita. ſ ꝙ eas nō ꝑdiderūt· ſȝ cõmixti ſūt eis·
eorū: et † factum eſt illis in ſcādalū
† ſ hoc moyſe et ioſue mortuis † ſ ydolis que
et † ĩmolauerūt filios ſuos ⁊ † filias
erat conſuetudo gentium
ſuas demonijs. Et effuderunt
† ſ aug. paruulorū a cõſenſu illius ſceleris alienoꝝ
ſanguinem † innocenteȝ: ſanguinē
ſ Caſ. Ne putes extraneorum.
filiorum ſuorum et filiaruȝ ſuarū:
quas ſacrificauerunt ſculptilibus
† ſ Quia fere hoc peccato omnes mortui ſunt·
† ſ Id eſt. ipſi homines.
chanaam. † Et interfecta eſt † terra
† ſ Id eſt· contaminati ſunt·
in ſanguinibus: ⁊ † contaminata ē
ſ polluti.
in operibus eorū: et fornicati ſūt
† ſ Adulterinis ſupſtitõnibus polluti
† ſ Quaſi potentia vindicandi excitata eſt·
ſ Ira non eſt in deo. ſed ꝑ ſimilitudinē·
† in adinuentionibus ſuiſ. † Et ira
tus eſt furore dominus in populo
ſ aug· Nō ad ꝑditionē ſed diſciplinaȝ. qd innuit nominans hereditatem.
ſuo: et abominatus eſt hereditatē
ſuam. Et tradidit eos in man⁹ gē
ſ Quia illis ſubiecti·
tium: et dominati ſunt eorum qui
oderunt eoſ. Et tribulauerūt eos
inimici eorū: et humiliati ſunt ſub
† ſ Eȝ dominus·
manibus eorū † ſepe liberauit eoſ.
† ſ aug. hoc eſt quod ſupi⁹ dixit. nō ſuſtinuerūt conſilium eius ſcȝ dei quod eſt de eternis.
† Ipſi autem exacerbauerunt eū
† ſ Ideo. ſ viles facti·
in cõſilio ſuo: et † humiliati ſunt in
† ſ Licet eſſent inqui deus tamē plenus miſericordia ñ neglexit eos. ſ Intuitu miſericordie.
iniquitatibus ſuis. † Et vidit cuȝ
tribularentur: et odiuit orationem
† ſ aug· Eterni quod diſpoſuit ad abraam·
eorum. Et memor fuit † teſtamen
ti ſui: et penituit eum ſecundū mul
titudineȝ miſericordię ſuę. Et de
† ſ Predeſtinatos. † ſ Pluraliter dicit. qꝛ quiſqȝ propriū domū habet· et totū eſt miſerentis dei
dit † eos in † miſericordias: in cõſpe
† ſ Hoc falſo putant iudei impleri ꝑ antixp̄m.
ctu omniū qui cepant eos. † Sal
uos fac nos domine deus noſter:
† ſ vnde alias oues habeo ſcȝ de gentibus ſcȝ filios dei qui diſperſi erant.
et congrega nos de † nationibus.
ſ In preſenti et in futuro.
Ut confiteamur nomini ſancto
† ſ Caſ· Non in humana iactantia·
tuo: et gloriemur † in laude tua.
ſ Eſt·
Benedictus deus dominus iſrl'
ſ vnde· Beati qui habitant in domo tua domīe in ſecula ſecu. lauda. te.
a ſeculo et vſqȝ in ſeculum: ⁊ dicet
† ſ aug. iſte predeſtinatus de iudeis et gentibus.
omnis † populus fiat fiat.

¶ Saluos fac nos. Caſ. Sexta ps· Iam copia laudis dei explet⁹ ꝑdicatur. qd futurū vidit· vt eccleſia de oībus gentibus congregetur et laudes eternas cantet.

¶ Aug. Saluos f· n· Quaſi dediſti miſericordias in ꝯſpectu omniū· dyaboli et angelorū ei⁹· qui captiuos tenebāt· qbus eiectis ꝑficit xp̄s ſanitates· Saluos fac nos. vñ hic orat vt perficiat ſalutem· vnde ſeruat hic ordinē quē domin⁹ in euāgelio· prius enī agit d' eiectõne demonū. poſtea de ſanitate. Tercio d' glorificatõe· vbi ſubdit. Et gloriemur in lau· t· Sic enī dixit dñs in euāgelio. Ecce eijcio demonia. et ſanitates ꝑficio. hodie et cras. et tercia die cõſūmor ·i· ꝑficior occurrētib⁹ omib⁹ in virū ꝑfectū ĩ menſurā ętatiſ plenitudiſ xp̄i Per q̄ notātur tres ſtat⁹ xp̄ianę religionis· duo in ꝑſenti vbi meremur. Tercius in futuro vbi triūphabim⁹. Prim⁹ eſt in penitentia. Secūdus in iuſticia. Terci⁹ in gloria. In quoꝝ ſignificatõne celebrabātur ĩ veteri teſtamēto tres ꝑcipuę feſtiuitates ſcȝ paſcha· penthecoſtes· et ſcenophegia. In paſcha ĩmolabat̃ agn⁹. ⁊ comedebat̃ azima cū lactucis agreſtib⁹ ⁊ ſpicas igni torrebāt ꝑ q̄ ſignificat̃ carnis mortificatio, et pñię amaritudo. In pēthecoſte. noui panes cuȝ nouis fructib⁹ offerebant̃· ꝑ quod intelligit̃ iuſticię ſtat⁹· ꝑ quā in nouitate vitę ambulam⁹. In ſcenophegia quę erat feſtiuitas tabernaculorū. offerebat̃ de cūctis fructib⁹ āni in templo· ꝑ quod ſignificabatur ſtat⁹ futurę cõſūmatõnis· quādo ſancti in ĩmortalitate ꝯdicati veniūt cū exultatõne portantes manipulos ſuos. Iidem tres ſtatus ſignificati ſunt per ea quę ſamaritanus circa vulneratū fecit· Infudit enī prius vinū· poſtea oleū. deinde dixit illi vade ſanus factus es. In vino intelligit feruor penitentię. In oleo leuitas iuſticię. In eo qd dixit vade ſan⁹ fact⁹ es cõſumatõ glorificatõnis ęternę. Hi quoqȝ ydem ſignificant̃ ꝑ tres dies xp̄i ſcȝ crucis ſepulturę reſurrectõis. Iſti ergo tres ſtatus ſignificant̃ ꝑ illa tria ꝑdicta quę domin⁹ dixit. Per eiectõem quippe demonū penitētia intelligit̃. ꝑ quā a peccatis mūdamur· ꝑ ſanitatū ꝑfectõem iuſticia. Per tercię diei cõſūmatõȝ futurę glorificatõis ꝑfectõ intelligit̃. Iidē quoqȝ tres ſtat⁹ ſignificātur ꝑ ea quę ⁊ hic dicūtur· prim⁹ penitētię ſtatus notatur ꝑ hoc ꝙ dicit dedit in miſericordias in cõſpectu oīm. Secūdus iuſticię ſtatus ꝑ hoc ꝙ dicit. Saluos fac nos. Tercius glorificatõnis ꝑ hoc ꝙ dicit. vt confiteamur ⁊ gloriemur. Sequitur. Et congrega nos· ⁊c.

¶ Benedictus d. Caſ. Hęc eſt laus quā congregatos optat cantare. hoc nūc cantat eccleſia de tanto bono lęta.

¶ A ſeculo vſqȝ in ſeculū. Id eſt. ab ęterno· in ęternū· quia ſine fine laudabitur. hęc eſt tercia conſūmatio corpis xp̄i in immortalitate, quod in

principio pſalmi ora-
tū eſt. Memēto noſtri
domīe in b·p·t.ad vi-
dendū·ad letandum.
vt lauderis cū b·t·
¶ Alleluia allelu
ia. Aug. Hic pſalmuſ
commendat miſericor
diā dei·habuit et ſupe
rior bis alleluia. et hic
quoqꝫ bis·qꝛ ē d vniū
uerſali ecclīa que ꝯſtat
ex duplici pariete. ſcꝫ
gentiū et iudeorū in
vno āgl'ari lapide col
lectorū: Et merito. vt
dicamus abba pat'.cū
ideꝫ ſit abba quod pa
ter. Id ē ·vt ſic ꝑ duo
alleluia intelligamus
duos populos quos ī-
telligimus ꝑ illa duo
nomina que apoſtolꝰ
poſuit eiuſdē ideꝫ ſigni
ficantia.
¶ Confitemini.
Aug. Docet hic pſal-
mus quid ſimul ꝑ nos
infirmi ſcꝫ et mali·q̇d
ꝑ miſericordiā dei bo-
ni ſcilꝫ et filij dei. Cō
tentur ſuꝑbia·gloriſi-
cat' gratia. que de q̄t-
tuor temptatōib9 libe-
rat. Prius monet re-
dēptos cōfiteri. Cōfi-
temini· vtroqꝫ mō ſcꝫ
pcc̄a et laudes. CVI.
¶ Caſ. Aug. Cuius
ſūt ſeptē ꝑtitōes. Pri
mo monet redemptos
cōfiteri· Secūdo poni
tur prima tēptatō ibi.
Errauerūt. Tercō ſe-
cūda tētatō ibi. Sedē
tes in tenebris. Quar
to tercia temptatō ibi.
Omnē eſcam. Quito
quarta ibi· Qui deſcē
dūt. Sexto ꝯmendat'
ecclīa ibi. Poſuit flu-
mina. Septimo agit
de hereticꝭ.ibi. Et pau
ci facti
¶ Et mari. Caſſio.
Pro auſtro poſ̄t ma-
re· occeanū illius ꝑtis
intelligens: hoc ꝑ qua
libet ꝑte pōt accipi.
¶ Errauerūt. Caſ.
Secūda pſ vbi prima
temptatō eſt error. vbi
et fames. Error qꝛ viā
veritatis xp̄m neſciebāt· vbi et egeſtatē veri panis patiebant'. Ordo in hac
et reliquis temptatōnibus. prius eſt temptatōnis expoſitō. poſt clamor libe
ratōniſ. Tercō exauditō clamoris. Quarto ꝑ exauditōe cōfeſſio·i·laudatō
¶ Eſurientes. Aug. Curioſos ſeculi ſignificat·qui veritatē diuerſis opi
nionibus exquirebant·nec inueniebant.
¶ Anima corū in ipſis. Aug. Cōmendat ſe deus quod nobis expe-
dit. deficimus vt rogemus·et ſubuenientē amemus·
¶ Et deduxit. Aug. M·eripuit de ignorātia. oſtendēs viā xp̄m. Ecce li
berauit eos ab errore. de fame aūt et ſiti quib9 eſtuabāt· qualiter liberauit.
poſt dicet ·ſed ꝑmittit de cōfeſſione.

Alleluia alleluia.

CVI.

ſ Hoc nequit qui nō guſtauit. vñ alibi. guſtate et videte· quoniā ſuauis eſt dominus·

COnfitemini do
† ſ id eſt·ꝙ ſuauis
mino: †quoniam bonus· quoniā
† ſ in eternū. † ſ Quod ego dico·
in †ſeculū miſericordia eius. †Di
ſ Sanguine chriſti.
cant qui redempti ſunt a domino:
ſ dyaboli·
quos redemit de manu inimici· de
† ſ Aug· Paulatim nō omēs ſimul in vnā ciuitatē. i vnū populū dei. Caſ· qui priꝰ ꝑ aras et lucos demonū raptabātur· † ſ vnde cōgregauit·
ſ Caſ. Hic patet ꝙ nō de ſolis iudeis dicit·
regionib9 †cōgregauit eos. †A ſo
lis ortu et occaſu :ab aquilone et
ſ Redemit·congregauit·quia.
ſ Sine deo·
mari. Errauerūt in ſolitudine in
† ſ Sine vera doctrina· †Que eſt chriſtus·
† ſ Celeſtis hieruſalē in qua habitandū eſt·
†inaquoſo: †viā ciuitatis† habita
† ſ Aug. Et preter errorē erat eiſ inopia ſine cibo verbi dei· et potu gratie. quia erant.
culi non inuenerunt. †Eſurienteſ
† ſ Quia nō ſe exceſſit ſꝫ ſe ſibi ſufficere putauit·
et ſitientes: †anima eorum in ipſis
ſ Ideo· ſ Iam cōpuncti.
ſ Iam conuicti.
defecit. Et clamauerunt ad domi
† ſ Errore et fame· † ſ Malis ineuitabilibus.
nū cum †tribularentur: et de †neceſ
† ſ Quid enim eis fecit. ſ Quia errabant·
ſitatibus eorum eripuit eos. †Et
† ſ Que eſt chriſtus. ſ vnde ego ſum via·
† ſ Operando·
deduxit eos in †viam rectā: vt †irēt
† ſ Cuius viam nō inuenerant. † ſ Ergo·
ſ aug· O. dicite inexptis vos qui hoc iam experti eſtis in via poſiti ad ciuitatē directi et ſiti liberati·quia ſatiauit animā inanē.
in †ciuitatem habitationis. †Con
† ſ aug· Nō merita noſtra. nō vires. nō ſapiētia·
fiteātur domino †miſericordie eiꝰ:
ſ Exhibita.
et mirabilia eius filijs hominū.
† ſ Nō ſolum duxit in viā ſꝫ et a fame liberauit.
† ſ Caſ. Que erat vacua ſine deo.
†Quia ſatiauit animā †inanem: et
† ſ Quando a deo viſitata medicuꝫ deſiderabat.
animā †eſurientem ſatiauit bonis·
† ſ Morantes. quia vincti conſuetudie praua·
† ſ Peccatis· † ſ uicioſa vita eſt imago future mortis.
†Sedentes †in tenebris et †vm-
† ſ Quia ipſi mendici ꝑ indigentiā boni·
† ſ Quia vincula peccatorū que ligant eos ferrea et inuincibilia ſunt·
bra mortis: †vinctos in †mendici-

† ſ Q·ideo vincti ſunt in mendici. et fer·
ſ Per ſuperbiā·iuſticiā dei neſcientes·ſuam volētes conſtituere·
tate et ferro. †Quia exacerbaue-
runt eloquia dei: et conſilium altiſ
ſ Spernēdo ſ Ideo.
ſimi irritauerunt. Et humiliatum
† ſ Impotentes per ſe reſiſtere viciis.
eſt in laboribus cor eorū: et †infir
ſ aug. Et preceptū em̄ auget pecc̄m.
ſ Alius·
mati ſunt: nec fuit qui adiuuaret.
Et clamauerunt ad dominū cum
tribularentur: et de neceſſitatibus
eorū liberauit eos. Et eduxit eos
de tenebris et vmbra mortis: et
† ſ difficultates † ſ Ergo. ſ Pro· liberatōe ſequitur laudatio. ſ Hoc ſupra expoſitum·
†vincula eorum dirupit: †Confi-
teantur domio miſericordie eius:
et mirabilia eius filijs hominum.
† ſ Has difficultates vicit· ſ Quare † ſ Naturalem cupidinem·
†Quia contriuit †portas ereas: et
† ſ dyabolicas ſuggeſtiones. † ſ In altū boni operis· quia longe antea erant ſuperbi vnde erāt ad deiectōnem interius humiliati.
†vectes ferreoſ cōfregit. †Suſce
pit eos de via iniquitatis eorum:
† ſ Quia ſibi tribuebant nō deo. ſuam iuſticiam conſtituentes † ſ deiecti ad interitū. Et ſic i malo. vel in bono. inuenerūt ſe nichil poſſe ſine deo
propter †iniuſticias enim ſuas †hu
† ſ Suſcepit tamen. † ſ Caſ· vnde aīma viuit·
miliati ſunt. †Omnem †eſcam ab
† ſ Ne leue putes·
ominata eſt aīma eorū: et †appro
ſ defectum anime.
piquauerūt vſqꝫ ad portas mor-
tis. Et clamauerunt ad dominuꝫ
cū tribularentur: et de neceſſitati-
bus eorum liberauit eos. Miſit
† ſ Cuius faſtidio languor erat. † ſ aug· Non de errore vel fame· nō de difficultate vincēdi peccata. ſed de corruptela mentis que faſtidit qd̄ dulce eſt·
†verbū ſuum et ſanauit eos: et †eri-
puit eos de interitōnibus eorū.
ſ Ergo et de hoc. ſ Hiero. Expoſituꝫ ne expo
Confiteantur domino miſericor-
nas·ne actum agas.
die eiꝰ: et mirabilia eiꝰ filijs homi-
ſ aug. Iam enim vt laudet ſuauis eſt dominus.
nū. Et ſacrificent ſacrificiū laudiſ

¶ Mirabilia eiꝰ
Hie. Q·mirabili mo
do redemptōnis date
ſunt miſericordie.
¶ Eſurientē. Caſ.
Scire appetentē. Vl'
nō ſcire appetentē ſed
inedia nimia deficiētē
ſicut cōtingere ſolet ni
mia fame vel infirmi-
tate cōfecto. vt mādu
care nō appetat. ſed ni
mia inedia deficiat.
¶ Sedentes in te.
Augꝰ. Tercia ꝑs vbi
ponit' ſecūda tempta-
tio. difficultas vincen
darū cōcupiſcentiarū.
Iam em̄ poſitus ī via
ſcit quō viuere debeat
qd̄ ante ī errore neſcie
bat. Et ſi conat' qd̄ no
uit. ligatꝰ cōſuetudine
praua nequit. nō ergo
ſuis virib9 conet': ſꝫ cla
met ad deū. et iam erit
facile quod erat diffici
le abſtiere a mal'. Po
terat hoc dn̄s ſine dif-
ficultate dare. ſed tunc
largitorē huiꝰ boni n̄
agnoſceremꝰ. niſi priꝰ
obnitētes cupiditates
ſentiremꝰ. et nos etiaꝫ
hoc poſſe ꝯſideremus.
¶ Quia exacerba-
uerūt. Auguſ. Hoc
aliud iterū conātē vin
cit. quia non agnoſcēs
gratiā ſibi tribuebat.
ſuā iuſticiā cōſtituere
volens conſiliū dei cir
ca ſe reꝑbabat. vñ ad-
dit. qꝛ exacerbauerūt.
¶ Aug. Exacer. e.d.
Contra eloq̄a dei agē
tes in eius regulis vi-
uere reſpuerūt· vñ eis
erat iratꝰ. Conſiliū.
vt qui ſuꝑbierūt in an
guſtijs hūiliarent'. qd̄
erat ſalubre cōſiliū. vt
morb9 ſeculi cōtrario
remedio curaretur.
¶ Nec fuit qui. Au
guſ. Deo em̄ deſiſtēte
ab auxilio laborare po
tes cōtra vicia. ſed nō
vincere· et te ꝑſſo tua
ꝑua ꝯſuetudīe hūilia-
bit' cor. ut diſcaſ clama
re. vñ ſbdit. Et excla.
Et exclamaue
rūt. Caſ. Simili cauſa eadē ſententia que et ſupra
¶ Portas ereas. Caſ. Porte ere hoīm cōſuetudines vicioſe q̄ clau
ſos nō ſinūt exire. Vectes· ſpūs īmundi. qui portas obſerant. Ereos
ferreos. ꝑ fortitudine ponit. ſed virtus dei frangit.
¶ Omnē eſcam. Aug. Quarta ꝑs vbi ponit' tercia temptatō· que eſt
tediū. Qui ſupra fame languebāt·item faſtidio periclitantur·ne ergo putes
de ſatietate ſecuros· quia et faſtidio moriūtur· Et hoc eſt omnē eſcam.
¶ Aug. Poſtqꝫ venit de ignorātia ad veritatē de errore ad viā· de fa-
me ſapientie ad verbū fidei. et poſtqꝫ difficultates malorū vicit. vt ſine que
rela viuat. reſtat tediū ·vt aliquando nec legere nec orare delectet. euaſit

impiētiam et cōcupiſcē tiā ſed moritur tedio.

¶ Qui deſcendūt mare. Aug. Quinta pꝫ. vbi ponit quarta temptatio. que eſt tempeſtas ſeculi.

¶ De tribus ꝑdictis liberatus iā fortaſſe digꝰ ē cui populus cōmittatꝰ qui in gubernaculo nauis. i. eccleſie cōſtituatꝰ. Ibi quarta tēptatio occurrit ſcꝫ tempeſtas ſeculi ꝙ q̄tiens eccleſiā turbat rectorē. hoc piculū maxime ꝑtinet ad rectores. cuiꝰ tamē nō erunt exptes ſbditi. ſi tota nauis piclitatur.

¶ Ipſi viderunt. Aug. Vel viderūt. i. ſpūaliter intellexerunt vt in mari rubro baptiſmū. ſic ī ceteris. eo q̄ ſit: vt mirabilia ī ꝓfūdo videāt. quia opera eius ꝓfunda eſtimatione cōſiderant. ſꝫ ne inde tumeſcerent: exponit ꝓcellas eoꝝ ſubdēſ dixit et ſtetit.

¶ In profundo. Aug. Profundū coꝛ hominū vñ venti erūpunt. et fiunt tempeſtates ſeditionū et diſſenſionum.

¶ Sicut ebrius. Aug. Titubant: quia ꝓſpitas eoꝝ. vel aduſitas maior eſt viribꝰ.

¶ Et omnis ſapientia. In quiete ſapientes apparent. quādo loquūtur. quando legūt. ſed veniēte tempeſtate. oīa humana cōſilia deficiūt. q̄d agendū ſit: nō videtꝰ. reſtat ergo clamare. vt coꝛ eoꝝ ſolidet deus: ne tētatōibꝫ vētiletur.

¶ In eccleſia. Auguſ. Ecce vnde omnia dixerit. et vbi oīa ꝑdicta agūtꝰ.

† ʃ Nō cū tedio et merore.
et anuūcient opera eius in †exulta-
† ʃ A contemplatiua vita ad actiuā vel ad ꝓcellas ſeculi. ʃ Seculi
tōne. Qui †deſcendūt mare in na-
ʃ dum predicant et huiuſmodi.
uibus: †facientes operationem in
† ʃ Populis. † ʃ Rectores. ʃ Singulariter q. pre ceteris.
†aquis mltis. †Ipſi viderūt ope
† ʃ Id eſt. que deus mirabiliter opatur in cordibus humanis. † ʃ Seculi.
ra domini: et †mirabilia eius in †ꝓ
† ʃ Et quid agit in hoc ꝓfundo. ʃ Permiſit. ʃ deus volens vt ad eū clament. et qui gubernat et qui vehitur. † ʃ Id ē. ꝑdurauit. vel inhorruit ſpūs ꝓcelle. i. tirānica ꝑſecutio. vel dyabolus.
fundo. †Dixit et †ſtetit ſpiritus ꝓ
ʃ Quid fecit ſpiritus.
celle: et exaltati ſunt fluctus eius.
† ʃ Audendo. ʃ Quādo ſeculi elatōnibꝰ ꝓꝑiguntur. † ʃ Contra deum.
†Aſcendunt †vſqꝫ ad celos. et
† ʃ timendo. ʃ Cū in deſpatōem et metū veniunt. † ʃ gehennam.
†deſcendunt vſqꝫ ad †abyſſos: ani
ʃ Rectorū. ʃ Et in his.
ma eorum in malis tabeſcebat.
ʃ Confuſione ſenſus. ʃ Experti rectores hoc ſentiunt.
Turbati ſūt et moti ſunt ſicꝫ ebriꝰ:
ʃ vnde et apoſtolus. ſupra modum grauati vt tederet viuere. et ipſi in nobis reſponſū mortis habuimus vt nō ſimus fidentes in nobis.
et omnis ſapiētia eorum deuora-
ta eſt. Et clamauerunt ad domi-
num cum tribularentur: et de ne-
ceſſitatibus eorum eduxit eos.
† ʃ Maris ſeculi. † ʃ Leuem ventū. i. ꝓcellas tempatas fecit et tolerabiles. vel in ſerenitatem quietis eterni.
Et ſtatuit procellas †eius in †au-
† ʃ Rectores feſſi poſt laborē. ʃ hoc faciunt feſſi poſt laborem. i. letantur.
ram: et ſiluerūt fluctus eius. †Et
ʃ dominus.
letati ſunt quia ſiluerunt: et dedu-
ʃ tranquillitatē optataꝫ. vel in eternam beatitudinem.
xit eos in portum voluntatis eo-
ʃ Ergo.
rū. Confiteantꝰ dn̄o miſericordie
eius: et mirabilia eius filijs homi
† ʃ Id eſt. laudēt populi minores qui regūtur. laudent et ſeniores qui regūt. † ʃ Id eſt. pro. † ʃ Pro bene rectis.
nū. †Et exaltent eum †in †eccleſia
ʃ Pro bene regentibus:
plebis: et in cathedra ſeniorū lau-

¶ Poſuit flumina. Caſ. Sexta pꝫ hactenus quō deꝰ ad ciuitatē adducit. iuuat. paſcit et regit. nūc quomō et mala inimicoꝝ ꝓdeſſe facit.

¶ Aug. Poſuit flu. Cōſequenter eccleſia cōmendatꝰ. ita vt nobis in omnibus gratia dei ꝑdicetur: qui ſupbis reſiſtit. humilibus dat gratiā. Et vt euidenter appareat de qua pſalmꝰ ab initio loq̄batur: cōmendatur eccleſia.

¶ Aug. Cōmendatio eccleſie que ꝑ gratiam dei ſalua facta eſt. nō ꝑ meritū ſuū. et memoratꝰ inimicoꝝ afflictio propter ſupbiam. quibus extinctis erecta eſt eccleſia. et ꝓpter inſidias et domeſtica detrimenta ab hereticis. vnde et erga eccleſiā dei beneficia aperte monſtrantur.

¶ In ſalſuginem. Caſ. Salſus humor vbi dominatꝰ. fecūditatē tollit

¶ A malicia habitātium. Aug. Propter maliciā eoꝝ qui terrā illā. i. tabernaculū domini doloſis mentibꝫ ībabitabant.

¶ Et ſeminauerunt. Semināt agros. plantāt vineas. qui corpa ſua celeſti inſtitutōe purificant. vt fructus bonorū operum ferant.

¶ Nimis. Caſ. Pro valde. vel quia multi vocati. pauci electi.

† ʃ Quid enī in eccleſia fecit ʃ Superbis deꝰ reſiſtit. quia. † ʃ Iudeos. ʃ vbi aque doctrine: ʃ aug. vbi currebāt ꝓphetie. ſed iam nō eſt ꝓpheta. nō eſt ibi fides chriſti. nec ſacerdos. nec ſacrificium. nec templum.
dent eum. †Poſuit †flumina in
ʃ vnde alūs manabant
deſertum. et exitus aquarum in ſi-
† ʃ Secundū opa bona que faciebat. † ʃ Sterilitatem.
tim. Terram †fructiferam in †ſal-
† ʃ Quo merito ʃ Pro. † ʃ Scribarū et phariſeorū dominantiū ibi.
ſuginem: a †malicia †habitantium
† ʃ humilibus gratiam dedit † ʃ gentes: † ʃ ut aque in eis maneant.
in ea. †Poſuit †deſertum in †ſta-
ʃ Repetit idem.
gna aquarum: et terram ſine aqua
ʃ ut aliis mittant. uel emanēt aque.
in exitus aquarū. Et collocauit
† ʃ In hac gratia. † ʃ Qui auide ſuſciperēt. ʃ unde edent pauperes et ſaturabūtur. † ʃ firmiter preceptis dei obediendo.
†illic †eſurientes: et †conſtituerunt
† ʃ ubi interim habitent in ſpe. ʃ uerbo dei.
ciuitatem †habitationis. Et ſemi
nauerunt agros et plantauerūt vi
† ʃ Naturalem non degenerem.
neas: et fecerunt fructum †natiuita
† ʃ Econtra ſterilis ficus maledicitur. † ʃ Numero uel merito ꝑ benedictione
tis. Et †benedixit eis et †multipli
† ʃ Simplices ſed utiles nō adeo docti. ſed fide pleni.
cati ſunt nimis: et †iumenta eorūꝫ
† ʃ Quia firmū ſtat fundamentum dei. quia nouit dominus qui ſunt eius. † ʃ Preſumentes de ſe: ʃ uel boni per illos diminuti. ʃ Omēs diuiſi ab unitate fidei pauci ſunt. multi uero qui in unitate perſiſtunt.
non †minorauit. †Et pauci facti
† ʃ hereticoꝝ
ſunt: et vexati ſunt a tribulatōe †ma
† ʃ Pro cadentibus. † ʃ Boni uexati quia ſuperbi contendunt.
lorum et †dolore. †Effuſa eſt con
tentio ſup principes: et errare fecit
† ʃ Abiecti ſunt ſuperbi. inſtructus eſt hūilis
eos in inuio et non in uia. †Et
† ʃ Qui nichil ſibi dat. ſed totū de miſericordia dei expectat † ʃ Et per adiutū familias ſeruat in innocentia.
adiuuit †pauperē de inopia: et †po
† ʃ Propter ſimplicitatem et innocentiam
ſuit ſicut †oues familias. Vide-
bunt recti et letabuntur: et omnis
† ʃ garriens contra ueritatem. † ʃ Cōuicta.
†iniquitas eorū †opilabit os ſuū.

¶ Et pauci. Augꝰ. Septia pꝫ vbi dr̄ ec aliquid de hereticiſ. q̄bus quaſi ciuilibꝫ bellis quatitꝰ eccleſia. vnde et circa eccleſiā diuina beneficia cōmēdātꝰ

¶ Aug. Et pauci fa. Quaſi de his dicat d̄ quibꝫ añ loquebatꝰ. cū tamē ſupra de bonis. hic de hereticis agat. de quibꝫ quaſi de eiſdē ꝓpter cōmunia ſacramēta. ꝓpter ſpecieꝫ pietatis. nō ꝓpter virtutē. vnde iohānes ex nobis exierūt: ſed non erāt ex nobis. id ē. exierūt de multitudine vocatoꝝ. ſed nō erant de paucitate electorū.

¶ Vexati. Caſ. Vel ꝑſiſtētes ꝑ hereticos. vel heretici īſidijs dyaboli. doloꝛ et tribulatio his qui auctorē ſalutis relinquūt.

¶ Effuſa eſt contentio. Aug: Vel effuſus eſt cōtemptus. reꝓbati ſunt eñ ab eccleſia. et magis ſunt ꝯtēpti: quia principes eſſe voluerūt. de quibꝫ per oſeā. Iſti regnauerūt. et nō ex me. principes extiterūt et nō cognoui. Iſti facti ſunt ſal infatuatū quod ꝓiectū eſt foras. et cōculcatur ab hominibuſ. quo quid vilius. et magis contemptū. Vel aliter ab hic Et pauci agit de eiſdē bonis de quibꝫ añ egerat. Q. d. Multiplicati ſunt. et poſt ipſi boni. Pauci f. i. ꝑ illos hereticos imminuti ſūt. Et vexa. ſunt boni ꝑſiſtētes ī fide. A tribu. malo. ſcꝫ hereticoꝝ. Et dolo. habito ꝓ cadentibus. Ideo vexati ſūt boni quia. Effuſa eſt cōtentio ſuper principes eorum. i. quia ſupbi hereſiarche ꝯtendūt contra catholicos. Et dominus errare fecit. vel ſeduxit eos principes relinquēdo eos ſibi. vnde tradidit eos deus in repbū ſenſū. hoc ergo modo ſeduxit. q2 donauit illos ſibi ipſis: Nā ſi ꝓprie inquiras ipſi ſe ſeducūt. Qui eñ putat ſe aliq̄d eſſe cū nichil ſit. ſeipſū ſeducit. Seduxit ergo eos dimittēdo eos in inuio et non in uia. Aug. Illi ſupra boni ſcꝫ in via poſiti. et ad ciuitatē directi. iſti relicti ſibi adeo in inuio ſeducti. et nullo mō in via ſunt. quō eñ eſt in via q̄ ꝑtem tenet et totū relinq̄t. et quid fecit etiā de illis ſeductis. Ecce. Adiuuit potuit illos pati deus ſemꝑ intꝰ. ſed nos de illis nō ꝓfitemꝰ. Cū aūt ſepati ꝑ queſtiones inq̄etant. naſcitꝰ nobis inquiſitōis ſtudiū. et timoris exemplū. vt qui ſtat videat ne c. et quid in pauꝑe adiuto fit de illis ſeductis. Et poſuit ſicut oues. vnū pauꝑem putabas. ſed iſte pauꝑ eſt. multe familie multe eccleſie. tamē et vna eſt eccleſia vna ouis.

¶ Videbunt recti. Aug. Hec tanta myſteria diu latentia et ideo dulciter inuenta. videbunt ecce quo pſalmꝰ tendat. ad hoc ſcꝫ vt oſtendat q̄ ho

ni p miſericordiã dei exaltãtur. et mali p ſupbiam cõterũtur

Quis ſapiens. Aug. Concluſio. Q. d. quia pauperẽ adiuuat domi nus ergo. Quis eſt ſapiens.

Miſericordias. Aug. Q: de errore liberat et cõſuetudine praua. et tedio. et naufragio. q deniqꝫ cõſtituit eũ in pplo. nõ vbi ſupbiſ reſiſtit. ſ; hu milib' dat gratiã. qđ facit vt intus manens multiplicet. non foras exiens minuat: hec vi dẽt recti et letant. ꝛ ini quus os ſuũ oppilat.

Canticũ pſalmi. Aug. Ex poſtremis ptibus duoꝝ quorũ diuerſi ſunt tituli h' componit. vnde ſciendũ eſt titulos qui d' hyſtoria poni videntˀ. ſecundũ pphetiaꝫ debere accipi: et vtrũqꝫ illũ pſalmũ ad vnũ cõcurrere. nõ ſupficie hyſtorię. ſed altitudĩe pphetię. copulatis partibuſ vtriuſqꝫ in iſto. cuius titulus neutri illoꝝ ſimilis ẽ. niſi q hic etiaꝫ eſt ipſi dauid. Et hoc ideo. quoniã multis ptibus multiſqꝫ modis olim deus locutus eſt patrib' in pphetis. tandẽ locutus eſt in filio. quẽ miſit vt cõplerentˀ eloquia pphetarũ.

Caſ. Hic plura eadeꝫ q̃ ſupra. Quę aliter ſunt. parũ differũt vt xp̃m deũ ꝛ hominẽ credamus.

Mirabiliter quę in diuerſis dicta ſunt in vnã veniũt cõuenientiã. vt diuerſi ſapores cõdiantur in paſtũ aię. vñ adhuc licet cantoribus multa cõpingere. ſicut de dauid legitˀ in paralipomenon diuerſis ptibus pſalmorũ adunatis añ arcam laudes dei cãtaſſe. et bene iũguntˀ quę nullatenus repugnãt.

Aug. Ex poſtremis nãqꝫ ptibus duorũ p̃cedentiuꝫ pſalmorũ et lvi. et lix. quorũ diuerſi ſũt tituli hic pſalm' cõponitˀ. Nã poſtrema ps lvi. pſalmi prima ps ẽ h' pſalmi vſqꝫ ad illũ verſum vbi dicitˀ. Et ſup omẽꝫ terram glo. t. Inde vſqꝫ ad finẽ. poſtrema ps eſt lix. pſalmi. Caſ. In primo agitˀ de fuga dauid. In ſecũdo de victoria et fortitudĩe eiuſdẽ. hic vero d' alio agitur de xp̃i ſcꝫ humilitate ſcd̃m hoĩem. et altitudine ſcd̃m deũ. quod et tituli oſtendit mutatõ. Et eſt ſenſus tituli: Canticũ iſtud pſalmi. Canticũ q: agit de mẽtis iocũditate. Et pſalmi q: monet ad bona opera. attribuitur ipſi dauid. id eſt. chriſto.

Caſ. Verba de duob' pſalmis ad aliũ intellectũ ducũtur. qđ oſtendit mutat' titulus. Cãticũ ad diuinaſ res. pſalm' ad actuales opaſ. CVII.

Caſ. Paratũ. Sextus pſalm' de duabus naturis in chriſto.

Paratũ cor. Caſ. Primo xp̃us gratias agit. quia ſuſcipiens paſſionẽ ſurrexit in gloriã. Secũdo q̃ ſalus ſit facta oĩ terrę. Ibi vt liberẽtur.

† ſ Ergo † ſ ut ſit pauper nõ diues. nõ inflatus nõ ſuperbus

†Quis ſapiens ꝛ cuſtodiet †hęc:

† ſ Id eſt: quia ſ Quare cuſtodiet hec quia † ſ Non merita ſua. non uires

†et †intelliget †miſericordias dñi.

Canticum pſalmi ipſi dauid.

CVII.

ſ ad laudeſ. quia peccatis nõ tardatur.

PAratum cor

ſ Repetit.

meum deus. paratuꝫ

† ſ Et ideo. ſ In me et in meis.

† ſ Cũ ſpũali cantico ſemp iungi debent opera.

cor meum: † cantabo et † pſallaꝫ in

† ſ Reſurrectõis. i. cõſideratõe glioſe reſurrectõis † ſ vt hoc fiat. exurge. ſ Hoc pater ad filiũ. vel filius ad corpus. † ſ Ad morũ pbitatem. ſ Supra exurge gloria mea. ſed et ibi ad hoc dicitur exurge ꝛc. vt in ea cantaret et pſalleretur.

†gloria mea. †Exurge †pſalteriuꝫ

† ſ Ad paſſionẽ. † ſ filius reſpõdet patri. † ſ dominice diei.

et †cithara: †exurgam †diluculo.

ſ Et tunc.

Confitebor tibi in populis domi

ſ Pſalmum dicam.

ne: ꝛ pſallam tibi in nationibus.

† ſ Aug. Ibi magnificata eſt vſqꝫ ad celos. ſcꝫ vt magna ſit etiã in celis. que et hic dicitur. ſ Et merito. † ſ Et angeli bñficiis ei' fruũtur

†Quia magna ẽ ſup† cęlos miſe

† ſ Apoſtolicas ſ. Quas cõpluere facit pplos

ricordia tua: et vſqꝫ †ad nubes ve

† ſ Caſ. Cuius miſericordia habent celi. iure ſup celos debet exaltari.

ritas tua. †Exaltare ſuper cęlos

† ſ verbũ † ſ Et quia veritas vſqꝫ ad n. merito gloria ſuper omnẽ ter. exaltanda eſt.

†de': et ſuper †omnẽ terram gloria

† ſ Chriſtus p mẽbris. i. Salua eos qui mecum vnũ ſunt.

tua: vt liberẽtˀ dilecti tui. †Saluũ

† ſ Per fauorẽ et ppiciatõꝫ. † ſ Orantẽ p eis.

fac †dextra tua et exaudi †me: deus

† ſ Quod nõ dubiũ. † ſ In me ſancto nõ ait p ſanctũ ne per eũ putarẽt loqui. vt per pphetas et apoſtolos. vel ppheta dicit hoc de chriſto. Q. ita orauit chriſtus. et quod orauit fiet. quia deus locutus eſt ꝛc. ſ vel exaltabor.

†locutuſ ẽ †iſancto ſuo. Exultabo

et diuidaꝫ ſichimã: et conualleꝫ tabernaculorum dimetiar. Meus

Ut liberẽtur. Caſ. Secũda ps quę ſalus ſit facta oĩ terrę ſup quã gloria. hic etiã hũilitas hũanitatis ꝛ potentia maieſtatis oſtenditur.

Saluũ fac. Ut liberẽtur in futuro. hic ſalua eos ne cadãt. Vel ſe petit ſaluari in reſurrectõe vt fideles liberẽtur q̃ tali ſigno deitatẽ ei' ſenſerũt. Q. vt cãtem et pſallã. Saluũ me fac in reſurrectõe dextra tua. i. p verbũ. q̃ ẽ brachiũ patris. vt ſic liberẽtur dilecti tui. Ordo verborũ cõuerſus ẽ. dicit eñ. Saluũ me fac et exaudi. p exaudi et ſaluũ me fac.

Exultabo. Aug. Vel exaltabor. ſupra letabor. hic vero exaltabor qđ ſatis ꝯuenit. q: de exaltatõe eſt letitia. Et loq̃tur hic xp̃s in pſona eccleſię

Et effraim. Aug. Effraim me' ẽ. i. mea ẽ fructificatõ q̃ eſt ſuſceptio capitis mei. Hęc fructificatõ eſt ex eo q caput ſuſcepit me. vel ego caput.

Caſ. Vel effraim. i. fructificatõ eſt ſuſceptio capitis mei. q: dũ ſpineã coronaꝫ caput meũ ſuſcepit. vltra oẽſ fructificauit. totuꝫ eñ xp̃s lucrat' ẽ mundũ.

Quis deducet. Caſ. Sicut hõ querit xp̃us vt reſpõdeat. negat hoc ab hoĩe poſſe fieri. Ciuitas infernuſ. quẽ null' poterat apire. Idumeę gẽtes quibus poſt reſurrectõem ĩnotuit. hęc a ſola deitate poterant fieri.

Repuliſti nos. Caſ. Pluralitet dicit nos. q: hic xp̃us cũ mẽbris patitur. ſupra ſingulariter dicendo deducet me.

Horũ oĩm expoſitões require in quinq̃geſimonono pſalmo.

In finem pſal. Aug. Prophetia de xp̃o hic eẽ oſtẽditur in actib' apoſtolorũ. vbi de iuda pphetatũ hoc eſſe d'. et epiſcopatum ei' a. a. de quo ſolo nõ oĩa quę hic dicũtur poſſũt accipi. ſ; d' toto genere ĩmicoꝝ xp̃i ingratorũqꝫ iudęoꝝ. vt eñ petrus typũ eccleſię ita iudas pſonã inimicoꝝ portat. quibus congruẽt et quę de iuda expſſa ſunt. vt illud et epiſcopatũ eius accipiat a.

Caſ. Quint' eorũ qui latius de paſſione agunt.

Caſ. Monet iudę maliciã declinare et xp̃i humilitatẽ imitari. Tripti' eſt pſalm'. Primo incipiẽs a prece increpat iudęos. qui reddunt mala pro bonis. Secundo pphetat quę mali recipient pro impietate ibi. Conſtitue ſuper eum. Tercio p̃catur vt reſurrectõeꝫ cõſequatur et inimici dedec' ibi. Et tu domĩe. Chriſtus ergo ſcd̃ꝫ q homo. Orans ad patrem ait. D.

Quia os p. Caſ. Decora diuerſitas. q: iniqui nõ tacẽt vituperiuꝫ.

Gratis. Aug. Sicut piis per ſe placet equitas. ſic impiis iniquitas.

Pro eo vt me. Aug. Plus nocent in mẽbris detrahentes xp̃o: q̃a

† ſ Aug. Supra fortitudo. quia ſuſcipiendo fortes facit. cum ipſe chriſt' nos ſuſcipit vel cũ nos eum ſuſcipimus.

eſt galaad. et meus eſt manaſſes: ꝛ

effraim †ſuſceptio capitis mei.

ſ de quo chriſt' et ideo per iudã xp̃us intelligitˀ.

Iuda rex meus: moab lebes ſpei

mee. In idumeam extendam calciamentuꝫ meũ: michi alienigenę amici facti ſũt. Quis deducet me in ciuitatem munitam: quis deducet me vſqꝫ in idumeã. Nonne tu

ſ facies hoc.

deus qui repuliſti nos: et non exibis deus in virtutibus noſtris.

Da nobis auxilium de tribulatõne: quia vana ſalus hominiſ. In deo faciemus virtutem: et ipſe ad

† ſ Qui ſupradicti ſunt tribulantes.

nichiluꝫ deducet †inimicos nr̃os.

In finem pſalmus dauid.

CVIII.

ſ vera laus ẽ veraciſ dei. qui ſolus verus es ex te. ſ Cui laudanti credendũ eſt.

DEus laudem

† ſ Et ita impletũ eſt cũ predicatus eſt eſſe vnigenit' dei quãdo dixit hic ẽ fili' meus dilect' † ſ falſa vitupatõ mẽdacis hoĩs.

†meam ne tacueriſ: quia os †pecca

† ſ Quod dolo tegebat a doloſo erupit in vocẽ. † ſ dum virtus mea aperta eſt.

toris et os †doloſi ſuper me †aper

† ſ Magiſter ſcimus q: verax es. † ſ Quia inſidiando.

tuꝫ eſt. †Locuti ſunt aduerſũ † me

† ſ Aperte clamãtes crucifige. c. † ſ Aperti.

lingua doloſa. et †ſermonib' † odiis

circũdederunt me: et expugnauerunt me †gratis. †Pro eo vt me

† ſ Sine iuſta cauſa. † ſ Pro bono mala reddentes quod deterius. ſ. i. p eo q debebãt me diligere.

aīas credituroꝝ interficiūt q̄ꝫ qui carnem eius mox reſurrecturā ꝑemerīt.
Et poſuerunt aduerſum. Aug. Sex differentie ſunt. reddere bona ꝑ malis. nō reddere mala pro malis. hec duo bonorū ſunt: et prius melius. Non reddere bona ꝑ bonis. reddere mala ꝑ bonis. hec duo maloꝝ et poſterius deterius. Reddere bona ꝑ bonis. mala pro malis. hec duo mediorū. prius ꝓpinquū bonis. quod xp̄us non arguit. ſed plus oportere dicit quia et ethnici hoc faciūt. poſterius ꝓpinquū malis. conuenit tamē etiā bonis. vñ̄ et lex modū vl tōis ſtatuit: ocu. ꝑ oc. q̄ (ſi dici ꝑt) iiuſtoꝝ iuſticia ē. nō q: iniq̄ ē vl tō quā lex ſtatuit. ſꝫ q: viciosa eſt libido vlciſcendi. magiſq; ad iudicez ꝑtinet hoc inter homines decernere. q̄ꝫ bonū hominē ſibi expetere. hic enī redderet malū pro malo. iudex vero nō. ſed dilectōne iuſticie. iuſtū ꝑ iniuſto quod eſt bonū ꝑ malo qd̄ et deus iudex facit.

Caſ. Tribus modis omne peccatū contrahitur. Prim⁹ gradus nō reddere bona pro bonis. Secundus reddere mala ꝑ malis. Extremus mala ꝑ bonis. hoc deteri⁹ iudei elegerunt. Contra hec eſt dare bona ꝑ bonis ſecundum nō reddere mala ꝑ malis. ꝑfectuꝫ bona ꝑ malis. qd̄ xp̄us orans ꝑ iudeis fecit.

Conſtitue ſuper. Aug⁹. Secunda pars vbi incipit ꝓphetare que pro impietate recipiant.

Aug. Supra de pluribus nūc quo digni ſunt ꝓnuncians d̄ vno dicit. intendens ī eum. id eſt. iudam qui ſe. id eſt. chriſtū talib⁹ tradidit de quibus ante loquebatur.

Cōſtitue ꝛc. Nutātes tranſ. ꝛc. Auguſ. Caſ. Vel de populo iudeoꝝ poſſunt hec omnia accipi. hec eadem nāq; congruūt iudeis quorū perſonam iudas geſſit. Conſtitue ſuper. e. p. Sicut de iuda ita de eis. Cum iudicatur e. c. quia ī nequicia ꝑmanētes theſauriſant ſibi iram. Oratō in p. quia non fit ꝑ mediatorem. Dies pauci. ſecundū regnū quod poſt nō diu ſtetit. Epiſcopatū e. id eſt. chriſtū (qui ad eos miſſus) accepit populus gentiū. Filii or. amiſſo quaſi patre regno vel patre deo. Vxor. id eſt. plebs. Vidua: amiſſo regno. Transferātur. vt in captiuitate factū eſt. Mendicet. ſub regibus gentiū. Omnē ſubſtantiā e. id eſt. vitā ſingula peccata puniens. debita eoꝝ nō dimittūtur. quia in ſolo chriſto dimittūtur. Et alieni. id eſt. dyabolus et angeli eius. Diripiant la. e. quia nō theſauriſant in celo. Et nō ſit i. a. adiutor nō eſt ei. cui chriſtus deeſt. Nec ſit q. mi. non dico ad temꝑalia habenda. ſꝫ eterna. Fiant nati e. in inte. ſempiternum. Ideo quia. manſerunt in ge. vna. i. q: nō regenerati fuerūt. Et non deleatur. i. hierſm terrene q̄ ſeruit cū filijs ſuis que ꝓphetas interfecit. Et diſpereat d. t. viuentiū. i. eccleſia. Memoria eorū. q: cū eſſent rami naturales fracti ſūt. Et non e. r. ꝑnitendo. Facere miſericordiā: ſupra mēbra chriſti.

Et oratio e. i. p. Aug. Et ne putetur ab iminente damnatione liberari oratione quā inter apoſtolos didicerat oratio inquit fiat in peccatū. quia non per chriſtū quē nō vult ſequi ſed perſequi.

Aug. Quando autem iudas ita orare potuit vt oratio ei⁹ fieret in peccatum queri poteſt. Credo anteq̄ꝫ dominū traderet et cū de illo iam cogitaret tradendo. nō enim iam poterat orare per chriſtum.

Oratio. Quia nō eſt iuſta oratio niſi per chriſtū. et nō ſolum non delet peccatū. ſed fit in peccatum.

† ſ Negantes me eſſe filiū dei. et q̄ in beelzebub eiicio demonia † ſ Ecōtra bona ꝑ malis.
diligerēt †detrahebant michi: †ego
ſ Etiā ꝑ ipſis nō ſolū ꝑ fide diſcipulorum.
aūt orabā. Et poſuerunt aduerſū
† ſ Que mala pro quibus bonis:
† ſ hic eſt omīs et magnus reatus. nō enī nocere potuerunt. ſed totū crimē eſt odiū.
me mala pro bonis: et †odium pro
ſ Ideo.
dilectione mea. Conſtitue ſuper
† ſ Qui chriſto noluit eſſe ſubditus. ſ Id eſt. dyabolum. ſ Quem peccatorem.
†eum peccatorez: ꝛ dyabolus ſtet
† ſ auguſ. hoc dextrū cuiq; eſt quod preponit et hic opera dyaboli prepoſuit operib⁹ dei auariciā ſue ſaluti. † ſ Quia noluit eſſe cui dicatur. intra in gaudiū d. t. ſed ꝓiicite eū in t. e.
a †dextris eiuſ. †Cum iudicatur exeat condemnatus: et oratio eius
ſ apoſtolatus.
fiat in peccatum. Fiant dies eius
ſ Ne ſacratus numerus duodenarius ſit diminutus.
pauci: et epiſcopatuꝫ eius accipiat
† ſ Caſ. Nota iudā vxorem habuiſſe et filios.
alter. Fiant filij eius †orphani: et
ſ Incerti quo eant.
vxor eius vidua. Nutantes tranſ
† ſ Omni preſidio deſtituti.
ferantur filij ei⁹: ꝛ mendicent †eijciantur de habitationibus ſuis.
ſ dyabolus qui mala cōmendat vel deus qui bona cōmodat.
Scrutetur fenerator omnē ſubſtantiam eius: ꝛ diripiant alieni la
ſ aug. ad tuendā eius poſteritatē. vnde addit. nec ſit qui. m. p. Sed quia poſſent ſine adiutore et tutore filii licet in erūnis creſcere. et genus ꝓpagatione ſeruare. ad
bores eius. Non ſit illi adiutor
d't. fiant nati eius ꝛc. ſpem poſteritatis tollit.
nec ſit qui miſereatur pupillis ei⁹.
† ſ aug. Q. quod de ea generatū eſt nō generet. ꝛ cito tranſeat.
Fiant nati eiuſ in interituꝫ: in †generatione vna deleatur nomē ei⁹.
In memoriam redeat iniquitas
† ſ aug. vnde vere dicitur: reddā peccata patruꝫ in filios. Quod vero ꝑ ezechielē dicit. filius non portabit iniquitatē p̄ris: de conuerſis ad deum intelligendum eſt.
patrum eius in †conſpectu domini et peccatum matris eius nō de
ſ Pater eius et mater. nō vt domino aduerſenē. ſed vt deus mala merita eorum nō obliuiſcatur in iſto.
leatur. Fiant cōtra dominū ſem
† ſ Parentum eius deleta ꝓpagine.
per et diſpereat de terra †memoria
ſ Iudas.
eorū: pro eo q̄ non eſt recordatuſ facere miſericordiam. Et perſecu
ſ Chriſtum.
tus eſt hominē inopem et mendi
† ſ Id eſt. vt mortificaret.
cum: et compunctum corde †morti
ſ aug. Iudas furando de loculis et dominū vendendo. Iudei dicendo. ſanguis eius ſuper nos et ſuper filios noſtros.
ficare. Et dilexit maledictionez et
† ſ Sicut quādo maledixerūt ceco illuminato dicentes. tu diſcipulus eius ſis.
veniet ei: et †noluit benedictionez
ſ Ad gētes. ſ Iudas vel popul⁹
et elongabitur ab eo. Et induit ma
† ſ deprauatū corp⁹ ſ aug. foris in corpore intus in aīma. incidens in eius iudicia. qui corpus et animā ꝑdit in gehenna.
ledictionem ſicut †veſtimentum. ꝛ
† ſ deprauata anima.
intrauit ſicut aq̄ in †interiora eius:
† ſ Quia modo delectat eos male facere. vel fortaſſe fortes ſe putant. quia licet īpune modo male facere. † ſ deprauatione.
et ſicut †oleum in oſſibus† eius.
ſ Iude vel populo.
Fiat ei ſicut veſtimentū quo operitur: et ſicut zona qua ſemper ꝑ

Et epiſcopatū. Caſ. Hic primū in veteri teſtamento nomen epiſcopatus inuenit.

Accipiat alter. Aug⁹. Loco enī eius ſubſtitut⁹ eſt mathias vt legit in actib⁹ apoſtolorum.

Fiant filii. Aug. Vtiq; mortuo ipſo et filij eius orphani. et vxor eius vidua fuit. Eſt cura mortuis de ſuis. vt de diuite legitur. quos viuere ſciūt. quia nec in locis penarum vident eos vbi diues ſine fratribus erat nec in requie beatorū. vbi abraam et lazarū q̄uis longe agnoſcebat. Non tamen ideo conſequens eſt eos ſcire que circa caros illorum agūtur hic vel leta vel triſtia. Si ergo hoc ſentiūt mortui. cumulus eſt malorū. ſi nō ſentiūt. formido eſt viuorum. poſſunt enī timere ne pro peccatis ſuis vel parentū ſimilia eis contingāt.

Scrutetur fenerator: Auguſti. Quomodo hoc totū vxori eius et filijs contigerit indicat. ſcrutet. Sed quomō habuit ſubſtantiā qui cū apoſtolis dominū ſequebatur. Omia aūt que habuit ita vxori et filijs dimiſit. vt adhuc cor ī illis habuerit. nec vīculū cupiditatis abruperit. et putabat dominū falli. quoniā ea que mittebātur de loculis auferabat.

Adiutor. Caſ. Quia et boni temptātur. ſꝫ habent deū adiutorē.

Pupilli. Caſ. Quaſi puſilli. vñ̄ et pupilla oculi quaſi parua.

In memoriā redeat. Aug. Et peccata patrū eis reddūtur: q̄ a malis eoꝝ nō diſcedūt. ſed nō eis qui mutati ſūt in xp̄o. qui iam nō ſūt filij iniquoꝝ. Si ergo iudas teneret adoptōem quā accepat: nō ꝑtineret ad eum vel ſua ꝑterita vel patrū iniquitas. ſꝫ quia rediјt ad mala vetuſti generis: redit iniquitas patrū in cōſpectu domini. vt in eo puniretur.

Contra dominū. Aug. Id ē. in ꝯſpectu dñi. qd̄ et alij ſic trāſtulerūt.

Et perſecutus. Aug. Paupes inſequi ſola ſeuitia eſt. alij pro diuitijs vel honoribus interdū huiuſmōi patiūtur.

Et compunctū corde. Aug. Qui nō ſolet dici niſi q̄ ſtimulis peccatorū punctus eſt in dolore ꝑnitendi. Sed q: et hi tales ſunt mēbra xp̄i. Ideo et eū quē crucifixerūt iudei ꝑſecuti ſunt in membris.

Maledictionē. Aug⁹. Peccata modo delectant. ſed dicūtur maledictio: quia tormenta parant.

Quo operitur. Videtur dicere hic quod ſupra. Induit male. ſicut

veſti. Sed differt. quia ſupra veſtimentū quo induitur vt tunica. hic quo opitur. vt pallio quod eſt in conſpectu hominū de iniquitate gloriari. Zona. pcingūtur homines vt ad opandū ſint aptiores. nō impediti finibꝰ veſtiū. Zona ergo cingitur. qui nō repente facit malū. ſed diſpoſitū aggredit̃ et ita diſcit mala facere: vt ſemp ſit paratus. vnde hic ait. ſemp pcingitur.
Apud dominū. Aug. Specialiter xpo detrabunt. qui dicūt non eē et patre. vel minorem patre.
Mala. Aug. Dicentes nō potuiſſe ſurgere cum vellet.
Et tu domine. Caſ. Tercia pars vbi pcatur vt liberatus reſurrectionē conſequat̃ quia inimici dedecus.
Fac mecū. Aug. Id eſt. opare vt ego i vaſa miſericordię. vel fac mecū. i. adiuua me ſecundū hominē.
Propter nomē tuū. Aug. Nullis em̄ operū meritis pcedentibus in tantā celſitudinē ſubuecta ē humana natura. vt totum ſimul verbū et caro. hoc eſt deus et homo vnigenitus filiꝰ diceretur. hoc autem factū eſt. vt ab illo qui creauerat per id quod pierat id quod pierat quęreret̃. vnde hic ſeq̄tur. quia ſuauis eſt miſericordia tua.
Quia egenus ꝛ pauper. Auguſti. Egeſtas et paupertas xpi eſt infirmitas. ex q̄ crucifixus eſt.
Sicut vmbra. Caſ. Sicut ex vmbra declināte fit nox: ſic ex mortali carne fit morſ.
Immutata eſt ergo caro xpi. vt miſſo ſpiritu vngeret diſcipulos. qui ad eos ñ veniſſet ſi chriſtꝰ non abijſſet. vnde ipe ait: Niſi ego abiero paracli. nō ve. ad v. Et euāgeliſta ait: Nōdū erat ſpūs datus. quia heſus ñdū fuit gl̃ificatꝰ.
Propter oleū. Aug. Id eſt. ſpūalem grām. vn̄ xpus dicit̃.

† Nō dixit merces ſꝫ opus. patet enim ꝙ veſtimento. aqua. oleo. zona. opera deſcribit quibus eterna maledictio cōpatur. † Pluraliter non vnus iudas eſt. ſed multi qui detrabunt.
cingitur. † Hoc opus † eorū qui
† dicentes nō eſſe eū quē lex domini et prophete prenūciauerunt.
detrabunt michi † apud dominū: ꝛ
q̄ loquūtur mala aduerſus animā
† Iſti ita. Nota et quaſi quia. et ego. † geminatio notat affectū orandi.
meā. † Et tu domine † domine fac
† Quia eadem ſunt opera patris et filii. † Non merita. gratiam cōmendat.
† mecū propter † nomen tuū: quia
† Queris qō pierat per me † A paſſione. Ita fac mecū.
† ſuauis eſt miſericordia tua. † Libera me quia egenus et pauper ſū
triſtis eſt anima mea. Caſ. Cor potuit conturbari vt caro crucifigi. in quibus vera natura hominis agitur.
ego: et cor meum conturbatum eſt
intra me. Sicut vmbra cum de-
† Mortuus † aug. hoc in mēbris. vnde hic aptius pluraliter dicit. ſicut locuſte. excuſſi ergo. id eſt. ſugati fideles a pſecutoribus. qui ſūt multi vt locuſte. vel ſalientes de loco ad locum.
clinat † ablatus ſum: ꝛ † excuſſus ſū
† Aug. Et hoc aptius in mēbris. i. fortes pane. i. chriſto ſubtracto defecerūt. ſed ne perirꝰ ſuccūbant. factū eſt quod ſequitur. Et caro ꝛc.
ſicut locuſtę. † Genua mea infirmata ſunt a ieiunio: et caro mea † immutata eſt propter oleum. Et ego
† Aug. In melius. in gloriā imortalitatiſ. vt in morte deficientes miſſo ſpū firmaret.
factus maledictum poſt mortem crucis.
factus ſum opprobrium illis: viderunt me et mouerūt capita ſua.
tanq̄ furioſi.
totum caput et corpus.
Adiuua me domine deus meuſ:
† Non debitum operum.
ſaluum me fac ſecundū † miſericordiam tuam. Et † ſcient quia manꝰ
† Hi ſcꝫ p quibus orauit qui fuerāt inter illu ſores. vel ant.

Mouerunt capita. Caſ. Furioſi cōmotōne capitis minātur.
Aug. Mouerūt capita. Quia viderūt pendere in cruce. ſed nō reſurgere. viderūt genua infirmata. ſed nōdū quando caro immutata.
Adiuua. Caſ. Rogat vt homo. pſtat vt deus.
Manus. Aug. Chriſtꝰ Hęc manus et eſt verbū apud deū. ꝛ fecit eā dn̄ verbū caro factū eſt. Erat em̄ ſine tempe ſecundū diuinitatem. et facta eſt in tempore ſecundū carnem.
Maledicent. Vna ē maledictio malorꝫ. deꝰ cū bn̄dicit facit qd̄ dic.
Sicut dyaploide. Alij interpretātur. p diaploide duplex pallium. id eſt. confundātur intus et foris. i. coram deo et hominibus.
Nimis. Solet poni nimis. p pluſ q̄ꝫ debet. ſed et pro valde.
In medio. Aug. Id eſt. in cōmuni. vel in corde.
Qui aſtitit. Dyabolus a dextris iudę qui diuitias augere voluit vēdito xpo. ſed dominꝰ a dextris paupis. vt ipſe dominꝰ ſit diuitię pauperis

Aſtitit. enim nō vt annos huius vitę augeret. vel vt fortes vel incolumē vel diuitē faceret. ſed vt animā ſaluaret a pſequentibus.
Pſalmus dauid. Caſ. Pſalmus iſte ſeptimus de duabus naturis in chriſto. plene et breuiter de incarnatōne et om̄ipotēti diuinitate xpi dicit. Sicut iohānes in euāgelio. In principio erat verbū et verbū caro factū eſt. Totū hic ſūmatim dicit̃. quidquid in vtroq̄ teſtamēto continet̃.
Caſ. Propheta hortat̃ chriſto ſubijci.

tua hęc: et tu domine feciſti eam.
Neq̄ inſultantes. Bonus.
Maledicent illi et tu benedices:
† Putantes pficere contra me. † Cū exaltatus ero ſuper celos. et cepit eſſe ſup omnē terram gloria mea.
† qui inſurgunt in me † confundantur: ſeruus autem tuus † lętabitur.
† aug. vel in dextra patris. vel in mēbris letātibus.
Id eſt. pudeat eos detraxiſſe michi quod et in bono poteſt accipi dū corriguntur.
Induātur qui detrabunt michi
† duplici contritōe contere eos. do. d. n.
pudore: et opiātur ſicut † diploide
In mēbris. Laudē:
confuſione ſua. Confitebor domino † nimis † in ore meo: ꝛ in † medio
† valde. † Ore fit confeſſio ad ſalutem. † Quod alibi in medio eccleſie l. t. Corde creditur ad iuſticiam.
multorum laudabo eū. Qui aſtitit a dextris pauperis: vt † ſaluā faceret a pſequentibus animā meā.
† Ne paupertate. i. infirmitate ſuccūbat hoc adiutoriū corpori chriſti datum eſt in omibus ſcis martiribus.

Pſalmus dauid.

CIX.

Re. i. effectu. vel generatōne vel eternaliter diſpoſuit. Pater.
Dixit dominꝰ † dn̄o † meo: ſede a † dextris meis.
† filio. † Etiā ſcdm̄ qd̄ hō. † Equalis.
† Pro eterno. Caſ. Hoc quotidie et ſi paulatim peragitur in conuerſis.
† Nolentes vel volentes.
† Donec ponam † inimicos tuos:
† Subiectos per fidem tue diuinitati. Subiectos ex volūtate vel neceſſitate. † Quod ita fiet. Regnū potentie incipit a hieruſalē. ꝛ ſic dominabitur in medio inimicorū t.
† ſcabellum pedum tuorū. † Virgam virtutis † tuę emittet dominꝰ
† Quia pprie ex diuinitate ē hec poteſtas xpi.

CIX.
Caſ. Primo refert pphēta verba patris de filio. in quibus natura diuinitatis et humanitatis exponitur. Secundo pater indicat naturā deitatis aliquatenus ibi. Tecum principiū. Tercio propheta agit de humanitate chriſti ibi. Iurauit dominus domino meo. hoc diuinitatis. Sede. et virgā virtutis tuę emittet. hoc humanitatis.
Dixit. Caſ. More noſtro: vt homo inſtruat̃. Dominus domino. pſonas diſcerne. et vnā naturā et potentiā accipe.
Sede. Caſſiod. Poſt laborē quieſce. et cōregna ſecūdum ꝙ homo. A dextris. in potioribꝰ meis bonis. Et occultus. donec regnes manifeſtus Et hoc eſt donec ponam inimi. ꝛc.
Aug. Sede. Nō ſolū in alto vt excelſis domineris. Sed etiā in occulto. vt latens ꝛ occultꝰ credaris. quia nō eſt merceſ fidei. niſi lateat quod credimus. Subſtrati aūt qui hic inferius ſpant et credūt quod nō vident. hęc eſt iuſticia fidei. de qua dominꝰ in euāgelio. Cū venerit paraclitus arguet mundū de peccato. ꝙ nō credit. ꝛ de iuſticia. quia ad patrem vado. et iam non videbitiſ me. i. hec erit iuſticia veſtra. vt credatis in eū quē nō videbitis. Tūc em̄ iuſtus fide viuit. ſi nō videt quod credit. Scabellum. a ſimilitudine. vbi et plena notatur ſubiectio. p pedes ſtabilitas eterna. hoc quotidie in conuerſis.
Virgam uirtutis tuę. Incipit aūt ex ſyon. i. ex iudęis regnū chriſti. vnde ſubdit virgam virtutis. ꝛc.
Hiero. Alcu. Virgā vir. ꝛc. Hanc laudem pphēta canit chriſto ad ipſum in ſua pſona loquens. et ordinē incipiendi regni oſtendens. a iudęis ad gentes. et ſic vſq̄ ad finem pſalmi decurrit.
Caſ. Virtutis. Et addit. Tuę. quia hęc poteſtas pprie eſt xpi ex deitate. Sequit̃ dominare vel domiaberis vel domiabit̃. Q. Emitte virgā. et ſic emiſſa virga domiabit̃ ipe pater vel tu chriſte dn̄are vel dn̄aberis.
Virga eſt ſceptrū regię ptātis. q̄ ſuſtentant̃ boni: frangūtur mali. emiſſa virga domiaberis cōuerſis. nō vindicabis quaſi ingratos vindictę deſtructione pcellat. ſed ait domiaberis vt fideles educet bn̄ficijs ꝛ correctōe.

¶ Ex ſyon. Non de illo regno xp̄i loquitur ꝓpheta · quo xp̄us ſemꝑ regnat cū patre. ſed d̄ illo diſpēſatorio et tpali · quo nos carne ſua mediatrice vocauit in eternitatē et in nobis regnat cuius tamē nō erit finis. Incipit autem a hieruſalē · vnde ip̄e dominus ait: Oportebat xp̄m pati et reſurgere a mortuis et p̄dicabit in nomine eius penitentia et remiſſio peccatorū · per omnes gentes incipientibus a hieruſalem.

¶ Tecum principium. Caſ. Secundo indicat pater naturā diuinitatis. aliquatenus pro noſtra capacitate. quaſi ego dominus emittam vir · vir · tue quia tecū eſt michi principiū. ne dicam tibi mecū · ne alicui poſterior me videaris · ego et tu ſumus vnū principiū ꝫ omniū quod hic nō videtur. ſed in die · i · eternitate vbi virtus diuina conſpicitur · non ab alijs ſed a ſanctiſ · quā do in reſurrectōe erūt ſplēdidi vt angeli dei.

¶ Aug. Iam dominatur · iam virtus. ſed in die ſpēalis virtutis cū olim viſuſ in forma ſerui · videbit a mūdis cordibus in forma dei a quo viſu tolletur impius. in die virtutis · ſ · qñ ſacti erunt in ſplēdore fulgētes ſicut ſol in regno patris. tūc cū eo erit principiū et mō ē principium · ſ · pater cum filio principium eſt. Sed tunc videbit quō principiū cum eo. quia tunc ſimiles ei vidēbūt eū ſicut eſt. Viderat philippus ſecundū formā ſerui et obiurgat⁹ eo ꝙ in filio nō agnoſceret prēꝫ. quē q̄rebat videre dicēſ: dn̄e oñde nobis patrē ꝛc. audit. qui me videt nō formā ſerui · ſ̄ qualē me abſcōdi timētib⁹ · et qualē me videndū p̄ficio ſꝑantib⁹. videt et patrē hoc mō credendū vt tūc videat. vnde nō credis q̄ ego in prē ꝛ pr̄ in me eſt. Q. qd̄ nōdū videre potes · crede vt videre merearis filiū cū prē · et in patre q̄liter pater cū eo principiū. Hoc tūc · ſ̄ nūc. Ex vtero · i · ex ſecreta et occulta ſubſtantia mea. Genui te ante luciferū · i · ante tempa. Lucifer eminēs p ſp ſyderib⁹. p que tempa · quia in ſignis et tpibus poſita ſunt. Vel dauid dicat. cū maria de me ex vtero ſcꝫ virginis ante luciferū genui te. nocte · ſcꝫ ad hoc natus de ea · vt eſſet ſacerdos in eternū. qui ſe offerat. vnde ſequitur · Iurauit ꝛc. ꝑ naturā ·

† ſ vnde de ſyon exibit lex · et verbum domini de hieruſalem · † ſ In precordiis vel in eccleſia inter malos conſtituta † ſ Quorūlibet ·

†ex ſyon dominare †in medio †ini-

ſ Coetern⁹ ſ ē michi ·

micorum tuorum. Tecum princi-

† ſ In claritate deitatis. † ſ Cōſubſtantialis · † ſ Et cū ſancto ſpū qui ſanctos ſplendificat.

pium in †die virtutis †tue in †ſplen-

† ſ Et ego. † ſ ante omnē creaturā.

doribus ſanctorum: ex †vtero †an-

† ſ Pro omibus ſtellis · Lucifer qui nūciat diem mūdo † ſ Iuratio dei ē firmamentū ꝓmiſſiōis

†luciferum genui te. †Iurauit do-

† ſ Sicut de ſacerdotio aaron: quod preter ſpeꝫ mutauit. † ſ Nō mutabit † ſ Quid iurauit.

minus †et nō †penitebit eū: †tu es

ſacerdos in eternum ſecundum or-

† ſ hic fit cōuerſio ad patrē · et o domie qui hoc iuraſti iſte ſacerdos qui eſt dn̄s ens a d. t. cui dixi

dinem melchiſedech. †Dominuſ

ſti ſede a dex. m. ſ vel conquaſſabit.

a dextris tuis: confregit in die ire

† ſ Id eſt. in gentibus.

ſue reges. Iudicabit in †natōib⁹

† ſ humiles · non erectos. cadentes ſcꝫ ab altitudine. qua cōtra xp̄m ſe erexerunt ·

† ſ hic de ſuperbis humiles facit.

implebit †ruinaſ: conquaſſabit †ca-

† ſ vita iſta · † ſ vel copioſa · † ſ vnde hoc ei. ſ aug⁹ · de fluxu mortalitatis noſtre bibit naſcendo · moriendo.

pita in †terra †multorꝫ. †De tor-

rente †in via bibet: †propterea ex-

altabit caput.

† ſ Quā vt gigas cucurrit. † ſ Prophetis. ſ aug. Quia humiliatus eſt et factus obediens vſq̄ ad mortem.

¶ Caſ. Vel tecū prin. Hoc pater · q̄i hoc tibi tribuo pluſ q̄ʒ alij · quia filius

¶ Aug. Vel ex pſona ꝓphete poteſt accipi loquētis ad filiū. Tecum. Q. diceret: domin⁹ emittet virgā virtutis. Et ip̄e eſt principiū tecū · i · coetern⁹ tibi. nō tantū ſcd̄m ꝙ tu es homo. ſed in die virtutis · i · in claritate deitatis Virtutis dico tue. Q. et ꝯſubſtantialis eſt tibi. Et eſt etiā principiū in ſplēdoribus ſanctoꝝ · i · cū ſpūſancto. qui ſanctos ſplendificat.

¶ Iurauit. Caſ. Tercō agit ꝓpheta de hūanitate xp̄i. Ecce verbū c · f · ē.

¶ Notandū ſupra verba ꝓphete agentis de hūanitate xp̄i fuerūt virgaꝫ virtutis tue vſq̄ ad Tecū principiū. Ibi vero deus pater ſine ꝓpheta loquitur ſecundū diuerſas lectōes agens de xp̄i deitate · hic item ꝓpheta loquitur · vſq̄ ad finē pſalmi agens de chriſti hūanitate.

¶ Q. d. dn̄s dixit · Sede ꝛc. dedit etiā ſacerdotiū eternū.

¶ Iurauit. Firmiter ꝓmiſit. Tibi. ſecundū ꝙ homo. Nō penitebit. pro more noſtro de deo hoc dicitur · quia nō aliter euenit q̄ʒ ſꝑabatur. et q̄ omia inde gauiſa. Tu es ſacerdos in e. ſ. o. m. quia panē et vinū in corpus et ſanguinē ſuū cōſecrauit. cui⁹ ſimilitudinem p̄miſit melchiſedech. Hinc cōſtat tranſire victimas ſecundū ordinē aaron.

¶ Non penitebit. Aug. In deū nulla cadit penitētia. Scit eniꝫ quid agat · nec mutat conſiliū · ſed verbo penitētie mutatio rerū aliter q̄ʒ ſꝑabat euenietiū ſignificat: quō eñ cū aliq̄d penitet te feciſſe · doles factū qd̄ feciſti.

¶ Reges. Aug. Qui volūt vel volebāt delere nomē xp̄i · Cōquaſſauit · i · infirmos reddidit · vt nō poſſent quod volūt vel volebāt tpe occulte ire quādo cadentes ſuꝑ humilē lapidē cōquaſſant: vel ad excecatōem vel ad conuerſionem. In iudicio aūt futuro manifeſte lapis cadens ſuꝑ eos cōteret. vnde q̇ offenderit ad lapidē illū cōquaſſabitur. Super quē aūt ceciderit cōteret eū. Et nūc iudicabit in gentib⁹ vt ruinas ñ erectos impleat.

¶ Iudicabit in natōib⁹ · Caſſio. Q. reges frāgit ꝑ ſuꝑbia. populos iudicat ꝓpter cōmunia pcca. vtroſq̄ vt humiliētur ad cōuerſionem.

¶ Vel terra copioſa. Aug. Que peccatores abūdāter nutrit

¶ De torrente. Caſſi. De tranſitoria paſſione et turbulēta. In via. qua itur ad aliam manſionē.

¶ Exaltabit ca. Vnde propter hoc exaltauit eū et dedit de⁹ illi nomē quod eſt ſuꝑ omne nomē vt in nomine hieſu omne genu flectatur celeſ. terreſ. et infer · et oīs lingua confiteatur q̄ dn̄s hieſuſ xp̄us eſt in glo · d · p ·

¶ Alleluia. Caſſi. Primus pſalm⁹ per omes litteras alphabeti q̇ indicat pfectos laudatores in eccleſia ſicut qui nō per omes minus pfectos. vel vt hylari⁹ ait huiōi pſalmi incipiētibus quaſi elemēta dātur. vn̄ monemur vt ad eruditōnem feſtinemus.

Alleluia.

CX

ſ Laudando.

Confitebor ti-

† ſ Qr a te ab omī malo liberat⁹ ſ Nō labiis ꝓpe. corde longe vt de quibus dicitur populus hic labiis me honorat cor autē eorū lon · ꝛc ·

bi †domine in toto †corde meo: in

ſ hoc dicit fidelis populus in ſpe quaſi iam ſit in angeloꝝ ſocietate. ſ Qui ſedebūt ſuꝑ ſedes xii · iudicantes · xii · tribus iſrael. i. inter quos iam nullus iniquus. ſed modo inter malos gemit eccleſia. qui quādo iuſti cōgregabūtur excludētur: hec ſunt magna opa d · e. in o. v. per quas nullum cōfitentē deſerit miſericordia. nulli⁹ iniquitas fit impunita. qñ flagellat etiam filiū quē recipit.

conſilio iuſtorum et congregatōe.

ſ Ideo confitebor.

Magna opera domini: exquiſi-

† ſ Exponit opera. ſ Preconialis ſ delicti imꝓbatio.

ta in omēs voluntates eius. †Cō-

† ſ Quia vbi abundauit peccatū ſuperabundauit et gratia.

feſſio et †magnificentia opus eiuſ:

¶ Caſ. Populus dei ab omī malo liberat⁹ laudat · ꝛ ad laudem dei inuitat ꝓ opibus ſuis. Nomē aūt angelice laudis alleluia et ſi omibus pſalmis cōgruat · ibi tamē p̄cipue ponitur · vbi magna exultatōne gaudet. que laus figuram habet future CX.

¶ Caſ. Populus fidelis primo ſe dicit cōfiteri in cōgregatōne iuſtorum vbi eterna laus. Secūdo fideles ſpūali munere ſatiatos ꝓmittētes aduentū xp̄i ibi. Memoriā fecit. Tercō eoſdē redemptos aſſerit ꝛ no · teſ · māſurū ibi. Redemptōnem

¶ Confitebor · Aug. Nō eſt hic ꝯfeſſio peccatorū ſꝫ laudis. Illa luget. hec gaudet. Illa vulnus medico oſtendit · hec de ſanitate gratias agit.

¶ In conſilio. Aug. Nō temere. ſed ex ratōe. ſcꝫ ꝑ eternis. ſic oēs iuſti.

¶ Caſ. In cōſilio iuſ. Hic nunq̄ʒ inter omes iuſtos vbi ſunt mixti mali. ſ̄ iam videtur in futura ſocietate pſallere ſpe rapti ad ſuꝑna. In cōſilio qd̄ eſt quādo cū dn̄o iudicant. In cōgregatōe, quādo de toto mūdo collecti.

¶ Magna opera. Caſ. Hec eſt materia et cauſa confeſſionis. Magna ſ. o · d. ꝙ de impio facit piū. Exquiſita. cui nichil ſimile · dum ſinit dyabolū ſeuire in bonū ſuoꝝ. Et ne putes ꝑ parte laudari addit. In omnes v. e. quia omia eximie facit · Que ſint opa ſubdit. Confeſſio. vel vt hiero · ait. gloria et decor · quia laudabilia ſūt ꝛ decora que facit. Iuſticia eius ꝑm. i. ſ. ſ. dn̄ bis dixerit. Item. in i. e. illis venite b · p ·

¶ Magna opera d. Quid magnificentius q̄ʒ iuſtificare impiū. Sꝫ ne putes ꝙ opus hoīs ꝓueniat hanc magnificentiā dei cōfitendo peccata quia et cōfeſſio · i · delicti imꝓbatio que nōdū quidē eſt opus iuſticie. eſt op⁹ eius. quid ergo: iniqu⁹ eſt deus cuius vult miſerando quē vult indurando Nō · iuſticia eñ eius manet in ſeculū ſeculi.

¶ In oēs v. Aug. Nichil ſuperat volūtatē dei. Qui ꝛ ſi vult vt ñ pecces. nō tamē ꝓhibet. Si vult parcere penitēti · vult et impenitentē punire ita de homine ſemper deus implet ſuam voluntatē quia nichil facit homo de quo nō operetur deus quod vult.

¶ Confeſſio et magnificentia. Caſ. Q. confitebor quia magna ſūt opera dn̄i. Quelibet etiaꝫ opera ſunt magna. ſi in eis videatur intētio et

voluntas.quę eſt confeſſio peccatorū.et magnificentia bonorum opreruz et iuſticia.i.merces quę iuſtę datur.

Memoriā fecit. Caſ. Secūdo dicit fideles copioſo munere ſatiatos pmittens aduentū dñi. vt hereditas auide queratur.

Aug. Memoriā fecit m.ſ. Hūc humilians et hūc exaltans. Sciendū cū quotidie ſint opera eius mira.reſeruat tamen oportune inuſitata.quę me/minerit hominis infirmitas.ſed quid pſunt miracula.niſi vt deus timeatur Quid ñor niſi vt miſe ricors eſcam det timen tib⁹? Eſca eſt panis q̇ de celo deſcendit.quē nullus meruit.ſed mi/ ſericordia dedit.quod ſi huic vitę tantū de/ dit.vt peccator iuſtifi candus verbū carnem factū accipet.quid in futura glorificatus ac cipiet.

Eſcam dedit. Caſ. Facit confeſſiōz et magnificentiā.quia dedit eſcam.i.bonam voluntatē p ſpūm ſan ctū.vel aduentu chri/ ſti timenteſ paſcit.in q̄ remiſſio eſt et ſalus.

Eſcam. Caſ. Ti/ mentib⁹ dedit.nō car/ nalem quę ⁊ malis ſed corpus et ſanguinez.ſ. Et vt de aduentu ei⁹ accipes ſubdit. Me/ mor erit.ſicut pmiſ/ ſum eſt in veteri iplet. In ſeculū.in eternū quia verba teſtamēti ſolida veritate cuſto/ dit.vt oīa impleant

Memor e.i.ſ.t. ſ. Aug. Nec totū de/ dit:qui pignus dedit. Et nō cōtriſtent ſacti qui audiūt facilius eſt camelū intrare p fora/ men acus q̄z diuitē in reg.cę. Quia virtutē operum ſuoꝝ ānunciabit po.ſ. quę em̄ hominibus difficilia.deo ſunt facilia.vt ⁊ diuites faciat intrare in re/ gnū celorū. Ut det illis hereditatē gentiū. Itū em̄ eſt ad gentes.mł ti em̄ ſunt vocati.occupata eſt hereditas gentiū.et cameli ſe humiliantes p foramen acus.i.p cōpungentes paſſionis anguſtias intrant

Uirtutē operū. Caſ. Virtus operū eſt q̄ ceci vident.et cetera quę fecit nota xpiano populo. Ut det illis h. hęc fuit intentio miraculorum vt crederent.

Ut det illis h. Caſ. Quaſi licet illis det hereditatē tū multa patient

Opera manuū. Aug. Id eſt.virtutis.veritas dum cōuerſis pmiſſa dat.iudiciū quod impijs minatur. Ueritas. Aug. Quā ſancti martires tenent.p qua et iudicātur hic. Et iudiciū.quo in futuro iudicabunt eos a quibus hic iudicātur.

Aug. Opera manuū eius ve.et iudi. Teneat veritas ab his qui iudicā tur.quo iudicent iudicātes ſe et in angelos cōtra quos luctant.nichil ſepet a xpo.quia. Fidelia omnia mandata.nō fallit.exhibet quod pmiſit nō tamē hic ſpandū eſt vt hic habeatur. Sed cōfirmata in ſę.ſę.fa. in veritate.et iuſticia.quia hoc verū et iuſtū eſt vt hic laboret quod man datur.ibi requieſcat.quod promittit.quia. Redemptōem miſit p.ſ: a captiuitate hui⁹ ſeculi vt in celo ſit requies. Dedit quidē iudeis terrā pro miſſionis. Sed hoc vetus teſtamentū eſt ad veterem hominez ptinens.ſed nouū mandauit in eternū vbi nil carnale ſpetur. Cuius heres quiſquis eſſe volueris.nolo te fallas.nō tale aliq̇d adipiſci mediteris quale ſolet hic ocu los auaricię cōcupiſcere.ſed quale oculus hoīs nō vidit. Sed primo penas fuge.anteq̄z deſideres promittentē deum.caue minantē.qm̄ ſanctū et ter no.eius. Pro oīmibus aūt huius ſeculi delicijs deliciarū matrē deſidera ſa pientiā. Sed initiū eius.timor dñi.illa delectabit.ſed prius donāda ſunt tibi debita q̄z pmia poſtulanda. Nec extollaris quia timor qui intellectus

† ſ Incōmutabilis.
⁊ iuſticia eius †manet in ſeculuz ſę
† ſ Re cōpleta memoriā dedit ſignificantiū que erant ī veteri lege. Ita.dedit eſcā.vel plura noua ptra ordīes rerū fecit.p que eū oīa regere patuit.
culi. †Memoriā fecit mirabiliuz
† ſ Natura. † ſ Exhibitione quando venit.
ſuorum †miſericors et †miſerator
ſ Non corporalē ſed ſpūalem.i.cor pus et ſanguinē ſuū. ſ xpūm formā iuſticię.
dominuſ:eſcam dedit timentibus
† ſ ⁊ p eos vel pter eos timētes. † ſ Quia poſt illud teſtamentū nō ſequetur aliud † ſ In ſemine tuo benedicētur o.g.
ſe. †Memor erit in †ſeculum †te/
† ſ Ita memor erit. ſ Completionē.
† ſ figurarum ſignificantium.
ſtamenti ſui: †virtutem †operū ſuo
† ſ iudaico vt apoſtolis fecit: † ſ Ad hoc.
rū annunciabit †populo ſuo. †Ut
† ſ Apoſtolis. † ſ Eccleſiam de omibus genti bus abrae pmiſſam. ſ gentes colendas.
ſ His dabis hereditatē tamē.
det †illis †hereditatem gentiū :ope
† ſ Executio iudicii. ſ verū iudiciū quo dixit paſſuros diſcipulos dicens.nō eſt ſeruus maior d.ſ. Q.et ſi me perſecuti ſunt et vos perſequent.
† ſ Quo iudicabit.
ra manuū eius †veritas ⁊ †iudiciū.
ſ Et: ſ Sunt eis qui implēt.et non diffidunt de promiſſis.
Fidelia omnia mandata eius: cō
† ſ Completa.vel data ab eo qui nō mētit et qui
firmata in ſeculum ſeculi †facta in
nichil niſi equū mandat. † ſ Hoc dedit.n
ſ Chriſtuz qui dat redēptionem captiuis.
veritate et equitate †Redemptōz

eſt.initiū ſapientię.eſt. Bonus facientibus.quia picluſ eſt intelligere et nō facere. Laudatio eius.cuius timor eſt initiū ſa.manet.hoc totum pmiū eſt hic finis.hic ſedes ppetua.hic mandata confirmata.hic eſt here/ ditas noui teſtamenti.

Fidelia. Caſ. Quia ſeruāt ſeruātes ſe.nō ſunt mendacia. Confir/ mata.nō in caſſū miſſa.vt verba humana. Facta.nō tantū dicta.i.veri tate qr oīa cōplent. In equitate.quia oīa cū libera iuſticię

† ſ Iudaico. ſ Nō ſum miſſus niſi a.o.Ec.
† ſ Et p angelos vel apoſtolos.
miſit dñs †populo ſuo: †mādauit
† ſ duraturū. ſ Quia nullū huic ſuccedet.
ſ Eterna pmittit. † ſ Nouum.
†in eternum †teſtamentum ſuum.
† ſ Ergo. ſ Bonis. † ſ Impiis. † ſ uirt⁹ et potentia vel filius.
†Sanctum et †terribile †nomen
† ſ Et terror pdeſt quia initiū ſapientie ſi intelli git.vt diſcrete habeatur et cū amore.
† ſ Met⁹ iudicii ianua eſt cōuerſionis et via ad ſapientiā.etiā iſte intellect⁹ qui eſt in timore dñi intentus eſt bonus.i.verus et vtilis.
eius: †initium ſapientię †timor do/
† ſ Qui ſic intelligūt hoc vt faciāt ſcz vt p timo rem ad ſapientiam aſcendunt.
mini. Intellectus bonus †omni/
ſ domini.
bus facientibus eum :laudatō ei⁹
manet in ſeculum ſeculi.
ſ Quia laudes dei p reuerſione cantāt.ſic chri
ſ Solennis.
Alleluia reuerſionis zacharię et
ſtiaui poſt abſolutōnem peccatorū. ſ Mōtani
aggei.

CXI.

Beatus uir qui
timet dominū:in māda/
† ſ vel cupit. ſ vel multū † ſ Inde quia ti met et quia volet. ſ vt neq̄ mors neq̄ vita ſe paret a charitate d ei.a ſimili.meſſis.que nulla tē peſtate poteſt deiici.
tis eius †volet nimis. †Potens

Redemptionē Caſ. Tercio redēptos aſſerit.et teſtamentuz nouū eterna gratia cō ſecratum.

Uel nome. Caſ. Id eſt.filius qui ī hūa nitate ſanctus.poten/ tia deitatis terribilis. amet ergo aduocatus timeat iudex.ne ſis ne gligens.ne deſpes.

Timor domi/ ni. Caſ. Metus iudi/ cij ianua eſt cōuerſio/ nis. Si addat diſcre/ tio dilectionis.

Laudatio eius m. Intentio pſalmi vnde alleluia pſcribit A laude icepit.in lau/ de finit.populus fide/ lis a dyabolo liberat⁹ gratias agens exp̄ſſit. quid et hic faciēdū ſit deuotis.et in celo per agendū.hic quia libe/ rat.ibi quia coronat.

Alleuia reuer/ ſionis. Aug. Agge⁹ et zacharias longe p⁹ dauid fuerunt comple tiſq̄z.lxx.annis tranſ/ migrationis.tunc ſub dario rege pſarum hi duo pphetauerūt.qd ad renouatōnem tem/ pli ptinere videbatur quę ſignificat reparatōnem noui populi ex ruina adę.vt portet imaginem noui hominis.vt poſt captiuitatē huius ſeculi quod ſeptē dierū repetitōne voluitur ⁊ longiquę pegrinatōnis miſeriā.quaſi poſt.lxx.annos eternalit ſolidetur. Caſ. Perfectio h⁹ edificij eſt illa ineffabilis pax ſapientię.c⁹ ini tiū eſt timor domini de quo incipit.

Caſ. Vel iuxta nominū interptatōem. Aggeus em̄ montanus interp/ tatur. Zacharias ſolēnis.quibus ſignificātur fideles.qui ſunt montani.i. alti in virtutibus.⁊ ſolēnes.i.in tribulationib⁹ etiam gaudentes. Sicut er go illi pphetę dominū laudauerūt.de hac ſpūali reuerſione.ſic xpiani qui p eos ſignificātur.poſt abſolutōnem peccatorū dominum laudant tanq̄z a captiuitate liberati ⁊ hylares de bonis quę habent. CXI.

Caſ. Oſtendit hic pſalmus poſt liberatōnem peccatorū quanta ſūt bo na fideliū quę retributio pfidorū. Et eſt etiā hic pſalmus.per omēs litteraſ hebręi alphabeti digeſtus.

Caſ. Primo monet ppheta quid faciat beatus vir.et quāta bona gra tia dei mereatur. Secundo agit de aduentu domini p quē omēs ſūt bea/ ti ibi. Exortum eſt in tenebris. Tercio impijs aduerſa puenire aſſerit.

Beatus vir. Caſ. Timor mundi miſeros facit.ſed timor dei ea appe/ tere facit.p quę homo beat⁹ ē In mandatis.hoc timor dei vt velit. Et nō ait faciet.ſed volet multū.quod ſufficit.quia ſufficit velle ſi pficiēdi mā data deſit facultas.quia pax eſt hoībus bonę voluntatis.et ſi nō adeo pro ficiat in eis.quia temptatio eſt vita iſta.et corpus aggrauat.et terrena ha bitatio deprimit ſenſum multa cogitantem.

Potens. Aug. Caſ. Ecce pmia illius beati. Semen eius.i.mer/ ces boni operis. Erit potens.in terra.nō hac vbi deriſui.ſz celeſti. Vel etiā hic in iſto tempore quo minus videtur. Semen. opera miſericordię vnde meſſis eterna. Potens.qr re minima etiā vt magna regnū celoruz emitur. Generatio.ñ carnis ſed imitatōis.vel opera rectorū. Recti ſūt

qui nõ reſiſtũt patri emẽdanti· et credũt ꝑmittenti. nõ credũt pitſſe opa ſua cũ nõ eis tempaliter retribuit̃. Sunt eñ qui bona illa agunt. mercedez hic a deo ſperantes· vel hoĩbus placere volentes· qd nõ beatus vir ·et tamẽ Gloria et d.i.d.e. id eſt· in cordis ſecreto. vbi habitat cũ ſpe vite eterne vbi diuitie ſancte et gloria eterna reponũtur. Juſticia. hec eſt gloria ei⁹. he diuitie eius. quã tamen habet a deo. Manet in eternũ. quaſi nõ tẽporaliter beatus.

¶ Exortũ eſt. Caſ. Secũdo agit de aduentu domini. p quez hoĩes et peccatoribus in eternũ ſunt beati.

¶ Caſ. Exortum eſt. Supra dixit hõa beati. nũc vnd' beat⁹. Lux gratio: que in tenebris ſed nõ alijs lux niſi rectis corde. quod lumẽ dñs miſerator. et miſericors. Qui pius ꝓſtentib· iuſtus contemnẽtibus. Sed ne terreat iuſticia. quia ſuauis et gratus eſt deo q̇ miſeret̃: ꝑdonãdo alijs quo ſibi veniã meret̃· et dat alijs quod ẽ cõmodare· vt detur ei in futuro· hec ſũt duo officia benignitatis. vnde dimittite et dimittetur vobis. date ⁊ dabitur vobis. hec de illo ſupiori verbo pendent. Gloria ⁊ diuitie in domo eius. hec facta ſunt ſermones quibus defendet' in iudicio. quod nõ erit ei ſine miſericordia: q: miſericordiaz fecit. Hoc a ſimilitudine ꝑmeditantis cauſaz ſuã dicitur vt eam firmis allegationibus et aſſertionibus in iudicio ꝑmuniat.

¶ Vel miſeretur. Caſ. Qui dat egentibus· Cõmodat q̇ mutuũ ꝑſtat ·poſt tantũdem recepturus.

¶ Paratum cor eius. Auguſ. Patet itaq̃ q̇ hic nõ ſua q̄rit· ſed que ſunt xpi. labores patiẽter ſuſtinet ꝓmiſſa fidenẽ expectat

ſ Et·
in terra erit ſemen eius: generatio
ſ Et·
rectorum benedicetur. Gloria et
diuitie in domo eius: et iuſticia ei⁹
† ſ Hec omnia michi ſunt. quia.
manet in ſeculuz ſeculi. † Exortũ
† ſ vt tenebras pellat et rectos faciat. † ſ Sol iuſticie. † ſ Quod lumẽ ſ dñs. ſ Natura
eſt † tenebris † lumen rectis: † miſe-
† ſ Exhibitione· ſ dũ expectat † ſ dũ iuſtificat· ſ Remunerando·
ricors et † miſerator et † iuſtuſ. Jo
† ſ Animo † ſ vel ſumptũ pecunie· vel laboris induſtriã. ſ dat cũ ſpe futuri.
cundus homo qui † miſeretur † ⁊ cõ
† ſ A ſimilitudine premeditãtis cauſam. vel oĩa d ſecrete dicit. ſ vel nit.
modat· † diſponet ſermones ſuos
† ſ diſponit quia in futuro locatus ad dextram· † ſ ⁊ ſi cadit vt petrus ſ Nunq̃ a gloria domini ſeparabitur:
in iudicio: † quia in † eternum non
† ſ Sed. ſ aug. vt audiat· venite benedicti patris m· pcipi. ⁊c· quia tunc generatõ rectorum benedicetur.
cõmouebit † In memoria eterna
† ſ Quibus dicet̃· Ite maledicti in i.e. quod his qui a ſiniſtris erunt dicetur. † ſ damnatis.
erit iuſtuſ: † ab auditõe † mala nõ ti
ſ Sed.
mebit. Paratum cor eius ſpera-
† ſ Non in mũdo. † ſ Et quia ſperat nulla re ſeculi molleſcit. ſ Nec vllis temptatõnib⁹ frãgitur· quia·
re in † domino: † confirmatuz ẽ cor
† ſ Etiã. ſ videns alios rideri in terra monẽtium et ſe irrideri· ſ A ſpe donec veniat·
† ſ In terra viuentiũ exiſtens.
eius non † cõmouebitur donec † de
† ſ Quoſcũq̃· † ſ Propter hoc futurum.
ſ gratis. ſ vt multis.
ſpiciat † inimicos ſuos. † Diſperſit
† ſ Non diuitibus. † Ergo· ſ aug· Quia deo
dedit † pauperibus: † iuſticia eius
cuſtode nil perit·
† ſ Cuius humilitas a ſupbis cõtemnebat·
manet in ſeculuz ſeculi· † cornu ei⁹
† ſ Cornu humilis exaltabitur et·
exaltabitur in gloria. † Peccator

¶ Caſ. Vel ſi quis mala minatur: non timet· ſed paratum.
¶ Diſperſit. Sperat nõ temere· quia diſperſit.
¶ Dedit pauperib⁹. Aug. Ecce iſte emebat quod nõ videbat. ſed ille theſaurũ in celo ſeruabat. q̇ eſurire et ſitire in paupib· dignat' in terris.
¶ Juſticia. Caſſiod. Sua dedit. et iuſte et pie vixit. vel qui dat ſua iuſticiam operatur.
¶ Cornu. Caſ. Quia hic humilis ibi poteſtatem habebit.
¶ Peccator videbit. Caſ. Tercio contraria impijs ꝑuenire aſſerit.
¶ Caſ. Bonis beatorũ hortatur. malis inimicoꝝ terret. et eſt iſte pſalm⁹ inſtitutorius fidelium.
¶ Iraſcetur. Dicens. Quid nobis ꝓfuit ſupbia et diuitiarũ iactantia.
¶ Alleluia. Caſ. Quia merito laudandus qui merito humilitatis gẽtes aſſumit. titulũ ꝑs expoit. Alleluia cũ vt diximus interp̃tat' laudate d· qualiter ⁊ pſalmus incipit. CXII.

¶ Caſ. Primo monet ꝓpheta deuotos vt laudẽt iugiter· et vbiq̃ ꝑdicẽt. Secũdo ipſe facit quod monet alios· i· laudat deũ ibi. Quis ſicut domin⁹. ad laudẽ ergo monẽs oſtẽdit. q̇ et quẽ et quãdiu et vbi et q̃re laudẽt dicẽs.
¶ Pueri. Caſ. Nõ ſenſu ſed malicia. maxĩe ſupbia· i· hũiles: vnde nolite pueri effici ſenſib· ſed malicia. puuli eſtote vt mentib· ꝑfecti ſitis.
¶ Aug. Caſ. Laudate dominũ pueri ſimplices et puri qui debẽt laudare. Nomen laudat qui virtutes eius predicat. Pueri intrant per anguſtũ. Ideoq̃ facta contentõe inter apoſtolos quis eoꝝ maior eſſz aſſumpſit hieſus puulũ et ſtatuit in medio diſcipuloꝝ et ait: Qui nõ humiliauerit ſe ſic puulus iſte. nõ intrabit in regnũ celoꝝ. et ideo nemo intrat niſi pueri in regnũ ce· proſtrata ei ſupbia· ex ore infantiũ ꝑficitur laus. Indigne aũt cantant iſta qui ſe magnos putant. Qui cognoſcentes deũ nõ ſicut deum glorificant aut gratias agunt. Et quia illi ſoli digne laudant· qui ſunt tanq̃ pueri. Ido poſt oĩa dicit puer. Benedicam⁹ domio· vl' laudate nomẽ dñi.

¶ Sit nomen. Caſ. Ecce dixit qui et quẽ laudare debeant deinde ſubdit. Quandiu laudandus ſit ſcilicet ſemper.

¶ Caſ. Sit nomẽ d. Ne ad horam putetis me impare laudez nec localiter. Sed. A ſolis ortu. Per circuitum enim ſolis· quaſi per quandã lineã mũdum ſignificat· in quo toto laudãdus eſt de⁹. Per gentes oĩa terrena· per celos oĩa celeſtia notat. vt per hec duo oĩes creaturas i dicet ſibi ſbiectas. Vl' per gentes carnales. p celos ſpũales·

¶ A ſolis ortu. Aug⁹. Hic dic̃ q̇ vbi q̃ debeat laudari.

¶ Vel celos. Aug Apoſtolos. p quos regnat in gentibus· et ẽ·

† ſ Hoc cornu humilis exaltari. † ſ Sibi ſera penitentia. † ſ aug· Malũ inuidie apud ſe retinet. nulli tamẽ nociturus. his ſe affligit quib⁹ bonos vexauit·
† videbit et † iraſcetur: † dẽtib⁹ ſuis
† ſ Signũ anxietatis· ſ Quia illic erit fletus et ſtridor dentiuz. † ſ aug. Quia nõ poterit requieſcere p penitentiã. cũ deſiderũ peccatorũ peribit. nullo ſuccendente ſolatio. cũ omĩa tranſeũt velut vmbra.
† fremet et † tabeſcet· deſideriuz pec
catorum peribit.
Alleluia.

CXII.
ſ Quia aſſumimi·
Laudate pue
† ſ In eſſentia eterna † ſ vt videntes opera veſtra bona glorificent deũ patrẽ veſtrũ qui in celis eſt·
ri † dominum: laudate † nomen do-
† ſ Semper. † ſ Non blaſphemetur.
mini. † Sit nomen domini † bene
† ſ Ex quo incipitis· ſ Quia incipitis ex quo vobis dicit̃· ſed ſine fine laudate eũ· nõ vos. etiam cũ magni fueritis. † ſ id eſt· in progreſſu·
† ſ in eternum·
dictuz: † ex hoc † nunc et vſq̃ in † ſe
† ſ vbiq̃· † ſ Q. p circuitum ſolis. † ſ Nõ apud iudeos tantum·
culum· † A ſolis † ortu vſq̃ ad † oc
ſ Sit·
caſum: laudabile nomen domini.
† ſ ideo laudate. † ſ aug⁹ · Homines et ſuper celos vbi uident fulgere deos quos colunt. i. ſolẽ et lunam et huiuſmodi.
† Excelſus ſuper oẽs † gentes do-
† ſ Celi ſupra ſe habent quem humiles ſecũ habent in pectore.
minus: et ſuper † celos gloria eius·
ſ Enim.
Quis ſicut dominus deus no-
† ſ Quos exaltat ſic vt nõ ſupbos faciat·
ſter qui † in altis habitat: et hũilia
† ſ Intuitu miſericordie. † ſ Per ſolã gratiã·
† reſpicit in celo et in terra. † Su-
† ſ Illos qui prius inopes erant· † ſ viciis carnis. ſ Carnalis uoluptatis.
ſcitans a terra † inopem: et de † ſter-

ideo ad laudes inuito: quia ſuper oĩes eſt regnaturus.
¶ Quis ſicut dominus. Caſ. Secundo ipſe facit quod alios monet vt et facto alios doceat. Quis. nullus qui per ſe poſſit. In altis. angelis et ſanctis · et licet alt⁹ nõ deſpicit humiles. Humilia. hi ſunt qui dono eius alti fiunt· et in eis ſedet· Reſpicit hu· in celo· Humiles ſinglos In terra· ſanctos· Quos ita reſpicit ſicut ecõuerſo odit ſupbos· Suſcitans a terra· de labore corporis. De ſtercore: erigitur cui carnis vicia nõ dominantur.
¶ Qui habitat. Aug. Exponit vbi ſuſcitat et erigit in eccleſia· ſ· que ante aduentũ ſponſi ſterilis· mõ mater multorũ leta et feta· Q· nec ſolũ erigit quos locet cũ principib· iudices ·ſed habitare facit in domo ſteri lẽ· et ſunt filij multi deſerte. q̇ ſi nõ oĩa relinquũt faciunt tamẽ ſibi amicos de mãmona iniquitatis per opera miſericordie.
¶ Et humilia· Aug· Vel les· Eoſdẽ in quibus habitat· quia in carne

et in ſpiritu humilitas eorū reſpicit. In celo. ꝓpter ſpūs libertatem. In terra. ꝓpter corporis ſeruitutē. Q. qui humilitatē habent in ſpū et oſtendunt in opere. Uel in celo. reſpicit quos vocauit iam. et habitat in eis. In terra. quos vocat vt habitet in eis. Uel potius celi ſunt qui cū dño iudicabūt. Terra. cetera ſanctorū multitudo. Humiles tamē hi et illi. Merito et celi humiles. quia ſuſcitat a terra. prius inopes. etiam adhuc q̄diu in corpore gemūt.

† ſ Ordinibus celi et angelis et hominibus.
ſ Angelis. ſ Apl̄is.
core erigens pauperē. Ut colloc̄et eum cum †principibus: cū prīcipibus populi ſui. Qui habitare
† ſ Saram matrem fidelium per omnes gentes.
† ſ in eccleſia inter iudeos.
facit †ſterilē in †domo: matrem filiorum letantem.

Alleluia.

CXIII.

ſ Mente ope dei ſ videtiū deū
In exitu iſrael
† ſ de afflictione ſeculi cui renunciant. † ſ Eccleſie. † ſ Luctantium quod prius q̄ iſrael † ſ A blaſphemis gentiū. a quibus ſemoti eſſe debem⁹
†de egipto: †domus †iacob †de popvel a turba demonū.
† ſ Confeſſio.
pulo barbaro. Facta eſt †iudea
† ſ Que in corde quod purgat cōfeſſio. et per eā facti iſrael poſſunt reſiſtere viciis et eſſe filii dei. Et hoc eſt iſ. po. ꝛc. † ſ vnde dedit eis poteſtatem filios dei fieri ꝛc.
†ſanctificatio eius: †iſrael poteſtas
† ſ Ergo. † ſ Mare ſeculi retro fit. ſ vt via ad libertatē pateret. † ſ deſcenſus hūilis. ſ .i. baptiſati ad eū vnde orti ſunt redierunt.
eius. †Mare vidit et †fugit: †iordanis ↄuerſus eſt retrorſū. †Mō
† ſ duces populi † ſ qui ſemen fidei receperūt
ſ vel geſtierunt.
tes exultauerunt vt †arietes: ⁊ †colles
† ſ Non inuidi. innocentes p arietes generati.
† ſ Sed hoc videntes mirantur. ſ aug. Quid eſt o ſeculū q̄ tua impedimenta ceſſerunt. vt tot milia hominū ad dominū cōuertātur. et hoc eſt. et tu iordanis. ſ Per euāgeliū geniti.
†ſicut agni ouium. †Quid eſt ti

Sterilem. Aug. Scilicet ſaram. i. eccleſiam gentilē. que prius ſterilis fuit. vnde p ſaram ſignificat. Eā in quā facit habitare in domo. i. in eccleſia iudeorum inter ipſos iudeos. vt ī lapide angulari duo pietes ꝯiūgātur. et fiat vnū ouile.

Filiorum. Aug. Ex pſona quorū hec dicūtur. de quib⁹ yſa. ad eccleſ. loquēs ait. Dicūt inquit in auribus tuis filij quos amiſeras. Anguſtia eſt nobis in loco iſto. fac ita q̄ nobis et nūc locum in q̊ cōmoremur. Tu vero dicis ī corde tuo Quis generauit mihi iſtos. quis ergo iſtos educauit michi. q. cum ſciam me eſſe ſine filijs et viduā.

Alleluia. Caſſi. Item hic alleluia ex alio negocio ponit. ſicut eīm ex diuerſis actibus deus laudat. ita ex varijs negocijs iſte titulus ānotat. Ab initio hebrei populi per magna miracula populo illo exhibita xp̄s mundo datus ꝓpheta nūciat. p quas ſimilitudines. i. p eorū ſignificata. etiā quiſq̄ xp̄ianus liberat. Erant eīm figure myſterio p ſpūalium xp̄i et eccleſie vt in pſalmi expoſitōe clareſcit. CXIII.

Aug. Hic nō narratur p̄terita ſed futura p̄dicūtur. quia in illis geſtis futura ſignabātur: et ideo nō oīa hic dicūtur. que ibi geſta. ſed quedā aliter. ne putetur p̄terita recolere.

Caſ. Primo dicit ꝓpheta q̄ mira dederit de⁹ hebreis in figura. et xp̄ianis in ſpū. Secundo interrogat quare hec facta ſunt ibi. Quid eſt tibi mare. Tercio inania ſimulacra gentiū rep̄bat. et religionē dei commendat ibi. Simulacra gentiū. ꝛc.

In exitu. Q. cū iſrael. i. dom⁹ iacob de egipto. i. pplo barbaro exiret.

Barbaro. Aug. Barbara lingua eſt que deū non laudat.

Facta eſt iudea. Caſ. Sicut ille populus cū exiret de egipto ſanctificatus eſt in iudea. i. terra pmiſſionis colendo deū verū. que terra erat ante p ydolatriā polluta. et ſicut potens factus eſt in ea. Qui eīm in egipto facti fuerant ſerui. ibi facti ſunt dñi. Ita exeūtes a peccato ſanctificat iudea. i. cōfeſſio. et p eam facti iſrael poſſunt reſiſtere vicijs. Et hoc. Uidit mare. i. peccatores ſeculi. Iordanis. qui varijs deſiderijs rapiūt homies in magnū mare. i. huius ſeculi amaricantē maliciā. ſed hec ī aduentu domini ceſſant. quaſi cōuerſa retrorſum.

Mare vidit. Aug. Hoc hic aliter dicit q̄ factū eſt. Ibi legit ſtetiſſe ab ea parte qua aque deſup fluebant. nec ibi quicq̄ dicit de geſtiētib⁹ mō

tibus. ſed tam ibi facta q̄ hic dicta figure ſunt.

Arietes. Aug. Qui collib⁹ vtriuſq̄ teſtamēti hereticos debellāt ⁊ ſupſtitōnes diruūt. Unde alibi. Afferte dño filij dei affer. do. fi. arie. Et ſexta māſio filiorū iſrael de egipto venientiū fuit helym. que interp̄tat̄ arietes. vbi erant xij. fontes et ſeptuaginta palme quib⁹ ſignificātur duodecim apoſtoli et ſeptuaginta diſcipuli quos in ſexta etate elegit dominus. vt per quattuor mūdi ptes xp̄i victorie palmā portarēt. deſtruētes gemino cornu vtriuſq̄ teſtamēti omnē ſcientiam aduerſus xp̄m ſe erigentem.

† ſ Qui variis deſideriis fluitis. ſ Q. cur veſtras conſuetudines dimiſiſtis.
bi mare q̄ fugiſti: et tu †iordanis
† ſ A tuo propoſito. † ſ Quid eſt q̄.
ſ Quibus dicitur. euge ſ. bone et f.
quia cōuerſus es †retrorſū. †Mōtes exultaſtis ſicut arietes: et †colles
† ſ Quibus dicet. venite benedicti patris m. ꝛc:
† ſ Ecce cur. ſ A clementia vel ira quā preuident futurā. ſ Aug. Hiero. A preſentia illius qui dicit vobiſcū ſum. u. a. cō. ſ. ſ vel cognitōe.
les ſicut agni ouium. †A facie domini †mota eſt terra: a facie dei ia
† ſ Que pigra erat commota eſt vt ſolidi⁹ firmet
ſ Etiam.
cob. Qui conuertit petram in ſtagna aquarum: et rupem in fontes
† ſ Caſ. Quia hec gratia erūpentis aque de petra nō p meritis. ſed illo miſerante data eſt.
† ſ Iudeis.
aquarum. †Non †nobis domine
† ſ gentibus.
non †nobis: ſed nomini tuo da glo
ſ de. ſ aug⁹. In miſericordia vocat impios. in veritate iudicat non venientes.
riam. Super miſericordia tua et
† ſ Aug. Cū eis non credendus predicatur. ſ; tremendus oſtendetur. † ſ Querunt ubi eſt.
veritate tua: †nequando dicant gētes vbi eſt deus eorum. †De⁹ au
† ſ uel in celo ſurſū alia littera. ſ Q oīa corpora celeſtia et terreſtria tranſgreditur.
† ſ uel in corporalibus uel in ſpiritualibus.
tem noſter in †celo omnia †quecunq; voluit fecit. †Simulacra gen
† ſ deus noſter talis eſt ſed. ſ Non ueri du.
† ſ In materia. ſ His maior reuerentia.
ſ aug. Habēt et lignea et fictilia. ſed precioſiora ponit. ut qui in his erubeſcit facilius in ceteris.
† ſ In forma.
tium †argentum et aurum: †opera
† ſ Homo qui loquitur melior.
manuū hominum. †Os habent
† ſ Hoc ꝓpriū hominis. cetera cōmunia homini cū beluis. ut nō ſolū homines. ſed et beluas ſcias ſimulacris anteponendas.
et non loquentur: oculos habēt et

Colles. Caſ. A colendo mediocres. n̄ eīm hec ad litterā. vnde et p mare et iordanē. i. p antiqua facta hec ſignari nō ambigas que hodie ſpūaliter fiunt.

Quid eſt tibi mare. Caſ. Secūdo interrogat quare hec. vt excitet admiratōem et ſoluit a facie domi.

A facie. Caſſio. Una duobus reſponſio. quia vnus auctor ⁊ ſecta fecit obſtupeſcere. et ſua. i. mō. ⁊ col. gaudere. xp̄o eīm apparente moti ſunt hoies a ſua ſupſtitōe ad cultū dei.

A facie dei iacob. Et q. q̄reret q̄s eſt dominus: deus iacob. nō recens. vel qui facit eos luctari.

Petram. Caſſi. Dura corda iudeorū. ad aq̄ baptiſmi. Rupem. gētiles. vt et ipi emanēt irriguos fōtes p̄dicationis.

Aug. Id eſt: ſe p̄t⁹ durū cū ignoraret liq̄fecit ad irrigādos fideles. vt ſit in eis fons aq̄ viue ſalientis in vitā eternā. cū reſurgēs aperuit illis ſenſū vt intelligerēt ſcripturas. Ipſe ergo dñs erat quaſi petra et rupes. donec aptis ſcripturis velut fōs influeret atq̄ oībus credentibus inundaret dicens: Si quis ſitit ve. ad me. et bi.

Non nobis. Caſ. Cū dixit deū bona dare. perit vt ꝓpter nomē ſuū det ea. quia merita nō videt in homībus. Gloria eſt cū īmeritis dat. Miſericordia dū peccantibus parcit. Ueritas dū p̄mia reſtituit. vel īpios puuit Ideo da. Nequādo dicāt ꝛc. hoc ſepe impij īputant bonis afflictis.

Miſericordia. Aug. Id ē. reparatōe. Ueritate. i. pmiſſione īpleta.

Ubi eſt deus eorū. Aug. Hoc ſolent dicere gentes que habent viſibiles deos. quia inuiſibilem deum colimus.

In celo. Aug. Id eſt. xp̄o hoīe ſecūdū illud deus erat in xp̄o mūdū ſibi recōcilians. Uel in celo. Caſ. id ē. potens ſup omnes creaturas.

Omnia quecūq; u. f. Per quod oīpotens apparet.

Simulacra gentiū. Caſ. Tercio īania ſimulacra ꝓbat et religio dei q̄ ſit vtilis oſtendit. Et ē hic pfecta demōſtratō in vitupatōe et laude.

Aug. Dñſa potentia veri dei ex opib⁹. trāſit ad deos gētiū viſibiles.

Argentū. Aug. Sed quia deus hoc fecit. inquit opera manuū hominum. hoc venerantur quod inde fecerunt. materiam eīm creauit deus. Sed ſtulticia hominū formā addidit.

Os habent. Aug. Manu ſunt formata. ſed nō habent membrorū

officia·plus aũt valet in affectibus miſeroꝝ forma viuenti ſimilis ·quia os habẽt et cetera.q̃ʒ ad eos corrigẽdos qꝺ ñ viuit·nec officijs mẽbroꝝ pt vti.

Aug. Os habent. Cur adeo inculcat in multis locis que ſunt omĩbꝫ no ta:qꝛ effigies viuẽti ſilis hoĩes ſeducit· vt putẽt in ea eẽ occultũ numen .et ñ eẽ ſine viuo hĩtatore· vñ et demonia ad poſſidẽda ſimlacra iuitant q̃ in eiſ ſepe fallunt.hec autez alibi damnat· oẽs dij gẽtiũ demonia. Pru dentiores vero dicunt ſe nec ydola nec in eis demonia colere. ſed q̃ p ydola ſignãtur· vt p hoc aerẽ· p illud terrã ⁊ cetera huiõi.hos trã ſeunt et alij· dicẽtes ſe nõ colere ipa corpora ſed que illis regendis p̃ſident numina· vt io uẽ mercuriũ et huiõi . que oĩa dãnat apo ſtolus·qui cõmutaue rũt veritatẽ dei in mẽ daciũ et ſeruierũt crea ture potius q̃ʒ creatori

Non clamabũt Aug. Poſt loqui qꝺ eſt hoĩs propriũ · hoc cõmune addit. vt pro beſtijs intelligaſ dictũ cetera que dixit cõmu nia nõ ad ſolũ hoĩem referaſ· Nam et videt et audiunt et olfaciũt et ambulant . vt nõ ſo lum hoĩes ſed etiã bel uas ſimulacris p̃ponẽ daſ cognoſcaſ. vt ſi pu deat adorare beſtiam hec oĩa habentẽ· mꝉ tomagis pudeat te a dorare mutũ et carens vita ſenſuqꝫ ſimulacꝝ.

Similes illis. Aug. Vide erubeſci bilẽ culturã dñ ait:ſi miles·ꝙ vere ſunt·vel ſimiles ſe eis intelligãt

Domus iſrael. Caſ. Hic oñdit xpia ne religionis vtilitatẽ

Domus aaron. Aug. Ne autez videa tur maioribꝫ iam res q̃ inferioribꝫ eſt ſpes ·ad dit·domus aaron.

Memor. Caſſi. Vt cõuerteret et con ſos p eundẽ bñdixit.

Super vos . Au guſ. Quia creuit numerus magiſtroꝝ. Super filios .quia creuit etiam numerꝰ ſequaciũ. Ergo vos vtriqꝫ patres et filij benedicti eſtis domĩo qui vos fecit celũ in maioribꝫ et terrã in mĩoribus· vel fecit omnẽ creaturam.

Benedicti uos do· Caſſio. Qui optauit ſupra benedici: iam confi ſus dicit benedicti·quod ad deũ ptinet: vt et ei ſeruiatis· vere dño.qꝛ etiam celũ celi ·i·xp̄us eſt ad honorẽ domini. Vel celũ celi·i· empireũ dedit dño xpo ſecundũ ꝙ homo . Terram autem.iſtam inferiorẽ dedit . Filiis ho. vt in ea ſe purificẽt. Vꝉ populũ p̃dicatoribꝫ. vñ. Sicut miſit me pater et ego m· v·

Et terram. Aug. In puſillis.ſed qꝛ et hi creſcendo fiũt celi: magni ſic ſunt celũ terre quã lacte nutriũt· vt ſint et celũ celi·dñ eam ſpant in celũ ver ti.hoc aũt celũ celi eſt domino.qꝛ illi magni ſoli dño docibiles ſunt. qꝛ iaʒ nõ ab homĩe neqꝫ p hoĩem·ſed p ipm deũ capiũt ſinceritatẽ et vbertatẽ ſa pientie·quibꝫ filijs hoĩm dedit terrã in qua operẽt.i·ſubiectos quos excolẽt

non videbunt . Aures habent et non audient:nares habent et non

† ſ aug· Hoc et ſimee poſſũt que manibus cõtre ctant meliores itaqꝫ ſunt.

odorabunt. †Manus habent et non palpabunt· pedes habent et

† ſ aug. Melior ẽ beſtia .que etſi nõ loquitꝛ cla morẽ tamen habet in faucibus .

non ambulabunt· †non clamabũt

† ſ aug.videãt ea aptis et viuentibus oculis .et adorent clauſis et mortuis mẽbris· ſ Quia ta lia ſunt ſimulacra itaqꝫ·

in gutture ſuo. †Siles illis fiant

ſ Adorantes.

qui faciunt ea:et omnes qui confi

† ſ Autem· ſ generalis eccleſia. ſ Quod nõ videtur.

dunt in eis. †Domus iſrael ſpera

† ſ In deo abiecto. † ſ vnde· ſ vt autem perduret vſqꝫ ad finem patientia·adiutor ⁊c· ſ In agẽdis bonis·

uit in †domino: †adiutor eorum et

† ſ Contra fraudes dyabolicas. † ſ Etiam . ſ Ordo ſacerdotum·

†protector eorum eſt . †Domus

† ſ vt et ipſi pſeuerẽt

aaron ſperauit in domino : †adiu

† ſ Ne eis noceatur·

tor eorum et †protector eorum eſt.

ſ Ideo adiutor et ,ptector maiorũ et minorũ qꝛ vtriqꝫ timent dominũ· ſ Hec duo ſpes et timor beatos faciunt. ſ in oĩ gente.

Qui timent dominũ ſperauerũt in domino: adiutor eorum et pro

† ſ Nõ enim nos preuenimꝰ miſericordiã dei· ſʒ dominus memor f.n. ſ Qui diu quaſi oblitus videbatur. ſ Nam.

tector eorum eſt. †Dominus me

† ſ Per filium miſſum.

mor †fuit noſtri:⁊ benedixit nobiſ.

ſ Eccleſie.

Benedixit domui iſrael:benedi

† ſ Pontificibus· † ſ Scilicet· † ſ Nullũ ge nus excluditur·

xit domui †aarõ. †Benedixit †om nibus qui timent dominũ: puſil

† ſ Maioribus benedixit· † ſ Aũt· ſ Bene dictõem·vel numero veſtro alios· ſ Ita factũ eſt cũ de lapidibus ſuſcitãtur filii abrae.

lis cum †maioribuſ. †Adijciat do

ad fructificandũ· vñ ſicut miſit me pater et ego mitto vos ⁊c.ergo vtriqꝫ ce lũ et terra viuãt ex eo qui fecit ea et laudẽt. Aliter eñ morietur .et a mortuo quaſi nõ ſit perit confeſſio.

Celũ celi. Aug . Dicit eos quoꝝ menteſ ſic ſblimauit vt nulli hoĩm .ſʒ ipi deo docibileſ fierent·quoꝝ cõpatõe oĩe viſibile .i·celũ et terra:dicitꝛ ter ra quã dedit filijs ho minũ·i· mĩoribꝫ vt eiꝰ cõſideratõe cõijciant creatorẽ quẽ infirmi ſi ne adminiculo adhuc videre non poſſunt·

Neqꝫ oẽs. Caſ. Vel nõ oĩes qui de ſcendũt·quia et ſancti deſcenderũt. ſed nõ in inferiori.

Alleluia. Hic ti tulus ſepe iteratꝛ·quia laudatõ dei·et digni tas eſt operũ et p̃mium laborũ·i· meritũ eſt et p̃miũ.

Aug. Propheta de fouea peccatoꝝ li beratus et in petra cõ ſtitutꝰ primo gratias agit· qꝛ exauditꝰ eſt et cõtra oĩa picula ſe i nocaſſe dicit.

Pſalmꝰ iſte eſt cõ ſolatõ fidelium ꝯtra do lores ſeculi.

Dilexi· Aug. Di cit hoc ouiſ que erraue rat·filiꝰ reuerſus huiꝰ ſeculi pegrinus.

Caſ. Diler. Non ꝓpter tempalia bona michi data. vt et infi deles. Sed qm ⁊c.

Caſ. Diligitꝛ deuſ et ab infidelibꝫ.qꝛ bo na dat. vñ. Cõfitebitꝛ tibi cũ bñfeceris ei. Di ligitꝛ pfecte cũ animus aduerſis nõ mouet· ſʒ ſpe accenditꝛ quẽ mo dũ poſt exp· dilexi. nõ qꝛ me regẽ fecit·pſpera dedit .ſed qꝛ oratõem audit in anguſtijs.

Et in diebus. Aug. Id eſt·mee miſe rie quos mihi feci pec cãdo q̃ ſũt pleni labo ris et doloris·i· vetu ſte putredĩs. Innoca bo quod nõ eſt ſine fi de. vnde aplus. Quo

† ſ Iudei. † ſ O gentes

minus ſuper †vos: ſuper †vos et ſu

† ſ Et ſic erit. † ſ vtriqꝫ· ſ Patres et filii.

p filios veſtroſ. †Benedicti †vos

† ſ Honori dei· † ſ vos. † ſ In maioribuſ.

†domino: qui †fecit †celũ et terraʒ .

† ſ Aũt. ſ Quia maiores a ſolo deo docẽtur. † ſ Eſt. ſ a. † ſ Populum inſtruendum. ſ Omnia viſibilia. ſ In puſillis·

†Celum celi †domino: †terraʒ au

† ſ vt per ea cognoſcãt inuiſibilia dei. † ſ Mi noribus predicatoribus· † ſ Cum hec ita ſunt

tem †dedit †filijs hominũ . †Nõ

nõ mortui in peccatis·

mortui laudabunt te domine: ne

† ſ aliquis omniũ. † ſ Quia peccator cũ vene rit in ,pfundũ viciorũ contemnet. † ſ Profun dum viciorum:

qʒ †omnes qui †deſcendunt in †in

ſ vita gratie·

fernum. Sed nos qui viuimus

† ſ Ex quo incipimus· † ſ Scʒ pgrediendo·

benedicimꝰ domino: †ex hoc †nũc

ſ Sine fine·

et vſqʒ in ſeculum.

Alleluia.

CXIIII.

ſ Spes futuri bo ni dilectionem accendit.

Dilexi quoniã

† ſ vel exaudiuit

†exaudiet dominus vocem †oratõ

† ſ aug· Exaudiet. quia iam· ex hoc eſt ſpes in in carnatõe et paſſione·in quo exptus miſʒ iuocabo † ſ dñ ,p nobis filiũ dedit.in hoc indicat ſe crede re que ad ſalutem ſunt·

nis mee. †Quia †inclinauit aurẽ

† ſ Miſerie quos michi feci. † ſ In quibus circũ. † ſ Quod nõ eſt ſine fide·

ſuã michi:⁊ in †diebus †meis †iuo

† ſ Q· dilexi inuocabo· † ſ He ſunt cauſe dili gendi.hec clamare faciunt.

cabo. †Circũdederunt me †dolo

† ſ Prius. ſ Errantẽ a te et expoſitum maliſ. ſ Non ego ea in ,pſperitatibus ſeculi·

res mortis:pericula inferni †inue

† ſ Sed poſt. ſ Latebat eñ me prius tribulatõ et dolor vtilis· vnde nobis auxliũ.et vana ſeduce bant.inueni miſeriã quã neſciens habebam.

nerunt me. †Tribulationem ⁊ do

† ſ Et ideo. ſ Sat egi vt liberarer a domino

lorem inueni: et †nomen domini

mõ inuocabũt in quẽ nõ crediderũt ·dñ ergo ait iuocabũt notat ꝙ nõ ẽ ocio ſus dilector.in quibꝫ circũdederũt me dolo·mor· Vel in diebꝫ ſalutis·i·tpe plenitudĩs vnde. Ecce nũc tempus acceptabile. Ecce nũc dies ſalutis.

Dolores. Caſ· Peccata vnde dolor et mors aĩme. vel eterna et hec in inferno erit.

Pericula inferni. Aug· Suffuſus eñ carnali voluptate non anim aduerti mala me cicũdantia.

Tribulatõem et do. Aug. Nulla me prius circũdederũt. Sʒ poſt iueni tribulatõnem et dolorẽ·i·afflictionẽ exteriorẽ eſſe vtilem·

Inueni. Aug. Et ego. Tribulatõem .quod priꝰ picula dixit. Et dolorem.quod prius dolores.recognoui que latent alios. Vel dolo. et tribula.dicit penalitatẽ iſtam et flagellorũ dolorẽ que infert deus ad vtili tatẽ hominũ. vnde da nobis auxiliũ de tribulatõe·quia p hec exteriora co gnoſcãt homo ſuam interiorem miſeriam.

O domine libera. Caſ. Secundo item clamat. vt liberatus veniat ad requiem.

Miſericors. Aug. Quia primo inclinauit aurē michi. et me voca/ uit. Iuſtus. quia flagellat. iterū. Miſeretur. quia recipit ad beatitudi nem. Nec tam amarū debet eſſe. ꝙ flagellat ꝗ̄ dulce ꝙ recipit. quia domi nus cuſtodit puulos quos grande ſq̄rit heredes

Conuertere. Aug. Nō meritis vel virib⁹ tuis. ſ; q2 dn̄s bn̄fecit tibi.

De morte. Aug. Mors eſt infidelitas. vn̄ dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos Et iter̄ nō mortui lau dabūt te domine.

Placebo. Aug. Dixit eripuit a. l. et tn̄ nō dicit placeo. ſ; pla/ cebo. ſecure vtiq; tunc quod nō modo. Pla cebo pfecte. qm̄ nullus erit lapſus ambulātiū pedū. nullū īfirme car nis lubricū. Et hoc in regione viuo. q̄ viuūt eternaliter.

Alleluia. Voce laudis cōgrue ꝓtitula tur hic pſalmus. quia in hoc pſalmo verba ſunt martirū qui cōfeſ ſione viguerūt. ⁊ ꝓmia dei conſecuti ſunt.

CXV.

Caſ. Primo me/ morant̄ beneficia dei. quib⁹ quid dignū red derent cū dubitent. oc currit calix paſſiōis q̄ a deo datur. Secundo ſeruos ſe dicūt ⁊ filios ancille. i. eccleſie ibi. o domīe quia ego ⁊c.

Caſ. Verus ⁊ cō gruus ordo. prius cre/ dere poſt loqui. ne nō/ dū credens audeat lo/ qui. ſed fidem ſequat̄ ꝯfeſſio. Ne vera ꝯfeſ/ ſio virib⁹ hoīs det̄. dic ꝓpriū hoīs ꝙ mendax quod nō facile ſciret. niſi exceſſu mentis ad ſupna vectus eēt. Ma gnū eīm eſt ſi quis ſe im prudentē attendit. Et cū homo nichil boni ꝓpriū habeat. quid retribuendū?

† ſ Quia hec mala ſunt michi. Sed. † ſ Quia ſine deo captiua ſ unde apoſtolus. Quis libe rabit me a cor. mor. h.

inuocaui. O †domine libera †ani

† ſ Et hoc ē qđ idē apoſtolus ſubdit. grā dei per chriſtum. ſ O. libe. et nullus dubitet. quia do. eſt miſe. ⁊c.

mā meam †miſericors dominus et

ſ flagellat enim filium quem recipit.

iuſtus: et deus noſter miſeretur.

† ſ vt paſtor. † ſ humiles.

†Cuſtodiens †paruulos domin⁹:

ſ Expto credite. quia ego vel dominus eſt iuſtus et miſericors. ideo. ſ O. dolor ſ; non penalis ē ſed ſalutaris. ſ Et ideo:

humiliatus ſum et liberauit me.

† ſ Quia domin⁹ eſt miſe. ideo. ſ Caſ. Horta tur animā vt cōuertat̄ ad deū vnde ei requies. † ſ Ad deū vt etiā hic requies mentis nō tamen deſidia aſſit vt ceſſet operari.

†Conuertere aīma mea in †reqēm

ſ Bona dedit prius liberato aliter li beratus non eſſes.

tuā: quia dominus benefecit tibi.

† ſ Ita benefecit. † ſ Per fidem. ſ Quia d̄ infideli factus eſt fidelis. ſ Hoc iam. quia qui credit tranſit de morte ad vitam.

†Quia †eripuit animā meam de

ſ Interiores ſ Hec in ſpe. quia modo lacrime. dū etiā la pſus ſum ꝑ carne infirma et in pedibus quaſi extremis aīme ptibus. i. in ſenſua litate lubricū adhuc ſentim⁹. ſ; in futuro placebo

morte: oculos meos a lacrimis pe

ſ Autem.

des meos a lapſu. Placebo do/

† ſ Quod nōdū in regione mortali.

mino in †regione viuorum.

Alleluia.

CXV.

ſ Quia credēti neceſſe ē loqui

Credidi pro

† ſ Non ipſū verbū quod cre didi nō ſermo quē protuli.

pter quod locutus ſum: †ego autē

Credidi propter quod. Aug. Nō ait credidi et locutus ſum. quia n̄ tantū credidit cetera que fides exigit. ſ; et ſimul cū illis credidit. et ꝙ ꝓmiū loquendo ſpare. et ꝙ pen̄ā tacēdo timere deberet. vnde loquendi quidem amor ex ꝓmio immittitur et neceſſitas ex pena indicitur.

Propter quod. Aug. Non eīm pfecte credit. qui quod credit nō lo/ quitur. piger ē ille ſeru⁹ vel tumidus. ſ; fidelis qđ accepit impendit ⁊ lucra tur. et ideo intrat in gaudiū domini ſui. Caſ. dicentis. Euge ſerue bone et fidelis intra in gaudiū domini tui.

In exceſſu. Vel extaſi mea. Aug. Et dicit̄ hic extaſis cū mens non pauore alienat̄. ſed aliqua inſpiratōe reuelatōis ſurſū aſſumit̄. Vel extaſi; dicit pauorē cruciatus vel mortis. quē cōminātibus pſecutorib⁹ et impen/ dentib⁹ paſſionibus hūana infirmitas patit̄. Quaſi diceret. humiliat⁹ ſū. In illa aūt humiliatōe. Ego dixi in exceſſu meo vel vt alij in extaſi mea. i. in pauore paſſionū ꝙ eſt oīs homo mendax.

Quid retribuā. Aug. Territus iſte reſpicit infirmitatē ſuā et videt nō eſſe ꝓſumendū de ſe. Ex ſe eīm homo mendax. vt et petrus dū ꝓſumpſit inuētus eſt mendax. ſed virtus dei eſt ſi nō cedit. Quod videns iſte factū in ſe gratia dei ſubdit.

Que retribuit. Aug. Nō ait ꝓ oīb⁹ que tribuit. Que igit̄ ꝓceſſe/ rant hoīs bona? vt omniū donoꝝ dei nō tributō ſed retributō vocari poſ/ ſit. Que ꝓceſſerant niſi peccata. Retribuit ergo deus hoībus bona ꝓ ma/ lis. paſſus ꝑ eis cū homines retribuūt mala ꝓ bonis.

Calicē ſalutaris. Aug⁹: Paſſionē a ſimili. q2 placita potio. Vel ſalutaris. hieſu' quia prior paſſus eſt. et dat imitari paſſiones ſuas. Et ideo ꝓcioſa in cōſpectu ⁊c. quod poſt dicitur.

† ſ Paſſus ſum multas tribulatōes ꝓpter verbū dei quod firmiter tenebā. vnde magis nitet veri tas. vnde apoſtolus. verbū domini nō eſt alligatū in me. qđ nō hi qui plus amāt gliam hoīm ꝗ̄ dei † ſ autem nō attribuens michi confeſſionem.

†humiliatus ſum nimis. †Ego di

† ſ Alii in extaſi mea mēte rapta ad ſupna:

† ſ Ex ſe. ex deo verax.

xi †in exceſſu meo: †omnis homo

mendax. Quid retribuam domi/

† ſ Pro meis malis.

no: ꝓ omnibus que retribuit †mi

† ſ Ecce ego dono dei verax. ſ Paſſionē. ſ Nō vnicū quid. niſi ex eis que ipſe dominus re tribuet. † ſ Hieſu. † ſ deſiderio.

chi. †Calicem †ſalutaris †accipiā:

† ſ Non michi ſed deo fiſus. † ſ Caſ. Accipiā quod eſt in deſiderio. et reddam in ipſo actu.

et †nomen domi inuocabo. †Uo

† ſ vt exemplum capiat.

ta mea domino reddam corā †omi

† ſ Cur tu ita. quia cara. vel precio mortis ei⁹ em pta. † ſ Cuicūq; vilis ſit.

populo eius: †precioſa in †conſpe/

ctu domini mors ſanctorū eius.

† ſ Quia precio nos compaſti ergo o do. ꝯfiteor condicōē meā † ſ quia nō eſt in textu ſcōꝝ aug.

† ſ Obediens.

†O domine †quia ego †ſeru⁹ tu⁹:

† ſ Repetit. ſ In omnibus. † ſ Id eſt. eccle que eſt ancilla dū ſeruit. ſponſa dū ſponſo cōiun gitur. aliter nō eſſet martir

†ego ſeruus tuus et filius †ancille

† ſ Quod totū ꝑ te. ſ tu nō mea merita.

† ſ Peccatorum.

tue. †Dirupiſti †vincula mea tibi

† ſ Et ideo. † ſ Me ipſum. † ſ Non fretus viribus meis.

†ſacrificabo †hoſtiā laudis: et †no/

men domini īuocabo. Uota mea

domino reddam in conſpectu om/

† ſ Non manufactis. † ſ Catholice eccleſie.

nis populi eius: †in atrijs †domus

Caſ. Calicē. quia ſub menſura bibit̄. vn̄ fidelis deus qui nō pa titur vos temptari ſu. id quod pōt. Salu/ taris. quia in eternā ſalutem ꝓpiciatur.

Precioſa in cō. Aug. Qui prior paſ/ ſus eſt dat imitari paſ ſiones ſuas. et ideo ꝓ/ cioſa in cō. do. m. ſ. e. Emit eā ſanguine quē ꝑ eis fudit. ne dubita/ rent ꝑ eo mori. Hoc er go ꝓcio cōparatus cō/ fitet̄ cōdicōnem ſuā. o domine quia ego.

O domine q2. Caſ. Secūdo ſeruos ſe dicūt et filios eccle. quia nō eſt locus veri ſacrificij extra catholi/ cā eccleſiā. ne quis he/ reticoꝝ martiriū deo placere putet.

Aug. O dn̄e. Ad/ mirat̄ ſe talia accepiſſe qualia dn̄s ꝑ mūdi re demptiōe. et vt augeat admirationem repetit ego ſ. t.

Filius ancille. Aug⁹. Hieruſalē cele ſtis libere a peccatis. ā cille iuſticie. qui autē ſunt ꝓter eccleſiā. non ſūt filij ancille. et ſi ſer uos ſe dicunt (quia ha bent nomē xpi) et mar tires vt heretici.

Aug. Filius ancil le. Non ſciſmaticus. Vl'ut āicilla nō ſibi ſ; dn̄o ita et ego in mor/ te mea aliquos tibi ꝑ/ turiā. ſicut et in vita.

Dirupiſti uincula mea. Caſſiodo. Virtute martirij vincula pec/ catoꝝ rūpuntur. quia omnia ſanguine abluūtur. hic verſus tante virtutis a quibuſdā creditur. vt peccata homini dimittātur. ſi in fine vite trina confeſ ſione dicatur.

Caſ. Quia ꝓcioſa: o domine tibi ſacrificabo. loquens deo affirmat qđ ſupra dixerat.

Sacrificabo. Aug. Caſ. Et quia dirupiſti. Tibi ſacrificabo. vt gratus. Hoſtiam laudis. ſic ꝙ Uota mea reddam. nō vbiq; ſed In atriis. i. in catholica eccleſia. nō hereticoꝝ. Domus dei que ſit oſten dit. In conſpectu omis populi. Caſ. publice debet laudari qui ꝑ omnibus pati voluit. vt plures edificentur.

Uota mea. Caſ. De ipſū qui ſū imago dei deo ꝗ̄ reddēda ē vnde ꝗ̄ ceſaris ſunt red. ce. et que dei deo. ſed quia nō modo ſeru⁹ ſed ancille filius. dicit ſe reddere vota in atrijs do. i. ancille. Et que ſit exponit. i. popul⁹ ei⁹. hoc eſt quod ſequit̄. In cōſpectu oīs po. e. et aptius hic nominat hieruſa lē. Aug. ſed ne quis putet ꝑ hieruſalē iudeos ſolos ſignificari qui hoc no mine gloriātur. audiat ſequentē pſalmū. Laudate d. omēs gen. hec ſunt atria d. ille omnis populus.

Alleluia. Caſſi. Breuis pſalmus oim̄ primus athomus·i·ſi‑ne diuiſiōe·ꝑ ſui enim breuitate nō recipit di uiſionē.ſed om̄es com pendio ſue locutōnis ſupat·et eſt quaſi pun ctus pſalmoꝝ· vn̄ diu̇ ſe ſpēs formātur. Mi ra variatō cōtra tediū ſalutaria dicere·modo paucis,modo late.

Omnes gentes. Caſ. Ne qui ꝑtereant̄ de toto orbe.

Aug. Et hec ſunt atria illa dom⁹ domi. Et ille om̄is populuſ. vnde in ꝓcedenti pſal mo egit non ſoli iudei qui ſibi illud arrogare conātur.

Et collaudate. Caſ. vt ſit in vnū reda cta oim̄ laudatō. qđ ē catholice eccleſie.

Confirmata. Caſ. Quia quod ꝑ ꝓ phetas ꝓmiſit: aduētu xp̄i cōpleuit·et firma‑ uit miſericordiā. vt nū ꝗ moueat·quia q̇ de‑ dit: cuſtodit.

Manet in eter nū. Aug. Siue in eis que ꝓmiſit pijs·ſiue in eis que minat̄ impijs.

Alleluia· Caſſi. Quintus pſalmus de primo aduentu·multiſ figuris decorat⁹·habz verſus vniſines.quoſ‑ dam vnius principij. quoſdā intercaleres. ⁊ huiōi ornatus.

Caſ. Fideliſ popu lus peccato ſolut⁹ pri‑ mo monet om̄es dn̄o cōfiteri·quia audit⁹ in tribulatōne· ideo ho‑ minē dicit nō eſſe timē dū. Scđo in ſolo deo fidendū ibi Bonū eſt confidere. Tercō por‑ tas hieruſalē apiri cu‑ pit ibi Apite. Quar‑ to frequentare atria dei ſuadēs de aduētu gaudēs ibi Bn̄dict⁹.

† ſ vbi pax et ſanct̄i in viſione dei letātur·
domini in medio tui †hieruſalem.

Alleluia.

CXVI

Laudate domi
† ſ gentiles· † ſ vel collaudate.
nū omnes †gentes: †lau‑
† ſ Iudei· † ſ hac cauſa.
date eum omnes †populi. †Quo
† ſ dato ſp̄uſancto· ſ dū inimici etiam cedunt nomini ꝑ quod liberati ſumus· † ſ Reparatio hominis miſericorditer ꝓmiſſa·
niam †cōfirmata eſt ſuper nos †mi‑
† ſ Chriſti. † ſ Chriſtus qui eſt ueritas patris· ſ Caſ· Si quando nō fuit filius· fuit pater ſine ueritate.
ſericordia †eius: et †veritas domi‑
ſ uel in ſeculum ſeculi·
ni manet in eternum.

Alleluia.

CXVII.

ſ Laudate.

Confitemini do
† ſ Propriū deo qui ꝑ ſe et ex ſe bonus. ſ In eſſentia· † ſ Caſ. In hoc patet ꝙ bonus.
mino quoniā †bon⁹: quoniā in †ſe‑
quia in eternū dona miſericordie concedit·
culum miſericordia eius. Dicat
† ſ Non eſt differendū. † ſ totus beatus pp̄lus ſ tales ſunt ydonei confiteri. † ſ Quid·
†nunc †iſrael †quoniā bonuſ: quo
niam in ſeculū miſericordia eiuſ.
† ſ Sacerdotes qui ꝓ reuerentia ſingulariter me morantur. † ſ Iſtud idem.
Dicat nunc †domus aaron: †quo
niam in ſeculū miſericordia eius.
† ſ vt includas pupillos cū maioribus de omni gente. † ſ Quia tales ſunt ydonei ꝯfiteri dn̄o.
Dicant nunc †omnes †qui timēt
dominū: quoniā in ſeculum miſeri
† ſ Quia· ſ de anguſtiis ſeculi. ſ Ecce mia·
cordia eius. †De tribulatione in‑
† ſ de anguſtiis ſeculi liberat·et in latitudīe pre miſſoꝝ ponit·
uocaui dominū: et †exaudiuit me
ſ Charitatis· ſ Et qꝛ exaudiuit·
in latitudīe dominus. Dominus
michi adiutor: non timebo quid
ſ Caſ·Carnalis inimicus.
faciet michi homo. Dominus mi
† ſ Quod plus eſt ꝗ̄ nō timere ſ vel videbo Caſ. in futuro ſcilicet iudicio· vbi dyabolus cum ſuis videbitur deſtructus. † ſ Etiā ſp̄uales·
chi adiutor: et ego †deſpiciam †ini‑
† ſ Quia dominus adiutor· ſ Ideo vtile eſt. † ſ Contra mala ſeculi·
micos meos. †Bonum eſt †confi
† ſ Carnali·cuius vana eſt ſalus.
dere in domio: ꝗ̄ confidere in †ho
ſ Bona·
mine. Bonū eſt ſperare in domi
† ſ Angelis. † ſ Quia. ſ tribulatōem quā ſupius cōmemorauit hic exponit.
no: ꝗ̄ ſpare in †pricipibus. †Om
† ſ Quaſi extra explorantes· blandis. minis· et aliis occultis.hoc in principio eccle. ſ Eſt hoc·
nes gentes †circuierunt me ⁊ in no
† ſ dū ipſi cōuerſi penas penitēdo ſuſtinēt quas ingerebant·
mie domini: quia †vltus ſū in eoſ.
† ſ aug· Hic nō repetit gentes. quia hoc a ſolis iudeis factū eſt. † ſ Quaſi in obſidione.
†Circūdantes †circūdederūt me
† ſ In capite ſuo pius populus qui eſt corpus chriſti pſecutores ſenſit.et ꝓ eo factū eſt quidquid interior ibi virtus deitatis per exteriorē carnem peregit· † ſ ē hoc
et †in nomine †domini: quia vltus
ſ Caſ·amaris conatib⁹ dulcē cibum aliis parauerūt. dicit eccleſia in pſona xp̄i
ſum in eos. Circūdederunt me ſi
† ſ hoc melius de eccleſia.
cut apes et †exarſerunt ſicut ignis
ſ Eſt hoc·
in ſpinis: et in nomine domini qꝛ
† ſ vel in preſenti vel in futuro † ſ vltus ſum tamen aliquando. ſ Id eſt·vacillaui.
†vltus ſum in eos. †Impulſus
† ſ vel verſatus. † ſ de equo virtutum. ſ in eternam mortem·
†euerſus ſum vt †caderem: ⁊ domi
ſ Releuauit a caſu. ſ Etiam.
nus ſuſcepit me. Fortitudo mea
† ſ Et ideo. † ſ Et ideo ſ Nō ſolū facit peri cula declinare.ſed etiam ſalutem preſtat·
et †laus mea dominus: et †factus
† ſ vnde qui videbātur deficere exultant ī malis
eſt michi in ſalutem. †Vox exul‑
† ſ in ſecretis cordiū vbi gaudia ſpe futuri· que neſcientes mali putant eos triſtari· vnde quaſi triſtes ſemper aūt gaudētes. Et iterū. gloriamur in tribulationibus· ſ et ſi extra afflicti.
tationis et ſalutis: †in tabernacu‑
† ſ inde eſt gaudiū qꝛ· ſ Chriſtus
lis iuſtoꝝ. †Dextra domini fecit
† ſ Quā. ſ Aug· Magna virtus de hoīe face re deū.terrenis dare celū.
†virtutem †dextra domini exalta‑
ſ Repetit quaſi mirū· ſ Nō homo ſe exaltauit nō per ſe vicit· nō ſibimet gloriā vel ſalutē dedit·
uit me: dextra domini fecit virtutē
† ſ et cū hoc ſit. † ſ vt putas o perſecutor ſ Morte eterna † ſ uita quā neſcis·
† ſ Quādiu hic ero.
†Non †moriar ſed †viuam: ⁊ †nar
† ſ vt per hoc augeatur eccleſia † ſ hac gemi natōne ſignificatur cōſuetudo ipſius dei qui hoc cōſueuit. vt benedicens benedicā· ſ Q. hoc per miſit michi deus fieri ad correctōnem. etiā euer ſio eſt ad cautelam.
rabo †opera domini. †Caſtigans
caſtigauit me dominus: et morti n̄

videnť iuuare hō vel angelus·ille ꝑ eos hoc facit. qui eos ꝓ modo eoꝝ bonos facit.

Omnes gen‑ tes. Caſ. Ecce vnde liberat de occulta vel apta tribulatōne. vel nō ꝑmittendo cadere. vel a caſu releuādo.

Et in nomine. Alij in nomine domi‑ ni vltus ſum eos.

Circūdantes cir. Aug. Quaſi red‑ dens cauſam vnde tā ta potuit ſupare: dicit q̇d prīo in capite paſ‑ ſus ſit.

Circūdederūt. Aug. Quod ab igno rātib⁹ geſtū eſt myſti‑ ca ſbtilitate ꝓdicit ſpi‑ ritus ſanct⁹. Neſciētes iudei rem oīm fecerūt. et nobis dulciorē paſ‑ ſione deum. ſicut apes dū ſibi putant repone re. alijſ mel faciunt.

Caſ. Circūde·m·ſ· Alij ſicut apeſ fauū di cit xp̄uſ. q̄ pungēdo ſe euiſcerant. Sic iudei occidendo xp̄m intus pierunt· Spine. pecca ta quib⁹ incitati eſtua‑ uerūt contra xp̄um.

Exarſerunt ſi‑ cut. Auguſ. Vel hoc melius de eccleſia acci pit̄. poſt paſſionē nan ꝗ dn̄i cōtra eccleſiam gentiū et iudei exarſe‑ rūt ſic ignis in ſpi· pec‑ catoꝝ. Ea em̄·i· pecca ta in fideli poplō igne pſecutōis cremauerūt cui volentes officere ꝓ fecerunt.

Quia vltus. Au guſ. Dn̄i cōuerſi extin‑ cta in eiſ malicia popu lo xp̄iano ſociati ſunt vel cū in fine iudicati iudiciū veritatis ſine miſericordia ſēſuri ſūt

Impulſus ver ſatus. Caſ. Vt quā do boni dātur penis vt a fide cadant. ⁊ do minus ſuſcepit Aug. quia tam nō cadit cui dominus eſt fortitudo et lauda tio· ꝗ̄ nō cadit dn̄s. illi vero cadunt qui ſibi volunt eē fortitudo ⁊ laudatō

Dicat nunc. Caſ. Vt ego vos. ita vos inuicē monete. vel dicat·id ē· confiteatur.

Quoniā in ſeculū. Caſ. Ecce quattuor verſus vniſines.

De tribula. Caſ. Hiero. Exēplū de ſe ponit. vt alios ad miaꝫ īuitet.

Dominus michi. Caſ. Idem in duobus principiū.

Deſpiciam. Caſ. Vel videbo hic vt tutior et cautior fiam. Inimi‑ cos meos damnandos.

Bonū eſt. Caſ. Secundo in ſolo deo dicit confidendū· per quē ini‑ micicias gentium euadit, et ad veram vitam venit.

In principibus. Aug. Angelis·qui principes dicūtur· vnde in da‑ niele legit· Michael princeps veſter·in quib⁹ nō eſt ſpandū ſed in dn̄o. Cū

Impulſus euerſus. ⁊c̄. Poſtꝗ̄ oſtendit ꝙ liberat non ꝑmittendo cade re·oſtendit etiā ꝙ liberat a caſu releuando.

Factus. Aug. Non fit quod nō erat ſibi. ſed illis· ſalus eſt cōuerſis· quod non erat auerſis.

Non moriar. Aug. Dicit eccleſia vt putat pſecutor ſtrage funeruꝫ poſſe ſe delere nomē xp̄ianū. cū potius augeat.

Caſtigans. Caſ. Cur autem tanta ꝑtulit indicat. Caſtigans quidq̇d faciunt caſtigatio eſt domini. Nichil ſibi vendicent. morti non datur cuius vicia purgātur. Aug. Sepe pater ꝑ nequā ſeruos emendat filios. cū illis

penam·his ꝑparet hereditatē. Que ſit aūt hereditas hinc poteſt cognoſci. Aperite por·quid intus:ingreſſus confitebor.

¶ Aperite. Caſ. Tercio portas hierl'm apiri ſibi cupit·vbi dicit 7 ď angulari lapide. Aperite.o ꝓphete qui portatis c·r·ce: Portas. Caſ. Hier. per has portas doctrine ingreſſi vere laudant·extra catholicā eccleſiā non eſt laus dei. He omēs porte ducūt ad vnā que eſt xpus. per quā iuſti intrāt in celū·vnde. Ego ſū hoſtiū ꝑ quod ſi quis introierit ſal·erit. Et alibi. Nemo venit ad patrē niſi per me. Aug. Ecce de vtroqꝫ ſeculo mentionē fecit. et quia hec porta xpus apparuit. cōfitebor tibi·let⁹ gratias agens.quia exaudiſti in aduentu filij. priores eīn iuſti aduentū petebant.

¶ Portas iuſticie. Aug. Id eſt .portas mortis ꝑ q̄s iuſti intrant in requiē. vnď apoſtolus. Cupio diſſolui.et eſſe cum xpo. Sancti eīn ꝑ hāc portam mortis vitā inueniūt eternā. Q. Et q̄a domi⁹ nō tradidit me morti. Ergo o vos pſecutores inſtate 7 apite michi portas iuſticie·i· portas mortis ꝑ quas iuſti intrant in reqem. Et ego ingreſ·in eā ·i· ꝑ eas ad vitam. Cōfitebor do.qꝛ hec porta dñi ē·id eſt·qua itur ad dominū. vel q̄ dominus exiuit de mūdo vnde alibi. Et dñi domini exitus mortis. Et iuſti imitātes xpm.intrabūt i eam .i· ꝑ eam ad vitam.

† ſ ergo. † ſ id ē·doctrinaꝫ ſacre ſcripture que docet iuſticiā. ſ Ecce qua intretur oſtēdit.

tradidit me †Apite michi †portas

† ſ Quid int⁹ facies ſ Laudabo. ſ In voce exultationis.et cō·ſ·e. que eſt beatitudo ſcōꝛū·

iuſticie ingreſſus in eas †cōfitebor

† ſ Eſt.

domino: †hec porta domini iuſti

† ſ Id eſt. per eam in celū vbi non iam boni et mali permixti· † ſ In laude gratias agens. ſ Inquā tibi domine.

intrabunt †in eam. †Confitebor tibi quoniam exaudiſti me:et factus

† ſ in ſalutē:nā lapidem ecce per quē. ſ Quis eſt ſalus· ſ Ecce lapis ſcꝫ chriſtus.

es michi in ſalutem. †Lapidem

† ſ volentes ſuā iuſticiā conſtituere iuſticie dei. non ſunt ſubiecti.

quem †reprobauerunt edificantes:

† ſ vt duos pietes iudeoꝝ et gentiū conderet in ſe.

hic †factus eſt in caput anguli.

† ſ Nō ab his quibus paſſus·q̄uis non niſi per paſſionē.ſed a domio qui occulte edificabat. † ſ vt ſit caput anguli· ſ fact⁹ eſt lapis ſꝫm q̄ homo. ſ vel ei·

†A domino factum eſt †iſtud: et ē

† ſ q̄ deus homo. † ſ interioribus. † ſ Credentiū nō carnaliū qui reꝓbauerūt. † ſ Mei dies veteres·

†mirabile in †oclis †noſtris †Hec

† ſ id eſt·qua michi ſalutem dedit· vnde tpe accepto·e.t.et in die ſalu.audi·te· † ſ Ergo. ſ Mente.

eſt †dies quam fecit dominus: †exultemus et †letemur in ea. †O do

† ſ foris opere· † ſ Quia ſalutis eſt dies ergo·

¶ Edificantes: Aug. Soli iudei deū colentes edificabant. alijs ꝑ ydolatriā deſtructis·ſed nō ꝑfecerunt.quia xpm contempſerunt.

¶ Benedictus. Caſ. Quarto frequentari atria dei ſuadet. de aduentu chriſti gaudens.

¶ A domino factū· Aug. Vel a dño factū ei ſecundū aliam litteram· id eſt.ad honorem patris.

¶ Hec ē dies. Hic eſt ann⁹ iubileus figuraliter ſub lege obſeruatus ·q̄ dicit' remittens vel initiāſ·quia tūc ſerui manumittebant'.poſſeſſiones dñis reſtituebātur·et nos hac die a ſeruitute peccati redempti ſumus.quibus eſt hereditas reſtituta eterna.

¶ Caſ. Hec eſt dies.q·f·d. Et ſi oīs fecit·hāc ſingulariter·qua dñs venit in qua cōuenit letari.quia dyabolus ius ꝑdidit.homo reuixit.et quia hoc ē O domine ſaluū. Ecce dſideriū magne petitōis. Saluū.de clade ſeculi. Proſperare. vt dolores iſti vertant' in eterna gaudia.

¶ Benedictus qui venit. Aug. Maledictus qui in ſuo. vnde dñs in euāgelio. Ego veni in noīe patris mei·et nō accepiſtis me. Si ali⁹ venerit in nomīe ſuo illū accipietis·qui erit maledictus.

¶ Caſ. Benedictus. Laus de aduentu.et o reliqui xpiani. nos maiores quaſi ſacerdotes benedixim⁹ vobis.qď multū prodeſt·quia. De domo. id eſt·eccleſia catbolica vnde baptiſm⁹ et oīs benedictō īmo. Deus dominus.benedixit vos. Et illuxit. fugans tenebras peccati .et vos iam benedicti. Conſtituite d·ſ.cuſtodiētes diem qui honori dei ſacratus ē. Ad cornu.ad litterā vt cōmunicēt corpi xpi·vt in feſtis ſolet·vel conſtituite mēte tendētes ad cornu.i·ad poteſtatē altaris·i·ſacramēti·vnde. Introibo ad altare dei. Ego.aūt ꝑ me dico deus meus. Confitebor tibi. hic verſus ſupra.ſed et hic·quia leta confeſſio poſt beneficia.

¶ De domo dni.i·ecclīa catholica.hec ē tra ſcā.ď q̄ dñs ad moyſē. Tolle calciamēta de pedib⁹ tuis. Terra eīn in qua ſtas terra ſcā eſt.hec eſt terra bona in euangelio que ꝓfert fructū triceſimū·ſexageſimū·centeſimū in q̄ ſtare debemus erecti vſqꝫ ad celeſtia·nō iacere graues terrenoꝝ torpore·ſoluētes calciamēta de pedib⁹ noſtris·i·opa mortua de affectibus noſtris.

¶ Conſtituite d.ſ. Aug⁹. Magni qui excedūt·qui mēte verbum apud deū cōtingūt·paruulis ſe ꝯtempant·eos benedicūt de interiori domo dei vbi laus in ſecula ſeculoꝝ. Sed quid inde nūciat'? hoc q̄ dominus qui venit in nomīe d·quē reꝓbauerūt edificātes.deus eſt equalis patri. et illuxit. nō vt qď credim⁹ itelligeremus.7 vobis nūciaremus. vt aūt 7 vos intelligatis. Conſtituite d·ſ·i·c·id eſt. frequētatōib⁹. In voce exul.et cō·ſ·e·ambulando in loco tabernaculi ad· vſqꝫ ad domū dei.

† ſ Hic et in futuro· † ſ aug. Proſpa iter redeūtibus· quia nobis tu via

mine †ſaluū me fac· o domine †benedictus qui †veit

† ſ id eſt.his ſaluatis ſalua alios· † ſ Maledictus qui in ſuo noīe·ve. † ſ vel venturus eſt.

ne †pſperare: † bñdictus qui † veit

ſ Quaſi in pſona ſacerdotum minoribus loquitur.

in nomine domini. Benediximus

† ſ Cui latria. ſ Cui dulia.

vobis de domo domi: †de⁹ †dominus et illuxit nobis. Conſtitui

† ſ Natiuitatis et reſurrectōnis dominice· † ſ Non tepide.ſed in frequētatōnibus virtutum vel hominū.

te †diem ſolennem in †condenſis:

† ſ id eſt·vſqꝫ ad interiorē domū dei de qua uos benediximus. vbi ſunt altaris excelſa. † ſ Non ſtrepitu verboꝝ hec dicentur·ſed ipſa dilectio eſt vox iſta.

†vſqꝫ ad cornu altaris. †Deus

ſ Non aliud.

meus es tu et confitebor tibi: deus

† ſ Quidquid alii. ego·

meus es tu et exaltabo te. †Confitebor tibi quoniam exaudiſti me

† ſ Et ſicut ego ita et vos·ſicut monui a principio.

et factus eſt michi in ſalutē. †Cōfitemini domino quoniam bonus qm̄ in ſeculum miſericordia eius.

Alleluia Aleph.

¶ Aug. Conſti·d·ſ. Id ē·ei⁹ deſiderio aſſidue quiſqꝫ ſe affligat donec ad ſupni ſacrificij altitudinē·i·ad eterna gaudia attingat.

¶ Diem ſolennē. In veteri lege paſcha pentecoſte ſcenophegia tres ꝑcipue ſolēnitates·in quib⁹ ꝑceptū vt nemo vacu⁹ in conſpectu dñi appareret. Vacuus eſt qui in ſe xpm nō habet·qui eſt fundamētū quod nemo mutare valet. Inde eſt q̄ illis trib⁹ ſolēnitatibus fidelis popul⁹ numū offert·manna ſi oblatōe·interiorē ſignificās. In numo eī nomē et imago regis Quiſqꝫ ergo ſpūalit' numū offerat. vt nomē regis·i·xpi in ſe hēat. a chriſto xpian⁹ dicit'. Et imaginē·id eſt·animam lumine vultus eius inſignitam deo exhibeat.

¶ Cornu altaris. Caſ. Vel ꝑ altare intelligit' ſacramentū corpis 7 ſanguinis. Cornu altaris eſt poteſtas·i·virtus ipſius ſacramenti. Multi enim ſumūt ſacramentū et nō rem vt mali. Boni vero ſacramentū et rē ſacramēti ꝑcipiūt que eſt ſpūalis caro xpi de qua ipſe ait. Si quis nō māducauerit carnē meā et nō biberit ſanguinē meū.non habet vitam eternam.

¶ Vel altare intelligit' mēs hoīs. vnde in lege ꝑceptū fuit fieri altare quadrangulū et cōcauū. Ideo quadrangulū·quia mēs hūana quattuor virtutibus muniri debet·prudentia·iuſticia·fortitudine·tempantia. Eadē debꝫ eſſe cōcaua ad recipiēdū verbū dei atqꝫ ignē dilectōis. Humor eī infuſa repellit. vnde in leuitico ꝑceptū eſt·veſiculā gutturis et plumā ꝓijci quando turtur vel colūba offert'. veſicula inflatōnem ſupbie ſignificat. plume īanes inquiſitōnes ſublimiū.hec ergo ꝓijce vt ſis altare cōcauū.

¶ Vſqꝫ ad cor.al. Aug. Eundo vſqꝫ ad eminētiam mētis que eſt altare·i·ad cōtemplatōem·dicentes·deus meus es tu.

¶ Deus meus es tu. Et vt aptius dicamus iſtoꝝ verboꝝ hic eſt ſenſus. Nō ſufficiat in terra iſte dies feſtus quo agnus occiſus eſt.ſed cōſtituatur in frequētationib⁹ quouſqꝫ ꝑueniat' mentib⁹ exaltatis ad interiorē eius deitatē·vbi laudes cantabim⁹·ita·deus meus·e·t·et cō·t·et confitebor tibi quoniā e· Itaqꝫ ſicut cepit laudē·ita terminat. Confitemini d· ab initio q̄ deſeruim⁹.in finē quo redim⁹ nō eſt qď ſalubri⁹ delectet' q̄ꝫ laus dei.

¶ Alleluia aleph. Ambro· Pſalmus iſte inſtitutor eſt fideliū .paradiſus omniū pomoꝝ.quāto in ſupficie videtur aptior,tanto ꝓfundior:ſimilibus verbis cōtextus Aug. vbi generalis iuſtus loquitur. modo ꝯfitendo qď accepit.modo verū eadē ſpando que meruit nulla confuſione permixt⁹ ſed nouitate rerū litteris mutatis explicatur.

¶ Ambro. In hoc pſalmo tot ſūt octonarij quot elementa apď hebreos

id eſt .xxij. et ſinguli per omēs verſus incipiūt a ſingulis elementis ꝑ ordinē per quod innuit quod hec ſūt elementa et oīmoda doctrina ad beatitudinē. cuius doctrine ptes congruis interꝑtatōnibus nominū elementorū deſignent. octonari⁹ ipe ſingulis diſtinctōnibus innuit ꝙ vnaqueqꝫ ps perfecta eſt, et ſufficit. vt ſi quis eā ſeruet in vita .vij. dierum ꝑueniat ad octauā reſurrectōis. Uel circūciſionis cordis ſignificatur.

¶ Ambro. Omīs moralis doctrina ſuauis eſt. in qua hic pſalmus eminet. quaſi ſol pleni luminis meridiano calore feruens. ꝑ litteras hebrei alphabeti digeſt⁹ vt ſicut pueri in primis litteris vſum diſcendi ſumunt. ita nos huiōi elementis vſum viuēdi vſqꝫ ad maturitatē. Singulis litteris verſus octoni ſubijciūtur vt vnitatē deitatis q̄ cūia regit: docerēt. et purgatōnem legitime ſanctificationis. octaua em̄ die et circūciſio fit ex lege, et in xp̄i reſurrectione ſum⁹ ei cōmunificati. Titulus eſt alleluia. qꝛ in his de⁹ laudatur. in quib⁹ eſt remiſſio peccatorum. Aleph doctrina interꝑtat. plenos ergo doctrine ſequentes verſus attēde. Pri⁹ imaculati in via. poſt ſcrutātur. ante em̄ vita ꝗꝫ doctrina. bona vita etiā ſola gratiam habet. Doctrina ſine vita non eſt integra. q̄a in maliuolā animā nō intro .ſ. vnde dicit̄ q̄rent me mali et nō inueniēt. Pri⁹ ergo corrigenda eſt vita. inde querenda cognitio. Prima ergo ſunt moralia. ſecunda myſtica. In illis vita. in his cognitio. ſine vtraqꝫ vero nō eſt perfectio. Idem ordo in primo pſalmo. beatus qui non receſſit a via iuſticie. inde in lege meditatur.

CXVIII.

† ſ Olim miſer homo pollutus. nunc contra ſi in via. et ſi ambulant in lege. ſ Non ſine peccato. ſed ſine criminali.

Beati immaculati in †via: qui †ambulant in †lege

† ſ Chriſto qui via et veritas et vita. vel in lege domī que ē via ad vitā. Nō ſūt † ſ deinde † ſ Nō ocioſi † ſ Non carnis. † ſ Hoc nō poſſunt niſi ꝑfecte ſcrutentur. † ſ Scripturas.

†domini. †Beati qui ſcrutant̄ †teſtimonia eius: †in toto corde exquirunt †eum.

† ſ Si. ſ nō vt heretici ſ Nō diuiſo ſ vnō non poteſtis deo ſeruire et mammone. † ſ Non alium. † ſ Hi beati. qui enim opantur iniqua. nōdū īmaculati ambulāt in lege. ac ꝑ hoc nōdum beati.

†Non enim qui operātur iniquitatem: in †vijs eius ambulauerunt. †Tu mandaſti mandata tua †cuſtodire †nimis †Utinā

† ſ via xp̄ūs. vie prophete et apoſtoli et oēs predicatores. ſ aug. Omnes vias fides vna complectitur. qua viuit iuſtus. † ſ Hi non ambulant in viis qui op. ini. et vere quia. ſ vt ambularent et ideo ambulandum. ſ Per prophetas et apoſtolos. † ſ Caſ. vt nec iota preterea̅t. † ſ Plus ꝗꝫ patitur natura carnis. † ſ Ambro. Sed ad hoc ſine gratia nō michi ſufficio.

†dirigātur †vie mee: ad cuſtodiēdas iuſtificationes tuas. †Tunc non †confundar: cum †pſpexero i omnibus †mandatis tuis. †Confitebor tibi in †directione cordis: †in eo ꝙ †didici iudicia iuſticie tue. Iuſtificationes tuas cuſtodiam †nō me derelinquas †vſqꝫquaqꝫ.

† ſ Caſ. Actus hoīs huius vite qui ꝑ ſe tortuoſi. † ſ Quia. ſ In adam cōfuſus et nudus nunc in conſpectū dei venis quaſi ſecurus. ſ aug⁹. Quia nō auditor obliuioſus eſt ſed factor operis Confunditur qui inſpicit. ſi non facit. † ſ vnde iacobus. Si quis auditor eſt verbi et nō fac. ꝛc. † ſ Quaſi in ſpeculo. † ſ vnius reus punitur. † ſ Et tunc. ſ Non ero ingratus ſed laudabo quod diſtori⁹ nō pōt. † ſ Quia tu feciſti directū cor meū † ſ aug. Cōfitebor ꝑ eo ꝙ didici ſi dirigit̄ cor ad cuſtodiendū quia aliter inde nō letarer ſed accuſarer. Nā quid ꝓderit ꝙ ea didicerim ſi corde peruerſo vias ago prauas. † ſ A patribus nō ꝑ me inueni. ſ Et etiam. ſ Opera iuſticie faciam. † ſ Q. vt cuſtodiā. ſ Ambro. Et ſi relinquis ad ꝓbatōem vt iob. ſ aug. Et ſi relinquis aliquando ut infirmus michi uidear. † ſ uel ualde. i. ī pena et ſic gl'iabor in te nō ī me

Beth.

ſ Premittit interrogatōnem cū deliberatōne. ſ Iuſtificatōes tu. cō. que ſūt cuſtodiēde. quia.

IN quo corri

¶ Aleph. Ambro. Id eſt. doctrina quod eſt cōmune toti pſalmo et quaſi ꝓlogus. quia cū conſtat ꝙ oēs volunt eſſe beati etiā mali. His que deſiderat adeptis. docet ꝙ plurimi neſciūt quo modo veri beati. ne quis iā erret de via beatitudinis. Chorus ſanctoꝝ loquitur a primo iuſto ad vltimū quaſi. diuerſi diuerſa querūt quibus beati. Sed hec eſt via. qui volunt eſſe beati. ſint īmaculati. et vt de fidelibus nō de chriſto accipiatur.

¶ Amb. Singule littere ſunt. quaſi tituli ſuorum verſuū. continentiam eorum declarantes.

¶ Ambro. Elementa ſchole xp̄i. Omīa ꝑ perfecto numero iuſtoꝝ. Partes ſunt ſecundū numerū litterarum.

¶ Beati īmaculati. Caſ. Diffinitio beati per actus qui in xp̄o ſine macula. ambulans in lege et ſic ſcrutans vt ꝓbebatur. aliter non eſt dignus ꝑquirere niſi ſit ꝓbabilis vite.

¶ Caſ. Immaculati. Pluraliter vt de fidelib⁹ nō de xp̄o accipiatur.

¶ Qui ambulant. Nō peccāt. Uel ſi peccāt penitēt. ꝓficiūt ⁊ ꝑſeuerāt.

¶ Qui ſcrutatur. Aug. Exquirūt. hoc poſſunt et impij. ſed iam ſpe beati. quia ſunt inuenturi quod querūt. nō quia ſcrutātur et querūt beati. ſed ꝓpter hoc ꝙ aderit. vt in euāgelio. beati qui ꝑſecutōnem p. et qui eſuriūt nō quia hoc. ſed ꝓpter hoc quod ſequit̄. quia ipſorū eſt regnū celorum.

¶ Exquirunt. Aug. Propter hoc ſcrutanda erant teſtimonia vt deus inueniret̄ aliter nō valuit. vt qui volunt eē docti. nō iuſti. vnde gloria apō homines. non apud deum.

¶ Non enim qui. Aug. Quaſi qui peccatū habet nō ambulet in vijs. Uel qui ambulant ſine peccato ſint. Sed nō dicūt̄ illi opari iniquitatē qui et ſi quotidie fragilitate leuiter peccant nō tamē amant. ſed oratōe et ſigno crucis deſtruūt. Peccatū iniquitas eſt nō tamen ſine peccato qui in vijs ambulat. ſed nō ipſe opatur illud. ſed quod habitat in eo peccatū. cum nō vult quod agit. Fomes qui eſt in nobis. qui languor eſt nature. cōmouet illicita deſideria. et ita nō ſine peccato. Sed nō opatur qui deſiderijs carnis non obedit. Qui vero obedit a vijs deuiat. Si vero cōfitetur et orat et hec ad vias ꝑtinent. et ꝓpter vias peccatū nō imputatur.

¶ Operantur Caſ. Ex dilectione. nō inuit⁹ vt qui dicit. quod odi facō Beati qui ſic agunt. et ne hec contemnantur. ſubdit iuſſionē domini.

¶ Tu mandaſti. Caſ. Uel ita cōtinua Beati q̄ ſic et ſic agūt Et ne hec cōtemnātur ſubdit iuſſionē domini dicens.

¶ Tu mādaſti. vl' nimis mandaſti. vel nimis cuſtodiri.

¶ Nimis. Aliquādo plus ꝗꝫ oportet. q̄ō nō hic. ſed pro valde.

¶ Aug. Caſ. Diſtingue nomia. lex eſt vmbra futuroꝝ. que ſpūaliter debet cuſtodiri. vt de ſacrificijs et huiuſmodi. Teſtimoniū eſt euidens res q̄ commonet alios. vnde iacobus. Lapis iſte erit teſtimoniū. Et dominus curato lepſo dic̄ offer munus tuū in teſtimoniū. Sic et ꝓcepta dicūtur teſtimoīa que monēt ne peccem⁹ Mādata ſūt ſine vmbra. que ꝓſentem hn̄t opatōnem. vt diliges d. d. t. Et nota quia teſtimonia accipit in ꝓhibendo. et mandata in iubendo.

¶ Utinam. Aug⁹. Optat cōtra ſupbiam liberi arbitrij. cui non ſatis eſt doceri niſi pri⁹ dirigat̄. Amb. quaſi te mādante legem accepi. ſed niſi adiuues ſit michi mors.

¶ Ambro. Uita beati exꝓſſa optat eam. vtinā diri. ad cuſto. aliter non poſſunt cuſtodiri niſi directe vie noſtre ſint. Iuſtificatōnes priſco populo multe fuerūt. ſcꝫ vt famul⁹ hebreus. vi. annis ſeruiat. vt pater reuerēter habeatur. Caſ. filius diſciplinet̄ deus timeat̄ ſacerdos honoret̄ et his ſimilia He poſſunt cuſtodiri. ſi ꝓ oculis ſemꝑ habeantur mādata. vt praua mox emendētur ꝑ ea. Omīa. ne peccādo cōtra vnū ſit reus omniū. vnde iacob⁹. Si quis totā legem ſeruauerit offendat aūt in vno. factus eſt omniū reus. Nō euitat qui ꝓſpicit in mādatis. qui ī mādatis nō ꝓſpicit in q̄ erret neſcit

¶ Non cōfundar. Ambro. Ante em̄ in adā cōfuſus es et nudus fact⁹. cū operuiſti te folijs fici quia cōfundebaris. Abſcondiſti te a cōſpectu dei. quia erubeſcebas. Nūc aūt venis in cōſpectū dei. Caſ. per gratiā liberat⁹

¶ Iudicia iuſticie. Sūt. qꝛ famulos libat ꝑſecutōe dyaboli laborātes

¶ Non me derelinquas. Caſ. Iuſtificatōibus conceſſis petit a deo cuſtodiri quia ſcit dyabolū circuire. Uel ita ꝓcatur xp̄i aduentū ante quē de⁹ reliquerat mundū ꝑ peccato. ſed iam orat ne vſqꝫquaqꝫ. i. valde relinquat. quod iam impleū eſt in aduentu xp̄i. quia deus in xp̄o mundū ſibi recōciliauit.

¶ Beth. Caſ. Hic oſtendit ꝓcepta liberare hoīem de confuſione. i. de lapſu peccati. In prima littera partes beatitudinis exponit in quibus ꝓcatur ſe cuſtodiri. In ſecūda temp⁹ cōuerſionis aperit in quo potiſſime a lapſu ⁊ confuſione fluxe etatis ad deū quis conuerti debeat. vn̄ congrue huic octonario ꝓmittitur littera beth. que interꝑtatur confuſio.

¶ In quo corrigit. Ambro. Quaſi confuſus de errore et laſciuia fluxe etatis. iam iuuenis deliberat quomō viam corrigat. Aug. quia poſt meditatōem videntur meliora conſilia. ſubdit ꝓpheta quaſi ſimilis deliberās conſiliū. o domine. In cuſtodiendo ſ. t. vnde ad dominū cōuerſus quaſi ꝓce delata. Uel hoc conſiliū dei inſpiratōne perceperit nō hūana ꝓſumptione. Ambro. melius eſt preuenire iuuentutem correctione ꝗꝫ poſt lapſum

recordatõne deflere et dicere delicta iuuentutis meę ⁊c. hoc eſt debilitatis remediũ.illud robur ſalutis.hęc eſt res in piculo·quia graue eſt conſueta repellere. Magnũ eñi in ſe cõſuetudo vinculũ habet.ibi in bono. vnde. Bonũ eſt viro cũ tollit iugũ ab adoleſcentia ſua. Facilius eñi eſt retrahi ab ingreſſu.quã arrepto itinere praue conſuetudinis reuocari.

Adoleſcentior. Aug. Quia hac etate potiſſimũ debet fieri. Vel iunior filius qui in euangelio legitur viam ſuam deprauaſſe. Vel potius qui portat imaginẽ noui hõis·inde veteris.

Caſ. Vel adoleſcentior. In qua etate homo pnior ẽ ad peccandũ. vnde fili a iuuẽtute tua excipe doctrinam·et vſq̃ ad canos inuenies ſapientiã.

In cuſtodiendo. Aug. Opere. vnde nõ ait in legẽdo vel memorando.aliter eñi nõ poteſt corrigere niſi cuſtodiendo· et ita ẽ ſenior mente vt daniel. Nam quidam verba dei tenẽdo agũt ne obliuiſcãtur ·nec agũt viuendo vt corrigãtur.

Ne repellas. Ambro. Vel de plãtione eccleſiaſtica agit quã qui negligẽter adminiſtrat a deo repellitur. quod ne ſibi fiat iſte pcatur dicens: Ne repellas me a mã.tuiſ. docendis vel ãnunciãdis in eccleſia. a quibus negligens repellit ne tollat locũ meliori· et ne ſibi plus contrahat offenſionis. Ipſe eſt tepidus qui nec feruore fidei calidus eſt. nec frigidus algore infidelitatiſ·qui nõ rapitur de manu dei. ſed eijcitur. vt peior frigido·i·penitus infideli· vnde in apoca· Vtinam frigidus eſſes aut calidus.

† ſ Spũalis populus vel pnior ad peccandũ vel gentilis populus. † ſ Prauã cõſuetudinẽ.
git †adoleſcentior † viam ſuam :in
† ſ Opere·quia fruſtra cuſtodit memoria ſine vita·in puerſa vita non eſt correcta via. † ſ Quia in his eſt correctio et ideo. ſ Qui non in toto corde negligens eſt et repellitur. ſ Ita iã ſenior mẽte·aliter nõ põt ſ fidei.
†cuſtodiẽdo ſermões tuoſ † In to
† ſ Quod eſt ex dono dei. † ſ Ideo. ſ Quaſi indignũ eſt cum toto corde quero. ſ Non adiuuando.
to corde meo †exq̃ſiui te: †ne repel
† ſ Ab intelligentia legis .a qua repellitur. qui a deo non adiuuatur· † ſ Exquiſiui et memorie cõmendaui.
laſ me a †mãdatis tuiſ † In corde
† ſ Pro porcis et canibus. † ſ Quia dicis nolite ſanctum dare canibus.
meo †abſcondi †eloquia tua: vt nõ
† ſ Quia habeo eloquia gratias ago· ſ In natura. vel in tuis quos benedicis.
peccem tibi. †Benedictus es do
† ſ de reliquo. ſ facere. ſ fruſtra abſcondi in corde.niſi ſequãtur opa iuſticie. † ſ Eloquia vnde viuificatur homo. ſ Opera ſanctorũ que impat deus.
mine: †doce me †iuſtificatões tuaſ.
† ſ Cordi cõcinnis. † ſ Q·abſcondi et tẽp⁹ videns pnunciaui: ſ Aliis· ſ vnde clamane ceſ.vt t.ex·v.t. † ſ Omnia· nõ tua ſed omĩa oris·i·que p eloquia tua michi dixiſti
†In labijs meis †pnũciaui †omnia iudicia oris tui. †In via teſti
† ſ Etiam. ſ aug.Chriſto.in quo oẽs theſauri. ſ In hac vita.
moniorum tuorum delectatus ſũ:
† ſ Non compantur hec ſpũalibus in gratia· ſed quia hominbus ſuaues· † ſ Et ibi ĩmorabor ⁊· ſ doce me facere inſti·tu.et ſi amplius docueris·
†ſicut in omnibus diuitijs. † In

Aug. Ne repellas. Mandatis quippe eius rectis atq̃ arduis humana nõ compatur infirmitas·niſi pueniens eius adiuuet charitas. Qui nõ iuuatur·quaſi flameo gladio ab arbore vitę phibetur indignus.

Abſcondi. Genus peccati·obſtinatis pdicare·vnde nolite ſanctũ dare canibus et margaritas ante porcos.p· Ambro. Viciũ eſt ſecreta myſteria vulgare indignis.quod fit vel adulatiõe vt placeat ei cui vulgat. Vel auaricia .vt quid lucret. Vel iactantia·vt plura ſcire videatur. Vel loq̃citate incauta·dũ ſine iudicio volat irreuocabile verbũ. Aſſumenda ergo ẽ diſciplina ſilẽtij·vt prius quis taceat·q̃ loquat. vnde. Sit homo velox ad audiendũ tard·ad lo· Ideoq̃ Eſaias cũ audiſſet a dño Clama. Reſpondit quid clamabo. Et domin⁹ compat regnũ celorũ theſauro abſcõdito in agro.quẽ cũ inuenerit homo abſcon·⁊c·hic eſt theſaurus ſapientię et cognitionis.quẽ abſcondit homo in corde ſuo ſicut maria conſeruabat oĩa verba domini confe·e·in cor·ſ·

Benedictus. Caſ. Ne quis ſanctã erudĩtõnem ſuis viribus daret. pmittit. Benedictus. laudatus qui gratis das. Doce.id eſt· pſta me facere· vt factis oſtendam quod didici.

Vel ſupra dixit ſibi datam legem·hic petit ſibi dari benedĩtõnem qua lex impleatur. Q.quia abſcon·elo·t·in cor.m·dediſti legem da et benedictõẽ gratię·ſcʒ doce me iuſ·t·vt faciẽdo diſcam vel ſecreta legis ãpli⁹ ſciã.

Omnia iudicia oris tui. Caſ. Iudicia oris quę p pphetas ⁊ apoſtolos locutus es.oĩa nõ vniuerſaliter ſed q̃ ſcripta vel dicta ſunt. Aug. Iudicia ſunt quibꝰ et nũc et in finẽ iudicabit mũdus·qui ſunt abyſſus multa et inſcrutabilia.ſ nichil horũ tacui q̃ p eloquia michi ĩnoteſcere voluiſti.

Via te. Caſ. Chriſt⁹·quãdo de ipſo loquẽtia ad ipſũ ducũt in quo impleta. Sicut in omibus diuitiis. ſpũales accipe.terrenis eniʒ quas ſordes computat non compat.

Teſtimoniorũ. Aug. Teſtimonia ſunt quibꝰ quantũ nos diligit oñdit· vt in hũanitate natiuitatis·paſſionis.quibꝰ et futura ſperamus.

In mandatis. Ambro. Pronũciaui·delectatus ſũ et adhuc in mã·t·exerce·vſu boni opis.et ſic in merito boni opis cõſiderabo vi·t·nemo eñi ad penetralia intellectus puenit.niſi vita pura prius proximus fuerit.

† ſ vel garriam. † ſ Ita cognoſcam·
mandatis tuis †exercebor: ⁊ †conſiderabo vias tuas. In iuſtificatõ
† ſ Aug. Ne poſſim obliuiſci qđ expedit retineri·
nibus tuis †meditabor: non obliuiſcar ſermones tuos.

Exercebor. Auguſ. Vel garriã. Cõtra omnes inimicos fidei· copioſis ratõnibꝰ garriens diſputabo. tũc aũt vtiles diſputatões ſi nõ ibi conſideretur niſi vię domini· quę ſunt miſericordia et veritas.quorũ duorũ plenitudo inuenit ĩ chriſto .p hanc exercitatõnem fit etiã illud. In iuſtifi.t·m·ıđo meditabor. vt nõ obliuiſcar·ſ·t·

In iuſtifi·t·me. Caſ. Obliuioni q̃ ex ĩfirmitate originaľ peccati venit oppoſita eſt meditatio ·nonerat viciũ humanitatis et cõtra illud auxiliũ repit· Iuſtificatões ſunt ſicq̃ hebreus puer ñ pl⁹ q̃ ſeptẽ annis ſeruit.ĩ viij·i·reſurrectõe liberit his et huiõi q̃ ĩ enigmate dicta ſunt cõuenit meditatio. Mãdatis aũt moralibꝰ q̃ ſũt non mechaberis et huiuſmodi operatio.

Gimel.

ſ Quia ſum correctus. Qui nichil meritis·ſed gratie totũ deputat.
Retribue ſeruo
† ſ In preſenti et in futuro· ſ Per fidem·per quam cuſtodiam.
tuo †viuifica me: et cuſtodiam ſer
† ſ aug· Quia nõ poſſunt cuſtodiri per obediẽtiã niſi prius videãt per intelligentiã addit ergo reuela. † ſ Interiores.quorum velamen in chriſto euacuatur.
mones tuos. †Reuela †oculos
† ſ vt hoc·niſi quis omnibus renũciauerit non poteſt meus eſſe diſcipulus.
meoſ: et cõſiderabo †mirabilia de le
† ſ Retribue.reuela·quia· ſ vel inquilinus. ſ aug· Nõ ciuis babilonie cor habens in celo.ei nutu ſcire potes cui famularis.
ge tua. †Incola ego ſuʒ in terra:
† ſ Ideo. † ſ Non ſuberabas·
†non †abſcondas a me mandata
ſ aug. Hoc olim quando incola terre·hec deſiderabat.
tua. Concupiuit anima mea deſi
† ſ Opera iuſticie † ſ Non ad tempus vt mali ſ Etiam in aduerſis.
derare †iuſtificatõnes tuas in †omi

Gimel. Caſ. Retributõ .q: hic dr ĩpletio et cognitio legis· correcto retribui.

Caſ. In tercia littera hũanã indigentiã et gratiã dei oſtendit.

Aug. Dixerat. In quo corrigit a·v.ſ·in cuſto·ſ·t·nũc vt idem faciat petit auxiliũ. Retribue.nõ meritis meis redde.ſed iterũ da·vel.p malis.hoc ſcʒ da. Viuifica.nõ eſt penitus mortuus. ſed iam habet initiũ bonę concupiſcẽtię:qui hoc poteſt orare. Viuifica.prius mortuũ· et impotentẽ ſcire vel opari. Viuus cuſtodit·et cuſtodiendo viuit.

Retribue. Ambro· Iam pceſſu virtutis pcatur ſibi retribui. quod ñ debet arrogans vel alienũ videri. Rephendit eñi petrus qui in fluctibꝰ vt homo dubitauit:nõ vt apľus pſũpſit. Et iubemur ĩ euãgelio fidẽ habere. non heſitare de his quę ſupra hominẽ. Innocentis ergo conſcientię eſt ab eo cui ſeruit petere.

Aug. Retribuũtur mala pro malis· vel bona pro bonis· vel bona pro malis aut mala pro bonis. Duę priores ptinent ad iuſticiam. Tercia ad miſericordiam. Quartam neſcit deus.

Reuela. Caſ. Vide hũanã infirmitatẽ·et miſericordiã dei. homo velo ignorantię tegit·deus tollit vt videas miracula quę de lege. Lex eſt vbi vmbra vt de agno paſchali·et huiõi. Rogat ergo vt in his tecta videat· Vel p legẽ euãgeliũ accipe in quo mirabilia. vt hoc niſi q̃s renũciaue·⁊c·

Mirabilia. Aug. Nichil eſt mirabilius in mandatis·q̃ diligere inimicos·hoc eſt date bona pro malis.

Incola. Aug. Hoc iſtorũ eſt.quibus promiſſa eſt eterna patria. vnde pegrinus nõ ſicut oẽs homines.ſed ſicut patres·i·iuſti.et ideo non abſcondas.abſcondũtur his qui terrena ſapiũt.et ſi ea audiũt et norũt. Mãdata·p quę ab incolatu liberabit. in quibus dilectio pcipitur vel ſola vel maxime.ſed quia nichil diligendũ diligit.ſi ipa dilectio nõ diligitur· ipi⁹

dilectionis dilectionē volens habere ꝓclamat· **Concupiuit.** deſiderare nōdū ea deſiderabat. ſed faſtidio languebat. ita amāda eſt dilectio qua diligenda diligūtur: ſicut odienda eſt dilectio qua nō diligenda diligūtur. cōcupiſcentia eſt deſideriū· ſed nō oīs. quia cōcupiſcentia eſt et eorū que habētur et que nō habētur· deſideriū: abſentiū tantū

Aug. Videmus ratōne ꝙ vtiles ſunt iuſtificatōnes. ſed infirmitate ꝑpediti aliquādo nō deſideram⁹· ꝑuolat intellectus· ſequit᷑ nullus vel tardus affectus. ſcim⁹ bonum nec delectat agere· ⁊ cupimus vt delectet.

Aug. Ecce grad⁹ quib⁹ ad iuſtificatōes ꝑuenitur. Prius enī eſt vt videat᷑ ꝙ vtiles ſint et honeſte. deinde vt earū deſideriū concupiſcat᷑. poſtremo vt ꝓficiente lumine atꝫ ſanitate delectet earum opatio quarū ſola ratio delectabat.

Increpaſti. Auguſ. Dicens vbi eſ. nō ignorabat. ſed ſupbū increpabat· ꝙ ad tantā miſeriā veniſſꝫ· ⁊ tota erūna mortaliū hereditaria eſt īcrepatio ſupboꝝ. **Qui decli.** Aliud eſt declinare ꝑ ſupbiam. Aliud nō implere ꝑ infirmitatē vel ignorantiā.

Qui declinant Aug⁹. Nō illi ſoli ſed oēs coꝝ exemplo terrētur ne ſupbiā declinent· ſed in oī tempe iuſticiā diligāt· vt hic recipiant quod illi in paradiſo ꝑdiderūt· ſꝫ quia ſupbi· nec in tāta increpatōe humiliant᷑. orat ꝓ eis. Aufer a me.

Aufer. Ambro. Aug. Hec martires q̇ ſupbis ſunt oꝓꝓbrio. et deriſui· cōtemnētib⁹ crucē· et totā chriſtianā humilitatē. qua ſola ſuperbia ſanat᷑: que rogant nō quaſi mala ſibi auferri. ſed q̄ noxium eſt illis qui inferūt. vt iam et illi cōuerſi martiria amēt quod factum eſt et iam nō eſt illud oꝓꝓbriū. ſed honor· q̄ qui talia ꝑcabātur. illa patiebāt᷑.

† ſ Ideo quia. † ſ Primos homines· ſ Quos delectauit eritis ſicut dii. et ꝑ hanc ſupbiam declinauerunt·

tempore. †Increpaſti† ſuperbos

† ſ Ex· † ſ Ambro· Quaſi a directis ad praua·

†maledicti qui†declināt a manda-

† ſ Sed quia ſupbi in tanta increpatōne humiliātur orat ꝓ eis chorus martirū· ſ Et quia maledicti qui decli

tis tuis. †Aufer a me opprobriū

† ſ Quo contemnor· † ſ de hac re. ſ grece martiria. ſ Pro his patitur iſte.

et†contemptum: †quia teſtimonia

† ſ Aufer. † ſ Machinantes· ſ Ex more·

tua exquiſiui. †Etenim †ſederunt

† ſ Aperte. ſ Sic et demones occulte nocere cogitant.

principes· et aduerſum me †loque

† ſ E o. † ſ Caſ. inter pericula nō erat michi cruciatus. ſed ꝓuectus·

bantur †ſeruus autem tuus †exer-

† ſ Non ꝓ crimine· ſ Qui in his cogitat vincit quia ab his retrahere laborat ꝑ bella inimici⁹.

cebatur† i iuſtificationibus tuis.

† ſ aug. Sic exercebatur martiris meditatur et amat reſpiciens ad coronā et inimicos diligit· ſ Martiria· † Que meditata mitigant dolores·

†Nam et teſtimonia tua† medita

† ſ aug. In quibus maximū eſt diligere inimicos

tio mea eſt: et conſilium meum †iuſtificationes tue.

ſ timor·

Deleth.

ſ Nō conſi· me· eſt iuſti. t· Modo eſt ita· ſed olim. ſ Corpori vnde mors· vel terrenis que ſūt calcanda pedibus· ſ Caro cōcupiſcit aduerſus ſpiritum. ſ terrenis vt hec curet.

ADheſit paui

† ſ Sed tu domine. ſ vt in celo ſit mens mea·

mento anima mea: †viuifica me ſe-

Exquiſiui. Aug. Nō eſt dignus oꝓꝓbrio qui teſtimonia exquiſiuit. illud aūt multi inferre volunt. etenim ſederunt ꝑ.

Etenim ſederūt. Aug. More iudiciario. loquebātur eidem accuſatores· quod grauius.

Conſiliū. Aug⁹. Conſiliū contra conſiliū principū: martires perdere· martirum illos acquirere.

Deleth. Caſ. In quarta littera dicit ſe corporali neceſſitate conſtrictū ſed ſola dei pietate ſaluandū.

Ambro. Deleth timor vel natiuitas. ſcꝫ eorū qui in ſeculo generātur. et ſūt caduca ex q̄ natiuitate eſt timor ſꝫ deplorat hō deiect⁹ in terra ꝺ celo.

Caſ. Hic docet᷑ ꝙ lex timētem relabi ꝯfortat. et ad oīa ei ſufficit.

Adheſit. Aug. Quantūcunqꝫ aliis ꝓficiat· habet tamē mortalis carnis affectū circa hec terrena. et ab hac morte quotidie reuiuiſcit

Pauimento. Aug⁹. In mūdo celū eſt camera· terra pauimentū que terit᷑ feriēdo· vt fiat quaſi leue et nitēs et ſolidū pauimentū· Corpus etiā humanū pauimento compatur. eo ꝙ ſimili nitore leuigatur.

Vias meas. Ambro. Ordo ad iuſtificatōnes dei ꝑueniendi primū peccata ſua fateat᷑. vnde alibi. Dic tu iniquitates tuas vt iuſtificeris. Et iterū. Iuſtus in principio ſermonis accuſator eſt ſui. Si eīn accuſauerit ſe iuſtus· vocē parati accuſatoris excludit. Qui ſolet acerbari peccata et cuiuſqꝫ exaggerare ſupplicia obſtruit os eius· qui ipſe de ſe fuerit ante confeſſus. Inuerecūdia eīn excuſat reū. pudor ſuū accuſat autorem.

Doce. Aug. Hoc dicit volens ꝓficere: qui iam in illis exercet᷑. **Caſ.** vl᷑ ſecundū ſpūalem intellectū figuratiuas obſeruātias fac aduertere.

Viam. Ambro. Prius eſt diſcere iuſtificatōes· deinde gradus quoſdā et ordinē earū. q̇d prius: quid poſt eē debeat peccat eīn qui ꝑpoſtere agit. Nam ſcire quid facias et ordinē neſcire faciendi. nō eſt ꝑfecte cognitōnis. Ordinis nāqꝫ ignorātia cōturbat negocioꝝ naturā. formāqꝫ meritorū. Notis myſteriis et eorū ordine. exercebor vſu. vt qui in paleſtra· vt roboretur.

Inſtrue. Aug⁹. Alii· inſinua michi q̇d ex greco exꝑſſius dicit᷑ fac me intelligere. viaꝫ iuſtifica.

In mirabilib⁹ Aug⁹. Mirabilia dei vocat iuſtificationes ipas. Quarū quedaꝫ iuſtificatōnes ſunt ita mirabiles. vt inexperti credant ad eas nō poſſe ꝑueniri. vnde iſte fatigat⁹ addit. dormi.

Dormitauit. Caſ. Sed quia petitō dilata eſt· dormitauit vt feſſus expectator. dormitauit nō dormiuit. quia dormire ē obliuioſi et ſecordis. dormitari feſſi expectatoris.

Dormitatō eſt que dicitur accidia.

Aug. Dormitauit. Oro vt iuſtifices cōtinuatū primi ꝑiculi. quod ē neceſſitas carnis vnde me liberaſti. Et iō dixit viuifica m· ſ· v᷒ Oro etiam vt confirmes. cōſideratione alterius ſcꝫ tedii quod ꝑ te euaſi.

† ſ Promiſſionē. vt ſit filius ꝓmiſſionis nō elatōnis· Quod nō arrogāter petit· quia quod per ſe erat hic confitetur· ſ Chriſtū qui eſt verbū patris. † ſ Nā. ſ aug· Peccata mea ꝯfeſſus ſū·

cundum †verbum tuum. †Vias

† ſ dimittendo ea.

meas enunciaui et †exaudiſti me:

† ſ deleſti meas. doce tuas. ſ vt illas agam nō modo ſciam· ſ aug· vere nouit qui facit· ſicut nō nouit dominus peccatum. i. nō fecit. † ſ Et.

†doce me iuſtificatōes tuaſ. †Viā

† ſ Qui meas damno. † ſ vt intelligā myſtica

†iuſtificationū tuaruꝫ† inſtrue me:

ſ Spūali ſenſu in mirabilib⁹ que in figuris latēt

et exercebor in mirabilibus tuis.

† ſ Exercebit tamē olim hoc· et ideo doce. ſ Parū vel nichil operans. ſ aug⁹. Refrixit a ſpe comprehendendi eas· † ſ dilationis.

†Dormitauit anima mea † pre te

† ſ Sed tu. ſ Ne decidā. ſed inde ad alia tēdā † ſ Que iam teneo·

dio: †confirma me †in verbiſ tuis.

ſ aug· Quid eīn impedit· via iniquitatis. Et quia lex factorū ſubītrauit· vt abundaret ꝺ· ſubdit ꝺ lege fidei: qua implem⁹ quod per nos nō poſſum⁹ ſ Que a patribus trita· que et michi imminet·

Viam iniquitatis amoue a me: ⁊

† ſ Chriſtū· cui⁹ cultū elegit· qui eſt via veritas et vite· ſ Quia iam. ſ vbi currerem·

de lege tua miſerere mei. †Viam

ſ vt currerem.

veritatis elegi: iudicia tua nō ſum

† ſ Et· ſ Cū currerem. ſ qui pri⁹ pauimēto

oblitus. Adheſi teſtimoniis tuis

ſ aug. Sed fac vt quo curro ꝑtendaꝫ quo tēdo perueniā. vnde· Sic currite vt cōprehēdatis· † ſ Et. ſ aug. Nō currerē niſi dilataſſes· hic verſus exponit quomodo dictū ſit elegi· nō ſū oblitus adheſi i· nō per me· ſed tuo dono. ſ que eſt anguſtia.

domīe: †noli me cōfundere. †Viā

mādatorū tuorū cucurri: cū dilata

† ſ Eſſe. quia cōfortat⁹ iam verum eſſe precatur·

ſti cor meum. †He.

Confirma. Caſ. Vt ſi adhuc differt᷑ firmi⁹ ſtē meditatōe legis tue.

Viam iniquitatis. Caſ. Vt poſſim cōfirmari· viā iniq̇tatis a. hoc in hoc ſeculo neceſſariū. et lege· t· mala remoue bona indulge. In lege petit miſericordiā: quia ꝑ legem nemo iuſtificatur. ſed ꝑ fidem chriſti.

De lege tua. Aug. In lege factorum eſt dei iubentis iuſticia· in lege fidei. ſubuenientis miſericordia.

Viam veritatis. Aug. Cū dixerat de lege t· mi· de beneficiis que cōſecutus eſt ꝑſcribit. vt impetret cetera. Q· d· miſerere q̄· viam veritatis e.

Adheſi. Aug. Adheret aūt teſtimoniis· q̇ mūdo renūciat· qui curā huius vite et tediū ſpnit. q̇ luxurie ſtudio ac pecunie cupiditate nō curuat᷑.

Noli. Caſ. Non eſt iſte ſecur⁹. ſed humiliter petit ſeruari.

Cucurri. Ambro· Vt bonus equus. Habet eīn equos ſuos xp̄us. de quibus ꝓpheta. Aſcēdiſti equos tuos· et equitatus tuus ſalus.

Dilataſti cor meū· Aug. Cordis dilatatio eſt iuſticie delectatio. vt nō timore· ſed delectatione agatur. quod eſt donuꝫ dei. Vel dilatatio eſt ſcientie latitudo. ſine qua nō poteſt currere.

He. Caſ. In quinta littera ꝑcatur· xp̄o veniēte ſibi qui veterē tenuit nouā legē conſtitui. que ſemꝑ exquiret· cū tam ardenter deſideretur.

Ambro. He· eſt· vel viuo. qui eſt viuit. qui viuit vere eſt. loq̇tur ergo

qui viuit in xp̄o. dicens quomodo viuat. i. viuere velit. Lex eundi ſit michi via iuſtificatonū. vt nuſq̄ꝫ diuertar: vt impator pſcribit militibus viā eundi. vt et domin⁹ filijs iſrael in colūna ignis et nubis. Da michi intellectū. quia nō ſatis eſt querere. niſi intelligas quod requiris.

Legem. Aug. Nō veterē. vt olim nō ſubditis. ſed nouā vt filijs. ſpū ſancto ſcriptā in cordib⁹ vt intelligāt. et ex amore compleāt. Qui inuit⁹ facit. nollet iuberi. et īmundus voluntate. nō eſt mundus opere. veterem etiā vult ſcire quid hēat vtilitatis. quare data. vt abundaret d. vnde ſubdit da michi.

Exquiram. Auguſ. Vel ſemp exquiritur tenendo. vt ſpirit⁹ ſcrutatur oīa: nō vt quod neſcit īueniat. ſꝫ quia nichil relinqt qd neſciat. Ita hic ſemp legem exquirit qui nunq̄ꝫ relinquit aliquid de lege.

Quia ipſam. Caſ. Ipſa noua gratia p ſe placet que deducit ad celū.

Inclina cor. m. Caſ. Oſtēdit p diuerſas et ſubtiles minutias ōe bonū a deo tribui. et p eū ſeruari: et eius gratias ſemp augeri.

Aug. Inclina c. Teſtimonijs aliqd pbatur. et deus ſuas iuſtificatōnes et mandata ſuis teſtimonijs perſuadet et pbat. ſcꝫ vt gratis colat. quod impedit radix omniū malorū auaricia. Inclina. īcliṅati meli⁹ videt q̄ꝫ vanitate ſupini.

Auerte. Auguſ. Precat quod nō hic ſed in futuro implebit cum liberabit creatura a ſeruitute corruptionis. et ipſi veritati adheſerit veniēs in libertatē glorie filiorū dei. Vel quia officiū nō officio ſed fine penſat. pcatur vt cū aliquid facit. oculi interiores qui vident quare fit. nō videant vanitateꝫ vt pter eā bonū faciat. in qua vanitate pcipuū locū amor laudis humane hꝫ. quā vbiq̄ꝫ xp̄us phibet in euāgelio. et ad gliam dei tm̄ pcipit bona fieri.

Auerte. Per oculos peccamus dū conſpecta ambim⁹. mors eīm intrat p feneſtrā noſtrorum ſenſuū quod hic notatur.

Ne videant. Aug. Nō videt vana qui fixus eſt in illo qui eſt ſuper oīa. cuius mens ſurſū eſt. qui vero hec cogitat. ſub ſole viuit. vbi vanitas

Statue. Aug⁹. Immobiliter ne elabat ad quod valet timor. vbi nec culpa nec deſidia. quia multi eloquia dei negligenter ſuſcipiunt: et tanq̄ꝫ a fabulis declinant.

In timore. Ambro. Timor ſanctuſ baſis eſt in qua verbū dei ſtatuit et ipm̄ verbū diſciplina timoris. ne ſit zelus dei. ſed nō ſcdm ſcientiam.

Aug. In timore. Nō eſt aūt iſte timor ſeruilis quo tantū pena timetur ſed caſtus quo timetur offenſa. aliter eīm timet adultera virum. aliter caſta. Adultera ne veniat. caſta ne deſerat.

Amputa opprobriū. Aug. Hoc de ſupiori dr quia c⁹ oculus vidꝫ vanitatē. hoc et de alijs ſuſpicat. vt pter quod bonū agit. credat alterū facere. quia eīm occulta hominū nō vident. datus eſt locus ſuſpitionib⁹. ideo cū domin⁹ de fine operū pcepiſſet. ne iuſticiaꝫ ſuam facerent pter laudes hoīm vel pecuniā. vel etiā victū vel veſtitū: quia poteramus alios pt hec bona opatos ſuſpicari. ſubdidit. nolite iudicare vt nō ꝛc. vnde et hic dicto. Amputa oppro. m. q. ſ. ſ. addit. quia iudicia tua iocunda. i. vera. Vera eīm

ſ Noli me confundere. ſed.

LEgē pone michi domine † viam iuſti

† ſ Hec lex eſt via iuſtificatōnū.

† ſ aug. Habitā exquiret pficiēdo q̄ꝫdiu viuit hic.

ficatōnum tuaruꝫ: et † exquiram eā ſemper. † Da michi intellectum et

† ſ Ad inquirēdū da. quia aliter nequit ſcrutari.

† ſ aug. vt ad alta eius puenīā in quib⁹ tota lex pendet et pphete. † ſ aug. Id eſt. diligā deū ex toto corde. ex tota anima. tota mente. et proximū ſicut meipſū. et quia hoc minus valeo meis viribus deduc.

† ſcrutabor legem tuam: et † cuſtodiam illaꝫ in toto corde meo. Deduc me in ſemita mandatorū tuorum: quia ipſam volui. Inclina cor meum in teſtimonia tua: et nō

ſ Quia arta via. ſ aug. Parū eſt michi volūtas mea. niſi in eo quod volo ducas. ſed quia et ipſa voluntas a te. inclina vt plus velim.

† ſ vt gratis p ſe. nō p terrenis. vt iob † ſ Et.

ſ aug. Hoc magis eſt in ſpe. quia et inuiti ſub vanitate nūc. † ſ Quia his viſa ambim⁹. vel miſticos oculos mentis dicit.

in † auariciā. † Auerte † oclos meoſ ne videant † vanitatem: in via tua

† ſ aug. vana ſeculi. xp̄ūs vero eſt veritas: que eſt via in qua petit viuificari. quia eſt et vita.

ſ vel aīa. ſ Sed.

† ſ Qui in me morior. † ſ Et. ſ aug. Id ē. da facere quod eloqueris. ſtatuitur enim non niſi facienti.

† viuifica me. † Statue ſeruo tuo eloquiū tuū: † in timore tuo. Am-

† ſ Qui permanet in ſeculū ſeculi. ſ hic auertit a uanitate.

ſunt ſuauia amatori veritatis. ſed iudicia hominū de occultis nō ſuauia: qr temeraria. Quia aūt inuidorū eſt libenter ſuſpicari opprobriū alterius: cuꝫ nequeūt rodere opus quod eminet: vt et dyabolus in iob. Contra hoc charitas eſt habēda: que nō emulatur. vnde ſubdit. cōcupiui m. cōcupiui ex toto corde. tota anima. tota mente diligere te. et pximū. et tu nō in mea ſed in tua iuſticia viuifica. i. charitate quam cupiui imple.

Ambroſius. Aufer peccatum qd ſuſpicatus ſum qd melius noſti q̄ꝫ ego ipſe. vnd nichil michi conſci⁹ ſum: ſed nō in hoc iuſtificatus. tibi iudici audeo fateri. qa iudicia tua dulcia cōfitēti: ñ ſeuera: et qr dulcia iudicia. ec. cōcu.

Caſ. Maximū vicū humanitatis eſt ſuſpicio. que aliter putat q̄ꝫ ſit veritas. vt de malis bona vel de bonis mala dicam⁹. que ducit in opprobriū aliter putantes q̄ꝫ ſit reſ. quā culpā a ſe optat amoueri amator veritatis. cui placent iudicia dei cuius verbū verū. firma ſententia.

Uau. Caſ. In viliteras pcatur vt ſaluator veniat. qui eſt miſericordia peccatorū. vita fideliū. vt inimicos cōfundat. et in lege pficiat. Caſ. Uau et ille. i. ſaluator xp̄us qui quaſi adhuc loquētib⁹ nobis dicit. Ecce aſſū. Uau ipſe. i. notabilis ſpūſſanctus cuius auxiliū petit contra hereticos qui ab eſſe ītrahūt

Et veniat. Petit vt mandata que cōcupiuit per eius miſericordiam faciat.

Et reſpondebo. Aug. Qr parū eſt xp̄m hre ī corde niſi interritus cōfiteatur ore. Corde eīm creditur ad iuſticiā ore aūt ꝯfeſſio fit ad ſalutē

† ſ Peccatū meū. ſ aug. Suū opprobriū dicit qd de alijs ſuſpicatuſ. quia facilius in alio putat quod in ſe ſentit. precatur ergo auferri opprobriū quod in ſe ſentit. et in alijs ſuſpicatur.

† ſ Et ſi non habeo neſcio.

puta † opprobriū meum quod † ſuſpicatus ſum: quia † iudicia tua iocunda. † Ecce concupiui † mandata tua. † in eq̄tate tua † viuifica me.

† ſ Ego ſuſpicor. tu omnia uere iudicas.

† ſ ut dilector diligentis me. † ſ aug. Que omnia in duobus mandatis charitatis colligūtur.

† ſ aug. uel iuſticia. i. chriſto qui eſt deus. et quia eſt homo. me⁹ primus eſt † ſ Qui ī me morior

ſ Et ipſe.

Uau.

ſ aug. In equitate tua uiuifica. et ueniat chriſtus. hec eſt iuſticia quā dixerat. ſ uel cōcupiui mādata tua. Et ut ea pficiam ueni. ſ. m. ꝛc: ſ auguſ. fiat michi caput filius.

ET ueniat ſuper me miſericordia tua domine: † ſalutare tuum ſecundum † eloquiū tuū.

† ſ Expenit miſericordiam.

ſ D. ſ xp̄ūs.

† ſ Promiſſionē quia totū eſt gratie.

† ſ Et ſi erit ſuper me ut protector nō conterens

† Et reſpondebo exprobrantibus michi † verbum: † quia ſperaui in † ſermonib⁹ tuis. † Et ne auferas † de ore meo verbum veritatis † vſ-

† ſ de quo uiuitur † ſ Sed qr non ipſe eſt qui loquitur. ſed ſpūs dei. hoc addit. qr ſpa. Q. ideo reſpondebo quia ſpa. ꝛc.

† ſ Promiſſis que dicūt nolite cogitare. q. l. ꝛc

† ſ Quia uero multi urgentibus malis negant ſubdit.

† ſ Ambro. de ore tollitur etiam p malam cōſciētiam: et ab auibus celi: et multis modis ſed nō de corde ſi ei infixū eſt † ſ Id eſt. ſemper et ſi ad tēpus ut petro

Caſ. Nota nobis nō eſſe tacendū contra malos. qui tamē poſſunt recipere ratōnem. ne videātur ſupiores.

Reſponde exprobranti. mi. ver. Aug. Vel reſpōdebo verbū expro. michi. Sed quodlibet horū dicatur chriſtū ſignificat. ipſum eīm nobis exꝓbrant illi a quib⁹ crucifixus eſt. vel quib⁹ ſcandalū eſt vel ſtulticia qr verbū caro factū. quod in principio erat verbū apud deū. Sed ſi. i. quia illud ignorāt qui crucē impperāt. quia diuinitas eius ab eis nō cognoſcitur. cuius infirmitas cōtemnitur in cruce. Melius dicitur. Reſpondebo verbū quod erat in principio apud deuꝫ.

Et ne auferas. Aug. Ne auferri ſinas. reſpondebo quia ſpaui in ſermon. i. quia hoc pmiſiſti. Non auferas. Quia in iudicijs t. ſ. ſ. Qui enim ſupra dixerat. Speraui in ſermonib⁹. hic quaſi ſupaugmentū facit dicens ſupſperaui. i. flagella quib⁹ corripis nō auferūt ſpeꝫ: ſed augent. Vel quia pmiū maius merito et ſupra q̄ꝫ petimus ſpatur. vnde nō ſunt condigne paſſiōes h. t. a. f. g. vel metu iudiciorū tuorum qr q̄ veretur penā cuſtodit gratiam. ideo ait. et cuſtodiam l. t.

De ore meo verbum. Ambroſi⁹. Manentē enim in peccato a pdicationis officio prohibet domin⁹ dicens: Quare tu enarras iuſticias meas In ipa eīm obtumeſcit facūdia. ſi egra ſit cōſcientia. Caueat ergo. ne verbis nō cōgruāt facta. et ne deformēt iniquitatis opera magiſteriū diſciplie.

Uſq̄ꝫquaq̄ꝫ. Non vſq̄ꝫ valde. i. ex toto. quia et ſi aliqui de eccleſiā negant. fortes tamē remanēt. vel eidem repantur.

¶ Et ambulabam. Aug. Hactenus verba orationis·nūc narrãtis·q̄i impetratis omibus confitetur in laude dei. qualē illum fecit deus. Nota et cōiunctionē inuſitatã·et quaſi incōſequentē. nō eñ ait ſecundū priora ⁊ cuſtodiã et ambulabo. vel nō ait optatiue et vtinã ambulem·ſed ſic voluit intelligi quod nō dixit·i·ſe auditū. Et ſubdit qualis factus ſit quaſi diceret: hec cū orarē exaudiſti me. et exauditus ambulabã in charitate: in qua tota lex eſt. et ideo dicto. et ambulabã in l·cauſam ſubdit·quia mandata t·e·petendo·querēdo·pulſãdo·et deus dat ſpūm quo charitas diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris vt inde bene agatur.

¶ Caſ. Vel ita. Ita modo fiat·quia etiam olim ambulabã. ne q̇s modo cepiſſe putet. ſ; ſicut cepi ita modo facere da. In latitu·patulū oportet eē cor quod recipit illū qui celū et terraȝ implet.

¶ Et loquebar. Aug. Qui petebat vt reſponderet verbū exprobrantibus. et ne tolleretur verbū de ore. nūc pro eo certat vſq; ad mortē. Et meditabar. q̇d loquerer. Et leuaui manuſ. opibuſ quod docebã oſtēdi·et meditatōe boni opis vſus venit.

¶ Non confundebar. Ambr. Suauis ē vox que ī diuiniſ teſtimonijs loquebatr. Decora facies que in cōſpectu regū nō confūdebatur. que nō erubeſcit autorē que non cōfundit de redēptore

¶ Et leuaui. Pulcerrim⁹ ordo iſte. vt p̄mo meditet̄ p⁹ ea opet̄ ex meditatōe nãq; mãdatoꝝ celeſtium boni opis vſus inoleſcit.

¶ Zay. Caſ. In ſeptima littera de ſpe promiſſionū dei. que facit oīa tolerari.

¶ Caſ. Zay. Huc vel duc te. q2 hic agit de ſpe que nō eſt de p̄ſentib⁹·ſed tantū ad futura tendit·Q·diceret huc tende·huc dirige iter tuū·tanq; tui ductor et rector. quo vocat te verbū dei·ſc3 ad celeſtē gratiã ⁊ ad eternitatē. cū ait. Venite ad me oēs qui laboratis et onerati eſtis et ego reficiam vos

¶ Memor eſto. Aug⁹. Morali et cōſueta locutōne qua hūanus mouetur affectus dicitur· Memor eſto. Nō eñ obliuio cadit in deū. Sed ſicut dicit̄ penitere deus. quãdo p̄ter hoīm ſpem res mutat cōſilio nō mutato ita dicit̄·et obliuiſci quãdo tardat· et memor eē cū cito dat. hoc tamē de⁹ facit certa diſpoſitōe nō deficiēte memoria nec obſcurata intelligentia nec voluntate mutata.

¶ Ambro. Memor eſto v·t· Propoſituȝ ſancti viri eſt primū vt ſit memor pmiſſionis ſecundū quã viuēti merces debet̄. Secundū eſt vt ⁊ in aduerſis ſpe ꝯſoletur. Terciū· vt ſi impios videt pſpari. n̄ iō declīet a lege dei ſed cōtagia eoꝝ fugiat· Quartū: vt memor ſit iudicioꝝ celeſtiū que quia vera·ab adam in oībus tempib⁹ conſolant̄·aliter declinaret a lege· Maliti ment iudicia humana nedū diuina. ſed boni deſiderãt. Quintū eſt dolere alienã culpã. nō ſuã ꝯtumeliã·imo et p eis orat. Sextū eſt ꝙ cantabiles ſūt ei iuſtificatōes. Septimū eſt ꝙ nō ſolū die ſed et nocte·i·oī tempe laudibus dei intendit. Nocte iudas pdidit. petrus negauit. Illo ergo tempore magis inſtandum.

q3quaq3: quia in iudicijs tuis ſup
† ſ Ne auferas et ſi nō abſtuleris cuſ· † ſ No precepta legis ſed charitatem

ſperaui. † Et cuſtodiam † legē tuaȝ
† ſ determinat ſemp· ſ In preſenti. ſ aug. plenitudo legis charitaſ que et in hoc ſeculo ⁊ in futuro a ſanctis cuſtoditur † ſ In futuro

ſemper: † in ſeculum et in † ſeculum
† ſ Charitate·que diffuſa eſt in cordibus noſtris p ſpūmſanctū. vel latitudinē ſcientie quã querendo eſt aſſecutus·

ſeculi. Et ambulabaȝ in † latitudine: quia mandata tua exquiſiui.
† ſ grece martirijs.

Et loquebar † in teſtimonijs tuis
† ſ Etiã. ſ vū ante reges et preſides ducem ī: † ſ Caſ. Qui poterant terrere. † ſ Pro ſcandalo crucis. vel vt cederem.

† in conſpectu † regum: et non † confundebar. † Et meditabar in man
† ſ Ecce virtus inſpectiua· ſ Cogitando quid loquerer·
† ſ Cur. quia ea di. ſ Per ſpūm qui datus eſt michi † ſ Operando· ſ Actualis virtus.

datis tuis: † que dilexi. † Et leuaui † manus meas ad mandata tua
† ſ Quia ſupnū eſt quo leuãtur·cum p ipſo deo fiūt opa cū p terrenis deponūtur manus.
† ſ Item cauſa· † ſ frequentãdo· ſ In vtroq; cogitandi et opandi delectatione.

† que dilexi: et † exercebar in iuſtificationibus tuis.

ſ Huc·vel duc te.

Zai.

ſ Ideo ſic et ſic ago·quia deo pmittente eterna ſpero et auxiliū in trib͡ulatōne·
ſ Cito da·quod pmiſiſti. ſ Promiſſionis·qua ſepe vocas me ad te· qui nunq; fallis·

Memor eſto ver bi tui ſeruo tuo: in † quo michi ſpeȝ
† ſ Quia promiſiſti. ſperare feciſti eterna. et preſentia deſpicere.
ſ Spes que humilib⁹ cōuenit que verbo tuo michi obuenit.

dediſti. Hec me conſolata eſt in humilitate mea: quia † eloquiū tuū
† ſ Caſ·Promiſſio tanti iudicis firmat animū· et viuificat afflictum. ſ tempore temptatōnis de verbo dei viuit quo eterna pmittuntur.
† ſ Quos nec mortalitas iſta domuit.

viuificauit me. † Superbi inique
† ſ valde: ſ Magna vis mali in ſuperbis.
† ſ Ita ſuperbi inſtabant ſed fruſtra·quia.

agebant † vſq3quaq3: † a lege autem
† ſ Nō cogebãt ſupbi. † ſ Sȝ. ſ Nō decli.

tua non † declinaui. † Memor fui
† ſ aug. Que in vaſa ire· ſ Que ſemper vera· † ſ Ex quo homo cepit.

† iudiciorum tuorum a † ſeculo domine: et † conſolatus ſum. † Defectio
† ſ aug. Quia per hec quoq; oſtēdit diuitias glorie in vaſa miſericordie. † ſ vel tediū. quia cum his cōuerſatur donec area ventilet̄· ſ aug⁹. In me cōſolatus ſed p peccatorib⁹ dolore deficit. tanta eſt pietas·
† ſ aug·Plus grauat ſanctū culpa tirannoruȝ q̄ ſua pena·

tenuit me pro † peccatoribus: derelinquentibus legem tuam. † Cantabiles michi erant iuſtificationes
† ſ Quãuis hoc. tamē· ſ Ambro· Hoc per miſericordiã medicantis ſamaritani··
† ſ In hac miſera vita ſ Quo eiectus de paradiſo·hec eſt illa hūilitas de qua ſupra dixit·

tue: † in loco pegrinationis mee.
† ſ Nō ſolū in die·q. omni tēpore· † ſ vt qui gloriat̄·in domino glorietur·
ſ Et.

Memor fui † in nocte † nomis tui
† ſ Sic ſ Iō memor quia ex deo ē ꝙ cuſtodiui l·t. ſ Aliter non memor. † ſ Quã nō cuſtodiſſet ſi in ſua virtute confideret.

domine: † et cuſtodiui † legem tuaȝ.
† ſ Quia· ſ aug. Nox in qua multe temptatōnes oriūtur † ſ Id eſt. p me vt pdeſſet·ut ſic diſcã nō ſuperbire. quo uicio cecidit homo in hanc noctē. unde et poſt bonū michi ꝙ h·m· ut diſcam iuſ.t·ſed quare hoc·quia iuſtificatōes t· nō meas exqui iuſtificatus gratis per gratiam·

† Hec facta eſt † michi: quia iuſtificationes tuas exquiſiui.

ſ Pauor·

Heth.

¶ Seruo tuo. Ambro. Cuius oculi in manus domini. verecūde ſe dignū oſtendit·Q·nō vſurpatiue ſpero et peto·ſeru⁹ ſum expecto alimentum a domīo·miles ſum·exigo ab impatore ſti pendiū.

¶ Hec me cōſolata·Ambro. Quiſq; eī meliora ſpat. nunq; leuiorib⁹ frãgit̄. hūiliat̄ eñ aīa noſtra dū tradit̄ tēptatōni· duris examinãdo laboribus · vt luctet̄ et certet cōgreſſū cōtrarie poteſtatis expiens. Sed in his temptatōibus viuificatur alloq̇o dei.

¶ Humilitate. Aug⁹. Quã ſibi facit confitendo peccata. et quã ſuſtiet ab alio. vl̄ ꝙ p̄iect⁹ in mortē peccato ade.

¶ Superbi. Amb. Supbia a dei cepit ī iuria ꝯ quã ſpūalit̄ cōgreſſus eſt dominuſ.

¶ Aug. Supbi·i·pſecutores·pſequit̄ humilitatē. Uſq3quaq3. valde. nō ſatis eſt q̇d impij. niſi et īpios faciãt.

¶ Memor fui· Caſ. Metus penaruȝ reuocat a malis. Uel iudicorū tuorū. q̄ a domo tua in primo iuſto ceperunt.

¶ A ſeculo. Caſſio. Ex quo mūdus cepit admīſtrari q̇d cōuenit dicere generali iuſto. Et cōſolatus ſum Aug. quia nunq; vidi iuſtos deſeri.

¶ Et conſolatus. Alij hortat⁹ ſum ·i· exhortatōem accepi ītelligens eū caſtigare quos amat.

¶ Cãtabiles. Caſ. Cãtus releuat laboreſ et tollit tedium.

¶ Ambro. Canta. Iō oīa p̄dicta michi. q2 cantabiles. aſſidue tractãdo. ſine cura terrenoꝝ. iō dicit in loco pegriatōis.

¶ Cantabiles ⁊c. Memor fui ⁊c. Aug. Poſſunt aūt iſti duo verſus ad ſingulas ptes vni⁹ ſupioris aptari vt ad hoc quod ait memor f· in· referat̄ tediū vel defectio te ·m· Ad illud vero ꝙ ait conſolatus ſum referatur. Cantabiles michi erãt ⁊c.

¶ Nocte. Aug⁹. Nox eſt de mortalitate et ſupborū iniq̇tate et tedio peccatorū et loco peregrinationis.

¶ Aug. Nocte ī p̄ſenti erūna. vndecūq; ſit ibi magis q̄ in pſperis grē ſūt agende. et magis deo adherendū ē·nō eſt eñ magnū ſi hoc agas in pſpis.

¶ Hec facta. Aug⁹. Hec feminine apud grecos dicitur. apud quos lex maſculini eſt. et ita· cōſtat nō dici hec lex ſed hec nox. in qua beſtie exeūt· et querūt a deo eſcã·in qua ſathanas petiuit apl̄os cribrare ſicut triticum.

¶ Aug. Vel hec quaſi hoc femininū p neutro vt et ibi vnã petij a domīo q̇d vſitatius diceret p neutrū vt hoc ſc3 ꝙ memor fui·et cuſtodiui l·t· id ē· ꝙ cuſtodiui legē nō p me feci ſed factum eſt michi a te· quia iuſtificatōnes tuas non meas exquiſiui.

¶ Heth. Caſ. In octaua littera faciem domini videre optat. quia mãdatis eſt obſecutus.

¶ Caſ. Heth. Pauor. Et intelligitur non pauor recidendi. ſꝫ ſollicitudo acquirendi illud bonū quod ſperat: quod quia in octaua reſurrctōnis pſtabitur. ideo octauus iſte octonarius ponitur.

¶ Portio. Aug. A parte vnde alij habent ps. alij hoc. alij illud. eligūt vnde viuāt. pars mea deꝰ. vnde ſemp viuā. Vel de pſenti pticeps eius ſū ei adherendo. p hoc pars mea quia dixi c. ſed quia nō cuſtodio niſi ſpiritꝰ adiuuet. quę littera occidit. Deprecatus ſum. Fides impetrat quod lex impat. hoc modo ſū pcatus. miſerere m. ſ. e. et quaſi auditus et adiutus. Cogitaui v. m. et c. a vijs meis quę male. In teſtimonia tua. deniqꝫ ſꝫ bńficio grę ipetrato Paratꝰ ſ. ⁊ tā patꝫ: Funes. id ē. ipedimenta inimicorū ſpiritualiū vel carnaliū. peccata ſunt quaſi longa reſtis quā trahunt qui implicare ſanctos volūt. ſed nō poſſunt eos qui legis non ſunt obliti. vnd ſubdit. Et legem tuā nō ſum oblitus. ſed Media nocte. i. grauiore tribulatōne. nō deijciebar. ſꝫ Surgebā. ad fortius cōfitendū. ſciens qꝛ et hoc ꝙ funes circūplectūtur: iuſto iudicō dei eſt quod incipit a domo eius. Quia vero hec fiunt gratia dei p xpm. vox ipſius hic ſuis adiūgitur. ad caput em̄ hoc ꝓprie ptinet. Particeps. vt ad hebręos. qui ſanctificat. et qui ſanctificatur ex vno ſunt omnes. et ipſe cōmunicauit eiſdem. Non enim eſſemus participes eiꝰ deitatis. niſi eſſet ipſe noſtrę mortalitatis. Per hanc eius participatōnem datur nobis gratia. vt caſte timeamus. et cuſtodiamus mādata. et quia per hoc ꝙ pticeps eſt fratrū multū fructū fecit granū frumenti. Ideo de ipſo fructu ſubdit. Miſericordia t. p. e. t. quia impius iuſtificat. in cuius gratię ſcientia vt pficiatur: adiungit. et iuſtificationes t. d. m.

ſ Quia. ſ Ambro. Nichil mundi uel uicii amanſ. hoc dicit. leui cui nō eſt ſors inter fratres. i. aſſumptꝰ ut michi ſit aduocatus et ad deum precator.

P**ortō mea do** ſ Iſo

mine: dixi cuſtodire legem tuam.

† ſ Maieſtatem diuinitatis.

Deprecatus ſum †faciem tuam in toto corde meo: miſerere mei ſecū

† ſ Quo pmittis ſanctis viſionem deitatis.

ſ Promiſſionem tuā cuius filius ſum † ſ Quia

dum †eloquium tuum. †Cogitaui

† ſ Priores malas. vel futuras precogitaui quid agendū. et quomō. et quid nō. vnde patus ſum.

†vias meas: et ꝯuerti pedes meoſ

† ſ Que nō ſinūt errare. † ſ Caſ. deliberaui p mandatis pati. et ideo nō turbatus. impulſa turbant. integre cuſtodit. qui aduerſa nō metuit.

†in teſtimonia tua. †Paratus ſū et non ſum turbatus: vt cuſtodiaꝫ mandata tua. Funes peccatoruꝫ

ſ Carne ſeruio legi. p. mente legi dei.

circūplexi ſunt me: et legem tuam

† ſ Hic poteſt teneri dominus † ſ Inhians in illud bonū quod ē ſup iudi. iuſ. t. quod nō poſſūt mereri flagella. quibus iuſtificas. ſ Caſ. Et nocte orandū eſt. ne ſomnolētus capiatur. tūc feruet carnis illecebra. tunc temptator illudit.

non ſum †oblitus. †Media nocte ſurgebam ad †confitendū tibi:

† ſ gratie agende ſunt p omnibus que nobis accidunt.

ſuper iudicia iuſtificationis tuę.

† ſ vt breuiter ſupiora cōcludam. † ſ Caſ. Membrum particeps eſt totius corporis. † ſ corde. ſ Qui timet cuſtodit.

†Particeps ego †ſum omniū †timentium te: et cuſtodientium mandata tua.

ſ Opere.

† ſ Solem ſuū oriri f. ſ. b. et m.

†Miſericordia tua domine plena eſt terra: †iuſtificatōes tuas doce me.

† ſ Quia ego particeps et omne bonū a te. ergo.

ſ Quia terra plena. ideo.

ſ Quia ſemp querende ad puectū. nunqꝫ ē bone rei ſatietas.

Teth:

ſ vel iocunditatem. ſ vel ſuauitatem. ſ augꝰ. ut bonū delectet faciendo filiū qui ſeruꝰ fuit.

B**onitatem fecisti cum †ſeruo tuo domine: †ſecūdum †verbum tuum. †Bonitatē et †diſciplinam et †ſcientiam †doce me: quia mandatis tuis credidi.**

† ſ Quod modo qui prius cum liberto amare egeſti † ſ Nichil vere iocūdū niſi ſecundum eloquium.

† ſ Promiſſum. † ſ Augeri petit ſ Charitatem inſpira:

† ſ Patientiam da. † ſ Mentem illumina.

† ſ Illa facere. hec ſcire:

† ſ Sed. ſ feciſti iam bonitatem. et item doce ad quod pdeſt humiliatio correctōnis et diſcipline quā peto. † ſ aug. In adam in quo omnis homo viciatus. et vanitati ſubiectus. qd po eſt experiri. vt deiecta ſupbia diligatur obedientia ⁊ pereat nō reditura miſeria.

†Priuſ ꝗ̄ †humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum cuſtodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iuſtificatōeſ tuas

ſ Ne rurius humilier. ecce humiliatio ē correctio.

¶ Particeps ſum. Caſ. Et cū talis: nō ſupbio. ſed pticeps omniū. et hoc totū tua eſt miſericordia. ſicut om̄ia. quia o dn̄e ter. eſt ple. m. t.

¶ Omniū timentiū. Caſ. Ita portio dominꝰ. vt pticeps ſit nō vniꝰ. ſed omniū eccleſiarū. tanta virtus vnitatis. cum ſit particeps xpi humiliter dicitur pticeps famulorum. quod eſt et xpi eſſe pticipem. vnde apoſtolus. Participes chriſti facti ſumus.

¶ Timentiū t. Aug. Inter rudes humiliter ſe conſtituit. qui tamen nō ocio ſi. vn̄ ſbdit ⁊ cuſ.

¶ Plena. Auguſ. Quia fidem vbiqꝫ dilatauit. Doce. iā cuſtodiſſe dixit. ſed et hic petit amplius doceri.

¶ Teth. Caſſio. In nona littera: gratias agit de humiliatione et patientia ſua p quā venit ad iuſticiam.

¶ Caſ. Ambroſi. Bonuꝫ. vel excluſio. quia hic de patientia quę excludit triſticiam de aduerſis. ⁊ facit bonū et iocundū pati.

¶ Bonitatem doce. Aug. Caſ. Hanc docet cū charitatem inſpirat. vt non ex timore operetur: ſed ex amore. et ſit ei boni delectatio. Et diſciplinā. id eſt. adeo ſit dulcedo boni. vt amore dei vel proximi quaſlibet feram paſſiones. Et ſcientiā. cum tanta eſt charitas vt tribulatione non poſſit extīgui. tunc ſcientia quę ante inflarat vtiliſ eſt. qua ſibiipſi homo innoteſcit. quid meruit ⁊ accepit. quid poſſit. vel non: Doce. Non eſt docere. ſed dicere vbi nemo diſcit. et iō deus quando vult docere. prius dat intellectum ſine quo nemo diſceret. vnde dicit. Et aperuit eis ſenſum. docet ergo bonitatē. inſpirat delectatōnem emendatoriaꝫ. docet diſciplinā. tempando tribulationem. docet ſcientiam. inſinuando cognitionem. docet etiā et ſcire ſcienda aperiendo veritatem. et facere facienda inſpirando ſuauitatem.

¶ Doce iuſtificatōnes. Ambro. Quia iam bonitatē f. vel iuſtificatōnes quas iocundaſti alijs. iocunda et michi ne fatiger.

¶ Mandatis tuis credidi. Ambro. Qui credit mandatis ſcientiā eorū quę in mādatis docentur poteſt habere. Ecce p fidem ſcientia. quę eſt vera cognitio eorū quę ſunt. vnde ſalomon. deus michi dedit eorꝫ quę ſūt cognitōnem verā. p ſcientiā aſſumit diſciplina. quę et ſi ſit amara carni. debet tamen eſſe iocunda menti. quia ſuauis eſt dominus. vnde. Tollite iugū meum quia leue. et onus meū quia ſuaue.

¶ Aug. Quia mandatis t. c. Mandatis conuenit obedire. pmiſſis credere. ſed ait. mandatis c. ſcꝫ ꝙ tu illa mandaueris. nō aliquis homo licet per hominē. Et eſt ſenſus fides q̄ credidi iſta tua eſſe mandata. impetret grāꝫ. qua faciam iſta quę tu mandas. hominis non eſt ſed dei mandare. et vnde fiat dare.

¶ Cuſtodiui. Aug. Et tu bonus. i. ſuauis. in tua ſuauitate. vere vult facere iuſtifi. quando eas in eius ſuauitate vult diſcere.

¶ Bonus. Ambro. Laudet iudicē vt impetret. bonus ꝓprie in ſe et ex ſe. Et bonus quia dat bona data petentibꝫ ſe. Infirmus. ergo homo nō vult acerbitate legis iudicari. ſed bonitate dei. vt et ſi acrioribus opus eſt moderate fiat. et mitiget deus vim doloris. Iuſtificatio eſt opus iuſtitię.

¶ Nō ſū turba. Caſ. Et ſi. Funes pec. circūplexi. ⁊c. tot laquei quot peccata. hoc ſecundū corpus. ſed animꝰ reluctās legem nō obliuiſcit.

¶ Faciem. Caſ. Vel xpm quem deſiderabat aſpicere. et pcatur miſericordiam primi aduentus impleri. ſicut p pphetas promiſſū eſt. Vel faciem petit videre in futura reſurrectōne. nō hic. vnde nō videbit me homo et viuet. ſed quia peccator eſt. petit vt p miſericordiā habeat quod meritis non poteſt. Secundum eloquium. quo promittit ſanctis viſion ē deitat.

¶ Cogitaui. Aug. Dixi cuſtodire l. ideo cogitaui quę eſſent vię m. ⁊ habita viſione conuerti. hic eſt ordo conuerſionis.

¶ Media nocte. Caſ. Quo tempe primogenita egipti percuſſa ſunt. quando etiā ſponſus venturꝰ ē. ideo ſurgit tunc ne inter fatuas remaneat. ad confitendū. laudandū de iudicijs iuſticię.

¶ Media nocte. Tunc ſpirituales nequitię omne nefas ſuadere contendūt quando nullus culpę arbiter. nullus criminis conſcius. nullus poteſt eſſe teſtis erroris. Tunc varias diſceptationes pectori dormientis infundunt. Ambro. prouidendū eſt ergo vt eo tempore quo potes vincere. nequaqꝫ vincendi tempus amittas. Surge ergo ad precandum deum. ea hora qua temptator conſueuit irruere. qua ſolet aduerſus temptatōnes graues remedium venire celeſte.

quod melius docemur in euangelij bonitate· q̄ȝ in legis ſeueritate: ibi dam natio· hic remiſſio.

¶ Multiplicata. Caſ. Q. doce· quia adhuc colluctatō vbi oſtendam re quod didici. Et hoc eſt. Multiplicata eſt.

¶ Toto. Aug. Caſ. Vt tantū hereā mādatis. quātū illi volūt ſeducere.

¶ Scrutabor. Aug. Ad hoc eñ̄ ſcrutatur vt cognita faciat, et faciendū perfectius cognoſcat.

¶ Sicut lac. Amb. Nō natura ſui ſpecō ſum ac ſincerū. ſed cor ruptōe coaceſcit. Sic hūani cordis et mētis natura ſincera eſt et ꝑſpicua priuſq̄ȝ viciorū cōmixtione coaceſcat.

¶ Ego vero legē. Aug. Cōtra obſtinatōem eoꝝ: refrigeriū ē meditatio legis.

¶ Bonū michi lex oris. Caſ. Hic frequēter iterat bonū. q̄a ſemꝑ magis dulceſcit. Quaſi bona eſt humiliatio· q: bonū quod inde acquirit. Bonū lex· o. t. lex euangeliū ore. chriſti ꝓlatum. Super milia. dic infinite. quia bonitas compatōnem ſimilem non poterat inuenire. hoc ꝑmiſit. vt cōpatō auri et argēti vileſcerē q̄ ſunt ꝑcipua cupidiſ.

¶ Ioth. Caſ. In x. littera. intellectū petit mandatorum. vt vera vita fruatur.

¶ Ioth cōfeſſio. vel deſolatio qđ cōuenit. cītius eñ̄ cōfitentur deſolati in aduerſis: in ſecūdis ſolet hō extolli.

¶ Ioth ſcientia· vel principiū· quia hic docetur homo creat⁹· impaſſibilis· et īmortalis· et in plenitudine ſcientię ad quā bonus homo deſiderat reuerti. cui⁹ in hac vita initiū habet intellectum

¶ Manus tue. Aug. Virtus opatōis pluraliter virt⁹ ꝛ ſapiētia· quod vtrūq̄ȝ xp̄us eſt. Vel manus dei· filius· et ſpūs· qui coopantur.

ſ vi et numero·
Multiplicata eſt ſuper me iniqui-
† ſ Quos humiliatio nōdum humiliauit.
† ſ In me tamē nō refrixit charitas. qui in ſuauitate didici iuſtificatōnes·
tas †ſuperboꝝ: †ego autem in to
ſ Sicut amans.
ſ vel har.
to corde meo ſcrutabor mandata
† ſ Et etiā. ſ Per inuidiā et ſupbiam.
ſ Ambro. Induratum vicio acceſſit·
tua. †Coagulatū eſt ſicut lac cor
† ſ Supboꝝum. † ſ aug. Hoc opponit duricie illorum·
†eorum: †ego vero legem tuā me
ſ Ergo·
ditatus ſum. Bonum michi quia
† ſ Ambro. Id eſt. diuerſis tentatōibus exercuiſti. ſ Penā cōuertiſti in erudītōnem. vñ apoſtolus· Placeo michi in infirmitatibus meis.
† ſ facere· † ſ Opera iuſticie·
†humiliaſti me: vt †diſcam †iuſtifi-
† ſ Sed quia hoc nō fit niſi ꝑ humiliatōē et dilectōnem vbi ſuauitas. ſequitur bonū michi l·
cationes tuas. †Bonū michi lex
ſ Amplius diligit charitas legē dei q̄ȝ cupiditas milia au· ꝛ ar.
oris tui: ſuper milia auri ꝛ argēti.

Ioth.

ſ Operatō tua me moueat. que ī homīe eſt egregia. ſ Animā ad imaginē et ſ· t·
Manus tue fece
† ſ vel finxerūt· ſ Corpus.
ſ Ambro· In adam fecit omēs vel in ſingulorū generatione omēs facit· † ſ tu· ſ ab alio nō quero.
runt me †et plaſmauerunt me: †da
† ſ aug· Et ſi omnibus intellectus ꝑ naturā. tamē peccādo deformatus. quotidie renouatur
michi †intellectum vt diſcam man
† ſ da intellectū· quia ſi dederis omēs· ſ aug. In preſenti timor vbi tēptatō· letari autē in futuro· et videre. † ſ Intus: nō extra tantū·
data tua. †Qui timent te †vide-
† ſ Ideo· † ſ in ea que ꝓmiſiſti. vt ſim filius promiſſionis.
bunt me ꝛ letabuntur: †quia in †v

¶ Ambro. Manus tuę. Precioſū opus homo: dixit et facta ſunt cętera. Hominē vero manibꝫ figurauit· quaſi ſtudioſius opans· de quo et ſpēalis hortatus ꝓceſſit. Faciam⁹ hoīem ad imaginē et ſimilitudinē noſtrā. quaſi hic laboret deus· vt ſtudioſa opatio in hoc notetur. Tanta deniq̄ȝ eſt hoīs dignitas q̄ homo legit̄ ſedere ad dextrā dei nō angelus. qui et ab angelis honoratur. vnigenitus imago dei. homo nō· ſed ad imaginē habens aliq̄d de imagine· ſcd̄m hoc īmateriale. ſcd̄m q̄ plaſmatus de materia puluere.

¶ Da michi intellectū. Aug. Qui feciſti refice· intellectū da purū vt diſcā m· ſi nō poſſum deitatē. Ambro. Ipſe ſolus dat· et ſi aliquādo miniſtro angelo vt danieli cui dixit angelus veni intellectū tibi dare. Ita eñ̄ dicit̄ angelus intellectū dare homi. vt quiſq̄ȝ dicit̄ lumē dare domui cui feneſtrā facit cū eam ſua luce nō penetret et illuſtret.

¶ Aug. Da michi ītellectū. Vt magis ſerenētur oculi īteriores. Fide corda mūdant̄· quia licet nemo poſſit credere in deū niſi aliquid intelligat. cū fides ſit ex auditu ꝑdicatōnis: tamē fide ſanat̄ vt ampliora intelligat. Alia ſūt eñ̄ quę niſi intelligam⁹ ñ credim⁹. alia quę niſi credam⁹ nō intelligim⁹

vide q̄ȝ late intelligēda ſūt mandata ad q̄ petit intellectū q̄ iā cuſtodiuit ea.

¶ Qui timent. Aug. Omēs letant̄ ſed vni dat̄ quod petit ꝛ clemēs deꝰ libēter facit q̄ omēs delectet. vel angeli letātur de hoībus: ſi ſperāt in verbis dei. Conſiderās aūt eccleſia que adhuc timet huius vitę miſeriam. et q̄ caro cupit cōtra ſpūm: cognoui inq̄t quia ęquitas i· t· Sūma ęquitas eſt vt q̄ ꝑ ſupbiā delinquūt humilitate purgētur.

¶ Ambro. Qui timent· Timentes vident iuſtū et letantur. Alijs inuiſus eſt iuſtus et grauis ad videndū. Virtus ē in oculis. ictarus viſus prodeſt ictericis. Prius videns lupus vocē aufert. baſiliſcus ſi prior videt occidit. ſi prius videt̄ occiditur. quę ergo virtus in oculis iuſti· qui cū fide videt̄. qui cū imago dei ab oībꝫ honorat̄. Eſt ergo inſitum bonis. vt virtutes ſuas in alijs ament. ꝑfectōribus ergo iuſti aſpect⁹ leticia eſt· pleriſq̄ȝ vero correctōnis admonitō. Sꝫ quō. nō in veſtimento nō in vultu tantū· ſed intus videat. nō eñ̄ illū videt· niſi eius viderit mentē. niſi eius intēderit ſermonē. tūc ergo letabit̄ cum iſta cognouerit.

¶ Superſperaui. Aug. Quia deus poteſt facere ſupra q̄ȝ intelligit· parū eſt ea ſperare quę nō intelligimus vel petim⁹. ſed debem⁹ ſupſperare. vel de angelis intellige. q̄ letant̄ de hoībus ſi ſperant in verbis dei.

¶ Cognoui. Amb. Fides timētis eſt agnitio ſapiētis· qui eñ̄ timet ratōem nō quęrit. Vbi fides. nō ſtat cognitio· vbi cognitō· fides ꝓcedit. Ita ergo ꝑfecte cognouit iſte vt hūiliaret̄ in veritate. quod eſt ad ſalutē humiliari. Sciebat eñ̄ ꝓſpera vel aduerſa ad temptandū data.

† ſ Ex dato intellectu. † ſ Ideo da intellectum quia· vel ideo opus eſt intellectu
ba tua †ſuperſperaui. †Cognoui
† ſ Iuſta eſt animaduerſio ade. ſ Quia ꝑ labores premia. † ſ In omibus que ſunt·
domie quia †ęquitas †iudicia tua:
† ſ Et ideo· † ſ iuſto iudicio· † ſ Ambro. Erectus nō videt vera iudicia· ſ vt bene feram ꝓſpera vel aduerſa· ſ in mortem.
†et in †veritate tua †humiliaſti me.
† ſ Sed nūc. † ſ Regeneratio. fides. ſpes. charitas. ſolatia ſunt in hac miſeria· nō gaudia btōꝝ
†Fiat miſericordia tua vt †conſo-
† ſ Secundū q̄ ꝓmiſiſti ſeruo·
letur me: †ſecundum eloquiū tuū
ſ Sed poſt hoc et ꝑ hec.
ſ in futuro.
ſeruo tuo. Veniant michi miſera
† ſ vere· † ſ Quo merito.
tiones tuę ꝛ †viuam: †quia lex tua
† ſ Cogitatio amātis vt ꝑ dilectōnem operet̄· ne frigeſcat iniquitate ſuperborum. † ſ Sed.
ſ ·i. pudeat eos.
†meditatio mea eſt. †Confundan
ſ Sine iudicio.
tur ſuperbi quia iniuſte iniquitatē
† ſ Ecce quod dixit meditatio mea eſt·
fecerunt in me: †ego autem exerce-
† ſ vt benefaciā etiā inimicis. ſ Remediū contra bachantes. † ſ aug. Hoc proprie caput noſtrum· id eſt· chriſtus dicit·
ſ vel ar·
bor in †mandatis tuis. †Conuer
† ſ Caſ. Quos iā lectio imbuit et ſi nōdū opatō·
tātur michi timentes te: et †qui no
† ſ aug. de xp̄ō per ꝓphetas predicta. et in eo mōſtrata per miracula· † ſ Nō vt imperrē· fiat·
uerunt †teſtimonia tua. †Fiat cor
ſ aug. donata regeneratōe adiuta cōfeſſione. fuſa oratōe hoc fit. ſ Nō in virib⁹ meis
meum imaculatum: in iuſtificatio
nibus tuis vt nō confundar.

ſ incuruatus·
Caph.

¶ Fiat miſericordia. Aug. Veritas humiliauit in mortē· miſericordia inſtaurat ad vitam ꝓmittente hoc deo.

¶ Vt conſoletur. Ambro. In labore ꝑfectus nō finē ſed verbū cōſolationis petit vt bene ferat

¶ Caſ. Vt cōſolet̄· nō petit auferri erūnas q̄ ſūt ad purgatōem. ſ₃ ꝯſolari

¶ Veniant. Aug. Exprimit quid ꝑ miſericordiā detur· vita ęterna quę ſola eſt vita ſine additamento.

¶ Conuertatur. Caſ. Supbi ꝯfundant̄. incipiētes cōuertantur.

¶ Fiat miſericordia. Caſ. Poſt oīa nō audet dicere q̄ ſit. ſ₃ petit fieri imaculatus.

¶ Vt nō confundar. Confundātur ſupbi ad correctōē· ego aūt non ad penam.

¶ Caph. Caſ. In· xi· lr̄a pegrin⁹ hui⁹ mūdi aduentū dn̄i nimis d̄ſiderat dicēs quāta tulerat a ſupbis· petens vt in mādatis dei perſeueret.

¶ Caſ. Caph. Incuruat⁹. q: feſſus lōga militia cupit diſſolui. et redditi ad ꝓncipiū· c⁹ āte meminit· ſ₃ tñ nō recuſat laborē. veniāt miſeratōnes ꝛ viuam. quia defecit in ſalutari.

¶ Defecit in ſalutari. Aug. Defectus ſimpliciter ſolet accipi in malo. ſicut pfectus in bono, niſi addat in quid. vt cũ dicitur, pficiunt in peius. et hoc in ſalutari nõ a ſalutari. Talis defectus indicat nimiũ deſideriũ boni nõdũ adepti. vt ſimeon et antiqui iuſti xp̃m deſiderauerũt. vnde ſunt ille ſeptem ſacramẽtales antiphone, ante natale. ſcʒ o adonay. o radix ⁊c. Que omes ſecundi toni ſunt, quia ille inuocat qui eſt deus et homo. Et ſunt ſeptem. quia in eo ſeptiformis gratie plenitudo eſt. Et nũc omes iuſti ſecũdo venturuʒ deſiderant.

In ſalutare. hebraice bieſum: et ne dubites: addit. in verbũ. id eſt. filiũ. vel in verbuʒ id eſt. pmiſſum. Super ſperaui. quia ſpes facit p patientiã expectare quod nõ videt. Super. quia plus futurũ eſt q̃ʒ dici põt. Anima et oculi. q̃ interius loqui poſſunt cũ deo. Item non ex infirmitate ſed fortitudine deſiderij. Defecerũt in eloquiũ. id eſt. pmiſſum. Dicentes. vox eorũ eſt gemitus et oratio. Duʒ autem ardent ſpũalia deſideria. frigeſcunt carnalia. vñ ſubdit. Nr factus ſum ſ. v. in pru. vter eſt caro huius mortis. pruina: celeſte beneficiũ quo q̃ſi gelu concupiſcẽtia carnis torpet. et contrahitur. Ambro. et ſic iuſtificationes a memoria nõ labuntur. dum aliunde nõ cogitatur. quia torpet cupiditas feruet charitas. quia ſcit temptatõnes nõ finiendas ante finẽ ſeculi. de ipſo querit quando fiet vltõ de pſequẽtibus. i. dyabolo cum miſtris. ſed cur de eo querit cũ dicatur. non eſt veſtrũ ſcire tempa:

A ſe. Ab animalitatis ſue appetitu tendens. i. laſſata eſt diutina expectatõe. Ecce curuatio humilitatis.

Defecit in ſalutari tuo anima mea: et in verbuʒ tuum ſuperſperaui. Defecerunt oculi mei in eloquium tuum dicẽtes: quando conſolaberis me. Quia factus ſum ſicut vter in pruina: iuſtificationes tuas non ſum oblitus. Quot ſunt dies ſerui tui: quando facies de perſequentibus me iudiciũ. Narrauerunt michi iniqui fabulationes: ſed non vt lex tua. Omnia man

Practic⁹ oñdit. Et fit ſpũs vnus cũ deo. Quoniã qui adheret deo vn⁹ ſpũs eſt cũ eo. filium. Promiſſum. A contuitu tempalium tendentes. Ambro. Iam theoricus demonſtratur. aug. Quibus prophete dicuntur videntes. Quaſi moras patior quod fit vt res dilata dulcior veniat. Ambro. vter ẽ qui caſtigat corpus. qui vt pellis mortui nõ ſentit frigus peccati. qui nõ frangitur neceſſitatibus. qui mollis eſt impiis aĩme. vel niue. Quibus plenus vter. Ita deſidero videre ſalutare. Sed. In hoc ſeculo. Non ſunt anime more in hac vita. aug. hoc addit. Ne quis eccleſiam aliquo tẽpore ante iudiciũ nõ futurã putet. nõ enim finietur ante iudicium. vel hic conteret deus ſathã ſub pedibus noſtris. Nam ad hoc vt perſequãtur. vt et fidem impediant. Que in verbo delectant. vnde alii ponũt delectatõnes qđ eſt in ſecularibus litteris. et in iudeis et in hereticis. Quia. Me in eis veritas nõ verba dlectat. Sunt michi.

pphetat aũt hic illã interrogatõnem apoſtolorũ futurã. in qua hec prophetia impleta eſt. Vel ideo deſidero hoc. Quia factus. compatione futuri. Sicut vter. nulli liquori ydoneus. et tamẽ iuſtificatõnes. vel iter malos cõmiſſa retinẽs. Vel p pruinã intelliguñtur mali. qui nõ feruent charitate ſed algent infidelitate. Et eſt. Ideo conſolare. Quia fa. ⁊c.

¶ Oculi. Aug. Duo ſunt oculi myſticus acutior. moralis dulcior. non ẽ ocioſus qui verbo dei tantum ſtudet. nec pluris eſt qui extra opatur. q̃ʒ qui ſtudiũ cognoſcende diuinitatis exercet. ipſa etiã ſapientia maximũ op⁹ ẽ et antefertur maria que audiebat marthe que operabatur.

¶ Pruina. Peccata ſeculi. que vter non ſentit.

¶ In pruina. Ambro. Hec carnis ardorem pellendo refrigerat nõ adurit. fecundat ſata nõ internecat. Ideoq̃ʒ forte ĩ trãſformatõne cũ dominus gloriã reſurrctõis demõſtraret in monte veſtimenta eius facta ſunt alba ſicut nix. quia nõ ipſe ſolus erit alienus a contagione peccati. Sed et quicunq̃ʒ reſuſcitatur. cõgelatis cupiditatib⁹ reſurget frigidus. vnde in reſurrectõe neq̃ʒ nubent neq̃ʒ nubẽ. ⁊c. Boni ergo ſunt vtres frigidi in gelicidio cõſtricti pruinis. nõ libidinis calore ſoluti.

¶ De perſequẽtibus. Aug. Quaſi vt ab his liberet vult ſuos dies claudi. Vel fac ſeruis pro miſericordia. quando neceſſe eſt facias impijs p iuſticia.

¶ Paulomin⁹. Aug. Non modo narrauerũt. ſed et pſecuti vt depranent veritatẽ. ſed adiuua quaſi contra beluã. quia paulominus c. Adeo nimia fuit perſecutio contra carnalẽ infirmitatẽ.

¶ Lamech. Aug. Feſſus expectator eſt ardens ad ſeruiendũ ei cui angeli ſeruiũt. et omes boni. et omis creatura adiuua. viuifica. et cuſtodiã teſtimonia. quia. In eternũ. id eſt. ſine intermiſſione celeſtes et inferiores rationales creature cuſtodiũt ea. Vel in celo. i. eccleſia. q nõ in terra. que paradiſus dicta eſt. In eternũ ſedes tua in ſeculũ ſeculi.

¶ Aug. Lamech. Cor vel ſermo. quia hec p̃cepta prudenter ſunt intelligenda vel ſollicite ſeruanda. Celeſtia ſunt eloquia dei. nichil in eis adulterina opinione miſcendũ. Leuet ergo cor ad ea. decet eñ in te manere quod in celo pſeuerat. et illud ſemp meditari. vnde. niſi q lex tua meditatio mea eſt. et in eternũ nõ obliuiſcar iuſtifi. t. In eternum. d. v. t. manet ſolennis ordo celeſtiũ ſtatutorũ. Labitur annus per dies et menſes cõuerſio ſolis et lune ⁊ omniũ manet ĩmutabilis. hoc in mente tua imitare. quia ſathanas de celo cecidit in terrã ideo ibi verbũ permanet in ſeculũ. hec ſiunt mala. Sed quia ⁊ ibi locus eſt vicijs quod in cadentibus patet. ⁊ ipm celũ mutat et p̃terit videtur nõ de elemento dictũ ſed de virtutibus celi. Celi ergo ſunt angeli. in quibus nil lubricũ. et ſancti. q̃ ſi corpe in terra. mẽte tamen in celo. Magis aũt in angelis. quia in hominibus variabilis ẽ affectus.

Non vt in illis vanitas. Et per hoc iniuſte. quia in me nõ niſi veritatẽ pſequũtur. vt depranent veritatem. Ergo. vt pro veritate certem. hoc cuʒ facit eccleſia patitur qđ addit: facta multa ſtrage martirum. Sed quia non fruſtra dicit adiuua me ſubdit. vt poſſit pſeuerare vſq̃ʒ in finem ſubdit: Non meritum meũ. Ne amando vitam tempalem negem. et ſic pdam uitam ſpũalem. Sic. Martiria. Cor ſeruitutis. unde ſedes tua deus in ſe. ſe. filius. Angelis. iuſtis. Eccleſia. Pri⁹ in fidelibus ueteris teſtimenti. in fidelibus noui. deus. Sʒ nõ a ſe. Quia. Eccleſiã. angus. animã. uel corpus. ne diffluat. ueritas in ea. uel ecõuerſo ipſa in ueritate. Et. perma. uer. tu. Sed hoc nõ a ſe habet ſed a te. quia. Caſ. dies ille ſcilicet cui xp̃us nunq̃ʒ occidit. noſter eñ nocte claudit. Nec maiores etiam qui dies ſecundũ ſciẽtiam a ſe habent. quia. Quidquid urgeat. Scđm ſcientiam. hoc in futuro.

data tua veritas: iniqui perſecuti ſunt me adiuua me. Paulominus conſũmauerunt me in terra: ego autem non dereliqui mandata tua. Secundũ miſericordiaʒ tuam viuifica me: et cuſtodiam teſtimonia oris tui.

Lamech.

In eternuʒ domine uerbum tuum permanet in celo. In generatione et generationem ueritas tua: fundaſti terram et permanet. Ordinatione tua perſeuerant dies:

¶ Caſ. In. xij. littera virtutẽ dei et facta deſcribit. dicens tpalia finiri. ſed nõ mandata eius. Scđm illđ Celũ et terra trãſibũt verba aũt mea nõ trãſibunt. Aug. Sed q nõ pmiſit de⁹ eũ cõſũmari in terra. admiratus potentiã dei exclamat. In celo. i. quocũq̃ʒ iuſto pmanet verbũ. Vel in celeſtib⁹ ſpiritibus. In generatõne et ge. i. duobus populis legis et euangelij veritas. i. xp̃s pmanet. ideo quia. Fundaſti terram. i. ſanctos in fide in qua pmanent. Caſ. Ad litteram eñ terra mouenda eſt. Aug. Dies. ſingulariter ille vnus eternus qui noctẽ nõ habet. nec inde dubitandũ. quia omia tempalia et eterna pro ſuo nutu diſponit. Vel qui dixerat pſecuti ſunt. et conſũmauerũt in terra quaſi tederet eũ huius mutabilitatis et temptationũ: inflamatus deſiderio celeſtis hieruſalem in eã ſuſpiciens dicit. In eternũ in celo. in angelis cuſtodientibus eternã militiã. Poſt celũ ſubdit de terra in generatõne et ge. Inuenit ĩ ea generatõnes que nõ ſunt in celo In generatõe et gene. qua repetitione vel omes ſucceſſiões notat. a quibus nunq̃ʒ deeſt veritas dei in ſanctis. vel populũ legis et euãgelij. Cauſaʒ ſubdit. quia. Fundaſti. in xp̃o fundamẽto morantes in terra et hi pmanẽt in domo in eternũ quod nõ filij ãcille. Ordinatõe t. p. d. q̃ iſta omia ſunt dies q̃ fecit dñs. hĩ dico. ordinatõe tua. Quoniã oia ſ. t. omia. ſcʒ de quib⁹ loquit. i. q̃ ptinẽt ad hũc diem. impij eñ nõ ſeruiũt. vñ aũt liberet terra vt fũdata pmaneat ſubdit.

¶ Niſi q lex tua. Lex fidei q̃ p dilectõʒ opat. q̃ ĩpetrat grã fortes faciẽs ne peant ĩ hũilitate mortali. Quoniã in ipſis. viuificaſti m. Ecce vñ fit ne piret in hũilitate. deo. ſ. viuificãte. Juſtificatões ſũt q̃ vẽtura ſigñãt. vt agn⁹ paſcal ⁊ cet̃a q̃ ſũt p̃mordia fidei. ſñ qb⁹ nẽo pfecte graʒ nonit.

¶ In celo et generatione permaneat verbũ. Quia oia ſeruiũt tibi ⁊ ſi diuerſo modo.

Niſi ꝙ lex. Aug⁹. Talis tu·et lex tua tam valida·cuius meditatio a tantis liberat.

Tuus ſũ ego. Aug. Quia viuificaſti: tu⁹·nõ vicoꝝ. nõ duoꝝ dñoꝝ

Juſtificatões. Aug. Dicit q̃ futura ſignabãt· vt agn⁹ paſchalis et cetera q̃ ſũt primordia fidei ·ſine quib⁹ nemo pfecte nouit grã3. Nemo putet ſignificãtias veteris teſtamenti negligẽdas. q̃s iſte tã ſtudioſe exq̃rit.

Aug. Vel intellexi teſtimonia, nã. Omnis cõſũ. v. f. ſc3 ꝙ nemo in ſe ſed in deo glorietur et ita hoc vidi ꝙ mãdatũ tuũ eſt michi latũ: quia etiã inimicos diligo. Vel omĩs c·q̃ intellexi cõplenda p̃cepta dei nõ obtentu terrenorũ·ſed eternoru3.

Omnis cõſũmatonis. Aug· Jntrauerat eñ iſte in ſanctuarium dei· viderat nouiſſima. viderat alta dei q̃ nõ poſſunt explicari. ſed breui ſententia dicenda cõcludit. vidi fi· omĩs pſũ· Conſũmatio eſt omniũ virtutũ pfectio p ſũmo bono omĩa facere. vſq3 ad mortẽ p veritate certare. cuius finis eſt in regno xp̃i excellere·ſc3 ipẽ xp̃s quẽ mente vidit venturũ. Latũ mandatũ charitas·ſine qua nõ valeret inter quecũq3 tormenta martirij cõfiteri·in qua mille anguſtie: ſed ãguſtia vie facit ire in qua tota lex pendet et pp̃he. Caſ. Vel omĩbus ſecularibus terminũ videt impoſitũ· ſ3 mãdata dei nõ habent finẽ. q̃a latiſſima: et idõ illis ſpretis hec petant. Nimis dicit p charitate q̃ totã legem et pp̃hetaru3 dicta pcindit. Vl mãdatũ qd ẽ nimis latu3 ·i·dilectionẽ dei. et pximi· cognoi i finẽ omnis cõſũmatõis.

Aug. Omĩs pſũ· Cõſũmata malicia ſeculi: venit agnus qui p crucẽ finiret·conſũmata iuſticia finis eſt xp̃us qui remunerat.

† ſ Et meriro dies tue ordinationi ſubeſt.
† ſ Hoc in futuro cũ omnia ſubiecta ei·mõ multi ſerui peccati·

† quoniam † omnia ſeruiunt tibi.

† ſ Et merito quia. † ſ aug· Qui nõ ante· exercetur in bello ignarus eſt † ſ Sciẽdi et faciẽdi.

† Niſi ꝙ † lex tua † meditatio mea

† ſ vt fuit iob· † ſ Quãdo paulomin⁹ cõſũ ·et tũc. i·ideo quia non meditarer. † ſ deiectione afflictione:

† eſt: † tunc forte piſſem in † humili

† ſ Niſi meditarer in lege piſſem ſ Sed quia per legẽ viuo nõ poteſt a memoria elabi· ſ Per totã vitã. vel ſi ſemp viuerẽ ſ Sicut iſraelite i vera terra pmiſſionis erimus memores. vnde liberaſti. et agemus gratias

tate mea. † Jn eternu3 non obli-

† ſ Legem que a peccato purgat. † ſ Nichil extra pe entem.

uiſcar † iuſtificationes tuas: † quia

† ſ Quẽ adam perdidit· † ſ aug. Meus cẽ volui et perii modo tuus et ſalua

in ipſis viuificaſti † me. † Tuus ſũ

† ſ debes· vel hoc modo tuuſ. † ſ Nõ meas volũtates quibus fui meus· ſ vt ſim tuus·

ego ſaluum me fac: † quoniam † iu-

† ſ Alii alia querũt. † ſ Saluũ me fac·quia.

ſtificatões tuas † exquiſiui † Me

† ſ Quaſi in inſidiis expectãtes donec tranſiret vt tũc occiderẽt † ſ faciẽdo pſentire ad malũ.

† expectauerunt peccatores † vt p-

† ſ Sed inde non perii·q̃· ſ Martiria.

derẽt me: † teſtimonia tua itellexi.

ſ aug. et ſi pſitentẽ vrgebãt nõ ceſſi intuẽs finem ſine fine·i·eternã beatitudinẽ. et ideo mãdatũ eſt michi latũ. quaſi facile factu

Omĩs conſũmationis vidi finẽ:

ſ Anguſta via ẽ p gratiã nimis lata vt etiã inimicos diligere faciat.

latum mandatũ tuum nimis.

ſ aug· Caſ. Men viſcera· vel ex ipſis· q̃ ex charitate que ex ipſis medullis.

Men.

ſ Q. intellexi teſtimonia vidi finẽ quõ admiratiue dicit ſ vnde ſit latũ oſtendit ſ dilectõ eſt latitudo mandati. ſ Nõ timui.

Quomõ dile-

xi legem tuam domine: † tota die

† ſ Quotidie ſiue cõtinue· ſ Et ſi caro impediat.

† ſ nõ mõ dilexi· † ſ Et ideo † ſ Caſ· Judeos paganos hereticos·qui vel nõ intelligũt·vel non opantur.

† meditatio mea eſt. † Super † ini

† ſ Quia illi in ſignis ego in veritate quieſco.

micos meos prudentem me † feci-

† ſ Hic interpretor ut ſit eternũ. et ad eternitatẽ michi ualeat. illis uero tantũ in ſeculũ

ſti mandato tuo: † quia in eternum

† ſ Qui erant de inimicis

michi eſt. Super omnes † docen-

ſ Jdeo.

tes me intellexi: quia teſtimonia

† ſ Quod nõ illorũ qui ibi falſa ſentiũt et docẽt
† ſ Spũ nõ littera· ſ Nõ in littera quieſco.
† ſ Quẽ docet de⁹·facile doctores 7 ſenes ſupat.

† tua † meditatio mea eſt. † Super

† ſ Nõ hoĩm ſed dei que illi tranſgrediũtur.

ſenes intellexi: quia mandata † tua

† ſ Jnterius. ſ Nõ exterius accepi. † ſ Et.
† ſ Criminali. † ſ Q· pronos et uolẽtes ire·

† queſiui. † Ab omni via † mala † p

† ſ Affectus· † ſ Quod aliter fieri nõ poterat.

hibui † pedes meos: vt † cuſtodia3

† ſ aug· Quia ſemp timui iudicia tua· ſ Caſ· Semitis noue uel ueteris legis· † ſ Semper eis credidi.

verba tua. † A iudicijs tuis † non

declinaui: quia tu legem poſui-

† ſ Et· † ſ Cordis. non carnis.

ſti michi. † Quã dulcia † faucibus

† ſ Jn quibus remiſſio et uita predicatẽ
† ſ Alias ſuper mel et fauũ ori meo.

meis † eloquia tua: † ſuper mel ori

ſ Et.

meo. A mandatis tuis intellexi:

pterea odiui omnẽ viã iniq̃tatiſ.

† ſ aug·unic⁹ uel paſcua. chriſt⁹ ſingularis adiutor et paſcua anim. arũ·

Nun.

hoc notat etatẽ· quia puer inter ſenes ſedebat· ſup illos intelligebat· vt in traditõe ſeniorũ de lauãdis manib⁹. hec et mẽbris q̃ et ipẽ docuit pueniũt:

Meditatio. Aug. Quidq̃d ſancte agit̃ meditari legẽ eſt. Talis peruenit in legẽ iuſticie quia querit iuſtificari ex fide q̃ p dilectõnem operat̃ vnde habet inimicos iudeos qui ex opib⁹ glorianẽ. Super ini. quia illi zelũ dei habent·ſed nõ ſecundũ ſcientiã. quia ſuã iuſticiã conſtituere volũt. Sed iſte iuſticiã q̃rit p fide3 xp̃i q̃ eſt ex deo. Jlli tempalia p̃mia· vt filij agar ſerui ex mandato querũt. et ideo nõ eſt illis in eternũ ſicut huic. finito ſeculo ſecũdũ illos nullũ põt eſſe legis mandatũ. Secũdũ iſtũ aũt in tabulis cordis erit dilectio dei et pximi in eternũ. Et p̃miũ mãdati cuſtoditi ipſe deus, qui mandauit.

Super docentes. Aug. Quia et ſup ſeniores corpe non mente. Melius intelligit̃ nouus populus· q̃ xp̃m accipit· q̃3 ille ſenior iudaic⁹. cui preripuit bñdictionẽ. Jntellexi. et ope impleui. ab omni via mala ipoꝝ ſeniorũ et doctorũ ne peruerſitate coꝝ ſubuerteret̃.

A iudiciiſ. Caſ. Sic phibui pedes a via coꝝ· ꝙ nõ declinaui ab his q̃ cõſtituiſti ad regulã viuendi. Cui⁹ cauſa ẽ quia tu nõ moyſes legẽ·i· euãgeliũ poſuiſti michi. Jntellexi mẽte·impleui opere ·et annũciaui alijs·7 hoc eſt Q̃ dulcia ·loquenti. Super mel · vbiq3 in his comparationib⁹ nõ ſicut ſed ſup ponit·quia hec diuinis non poſſũt cõparari· Mel vet⁹ t· fau⁹ nouũ quod dulcius: Vel melli quod expſſũ et eliquatũ eſt apta doctrina ſilis eſt. Fauo q̃ de obſtruſis ſacramentis quaſi cereis cellulis ore mandentis id eſt·differentis exprimitur.

Aug⁹. A iudicijs· Semp eñ credidi, quia tu intus digito tuo legẽ ſcripſiſti ·nõ vt ſicut ſeru⁹ timerẽ, ·ſed diligerẽ. vnde ſubdit. q̃3 dulcia.

Faucibus. Caſ. Deglutit, ore loq̃tur, aĩa deglutit ac ruminat.

A mandatis. Aug. Nõ mandata ipa dico me intellexiſſe·ſed a mandatis· quia faciendo venit ad altitudinẽ ſapientie. quia niſi p obedientia3 mandatoꝝ nõ peruenit̃ ad ſapientiã occultoꝝ· vnde cõcupiſti ſapientiam· ſerua mandata. et domin⁹ p̃bet illa3 tibi. Si aliter feceris dicit̃ tibi in libro hieſu filij ſyrach. Altiora te ne q̃ſieris·et fortiora te ne ſcrutat⁹ fueriſ. Se3 q̃ precepit tibi dñs illa ſola cogita ſemp. Semp quia anteq̃3 percipiatur ſapiẽtia·et p⁹ perceptã. Quãtomagis xp̃o inflamat eũ dulcedo ãplioris ſapientie: creſcit amor iuſticie. vnde neceſſario odit iniquitatem·

Nun. Caſ. Jn. xiiij·littera·lumen verbi pedibus radiare gaudet. aĩa3 humilitate cõmendans. ex deſiderio retributiones petens· hic agit de humilitate quia initiũ boni·et perfectionẽ xp̃o tribuit. non ſibi· Quaſi· ſic et ſic· michi et alijs pfeci. hoc nõ a me ſed lucerna.

Aug. Nun, vnicus vel paſcua coꝝ, quia hoc de vnigenito dei 7 eterni

luminis claritate. qui eſt et paſcua fideliū. Ipſe eē nos paſcit et reficit. Bona eſt hec paſcua· quia carpis illic nouū florē· quia reſurrectōis dedit bonū odorē. Carpis illuc liliū eternitatis· et roſam dñici corporis et ſanguinis. Docet aūt humilitatē in hac paſcua ꝓpheta· i· in hoc octonario. vbi agit ꝺ hac paſcua. Ipſe etiā xp̄s qui eſt paſcua noſtra humilitatē in ſe docuit. ipſe eē verus dauid humilis et manu fortis patri obediens. oues patris ſui diuina ꝑdicatione paſcebat· quibus ſecundū ſcripturas certis indicijs ſuū ꝓbabat aduentum.

¶ Lucerna. Aug. Caſ. In nocte hui⁹ ſeculi vbi tenebre· fouee que ſua ꝓuidentia nō vitaret. verbū quod a ꝓphetis ſeminatꝰ. Lumen ꝓprie quod ex ſe lucet nō niſi deus. Lucerna creatura que participat lumine. Ideoqꝫ de iohāne dicitꝰ. Paraui lucernā xp̄o meo. Pedibꝫ mentis. Semitis operum. vnde et prius dixit pedib⁹ deinde ſemitis. vt prius clarificati corde. poſt rectis greſſibus ambulemus. Iuraui. tanqꝫ bene ad lucernā ambulans. et quaſi rectas ſemitas habens. Iuraui et ſtatui. id ē. firmitꝰ ſtatui. Cuſtodire. inter quelibꝫ pericula. quod fit ꝑ fidē. dū ſub deo iuſto iudice nec bonū ſine fructu nec malū impunitum creditꝰ. ſed pro hac fide grauia ſuſtinet. Humiliatus ſ. nō dico humiliaui me. vt hūilitatē que in ꝑcepto ē itelligis ſit neceſſe. Sꝫ humiliatus ſum vehemēti ꝑſecutōe. Beat⁹ q̄ gloriatꝰ hūilitate· magis qꝫ ꝑtāte. ꝑtās eē decipitꝰ. hūilitas xp̄o nō deſtituit. ꝫ ne fides deficiat. Uiuifica. ſꝫm ꝓmiſſū. Ut cuſtodiā. iudicia iuſticie. aliter et aīa moritꝰ in tribulatōne. Uoluntaria. humiliatus viuificatꝰ ſꝫm ꝓmiſſū dei. viuificatus ſpū voluntarius eſt miniſter nō ex neceſſitate. talis docetur iudicia que ſunt inſcrutabilia · vt nō reddat ꝑ malis mala. hec doceri poteſt qui animā ſemꝑ intēdit ad deum. ⁊ legem nō eſt oblitus. vnde iam letus et ſecurus dicit poſue· pec.

[Initial L]
Ucerna pedi-
¶ ut lune radius· ¶ Quibus lucet in nocte huius ſeculi.
bus meis† vbū tuū: ⁊ †lumē† ſemi-
† ¶ Omnes ſancte ſcripture· ¶ xp̄us qui ē verbū in prin· apꝺ pa· † ¶ Inextinguibile. † ¶ His opus eſt luce ad illuminandū·
tis meis. †Iuraui †et ſtatui: cuſto-
† ¶ Et ideo. ¶ Quaſi in lumine ambulans. † ¶ Pro. id eſt. ¶ Exponit iurare· i· ſtatui quaſi ꝑ ſacramentū. quia ita fixus eſt in eo vt ſtatuere habeatur ꝓ iuratione·
dire iudicia iuſticie tue. †Humi-
† ¶ Et quia cuſtodio· ideo. ¶ A perſecutore· ¶ Hoc volebat qui cuſtodit iudicia iuſticie·
liatus ſū vſqꝫquaqꝫ †domine: †viuifica me ſecundū verbum tuum.
† ¶ Sed. o. † ¶ vt ſecundū verbū tuū viuam. et omnia cū ratione faciam:
Uoluntaria oris mei beneplacita fac domine: et iudicia tua doce
¶ Et· ¶ Sacrificia laudis charitate non timore oblata· ¶ Iā nouerat· ſꝫ querit addi.
me. †Aīma mea in†manib⁹†meis ſemper: †⁊ legē tuam nō ſum obli⁹.
† ¶ Quia· ¶ Semꝑ laboro ꝓ anima· † ¶ A ſimilitudine militis. ¶ In operibus meis. † ¶ Plures tuis: † ¶ Inde poteſt videri aīa in manibus dei locata ¶ Et ſic lꝫ ponāt peccatores laqueū tñ nō errani
Poſuerūt peccatores laqueū michi: et de mandatis tuis non erraui.
† ¶ firma poſſeſſione. † ¶ A deo cuius heres ē· ¶ Qui prius heres adeui.
†Hereditate †adquiſiui teſtimonia †tua in eternum: quia †exul-
† ¶ vt teſtis dei· i· martir eſſē· † ¶ Et ſi afflictō corporum· † ¶ Et cū ſit exultatio· ¶ Ita acquiſiui teſtimonia· q· ¶ Per humilitatem. ¶ Superba reſpuit deus·
tatio cordis mei ſunt. †Inclinaui cor meū ad faciēdas iuſtificatōes
† ¶ Ad vtrūqꝫ referendū ſcꝫ ad meritū dilectionis eterne· et ad premiū retributōis eterne·
tuas in †eternū ꝓpter retributōē.

¶ Audi. vel firmamentū·
Samech.

[Initial I]
Niquos odio habui: †et legem tuā dilexi. †Adiutor et †ſuſceptor meus es tu: et
¶ Aūt· ¶ vel exleges. ¶ Quia nec amici cōtra deū audiendi. † ¶ Quare. ¶ Ita iudicat ꝙ nō naturā odit ſed quia legi contrarii. ¶ ꝑ qꝛ. † ¶ Per legē † ¶ Ad bona facienda· ¶ Ad mala euadēda. ¶ Per euangeliū.
in †verbum tuum †ſuperſperaui.
† ¶ Non in legem vel ꝓphetas· ¶ Promiſſiōeꝫ tanqꝫ filius ꝓmiſſionis. † ¶ Semꝑ addēs ſpei· † ¶ Ergo· ¶ aug. Qui in xp̄m ſperat. ā perfidis ſe ſeꝑat. † ¶ vbi eſt malignitas nō mandatorū cuſtodia· In maliuolā eē animā nō introibit ſpiritus ſapientie· Item querent me mali et non inuenient.
†Declinate a me †maligni: et ſcru-

¶ Caſ. Voluntaria cōfeſſio laudis· quā inter anguſtias offert. qua oblatione placatus iudicia t· d· que fidelibꝫ aꝑis· que ſepe dixit ſe accepiſſe· ⁊ ex ardore cordis iterū petit.

¶ In manibus. Ang. Plures habēt tuis. vnde nullus pōt rapere. vnde. Iuſtorū anime in manū dei ſūt· tuis manibꝫ adiut⁹· legem nō ſum oblitus. Aug. aīma in manibus meis ſemꝑ· quō intelligatur ignoro. Iuſti quippe iſta verba ſūt nō iniuſti. Redeuntis ad patrē nō diſcedentis a patre. Nā ille minor filius in manibus ſuis aīam ſuā videtur habuiſſe cū dixit. Da michi portōnem ſubſtantie que me cōtigit vnde pierat et reuixit. niſi dicatꝰ in manibus meis quo ſemꝑ eam tibi offero viuificandā· vt alibi ad te l· a· m· q̄ ſi ſacerdos leuans hoſtiam in manibꝫ. vel a ſimili. pugnātis cōtra hoſtes. vita eſt in manu ſua qui bene ſe defendit.

¶ Et de mandatis. Aug. Antidotū celeſte cōtra laqueos ⁊ venena ſeculi. quia intra ipſa nō in ipſis ſūt inſidie.

¶ In eternū. Aug. Quia nō eſt in eis gloria temꝑalis vana q̄ rētiū. ſed eterna ad tēpus patientiū· et ſine fine regnantiū. vnde ſequitur· quia exultatio.

¶ Iuſtificatōnes tuas in eternum. Aug. Opa bona cōtra neceſſitates ꝓximorū que nō erūt eterna. Quō ergo in eternū facturi ſum⁹ iuſtificatōnes· ſed ſine dilectōe facta nō ſunt iuſtificatōes. ipſa aūt dilectio eterna eſt et in eternū diligens in eternū meretꝰ habere quod diligit.

¶ Samech. Caſ. In· xv· littera agit de odio iniquorꝫ q̄ legi aduerſantꝰ

¶ Aug. Samech· audi· vel firmamentū qꝺ cōcurrit· qꝛ nemo firmatur q̄ nō audit intus quid ſequi debeat. Myſticū notat qui ad auditū vocat.

¶ Iniquos vel exleges. Aug. Quicūqꝫ ſint· quia nec amici contra deū audiendi ſunt. hoc eē videtur cōſonare huic quod domin⁹ ait. Qui non oderit patrē et matrem vxorē filios et fratres ꝓpter me: non eſt me dign⁹. Diſſonare videtꝰ ab eo qꝺ alibi domin⁹ ꝑcepit· diligite inimicos· ⁊c. Et ab eo quod in lege ꝑcipitur de honorandis ꝑentibꝫ. Natura ergo quā deus creauit in oībus eſt diligenda et adiuuanda. Iniquitas aūt odienda et diſꝑdenda. Sunt ergo diligendi qui ꝑſequūtur inquantū hoīes. et odiendi quia mali. Amandi ſunt etiā amici et parentes ſed nō plus qꝫ de⁹. Et ſic iniquos· i· exortes legis odio habui. nō quia homīes ſed quia mali. Non enim dauid ſaulem oderat hoīem ſed ꝑſecutorem.

¶ Aug. Sunt diligendi qui ꝑſequūtur et amici vitandi ſunt. qui mala ſuadēt. qui ſepe flectunt q̄s ferrū nō vincit. qꝺ audiendū eſt ⁊ caute agēdū.

¶ Suſceptor. Caſ. Per incarnatōnem· ne legi carnis ſubſit. de qua ſuſceptōne ſequitꝰ. In verbū. in deitatis ꝑſidiū· in quo nullus decipitur in quo a morte ſoluimur.

¶ Declinate. Aug. Hec de ꝑſequētibus qui cōtentōne ſcripturas lacerant· quibꝫ nō eſt votum cōuerti. quibꝫ confligentibꝫ nō poſſum⁹ ſcrutari. Scrutabor· nō ait faciā. quia mali ad faciēda mādata exercēt bonos. a ſcrutandis mādatis auocant· mō ꝑſequēdo vel litigando· mō onerādo nos. vt tempꝫ que legi debem⁹. terrenis eorꝫ negocijs inuādis impendam⁹ modo ꝑmendo infirmos· vt ad nos refugere ſit neceſſe. Taliū turbulentorū tedio et legis dei deſiderio clamat. Declinate. Quaſi muſcas irruentes ab oculis abigite. quibꝫ fugatis ab adiutore ſuo ꝑcatur ſe ſuſcipi.

¶ Aug. Chriſtus lumen eſt et lucerna. Sed lumen eſt xp̄us dū ore noſtro recenſetur· lucet eē in nobis tanqꝫ in vaſe fictili. vnde apl̄us. Habem⁹ theſaurū iſtū in vaſis fictilibꝫ. In ſe vero lumē eſt inextinguibile. quod illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū. Mitte ergo oleū ne deficiat tibi lumen lucerne. Oleū inqꝫ miſericordie celeſtis et gratie· quo vngebātur ꝓphete· quo ceruicis noſtre dura molleſcūt. quo etiā colliſa ſcopulis peccatorū fouentꝰ corpora. Lucerna pedibus· lumen ſemitis. cōgrua verborū diſtinctio. Lucerna eē ſufficit pedibꝫ ad ambulandū. Semitis vero opus eſt luce expanſa ad illuminandū. Uel verbū. id eſt · xp̄us dicitꝰ lucerna ſecundū legē· vbi minus clare lucebat. lumē ſecundū euangeliū· vbi aperte radiat. Uel verbum. oēs ſancte ſcripture · quod eſt nobis lucerna. vnde petrus· habem⁹ certiorē ꝓpheticū ſermonē. cui intendētes bene facitis tanqꝫ lucerne in obſcuro loco. Cū igitꝰ vnigenitū verbū equale lumē gignēti dicatꝰ· et homo ab illo illuminat⁹ dicatꝰ lucerna· et nec homo ſit verbū qꝺ eſt lumē. nec illud vbū ſit lucerna· manifeſtū eſt de ꝫ nō agi vbi idē verbum lumen et lucerna dicitur·

¶ Iuraui. Aug⁹. Quaſi diceret verbū eſt michi lumen. et ideo ꝑeunte hac luce· quaſi in lumine ambulans iuraui. Alioquin infirmis dicit ieſus. nō iurandū eſſe oīno.

¶ Iudicia iuſticie. Aug. Ut credā cuiqꝫ retribuēdū eſſe. etiā que hic agūtur a bonis et malis· vt a nullo moueatur ꝑfectus.

¶ Uoluntaria. Aug. Placeāt tibi ſacrificia· ne repbeſ. ſed approba ſacrificia laudis cōfeſſione oblata charitatis nō alio modo.

¶ Suſcipe. Illis ꝑmixtus ſuſcipi non poterat.
¶ Secundũ eloquiũ. Augꝰ. Id eſt ꝓmiſſum. Sicut ꝓmiſit fieri ſibi petit. et ideo nõ eſt temerariꝰ ſi hoc petit. tũc viuã. modo corpus mortuũ eſt ꝓpter peccatum.
¶ Adiuua me. Quaſi nõ confundas ſed adiuua. Aug. Supra dixit adiutor meus es. hic iuuari petit. Quia q̃uis hec accipiamus. tamẽ ſemꝑ eſt rogandũ. nequando ꝑ negligentiã perdamus.

¶ Aug. Adiuua me. Quaſi i ſilentiõ reſpõſum ſit. ſi nõ vis confũdi ab expectatõne tua nõ intermittas meditari iuſtificatões meas. Sentiẽs meditatõem iſtã plerũqꝫ ĩpediri lãguoribꝰ aĩme. adiuua inquit et meditabor. Semper. vel q̃ždiu viuet. vel quãdo cum angelis laudes dei cãtabit. Ido ſp. Quia ſpreuiſti o. d. ⁊c. qr ꝓuaricãtes ſũt. Quia et ſi ꝓuaricatõ nõ eſt. vbi nõ eſt lex. ⁊ nõ omnes habent legẽ ſcriptam ſcꝫ ꝑ moyſen datam. habent tamẽ naturalẽ ⁊ dicentẽ: quod tibi nõ vis. aliꝫ nõ feceris. cõtra quã oẽs faciũt. Paruuli etiã ſicut in patre peccatores ſic ⁊ ꝓuaricatores. Idõ quia lex vel in paradiſo data vel naturalit̃ inſita. vel litteris iterata. fecit oẽs ꝓuaricãtes. dilexi teſtimonia q̃ ſunt in lege tua. ꝺ gratia tua vt ſit in me iuſticia tua. nõ mea. Lex eñ ꝓdeſt vt mittat ad gratiã. nõ ſolũ atteſtãdo eam. ſed timore ꝓuaricatõnis quã fecit.
¶ Et meditabor. Aug. Hoc firmiter tenẽs ꝙ nemo iuſtus niſi a te. vt ſemꝑ ſit hũilis. nõ vt phariſeus ſe iuſtificans. In futuro etiã nõ ſibi ſed gratię dei gloriaꝫ attribuẽs.

† ſ Quia iam ſuſceptor. magis et magis ſuſcipe. vt ad futura veniẽs. ꝓpter que omĩa tolero. vere viuam. largius da ſpũm ꝑ quẽ charitas diffuſa
tabor mandata dei mei. † Suſci-
eſt in cordibꝰ noſtris. qua diffuſa ſpes nõ ꝯfũdet.
pe me ſecundum eloquium tuuꝫ ⁊
† ſ Nõ vincat̃ aduerſis qui in te ſperat.
viuam: et non † confundas me ab
† ſ Sed. ſ Qui ſperat preſumit de auxilio. in quo certa ſalus.
expectatione mea. † Adiuua me ⁊
† ſ Accepta ſalute. ſ Hoc dicit ne adiuti ĩ aduerſis. negligentes ſint in ſecundis.
ſaluꝰ ero: et † meditabor ĩ iuſtifica-
† ſ Hoc ideo peto. quia. ſ vel ideo ſemꝑ. qr. ſ vel ad nichilũ deduxiſti quod ex greco habet.
tionibus tuis ſemper. † Spreui-
† ſ Qui non confitentur peccata ſua.
ſti omnes † diſcedentes a iudicijs
ſ Merito. ſ Et ideo diſcedũt ſ Quia forſitan ſe accuſant per debilem naturam.
tuis: quia iniuſta cogitatio eorum
ſ Et quia.
eſt. Preuaricantes reputaui om-
† ſ Quia lex ad gratiam ducit que ſola liberat.
nes peccatores terrę: † ideo dilexi
† ſ Et tu. † ſ Caſto. ſ Qui foras mittit ſeruilẽ. quo pena timetur nõ amat̃ iuſticia
teſtimonia tua. † Confige † timore
† ſ Carnales cõcupiſcentias † ſ Quia iam. ſ Cum lex minaretur penam.
tuo † carnes meas: a † iudicijs eniꝫ
ſ Oculus vel fons.
tuis timui. Ayn.
ſ Confixis carnibꝰ. ſ diſcernendo.
Feci iudicium
† ſ Opus iuſticie in operibus. ſ In iudicijs faciendis. † ſ Secũdũ animã et ſi ſecundũ corpus. ſ Et ideo nõ tradas deferẽdo illis qui ꝓpterea ꝙ feci iudi. et iuſ. aduerſant̃.
et † iuſticiam: non † tradas me calũ-
† ſ Sed. ſ vt patronus. † ſ Ab interitu ſeruatũ: ſ A ſeruando.
niantibus me. † Suſcipe † ſeruuꝫ

¶ Iniuſta cogita. Aug. Cogitatione accedit̃ vel diſcedit̃. a qua oĩa bõa ⁊ mala ꝓcedũt. Iniuſta cogitatõ ẽ velle peccare ⁊ nolle iudici ſatiſfacere
¶ Omnes peccatores t. Sũt et peccatores cęli. ſicut ille qui ait. peccaui in cęlũ. ⁊ corã te ⁊ quicũqꝫ minuit gratiã quã accepit de cęlo. quã ſpũs ſanctꝰ infudit. Peccat in cęlũ. qui cęli incola cęlũ relinquit. Terrę ẽ qui terrenis inuoluit̃ delictis.
¶ Confige timore. Aug. Cognita gratia quę ſola liberat a ꝓuaricatõne legis: orat. confige. vt xp̃o confixus ſim cruci. Timore. timui enim a iudicijs et hũc timorẽ ꝑfice vt ſufficiat crucifigendis carnibus. Vel potius timore caſto qui permanet in ęternum cõprime carnalia deſideria. quia timui a iudicijs. i. timor legis pedagogus in me ꝓceſſit. qui ducit ad caſtũ. ſꝫ nõ crucifigit carnẽ. quia viuit peccandi voluntas. et ſequeret̃ opus ſi ſperaretur impunitas.
¶ Carnes. Caſ. Quia inde ſciebat ꝓuaricationẽ ꝓuenire. nõ ſolũ religa vt latronẽ vel feram ſed cõfige. qui diligit teſtimonia. configit carnes ſuas.
¶ Ayn. Caſ. In. xvi. littera petit aduentũ xp̃i. quia tempꝰ ẽ ſuꝑbos deſtrui. ayn oculus ꝗ hic ſagax ĩ diſcretõe legis oñdit̃. ꝯ hereticos ꝑuerſores
¶ Ambro. Ayn. Oculus. qui ꝓuidet. vel fons. quia videre origo eſt peccati vel iuſticię. ꝓuidens iudiciũ dei in quo bonus nõ perit. malus non elu

dit. bona cõſcientia fretus dicit. Feci iudiciũ et iuſ. Augꝰ. Non eſt iactantia glorioſi. ſed aſſertio ĩnocentis. ne videat̃ dignus qui detur nocentibus. Defenſio eſt nõ arrogantia. vt homo timet in bello dyaboli. et ideo nõ fiſus ſibi humiliter petit: ꝓſit etiã quod ſeruꝰ tuꝰ nõ alterius. ideo timeo tradi. quia calũniatores contra innocẽtiam et ſuꝑbi ſe erigũt.
¶ Feci iudiciũ. Qui petebat cõfigi carnes quę impediũt iudiciũ. iã facit iudiciũ. Iudiciũ ipo nomine rectũ indicat̃. et ſi ſolet quotidiano ſermõe

† ſ Nõ alteriꝰ. † ſ Quẽ alij in malũ impellũt. † ſ aug. greca locutio minus vſitata nobis. i. nõ calumniãdo capiant. ſ Calũniarũ maxima eſt ꝙ dicũt mortuũ coli.
tuuꝫ in † bonũ: † non calũnientur
† ſ Ambro. Preuidentes futura ſupplicia vel videntes gratiã chriſti. Illi ſunt pene. iſti gratie.
† ſ A ſe. ſ Ardenter intuendo.
me ſuperbi. † Oculi mei † defece-
† ſ xp̃ũꝫ. † ſ verba euãgelica que dicturꝰ erat
runt in † ſalutare tuum: † et in elo-
† ſ vt nos ſumꝰ iuſticia dei ĩ xp̃õ. vt ait apoſtolꝰ
† ſ Nõ ſolũ nõ tradas ſed fac cũ ſeruo. ſ Ecce liberũ arbitriũ cui compatur miã.
quium † iuſticię tuę. † Fac cum ſer-
† ſ Nõ ſecundũ iuſticiã meã. ſ Quid
uo tuo † ſecundũ miſericordiã tuã:
† ſ Quibus tu iuſtos facis. non homo ſe.
et † iuſtificationes tuas doce me.
† ſ Enim. ſ aug. Quia nõ bene michi ceſſit cũ fui liber meus. † ſ Nõ peccati. † ſ Ideo. ſ Habet intellectum. ſed vberiorẽ querit ſ Semꝑ eſt bibendũ de fonte lucis eterne.
† Seruus † tuus ſum ego † da mi-
† ſ Ad hoc vtiqꝫ. ſ Que ſcire opus eſt contra calũniantes.
chi intellectum: vt † ſciam teſtimo-
† ſ da intellectũ quia modo eſt tempꝰ. † ſ Nõ differendi quod expetit. ſ vel dñõ
nia tua. † Tempus † faciendi dñe
† ſ Quia. ſ Iudei aliter agentes. † ſ gratia facit vt ex dilectione impleatur mandata. que timore non poterant.
† diſſipauerunt legem tuã. † Ideo
† ſ Hoc eſt quod alibi ſuꝑ aurũ et l. pre. m. topaſius eñ dicit̃ lapis multũ precioſus.
dilexi mandata tua: † ſuper aurũ et
† ſ Quia dilexi.
topazion. † Propterea ad oĩa
† ſ Quibus dilectione coherebã. † ſ vt ex rectis rectus fierem. † ſ vnde hoc quia.
† mandata tua † dirigebar: † omneꝫ
ſ aliter ad oĩa mandata nõ poteſt dirigi. ſ Quaſi naufragiũ recte vie ſ Qui amat rectã viam neceſſario odit iniquam.
viam iniquam odio habui.

dici rectũ vł prauũ iudiciũ. Iuſticia eſt magna virtus aĩmi quã q̇ bꝫ recte indicat. Sꝫ quia eam nõ facit ĩ homine niſi deus. hic nõ ipa ſed opꝰ eius ſignatur. Qui aũt confixus facit iudiciũ. debꝫ orare ne timẽdo pati mala cedat inimicis. vt faciat mala. quia qui dedit vincere carnem. ne voluptate trahat̃. dat patiẽtiã ne dolore frãgatur.
¶ Non calũnientur. Aug. Suꝑbi ſũt iudei gentes. heretici. ſciſmatici. Quos oẽs ſuperbia de corpe xp̃i ꝑſcidit. habẽt quiqꝫ ꝓprias ſibi calũnias cõtra humilitatẽ xp̃ianã. Calũniat̃ et dyabolꝰ. Nũquid iob fruſtra timet deũ. Sed omniũ horũ venena vincunt̃ ſi quis attendit crucifixũ pro ſimilitudine carnis peccati. in ęneo ſerpente ꝓſignatũ. Oculi defecerũt. ſitientẽ intuẽdo. dũ memor infirmitatis humanę diuinam in chriſto deſiderat gratiaꝫ. vt ſit iuſtus ꝓpter quod ſequitur. Fac cũ ſeruo tuo. Caſ. nõ eſt faſtidiũ petendi. vbi largitas eſt datoris. Infinita petit. qui ſecunduꝫ miſericordiaꝫ fieri quęrit. Cũ ſeruo tuo. In hoc liberũ arbitriũ ĩdicat quod gratię cooꝑat̃ ait etiaꝫ. Cũ ſ. t. q̇ eñ alteriꝰ vult eſſe. ſtatĩ cadit. Iuſtificatões. quas iam accepit ſemꝑ petit. vt et ibi. Panem noſtrũ quotidianũ.
¶ Oculi mei. Ambro. Iſti ſunt oculi animę nõ corpis. qui in chriſtum deficiũt ꝓuidentes futura ſupplicia. vt peccatorũ gerendã annũcient penitẽtiam. vel videntes xp̃i gratiã. ꝑ quã regnũ cęlorũ certiſſime ſꝑantibus datur. Et illi ſunt oculi pęnę. iſti gratię. Et imꝑfectę fortaſſe animę ſunt oculi ſuppliciorũ. ꝑfectę aũt oculi gratiarũ puriores et ſinceriores. Poteſt etiam vna et eadem anima habere oculũ ſuppliciorũ. et oculũ gratię. et iſte dexter ille leuus. Et ideo pluraliter dixit oculi.
¶ Tempus faciendi. Ambro. Tempꝰ plenitudinis. dies ſalũtis ẽ. et tempus faciendi domĩo. quia ſuꝑbi de ſe ꝓſumẽtes ſuã iuſticiã conſtituere volentes. legẽ diſſipauerũt ꝓuaricando. Caſ. aliter agentes ꝙ ꝓceptũ foret. Aug. vnde quilibet humiliati cõfugerent ad gratiã ſubuenientẽ. ⁊ ita diſſipata lege tempꝰ erat vt ꝑ xp̃m miſericordia veniret. vt vbi abũdauit delictũ ſuꝑabundaret gratia. Vel quia videt tempibus ante xp̃i legẽ polluendã. clamat tempꝰ eſſe ſubueniendi. ne ſalus populi pereat. ideo quia tẽpus gratię eſt. Vel quãtomagis diſſipant tantomagis dilexi man. t. Super aurũ. olim cũ in veteri teſta. lateret ſub velo gratia ꝓpter terrenam mercedẽ. conabãtur facere mandata. nec tamẽ faciebant: quia nõ amabãt

Sed cũ amãtur ſup̃ aurũ terrena merces vilis eſt· nec illis compatur.
¶ Ambro. Faciendi. Nõ iam iubendi, quia et iuſſa pdeſſe nõ potuerũt. Claudus eñ erat mũdus ·et titubante veſtigio fidei fluctuabat. oñem ſubſtantiã ſuã in medicis nichil pficientib͛ erogauerat mulier illa euãgelica. faciendi ĝ tp̃us nõ iubẽdi. Eſt eñ tp̃us tacendi et tp̃us loquẽdi. Tp̃us legi d͛ tp̃ loquẽdi· vbi erat vox xpo͛ ſine opatõne grẽ. Aug. Tempus xpo euãgelij tp̃us tacẽdi illa legalia, et opandi ſpũalia

¶ Caſ. In ·xvij· littera dicit aperuiſſe os, et traxiſſe ſpũ3· vt ei aũdiatur oratõ. et plorasſe· quia nõ eſt lex a iudeis cuſtodita.

¶ Phe. Ambro. Errauit. merito huic littere lacrimabilis pſalm͛ ſubiect͛ ẽ. aſpice ĩ me. Redime me. faciẽ t· il· ſed quia tardius vẽit oſiderat͛. exit͛ aqua͛ d. o· dolet ergo hic dauid· ſed nõ deſpans errorẽ populi, quaſi pudet me erroris, tibi nõ audio loqui. tñ teſtimonijs tuę miſeratõis veniã pmittis. Mirabilia t. t. dum video quę oli3 in abraã in filijs iſrael ·et ceteris feciſti.

¶ Caſ. Phe· Errauit. quia hic cõdolet͛ his qui errando calũniãtur. quibuſ pponit quomõ ſcrutat͛ legem; et qualẽ intellectũ habet in ea. Mirabilia. p ea eñ virt͛ dei. vnde angeli beati ſũt. hoibus innotuit. hoc aſſidue licet ſcrutari.

Phe.

M Irabilia teſti

† ſ Quia mirabilia credit· diligenti indagine querit· ſ aug. Quaſi factus ſit ipſa inueſtigandi difficultate curioſior quãto eñ res obſcuriores hab3 cauſas. tanto eſt mirabilior.

monia tua: † ideo ſcrutata eſt ea aĩa

† ſ Scrutãs anima hoc ĩuenit· quia me ſcrutãtẽ: ſ Noua lex· declarans figuras veteris legis.

mea. † Declaratio ſermonũ tuorũ

† ſ Interiorẽ· ſ Scrutans ſic pficit· ſ Noſtras tenebras. † ſ humilibus:

illuminat: et † intellectum dat † par

† ſ Et ideo. ſ Poſt intellectũ ſi quis vult facere nõ poteſt ſine ſpũ. † ſ Ad ſimili· illius qui eſtu capit auram·

uulis. † Os meu3 aperui et † attra

† ſ Scire et facere.

xi ſpiritum: quia mandata tua † de

† ſ Ergo· ſ Id eſt. da ſpũm. † ſ Et q͛ aſpicit aliquando iratus. vt pdat ſicut ſodomã addit. ſ Si quando laboro:

ſiderabaz. † Aſpice in me et † miſe

† ſ Sicut ſoles his qui te diligunt.

rere mei: † ſecundũ iudiciũ diligen

† ſ Ambro· Motus animi dirige ſecundũ tua iuſſa ne vicijs ſeducãtur.

tiũ nomen tuu3. † Greſſus meos

¶ Teſtimonia. Aug. Perhibẽt teſtimoniũ deo bonitatis et magnitudinis celũ terra et oñia viſibilia opa eius· quę oñia et ſi quędã vſu viluerũt, ſi bene attendãtur ſũt admiratõe digna. hęc aũt admiratõ nõ terret· ſ3 eſt cauſa cur ſcrutet͛. Vl͛ p̃cepta dei ſũt teſtimonia bonitatis. et ſũt mira· et ideo ſcrutanda· quia cũ bonuſ bona p̃cepit· eis tamẽ dedit quos nõ poſſent viuificare· quibus ex bona lege nulla eſt iuſticia.
¶ Sermonũ. Caſ. Quos ſancti pphetauerũt· vt. Ecce xgo concipiet ꝛ huiuſmodi. quorũ declaratio eſt aduentus xpi.
¶ Paruulis. Aug͛. Noli p̃ſumere de te· et intelligis quare bona lex a bono data ſit. quę nõ viuificat· ſc3 vt magnos faciat puos: vt diffidentes de ſuis viribus fugiant ad grãm. Hoc iuenit iſte· quia puulus. et hęc ſunt mirabilia t. quę ſcrutata eſt aĩma puuli hui͛. Soli eñ puuli illuminãtur. vnde dñs in euãgelio. Confitebor tibi pater dñe celi et terrę. quia abſcõdiſti hęc a ſapientibus et pru· et re· e· p· Et alibi. Ego in iudiciũ veni in hunc mundũ vt qui nõ vident videãt. et qui vident ceci fiant. Facere aũt mãdata recte nemo poteſt. niſi p ſpũm in corde eius dilectio ſit diffuſa· hoc etiam iſte cõfitetur dicens: Os meũ. ꝛc. Cũ deſiderarẽ facere mandata. nõ erat michi vnde poſſem. et ideo aperui os petendo· querendo· pulſando· et ſitiens hauſi ſpũm quo facerẽ. ſed quia quanto ſuaui͛ ſenſit· tanto ardẽtius ſitit. Adhuc petit dicens: Aſpice ſecundũ iudiciũ. quod feciſti in eos qui te diligũt. quia vt te diligerẽt prius eos dilexiſti. Vel iudiciũ dei eſt vt diligentibus det auxiliũ miſericordię ne ſui decipiãtur.
¶ Aperui. Aug. Cõfitendo, ratõnem ampliãdo. attraxi bonis meritis. Vel os. Caſ· i. mentis introitus apitur cũ diſcere volum͛. attrahit cũ dei ſermo deſiderio complet͛. Aperuit os infirmuſ· traxit ſpũm validus· i· virtutẽ faciendi. quã p ſe habere nõ potuit. Et quomõ aperuit et attraxit ſubdit quia man· t· ꝛc.
¶ Greſſus. Aug. Id eſt· fac me rectũ ſecundũ pmiſſũ tuũ. et quãto pl͛ regnabit charitas tanto min͛ dominabit͛ iniuſticia. vñ ſbdit. Et nõ do. m.
¶ Omnis. Aug. Quia nõ valet in alijs ſeruaſſe legẽ ſi in vno offendit. Qui eñ in vno offendit factus eſt omniũ reus· vt ait Jacobus.

¶ Redime. Aug. Id eſt. dato ſpũ fac ne calũnię hoim· i. falſę impoſitiones terrorib͛ vincant. quib͛ vbiq3 agitãtur xpiani. quia ſi hoc data michi patiẽtia egeris. inter ipãs calũnias cu· m· t· Recolẽs aũt pmã3 p̃uaricatõis ſuę. ait. Exitus aquarũ. quia nõ cuſtodierunt ipſi oculi. vnde in alijs libris quia nõ cuſtodiui legẽ tuam. deſcenderũt humilitate in vel p exitus aq͛. Et ſubintelligit͛ in vel p· vt cũ dicit͛· deſcẽdit piſcinã vel montes ſine in vel per. Et bene deſcendũt humilitate pgnitendi· qui p ſupbiam erant erecti· dũ ſuã volebãt cõſtituere iuſticiã. vnde p̃uaricãdo confuſi deſcendũt flẽdo. vt iuſticiam dei merẽatur. Vel tranſierũt exitus aquarũ exaggerate· i· plus fleuerũt q̃3 aquę manãt de ſuis exitib͛ ſic flẽdo impetrat͛ gratia· delens iniquitate3 et adiuuãs volũtatẽ.

† ſ Sciebat eñ gradientẽ temptandũ eſſe. ideo nõ ait excludat͛· ſed nõ do· ſ Quia nõ põt penitus excludi. Eſt eñ peccatũ in corpe· ſ3 nõ regnet.

dirige ſecundũ eloquiũ tuũ: et † nõ

† ſ Earũ eſt grauior tẽptatõ cõtra quas ſilẽdũ ẽ.

dñet͛ mei oĩs ĩiuſticia. † Redime

† ſ Qui opprimit͛ calũnia nõ facile ſuat mãdata

me a calũnijs hoim: † vt cuſtodiã

† ſ Et ſ Spũalẽ legis intelligentiã michi da· ſ filiũ tuũ mitte· ſ aug. tuã manifeſta preſentiam opitulando·

mandata tua. † Faciem tuam illu

† ſ vt ſeru͛ ſicut terra ſole choruſcet· ſ vt ei͛, refulgenti gratia pfundatur·

mina ſuper † ſeruũ tuu3: et doce me

† ſ vt faciã· quia oĩs qui audit a patre et didicit venit ad xpũm. qui ergo nõ venit. i. nõ facit· non didicit. † ſ Ita fac quia exitus·

† iuſtificationes tuaſ. † Exitus aq

† ſ vel deſcẽderũt· † ſ Quib͛ et mors ĩtrauit

rum † deduxerunt † oculi mei: quia

† ſ Quibus cuſtoditis fuiſſet leticia· ſ Ipſi oculi vel ipſi calũniantes iudei·

non † cuſtodierunt legem tuam.

Sade.

ſ Qui punis· ſ In omnibus· ſ Ido ſic ploro peccata· q͛ iuſt͛ es·

I Uſtus es do

† ſ hac cõfeſſione daniel feras· pueri flamas vicerunt· et ionas de ventre ceti liberari meruit·

mine: et † rectum iudicium tuum.

¶ Calumnię. Caſ. Sũt cõtrouerſię ↄtra veritatẽ quas p̃catur auerti. vt mandata inuedagaret.

¶ A calũnijs. Ambro· De illis eſt tentatio q̃ grauior eſt. Nõ eñ oĩnis tẽptatõ calũnia ẽ· ſed tñ grauior. Siquidẽ temptatõ pt eſſe ſine calũnia. Calũnia aũt habet in ſe tẽptatõem. Eſt aũt temptatõ humana· quę leuior ẽ· quã ferre poſſumuſ. et hęc calũnia nõ eſt. Temptatõ autem grauior quę ẽ calũnia eſt quę non falſa expo nit· verũ etia3 quę pięgeſta ſũt decolorat. vt in Joſeph impudica dña fecit, et in ſuſanna duo p̃ſbiteri.

¶ Faciem tuã. Caſ· Precat͛ videre faciẽ nõ velatã vt iudei· ſed pure veritatẽ. Vel aduentũ xpi p̃cat͛. cui͛ facie tenebrę illuminatę ſunt.
¶ Exitus. Caſ. Id eſt· effuſiones lacrimarũ. hyp̃bole· i· copioſas lacrimas quaſi fluenta fontiũ, p recordatõne peccatorum.
¶ Sade. Caſ. Victa carne clauiſq3 cõfixa peccatis p lacrimas dilutis. In. xviij· littera iudicia dei laudat· ꝛ eloquia ignita veneratur· petẽs intellectum vnde viuat·
¶ Ambro. Poſt lacrimas cõſolatõ· nã et qui in dolore ſunt cõſolatõe indigent quę fit p miſericordiã dei et qui penas criminũ luerunt ſpant veniã· et qui lacrimis lauerunt requiẽ merẽtur. Sade cõſolatio interp̃tatur· quę triplex eſt. Prima ergo cõſolatio eſt· quia nõ obliuiſcit͛ miſereri deus. d͛ qua ĩ hieremia. Ite pficiſcimini filij· ego eñ deſerta ſũ. Equo aĩmo eſtote filij· clamate ad dñm et extrahet vos de manu inimico͛. Secũda p punitõnem. vbi et ſi fides· i· cõſcientia delicti deſit pena ſatiſfacit et releuat. de qua in eſaia. Conſolamĩ populũ meũ ſacerdotes· loquimĩ ad cor hieruſalẽ ſolutũ eſt peccatu3 eius· qm̃ recepit de manu dñi duplicia. Tercia cũ lacrimis crimen abluit͛. quę in hoc loco et in multis alijs reperitur.
¶ Caſ. Supra triſtis de errore. hic ſe conſolatur p iuſticiam dei.
¶ Iuſtus es· Ambro· Qui ſua delicta nõ reſpicit· iniuſte putat ſe grauari. ſed bonus ſe accuſat· et digna ſibi inferri a iuſto dicit· in quo et ſperat ſicut eñ iuſtus punit· ſic et ſuſtinentẽ remunerat· quidquid fit recto iudicio fit. et hęc eſt conſolatio iuſtoru3 niã arrogaret.
¶ Rectũ iudiciũ tuũ. Qui iubes affligere ſe peccatorẽ· aliter ſibi ve
¶ Aug. Rectũ iudiciũ. Iuſticia· veritas ſunt timenda peccanti. quia ſic iuſte damnatur quicũq3 damnat͛· nec poteſt inde cõqueri· Iuſticiã dicit teſtimoĩa dei. quia iuſtũ ſe pbat mandãdo iuſticiã. Eſt etiã hęc iuſticia veritas· vt deus talib͛ teſtimonijs ĩnoteſcat. Vel mandaſti· i· p̃cepiſti teſtimonia· i· p̃cepta quę ſub teſtificatõe plata ſunt· hęc cõtinẽt iuſticiã et veritatẽ. quia et oñia ęque decernũt· et promiſſa retribuũt. Caſ. ad vtrũq3 nimis. Nimis inculcare nobis iuſticiã diſtrictio eſt. veritatem cautela.

¶ Nimis mandaſti. Caſ. Id eſt. per multos et iuſtos. et multo tem-pore ꝓpter infirmoſ.
¶ Zelus. Ambro. Amoris nõ liuoris. zelus bonus ꝓ domo dei· quã nõ patiebatur a pfidis lacerari. vt phinees. Meli⁹ eſt vt paucoꝝ damnatõne plurimi liberẽtur· ꝙ eorũ abſolutione plurimi perderẽtur.
¶ Ignitũ. Ambro. Purgat corda vt fornax aurũ· accendit ad amorẽ dei. et cõtra impios illuminat etiã audientes. hũc ignem venit dñs mittere in terrã· hoc igne cale-factus hieremias dicit Erat ignis flamigerãs ĩ oſſib⁹ meiſ. Hoc igne vrebat rubus et nõ exurebat. Vrit ſmo di-uinus vt corrigat. non exurit vt perdat. hoc igne vaporati cleo-phas et alius diſcipu-lus dixerũt. Nõne cor no· ardens erat. ꝛc.
¶ Et ſeruus tu⁹. Augus. Merito zelat oblitos verba dei. qa ad hoc flagrabat eos adducere quod arden-tiſſime deſiderabat.
¶ Adoleſcentu-lus. Caſ. Hoc autem ad litterã multis ſan-ctorũ poteſt ꝯuenire ꝛ ſpũaliter populo gra-tie. Multi eñ ſancto-rũ vt ioſeph inter frẽs et dauid inter ſuos. ſic et nouus populus gra-tie· qui etate ſequitur. ſed fide ꝓcedit. Aug. iſte eſt cõtemptuſ. et iõ maior· quia cõtempti-bilia elegit deus· et re-ꝓbat illos qui ſuã iu-ſticiã volũt cõſtituere. Aug. Iſti ſunt duo populi· qui in vtero re-becce luctabãtur. de q̇-bus dicit. Maior ſeruiat mĩori. Iſte mĩor nõ eſt oblit⁹ iuſtificationes dei. cũ inimici maiores ſunt obliti· qꝺ merito. qꝛ neſcientes iuſticiã dei ſuam q̃re-bãt. iſte nõ eſt oblit⁹. quia nõ ſuã ſed dei· de q̃ dicit. Iuſticia tua iuſ. in ẹ. Lex veritas. quia ꝑ eã cognitio peccati. et ꝓhibet teſtimoniũ iuſticiẹ dei· ꝓpter hanc patitur iunior a maiore. vnde ſubdit. Tribulatio et an guſtia· ꝛc· In tribulatõne poſcit iſte intellectũ. vt ſciat quia nichil ẽ quod pſequentes tollũt. quia et ſi vitã finiũt· viuet in ẹternũ· qui iuſticiã quẹ ma net in ẹternũ ꝓponit tempalibuſ· quẹ iuſticia in tribulatõne eſt· martiria· i· teſtimonia. Id eſt. iuſticia tua ẹterna cauſa eſt quare in tribulatõe ſeruem teſtimonia· id eſt· martiria.
¶ Iuſticia tua. Caſ. Hominũ iuſticia tempalis eſt. ſed dei ẹterna. qꝛ quiſquis eam ſequitur in ẹternũ gaudebit· quod nõ eſt de iuſticia iudẹorũ· et qui legem dei ſequitur. veritate impletur quẹ et chriſtus.
¶ Equitas teſtimonia. Vel ita ſecundũ ſeriem littera legatur. Ambro· Q· d· tribulatio et anguſtia inuenerũt me et michi poſito in tribula-tione. Teſti· t· ſunt ẹquitas. vel iuſticia· vel iuſta in ẹternũ· i· ſũt michi cauſa ẹternẹ iuſticiẹ. talis ſpes eſt contra tribulatõnes quẹ tempales ſunt. Et in his da intellectũ· qui ſupra iunior. maturior ſenibus inter aduerſa pe tit intellectũ. vt ſciat hẹc tranſitoria· et inde mercari vitã. ſciat ꝙ lubrica ſit hẹc vita et ſit pius erranti. ſciat cõia bona ſẹculi· ſciat miſerias· vt portũ q̃-rat. pfecta virtus eſt intellectus· ſi quis qꝺ ſenſu capit factis exequitur.
¶ Coph. Caſ. In· xix· littera iuſtificatõnes ꝓmittit exquirere. adijciẽs te-ſtimonia dei in ẹternũ fundata eſſe.
¶ Ambro. Coph. Cõcluſio vel aſpice quod idem eſt: quia cõcluſus de-bet circũſpicere ſe· et cãm piculi nõ diſſimulare. cõcluſio hẹc eſt in anguſtijs mentis. q̃i qui reſpirare clauſo meatu nõ poſſit. noxia eñ cõſcientia premit morbi vis viget· ſenſum mẽtis intercipit anguſtia. Oratõnis ergo querẽ-da eſt medicina. Clama ergo ad medicũ. Clamaui. quaſi vndiqꝫ ſũt ho-ſtes. nõ ſolũ viſibiles. ſed quod graui⁹ eſt ſpũales. Vocandus eſt ergo qui

¶ Et·
Mandaſti iuſticiam teſtimonia
† ¶ vel valde † ¶ Et ideo. ¶ idem qꝺ alibi di-citur de xpõ. zelus domus t· co· m. hoc zelo corpo-re tabeſcit ille·
tua: et veritatem tuã † nimis. † Ta-
† ¶ Charitas. † ¶ vel tuus· quia deo zelat non ſibi· ¶ Cur·
beſcere me fecit † zelus † meuſ: quia
† ¶ Et ſi ſecũdũ ſeculũ amici· ¶ quos deo zelat
obliti ſunt verba tua † inimici tui.
† ¶ Q. ideo zelus michi · quia· ¶ Spũſancto · † ¶ vt etiam corpus vrat·
† Ignitũ eloquiũ tuũ † vehemen-
¶ ideo. ¶ Quicũqꝫ·
ter: et ſeruus tuus dilexit illud.
† ¶ Et cũ hoc ſit· et ſi iunior. et deſpect⁹. nõ tamẽ oblitus ſũ iuſ. t. vt illi maioreſ. ¶ inimici mei.
† Adoleſcentulus ſum ego et
† ¶ aug. Iuſtificat deũ qui ſe accuſat. quod fit ꝑ humilitatẽ. ¶ Mirabilior ẽ in iuuene hũilitas.
contempt⁹: † iuſtificationes tuas
† ¶ Quia. ¶ aug. Iuſticia ſolius dei eterna· lex
non ſum obliruſ. † Iuſticia tua iu
ꝗ eius vera ꝑ oĩa. vel veritas eſt et ſpũalis· ꝛ ſi non videtur: vel veritas eſt nõ vmbra· non figura ſed res·
ſticia tua in ẹternum: et lex tua ve-
¶ Pro qua. ¶ Que ſunt numera iu-ſtis ad onera peccatorũ deponenda:
ritas. Tribulatõ et anguſtia inue
† ¶ Caſ· Expectantẽ et paratũ· † ¶ tamẽ quãtũ-cunqꝫ ſeuiant· ¶ Hoc eſt remediũ cõtra tribula-tiones vt nõ deficiam.
nerunt † me: mandata tua † medita-
† ¶ Et michi eſt iuſticia manẽs in eternũ teſtimo-nia in tribulatõne. et ideo in ea da intellectum·
tio mea eſt. † Equitas teſtimonia
† ¶ Et eo ſcꝫ intellectu ſupat ſeniores.
tua in ẹternũ: † intellectũ da michi
¶ vere·
et viuam.

¶ Concluſio·
Coph.
¶ da intellectũ. quia· ¶ Mẽs di-uiſa non impetrat.

Clamaui in to-
to corde meo exaudi me domine:
† ¶ Ad hoc ꝓfuit clamor· † ¶ faciendas.
† iuſtificationes tuas † requiram.
† ¶ Nota ꝓnũ affectũ ¶ Expoit quid ſit ex toto corde clamare. † ¶ In aĩa que cuſtodit mãdata.
† Clamaui ad te † ſaluũ me fac: vt
† ¶ Ambro· Nota ſedulitatis obſequiũ † ¶ Et. ¶ Precurrit etatẽ maturitatis· qui puer ſenilem grauitatem induit.
† cuſtodiam mandata tua. † Pre-
ueni in maturitate et clamaui: qꝛ
† ¶ Semp creſcens in ſpe· ¶ Et in aduerſis· † ¶ Et· ¶ A ſimili. ſtrenui opatii. vel diluculũ eternitatis labore vinee preueni· vel in diluculo virtutũ· ¶ vel is· ¶ vel is.
in verba tua † ſuperſperaui. † Pre-
† ¶ directi † ¶ vel mane· ¶ vel matutinũ. ¶ vel um.
uenerũt oculi mei † ad te † diluculo

ſit auxilio. Preueni in maturitate. Vel ſicut in grẹcõ ꝓueni ãte ho-ram. Caſ. Nullũ temp⁹ ad hoc eligendũ: ſed ſemꝑ hoc agendũ. et ſi enim oĩus rei ſub cẹlo temp⁹ eſt: ſed nõ ſuꝑ cẹlũ· nõ ſuꝑ dñm temp⁹ ẽ Ambro. Sed quia ſequẽs verſus temp⁹ ꝓcandi exprimit. hic magis actuũ ꝙ oratõ-nis tẽp⁹ intelligit. Et ẽ ſenſus. ꝓueni ãte horaꝫ. Et cla· i· opando ꝑ ẹternis ꝓueni horam aliarũ actionũ ꝛ clamaui corde. Et in verba. ꝛc. Aug. dein-de ſubdit de tempe precandi. Preuenerunt oculi. meditari eloquia mane· ſupra ante horã ſecundũ illud media nocte ſurgebã. pudor eſt ſi radius ſolis ĩ ſtra-tuocioſũ inuenit. ꝓmi-tias cordis et vocis q̃-tidie deo ſacrifica· tũc et nox vertit̃ in lucem. nõ tempis ſed gratiẹ. vnde ſponſa ait. Per noctes q̃ſiui illũ. quem diligit aĩa mea.
¶ Caſ. Poſt errorẽ accepta cõſolatõne cõ-cluſus aſpius: clamat ſtudioſius.
¶ Clamaui· Aug. Clamor cordis eſt ma-gna intentõ cogitatio-niſ· Toto. qꝛ nõ aliũ de cogitat̃. In tali pe-tentis affectu. ſiue in ſi-lentio. ſiue cum voce ſi opus eſt ꝓpter hoĩes nõ deſpatur effectus.
¶ Iuſtificatões t. requirã. Auguſ. Nõ ſatis clamare ad deũ. ſed et iuſticias ei⁹ exquirere.
¶ Requirã. Aug. Nõ lõge eſt adhuc a fa-ciẽte qui requirit. quia nõ conſequit̃ vt qui q̃-rit inueniat. et qui in-uenit faciat· ſed tñ ali-ter nõ venit̃ ad facere. Boni aũt ſi q̃rũt vt in euãgelio ꝓmittit̃ inueniũt· ſcꝺm illud. Querite et inuenietis. ſed et mali· qui tñ nõ oderũt ſapientiã quẹ eſt deus: in qua ſũt om-nia quẹ querunt̃ ab his qui volũt eſſe beati. De malis qui oderũt dicit ſa-pientia. Querent me mali et nõ inueniẽt oderũt eñ ſapientiã. ſed ſi oderũt quõ querũt. Querũt nõ ꝓpter ipam ſed ꝓpter aliud quod amãt. querunt eñ dicta ſapiẽtiẹ vt habeãt in doctrina nõ in vita. vt nõ ꝑ mores ad ipam veniãt. ſed ꝑ ſermones eius ad vanam gloriã. verbis eius inflati. et ita ma-gis ab ea alieni.
¶ Ad te· Caſ. Hoc eſt toto corde clamare. Saluũ me fac. vbi eſt ſa-lus aĩmẹ· efficit vt faciẽda fiant· et vſqꝫ ad mortẽ ſi opus eſt certet̃. vbi non eſt ſalus iſta· ſuccumbit infirmitas.
¶ Preueni. Aug⁹. Preuenit in maturitate qui in annis puerilib⁹ ſene-ctutẽ anticipat· vt grauitas ſit in mẽte. licet ſit vaga et mollis ẹtas. Nõ eñ magnũ eſt ſi defecto corꝑe a voluptate quieſcunt· magnũ vero ſi in feruore ẹtatis ſunt tempati. Bonũ eſt eñ viro ſi portauerit iugũ ab adoleſcentia ſua. hoc de ẹtate. De hora dicit. Preuenerũt o. m. a. t. d. Oculi cor-dis ante credũt xpõ ꝙ aduẽtus ei⁹ irradiat· Diluculũ initiũ lucis. quãdo poſt tenebras ſẹculi xp̃us emicuit. vel reſurrectio mane facta. Ideo mens diluculo ſurrexit; vt meditarer e· t· quẹ adeo ſuauia·
¶ Preueni in tempeſta nocte. Aug. Vel in maturitate· idem tñ ſenſus. vix inuenit̃ in ĩmaturitate. Immaturitas eſt nox intempeſta· i· ĩopor-tuna actionib⁹. Tempeſtiuũ dixerunt veteres oportunũ a tempore. dicit au-tem ſcꝺm litterã ꝙ noctis tempe vigilet amor dei magno orandi affectu. Vel nox eſt totũ ſẹculũ. in quo clamam⁹ ꝓuenientes diem· quo merces da-bitur. et inde ꝓueniamus faciẽ eius in cõfeſ. Vel immaturũ tempus noctis fuit ante tempus gratiẹ. quo xp̃us venit· nec tamẽ tunc eccleſia tacuit. ſed ꝓ-phetando clamauit. et ſperauit in verbis potentis facere qꝺ promiſit. Ipa etiam dicit· ꝓuenerũt oculi mei ad te matutinũ. Matutinũ eſt quãdo ſedẽ-tibus in vmbra mortis lux orta eſt. Ad hoc oculi ſanctorum preuenerunt.

ꝓuidentes futurũ. vt meditaretur eloquia dei in lege et prophetis que hoc de chriſto nunciabant.

Secundũ miſericordiã. Vel ita ſecũdũ ꝓcedentẽ ſententiã vbi de etate egit. **Caſ.** vir nãq; ſanctus et ſi etatẽ vincens mane ſurgit: nõ tamẽ in opibus ſuis. ſed in miſericordia dei cõfidit dicens. **Vocẽ meã audi ſ. m. t. et ſecundũ iu. t.** nõ quo in futuro iudicabis. ſed quo ſupplicibus parcit. et ſe dãnantes abſoluit. **Viuifica me.** mortuũ lege peccati.

Iniquitati vel iniuſte. **Caſ.** Quia et aliqui ꝓ criminibus puniunt a lege. vt cauſa ſua melior q̃ illorũ videatur.

Omnes vie tue veritas. **Caſ.** Hoc nõ poteſt dicere iudeꝰ ſed fidelis q̃ credit veritati.

Aug. Omnes vie t. veritas. Erga ſanctos omnes vie veritas. oẽs miſericordia. quia et ĩ iudicando ſubuenit. et ita nõ deeſt miſericordia. et in miſerando id exhibet quod ꝓmiſit. ne deſit veritas. Erga omnes aũt quos liberat et damnat. omnes vie miſericordia et veritas quia vbi nõ miſeretur vindicte veritas dat. quia nullũ ĩmerito dãnat. ſed multos ĩmeritos liberat.

Initio cognoui. **Aug.** Aduerbialiter. Initio dicit ſe nouiſſe eccleſia ꝙ teſtimonia ſunt in eternũ fundata. nec aliũde nouiſſe q̃ de ipſis teſtimonijs. Teſtimonia ſunt quibꝰ ꝓmiſit ſe daturũ regnũ eternũ filijs. et quia in filio cuius regni nõ erit finis ſe daturũ teſtatus eſt: fundata ſunt in eternũ. nõ ꝙ ipſa ſint neceſſaria

† ſ Ideo. ſ Q. quia ſtudioſe ad te vigilo.
vt meditarer eloquia tua. †Vo-
† ſ aug. Prius deus ſecundũ miſericordiã aufert a reis penam. et eis poſtea ſecundũ iudiciũ dabit vitam. quia nõ fruſtra hoc ordine dicit. miam et iu. cantabo tibi domine. licet nũc tempꝰ miſericordie nõ ſit ſine iudicio nec tempꝰ iudicii poſt ſine miſericordia.
cem meã audi †ſecundũ miſericor-
diam tuam domine: et ſecundum
† ſ Quia. ſ aug. Quãdo iam corpus ꝑimunt. vnde tribulatio ꝓxima eſt. nõ que imminet. quia iam preſens. ſed que fit in carne. qua nichil propius eſt anime.
iudicium tuum viuifica me. †Ap-
propinquauerunt ꝑſequentes me
† ſ In hoc ſeruiẽtes † ſ aug. Quo magis huic appꝓpiant. a iuſticia longe ſunt.
†iniquitati: †a lege autem tua lon-
† ſ Appꝓpinquaue. ſed nõ nocuerũt. quia tu ꝓpe ad remediũ. nec te latet quod agimus.
† ſ Intus adiutus.
ge facti ſunt. †Prope †es tu do-
† ſ aug. Etiã ꝙ patimur, nõ eſt immerito.
mine: et omnes vie tue veritas.
ſ vel ab initio. ſ In adã qui ꝓ neglectis punitus. vel ꝑ ãtiquos patres qui tenẽdo ea venerunt ad eternitatem.
Initio cognoui de teſtimonijs
tuis: quia in eternũ fũdaſti ea.
ſ Ambro. Caput. i. humilitas caput virtutũ quã cõcluſus ſeruat. vt ſerpens caput corpe expoſito.
Res.
ſ Q. ꝓpe es tu dñe ergo.
ſ Que eſt ĩ ſtudiis meis et temptatõibus.
Vide humili-
† ſ Que dicit qui ſe hũiliat e. et qui ſe exaltat humiliabitur.
tatem meam et eripe me: quia †le-

quãdo ipſa res dabit: ſ; q; id qd ꝑ ea ꝓmiſit deus eternũ ẽ. Fundata xpo dicũtur. quia in xpo vera monſtrant. qui eſt fundamentũ quod nemo põt mutare. Initio nouit. quia hoc dicit eccleſia que ab initio generis hũani nõ defuit terris. cuius primitie fuit abel qui in teſtimoniũ xpi immolatus eſt. Et ab initio dictũ eſt. Erũt duo in carne vna. Quod ſacramentũ magnũ eſt in xpo et in eccleſia. vt vbi ait aplus: Ecce duo teſtimonia. quorũ alterũ in actu alterũ in verbo eſt exhibitũ. Vel teſtimonia dicit ꝓcepta. que dicũtur fundata in eternũ. quia pro eis neglectis vel ſeruatis merces eterna. vel pena eterna redditur.

Res. In. xx. littera petit viuificari. quia mãdata dei ſũmo ſtudio queſiuit. qd longe eſt a malis qui nõ ſimiliter egerũt. Et quia nemo viuificat niſi ꝑ humilitatẽ que eſt caput omniũ virtutũ. ideo huic octonario ꝓmittitur hec littera Res.

Ambro. Res. caput vel primatꝰ. i. ratõnalis ſenſus qui regit omnia mẽbra. vnde qui turpiter et beſtialiter agit. capite damnat. vt forma hoĩs priuetur qui ſapiẽtie ratõem nõ tenuit. Myſtice caput noſtrũ xpus ſine quo viuendi vſus hẽri nõ valet. Sicut ẽ caput coluber ſeruat. ſerua et tu caput. i. xpm quo viuimꝰ ex quo omnia bona. Moraliter. Caput humilitas. q̃ totũ noſtrorũ actuũ fouet corpus. Inflatus hoc caput non tenet. i. xpi humilitatẽ q̃ eſt caput oĩm virtutũ. Primatꝰ eſt etiã dñs xpus qui ablatus maiori. i. populo iudaico dat minori iacob. i. xpianis. vnde in eſaia legit. Auferã a iudea caput et caudã. i. xpm qui eſt initiũ et finis alpha et o.

Vide humilitatẽ. **Ambro.** Qua ſupbia vincit que omni xpiano neceſſaria eſt. Eripe ſupbus malis inectit vt humiliet. hũilis eripit vt exaltet.

Amb. Vide hu. Placeat tibi humilitas mea. et iudica ſecundũ illã. Alij in alijs. iuſtꝰ in humilitate gloriat. bona gloria eſt xpo ſubijci. quo merito eripitur quis a flameo gladio. i. morte eterna.

Iudica. **Caſſio.** Vt de ꝓſenti iudicio agatur. Iudi. meũ. id eſt. examina diſcretõẽ fidei mee. Nõ ꝑ arrogantiã petit iudicari. ſed vult a deo examinari ſuũ iudiciũ. quo deũ credit et incarnatõẽ xpi. de quo iudicõ omnes ſancti ſecuri ſunt: nec timẽt dei iudiciũ q; in his que bene credendo iudicãt. ſciũt ſe glorificandos ſancti. quia tales ſanguĩe xpi redimendi vel redẽpti erant. vñ ſubdit. Redime me ſanguĩe paſſionis. Et viuifica me ꝓpter eloquiũ tuũ qd dicit: Qui credit in me nõ morietur: ſed habebit vitam eternam.

† ſ Q. vide humilit: ſ Sic videgem tuam non ſum oblitus †Iu-**

gem tuam non ſum oblitus †Iu-
† ſ Id eſt. cauſam meã. ſ Quia cõtra dyabolũ cauſam agit. † ſ A malis.
dica †iudiciũ meũ et †redime me: ꝓ-
† ſ Id eſt. illã legẽ quã nõ ſũ oblitus. vt ſe humiliaret. ſ vt videã vt ſeruem illud.
† ſ aug. Hec ẽ exaltatõ ſcõrum vita eterna.
pter †eloquium tuũ †viuifica me.
† ſ Sed. † ſ aug. Nõ a me qui iuſtificatões exquiſiui. quod accepiſſe ab eo ſe vidẽs dicit. miſericordie tue multe.
†Longe a †peccatoribus ſalus:
† ſ Quaſi lõge ab ea ſe fecerũt † ſ Caſ. Hoc ſpecialiter de iudeis. qui latronẽ elegerũt ſaluatorẽ repulerũt. In hoc deuotos aĩat: ꝑfidos terret
†quia iuſtificationes tuas nõ †exquiſierunt. Miſericordie tue multe
† ſ aug. Quia ſcit ꝙ iudicium dei ſine miſericordia nõ erit ſuper eum.
domine: †ſecundũ iudiciũ tuũ vi-
† ſ viuifica. ſ Quia ſ Sunt. ſ Etiã mali ſpũs. ſ grauis ꝑſecutõ a multis in vnum.
uifica me. †Multi qui ꝑſequũtur
† ſ tamẽ. ſ Nõ a deo. vnde ſupra niſi q; dñs e. in nobiſ for. vi. deglu. n. Et iterum niſi q; do. ad iu. me. paulominꝰ habi. in infer. a. m.
me et tribulãt me: a †teſtionijs tuis
† ſ Ego nõ declinaui. ſ Aũt. † ſ augꝰ. declinãtes a teſta. q; nõ ferũt tribulatões. ſ Alias nõ ſeruãtes pactum.
nõ declinaui. †Vidi †ꝑuaricãtes
† ſ zelo amoris. Caſ. Beatus qui in charitate dei tabeſcit. † ſ In hoc preuaricantes.
et †tabeſcebam: quia †eloquia tua
† ſ Sed in tribulatõe negauerũt † ſ. i. placeat tibi et remuneret a te dilectio mea. ſ Sed ego ab eis differens dilexi. vnde fructꝰ oĩm paſſionũ nõ tantũ nõ negaui, vnde premiũ poſtulo. in miſericordia v. m.
nõ †cuſtodierunt. †Vide quoniã

Aug. Iudica. De iudicio futuro agit. ad quod ĩnoxius et ꝓprie ĩnocentie arbiter feſtinat. Iuſtus apd deũ ſciens etiã miſericordẽ nõ timet iudiciũ ĩ quo abſoluit quod incipit etiã hic a ſanctis nõ in eternũ puniẽdis. Ido ꝑ ezechielẽ ad ãgelos vltõnis miniſtros ait: A ſcĩs meis ĩcipite. Et alibi. Tpꝰ ẽ vt ĩcipiat iudiciũ a do. d. Ido iſte apud redemptorẽ ſuũ ſpans et volẽs mature abſolui ait. Iudica. i. matura facere iudicium et ibi. Redime me. a malis. Propter elo. t. v. recũde. qui diffidit de meritis, ꝓpter verbum dei clementiam ſperet, hoc eſt illud verbum quod ſimeõ videre expectauit.

Miſericordie t. m. **Aug.** Et ſi longe a peccatoribus ſalus: tamẽ nemo deſperet. miſericordie tue multe.

Secundũ iudiciũ u. m. **Aug.** Quod in ꝓſenti nõ illud qd omnes timẽt. de quo alibi. Nõ intres in iudiciũ cũ ſeruo tuo. ſed quo parcit confitentibus. nõ eſt miſericordia ſine iudicio.

Multi. **Aug.** Impletũ eſt hoc in eccleſia. q̃ tot habuit ꝑſecutores martirũ. Purpurata eſt enĩ vniuerſa terra ſanguine martirũ. Floret celũ coronis martirũ. Ornate ſunt eccleſie memorijs martirũ. Signata ſunt tpa natalibus martirũ. Crebreſcunt ſanitates meritis martirum.

Nõ declinaui. **Aug.** Grauius eſt hec inter ꝑicula ſeruari quod eſt nobis a deo.

Vidi preuaricãtes. **Caſ.** Alij nõ ſeruãtes pactũ. Pactũ a pace. q̃ſi pacis actũ. i. inter diſſidẽtes affectu gratie diffinita cõdicio quod cõuenit vtriq; legi que ſtatuta ẽ. vt homo in gratiã et pacẽ dei reuocaretur. qd pactũ. i. vtrãq; legẽ debiles nõ ſeruãt cedentes ꝑſecutoribꝰ, ꝓ quibꝰ amiſſis ſocijs dolent ſancti. Vl pactũ dicit quod iudei pepigerũt dicẽtes. Omnia quecũq; dixerit dñs f. Sed poſt coluerunt ydola quos ciues et parentes ſuos lugent ſancti.

Vide quoniã. **Caſ.** Vidi ꝑuaricantes ꝛc. vide ꝙ dilexi, illo merito hoc merui ſcilicet a te conſpici.

Aug. Supra dixit. vide humilitatem. hoc dicit qui ſe ſcit placere hic item dicit. vide quoniã dilexi manda. t. **Amb.** ſecundũ legem hoc dicitur que ꝓcipit vt vnuſquiſq; ter in anno ſe offerat in conſpectu dei. Sanctus

vero quotidie ſe offert. nō vacuus quidē, quoniā mandata dilexi. et in hoc ſe offert. Dilexi quod plus eſt ꝙ̄ ſeruare, quia hoc eſt charitatis illud neceſſitatis vel timoris.

¶ In miſericordia. Auguſ. Si miſericordia eſt in pmio quod debet reddere iuſticia. quātomagis in victoria. Viuifica. quia iſti mortificant.

¶ Principiū verborū. Id eſt ſcripturarū vt geneſis. a quo princi-pio vera dixit. et vſqꝫ in finē verba veritatis ſeruat. vnde. Celū et terra trāſibūt verba autē mea nō tranſibūt. quia tetigit quod in principio geſtū eſt. addit: quod poſt finē ſeculi fiet. qa iudicia iuſticie ppetuo ſtabunt. quia ſententiā de bonis vel malis datam. nec temp⁹ nec vlla res ſubuertet.

¶ Veritas. Caſſi. A veritate tua verba pcedunt. et ideo vera cia ſunt. et neminē fallunt: quib⁹ pnūciatur vita iuſto. pena impio hec ſunt quippe in eternū iudicia iuſticie dei. quia iudiciū dei de oībus in eternū manebit.

¶ Syn. Caſſi. In xxi. littera gratas ſibi dicit pſecutōes quib⁹ tanqꝫ emplaſtris vulnera peccatorū curantur. vnde da nobis auxiliū de tribula. Et alibi dominus ait: Ego occidā et viuere faciaꝫ pcutiaꝫ et ſana.

¶ Ambro. Syn. Sup vuln⁹ quaſi emplaſtrū. dicit em̄ ꝙ tribulatio curat vulnera peccatorū et dat ſalutem. Caſ. Vulnus ergo ē peccatū. ſup vulnus tribulatio. Ambro. Vel vulnus intellıgitur ipa tribulatio. Super vuln⁹ conſolatio eloquiorum dei. medicamen celeſtiū pceptorū. Iſtud eſt ſpūale malagma. quo omē nequitie virus abolet quo nō adurūtur ſed magis fouētur atqꝫ liberentur colliſi.

† ¶ Non in meritis confido.
mandata tua dilexi domine: in † mi
† ¶ viuifica quod vtiqꝫ facies quia dixiſti hoc in ſcripturis.
ſericordia tua viuifica me. † Prin
cipiū verborū tuorum veritas: in
eternū oīa iudicia iuſticie tue.
¶ Sup vulnus quaſi emplaſtrū. dicit enim ꝙ tribulatio curat vulnera et dat ſalutem.

Syn.

¶ viuifica. quia. ¶ hoīes regnis terrenis preſidētes. ¶ hui⁹ mundi nō quilibet multi. ¶ Rectores tenebrarum.

PRincipes per
† ¶ hoc eſt vuln⁹. † ¶ Quia nichil ſuū in me habent. ¶ vel nō ingratis quod idem. ¶ Sine cauſa. † ¶ Nolite timere eos qui corpus occi. ꝛc. ¶ aug. timor tuus timorez eorum excludit.
ſecuti † ſunt me † gratis: et a † verbiſ
† ¶ vnde ¶ hoc ſup vulnus. ¶ Et ſi vici. vnō ſpolia multa quādo patientiā mirati martirū et pſecutores crediderunt.
tuis formidauit cor meū. † Leta
† ¶ victor. qd nō ille qui nō patitur † ¶ Similitudo a victoribus qui victis ſpolia detrahunt.
bor ego † ſuper eloquia tua: † ſicut
† ¶ Et. ¶ Nō hominē.
qui inuenit ſpolia multa. † Iniqui
¶ Caſ. Amor bonorū odio malorū pbat.
tatem odio habui et abominatus
† ¶ Et ſi aliquādo corripit tamē dilexi. vñ ſubdit ſepties ꝛc. † ¶ Et. ¶ Id eſt ſemper.
ſum: legem autē tuā † dilexi. † Se
¶ In hac vita.
pties in die laudem dixi tibi:

¶ Gratis. Chriſtiana religio nō leſerat reges terre. quia et ſi liberi. et ſi habentes regna celorū: tamē reddūtur ceſari que ſunt ceſaris. Quorū etiaꝫ rex chriſtus tributū de ore piſcis pſoluit. Et licet pſequātur. tamē cor meuꝫ formi. a ver. t. quia plus timui verba tua ꝙ̄ eorū minas.

¶ Vel ſpolia multa. Aug. Dicit ſcripturas. ſapientiā. iuſticiā. reſurrectōnem et oīa in xpo. que iſte a iudeis abſtulit et quaſi ſine labore inuenit. que ante non habuit.

¶ Aug. Spolia. Sunt eterna que dyabolus conat auferre et cōuerſio pſecutorum.

¶ Iniquitatē odio habui. Caſ. Letabor. et dilexi legem. iniquitatem vero odio habui. et abominatus ſū. longe a me faciēs legem. que habꝫ ſignificantiā noui teſta. ne quis negligendā putaret.

¶ Aug. Ne aūt ex formidine quā dixit putes odiſſe verba: addit. Iniqtatē odio habui. et legē dilexi. timore caſto nō perit amor. Illa ergo formido nō facit odiū verborū dei: ſed integrā charitatē vt amet deus cui⁹ verba timētur. Si em̄ patres a pijs filijs timētur et amant. et pudica cōiunx virū. et timet ne ab illo deſerat. et amat vt fruat. multomagis pater qui eſt in celis. qui a nullis diligitur. niſi a quibus lex eius diligitur.

¶ Septies. Aug. Septē dierū tempe vel ſeptiformi ſpū plenus. vel Septem vicib⁹. vt mos eſt religioſis.

¶ Aug. Septē. vniuerſitatē indicat. quia ſeptē dieb⁹ oīa tempa agunt vnde. Septies cadit iuſtus et reſurgit. Cadit nō peccat puaricatus. qꝛ tūc nō iuſtus. ſed cadit oībus modis tribulatōnū. humiliatus reſurgit. i. non perit. ſed pficit. Contra hoc ſubdit de malis. impij infirmabūtur in malis. id eſt. in tribulationibus.

¶ Non eſt illis ſcandalū. Aug. Illi qui diligūt nō ſcandaliſant. qꝛ nō ſunt puſilli de quib⁹ domin⁹ dicit. Quicūqꝫ ſcandalizauit vnū de p. i. puſillorum eſt ſcandalizari.

¶ Aug. Nō eſt ſcandalum ipa lex. quia qui diligit legē ſi quid in ea non intelligit honorat. et quod abſurde ſonare videt, iudicat magnū. et ſe neſcire. ideo lex nō eſt ei ſcādaluꝫ. vel nullū vnde cūqꝫ eſt ei ſcandalū. qꝛ fides eius ex ea pēdet. nō ex morib⁹ hominū. ne aliquib⁹ cadentib⁹ qui magni habebātur ipſe ſcandalo peat. legem vero ſecurus diligit. et eſt ei pax. et nullū ſcandalū in qua lege ſi multi peccāt. ipſa nō peccat; nec peccare nouit.

¶ Expectabam. Aug⁹. Antiqui iuſti pmū aduentū. nos ſecundū. p quo et illi et nos mādata diligim⁹ nec pfuiſſet ātiquis dixiſſe mandata. niſi xps qui ē ſalutare dei eos liberaſſet.

¶ Cuſtodiuit. Caſ. Hoc ad tolerantiaꝫ. ne amitteret quod habet religio dilexit. hoc ad charitatē tormētis fortiorem.

¶ Seruaui. Aug. Dixerat ſupra mādata dilexi et poſt teſtīonia cuſtodiui et dilexi. nūc vtraqꝫ ſimul ponit vt vtraqꝫ ſimul cuſtodita ſcires. Seruaui man. et teſti. qui em̄ diligit ipa veracit et libēter ſeruat. Sed quia inde inimici ſunt mali. cōtra quos fortiter cuſtodienda ſunt teſtimonia quod iſte fecit. Vtraqꝫ ſeruās deo tribuit dicens: quia oēs vie. N. p hoc potui cuſto. quia oēs vie mee ſunt in cōſpec. t. id eſt. quia deus dignat⁹ eſt intendere qui illuminat. et errores fugat ꝙ ſi faciē auertiſſet: fierem cōturbatus. nec ea cuſtodirem.

† ¶ flagella. † ¶ Quibus corrigis et iuſtificas filios quos recipis. † ¶ Quia iā. ¶ in mēte.
ſuper † iudicia † iuſticie tue. † Pax
¶ Charitas pellit omēs pturbatōes et tribulationes. ¶ aug. Et ſi nō oīmoda. vel in futuro. vbi vere multa.
multa diligentibus legem tuam:
† ¶ Nō offendut in petrā ſcandali. vt iudei et heretici. † ¶ Et ſi inquietudo † ¶ Et. ¶ Eccleſia eſt que loquit. Q. dilexi legem tuam.
† et non eſt illis † ſcandalū. † Expe
¶ O. ¶ iō.
ctabam ſalutare tuum domine: et
† ¶ Per que habeo ſalutare. † ¶ aug⁹. Cuſtodit teſtimonia qui nō negat quod eſt martirū. ſed qꝛ nil valet pati ſine charitate. addit: et dilexit.
† mādata tua dilexi. † Cuſtodiuit
† ¶ Ambro. Quod plus eſt ꝙ̄ cuſtodire.
anima mea teſtimonia tua: et † dile
† ¶ Quia dilexi mādata et teſtimonia. ideo.
xit ea vehementer † Seruaui mā
† ¶ Per hoc potui. quia.
data tua et teſtimonia tua: † quia
¶ Nā aliter nulla via bōa ē. niſi quā illuminat de⁹
oēs vie mee ī cōſpectu tuo. Tau.
¶ Quia ſic et ſic egi. ¶ tibi o domine. ¶ Peccator longe eſt. ¶ Caſ. Hec cōfidentia nō eſt niſi cōſūmati viri.

APpropīquet
† ¶ Et ſi nō ego quod pfectorū eſt. † ¶ facta.
† deprecatio mea in † conſpectu tuo
† ¶ Que eſt illa deprecatō. ¶ iſta. † ¶ aug⁹. Promiſſū. quia dixit intellectū tibi dabo.
domine: † iuxta † eloquium tuū da
¶ Etiam
michi intellectū. Intret poſtula-
¶ facta.
tio mea in conſpectu tuo: ſecundū

¶ Mandata. In iubendo. Teſtimonia. in prohibendo accipe. vel mandata pcepta. Teſtimonia martiria.

¶ Tau. Caſſi. In poſtrema littera xpo deſiderat pximare. vt veniat: et ouē pditam reuocet: ſtudioſius ſe purgās quāto fruitur vicinitate xtutis.

¶ Ambro. Tau. Errauit vel cōſūmauit. quia hic dicit ſe habere cōſummationē. i. vitaꝫ eternaꝫ. Vel iam olim ſe erraſſe dicit. nō modo. nūc autē reportandū ad patriā a pio paſtore. Ideo interptatur cōgrue errauit et nō errat. Non em̄ vicij ſed pfectus renūciaſſe errori. Eſt et hic cōſūmatio. i. diſcipline pfectio. vt altera docet interptatio. quia plus eſt a vicio ſe reuocaſſe ꝙ̄ ppe vicia ipſa neſciſſe. Imbutos em̄ vicijs aīmos exuere atqꝫ emendare nō ſolū pfecte virtutis. ſed celeſtis eſt gratie.

¶ Iuxta eloquiū. dei. Caſſio. petit vt ſapiat. ne per humanā prudētiam vaneſcat.

¶ Aug. Iuxta eloquiuꝫ. Vel eloquiū dicit legem dei. Et eſt da michi intellectū. quo ſapiam iuxta eloquiū tuū.

¶ Intret poſtulatio. Caſ. Gradati. appiet. intret. ecce xt⁹ oratōis

¶ Poſtulatio. Caſ. Depcatio de adhibendis bonis. Poſtulatio de remouendis malis.

¶ Secundū eloquiū. Vel eloquiū dicit legē dei. Et eſt. Eripe me a labe carnis. ſecundū eloquiū tuū. i. p eloquia tue legis.

¶ Aug. Caſ. Secundū eloquiū. Supra petit intellectū ſcd̄m eloquium

vt ſupna videat. hic ꝓ idem vt a cõcupiſcentię labe purget. Vtrũqȝ eñ facit eloquiũ dei. da intellectũ et eripe me. accipiendo quippe intellectũ eripit. quia per ſe ipſum nõ intelligendo decipitur.

Eructabũt. Aug. Intus delicijs dei ſaginatus hymnũ ructat: quando lingua nõ hũano ſenſui ſȝ diuino famulat. Cũ docueris. docet deꝰ quando qui audit et diſcit venit ad eũ. vt nõ ſolũ memoria teneat: ſed et faciat iuſtificatões. et ſic nõ in ſe ſed in domĩo gloriãs hymnũ ructat. Qui autẽ didicit: et doctorẽ laudauit. iam vult dicere. vnde ſubdit.

Pronũciabit lingua mea. vt ſum miſter verbi. Sciens aũt quę pericula ſequãtur docentẽ a cõtradicentibꝫ addit. Fiat manus tua. vt ſalues ꝺ manu aliena ne timeã ſed vt ꝓnunciẽ. qꝛ mãdata elegi et timorem amore compſſi. Vel Manus. i. filius qꝛ manus patris eſt xp̃s. vnde yſaias. Et brachiũ domini cui reuelatũ eſt. Et alibi dextra domini fecit virtutẽ. Fiat. ex ſemine dauid. vt quĩ eſt creator ſit ſaluator qꝛ. Cõcupiui ſalutare. i. xp̃m. quẽ antiqui cupierũt naſciturũ: eccleſia cupit a dextra pr̃is venturũ. Et lex tua meditatõ mea. qꝛ ꝓbibꝫ teſtimoniũ xp̃o et licet occidat̃ caro q̃ te ꝑdicat: viuet tamen aĩma et lau. te. Et iudicia. quę incipiũt a domo dei iuuabũt. ſãguine eñ creuit eccl̃ia.

† ſ Promiſſũ. † ſ graue eſt tãdiu hic luctari.
† ſ da michi intellectũ. ſ Quia tũc. ſ Quaſi de pleno. ſ Quia plenus pane celi.
† eloquiũ tuũ † eripe me. † Eructa-
† ſ Laudẽ dei. † ſ augꝰ. Aliter nõ eructabunt
bũt labia mea † himnũ † cũ docueris
quia vnus eſt magiſter ſcȝ deus ſ Et.
me iuſtificationes tuas. Pronũ
† ſ Caſ. Nõ ocioſũ verbũ. vnde reddenda eſt ratõ ſed eloquiũ vnde ſalus. quod decet ꝓnunciari. qꝛ
ciabit lingua mea † eloquium tuũ:
equitate fulget.
quia omnia mandata tua ęquitaſ.
† ſ Adiumentum vel filius.
Fiat † manus tua vt ſaluet me:
† ſ Hac fiducia peto. † ſ de omnibus alijs.
† quoniam mandata tua † elegi.
† ſ Et. ſ videre. † ſ Alij alia ego autem nõ niſi ſalutem tuam. ſ O.
† Concupiui † ſalutare tuũ domĩe:
† ſ aug. Qui cupit ſalutẽ dei meditatur in lege. nec inde auertitur aliqua cura ſeculi. † ſ Q. fiat manus et ſic. ſ In futuro.
† et lex tua meditatio mea ẽ. † Vi-
† ſ Plene tunc.
uet anima mea et † laudabit te: et
† ſ aug. Quia qui credit nõ damnabitur. etiã ſi quã habet offenſam. ꝓderit eñ illi fides et ſuffragabitur ad veniã. † ſ Perfecte. † ſ Sed. ſ A via ad vicia.
† iudicia tua † adiuuabũt me. † Er-
† ſ Nõ perit. ſ Quia iam ex parte redẽpta.
† ſ Caſ. O chriſte tu require. quia homo infirmus te nõ poteſt querere. quod ideo debes quia mandata t. ꝛc. quaſi quere me. quia quero te.
raui ſicut ouis quę † perijt † require
ſ Et ſi erraui.
ſeruũ tuũ domine: quia mandata tua non ſum oblitus.
ſ Quia ſpirituales gradus ſunt.
Canticum graduum.

Salutare. Caſ. Chriſtũ. apte dicit quod pr̃ꝰ in enigmate. quẽ qui cupit ex ſcripturis habꝫ et hoc eſt, et lex tua meditatio mea eſt.

Viuet anima mea et lau. te. Aug. Ad ipſũ loquit̃ quẽ deſiderat. ꝓmittens animã in ęternũ viuere quę credit. et tũc plene laudabit te nouo cantico. et iudicia tua adiuuabũt me. quibꝫ iudicabit in futuro quando dicet venite benedicti. ſcilicet generalis iuſtus.

Erraui. Aug. Nouiſſime aꝑitur. quę pſona ꝑ totũ pſalmũ loquebat̃.

Caſ. Erraui. Ab adam lege peccati. Sicut ouis. compatio euangelica vbi dicit̃ ꝙ paſtor relictis nonagintanouẽ ouibus in deſerto iuit querere centeſimã ꝑditã quę perijt. quę lupis exponit̃. quã nec fuga nec vis ſua liberet. Amb. quaſi vt cępiſti ꝑfice. Nõ ſum oblitus. ex hac parte erat ouis inuenta. ſed adhuc quęritur. et per ſanguinem paſtoris fuſum in omnibus gentibus inuenitur.

Congrue vero poſt predictorũ meritorũ gradus veteris recolit colluuionis vt de ſua pfectõne nõ ſupbiat ſed humilis deo tribuat totũ. quia nõ ex opibus iuſticię quę facimꝰ nos. ſed ſcd̃m ſuã miſericordiã ſaluos nos facit vt cũ oĩa bene fecerimꝰ dicamus. ſerui ĩutiles ſumꝰ. quę debuimꝰ facere fecimꝰ. hac humilitatiſ ꝓfeſſione liberari meremur. Aug. vnde in ezechiele illi ſoli liberãtur in quoꝝ frontibꝫ tau ſcriptũ repitur. quia aliter hũana condicio laſſa nõ recreat̃. niſi abdicatis veteris vitę erroribus frons ĩnouata virtute humilitatis inſigniat̃. Inde eſt ꝙ puulo poſt oĩa dicenti. Benedicamꝰ domino. Seniores alia voce idẽ reſpondent deo gratias. vt quãto pfectiores tanto humilores ad deũ oĩa referant ſe velut puulos eſtimantes. et puerili ſimplicitate deo poſt oĩa grãs agẽtes. ido poſt oĩa ponit̃ tau.

Canticũ graduũ Aug. Beatitudinẽ quã ſupior pſalmus vnita varietate meritorũ cantauit. iſti ſequẽtes pſalmi ordinatis. xv. gradibus tam pſalmorũ q̃ȝ meritoꝝ in ſacramentũ veteris et noui teſtamẽti explicãt. Septenarius ad vetꝰ ꝓpter ſabbatũ. Octonarꝰ ad nouũ. patres nãqȝ veteriſ teſt̃a. hebdoadi. i. ſeptenario ſeruiebãt. Obſeruabãt eñ ſeptimũ diem. i. ſabbatũ. Septimã ſeptimanã. Septimũ mẽſem. Septimũ annũ. et ſeptimũ ãnũ ſeptimę decadis. qui iubileꝰ dicit̃. Patres vero noui teſtamẽti ogdoadi ſeruiũt. i. octonario. quia ſeruãt octauã diem. quę domĩca dicit̃. et octauas noſtrũ et octauã reſurrectõis expectãt. Ideoqȝ ꝑ octonariũ et ſeptenariũ duo teſtamẽta ſignant̃. vñ ſalomõ. Da ptes ſeptẽ necnõ et octo. Quĩdecim ergo graduũ fit diſtinctõ. vt ꝑ hoc ſignificet̃ duoꝝ teſtamẽtorũ doctrina in his gradibꝫ cõtineri. Et ſũt hic quindecĩ graduſ ſicut in templo ſalomonis totidẽ erant gradus quibꝫ aſcendebatur in templũ qđ eſt figura celeſtis templi. ad qđ his gradibus aſcẽditur. hęc eſt ſcala iacob. Aug. In ſcalis eñ vidit iacob angelos aſcẽdentes et deſcẽdẽtes. Hi ſũt ſpirituales doctores. qui ꝑ hos meritoꝝ gradꝰ quaſi per quaſdã ĩterſcalaria aſcendẽdo ꝓficiunt vſqȝ ad intellectũ ſpũaliũ. Et q̃ſi deſcẽdentes puulis ſe cõtemperãt nõ cadẽtes. Cadit eñ qui deficit. deſcẽdit qui ſe cõtemperat puulis. Cecidit adã per ſuperbiã intumeſcẽs. deſcẽdit xp̃us per miaȝ paruulis cõdeſcẽdens. Sic et ſui per hũilitatẽ deſcẽdũt nõ per ſuperbiã cadũt vnde ap̃lus. Siue eñ mẽte excedimus deo ſiue ſobrij ſumꝰ vob ꝛc. His ergo gradibꝫ inoffẽſo pede mẽtis aſcẽditur atqȝ deſcendit̃.

Aug. Canti. gra. Graduũ nomẽ ambiguũ apud nos. qꝛ gradus dicimꝰ aſcẽdẽtiũ et deſcendentiũ. Apud grecos certũ ꝙ aſcendentiũ tñ ſunt gradus. Aſcendens ergo iuſtꝰ loq̃tur. Aſcẽſus fit in corde. vnde alibi. Aſcẽſiones in corde ſuo diſpoſuit a cõualle ploratõis in illud quod oculꝰ nõ vidit et in cor hominis nõ aſcẽdit. per verbũ c. f. quod deſcẽdit. vt per ipꝫ nos aſcenderemꝰ verbũ eñ caro factũ bibens calicẽ paſſionis. factũ eſt nobis vallis ploratõnis manẽs apud deũ eſt mõs aſcẽſionis. Sic eñ deſcẽdit ad te vt maneret apud ſe. deſcẽdit ad te vt fieret tibi vallis ploratõis. Mãſit in ſe. vt eſſet tibi mõs ad quẽ aſcẽderes. Ab exemplo ergo hũiliatõis eius aſcẽdat̃ ad voluntatem et altitudinẽ deitatis ipſius.

Aug. Primꝰ gradꝰ a malis ſeculi exire. et vniuſę vanitati renũciare.

Caſ. Initiũ ꝓfectus eſt carnalia vicia relinquere: et dñ̃o ſupplicare. vñ in veteri lege quãdo emebat̃ mãcipiũ gentile. radebãtur vngues eius et capilli tondebãtur. qꝛ oportet vãitatẽ quãqȝ exuere vt dei obſeq̃o mãcipetur

Caſ. Hic abrenũciatõe ſeculi quibuſdã gradibꝫ meritoꝝ ad perfectã ⁊ ęternã peruenitur charitatẽ quę in ſũmo locata eſt. XIX.

Caſ. Primo aſcendere incipiens. qꝛ multos inuenit obſiſtẽtes a liguis coꝝ petit liberari. Secũdo de ꝑmiſſtõe maloꝝ cõqueritur ibi. Heu michi.

Domine libera. Cũ incipit hõ aſcẽdere. i. cũ cogitat ꝓficere cõtẽpto ſeculo ſoli hęrẽs deo. incipit pati linguas aduerſantiũ. i. detrahentiũ. et qđ grauiꝰ quaſi cõſulẽdo a ſalute auertentiũ. has qui nõ patitur nõdũ ꝓficere conatur. Aſcenſurus ergo primo cõtra eas ꝑcatur. domine libera.

Quid detur tibi. Caſ. More nimiſ cogitãtis hęſitat. ⁊ q̃rit remediũ

Quid tibi det̃. aut quid appo. Duo verba poſuit dari et apponi. Sagittę dãtur in azima. carbones apponũtur quaſi in cõſolatõem.

Sagittę. Aug. Verbis dei ſagittatur cor ad amorẽ dei. vt fiat in eo vulnus amoris nõ liuoris. vnde vulneraſti cor meũ charitate. Carbones vero ſunt exempla iniquoꝝ cõuerſoꝝ ad deũ qui bene dicũtur carbones. q̃ de mortuis reuiuiſcũt igne charitatis calefacti. et ſuo exemplo alios accendũt vt viuant. hi bene poſt ſagittas apponũtur. quia poſt exhortatõnem

CXIX

Ad dominum
ſ Peccatis. ſ vt me educeret.
cũ tribularer clamaui: ⁊
ſ Conſtituendo ad gradus aſcendendi vbi orat contra linguas detrahentium dicens.
ſ Iam ergo o.
exaudiuit me. Domĩe libera ani-
† ſ Hec cõuerſo mox occurrunt vnde primus homo corruit. ſ Que iniqua ſuadent. † ſ Que ſpecie conſulendi nocet.
mã meã a labijs † iniquis: et a † lin
† ſ Sed quaſi exercens iſtũ dicit ei dominus.
gua doloſa. † Quid detur tibi aut
† ſ Quo ſcȝ te munias. † ſ Id eſt. contra.
† ſ Que iniqua ſuadet.
quid † apponatur tibi: † ad † linguã
† ſ verba dei. ſ Subiecit ſue interrogationi. ipſe vel dominus dicens.
doloſam. † Sagittę potentis acu
† ſ Exemplis cõuerſorũ ad deũ. † ſ vel vaſtatoris quod eſt idem.
tę: † cuȝ carbonibus † deſolatorijſ.

verborū exemplis agendū ē· vt quod verbiſ accepit credat ſe poſſe· cū multi delicati etiā femine iaʒ impleuerūt. et ſi multū peccauerūt: eo amplius amauerunt. hec exempla vaſtando ad deſolatōnem ducūt carnales cogitatōes et ſeculares amores· vt ſit purus locus edificio dei.

¶ Heu michi. Caſ. Secundo de incolatu et pmixtōe maloꝝ ꝯqueritur.

¶ Caſ. Acceptis ſagittis et carbonibus factus triticū nōdū eſt in horreo. ſed in area. vbi multa palea p̄mitur. videns ergo multa mala que ante nō vidrat clamat. heu michi. Nulli homini apparent mali: niſi factus ſit bonus. Cū enim creuit herba et fructū fecit. apparuerūt zizania.

¶ Prolongatus. Caſ. Et ſi breue tēpus. deſiderio nimio lōgū videtur.

¶ Cedar. Caſ. Filius hiſmaelis vn̄ ſaraceni deſcenderūt qui verius ab agar dicerētur agareni. ſed a ſara digniori et libera ſibi nomē vendicauerūt. quorū vterqʒ in tabernaculis legitur habitaſſe.

¶ Caſ. Tabernacula hiſmael recte cedar dicta ſūt, cedar ad hiſmael pertinet. Aug. Yſaac ergo cum hiſmael eſt·i· ſpūales cuʒ carnalibus filijs ancille. a quibus et patiuntur.

¶ Aug. Vel ſcdm interptatōnem nominis Cedar eñ interp̄tatur tenebre. Et eſt. Cū habitantibus cedar·i·cū habitantibus tenebras. Sed nō eſt obſcuratus ab eis. Et eſt idem ſenſus. Per hoc notat quia nō eſt dimittenda vnitas· ſi nūc mali a bonis nō poſſunt ſepari· ferendi ſunt.

¶ Anima. Aug. Ne putes corporalē peregrinatōnem· a deo anima peregrinatur: ſi terraʒ amat.

¶ Cū his qui oderūt. Caſ. Multū. nō ſolū longus. ſed et grauis incolatus. quia cum his qui oderunt pacem.

¶ Canticū graduū. Caſ. Secūdus gradus petere diuinā defenſionē cui nichil poſſe obuiare monſtrat. Aug. Cui eñ de mūdo exeunti pericula occurrūt· expoſcere debet diuinū auxiliū. Congrue ergo qui ſupra gemebat intra maloꝝ inſidias. hic cōtra eas orat iuuari. Non eſt eñ impius ⁊ imprudens ſicut ille paterfamilias· qui in euangelio neſcit· quando fur venturus ſit et dormit. Et ideo ip̄m ſubito occupat hora furis. p quē ſignificantur illi qui p̄ſumentes de cupiditatibꝫ ſuis et delicijs huius ſeculi diffluentes tumēt· et erigūtur aduerſus hūiles. Hi ſunt q̇ in diebꝫ noe nubunt vxo- ducūt et edificāt·i· qui de his p̄ſumūt· qui hec deo p̄ferunt. Et ideo eos cōp̄hendit hora furis. Sed filios lucis nō comp̄hendit. quia ſemp vigilant expectantes dominū ſuū qn̄ reuertat. Talis eſt iſte q̇ oculos ad deū leuat.

CXX.

¶ Caſ· Primo leuat oculos et orat. ſecūdo quod orauit affirmat. oſtendens virtutē auxilij impetrati. Ibi dominus cuſtodit.

¶ Leuaui oculos. Caſ. Qui quaſi inclinatus clamauit. iam reſpirās oculos ad interceſſores ſanctos leuat.

¶ Non det. Letus iſte ſcʒ vir iuſtus de tali auxilio ſibiipſi loquitur.

¶ In cōmotōem. Ad pficiendū nō mouet pedem niſi charitas. Ad cadendum: ſuperbia.

¶ Neqʒ dormitet. Aug. Si dormit in te fides. dormit in te xp̄us.

¶ Caſ. Neqʒ dormitet. Dicit hoc humana cōſuetudine vt quādo feſſus cuſtos dormitat furtū patitur.

¶ Ecce nō dormitabit. Ad hoc eñ ꝙ dixit· Nō dormitet: refert nō dormitabit. Ad aliud vero ꝙ dixit nō det in cōmotōem· refert neqʒ dormiet.

¶ Aug. Ecce nō dormitabit. Dormitat xp̄us quādo in fide tepeſcimus, talis nobis qualis nos ei. dormitat mortalis. dormiuit moriens. qꝺ nō iam xp̄us. Ip̄e eſt ergo qui vigilat et nunq̄ʒ dormit· vnde dicit ad hieremiam. Quid vides. Et ait virgā vigiliarū ego video. quia vigilo ego ſup populū meū dicit dominus. Et dicit hoc a ſimilitudine virge quā tenet fur· vt poma vel veſtimenta alterius rapiat. Si dormierit ille· fur cū virga vigilat. Si aūt vigilat ille fur dormit et nō rapit. Similiter ſi homo cuſtodit veſtimēta ſua·i· bona opa ne nudus ambulet in via. xp̄s dormit·i· nō punit. Si vero dormit hō. xp̄us vigilat·i· corripit. hic ē cuſtos de quo in yſaia. Ad me clamat ex ſeyr· cuſtos q̇ de noc. ⁊c. Et dixit cuſtos· venit mane et nox. Si qreritis querite. cōuertimini et venite. hic ergo ñ dormita· neqʒ dor· ſed ne adhuc putes, hoc de aliquo hoīe: ſubdit· dominus cuſtodit.

¶ Qui cuſtodit iſrael· Aug. Qui nō poteſt videre faciem. videat poſteriora cuʒ trāſierit. ptranſiuit autem xp̄us per paſſionē a morte ad vitā. Qui tranſitus hebraice dicitur paſcha. Paſcha putatur grecū q̄ſi paſſio. ſed vere hebreū eſt ·i· tranſitus. In hoc voluit xp̄us videri· id eſt credi· non mō in eo ꝙ mortuus. vt iniqui credūt· ſed ꝙ ſurrexit. primū eſt in pricipio erat verbū. poſterius: vbū caro factū eſt· Qui ergo credit ꝙ paſſus ē et ꝙ reſurrexit; iſrael eſt. et huic non dormit chriſtus.

† ¶ Q· accepi ſagittas et car· ſed adhuc inter malos ſum et ideo. † ¶ aug: pegrinatō huiꝰ ſeculi·

† Heu michi quia † icolatus meꝰ

† ¶ aug· Cur inde gemis· quia nō cum bonis· † ¶ vel tabernaculis·

prolongatus eſt: † habitaui cū † ha

† ¶ tenebre. † ¶ Cum malis et diu· ¶ Cur cū illis doles eē. ¶ Quia multū incol. ⁊c·

bitantibus † cedar: † multū incola

† ¶ habitaui cū habi· vel cū taber· ce. et te· † ¶ Qui cōſcindūt vnitatem catholicam·

fuit aīa mea. † Cum his qui † ode-

† ¶ Caſ· Seruās vnitatē. nō iratus· nō turbulētꝰ· et cū phiberem a malis bona loquens. obſtinati impugnabant.

runt pacem eram † pacificus: cū lo

q̄bar illis impugnabāt me gratiſ.

¶ Id eſt· canticū aſcenſionis aſcendere eſt in deū pficere. pfectus ergo gradus eſt.

Canticum graduum.

CXX

¶ Interiores·

Leuaui oculos

† ¶ aug. Qui prius illuminati ſole iuſticie. p quos apte ſcripture·

¶ Spirituales. i. ſanctos · † ¶ Quia de ſcripturis in hac vita habemus auxilium.

meos in † monteſ: † vnde veniet au

† ¶ Sed nō de illis pſumendū imo de domino· quia et hi de plenitudine eiꝰ accipiūt. in quos tamē niſi leues oculos p ſcripturas ñ admoneberiſ vt ab illo illumineris· Illi miniſtri deꝰ aūt auctor illuminatōis. Qui eſt lux vera que illuminat omnem hominē ⁊c·

xilium michi. † Auxilium meum a

domino: qui fecit celum et terraʒ.

† ¶ vt ergo firmus ſis in gradibꝰ. † ¶ vt cadas per ſupbiam· ¶ vt nō moueatur elige cuſtodeʒ qui nō dormit. ¶ Cogitatōeʒ.

† Non det in † cōmotionem pedeʒ

† ¶ aug. Nō ſinat pigritari. † ¶ Quis eſt cuſtos qui nō dormit. ¶ Ecce·

tuum: † neqʒ dormitet † qui cuſto-

¶ Chriſtꝰ reſurgens ex mortuis iam nō moritur· mors illi vltra nō dominabitur.

dit te. Ecce non dormitabit neqʒ

† ¶ Chriſtus qui cuſtodit primo p fidē· poſt videntes per ſpēm·.

dormiet: † qui cuſtodit iſrael. Do

¶ Quomodo.

minus cuſtodit te dominus prote

† ¶ Id eſt· fidem qua fiunt filii. vt nō ſinat tēptari ſupra q̄ʒ poſſūt ¶ vel e: ¶ vel e·

ctio tua: † ſuper manū dextrā tuā.

¶ Et ſic· ¶ Non errabis in diuinitate ſiue i dei ſapiētia. † ¶ Id eſt. nō ſcandalizaberis in eccleſia vel carne chriſti.

Per diem ſol nō vret te: neqʒ † lu

† ¶ Quare nō vret vel vt breuiter concludam.

na per noctem. † Dominus cuſto

¶ Dominus cuſtodit. Caſ. Secūda pars vbi qꝺ orauerat affirmat Et quaſi quis quereret. Quis eſt ille cuſtos ſubdit. Dominus cuſto· ⁊c

¶ Aug. Nō ſine cauſa eſt ꝙ nō ſimpliciter dicit ptegit te· vel dextrā tuaʒ vel manū dextrā tuā· ſed tranſitiue ait manū dextre. Et nō ait ſiniſtre. Siniſtra eſt quidq̇d tempaliter habemꝰ. qꝺ et a deo. dextra ē eternū. Illa eſt conſolatio· hec beatitudo· ſcdm illud. leua eius ſub capite meo. Et dextra illius amplexa·m. Et in puerbijs. longitudo dierū et āni vite in dextra eiꝰ et in ſiniſtra eiꝰ diuitie et honor. Dextra ergo dei eterna felicitaſ. Siniſtra mūdana que et a deo. Ideoqʒ ad dextrā locandi. qui eterna queſierūt. ad ſiniſtrā qui terrena. Sed quidā errātes hoc alternāt. Sicut illi qui dixerūt beatū populū cui hec tempalia ſunt. Contra quos dn̄s dicit. Neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextra t·i· p terrenis bona ne facias. ſ p eternis neſciat ne ſaltē ſe admiſceat. Super manū dextre·i· ſup poteſtatē quam tibi deus dedit, vt ſis ad dextrā· vt ſis filius ſecundū illud dedit eis poteſtateʒ fi· dei fie· ⁊c· que poteſtas eſt p fidem· Sed nō valet niſi deꝰ ptegat. ſ quare oportet vt ptegat: ꝓpter ſcandala que ſunt de duobus. quia ⁊ duo ſunt p̄cepta in quibus lex et ꝓphete. dilectio dei ſcʒ et pximi.

¶ Per diem ſol nō vret. Aug. Deus eſt ſol. Dies ſapientia. Luna eccleſia. Nox caro chriſti. Qui ergo errat in deo: a ſole vritur ⁊ p diem. quia in ipſa ſapientia errat de qua dicitur: dies diei eructat verbū·i· pfecti ſapientiam pfectis. Nox vero nocti indicat· ſ·i· paruulis p̄dicatur humilitas xp̄i Et nō relinquūtur in nocte·i· carnis humilitate. ſed ad altiora diuinitatis puehūtur. qr lucet ⁊ luna in nocte·i· p carneʒ xp̄i p̄dicatur vnitas eccleſie. qr caro ipſa xp̄i caput eſt eccleſie. Qui ergo in eccleſia ⁊ in carne chriſti ſcandaliſatur. a luna vritur. Vel dominꝰ eſt ptec· ſup manū dextrā·i· bonam opationē proteget. Et nō ſolū opatōnem proteget: ſed et te intus. vt ſol·i· xp̄us nō ſcandaliſet te in cognitione deitatis ſue· vel hūilitatis ſue. ſiue vnitatis eccleſie. Vel luna ·i· eccleſia nō permittet vri nocte tribulationis.

¶ Hiero. Vel per diem accipiūtur proſpera. p ſolē elatio que ex proſperis venit. per noctē aduerſa. p lunā depſſio que ex aduerſis aliquādo prouenit. Et eſt. ſol nō vret te per diem·i· nō vreris elatōe proſperitatis. Neqʒ

luna ꝑ nocte̅·i·no̅ depreſſione aduerſitatis ſuccu̅bens. Et hoc eſt dictum a ſimilitudine beneficij collati antiquo populo. Quia vt olim in colu̅na nu-bis et ignis ꝓcedebat iudeos. ita nu̅c in ꝓſperis et in aduerſis no̅ ſeruat.

¶ Dominus cuſtodiat introitu̅. Cuncta concludit· bonis initijs bonos exitus adiungat.

¶ Aug. Dominus cuſto·intro· Intrantes cuſtodit vt ſana fide intrem⁹ et humiles ne vento ſuperbie crepemus· et du̅ no̅ ſinit temptari ſupra vires Exitum vero cuſtodit ex hoc nu̅c et vſq3 in ſeculu̅· quia cu̅ exierim⁹ ab om̅i temptatoe̅. ia3 i̅ eternu̅ nichil nocebit

¶ Canticu̅ gra-duu̅. Caſſi. Tercius gradus. Magnu̅ gau diu̅ i̅ eccleſia pura me̅te verſari atq3 digne deo in hac peregrina-to̅ne militare. vnde ſu ſpiramus ad celeſtem hieruſale̅ ad qua̅ dua bus alis dilectionis le uamur. Ambroſi⁹. amor na̅q3 qualiſcu̅q3 ſit· vacare no̅ poteſt. Nam ſi terrenus e̅ ani ma̅ ad concupiſcenda terrena i̅clinat. Si ve ro celeſtis eſt ad cele-ſtia ſubleuat vel vehit et ad eterna inflamat. Obligata anima terre no amore viſcum ha-bet in penniſ. volare n̅ poteſt. ſed amor ſan-ct⁹ ad ſupna leuat ad celeſtem·ſ·hieruſale̅.

¶ Letatus ſum. Caſ. Primo gaudet ſe monitu̅ ire ad hieru ſalem· vbi ſancti ſecu-ri et cu̅ domino iudica bunt. Secundo aſcen ſurus optat abundan tiam pacis ibi. Roga te que ad pacem·&c.

¶ Stantes. Aug. Quia om̅ia ibi ſtant· nichil tranſit vel cadit Ibi no̅ ptra̅ſit belial. Ibi no̅ eſt macula in luna. Ibi rachel non dolet vel timet. vnde alibi. Qui poſuit fines tuos pacem.

† ſ A ſcandalis in ſole et luna et a pſecutoribus. † ſ Aug. Si corpus occidatur. quia martires oc cidi queu̅t flecti nequeunt· ſ Ne cedat.

dit te †ab omi malo: cuſtodiat †ani

† ſ Et· ſ aug· Qua̅do temptamur intramus· quando vincimus exiimus. ſ vnde vaſa figuli̅ pbat fornax· et homines iuſtos temptatio tribu lationis.

mam tuam dominus. †Domin⁹

cuſtodiat introitum tuum et exitu̅

ſ Inſtanti. quia et nunc facit cum tem ptatione ꝓuentum.

tuum: ex hoc nu̅c et vſq3 in ſeculu̅.

Canticum graduum·

CXXI.

ſ Spem habui et gaudium.

LEtatus ſu3 in

† ſ A ſpu̅ ſancto· ſ Caſ. A pro phetis· apoſtolis. qui priores viderunt patriam· et inuitant vt curramus ad eam. † ſ Que ſu̅t illa. q·ſ· ſ no̅ manu facta·

his que †dicta ſunt michi: †in do-

† ſ Et cu̅ hec dicerentur. ſ aug. Qui currit ita cogitet quaſi iam ibi ſtet.

mu3 domini ibimus. †Stantes

† ſ Hec eſt domus domini·

erant pedes noſtri: in †atrijs tuis

† ſ Cuius· † ſ No̅ illius que ſeruit cum filijs ſuis· que corporeis parietibus erigitur. ſed. ſ aug. Cuius hieruſale̅. no̅ que ꝓphetas occidit· hiero· ſed que edificatur de viuis lapidibus. † ſ No̅ ſaxoru̅ molibus ſed que virtutu̅ ſolidita te conſurgit· et ſanctoru̅ ſocietate. nuſq3 diſſolue̅ da extruitur

†hieruſale̅. †Hieruſale̅ que †edi-

† ſ Id eſt. ad ſimilitudine̅ ciuitatis. Aug· Non e̅ corporalis ciuitas. ſed ei ſimilis·

† ſ Bonu̅ quod fuerit ſinguloru̅ erit omnium·

ficatur vt †ciuitas: cui⁹ †participa

† ſ Hic habent homi̅es diuerſa bona et deficien tia· † ſ vnde ſcis q̄ ibimus· ſ Quia·

tio eius †in idipſum. †Illuc enim

¶ In atrijs. Caſ. A pte totu̅. atria i̅troitus. hic de penetralib9 accipiu̅t.

¶ Idipſum. Aug. Quod ſemꝑ eode̅ modo eſt. no̅ potuit exꝓſſius dice-re. Stabilitatis ergo pticeps eſt illa ciuitas· quod no̅ eſt hic in aliqua crea tura· deus vero eſt in idpſum qui ait. Ego ſum qui ſum.

¶ Teſtimoniu̅ iſrael· Auguſ. Id eſt. in quibus cognoſcit̄ quod vere ſunt iſrael. Quando em̅ grana ſunt cu̅ paleis· totu̅ palea putatur: ſed cu̅ ſe pabu̅tur: tunc erit teſtimoniu̅ iſrael.

¶ Sedes. Aug. Id eſt· iuſti in quibus deus ſedet· et inde iudicat quid quid iudicat. vnde in libro ſapientie. Anima iuſti thronus eſt ſapientie· et hi ſedebunt cu̅ xp̄o ſuper·xij·ſedes vt iudicent. Iudicabu̅t aute̅ qui omnia reliqueru̅t chriſtu̅ ſeq̄ntes· qui fiunt amici de ma̅mona iniquitatis: vt re-cipiant dantes in eterna tabernacula· et hec eſt pax hieruſale̅ dando et ac-cipiendo· vt opera miſericordie corporea iunga̅tur opibus ꝓdicato̅nis. vn de. Si nos vobis ſpu̅alia ſeminam⁹·m·e̅·ſi car· veſtra metamus. Et hec e̅ equalitas qua̅ paulus dicit· qua qui multu̅ habuerit no̅ abundauit· et qui modicu̅ no̅ minorauit. vnde conuertit verba ad iudices. O ſedes domini q̄ ſedetis vt iudicetis: interrogate. Iudicu̅ eſt interrogare iudica̅dos. que ad pace̅ ſunt hieruſale̅·i·opera miſericordie que qui feceru̅t ſumu̅tur ad hieru-ſalem: alij non· quia iudiciu̅ ſine miſericordia fiet illi· qui no̅ fecit miſericor-diam. Caueant ergo ſibi omnes interrogandi.

¶ Rogate· Caſ. Secu̅da pars vbi loquit̄ ad iudices optans eis abun-dantia̅ pacis. qua̅ amore fratru̅ ꝓdicauit.

¶ Diligentibus. Aug. Qui amat in alio bonu̅ quod ipſe non poteſt habere: imputatur ei quaſi haberet. vnde. Si charitas no̅ habet quod det· det calicem aque. et tantu̅ imputatur ei quantu̅ zacheo multa. Impar fa-cultas. ſed no̅ impar charitas.

† ſ Id eſt· aſcendunt † ſ No̅ oe̅s. ſed que dn̄i.

†aſcenderunt tribus †tribus domi

† ſ Que ſunt domini. in quibus eſt teſti· ſ id eſt· Qui ſe teſta̅tur iſrael ꝑ bona opera· † ſ Qua re aſcenderunt. ſ vt ſupbia de ſe preſumit· ita humilitas confitetur deo.

ni: †teſtimonium iſrael †ad confi-

† ſ vere ibimus in domu̅ domini·

tendum nomini domini. †Quia

ſ Id eſt. ſedebu̅t ſ Que·

illic ſederu̅t ſedes in iudicio: ſedes

† ſ familia̅ xp̄i· cui dederu̅t cibu̅ in tempore. † ſ Ergo. ſ O ſedes qui ſedebitis vt iudicetis. ſ Iudicans debet om̅ia rimari. ſ interrogate

†ſuper domum dauid. †Rogate

iudicandos·

que ad pacem ſunt hieruſalem: et

† ſ que ſunt ad pace̅ ſ Ea per que. ſ in eter nu̅. hic oe̅s paupes. et ibi diuites· qui hic dederu̅t ſua. † ſ Sed quibus eſt abundantia.

†abundantia †diligentibus te.

† ſ Et o hieruſale̅. ſ id eſt· charitas· † ſ Per hanc virtutem et pacem fiat. ſ in numero et premio·

†Fiat pax in virtute tua: et †abu̅-

† ſ Et. ſ Caſ. No̅ propter me. ſed vt fratres et

dantia in turribus tuis †Propt̄

proximi vinculo vnitatis aſtringa̅tur·

fratres meos et proximos meos:

† ſ id eſt. hic predicaba̅. † ſ O hieruſalem. † ſ Et. ſ Scilicet· ſ No̅ ꝑpter me ſed pro pter eccleſia̅· ꝑpter peregrinos vt aſcendant.

†loquebar pacem †de te. †Pro-

† ſ id eſt. predicaui de te bona.

pter domu̅ domi̅ dei noſtri: †queſi

ui bona tibi.

¶ Fiat pax. Aug. Charitas eſt virt⁹ for tis vt mors. cui nil reſi ſtit cu̅ venit: cu̅ regib⁹ et ignibus et alijs poſ-ſit reſiſti· que et occidit quod fuimus· vt aliud ſimus. Occidit vt ⁊ vi uificet. vnde apoſtol⁹. Viuo ego ia3 no̅ ego &c. Per hanc regunt̄ infirma a firmis. ideo fiat pax in virtute tua. Charitatis aute̅ eſt no̅ noſtra ſed que alioru3 ſunt querere· ideo cu3 de charitate diceret: ſubdit· ꝑpter fra·m·

¶ In turribus. Aug. Id eſt· in excel-ſis tuis· pauci ſunt iu-dices. ſed multi ad ſin gulos ptinebu̅t. quos recipient in eterna t· et tunc erit abundantia in turribus. deus aute̅ eſt tota coru̅ abunda̅-tia· tam recipientiu̅ q̄3 receptorum.

¶ Propter do-mu̅. Vel ſic legas vt hic verſus ſit expoſito̅ ꝓcedentis. Quaſi lo-quebar pacem de te ꝑ pter ꝓximos et fratres ſcilicet. Queſiui bona tibi ꝑpter domu̅ do-mini dei noſtri. Sen-tentia horu̅ verboru3 no̅ mutatur.

¶ Tibi. O tu cele-ſtis hieruſale̅. quia do mus dei es. et ita i̅ hoc q̄ te diligo deu̅ diligo

Canticum graduum.

CXXII.

AD te leuaui

ſ aug· fidei et claritatis vnde ſe mu̅dat vt celu̅ fiat.

oculos meos: qui ha

¶ Canticu̅ gra-duu̅. Caſ. Quartus gradus inter quaſlibet anguſtias co̅ſtanter de domino eſſe ꝓſumendu̅ do nec miſertus exaudiat.

CXXII.

¶ Caſ. Qui ſupra ad montes. nu̅c ad deum oculos leuat.

¶ Ad te leuaui. Caſ. Primo vox tribulatoru̅ deu̅ reſpicientiu̅· no̅ ad alia patrocinia. Secu̅do ꝓcatur miſericordia̅ contra inſultantes.

¶ Aug. Ad te leuaui. Quo leuaret niſi quo aſcendens tendebat· non ſe attendit iſte vt ſupbus· qui ſibi placet. Nam qui ſibi diſplicet hic talis deo placet. Et cui deus placet ipſe ſibi diſplicet.

¶ Leuaui. Aug. Aſce̅ſus ergo eſt in affectu. Celu̅ in iuſticia. Deſiderio ergo bono leuamur ad celum· ſicut deſiderio malo ad ima ꝓcipitamur.

¶ Non pluraliter ſed ſingulariter quaſi vnus homo loquitur dicens: Ad te leuaui. ꝑ charitatem nanq3 multi vnus homo ſunt. qui a finib⁹ terre cla mat. Et per eande̅ chriſto vnimur. vt cu̅ ipſo quaſi vnus chriſtus ſumus. ſcd̄m q̄ ipſe dicit in euangelio. Nemo aſcendit in celu̅. niſi qui deſcendit d̄ celo filius ho·q·e· in ce· deſcendit quidem caput· aſcendit idem cum corpo re ſcilicet eccleſia veſtitus. qua̅ ſibi exhibuit ſine macula et ruga. Solus er go aſcendit qui nobiſcu̅ vnus eſt et ſolus vnitas· ergo nos co̅paginat vni. Cu̅ illo ergo aſcendit. qui cu̅ illo vnus eſſe voluit. Per charitate̅ nobiſcu3 eſt in terra· per charitate̅ cu̅ illo ſum⁹ in celo. Ille deorſu̅ eſt co̅paſſione cha ritatis. Nos ſurſu̅ ſpe charitatis. Om̅es ergo in xp̄o ſumus vnus homo·

qui nõ angit̃ de terrenis· vt mali. ſed qꝛ ꝑegrinat̃ et deſiderat patriam.
¶ Ecce ſicut oculi. Caſ. Seruus leuat oculos in manus domini quã-do eget· vel quando vapulat. quia vtrunqꝫ in domini poteſtate.
¶ Sicut oculi ancillę. Aug. Seruus eſt populus· Dominus xp̃us. Ancilla eccleſia. Domĩa dei virtus et dei ſapiẽtia. Et ſi iam filij et amici ꝑ gratiã: ſerui tamẽ ſumus ꝑ creaturã· quia oĩs creatura deo ſeruit. Caſ. dat ſimilitudinẽ de ſeruo et ancillę· domino et dominę· ne ſemineus et de-bilior ſexus ſe exceptũ putet.
¶ Miſerere. Caſ. Secũda pars vbi ꝓ-catur miſericordiã cõ-tra inſultãtes.
¶ Caſ. Seruus qui vapulat: leuatis ocu-lis ad deũ: erũpit ĩ ne-ceſſariã vocẽ miſerere.
¶ Repleti ſumus. Vt cũ dicitur. Quid credis ĩſane· vides qđ credis? Reuerſus ẽ ne aliquis ab inferis. ⁊ re-tulit tibi quid ibi agit̃. Ecce quod ego amo video et fruor.
¶ Canticum gra-duũ. Caſ. Quintus gradus. vt liberati a periculis nõ ſibi ſꝫ do-mino tribuant.
¶ Aug. Cantãt hoc fideles exultãtes· quia euaſerũt· quod eſt ĩ ſpe cantare· vel in re ſi iaꝫ corpore exierũt. omniũ tamẽ ſimul vnus eſt cã-tus.

CXXIII.

¶ Caſ. Aliqñ vnuꝫ. aliquãdo plures ĩdu-cit· vna tamẽ eſt eccle-ſia. quia in oĩbꝰ mẽ-bris eſt vnitas· ꝑ quaꝫ multi hoĩes vnꝰ hõ.
¶ Aug. Hi nõ dicto vnde euaſerũt: ſic cępe-rũt cantare· tanta ẽ ex-ultatio vt anteqꝫ expo-nãt pericula dicãt ſe li-beratos. Et ꝑ quẽ ſic. Niſi quia· ⁊c.
¶ Niſi quia. Caſ. Primo ſancti marti-res memores qñta eua-ſerũt ſoli miſericordię aſcribũt. Secũdo gra-tias agunt ꝙ liberati ibi: Benedictus.

† ſ Iuſtis. † ſ Quomodo ſeruaſti· † ſ Qui iubẽtur cedi·
bitas i † cęlis. † Ecce ſicut ocli † ſer
ſ aug. vt iubeant ꝑcere. per manũ pote-ſtatẽ accipe· Boni attendũt et ſentiũt ſe cedi. Qui enim apponit ſcientiã apponit dolorẽ· mali per diderũt ſenſũ doloris· et eo ipſo grauius vapulãt atqꝫ ceduntur·
uorũ: in manibus dominorũ ſuo-
rum. Sicut oculi ancillę in mani
† ſ aug· Omniũ· etiã in ꝓſperis· quia tota vita ſu-per terram temptatõ· tota plage· clamandũ eſt er-go miſerere n· d.
bus dominę ſuę· ita † oculi noſtri
† ſ Quare· Etiam liberet ab omni temptatõne et opprobrio·
ad dñm deũ nr̃m: † donec miſereat̃
† ſ aug. Hę ſunt voces vapulantis
noſtri. † Miſerere noſtri domine·
† ſ geminat quia corpus paſſionibus. anima op-probriis laborat. † ſ Abundant paſſiones in quibus deſpecti ſ auguſ· Irridetur a tenẽte qđ amat· qui ſperat nõ viſa.
† miſerere noſtri: † quia multum re
† ſ Exaggerando ſubdit.
pleti ſumus deſpectione. † Quia
† ſ deſpectione. † ſ Nulla pars immunis·
multum † repleta eſt † anima noſtra
† ſ Caſ. Quia pauperes diuitibus· † ſ aug· Pe-cunia. putata iuſticia eſt nequitia· Iuſtꝰ aũt dicit Egenus et pauper ego ſum· pauper eñi in corpore infirmo. paup in iuſticia. dũ temptatõni ſubeſt·
† opprobrium † abundantibus et
ſ Caſ. Quia humiles ſumus.
deſpectio ſuperbis.

Canticum graduum.

CXXIII

ſ Hoc ſcꝫ dicat ſ Iam ſecuri hoc dicũt· reſpiciẽtes que paſſi ſũt. quot trãſierũt ⁊ quo venert
N Iſi quia do
† ſ Quia iam euaſit.
minus erat in nobis· † dicat nunc
iſrael: niſi quia dominuſ erat in no
† ſ Perſequendo. † ſ Quid ergo poſſunt cõtra dominũ in nobis:
bis. Cum † exurgerent † hoĩes in

¶ Forte viuos. Viuũt qui ſciũt ydolũ nichil eſſe. Mortui ſunt qui illud putant aliquid eẽ Ergo mortui abſorbẽtur· qui putant malũ faciendũ· quod faciũt. Viui an-tẽ qui quidẽ ſciũt malũ eſſe quod faciũt· ſed ꝑſecutõne ſupati in ſocietatem tranſeũt impiorũ· et deo huius vite dulcedinẽ ꝓferũt. ſicut quidẽ qui timo-re mortis ydolis ſacrificauerũt.
¶ Aug. Attende etiã ꝙ petrus· i· eccleſia abſorbet multos· ſed nõ viuos: Cui dicit̃. Macta et mãduca. nullũ eñi manducat· i· mẽbris inſerit· niſi ma-ctatũ· i· renũciantẽ dyabolo. Mactat̃ ergo in malo· ſed viuificat̃ in bono· qui manducat̃ a petro. Ecõtra accidit illi qui quẽ deglutit dyabolus.
¶ Aqua. Augꝰ. Peccator· populus (et eſt a ſimilitudine ęgiptiorũ) quę aqua torrens· fluit cũ impetu· ſed cito tranſit. vnde ſubdit. Torrentem:
¶ Forſitan. Aug. Ponũt latini vt poſſunt pro greco aram dubitatio-nis loco· quod intelligibilius dicit̃· putas ꝑtranſijt anima noſtra· i· magni-tudo periculi vix ſinit hoc credi.

¶ Aquam intolerabilẽ. Aug. Vel ſine ſubſtãtia vt ſũt vicia et pccã et dulcedo huius vitę· quę inopiã habent nõ ſubſtantiã. egeſtatẽ habẽt nõ ſubſiſtentiã. quia hęc nõ vere ſũt· ſed tranſeũt oĩa ſine fructu. Nam ⁊ qui peccando lucrat̃ aurũ· vel huiõi ſine ſubſtantia eſt. quia et hic fidẽ amittit. et in infernũ deſcendens hęc ſecũ nõ portat. Maius ergo amiſit. vt minus lucraret̃. pecuniã auxit. fidẽ neglexit vel minuit· vel extinxit. Abũdat neſcio quid in arca. ſꝫ multomagis quiddã diminutũ eſt in corde· de arca gaudes de corde nõ plangis.
In hac aqua ſine ſub-ſtantia ꝑdidit ꝓdigus ille filiꝰ iunior ſubſtan-tiã quã accepit a pr̃e. Et adhęſit vni ciuiuꝫ regionis illius· i· dya-bolo paſcẽs porcos· i· trenis et ĩmundis acti-bus delectatus deſide-rans mãducare ſiliqs porcorũ· quę implent ventrẽ et non ſatiant. Ita et peccata et ſi ad horã delectant. veraꝫ tamẽ ſatietatẽ nõ pręſtant. Hęc eſt ouis er-rabunda quã pius pa-ſtor in euangelio legit̃ quęſiſſe relictis nona-gintanouẽ in deſerto. Sed anteqꝫ reduceret a longe eſt cõminatus baculo moſaicę legis. vt ouicula ſe erraſſe co-gnoſceret. et vltra er-rare ꝑtimeſceret. atꝫ ꝑ ſe redire non valẽs re-ductorẽ humiliter ex-pectaret et deſideraret qui eã viuifica baptiſ-mi aqua lotaꝫ. ſiccata aqua ſine ſubſtãtia. cõ-ſortio angelico redde-ret. ꝓdigũqꝫ filiũ lõga neceſſitate cõfectuꝫ ad patrem reduceret.
¶ Benedictꝰ do-minus. Caſ. Secũ-da parſ vbi ſancti gra-tias agunt ꝙ liberati et ꝙ laqueꝰ contritus.
¶ Anima noſtra. Vel ſicut aliquo faciẽ-te ſtrepitũ magnũ paſ-ſer volat de muſcipla venantiũ. Sic anima noſtra. quę ante vitę dulcedine tenebatur. domĩo faciente ſtrepi-tũ maximũ gehennarũ

† ſ in quibus deus erat· † ſ aug· Scientes ma-lũ et tamẽ facientes. vt qui turificat. ſciens nichil eſſe ydolum.
† nos: forte † viuos deglutiſſẽt noſ.
† ſ Et. ſ vt ſupra vicit linguas doloſas ꝑ ver-ba dei et exempla de morte viuificatorũ: ſic. ſi do-minus adeſt vincit iam minãtes· de quibus ait·
† ſ Sine ratione· ſ Caſ· ira et vindicta iudicõ carent. vnde ſalomon· Stultũ occidit iracundia. et paruulũ inuidia·
† Cum iraſceretur † furor eorũ in noſ:
† ſ Niſi quia do. erat in nobis: † ſ id ẽ. more egiptiorũ moreremur· non tranſiremus exemplo iſraelitarũ·
† forſitan aqua † abſorbuiſſet nos.
† ſ Sed per dominũ· ſ de quo et caput in via bibit † ſ Nõ heſit. qꝛ paſſus eſt ſꝫ reſurrexit et aſcendit. per quod et nobis tranſire dedit·
† Torrentem † pertranſiuit anima
† ſ Sed forſitan ꝑtran· et ſi dominꝰ nõ in nobis quod non eſt. ſ vel ſiit.
noſtra: † forſitan pertranſiſſet ani-
† ſ vel ſine ſubſtantia. quia hec nõ vere ſunt. ſed tranſeunt omnia. et in eis perdit ꝓdigus ſubſtan-tiam quã a patre accepit·
ma noſtra aquam † intolerabilem.
ſ Et quia tranſiuit·
Benedictus dominus: qui non
† ſ vel venationẽ· † ſ Quaſi more ferarũ ſitiẽ-tiũ ſanguinẽ noſtrũ·
dedit nos in † captionẽ † dentibus
† ſ Nõ dedit ſed potius· ſ Et ſi corpus paſſũ. † ſ aug. Quia incaute inſtabilis ceciderat.
eorum. † Anima noſtra ſicut † paſ
† ſ Non capitur dulcedine preſentis vite· vnde ſe-quitur occiſio· † ſ vel muſcipula.
ſer † erepta eſt: † de laqueo venan-
ſ Et iſte.
tium. Laqueus contritus eſt: et
† ſ Qui ante heſeramꝰ in muſcipula· † ſ Qua-re contritus laqueus et nos liberati. quia·
† nos liberati ſumuſ. † Adiutoriũ
† ſ Contra quẽ nullus preualet·
noſtruꝫ in nomine † domini: qui fe
ſ Omnia celeſtia et terreſtria.
cit cęlum et terram.

Canticum graduum.

CXXIIII.

erepta ẽ de muſcipula. Vel ſicut paſſer vitat laqueũ: ſic ſãcti dulcedinẽ ꝓſẽ-tis aquę. quę eſt quaſi laqueus.
¶ Venantiũ. Aug. Venãtes ſunt ꝑſequentes. eſca in muſcipula dulce-do huius vitę.
¶ Laqueus cõtritus. Caſ. Occiſis martiribꝰ nõ reſtat dulcedo vitę quã poſſint iterũ capi. ſed ipi nõ ſimul cõtriti ſunt· immo liberati.
¶ Contritus. Caſſi. Quaſi qui ferreus erat. nõ ruptus vt ſtupa. tanta fortitudo mali· tanta potentia liberantis.
¶ Canticũ graduũ· Caſ. Sextus gradus cõfidentia fideliſſimi xp̃ia-ni. ſolidiſſimis montibꝰ compatur· quã habet in domino. ne zelet fęlices in hoc ſeculo. CXXIIII.
¶ Aug. Hic pſalmus docet nõ intendere in ꝓſꝑantes in ſeculo· vnde ſu-ꝑbia. vt ſe ꝓferant oĩbus hoĩbus. et cor durũ cõtra imbrẽ dei. ne fructũ ferat quos attendentes et infirmi nutãt q̃liter ſupra infirmi cuiuſdã pedes

pacē peccatorū videntes moti fere leḡtur. ſed credendū eſt ſapientię dei q̇ oīa benefacit. et ſi nō videam⁹ quomō. et ita erit rectū cor vt cōfidam⁹ in domino. et nō mouebūtur pedes noſtri. Oſtēdens ergo fidentē in deo non poſſe moueri ait. Qui cōfidūt in domino. qui ſunt iſti: qui habitant in hieruſalē. ipſi nō cōmouebūtur in ęternū. Qualis eſt iſta hieruſalē breuiter d̄ſcribit. Montes in circūitu .i. angeli. pphetę. apoſtoli ſunt murus eiuſ. vnde eſaias. Et erit in ea murus et antemurale. ſed ne in montib⁹ remaneas: addit. et domin⁹ in circūitu. ne ergo ſit ſpes in montib⁹. ſed in vertice montiū. vn̄ eſaias Erit in nouiſſimis diebus mons in vertice mōtiū ꝛc.

¶ Qui cōfidunt. Caſ. Primo aſſerit n̄ poſſe moueri eū qui cōfidentiā in dei virtute ponit. Secundo p̄cat̄ vt bonis pſpitas. malis veniat vīdicta ibi. Benefac domine.

¶ Confidūt. cōmouebitur. Caſſi. Prius dicit cōfidunt pluraliter. poſt nō cōmouebit̄ ſingulariter quia numeroſa eſt vnitas huiuſ populi. quia et multi ſūt et vnū ſūt.

¶ Mons ſyon. Hiero. Xp̄us in quo fundata eccleſia. mons ille ad litterā in fine ſeculi cōmouebitur.

¶ Virgā peccatorū. Aug. Dominant̄ eīn aliquādo ppter diſciplinā bonoꝝ. ſꝫ hoc nō ſemp erit. vt hic ap̄te dicit ppheta. et ideo nō deficiūt iuſti. quia ſciūt temp⁹ futuꝝ quo xp̄s in claritate ſua apparēs ꝯgregabit ante ſe oēs gentes. et diuidet eas ſicut paſtor diuidit hędos ab ouib⁹ oueſqꝫ ponet a dextris hędos a ſiniſtris.

¶ Sortem. Caſſi. Id eſt. iuſtos ſorte electos. vel qui ſunt ſors ꝛ hereditas dei.

¶ aug. Qui confidit in domino eſt ſicut mons ſyon. et nō mouebitur ſicut paſſer. qui īſtabilis eſt et cito volat hinc inde. ¶ vel dit.

QVi confidunt in dn̄o ſicut mons ſyon: nō cōmouebitur in ęternum qui habitat in

¶ Sp̄ūali .i. in eccleſia. ¶ terrene ciues ſepe captiuati. ¶ Quia.

hieruſalēꝫ. Montes in circūitu

¶ Quia habitat in montibus. ¶ Quos eīn aſſumit vt ſint populus ſuus cōſtringit in vnum vinculo charitatis et pacis. vt in eternum nō moueātur. quia nō reli.

eius. et dominus in circūitu po-pli ſui: ex hoc nūc ꝛ vſqꝫ in ſeculū.

¶ vere nō cōmouebūtur. dominū. ¶ Alias dn̄ū.

Qꝛ nō relinquet dn̄s virgā peccatorum ſuper ſortem iuſtorū: vt

¶ aug. Intelligētes hoc ad tēpus eſſe. et ideo patiēter ferant. ſi enim ſic ſemp eſſe viderent. deſererēt iuſticiā. et quia ſic eis placet deus p̄ oīa benefac d. b. ſed declinātes qui ſcandalizant in viis domini. adducet cū o. iniqui. quorū facta imitati ſunt. quorū preſentes leticias amauerunt.

nō extendant iuſti ad iniquitatēꝫ manus ſuas. Benefac domine:

¶ Opere. ¶ Qui nolūt p̄ire ſed ſequi. ¶ A iuſſis dei.

bonis ꝛ rectis corde. Declinātes autēꝫ i obligationes adducet

¶ Pene et culpe ¶ Caſ. Iniquitas obligat nec ſinit liberos.

domin⁹: cuꝫ operantibus iniqui-tatem pax ſuper iſrael.

¶ aug. Sed quid rectis corde. ¶ vno verbo oīa bona dicit.

Canticum graduum.

¶ Benefac domine. Caſ. Secūda p̄s vbi cōfirmato populo p̄catur quod ſcit futurū. vt bonis pſperitas malis vindicta veniat.
¶ Declinātes aūt. Caſ. Pari ſententia p̄eunt qui declināt iuſſa principis. et qui opa mala velle ꝯtendūt. deficientes cū cogentibus deficere.
¶ Pax. Aug. Vno noīe patria hereditas dicit̄ quę eſt xp̄us. Ip̄e enim eſt pax noſtra qui fecit vtraqꝫ vnū qui pacē ſupra pacē dabit nobis.
¶ Canticū graduū. Caſ. Septim⁹ gradus in figura veteris teſtamēti. p̄ venturū xp̄m reuerſionē de captiuitate quaſi de babilonia ppheṫat. vnde iam conſolatio et ſeminatio vt plus metatur.
¶ Aug. Redempti ſanguīe xp̄i et cōuerſi a captiuitate. hęc cantant dum p̄egrini gemētes in via. Syō eſt hirlm in angelis. ęterna in hoīb⁹ captiua.

CXXV.

¶ Caſ. Primū magnitudo facti. cū magnitudine gaudij oſtendit̄. Secūdo p̄cat̄ cōuerſionē a captiuitate adhuc futura ibi. Cōuertere domine.
¶ In cōuertendo. Aug. Vel cū cōuerterit. quaſi de p̄terito loquens. futura pn̄ūciat. et vt figura p̄teriti futura ſe cogitare oſtēdat: ait. tūc dicent. Qd̄ iā de futuro eſt. vn̄ et poſt vt hęc fiant. orat cōuertere dn̄e cap. noſ.
¶ Sicut. Aug. Nō ſemp̄ ad ſimilitudinē ponit̄. ſed ad pprietatē. vt hic vn̄ etiā dicit̄. fecit vt iuſtus quod vere eſt. ita facti ſūt iſti ſicut ꝯſolati .i. gauiſi ſunt vt conſolationem accipientes in reſurrectōne chriſti: qui p̄ceſſit vt conſequamur.
¶ Os. Caſ. Cordis archanū vbi p̄mū gaudia q̄ poſt officō lingę erūpūt
¶ Aug. Os noſtrū. Cordis. inde pcedit malū vel bonū quod nos mūdat vel inquinat. vnde. Quod pcedit de ore inquinat. nō de ore carnis. ſꝫ cordis. nō eīn ſi noīas furta et alia mala. īmundus es. ſ; dū cogitas et ſi ſileas.

CXXV.

¶ vel cū cōuerterit. ¶ vt redeūtiū de babilonia quā cōuerſionem dominus fecit.

IN conuertendo dominus captiuitatem ſyon:

¶ vel dominū.

¶ aug. Conſolatio nō eſt niſi miſerorū. gemim⁹ in re cōſolamur in ſpe. ¶ Et ſi nondū ſecuri. ¶ Et. ¶ domin⁹ cōuertit. ¶ nulla ꝯuerſiōe

facti ſum⁹ ſicut conſolati. Tūc repletum eſt gaudio os noſtrū: et

¶ In ſpe gaudet. ¶ Non mundi ſꝫ redēptōiſ. ¶ Corpis. ¶ vel que int⁹ clamat ad eum. ¶ aug. Hoc fit cū de toto corde ad eccīaꝫ currit̄.

lingua noſtra in exultatōe Tūc dicent inter gentes: magnificauit domin⁹ facere cum eis. Magni-ficauit dn̄s facere nobiſcū: facti

¶ Et vere. ¶ aug. Nos nobis male fecim⁹ qui ſub peccato nos vendidimus. ¶ vnde. ¶ augu. Qui prius captiui. ¶ vn̄. ¶ domin⁹ ſoluit captiuitatē. ¶ Miſſo redēptore ¶ Qua ſub dyabolo captiui tenemur. ¶ vel te.

ſumus lętātes. Cōuertere dn̄e captiuitatē noſtrā: ſicut torrēs in auſtro.

¶ Cōuertitur. ¶ Opera miſericordie ad que ſufficit volūtas ſi deſit facultas. inde metit̄ pax. Nū ergo dicit̄ pax in terra diuitib⁹. nō. ſed hoīb⁹ bone volūtatis. ¶ In hac vita plena lacrimis.

Qui ſeminant in lacrimiſ: in exultatōe metent. Exeuntes

¶ fructū eterne beatitudinis. ¶ Et ideo ſi cū fletu ſemināt. tamē exul. et hoc eſt. ¶ Quia miſeri inter miſeros. ¶ Miſericordiaꝫ. hinc aſcenditur

ibant et flebant: mittentes ſemina ſua. Venientes autem venient:

¶ ad iudicium.

¶ Inter gentes. Aug. Nō gentes. qa nō oēs credūt. Magnificauit. qꝛ vidēt eos etiā virtutes opari. firmū teſtioniuꝫ ab aduerſario. Caſ. et vere magnificauit. ne dubites de v̄bis gentiū.
¶ Cōuertere domine. Caſ. Secunda p̄s p̄catur conuerſionem quę futura. in qua fiet ſeminatio ſpe gaudij.
¶ Caſ. Aduent⁹ domini redemptōne p̄dicta. p̄cātur iterū peccata ſua dimitti. In generali remiſſione gaudent. et ſibi veniā p̄cātur. cōuertere do. cap.
¶ Captiuitatē noſtrā. Caſ. Nulla ad litteram in diebus dauid. ſed ſub dyabolo mundus captiuus.
¶ Sicut torrens in auſtro. Auguſti. Scriptura monēs de bonis ait. Sicut glacies in ſole. ita ſoluent̄ peccata tua. peccata eīn ligant nos vt frigus aquā vt non currat. quando autē flat calidus ventus auſter. liqueſcit glacies. implentur torrentes. ſic flante ſp̄ūſancto ſoluimur a peccatis. et currim⁹ ad patriam in quo curſu labor. Sed nō ideo d̄ſiſtendū quia qui ſeminat in lacrimis.
¶ In lacrimis. Aug. Sp̄ūalis ſeminatio ſemp̄ in lacrimis vnde beati qui lugēt: qui vero ſeminant in carne cū lęticia ſemināt ſed poſt fletus. qꝛ extrema gaudij luctus occupat.
¶ Idem. Zacheus. Ecce dimidiū bonorum meorum domine do pauperibus. Et ſi quē defrauda. ꝛc. ad hoc eīn retinuit dimidiū. nō vt haberet quod poſſideret. ſed vnde redderet debita. Magna voluntas multū dedit multū ſeminauit. In hac etiā voluntate illa vidua quę duo minuta miſit nō parū ſeminauit. īmo tantū quantū zacheus. minores ferebat facultates. ſed parem habebat voluntatē. Si attendis quid dederunt. diuerſa inuenies. Si attendis vnde dederunt paria inuenies. Sed eſt et aliud vili⁹. quo ſeminato metitur illa meſſis ſcilicet calix aquę frigidę dicente domino. Qui dederit calicē aquę frigidę. non perdet mercedem.
¶ Euntes. Caſ. Prouectu melioris vitę Mittentes. ante ſe p̄mittētes in illo ſeculo Sua nō de rapina. ſed de pprio labore venientes ad iudiciū hoc cōmune omniū. ſed ad gaudiū nō niſi boni veniunt.
¶ Et flebant. Aug. Quia miſeri ꝛc. Aug. Melius eſt vt nullus ſit miſer q̄ꝫ vt tu facias miſericordiā. Qui eīn vt faciat miſericordiā optat eſſe miſeros crudelē habet miſericordiā. Sicut crudelis eſt medic⁹ qui vt exerceat artem ſuam optat multos eſſe ęgros.

¶ Canticũ graduũ. Caſ. Octauus gradus in figura noui teſta· quod octonario numero ſignat᷑· vbi agitur de ędificatõe domus dei·i·eccleſię ꝑ verũ ſalomonẽ facta·i·ꝑ chriſtũ·qui eſt verus pacific⁹·qui fecit vtraqꝫ vnũ et in ſe lapide angulari eccleſiã de duob pietibus indęoꝝ ⁊ gẽtiũ ↄſtruit.
¶ Aug. Hic addit ſalomonis, quia is ędificauit templũ in figura pacifici chriſti, qui ędificauit eccleſiã de duob⁹ pietibus. ne ergo accipes illũ ſalomonẽ ait ·niſi do·ędifi· In hoc ſpes ponẽda ſed in nullo hominũ ·quia et ille ſalomon cecidit q̇ templũ ędificauit.'

CXXVI

¶ Caſ. Primo monet quomõ aſcendentes ſe habere debeant. ſcilicet vt diſcãt ꝙ ędificatio et cuſtodia non niſi a deo eſt. Et exaltatio in futuro ·nõ eſt niſi poſt humiliatõnẽ Secũdo dicit quę ſit hereditas et quomodo collecta ibi. Ecce hereditas.

¶ Niſi domin⁹ ędificauerit. Caſ. Quaſi iam venit hieſus·de captiuitate reduxit·iam ciuitas ędificatur hieruſalẽ. ꝗ diſcãt aſcendẽtes ꝙ ędificatio et cuſtodia non niſi a deo. et exaltatio nõ niſi poſt humiliatõem in futuro .et ſi ei ſeti de gratia noui teſtamenti ·tamẽ in tãto munere ñ eſt ꝓſumẽdũ alicui.

¶ Domũ. Auguſ. Ad hanc aſcendit oĩs qui proficit. Cadit ab hac oĩs qui deficit. amando deũ aſcendis amãdo ſeculũ cadis. Sunt eñ iſta cantica amantiũ ·et quodã deſiderio ſancto flagrantium.

¶ Laborauerũt. Aug⁹. Omnes in hac ędificatõne laborant·qui in eccleſia ꝑdicant verbum dei.

ſ aug. tũc erit triũphus letantiũ et ipſi morti inſultantiũ in qua hic gemebatur· † ſ fructũ ſeminis i·coronã gaudiorũ et exultationis·

cũ exultatõne portantes †manipu los ſuos.

ſ Id eſt. leticia de aſcenſu ſcꝫ de ędificatõe et ꝓuectu eccleſię quã xpũs ędificauit·

Canticum graduũ ſalomonis.

CXXVI.

ſ aug·domin⁹ xpũs ędificat. ſine quo opante interius fruſtra laborant predicatores foris loquentes. miniſtri ędificatõis et cuſtodes ędificatorũ·domuſ eſt populus dei·tẽplũ dei et ciuitas dei·

NIſi dominus

† ſ Caſ. Quia neqꝫ qui plantat neqꝫ qui rigat eſt aliquid. ſed qui incrementũ dat deus.

ędificauerit domũ: †in vanum laborauerunt qui ędificant eã. †Ni

† ſ Idem qꝫ dom⁹.

ſi dominus cuſtodierit †ciuitatem: fruſtra vigilat qui cuſtodit eam.'

† ſ Et. ſ Q.d. vanus eſt labor et cuſtodia ciuitatis .niſi dominus opetur· † ſ Chriſtũ.
† ſ Confidere in ſe· ſ Surgere eſt exaltari. ſecuros eſſe.

†Vanũ eſt vobis ante†lucẽ †ſur

† ſ Aũt· † ſ Id ẽ·poſt humiliatõnẽ † ſ Peracta ſeſſione. † Nõ dico ſedere ad manducandũ vel gaudendũ·ſed ad humiliandũ .vnde ſubdit. Qui manducatis pa. dolo.

gere: †ſurgite† poſtq̃ꝫ †ſederitis† q̇

† ſ aug·Quando hoc erit·Poſt mortẽ ſurgent dilecti·dominus poſt mortẽ exaltat⁹ eſt·ergo et tuã exaltatõnem poſt mortẽ ſpera.

manducatis panem doloris. †Cũ

¶ Ciuitatẽ. Caſ· De domo ad ciuitatẽ trãſit. vt nec ĩ ſingulis nec in multa collectõe ſit ꝓſumptõ. Et q̃uis dom⁹ ⁊ ciuitas ſcd̃ꝫ methaphorã q̃ de diuerſis iducitur. ſint diuerſa. vna tamẽ eſt eccleſia quã vtraqꝫ ſignificat.
¶ Ante lucẽ. Aug. Si ſurgitis anteq̃ꝫ lux ſurgat. lux eſt xp̃us poſt quẽ ſurgendũ eſt non ante. vt ille facit qui ſe ei ꝓponit. volens hic eſſe altus vbi ille hũilis fuit·vt ⁊ filij zebedei. ſed reſurrectio·i·exaltatio ſequit᷑ ſeſſionẽ·i· humiliationẽ. vt lux noſtra xp̃us poſt mortem ſurrexit altus.
¶ Manducatis panẽ doloris. Aug. Manducat panẽ doloris q̇ gemit in hac pegrinatione·id eſt·in valle ploratõnis. de afflictione ſe reficit dicens: factę ſunt michi lacrimę meę pa·die ac nocte.
¶ Sederitis. Seſſio aliquando ſignificat honorem iudicandi·hic autem humiliationem.
¶ Somnũ. Caſ· Mortẽ tempalem·in qua ſecura pauſatio.
¶ Ecce hereditas. Caſ. Secundo quę hereditas·et quomõ collecta. Q·dilecti poſt ſomnũ ſurgent.
¶ Fructus ventris. Aug⁹. Venter eccleſię vt eua in dolore parturit filios bonos et malos· vt rebecca geminos. Boni vero ſunt fructus vẽtris vt iacob dilectus matri. Eoꝝ eſt merces reſurgere poſt ſeſſionẽ ·letari poſt panẽ doloris. modo ergo dolor et gemitus ſed in reſurrectõe hereditas. tũc apparebit partus eccleſię·tunc qui ſunt videbit᷑. Vel filij nati ex aqua ⁊ ſpiritu ſunt hereditas·qui ſunt merces reddita xp̃o homini. qui eſt fruct⁹ vteri virginaliſ·quia omẽs acquiſiuit ꝑ obedientiã paſſioniſ. vnde poſtula a me et dabo tibi gentes hereditatẽ tuã

¶ Sicut ſagittę. Aug. Sed vnde facta eſt tanta hereditas: quia potens domin⁹ dũ fortiter ſagittas apoſtolos de arcu ſacrę ſcripturę excuſſit. vſqꝫ ad fines t̃rę puenerũt ille excuſſę·ſic ſũt aũt filij excuſſoꝝ quõ illi excuſſi
¶ Filii excuſſorũ. Aug. Filij apoſtoloꝝ quib dictũ eſt excutite puluerem de pe·vel·ſed ita videtur dicendi excutientes nõ excuſſi. verũ et quod excutit᷑ vt puluis excuſſũ dicitur·et vnde excutit᷑· vt veſtis. Vł excuti dicit᷑ aliq̇d vt ſaccus vt exeat qꝺ intus latebat. ꝓphetę ergo clauſa continentes ſacramẽta. excuſſi ſunt a ꝑdicatorib accedente eorum diligentia, et domino aperiẽte abſcondita ꝑdierũt aperta. Sicut illud eſaię· Cognouit bos poſſeſſorem ſuũ. et aſinus ꝑſepe domini ſui· iſrael aũt me non cognouit. Hoc inuolutũ ꝑdicatorũ aliquis excutiens dixit. Venit bos triturans de gente iudęoꝝ qꝛ inde triturãtes apoſtoli. Omnis eñ qui ꝑdicat verbũ dei. monꝫ obiurgat· terret triturat areã et bonis iplet officiũ. Aſinus vero ẽ populus veniẽs de gẽtib⁹·vt inſideat ei chriſtus. ſignificatus ĩ euãgelio ꝑ pullum aſinę· cui nulluſ inſederat. qꝛ ad eũ nec lex miſſa nec ꝓpheta. vtriqꝫ aũt populo chriſtuſ appoſit⁹ eſt in ꝑſepio ·i· vtriqꝫ cibus eſt in altari. Ecce qualiter illud ĩuolutũ excuſſũ eſt. Ideoqꝫ ꝓphetę dicũtur excuſſi quib excuſſis generati ſũt apoſtoli. et ita apoſtoli excuſſoꝝ ſunt filij qui manu dei miſſi ſũt vſqꝫ ad fines terrę.

† ſ Q·qui ſũt dilecti filij·qui ſũt fructus vẽtris· his tũc erit hereditas merces. i. vita eterna·
† ſ Scilicet. ſ Ecce.

dederit dilectis ſuis ſomnum: †ecce hereditas domini †filij mer

† ſ Q. quomodo collecti ſunt filii ſ Celeriter omĩa tranſeũtes et ſine errore ferientes:

ces fructus ventris. †Sicut ſa

† ſ Alicuius· † ſ Hominis·

gittę in †manu †potentis: ita filij ex

† ſ Apoſtoli filii ꝓphetarũ ſunt miſſi a manũ dei·
ſ aug. Qui eñ plenus eſt ſeculi deſiderio non eſt quo intret quod illi predicauerũt. † ſ Eſt ille.

cuſſorum. †Beatus †vir qui iple

† ſ Sagittis· † ſ Nõ erubeſcet qui in chriſto loquitur. ⁊ eius honorẽ querit nõ ſuũ·

uit deſiderium ſuum ex †ipſis: †nõ

† ſ Hereticis:

confundetur cum loquetur †inimicis ſuis †in porta.

† ſ In chriſto· ſ In cõmuni· ſ vt omnes nouerint quid loquatur.

Canticum graduum.

CXXVII.

ſ Miſeri qui mundana.

BEati oẽs qui

ſ Caſto timore·

timent dominũ: qui ambulant in †vijs eius. †Labores

† ſ Caſ· Hoc ait vt nõ mõ a maliſ ſepemur·ſed in fide ambulemus. † ſ Ita beati ſunt qui timent quia. vel ſine quia· ſ Et o vos·vel o tu quia omnes vnus.

† ſ vel fructuũ tuorum· † ſ Iam in preſenti de labore·

†manuũ tuarũ †manducabis beatus es et bene tibi erit. †Vxor tua

† ſ in futuro de fructu· † ſ Eccleſia vxor chriſti que eſt fertilis vinea. nõ in omnibus vt paleis ſed in laterib⁹·i·qui inherent chriſto.

¶ Canticum graduũ. Caſ. Non⁹ gradus eſt vt pacificus caſte timeatur·qui ſolus exaltat·cuſtodit·ędificat.

CXXVII.

¶ Caſ. Primo bona timẽtis enumerat. Scd̃o optat bona timenti.
¶ Beati omnes. Caſ. Sciendũ q̃tuor eẽ timores ꝑter naturalẽ q̇ oĩb ineſt. ſcꝫ mundanũ ſiue hũanũ·ſeruilẽ· initialẽ·caſtum· vel filialẽ. Hũan⁹ timor eſt quãdo timem⁹ pati picula carnis. vel ꝑdere bona mũdi. hic in primo gradu cũ mũdo deſerit᷑. ſed timor diuin⁹ comes ẽ ꝑ omẽs gradus. Seruilis cũ ꝑ timorẽ gehennę cõtinet ſe homo a peccato quo ꝓſentiã iudicis ⁊ pęnas metuit. et timore facit q̇dquid boni facit. Nõ timore amittẽdi ęternũ bonũ quod nõ amat·ſed timore patiẽdi malũ quod formidat· Bon⁹ ẽ iſte timor et vtilis ꝑ quem paulatĩ fit cõſuetudo iuſticię. Et ſuccedit initialis timor quãdo incipit quod durũ erat amari ·et ſic incipit excludi timor a charitate·et ſuccedit timor caſtus de quo hic dicit·quo timem⁹ ne tardet ne diſcedat .ne eo careamus .ille vtilis ſed nõ ꝑmanẽs in ęternũ vt iſtę .de quo hic dicit ꝓpheta
¶ Labores manuũ. Caſ. Et nota ꝙ a plurib cępit dicẽs beati. Sꝫ qꝛ oẽs vnũ ſunt in xp̃o ſingulariter ſequitur labores manuũ ⁊c.
¶ Aug. Labores fructuum dicit cũ deberet dicere fructũ laborũ. ſed quia et labores cũ gaudio ſumũtur ꝓpter ſpem. et ipſi iocũdant·et modo ſũt ab ſed iocũdior eoꝝ fruct⁹ erit quãdo ſancti veniẽt cũ ex portan. ma·ſu.
¶ Vxor tua. Caſ. Et ſi hoc ad litterã accipi poſſet·tamẽ nec oĩ timenti deũ cõuenit. nec ſoli. Sed myſtice bene accipit᷑ et oĩ timẽti generaliter cõuenit. Q·d·ita beatus es o tu timẽs·quia vxor·i·ſenſualitas bene ẽ ſubdita rationi·et ſic manẽs in ꝑadiſo·i· in quiete abundat in bonis operib⁹ Vel vxor ſapientia viri. de qua ſalomon. ama ſapientiã tanq̃ꝫ ſponſam. ⁊

ipſa amplexabitur te, que vt vitis vuas iocūdos fructus bonorū operū de dit, domus cogitatio · cuius parietes ſunt duo teſtamenta · in quibus mens vt in lateribus domus cōſolidatur. Et de ſapientia vxore filij nati nō filie. p infirmitate · hi circūdant menſam · i · altare quando pane celeſti ſatiantur. Compantur nouellis oliuis · que viridiores et fortiores et in fructu vberiores, vnde et lumē et feſſorum leuamen. Hic vitis et oliua memorātur ſicut vulnerato a latronibus infundit vinū et oleū. In vino auſteritas eſt iuſticie. in oleo lenitas miſericordie · illud ad vetus · hoc ad nouū teſt. pertinet.

Aug. Vel p vxorem intelligitur eccleſia. Et dirigitur ſermo ad chriſtū cum dicitur tua et tui nec tamē mutatur vox vel perſona ꝓpter vnitatē capitis et corporis. vnus enim homo chriſtus caput ē et corpus · et in capite quiſqꝫ fideliū hoc habet.

Bene. Caſ. Vbi bene eſt omia bona cōfluunt ad gaudiū ſuauitatis.

Benedicat. Caſ. Secunda pars vbi ex pietate poſtulat benedici timētes · optat hic bona timenti. que ſcilicet nō ſunt malis communia.

Vel dominus Aug. Judeorū. Ex ſyon ꝓgreſſus. Bndicat tibi. ita. Ut videas bona. non que tranſeūt, ſed bona. Hieruſalem omibus diebus. · i · eterna que videbūtur ſemper · quod non iſta poſſunt.

Canticū graduū. Caſ. Decimus gradus vt qui caſte timet · pro eo omia ferat quod nūc expedit eccleſie inter malos.

Aug. Mali et ſi audiunt verbum dei. tamē quotidie turbāt eccleſiam ſcandalis, et tribulationibus. qui in euangelio compātur petroſis locis vbi ſemen aruit. quia nō habuit radicem · quos ab abel eccleſia tolerauit · et incipit quaſi reſpondeat querelis infirmorū. ꝗ tot malos ferant.

Caſ. Oſtendens primo que tulerit. cōſolatur infirmos. Secūdo agit ð repbatione pſequentiū · ibi dominus iuſtus.

Sepe expugnauerunt. Quaſi o filij. Nolite mirari ad iſta quaſi noua. que iam diu ſuſtinui. et ne turbemini quia · ꝛc ·

Vel ſepe expugnauerūt. Q. d. Expugnauerūt me. ſed michi nō nocuerunt. Etem · id eſt · quia nō potuerūt michi ꝑualere. Caſ. vt me finirent et conſumerent, quia etſi quidā ſanctorū ad celū miſſi. tamen non potuit eccleſia finiri · ideo ait · nō potuerūt michi · quia creſcit eccleſia in adūſis

Etem nō potuerunt michi. Aug. Scilicet ꝑualere vt me traherent in conſenſum peccati.

Supra dorſum. Caſ. Quod mali nequeunt publice omnibus, occulte ſingulis temptant ſuadere · vt qui a facie venientes viderentur. a tergo non ſentiantur.

Prolongauerūt. Aug⁹. Vel longe fecerunt a me iniuſticiā ſuam. quia etſi mali cū bonis in ſeculo · ſi etiā in eccleſia ſint · ne quis tamē putet iniquitatē iuxta iuſticiā, et ſi eos porto tamē longe eſt a me eorū iniquitas. ne quis ergo timeat mixtos ſibi malos qui longe ſunt.

Dominus iuſtus. Caſſi. Secunda pars vbi agit de reprobatione perſequentium.

Qui oderunt ſyon. Quā nō tantū manifeſti pſecutores, ſed etiā qui ficte intrant oderūt. Qui em̄ nolūt obſeruare verbū dei. oderūt ecclāz

Fiant ſicut fenum. Caſ. Feno tectorū mali compatur. quia in culmine ſuperbie naſcuntur · vbi nō ſolide ſtāt qui ſepe diſpeunt anꝗꝫ de vita tollantur. De quo. Aug. quia nullus in talibus fructus. Caſ. qui manu vel ſinu ab āgelis portetur manus ad opa. ſinus ad conſcientiā. ſed in neutro fructus ē malis.

Quod priuſqꝫ euellatur. Augꝰ. Nondū finiti ſunt in iudicio dei. et iam nō habent ſuccū viriditatis.

Et non dixerunt. Caſ. Mos inter hebreos erat ut viator opantibus benediceret · vnde hic dicitur econtrario quia inaniter opantibus benedictio nulla datur.

Et non dixerunt. Quos non colligent angeli. quibus non ꝑdicauerunt apoſtoli. Et hoc eſt ꝙ ait.

Aug. Et nō dixerunt ꝛc. Maxime iudeis mos erat quibuſcunqꝫ operantibus dicere benedictio domini ſuper vos.

Benediximus vobis. Caſ. Bonis benedicūt. non in ſuo ſed in nomine domini a quo omia · nō ab eis.

Canticum graduū. Caſ. Undecimus gradus penitētialis ſupplicatio. quia nec timens nec omnia ferens dignū ſe ſentit chriſto. quia in corpore nullus ſine peccato · et vna ſecuritas eſt precibus inclinari.

ſicut vitis abundans: in lateribus
† ſ Opera. ſ Qui et vxor eccleſia ſcilicet.
† ſ. Quia pacifici · oleū aūt pacem figurat p charitatē ſine qua nulla eſt pax.

domus tue. †Filij tui †ſicut nouelle oliuarum: in circūitu menſe tue.
† ſ Sed quare hoc. ex timore dei. ſ Concluſio beati.

†Ecce ſic benedicetur homo: qui timet dominum.
† ſ aug. Sed ne queras benedictiones has. que non ſunt ex ſyon que etiā malis ſunt · ſꝫ potius.
ſ Benedictione.

†Benedicat tibi dominus †ex ſyon · et †videas bona hieruſalem: †omnibus diebus vite tue.
† ſ Que eſt · ſ Id eſt. eterna benedictione.
† ſ Ibi poſitus nūc ſpe tunc in re.
† ſ Caſ · Cumulus bonorū eternitas.
† ſ fructū bonorū operū. Caſ · vel eos qui doctrina tua generātur ·

†Et videas filios filiorum tuorū: † pacem ſup iſrael.
† ſ Omia illa bona vocātur pax ·

Canticum graduum.

CXXVIII.

ſ Pro frequentia paſſionum:

SEpe expugnauerunt †me a †iuuentute mea: †dicat nūc iſrael. Sepe expugnauerunt me a iuuentute mea: †etenim non potuerūt michi †Supra dorſum meum fabricauerunt peccatores: †plongauerunt †iniquitatem ſuam. †Dominus iuſtus †concidet ceruices peccatorum: †confundātur et †conuertātur retrorſū †omnes qui oderunt †ſyon. Fiant ſicut †fenū tectorū: †quod priuſqꝫ euellatur †exaruit †De quo nō implebit manū ſuā †qui metet: ꝛ ſinū ſuū qui manipulos colliget. †Et non †dixerunt qui preteribant benedictio domini ſuper vos: †benediximus vobis in nomine domi.

† ſ Matrē · † ſ A primo tempore etatis abel in quo ſolo aliquādo erat eccleſia et expugnata eſt a pſido fratre chaym · † ſ Iſtud, et nō timeat iſtud. cū ſenectus expugnat. cōſoletur ſe de preteritis ·
ſ dū licet vt alij inſtruātur ·
ſ Quid dicat ·
† ſ Quare expugnauerūt q: nō conſenſi eis. qđ ita ait.
† ſ Quia nō potuerūt facere vt cōſentiā · fecerūt vt portē ipſos. fere vſqꝫ in finem · ſ Menē fortem humilem ·
† ſ Et ſicut ſepe expugna. ita et diu quod ita ait. ſ Caſ. Nō ſunt momentanee eorū inſidie · ſed longe. † ſ vel iniuſticiam.
† ſ Sepe expugna. me pecca · Sed nō hic ſemper quia. † ſ aug. In hoc ſupbos et ceruicoſos peccatores notat.
† ſ Cū viderint ſe damnari.
† ſ Ineſſicaces appareant. † ſ Et qui ficte intrant oderunt ·
† ſ Eccleſiam ·
† ſ Herba que in alto naſcitur · ſed ſine radice ·
† ſ aug · Quia mali ante ſicci ſūt ꝗꝫ de vita abeā
† ſ Interius · † ſ feno · i · aridis
† ſ Angeli ſunt meſſores. qui bonos fructus colligent vt offerāt deo. qui grana ſepabunt a paleis Sed hi de malis nō implebūt manū vel ſinū. id eſt. nō colligent, ex eis bonā operatōnem vel bonā cogitationem ·
† ſ iſti non colligentur quibus
† ſ Caſ · Qui per iſtā vitam tranſeunt ad patriā vbi prophete apoſtoli · qui radicatos charitate benedicunt. ſupbis quid futuri ſunt dicunt.
† ſ Non dixerunt ·

Canticum graduum.

CXXIX.

ſ vt ionas de ventre ceti. iſte de hac vita mortali ·

DE profundis clamaui ad te domie: †domine ex
† ſ Quid · hec ſcilicet ·

Caſ. Pſalmus iſte ſextus eſt in ordine penitentionaliū pſalmorū ꝛ vndecimus in ordine canticorū. per ſenariū notatur perfectio quia ſex diebus perfecit deus mundū. per vndenariū tranſgreſſio · quia et denariū excedit, et ad duodenariū nō peruenit, vnde et vndecim erant vela capillacea in tabernaculo domini, et vndecim ſunt pſalmi aſaph. et in vndenario fuerunt apoſtoli ſemoto infeliciſſimo iuda · ſed ad duodenariū redierūt ſubſtituto mathia · In his ergo intelligi datur quātecūqꝫ perfectionis ſit aliquis. non tamē ſine peccato eſt · pro quo neceſſaria penitentia eſt. quia et hic ſenerius cum vndenario. CXXIX.

Caſ. Primo penitens captat a ſua perſona miſera. et a miſericordia iudicis · vnde ſperat magna. Secundo ponitur leta concluſio cū certitudine venie ibi. Speret iſrael in domino.

De profundis. Aug. Qui ſentit ſe in pfūdo vbi fluctib⁹ interioris ꝛ exterioris miſerie atterit, imago dei gemit · clamat · donec eū liberet de⁹ · ita vt renouet, clamor nō multū ſinit eſſe in imo · Valde em̄ in pfundo ſūt qui nec clamant cū viderint ſe quotidianis peccatis obrutos, et aceruis qbuſdā

et molibus iniquitatū ꝓſſos. ſed potius illos irridēt qui eos deū rogare monēt. Hoc eſt ꝓfundū in quo peccator contēnit ſicut dicit ſcriptura. peccator cū venerit in ꝓfundū viciorū contēnit.

¶ Fiant aures. ꝛc. Idem verbis alijs repetit.

¶ Quis ſuſtinebit. Aug. Quia ꝓpe omīs humana vita peccatis circūlatratur. omiſq; cōſcientia ſuis cogitatōibus accuſat'. nō eſt caſtū cor qđ ꝑſumit de iuſticia ſua: ꝑſumat ergo de dei miſericordia. quia apud eū ꝓpiciatio. vnde ſubdit.

† ſ Et. ſ Precibus placatur. vt clementer audiat. ſ Auditus clementie.
audi vocem meam. †Fiant aures tue intendentes: in vocem depre-
† ſ aug. Sub molibus nāq; et fluctibus ſuarum iniquitatū clamat. ſ aug⁹. hoc eſt ꝓfundū. circūſpectis omibus nullū bonū videns. ſed vndiq; mala. quaſi expaueſcens clamat. Si iniqui. o. d. † ſ Ad vindictā ſeruaueris. ſ vel tem.
catōis mee. †Si iniquitates †ob-
† ſ Quaſi nullus. ſ Nō tm̄ ego.
ſeruaueris domine: domine †quis
ſ Judicē. † ſ Sꝫ. ſ In hoc ē ſpes: † ſ Sacrificiū quod ꝓ nobis oblatū eſt quo peccata ſoluit.
ſuſtinebit. †Quia apud te †propi-
† ſ miſericordie. cū premerer ſub lege reoſ faciēte
ciatio eſt: et ꝓpter †legem tuam ſu-
† ſ Cōuerſio ad auditores: ſ Q. eſt ne q; propter legē illā ſuſtinuerit. vtiq;.
ſtinui te domine. †Suſtinuit ani-
† ſ Quod nō fallit qđ regnū promiſit poſt veniā.
ma mea in †verbo ei⁹: ſperauit ani-
ſ vel vigilia.
ma mea in domino. A cuſtodia
† ſ Similiter a cuſto. ma. vſ. ad. no.
matutina vſq; ad noctem: †ſperet
† ſ Sed quomodo ſperas peccator quod habuit qui ſine peccato.
iſrael in domio. †Quia apud do-
† ſ Qua ille qui ſine peccato preceſſit delet peccata ſequentiū.
minū miſericordia: ⁊ †copioſa apđ
ſ Sāguis qui toti⁹ mūdi peccata redemit.
eum redemptio. Et ipſe redimet
ſ Iſrael ſe vendere potuit ſed non redimere. ille qui ſine peccato poteſt redimere.
iſrael: ex omībus iniquitatib⁹ ei⁹.

¶ Quia apud te. Quaſi q; ſpe clamas? Quia eſt in te miſericordia. quod ita ait. Vel ita iunge. Aug. Nullus poteſt ſuſtinere ſi obſeruaueris iniquitatē: ſed tamē nō deſpero. Quia apud te ꝓpicia. ꝛc. In hoc ergo michi ſpes eſt. Nā ſi iudex ſolū eſſe velles et miſericors eē nolles omēs iniquitates obſeruares. et quis ante te ſtaret. quis ſtaret in iudicio tuo. Vna ergo eſt ſpes quia apud te ꝓpicia. ꝛc.

¶ Propter legē. Aug. Miſericordie ſuſtinui. que peccata donat. ⁊ de cetero monet ne offendat homo. et ſi titubauit remedium donat orandi. dimitte nobiſ de. no. ſi. n. d. d. no. et hanc legē dediſti in ipſa neceſſitate. Suſtinui te. expectans quādo venias ⁊ liberes ab omi neceſſitate. Sine hac ergo lege miſericordie et charitatis qua alter alterius onera portat. nullus ſuſtinet. vel fruſtra ſuſtinet.

¶ Matutina. Aug. Sperat vigilia matutina qui nō aliud a deo q̄z immortalitatem ſperat.

¶ A cuſtodia matutina. Aug. Quia dñs tūc ſurrexit: quod et in nobis ſpam⁹. et ex tūc cepit hꝫ aīma noſtra ſpare. et ſperat vſq; ad noctē. i. quouſq; moriamur. aliter n̄ valet. qꝛ qui ꝑſeuerauerit vſq; in finē hic ſalu⁹ erit tm̄. Inde in lege caput et cauda hoſtie domino offerebātur.

¶ Speret iſrael. Caſ. Secunda ps vbi leta cōcluſio. ſecur⁹ de ſe ꝑdicat. vt ſemp ſpent in dño. Q. ſicut aīa mea ſpauit ſimiliter ſperet iſrael.

¶ Et ipſe redimet. Caſ. Hic dicit iam quid ſit facturus ille. quem dixit miſericordē ⁊ copioſum.

¶ Canticum graduū. Caſ. Duodecim⁹ gradus eſt humilitas quā intus et extra hic ſe habere oſtendit. Ad humilitatē ergo monet. CXXX.

¶ Caſ. Primo ꝓponēs ſe humilē. pęnā inducit nō humili. Secūdo ſuo exemplo ad ſpem monet. Oſtendens ergo ſe humilē intus et extra ait.

¶ Neq; ambulaui. Aug. Nō fui ſupbus. nolui quaſi in mirabilibus īnoteſcere hominibus. nō queſiui aliquid ſup vires meas. vnde me apud imꝑitos iactarē. vt qui miracula ſibi optāt. potius querēdū eſt ne quis diſcordet in corpe chriſti. ne maiori inuideat. ſed in alterius bono vt in ſuo gaudeat. vt qui in gratijs abūdat magis ſe humiliet. ſecūdū illud. Quāto maior es humilia te in omnibus.

¶ Si nō humiliter ſentiebā. Aug. Nutrit⁹ in lacte quod eſt verbū caro factū. vt ſic creſcerē ad panē angelorū. ad verbū quod apud deuꝫ. Sed nō. Exaltaui animā. vt heretici. qui ſi vtcūq; aliquid cepint. vel viſi ſunt cape. inde ſupbiūt. et cū adhuc teneri ſup matrē ſint. et portātur manibus vt creſcāt. qui portati fuerūt in vtero vt naſcerent'. a lacte ante tēpus ſepant'. vñ extinguūtur. Ita retributō. obſtringit ſe maledicto. ita michi: vt illi qui ſupra matrē incūbens et nōdū grandiuſcul⁹ ablactat'. vel humilis debet eſſe homo ꝓpter ſupbiā nō ſcđm ſciētiā. Alt⁹ ꝓpter ſapiētiā vnde aplus. Nolite pueri effici ſenſibus. ſed malicia ꝑuuli eſtote. vt mentibus ꝑfecti ſitis. ſed quidā ne ſint ſupbi. dimittūt ſe. nichil volunt diſcere: et remanēt in lacte. quos reꝑhendit aplus. facti eſtis quib⁹ opus eſt lacte. non ſolido cibo. Lactare ergo vt nutriaris et creſcas. et ablactat⁹ panē comedas. Dicit ergo. Si nō humiliter ſ. ſ. e. a. m. ſi nō mente ſed malicia ꝑuus fui. retribuitur michi quod puero qui ablactatur a matre. vt iam ſit ydoneus panem comedere. Sana ſententia. ſed diſcordat quod addit. ſuper matrem non dicit a matre vel a lacte matris. quod ſi diceret planus fieret ſenſus. Sed ait ſuper matrē quod nō bene cōuenit. Infirmus eñ ſuper matrē ſi ablactat' extinguit'. bonum eſt adulto ablactari. ſꝫ ei qui ſuper matrē eſt ꝑniciosū ē. ne ergo ablacteris quouſq; ſuper matrē es. ſed ⁊ ſi adultuſ errat. redeat ad lac matris. et ſic reuelabit deus quod alit' ſapit. quia ſuperbis reſiſtit. humilib⁹ dat gratiā.

Canticum graduum. CXXX.

ſ intus. ſ Per hoc nota cōtrariū. ſ aug. humiliatū cor ſacrificiū eſt deo. † ſ iam extra. ſ Quia ſignū ſuperbie exterius non oſtendi.
Domie nō ē exaltatū cor meū: neq; †elati ſūt oculi
† ſ Supbiendo. † ſ Que ſunt ſupra me. † ſ aug. vt ſimon mag⁹ in mirabilib⁹ ſupra ſe voluit ire. delectat⁹ potēcia aplorū nō iuſticia. talia voluit agere qualia apli ſꝫ nō talis eē. ſ Sed.
mei. Neq; †ābulaui ī †magnis: †neq; in mirabilibus ſuper me. Si
ſ Beneficia michi data.
nō humiliter ſentiebā: ſed exaltaui
† ſ in ſupbiendo. † ſ Si nō humiliter ſentie. ſꝫ exal. animā meā. ita fiat retri. Sicut ablac. ꝛc. id eſt indigens foueri ſinu matris pit. ſi ſit ablac. † ſ id eſt a lacte matris ſepatus.
†animā meā. †Sicut †ablactat⁹
† ſ incumbēs. † ſ hoc ſolem⁹ dicere. qñ de cā confidimus. ſ vel tre. ſ vel a
eſt ſuper †matrem ſuā: †ita retribu-
† ſ ita ego. ſ Ergo. ſ Quia ſic mala ſeculi tolerare poterit.
tio in animā meā. †Speret iſrael

¶ Sicut ablactatus. Sicut eñ quiq; tēpora notant' in carnali ꝓcreatōe et alitione. ita in ſpūali. prius eñ ꝯcipimur in vtero deinde ibideꝫ alimur donec ad lucem edamur. deinde manibus matris geſtamur et lacte nutrimur. quouſq; ablactati ad menſā patris accedamus. Primū ergo tpus eſt tpus cōceptionis. Secūdū in vtero alitōnis. Tercium emiſſionis. Quartū portatōis ⁊ lactatōnis. Quintū ablactatiōis. Ita in vtero matris eccleſie primo concipimur. dum fidei rudimētis inſtruimur. Inde quaſi in vtero eiuſdem alimur in eiſdem primordijs ꝓficientes. deinde in lucem edimur. dū per baptiſmū regeneramur. deinde q̄i manib⁹ eccleſie portamur et lacte nutrimur dū poſt baptiſmū in bonis opib⁹ informamur. et lacte ſimplicis doctrine ꝓficiendo nutrimur. donec iaꝫ grādiuſculi a lacte matris accedam⁹ ad mēſaꝫ patris. i. a ſimplici doctriā vbi ꝑdicat' verbū caro factū. accedam⁹ ad verbū in principio apud deū. Inde ē q; abraā nō in natiuitate yſaac nō in circūciſione ſꝫ in ablactatōe magnū cōuiuiū legit' feciſſe. Hec q̄nq; tēpora ſancta ſeruat eccīa. dū eñ in quarta feria q̄rte hebdomade milities xpiane agoniſte xpi vocant'. q̄i eccīe infantia ꝯcipit'. Tunc eñ per exorciſmū et cathecīſmū rudimētis xpianitatis imbuūtur. deide q̄i ī vtero eccleſie alunt' vſq; ad ſabbatū ſanctū. in q̊ per baptiſmū ad lucē generant'. deinde q̄i manib⁹ eccīe geſtant' et lacte nutriunt' vſq; ad pēthecoſtē. quo tēpore nulla difficilia īdicūtur. nō media nocte ſurgit'. nō ieiunat'. Soror nanq; nr̄a parua ē et vbera nō habet. ideoq; paulatī nutriēda. vñ tūc illud petri in eccīa cantat'. Quaſi mō geniti ꝛc. Poſtea ſpū paraclito ꝯfirmati. q̄i ablactati incipiūt ieiunare. et alia difficilia ꝑuare. Multi vero hūc ordinē ꝑuertūt. vt heretici et ſciſmatici ſe añ tpus a lacte ſeparātes vñ extiguunt'. vñ hūc ordinē ꝑuaſſe ſe dicit Aug⁹. pri⁹ nutrit⁹ in lacte qđ ē verbū caro fac. vt ſic creſceret ad panē āgelorꝫ ſcꝫ ad verbū qđ ē in ꝑncipio apud deū. Nam ipē ē paniſ de q̊ infans paſcit'. Panis eñ de mēſa traijcit' per mr̄is māmillā vt ſic perueīat idē alimētū ad paruū īfantē. Sic xp̄s cū eēt verbū in ꝑncipio apud p̄rem. q̄lē ꝑ mō ſuo āgeli cupiebāt. vt panē āgelorꝫ māducaret hō ipꝫ verbū factū ē caro. vt ꝑ carnē pāis celeſtis trāſiret ad īfātes. Et ꝑ hoc ipm̄ verbū crucifixū ē. ſꝫ nō mutatū in hoīem. hō mutat⁹ ē in illo vt melior fieret q̄z erat. nō vt ipā ſuba verbi ꝯuerteret' per id ꝗ q; hō mortu⁹ erat hō excitat⁹ eſt et reſurrexit. Quidq̄d paſſus ē hō. nō pōt dici nō paſſus de⁹ quia deus erat homo. ſꝫ nō mutatuſ in hominē.

¶ Speret iſrael. Caſſio. Secunda pars vbi concludit. ſuo exemplo ceteros monens.

Canticū graduū. Caſ. In.xiij.gradu iam humilis et mãſuetus ſat agit de edificatione ſpūalis domus. vt et dauid ad litterã fecit. qui domū deo edificare voluit. Et cōgrue poſt gradū humilitatis agit de edificatōe domus, quia ꝑ humilitatē efficit aliquis domus dei. vnde in eſaia. Super quē requieſcet ſpiritus meus, niſi ſuper humilē et quietū. et trementem ſermones meos.

CXXXI.

Caſ. Primo oſtendens votū edificandi domū ꝓcatur vt impleat. Secundo oſtendit domū edificatã ibi. Ecce audiui. Tercio dicit promiſſiōes dei factas edificate ſyon ibi. Jurauit dominus. Volēs ergo edificare domum dn̄o ait in pſona toti⁹ chriſti capitis. O dome.ꝛc̄.

Dauid. Auguſ. Ad litterã mãſuetus. vt ſauli malū ꝓ malo non redderet. Lipice vnus homo caput et corpus. cui⁹ humilitaſ et mãſuetudo cōmendatur. ad hoc memēto Sicut iurauit. et vo. vouit. i. vt impleat quod ꝓmiſit. nemo ꝑſumat virib⁹ ſuis reddere quod vouit. Vouit aūt eccleſia in mãſuetudine vt ſit dom⁹ dei. quo nichil gratius poteſt deo offerri. Domus autez eſt ſi ſua nō q̄rit. ſed de cōmuni gaudet. de proprijs fiunt mala. vnde ait. Si itroiero. Sciebat ſe ꝓprio impediri ne fiat locus dei

Si introiero. Vſq3 donec inueniã locū domīo. littera ſuſpendit. ꝛ eſt apoſiopeſiſ ac ſi dicerz. Si hoc vel illud fecero nunq̄3 de cetero michi credatur. Quaſi. Iurauit dauid dn̄o. Si itroiero ta. domus mee. ꝛc̄.

Canticum graduū.

CXXXI.

Memēto domine dauid: ꝛ omnis manſuetudinis eius. Sicut iurauit domino: votū vouit deo iacob. Si introiero in tabernaculū domus mee: ſi aſcēdero in lectū ſtrati mei. Si dedero ſomnū oculis meis: ꝛ palpebris meis dormitatōnē. Et requiē temporibus meis. donec inueniã locū domino: tabernaculū deo iacob. Ecce audiuimus eã in effrata: inuenimus eã in campis ſilue. Introiuimus in tabernaculū eius: adorauimus in loco vbi ſteterūt pedes ei⁹. Surge domine in requiē tuam: tu et arca ſanctificationis tue. Sacerdotes tui induãtur iuſticia: et ſancti tui exultent. Propter dauid ſeruū tuū: nō auertas faciez chriſti tui. Iurauit dominus dauid veritatem. et non fruſtrabitur eum: de fructu ventris tui ponã ſuper ſedem tuam. Si cuſtodierint fi-

[Interlinear glosses:] ſ id eſt. ſemp ſine fine. ſ Quia poſt nō erit ſpes ſed res. ſ pater. ſ Spūalis. ſ aug. Manu fortis q: in manſuetudine dyabolū vicit. ſ firmiter ꝓmiſit. et ex voto voluntatis. ſ futura attendentiū. ſ dicēs. ſ Si que ſiero que mea. nō que dei. ſ Si acquieuero carni. ſ Ideo aſcen. q: res priuata ſupbos facit. ſ Qui dormit non facit locum deo. ſ aug. terrene felicitates ſunt ſomnia dormientiū que cito tranſeūt. ſ Id eſt. carnalē vel terrenã delectatōnem. ſ Mentis. q. non dabo. ſ Et vt plus dicã. ſ Quod minus eſt q̄3 dormitio. Q. non dabo. ſ Q. nō dabo. ſ Et vt etiã minus dicã. i. qd̄ minus eſt a me remoueã. ſ Nō introibo in tabernaculū. donec nō ꝙ poſt illa faciat ſed in loco pato in ſe et in alijs requieſcat. ac ſi diceret. Nō illa faciã ſed iſtud. ſ aug. Secūdū preſentē ſtatū vbi militat. in futuro domus pacis. vbi pauſabitur. ſ Hoc ꝓmiſit dauid et cōpleuit. Nã. ſ vel um. ſ vel a. ſ Locū ſcilicet et domū. ſ Quia qd̄ in imagine predicatū eſt iudeis in fide gentiū manifeſta tū eſt. vnde miſit dominus verbū in iacob et ceci dit in iſrael. ſ vt amplius cōfirmet dicit ſe itroiſſe. ſ Qui intrat vt habitet ipſe a deo habitatur. ſ vel hi. ſ dei iacob. ſ Etiã. ſ aug. i. de eis erimus in quibus ſtant pedes eius. hi ſunt qui pſeuerãt vſq3 ad finem. ſ domini. ſ Et o domine te prius exaltato exaltetur poſtea eccleſia. ſ Surge. vt et arca. i. eccleſia ſurgat quã ſanctificaſti. ſ Nō noe vel teſtamēti que figura fuit. ſ3. ſ aug. Hec ſibi reſurrectōnem nō ꝓmitteret. niſi prius reſurgeret caput. ſ Et. ſ te eunte ad patrem. Aug⁹. regale ſacerdotiū induat fide. quia iuſtus ex fide viuit. vnde petrus. vos eſtis genus electū. regale ſacerdotiū. gens ſan. ꝛc̄. ſ Accepto pignore ſpūs letētur mēbra ſpe reſurrectōnis. ſ id eſt. minores ſubditi. ſ A iudeis o deus pater. ſ illi. vel chriſto. ſ vel penitebit. ſ dauid. ſ dicens. ſ aug⁹. Poterat dicere de fructu femoris tui. S3 ſignificãti⁹ ait de fructu vē. t. q: de femina natus eſt xp̄us. quo. i. ad quã vir nō acceſſit. vnde. Et exiuit ꝑ clau. por. lux et decus. ꝛc̄. ſ Quos paries ad idez facit. ſ Nō omnes. ſed cuſtodientes teſtamentū.

Caſ. Vel ex pſona xp̄i ab illo loco. Si introiero in taber. do. mee. ſcilicet celeſtis habitatōis. Tabernaculū eſt celeſtis habitatō. Si aſcendero. ad dextrã patris. vbi lect⁹. i. requies et finis laborū. Somnū. reqes mortis triduane, deinde alijs verbis idē repetit. Et pal. m. dor. Et re. t. m. do. inue. lo. do. ta. d. ia. id eſt. donec eccleſia ſancta ꝑdicatōne ſit fundata. apoſiopeſis eſt. quaſi nō amplius credatur michi.

Et palpebris. Aug. Eſt qui n̄ dormit. ſed dormitat. modo retrahit a terrenis. mō illo reuoluit. crebro inclinat caput. Et requiē temporibus. A requie tempoꝝ ſomn⁹ venit ad oculos. quia dormituris tp̄a grauari incipiūt. Cū ergo incipit delectare ad peccatū aliquod tempale. grauãtur tēpora. ſ3 ne des te illi delectatōi. et ſomn⁹ nō venit ad oculos. Iſta cogitatione ſi quaſi cōfricaris frontē excutis ſomnū.

Inueniã. Aug. Dicit quia diu queſiuit. Locū domino. in ſe q̄rebat. qui ſup humilē et quietū requieſcit. Locus autē dei eſt ſi ſua deſerit re. vel ſaltem amore. ſi ſe nō amat ſed deū.

In tabernaculo. Aug. Adhuc gemimus. In domo laudabimus. quia gemitus eſt pegrinantiū. laudatio iam in patria cōmorantiū.

Deo iacob. Aug. Dicit ſoluiſſe. ſicut ſupra dixit promiſiſſe.

Ecce audiuim⁹. Caſ. Secūda ps vbi oſtendit edificata domus. et vbi. et ꝓcatur vt exaltet. et ne iudei ſint penitus alieni.

Ea. Aug. Vel eam. quã eã ꝯſedē dn̄i qd̄ ē in effrata. ſpeculū. dom⁹ ergo dei futura in ꝓphetis ꝑdicata eſt, in quib⁹ imago et vmbra futurorum. Inuenta autē eſt in gentib⁹. vnde ſubdit. Inuenim⁹ eum vel eaz in cãpis ſilue. i. in gentibus incultis vbi erant vepres ydolatrie.

Vel ad litterã. Caſ. Ecce audi. eū ſc3 dominū naſciturū. in effrata: bethleē vbi natus eſt dn̄s. auditū eſt naſci in bethleē, ſed ꝓpter fidem gentiū in campis ſilue compertus eſt.

Introiuimus. Aug. Nos quoq3 pſeuerãdo in militia. nō tm̄ introiuim⁹ vel introibim⁹ in tab. eius dei iacob ad hanc domū pertinet q̄ alijs tanq̄3 viuis lapidibus charitate cōpaginat⁹ eſt. Intrat ergo qui diligit et qui intrat domus dei efficitur.

In loco. Aug⁹. Domus dei eſt. vbi d3 adorari. ꝑter quã n̄ audit deus ad vitã eternã. ille ad domū ꝑtinet. qui eſt charitate compaginatus alijs. Vel locus in quo ſtãt pedes dom⁹ dn̄i xp̄us ē. in quo pſeuerant

Surge. Aug. Ei dicit q̄ dicit. dormiui conturbatus. ſurge a morte i. requiē tuã. vt iam nō cōturberis. q̄a mors illi vltra nō d.

Sacerdotes. Aug. Accipit eoſdē ſacerdotes et ſanctos ſc3 omēs fideles. vel ꝑ ſacerdotes ſignificat ꝓlatos eccleſie. ꝑ ſanctos ſubiectos fideles. arcã ergo quã ſurgere ꝓcatus erat ꝑ partes eccleſie diſtiguit. Sacerdotes. vt in veteri teſta. ſacerdotes diuerſis ornamentis trabi. euangelici ſacerdotes diuerſis virtutib⁹ adornant. hec ſunt ornamenta que de⁹ exigit. Que eñ legales pontifices in veſtibus geſtabant. illi euãgelici ſacerdotes in cordib⁹ habere debent.

Propter dauid. Caſ. Memento et bene dico ꝓpter dauid. q: iurauit dominus d. v.

Propter dauid. deinde ex pſona ip̄ius dauid rogantis deū patrem.

Aug. Quia eñ xp̄us a iudeis faciē auertit ad gentes: rogat pater propter reliquias iſrael vt ſalue fiant. quod in ap̄lis ꝛ in alijs multis impletū ē. Et ait ꝓpter dauid ac ſi diceret mei etiã memento: vt ꝓpter me iudeos funditus nō repellas.

Iurauit dominus. Caſ. Tercia ps vbi dicit ꝓmiſſiōes dei factas edificate ſyon. i. eccleſie. Et loquit dauid in ſua vel in toti⁹ xp̄i perſona.

Aug. Iurauit. Vel penitebit. Peniteri dicit deus nō ꝓpter cōſilij ſed operis mutatōem. Non eñ penitentiã patit deus vel in aliquo fallitur. vt velit corrigere in quo errauit. Sed quomō homo quē penitet mutare vult quod fecit. Et ſic vbi audis. quia penitet deum. mutatōnem ip̄am intellige aliter facit illam deus. aliter tu. Tu eñ facis quia erraueras. ille facit quia vindicat et liberat.

Super ſedē tuã. Dauid ſc3. Iuxta illud. Et dabit illi deus ſedez dauid patris ſui. q: quos dauid tempaliter rexit. chriſtus ſpūaliter.

Si cuſtodierint. Aug. Meritū vidētur facere parentes filijs ſuis. per hoc ꝙ dicit. Si filij cuſto. et filij eorū ſedebūt. Sed ſciendū ꝙ homies ſpem ſuã debent filios generare et relinquere. filij ſpes eoꝝ ſunt. ideo nomine filiorū ſpem poſuit per filios autē filiorū fructus ſpei accepit. Et eſt ſenſus. Si cuſto. fi. id eſt. ſpes. Et fi. e. in eter. ſe. ſu. ſe. t. filij fruct⁹ eorū id eſt. tales fructus habebūt. vt ſpes eorū nō fallat. ſed veniat quo ſperat.

Vel filios accipe homies· p filios eorũ imitatores. Et eſt ſenſus. Si cuſto· ſi·t·id eſt· homies ex te nati teſta·m·et teſti·m·h·q·do·e·hoc nõ mutat᷑. Et etiã filij eorũ·i·ſeq̃ces eoꝝ in ſeculũ ſedebũt. Quid ergo ſi nõ cuſtodierint pe rit pmiſſio. Nõ quia ſi in te nõ implet᷑· implet᷑ in alio· et filij dauid ſunt non ſtirpe ſed cultu dei et fide· ſi ergo nõ cuſtodierint t·meũ ·nõ filij· nõ ergo glo rieris de carne.

¶ Si cuſtodierint. Vel ita· vt p dauid intelligat᷑ chriſtus. Et agit de p/ miſſione facta chriſto hoc modo. Iurauit do. pater. Dauid. id eſt· chriſto. Veri/ tatẽ et nõ fru. vel penitebit eum dicens. De fru. ven. t. p. ſ. ſ. t. id ẽ· illos quos pa ries ad fidẽ o tu chri/ ſte faciã reges ſui. Nõ tamẽ oẽs· ſ cuſtodien tes teſtamentũ. vnde ſubdit. Si cuſto. ſi. t. teſta. m. et teſti. m. h. q. d. e· hoc non mutat᷑. Et filii eorũ ſi cuſto· teſta· Sede/ bũt ſ. ſ. t. id eſt· parti/ cipes erũt tuę beatitu/ dinis. vt ſicut es regię poteſtatis. ita et ipſi p modo ſuo et hoc. Vſ q; in ſeculũ ſeculi id eſt· in eternũ.

¶ Hec requies mea. Auguſti. Sic amat nos deus. vt ſe dicat requieſcere. ſi nos requieſcimus in illo.

¶ Viduam. Aug. Vidua eſt anima. q̃ ſe intelligit deſertã om ni auxilio. niſi ſolius dei.

¶ Panibus. Aug Deus eſt panis qui in carne ſe lac fecit.

¶ Sacerdotes eius. Vel diſtingue inter ſacerdotes ⁊ ſan/ ctos ſicut ſupra. Et ẽ. Sacerdotes ei⁹. id ẽ. platos. Induã ſalutari. id eſt. chri/ ſto· i· ut honeſti ſint ad docendũ. Et ſancti eius· i· ſubditi. Ex/ ul. exulta. de chriſto.

ſ Pactũ baptiſmi. ſ Precepta vite

lij tui teſtamentũ meũ: et teſtimo/

ſ Non que ipſi ſibi conſtituant· ſ Si cuſto dierint.

nia mea hęc quę docebo eoſ. Et

ſ q̃diu durabit hic. vel cuius nõ eſt finis· quaſi nõ eſt tempale premiũ ſed eternũ.

filij eorum vſq; in ſeculum: ſede/

ſ Beatitudinis· vt ſicut es regie poteſtatis. ita ipſe pro modo ſuo. ſ Hoc pmiſit gratis non pro meritiſ·

bunt ſuper ſedem tuam. Quo

ſ Eccleſiam·

niã elegit dominus ſyon: elegit eã

ſ vbi ſpũaliter habitet qui vbiq; ẽ· ſ dicẽſ. ſ verba dei patris·

in habitationẽ ſibi. Hęc requies

ſ Hoc nõ ad litterã cũ ſepe euerſa ſit hieruſalẽ. ſ Quia durat in eternũ· ſ Id eſt· in eccleſia· ſ Non pro merito ſuo.

mea in ſeculũ ſeculi: hic habita/

ſ Sed. ſ dans benedictõem. vnde ſubdit. ſ Et·

bo quoniã elegi eã. Viduam ei⁹

ſ Iugi benedictõne· ſ Nõ preſumentes de deo. vnde alibi· Edent pau· et ſatu· ſupbi ſaturati ſũt in ſe· nec ſaturabũtur. ſed humiles quãto pl⁹ eſuriũt. tanto plus mãducant· ⁊ tanto pl⁹ eſuriũt quãto inanes ſunt a ſeculo ·pl·nus faſtidit.

benedicens benedicã pauperes

ſ Syon· ſ id eſt· celeſti pane· ſ genus electũ ſcz omnes fideles·

eius ſaturabo panibus. Sa/

ſ vnde· Quotquot in xpõ baptiſati eſtiſ chriſtũ induiſtis. ſ Chriſto.

cerdotes eius induam ſalutari: et

ſ Iidem qui et ſacerdotes.

ſancti eius exultatõne exultabũt.

ſ vel illuc· ſ Ideo exul. quia· ſ vel ſuſci tabo· ſ id eſt. chriſtũ·

Illic producã cornu dauid: pa

raui lucernã chriſto meo. Inimi/

ſ Chriſti· ſ aug⁹· Ipſe ſanctificat. et nemo alius in eo floret ad gloriã ſanctificatio ·in hoĩe

cos eius induã cõfuſione: ſuper

¶ Exultatõe exultabũt. Aug⁹. Quia induti ſunt ſalutari· nõ eñ in ſe lux. ſed in domino· vnde ſubdit. ibi ſuſcitabo cornu dauid. vt de xpõ p̃/ ſumat᷑· ipſe eſt altitudo. quã ſcilicet ſignificat cornu. nõ carnalis ſed ſpũalis. Ipſe eſt qui baptiſat ptãte et autoritate q̃ habitat ĩ eo. ergo ſecure exultauit

¶ Cornu. Aug. Eccleſię altitudo ſpũalis quę carnẽ excedit: xp̃us. cui io hãnes lucerna parat᷑. vnde ſubdit. paraui lucernã chriſto meo. hęc lucerna eſt iohannes. qui illũ oſtendendo p̃dicat dicens: hic eſt qui baptiſat. Qui iohãnes p̃currens xp̃m nũciat. hoĩes baptiſmo aſſuefaciens viam p̃parat verbo. ipſe eſt eñ preco verbi panimph⁹ ſponſi lucerna xp̃i. hinc eſt ꝙ ĩ die bus priuatis vnus cereus ante euãgeliũ defert᷑· hic eſt iohãnes qui xp̃m p̃/ ceſſit p̃dicando baptiſando. In feſtiuis diebus duo cerei p̃cedũt. per quod ſignat᷑ ꝙ bini et bini miſſi ſũt apoſtoli ad p̃dicandum in iudęã ante chriſti mortem et reſurrectionem.

¶ Induã cõfuſione. Caſ. Hoc faciet filius cui omne iudiciũ datum. Sed nota patrẽ qui hic loquit᷑ facere quod filius facit.

¶ Canticum graduũ. Caſ. Quartuſdecim⁹ gradus charitas quę fa cit fratres habitare in vnũ. vnde benedictio ⁊ vita. CXXXII.

¶ Caſ. Et eſt hic pſalmus athom⁹· i· ſine diuiſione de charitate. vbi com mendat᷑ charitas pximi quę nullã admittit alienatõem mẽtis ſeu diuiſionẽ Hic ergo vir iuſtus de cohabitatõne fratrũ exultans ait.

¶ Ecce q̃ bonũ. Aug. Iſte verſus toto orbe notiſſimus. vt tuba ſpũſ/ ſancti diuiſos cõgregauit· monaſteria plurima pepit.

¶ Caſ. Ecce. Quaſi plus oſtẽſione q̃ lingua explicetur.

¶ Habitare in vnũ. Aug. Hoc de omibus xp̃ianis. ſed ppriè conue/ nit monaſterijs. a quibus tamẽ ad ceteros benedictõ deſcendit. vt etiã illis fratribus de iudęa· de quibus dicit᷑· erat illis cor v· et ani· vna.

¶ Barba aaron Aug. Ecce determina tio Id eſt· in apoſto/ los et alios pmitiuos ſanctos qui primo pro fide certauerũt. ſed vi/ ci nõ potuerũt quia iã caput paſſu p̃ceſſerat

¶ Aaron. Aug. Sa/ cerdos qui ſe ipſũ ob/ tulit· i· xp̃us qui intra/ uit in ſancta ſanctorũ· qui fuit victima et ſa/ cerdos· qui cũ in mun do nõ inueniret mun/ dum quod offerret. ſe ip̃m obtulit. qui cũ ec/ cleſia eſt vnus et totuſ xp̃s. In capite ei⁹ vn/ guentũ. quia in eo ha/ bitauit plenitudo di/ uinitatis corpalit᷑. cui nõ eſt datus ſpũs ad mẽſurã. ſ a capite xp̃o aſcẽdente ad celos ve nit ſpũſſanct⁹ in bar/ bam· i· fortes· ſtrenuos alacres quos barba ſi/ gnificat· quę eſt indi/ ciũ virilitatis. primu in apoſtolos in illos q̃ primos impetus ſeculi ſuſtinuerũt· ſed vinci nõ potuerũt. Ab illis deſcendit etiã in oram veſtimẽti. Veſtis chri ſti eccleſia ſine macula et ruga. Ora veſtis fi/ nis in quo veſtis pfici tur. hi ſunt pfecti q̃ in vnũ habitant. qui le/ ges chriſti implẽt. quę eſt alter alterius o· p. Vel ora ad quã deſcẽ dit vnguẽtũ· nõ in laterib⁹· ſed quę in capite: tales ſunt qui habitant ĩ vnũ ſicut p iſtas oras intrat caput hoĩs vt veſtiat ſe. ſic p fraternã ↄcordiã xp̃s ĩtrat vt ab eccleſia veſtiat᷑. Et ſignificãtur ijdẽ qui et prius p oram veſtis ſ iuxta aliam proprietatẽ. Ros. de celo gratia qua fratres in vnũ habitãt nõ ſuis viribus vel meritis.

qui fenũ eſt nõ poſſet florere

ipſum autem efflorebit ſanctifica/

tio mea.

Canticum graduum.

CXXXII.

ſ aug. Quod oſtendentis eſt. ſ vtile.

Ecce quã bo

ſ id ẽ· delectabile. ſ Quia ſunt bona que nõ delectant· ſ Erat illis cor vnũ et anima vna in deũ.

nũ et q̃ iocundum: habitare fra/

ſ Recte diſpoſitis ſingulorũ diuerſis officiis. ſ inunctio ſpritiuſſancti· que prius fuit in ca pite chriſto. ſ A ſimilitudine regũ ⁊ ſacerdotũ qui figura ſunt chriſti· ſ ita bonũ et iocundũ ẽ habitare fratres in vnũ.

tres in vnũ. Sicut vngentum in

ſ Chriſto· ſ A capite chriſto.

capite quod deſcendit in barbã:

ſ determinat in cuius barbã ſubdens bar·a. ſ veri ſacerdotis chriſti. ſ vnguentũ. ſ Poſtea·

barbam aaron. Quod deſcẽ/

ſ id eſt· in illos pfectos qui in vnũ habitant· et fit compatio inter cohabitatõem fraternã et ſpũa lem vnctõnem tanq̃ inter cauſam et effectum. ſ Chriſti·

dit in oram veſtimenti eius: ſicut

ſ aug· Mons paſcualis ſicut et mons ſyon. gra tia quã gentes receperũt· prius deſcendit in ſyon id eſt. ſuper iudeos·

ros hermon qui deſcendit in mõ

ſ ideo bonũ et io. ha· fra. in vnũ ſ in fratrib⁹ qui in vnũ precepit benedictõem ·ut cõcordes be nedicent deũ· Concordes eñ benedicũt deum. di ſcordes non· ſ Promiſit·

tem ſyon. Quoniã illic manda

ſ Hic· ſ in futuro duraturam·

uit dominus benedictionẽ: et vi

ſ in eternum·

tam vſq; in ſeculum.

¶ In oram. Caſ. Vel p orã quę eſt finis veſtis intelligũtur ſancti qui erũt in nouiſſimis tempibus eccleſię ſcz tpe antixp̃i. Et eſt ſenſus. Deſcen· in o· veſti· e· id eſt· vſq; ad extremitates eccleſię et in fine mundi. quę eſt tuni ca indiuiſibilis. deinde alijs verbis idẽ notantib⁹ idẽ dicit ſicut et ros ·⁊c·

¶ Ros. Caſ. Tenuis aqua. vnde terra germinat· et ſignificat gratiã qua peccatores cõuertunt᷑. Hermon. anathema accipiũtur peccatores. p ſyõ eccleſia. Ros eius. i. hermon qui peccatores nutrit in bono. deſcendit ĩ ſyõ quãdo cõuertũtur ad eccleſiã quę eos recipit. Et eſt ſenſuſ. Ita eſt illud bo nũ. ſicut ros hermon. i. gratia nutriens peccatores. Qui deſcendit in mon. ſyon. i. quo illi cõuertũtur ad eccleſiam.

¶ Hermon. Aug. Ad litterã mõs trans iordanẽ. Mirum ergo ꝙ ab eo in ſyon ros deſcendat. ſed hermon dicit᷑ lumẽ exaltatũ. i. xp̃us prius ĩ cru ce poſt in celo exaltatus. a quo ros gratię deſcendit in ſyon. i. eccleſiã non eñ in vno eſt eccleſia. niſi eius dono et gratia. Idem ſyon quod barba et

ora veſtimenti. idem ros hermõ quod ſupra vnguentū· ſcʒ gratia p quā ſit cohabitatio. Qui eñ in vno ſine roze charitatis ſunt inquietū iumentū in iunctura quod nõ trahit: ſed turbat. hi etiā murmurāt · de quibus dicitur ꝑcordia fatui rota carri fenū portat: et ſemp murmurat· hi ſūt qui relinquū tur in mola in agro in lecto· qui in vnū ſolūmodo corpe· ceteri aſſumūtur · qui in vnū ſunt corde.

Canticū graduū Caſ. Quintuſdecimus gradus charitas ſeculi.

CXXXIIII

Caſ. Et eſt hic tercius pſalmus de charitate dei de qua h agit ſicut ſupra de charitate pximi. Caſ. Nõ ꝙ alia gratia ſit qua diligit deus· ⁊ alia qua et pximus. Sed quia diuerſos actus habʒ ipa gratia et diuerſa diligunt ea. Monet ergo ad diligendū deum.

Caſ· Primo inuitat pluraliter benedicere deū. Secūdo optat benedici. ibi. Bñdicat

Ecce. Demõſtrantis eſt. Et quib faciat hanc demonſtratõem determinat vos ſerui.

Statis. Seruorū nõ eſt ſedere in domo domi. Vel de eiſdem intelligit. Et per domū intelligit eccleſia. per atria latitudo charitatis. In charitate eñ que extendit vſqʒ ad inimicos latitudo eſt· in odio anguſtia· Q· d· vos benedicite. Qui ſtatis. id ē· pſeueratis. In domo do. id eſt· in eccleſia. Et qui ſtatis. In atrijs d. d. n. id eſt· in latitudine charitatꝭ vbi nullus anguſtiatur.

Canticum graduum·

CXXXIII.

§ In hoc tēpe· in his aduerſis· § tot gradus conſcenſis·

Ecce nunc be

† § Adunati in vnū. § vos dico.

nedicite domino: †omēs ſerui do-

† § Perſeueratis· † § In penetralibus ſcilicet maiores et perfectiores in eccleſia.

mini. †Qui ſtatis in† domo do-

† § Et vos etiā qui ſtatis in ingreſſu ſcilicet incipientes.

mini: †in atrijs domus dei noſtri.

§ In aduerſis nõ ſolū in diebus pſperitatis· † § Corporis et operis·

In noctibus extollite †manꝰ ve-

† § Nichil boni vobis tribuentes ſed totū deo.

ſtras in ſancta: et †benedicite domi

§ Caſ. Qui tot gradꝰ conſcendit benedictionem supernā loco remuneratõis accipit. quia omne munus aſcendentiū benedictio eſt·

no. Benedicat tibi dominus ex ſyon qui fecit celum et terram.

Alleluia.

CXXXIIII.

§ Aug. vnde vos meliores eſtis nõ ipſe. bonus eñ ille ſp manet vt eſt·

Laudate nomē

Extollite manus veſtras. Sicut moyſes manus ſuas leuauit pugnante populo iſrael cõtra amalech. Extol· dico in ſancta· vt intentõe eternorū bonū opemini aliter eñ nõ valet.

Benedicat tibi dominus. Secūda pars vbi optat benedici fideles· Q· d· Benedicite et vt hoc poſſitis. Benedicat te dominus benedictõne que eſt ex ſyon · Qui põt· quia ipſe eſt qui fecit celū et terrā.

Caſ. Benedicat. Supra hortat plures benedicere deū. ipſe vero vnū benedicit tantū· quia et ſi plures ſint tamē in vnū ſunt· et vnitati ꝯuenit benedictio. vnde vnus in piſcina ſanabat qui prior deſcendebat. Eſto ergo in vno · et ad te perueniet benedictio.

Alleluia Caſ. Poſt gradus qui ducūt ad eternitatē· cõgrue ponitur alleluia. vt eccleſia fruatur laudibus dei· cui tale munus paratū eſt.

CXXXIIII.

Primo demõſtratiua oratõne monet deū laudare ꝓpter eius potentiā enumerās eius magnalia. Secūdo cultores ydolorū redarguit ibi. Simulacra ⁊c. Tercio omēs ordines monet ad laudē ibi· domus iſrael· ꝓpheta ergo quaſi intentõem ſuā apiens· poſt gradus ſtantes in domo alloquit. vt poſt beneficia laudent dicens laudate qui· ſerui· addit qui ſtatis non titubantes vel in ſecretario vel ingreſſu.

Laudate ſerui. Deinde qui et q̄re laudare debeant ſubdit lau· ſer·

Laudate dominū quia bonus. Aug. Si oīa laudant quia bona· pcipua cauſa laudis ē quia bonus eſt ex ſe ⁊ i ſe· cuiꝰ bonitas nõ q̄litas ſed natura. Ille bono ſuo bonus et nõ aliunde pticipato bono. Ille ſe ipſo bonus nõ adherendo alteri bono. qui nõ eguit aliquo bono vt fieret bonus. Sed eguerūt illo cetera vt fierent bona. ſed quia ipſe a nobis non poteſt videri qualiter in natura ſit bonꝰ· vel opa videamꝰ· quia ſuauis dū dedit ſe poſſe guſtari carnē factū· vt de pane angelorū viuat homo. Tam-

patur laus in hoc pſ̄ ita vt et firmoꝝ ſit et infirmoꝝ ſicut et p moyſen quā do eū mitteret ad filios iſrael cū dixiſſet. Ego ſū qui ſum. hec dices filijs iſrl Qui eſt miſit me ad vos. quod quia non capit homo cõtinuo temprauit. et dixit. qđ poſſet capi ab homine ita. Ego ſum deus abraā d· i· d· i· Quod nomē ꝓpter hominē ne videret tpale. addit h nomē eſt michi in eternū · nõ quia illi eterni. ſed quia eos eternos facit poſtea ſine fine· habuerūt quippe principiū ſed finē nõ habebūt. In quib totū ſemē iſrael itelligit · tota eccleſia cogitatur.

† § Quare. quia ſerui eſtis lau· do: alioquin offendunt· quia ipſi ſerui et ipſe dominus. † § Qui· § Ecce vos·

domini: †laudate †ſerui dominuʒ.

† § Non quidē mali. ſed. § Non qui ruitis· vnde laudare debetis.

†Qui ſtatis in domo domini: in

† § Propter hoc lauda·

atrijs domus dei noſtri. †Lauda

† § vno verbo laudis cauſa explicata eſt· § Propter ea quo ſunt omnia bona·

te dominū †quia bonus dominus:

† § Rei nominis· § guſtanti.

pſallite †nomini eius quoniā ſua-

† § Pſallite quia iſte fecit que capere valetis. † § Iudaicū populū· † § gratia nõ merito. § vel uis.

ue ē. †Quoniā †iacob † elegit ſibi

† § Aliis verbis idem repetit.

dominus: iſrael in † poſſeſſionē ſi-

† § vnde ſcis. quia † § Raptꝰ ad ſuperna quod nõ omnes poſſunt ſcire· ſed credant noſcenti qui intrauit in ſanctuariū dei et audiuit arcana et ineffabilia verba que nõ licet hoī loqui. † § In ſe-

bi. †Quia †ego cognoui ꝙ †ma-

gnus eſt dominus: et dominꝰ no-

† § Id eſt. ſuper omēs deos· qui ſunt in celo et in terra. quia eos fecit· † § Redit ad opera que capiātur. § hic breuiter concludit omnia·

ſter †pre omnibus dijs. †Omnia

† § Caſ· Cauſa omniū que fecit volūtas eſt. nulla neceſſitas ſed bonitas·

quecunqʒ †voluit dñs fecit in ce-

† § Quod cõmeatur· † § Pro pfunditate ignoti oceani.

lo et in terra: †in mari et †in omni-

Pſallite nomini eius· Id eſt· laudate eum eo ꝙ id fecit quod res ſui nominis exigit. cū ſe incarnatū dedit hominibꝰ guſtari

Iacob. Luctator interpretatur ⁊ ſignificat illos qui contra ſpūales nequitias luctantur.

Iſrael in poſſeſſionē· Augꝰ. Ad litterā. Ceteras gētes ſub angelis cuſtodiendas dominꝰ poſuit· iacob ſibi elegit queʒ vt agrū coleret· ſeminarʒ poſſideret· ſeruaret.

Omnia quecūqʒ. Q. Magnus eſt in eſſentia· magnꝰ in opibus· quia oīa. ⁊c.

Aug. Si oīa opera cõphendere non poſſumꝰ. hoc de eis firmiter teneamus. ꝙ omnia a deo facta.

Aug. Oīa que-cūqʒ voluit. Tipice h in omibus poſſumus agnoſcere. Celū ſpūales· tra carnales. ex his duobus ꝯſtat eccleſia. In his facit quecūqʒ vult. et etiā in mari · i · in īfidelibꝰ· in quibꝰ nichil fit niſi iuſſu dei· nõ eñ ſeuiūt niſi pmittant a deo. Abyſſi latētia corda pfunda corda mortaliū profūde cogitatões hoīm· et ibi facit deus qđ vult. Interrogat iuſtū et impiū· latet cor bonū. latet ⁊ malū ⁊ in vtroqʒ eſt abyſſus· ſed deus hoc videt quē nichil latet· hoc cõſolat· illud torquet. Et ipſe eſt educens nubes que ſūt pdicatores· vnde. Mandabo nubibus meis· ne pluant ſup eaʒ imbrē. Et itē· Qui ſunt hi q̇ vt nubes volant· quas nõ tantū de iſrael miſit. ſed ⁊ ab extremo terre excitat. quid de ipis facit: fulgura i pluuiā· minas ad miſericordiā flexit. de terroribus irrigauit. pdicatores nāqʒ ⁊ terrēt et blandiūtur. Terrēt cõminādo eterna ſupplicia. Dulcent pmittendo eterna gaudia. Ideoqʒ ⁊ de māna legitur ꝙ liqueſcebat ad ſolē ⁊ indurabatur ad ignē. Māna eñ celitus datū figura eſt diuini eloquij quod liqueſcit ad ſolē· dū mentes fideliū future claritatis pmiſſione letificat· Vt cū ait fulgebūt iuſti ſicut ſol in regno patris eorū. Indurat aūt ad ignē. dū peccantium cõſciētias. future pene cõminatõe adurit· vt illud omis arbor que non facit fructuʒ bonū excidet et in ignē mittet. Ideo in veteri legi in veſte ſūmi pontificis erat coccus bis tinctus. qui habet ſpeciē ignis. Ignis eñ duo facit. vrit ſcʒ et lucet. Quia predicator peccantiū corda adurere debet fulgure cõminatõis· et piorū mentes confouere pmiſſione eterne lucis. Inde etiā eſt ꝙ baculus pontificalis ex inferiori pte pungit· ſupius in anteriora extendit. Quia pdicator pungere debet vicia carnis. et mentis vires in anteriora dirigere. ita tamē ꝙ ad ſui cõſideratõnem ſemp redeat. ne cum alijs pdicauerit ipſe repbus efficiat. Et in principio ſermonis ſui accuſator ſit· ne videat feſtucā in oclo alterꝰ geſtās trabē in ſuo. Predicatores nubes· ꝓpt carnē· vēti ꝓpt ſpūm. Nubes vident. venti ſentiūtur nõ vidēt· ⁊ quia caro de terra: nubes excitat ab extremis terre. ſed ſpūs hominis ignoratur vnde veniat. vnde ecce dicit. Qui pducit ventos de theſauris ſuis. Qui percuſſit. primogenita fides. vnde icipimꝰ. qua viua pficit homo in meliꝰ. Egyptus afflictio. Quicūqʒ ergo affligit eccleſiā et ſcandala facit

et ſi xpianus dicit· perdit fidem. Ab homine. homo ·i· doct⁹ q̃ et trahit poſt ſe indoctas turbas ·i· pecora. pharao diſſipatio. Egiptus vt diximus afflictio· diſſipatio ergo p̃cedit vt rex· et ſequit᷑ afflictio· Diſſipati em̃ affligunt eccleſiã. vt em̃ affligant diſſipant. Percuſſit gentes et reges quas et quos: Seon regem a. occidit. Seon tentatõ oculorũ. amorrei amaricã tes. amaricãtes ergo regẽ habent tẽptatõem oculorũ. Temptatõ oculorũ ñ eſt niſi in mendacõ oculoꝝ· putat habere rem· veritatẽ nõ habet. Retur em̃ quod nõ eſt· nõ intuet᷑ quod eſt. Temptatio ergo oculorũ ·i· fallacia vt rex p̃cedit· et ſequit᷑ amaricatio. occidit deus in homine illũ regem. quãdo homo damnat ſimulatõnem· et diligit veritatem· et deſinit amaricare. Og. cõcluſio. dyabolus qui intercludit viaȝ ad deũ ne credat᷑ in eũ· ſicut xp̃s aperuit et ipſe eſt via· cui ergo clauditur via ne credat in ip̃m. cũ ver erit xp̃us cõfundet᷑. Sequitur ergo baſan og· id eſt· cõfuſio concluſionẽ. Chanaan. paratus humiliatõni. Et intelligitur hic humiliatio nõ que virtus· ſed que pena eſt ·i· omnis ſupbus qui in diem vindicij humiliabit᷑. non aũt nũc humiliatur ſȝ parat᷑ hũiliatõni. Ita hec p̃dicta ſpũaliter ſane accipiũtur· cũ tamẽ ad litterã factitata ſit. Si ergo tunc corpaliter occidit illos deus. modo nõ ceſſat man⁹ eius. et ideo ne putares hec tũc pacta ceſſaſſe· inquit. Domine nomen tuũ· id ẽ· opatio potentie tue Eſt in eternũ. ido nõ ceſſat manuſ tua in ſeculũ hec facere· que tunc p̃nunciaſti in figura.

† ʕ fecit que vo'uit ipſe dico ʕ Que fecit enarrat ad litterã· ſecreta nature deũ dicit miniſtrare.

bus abyſſis. †Produces nubes

† ʕ Ad mediũ· vt ibi pluant † ʕ Quia fulgura ſine pluuia terrerent et nichil darent.

ab†extremo terre: †fulgura in plu

† ʕ Id eſt· apoſtolos· qui totũ mundũ pcurrerunt neſcis vnde. ſed ſcis q᷑ iuſſu dei.

uiã fecit. Qui producit† ventos

† ʕ de occultis cauſis·

de†theſauris ſuiſ· qui percuſſit pri

mo genita egipti: ab homine vſqȝ

† ʕ palã ⁊ viſibiliter ſigna fecit. vt qȝ in paſſiõe terra tremuit· et ſol obſcurat⁹ ẽ· ʕ in dyabolũ·

ad pecus †Et miſit ſigna et prodigia in medio tui egipte: in pharao

ʕ Malos homines.

nem et in oẽs ſeruos eius. Qui

† ʕ Innumera vicia· ʕ Que poſſidebãt terraȝ quã populo ſuo dare volebat·

percuſſit†gentes multas: ⁊ occidit

† ʕ dominãtia vicia. † ʕ Sed· ʕ tentatõ oculorũ· † ʕ Amara ſunt que tollũt beatitudinẽ· quorũ rex dyabolus· qui transfigurat ſe in angelũ lucis· ʕ Amaricantiũ.

†reges forteſ. †Seon regẽ†amor

† ʕ Concluſio· † ʕ Confuſio· † ʕ Percuſſit ſub ioſue mortuo iam moyſe. ʕ Id eſt, omnes qui male humiliantur.

reorũ et†og regem†baſan: et†om

† ʕ humiliatio· † ʕ Illos expulit. † ʕ Hec terra pmiſſiõis verius dicit᷑ hereditas que ĩ pace.

nia regna†chanaan †Et dedit†terram corũ hereditatẽ: hereditatem

† ʕ Pro factis ſequitur exultatio laudis· ʕ Cum hec feceris·

iſrael populo ſuo. †Domie nomẽ

tuũ in eternũ: domine memoriale

ʕ Preſenti· ʕ futuraȝ·

tuũ in generatõne et generationẽ.

ʕ aug· Nõ repulit deus plebẽ ſuam quam preſciuit. habet et ſeruos de omibus gentibus. vnde cõuertit ſe ad exphorãda ydola que iaȝ a ſuis cultoribus irridẽtur. dicens Simulacra ⁊c·

Quia iudicabit dominus popu-

† ʕ vel aduocabitur vel conſolabitur.

lũ ſuũ: et in ſeruis ſuis†deprecabi-

† ʕ Q· deus noſter eſt magnus· ʕ Aũt.

† ʕ Sunt· † ʕ Quantũ ad materiam·

tur. †Simulacra†gentiũ†argen-

ʕ Quantũ ad formam.

tũ ⁊ aurũ: opera manuũ hominũ.

Os habent et nõ loquentur: oculos habent et non videbunt. Au

† ʕ Concludit omnia quod nec hominibus nec pecoribus poſſunt compari.

res habent ⁊ nõ†audient: neqȝ em̃

† ʕ Exprimitur quidẽ in eis ſimilitudo quedam ydolorũ· non quidem in carne eorũ ſed in interiori homine·

eſt ſpiritus in ore ipſorum. †Similes illis fiant qui faciunt ea: et omnes qui confidunt in eis. Domus iſrael benedicite domino: domus aaron benedicite domino.

ʕ domus que quotidie ſuſcitat᷑ de lapidibus de quibus dom⁹ iſrael vñ potẽs eſt de⁹ filios abrae ſuſcitare·

Domus leui benedicite domio: qui timetis dominũ benedicite do

† ʕ facit quod docuit ⁊ loquitur in pſona omniũ fideliũ vel in ꝓpria perſona. † ʕ Nũc ex ſyon· quia ſpeculamur q᷑ veniat. ʕ Qui venit ex ſion homo factuſ.

mino. †Benedictuſ dominus†ex

† ʕ Ad litterã vbi predicauit. et multa mirabilia fecit· ʕ vbi videbimus eũ in eterna pace·

ſyon: qui habitat in†hieruſalem.

Alleluia

¶ Ab extremo. Aug. Sine ab imo terre ſine a circũdatione finiũ terre.

¶ Fulgura in pluuiã. Aug. Fulgur terrorẽ· pluuia gaudiũ facit. Qu ergo terruit fulgure reficit pluuia.

¶ Qui percuſſit. Aug. Hoc ĩ hoĩb⁹ fecit ꝑpter populũ ſuũ. Si dixit. que amares· audi et que timeaſ.

¶ Ab homine vſqȝ ad pecus. Caſ. Hoc ſepe repetit ad indicandam dei potentiã. vt nõ caſu facta patent᷑ ſed in magna futuri ſignificãtia Dũ audis que facta ſunt in ĩpios· caue ne in te fiant· ideo ſunt hec vtilia cũ legũtur. Egiptus mũdus. Primogenita principalia vicia mundi, que deſtruit in prudentibus et ydiotis.

¶ Reges. Caſ. Mundi ſpiritus. Qui ſunt occiſi duȝ nequeũt in nobis quod volunt.

¶ Seon regem amor. ⁊c. Hoc ſub moyſe factũ. de hoc in libro numeri legit᷑. Qr cũ ꝓhiberent filios iſrael p̱ fines ſuos tranſire pcuſſi ſunt ab eo ⁊ poſſedit populus iſrael terram eorũ.

¶ Chanaan. Caſ. Humiliatõ mala· ſ· quãdo ab honore ſancto dcidũt.

¶ Et dedit terrã eorũ. Caſ. Id eſt· celeſtẽ beatitudinẽ. quã demões p̱ ſuperbiã deſeruerũt dedit fidelibuſ. Hec eſt vera terra pmiſſionis q̃ veri⁹ dicit᷑ hereditas que in pace eſt. q̃ȝ illa actualis quã ſepe amiſerũt filij iſrael.

¶ Hereditatẽ iſrael. Aug. Hereditas ſunt gentes iſrael fidelis ſcilicet populi· quẽ paſcũt. tribulatõne docentes patientiã. vel quas iſrael excolit conformando ſibi

¶ In generationẽ et generatõem. Aug⁹. Gener atio vna eſt q̃ renaſcimur p̱ baptiſmũ. altera qua reſurgemus· nõ eſt oblitus deus in hac vocare. in illa coronare.

¶ Quia iudicabit. Caſ. Cauſa laudis· quia vidit domin⁹ populũ cui tot fecit. ꝓphetaſ miſit poſt et filiũ. ſed qȝ duri fuerũt iudicabit eos in futuro· et in ſeruiſ ·i· fidelibus cõſolabitur cũ p̃mia eterna reſtituet. Ecce g̃datio laudis ad iudiciũ perducta eſt.

¶ Aug. Vel ita de p̃ſenti acipiat᷑. Iudicabit. Quaſi ideo laudandus, quia p̃ter iudiciũ futurũ iam iudicauit de⁹ iudeoſ. alioſ aſſumendo· alios reprobando.

¶ Hoc eſt iudiciũ diſcretionis de quo ait: In iudiciũ veni ĩ hũc mundũ. vt qui nõ vident videãt· et qui vident ceci fiant.

¶ Simulacra gẽtiũ. Caſ. Secũda ps poſtqȝ laudibus ſe dei expleuit· ydolorũ cultores irridendo redarguit. quia pfecta laus veritatẽ ẽ deſtruere falſitatẽ· ſupra fuerũt eadem dicta ſed repetita verecundiã augent.

¶ Os habent et nõ lo· Illa exteriora artifex potuit facere· ſȝ nõ ſpiritũ dare. nec auditũ auribus. nec lucẽ oculis· nec vocẽ ori.

¶ Similes illis fiãt. Aug. Hec ſcientes irridẽt ydola. Sȝ quid neſcientes? Similes interi⁹· aures habent. nec audiũt deũ. nec fide vident· nares habent· nec ſentiũt bonũ odorem chriſti.

¶ Domus iſrael. Caſ. Hec eſt tercia ps vbi poſt irriſa ydola laudes dei celebrare monet oĩes ordines. Q· d· cultores ydolorũ ſimiles illis fiãt Sed vos qui eſtis domus iſrael.

¶ Domus aaron. Aug. Prepoſiti ſunt domuſ aaron· miniſtri dom⁹ leui· populi oĩes qui timent. omnes generaliter ſunt domus iſrael. omnes vna voce dicamus benedictus.

¶ Benedictus dominus ex ſyon. Aug. Vel iuxta interp̃tatõem nominũ. Syon em̃ interp̃tatur ſpeculatio. hieruſalẽ viſio pacis. Nũc ergo ex ſyon ·i· a nobis· benedi· ẽ· qui q̃ȝdiu ſpe viuim⁹ ſumus in ſyon· quia ſpeculamur q᷑ veniat. Finita via erimus cũ illo in eterna ciuitate. quia ipſe eſt q̃ habitat in celeſti hieruſalem· que nunq̃ȝ ruitura eſt· vbi videbimus eum in eterna pace.

¶ Alleluia. Aug. Pſalmus iſte laudẽ dei cõtinet. vbi et ſi multa ĩ laude dei dicãtur· maxime tamẽ hic miſericordia dei cõmendatur

¶ Caſ. Diuerſa initia verſuũ ĩ vnũ finẽ cõueniũt. quia quidquid hic dicitur· ad miſericordiã dei refert᷑. ſine qua nõ ſubſiſtit᷑· qua oĩa opatur. In miſericordia ergo pſeuerare monemur. Magna virtus huius pſalmi in paralipomenon oſtenditur. vbi legit᷑ q᷑ cũ cepiſſent deum laudare et dicere,

Confitemini dñõ quoniã bo·q·i·ſ·&c. impleuit gloria dei domum dei. ita pſto eſt diuina pſentia ſi pure cãtatur. CXXXV.

Caſ. Primo magnificentiã dei et totius orbis condicões exponit. Secũdo dicit que in egipto et gente iudeorũ fecit in figurã noſtri ibi. Qui percuſſit. Tercõ agit de chriſtianis ibi. Et dedit terrã eoꝝ hereditatem.

Confitemini domino. Aug. Modo laudemꝰ vt cũ angelis mereamur laudare·ipſa laus eſt noſtra refectio. vt nulla videat ſimilis delectatio·ipſa eſt remuneratio que et operatio.

Cõfitemini. Nec p hac cõfeſſione eſtis tẽpale ſũpturi· quoniaz in eter·mi·e·id eſt· beneficiũ quod miſericorditer pſtat eternũ eſt. quia data p miſericordiam beatitudo eterna eſt.

Confitemini deo deorũ. Deos dicit homĩes ad quos ſermo dei factus eſt in alio pſalmo vbi ait. Ego dixi dij eſtis &c. Et nõ ideo dicunt dij qꝛ omẽs ſint boni. Si eñ oĩes boni eſſent ñ diceret in eodẽ pſalmo. In medio autem deos diiudicat·i·diſcernit·de quibꝫ etiam ſubdit. Cõſi·do·do·

Qui facit mirabilia. Aug. Sicut in fine vbiqꝫ ponit quoniã i·ſ· ſic in principio licet nõ ſit poſitũ· ſubaudiendũ eſt cõfitemĩ quod aptius eſt in greco· vt ſi diceremꝰ ꝯfitemini faciẽti mirabilia: vel ei qui fecit· vbi neceſſario ſubaudiret cõfitemini qꝺ noſtra locutio in his oĩbꝫ ſeruare nõ potuit. vñ obſcurũ eſt vt poſſit putari ſentẽtia ſic iungi qui fecit mirabilia &c. Quaſi ideo iſta fecerit. quia in eternũ miſericordia eius. cũ potiꝰ ad miſericordiã pertineãt·hi quos de miſeria libat. Dicendũ ergo eſt. Cõfitemĩ ei qui fecit hec vel illa· ideo quia miſericordia eius vobis eterna· vt finis ſingulorũ verſuũ referat ad principiũ hoc mõ. Cõfite·ei qui fa·mira·ma·ſo· Ideo confitemini quoniã in eternũ miſericordia eius.

Mira·ma ſo. Aug. Quia et quedã p hoĩes vel ãgelos facit·et qdã magna ipẽ ſolus·que et prius exequit. Qui fecit celos. vniuerſaꝫ ergo creaturã p ſe fecit. cuiꝰ excellẽtiores partes ponit· ex quibꝫ oĩa cogitent·i·intelligibiles celos et iuiſibilẽ terrã·ſed quia ſunt et viſibiles celi. p eoꝝ luminaria totũ celeſte corporeũ intelligere nos admonet ſubdens. Qui fecit lumina· Vel in intellectu·i·in ſua ſapientia· quod dictũ de celis. de oĩbꝰ debet intelligi. vnde. Oĩa in ſapientia feciſti deus.

Terrã ſuper aquas. Aug. Sed quõ terra grauior ab aquis leuioribꝰ portat. Sed ſiue ita ſiue aliter ſit· terra fũdata ſup aquas dicit. quod aquis circũfluentibꝫ ſupeminet·ſicut dicit illa vel illa ciuitas ſup mare fundata nõ qꝛ mare ſit ſub ea·ſed quia mari ſupeminet·ſic dñs ſup puteũ ſedit ·i·iuxta. Vel tipice celos in intellectu·i·ſpũales ſanctos quibꝫ nõ modo credere·ſed intelligere diuina dedit. Simplices aũt qui ſolã fidez firmã tenẽt quaſi infra celos terra dicũtur·qui quia in baptiſmo quẽ accepunt quaſi ſup aquas firma fide cõſiſtunt·quaſi ſup aquas terrã firmauit. Qui fecit luminaria mag·i·dona gratiarũ fidelibꝫ ſuis cõtulit. Solẽ in p·d· hoc eſt qꝺ aplus ait. alij dat p ſpũꝫ ſermo ſapiẽtie hic eſt ſol·alij ſciẽtia dei· hec eſt luna. alij fides·curatio·&c· hec ſunt ſtelle. Nichil eñ eſt hoꝝ quod in nocte huius ſeculi nõ ſit neceſſariũ·poſtea ceſſabũt cũ trãſierit nox iſta et venerit dies. Hec aũt fecit in poteſtatez diei vel noctis. vt ptãs ſit diei lucere· vel nocti. Sapiẽtia aũt eſt pietas·i·cultꝰ diuinꝰ que eſt in cognitõe et dilectõe dei qui ſemp eſt et incõmutabiliter manet. Sciẽtia vero abſtinere a malo ꝛ in medio praue nationis quaſi in nocte ſeculi prudenter uerſari vt abſtinendo quiſqꝫ ab iniquitate. nõ ꝯfundatur tenebris ꝓpꝛij muneris luce diſcretus.

Lunã et ſtellas in po.n. Caſ. Aliter etiã dici poteſt myſtice ab illo loco. Qui fecit luminaria magna·i· celeſtes ſpũs. qui ſunt ãte oĩa lucẽtia. Et fecit ſolem·i·ſapiẽtes In poteſtate diei. vt per eos maiores luceant. Et lunã· id eſt·eccleſiaꝫ. Et ſtellas·i· diuerſos ordines. In poteſtate noctis. vt p hec quoqꝫ minores luceãt.

Qui percuſſit egiptũ. Caſ. Secunda ps vbi dicit que in egipto fecit et gẽtes iudeorũ ſub figura noſtri·iam incipit que p homĩes vel p angeloſ fecit.

Cũ primogenitis. Caſ. Primogenita egypti pcuſſit. qñ gloriã ſeculi dãnauit que putabat pcipua. Luxꝰ eñ ſupbia auaricia ſunt: que primo generat vẽter: et caro filios amplectit: hꝫ deꝰ a ſe excludit.

In manu. Caſ. Manus dei inuicibilis actio. qꝫ a brachio venit·i·ab oĩpotentia ſingulari

Diuiſit. Aug. Ad litterã in diuiſiões·xij·p numero tribuũ· vt ſingule tribꝫ ſuas vias eundi haberent. Tipice ſic per vias varias ad deũ de mũdo tranſit. per mare rubꝝ. ſeculũ accipitur.

Et excuſſit phara. Caſ. Dyabolũ cũ miniſtris excuſſit· vt puluerẽ qui celeriter excutit. In hac celeritate et virtus deitatis oſtendit. et illi terrene ſordes indicãtur quas ſolemus excutere.

Pharaonẽ· Aug. Cõgrue p pharaonẽ dyabolus intelligit pharao maſculos necat feminas ſeruat. ita dyabolus virtutes ſuffocat. concupiſcentiam nutrit.

Et dedit terrã eorũ hereditatẽ. Caſ. Tercia pars vbi deſcendit ad xpianos exponẽs bñficia eis data· vt ſic vnũ autorẽ oĩm ſcias. Iſrael ſeruo ſuo accipit per iſrael ſeruũ xpm. Vel per iſrael ſeruũ accipit xpianos. quibꝫ data eſt pmiſſio iudeorũ. Et eſt ſenſus pdicta bñficia ad litterã ꝯtulit iudeis. Et dedit ter·e·he·he·iſ.ſer·ſ·id ẽ pmiſſionẽ eis ſub figura factã dedit xpianis. Dedit terrã. et ſi hꝫ videat de hebreis ad xpianos pertinet qbꝰ dat pmiſſio illis facta·ad quos ꝓprie pertinet hũilitas quã xps docuit. quos et redemit. p hebreis eñ nullũ dedit pcium egiptijs.

Omni carni. Augꝰ. Omni generi hominũ iſrael et gentiũ· non ſicut

CXXXV.

Alleluia.

ſ Laudes. et peccata· laudes audit peccata dimittit·ideo oẽs et ſemper laudare debemus.

Confitemĩ do
† ſ Preſens. ſ vel in eternũ.
ſ Id eſt. hic et in futuro eſt miſericordia eius. quia hic parcit·ibi coronat.
mino quoniã bonuſ: quoniã in †ſe
† ſ Per quã a miſeria peccati liberat.
culũ †miſericordia eiꝰ. Confitemi
ſ Pluraliter dicit deorũ et dominorũ. Siquidem ſunt dij multi et domini multi. vt ait apoſtolus. ſup quos ipſe eſt. Sequit. Qui facit mira. &c.
deo deorũ: qm̃. Confitemini do
mino dominorũ: qm̃. Qui facit
† ſ Nõ alteriꝰ opera ſecutus ſed ſuo intellectu.
mirabilia magna ſolꝰ: qm̃. †Qui
† ſ Intelligibiles vel intellectuales ſcꝫ empirreũ quod et ſi corporeũ tamẽ tante eſt tenuitatis vt a mortali videri nõ poſſit
fecit celos †in itellectu: qm̃. Qui
ſ Subaud. ĩ itellectũ
firmauit terrã ſuper aquas: qm̃.
ſ Celeſtes ſpũs·qui ante oĩa lucentia quaſi ſol.
Qui fecit luminaria magna: qm̃.
† ſ Hec p ſe ſolus. ſ Que. ſ Sapiẽtie dñi.
† ſ vel poteſtas ẽ diei quo oĩa declarãtur. ſ id eſt. ſpiritualibus vt poſſint lucere.
†Solem in †poteſtatẽ diei: qm̃.
† ſ Eccleſiã. ſ donũ ſciẽtie. † ſ diuerſos ordines. ſ vt ſint lux noctis. ſ Alia miora dona que nocti dãtur.
†Lunã ꝛ †ſtellaſ ĩ ptãtẽ noctiſ: qm̃
ſ aug· Percuſſit et ſeculũ cũ his que precipua putantur in ſeculo.
Qui percuſſit egiptũ cũ primoge
† ſ Sic et ſanctos de maloꝝ cõuerſatõe educit.
nitis eoꝝ: qm̃. Qui eduxit †iſrael
ſ Eduxit.
de medio eorũ: qm̃. In manu po
† ſ hoc eſt brachium de quo· Brachiũ domi·cui reuelatũ eſt.
tẽti et †brachio excelſo: qm̃. Qui
† ſ Baptiſmũ vt vnus idẽqꝫ baptiſmꝰ aliis ſit in penã aliis in vitã.
diuiſit †mare rubrũ in diuiſiones:
ſ aug· Sic etiã educit innouatũ populũ per lauacrũ regenerationis.
qm̃. Et eduxit iſrael per medium
† ſ aug. Interemit peccata per baptiſmũ.
eius: qm̃. †Et excuſſit pharaonẽ
et virtutẽ eius in mari rubro: qm̃.
ſ aug·ita et nos p hoc ſeculum· ne in eo peamus vel hereamꝰ.
Qui traduxit populũ ſuũ per de
† ſ in ſuis fidelibus. † ſ diabolicas ptãtes.
ſertũ: qm̃. †Qui percuſſit †reges
magnoſ ꝛ occidit regeſ forteſ: qm̃.
† ſ aug. germẽ inutile. vel temptatõez calentem.
† ſ Amaricantiũ.
†Seon regẽ †amorreorũ: qm̃.
ſ aug. Coaceruantẽ diabolũ regẽ baſan·i· confuſionis. quid coaceruat diabolus; niſi ꝯfuſionem.
Et og regẽ baſan: qm̃. Et dedit
ſ aug. Sic et quod poſſidebat diabolus. dat hereditatẽ ſemini abrae quod ẽ xpũs.
terrã eorũ hereditatẽ: qm̃. Here
† ſ aug. interiori que eſt ꝓpria xpianis· vel in de
ditatẽ iſrael ſuo ſuo: qm̃. †Quia
lectõne. memor quãdo aduenit.
in hũilitate noſtra memor fuit no
† ſ hoc ꝓprie de xpianiſ ſ ſãguie vnigeniti ſui:
ſtri: qm̃. †Et redemit nos ab ini
† ſ Spũalẽ. ſ Caro mea vere cibus.
micis noſtris: qm̃. Qui dat †eſcã
† ſ aug· Hoc eſt qꝺ ſupra deo deorũ. vnde et hic repetit quod ibi ſubiunxit.
omĩ carni: qm̃. Confitemini †deo
celi: qm̃. Confitemini domĩo do
ſ ideo confitemini.
minorũ: quoniã in eternũ miſericordia eius.

manna ſoli iudeo.

Pſalmus dauid. Caſ. Terci⁹ pſalmus de lamētatōe hieruſalē de hoc quia a babilonijs deſtructa. p̄cedūt alij duo ſcȝ. vt quid deus repuliſti vbi agit̄ de captiuitate facta a romanis. Et deus venerūt. vbi agit̄ de vaſtatōe facta ſub anthiocho. hic aūt de captiuitate fcā a nabuchodono.

Aug. Due ciuitates ſūt p̄mixte corpe. ſepate corde. hieruſalē et babilonia. Tenet̄ aūt hieruſalē captiua in babilonia. ſed nō tota. ciues em̄ eius angeli ſūt oīs miſerie exortes. ſed tenetur captiua ſecūdum homines p̄deſtinatos ad gloriā. qui p̄ peccatuȝ captiui ſūt. et a patria peregrini. De ea ergo captiua p̄ peccatū hic agit. de reditu ſupra in te decet hymn⁹ de⁹ in ſyon. Ibi dicit̄ te decet hymn⁹ in ſyon. hic ſup flumīa b. ſe. et fle. In atrijs hieruſalē ſtam⁹ ſpe. hic ſedem⁹ humiles p̄nitendo. confitendo.

Aug. Habet babilonia amatores ſuos p̄ re p̄. laborātes. ſed quicūq̄ in ea nō ſupbe. ſ; fideliter v̄ſant. vt q̄n tū intelligūt fidē exhibeant quā poſſūt et q̄bus poſſūt; eos nō ſinit deus pire in babilonia. Intellexit charitatē eorū. et oſtendit eis aliā ciuitatē p̄ qua laborēt. vnd̄ dicit hieſus. Qui in modico fidelis eſt: et in magno fidelis eſt. Et rurſus. Si in alieno fideles nō fuiſtis qd̄ veſtrū ē q̄s dabit vobis. De talibus tamē nō agit hic pſalm⁹. Sed de illis qui mēte et deſiderio ſūt ciues hieruſalē.

CXXXVI.

Caſ. Primo captiuandos longe p⁹ p̄ nabuchodonoſor q̄s d̄fleuit hieremias. hic ſua mala flere. nec tñ̄ 7 iter mala obliuiſci hieruſalē inducit. in figura noſtri. Secūdo cōtra hoſtes ad deuȝ fit conuerſio ibi. Memor eſto.

† ſ iuxta. † ſ Quia agit̄ de captiuitate iudeoꝝ quā defleuit hiere. in figura noſtri qui ſpūaliter captiui tenemur

Pſalm⁹ dauid † p̄p̄t † hieremiā.

CXXXVI.

ſ Oīa que hic amātur. 7 trāſeūt. que attēdentes ſancti nō ſe eis amore īmiſcent. ſed ſupra ſedēt contēnēdo et flent. vel eos qui rapiūtur. vel ſe qui captiui ibi ſunt.

S uper flumīa

† ſ In tā notabili loco.

† ſ Humiliati.

babilonis † illic † ſedimus et fleuimus: † dū recordaremur † tui ſyon.

† ſ Nō de alia re vt multi. † ſ vbi nichil fluit.

† ſ Sed. ſ Id eſt in malis. † ſ Que ſunt † ſ Babilonis.

† In ſalicibus † in medio † eius: † ſuſpendimus † organa noſtra.

† ſ duinlimus. ſ Subtraxim⁹. † ſ Scripturas et p̄miſſa dei.

† ſ Quare. † ſ In babilonia. † ſ temptantes nō p̄ficientes.

† Quia † illic † interrogauerūt nos † qui captiuos duxerūt nos: † verba † cantionū. Et qui † abduxerūt nos: hymnū cantate nobis de canticis ſyon. Quomō cantabim⁹ cāticū domini: in terra aliena? † Si oblitus fuero tui † hieruſalē: † obliuioni detur † dextera mea † Adhe-

† ſ dyabolus et angeli eius qui interrogare dicūtur dū illi interrogāt in quib⁹ op̄antur. † ſ Rationes aggratulationis noſtre.

† ſ vel canticorū. † ſ A ſocietate angelorum. ſ vel adduxerūt. ſ Ad has miſerias. ſ vbi interrogauerūt verba cantionū dicentes.

ſ Sed. ſ Q. ita dicunt nobis. ſȝ nos reſpondemus eis.

† ſ Illis nō cantaui ſed. ſ Inter verba illorū.

† ſ vt illis placere velim. † ſ aug. Condicōem ponit quā neceſſe eſt fieri ſ vel obliuiſcat̄ me.

† ſ vita eterna. † ſ aug. ſic p̄tingit vt p̄nūciat. ſ Id eſt obmuteſcā. quia vt quid ſonat qui canticū ſyon nō ſonat.

Caſ. Quaſi laudib⁹ ſtantiū in domo excitatus captiu⁹ lamentatōnem hanc incipit deſiderio patrie dicens. Sup flumina ⁊c.

Dū recordaremur. Aug. In hoſtili terra dulcis recordatio patrie. Sedimus. nō erecti p̄ ſuperbiā. nec iacētes per ruinā. Fleuimus. in colatū. Multi flent fletu babilonio. qui et gaudēt gaudio babilonio. quia gaudēt lucris et flent pro dānis t̄palibus. vtrūq̄ de babilonia eſt.

In ſalicibus. Aug. Que rigātur flumibus babilonis. ſȝ ſteriles ſūt in bono opere. Et ſūt in medio babilo. i. multū mali. i. cupidi. auari. Sunt em̄ aliqui in exteriorib⁹. nō ſic cōcupiſcentijs obruti. Ab his porcis et canibus ſcripturas auertim⁹. nō em̄ alligam⁹. ſed differendo ſuſpendim⁹. Caſ. vis doloris exaggerat̄. cū delectatō qua ſe ſolebāt ꝯſolari ſuſpenditur.

Uerba cantionū. Aug. Uel cāticoꝝ. vt quid p̄deſt xp̄s: vel que ē alia vita. Sed his qui pleni ſunt malis nō debem⁹ p̄cutere organū vt ſonet. ſed ſuſpēdere. Dyabolus aſtute querit. vt irrideat. vnde eſt reſpondēdū eis. quomō cantabim⁹. Paſſus aūt vndiq̄ interrogatores. adulātes. irriſores: rep̄henſores. quaſi inter eos p̄cliſtans animū erexit ad recordatōȝ ſyon. Et cōſtrinxit ſe iuramento dicens. Si oblitus ⁊c.

Quomō cantabimus. Aug. Cauendū eſt ne quis timēs talib⁹ diſplicere. affectet amicicias coꝝ et incipiat delectari in babilonia.

Dextra mea. Auguſti. Quidquid facis pro eternis dextra op̄atur ſi 7 alio intenderis. ſiniſtra ſe mimiſcuit. et in ea delectatus quaſi in dextera perdis eterna.

Adhereat. Caſſi. Mutus fiam in laudibus dei. quod eſt conſolatio fletus et miſeriarum.

reat lingua mea faucibus meis: ſi nō † meminero tui. † Si nō p̄poſuero † hieruſalē: in principio leticie mee. Memor eſto domine filioꝝ † edom: in † die hieruſalē. Qui dicūt exinanite † exinanite: † vſq̄ ad fūdamentū in † ea. † Filia babilonis † miſera. † beatus qui retribuet tibi † retributionē tuaȝ: † quā retribuiſti nobis. Beatus qui tenebit et allidet paruulos ſuos ad petrā.

† ſ Cum amore. vnde ſubdit ſi nō p̄poſuero.

† ſ Caſ. Id ē. ſi nō eſt michi precipua leticia d̄ e.

† ſ vel te o hieruſalē ſ ibi eſt ſūma leticia vbi deo fruimur

ſ Sed. ſ Aūt. ſ Ego ita me habeo. ſ O.

† ſ Qui et eſau. et ſeyr. carnaliū qui ſunt inimici ſanctorū. † ſ Quo euertere volūt hieruſalē. ſ Sequeſtratōis hieruſalē vt ipſi mali puniātur et boni coronētur.

† ſ Quidquid eſt in ea. † ſ Nec vn⁹ remaneat in hieruſalem.

† ſ Hieruſalē. ſ Eccleſia † ſ Sȝ o. vel tu. etiā.

† ſ in tua exultatōe. † ſ Sed. ſ Quia de⁹.

† ſ Alliſionē ſpūalē p̄ alliſione corporali. † ſ Odiū p̄ dilectione noſtra.

ſ ſpūm. ſ Chriſto. cui fit hui⁹ pſalmi tota confeſſio.

Pſalmus ipſi dauid.

CXXXVII.

ſ Laudabo

C onfitebor tibi dñe in † toto corde meo: quoniā audiſti verba † oris mei. † In conſpectu angelorū pſallā tibi. adora-

† ſ totū cor in arā tue cōfeſſionis impono totum accende flama tui amoris.

† ſ interioris mei cui prope ē deus. adherens iniquitati intus nō clamat et ſi extra vociferetur.

† ſ Et. ſ Corā āgelis pſalteriū et gaudiū meū eſt. nō corā hoīb⁹ qui neſciūt gaudiū iuſti. ſȝ putant miſerū quē uident flagellari.

Lingua mea. Aug. Canticū hieruſalē lingua noſtra: cāticū ſeculi lingua barbara. Mut⁹ eſt deo q̄ oblitus eſt hieruſaleȝ.

Memor eſto. Secūda pars vbi cōtra hoſtes ad deuȝ fit ꝯuerſio. Memor eſto. in die ſequeſtratōnis vt puniātur.

Filiorū edom Aug. Filij edom. id ē. ydumei ipedimēto fuerūt redificātib⁹ hieruſalē: vel in deſtructōe cōiſicti babilonijs. vnde dic̄. Filia babiloīs miſera. Edom. Moraliter eſt carnalitas. q̄ ad illicitos mot⁹ nos seducit.

Edom. Auguſ. Eſau oīes carnales. iacob ſpūales. maior carnalis homo. mīor ſpūalis. q̄ prius ē̄ q̄dem animale. poſtea quod ſpūale. oīes carnales inimici ſūt ſpūalibus. vnde ait: memor eſto. libera nos ab illis.

Exinanite. Caſ. A ſimili. ciſterne. vn̄ ſi aqua haurit̄ ad fūdamentū p̄uenit̄. Sȝ q̄d p̄deſt et vitā talib⁹ tollere quib⁹ in fundamēto qui eſt xp̄s: vita eterna eſt. dū putāt nocere mali. coronas dāt.

Filia. Aug. Per ſucceſſionē facta eſt filia babilonis ciuitas maloꝝ. ſic eccia hiˡlm ſcȝ ciuitas bonorū per ſucceſſionē filia ſyon.

Caſ. Filia ba. Morali. Caro que cōfuſionē peccatorū ingerit. cui digna cōpenſatō dat̄. vt ſicut cōcitat ad vicia repēſa ſubdat̄ virtutib⁹. Q̄d carni retribuere beatorū ē. qui etiā p̄uulos q̄ de carne naſcūtur. i. mot⁹ maloſ. anteq̄ creſcāt. ne ſint liberi et alliduūt ad petrā xp̄m. vt ꝯfracti diſpeant

Beatus qui te. Aug⁹. Quā retributōem: vt babilonia natos i mūdo dū p̄ui ſūt p̄entū et ſeculi ſuffocat erroribꝰ. Ita q̄ iā iuuenes data agnitōe dei. paruulos babilonis elidūt. i. naſcētes cupiditates āteqū robur accipiāt; ſic facilius vincūtur. ſed 7 maiores ad petrā occidende ſunt.

Pſalmus ipſi dauid. Caſ. Captiu⁹ qui fleuerat q̄ri redificata hieruſalē et templo. et quaſi cōciuis illi parti hieruſalē que nō fuit captiua. id eſt angelis: exultat et laudat primo beneficia ſibi data. Ex perſona igitur eccleſie que in ſuperioribus eſt ſpe expectans. ibi eſſe in re ait.

CXXXVII.

Primo cōmendat beneficia ſibi data. Secundo dicit quomodo hec ad omnes dilatentur ibi. Confiteantur tibi domine. ⁊c.

In cōſpectu. Aug. In laudando p̄pono michi angelos quib⁹ equari ſicut nūc: ita poſt dignitate expecto. Hi aūt in laude dei nichil aliud proponūt q̄ ipſum. In cōſpectu ergo angelorū. in ea puritate qua te cōſpiciūt

angeli. vt in te ſolo ſibi acquieſcāt. ego pſal.

Ad templū ſanctū. Aug. Intra nos eſt q̄ adorem⁹ vn̄ templū dei ſa ctū eſt quod e. v. tamē et in angelis habitat deus. angeli ſurſū. fideles deor ſum. ſed ſi gaudent de ſpūalibus nō de terrenis: ad illud templū adorant. futuri ſocij illorū pro quibus venit dominus angelorū.

Super miſericordia. Aug. Vniuerſe vie domini miſericordia et veritas. nō ſunt alie vie quib⁹ ad nos venit. nō ſunt alie quib⁹ ad eū ve niam⁹. has deo redde m⁹. miſericordiā in ſb ueniēdo. veritatē in iu dicando.

Super om. no. Caſ. Vel ſup nomen ſanctū tuū. cum nobis cultura tua īnotuit.

In anima. Et quia in aīma poteſt fie ri carnalis multiplica tio addit virtutē. q. n̄ aliud in aīma peto ni ſi virtutē.

Confiteatur. Caſ. Secūda ps vbi dicit quō hec bona ad oīnes ſint dilatanda. Q. meo exemplo. Cō fitean. ⁊c.

Omnia verba oris tui. Aug. Que modo vbiq̧ reuelata ſūt et ad oīnes gentes miſſa. quod ſignifica tū eſt in vellere gedeo nis. Qui itur⁹ contra madianitas petijt ſi gnū a domino. ſez vt vellus irrigaret. ſicca manēte area. deinde petijt vt vellere ſicca to complueretur area. Area: orbis terrarum. vellus: gens iudeorū. in medio orbe terrarū habens gratie ſacra mētū nō in manifeſto. ſed in nube ſecreti. tan q̧ pluuiā in vellere. ſ; expſſo vellere pluuia ī area manifeſta eſt. nō opta. Solus xp̄us ſuauitas pluuie eſt. i. gratie hunc ſolū neſcis o iudee in ſcripturis. ppter quē facte ſunt. quē orbis terrarū recipit. quo irrigata ē area Et ita vellere ſiccato. au. oīa verba ⁊c.

Magna eſt gloria. Aug. Si humiles ſunt hoc amant et cantant. nam ſi ſe extulerint: timeant quod ſequitur. qm̄ excelſus dominus.

Humilia reſpicit. Caſ. Nō eſt hic humana condicio. vbi humilis deſpicitur ſupbus reſpicit. Sed dominus humiles reſpicit.

Alta a longe. Aug. Nō hoc agit ſupbus vt min⁹ pfecte videatur a deo. ſed vt nō ſit cū illo a quo videt. Sed ſi cōtingit iuſtis tribulatō. adeſt deus viuificator. Vel alta longe alia littera. i. valde ſupbos qui nō inue nerūt tribulatōem et dolorē huius pegrinatōis. quia neſciūt vel nō amant verā patriā. his ergo neſciētib⁹ euenit tribulatō. quia eā nō agnoſcūt. Ecō tra in medio tribulatōis ſūt qui in hac vita degētes eam totā tribulatōz eē et miſeriā agnoſcūt. lugētes hunc incolatū vnde ſubdit. Sed Si ambu lauero in medio tui. Aliter nō viuificat niſi ī medio tui. vn̄ beati qui lugent. ve ridentibus.

Super iram. Auguſ. Hoc ipſum q̧ iraſcūtur michi tua eſt in illos animaduerſio. i. punitio. Eſt em̄ eis iraſci pena non tantū culpa. Dū ergo hoc permittis ſuper eos vindicte manū extendis.

Dextra tua. Nō habet deus dextrā vel ſiniſtrā. Sed dextra dei di cit felicitas eterna. Siniſtra felicitas tempalis. Aliquādo ergo non ſaluat in ſiniſtra ſanctos ſuos. ſed ſemper ſaluat eos in dextra.

Retribuet pro me. Aug. Quod ego nō poſſum. vnde nō voſmet ipos defendētes chariſſimi ſed date locū ire. vnde. Michi vindic. et ego

ſ. ſ. p eternis vt ſim ſoci⁹ angelorū.

bo ad templū ſanctū tuū: ⁊ confite

id eſt. laudabo te. Qua peccatorēʒ reſpi cis. Qua vocas.

bor noī tuo. Sup miſericordia

Qua pmiſſionē reddis. Qua remuneras.

tua et veritate tua. quoniā magni

Celeſtiū. terreſtriū. et infernorū. xpum. Ergo.

ficaſti ſup oē nomē ſcm̄ tuū. In

tempe vel ſine nube. vt quando ſine nu be cupiditatis. aug. Quia iā nō terrena pe to. nouo inſtructus teſtamēto. ſed hoc. multiplica bis in anima m. v. plene exprimit ſcm̄ deſideriū.

quacūq̧ die inuocauero te exau

Non in carne peto.

di me: multiplicabis in aīma mea

Nō aliud. in aīma Hoc iā fit quotidie.

virtutē. Confiteatur tibi domi

Moderati viri qui carnē regūt et ſpūi ſubdūt Cur. Obedierēt.

ne oīnes reges terre: quia audie

Que prius abſcōdita in vna gēte iudeorū qui bus credita ſunt eloquia dei. Reges terre vt uiatores.

runt oīa verba oris tui. Et cā

Que ſunt miſericordia et veritas. Hoc cantent.

tent in vijs domini: quoniā ma

Non regum.

gna eſt gloria domini Quoniā ex

aug. Si ergo volunt reſpici. ſint humiles.

celſus dominus et humilia reſpi

Supbos. aug. Si ſupbi. nō eū latent. ſed a longe vidētur Quia p gratiā nō eſt cū eis

cit: ⁊ alta a longe cognoſcit. Si

Que ſemp inſtat ſaltē a dyabolo. Si in hac vita fuero eam totā miſeriā reputans et verā patriam querens.

ambulauero in medio tribulatōis

re. dicit do. Vel tangit illud quod in euāgelio legit de xp̄o. qui cū vellet cē ſum ſoluere p ſe et pro petro illis qui tributū exigebāt dixit petro. vade et mitte hamū in mare et piſcē qui primo aſcenderit tolle. et aperi os eius et in uenies ibi ſtaterē. i. duas didrachmas. i. quattuor drachmas quē vt poſta puit pro nobis ſoluit. Chriſt⁹ ergo prim⁹ piſcis hamo mortis captus. pm⁹ ſurgens de mari. quia pmogenitus a mortuis. in cu⁹ ore inuenim⁹ duas di drachmas. i. quattuor drachmas. iiij. ſcʒ euā gelia. quib⁹ a reatu oē hui⁹ ſeculi liberamur. nec iam debitores re maneam⁹. Ibi em̄ oīa peccata noſtra ſoluū tur. Pro nobis ergo reddidit. qui p ſe nil d buit. in quo princeps mūdi peccatū nō inue nit. quare occideret

In finē pſal mus dauid. Caſſi. Pſalm⁹ profūditate myſteriorū plen⁹. vnd et obſcuriſſimus. Hec autē obſcuritas myſte riorū ex peccato primi pentis acceſſit. cui di ctū eſt. In dolore ⁊ ſu dore vultus tui veſce ris pane tuo. Ex pmo ergo peccato hāc penā ſubim⁹. quo in ſudore vultus noſtri. et labo re māducam⁹ panē q eſt xp̄us qui ait. Ego ſū panis viu⁹ ⁊c. in p phetis velatus in euā gelio manifeſtus.

Aug. Loquit to tus xp̄us tanq̧ vnus et integer vir. ppter ni miā vnionē capitis et corpis que ſignata eſt in primor parentū cō dicōne. quia et femina de viro eſt. vnde dicit iam nō duo xp̄s et ec cleſia ſed vna caro. q de nobis carnē ſuſce pit. nō aūt vna nobiſcū diuinitas eſt. quia ille creator. nos creatura. Quid quid ergo loquit ex pſona ſuſcepte carnis: et ad caput ptinet. qd iam aſcen dit in celū. et ad mēbra que pegrinātur in terra. vt ſint duo in voce vna ſi cut duo in carne vna. CXXXVIII.

Aug. Primo de noticia dei que oīa opa compbendit. et reuerſi ⁊ ex ultantis. que quaſi cogit eū qui latere nō poteſt reuerti. maxime cū manus dei ibi eū tetigerit. Secūdo dicit nō eſſe a deo fugiendum ſed ad ipm ibi. Quo ibo. Tercio quanta ſit exultatio reuerti ad deū ibi. Confitebor tibi. Quarto quomō mali ei nō noceant ibi. Si occideris.

Domine probaſti. Aug. Jam in hieruſalē reſtitut⁹. memor diſceſ ſionis ſue in qua deū latere nō potuit. in qua et eū ſecuta eſt manus domi ni. deliberat nō eſſe ab deo fugiendū. ſed ad eū p eū vnde ſibi magna nō no cent mala. hec eſt pſona totius humane nature reuertentis.

Intellexiſti. Caſ. Preſcientia deitatis hic oſtendit. Longe. non loco ſed tempe. quia oīa anteq̧ ſint videt. Semita. ad tacitas cogita tiones ptinet Vie. ad humanos actus. Funiculus. vel directio ad iu ſta iudicia. Nouiſſima. de incarnatōe vt verbū caro factū. Antiqua. eterna. In principio erat verbū. Hec ſunt noua et vetuſtiſſima. de quibus in leuitico dicit vel in lege vel in deuteronomio. Vetuſtiſſima veterū co medetis. et nouis ſupuenietibus vetera pijcietis. Alia em̄ ſunt vetera. Alia noua. Alia vetuſtiſſima. Vetera ſunt pmiſſiones legis et pphetarū de ve turo tunc xp̄o. Noua ſunt pmiſſionū ipletio. veritatis exhibitio. Vetuſtiſ ſima que ad diuinitatis eternitatē ptinent. Nouis ergo ſupuenietib⁹ vete ra ſunt proijcienda. ſed vetuſtiſſima ſeruāda. Quia exhibita veritate dñica

Super id quod poſſūt inimici eſt manus tua. poſſunt enim vt plus occidere. ſed nō a te ſepare vel amplius vindicās dū diutius licet eis cōtere re me. quia vel moriūtur vel cōuertūtur. vt pauci iam aperte impugnēt nomen chriſtianū.

viuificabis me. ſup iram inimico

rū meorū extendiſti manū tuaʒ: et

Nō ſiniſtra que tpaliter ſaluat. Q non ego ſed dominus. vel. domine retribues. Pro me preciū redemptōnis.

ſaluū me fecit dextera tua Dñs

Q. nolo diem hominis. qui tpalis. ſed eternū.

retribuet p me. domine miſericor

In eternū. Q homines ſumas. vel iuſti ficati a te. noſtra opera ſi uideris damnas. tua ſi videris coronas.

dia tua in ſeculū: ⁊ opera manuū

tuarū ne deſpicias.

xpūm. Attribuit toti chriſto.

In finem pſalmus dauid.

CXXXVIII.

Scdm q̧ ego homo. ut in paſſione. Experimentis:

D omīe proba

Nō q̧ ante nō nouerat. ſʒ aliiſ tūc notū fecit. vt in reſurrectōne. voluiſti. approbaſti. ſecūdū voluntatē tuaʒ fa ctū eſt. vt enim xp̄us caput ſedit. et reſurrexit ſic ⁊ ſui ſedēt hūiles in patiētia. ſurgūt erecti in ſpē ui te eterne. ſedent pſitentes peccata. ſurgunt iuſtifi cati gratia.

ſti me et cognouiſti me. tu cogno

humilitatē in paſſione. glorificatōnem in reſurrectione.

uiſti ſeſſionē meā: et reſurrectōem

meā Intellexiſti cogitatōes meas

aduentus figura ⁊ ꝓmiſſio ceſſare debet. Inde eſt ꝙ tres miſſe in natali domini celebrātur. In prima de eterna filij genitura cantat᷑ domin⁹ dixit ad me. In ſecūda de ꝓmiſſione aduētus. lux fulgebit. In tercia de impletōne ꝓmiſſionis. puer natus. ꝛc. Et quia ille idem qui eſt dei filius factus eſt hominis filius. ideo in illo miſſe officio vbi cantat᷑ de eterna genitura. domin⁹ dixit legit᷑ euāgeliū de tempali xp̄i natiuitate. liber generatōnis. Et in miſſa vbi de tpali cantat᷑ natiuitate. legit᷑ euangeliū agens de eterna verbi genitura. Cantat᷑ enim puer natus eſt. Et legitur in principio erat verbuz. Et quia veritate exhibita figure ceſſare dēbet. Ideo officiū ad ꝓmiſſionē ptinens ſequētibus diebus non repetit᷑. Sed illud qđ pertinet ad ꝓmiſſionis cōpletōem ſcʒ puer natus eſt nobis. Sciencia. patris p eū ꝑdicata. Mirabilis facta eſt. hominibus. q̇bus tot arcana patuerunt. et Conforta ta eſt. ī pectoribꝫ hominū. Nō potero. Ecce dēitas hūane cōdicionis. quia homo aſſumptus diuine ſubſtantie nō pōt equari.

Delonge. Aug. Cū adhuc in pegrinatione ſū anteꝙ̄ ad patriā veniā. vt filio minori redeunti occurrit pater. quia itellexit ei⁹ cogitationes de longinquo qui apud ſe dixerat egeſtate ꝯfectus Surgā et ibo ad patrē meū. Semitam meā. ſcʒ malam quā iui patrem deſerens. Et funiculū meū vel limitē: quo uſꝙ̄ puenī. longe quidē ierā ſ tu ibi. Ut depbēſus fugitiuus loquitur: ſequente ſe vindicta dei.

† ʃ Arctiora precepta. † ʃ uel directionē. ʃ Limitē. ʃ hereditatem.
delonge: †ſemitā meā et †funiculū
ʃ Opera.
meū inueſtigaſti. Et omnes vias
† ʃ Sine veritate. ʃ uel dolus.
meas ꝑuidiſti: quia nō eſt †ſermo
ʃ Et vere preuidiſti. quia.
in ligua mea. Ecce cognouiſti oia
† ʃ Secūdū hominez.
nouiſſima et antiqua: tu †formaſti
† ʃ vel grauaſti. ʃ vt iuuares. vnde. Man⁹ enī mea auxiliabitur ei. † ʃ Quod nō ſup ꝑmū.
me ⁊ †poſuiſti †ſup me manū tuā.
† ʃ hominibus quibus tot arcana patuerunt.
† ʃ per illū ſcʒ pmū hominē deſpicabilis.
†Mirabiliſ facta eſt †ſcientia tua
† ʃ per meā predicatōem. † ʃ Infirmata p illū adam. † ʃ tamē. † ʃ veritas humane condinis oſtenditur.
†ex me: †confortata eſt: †⁊ non †potero ad eā.
ʃ Quaſi nuſꝙ̄
Quo ibo a ſpiritu tuo
† ʃ preſentia. ʃ Ab ira. † Mente ad superceleſtes angelos. ʃ Nuſꝙ̄ quia. ʃ vt in aſcenſione fecit.
⁊ quo a †facie tua fugiā. † Si aſcēdero in celū tu †illic es: ſi† deſcendero ad †infernū †ades.
† ʃ Quia ꝙ perſtitit angelus tuū eſt. ʃ vbi locandus ſū ad dextrā tuā † ʃ vt fecit cū expirauit
† ʃ Ad eos qui nō pſtiterūt. † ʃ Per vindictaʒ
ʃ Cuius virtute aereas poteſtates debellauit.
† ʃ Si bona facere volo. nō ſine te.
† Si ſumpſero pēnas meas †diluculo: ⁊ habitauero in †extremis maris. † Et
ʃ virtutū. † ʃ vel in directū. vt nec erigar preſumptione. nec mergar deſpatione.
† ʃ Non in medio vbi mergerer. † ʃ Scʒ ades. ʃ quia

Et omnes vias pṛuidiſti. anteꝙ̄ irem eas. et permiſiſti me in labore ire vt redirem ſi nollem laborare. hoc fateor. quia nō eſt dolus in lingua mei iā in tua gratia iuſtificati. Nouiſſima mea. quando porcos paui. Antiqua. quando partē ſubſtantie petij hoc ſcđm parabolā. Sed myſtice. antiqua. quando p antiquū peccatū lapſi ſumus. Nouiſſima. pena quando in hanc mortalitatē venim⁹. que eſt vltima ſi redire volumus. alioquin reſtat eterna. Formaſti me. ad labores ad q̊s oēs nati ſum⁹. Poſuiſti ma. vel ꝑuaſti vindicē. grauantē ſupbum ſalubriter. vt erigat humilē. In grauata manu. Ex me. id eſt. ex peccato meo. Mirabilis. et icompꝑhenſibilis. michi Facta eſt ſcientia tua nō eſt michi facile cōtemplari te. quē ſuperbus reliqui. vt prius erat cū eſſeʒ apud te. quando dixi da michi partē ſubſtantie. Confortata. vel inualuit. Et nō potero ad eā. attigere ex me. Poſuiſti ſuper me manū tuā. Aug. In exodo legit᷑ dominus dixiſſe moyſi. Non poteris videre faciē meā. Sed ponā te in foramine petre. et ꝓtegam te dextra mea donec tranſeaz. tollāꝗ manū meam. et cū tranſiero poſteriora mea videbis. Moyſes eſt iudaicus populus. manus domini ſup eū. vt nō videat faciem tranſeuntis. Cecitas eſt in iudeis. vt nō cognoſcant diuinitatē chriſti. donec p paſſionē tranſeat de hoc mūdo ad patrē. Poſt tranſitū tollit dominus manū ſuam. et videt moyſes poſteriora. quia poſt reſurrectōnem ablata eſt cecitas eorū qui crucifixerant dominū. Sicut ergo ſup gentilē populū poſita manu dei incompꝑhenſibilis facta eſt ſcientia dei. Ita grauata manu ſup moyſen. i. iudeos. nō potuerūt videre chriſtū eſſe deū. donec trāſijt ad patrē. Tunc enī ꝑdicante petro multi de illis cōuerſi ſunt. Concluſit ergo deus oēs vel oīa in infidelitate. vt omniū miſereat᷑. Et cū fugitiuus te nō lateo. cuius limitē vides. Quo ibo a ſpū. quo plenus eſt mūdus. Spūs enī domini r. o. t. Quo a facie t. f. vertit ſe hac et illac. quaſi querens locū fuge. Si aſcendero. ſi me extulero. inuenio repſſorem. ſi de iuſticia mea ſupbiero. Tu ibi es. cuiuſ vere eſt iuſticia. Si deſcendero peccando venero. Ad infernū. vel in ꝓfundū. et nolens confiteri dicam. quis me videt. Ades. vt vindices. Inuenit conſilium. ſed ſic potero fugere iratū. Si ſumpſero pennas. duas alas charitatis quas pdideraʒ.

Quo ibo a. Aug. Secunda pars vbi iā deliberat nō eſſe ab eo fugienduʒ ſ ad eū. ab irato ad placatuʒ. qđ erit per ipſum.

Pennas. Caſ. Que mee ꝓtātis. id ē. efficaciā deitatis q̄ corpus de ſepulcro leuauit. has ſumpſit diluculo. ante lucē. i. tempore reſurrectōis. et habitauit in extremis m. hoc eſt ſup ſeculi ampliſſimū finem.

† ʃ vt erigar. quaſi in aere. nō tangens celū per elatōnem. nec terrā per deſpatōnem.
ei illuc manus tua †deducet me: et
† ʃ Ne recidam. † ʃ gratia. ʃ filius verbum michi vnitum. ʃ Michi
†tenebit me †dextera tua. Et dixi
† ʃ yronia. irriſio hoc opinantiū. ꝙ ipſe qui lux cōculcetur a tenebris. † ʃ tot mala ſeculi.
†forſitā †tenebre cōculcabūt me: ⁊
† ʃ Illi qui prius nox. † ʃ Erit. ʃ Illuminabūtur a me. † ʃ delicie noſtre xp̄s in quo exultamus.
†nox †illūiatō mea ī †delicijs meiſ.
† ʃ Peccata et homines mali myſtica ſcripturaꝝ
† ʃ auguſ. Sed flagellando erudis. et uera luce illuminas.
Quia †tenebre nō †obſcurabūtur
† ʃ huius noctis. ʃ tenebroſus et obſcurus ſermo. † ʃ Pateſiet ſicut apertus ſermo.
ʃ A te.
a te. ⁊ †nox ſicut †dies illuminabitur: †ſicut tenebre †eius †ita ⁊ lumē eius.
† ʃ Et cū hoc ſit. † ʃ Scripture. ʃ Noctis ſunt. † ʃ Indifferenter. ʃ Quia in utriſꝗ in opertis et apertis ſimul ueritas eſt. et utraꝗ p chriſtū reuelata ſunt.
† ʃ ut ſine peccato fieret conceptus meus.
Quia tu †poſſediſti renes
† ʃ Et. ʃ Prepoſtere hoc dicit. prius enī eſt. ſuſcipere ꝙ̄ poſſidere. † ʃ uirginis marie.
ʃ de cōſuetudine mee ciuitatis babilonie in qua prius nat⁹ ſū captiu⁹ nō indifferēter habebaʒ lucem et tenebras noctis.
meoſ: †ſuſcepiſti me de †vtero mr̄is
† ʃ Ideo. ʃ Laudabo.
mee. †Confitebor tibi quoniam
† ʃ aug. Eo ipſo quo te miramur terribilis es. et ita cū tremore gaudemus. quia timem⁹ ne ſuperbi perdamus qđ humiles percepimus. † ʃ Per illū ſcʒ adam decidit homo. per me eminuit ꝙ̄ ſis magnificus.
†terribiliter †magnificatus es: mi-

Et habitauero in extremis. Aug. Vente in fine ſeculi. vt nō ſeculū amem: ſʒ eius finē. in quo ſit michi requies. ſed et ipſe illuc ducit. vnde ſubdit. etenī illuc manus tua. ꝛc. Conſiderans autez longinquitatem vie. ſubdit. Et dixi forſitan te. cō. m. abundat iniquitas ſeculi. qua penne charitatis refrigeſcere poſſunt. et quia in nocte deſpaui tranſire mare nox michi facta eſt illuminatō. venit mulier. ſapientia dei. que dragmā vbi eſt imago regis. i. hominē perdiderat accēdit de ſe lucernā q̄ de luto ē. i. carnē ⁊ nocte illūiata inuenit dragmā.

Et dixi. Aug. Deliberaui. Forſitan tenebre. tenebras dicit illā inferiorē partē rationalis creature cōtrariā inſiſtentē ſcilicet iniquos hoīes vel carnē vn̄ tiet. Et eſt. Tenebre. id ē. inferior rationalis creatura ſiniſtram tenēs viā. Conculcauerūt me. ita timebā. ſed Nox fac. illu. erit in deli. m. id ē. illi qui prius nox illuminati erunt in delicijs. Quia te. pccōres Nō o. a te. et nox. peccator de gentib⁹. Sicut dies. id ē ſancti de iudeis. Sicut te. ita et lu. ꝛc. quia quatenus agnoſcis: eaten⁹ ignoſcit ſed vnde hoc michi: quia tu poſſediſti r. m.

Nox. Aug. Que erat horror. illuminata eſt delicie.

Quia tenebre. Aug. Qui nō confitetur peccata. ſuas tenebrat tenebras. ſed ſi confitetur: deus illuminat.

Sicut tenebre eius. Aug. Noſtre noctis. id eſt. humane vite miſerie. Nox eſt ſeculi aduerſitas. dies: eiuſdē proſperitas. ſed ſi deus habitat in anima. promittens aliā lucē. et docens nō letari proſperis. vel frangi aduerſis: incipit homo his indifferenter vti: et ſic eſt ei nox huius noctis vt dies eius. et ī oīni tēpore benedicit deum vt iob. et ſi hoc eſt: tenebre nō cōculcabūt quē lumē non extollit.

Quia tu poſſediſti renes meos. Aug. Unde hec differentia tibi: quia interior poſſeſſor nō ſolū cor. i. cogitatōnes tenet. ſed et renes. i. delectatōnes. vt nō delectet lux noctis ſed lux ſapientie ſue.

Confitebor tibi. Aug⁹. Tercia pars vbi dicit reuolanti ad deum. deo illuminātē: renes poſſidēte quanta eſt exultatio ⁊ multiplicatio.

Anima mea cognoſcet. Aug⁹. Jam cognoſcit anima mea valde ante erat mira ſcientia tua ex me·nec poterã ad eã: ſed modo poſſũ quia no ctẽ illuminaſti·renes poſſediſti·de vtero ſuſcepiſti·i·quia venit michi gra tia tua et illuminauit me.

Non eſt occultatũ os meũ. Aug. Os ab oſſe·nõ ab ore. Eſt er go quedã firmitas interior que eſt abſcõdita hoĩbus, ſed tu qui feciſti eã vi des. que frangi nõ poteſt·occidi eñ poſſunt ſancti ſed flecti nequeũt. vnde hoĩbus extra triſtes vi dẽtur. deo aũt qui in tus videt gaudẽt. vñ apſus. Quaſi triſtes ſemp aũt gaudentes.

Subſtãtia mea. Aug. In carne·et tamẽ os nõ cedit malis huiꝰ inferioris. nõ ita mirũ ſi angelus ẽ for tis qꝫ ſi caro fortis·qꝺ eſt ex oſſe occulto. ſed quid de his in quibus non eſt hec fortitudo. xpũs qui vt caput di cit patri. Imperfe ctũ et titubãtes reſpi cis vt petrũ ne pereant. Et omẽs ſcribẽ tur noĩabunt nõ mo do perfecti·ſed et imp fecti nõ ergo deſperẽt.

Imperfectum meũ. Aug. Qui huc vſqꝫ locutꝰ eſt ex pſo na corpis, hic iam loq tur ex pſona capitis.

Dies formabũtur. Vel per diem er rabũt. dies hic manẽs adhuc erat xpũs. vn de dicebat· ambulate dũ lucẽ ha· Qui inter ſuos multa mira fece rat·et tamẽ ĩpfecti tre pidabant vt ⁊ petrus: ne in morte eũ pderẽt. Et hoc eſt quod hic ait. Omẽs ſcribent. ſ tamẽ per diẽ errabãt. ĩpfecti adhuc de xpo nõ recte ſentiẽtes. ⁊ ne mo pſus fuit in illis q̃ nõ erraret· nec ille qui dixerat·tecũ ero vſqꝫ ad mortẽ·ſcꝫ petrus qui illũ ante cõfeſſus fuerat dei filiũ, ſed tũc timuit ne ſi cut filius hoĩs moreretꝰ ⁊ nõ reſurgeret vt dei filiꝰ. Erat vtiqꝫ filiꝰ dei, erat et filius hoĩs. Filius dei in forma dei patri equalis. Filiꝰ hoĩs in forma ſer ui in qua patre minor eſt. Timuit ergo petrus ne in forma ſerui piret forma dei·et nõ potius pſumpſit quia ex forma dei reuiniſceret forma ſerui. Per diẽ ergo errauerũt: cũ hic poſitũ dñm nõ intellexerũt·ſed nõ pierũt. qꝛ imp fectũ meũ viderũt oculi tui. vñ et ſubdit. Et ſi errabãt·inde tamẽ nimis ho norati ſũt·ijdem ipſi qui errabãt· et in quibꝫ nemo fuit qui nõ erraret· Amici tui facti ſunt o deꝰ·et michi honorati nimis qꝛ factũ eſt in illis os in occul to·poſt reſurrectõem qñ induti ſũt virtute ex alto qua cõfirmati verbũ dei vbiqꝫ pdicauerũt·et p eius noĩe paſſi ſũt. in cuiꝰ paſſione trepidauerũt. Et nimis cõfortatꝰ ẽ pricipatꝰ. qꝛ facti apoſtoli duces et paſtores eccleſie.

Dinumerabo. Aug. Q. merito ego illos cõfortaui·qꝛ ego nõ aliqs homo dinumerabo eos·quos in fide genuerũt. Et ipſi enumerati ſup are nã multiplicabũtur. Quaſi tã innumerabiles nati ſũt p illos· qui p diẽ er rauerũt. qꝫ innumerabilis ẽ arena. Et dũ ait dinumerabo oſtẽdit qꝫ deo nu merabiles ſũt. Subdens vero ſup arenã oſtẽdit nobis innumerabiles eſſe. vnde et in pmiſſione dictũ eſt abrae. Multiplicabo ſemẽ tuũ ſicut ſtellas ce li et ſicut arenã maris.

Adhuc ſum tecũ. Sicut ante mortẽ quod putauerũt ſe tuliſſe in dei. Vel adhuc·i· ipſa morte quod nõ videt de mortuo· vel et ſi reſurrectio ſit ſignũ deitatis: tamẽ adhuc ſum occultꝰ pluribꝫ. tecũ·id eſt·vt tu.

Aug. Adhuc ſũ tecũ. Nondũ cũ ipſis p noticiã·qꝛ nõdũ agnoſcũt·quia nõ mox poſt reſurrectõem xpm agnouerũt. Vel toto hoc tpe tecũ ſũ in oc culto ad dextrã patris anteqꝫ reuẽlet in ea claritate qua venturus eſt.

Si occideris. Aug. Quarta pars quomõ a malis nõ noceatur ei.

Aug. Si occideris. Subdit quid interea patit p cõmixtõne malorũ in eccleſia·et p ſepatõem hereticoꝝ dicẽs. Si occideris d·⁊c. Ordo verborũ. Si occideris d·p· Ac cipiẽt occiſi in vanita te. Ciuitates ſuas ·i· populos ſuos va nos·qui inflatos noĩe iuſticie ſequũtur vni tate dirupta. Eſt autẽ occaſio inflatis hereti cis ſeducẽtibꝫ populos ſeparandi ſe et illos ab vnitate·qꝛ mali ibi ſunt·i·in eccleſia quibꝫ nolũt miſceri·et ſũt ve re nõ mõ boni quos in famãt·ſed et certe ma li·et hac occaſione ſe ⁊ alios corpaliter a bo nis diuidũt. Et etiam ideo·qꝛ monet bonos, vt a malis ſe ſeparent. Ideo interponit viri ſanguinũ d·a m·quo niã dices (alia littera) in cogitatõe·i·ideo ſe ducũt in ſepatõe pro pria vanos populos. qꝛ tu o deus dices·i·v mittes in cogitatõe iu ſti vt dicat mal. Viri ſanguinũ d·a m·i. mo nes bonos vt a malis ſe ſepent nõ corpe vel loco ſed mẽte·nõ apte adhuc·ne et bonos de ſerãt·ſed puritate vite. Nõ modo dicat deus malis in cogitatõe bo norum: in iudicõ dicet apte. amẽ dico vobis nõ noui vos. diſcedi te a me.

Nõne qui ode rũt. Q. ſi occideris. nõne q̃ oderũt te o·il· ⁊ ego occidã.

---

† ſ Nõ modo tu † ſ Circa me † ſ Quia nemo cognouit patrẽ niſi filius † ſ vel valde † ſ diuinitas· † ſ Id eſt. malis occultũ· † ſ Secundũ hominẽ. † ſ Ille inter angelos: nõ tamẽ ſtetit. ſ Id eſt·de fragili terra. ſ Et ideo miſericorditer viderunt· ſ In me ſcꝫ· ſ Inſtruenẽ

rabilia † opera tua: † ⁊ aĩma mea co gnoſcet † nimiſ. Nõ eſt occultatũ † os meũ a te qꝺ feciſti † in occulto: ⁊ † ſubſtantia mea in † inferioribus terre. Impfectũ meum viderunt oculi tui·et in libro tuo omẽs ſcri

† ſ Maiores vt apoſtoli de quibus dies dici erũ erat verbũ. ſ In me a quo pfectõem gratie ſu mũt † ſ Quia non dicũtur petri vel pauli. ſed chriſti·a quo chriſtiani· ſ Deorum. ſ vel dij.

bẽtur: † dies formabũtur et † nemo in eis. † Michi aũt † nimis hono rificati ſunt † amici tui deus: † nimiſ confortatus eſt principatus eoꝝ.

† ſ Sed tamẽ· † ſ valde. † ſ Quia ſunt. † ſ vltra qꝫ dici poſſit· † ſ Merito cõfortaui qꝛ dinumerabo·vel putas ne paucos bonos p eos natos eſſe. dinumerabo eos qui ſunt ſtelle·et multiplicabũtur ſup iudeos qui arena propter ſterilitatẽ. † ſ tam innumera biles nati ſunt per illos qui per diẽ errauerũt· ſ Nobis innumerabiles

† Dinumerabo eos et ſup † arenã multiplicabũtur: † exurrexi et † ad huc ſum tecũ. † Si occideris deꝰ † peccatores: † viri ſanguinũ decli nate a me. Quia † dicitis in † cogi tatione: accipiant in † vanitate ciui tates ſuas. Nonne qui oderũt te domĩe oderã: ⁊ ſup inimicos tuos † tabeſcebã. † Perfecto odio ode rã illos: † inimici facti ſunt † michi. † Proba me † domĩe † ⁊ † ſcito cor meũ: † interroga me et cognoſce † ſe mitas meaſ. Et vide ſi via iniqui tatis † in me ẽ: † et deduc me in † via eterna.

† ſ hoc totũ iõ. qꝛ· ſ A morte † ſ donec om nibus videar in iudicio· † ſ id eſt quãdo· ſ tecũ ſum ſed tamen adhuc patior ab hereticis in corpore meo ſ in futuro· ſ Cũ per ſuperbiã amittũt gratiã. † ſ Hereticos qui faſtu ſupbie ab alijs ſe diuidũt· † ſ dicens. ſ Qui oderũt fratres. † ſ de preconibꝰ meiſ. † ſ qꝺ peiꝰ eſt qꝫ in ore ſ vel ent. † ſ nõ quidẽ in eternitate· ſ Populos ſuos. ſ zelo·domus tue vidi in ſenſatos et tabeſcebam. † ſ traſcendo peccatis eorũ. † ſ vtiqꝫ quia et· † ſ ipſi heretici. † ſ Non tantum dei. † ſ qꝫ libere cũcta egerim· † ſ tu· quod non po teſt homo. nõ hereticus· † ſ Pro·id eſt. † ſ Quia nõ conſentio factis malorũ· † ſ Quaſi queſtionibus· interrogatus nõ poteſt negare que geſta ſũt. † ſ Conſilia et cogitatões ſ vt quid. † ſ faciendo vel conſentiendo. ſi quid autẽ inue nis ĩ via mea quod diſpliceat. quia via mea mor talis eſt tu deduc in via eterna que eſt xpũs vbi nulla eſt iniquitas·quia ſi quis peccat·aduocatũ habemus apud patrẽ ihesũ. † ſ Me hominem ad dextrã tuam. † ſ Chriſtꝰ eternus eſt qui di xit ego ſum via. ſ id eſt·p verbũ tibi coeternũ· ſ Chriſtum· ſ dirigens. ſ Eſt· ſ Eccle ſie que hic loquitur.

In finem pſalmus dauid.

CXXXIX

Eripe me do mine † ab hoĩe malo: a viro † iniquo

† ſ aug. Nõ ab vno ſed a toto ge nere cũ principe dyabolo· qui ho mo dicit in figura. vnde. inimicus homo hoc fecit. qui ſupſeminauit zizania. et vir qꝛ fortis ad nocẽdũ † ſ Quia nocet· Aug· omĩs malus nocet.

Aug. Quaſi heretici nõ intelligẽtes accuſant in bonis cõmunionẽ ma loꝝ. Sed quid calũniant dicit corpꝰ xpi de cõmixtõne maloꝝ. nõne qui o· Quaſi ſacramẽtis maloꝝ nõ factis cõmunico. Et zelo domus tue ſup eos tabeſco. ſed tamẽ perfecto odio·i·iniquitates coꝝ odi·nõ naturam. quomo do ergo permixtione eorũ cõtaminor.

Proba me domine. Aug. Hucuſqꝫ d hereticis et alijs eos ſequẽ tibus ab eccleſia ſeparatis. nũc etiã agit de malis vel vicijs ſibi coniunctis quos patitur eccleſia et gemit.

Aug. Quaſi heretici ſe et alios ſeparãt. ergo cũ ſepatis occiſis et ſuis ſe quacibꝫ reſtẽt mali inſeparati ĩter quos gemit eccleſia·quos et patit. Quid aũt pba me et ſcito cor. hec cõſciẽtia eſt et ſpes filie regis intrinſecꝰ. q̃ eſt in ter filias vt liliũ inter ſpinas·quaſi. illi inimici. tu vero deus proba.

In finẽ pſa. da. Aug. Cõqueſtio. gemitꝰ·oratõ corporis xpi· inter malos cõſtituti nõdũ habẽtis in re ſed in ſpe bonũ vbi eſt plena exultatio.

Monet vt cõtra mala ſeculi deum oremus. CXXXIX.

Caſ. Priꝰ pponit qui hoſtes que mala monẽt·opponẽs eis pces. Se cũdo dicit quod auxiliũ habeat cõtra mala ibi· dixi dño. Tercio que ſunt mala inimicorũ aperit ibi. Caput. Eccleſia q̃ inter malos laborãs clamat.

A viro iniquo. Aug. Iniquꝰ eſt qui nocet. vnde cũ dixiſſꝫ ab homĩe malo·quaſi exponẽs ſubiũxit a viro iniquo, ſignificare volens qꝫ oĩs malꝰ iniquus, quia vel ſibi vel alijs nocet. Et alij quidẽ nocet·vel mox vt malus

eſt. vel poſtea. Sūt eñ quidā mali. qui nō vidētur iniqui. quia nō ſunt ſe-
ui· nō aſperi nō pſequētes et pſſuras hominibus facientes. ſed tamē luxurioſi
ebrioſi· voluptatib' dediti· qui et ſi alijs nocere nō videtur· ſibi tamē nocēt
et ita nō ſunt inocētes. Innocēs eñ eſt. qui nec ſibi nec alij nocet. Si quis
tamē alte ꝯſideret · etiā alijs nocet· ſaltē exēplo. quia viuit tecū· et ad id qđ i
agit iuitat · poſtea vero nocebit etiā opere. cū eñ que habet voluptuoſe v
iuendo conſūpſerit· poſtea rapit alijs quod effundere poſſit. Ex voluptate
ergo et luxuria quib'
alijs nocere nō vide-
bat' pcedit quo te pū-
gat. Sicut ſpine in ra
dice lenes· ſed inde p
cedit quod pūgit. In
cendat' ergo radix · et
nō eſt vnde pcedat ſpi
na. Ita dū quis volu
ptuoſe viuit· nulli no-
cere videt'. ſed poſt ra-
pit qđ effundat. Cor-
rigat' ergo voluptas
tanq̄ radix et rapina
nō naſcetur.

Qui cogitaue
rut. Qualiter mali p
ſequūtur exequit' im-
pugnāt eñ bonos tri-
bus modis. ſcʒ lingua
manu· et corde. Et de
corde pmittit dicens.
Qui cogi. Q. d. Eri-
pe me a populo malo-
rū. Aug. Qui et ſi in
labijs plerūq̄ bona p
tendāt· tamē cogitaue
rūt iniquitatē in corde

Acuerūt. Quali
ter in lingua pſequan
tur oſtendit.

Sicut ſerpen-
tes. Aug. In ſerpen
te eſt aſtutia· et dolus
nocendi. Ideo et ſer-
pit nō habens pedes
vt nō audiat' cū venit
lenis eſt eius tractus ſ;
nō rectus. ſic mali ſer-
punt ad nocendū. ſub
leni tractu habētes oc
cultū venenū. vñ ſub-
dit· venenū aſpi· ſ. l. e.

Cuſtodi me. De
pſecutōne q̄ fit manu·
id ē· opere ſubdit.

† ſ Eripe a populo malorū· et maxime ab his·
ſ facilius vitaret apta inimicicia q̄ occulta quia
nulla peſtis efficacior q̄ familiaris inimicus·

eripe me. † Qui cogitauerūt iniq̄-
† ſ Et ſi ñ in labijs bona· † ſ Cōtinua leticia nō
laſſata per morā·

tates in † corde: † tota die conſtitue
† ſ Bella ſemp de cordibus· et ſi verba pacata·
† ſ verba nequitie ſue polierūt † ſ Impugnāt
corde· lingua. manu.

bāt † plia. † Acuerunt † liguas ſuas
† ſ Inſanabile.

ſicut ſerpētes: venenū † aſpidū ſub
† ſ aug· In labijs aliud habent· † ſ Caſ· Quia
validus eſt ad nocēdū vnde princeps mundi dr.

† labijs eorū. † Cuſtodi me domie
† ſ dyaboli. † ſ Mēbris eius p quos conatur
quod p ſe nequit·

de manu † peccatoris : ab † hoibus
† ſ vt nō noceant. † ſ aug· Nō dico vt non no
ceant in cauſis ſeculi· ſed in via dei·

iniquis † eripe me. † Qui cogita-
† ſ vicinas vie dei foueas parant ſ decipere a
via dei retrahere·

uerūt † ſupplantare greſſus meos:

abſconderūt ſupbi laqueū michi.
† ſ Peccata ſua que michi ſuadent facere·

Et † funes extenderūt in laqueū:
† ſ Non. in. † ſ aug. Nō exeas a via. i. a prece
ptis dei et non ruis in ſcandala.
ſ vbi.

† iuxta iter † ſcandalū poſuerūt mi-
† ſ Illi homines. et nō mei·

chi. Dixi † domino deus meus es
† ſ Nō aliud quero· † ſ deprecationes malorꝫ
ſine voce· quia ſine vita· i. affectu charitatis·

tu: † exaudi dñe † vocē deprecatōis

mee. Dñe dñe virt' ſalutis mee:
ſ Id eſt. in pugna foris contra fictos· intus con
tra legē mēbrorū gratia refrigerat·

obumbraſti ſup caput meū in die
ſ tradidit illos deus in deſideriū c. eorū.

belli. Nō tradas me dñe a deſide

Caſ. Cuſtodi me. quia p multa fallit que nequit pcauere:

Superbi. Aug. Hoc noīe breuit' totū corp' dyaboli explicauit· inde
eſt q̄ et iuſtos ſe dicūt et nolūt confiteri · Omis ſupb' ꝛ inuidus ē ſicut dya
bolus qui inuidit homini quod pdidit.

Et funes. Aug. Unde eſaias. Ve his qui trahūt peccata ſicut reſteꝫ
longā· quia addūt peccata peccatis. vt qui defendit qđ male agit· et cū ad-
ulterio addit homicidiū· et p illo veneficiū· pducitur reſtis nō de rectis ſed
tortis filis. vt ſit ei vnde ligētur pedes et man' et mittatur in tenebras ex·

Dixi domino. Aug. Dyapſalma. Secūda ps qđ auxiliū contra ma
la· Q. d· tot modis mali impugnāt. et quod eſt remediū· inter tot et tanta
mala. dixi d· d· m· magna fiducia et ſi omniū de' pprie tñ eorꝫ q̄ eo fruūtur.

Exaudi vocē. Aug. Vox hoim et aimatorꝫ· ſonus eſt ceterorꝫ. qui er
go pcant' deū et nō de eo bene ſentiūt· ſonū habent. qui bene vocē q̄ ē vita
et anima depcatōnis. Talis dic. Domie deus· i· veriſſime domine. nō
vt homies domini · qui emūt ſaccello· tu ſanguine.

Uirtus ſalutis. Aug. Qui das vires ſaluti mee. videbat picula. ma
la abundātia. p quib' refrigeſcit charitas. ſed vt vidit ſolatiū ſcʒ q̄ qui pſe
ueraucrit vſq̄ in finē hic ſaluus erit. pſeuerātia igit' ad virtutē pertinet· q̄a
ergo difficile eſt in longa via pſeuerare· tu es virtus vt pſeuerādo ſim ſalu'
Et vnde ſpero q̄ es virt'· quia obūbraſti. ad hoc valebit michi obumbra

culū vt eſtū nō patiar a me ipo· a meo deſiderio· quo locus ſit dyabolo. ſi-
ne quo nichil facit· quantūcunq̄ ſeuiat hoſtis.

Non tradas me. Aug. Dyabol' pponit lucrū vt trahat te ad frau
dē· nō habebis lucrū niſi fraudes. lucrū eſca eſt· fraus laqueus. quē ergo vi
cit deſideriū eſce· cadit in laqueū. ſed eſtū deſiderij tempat vmbraculū dei.
et nuſq̄ eſt loc' dyabolo niſi ex tuo deſiderio.

Caput circuitus. Dyapſalma· Tercia pars vbi dicit que ſint ma-
la inimicorū.

Aug. Q. d· me te-
git vmbra tua. ſed il
los capit circūitus eorꝫ
mali eūt in girū erro-
ris· vbi iter ſine fine·
hui' circūitus ſupbia
eſt caput· quia initium
omis peccati ſupbia ē
Et quia omis ſupbus
fictus. et fictus mēdax
ideo ſubdit. labor la-
biorū· i· mendaciū. La
borat eñ qui fingit qđ
dicat· veritas aūt faci
le dr. Opiet · pteget ·
defendet· vel de aſſer-
tione ſupantur.

Uel labor. Caſ.
Id eſt. falſa et mēdax
aſſertio eorū· Operiet
eos. quia de ſua falſa
aſſertione ſuperātur:

Cadent ſuper
eos. Aug'. Uel car
bones ignis in terra· ꝛ
deijcies eos. in hac
mortali vita āteq̄ ve
niet ignis eternus. Ca
dent ſup eos carbones
ignis ſcʒ ſancti qui ex
mortuis reſurgūt· qui
cū eſſent tenebre aliq̄n
do nūc aūt lux in dno
qui cū alios accendūt
alios deijciūt. cū enim
mali vidēt eos lucere·
inuidēt eis. ſic et ſuper
eos cadūt· vñ apoſto
lus. alijs ſum' odor vi
te in vitaꝫ. alijs odor
mortis in mortem.

Uir linguoſus.
Aug. Quiſquis vult
dirigi magis optet au
dire q̄ loqui. Sicut ia

† ſ Inimici. ſ Caſ. Hoc ne fiat pbabilis res
ſequit'. vt ſicut illi faciūt conſiliū in malū. ita vir
tus dei auxilium·

rio meo peccatori: † cogitauerūt cō
† ſ aug. Quia ſeducto homie gaudet et triūphat
dyabolus et ſui. † ſ Caput eorū eſt circūitus· i·
dyabolus· qui nū q̄ recte incedit· et error· et ꝗ alia

tra me: ne † forte exaltent'. † Caput

circūitus eorū: labor labiorū ipſo
† ſ Hic in terra anteq̄ veniat ignis eternus·
† ſ id eſt· ardores cōcupiſcentiarū cadent ſup eos
. i. cōterent eos in hac vita. et poſt ſeculū deijcies
eos in ignē eternū. et ſic illo inuoluti nō ſubſiſtent

rū opiet eos. † Cadēt ſup eos † car
† ſ in illos carbones. † ſ Permittes deijci·
† ſ Hui' ſeculi impatiētes cadūt. i· deficiūt quas
boni patienter tranſeunt.

bones in † ignē † deijcies eos: † in mi
† ſ Cui voluptas eſt loqui nec attēdit quid dicat·

ſerijs nō ſubſiſtēt· † Uir linguoſus
† ſ in hac vita· † ſ aug· Q. d. omēs volūt ſe ab
ſcondere a malo quod et boni fugiūt. ſed malum
capit homines bonos nō ad interitū· et ſi patian
tur. quia modo et aīma coronat' et in poſterū ca
ro repabitur Malos vero capit ad interitū. quia
in miſerijs nō ſubſiſtent·

nō diriget' in † terra: virū iniuſtū † ma
† ſ Quod illi nō preuidēt. ſ Hec mala modo
ſed et de futuro·

la capiēt in interitu. † Cognoui q̄r
† ſ tandē et ſi nō modo· † ſ Qui eſurit· querit
pulſat.

† faciet dominus iudiciū † inopis:
† ſ vel cauſas. † ſ aug· dū et cauſam eorū ages
et iudiciū facies cōfitebūtur nomini tuo. quia ni
chil ſuis meritis tribuent ſed tue miſericordie. et
ita ſunt recti. qui eñ ad ſe flectit cor. torquet· qui
uero in deū intēdit. dirigit· et iō ibi ei requies ubi

ꝛ † vīdictā paupū. † Uerūtamē iu
cor habet.

ſti confitebūtur nomini tuo: ꝛ ha-
ſ Quibus male erat in uultu ſuo in
cui' ſudore panem ederūt·

bitabūt recti cū vultu tuo.
ſ Attribuitur. ſ Chriſto in perſona hominis
peccatis circūuenti clamantis

Pſalmus dauid.

cobus ait. Sit omis homo velox ad audiendū· tardus ad loquēdū. Per
fectius eſſet omēs audire ſponſū· vñ ait iohānes. Amicus ſponſi ſtat et au-
dit et gaudio gaudet pp̄ter vocē ſponſi. Sed pp̄ter impitos loqui aliquan
do eſt neceſſe vt docēatur. Qui ſemp docere deſiderat. ſemper vult imperi
tos habere q̄s doceat· gaudiū ergo ſit taciturnitatis et ſponſū audiēdi in
volūtate. Vox doctrine ſit in neceſſitate· et ita nō erit vir linguoſus qui nū
q̄ dirigit'. Intus a veritate audiendū eſt· vt intrem' in gaudium domini.
Quē eñ delectat loquēdo foras exire tumidus eſt. et quia foris eſt qđ amat
mittetur in tenebras exteriores. de interiorib' ergo ſit gaudiū de exteriorib'
neceſſitas non voluntas.

Iniuſtū i interitū. Aug. Quod nō ſit inopi qui ſi capit' malis nō
tamē in interitū. flagellat deus omnē filiū quē recipit. Et licet boni mō ſint
afflicti· tamē confitebūtur inter grauia quod laudabilius. Et habitabūt·
ideo nil timetur in mūdo.

Uerūtamē. Cōcluſio pſalmi vbi dicit q̄ ſi boni liberati. ſint ꝛ de ini
micis vindicati nō tamē ſibi dant ſed deo. vnde et habitabūt cum eo.

Habitabūt cū vultu tuo. Quia dū ſicut eſt videbunt.

Pſalmus dauid. Aug. Pſalmus iſte ſubobſcurus eſt. Sunt eniꝫ
in ſcripturis ſanctis pfunda myſteria que ad hoc abſcondūtur. ne vileſcāt
ad hoc querūtur vt exerceant· ad hoc aperiūtur vt paſcant. Scriptura ſi

nuſq̄ꝫ aperta eſſet·nō te paſceret·ſi nuſq̄ꝫ occulta.nō te exerceret·Hic tñ nō alia dicūtur q̄ꝫ in alijs pſalmis dicta ſunt·ſed eadē licet diuerſo mō. Ideo eadē·quia oportet ſepius cōmemorari·quod cogit mūdus obliuiſci. Omīa ideo multipliciter dicta ſunt.vt varietas locutōnis faſtidiū tolleret verita/tiſ. Amāt em̄ ſe inuicē mali·ſed amor iſte tartare⁹ eſt. Alia eſt charitas xp̄ia norū quā paulus diffinit dicēs. Finis ꝓcepti eſt charitas de corde puro et cōſcientia bona et fide nō ficta.alibi vero quaſi ſcientib⁹·finis legis eſt charitas.et nō dicit q̄ charitas.quia alibi dixit. Nō em̄ omnia vbiq̄ꝫ dici aut poſſunt aut debent·ideoq̄ꝫ ibi nō dixit qualis charitas.ſꝫ ibi determinauit·vbi addidit·de corde puro·quādo ſcd̄m deum diligis hominē·q̄ non inter malos et cōſcientia bona·et fide nō ficta. Illud aūt de quō hic et in alijs pſalmis tractatur eſt charitaſ. Charitas xo ē amor. ſed nō quilibet. Eſt ei amor ethere⁹·⁊ ē amor tartareus.

Aug. Vnus homo caput et corp⁹·proprīu capitiſ eſt loqui ꝓ mēbris.vt lingua nr̄a pſonā omniū mēbrorꝫ ſuſcipit·ipa ꝓ omibus verbo fungit᷑. Charitas em̄ vnū facit nos cū xp̄o.ſiue ergo caput loquat᷑ ſiue mēbra xp̄e loquit᷑·ſed in voce ei⁹ quiſq̄ꝫ agnoſcit ſuam aliquādo dicit qđ ſibi ſoli cōpetit.nō tamen ſepat ſe a nr̄is verbis ſed a ſuis ꝓprijſ ad noſtra redit.et a noſtris ī terdū ad ſua ꝓpria trāſit.

CXL

§ O. § Iam dix.

Domine clamaui ad te† exaudi me:† intende voci
† § Quid· † § Et item adhuc clamo·
§ Quando· § Intentione cordis·

meę cū clamauero ad te. Dirigat᷑
† § Igne charitatis incenſa. † § Id eſt· ſit tibi incenſum.i.bonus odor·

†oratio mea ſicut† incenſū in conſpectu tuo:† eleuatio manuū mea
† § Operatio mea bona·que fit ꝓ eternis·
† § Placeat tibi vt ſacri·veſ. † § Et·

rū† ſacrificiū veſpertinū. † Pone
† § Ne iniqua cogitet· † § vel cordi.

dn̄e† cuſtodiā† ori meo: et hoſtium
† § vel continentie· † § Ne ſtulta ꝓmant.
† § Chriſtus hoc dicit ex pſona eccleſie cū vn⁹ ex mēbris hoc orat ipſe orat ſicut alibi ex pſona mēbrorū dicit quid me pſequeris. et eſuriui et nō dediſtis michi manducare. § ad hoc vt nō·

†circūſtantię† labijs meis. † Non declines cor meū in verba malicię:ad excuſandas excuſatōnes in
§ Quaſi omnia caſu agātur.
† § ·i.ſicut excuſant hoīes qui opant᷑ iniquitatē·

peccatis. † Cū hoibus opantibuſ
† § vel nō combinabor.i·nō ero ſocius· § Et ſi hoc fuerit non cōmunicabo·

iniquitatē:et nō† cōmunicabo cuꝫ
† § Non dei. † § Q.nō cōmunicabo cuꝫ iſtis vt defendam peccata ſed potius.

electis† eorū. † Corripiet me iuſt⁹

CXL.

Sciēs ꝓpha hoīeꝫ pcc̄is iplicari rogat vt audiat᷑. ſubdens a quib⁹ maxime velit liberari. Secūdo dicit·q̄ a iuſto correct⁹ ſpnat falſos auditores ibi· Corripiet.

Intende. Aug. Nōdū em̄ finitus eſt clamor·quia nondū finita ē tribulatio· Si finita eſt tribulatō· finitus ſit et clamor. Si vero manet vſq̄ꝫ ī finem·nunq̄ꝫ ceſſet clamor.

Dirigatur. Caſ. Oratio ſit incenſū.opatio veſptinū ſacrificiū qđ acceptabilius erat in lege quia figura erat illius veri ſacrificij quod in fine mūdi in cruce oblatū eſt. Veſpa noſtra.finis vitę·poteſt ꝓterea ſacrificiū veſptinū dici penitētia.qua in fine mūdamur. Et eſt. Eleuatō ma·m·ſit tibi ſacrificiū veſptinū·i·opa mea bona ſic tibi ſint accepta vt penitētia quę agit᷑ in veſpera·i· in fine vitę.in quo ſi pfecte offerimus purgamur·hoc dicit vt nemo deſperet·qui in fine penitet.

Eleuatio manuū. Aug. Hoc de capite oēs intelligant· qui ad veſperā animā poſuit iterū receptur⁹ nō amiſit inuitus ſed tamē nos ibi figurati ſum⁹.quod em̄ illi⁹ pepēdit in ligno de nobis accepit. Veſptinū ſacrificiū paſſio dn̄i.oblatio victimę ſalutariſ.quod fecit in reſurrectōe mun⁹ matutinū.oratō ergo pure directa de corde fideli tanq̄ꝫ de ara ſancta in incēſū ſurgit. Subdit ex voce corpis.

Pone dn̄e cuſtodiam. Caſ. Nota q̄ et cordi et ori petit apponi cuſ. Duplici munimine op⁹ eſt vt nec cogitatō iniqua ſapiat.nec praua voluntas in fatua verba erumpat.

Hoſtiū. Auguſ. A ſimilitudīe illius qui circūſtat hoſtiū.ne intret vel exeat cui nō licet. Hiero. dicit em̄ hieremias. Mors intrauit p feneſtras nr̄as. Et petrus ait.aduerſarius noſter dyabolus tan·le·ru·circū· q̄·q·d·

Aug. Hoſtiū circūſtan·vel cōtinētię claudit᷑ et ꝯpitur.apiatur ad confeſſionē pcc̄i·claudat᷑ ad excuſatōeꝫ. et ita erit hoſtiū cōtinētię nō ruinę.

Nō declines. Caſ. Q·ad hoc pone hoſ·vt non excuſet᷑ quod ſūmū vicīū dominat᷑ hoibus·vnde tardius penitet᷑. vnde in libro regū quaſi peccatū ariolandi eſt repugnare.et quaſi ſcelus ydolatrię eſt nolle acq̄eſcere.

Ad excuſandas. Caſ. Cōſuetudo impudentiū vt dephenſi.primū ꝓ aliqua falſa excuſent.et inde cōuicti alia querūt tempi vel neceſſitati vicia imputātes nequādo veritati cedant.

Cōmunicabo. Caſ. Vel cōbinabor. Cōbinati dicūtur.quādo duo ſimul ligātur.vt alter alterū impediat.ne ſit fuga libera.

† § aug. Nō odit qui arguit.et eo magis arguit quia non odit·

in miſericordia et† increpabit me:
† § aug·falſa laus adulatoris. † § aug. Nō creſcit caput meū de adulatōne·nō me delectat oleū peccatoris.

†oleū autē peccatoris† non impin
† § Mentē. † § Nō impinguet quoniā a· § vel guabit. † § futurū eſt quod dicā·

guet† caput meū. † Quoniā† adhuc et† oratō mea in† beneplacitis
† § Quā docuit.vel qua interpellat ꝓ nobis·
† § Orabunt ꝓ eis vt ego. § beneplacebit eis·

† § Et etiā. § q̄ ſi qui ſūt qui cōtradicūt·abſorpti ſūt iuncti petre. † § vel iuxta petrā † § doctores heretici iuxta et nō ſupra petrā·quia cōmunicant ſacramētis·nō tamē ſunt in xp̄o. mergunt᷑ in pfūdū.audient.nec corrigent᷑.et iō magis rei.

eorū:† abſorpti ſunt iūcti† petrę† iu
† § Quid ergo erit. † § Preualuerūt verba mea verbis eorū.ti locuti ſūt diſerte.ego vere·preterea verba mea predicāt qui nec mori ꝓ eis timēt.ſcđꝫ illud. Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio lu. Et nolite timere eos qui occidūt corpus ⁊c.quid ergo mortes illorū fecerūt· Ecce ſicut craſſitu.

dices eorꝫ. † Audient† verba mea
† § Proſunt verba eis·pſunt et mortes. § vnde fit morb⁹ in corpib⁹ ſic tabe malicie eorū diſ·

quoniā potuerūt ſicut† craſſitudo
† § vel diſrupta.

terrę:† erupta eſt ſup terrā. Diſſi
† Id eſt·corpa teſtiū chriſti. † § Id eſt·ꝓ velle ꝓfundorū·i.ꝓ volūtate eorū qui ſunt infernū.i.ꝓfundi in vicijs·

pata ſunt† oſſa noſtra† ſecus in ifernū·† quia ad te domine dn̄e oculi
† § Sed· § Nō ad minas peccatorum·noui quid ꝓ me paſſus.quid ꝓ miſeris.

Nō cōbinabor ad ſimilitudinē canis.

Cū electis. Aug. Electi ſūt qui ſe iuſtificāt·ceteros deſpiciūt· vt phariſeus.et peccata defendūt quibuſq̄ꝫ modis·cuꝫ talib⁹ non vult iſte cōbinari·i·ſociari ne īpediatur ab eis.

Corripiet me. Caſ. Secūda ps vbi fidelis iſte iā ecōtra a iuſto correct⁹.ſpernit falſos laudatores·malis verbo et moribus ꝓfuturus.in quo et petit cuſtodiri.

Iuſtus. Auguſ. Chriſtus vel quilibet frater·vel ipſe idē ſcđꝫ īteriorē. Cor.ſe carnē. quaſi vxorem.

Oleū. Caſ. Dilectio ſimulata quę mētes a rigore veritatis emollit ad noxia.

Quoniā adhuc. Aug. Nō cōbinabor cū malis·corripiet me iuſtus qm̄ adhuc expectatō.primis temp.b⁹ vitupabātur xp̄iani. ſed adhuc expecta et oratio mea erit in bn̄·e·i· veniet tēpus quo placebit eis oratō mea vt dicāt dimitte nobiſ ſicut et nos d·et itē habemus aduocatū ihesū.

Iudices. Aug. Potentes docti·qui de morib⁹ iudicāt vt plato ariſtotiles pitagoraſ. abſorpti ſunt iūcti petrę·i·cōparati xp̄o. vel abſorpti ſūt iuxta petrā·alia littera·i·iuxta xp̄m.idem ſenſus·i·cōparati xp̄o· per ſe vidētur aliquid dicere.ſed iūge et cōpara illos petrę·i·xp̄o·et nichil ſunt.mortui iacent.ſtulta eorꝫ ſapiētia· ſurrexit xp̄us·vincit·regnat·imparat.quem omnes colunt.

Audient. Aug. Aure obediētię.nō ſicut adā. Audiuit em̄ adā de ligno ſciētię boni et mali ne comederet.ſꝫ nō obediuit·ꝑdeſtinati aūt ad vitā audiēt aure ⁊ recurrētes ad adā eiuſq̄ꝫ exceſſū recolētes dicēt·adā fuit pditō nr̄a·qui nō ſtetit·ſtem⁹ nos vt repatriem⁹. Adā ſicut craſſa terra q̄ ꝑ abundantia ſpinas germīat.ita ꝑ diuitijs liberi arbitrij quaſi luxuriās lignū vetitū vſurpauit·ſed ſicut agricola eā pſcindit·ne vltra luxuriet:ita de⁹ diſſipauit interiora noſtra.vbi oſſeos·i·firmos nos eſſe oportuit·i·īfirmos et inconſtantes fecit.ſecus infernū.piectos·i·maledictioni proximos.

Craſſitudo terrę. Aug. Eſt quedā cōtemptibilia.vn̄ tamē terra accipit pinguedinē.ſic eo qđ cōtempſit mūdus accepit pinguedinē: vt inde ſeges eccleſię veracius pullularet.mors ſcōrꝫ ꝯtemptibilis ſeculo.ꝑcioſa agricolę qui ibi nouit vberē ſuccū.vnde creuit eccleſia. Contēptibilia em̄ mūdi elegit deus.et ea quę nō ſunt vt ea quę ſunt euacuētur.

Craſſitudo terrę. Quādo eructuat aerē corrūpit.et tunc lues in homib⁹ late diffundit᷑.ſic ſuperbia eorū tabe malicię ſuę corpora martirū ſauciat.q̄ ſunt oſſa et firmamentū fidelium vel fidei.

Secus infernū· dic᷑ nō in īferno.q̄ etſi cōi ſorte moriunt᷑.nō tn̄ deſcendūt in infernū vt mali.ſed vita ęterna datur illis.

Quia ad te domine. Caſſiod. Dicta fragilitate homīs.ad diuina remedia cōfugit. Ne auferas.a bonis tuiſ.ſed ſpes mea ſemꝑ ſit in te·et

oculi mei ſemper te intẽdant.nõ eñ petit iſte cõtra hoc quod ſancti volunt ſcʒ de ſeclo eripi.et eẽ cũ xp̃o. Per laqueos et ſcãdala toti⁹ mũdi mala breuiter notat.laquei ſũt blandi nex⁹ carnis deſideria. ƀ dñ ꝑ hos dyabol⁹ nõ ꝓficit.nitit̃ ſcandalis q̃ ꝑ inquietoſ mouet. **Cadent in retiaculũ.** apta verba cõpationi.cũ iſtis nõ vult cõbinari. **Singulariter.** i.qꝛ cũ peſſimis nõ ãbulat. **Tranſeã.** vt viatoꝛ hui⁹ mũdi. q̃ nulla voluptate capit̃.

Cuſtodi me. Vel aliter. Et dicit. Statuẽtes laqueũ ꝑſecutoꝛes manifeſtoſ. Opantes aũt iniquitatẽ cõſentiẽtes illiſ dicit.qui timore ꝑſecutõis deficiũt. Et ẽ. Ne auferas animã m. Sʒ poti⁹ cuſtodi me a laqueo ꝑſecutionis quẽ ſta.m. **Aug.** hoc faciũt ꝑſecutoꝛes.qui eſcã vite hui⁹ quaſi in muſcipula ponũt. Si amat anis hanc eſcaʒ in muſcipulã cadit.qꝛ timoꝛe moꝛtis ꝑſecutõni ſuccũbit. Et cuſtodi me a ſcãdaliſ opantiũ iniq̃.i.a ſcandalo coꝝ qui cõſentiẽdo illis labũtur. et ita iniquitatẽ opant̃. Q.d.cuſtodi me a ꝑſecutoꝛib⁹ q̃ terrẽt.et lapſis qui territi ſunt.

Cadent. De vicio in viciũ.ſed ego ſingulariter ſum.

Singulariter. Aug. Idẽ qd̃ dicit.niſi granũ frumẽti m.f.t.ſ.m.ſi aũt moꝛtuũ f.m.f.a. Itẽ cũ exaltat⁹ f.oĩa trahã ad me.nemo ãt occidit̃ ꝑꝑ xp̃ʒ.i.ꝑpter confeſſionem nois xp̃i.ne ꝑ nomine xp̃i moꝛiendo ãtecederẽt chriſtũ.nec iohannes ꝑ xp̃i teſtimonio ſed ꝑ herodis adulterio.ꝑ iuſticia martirĩo.ꝑ nomine xp̃i.ſic et alij antiqui.

Intellectus dauid. **Caſ.** Pſalmus iſte quint⁹ eſt coꝝ qui noĩe oratõnis intitulãtur.vbi nõ alia dicuntur q̃ que in alijs dicta ſũt pſalmis ſed eadẽ.

† ¶ auferri ſinas. ¶ Sciebat multos aduerſis cedere. † ¶ Et ſi coꝛpus ꝑimitur.
mei: in te ſperaui † nõ auferas † animã meã.
† ¶ Potius. † ¶ deceptõne vbi eſca ducit ad laqueum. ¶ uel muſcipula.
† Cuſtodi me a † laqueo
† ¶ hoc ꝑſecutoreſ. ¶ Mali † ¶ hoc ẽ qui cõſenſerũt illis et apoſtotauerũt.illos ne timeam. iſtos ne imiter.
† quẽ ſtatuerunt michi: et a † ſcandalis † operantium iniquitatem.
† ¶ Manifeſtis perturbationibus inquietorum.
† ¶ Nõ modo alij.ſed ipſi ꝑimi herentes ori ei⁹ defecerũt.quare hoc.quia ſolus ſũ tempꝫ paſſiõis donec tranſeã de mũdo ad patrẽ.tũc confirmabo colũnas.quia in reſurrectõne didicerũt nõ timere moꝛtẽ. † ¶ Nã quaſi quadã circũitione peccatorũ claudũtur. † ¶ Iniquitatis.
† Cadent in † retiaculũ † eius peccatoꝝ: ſingulariter ſũ ego donec tranſeam.
† ¶ Quem habuit. † ¶ totius chriſti.
† Intellectus † dauid cũ eſſet in ſpelunca oratio.
¶ In ſeculo vel in carne vel in ſepulcro.

CXLI.

¶ Interioꝛi. ¶ nõ ſtrepitu labioꝛum.
Voce mea ad dñm clamaui: † voce mea ad dominũ depcatus ſũ.
† ¶ Hic expoĩt quaſi depreca.ſũ. quia clamant ad deum etiam qui blaſphemant.
† ¶ Ec quid adhuc. ¶ vt purũ fontẽ copioſe. † ¶ vbi videt in abſcõdito cõſcientie qui reddet. ſi hoĩes reddent.ante eos effunde.
† Effundo in † cõſpectu eius orationẽ meã: et † tribulationẽ meã ante † ipſũ ꝓnuncio.
† ¶ Orationẽ que fit in tribulatõne.
† ¶ Id eſt intus de cõſcientia vel ĩnocentia ſecuris in occulto ad eum dirigo.

Aug. qꝛ aũt repetitõe huiõi cõi cõſulit̃ infirmitati nõ ſupuacue iterãtur. vt repetita melius memoꝛie cõmendẽt̃. vnde ſcriptũ eſt in ꝓuerbijs. Theſaurus deſiderabilis requieſcit in oꝛe ſapientis.quia ſapiens que audierit cogitat.retractando ruminat. vir aũt ſtultus glutit illũ. id eſt.nõ cogitat.obliuioni dat.et hec ſunt illa mũda animalia in lege que ruminãt.iſta immunda.

Aug. Dauid fugiẽs ſaulẽ in ſpelũca latuit.de quo tamẽ hic nõ agit̃ ƀ de ſignificato. Dauid eĩ ſignificat xp̃ʒ. Spelũca vero carnẽ vel ſeculũ vel ſepulcrũ. Dauid ergo xp̃us cũ mẽbꝛis in ſeculo. vel xp̃us in carne vel in ſepulcro.

CXLI.

Caſ. Primo ponit̃ oratio cõtra mala. Secũdo agit de fine maloꝝ ibi. Clamaui ad te domine.

Monet ergo nos oꝛare. Et in ꝑſona totius chriſti.quaſi de ſpelunca ad deum clamantis ait.

Deprecatus ſum. **Aug.** Quod dixit clamaui exponit depcatus ſũ. Q.d.clamoꝛ meus deprecatio eſt.nõ murmur nõ blaſphemia.

In conſpectu eius. **Aug.** Quia dñs reddituꝛ⁹ eſt in occulto oꝛa. vnde in euãgelio. Tu autẽ cũ oꝛaueris intra in cubiculũ tuũ et clau. hoſtiũ oꝛa.pa.t.qui videt in abſcon.ꝛc.

Et tu cognouiſti. **Aug.** Hoc addit ne audiẽtes defecit ſpũs me⁹ putarẽt eũ deiectũ. Ac ſi diceret. Si illi putant me deiectũ.quia ſpiritus me⁹ defecit. Tu me ſtantem vides.cuius ſpũs me viuificat.

Semitas. Iuſticie.quas illi nõ vident.

In via. Multe vie.quia multa ꝓcepta.vna via.quia oĩa ad vnũ.id eſt charitatẽ redigũtur.

¶ Et hoc facio dicit eccleſia. ¶ vel duʒ defecit a me.ſpiritus meus.quod fit ne de ſuis virib⁹ preſumat. ſi tuus deficit. loquitur dei. vnde. Nõ eñ vos eſtis qui lo.ſed ſpi.pa.m ꝛc.
In deficiẽdo ex me ſpiritũ meũ: et tu cognouiſti † ſemitas meas.
† ¶ Preceptoꝛũ dei. ¶ Per quas illis cadẽtib⁹ ſecurus ambulo.
† ¶ Chriſto hoc zelant q̃ chriſti ſum. ¶ Charitate que in me omnia tolerat.. † ¶ Pro te patiẽdo. † ¶ Qui ꝑ chriſto me perſequũtur. ¶ Hoc quantũ ad ſe.i.opinionẽ ſuam.
† In via hac qua † ãbulabaʒ: † abſconderunt ſupbi laqueũ michi.
¶ Illis vndiq̃ frementibus ad eternã reſpicio.
Cõſiderabã ad dextrã et videbã: ꝛ nõ erat qui ꝯgnoſceret me † Periſt fuga a me: et † nõ eſt qui † requirat aĩam meã.
† ¶ Q.perſecutoꝛes abſcõderũt michi laqueũ ſed tamen nõ fugi.
† ¶ de illis perſequentibus. † ¶ Nõ dico ad perſequendũ ſed ad imitandũ.
Clamaui ad te domine.dixi tu es † ſpes mea: poꝛtio mea in † terra viuentiũ.
† ¶ Hic vbi omĩa tolero.
† ¶ Nõ hic ſed. ¶ vbi ſeipſum videndũ dabit. † ¶ Ideo.
† Intende ad deprecationẽ meã: † quia humiliatus ſũ nimis.
† ¶ Et neceſſe eſt. ¶ aug. Humilio eñ me intus humilioꝛ a ꝑſecutoꝛibus.extra viſibiliter.
† ¶ Et. ¶ Nũc coꝛpus nõ ruat.ſed anima.
† Libera me a ꝑſequẽtib⁹ me: quia † confoꝛtati ſũt ſuper me.
† ¶ Occidendo. ¶ aug. Creuit numerus ꝑſequẽtiũ abundat iniquitas friget charitas.
Educ de † cuſtodia † animã meã.ad † confitendũ nomi tuo: † me expectãt iuſti donec † retribuaſ michi.
† ¶ Sepulcri. ¶ aug. vel carcere.hec ſpelũca eſt quã titulus dicit. † ¶ Id eſt.carnẽ anime reddendam.
† ¶ vt cõfiteaꝛ. ¶ vt patriã ꝯfitẽtes.quia me expectant.
† ¶ Hoc ex capite.quale ſupꝛa.ſingulariter ſum donec tranſeam. † ¶ Caſ. Reſurrectio paſſiõis eſt retributio.

Aug. In via.ſcdʒ votũ coꝝ. iuxta ſcdm veritatẽ. Chriſtus eñ eſt via.qui nõ ſinit coſ laqueũ ponere in via. vt nõ ſit nobis quo eamuſ.ſinit tñ ponere iuxta viã.ne a via declinemus.

Ad dextram. Aug. Quã mali non videbãt. et hoc eſt.et nõ erat qui cognoſceret. **Caſ.** cũ eñ pateris omnia. quis nouit quid attendas?

Aug. Ad dextrã. Qui in dextrã attẽdit videt. qui ĩ ſiniſtrã: excecat̃. vel apl̃i nõ ſtabant ad dextrã.qꝛ carnali timoꝛe diſpſi ſũt. ſed ego ꝓſtiti. periſt fuga tam coꝛpis q̃ mentis. Et nõ eſt qui req̃.ꝛc. **Caſ.** quia nulla ei cõſolatio.ſed ſol⁹ ad paſſionẽ relictus eſt.

Periit fuga a. Aug. Circũcluſũ ſe dicit. periſt fuga.qꝛ non fugit aĩo.coꝛpoꝛe licet aliquãdo. Circũcluſ⁹ nõ fugit coꝛpoꝛe.qꝛ ñ põt. Fortis non fugit mẽte.qꝛ non vult.

Aug. Periſt fuga concluſo vel foꝛti.fuga quidẽ vñ dicitur ĩ euãgelio. videt lupũ venientẽ et fugit. vbi dñs mercenariũ vituperat. Sed alia eſt fuga coꝛpoꝛis.quã dominꝰ permittit dicenſ. Si vos perſecuti fuerint in vna ciuitate fugite in aliaʒ.

Et nõ eſt q.req.a. Querit̃ anima aut a perſecutoꝛib⁹ aut a dilectoribus. Sic fuga perit duob⁹ modis.et a capto.et a foꝛti.

Clamaui. **Caſ.** Secũda pars vbi agit de fine maloꝛũ.

Spes. **Caſ.** Quia te ex oĩb⁹ eligo. **Poꝛtio.** hũiliter dicit et cõiter poꝛtionẽ ſibi eſſe in terra viuentiũ.cũ tota ſit ſua. Hoc patet ex hoc qd̃ latroni dixit.hodie mecũ eris in paradiſo.qui eſt terra viuentiũ eternaliter.

A perſequẽtibus. Dyabolus eñ per vaſa ſua.i.per filios diffidẽtie agit perſecutõnem coꝛpoꝛis. vt intus fiat coꝛdis ruina.

Educ. **Aug.** Ex perſona eccĩe loquẽs.exponit vnde liberãd⁹.

De cuſtodia. **Aug.** Quia in coꝛruptõe q̃ eſt pena coꝛpoꝛis ãguſtiat̃. poſt quas anguſtias in domo dei tota vita erit confeſſio.i.laus dei.modo impedit carcer confiteri.

Aug. De cuſ. Hic carcer vel ſpelũca mũd⁹ põt dici. vbi oĩa vana. vnd̃ rogat educi aĩam.q̃ inde multa patit̃. Vel carcer dꝛ coꝛp⁹. ƀ nõ ẽ magnũ de coꝛpoꝛe exire qd̃ et mali habẽt.et oẽs cito vel ſero.nec ẽ charitas ſi iuſt⁹ ad ƀ nimis feſtinat. Vel poti⁹ coꝛp⁹ ẽ carcer.nõ vtiq̃ ſcdʒ id qd̃ de⁹ bonũ fecit.ſed coꝛruptio eius ex peccato.de qua vult educi. vt fiat incoꝛruptibilis. Merita carcerẽ faciũt. Vnũ habitaculũ ĩcluſo carcer ẽ cuſtodi dom⁹.

Libertas domū facit: ſeruitus carcerē. ita nō caro quā deus fecit, ſed corruptio eius et temptatio carcer eſt.

¶ Pſalmus dauid. Pſalmus iſte ſeptimus penitentionaliū. Qui iō ſunt ſeptē: vt eodē numero quo peccauim⁹ peccata diluam⁹. Caſ. Sicut eī in hebdomada mūdi hui⁹ peccauim⁹. ita hoc numero pſalmorū remediū penitentie peccatis opponit. In quib⁹ pſalmis talis eſt forma: qꝛ a lacrimis incipit et in gaudio finis eſt, ne qͥs de venia deſperet.

¶ Aug. Sicut abſolō dauid. ſic iudas xp̄z falſi fratres corp⁹ ei⁹. vel illiciti mot⁹ et operatio. CXLII.

¶ Caſ. Primo capt at exordiū. Secūdo narrat mala ſua ⁊ qd cōtra egerit ibi. Quia pſecut⁹ eſt. Tercō ponitur depcatio cauſis cōfirmata ibi. Velociter exaudi. Quarto ponit leta cōcluſio ibi Spiritus tuus.

¶ Monet ad penitētiā et oratōem ad orādū. In pſōa toti⁹ xp̄i dicit o dn̄e ⁊c.

¶ In veritate tua. Caſ. Nō eſt hoc contra humilitatē qua petebat audiri, ſed veritas ⁊ iuſticia dei eſt. ne cū rogāte diſceptet. nec cū qui ſe dānat iudicz vnde ſubdit. et nō intres. nō petiuit iuſticiā iudicij.

¶ Aug. Caſ. In veritate t. in tua iuſticia. Vel iuſticiā et veritatē dicit, qua parcit penitētibus. et ſe dānantes abſoluit. et accipit ꝓ eodē veritatē et iuſticiā. Et eſt. In veri. t. et t. iuſ. id eſt, ſcd̄z iuſticiaz et veritatē qua penitētibus et ſe accuſantibus indulges.

¶ Intres. Auguſ. Intrāt in iudiciū cum domīo qui ſuā iuſticiā cōſtituūt. qd̄ ñ iſte humilis. vnde ꝓpheta. Quid vultis mecū in iudicio cōtendere. oēs dereliquiſtis me dicit dominus.

¶ Cū ſeruo. Aug. Indignū eſt cū ſeruo. ne dicā cū amico. et ſi tu dicis amicū: ego ſeruū. fugitiu⁹ redeo. pacē quero nō ſum dignus vocari filius tuus.

¶ In cōſpectu. Id ē. in tui compatōe. Om̄is viuēs, nō dicit om̄is homo. quia nō apoſtolus, nō ꝓpheta. nō angel⁹. nō throni. nō cetere virtutes Solus eñ de⁹ ē, in quo pc̄m nō cadit. in cui⁹ cōſpectu aſtra nō ſūt mūda.

¶ Omnis viuēs. Caſ. Homo generaliter etiaz infans qui originali tenetur, nemo ꝑ ſe niſi per gratiā dei poteſt liberari.

¶ Aug. Om̄is viuēs. Vñ ſalomō. Ante mortē ne laudes hoīem. nec paulus ſe pfectū dicit. Cū ait. Nichil michi ꝯſci⁹ ſū ſed nō in hoc iuſ. ⁊c.

¶ Quia perſecutus. Secunda pars vbi eſt narratio malorū que patitur et quid contra egerit.

¶ Agit de hoc quod ſignificaum eſt.

Pſalm⁹ dauid cū pſequebat eū filius ſuus abſolon.

CXLII

Domīe exaudi
† ¶ Repetit. ¶ Auditu clemētie.
orationem meam †auri
¶ vel deprecatōem.
bus percipe obſecrationē meam:
† ¶ vt verax et iuſtus videaris qui ꝓmiſiſti.
† ¶ Iterū repetit. quia repetitō confirmatio eſt.
† ¶ aug. Propter tuam iuſticiā que in me eſt. a te enim eſt homini iuſticia. ¶ Non que ex lege eſt quā quidā ſuā volentes cōſtituere, iuſticie dei nō ſunt ſubiecti.
in †veritate tua †exaudi me in †tua
† ¶ Nō diſtricte mecū agas in futuro.
iuſticia. Et ne †intres in iudicium
¶ Cur hec times.
cum ſeruo tuo: quia nō iuſtificabi-
† ¶ Et ſi apud ſe. ¶ Int⁹ vbi vides. ¶ quia et ſi qui hominibus ſancti vidētur. nō tamē deo qui videt intus.
tur in †conſpectu tuo om̄is viuēs.
† ¶ Exaudi libera et neceſſe eſt dicit eccleſia.
† ¶ Aperte vel occulte. † ¶ dyabol⁹ et quicūqꝫ.
†Quia †perſecutus eſt †inimicus
† ¶ Hoc noſ. hoc caput ꝓ nobiſ. † ¶ Quantū in ſe eſt. ¶ aug⁹. Hoc agit quicūqꝫ pſequit. vt relicta ſpe celeſti. terra ſapiam⁹. quantū in ſe eſt. hoc agit ſed nō michi hoc ꝯtingat. † ¶ In terrenis.
†animā meam: †humiliauit in †ter
† ¶ Ex pſona corporis. ¶ Quantū in ſe eſt.
ra vitam meā. †Collocauit me in
† ¶ tenebris viciorū. † ¶ Ceteros deſperatos.
†obſcuris ſicut †mortuos ſeculi. et
† ¶ Caſ. vicinitate periculi. † ¶ Extenſus miſeria viſa. apud deum querēs refugiū vel quaſi extra me factus.
†anxiatus eſt †ſuper me ſpūs me⁹:
¶ Caſ. Sapiētia cōfuſa. vel ad penitentiā.
in me turbatū eſt cor meum. Me
† ¶ Quib⁹ punitus eſt adam. † ¶ Nō deſiſtens.
mor fui †dierum antiquorū. †medi
† ¶ Quia om̄ia bona in quo ꝑcipit quidquid in ſe boni eſt. ab eo eſt.
tatus ſum in †omnibus operibus
tuis: in factis manuum tuarū me-
† ¶ formā crucis. ſignificās que eſt ſalus ¶ dilataui affectus. vel opa prius cōtracta. ¶ Et cum viderē omne bonū a te eſſe dicit eccleſia.
ditabar. †Expandi manus meas
† ¶ Que eſt per ſe.
ad te: †anima mea ſicut terra ſine

¶ Collocauit. Aug. Et xp̄us in obſcuris. in paſſione. in ſepulcro. ſ nō vt mortu⁹ ſeculi. quia cur moreret nō habuit. Et anxiatus. ſcd̄m illud. Triſtis eſt ani. m. vſqꝫ ad m. Et iterū cepit heſus tedere et pa. in quo nos figuramur. Trāſfigurauit eñ ſe in corpus humilitatis noſtre. In me. nō in alijs, qꝛ om̄es deſeruerūt. et quia eū mori videbant aliud putauerunt. victi a latrone qui tūc cōfeſſus eſt. qñ ipſi defecerunt. Memor fui. hoc dicunt mēbra nō caput in ſua pſona. Quomō eī memor eſt dierū ꝑ quem factus eſt om̄is dies. ⁊ qui nūqꝫ obliuiſcitur. Corp⁹ ergo loquit inherens illi in charitate et duota hūilitate. Et ait. Memor fui d. a. quib⁹ bona facere. ſed non eſſe cepiſti. Meditatus ſ. i. o. o. t. quia vtiqꝫ oīa bona ſūt in quo ꝑcipit. quia quidqd in ſe boni eſt. a deo eſt. Et in factis ma. t. m. ac ſi diceret. Queſiui in ope artificē. et in cōditis oīb⁹ cōditorē. creatura tua facta ē michi ſpectaculum.

† ¶ heret. ¶ Nō michi qui rigare nō poſſum: ¶ tu cōplue eā. vt fructū faciat. † ¶ Ideo. ¶ Quia ſic ſitio. cito audi. quia differebat ad inflamandū deſideriū. ac ſi differretur pluuia ad inflamandā ſitim.
aqua †tibi. †Velociter exaudi me
domine: defecit ſpiritus meus.
† ¶ aug. Auertiſti olim a ſuperbo. vt ꝓbarem qd̄ erat eſſe a te. † ¶ Iam humili.
†Non auertas faciē tuam †a me:
† ¶ Quia et ſi auertis. † ¶ in ꝓfundū peccati in quo contemnūt. et perit confeſſio.
et †ſimilis ero deſcendētibus in †la
† ¶ Poſt finē ſeculi cū videbim⁹ qd̄ mō credim⁹.
cū. Auditam fac michi †mane mi-
† ¶ in nocte ſumus. ſed in te ſpaui donec nocturna tranſeat iniquitas. Nox querit patientiā in expectando. leticiā dabit dies.
ſericordiā tuā: †quia in te ſperaui.
¶ Non eſt ſatis interim ſpare. ſed aliquid opus ē agere. quod per me nō poſſum.
Notam fac michi viaz in qua am
† ¶ Nō cōtra te. † ¶ Nō ad mundū inclinaui.
bulem: quia †ad te †leuaui animaz
† ¶ A dyabolo et ſuis quos implet ¶ aug. multi inde ſunt quos implet ſathanas. in quib⁹ ipſe expugnatur ſathanaſ. illū vero viſum expagno et los viſos patior.
meā. Eripe me de †inimicis meis
† ¶ aug⁹. Quia a te fugit adā. et abſcondit ſe. vnde tanqꝫ ſeru⁹ fugiens dominū ſuū et cōſecutus eſt vmbrā. † ¶ Si me nō doces. faciā voluntatē meā. et deſeret me deus meus.
domine. †ad te confugi: †doce me
facere voluntatem tuam. quia de⁹
† ¶ Quia. ¶ Ego pro ſic non deſpero.
† ¶ Nō meus malus. qui duxit me in terrā ꝑuerſā
meus es tu. †Spiritus †tuus bo
nus deducet me in terraz rectam:
† ¶ Sed deduci nullo mō merui. vel ut inde lauderis. vnde alibi ¶ vt rem noīs tui impleas qd̄ eſt heſus. † ¶ Ego me occidi:
†propter nomen tuū domine †viui
† ¶ vel iuſticia. † ¶ Nō mea. † ¶ Caſ. Quan
ficabis me in †equitate †tua. †Edu
do data venia d̄ ſeculo iubet exire quaſi d̄ carcere
ces de tribulatione animā meam:
† ¶ nō in merito meo. † ¶ Hic. ¶ nil potuerunt contra me.
et †in miſericordia tua †diſperdes
† ¶ In iudicio futuro. ¶ dyabolum et omnes obſtinatos.
inimicos meos. †Et perdes oēs
† ¶ tribulant. ideo. vel merito.
qui tribulant animā meā: †quoniā
ego ſeruus tuus ſum.

¶ Me fui. Caſ. Recolens iſte ꝙ fecit celū et terrā. et ꝙ benefecit antiquis. obliuiſcit miſeriarū mūdi. et ex hiis que deus fecit ſe cōſolatur dicens.

¶ Velociter. Aug. Tercia ps vbi ponitur depcatio cauſis cōfirmata.

¶ Quia defecit ſpi. Augul. Impleat me tuus ſpūs. quia defecit me⁹ iam ſū ꝑaup ſpū. In quo eñ viuit ſpūs ſu⁹. ille ſupbus ē ſpū ſuo et extollit cōtra deū. vñ alibi. aufer es ſpūm eorū ⁊ dficiēt

¶ In lacū. Aug⁹. Ille deſcēdit in ꝓfundū. qui etiā ꝑdit cōfeſſionē. vt qui ꝓponit ſibi licentiā peccādi ſine ſpe venie habenis iniquitatis effuſis. Talis nō audit deū dicentez Cōuertimini ad me et ego cōuertar ad vos.

¶ Mane. Caſ. Poſt noctē peccatorū. Aug. mane eſt cū pc̄a laxātur.

¶ Notam. Aug. Hoc fecit de⁹ cū ꝓpheticū ſermonē accēdit de⁹. Cui ſicut petrus ait, debem⁹ intēdere tanqꝫ lucerne in caliginoſo loco donec dies luceſcat. Ideo etiā et ſe lumē in teſta carnis poſuit, ad qd̄ lumē ambulem⁹. et ad formā ſerui ābulādo ꝑueniem⁹ ad lumē purū ad verbū in prin. a. d.

¶ Animā. Caſ. Vt vas ad fontē attuli. imple ergo.

Spiritus tuus. Aug. Quarta ps vbi eſt leta concluſio. M. doce me quod vtiqꝫ facies. Quia ſpiritus tuus.

¶ Propter. Aug. Gratia dei hic cōmendatur. quia nō ex meritis. ſed

ex noīe quod eſt hieſus ſe viuificandū dicit·ſed cū hoc gratia equitatis meminit·quia licet deus oīa gratis faciat. Caſ. iuſticie tñ eius eſt ſupplices iuſtificare quod demones videt impetere.

¶ Pſalmus dauid ad goliā. Caſ. Dauid xpus totus caput et corpus. Arma quib9 armatus erat populus iudaicus circūciſio ſacrificia ⁊ alia viſibilia ſacramēta. Sed qꝫ lex ꝑ iſta nō poteſt viuificare vt ꝓmentia non vt adiuuātia. In tempe gratię xpus caput et corp9 depoſuit legis ſacramēta·et quiqꝫ lapides·i·ipam legē· quinqꝫ ſcꝫ libros moyſi tulit de flumine·i·a populo illo·qui ꝑ flumē ſignificat:quia labit' oīe ſeculuꝫ· qꝫ ḡ in flumine ·i· in illo populo lapides vacabāt inutiles.ſed vt lex eſſet vtilis·dauid accepit vas paſtorale·i·gratiā ſine qua nō poteſt lex īpleri. qꝫ plenitudo legis charitas·que eſt ex ſpiritu ſancto. Hoc eſt ergo mittere lapides in uaſe paſtorali quo lac mulgere ſolebat legi·ſ· admiſcere gratiā·Sic armatus ꝓcedit aduerſus ſupbū. Vnū lapidē miſit q̄ deiecit ſupbū.quia vnitas vincit dyabolū. Percuſſit ī fronte·quia ex eo loco corpis ſui occidit: vbi ſignū xpi nō habuit. Deiecto caput gladio eius abſtulit. quia qñ magni eius credūt q̊s ille in manu habebat. vnde aīas trucidabat contra eū loquūtur. et ſic caput eius gladio ſuo incidit'.

¶ Caſ. Dauid goliā· xpus occidit dyabolū humilitas ſuperbiam. deus eñ fit hūilis. vt ſupbi q̇ hūiles ſcōs ꝺdignarētur ſequi. hūc ſaltē velint imitari· de ſua eñ figurali et myſtica gloria xpi agit·ex q̄ ꝓceſſit et ſua. Agens ḡ deo gratias de ſua ꝓcatur vt ille veniat qui dyabolū vincat:et ſuos fideles liberet. Nō inſoleſcit de victoria vt ſolet homo:ſed virtuti dei dat.

¶ De hac victoria quaſi terminū oīm mūdanarū rerū ſibi fecit ꝓpheta. nō eñ poſt hanc aliquid dictur9 eſt vel de eccleſię ꝑſecutorib9·vel erūnis ſeculi·vel ꝑnitētia·vel lamētatione pia ·vel antixpi elatione·ſed ſeptē reliqui diuinis ꝑconijs et celeſti leticia pleni ſunt ·vt q̄i repulſis nubib9 peccatorū:ſerenis mentib9 ad laudes dei ꝑueniat'.et quaſi cōpletis oīibus quibuſ humana ignorātia erat inſtruēda·nūc ad ſola ꝑconia dei vacandū eſt. vnde ſpūaliter ſequens pſalmus laudatio intitulatur.

¶ Caſ. Triumphalis pſalmus. agit primo de victoria q̄ dauid figuraliter vicit goliā ſpūaliter ipſe cū alijs ſanctis dyabolū·que tota victoria inde eſſe dicit'.quia xpus de eius ſemine venit vincere ſupbiā mūdi. vnde aduentū eius ꝑcatur. Secūdo ꝓmittit ſe victori cantare in nouo et veteri teſtamēto ꝑcans per eū liberari ibi. Deus canticū.

¶ Qui docet manus. Aug. Id eſt. qui ꝑ ſpūm ſanctū dat michi dona gratiarū·quib9 me facit et docet pugnare et ꝓcedere ad bellū cōtra principes tenebrarū et cōtra carnē. cui9 deſiderijs et illi mala ꝓponunt'. Sed vicit ille. qui lapidē mittit in lactis exceptoriū·i·qui gratiā attendit qui ſpiritu dei ducit'. Et qꝫ in pugnādo ꝑiclitaris·dic qđ ſequit'. Miſericordia. ⁊c.

¶ Et digitos. Aug. In digito notat' diuiſio opatōnis que eſt in radice vnitas vt aplus ait. alij datur ꝑ ſpūm ſermo ſapientię. Alij ⁊c. Quaſi alij hoc·alij illud. ſed oīes in eodē ſpū. oīa eñ opat' vnus atqꝫ idem ſpiritus diuidens ſingulis ꝓut vult.

¶ Miſericordia mea. Caſ. Quia plixū eſt multas cauſas explicare. breuiter ſingula ſingulis verbis tāgit. Miſericordia quādo vltim9 fratrū in regē vnctus eſt. Refugiū. quādo cōtra goliā cōſiliū dedit vt petra deijceret eū cū quo nō poterat armis pugnare. Suſceptor quādo fecit generuꝫ regis. Liberator·a ꝑiculo regię irę. Protector quādo in ſpelūca ius in ſaulēꝫ accepit. poſt tanta beneficia ſcit a tali ſpe nō eſſe ceſſandū. ideo ſubdit· in ipſo ſꝑabo· vel de futuro qꝫ impaturus erat populis. vl' ſemini ſuo xpo populos ſubditos predicit. poſt tanta bñficia non ſolū ſe fatet' exiguū. ſed totū gen9 humanū beneficijs dei indignū. qꝫ cū deſpectu et ſub admiratōe ſubdit' domīe quid eſt ho· ⁊c.

¶ Aug. Miſeri· mea. Quia tu das michi ut miſericors ſim· et ſic viuā· quia de nullo alio ſic vincit' dyabol9 inimicus vt de miſericordia que in duob9 cōſiſtit ſcꝫ in dando et dimittendo. Qui eñ dimittit. et ſi peccauit. dimittet' ei. Qui dat datur ei. De hac dicit iacob9. Superexaltat miſericordia iudicio·i· ſupponit' iudicio. quia in quo fuerit īuentū op9 miſericordię. et ſi habuerit forte in iudicio quo puniat'· vnda miſericordię quaſi aqua peccati ignis extiguit'. In quo nō eſt iniuſtus deuſ. nec iudicij veritatem deſerit cū talibus ignoſcit· quia iuſticia eſt. vt ſcdm q̄ quis fec' alijs fiat ei· vnde dñs ait: In qua menſura menſi fue· ea· re· vo· ac ſi diceret. Si ignoſcis ignoſco. Et ſi eſt apud te mēſura venię dādę inuenies apud me mēſurā venię accipiēdę. Et ſi eſt apud te menſura retribuēdi quod habes īuenies apud me mēſurā accipiēdi quod nō habes dimitte ergo et dimitto. da et do.

¶ Quia reputas. Magnū eſt quod de9 eſtimat·et tanti facit ·vt ꝑ eo filiū dederit. cui etiā fit panis qui eſt panis angelorū. nō eñ ſic eſtimat hoīeꝫ deus vt homo·qui carius emit equū q̄ꝫ hominē.

¶ Vanitati ſimilis factus. Aug. Quādo homo cōditus eſt veritati ſimilis factuſ eſt· vanitati peccādo· vana ſunt oīa tranſitoria compatōne ſemꝑ manentis veritatis·

¶ Aug. Vanū eſt quod de ſua ſubſtātia cadēs vaneſcit vt fum9. vmbra ita et ipſe homo tabeſcit. vnde ſubdit. dies eius·i· vita eius motoria·i· tranſitoria·ſic ꝑterit ſicut vmbra.

¶ Domine inclina. Aug. Humilis dauid ex ꝑſona eccleſię plen9 gratia ꝓſumens de deo· pugnans hic inuocat adiutoriū dei. Quaſi in lucta ſumus. ſed ne deficiamus domine inclina.

¶ Caſ. Domīe. Idem apit qđ ſupra dixit innotuiſti· qꝫ tūc innotuit. quādo incarnat9 apparuit. Inclina. qꝫ hec niſi inclinata diuinitate fieri nō poterāt. inclinati ſūt celi quādo honor et virtus ſupnorū ad hominē deſcēdit·et forma dei formā ſerui ſuſcepit.

¶ Emitte manū. Caſ. Ad patrē verba cōuertit· emitte manū ·i· xpum de alto. vbi cū patre. vt carnē induat.

¶ Aug. Vel de ſecundo aduētu agit in ꝑſona eccleſię. Q. ita fac modo. Emitte ma·t·de al·id ē·xpm de celo ad iudiciū. veniet eñ dominus in voce angeli et in tuba d·deſ·d·ce· deinde ex perſona eccleſię ſubdit. Eripe me ſcꝫ ꝑ eam manū. Et libera ⁊c. vt in littera.

¶ Deus canticū. Caſ. Secūda pars vbi quaſi ille quē ꝑcabat' victor et liberator venerit: ei ſe cātare in nouo teſtamēto et veteri ꝓmittit. et ab eo

ʃ Agens de victoria·

Pſalmus dauid ad goliam.

CXLIII.

ʃ Sit. ʃ Omniū
† ʃ Cui me ſubieci et dedi·
† ʃ Caſ· Si primo das te deo. tunc illo adiuuante et docente pugnabis·

Benedictus dominus deus †meus †qui docet ma
† ʃ Quod de ꝓpe fit. ʃ Contra carnem·
nus meas ad †prelium :et digitos
† ʃ Quod de longe fit· ʃ Cōtra principes tenebrarū † ʃ Et vnde michi hoc· ʃ In collatis beneficijs.
meos ad †bellū. † Miſericordia
† ʃ turris in tribulatione· † ʃ Ne cadam.
mea et †refugiū meum: †ſuſceptor
† ʃ Ne herea in uia. † ʃ Ne feriar.
meus et †liberator meus. †Pro
† ʃ In omibus laboribus et prelijs· † ʃ Ecce caput loquitur nobis. vel pater·
tector meus et† in ipſo ſꝑaui: †qui
† ʃ Q· qui ꝑ ſe nichil ꝑ te dignū quid. ʃ vel dis.
ſubdit populū meū ſub me † Dñe
† ʃ aug· totū quod eſt inde eſt qꝫ innotuiſti ei·
ʃ Per aſſumptā humanitatē·
quid eſt homo quia †innotuiſti ei:
† ʃ Id eſt·et. † ʃ Quid eſt· † ʃ Per hoc. † ʃ vel eſtimas. ʃ Alicuius precij. ʃ q̄ tāti eum facis
†aut †filius hominis †quia †repu
† ʃ Quē tanti eſtimas· ʃ Et tamē innotuiſti ei et eſtimas eum· ʃ Ecce quid per ſe.
tas eū. † Homo vanitati ſimilis
† ʃ dū eſt in nocte eſt· ʃ Caſ. videt'·ſed nō habꝫ firmitatē manendi.
factus eſt: dies eius ſicut† vmbra
† ʃ Sed o· ʃ Cōtempera hoīb9 apoſtolos· humiles dicāt alijs tuam excellentiā. ʃ Q· talis per ſe ē homo. ſed vt per te reformetur.
pretereūt. †Domine inclina celoſ
† ʃ Per eos. ʃ Ad nos ʃ Ad noticiā aliorū. † ʃ de gratia tua. † ʃ Elatōnes terre tumidos gentiles.i. ſupbos.
tuos et †deſcende: †tange †montes
† ʃ Confitebūtur peccata· † ʃ Ecce bellū chriſti cōtra dyabolū. ʃ Cōtra eos aūt qui cōſpirant cōtra te fulgura. co. crebreſce miraculis et territi nichil audebunt· ʃ vel o
et †fumigabūt. †Fulgura choru
† ʃ Ab inuicē· † ʃ In fine autem. ʃ vel nes.
ſcationē et †diſſipabis eos: †emitte
† ʃ verba tua. † ʃ Ad penitentiam.
†ſagittas tuas et† ꝯturbabis eos.
† ʃ Chriſtū. ʃ dñs in tuba dei deſcēdet d̄ celo.
Emitte †manū tuam de alto eripe
† ʃ He ſūt aque cōtradictōis. ʃ aug9 Populis foris vel intus oppugnātibus.
me ⁊ libera me de †aquis multis: ⁊
† ʃ Quid eſt de aquis de m.f· † ʃ Qui aduerſo patre dyabolo nati ſunt. † ʃ Exaggerat eorum maliciā vnde addit·et dextram·
†de manu †filiorū alienorū †Quo
† ʃ id eſt. dextra eorū eſt ſiniſtra·
rū os locutū ē vanitatē: ⁊ †dextera
† ʃ auguſ. Quid tu inter eos·in vaſe paſtorali habens quinqꝫ lapides·
eorū dextera iniquitatis † De9 cā
† ʃ Noui hominis noui teſtamēti· † ʃ aug. In lege decē preceptorū cantabo tibi cāticū nouū. qꝫ plenitudo legis charitas·qua qui caret portare poteſt pſalteriū·pſallere nō poteſt·
ticū †nouū †cantabo tibi: in pſalte

ꝑcatur liberari ab his. qui beatitudinē putant in terrenis.
¶ Canticū. Aug⁹. Hoc alio nomine ſignificat legem. quam per quinqꝫ lapides ſignificauit.
¶ Gladio. Aug. Quas ſuperi⁹ dixit aquas. ipſū hic dicit gladiū. vñ et hic ſubdit quod ibi. Et erue me de manu filiorū alienorū.
¶ Maligno. Aug. De quo lingua eorū gladius acut⁹. Eſt et benign⁹ gladius de quo dñs ait: Nō veni pacē mittere ſed gladiū. Hic eſt gladi⁹ bis acutus vtroqꝫ acumine ꝑpotens ſcꝫ veteris et noui teſtamenti. quo omnis putredo a mēbris chriſti abſcinditur.

¶ Quorū filij. Hic qui ſint alieni. ⁊ que illorū dextra iniquitatis. et qliter locuti ſunt vanitatem exponit.

¶ Aug Felicitatē eorū enumerat. hec ē dextra eorū. hec eſt vanitas quā loquūtur. dū hec dicūt beatitudinē

¶ Caſ. Quoꝝ filij. Vel myſtice hec ptīnēt. ab illo loco. Et agit de erroribꝰ malorū et hereſibus hereſiarcharuꝫ et peſſimis cogitatōnibus oſtendēs eos eſſe hereticos de quibꝰ etiā quedam ad litteraꝫ exponūtur ſic. Quorū ſcꝫ ꝑdictorū filij ſunt ſicut nouelle plan. in iuuē. ſua. id eſt. filij eorū ſunt ſicut nouella plātatō. Qui nō de apoſtolis fūdati ſꝫ de puerſitate nouitatis. Poſt mala ipſorū nunc et bona accuſat. Filii. prauo dogmate generati. qui ñ antiquis ritibꝰ patrū viguerūt. ſed nouis erroribus pullulauerūt. Filię. que nō habēt vires conſtantię. Cōpoſitę. non natura pulcrę. ſed ab hominibus compoſitę. hę filię ſunt cogitatōnes vel predicationes eorum

† ſ Strepitus aquarū nō facit obmuteſcere.
rio decacordo † pſallaꝫ tibi. Qui
† ſ Montibus iam fumigantibus.
das ſalutē † regibus. qui redemiſti
† ſ totū chriſtū caput et corpus. † ſ aug. quia eſt et benign⁹ gladius quo deus loquit veritatem. malignus quo illo loquūtur vanitatem.
† dauid ſeruū tuū: de gladio † maligno eripe me. Et erue me de ma-
† ſ hac repetitōe deteſtabiliores iniquos reddit.
nu filiorū alienorū. † quorū os lo-
† ſ Quia terrena ſunt beatitudo. † ſ Quia terrena pro dextra habent.
cutū eſt † vanitatē: et † dextra eorū dextra iniquitatis. Quorum filij
ſ vel nouelle ſtabilite. ſ vel ia. ſ vel nis.
ſicut nouellę plantationeſ: in iuuētute ſua. Filię eoꝝ compoſitę: circūornatę vt ſimilitudo templi.
ſ vel cellaria.
Promptuaria eoꝝ plena: eructātia ex hoc in illud. Oues eorū fetoſę abūdanteſ in egreſſibus ſuiſ:
ſ vel ſi.
boues eorū craſſę. Non eſt ruina
† ſ vel ſepis. † ſ vel exitus. † ſ Nullus tumultus ſed pax quieta.
† macerię neqꝫ † tranſituſ: † neqꝫ cla
† ſ Sed qr ſ Non hoc arguo. † ſ filij alieni
mor in plateiſ eorū. † Beatū † dixerunt
† ſ Quid tu dauid dicis.
ppl'm cui hęc ſūt: † beat⁹ popu
† ſ voluntate. † ſ poteſtate.
lus cuius † dominus † deus eius.
† ſ fit. † ſ xpō qui de ſemīe dauid.
Laudatio † ipſi † dauid.

CXLIIII.

que non habent veram eccleſiam ſed ſimilitudinem. Promptuaria. corda diuerſis rebus facta. vnde peſſimas eructatōnes exalant quę fetent. Ex hoc in illud. inſtabiles quia nō habēt radicē veritatis. Oues. ad lrāꝫ. qr vult eos oſtendere caducis rebus herere. Q. d. peculiū eorū fetoſū. cū ipſi fide ſteriles vnde myſtice diſcipuli eorū hę oues ſunt fetoſę quia ipſi alios plures in errore generant. In egreſſibus. nō in ingreſſibus. quia totū bonū quod habere videntur ab eis egredit cito periturū. Boues. nō labore macri ſed ocio pingues. vt hi qui affluunt diuitijs. cū ipſi ſint a veritate ieiuni. Vel myſtice boues magiſtri. terrenis affluūt. Maceria. q̄ de ſolis ſaxis. in ortis. vel vineis. ſed nec ipſa ruit illis. adeo pſperi. Nec trāſitus nec clamor. turbidus interrūpit quietē eorū. Vel myſtice maceria ars philoſophorū. quę nō poteſt deſtrui vt tranſeant iuſti. nec clamor dei qui in anguſta via quę ducit ad vitam eſt in plateis eorū. id eſt. in lata via eorū quę ducit ad mortem. Beatū dixerunt. Non inde repꝛhendit quia his abundant. ſed quia p dextra habent. i. p beatitudine. et hęc eſt vanitas quā locuti ſunt. his et abraā et yſaac et iacob abundauit. felicitas eſt ſiniſtra. i. temporalis mortalis.
¶ Laudatio ipſi dauid. Caſ. Breuiter continet hic pſalmus quę in ſcripturis diuinis late diffunduntur. vbicūqꝫ eñi de laudibus dei agitur legitur. vel opera vel potētia vel aliquid ceteroꝝ. Ad cuius ꝑconia ſequentes pſalmi ptinēt. q̄ cū iſto ſeptē ſūt. vt ſepties in die l. d. t. vt ſeptē ſūt ſpūs gratiarū qui laudes cōcinnūt ſicut in apocalipſi legit. in his ſufficienter de⁹ docuit quomō velit laudari. ne quis in eius laude errare poſſet.
¶ Aug. Spū ſancto implet deus ſanctos vt laudent eū. et ne erremus in laudando. iter laudis in ſcriptura conſtituit. Si homo laudat: arrogantia eſt. ſi deus ſe. miſericordia eſt. quia laudando ſe amabilē facit. et nos amando meliores ſum⁹ non ipſe. Ideoqꝫ ſpūs ei⁹ in huis ſuis laudat eū quia laudari ſe facit.
¶ Caſ. Vt ſeptē pſalmi penitentię: ſic et ſeptem ſpiritus. iuxta illud ſacramentū quod ꝑcepit dominus moyſi. in tabernaclo ſepteꝫ lucernas ponere. ppetuo lumine lucentes.

CXLIIII.

ſ Notū facio predicādo gētes.
ſ Creator et recreator.
Exaltabo te de-
† ſ Chriſte. ſ de iuda. vnde reges in ve. teſ. † ſ Laudabo.
us meus † rex. et † benedicā nomini
ſ Hic. ſ In eternuꝫ.
tuo in ſęculū: et in ſęculū ſęculi.
ſ Exponit quod dixit. ſ aug. Ecce in ſeculuꝫ. ſine intermiſſionē in letis vel triſtibus.
Per ſingulos dies benedicā tibi: et laudabo nomen tuū in ſęcu-
† ſ Cauſam laudis ſubdit. ſ In eſſentia.
lū et in ſęculum ſęculi. † Magn⁹
ſ vel valde.
dominus et laudabilis nimis: et
ſ Incōprehenſibilis cogitatōne vel loco.
ſ ideo nō potes laudem finire.
magnitudinis eius non eſt finis.
† ſ aug. omīs repetitio dicētis. in infinitū miſit animū cogitātis. vel generatio qua in preſenti naſcūtur filij dei. et generatio qua filij reſurrectōis vnde dicitur. in generatōe cū ſederit filius hominis id eſt. reſurrectione.
Generatō ⁊ † generatio laudabūt
† ſ Primus locus laudis. † ſ Secūdus locus laudis.
† opera tua: et † potentiā tuam pro-
† ſ tercius locus laudis. ſ Alij magnificētiā maieſtatis tue. et ſanctitatē tuam loquentur.
nūciabunt. † Magnificentiā glo
† ſ Quartus locus laudis. † ſ Quintus loc⁹ laudis.
rię † ſanctitatis tuę loquētur: et † mi
† ſ Sextus locus laudis. ſ aug. Nō tantū blāditur ſed etiā minatur. blādit vt exhortetur. minatur vt terreat et corrigat.
rabilia tua narrabūt. † Et virtutē
† ſ vel metuendoruꝫ. † ſ Septimus locus laudis. ſ Cuius nō eſt finis. ſed narrabūt: cum talem eſſe laudabunt.
† terribiliū tuorum dicent: et † ma-
† ſ Octauus locus laudis. ſ Non eſt oblitus nos oblitos eū. et nō oblitus facit nos reminiſci ſui.
gnitudineꝫ tuā narrabunt. † Me

¶ Aug. Primo pꝓpheta pmittit infinitā laudeꝫ. Secundo omnes pfecturos dei laudem nouē modis dicit ibi. Generatō ⁊ ge. Tercio eadē latius explicat ibi. Miſerea.
¶ In ſęculū ſęculi. Caſ. Qui hic nō incipit. in futuro mutus erit.
¶ Per ſingulos dieſ. Caſ. Qui hic p ſingulos dies. in eterno die merebit laudare cōtinua exultatōne.
¶ Aug. Benedicit nunc p ſingulos dies. vt cum venerit vnus ſine fine dieſ eat ex laude in laudē ſicut ex virtute in virtutem.
¶ In ſęculū et in ſę. ſę. Caſſi. De qua laude alibi. In ſecula ſeculorū laudabūt: qr ſemp amabunt. quem ſp videbūt. qua viſiōe nichil delectabilius.
¶ Nimis. Vno verbo dedit cogitare qd nō poteſt capi plene: et ideo nunqꝫ ceſſes a laudibus.
¶ Generatio et generatio. Caſ. Secūdo omnes pfecturos laudeꝫ dei nouem modis promittit.
¶ Opera tua. Aug. Si in magnitudine deficim⁹. vel de opibus laudemus opantē. de conditis conditorē. de creaturis creatorem.
¶ Caſ. Nouē ſunt opera. potentia. magnificentia. ſanctitas. mirabilia. virtus terribiliū. magnitudo. memoria. iuſticia. quę poſt explicabunt ex his quaſi locis et ſeminibus omīs laus trahitur. ad quē modū omīa argumenta de paucitate locorū ſumunt.
¶ Et potentiā. Aug. Nō eñi opa laudant niſi vt virtutē opantis annūcient. ſed quidā eloquētes creaturā laudant creatoris obliti. ſancti vero laudatores ſi opa amāt et laudant magis opatorē et ꝓpter hęc illū amant.
¶ Aug. Si in rebus factis ſentit aliqua ſpecies: vtilitas. virtus. et laudatur. magis in illo qui fecit. Si opera laudas: et te qui es dei opus. Et occurrit illud. Nō te laudet os tuū. ne arrogans videaris. ſed nō eſt arrogantia quia deū in te: non te laudas.
¶ Et virtutē. Aug⁹. Si nō minaretur: nulla eſſet correctio. ſi vero non blādiret nulla eēt exhortatō. Eſt itaqꝫ amabilis et terribilis. Dicēt ꝗ virtutē diſciplinātis et puniētis. ſi ꝑdicāt regnū eternū. nō tacēt ignem eternum.

¶ Suauitatis. Aug. Ipſe ꝑ abundantē ſuauitatē ſuā prius memor no ſtri eſt nos vocando. gratia ſua nos ꝑueniendo. inde nos eius.
¶ Eructabunt. Dicit nō manducabūt. Aug. Manducat qui diſcit. ructat qui docet. hoc tamē eructuat quod mãducat. hec memoria quia val de dulcis manducãda eſt et eructnãda. Sic ergo mãduca vt ructes.
¶ Tua. Aug. Nemo deo tribuat. qꝛ eſt. et ſibi tribuat. qꝛ iuſtꝰ eſt. De lꝰ em̄ eſt qđ ſibi vult tribuere q̃ʒ illi. Totum ergo illi da. in totū ipſm lauda
¶ Miſerator ⁊ miſericors. Caſſi. Tercio latiuſ explicat que ſecūdo breuiter ꝑ poſuit. quaſi merito in his laudabūt. qꝛ miſe ptes laudis ponūtur hic que ſupius. ſed nō ſingule poſſunt expli cari. quis em̄ opera vł potentiā eius plene ex plicare.
¶ Aug. Miſe. ⁊ mi. quibꝫ iaʒ veniā dedit Patiens. his q̃bus nōdū dedit. ſed expe ctat vt det.
¶ Caſ. Miſera. Ab opibuſ incipit. vt miſe rator dicat' dñ̄ caden tes reſtituit. Miſeri cors. natura etiā dñ̄ creat. Patienſ. hoc ſumit de ſecundo loco laudis ſcʒ de potentia quā laudat. nō ꝙ ter ras ſuſpendit. maria coercuit. ſtellis celos d pinxit. et cetera. ſed qꝛ tolerat peccãtes vt cō uertãtur. Suauis. de magnificentia ſumi tur. quia nil magnifi centius q̃ʒ ſuauē eē gu ſtantibus. et miſericor diā omnibus opibus ſuis impendere. nō au tem his que dyabolꝰ facit. ea em̄ potius dã nat.
¶ Et miſeratio nes eius. Aug. Si em̄ tollas opa tua ma la. et nō in te remaneãt niſi opera eius. non te dimittet miſeratō eiꝰ. Si aūt tu non dimit tas opera tua. erit eiꝰ ſeueritas in opera tua cū dicet. Ite maledicti in ignem eternū.
¶ Confi. t. o. op. Augꝰ. Laudent. Sicut ea que nō habent ſenſū lau dandi que ſunt materia laudis. quia dñ̄ inquiris īuenis magnam vim in eis. que a deo.
¶ Et ſancti. Caſ. Dñe quod eſt cōfitetur vel ꝑ ſe vel ꝑ rationales crea turas. Vel ſancti. i. angeli et hoīes. Hoc de ſanctitate. ipſa eſt enim ſancti tas dei vt ei ſancti debeant confiteri.
¶ Gloriā regni. Caſ. De mirabilibus ergo ſumitur. M. q̃ʒ mirabilis eũ qui fecit celū et terrā. et diuerſis bonis impleuit.
¶ Ut notam. Aug. De virtute terribiliū hoc ſumitur. ſanctis em̄ ꝑdicã tibus nota facta eſt potentia dei qua vindicat in malos. et gloria regni quia coronat bonos. ne ignorata minus quereretur. et nota etiã facta eſt. quãdo apoſtoli virtutes fecerūt et ꝑ notitiã vtriuſq; ſcʒ potentie et glorie. quidam timore pene. quidã ſpe glorie cōuertũtur. Et nota ꝙ poſt potentiã cōmen dat decorē regni. quod ideo facit. vt potentia noīata amantem nō terreat. habet enim regnum quo delectemur. et illud regnum habet decorem. cui magnifico nil comparatur.

† ſ foris. ſ Intus ea pleni † ſ Nonus locꝰ laudis. ſ Quā memores tui accipiunt a te. ſ Nō ſua.
moriaʒ abundantie ſuauitatis tue †eructabunt: et †iuſticia tua exulta
† ſ Q. hec predicta laudent et annūcient. et ꝙ de his laudant et exultant tu feciſti. merito illorum bona tua ſunt. que per miſericordiã eis preſtãtur
bunt. †Miſerator et miſericors
† ſ Repetit de miſericordia.
dominus: patiens et †multum mi ſericors. Suauis dominus vni
† ſ Quia facit ſolē ſuū oriri ſup bonos et malos in huiōi. Et i hoc ꝙ expectat et monet. bene omi bꝰ facit. ꝙ ſi punit. ſeueritas ē. nō eiꝰ. ſʒ i tua opa
uerſis: et miſerationes eius †ſuper omnia opera eius. Confiteantur
† ſ In cōfeſſione operū ſancti inſpiciētes benedi cūt te. quid enim dicent. gloriã r. q̃ʒ potens deus qui hec fecit et continet.
tibi domine oīa opera tua: ⁊ †ſan cti tui benedicant tibi. Gloriã re
ſ In regno.
gni tui dicent: et potentiam tuam
ſ Loquentur ad hoc vtiq;.
loquentur. Ut notam facient fi
† ſ vnde quidam timore pene. quidam ſpe glorie cōuertūtur.
liis hominū †potentiã tuam: ⁊ glo
† ſ Cuius: nō huius ſeculi regnū dico. et quod d core habet. ſed nō ibi magnitudo decoris ſʒ tuū.
riaʒ magnificentie regni tui. †Re
ſ Eternū.
gnū tuum regnū omniū ſeculorū:
† ſ Per quod oſtēditur regnū eſſe forte. † ſ ꝑ ſucceſſionē. vel hec et futura.
et †dominatio tua in omni †genera
† ſ Quidquid ꝓmiſit dedit. et ꝑ data fidem fecit ceteris dãdis que ꝓmiſit. et quaſi in cyrographo ſcribi fecit.
tione ⁊ generatione. †Fidelis do minus in omnibus verbis ſuis: et
ſ vt verax in ꝓmiſſiſ. ita ſanctꝰ in omni opatōe.
ſanctus in omnibus operibꝰ ſuiſ.
† ſ Nō ꝙ omēs. ſed quicūq; alleuãtur hoc eſt per eū. † ſ Qui nōdū corruerūt. ſ vel decidunt.
Alleuat dominus †omēs †qui cor
† ſ Qui ruinã peccati paſſi ſunt † ſ Intētōes.
ruunt: et erigit oēs †eliſos. †Ocu
li omniū in te ſperant domie: ⁊ tu
† ſ Quaſi egro qđ cōuenit et quãdo cōuenit. nō vt homo deſiderat.
das eſcam illorū in †tempore opor
† ſ Q. quã eſcam. ſ Quia omīa in eius pṫate. † ſ Benignitatem potentie tue.
tuno. †Aperis tu †manū tuã: ⁊ im
† ſ Rationale quod poteſt benedici.
ples omne †animal benedictione.
† ſ Et quãdo cedit. et quãdo curat. Sic cōfeſſi ſūt daniel et oēs ſancti in tribulatōibus ꝙ iuſta ſūt iudicia dei.
Iuſtus dominus in †omnibus
† ſ Pius. patiens. dator omniū bonorum.
viis ſuiſ: ⁊ †ſanctus in oibus operi
† ſ aug. Et ſi nō ſtatim facit. ideo magis nō facit quia prope eſt.
bus ſuis. †Prope eſt dominus
† ſ Sed quibus inuocantibus.
omnibus inuocantibus euʒ: †om
† ſ aug. Nō ſecundū vana deſideria que aliud q̃ʒ ipſū querunt.
nibus inuocantibus eum in †veri
† ſ aug. Si ideo timent vt faciãt eiꝰ voluntateʒ.
tate. †Uoluntatem timentium ſe
ſ Aliquando et ſi non mox.
faciet. ⁊ deprecationē eorum exau
† ſ Apud eum ſuauitas eſſe oſtenditur.
diet: ⁊ ſaluos faciet eos. †Cuſto dit dominus omēs diligentes ſe:
† ſ aug eos qui ꝑſeuerãt in peccatis. † ſ apud eū ſeueritas eſſe demonſtratur.
⁊ omnes †peccatores †diſperdet.
ſ Concludit laude. ſ Q. qm̄ oīa ita ſe habēt.
Laudatōnē domini loquetur os
† ſ Et meo exemplo. † ſ Conuerſi ad deum. ſ Id eſt. homo.
meū: ⁊ †benedicat †omnis caro no
ſ et hoc ī preſēti.
mini ſancto eius in ſeculum. ⁊ in
ſ id eſt. in futuro
ſeculum ſeculi.

Alleluia.

¶ Regnū. Caſ. Laudat de ꝑpetuitate et dominatōnis affectu. et ſumit' hoc de magnitudine. ſi magnū eſt ad tempus imꝑare. maius eſt dominatio nis terminū nō habere.
¶ Fidelis. Caſ. De abundanti ſuauitate hoc ſumit'. vnde ſupra. Me moriã abūdantie ſuauitatis tue. Fidelis quia aduentꝰ dona cōpleuit. Ad abundantiã quoq; ꝑtinet ꝙ alleuat ruentes. erigit eliſos. vnde recordatio ſuauitatis habet'. et in laudibus eius eructua tur.
¶ Qui corruūt. Caſ. A malis ſuis. qs omnes alleuat deus. Uel ab his tempalibꝫ ſicut ſancti vt iob. qui in ſeclo aliquid ꝑdūt. et abiecti ſūt. deciden tes ſunt. ſed hos oms cōfirmat. quia ſepties cadit iuſtꝰ et reſurgit. impii aūt infirmãtur ī malis.
¶ Et erigit om. e. Aug. Ad ſe ꝑtinenteſ. quia ſuperbis reſiſtit.
¶ Oculi. Aug. De iuſticia latius agit. vt qui miſericordē audit iuſtū timeat. et iuſticie eſt vt ſperantes ſatiet. corꝑaliter vel ſpūali ter. nō ſꝑ em̄ danda ē eſca ſꝫ in tempe opor tuno. multis em̄ peten tibus ſalubriter differ tur.
¶ Et tu das eſcã. Aug. Dat ergo medi cus egro quod cōueit. et quãdo cōuenit. non vt homo deſiderat et petit ne obſit ſi det. Petit em̄ apoſtolus de angelo ſathane vt auferret' ab eo. ⁊ nō ac cepit: ſed ꝓpter ꝑfectio nē ſuã quia tēpus ad huc erat exercende in firmitatis. Petit dya bolus temptandū iob et accepit. ſed ad dam natione ſuã. Ipſe xpſ mori venerat. et tamē trãſfigurãs in ſe infir mos ait. pater ſi fieri poteſt tranſeat a me c. iſte. et licet nō accipet quod petere videbat' ait: nō qđ volo: ſed quod tu: bñ̄dicēs dñ̄ in oīi tpe.
¶ Aperis tu manū. Aug. Et ſi non das aliquando. das tamē oportu ne. differs quidē non aufers.
¶ Iuſtus. Caſ. Ipo nomine iuſticiaʒ aperit. vt manifeſte oſtendat' hic laus de iuſticia eſſe. Vie ſunt diſpoſitiones et voluntates que omnes iu ſte. etiam ſi verberat.
¶ Viis operibus. Sciendū ꝙ vie ad diſpoſitōem ꝑtinēt. opera ad effectū. hec ſcđm nos diuiduntur. Sed apud illū hoc eſt velle quod facere quia ex eius voluntate res habent eſſe.
¶ Prope eſt. Caſ. Propitiꝰ qui vbiq;. et hoc de iuſticia.
¶ Uoluntatē. Caſ. et hoc de iuſticia ſumitur.
¶ Cuſtodit. Caſ. Concludit de iuſticia. equū eſt enim et diligentes cu ſtodire et peccatores perdere.
¶ Laudationē domini. Caſ. Expoſitis oībus ſequitur breuis con cluſio. qua concludit quod nō poteſt explicari.
¶ Alleluia. Caſ. Vox iſta quaſi muſica ſalutaris tanq̃ʒ armonia celeſtiſ

que nō ſolū homines ſed etiā angelos delectat laudē dei exprimēs que congrue huic pſalmo ꝓſcribit ubi vir iuſtus. Exhortat animā ad laudē dei quia in aduerſis aliquādo velit nolit ꝑturbatur anima. vnde ſupra quare triſtis es a. m. et q. c. m. ſed vt auferat ei ꝑturbatōem ſuggerit gaudiū de ſpe. ſi nō in re. Spa in deo q. a. c. Aug. hac ſpe erecta aīa deū laudat hic. CXLV

Caſ. Primo ſibi quaſi omibus cōſulit laudare. ne in vanis ocīet z quaſi acquieſcēs ꝯſilio aſſerit ſe laudaturū ibi vbi poterit plene. Secūdo alios monet nō ſpare in homine ibi. Nolite cōfi. Tercō docet omīz ſpē in omipotentē ponendā ibi. beatus.

Lauda anima mea. Sed querit a quo et cui hoc conſulitur. Si dicit caro conſulere aīme. nō videt hoc eſſe verū. cū a meliori et a digniori ſoleat inferiori dari conſiliū. Caro aūt īferior eſt anima. Aug. Anima em̄ licet vitupata quia peccatrix. tñ melior dicit per naturam corpe laudato in ſuo genere. qz ſpūalis natura pſtat corporeę. quā mouet. regit. ſenſificat. capit. et ipſa infinita vicina eſt ſubſtātie dei. Sic aur vitupatū. quia ſordidū ꝑ eſt plumbo in puritate laudato. ſic et malus homo optimo equo. Nō datur ergo conſiliū aīme a carne cꝫuis domita valde et pacata. que tamē mortua ē ꝑꝑ peccatū. Nec etiā mortalis conſulit anime. quia ſemꝑ infra aīmā eſt. ſed ſupior pars anime. ſcz mēs que cogitat ſapientiā diuinā illi inherens. et in illā ſuſpirans. videt qſdā ſui ptes ꝑturbari motibus ſeculi et cupiditate terrenorū ad exteriora rapi. vnde ad īteriora et ſupiora reuocat eā. Se ergo ſcdm ſenſualitatē exhortans dicit. lauda a. m. d. Quid em̄ tibi placet in hoc ſeclo? diuiſa ꝑ tot ſeculariū rerū amores collige te ad auctorē. hic tibi pax et ſecuritas. Deinde reſpondet anima mēti quaſi hic ꝑgrauata nō valens deſiſtere vt dignū eſt. laudabo in vita: hic in morte laudabo tenuiter: quia corpus aggrauat animā. et terrena inhabitatio ſenſum deꝑmit multa cogitantē. hic ſpes paſcit. vita in futuro.

In vita mea. Caſ. Cum ei ꝑfecte inheſero a quo ſepari vt modo ſit mors eſt. ſed ſpes cōſolat. in qua quodāmō viuēs laudat.

Quādiu. Nō ꝙ aliqn̄ nō ſit. quia in eternū erit. et ideo vere diu.

Nolite cōfidere. Caſſi. Secūda pars dato cōſilio et affirmato vbi plene poterit. quaſi longe remotos z interī dū mala ſunt quibꝫ turbatur anima. monet nō ſperare in homine. ſed in deo.

Aug. Vel quaſi in fine ſeculi mēte poſitus: cito finiēda docet non amare ꝑ eternis. quaſi et meo exemplo nolite confidere.

In filiis hominū. Aug. In vno filio hoīs eſt ſalus. et in ipo ſperate. nō quia filius hominis eſt. ſed quia filius dei eſt. Non ꝑpter illud quod ſuſcepit ex te ſed ꝑpter illud quod ſeruauit in ſe.

Exibit ſpiritus. Caſſio. Prius mūdat corda ꝓhibendo a noxijs. vt poſt ſalutaria intendat. monendo ſalubria.

Beatus vir. Caſ. Tercia ps vbi docet totā ſpem in omipotēti ponē

CXLV.

Quid de alijs ſatagis ſta mecum in laude dei.

Lauda anima

Perfecte.

mea dominum: laudabo

Eterna que vere vita. — Sic laudabo ibi. et hic pſallā. vbi nō ſemꝑ ero — Hic eſt homo et alijs inteꝛ z iō nō ſp et pfecte pſallit. ſed ī eterno eſſe nō ſic ſed pſal. imo qꝫdiu fu.

dominū in vita mea. pſallaz deo

vos alij maxime in nouiſſimis tpibꝰ poſiti. — vos aūt puſilli qui nōdū vel i. etiā de deo ſperatis. interim dū mala ſunt. in deo nō in homine ſperetis. Et hoc eſt ꝙ ait.

meo qꝫdiu fuero. Nolite confi-

demonibus. — tenebrarū. — Qui tpalia amare ſuadent. — Id eſt. baptiſtis.

dere in principibus: neqꝫ in filijs

aug. Quia domini eſt ſalus. nō principū ſeculi vel baptiſtarū qui ſe iactant dare ſancta. Si hō dare poſſet minus a deo peteretur.

hominū. in quibus nō eſt ſalus.

Sub to quādo nō vult. vel ſcit. — vide em̄ quid ſit ſpiritus. — Anima. — aug. Exeun

Exibit ſpiritus eius et reuertete ſpiritu caro. — Caſ. vnde cepit initiū. — Mortis ſcilicet. — aug. fruſtrabuntur.

tur in terram ſuam: in illa die pe

Que in diuerſos ambitus ſeculi tendebant.

ribunt omnes cogitationes eoꝝ.

In quo ergo ſperandū. — Eſt deus. — Non angeli vel homo ſed iacob. — Id eſt. qui ſperat in illo qui fuit deus iacob.

Beatus cuius deus iacob ad-

veri ſcz iacob. ſicut fuit illius actualis. — Iacob. — Cur beatus quia. — Et ſi interim gemimus.

iutor eius. ſpes eius in domino

Caſ. Laus ab opibus quia et ſi nō ſubſtātiam actus tamē eius aliquatenꝰ capit noſtra noticia. — aug. Etiā ſi ſūt multi dij. et domini. nobis vnꝰ ex quo omia. — Quo.

deo ipſius: qui fecit celū et terraz

aug. Et ita curat de te inter alia

mare et omnia que in eis ſunt.

Preter cetera hoc addit. ad nos pertinens. — aug. His verbis et amandū predicat et timendū. — in eternum.

Qui cuſtodit veritatez in ſecu

in quo cuſtodit v. Ecce. — Quibus.

culum. facit iudicium iniuriā pa-

Etiā. — Nō homo iactet ſe quaſi det. ſolus enim deus dat iudi. et iuſti. — vtrāqꝫ corporalem et ſpūalem. — Beati qui eſuriunt. zc.

tientibus: dat eſcam eſurientibꝰ.

faciens īmortales. — Aug. Mortali corpore. vel a peccatis ſoluit

Dominus ſoluit compeditos:

Eos qui ceci ſunt facit ſapientes.

dominus illuminat cecos. Do-

Per humilitatem. — Per ſuperbiam. — ideo facit iudiciū iniuriā p.

minus erigit eliſos: domin' di-

iuſti ſunt pupil. et vi. hos diligit cuſtodiēdo. — Qui iuſti et quomodo diligit.

ligit iuſtos. Dominus cuſtodit

aug. Omnes qui dicūt nō habemus hic manētē ciuitatē. — aug. Omī ope et auxilio deſtitutos in ſeculo vt ſperent in deū. et qui habent terrena. ſed nō in eis cōfidūt. pupilli et vidue dei ſūt.

aduenas: pupillum et viduā ſu

vel riaz. — Latas. — Qui hic noſtram artam viā irrident. quoꝝ via exterminata eſt.

ſcipiet: et vias peccatoruz diſper

Nobis quid reſtat. — in ſanctis ſuis.

det. Regnabit dominus in ſeculum

Quis dominus. — Ad te ptinet tu eius regnū. nō babilonia — O. — Eccleſia. — Exponit quod dixerat in ſecula.

la: deus tuus ſyon in omi gene-

id eſt. ſemper.

ratione et generatione.

Alleluia.

CXLVI.

Laudate domi

Quare.

num quoniā bonus eſt

da. que et factis deſcribit. vt gētilitas tā frequēter ꝯuicta quieſcat

Aug. Remotis noxijs docet qd ſalutis eſt ſcz in quo ſperandū ſit.

Qui fecit celum. Caſ. Quia et cultoribꝫ demonum ſpes eſt in deo ſuo: determinat in quo debet eſſe ſpes. i. in chriſto. et hoc vſqꝫ in finem pſalmi oſtendit deſcribendo eū per omia.

Adiutor eius. Caſ. Ipſius iacob ſic fuit adiutor. vt de iacob faceret iſrael. qui iā videret adiutoriū fieret iſrael. i. videns deū. ſic ſi hic nō vides ꝟ habes adiutorē deū eris tādē de iacob iſrl et videbis et ceſſabit omīs gemitꝰ et dolor dicit ergo. Beatꝰ cuiꝰ deus iacob eſt adiutor eius. i. huiꝰ veri iacob. ſicut illius.

Omnia. Caſſio. Ne quez alium putes creatorē vel. i. etiā minorum.

Qui cuſtodit v. Augꝰ. xpus qui eſt veritas. omnis homo mendax.

Facit iudi. dat eſca. Caſ. Hec duo ad iuſticiam pertinēt. xpc index vindicat patiētes ꝑpter nomē ſuū et dat eſcam diligentibus ſe.

Iniuriā patiētibus. Aug. Nō omnis moleſtia eſt iniuria. quod iure pateris nō eſt iniuria. vt quod patitur latro. et ſcelerati alij. aliud ergo eſt pati iniuriā. aliud ſuppliciū. Suppliciū em̄ iure quis patitur. Iniuria aūt iuri cōtraria ē.

Dominus ſoluit. Caſ. Hoc ad abūdantiā ſuauitatis.

Dominus erigit. Quos dyabolus elidit. dominus erigit.

Diligit iuſ. Caſ. Quos locat in eterna beatitudine.

Aduenas pupillū et vidua. Auguſ. Omis eccleſia gētiū aduenticia eſt ad patres. nō carne. ſed imitando filia. Pupilli ſunt oēs in peregrinatōe. quibus eſt abſens pater. Et omis fidelis anima eſt vidua ſponſo abſente. vnde et magis patrē et ſponſū deſiderant. et hos protegit deus non viſus. ſed deſideratus.

Regnabit. Caſ. Hoc de magnificentia. Regnabit. in nobis. cum corda noſtra erunt in eo firma. quod nō modo.

Alleluia. Aug. Hic item agit de laude dei vbi ꝑpheta monet laudare colligentem iſrael CXLVI.

Caſ. Primo oſtendit quos colligat et quomō. Secūdo poſt ꝑdicta quaſi adhuc herentes et dubios increpat oſtendens vnde poſſint laudare deū. ſcz ſi fuerint humiles ibi. ꝓcinite.

Laudate dominū. Aug. Hoc dicit omibus gentibꝫ. Et qi quererēmus qualiter laudabimꝰ. laudis cauſaz attulit. quoniā bonus eſt pſalmus.

Quoniā bonus pſalmus. Caſ. In laude dei ipſe actus eſt merces. que et in futuro erit. Ideo laudandus: quia edificat. ſic quia diſpſiōes iſrael. i. fideliū de toto mūdo. in fine ſeculi congregabit ad regnū. Et eſt hic laus de factis mirabilibus.

Aug. Hec eſt tota merces laudantiū. Ideo laudate quoniā bonuz eſt laudare. Ipſa enim laus dei eſt noſtra beatitudo. Et notandū ꝙ non dixit quoniam bona eſt laus. ſed vt laudis modū exprimeret dixit quoniam

bonus eſt pſalmus·iṗe em̄ pſalmus laus dei eſt· qui fit nō ſola voce. ſed in organo manib⁹ voci cōcordantib⁹· ꝑ quod ſignificat ꝙ voce debēt opa cō ſonare·quorū laus ceſſare nō debet etiā vocis laude ītermiſſa·ſp ergo lau dat qui ſemp bene opatur. qui male agit blaſphemat. hec laus pficitur in eterna gloria ad quā pueturi modo exerceamur in hac laude bonoꝝ opeꝝ.

¶ Edificans hieruſalē. Aug. Vel accepit hieruſalē generalē eccleſiā cuius ps triumphat in celis·pars militat in terris. Eſt eterna hieruſalē in celis·vbi ciues āgeli ſūt et ad eam ptinet etiā populus iſrael. qui modo per peccatū peregrinus eſt. Omnes illi qui ſunt in illa magna ciuitate celeſti gaudēt. quib⁹ ſpectaculum eſt ipſe deus. Sed nos ab illa ciuitate pegrinamur peccato expulſi· ne ibi maneremus·et mortalitate ꝑgrauati· ne illo rediremus. Sz reſpexit deus pegrinatōꝫ noſtram. Et ipſe ē. ſez qui edificat hieruſalē·et lapſam ptez reſtituit·et olim diſpſos in xpo collegit·quē pater miſit ad captiuitatem noſtram redimendam pcio ſanguinis.

¶ Et alligat. Aug. A ſimilitudine medici. Frangit a medicis torrū vt fiat poſtea rectū. ſic prauū cor cui diſplicet in his que ſūt de⁹· debet frangi et conteri vt dirigat. Quod ſi non potes dirigere vl' frange. et deus diriget·frange inquā confitendo·puniendo·qḋ ſignificat pectoꝝ tuſio vnde alibi. Scindite corda vr̄a. Ad hoc em̄ elidit cor vt cōtritū dirigat et ſanet. Male em̄ erigit qḋ non primo ꝑ contritōnem erigitur. Contere ergo cor tuū·et dn̄s alligat cōtritōnes. Hiero. Qualiter ſamaritanus ille qui deſcendebat a hieruſalem in hiericho·quādo vidit vulneratū iacentem in itinere·colligauit vulnera eius. Ceterū de his qui nō obtriuerūt cor dicit per eſaiam. Non ē malagma imponere neq; oleū neq; alligaturas. Alligamenta dei ſunt tempalia ſacramenta·quibus interim cōſolatōnem habemus. que tunc detrahentur cū erit pfecta ſanitas.

† ſ Ideo. † ſ aug⁹. Iocūda eſt deo que eſt ſpecioſa qḋ nō in ore peccatoruꝫ.

pſalmus: †deo noſtro ſit †iocunda

† ſ Quis noſter deus.

decoraq; laudatio. †Edificans

† ſ Quā de viuis lapidib⁹ extruxit ruinā angelicā reparans. † ſ fideles olim diſperſos· quos colligit·vt de illis edificiū celeſte reformetur.

ſ Sic ſe cōmendat laudatori⁹. quid ergo eis daturus. ſe ipſum

†hieruſalem dominus: †diſperſio

† ſ In vna fide et charitate. † ſ Sed quid agit vt congreget ſ hic ex parte in futuro plenarie

nes iſrael †congregabit. †Qui ſa-

ſ .i. eos qui offerunt ſe ſacrificiū ſpūs contribulati. hos ſanat. elatos elidit. Sed in futuro perfecta erit ſanitas. vbi corruptibile hoc induet incorruptōnem.

nat contritos corde: et alligat con

† ſ Nouit deus qui ſunt eius.

tritiones eorum. †Qui numerat

† ſ vel omnes in ſuo nomine vocat.

multitudinem ſtellarum: et †omni-

† ſ Quid plura ſ aug. Plenus gaudio eructat quod non poteſt explicari

bus eis nomina vocans. †Ma-

† ſ Laus a magnitudine:

gnus dominus noſter·et †magna

† ſ Ille ipſe qui numerat ſtellas non poteſt numerari. ſ vel intelligentie.

virtus eius: et †ſapientie eius non

† ſ Id eſt finis. nō poteſt enim ab aliquo cōprehendi. † ſ Eſt. ſ Ad intelligētiā arcanorū.

eſt †numerus. †Suſcipiens man

¶ Qui numerat. Non eſt adeo magnū ad litterā. ſed ſtelle ſunt luminaria in eccleſia que lucent inter peruerſos· de quib⁹ aplus. In medio nationis praue et pùerſe apparetis tanq̃ luminaria ī mūdo. Tales numerat dominus in ſuos. quia nouit dn̄s qui ſunt eius. Si quis vero adumbrata fidei ſpecie ſe talib⁹ interſerit: nouit ille qui numerat. quia ſupra numerū eſt. vnde. Multiplicati ſūt ſup numerū·quia intra pietes pſentis eccleſie plures ſunt q̃ futuri ſint in regno dei. Ideoq; ait. qui numerat. Nouit em̄ dominus qui ſunt ei⁹. Numeratis noīa vocat. quia horū nomina ſcripta ſunt in libro vite. h̄ nouit. h̄ eſt totū p̄miū. Quibuſdā donis ſpūs male vſis dicet in fine. nō noui vos. diſcipulis etiā ait. Nolite gaudere quia ſpūs vobis ſubiecti. ſed quia nomīa veſtra ſcripta ſunt in celo: quod fit per charitatem ſine qua et cetera que habētur dona ad temp⁹ tollūtur. Sicut domin⁹ ait. Qui habet dabit ei et abundabit. Et qui nō habet auferet ab eo. habent eū gratiam poſſidendi. ſed non charitatem vtendi.

¶ Et omnibus eis no. vo. Caſ. Vel et omēs nomine ſuo·nō alieno vt aſtrologi qui iouē et venerē nomināt. Vel typice d' ſanctis·quia cuiq; ꝓpriū donū dat. vel omnes ſunt in familiaritate a ſimilitudine dn̄i qui famulorum ſuorum nomina nouit.

¶ Sapientie eius nō eſt numerus. Aug. Ipſam mēſuram et numerū et pondus vbi deus oīa diſpoſuit: nemo poteſt metiri·vel numerare·vel appendere·Sicut em̄ in libro ſapientie dicit. Diſpoſuit deus oīa in numero menſura et pondere·i·in ſeipō. qui eſt menſura oīui rei modos p̄figens. Et numerus·i·oīui rei ſpeciē p̄bens. Et pondus omnē rem ad ſtabilitatē trahēs et termināſ et formāſ· et ordināſ oīa diuerſa· que oīa incomp̄henſibilia ſunt. Conticeſcāt ergo humane voces requieſcant hūane cogitatōnes ad incōprehenſibilia dei nemo ſe extendat quaſi cōprehenſur⁹ ſed quaſi pticipatur⁹ ptcipes em̄ erimus. nec totū capiemus. Sed cui⁹ rei pticipes erimus. et qualiter pticipes erimus·cū partes nō ſint apud deum· nec ꝑ partes diuidat. Quis ergo explicet q̄ modo ſint participes vnius etiā ſimplicis eſſentie plures. Nō puto autem poſſe dici q̃ videatur. Cōfitere ergo infirmitatē qui peruenire vis ad diuinitatē cui⁹ intelligentie nō eſt numerus. ſed ī hac difficultate intelligendi eſto manſuetus. vt ſubdit. ne accuſes obſcura ſcripturarū que fecit deus vt exerceat. neq; dicas·ſic melius diceretur. ſic em̄ dictū eſt vt dici debuit. non corrigat eger medicamēta q̄ medicus tpat. Nouit q̄ppe medicus ea tpare et modificare ei crede q̇ te curat. ante ergo q̃ ſcias quare quid dictū ſit nō iudices. Crede ita debuiſſe dici vt dictū eſt. Et hec pietas facit te capacē. Si aūt reſiſtis aduerſus clauſa dei. vide quid ſequit·humilians a·p· ad terram. Qui em̄ rep̄hendūt intelligibilia·ido ſentiūt terrena de deo īcorporeo corpaliter cogitantes. Hec facit his qui volunt irridere legem anteq̃ noſcant. Quia ergo magnū eſt pficere ad intelligibilia et ſpūalia· ſimus māſueti·pulſem⁹. faciam⁹ quod ſequitur. incipite domino in cōfeſſione·ſic pùenietur ad intelligentiā. ſic imago dei reformabitur.

ſuetos dominus: humilians autē

† ſ Contrarios manſuetis. † ſ vel incipite.

†peccatores vſq; ad terrā. †Pre

† ſ aug. te prius accuſa. inde deum lauda.

cinite domino in †confeſſione: et

† ſ Poſt confeſſionē ſequātur opera. † ſ vbi man⁹ voce ſequitur. ita voce laudū ſequātur opa

†pſallite deo noſtro in †cythara.

† ſ Cui deo. ſ Qui cōtegit ſcripturā figuris et ſacramentis. vt incitet ad querendū.

† ſ Non meritis habet. ſ Ne timeas de operta. quia inde parat p.t.

†Qui operit celū nubibus: ꝛ †pa

† ſ Ecce fructus pluuie.

rat terre pluuiā. †Qui producit

† ſ Et in excelſis ſeculi qui magis amāt diuitias

† ſ temporalia.

†in montibus †fenum: et herbam

† ſ Predicatoribus. † ſ vel pecoribus·i· gregibus domini·quos per homines paſcit·i. ꝑ predicatores. ſ Simplicibus eccleſie.

†ſeruituti hominum. Qui dat †iu

ſ Pabulum diuini verbi.

mentis eſcam ipſorum: et pullis

ſ Corui gentiles nigri in peccatis.

coruorum inuocantibus eum.

† ſ Q. iumēta paſcit et pul. c. Sꝫ nō habet vo. ꝛc. † ſ aug. id ē·in ſupbia de equo enim altior īcedit homo. et ceruix eius vere indicat ſupbiā·rapidus eſt etiam in curſu. ſ vel potentatu.

† ſ Beneplacitum.

†Non in †fortitudine equi † volū

† ſ vel tabernaculis viri.

tatem habebit: neq; in †tibȳs viri

¶ Precinite. Caſ. Secūdo ex p̄dictis quaſi adhuc herentes increpat ꝛ impellit·oſtendens vnde poſſint intelligere·ſi humiles et nō ſuperbi. Q. et vt intelligere valeatis p̄cinite ꝛc.

¶ Qui operit celum. Caſ. Memorat opera ꝑ que poteſtas oſtendit. Ad hoc em̄ quedaꝫ obſcura in ſcripturis voluit eſſe·vt haberent ſerui dei quid interp̄tando influerent ſup aures et corda hominū excipientiū de nubibus dei ſaginam letitie ſpiritualis.

¶ Seruituti hominum. Predicatorib⁹ qui hoībus ſeruiūt. vn̄ apoſtolus ait. Nos aūt ſeruos veſtros ꝑ hieſū chriſtū. Hi ſemināt ſpūalia·ꝛ recipiūt ab excelſis ſeculi fenū et hei bā·id eſt·temporalia. Aug. Oīa enim que dātur eccleſie a diuitibus fenum ſunt.

¶ Et pullis coruorū. Auguſ. Iudei q̇ ſe ſolos iuſtos omnes gentes dicebāt peccores. Et vere patres noſtri corui. nos aūt nō ſic remanemus·tū recte pulli coruorū dicimur et ſū⁹·coru⁹ nō īuocat·nos xpo dimiſſi īuocam⁹.

¶ Caſ. Pulli coruorū dicūtur rore veſci. et beneficio etatis ignorant. paſtus eſcas·i·fetores cadauerū. ſic filȳ paganorū innocentes qui inuocant

¶ In tibus viri. Id eſt. in incōpoſito habitu p̄ſumptuoſi et audacis. Per viruꝫ enim audacem p̄ſumptorem notat. In tibȳs notatur inceſſus incompoſitus.

¶ In tibȳs viri. Vel ſecundū aliam litterā in tabernaculis viri·i· in cōuenticulis hereticorū beneplacitū erit ei. Nota ꝙ nō ait in tabernaculis dei ſ; viri. per h̄ deſignās audaciā hereticorū. Et tabernacula. Aug. Quia eſt et tabernaculū dei·i·eccleſia·a qua ſe diuidentes heretici ibi ſibi tabernacula poſuerunt. Vnde pullus corui forte in eccleſia carens tpali honore ait. Elegi abiectus eſſe in domo dei mei· magis q̃ habitare in tabernaculis

peccatorū. Aug. nō eñ extra eccleſiam facit ſibi tabernaculū. in quo non ſit beneplacitum deo.

¶ Super ti.e. et in eis qui ſpe. Timori ſpem cōiunxit. quia nō valet timor ſine ſpe venię. Judas eñ timēs ſed deſpans laqueo ſe ſuſpendit. Qui ergo timet deū ſperet ⁊ in eo. placabis aūt eñ ſi ſpes in mīa eius atqꝫ de cetero ita peccare caueas. vt de pteritis depceris vt tibi dimittantur

¶ Alleluia aggei. Pſalm⁹ iſte facit amorē futurę hieruſalē. Aggei et zacharię dicit. qui in captiuitate reparationē hieruſalē ꝓpheta uerūt. ꝗ vt hieremias pdixit poſt lxx. annos facta eſt. i. poſt volubilitatē totius temporiſ. qđ. vij. diebus agitur

CXLVII.

¶ Caſ. Totus hic pſalm⁹ potentiam dei pdicat.

¶ Primo dicit bona future hieruſalem. Secūdo dicit quę bona hic dantur ſanctis ibi. Qui emittit.

¶ Lauda hieruſalem. Aug. In captiuitate adhuc cōſtitutus ꝓpheta videns beatū populuꝫ ęternę hieruſalē pmiſſo gaudio ſpei ante gaudiuꝫ ſpeciei. quaſi cōiungēſ cor et ſi nō corpus angelis dicit. lauda iam ſecura hieruſalē. hoc ſolū eſt negociū tuuꝫ. vt modo exultem⁹ in ſpe. et dſiderem⁹ ipaꝫ q̄ audimuſ ſic ructātē.

¶ Hieruſalē. Viſio pacis. Syon. ſpeculatio vel contēplatio. Et viſio pacis eſt cōtemplatio xp̄i. qui ē pax noſtra.

¶ Confortauit. Nota clauſaꝫ eſſe ianuā admiſſis prudentibus et excluſis fatuis virginibꝫ. vt nemo iam exeat vel intret. Et congrue poſt laudis admonitōem ſubdit de clauſis ianuis. Aug. Clauſa eñ ianua hieruſalē ſecure laudat. quia nemo exijt vnde doleat. nemo intrat quem timeat. vnde ſint ſcandala.

† ſ Q. in ſupbis et hereticis et incōpoſitis nō eſt beneplacitum deo. ſed.

beneplacitum erit ei. †**Beneplacitum eſt domino ſup timētes** †**eū: et in eis qui ſperant ſuper miſericordia eius.**

† ſ in his qui timēt ⁊ ſperāt iudās penit⁹ timuit. ſꝫ nō ſperauit in miſericordia. qui timet deū: ſpet et ab ipſo ad ipſum fugiat. ab irato ad placatuꝫ.

† ſ Laus dei. † ſ Id eſt. de repatione celeſtis hirlm quā illi predixerūt et p ea deū laudauerūt

†**Alleluia aggei et** †**zacharię.**

CXLVII

ſ vel collauda quia ex multis conſiaſ. ſ viſio pacis.

Lauda hieruſalem dominum: †**lauda deum tuuꝫ** †**ſyon.** †**Quia** †**confortauit ſeras** †**portarum tuarū: benedixit** †**filijs tuis** †**i te** †**Qui poſuit fines tuos** †**pacem: et** †**adipe frumenti ſatiat te.** †**Qui emittit** †**eloquium ſuum**

† ſ Lauda nō collauda. quia vnuꝫ facta es. ſ Repetit.

† ſ Contemplatio chriſti. † ſ Quare ſ aug. hoc nō fit niſi clauſis portis. † ſ vel confirmauit nō tantū poſuit. ſ vectibus.

† ſ Nō exit amicus. nō intrat alien⁹. † ſ Quoſ olim peperiſti.

† ſ Qui in te quieſcunt. ſ Qui nō foris pegrinātur. † ſ Quidquid intus eſt pace fruitur extra eſt gehenna:

† ſ Perfectam. † ſ aug. In pace illa eſt ſaturitas. nulla indigentia.

† ſ Quid interim in pegrinatōne. ſ Aliter nō leuaremur ad adipem ſatiantē. † ſ verbū carne aſſumpta.

¶ Adipe frumenti. Aug. Pane qui de cęlo deſcēdit. in mūdo carne clauſus eſt. ſola fide cognitus. tunc videbitur ſicut eſt

¶ Qui emittit. Secunda pars ſubdit quę munera hic dātur electis. p quę veritas futuri poteſt agnoſci.

¶ Terrę. Vt in terra cognoſcat. Niſi eñ mitteret verbū terrę qua grauamur et impedimur a reditu ad adipē frumēti ſatiantē nō leuaremur. In terra eñ vbi laboram⁹ feſſi languidi pigri frigidi ſcꝫ in heremo nō deſerit ꝫ māna pluit. quia emittit eloquiū ⁊c.

¶ Velociter currit. Auguſ. Caſ. Vel vſqꝫ in velocitatē. i. adeo vt ſit ipſa velocitas quo electius vel expſſius dici nō potuit. nō ait velox verbuꝫ velox ſit velocitate qua plus vel minus participat. Sed ipſa velocitate q̄ cętera dicūtur velocia nichil eſt velocius. Et itē quod velox eſt vt equ⁹ alicubi eſt. nō vbiqꝫ. Velocitas vero ipſa vbiqꝫ ē nō eſt in parte. Ad verbū dei ptinet nō eſſe in parte. vbiqꝫ eſſe per ſe ipſū. hęc eſt ſapiētia quę attingit a fine vſqꝫ ad finē fortiter. nō tamē motu locali ſed imobilitate. Sꝫ et de ſapientię ſpū dicit. actus mobilis certus incoinqnatus. hoc facit velocitas vt et vbiqꝫ ſemp ſit. et nuſqꝫ incluſa teneat. ſed quis iſta ſufficit cogitare: eſt tñ ſpes ad capiendū verbū: qꝛ pdeſtinauit nos qui dat niuē terrę. Frigeſcente eñ charitate decidit hūana natura in terras. et pigro corpe inuoluta vt nix facta eſt. ſed in hac niue ſūt pdeſtinati velut lana de quibꝫ aliquid facturus eſt. Lana eſt materia veſtis. de his frigidis pdeſtinatis fit tunica ſine macula et ruga. vnde merito veſtis xp̄i in monte refulſit ſicut nix. quia de hac niue fit. Sed pdeſtinati vocandi ſunt ad pęnitentiā. ſcđm illud. Quos pdeſtinauit hos et vocauit. nō aūt venit vocare iuſtos. ſed peccatores in pęnitentiā. i. peccata et iiuſticiā ſuā cōfitētes. et hos dū vocat ad pęnitentiam nebulā ſicut cinerē ſpargit. Cinis ad pęnitentiā ptinet. Quia cinis et ciliciū ſunt arma pęnitentiū. Nebula vero caliginē peccati et ignorantiā notat. et dū vocat quis ad intelligendā veritatē. incipit velle cape et nō ſufficit. ſed patit caliginem. Eſt ꝗ illi adhuc nebula vt ſciat ſe neſcire ⁊ n̄ poſſe cape. qđ oportet eū ſcire. ſꝫ ſi nō poteſt penetrare veritatis arcanū pęniteat peccator: quib⁹ in hanc difficultatem videndi venit. et erit ſalubris nebula quā vt cinerē ſpargit deus. i. tollit p humilitatē pęnitentię ꝗ ſignificat per cinerē. Et dicet deo vt abraā cinis ſum. hęc eſt humilitas pęnitentis. Et qui prędeſtinauit: et ad penitentiam vocauit. Criſtallum. i. obſtiatos qui non facile vt nix ſoluūtur. Mittit. vt fruſta panis. vt paſcēt alios. vt pdicent veritatē quā impugnant. oēs vnus panis ſinguli fruſta. vnde. multi vnus panis ſumus in xp̄o. Paul⁹ criſtallū fuit durus et nitid⁹ Durus: quia perſecutus eccleſiā. Nitidus: quia in lege peritus. hanc aūt deus ſoluit et factus eſt panis. qa veritatē docuit. ſed niſi ſoluat. ante faciē ei⁹ dei. quis ſuſtinebit vł ſubſiſtit: Frigus eſt q̄ deſerit. nō vocat nō i fundit gratiā. et quis alius ſoluet: nullus. vnde aplus. quis me liberabit de corpore mortis hui⁹. Q. d. frigeſco. nullus ſoluit. niſi gratia dei. emittet verbum ſuū.

† ſ Et. ſ Sermo chriſti cito mundum impleuit tognitione veritatis.

terrę: †**velociter currit ſermo eius.** †**Qui dat** †**niuem ſicut** †**lanā:** †**nebulam ſicut cinerē ſpargit.** †**Mittit** †**criſtallum ſuā ſicut** †**buccellas:** †**ante faciē** †**frigoris eius quis** †**ſuſtinebit.** †**Emittet** †**verbum ſuuꝫ et liquefaciet** †**ea: flabit** † **ſpirit⁹ ei⁹ et** †**fluent aquę.** †**Qui annunciat verbum ſuum** †**iacob:** †**iuſticias et iudicia ſua iſrael. Non fecit taliter omni nationi: et iudicia ſua nō manifeſtauit eis.**

† ſ Que preſtet aduentus chriſti. † ſ Congelatos. † ſ Que eſt materia veſtis. † ſ Pro caligne peccati. ſ Id eſt. tollit p humilitatem et penitentiā ad quam vocat.

† ſ tales facit vt paſcant alios verbo dei.

† ſ Obſtinatos de quibus tamē et alios paſcit. † ſ vel fruſta panis.

† ſ Caſ. Aggerat piculū vt maior ſit grā liberatōni. † ſ Nō quod facit. ſed quod fieri ſinit † ſ vel ſubſiſtet. ſ Q. quidā ſunt nix nebula criſtallus. Aug⁹. Hec aūt deus ſoluit. ſed niſi ſoluat quis ſuſtinebit an. fa. fri. id eſt. viciorū et obſtinationis.

† ſ Q. et ſi nullus poſſit per ſe ſubſiſtere ante faciem frigo. Aug. Nō tamen deſperandū. qꝛ emit. † ſ Carne aſſumpta.

† ſ Niuē. nebulā. criſtallū. † ſ Calidus auſter. † ſ vt inde bibant alij. † ſ Q. ſpiritus eius flabit eius inquam.

† ſ Nouo populo vel per ſe ipſum iudeis. quod non alijs. † ſ ꝙ et iuſti hic patiūtur p merito.

¶ Qui dat niuem. Aug⁹. Ad litterā. ſpargit deus niuē quaſi lanā. nebulā vt cinerē. criſtallū facit vt fruſta candidi panis. eſt eñ criſtallū ſpecies quędā in modū vitri ſed candida eſt. dicit aūt eē nix glacie indurata p multos annos vt reſolui non poſſit.

¶ Emittet verbū ſuū. Caſ. Verbo nāqꝫ dei veniente nec frigus nec obſcuritas nec duricia deſperare poteſt. Salubriter eñ liquefiūt et fluenta ſpūalis beneficij pfundūt alijs vnde bibant. iuxta illud. Omnes ſitientes venite ad aquas.

¶ Jacob iſrael. Vel idem ſignificatur per iſrael et per iacob ſcꝫ populus fideliū cui annūciat iſta iudicia ſua. ſcꝫ ꝙ non tantū iniuſti ſed et iuſti patiūtur hic p merito iuſto iudicio dei. Vel ad litterā per iacob et iſrael iudeos accipit. quib⁹ per ſe ipſū xp̄s verbū ſuū annūciauit. ⁊ iuſticias et iudicia ſua manifeſtauit. quod nō fecit alijs. vnde addit. Nō fecit taliter ⁊c. qꝛ nō fuit miſſus niſi ad oues quę perierūt domus iſrael.

¶ Judicia ſua nō ma. e. Aug. Judiciū incipit a domo dei. ſolus xp̄s quę nō rapuit ſoluit. in quo princeps mūdi nil inuenit. et ſi initiū eſt a nobiſ quis finis eorū qui nō credunt: et ſi iuſtus vix ſaluabit. impius vbi parebit. et hoc iudiciū dei. qđ patiūtur iuſti et iiuſti. quomō iuſti nō meritiſ. ſed gratia dei liberātur. nō oīm genti nūciauit. ſed ſoli iſrael. id eſt. nouo populo in quo ſunt et gentes.

¶ Vide ordinē in pdictis quattuor pſalmis laudū dei pri⁹ de pceptis diuini pconij egit. Secundo de peruerſitate mūdi fugienda. Tercio de congregatione eccleſię. Quarto iam collectę in pace laudes imperat pro ſua

ſecuritate et dilectione. Illi aūt choro de mūdi ptibus aggregato trina ex-ultatōne ſubnectit eſſe gaudendū. tres alios pſalmos laudis ſubiungēs. vt in hoc opere gratia trinitatis eluceat.

Alleluia aggei. Aug. Aggeus et zacharias erigūt ad futurā libera-tōnem vt ſecuri cōtempta babilone· quaſi p̄meditemur hic laudem quaz in eternū ſoluem⁹. Primo de celis laudatur, poſt de terra· qui fecit celum et terram: In celeſtibus et terreſtribus omnia cōtinentur.

Caſ. Per pauco-rum cōmemorationez vniuerſam creaturam hortatur laudare deū Sunt quedā que ha-bent ſpiritum laudan di deum. in eo affectu quo placet eis deus. Quedam nō habent ītellectū· ſed quia ipſa bona ſūt in ordine ſuo et ad pulcritudinē vni-uerſalitatis referūtur· per ſe nō laudant: ſed ab ipſis per attenden-tes ea laudatur deus, et ita quodāmodo lau-dant· quia de illis na-ſcit̄ in nobis laus dei ad quam nos hic mo-net ꝓpheta.

CXLVIII.

Caſ. Primo cele-ſtia hortatur ad lau-des. Secundo terre-ſtria ibi. Lau·d·d·t·

Et lumen. Caſ. Per lumē accipit om-nia lumen habentia· que dinumerari non poſſunt.

Laudate eum celi. Caſ. Nimia lauſ q̄ et tenuitas celorum firma conſiſtit· et aq̄s que graviores ſunt ſu-ſtinet· que niſi iuſſe nō defluunt per pluuias que ſicut dicit̄ apertis celi catharactis p plu-uiam ad terram mit-tuntur.

Quia ipſe dixit. Aug. Ecce verbū per quod omnia facta ſūt vnde omnia per ipſuz facta ſunt· et ſine ipſo factum eſt nichil. Ipſe ergo dixit· id eſt· ver-bum genuit, et per ipſz facta ſunt omīa. Caſ. hoc cōtra illos qui di-cunt mundum deo co-eternum. Sequit̄ ipſe mandauit· verbo ſuo· et creata ſunt, pri⁹ dixit facta· poſtea creata· facere enim et nos poſſumus· ſed nō creare. Ipſe ergo ſolus creat quod eſt propriū deitatis. laus ex operib⁹. Statuit. ex potentia, om-nipotens eſt cuius opera non mutantur.

In eternū et in ſeculū ſeculi. Caſ. Et ſi celum nouū· deo tamen bene ſtatuta dicuntur que nouantur per chriſtum et meliorata permanent. Et eſt hic laus a potentia.

Laudate dominū de terra. Caſ. Secunda pars vbi enumera-tis celeſtibus· deſcendit ad terreſtria. Conuerſus ergo ad illa tanq̄ exhor-tans nos vt eorum conſideratione laudemus deum· que conſiderata ape-riunt laudez dei ait. O vos qui de ter.

Omnes abyſſi. Profunditates aquarū· maria omnia. aer quoq̄ nubiloſus ad abyſſum pertinet, vbi nubes· venti· tempeſtates· pluuie, cori-ſcationes· tonitrua· grando· nix· et quidquid de humido et caliginoſo aere vult deus fieri ſuper terras, totum terre nomine appellauit. quia nimis mu-tabile eſt. Hec autem omnia et ſi mutabilia et turbata: habent tamen locū et ordinem ſuum· et pro modo ſuo implent decorem vniuerſitatis. et ſic lau-dant deum. Ipſa ergo· i· nos conſideratione eorum hortatur laudare.

Que faciunt. &c. Hoc ideo quia viſum fuit quibuſdā q̄ deus ſupio-ra regeret· ſed hec inferiora deſpiceret· ſed a caſibus regerentur· ſed et hec agit deus. et in his mi-nimis laudatur, et alle-luia cantatur.

---

† ſ Laus dei· † ſ Pro futura liberatione pro qua illi prophete laudauerunt·

†Alleluia †aggei et zacharie.

CXLVIII.

ſ Nos admonet facere, ſed adiūgit gratulatōnem facientibus. quia pla-cet quod faciunt, et leuato corde cū illis eſt ſpe·

Laudate domi-

ſ Repetit.

num de celis: laudate eum in ex-

† ſ Quibus aggratulatōem ſuā faciet exprimit. † ſ dū mittūtur·

celſis. †Laudate eum omnes †an-

† ſ generale nomē omniū ſpirituū celeſtiū· quan-doq̄ tamen pro vno ordine accipitur.

geli eius: laudate eum omnes †vir-

† ſ Sol et omnia viſibilia inuiſibilibus cedunt de quibus hic incipit.

tutes eius. †Laudate eum ſol et

luna: laudate eum omnes ſtelle et

† ſ Pluraliter quia plures ſunt celi.

lumen. Laudate eum †celi celo-

† ſ diuerſe ab his que ſub firmamento.

rum: et †aque que ſuper celos ſunt

† ſ Quid eis contulit vnde laudent·

laudent nomen domini. †Quia

ipſe dixit et facta ſunt: ipſe manda-

† ſ Omnia ſupiora. omnia celeſtia.

uit et creata ſunt. Statuit †ea in

† ſ Legem et condicōnem ſcz vt laudent eum· ſ Laudant enim omnia vel in ſe vel in alijs·

eternum et in ſeculum ſeculi: †pre-

† ſ Quin fiat·

ceptum poſuit et non †preteribit.

† ſ aug· Qui circa aquas verſantur· pdeuntes de ſpeluncis ferūtur in aere. et concitat̄ per eos aer· quibus nō ſunt maiora animālia ſup terrā· vnde ab eis cepit·

Laudate dominuz de terra: †dra-

cones et omnes abyſſi. Ignis·

grando· nix· glacies· ſpiritus pro-

ſ Et ſi pturbata videantur.

cellarum: que faciunt verbum ei⁹.

Montes et omnes colles: ligna

ſ Maiores.

fructifera et omnes cedri. Beſtie

ſ Minora.

et vniuerſa pecora: ſerpentes et vo-

† ſ Iam ad homines venit.

lucres pennate. †Reges terre et

omnes populi: principes et iudi-

† ſ de omni ſexu· de omni etate.

ces terre. Iuuenes et †virgines

ſenes cum iunioribus laudent no-

† ſ Cur· Ideo· † ſ A magnificentia.

men domini: †quia †exaltatum eſt

† ſ Nemo exaltatur· niſi ſub ipſo. † ſ Maior laus eſt eius ex ſe ipſo q̄ ex creaturis. et quia populum ſuum exaltauit·

nomen eius †ſolius. †Confeſſio

† ſ Quidquid fecit infra illū· et quidquid in his placet minus q̄ ille· Si amas viſibile quod fecit multomagis inuiſibilē qui fecit. per viſibilia intel-liguntur eius inuiſibilia.

eius ſuper †celum et terram: et exal-

† ſ Poteſtatē vel dignitatem· † ſ vnde. ſ aug. Nō ſi hymn⁹ quibus in fine erit ꝓhemis ſ vel hic.

tauit †cornu populi ſui. †Hym-

† ſ Qui ſūt ſancti· ſ Quib⁹ debet eē hymn⁹·

nus omnibus ſanctis eius: †filijs

† ſ Scz. nō carne ſed fide·

ſ Qui filij iſrael.

iſrael populo †appropinquāti ſibi.

Alleluia.

CXLIX.

Cantate domi-

† ſ de myſterio redemptionis et pmiſſione eternitatis.

no† canticum nouuz: laus eius in

† ſ Caſ· Hec laus non vbicunq̄· nō a quibuſcūq̄ ſed in eccleſia catholica· vel in futura hieruſalez.

† ſ Licet hic multa patiatur.

†eccleſia ſanctorum. †Letetur

† ſ Etiam ſecundo· vt ſit iſrael. † ſ Idem ſunt iſrael et filie ſyon. ſ vel ij·

iſrael in eo qui †fecit eum: et †filie

† ſ Chriſto quem tunc videbunt.

ſyon exultent in †rege ſuo. Laudent

† ſ Qualiter ſ In vnitate charitatis· ſ Cō-cordia morum. † ſ Mortificatione carnis.

nomen eiuſ in †choro: in †timpano

Confeſſio. Su-pra dixit prius de ce-lo· poſtea de terra· hic de omnibus ſimul. Et accipit per celum om-nia ſuperiora· et p ter-ram omnia inferiora.

Aug. Confeſ· e· ſ· Illum omnia confite-tur in ſe vel in alijs. pulcritudo oīm vox ē confitentium in atten-dentibus ea· id eſt· at-tendentes laudent eū. et de terrenis et de ce-leſtibus, quo nō eſt ali-quid melius.

Exaltauit cor-nu. Aug. Ecce quod prophetauit aggeus et zacharias. modo hūi-le eſt in tribulationi-bus cornu populi ſui· ſed cum venerit domi-nus exaltabitur.

Hymnus. Tria habet, canticum· lau-dem· et dei· i· hymnus eſt laus dei cum canti-co· hūc ergo modo di-cant ſancti· in fine eter-nū hymnū accepturi.

Alleluia. Caſſi. Poſt omēs creaturaſ quas in p̄cedenti pſal-mo monuit laudare deū· eo q̄ ab ipſo crea-te ſunt· hic ꝓpri⁹ et ſpe-cialius iſrael īuitat ad nouū canticū p noui-tate ſibi facta· que mi-rabilior eſt dei opera-tio, hec eſt ſanctificatō iſrael per quam de ve-teri factus eſt nouus.

CXLIX.

Caſ. Prio multiſ modis monet laudare regē qui eis beniuolus et benefic⁹. Scdo agit de gaudijs ſcoꝝ ibi. Exultabūt.

Canticum nouum. Auguſ. Qui vult cantare hoc canticū diligat eterna vt fiat nouus. Vetus enim homo vetus canticū cantat de terrenis. Nouus homo nouū cantat de ſpiritualibus. Canticum ſcilicet pacis· can-ticum charitatis et iocunditatis. Quiſquis enim ſequitur veterem animoſi-tatem· non nouā charitatem, nouum canticum non cantat.

Laus eius in eccleſia. Hic vbi et a quibus cantari debeat hoc canticum determinat.

In rege ſuo. Id eſt· in chriſto qui eſt rex et ſacerdos. Aug. Vt rex enim pugnauit pro nobis de cruce dyabolum vincens, vt ſacerdos ſe p no-bis obtulit nichil inueniens in hominibus, quod pro eis offerret

In choro. Caſ. Quia nulla diſperſio· ſed chariſſima vnitas, tunc ex-ultatio erit de timpano et pſalterio· non ipſi actus.

¶ Quia beneplacitum. Caſſi. In prima condicione rerum legimus omnia placuiſſe deo: ſed poſt mutatis qualitatibus et penitere et gaudere. vnde penitet me feciſſe hominem. Et alibi. Gaudebo ſuper vno peccatore penitentiam agente. Secundū hoc dicit hic beneplacitū eſt domino in populo. cum peccata dimittit: vel cum parem angelis faciet.
¶ Exultabunt. Caſ. Secunda pars vbi agit de gaudijs ſcōꝝ ꝛ ꝑtāte.
¶ Gloria. Caſ. Eſt bonorū actuum frequens laudatio. de quibꝫ iuſti letantur in cubilibꝫ. id ē in conſcientia. ideo q̈ habent tam bonū dominū. qui dat peccantibus gratiam. et ī meritis vitam eternam. Fatuus extra in fabulis hominum letatur. ſanctis hic modꝰ gaudij eſt: vt ad illuz referātur bona qui dedit.
¶ Exultationes dei. Caſ. Virtus dei et potentia ꝑdicatᷣ in gloria ſanctoruz. In cubilibus. in diuerſis manſionibus ē gloria ſanctorum. De q̄bus dominus. In domo patris mei manſiones multe ſunt. In gutture. qui in corde et in lingua non deſinunt laudare eum a q̈ eterna habēt. Gladii. poteſtatem verbi dei accipientes cū domino iudicabunt. ſedentes ſup. xij. ſedes ꝛ tunc vere fiet vindicta. et increpatio in populis. tunc reges terre ligabūtur. vnde nō ſit liberū exire. Et nobiles. ferent ferrea vincula. vt grauia ad portādū. ꝛ que nō poſſūt rumpi. et ſic fiet iudi. cōſcriptū. i. ab angelis comprobatū. De quo apꝉus. Neſcitis quia āgelos iudicabimꝰ. et ne putes ſolos apoſtolos iudicare: addit gloria hec ſcꝫ poteſtas iudicij eſt omibus ſanctis eius. i. ꝑfectis qui pro chriſto omnia terrena reliquerunt.

ſ Spirituali operatione.
et pſalterio pſallant ei. Quia beneplacitum eſt domino in populo
ſ vel bñ. † ſ Eternam.
ſuo: et exultauit manſuetos in † ſalutem.
† ſ Exulta. manſue: et pro eo. † ſ In vindicta malorū Caſ. vindicta peccantiū gloria ē ſanctoꝝ
† Exultabunt ſancti in † gloria: letabuntur in † cubilibus ſuis.
† ſ Intus in conſcientia. non extra in populari fauore
† ſ Non ſui. † ſ Id eſt. lingua.
Exultationes † dei in † gutture eorum: et † gladij † ancipites in † manibus eorum.
† ſ Sermo chriſti. ſ vel framee. † ſ Ex veteri et nouo. ſ vel biſacuti vel te. † ſ Poteſtate. ſ vt dicant vbi velint et cui velint.
† ſ vt occidant peccatores illo gladio biſacuto. Secundū illud. Ego occidam et viuere faciam.
† Ad faciendam vindictam in nationibus: † increpatōnem in populis.
† ſ vel obiurgationes. ſ Ne putares ſanguinē fundi. ſubdit.
Ad alligandos reges eorum in compedibus: ꝛ nobiles eorum in † manicis † ferreis.
ſ Preceptis dei.
† ſ vel vinculis. ſ Id eſt. dei mandatis. ſ vt quod deus cōiunxit homo nō ſepat. Et item alligatus es vxori noli querere ſolutionem.
† ſ Quia dure ſunt vincula. hoc eſt iudicium qđ faciunt ſancti per omnes gentes.
ſ Ad hoc habent gladios in manibus.
Vt faciant in eis iudicium conſcriptum: † gloria hec eſt omnibus ſanctis eius.
† ſ Et ita conſequentur eternam gloriam.

¶ Aug. Exultatōnes dei in gut. Sic eñ letantur in cubilibꝫ et faucibus. i. in corde et lingua. vt nō ſibi tribuant. ꝙ boni ſunt. ſed deo a quo acceperunt quod ſunt. et ſperant id quod nōdum ſūt.
¶ Ad alligandos reges ꝛc. His vinculis mandatorum et preceptorum dei ligantur gentium reges et nobiles ſeculi ab infirmis et contemptibilibus huius mundi: quos elegit dominus. vt fortia queqꝫ ꝯfunderet ipſoſqꝫ impleuit ſpirituſancto. Et dedit eis frameas biſacutaſ. vt ad chriſti timorem nobiliū corda conuerterent. et ſeculari nobilitate cōtempta paupertatem eligerent et nobilitatē in chriſto. Voluit enim prodeſſe impatori de piſcatore. nō piſcatori de impatore. Aug. per hos ligat reges ꝛ nobiles in vinculis ferreis. ne progrederentur ad illicita
¶ Iudicium conſcriptum. Aug. A patribus ſanctū. iſta ātea ſcripta ſunt et modo cōplentur. legebātur enim aliquando. nec fiebant. modo fiunt. et concludit ita per omnes genteſ. hoc agunt ſancti. ſic gloriātur. ſic exultant in gloria. ſic cantāt canticū nouū. ſic dicūt alleluia. corde. ore. vita.
¶ Alleluia. Caſ. Athomus eſt hic pſalmus et tercius eorū qui ſine diuiſione hic agitur. in quo intēditur vt laudetur deus. quia ſanctos congregauit. et depoſita fragilitate ſue imagini reſtituit. iam cōformes glorie ſue in beatitudine locauit vbi omnis abundantia. CL.
¶ Caſ. De laude dei in ſanctis eius. qui glorificati ſine fine laudant.
¶ Caſ. Monetur ciuitas dei ſcꝫ vnitas omniū ſanctorum ore et animo cātare. In hoc culmen oīs pſalmodia perducitᷣ que nuptiali dulcedine cātatᷣ
¶ Laudate eum in firmamento. Augꝰ. Virtus ē in firmamēto. Eſt enim virtutis magne ꝙ ſancti iam non morientur. et potentatus dei dicitur in eis qui regnant cum eo in eternum. ipſi etiaꝫ ſunt multitudo magnitudinis. quia magnos fecit. et tam multos ſcꝫ milia milium. vnde milia miliū miniſtrabant et decies centena milia aſſiſtebant ei. id eſt. ipſi ſancti ſunt in omnibus muſicis ꝑ ſignificantia diuine laudis. In tuba ꝓpter excellentiſſimam laudis claritatē. In pſalterio et cytbara. i. de celeſtibus ꝛ terreſtribus tanqꝫ eum qui fecit celum et terrā. Pſalteriū eñ a ſupiori ſonat vt dictū eſt. Cytbara ab inferiori ideo ꝑ pſalteriū celeſtia. ꝑ cytbarā terreſtria ſigficātᷣ. Tympanū fit de corio ſiccato et firmato. Organū eſt generale nomē omnium vaſorum muſicorum. licet vſu dicatur organum quod inflatis follibꝰ ſonat. Qđ non hic accipitur. ſed aliquid quod cordas habet. Corde: caro iam a corruptione libera: quibus addit organū. nō vt ſinguli ſonent. ſed vt diuerſitate concordi conſonent vt ex diuerſis vocibus ſed nō aduerſis ſit cantus ſuauis. Cimbala inuicem ſe tangunt vt ſonēt. ideo labijs nr̄is comparātur. ſed melius in cimbalis. qui īnicē ſe honorātes dāt laudem deo.
¶ Caſ. Quibus propheta in principio formā conuerſatōis oſtēdit. iam in illa hieruſalem receptis dicit ī eis laudandū eſſe deum. qui omnia dedit. In firmamento. quia morte ſua dyabolum vicit. et credētes ad celuz perduxit. In virtutibus. vel potētatibus. quia omnia ſubiecta pedibus eius. Secundum multitudinem. quomō hoc cuꝫ magnitudīs eius non eſt finis. ſed ſpūalibus et ſanctis dicitur: hoc et cuꝫ non ſit finis magni. ſcđm eam laudatur deus. cū ſine fine laudetur. Quomodo aūt debeat laudari ꝑ ſimilitudines myſticas vſqꝫ ad finem pſalmi dicit. Tuba concrepet regi. pſalteriū canat deo. cytbara cum reliquis ſponſo. Tuba enim terribilis vel in bello ſumitur. vel in aduentibus regum apparatur: pſalteriū a ſummo: cytbara ab imo ſonat. hec omia hūanis actibus compata. figuraliter ibi dicūtur laudes dei ꝑſonare.
¶ In cordis ꝛ organo. Caſ. Cordas ponit ꝑ omni inſtrumento muſico quod cordarū tenſione ſonat. Organū eſt quaſi turris fiſtulis diuerſis fabricata. flatu follium ſonans. et vt hec omia de hoībus acciperes. ad os hominis venit. Et exponens quid ſit laudare in cordis et organo. Subdit lauda. eum in cimbalis ꝛc. Cimbala bene ſonātia labia noſtra ſunt que cordi concinna in laudibus dei bene ſonāt. in quibus eſt ſimilitudo cimbaloꝝ et armoniam reddūt. et ideo bene inter muſica inſtrumenta ſunt.
¶ In cimbalis bene ſonantibus. Caſ. Cimbala bene tinnientia ſunt ex permixtis metallis paruiſſime fiale que acutū ſonum reddūt. ſed q̈a omia ſpiritualiter intelligi vult. apto fine concludit. omis ſpiritus angelicꝰ et humanus lau. d. nō caro et ſanguis. nō ambitꝰ ſeculi. ſed quod eſt in natura rerum ſublimius quod celeſtia ſapit. eterna capit. breuis et ꝑfecta ſcientia vt deum ſpiritualiter omnia laudent. In his totius muſice perfectio ē. Eſt enim flatus in tuba: pulſus in cytbara. ꝛ in cībalis. vox in choro. Quibus muſicis inſtrumentis ſignificatᷣ ſpiritualis armonia que non auribus ſed pura mente aduertitur.
¶ Aug. Tria ſunt genera ſonorum voce. Voce per chorum. Flatu vt ꝑ tibias. Pulſu: vt ꝑ cytbarā. Hec omia ad hymnos nuptiales pertinent.

ſanctis eius.

Alleluia.

CL.

Laudate dominum in ſanctis eius: † laudate euꝫ in firmamēto virtutis eius.
† ſ Pro his que ſanctis ſuis dedit.
† ſ Id eſt. pro eo ꝙ morte ſua dyabolum vicit et credentes ad celum perduxit.
Laudate † eum in virtutibus eiꝰ: laudate eum ſecundum † multitudinem magnitudinis eius.
† ſ Cui flectitur omne genu celeſtium terreſtrium et infernorum.
† ſ Id eſt. ſine fine ſicut non eſt finis magnitudinis eius.
Laudate euꝫ in † ſono tube: laudate eum in † pſalterio et † cytbara.
† ſ Id eſt. vt regem et quia vos in bello dyaboli vincere fecit. † ſ vt deū. et quia vos fecit ſūmos ſ de celeſtibus et terreſtribus. vt eum qui fecit celum et terram.
† ſ vt ſponſū. et quia vos ab imis liberabit.
Laudate eum in † tympano et † choro: laudate eum in cordis et organo.
† ſ Carne mutata. ſine omni corruptione et vocum concordium conſonantia. ſ tympanū de corio fit extenſo in ligno. † ſ Chorus eſt tempata vocum collectio.
Laudate eū in cimbalis bene ſonantibus: lau
ſ in his qui ſe inuicē monentes delectant deum.

† ſ Ne putes cimbala ſine anima addit iubilatio
nis. Aug. Eſt enim iubilatio ineffabilis laus dei
que non niſi ab anima pficiſcitur.

**Date eũ in cimbalis † iubilatõis om
nis ſpiritus laudet dominum.**

¶ Quod valet. xv. in ordine ſingulorum. id eſt vnitatũ. hoc cl. in ordine
denariorũ. et mille quingenti in ordine centenariorũ. et xv. milia in ordine
millenariorũ. Ideo quod ſignificatur per xv. hoc idem per cl. et alios duos
numeros. Quindenarius ſignificat concordiã duorũ teſtamentorum. In ve
teri obſeruatur ſabbatum. qui eſt dies ſeptimus. In nouo dominic⁹. qui eſt
octauus poſt ſeptimũ. idem et primus poſt ſabbatũ. et primus in prima rerũ
conditõe. Secundũ hoc myſteriũ numerus eſt pſalmorum. Quinquagena
rius conſtat de ſepti-
ma ſeptimanarum. ad
dito vno tanquam ipſo
octauo ad determinã-
dũ quinquagenariũ.
Per ſeptenariũ ſepti
formis ſpiritus figu-
ratur et per ipſm quoque
quinquagenariũ. Tot
enim diebus comple-
tis poſt reſurrectõnem
venit ſpiritus ſanctus ſuper congregatos in chriſto qui ſpiritus ſeptenario
numero pcipue in ſcripturis cõmendatur. Quinquagenarius in quadrage
nariũ et denarium diuiditur. vnde quadrageſima die poſt reſurrectõnem
aſcendit. Inde poſt decem ſpiritũ miſit. Per quadragenariũ tpalis habi
tatio huius mundi oſtenditur. et lex moyſi. Per quaternariũ tempalis ha-
bitatio. Per denariũ lex. Quaternarius in quadragenario ex quattuor et
decem in ſe ductis multiplicato pualet quantũ ad ſignificatõnem. Quat-
tuor enim partes habet mũdus et annus. et quattuor ſunt elementa ex qui-
bus omnia corpora conſtant. Denarius aũt legem ſignificat ppter decalogũ
mandatorũ. que fuerunt ſcripta in tabulis. Huic aũt numero ſcilicet quadrage
nario additur denarius vt quinquaginta compleãtur. denarius vero vitã
eternam ſignificat. Conſtat enim ex tribus et ſeptem. Ternarius vero ad ſan
ctam trinitatẽ refertur. Septenarius vero qui conſtat ex tribus et quattuor
ad duplicẽ hominis naturam. qui conſtat ex anima et corpe. ad animã per-
tinet ternarius ppter triplicẽ viſi anime. Ad corpus quaternarius. propter
quattuor elementa. Tunc enim in nobis eternitatis beatitudo perficietur. cum
vtriuſque nature noſtre ſabbatiſmo potiti. trinitati increate cõiungemur. ad
dito ergo denario quadragenario velut mercede p impleta in hac vita le-
ge reddita: ipſa eternitas figuratur. Quinquagenariũ aũt cum trinitas mul
tiplicat: fiũt cl. ¶ Queri ſolet vtrũ vn⁹ ſit liber pſalmorũ an plures. Hie
ro. Quinque libros dicit ppter quinque diſtinctiones que fiunt per fiat fiat.
Cui obuiare videtur quod dicitur in actibus apoſtolorũ. Sicut ſcriptum eſt
in libro pſalmorũ. nõ in libris dicit. ſed in libro. quaſi vnus ſit liber nõ plu-
res. quod tamẽ ſuperiori nõ repugnat. Bene namque multi libri vnus liber di-
cũtur. vt multe eccleſie vna. multi celi celũ. vñ. Aque ſup firmamentũ. i. celũ.
et aque que ſup celos ſunt. lau. ꝛc. idẽ ſignificans p celos et firmamẽtũ. i. celũ.
Poteſt etiã dici in libro pſalmorũ. i. in aliquo libro illorũ quinque. xij. etiam
pphetarũ vnus liber dicitur. omnes etiã canonice ſcripture vn⁹ liber dicũtur.
eo quod mirabili vnitate cõcordent.

¶ Nõ vacat quod primus quinquagenarius de penitentia eſt. Secũdus de
miſericordia et iudicio. Tercius de laudibus dei in ſanctis eius. Sic enim
ad eternã vitam tendimus. prius peccata dãnamus. vocante deo ad peni-
tentiã. quos apud ſe in occulto pdeſtinauit. Inde p miſericordiã bene vi-
uimus. ne iudiciũ in futuro timeamus. deo vocatos iuſtificãte p miſericor-
diã et timorẽ iudicij. vbi de ciuitate domini diſpgũtur qui opantur iniqui
tatẽ. Tandẽ ad vitã glorificati intramus. vbi deũ ſine fine laudamus. ad
hoc pertinet quod dominus ait: Ecce eijcio demonia. et ſanitates pficio ho
die et cras. et tercia die conſũmor. Quod etiã in ſua paſſione et dormitõe et
vigilatione oſtendit. in cruce de dyabolo triumphauit. in ſepulcro requieuit
in reſurrectione exultauit. penitentia cruciat. iuſticia tranquillat. vita eter-
na glorificat atque iocundat. Penitentie igitur vox eſt. Miſerere mei de⁹.
Iuſticie vox. Miſericodiam et iudiciũ cantabo. Vite eterne vox eſt. Om
nis ſpiritus laudet dominum. Cantica in locis ſuis require.

Liber hymnorum ſiue ſoliloquiorum dauid finit.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF